

ΒΑΛΛΑΒΑΡΑΤΑ,
ἢ
ΣΥΝΤΟΜΗ
ΤΗΣ ΜΑΧΑΒΑΡΑΤΑΣ.

Πᾶν ἀντίτυπον, μὴ φέρον τὴν κάτωθεν σφραγίδα, θεωρεῖται ὡς πλοπιμαῖον, καὶ καταδιώκεται ὁ πωλήσας, κατὰ τὸν νόμον.

ΒΑΛΛΑΒΑΡΑΤΑ,

ἢ

ΣΥΝΤΟΜΗ

ΤΗΣ

ΜΑΧΑΒΑΡΑΤΑΣ,

ΠΟΙΗΘΕΙΣΑ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΑΜΑΡΑ ἢ ΑΜΑΡΑΣΑΝΔΡΑ

ΜΑΘΗΤΟΥ ΤΟΥ ΣΟΦΟΥ ΖΗΝΑΔΑΤΑ

ΚΑΙ ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΘΕΙΣΑ ΑΠΟ ΤΟΥ ΒΡΑΧΜΑΝΙΚΟΥ

ΠΑΡΑ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΑΛΑΝΟΥ, ΑΘΗΝΑΙΟΥ.

ΝΥΝ ΔΕ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΕΚΔΟΘΕΙΣΑ,

ΦΙΛΟΜΟΥΣΩ: ΜΕΝ ΔΑΠΑΝΗ:

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΟΥΜΑ,

ΣΠΟΥΔΗ: ΔΕ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

Γ. Κ. ΤΥΠΑΛΛΟΥ

ΕΦΟΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Καὶ Γ. Ἀποστολίδου Κοσμητοῦ, Βιβλιοφύλακος.

Acc. 11984.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ.

Κατὰ τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ, παρὰ τῇ Καπνικαρέᾳ.

1847.

**ΤΩ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΑΤΩ
ΒΑΣΙΛΕΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΟΘΩΝΙ ΤΩ Α'.**

ΚΗΔΕΜΟΝΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΤΗΝ

ΒΑΛΑΒΑΡΑΤΑΝ

²Η

ΕΠΙΤΟΜΗΝ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ
ΤΗΣ

ΜΑΧΑΒΑΡΑΤΑΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΙΝΔΙΚΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣΑΝ

παρὰ τοῦ ἀοιδίου

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΑΛΑΝΟΥ

Εὐσεβᾶστως ἀνατίθησιν

Ο ΕΚΔΟΤΗΣ.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

ΜΕΤΑ τὸν Πρόδρομον τῶν Ἰνδικῶν μεταφράσεων τοῦ ἀοιδίμου Δημητρίου Γαλανοῦ τοῦ Ἀθηναίου, ἐκδίδομεν τὴν *Bala-baratar*, θεωρήσαντες αὐτὴν ὡς σύγγραμμα ἀνέκδοτον μέχρι τοῦδε, καὶ παντάπασιν ἄγνωστον εἰς τὴν Εὐρώπην, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ πολυμαθὴς καθηγητὴς τῆς Ἱστορίας ἐξέφρασεν ἀμφιβολίαν ¹. Τὴν περὶ τούτου γνώμην ἡμῶν ἐβεβαίωσαν ἀκολούθως ἅπασαι αἱ παρὰ τῶν δοκιμωτέρων Ἰνδολόγων σπουδαῖαι κοινοποιήσεις, τὰς ὁποίας δημοσιεύοντες ἀποδίδομεν, μετὰ τῆς ἐυγνωμοσύνης ἡμῶν, τὸν ὀφειλόμενον πρὸς αὐτοὺς ἔπαινον.

Ὁ ἐν Παρίσις Κ^{ος} Εὐγένιος Βυρνούφις (Eugène Burnouf), εἰς τῶν ἐπισήμων Ἰνδιστῶν τῆς Γαλλίας, γράφων τῇ 8 Ἰουλίου τοῦ 1846 ἔτους, πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῆς παιδείας, Κ^{ον} Σαλβάνδην, ἐξηγεῖται οὕτως. . .
«Ὡς πρὸς τὴν Βάλα-Βαράταν δὲ (περὶ ἧς ἐρωτοῦσιν ἐξ » Ἀθηνῶν) δύναμαι μετὰ θετικότητος, ἵνα βεβαιώσω τὴν » Υ. Ε., ὅτι τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἶναι πάντῃ ἄγνω-

1. Ἴδε, τὸν ἐκφωνηθέντα λόγον τῇ 30 Σεπτεμβρίου, τοῦ παρελθόντος ἔτους, παρὰ τοῦ Κ^{ου} Θεοδώρου Μανούσου, Πρυτάνεως τότε ἐν τῷ Ὑπομονεῖ Πανεπιστημίῳ.

» στον εἰς τὴν Εὐρώπην, ἢ τοῦλάχιστον εἰς τὴν Γαλ-
 » λίαν· θεωρῶ δὲ αὐτὸ ἄξιον πολλοῦ λόγου, καθότι
 » παρουσιάζει ἐν συνόψει, καὶ εἰς περιληπτικὸν τρόπον
 » τὸ μέγα ἐπικὸν ποίημα, καλούμενον Μάχα-Βαράτα.
 » Συμπεραίνω δὲ ἐξ ὧσων ἀνέγνωσα εἰς τὸν Πρόδρο-
 » μον, ὅτι ἡ Βάλα-Βαράτα¹ εἶναι νεωτέρα ἐπιτομὴ τοῦ
 » κολοσσαίου Ἰνδικοῦ ποιήματος. »

Ὁ δ' ἐν Βερολίῳ Καθηγητὴς Κ^ς Ἀλβέρτος Οἴφε-
 ρος (Albert Haefler), γράφων τῇ 19 Σεπτεμβρίου τοῦ αὐ-
 τοῦ ἔτους πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας Κ^ν Ἐί-
 χόρνον, ἐξηγεῖται ὡς ἐφεξῆς· « Εἰς ἀπάντησιν τῶν ἐρω-
 » τήσεων, ἃς διεδίδασεν ὁ Ἐφορὸς τῆς Βιβλ. τῶν Ἀθη-
 » νῶν, διὰ τῆς ἐπιστολῆς αὐτοῦ τὴν $\frac{18}{30}$ Ἰουλίου τοῦ
 » τρέχοντος ἔτους (1846), σπεύδων καθυποβάλλω πρὸς
 » ὑμᾶς τὰ ἐξῆς· Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Ἰνδικὸν σύγγραμ-
 » μα, Βάλα-Βαράτα, οὔτε ἐκδεδομένον, οὔτε μεταφρα-
 » σμένον εὐρίσκεται ἔτι. Καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι σώζεται
 » χειρόγραφον τούτου ἐν Λονδίῳ, ἢ ἐν Ὁξωνίᾳ, πά-
 » λιν θεωρεῖται ὡς παντάπασιν ἄγνωστον, τοῦλάχιστον
 » ἐν Εὐρώπῃ· καθότι δὲν εὐρίσκεται εἰς τὴν συλλογὴν
 » τῆς ἐνταῦθα Βιβλιοθήκης, τὴν συνταχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ
 » Σαμβέρου, ἀλλ' οὔτε εἰς τοὺς ἐπισημοτέρους κατα-
 » λόγους τῶν ἄλλων Βιβλιοθηκῶν ἀπήντησα ἐπιγραφὴν
 » βιβλίου τοιαύτην, καίτοι πολλὰ φιλολογήσας αὐτούς². »

1. Ὁ Κ^ς Βυρνούφιος καὶ οἱ λοιποὶ ἐν Εὐρώπῃ Ἰνδισταὶ χωρίζουσι τὰ ὀνόματα οὕτω· Βάλα-Βαράτα, καὶ Μάχα-Βαράτα· ὁ δὲ ἡμέτερος Γαλανὸς γράφει αὐτὰ ἡνωμένα Βαλαβαράτα καὶ Μαχαβαράτα.

2. Ὁ ἀοίδιμος Φριδερίκος Ἀδελουῆκος ἐδημοσίευσεν τὴν Σανσκριτι-

» Ὁ τίτλος ἐν τούτοις τοῦ συγγράμματος ἐμφαίνει
 » σαφῶς, ὅτι ἡ Βάλα-Βαράτα ἐστὶν ἀπάνθισμα τῆς
 » Μάχα-Βαράτας. Ὑπάρχουσιν ἀπανθίσματα τοιαῦτα
 » καὶ ἄλλων μεγάλων συγγραμμάτων, φέροντα τὴν
 » αὐτὴν ἐπιγραφὴν· οὕτως ὁ Βιλσὼν, ἐν τῷ Καταλόγῳ
 » τῆς Μακενσίας συλλογῆς Σ. 280, ἀναφέρει περὶ τῆς
 » Βάλα-Βαγαβάθα, ὅτι δηλαδὴ συνοπτικὴ μετάφρασις
 » ἐστὶ τῆς Βαγαβάθας Πουράνας¹.

» Ἐνδεχόμενον δὲ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος σύγγραμμα,
 » ἵνα ἔχῃ τινὰ σχέσιν, ὡς πρὸς τὴν Περσιστὶ γενομένην
 » σύνοψιν τῆς Μάχα-Βαράτας, περὶ ἧς γίνεται μνεία
 » ὑπὸ τοῦ Ἀμιλτωνος καὶ Λαγλεσίου ἐν τῷ Καταλό-
 » γῳ τῶν Σανσκριτικῶν χειρογράφων (ἐν Παριείοις
 » 1807. Σελ. 62.)· ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα,
 » τὸ σύγγραμμα καλούμενον Βάλα-Βαράτα δὲν εἶναι
 » γνωστὸν εἰσέτι, ὡς ἐξάγεται τοῦτο καὶ ἀπὸ τὴν ἐκδο-
 » ῶμεν κρίσιν τοῦ Προδρόμου τοῦ Γαλανοῦ, ἡν ἐν-
 » τὸς ὀλίγου πέμψω εὐσεβάστως τῇ ὑμετέρᾳ ἐξοχό-
 » τητι, ὡς συνέχειαν τῆς παρούσης ἐκθέσεώς μου.» Μετὰ
 » παρέλευσιν, τῶνόντι, ὀλίγων ἡμερῶν (τῇ 15 Ὀκτωμ-
 » βρίου) ἐλάβομεν παρὰ τοῦ ἐν Βερολίνῳ ὑπουργοῦ τῆς

κὴν αὐτοῦ Βιβλιοθήκην ἐν Πετροπόλει τῷ 1837 ἔτει. Εἰς αὐτὴν, πραγ-
 ματευόμενος περὶ τῆς Μαχαβαράτας, τῶν ἐπεισοδίων, καὶ τῆς Περσικῆς
 μεταφράσεως αὐτῆς, δὲν ἀναφέρει παντάπασιν περὶ τῆς Βαλαβαράτας· ἐξ
 οὗ συμπεραίνεται, ὅτι ἡ ἐπιτομὴ εἶναι ἄγνωστος, καὶ νεώτερον ἀπάνθισμα
 τῆς Μαχαβαράτας. Ὁ δὲ K²⁵ Γορρέσιος ἔγραψε πρὸς ἡμᾶς ἀκολουθῶς,
 ὅτι οὕτε μεταξὺ τῶν χειρογράφων τῆς ἐν Παριείοις Β. Βιβλιοθήκης, οὕτε
 μεταξὺ τῶν εὕρισκομένων ἐν Λονδίῳ ἀπῆντησεν ἐπιγραφὴν βιβλίου
 τοιαύτην.

1. Ἴδε παρκατιῶν περὶ τῆς σημασίας τῆς λέξεως Βάλα.

ἐκπαιδεύσεως, ἰδιαιτέραν ἐπιστολὴν, καὶ συγχρόνως δύο φύλλα τῆς Ἐφημερίδος: Χρονικὰ τῆς ἐπιστημονικῆς Κριτικῆς ἀρθ. 51 καὶ 52, ἐν οἷς γίνεται εὐνοϊκὸς μὲν λόγος περὶ τοῦ Προδρόμου· περὶ δὲ τῆς Βάλα-Βαράτας ἐπαναλαμβάνει ὁ σοφὸς συγγραφεὺς τὰ αὐτὰ, ὅσα ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν ¹.

Τὴν αὐτὴν γνώμην περὶ τῆς Βαλαβαράτας ἐξέφρασε κατ' ἑκτασιν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἢ ἐν Νεαπόλει Β. Ἀκαδημία εἰς τὴν πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἑσωτερικῶν καὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως Κ² Ν. Σαντάγγελον ἔκθεσιν αὐτῆς· καὶ ἀφ' ἑτέρου δύο ἐπίσημοι Ἰνδισταί· ὁ ἐν Βιέννῃ δηλαδὴ Κ³ Φ. Μικλόσιχος (Miklosich) καὶ ὁ σοφὸς ἐκδότης τῆς Ῥαμαϊάνας Κ⁴ Γορρέσιος. Οὗτος γράφει ἐκ Παρισίων τῇ 18 Φεβρουαρίου· «Γνωρίζω ἀκριβῶς τὰ εὐρισκόμενα ἐν » τῇ Β. Βιβλιοθήκῃ τῶν Παρισίων, καὶ τὰ ἐν Λονδίῳ Σαν- » σκριτικὰ χειρόγραφα· ἰδίως δὲ ἐνησχολήθην εἰς τὰ ἐν » τῇ λεγομένῃ Ἰνδικῇ οἰκίᾳ (India house)· σὰς θεβαιῶ » λοιπὸν, ὅτι εἰς οὐδὲν μέρος ἀπήντησα ἐπιγραφὴν

1. Ὁ Κ² Οἶκρος, πρὸς ὃν ἐπέμψαμεν τὰ 40 πρῶτα τυπογρ. φύλλα τῆς Βαλαβαράτας, ἀφοῦ ἐσκεμμένως ἐνησχολήθη, ἀπήντησε κατὰ τὸν παρελθόντα Φεβρουάριον λέγων· «Ἡ Βαλαβαράτα δὲν εἶναι γνωστὴ εἰς τὴν Εὐρώπην, μήτε ἐν πρωτοτύπῳ, μήτε ἐν μεταφράσει. Ἡ μὲν Μαχαβαράτα, οὕτω παντοτεινὸν ἀντικείμενον τῆς μελέτης τῶν Ἰνδῶν, ἔλαβε διαφορὰς μορφάς, εἴτε ὡς ἀπάνθισμα, εἴτε ὡς ἐπιτομή· π.χ. Ἡ Ἰνγυ-σασαμουσαία, κτλ. τοῦ Προδρόμου, εἶναι συλλογὴ διαφορῶν ἀποσπασμάτων ἐκ τῆς Μαχαβαράτας (une collection de differens extraits du Mahā-Barāta) λέγουσιν ὁ Ἀμιλτὼν καὶ ὁ Λαγλέσιος Σ. 24. Ἡ δὲ Βαλαβαράτα, ἢ Μικρὰ Βαράτα, φαίνεται· ὅτι εἶναι αὐθόπαρκτος καὶ ἐλευθέρα συνομὴ τῆς Μαχαβαράτας»

» βιβλίου τοιαύτην, οἷα εἶναι ἢ τῆς Βαλαβαράτας.»

Ἐξ ἀπάντων τούτων συνάγεται ἀδιστακτως, ὅτι ἡ Βαλαβαράτα εἶναι καὶ ἀνέκδοτος, καὶ παντάπασιν ἄγνωστος εἰς τὴν Εὐρώπην· αὐθύπαρκτος δὲ πραγματικῶς, καὶ ἐλευθέρα συντομὴ τῆς Μαχαβαράτας, εὐκολύνουσα, ἔνεκα τούτου, τὴν γνῶσιν καὶ κρίσιν τοῦ κολλοσσαίου Ἰνδικοῦ ποιήματος.

Ἡ Σανσκριτικὴ φιλολογία, κατὰ τοὺς δοκιμωτέρους Ἰνδολόγους, ἤρχισε, φαίνεται, κατὰ τὴν ΙΗ' περίπου ἑκατονταετηρίδα Π. Χ. διὰ τῶν ἱερῶν βιβλίων¹, ἥτοι Βέδων, Βεδάγγων, κτλ. προέβη μετ' ὀλίγους αἰῶνας διὰ τῶν ἐπικῶν ποιημάτων, ἥτοι τῆς Ῥαμαϊάνας, Βαλαβαράτας, καὶ τῶν ἐπεισοδίων αὐτῶν· μετὰ ταῦτα διὰ τῶν Πουράνων². ἐκαλλωπίσθη δὲ, οὕτως εἰπεῖν, ἀκολούθως διὰ τῆς δραματικῆς ποιήσεως, τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν παραγγελημάτων, καὶ ἐτελείωσε διὰ τῆς πολυμαθείας τῶν φιολόγων καὶ τῶν σχολιαστῶν· ὥστε ἐν διαστήματι εἴκοσι περίπου ἑκατονταετηρίδων, ἡ Ἰνδικὴ φιλολογία παρήγαγε, κατὰ φυσικὴν πρόοδον, ἀναλόγως τῆς Ἑλληνικῆς, Λυρικᾶς, Ἐπικᾶς, καὶ Δραματικᾶς ποιήσεις, ὡς νομοθετικὰ, ἐπιστημονικὰ, καὶ φιλοσοφικὰ συστήματα. Ἡ δὲ τῶν γραμματιστῶν καὶ λογίων Ἰνδῶν πολυμαθία, συλλέξασα ἐπομένως, διετήρησεν ἐπιμελῶς

1. Heilige schriften, κατὰ μὲν τὸν Ἰονέσιον 1500, Π. Χ. κατὰ δὲ τὸν Κολεμβρόκιον 1400 Π. Χ. ἴδε Adelung, Billioth. Sanscrita. Σελ. 114.

2. Ὁ Κ^{ος} Οἴφερος θέτει τὰς Πουράνας εἰς τὴν Γ'. Περίοδον τῆς Ἰνδικῆς φιλολογίας. Ὁ δὲ Κ^{ος} Γολδστύκερος λέγει εἰς τὴν ἀγγελίαν αὐτοῦ· «Ἡ Μαχαβαράτα οὕσα νεωτέρα τῶν Βεδῶν, καὶ ἀρχαιότερα τῶν Πουράνων, εὐρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν.»

τὰ πολλοῦ λόγου ἄξια ταῦτα ἀριστουργήματα τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας ¹, ἅτινα διεδίδασεν εἰς τὴν Εὐρώπην ὁ ἀξιεπαινος ζῆλος τῶν Ἀγγλων, Γάλλων καὶ λοιπῶν σοφῶν ἀνδρῶν ². Ἡ δευτέρα λοιπὸν περίοδος εἶναι ἡ ἐποχὴ τῆς ἀληθοῦς ἐποποιίας εἰς τὴν Ἰνδίαν, ἴσως δὲ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ἑλλάδα.

Σειρὰ ἐνδόξων κατορθωμάτων, λαμπρᾶς τινος ἐθνικῆς ἐπιχειρήσεως, ἦν τὰ δημοτικὰ ἄσματα, καὶ ἡ παράδοσις (περιβαλλομένη τὸ θαυμασιῶδες καὶ ὑπερφυσικόν) διαβιβάζει ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην γενεάν, ἀποκαθίσταται πάντοτε ἡ κυριώτερα ὕλη τῆς Ἐποποιίας, ἥτις ἐστὶ ποίησις ἀρχαία, ἐθνικὴ, αὐθόρμητος, ἀφελής, πλήρης ἡρωϊκοῦ φρονήματος, καὶ ἀνδρικῆς ῥωμαλεότητος. Ἡ ἡρωϊκὴ ἐποχὴ τοιαύτης ποιήσεως ἀναπτύσσεται εἰς διωρισμένην τοῦ βίου τῶν ἐθνῶν περίοδον, εἰς ἣν δυσκόλως προσεγγίζουσιν οἱ μεταγενέστεροι ποιηταὶ διὰ μόνης τῆς φαντασίας καὶ τῆς μιμήσεως.

Αἱ ιδιότητες αὗται εὐρέθησαν θαυμασίως πως ἦνυμμένα εἰς τὸ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν ἔθνος, καὶ ἐκ τῆς συν-

1. Ἴδε τὴν ῥηθεῖσαν Σανσκριτικὴν Βιβλιοθήκην παρὰ Ἀδελοῦγκου.

2. Ἴδε τὸν Ἡρενον (Heeren) Τ. I. καὶ τὴν Γάλλ. μετάφ. Τ. III. ἔτι τὰ προλεγόμενα τῆς Ἀσιατικῆς Συλλογῆς, καὶ τὰ εἰς τὴν Ῥαμαϊάναν προλεγόμενα τοῦ σοφοῦ Γορβέσιου, τὸν Πολιέρον Mythol. des hindous, καὶ τὴν ἐγκυκλοπαιδεῖαν τοῦ Ἑρσχίου καὶ Γρουδέρου. Ἡμεῖς ὄντες πρωτόπειροι εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς σπουδῆς, περιωρίσθημεν εἰς ὅσα βοηθήματα ἐχορήγει ἡμῖν ἡ ἀρτισύστατος Βιβλιοθήκη τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἡ μετὰ τινων ἐν Εὐρώπῃ σοφῶν μικρὰ ἡμῶν ἀλληλογραφία· ὅθεν ἐξαιτούμενοι τὴν ἐπέεικειαν τῶν ἀναγνωστῶν, κηρύττομεν, ὅτι τὰ ὀλίγα ταῦτα προλεγόμενα ἐγράφησαν πρὸς χάριν ἀπλῶς τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας.

αρμολογίας αὐτῶν παρήχθησαν τὰ δύο μεγαλοπρεπῆ καὶ ἐξαίσια ἐπικά ποιήματα: ἡ Ἰλιάς, λέγομεν, καὶ ἡ Ὀδύσσεια ¹.

§. 4. Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς φιλολογικῆς Ἰνδίας, αἴφνης παρουσιάζονται δύο ἀρχαῖα ἐπικά ποιήματα, ἔχοντα τοὺς αὐτοὺς χαρακτήρας, τὰς αὐτὰς σχεδὸν ιδιότηταν, τὴν αὐτὴν ποικιλίαν καὶ μεγαλοπρέπειαν, ἡ Ῥαμαϊάνα, δηλονότι, καὶ ἡ Μαχαβαράτα. Ὁ ἐν Αὐγούστη Ταυρινῶν (Turin) Κ^ς Γάσπαρης Γορρέσιος, ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως τὸ πρωτότυπον τῆς Ῥαμαϊάνας, ὑποσχόμενος ἀκολουθῆσαι καὶ τὴν Ἰταλικὴν μετάφρασιν ².

Τῆς Μαχαβαράτας ὁμως, ἐκτὸς ὀλίγων τεμαχίων ἢ ἐπεισοδίων, οὐδεὶς μέχρι τοῦδε ἐπεχείρησεν ὁλόκληρον αὐτῆς μετάφρασιν. Εἶναι δὲ καὶ ἐπιχείρημα δύσκολον· καθότι τὸ κολοσσαῖον τοῦτο ποίημα μετὰ τῶν ἐπεισοδίων αὐτοῦ, σύγκειται ἐξ ἑκατὸν χιλιάδων, ὡς ἔγγιστα, Σλοκῶν ἢ διστιχῶν ³. Ἐνεκα τούτου ὁ ποιητῆς

1. Ἴδε τὰ προλ. τῆς Ῥαμαϊάνας παρὰ Γ. Γορρεσίου ἐν Παρισίοις 1845. Ὁ ἐμβριθὴς Ἑρηνος διακρίνει τὴν μεταξὺ Ἑλληνικῆς καὶ Ἰνδικῆς ἐποποιίας διαφοράν. (Σ. 176. Τ. I. Γερμ. καὶ Γ'. Τόμ. τῆς Γαλλικῆς μεταφράσεως).

2. Ἐν ἀντίτυπον τῆς Ῥαμαϊάνας χρεωστοῦμεν εἰς τὴν ἀγαθότητα τοῦ ἐν Ταυρίνῳ Κόμητος Ἀλφιέρου. Τὰ δύο πρῶτα βιβλία τῆς Ῥαμαϊάνας μετεφράσθησαν ἀγγλιστὶ κατὰ τὸ 1808—1810 ἔτος. Ὁ ἑνδοξος Σχλέγκελος ἐδημοσίευσεν τὴν Ῥαμαϊάναν μετὰ κριτικῶν σημειώσεων κατὰ τὸ 1829. Ἴδε Ἀδελουῆκον Βιβλ. Σανσκριτ. Σελ. 224. καὶ ἐφεξῆς.

3. Ἡ Μαχαβαράτα, λέγει ὁ Ἀδελουῆκος, ἡ μεγάλη Βαράτα, ἡ ἄλλως, μέγας πόλεμος, εἶναι γιγαντιαῖον ἥρωϊκὸν ποίημα ἐκ 18 ἀσμάτων ἢ

Ἀμάρας ἢ Ἀμαρασάνδρας, μαθητὴς τοῦ σοφοῦ Ζηναδάτα, συνέταξε, πρὸς εὐκολωτέραν καὶ κοινὴν χρῆσιν, ἐπιτομὴν τοῦ μεγάλου τούτου ποιήματος, ἀντὶ τῆς Μαχαβαράτας, ἢ μεγάλης Βαράτας, τὴν Βαλαβαράταν, ἢ μικρὰν Βαράταν ¹, ποίημα ἐλεύθερον, ὡς λέγει ὁ σο-

φύσδιων καὶ περιέχει 400,000 δίστιχα μετὰ τῶν ἐπεισοδίων αὐτῆς, (Adelung, αὐτόθι.) Τὸ ποίημα κατ' ἀρχὰς ἐκαλεῖτο Βαράτα ἢ Βαρατιάς, ὡς Αἰνιάς Ἰλιάς, καὶ συνίστατο ἐξ 24,000 διστίχων, ἤτοι 48,000 ἐξαμέτρων. Τὸ δὲ ἐπίθετον Μάχα, μέγας, magnus, προτετέθη ἀκολούθως, ὅτε τὸ ποίημα κατήντησε συλλογὴ ἢ συγκέντρωσις διαφόρων μύθων, καὶ ἀργαίων παραδόσεων. Ἡ Μαχαβαράτα σύγκειται ἤδη ἐξ 85000 διστίχων ἂν προστεθῇ δὲ καὶ ἡ Χαριβάνσα, σχεδὸν ἐξ 100,000, ἤτοι 200,000 ἐξαμέτρων.

Περὶ Μαχαβαράτας ἀναφέρουσιν εἰς τὸν κατάλογον τῶν Σανσκριτικῶν χειρογρ. Σ. 62 καὶ 64 ὅ,τε Ἀμιλτῶν καὶ ὁ Δαγλέσιος ὁ δὲ Βιλ. Οὐάροδος ἐν τῇ περὶ Ἰνδῶν ἱστορίᾳ αὐτοῦ IV. Σελ. 429—448. ὁ Ἀνκουετίλος Recherches hist. et géogr. sur l'Inde. Berlin 1787. Ὁ Polier mythologie des Indiens, ὁ Görres, Heeren καὶ ἡ Ἀσιατικὴ ἐφημερίς Lond. 1817. Τὸ πρωτότυπον ἐδημοσιεύθη ἐν Καλκούτᾳ τῷ 1801—1806 ἔτει. Ἴδε περιπλέον ὅσα περὶ Μαχαβαράτας ἀναφέρει ὁ Ἀδελούγκος Βιβλιοθ. Σανσκριτ. σ. 235 καὶ ἐφεξῆς. Ὁ σοφὸς Γολδστύκερος (Goldstücker) ἐπεχειρίσθη ἐσχάτως τὴν ὁλόκληρον μετάφρασιν τῆς Μαχαβαράτας εἰς Γερμανικὴν διάλεκτον τὴν ἀγγελίαν αὐτῆς χρεωστοῦμεν εἰς τὴν ἀγαθότητα τοῦ Κ. Οἰφέρου. Ὁ μεταφραστὴς διαιρεῖ τὸ ἔργον του 4. εἰς ἀπλὴν μετάφρασιν 2. εἰς παρατηρήσεις 3. εἰς Σχόλια.

1 Ὡς ἂν εἴπη τις μικρὰν Ἰλιάδα. Ὁ Κος Γορῆσιος εἰς τὴν προῤῥηθεῖσαν ἐπιστολὴν του φαίνεται διαφορετικῆς ἰδέας ἐξηγεῖ μὲν τὸ Μάχα διὰ τοῦ Λατινικοῦ magnus, καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ μέγας ὡς ὁ Κος Οἰφερος καὶ οἱ λοιποὶ Ἰνδολόγοι ὥστε Μάχα-Βαράτα ἐστὶ Μεγάλῃ Βαράτα. τὸ δὲ Βάλα, οὐχὶ συντομὴν ἢ ἐπιτομὴν, ὡς λέγει ὁ Γαλανὸς καὶ ὁ Κος Οἰφερος, ἀλλ' ἐξηγεῖ τὴν λέξιν ἀντὶ τοῦ νέα νεωτέρα ὥστε τὸ Βάλα-Βαράτα φανερόναι κατ' αὐτὸν, Νεωτέρα Βαράτα τοῦλάχιστον, λέγει ὁ σοφὸς οὗτος Ἰνδολόγος, ἔπρεπεν ἵνα γράψῃ

φὸς Οἴφερος, καὶ αὐθύπαρκτον, ὅπερ μετέφρασεν ὁ ἡμέτερος Γαλανός.

Τὸ ὑποκείμενον τῆς Μαχαβαράτας, καὶ ἐπομένως τῆς Βαλαβαράτας, εἶναι ἡ ἔρις δύο Σεληνογενῶν βασιλικῶν οἰκογενειῶν, ἥτοι τῶν Πανδοιδῶν, καὶ τῶν Καουραβῶν· ἡ δὲ ἀλληγορία, ἡ νίκη τῶν ἀγαθῶν κατὰ τῶν πονηρῶν καὶ ἀδίκων ¹. Ὁ πόλεμος, λέγει ὁ ἐμβριθής

Βαράτα-Βάλα, καὶ οὐχὶ Βαλαβαράτα. Ἄλλ' ἀνὴρ τοσαύτης παιδείας καὶ ὑπολήψεως, ὡς ὁ Γαλανός, συζήσας μετὰ τῶν σοφωτέρων Βραχμάνων 50 σχεδὸν ἔτη ἐντὸς τῆς ἱερᾶς πόλεως, καὶ μετ' αὐτῶν μελετῶν τὰ ἀρχαῖα Σανσκριτικά ποιήματα, καὶ ὑπὸ τὴν ὄψιν, καὶ διὰ τῆς δοθείας αὐτῶν μεταφράζων τὰ κλασικά τῶν Ἰνδῶν συγγράμματα, δὲν ἠδύνατο, νομίζομεν, ἵνα κἀμὴ τοιαύτην παραδρομὴν. Εἶναι μὲν νεώτερον ἔργον· ἀλλὰ πάντοτε Ἐπιτομὴ τοῦ μεγάλου ἐπικοῦ ποιήματος, ὡς φαίνεται τοῦτο ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν περιλήψεων τῆς Μαχαβαράτας καὶ τῆς Βαλαβαράτας. Οἱ Κ. Εὐγ. Βυρνούφιος, Οἴφερος, Βιśνῶν, καὶ Λαγλέσιος συμφωνοῦσι μᾶλλον μετὰ τοῦ Γαλανοῦ, παραδεχόμενοι τὴν λέξιν Ἐπιτομὴ, ἢ ἀπάνθισμα. Γίνεται δὲ μνεία περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Βαράτα εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον, τρίτον κεφάλαιον, οἷστιχον 34 τῆς ἀναχέιρας Βαλαβαράτας.

1. Τὸ ὑποκείμενον τῆς Ῥαμαϊάνας εἶναι ἐπίσης ὁ πόλεμος καὶ ἡ νίκη τοῦ Ῥάμα κατὰ τοῦ Ῥαδάνα, ἀρχηγοῦ τῶν πονηρῶν πνευμάτων· ὥστε ἡ θάσις τῆς ἀλληγορίας, εἶναι ὁ θρίαμβος τῶν ἀγαθῶν κατὰ τῶν πονηρῶν καὶ ἀδίκων. Ἡ κακία ὑπερεπλεόνασεν ἐνταῦθα, ὡς καὶ εἰς τὴν Μαχαβαράταν. Ὁ θεὸς Βισνοῦς, ἐνσαρκωθεὶς καὶ γενόμενος ἄνθρωπος, καταβάλλει τὸν Ῥαδάναν καὶ τὰ πονηρὰ πνεύματα. Ὁ ἥρωας εἰς ἀμφοτέρω τὰ ποιήματα εἶναι ὁ Βισνοῦς ἐνανθρωπήσας ὑπὸ τὴν μορφήν οὐχὶ ἐνός, ἀλλὰ τεσσάρων ἀδελφῶν, ὧν ὁ Ῥάμας εἶναι ὁ πρωτότοκος· τὸ αὐτὸ παρατηρεῖται καὶ εἰς τὴν Μαχαβαράταν, καὶ εἰς τὴν ἐπιτομὴν αὐτῆς, τὴν Βαλαβαράταν· εἰς θεὸς Παρουσιάζεται ὑπὸ τὴν μορφήν τῶν πέντε ἀδελφῶν Πανδοιδῶν, ἐξ ὧν ὁ πρωτότοκός ἐστιν ὁ Ἰουδιστίρας. Εἰς ἀμφοτέρω τὰ ποιήματα ὑπάρχει δύσκαμπτον τόξον· τὸ ἄλлон, μία παρθένος·

Ἡρενος, τῶν Πανδοιδῶν καὶ Καουραβῶν ὑπῆρξε διὰ τὴν Ἰνδικὴν ποίησιν, ὅ,τι καὶ ὁ Τρωϊκὸς διὰ τὴν Ἑλληνικὴν. Καὶ καθὼς ἡ Ἰλιάς καὶ ἡ Ὀδύσσεια, οὕτω καὶ ἡ Ῥαμαϊάνα καὶ ἡ Μαχαβαράτα συνετέλεσαν δραστηρίως εἰς τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν, αἱ μὲν τοῦ Ἑλληνικοῦ, αἱ δὲ τοῦ Ἰνδικοῦ ἔθνους. Ἐκ τούτου πολλαὶ Ἰνδικαὶ ποιήσεις πραγματεύονται τὴν ὕλην ταύτην, ἐξ ὧν μόλις τὰ ὀνόματά εἰσι γνωστὰ μέχρι τοῦδε.

Ἡ Μαχαβαράτα εἶναι πιθανῶς νεωτέρα τῆς Ῥαμαϊάνας, ὥς πραγματευομένη μεταγενεστέραν ἐνσάρκωσιν τοῦ Βισνοῦ, ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ Κρισναῖ, ἥτοι τὴν ὀγδόην. Κατὰ τοὺς πεπαιδευμένους Ἰνδοὺς, ὁ πόλεμος τῶν Πανδοιδῶν καὶ Καουραβῶν συνέβη τῷ 105 ἔτει πρὸ τῆς ἐνεστώσης *Καλιϋούγ* λεγομένης χρονολογίας¹, ἐπομένως ἀνήκει εἰς τὴν μυθολογικὴν ἐποχὴν τῆς Ἰνδικῆς ἱστορίας· ἐνεκα τούτου ἀποδίδεται τὸ ποίημα τοῦτο εἰς τὸν Βεάσαν, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα εἰς τὴν αὐτὴν ἐπίσης τοῦ χρόνου ἀνήκει περίοδον². Πολλαὶ μετα-

ἡ μῆνις τῶν ἀποτυχόντων κατὰ τοῦ ἥρωος· περιηγήσεις αὐτοῦ, συμβεβηκότα διάφορα, πόλεμος μέγας, καὶ νίκη ἐπὶ τέλους τῶν ἀγαθῶν, κατὰ τῶν ἀδίκων καὶ πονηρῶν.

4. Ἡ τετάρτη περίοδος, ἣν αἰῶνα σιδηροῦν καλοῦσιν οἱ Ἰνδοὶ κατὰ τὰς παραδόσεις τῶν Πουράνων, λέγεται *Καλιϋούγ*· ἀπ' αὐτὴν μόλις ἀρχίζει ἱστορικὴ τις βεβαιότης περὶ τοῦ πολιτικοῦ βίου τοῦ Σανσκριτικοῦ λαοῦ. Κατ' αὐτὰς δὲ τὰς Πουράνας, ἡ ἐποχὴ αὕτη συμπίπτει εἰς τὸ 4055 ἔτος πρὸ τῆς ἀναγορεύσεως τοῦ Σανδραγούπτα· αὕτη δὲ συνέβη περὶ τὸ 312 ἔτος Π. Χ. Ἡ ἐποχὴ ἄρα *Καλιϋούγ* ἀρχίζει, τὸ 4367 ἔτος Π. Χ. ἐπομένως ὁ πόλεμος τῶν Πανδοιδῶν καὶ Καουραβῶν συνέβη κατὰ τὸ 4472 ἔτος πρὸ Χριστοῦ.

2. Ποιητὴς τῆς Μαχαβαράτας, λέγει ὁ Ἀδελούγκος, ὑπῆρξεν ὁ

γενέστεραι προσθήκαι, καὶ ἐπεισόδια παρεισέφρησαν ἀκολούθως εἰς ἀμφοτέρω τὰ Ἰνδικὰ ποιήματα. Ἀλλὰ τὸ σύνολον ἀνήκει, ἀναντιρρήτως, εἰς τὴν πρὸ τῆς ἱστορικῆς μυθολογικῆς ἐποχῆς¹. διότι τὰ πλεῖστα καὶ ἐν μεγίστῃ ἐκτάσει εἰς βράχους καὶ ὄρη γεγλυμμένα κολοσσαῖα μνημεῖα τῶν Ἰνδῶν, σωζόμενα μέχρι τοῦδε, ἀναφέρονται θεβαίως εἰς αὐτὰ τὰ ποιήματα: τὴν Ῥαμαϊάναν δηλαδή, καὶ Μαχαβαράταν, ἔνθα πρὸς τοῖς ἄλλοις παρατηρεῖται τὸ μέγα κράτος, καὶ ἡ ὑπερτάτη καὶ ἀπόλυτος δύναμις τῶν Βραχμάνων, πρὸ τῆς Βουδδικῆς αἰρέσεως· καθότι ὁ κατὰ τοῦ Βραχμανισμοῦ ἐγερθεὶς φρικτὸς Βουδδικὸς διωγμὸς συνέβη περὶ τὴν 5^η ἢ 6^η ἑκατονταετηρίδα Π. Χ.². Τὰ ἐπικὰ ἐπομένως ταῦτα

Βραχμὰν Κρισναῖ Δθαῖπαγάνας Βυάσας ἢ Βεάσας. (Β. Σ. σελ. 236). Πλὴν εἰς τὸν Βεάσαν ἀποδίδουσι καὶ τὴν συλλογὴν τῶν Βέδων, Πουράνων, χρονολογικῶν Πινάκων κ.τ.λ. Ἔνεκα τούτου ὁ Γορρῆσιος, ἀμφιβάλλων, τὸν ὀνομάζει πολύμορφον (multiforme). (Αὐτίθ: σελ. 106).

1. Ἡ Ῥαμαϊάνα, καὶ μάλιστα ἡ Μαχαβαράτα, γράφει ὁ Κ^{ος} Γορρῆσιος, ὅς ἐστι ποίημα οὔτε ἑνὸς μόνου ἀνθρώπου, οὔτε μιᾶς ἐποχῆς. Τὰ πολλὰ αὐτῶν ἐπεισόδια διαφέρουσι κατὰ τὴν σχηματισμὸν τῆς γλώσσης, τὰς ἰδέας, τοὺς μύθους καὶ τὰ σύμβολα· ὥστε φανερώνουσιν ἐναργῶς, ὅτι εἰσὶ ποιήσεις διαφορετικῶν ἐποχῶν, καὶ διαφόρων ποιητῶν.

2. Ἰδε τὸ σοφὸν σύγγραμμα τοῦ Κ. Βυρνουφίου Introduction à l'Histoire du Bouddhisme Indien. Paris, 1844. Ὁ σκοπὸς, λέγει ὁ Βυρνουφίος, τοῦ Βουδδισμοῦ εἶναι ἡ Νιρβάνα, ἥτοι ἡ Σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου· ὁ Σακίας Μούνης ἐκίρυσεν αἰῶνάς τινας Π. Χ. τὰς ἀρχὰς τῆς Σωτηρίας εἰς ὑπὲρ πάντων ἀδιαφόρως. Εἰς δὲ τὴν Ἰνδιάν ὑπῆρχον ἀνέκαθεν αἱ προνομιοῦχοι τάξεις, κατὰ τὰ ἔθιμα τῶν ὑπῳίων, αἱ ἀνώτεροι δὲν δύνανται, ἄνευ μολυσμοῦ, ἵνα πλησιάσωσι τὰς κατωτέρας.

ποιήματα πολλὰ πιθανῶς ἀνήκουσιν εἰς τὴν πρὸ τῆς ἱστορικῆς μυθολογικῆν ἐποχὴν, ὡς λίαν ἀρχαιότερα τῆς αἰρέσεως ταύτης ¹.

Ὁ χαρακτήρ τῆς Ἰνδικῆς ἐποποιίας ἐκπλήττει πραγματικῶς τὸν ἀναγνώστην καθότι οἱ ἥρωες αὐτῆς δὲν εἶναι ἀπλῶς ἄνθρωποι, ἀλλ' ὄντα ἀνώτερα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἐνταῦθα παρουσιάζονται θεοὶ ἐνανθρωπήσαντες, Δαίμονες, Τίτᾶνες, Γίγαντες, Θηρία ὑπερ-

ᾧθεν ὁ Βουδισμὸς, διδάσκων Βασιλεῖς, στρατιωτικούς, ἐμπόρους, γεωργούς, θανάτους, αὐτοὺς τοὺς Παρίκ, καὶ αὐτὰ τὰ ἐξωλέστατα τῶν ἀγυῶν περιτρίμματα, τὴν δι' ἀγάπης καὶ ἀδελφότητος σωτηρίαν, προσέβαλεν εἰς τὰ καίρια τὸν Βραχμανισμόν, ὅστις πρὸ αἰώνων ἐφύλαττε δι' ἑαυτὸν τὸν πᾶσαν διδασκαλίαν καὶ γινῶσιν θρησκευτικὴν, πολιτικὴν, καὶ ἐπιστημονικὴν, καὶ ὅστις διὰ κεφαλικῆς ποινῆς ἐμπόδιζεν, οὐ μόνον πᾶσαν μάθησιν εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις, ἀλλ' οὐδὲ συγκεχωρημένον ἦτον εἰς αὐτὰς, ἵνα προσεγγίσουν τὸ ἱερὸν καὶ ἅγιον πρόσωπον ἑνὸς Βραχμᾶνος. Ὅθεν ἐκ τούτου ἠγέρθη φρικτὸς διωγμὸς, καὶ πόλεμος μετὰ τοῦ Βουδδισμού καὶ Βραχμανισμού.

Ὁ Σακίας ἔθετο τὴν Σωτηρίαν εἰς τὴν πράξιν τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν: τὴν ὑπομονὴν, τὴν ἐπιείκειαν, τὴν ἐκ τῶν κοσμικῶν λύτρωσιν, τὴν ἐξελοπτικὴν, τὴν παρθενίαν, τὴν ἐλεημοσύνην, τὴν φιλανθρωπίαν, τὴν ἀγάπην, καὶ ἀδελφικὴν ἰσότητά· οὕτω πᾶτα κλάσις ἀνθρώπων, θέλουσα ἵνα ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῶν Βραχμάνων, τῶν Ξατρῶν, καὶ τῶν προνομιούχων τάξεων, προσεκollάτο εἰς τὸν Βουδδισμόν. Ἐκ τούτου ἡ πρόδοσις αὐτοῦ ὑπῆρξε ταχεῖα καὶ μεγίστη. ὁ δὲ κατ' αὐτοῦ διωγμὸς τῶν Βραχμάνων μακρόδurus.

4. Ὁ Κ. Γυρρῆσιος ἀποδεικνύει ἐπίσης τὴν ὕπαρξιν τοῦ Ῥάμα, ἥρωος τῆς Ῥαμαϊάνας, εἰς τὴν πρὸ μιᾶς κυκλικῆς περιόδου ἐποχὴν, πρὸ τῆς Καλιϋούγ, δηλονότι, εἰς τὴν δεκάτην τρίτην ἑκατονταετηρίδα πρὸ Χριστοῦ. ("Ἰδ. Εἰσαγ. εἰς τὴν Ῥαμ. σελ. 99.) Εἰς τὴν αὐτὴν, ὡς ἐγγιστα, ἐποχὴν ἤκαμασε καὶ ὁ Βαλμίκης, ὁ ποιητὴς τῆς Ῥαμαϊάνας. (Αὐτ. σελ. 100 καὶ ἐφεξῆς.)

φυσικὴν ἔχοντα δύναμιν, ὅπλα θεῖα, οὐρανίας δυνάμεως, ἡμίθεοι καὶ ἥρωες, ἀπόρροια ὄντες ἀγαθῶν θεῶν, ἡ πονηρῶν πνευμάτων, καὶ ἐπωδαὶ ἐξαισίου καὶ ὑπερφυσικῆς ἰσχύος. Πρὸς δὲ τούτοις, οἱ σοφοὶ διὰ τῆς θεωρίας τῆς θείας γνώσεως, οἱ ἀσκηταὶ διὰ τῆς μεγάλης ἀσκήσεως, καὶ οἱ θεῖοι Βραχμᾶνες, πάντες οὗτοι καὶ ζῶντες καὶ μετὰ θάνατον ἀγιάζοντες, λαμβάνουσι θεῖαν τινὰ χάριν καὶ δύναμιν ¹. ὥστε ταῦτα πάντα εἰσὶ μέγιστα καὶ ποικίλα ἐλατήρια τῆς Ἰνδικῆς ἐποποιίας, καὶ πηγὴ ἀένναος, ἀφθόνου ποιητικῆς φαντασίας καὶ καλλονῆς. Ἐκ τούτων τὸ Ἰνδικὸν Δράμα λαμβάνει ἄπειρον ἔκτασιν, ἐναγκαλιζόμενον, οὕτως εἰπεῖν, τὸν οὐρανόν, τὴν γῆν, καὶ τὰ καταχθόνια. Ἡ δὲ πάλιν μεταξὺ τοιούτων καὶ τοσοῦτων προσώπων ἀρχίζει εἰς τὴν γῆν, καὶ τελειώνει πολλάκις εἰς τὸν αἰθέρα. Καθόσον ὁμως ἡ ἔκτασις τοῦ δράματός ἐστιν ἀπεριόριστος, τοσοῦτον φαίνεται ὅπως οὖν ἐλλειπὲς κατὰ τὸν τύπον τῆς ἰδανικῆς φυσικῆς τελειότητος, εἰς ἣν ὑπερτερεῖ βεβαίως ἡ Ἐλ-

1. Παύει ἡ ἐξουσία καὶ αὐτοῦ, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ βασιλέως, ἅμα παρουσιασθῇ εἰς πολὺς καὶ σεβάσμιος Βραχμάν· ὁ βασιλεὺς, ἡνωμένος ἔχων ἐπὶ τοῦ στήθους τὰς χεῖρας, ἵσταται ἔμπροσθεν τοῦ ὁσίου τούτου· ἀφοῦ δὲ οὗτος καθήσει, κάθεται σεμνοπρεπῶς καὶ ὁ βασιλεὺς πληθύνει αὐτοῦ. Κοινὴ εἶναι ἡ φιλοξενία εἰς τὴν ἐποποιίαν τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ἰνδῶν· ἀλλ' ἡ πρὸς τοὺς Βραχμᾶνας καὶ ἱεροπρεπεῖς ἄνδρας εὐλάβεια καὶ ὑπακοὴ τῶν βασιλέων, τῶν ἡρώων, καὶ τοῦ λαοῦ, εἶναι ἴδιον τῆς Ἰνδικῆς ποιήσεως. Ταπεινῶνται ὁ βασιλεὺς Δασαράτας ἔμπροσθεν τοῦ ὁσίου Βισναμίτρα· συμβουλεύουσι καὶ ἐπαπειλοῦσι τοὺς βασιλεῖς οἱ ὅσιοι Βραχμᾶνες, ὥς οἱ προφῆται εἰς τὴν Ἰουδαίαν· ἀλλ' ἐξυθρίζει ἀπειλῶν ὁ Ἀγαμέμνων τὸν ἱερέα Κάλχαντα, ὅς "τῇ δὲ τὰ ἐόντα, τὰ ἐσόμενα πρότ' ἐόντα.

ληνικὴ ποιήσις ¹. Ὁ σκοπὸς τῆς Ἰνδικῆς ἐποποιίας εἶναι ἡ ἐπιρροή τῆς προνομιοῦχου τάξεως τῶν Βραχμάνων. Οὐ μόνον τὸ κυριώτερον τῶν δύο ἐπικῶν ποιημάτων ὑποκείμενον εἶναι ὁ ἐνανθρωπήσας θεὸς, ἀλλὰ καὶ τὰ σύμβολα, καὶ οἱ μῦθοι, κτλ. εἰσὶ θρησκευτικοί. Ἡ Βραχμανικὴ ἐπιρροή, εἶναι ἡ σφραγίς, λέγει ὁ Ἡρενος, τῆς τε Ῥαμαϊάνας, καὶ τῆς Μαχαβαράτας· ὥς ἐποιασδῆποτε ἐποχῆς ὑποτεθῇ ἡ ποιήσις, αὕτη ἀνεπτύχθη, ἀναντιρρήτως, εἰς τὴν μεγαλητέραν περιωπὴν τοῦ Βραχμανισμοῦ ². Ὁ σκοπὸς τῶν ποιημάτων τούτων, λέγει εἰς τὴν ἀγγελίαν ὁ Κ^ς Γολδστύκερος, εἶναι τὸ κράτος, καὶ ἡ ὑπεροχὴ τῶν Βραχμάνων ὑπεράνω τῶν ἄλλων προνομιοῦχων τάξεων καὶ τοῦ λαοῦ, καὶ ἡ σερέωσις τῆς θρησκευτικῆς ἀρχῆς τῆς μιᾶς *Ἐνότητος*, ἣτις εἰς τὰς Βέδας δὲν διακρίνεται οὔτε τόσον καθαρῶς, οὔτε μετὰ τοσαύτης ἀκριθείας. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐξηγεῖται καὶ ὁ σοφὸς Ἰνδιστῆς Λάσσενος ³.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ δύο ταῦτα Ἰνδικὰ ποιήματα παρουσιάζουσι μετὰ τοῦ ἀληθοῦς χαρακτῆρος τῆς ἐποποιίας ἥθη, ἔθιμα, ἔξεις, θρησκείαν, καὶ τὸν πολιτικὸν βίον μεγάλου καὶ ἀρχετύπου τινὸς λαοῦ, εἰσὶ δὲ καὶ ὁ τύπος ἀπάσης τῆς Ἰνδικῆς, καὶ ἴσως ὁλοκλήρου τῆς Ἀσιατικῆς ποιήσεως, ἀνάγκη ὅπως, γνωρίζοντες τὸ ὑποκείμενον τῆς τε Μαχαβαράτας καὶ τῆς Βαλαβαράτας, διακρίνωμεν εὐκολώτερον τὴν ὁμοιότητα ἢ ἀνομοιότητα ἀμφοτέρων.

1. Ἴδε Ἡρενον αὐτόθι. Σελ. 178—183, καὶ τὴν Γαλλικὴν μετάφρ. Τόμ. III. Σελ. 220.

2. Ἡρενος, αὐτόθι.

3. Zeitschrift. für die Kunde des Morgenlandes, I. B. σ. 82.

Ἡ Μαχαβαράτα, λέγει ὁ σοφὸς Ἦρενος, μετεφράσθη εἰς Περσικὴν διάλεκτον κατὰ διαταγὴν τοῦ μεγάλου Ἀκβάρου¹. Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς μεταφράσεως ταύτης ἐτέθη ἡ περίληψις τοῦ ὅλου ποιήματος. Αὕτη μόνη μετεφράσθη ἀγγλιστί. Κατ' αὐτὴν

«Ὁ Ῥαϊὰς Βιράτας ἐβασίλευσεν εἰς τὴν πόλιν Χασιραπούραν, πρωτεύουσαν τῶν Ἰνδῶν· ἐξ αὐτοῦ κατήγετο εἰς ἐβδόμην γενεὰν ὁ Ῥαϊὰς Βιχιτραβίργης, ὅστις ἀφῆκε δύο υἱούς· ἐξ ὧν ὁ μὲν ὠνομάζετο Παρδοῦς, ὅστις ἔσχε πέντε υἱούς, Ἰουδιστίραν, Βήμαρ, Ἀρχοῦραν, Νακούλαν, καὶ Σαχαδέβαν· οὗτοί εἰσιν οἱ Παρδοῦδαι. Ὁ δὲ ἄλλος Δρυταράστρας, ὦν ἀδμματος ἐκ γενετῆς, ἔσχεν ἑκατὸν υἱούς. (οὗτοί εἰσιν οἱ καλούμενοι Δρυταράστραι, ἢ Καουραβαί, ἐκ τοῦ πάππου αὐτῶν Κουροῦ) ὁ δὲ πρωτότοκος τῶν ἑκατὸν τούτων ἀδελφῶν ὠνομάζετο Δουριοδάρας. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Βιχιτραβίργη διεδέχθη τὸν θρόνον ὁ Παρδοῦς. Τελευτήσαντος καὶ τούτου, ὁ ἀδμματος αὐτοῦ ἀδελφὸς ἀνηγορεύθη μὲν βασιλεὺς, πραγματικῶς δὲ ὁ Δουριοδάρας, ὡς πρωτότοκος υἱός, ἐκυβέρνα τὸ βασίλειον, ἐλκύσας εἰς ἑαυτὸν πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν. Φοβούμενος δὲ μήπως ὁ θρόνος, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, πέσῃ πάλιν εἰς χεῖρας τῶν Παρδοῦδων, ἐπροσπάθει ὅπως ἐξοντώσῃ αὐτούς· ἐπὶ τούτῳ μυρία μετεχειρίσθη τεχνάσματα· καὶ ἐπὶ τέλους, παραγемίσας κρυφίως τὴν οἰκίαν αὐτῶν δι' ἐμπρηστικῶν ὑλῶν, ἔβαλε πῦρ. Οἱ Παρδοῦδαι ὅμως ἐσώθησαν εὐτυχῶς, καὶ διαβάρτες τὴν ἔρημον, κατέφυγον εἰς τὴν πόλιν Κουμπέλαν, ἔνθα ἐν διαστήματι ὀλίγου χρόνου ἀπέκτησαν μεγίστην ὑπό-

1, Ἦρενος αὐτόθι. Τὸ Περσικὸν τοῦτο χειρόγραφον εὑρίσκεται εἰς τὴν Βασιλικὴν Βιβλιοθήκην τῶν Παρισίων. ("Ides Adelung Σ. 236. καὶ Notice des Manuscrits Sanscrits ὑπὸ τὸν τίτλον Kitab muhaberat.)

ληψιν, ἔρεκα τῶν ἀνδραγαθῶν, καὶ τῆς ἀρετῆς αὐτῶν. Ὁ δὲ Δουριοδάρας, ἀποτυχὼν εἰς τὴν κατ' αὐτῶν πρώτην ἀπόπειραν, καὶ θέλων ἵνα ἀπατήσῃ αὐτοὺς εὐκολωτέρως μετέπειτα, παρεχώρησεν εἰς τοὺς πέντε ἀδελφούς μίαν ἐπαρχίαν, καὶ ἐκράτησε δι' αὐτὸν πᾶσαν τὴν λοιπὴν βασιλείαν μετὰ τῆς πρωτευούσης Χριστιναπούρας. Πλὴν ἐντὸς ολίγου ἡ εὐτυχία τῆς ἐπαρχίας ταύτης, καὶ ἡ μεγίστη ἐπὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνδρείᾳ ἐπόληψις τῶν Παρδοῖδων, ἡγεῖον ἐκ γένου τὸ μῦθος τοῦ Δουριοδάρα κατ' αὐτῶν. Ὅθεν ἀποφασίσας τὸν παρτελῆ αὐτῶν ὀλεθρον, ἐκάλεσε τοὺς Παρδοῖδας εἰς ἐπίσημον συμπόσιον, καὶ δι' ἐπιπλάστων κέδων ἐκέρδισεν εἰς τὴν κυβοπαιδιὰν (Κυβείαν) ἅπασαν τὴν δωρηθεῖσαν εἰς αὐτοὺς χώραν. Κατὰ δὲ τὴν τελευταίαν κυβοβολὴν εἶχον συμφωνήσει, ὅτι ἂν ἀποτύχωσι, θέλουσιν ἀποσyrθῇ εἰς τὴν ἔρημον δώδεκα ἔτη, ὅπερ καὶ ἐγένετο.

« Ἀλλὰ μετὰ τὴν δωδεκαετῇ πλάνην τῶν Παρδοῖδων, ὁ τύραννος Δουριοδάρας ἐφέρετο ἀπηνῶς, καὶ λίαν ἐχθρικῶς πρὸς αὐτούς· ὅθεν οἱ Παρδοῖδαι ἀπελπισθέντες κατέφυγον εἰς τὰ ὄπλα. Οὕτως ἤρχισεν ὁ μέγας πόλεμος τῶν Παρδοῖδων κατὰ τῶν Καουραβῶν. Μετὰ μακροχρόνιον πάλην, τέλος ἡ περὶ τὰς ὄχθας τῆς λίμνης Κουρουζέτρας συγκροτηθεῖσα πεισματώδης δεκαοκτώμερος μάχη, ἐχορήγησε τελείαν νίκην εἰς τοὺς Παρδοῖδας. Ὁ μὲν τύραννος Δουριοδάρας ἀπώλεσε τὸν βίον· οἱ δὲ Παρδοῖδαι ἀπέκτησαν ἐκ γένου τὸν πατρικὸν θρόνον.»

Παρακατιῶν ἔπεται ἡ περίληψις τῆς Μαχαβαράτας κατὰ τὸν Ἡρενον, ὅπως εὐρέθη εἰς τὸ μνημονευθὲν Περσικὸν χειρόγραφον.

Ἡ Μαχαβαράτα σύγκειται, λέγει, ἐκ 18 βιβλίων ἡ ῥαψωδιῶν (Πάρβων), τῶν ὁποίων ἡ ὕλη εἶναι ὡς ἐφεξῆς·

Βιβλ. Α'. Γενεαλογία τῶν Παρδοϊδῶν καὶ Δρυταρστῶν ἢ Καουραβῶν.

Βιβλ. Β'. 'Ο 'Ιουδιστίρας κάμνει πολλὰς κατακτήσεις διὰ τῆς ἀνδρείας τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. Οἱ Καουραβαὶ προκηρύττουσι παρήγυριν καὶ Κυβοπαιδιὰν ἢ Κυβελαν. Προπαρασκευαὶ αὐτῶν.

Βιβλ. Γ'. Οἱ Παρδοῖδαι, ἡττηθέντες εἰς τὴν Κυβελαν, ἀπέρχονται εἰς τὴν ἔρημον, ἔνθα διαμένουσι δώδεκα ἔτη. Λήγησις τῶν ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ συμβάντων.

Βιβλ. Δ'. Οἱ Παρδοῖδαι μετὰ τὴν δωδεκαετίαν ἀναχωροῦσιν ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ καταφεύγουσι μετημφιεσμένοι εἰς τὴν πόλιν Βερούθ.

Βιβλ. Ε'. 'Επὶ τέλους ἀνακαλύπτονται, καὶ ὁ πόλεμος ἀράπτει. Στρατοπέδευσις τῶν δυνάμεων παρὰ τῇ Κουρουξέτρῳ λίμνῃ.

Βιβλ. ΣΤ'. Μορομαχία τῶν ἡρώων εἰς τὰς πρώτας δέκα ἡμέρας τῆς μάχης, τὸ πλεῖστον μέρος τῶν υἱῶν τοῦ Δρυταράστρα φορεῖται.

Βιβλ. Ζ'. 'Ο Δουριοδάρας συγκαλεῖ πολεμικὸν συμβούλιον. 'Ο Δρόνας κηρύττεται ἀρχιστράτηγος· πλὴν φορεῖται καὶ οὗτος τὴν πέμπτην ἡμέραν.

Βιβλ. Η'. Συμβεβηκότα τῶν δύο ἐπομένων ἡμερῶν. 'Ο Καρνᾶς, εἰς τῶν ἐνδοξοτέρων ἡρώων, κηρύττεται ἀρχηγός. 'Ο 'Ιουδιστίρας τρέπεται ὑπ' αὐτοῦ εἰς φυγὴν· ἀλλ' ὁ Καρνᾶς φορεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα.

Βιβλ. Θ'. 'Ο Σαλέας λαμβάνει τὴν ἀρχιστρατηγίαν ἀθλα καὶ θάνατος αὐτοῦ. 'Ο Δουριοδάρας, νικηθεὶς κατὰ κράτος, κρύπτεται εἰς τὴν λίμνην. 'Ο Βήμας τὸν ἀνακαλύπτει, καὶ εἰς μορομαχίαν τὸν φορεῖ· τοῦτο δὲ συμβαίνει τὴν δεκάτην ὀγδόην ἡμέραν. Οἱ Παρδοῖδαι μένουσι νικηταί.

Βιβλ. Ι'. Λήγησις τῶν τελευταίων συμβεβηκότων.

Ὅτι μόνον ἄνδρες διασώζονται ἐκ τῶν Παρδοϊδῶν.

Βιβλ. ΙΑ'. Κλανθμὸς καὶ ὀδυρμὸς τῶν γυναικῶν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, ἔνεκα τοῦ φόρου τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν. Ἡ μήτηρ τοῦ Δουριοδάνα καταρᾶται τῷ Κρισνᾷ ¹.

Βιβλ. ΙΒ'. Ἔργα τοῦ Ἰουδιστίρα μετὰ τὴν νίκην· οὗτος διατίθεται ἵνα παραιτηθῇ τῆς Βασιλείας· ἀλλ' ὁ Βεάσας, ὁ Κρισνᾷς καὶ ὁ Βήμας τὸν ἀποτρέπουσι. Τὸ βιβλίον τοῦτο παρέχει ἐν ἀφθονίᾳ τὰς ὑψηλοτέρας ἀρχὰς τῆς ἠθικῆς, τῆς θρησκείας, καὶ τῆς ἐπιστήμης τοῦ κυβερνᾶν.

Βιβλ. ΙΒ'. Ὁ Ἰουδιστίρας ἐπιμένει ἵνα ὑπάγῃ εἰς τὴν ἔρημον· ἀλλ' ὁ Βεάσας ἐναντιούμενος συμβουλεύει ἵνα τελέσῃ ἱποθυσίαν. Προπαρασκευαί αὐτῆς.

Βιβλ. ΙΔ'. ².

Βιβλ. ΙΕ'. Ὁ Δρυταράστρας, ἡ Γαρδαρὴ, μήτηρ τοῦ Δουριοδάνα, καὶ ἡ Πριττά, μήτηρ τῶν Παρδοϊδῶν, ἀναχωροῦσιν εἰς ἔρημον.

Βιβλ. ΙΣ'. Ἐξόντωσις τῆς φυλῆς τοῦ Ἰαδοῦ, καὶ ἄλλα συμβεβηκότα.

Βιβλ. ΙΖ'. Ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἀναχωροῦσιν εἰς τὴν ἔρημον.

Βιβλ. ΙΗ'. Θάνατος τῶν Παρδοϊδῶν· ὁ Ἰουδιστίρας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἀναβαλνουσιν εἰς τὸν οὐρανόν. Τέλος.

Αἱ δύο αὗται περιλήψεις, λέγει ὁ Ἡρενος, διαλαμβάνουσιν ἐναργῶς τὸ ἱστορικὸν μόνον μέρος τῆς ἔριδος καὶ τὰς συνεπείας αὐτῆς, ὅπερ φαίνεται τὸ κύ-

1. Εἰς τὴν περίληψιν ταύτην μόλις εἰς τὸ ἐνδέκατον βιβλίον γίνεται μνεία περὶ τοῦ Κρισνᾷ, ὅς ἐστιν ὁ ἐνανθρωπήσας θεὸς Βισνοῦς.

2. Τὸ βιβλίον τοῦτο δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν σημείωσιν τοῦ Ἡρένου (ἴδε Τ. Ι. Σ. 168) ἀλλ' οὔτε εἰς τὴν Γαλλ. μετάφρασιν.

ριον ἀντικείμενον τοῦ ποιήματος. Πλήν ποῖος ἐγγυᾶται, ὅτι ἡ Περσικὴ εἰς πεζὸν γεγραμμένη μετάφρασις τῆς Μαχαβαράτας δὲν εἶναι πολλὰ ἀτελής; Πῶς ἄλλως ἐξηγεῖται ἡ ἑλλειψις τῆς ἐπιρροῆς καὶ ἀναμίξεως τῶν θεῶν εἰς τὴν ὑπόθεσιν μέχρι τοῦ ἐνδεκάτου βιβλίου, ἐνθα διὰ μιᾶς, καὶ ἄνευ ἐγνωσμένης αἰτίας, γίνεται μνεῖα περὶ τοῦ Κρισνᾶ; Ἐκ τούτου, συμπεραίνων ὅτι αἱ περιλήψεις αὗται εἰσὶν ἑλλειπεῖς, προτιμᾷ τὸ ἐξῆς ἀπόσπασμα τῆς Μαχαβαράτας, ὅπερ ἀναφέρει ὁ Πολιέρος (Polier) εἰς τὸ περὶ Ἰνδικῆς Μυθολογίας σύγγραμμα αὐτοῦ, εἰς ὃ φαίνεται, ὅτι ὁ κατ' ἐξοχὴν ἥρως τῆς Μαχαβαράτας εἶναι ὁ Κρισνᾶς, καὶ ἡ ἐμφάνισις αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, τὸ πρῶτιστον ἀντικείμενον τοῦ ποιήματος, ὅπερ ἐστὶν ὁ πόλεμος καὶ ἡ νίκη τῶν ἀγαθῶν κατὰ τῶν πονηρῶν.

• Τὸ κακὸν τοσοῦτον ἐπλεόνασεν, ὥστε ἡ Γῆ, παρουσιασθεῖσα ὡς δάμαλις εἰς τὸν Ἰνδραν, ἐζήτει παρ' αὐτοῦ θεραπείαν. Ὁ Ἰνδρας τὴν διεύθυνεν εἰς τὸν θεὸν Σίβαν οὗτος εἰς τὸν Βισνοῦν, καὶ οὗτος εἰς τὸν ὑψίστον Βραχμᾶν, ὅστις οἰκτείρας τὴν Γῆν, διέταξε τὸν Βισνοῦν, ἵνα καταβάς εἰς τὴν πόλιν Ματούραν, ἐνσαρκωθῇ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Βοσδαῦ, ἰπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Κρισνᾶ.

• Ὁ Βοσδαῦς κατήγετο ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους τοῦ Ἰαδοῦ· ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους κατήγορτο οἱ Πανδοῦδαι καὶ οἱ Καουραβαί, οἵτινες διεφιλονεῖκον περὶ τῆς διαδοχῆς τῆς βασιλείας. Οὕτως ὁ ποιητής, ἀναπτύσσων τοὺς γεγελογοιχοὺς πίνακας τῶν δύο οἰκογενειῶν, εὗρίσκει ἄφθονον μυθολογικὴν ὕλην.

• Εἰς τὴν γεγελολογικὴν αὐτὴν σειρὰν συνδέεται καὶ ἡ θαυματουργικὴ τοῦ Κρισνᾶ γέννησις, καὶ ἡ σωτηρία αὐτοῦ,

ἐναντίον τῆς ἐπιβουλῆς τοῦ βασιλεύοντος *Καρουσᾶ*, πρὸς δὲ χρησιμὸς τις προεμήνυνεν, ὅτι ὁ ὄγδοος υἱὸς τοῦ *Βοσδαῖα* (καὶ οὗτος ἦν ὁ *Κρισινᾶς*) θέλει φορεύσει αὐτόν. Ἡ ἀνατροφή τοῦ *Κρισινᾶ*, καὶ τὰ κατορθώματα αὐτοῦ χορηγοῦσιν ἄφθορον ὕλην εἰς τὸν ποιητήν.

ἌΟ *Κρισινᾶς* ἀνδρωθεὶς ἐπατέρχεται εἰς τὴν πόλιν *Ματούραν*, καὶ καταβάλλει τὸν *Καρουσᾶν*.

Ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰαδοῦ ἐβασίλευε τότε εἰς τὴν πόλιν *Χαστιναπούραν*. Ἐκ δὲ τοῦ οἴκου τοῦ *Παρδοῦ* ὑπῆρχον πέντε βασιλόπαιδες· Ἰουδιστίρας, Βήμας, Ἀρχοῦρας, Σαχαδέβας, καὶ Νακούλας. Πάντες οὗτοι ἦσαν ὄντα ἐξαίσια, ἀλλὰ δὲν κατεῖχον τὸν θρόνον· διότι ὁ πορνηςὸς τύραννος *Δουριοδᾶρας*, καλέσας προηγουμένως τοὺς *Παρδοῦδας* δι' ἐπιπλάστου *Κυβείας*, ἀφῆρπασεν ἀπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν τὴν βασιλείαν. Ἐκτοτε κατεδίωκε τοὺς *Παρδοῦδας* παταχοῦ καὶ διὰ παρτολῶν μέσσω. Ὁ δὲ *Κρισινᾶς*, πληροφορηθεὶς περὶ τῆς δυστυχίας τῶν συγγενῶν του, ὑπεσχέθη εἰς αὐτοὺς κρυφίως πᾶσαν βοήθειαν.

Ἐν τούτοις ὁ *Ραγκᾶς*, πενθερὸς τοῦ φορευθέντος *Καρουσᾶ*, πρῶτον ἐχδίκησιν κατὰ τοῦ *Κρισινᾶ*, προσέβαλε τὴν πόλιν *Ματράν*· νικηθεὶς δὲ παρὰ τοῦ *Ράμα*, ἀδελφοῦ τοῦ *Κρισινᾶ*, ἐτοιμάζεται πάλιν εἰς νέον πόλεμον.

Ἐκ τούτου ἀναγκασθεὶς ὁ *Κρισινᾶς* ἐπροκάλεσεν ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ τὴν γένεσιν μιᾶς γῆσον· ἐπ' αὐτῆς ἔκτισε λαμπρὸν τῆν πόλιν, καὶ ἐντὸς αὐτῆς μετέφερε τοὺς κατοίκους τῆς *Ματράς*, καὶ τὴν σύζυγον αὐτοῦ, ἣτις ἦν ἡ θεὰ *Λαξμὴ* ἐνσαρκωθεῖσα. Πορευθεὶς ἔπειτα εἰς τὴν *Χαστιναπούραν*, ἐπρότεινε συμβίβασιν μεταξὺ τοῦ *Δουριοδᾶρα*, καὶ τῶν *Παρδοῦδων*· ἀλλ' ὁ τύραννος, ἀρνούμενος πᾶσαν διαλλαγήν, κατέφυγεν εἰς μυρία τεχνάσματα πρὸς ἐξολοθρευτὸν αὐτῶν, ὅπερ ἠνάγκασε τοὺς πέντε ἀδελφούς ἵνα ἀπομακρυνθῶσι

κρυφίως τῆς πόλεως. Αἰ μετὰ ταῦτα ἀνδραγαθίαι τῶν Παρδοιδῶν, τὰ συμβεβηκότα αὐτῶν, ἡ ἔλθρα τοῦ Δουριοδάνα, ὁ πόλεμος μεταξὺ τῶν δύο οἰκογενειῶν, ἡ ἐπικουρία τοῦ Κριστᾶ, καὶ ἐπὶ τέλους ἡ δεκαοκτῶήμερος μάχη, ἡ ἦττα καὶ ὁ θάνατος τοῦ Δουριοδάνα, παρέχουσιν εὐρύτατον στάδιον εἰς τὴν φαντασίαν τοῦ ποιητοῦ.

«Μετὰ ταῦτα ἡ μὲν νῆσος βυθίζεται εἰς τὸν Ὠκεανόν· οἱ Παρδοῖδαι βασιλεύουσι· καὶ ὁ Κριστᾶς ἀναβαίνει εἰς τὸν οὐρανόν.»

Τοιαύτη εἶναι ἐν συντόμῳ ἡ περίληψις τῆς Μαχαβαράτας κατὰ τὸν Πολίερον. Ἡ δὲ ἀνὰ χειρας Βαλαβαράτα, εἶναι ἡ ἐπιτομή τῆς Μαχαβαράτας· τὸ ὑποκείμενον ἄρα ἐξ ἀνάγκης εἶναι τὸ αὐτό. Ὅθεν πρὸς πλειοτέραν μὲν κατάληψιν αὐτῆς, εὐκολοτέραν δὲ σύγκρισιν μεταξὺ τῆς Μαχαβαράτας καὶ Βαλαβαράτας, ἦτοι τοῦ μεγάλου Ἰνδικοῦ ποιήματος, καὶ τῆς ἐπιτομῆς αὐτοῦ, προετάξαμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἐξῆς περίληψιν·

«Ὁ Σίβας ἤμαρτε πρὸς τὸν Βραχμᾶν ¹. οὗτος ὀργισθεὶς εἶπεν, ὅτι δὲν θελεῖ συγχωρήσει τὸν Σίβαν, εἰμὴ ἀφοῦ χυθῇ τὸ αἶμα ὀκτωκαίδεκα Ἀξουχινῶν ².

«Ὁ Ἴνδρας, θεὸς τοῦ κεραυνοῦ, ιστάμενος ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Γάγγου ποταμοῦ, καὶ ἰδὼν χρυσοῦν λωτὸν, εἰσέειη εἰς τὸ ὕδωρ, ὅπως λάβῃ αὐτόν· ἀλλ' οὗτος, ἀφανὴς γενόμενος, ἀνεφάνη ἐπὶ τῆς ἀπέναντι ὄχθης, ὡς παρθένος κλαίουσα. (Αὕτη ἐστὶν ἡ Νακασρή, περὶ ἧς ἀκολούθως.) Ὁ Ἴνδρας, ἀκολουθῶν αὐτὴν

1. Ἡ Ἰνδικὴ τριάς σύγκειται ἀπὸ τὸν Σίβαν, Βισνοῦν, καὶ Βραχμᾶν.

2. Ἐκάστη Ἀξουχινὴ εἶναι στρατιὰ πλήρης ἐκ πεζικοῦ, ἱππικοῦ, ἄρματηλατῶν καὶ ἐλεφαντηλατῶν, τὸ ὅλον ἐκ 248, 720 πολεμιστῶν.

ἔφθασε μέχρι τοῦ ὄρους Ἰμακοῦ· ἐνταῦθα ἰδὼν νέον ἀκλονήτως καθήμενον, ὠργίσθη κατ' αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ πάγκαλος νέος (ὃς ἦν ὁ Σίβας), ἐνατενίσας τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ ἀπελίθωσε τὸν Ἴνδραν. Ἡ δὲ Νακασρῆ, ἐγγίσασα τῇ χειρὶ, κατὰ προσταγὴν τοῦ Σίβα, ἀνεκίλεσεν αὐτὸν εἰς τὴν ζωὴν· πρὸς δὲν εἶπεν ὁ Σίβας· «εἴσελθε εἰς τοῦτο τὸ σπήλαιον· πέντε γὰρ αὐτὸ ἔχον αἰσθήσεις, ἀναφανήσονται πέντε μετὰ σοῦ Ἴνδραι, προεμβάρτες.» Εἴτα εἶπε πρὸς αὐτούς· «Γινώσκετε τὸ παρ' ἐμοῦ τελεσθὲν κατὰ τοῦ Βραχμᾶ ἀμάρτημα· οὗτος τότε ἀφήσει ἐμὲ ἐλεύθερον, ὅταν πῶν αἷμα πολλῶν ἡρώων ἀδίκων, μεθυσθῇ. Ὑμεῖς λοιπὸν οἱ πέντε Ἴνδραι, καταβάρτες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐνσαρκωθέντες, ἐγείρατε πολέμους καὶ σφαγὰς. Φανήτω ἡ γῆ ταῖς ὑμῶν πέντε παρουσίαις, ὡς φοβερά λείαια. Ἡ δὲ Νακασρῆ αὕτη, ἐνσαρκωθείσα καὶ γερομένη γυνὴ ὑμῶν τῶν πέντε, γενέσθω αἰτία πολέμου μεγάλου μεταξὺ πολλῶν πολυδυνάμων βασιλέων. Ὁ δὲ Βισροῦς, ἐνσαρκωθείς ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ Κρισνᾶ, βοηθήσει ὑμῶς » ¹.

«Ὁ Πλανήτης Σελήνη, καὶ ἡ νύμφη Ῥοχινῆ, συζευχθέντες ἔσχον υἱὸν, καλούμενον Βούδαν (ὃς ἐστὶν ὁ παρ' Ἑλλήσιν Ἑρμῆς). Οὗτος ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος βασιλεὺς τῶν Ἰνδῶν. Τοῦτον διεδέχθησαν κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν 40 βασιλεῖς μέχρι τοῦ Βαράτα καὶ Πρατίσα. Τὸν τελευταῖον τοῦτον διεδέχθη ὁ Σαντανοῦς, ὅστις γάμος τὴν βασιλόπαιδα Σατεξατὴν, τὴν μητέρα τοῦ θεοῦ, Βεάσα, καὶ μετὰ τόκον μεῖναςαν παρθένον, χάριτι τοῦ ὁσίου Παρασσάρα, ἔσχε δύο υἱούς, τὸν Σιτραγκάδαν καὶ τὸν Βισιτραβίργην. Ὁ πρῶτος φονευθεὶς ταχέως εἰς πόλεμον, ἀφῆσε τὸν θρόνον εἰς τὸν δεύτερον. Οὗτος ἔσχε δύο υἱούς, τὸν Πανδοῦν καὶ τὸν

1. Ἴδε Βαλαβαράτας Βιβ. Α'. κεφ. ς'. Δίστιχ. 4—32.

Δρυταράστραν ¹. Ὁ μὲν Πανδοῦς ἔσχε πέντε υἱούς, Ἰουδιστίραν (τὸν δίκαιον), Βῆμαν (τὸν ἀνδρεῖον), Ἀρζούναν (τὸν ἄριστον τοξότην), Νακούλαν (τὸν ὠραῖον), καὶ Σαχαδέβαν (τὸν σοφόν)². Ὁ δὲ Δρυταράστρας ἔσχε τὸν πρωτότοκον Δουριοδάναν, καὶ ἐννενήκοντα ἐννέα ἄλλους υἱούς. Οἱ πρῶτοι ἐκαλοῦντο Πανδοῖδαι, οἱ δὲ δευτεροὶ Καουραβαί (ἐκ τοῦ πάππου αὐτῶν Κουροῦ). Ἡ ἔρις, καὶ ὁ περὶ διαδοχῆς τῆς βασιλείας πόλεμος, καὶ αἱ συνέπειαι αὐτοῦ, μεταξὺ τῶν Πανδοῖδων καὶ Καουραβῶν, εἶναι τὸ ἱστορικὸν ὑποκείμενον τῆς Μαχαβαράτας, καὶ ἐπομένως τῆς Βαλαβαράτας.

«Ὁ ἀγαθὸς Βῆσμας, ὁ θεῖος τῶν βασιλοπαίδων τούτων, ἐφρόντιζεν ἀνατρέφων καὶ τοὺς πέντε υἱούς τοῦ Πανδοῦ, καὶ τοὺς ἑκατὸν τοῦ Δρυταράστρα. Καθότι ὁ μὲν Πανδοῦς, ὡς ἔρρέθη, ἀπέθανεν· ὁ δὲ Δρυταράστρας ἦν ἐκ γενετῆς ἀόμματος. Ἀλλ' οἱ Πανδοῖδαι ὑπερεῖχον, εὐδοκιμοῦντες εἰς πᾶν εἶδος ἐπιστήμης καὶ πολεμικῆς ἀσκήσεως. Ἐκ τούτου ἐγεννήθη φθόνος καὶ μέγα μῖσος εἰς τὰς καρδίαις τῶν Καουραβῶν κατὰ τῶν Πανδοῖδων, ἐξ αὐτῆς τῆς τρυφερᾶς αὐτῶν ἡλικίας.

4)

Σαντανῶς	1 Σιτραγκάδαν	οὗτος ἐτελεύτησεν ἄτεκνος	1 Ἰουδιστίραν	Πανδοῖ- δαι.
καὶ	καὶ	1 τὸν Πανδοῦν, ὅστις ἔσχε	2 Βῆμαν	
Σατεβατῇ	2 Βισιτραβίργην	μετὰ τῆς Πριτᾶς, υἱούς 5	3 Ἀρζούναν	
ἔσχον	οὗτος ἔσχε	καὶ τὸν	4 Νακούλαν	
υἱούς 2.	υἱούς 2.		5 Σαχαδέβαν	
		2 Δρυταράστραν, ὅστις ἔσχε μετὰ τῆς Γαν- δαρῆς υἱούς 100	1 Δουριοδάναν καὶ 99 ἄλλους υἱούς	Δρυταράστρας ἢ Καουραβαί.

2. Οὗτοί εἰσιν οἱ ἐνανθρωπίσαντες Ἰνδραι· ὁ Ἰνδρας, ὁ ἐμφανισθεὶς ἐπὶ τῆς δυναστείας τοῦ Σβαϊαμβοῦ Μανοῦ, ἦλθε καὶ αὐθις ἐπὶ τῆς γῆς ἐν τῷ σώματι τοῦ Ἰουδιστίρα. Ὁ Ἰνδρας, ὁ ἐπὶ τῆς δυναστείας τοῦ Βαϊθα-σβάτα Μανοῦ, ἐμφανισθεὶς ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ Νάρα, ἦλθε καὶ αὐθις ἐν τῷ σώματι τοῦ Ἀρζούννα. Ὁ Ἰνδρας, ὁ ἐπὶ τῆς δυναστείας τοῦ Σβαρ-κίσσα Μανοῦ ἦλθε καὶ αὐθις ἐν τῷ σώματι τοῦ Βῆμα. Οἱ δύο Ἰνδραι, οἱ ἐπὶ τῆς δυναστείας τῶν δύο Μοναβῶν, ἦλθον καὶ αὐθις διδυμοὶ υἱοὶ ἐν τῷ σώματι τοῦ Σαχαδέβα καὶ Νακούλα.

«Ὁ Βήσμας ἡτοίμασε πανήγυριν, πρὸς γύμναστικαὶ ἐπιθεώρησιν τῶν παίδων· ἦν δὲ πρόεδρος ὁ τυρλὸς βασιλεὺς Δρυταράστρας. Οἱ Πανδοῖδαι, εὐδοκίμησαντες εἰς τὸν ἐν ἅπασιν τοῖς ἔπλοις ἀγῶνα, ἐφάνησαν καθ' ὅλα ὑπέρτεροι τῶν Καουραβῶν. Ἐκ τούτου ἐκορυφώθη τὸ μῖτος αὐτῶν κατὰ τῶν Πανδοῖδων. Ὅθεν ὁ Δουριοδάνας κατέπεισε τὸν ἀόμικτον αὐτοῦ πατέρα, ἵνα δώσῃ τὸ μὲν βραβεῖον εἰς τὸν Καρνᾶν (ὃν ἡγάπα), τοὺς δὲ πέντε ἀδελφοὺς Πανδοῖδας ἐξορίσῃ εἰς τὴν πόλιν Βαρναβάτην.

«Μυρία τεχνάσματα μετεχειρίσθη ὁ Δουριοδάνας ἀκολούθως πρὸς ἀφανισμόν τῶν Πανδοῖδων· ἀλλ' ἡ ἀρετὴ καὶ ὁ ἥρωϊσμός διέσωσεν αὐτοὺς ἀπὸ πάντα κίνδυνον· οὐχ' ἤττον δὲ καὶ ἀπὸ τὴν πυρκαϊᾶν τῆς οἰκίας, ἥτις δολίως προητοιμάσθη παρὰ τῶν Καουραβῶν, πρὸς ἐμπρησμόν αὐτῶν.

«Ἐνῷ δὲ οἱ πέντε ἥρωες εὐρίσκοντο πλανώμενοι εἰς τὸ δάσος, ἐπιστάς ὦρθη ὁ ὕσιος Βεάσας, καὶ δοὺς αὐτοῖς εὐλογίαν, εἶπε· «*Πορεύθητε ταχέως εἰς τὴν πόλιν τοῦ βασιλέως Αρουνάδα, ἐπὶ τῷ γῆμαι τὴν κόρην αὐτοῦ, οὖσαν ἄθλον εὐτυχοῦς τοξεύματος.*» Ἐλθόντες δὲ εἰς τὴν ῥηθείσαν πόλιν, εὖρον χορείαν βασιλέων, ἐπιθυμούντων τὴν κόρην. Εἰς δὲ κῆρυξ, ἐλθὼν εἰς τὸ μέσον ἐφώνησεν· «*Ὁ ἐπιθυμῶν τυχεῖν τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως, στοχασάσθω τοῦ σκοποῦ ἐκείρου διὰ τούτου τοῦ τόξου.*» Ἀλλ' οὐδεὶς ἡδυνήθη ἐγείραι τὸ μέγα

Ἐλαβε δὲ σῶμα ἐπὶ γῆν ὁ Ναρκιάνας (ὃς ἐστὶν ὁ Βισνοῦς) ὑπὸ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Κρισνᾶ, καὶ ἦλθεν εἰς βοήθειαν τοῦ φίλου αὐτοῦ Ἀρζούνα. Οὕτω ἐκπληροῦται ἡ ἐνσάρκωσις τῶν πέντε Ἰνδρῶν, καὶ ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Κρισνᾶ. (Ἰδε Βαλαβαρ. βιβλ. Α'. κεφ. ζ'. Δίς:χ. 24—29). Vischnou (Βισνοῦς) se fait homme, λέγει ὁ Ἱερνός εἰς τὴν Ῥαμαϊάναν, sous la forme des quatre fils que donnent à Desharatha ses trois épouses. (Ῥαμαϊάνα I., Σ. 217.)

καὶ ἐὰν τόξον. Ὁ δὲ Ἀρζύνας, ἐγείρας τὸ τόξον, καὶ ῥίψας τὸ θέλος, ἔτυχε τοῦ σκοποῦ· ἡ δὲ Κρισινᾶ¹, προστάξαντος τοῦ Βασιλέως πατρός, ἔθετο τὸν στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τούτου τοῦ ἥρωος.

Ἡ Πριττά, μήτηρ τῶν πέντε ἡρώων, πορευομένων πρὸς τὸ στάδιον εἶπε· « Κοινὴ ἔστω ἡ Λεία ἅπασιν ἡμῶν τῶν πέντε. » Ὅθιν, ἵνα μὴ γένηται ψευδὴς ἡ πρόρρησις τῆς μητρὸς, λαβόντες τὸ ἄθλον, ἐνυμφεύθησαν καὶ οἱ πέντε ἀδελφοὶ τὴν Κρισινᾶν ἢ Δραουπαδὴν. αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ ἐνσαρκωθεῖσα Νακασρή. Οὕτως ἐπληρώθη ἡ ῥῆσις τοῦ Σίβα, εἰπόντος· « Αὕτη ἢ Ἡ Νακασρή, ἐνσαρκωθεῖσα καὶ γενομένη γυνὴ ἡμῶν τῶν πέντε ἐνσαρκωθέντων Ἰνδρῶν, γενέσθω αἰτία πολέμου μετὰ γάλου μετὰ πολλῶν παντοδυνάμων βασιλέων². »

Ἡ νίκη τῶν Πανδοϊδῶν ἐξῆψεν ἔτι μᾶλλον τὸ μῖτος τοῦ τοῦ Δουριοδᾶνα, τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ὅλης τῆς χορείας τῶν βασιλέων κατ' αὐτῶν ὥστε ἅπαντες παρεκλίνουν τὸν ἀόμματον Δρυταράστραν, ἵνα ἀποκτείνῃ τοὺς Πανδοΐδας. Ἀλλ' οὕτως, πεισθεὶς εἰς τὴν συμβουλὴν τοῦ Βήσμα, παρεχώρησε τῷ πρωτοτόκῳ Ἰουδιστίρᾳ τὴν Κανδαβαπράσταν χώραν, εἰς ἣν κατέφυκον οἱ πέντε ἀδελφοὶ, ἡ μήτηρ, καὶ ἡ γυνὴ αὐτῶν. Μετ' οὗ πολὺ, ἡ δικαιοσύνη τοῦ Ἰουδιστίρα, αἱ ἀρεταί, τὰ κατορθώματα καὶ αἱ νίκαι τῶν Πανδοϊδῶν ἠύξησαν τὸν πλοῦτον, τὴν δύναμιν καὶ τὴν δόξαν τοῦ βασιλέως, καὶ ὑπερευτύχησαν τὸν λαόν, καὶ τὴν χώραν ἐκείνην ἅπασαν· ἡ δὲ Δραουπαδὴ ἐγέννησεν ἐκ τῶν πέντε αὐτῆς ἀνδρῶν πέντε υἱούς, ἕνα ἕκαστον ἐνὶ ἐκάστῳ ἔτει. Οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν τῆς Πριττᾶς,

1. Αὕτη καλεῖται καὶ Δραουπαδὴ, ὡς θυγάτηρ τοῦ Δρουπάδα.

2. Ἢ ἐν τῇ γάμῳ νίκη τῶν Πανδοϊδῶν ἐγένετο αἰτία ἔχθρας πάντων τῶν συναθροισθέντων καὶ ἀποτυχόντων βασιλέων, οἵτινες εὐχαρίστως συνεμάχησαν μετὰ τοῦ Δουριοδᾶνα κατὰ τῶν Πανδοϊδῶν.

ἡ πενταπρόσωπος γενεὰ τοῦ Πανδοῦ, οἷς ὁ μὲν ἱερεὺς Δαουμέας πᾶσαν ἀγιστεῖαν ἐτέλεσεν, ὁ δὲ Ἀρζούνας πᾶσαν μάθησιν ἐδίδαξεν.

Ὁ Ἰουδιστίρας, ὢν ἐν τῷ λαμπροτάτῳ αὐτοῦ Βουλευτηρίῳ, εἶδε τὸν ὅσιον Ναράδαν, καταβάντα ἐξ οὐρανοῦ. Ὁ δὲ ὅσιος, δυὺς αὐτῷ εὐλογίαν, ἐσυμβούλευσεν ἵνα τελέσῃ τὴν μεγάλην θυσίαν· ἣν δὲ ἡ θυσία αὕτη βασιλική, εἰς ἣν παριστάμενοι οἱ ὑποτεταγμένοι βασιλεῖς ἀναγνωρίζουσι τὸν θύοντα αὐτοκράτορα. Ἐπὶ τούτῳ ὁ βασιλεὺς ἐπεμψε τὸν Κρισνᾶν ¹, τὸν Ἀρζούναν, καὶ τὸν Βήμαν, κατὰ τοῦ βασιλείως Ζαρασάνδα, τοῦ αἰχμαλωτίσαντος ὀγδοήκοντα ἑξ ἑατράς ὁμοφύλους βασιλεῖς, καὶ πέμψαντες αὐτοὺς εἰς τὰ ἴδια, διέταξαν ἵνα ἐτοιμάσῃ ἕκαστος τὰ εἰκότα διὰ τὴν βασιλικὴν θυσίαν. Μετὰ ταῦτα ὁ Ἀρζούνας, ἐκστρατεύσας κατὰ τοῦ βορείου μέρους τῆς Ἰνδίας, ὁ Βήμας κατὰ τοῦ ἀνατολικοῦ, ὁ Σαχαδέβας, κατὰ τοῦ μεσημβρινοῦ, καὶ ὁ Νακούλας κατὰ τοῦ δυτικοῦ, κατετρέφωσαν πολλοὺς ἡγεμόνας, ἀναγκάπαντες αὐτοὺς, ὅπως ἐτοιμάσωσι τὰ περὶ τῆς θυσίας τοῦ Ἰουδιστίρα. Συναθροισθέντων ἀκολουθῶς ὅλων τῶν βασιλέων καὶ τῶν θεσιότερων Βραχμάνων, ὁ θεοειδὴς Ἰουδιστίρας ὠνόμασε Πρόεδρον τῆς θυσίας τὸν Κρισνᾶν, ὅπερ

1. Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀρχαιολογικῆς δυναστείας γίνεται ἀπλῶς μνεία περὶ Κρισνᾶ (Βιβλ. πρώτηςφ. Γ'. Διείχ. 54), ἀλλ' ἄνευ τινὸς περιγραφῆς· αἰφνης δὲ Βιβλ. Α'. κεφ. Ζ'. Διείχ. 2, (περὶ τοῦ Ἑαρος), ὁ Ἀρζούνας καὶ ὁ Κρισνᾶς, λαβόντες ἄδειαν παρὰ τοῦ Ἰουδιστίρα, ἐπορεύθησαν πρὸς διατριβὴν εἰς τὸ ἄλσος Κανδάδαν. Ἐκτοτε παρουσιάζεται εἰς τὴν σκηνὴν ὁ Κρισνᾶς· ὅθεν ἡ Βαλαθαράτα δὲν ἀναφέρει ἐκτεταμένως πως περὶ τῆς γεννήσεως καὶ ἀνατροφῆς τοῦ Κρισνᾶ, ἀλλὰ παρίσταται ὡς θεὸς ἐνσάρκωθεις, ἔχων ὅσια ὄπλα· κατὰγεται ἀπὸ τὴν γενεὰν τοῦ Ἰαδού· εἶναι συγγενὴς ἀμφοτέρων τῶν Πανδοῖδων καὶ Καουραβῶν, καὶ λίαν φίλος ἀγαπητὸς τοῦ Ἀρζούνα. Οὗτός ἐστιν ὁ Ναράϊάνας Βισνοῦς. Ἡ Βαγαδάθ-θζ-Πουράνα εἶναι, κατὰ μέγα μέρος, ἡ ἱστορία τοῦ Κρισνᾶ.

ἐλύπησε μεγάλως τὸν Δουριοδάναν, τοὺς ἀδελφοὺς καὶ συμμάχους αὐτοῦ, οἵτινες ὤμοσαν τὸν παντελῆ ἀφανισμόν τῶν Πανδοιδῶν. Καὶ ἡ μὲν θυσία ἐτελέσθη μετὰ μεγίστης πομπῆς καὶ λαμπρότητος.

«Ὁ δὲ Δουριοδάνας, γινώσκων ὅτι ὁ Ἰουδιστίρας, ὢν δυνατὸς ἐν πολέμῳ, ἦν ἀδύνατος ἐν κυβείᾳ, ἡτοίμασε καὶ οὗτος κυβοπαιδιάν.

«Καλέσω, εἶπεν, αὐτὸν καὶ παίξω, καὶ νικήσω, καὶ λήψομαι πᾶσαν τὴν περιουσίαν ἐκείνου· ὥστε ὁ φημιζόμενος δίκαιος, ὧν ἀνίκητος ἐν πολέμῳ, ἀπάτῃ καὶ δόλῳ νικηθήσεται.» Ὁ μὲν Ἰουδιστίρας, προσκληθεὶς ἐν τῇ ῥηθείᾳ κυβοπαιδιᾷ, εἶπεν· «Ἐγὼ μὲν εἰκάζω δόλον τινα ἐν ταύτῃ τῇ κυβείᾳ· ἀλλὰ καὶ οὕτω, δέχομαι τὴν πρόσκλησιν.» Οὕτως ὁ Δουριοδάνας, παίζων μετὰ τοῦ Ἰουδιστίρα, ἐκέρδισε κατ' ὀλίγον πᾶσαν τὴν περιουσίαν αὐτοῦ. Εἰς δὲ τὴν τελευταίαν κυβοβολὴν ὁ Ἰουδιστίρας, ἀπολέσας τὴν βασιλείαν κατεδικάσθη (κατὰ τὴν συμφωνίαν) ἵν' ἀπέλθῃ δώδεκα ἔτη εἰς τὴν ἔρημον, μετὰ τῶν ἀδελφῶν, τῆς μητρὸς, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ· ὥστε οἱ ἀήττητοι ἐν πολέμῳ Πανδοίδαι, δόλῳ καὶ ἀπάτῃ νικηθέντες, καὶ δερματοφορέσαντες ἐξῆλθον τῆς Χαστιναπούρας, καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν ἔρημον, γενόμενοι ἄφαντοι. Ὁ μὲν Δουριοδάνας ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ, θέλων ὅπως εἴη ἐν πολέμῳ ἀνίκητος, καὶ διαπαντός βασιλεὺς αὐτός τε καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ πάσης τῆς Ἰνδίας, συνήθροισε πλοῦτον, στρατεύματα, συμμάχους, καὶ δύναιεν πολλήν.

«Οἱ δὲ Πανδοῖδαι, διερχόμενοι τοὺς ἁγίους τόπους, καὶ καθαριζόμενοι, ἐδιδάσκοντο παρὰ τῶν ὁπίων Βραχμάνων τὴν γνῶσιν τῶν ὄντων, καὶ τὴν χρῆσιν τῶν θεῶν ὅπλων, δι' ὧν ἐνίκησαν μέχρι τοῦ ἑνδεκάτου ἔτους, οὐ μόνον τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ Δαίμονας, Τιτᾶνας, Γίγαντας καὶ τινας τῶν θεῶν, ἐμφανιζομένους εἰς μορφὴν ἀλλοκότων τεράτων. Τὰ

ὄπλα ταῦτα ἔλαβεν ὁ Ἀρζούνας παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ πυρός ¹.
 « Ὁ Δουριοδάνας, καθορῶν τὸ τέλος τῆς δωδεκαετοῦς προθε-
 σμίας, καὶ ὦν δυνατός, ἐπροσπάθει ἵνα ἀνακαλύψῃ τὴν δια-
 μονὴν τῶν Πανδοϊδῶν· ὅθεν περὶ λαβῶν τὸν Ἰκάρῳ, καὶ
 πολλοὺς στρατιώτας, ἐπορεύθη εἰς τὸ δάσος Δβαίαν, ἐνθα πραγ-
 ματικῶς εὗρισκοντο· ἀλλὰ προσβληθεὶς αἴφνης παρὰ τοῦ Γαν-
 δάρβα (φίλου τοῦ Ἀρζούνα) ἐάλω ὑπ' αὐτοῦ· ὅπερ μαθόντες οἱ
 Πανδοῖδαι, καὶ μὴ καταδεχόμενοι ἵνα νικηθῇ ὁ ἐχθρὸς αὐτῶν
 παρ' ἄλλου, ἔδραμον εἰς βοήθειαν αὐτοῦ, ὃν καὶ ἠλευθέρωσαν.
 Καὶ οἱ μὲν περὶ τὸν Ἰουδιστρίαν ἔμεινον εἰς τὸ δάσος· ὁ δὲ
 Δουριοδάνας, ἐπανακάμψας εἰς τὴν πρωτεύουσαν, καὶ λυπούμε-
 νος διὰ τὴν ἀποτυχίαν, διανοεῖτο τίνι τρόπῳ ἡδύνατο ἀπο-
 λέσαι κατὰ κράτος τοὺς Πανδοῖδας πρὸ τοῦ τέλους τῆς προ-
 θεσμίας. Ἐν τούτῳ τῷ πονηρῷ λογισμῷ εὗρισκόμενος, εἶδεν
 ἐμφανισθέντας τοὺς Σουδραδανάδας (εἶδος κακοποιῶν Δαιμό-
 νων)· οὗτοι ὑπεσχέθησαν τὴν σύμπραξιν καὶ συμαχίαν αὐτῶν,
 εἰς τὸν κατὰ τῶν Πανδοϊδῶν ἐπαπειλούμενον προσεχῆ πόλε-
 μον. Ὁ γηραιὸς Βήσμας, ἐννοήσας ἐκ τῆς προετοιμασίας τὴν
 ἐχθρικὴν διάθεσιν τοῦ Δουριοδάνου, ἐσυμβούλευσεν αὐτὸν, ἵνα
 διαλλαγῇ μετὰ τῶν Πανδοϊδῶν, παραχωρῶν εἰς αὐτοὺς τὸ
 ἐπιβάλλον μέρος τῆς βασιλείας. Ἀλλ' ὁ Δουριοδάνας, μισῶν
 αὐτούς, καὶ εἰς τὴν σύμπραξιν τῶν πονηρῶν δαιμόνων ἐλπίζων
 δὲν συγκατετέθη.

« Τῷ δὲ δωδεκάτῳ ἔτει οἱ Πανδοῖδαι, ἐνδυθέντες Βραχ-
 μανικὴν στολὴν κατέφυγον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Βασιλέως

1. Ὁ Ἀχιλλεὺς ἔλαβεν ὄπλα θεῖα παρὰ τῆς Θέτιδος· ὁ Αἴας παρὰ
 τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ἄλλοι ἥρωες, παρ' ἄλλων θεῶν. Ἡ μόνη διαφορὰ
 ἐνταῦθα εἶναι ἡ ὑπερφυσικὴ δύναμις τῶν Ἐπιδῶν. Θεός τις ἢ ὄσιος,
 εὐνοῶν τινα ἥρωα, ἐκτὸς τῶν θεῶν ὄπλων, ἔδιδεν εἰς αὐτὸν καὶ μίαν
 ἐπιπῶν, ἣν προφέρων ὁ ἥρωας ἐλάμβανεν οὐρανόθεν πᾶσαν βοήθειαν.

Βιράτα. Τῷ δὲ δωδεκάτῳ μηνί, ὑποπτευθεὶς ὁ Δουριοδάνας, ὅτι οἱ Πανδοῖδαι εὐρίσκοντο παρὰ τῷ Βιράτᾳ, ἤλθε συλῆσαι τοὺς βόας τούτου τοῦ βασιλέως. Ὁ δὲ Βιράτας ἀγανακτήσας ἐξῆλθε κατ' αὐτοῦ· ἀλλὰ νικηθεὶς ἠχμαλωτίσθη. Ἀλλ' οἱ Πανδοῖδαι, τρέψαντες εἰς φυγὴν τοὺς περὶ τὸν Δουριοδάναν, ἤλευθέρωσαν τὸν Βιράταν, καὶ ἀναλαβόντες τὰς βοῦς, ἐκυρίευσαν τὰ σκεύη, καὶ αὐτὴν τὴν σκηνὴν τοῦ Δουριοδάνᾳ.

Ἐκ τοιούτων κατορθωμάτων ἀναγνωρισθέντων τῶν Πανδοῖδων, ὁ μὲν Βιράτας ἔδωκεν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Ἀβημανιοῦ, υἱῷ τοῦ Ἀρζύνα. Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας, καλέσας γενικὸν συμβούλιον, εἶπεν· « Ἰκανοὶ μῆνες παρήλθον ἀφ' οὗτου ἐτελείωσεν ἡ δωδεκαετής ἡμῶν ἐξορία. Ὁ δὲ Δουριοδάνας δὲν συγκατατίθεται ἵνα δώσῃ ἡμῖν τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς βασιλείας. Ὑμεῖς φρονεῖτε, ἵνα ζητήσωμεν αὐτὸ δι' ὅπλων· ἐγὼ δὲ θεωρῶ τὸν κατὰ τῶν συγγενῶν πόλεμον ἀπρεπῆ. Ὁ πόλεμος εἶναι πάντοτε κακός· κάκιστος ὅμως καὶ ἀνόσιος, γινόμενος κατὰ συγγενῶν, καὶ τοὶ ἀδικούντων ἡμῶς. Προτείνω λοιπὸν, ἀρτί πολέμου εἰρήνην, ἀρτί δὲ ὅπλων, διαλλαγήν. Δύτω ὁ Δουριοδάνας εἰς ἡμᾶς τὰς πέντε κόμας, καὶ ἐχέτω αὐτὸς τὴν ὅλην βασιλείαν. » Ὁ δὲ Σατεκῆς εἶπεν· « Ἄν ὁ πόλεμος ᾗναι δίκαιος κατὰ τῶν ἀδικούντων, εἶναι δικαιοτάτος κατὰ ἀρπάγων καὶ ἀδίκων συγγενῶν.

« Ὁ δὲ Κρισνᾶς· « Ἡ δικαιοσύνη ἄρεν ἀνδρείας, χήρα ἐστίν· ἡ δὲ ἀνδρεία, ἄρεν δικαιοσύνης, ἀλυσιτελής· αἱ δύο ὁμοῦ παράγουσι δόξαν, καὶ ἔπαινον. Ἡμεῖς ἔχοντες ἀνδρείαν, προτείνομεν τὴν δικαιοσύνην, ἥτοι διαλλαγήν· ἂν οἱ ἐναντίοι καταφρονηώσωσιν αὐτήν, τότε μεταχειριζόμεθα ἐκείνην. »

« Ὁ δὲ Βήμας ἀναστὰς εἶπεν· « Ἐγὼ θέλω πόλεμον, δὴ θεωρῶ καὶ δίκαιον καὶ ἀναγκαῖον. »

Ὁ δὲ Σαχαδέβας εἶπεν· « Σὺ μὲν εἶσαι γεγραῖος· ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ Ἰουδιστίρα καὶ Κρισνᾶ, ἀθετούμενος, προξενεῖ αἰτίαν. »

« Τότε ὁ ἥρως Ἀρζούνας ἐγερθεὶς εἶπεν· «*Ἡμεῖς ἐτοιμαζόμενοι εἰς πόλεμον, προτείνομεν διαλλαγὴν. Ἡ δὲ ταχύτης ἐστὶ λίαν ἀναγκαία· στρατὸς εὐθέως συλλεχθήτω, καὶ ἄγχιλος ἀμέσως σταλθήτω πρὸς τὸν Δουριοδάναν.*» Ἡ γνώμη ἐπληνέθη παρὰ πάντων· ὁ μὲν Πουροχύτας ἐστάλη ὡς πρέσβυς προτείνειν εἰρήνην ἢ πόλεμον· ὁ δὲ Ἰουδιστίρας παρασκευαζόμενος εἰς πόλεμον, ἐκάλεσε τοὺς συμμάχους, οἵτινες συναθροισθέντες ἔφερεν ἕκαστος ἀνὰ μίαν Ἀξουχινὴν ¹, ὥστε συνεκροτήθη ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ στρατόπεδον ἐξ ἑνὸς ἑκατομμυρίου καὶ πεντακοσίων τεσσαράκοντα πέντε χιλιάδων πολεμιστῶν.

«Ὁ δὲ Δουριοδάνας, προτιμῶν τὸν πόλεμον ἐκάλει τοὺς συμμάχους αὐτοῦ βασιλεῖς· οὗτοι, φέροντες ἕκαστος ἀνὰ μίαν Ἀξουχινὴν, ἐσχημάτισαν ἐν στρατόπεδον, συγκείμενον ἐξ ἑνδεκα Ἀξουχινῶν, ἤτοι δύο ἑκατομμυρίων καὶ τετρακοσίων χιλιάδων.

«Ἐν τούτοις, φθάσας ὁ Πουροχύτας εἶπε πρὸς τὸν Δουριοδάναν· «*Ὁ Ἰουδιστίρας, πληρώσας ἀκριβῶς τὰς ὁρισθείσας ἐν τῇ κυβείᾳ ἡμέρας, ζητεῖ τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς βασιλείας.*» ἀλλ' ὁ τύραννος ἀπεῖρψε πᾶσαν διαλλαγὴν.

«Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας, ἀποστρεφόμενος τὸν ἐμφύλιον πόλεμον, ἀπέστειλε πρὸς τὸν Δουριοδάναν τὸν Κρισνᾶν. Οὗτος ἐλθὼν ἐζήτει ὀλίγην γῆν, πρὸς ὑπαρξιν μόνον τῶν πέντε ἀδελφῶν· «*Πολλὴ τοῦ βασιλείου σου γῆ εἶναι ἄχρηστος, ἕνεκα τῶν ποταμῶν, τῶν δρυμῶν κτλ. Καὶ τοῦτο ἄρα τὸ ζητούμενον μέρος λογισθήτω ὡς ἐκεῖνο, καὶ ἀφεθήτω ὁ πόλεμος. Οἱ*

1. Ἀξουχινὴ καλεῖται ἡ στρατιὰ ἢ συνισταμένη:

ὑπὸ πεζῶν	109,850.
ἱππέων	65,610.
ἄρματαυγμάτων	21,870.
ἐλεφανταυγμάτων	21,870.
Τὸ ὅλον	<u>219,200.</u>

Πανδοῦδαι ἐν τῇ κατὰ τὴν κυβείαν ἀποτυχίᾳ, οὔτε βία, οὔτε παρανομία, οὔτε παρακοῇ ἐχρήσατο. Ὑμεῖς δὲ, οὔτε τότε εὐσπλαγχνίσθητε αὐτοὺς, οὔτε ἀκολούθως οἰκτείρατε· φανήτε τοῦλάχιστον ἤδη δίκαιοι, ἐνθυμούμενοι τὴν συμφωνίαν· ἄλλως καὶ αὐτὸς ἐγὼ ἐναντίος ὑμῶν ἔσομαι.» Ἀλλ' ὁ Δουριοδάνας ἀπεκρίθη, ὅτι οὔτε σπιθαμὴν γῆς παραχωρεῖ εἰς τοιοῦτους μισητοὺς ἐχθρούς. Πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίθη ὁ Κρισνᾶς· «Ὁ Ἀρξούρας εἰς τὸ δάσος Δβαίαν, καὶ ἐν τῇ ἀρπαγῇ τῶν βοῶν, ρικητῆς ὦν, καὶ δυνάμενος ἀφαιρέσαι, καὶ στέμμα, καὶ ζώην, σὲ ἠλευθέρωσεν αἰχμαλωτισθέντα· σὺ δὲ, ὦ Δουριοδάνα, οὐδὲ τούτου μέμνησαι;» Οἱ λόγοι οὗτοι ἐξῆψαν ἔτι μᾶλλον τὸν θυμὸν τῶν Καουραβῶν, ὥστε ἀπεφάσισαν τὸν θάνατον τοῦ Κρισνᾶ· ἀλλ' οὗτος ἐννοήσας τὴν ἐπιβουλήν, ἀνεχώρησε κρυφίως· ὁ δὲ Δουριοδάνας ἐξεστράτευσεν. Τούτων πάντων γνωσθέντων, ὁ Ἰουδιστίρας, ἀναλαβὼν πᾶσαν τὴν στρατιάν, ἀντεστράτευσεν.

«Οἱ δύο στρατοὶ συναπηντήθησαν εἰς τὰς περὶ τὰς ὄχθας τῆς λίμνης Κουρουξέτρας πεδιάδας· ἐν ᾧ δὲ περιεμένετο ὁ ἦχος τῆς πολεμικῆς σάλπιγγος, ὁ Ἰουδιστίρας ἐπορεύθη εἰς προσκύνησιν τοῦ γηραιοῦ Βήσημα. Οὗτος ἐναγκαλισάμενος τὸν βασιλέα, εἶπε· «Καλῶς ποιήσας ἐκινήθης εἰς πόλεμον, ἀδικούμενος. Ἐγὼ γνωρίζων τὸ δίκαιον, ἐσυμβούλευσα διαλλαγήν· ἀλλ' ὁ Δουριοδάνας ἐπροτίμησε τὸν πόλεμον· ὅθιν ἀναγκάζομαι ἤδη ἵνα σὲ πολεμήσω.»

Ἐν τούτοις ἦλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν ἐχθρῶν καὶ ἡ Πριττά, ἡ μήτηρ τῶν Πανδοῦδων, ἰδεῖν θέλουσα τὸν Καρνᾶν, ὃν εὗρε θύοντα· ἐν δὲ τῷ τέλει τῆς εὐχῆς, πλησιάσασα εἰς τὸν ἥρωα, ἀνεκάλυψεν εἰς αὐτὸν τὸ μυστήριον τῆς γεννήσεώς του, ὅτι δηλ. εἶναι υἱὸς αὐτῆς, καὶ τοῦ Ἑλλίου¹, καὶ ἀδελφὸς ὁμο-

1. Ἡ Πριττά μιγεῖσα τῷ Ἑλλίῳ ἔτεκε τὸν Καρνᾶν, καὶ ἔμεινε πάλιν

μήτριος τῶν Πανδοῖδων. Ὁ ἥρως, ἀκούσας τοῦ λόγου τούτου, φρίκη συσχεθεὶς ἔπescen εἰς τοὺς πόδας τῆς μητρὸς αὐτοῦ. Ἡ δὲ Πριττὰ ἔβρεξε τὴν κεφαλὴν τοῦ Καρνᾶ δάκρυσι καὶ γάλακτι ἐκ τῶν μαστῶν αὐτῆς· «Μακάριοι, ἐφώνησεν ὁ ἥρως, οἱ ἀδελφοί μου, οἱ θηλάσαντες τὸ γάλα τοῦτο· μακάριος καὶ ἐγὼ, ἀξιωθεὶς ταύτης τῆς χάριτος ἐν καιρῷ τῆς ἐξόδου.» Ἡ Πριττὰ παρεκίνει τὸν Καρνᾶν, ὅπως ἐγκαταλιπὼν τὸν Δουριοδάναν συμμαχήσῃ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. «Γρωρίζω, ὅτι αἱ προρρήσεις, οἱ οἰωνοὶ, οἱ ὄνειροι, πᾶσαι αἱ προφητεῖαι καὶ τὰ σημεῖα βεβαιοῦσιν, ὅτι ὁ ἀδικος Δουριοδάναν νικηθήσεται, καὶ ἀπολέσει βασιλείαν καὶ ζῶν, αὐτός τε καὶ ἡμεῖς πάντες. Ἀλλ' ἐγὼ, συζήσας μετὰ τοῦ Δουριοδάνα, καὶ ἔμπροσθεν πολλῶν ἡρώων ὁμόσας, ὅτι ὑπὲρ αὐτοῦ πολεμήσω, αἰσχύνομαι ἤδη ἐν καιρῷ τῆς ἐξόδου, καὶ ἐπικείμενον κινδύνου, ἐγκαταλείψαι αὐτὸν, γενόμενος ἐπίτορκος καὶ λειποτάκτης. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο μέγα μοι ἐστὶν εὐτύχημα, ὅτι σὺ, ὦ μήτερ, γινώσκεις καὶ τὴν πεποίθησιν καὶ τὴν σταθερὰν ἀπόφασίν μου, καὶ τοῦτο ἐν αὐτῇ τῇ στιγμή τῆς ἐξορμήσεως.» Οὕτως ἡ Πριττὰ, καταφιλήσασα τὴν κεφαλὴν τοῦ ἥρωος, ἀνεχώρησεν ¹.

Ἡ περὶ τὴν λίμνην Κουρουξέτρων μάχη διήρκεσε δέκα καὶ ὀκτὼ ἡμέρας.

Ὁ ἀρχιβουλευτὴς τοῦ ἀομμάτου Δρυταράστρα Σανζαΐας, λαβὼν ὄμμα θεῖον παρὰ τοῦ ὀσίου Βεάσα, καὶ ἐρχόμενος τῷ νοὶ εἰς τὸ στάδιον τῆς μάχης καὶ ἐπανερχόμενος, ἤρξατο διη-

παρθένος. Τοῦτον υἱοθέτησεν ὁ ἡνίοχος τοῦ Δρυταράστρα Σούτρας· ὤθεν ἀνατραφεὶς μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ Δρυταράστρα, ὁ Καρνᾶς ὑπεσχέθη πρὸς τὸν Δουριοδάναν φίλιαν μέχρι θανάτου.

1. Ἀμίμητος εἶναι ὁ μεταξὺ μητρὸς καὶ υἱοῦ διάλογος οὗτος. ("Ida 668. E. κεφ. ε'.)

γείσθαι τὴν φθορὰν τῶν ἡρώων τῷ βασιλεῖ, ἔνδον ὄντι τοῦ οἴκου καὶ μεγαλαυχοῦντι. « Ἄκουσον, ὦ βασιλεῦ βασιλέων,

Ἡμέρα πρώτη.

« Μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου ἐδόθη ἐξ ἀμφοτέρων τῶν με-
 » ρῶν τὸ σημεῖον τῆς μάχης. Ἡ σύγκρουσις ὑπῆρξε φονικωτά-
 » τη μεταξὺ πεζῶν πρὸς πεζοὺς, ἱππέων πρὸς ἱππεῖς, καὶ ἄρ-
 » ματηλατῶν καὶ ἐλεφαντηλατῶν, πρὸς ἄρματηλάτας καὶ ἐλε-
 » φαντηλάτας· ὁ δὲ Ἀθημανιοῦς, ὁ τοῦ Ἀρζούνα υἱός, καὶ ὁ
 » βασιλεὺς τῆς Κεκαίτας, προχωρήσαντες εἰς τὰς τάξεις τῶν
 » ἐχθρῶν, περιεκυκλώθησαν ὑπὸ δύο ἐνδόξων πολεμιστῶν,
 » τοῦ Βριχατβάλα, καὶ τοῦ Κριπᾶ· ὑπερίσχυσαν μὲν ἐπὶ τέλους
 » οἱ Πανδοῖδαι, ἀνῆρέθησαν δὲ πολλοὶ ἥρωες, ἐν οἷς καὶ ὁ Οὐ-
 » ταρᾶς, ὁ τοῦ βασιλέως Βιράτα υἱός.»

Ἡμέρα δευτέρα.

« Τὴν δευτέραν ἡμέραν, ἡλίου ἀνατείλαντος, τὰ δύο στρα-
 » τεύματα παρετάχθησαν. Καὶ ὁ μὲν Βήσμας ἐπροξένει με-
 » γίστην φθορὰν· ὁ δὲ Ἀρζούνας, μὴ θέλων τὴν βλάβην τοῦ
 » γηραιοῦ ἥρωος, ἐπροσπάθει ματαιῶσαι τὰ βέλη αὐτοῦ, ἐν ᾧ
 » ὁ Βήμας καὶ οἱ λοιποὶ Πανδοῖδαι κατεπίεζον πανταχοῦ τὸν
 » στρατὸν τοῦ Δουριοδάνα. Ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἔπεσον πολ-
 » λοὶ ἥρωες, καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Κετουμᾶς, ἀναιρεθεὶς ὑπὸ τοῦ
 » Βήμα.»

Ἡμέρα τρίτη.

« Τῇ ἐπαύριον, περὶ τὸν ὄρθον, στρατιῶται καὶ στρατηγοί, κα-
 » θοπλισθέντες παρετάχθησαν. Ἡ συμπλοκὴ ὑπῆρξε τοσοῦ-
 » τον μανιώδης, ὥστε οἱ πολεμοῦντες δὲν ἡσθάνοντο τὰ ἴδια
 » αὐτῶν τραύματα. Ὁ Βήμας, προσβαλὼν, ἐπλήγωσε τὸν
 » Δουριοδάναν, καὶ ἐκακοποίησε τὸν στρατὸν αὐτοῦ μέχρι
 » νυκτός.

Ἡμέρα τετάρτη.

« Αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἀνατείλαντος ἡλίου ἐφαίνοντο ἐρυθραὶ ἐκ
 « τοῦ πολλοῦ αἵματος, χυνομένου ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν.
 « Εἰς τὴν ἑωθινὴν ταύτην συμπλοκὴν ἔπεσεν ὁ βασιλεὺς τῆς
 « Σαγεμινῆς. Ὁ Βήμας ἐπληρώθη ὑπὸ τοῦ Δουριοδάνα· ἀντε-
 « πλήγωσε δ' αὐτὸν ὁ Βήμας, καὶ εἰς τὴν μανίαν αὐτοῦ ἔθα-
 « νάτωσε δεκατέσσαρας βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας· μόλις ὁ ἥρωας
 « Βαγαδάτας, βοηθούσης τῆς νυκτός, ἀνεχάιτησε τὴν ὁρμὴν
 « τοῦ ἥρωος τούτου, καὶ ἔσωσε τὸν στρατὸν τοῦ Δουριοδάνα.

Ἡμέρα πέμπτη.

« Ἐν καιρῷ δὲ τῆς νυκτός ὁ Δουριοδάνας ἠρώτησε τὸν Βή-
 « σμαν· « Ποῖοι ἔσονται οἱ νικηταί; — « Οἱ πονηροὶ δαίμονες,
 « ἀπεκρίθη ὁ γηραιὸς, διωχθέντες ὑπὸ τοῦ Βισροῦ ἀπὸ τὸν
 « οὐρανόν, κατέφυγον εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐνσαρκωθέντες κατεπίε-
 « ζον ἅπαν τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος. Ὁ ὑψίστος θεὸς Βραχ-
 « μᾶς, καλέσας ἐν τῷ θείῳ αὐτοῦ νοτὶ τὸν θεὸν Βισροῦν, καὶ
 « κατὰ διάνοιαν ὑμνήσας αὐτόν, ὡς κύριον τοῦ παντός, εἶπε·
 « Οἱ ἀναιρεθέντες ὑπὸ σοῦ δαίμονες εἰς ἄνεσιν τοῦ οὐρανοῦ, ἐνσαρ-
 « κωθέντες ταράττουσι τὴν γῆν. Ἐνανθρώπησον σεαυτὸν, καὶ
 « ἀπάλλαξον καὶ αὐτὴν τούτου τοῦ δεινοῦ. « Ὁ Βισροῦς λοιπὸν
 « (ἡ γενικὴ ψυχὴ), καὶ ὁ φίλος αὐτοῦ Νάρας (ἡ μερικὴ, ἡ ἐν
 « πᾶσι τοῖς ἐμψύχοις), ἐνανθρωπήσαντες ἐνεφανίσθησαν ἐπὶ
 « τῆς γῆς· ὁ μὲν Βισροῦς ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ Κρισνᾶ· ὁ δὲ
 « Νάρας, ὑπὸ τὴν τοῦ Ἀρζούνα. Βοηθούμενος λοιπὸν ὁ Ἴου-
 « διστίρας παρ' αὐτῶν, νικήσει ἡμᾶς ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ. »
 « Ἄλλ' ὁ κακόνους Δουριοδάνας, μισῶν τοὺς Πανδοίδας, καὶ
 « ἐλπίζων εἰς τὴν σύμπραξιν τῶν πονηρῶν δαιμόνων, παρε-
 « τάχθη εἰς μάχην μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου. Ὁ Βήμας
 « ἀφ' ἑνός, καὶ ὁ Βήμας ἀφ' ἑτέρου ἐπροξένουν εἰς ἑκάτερον τὸν
 « στρατὸν μεγίστην βλάβην. Ὁ Βουρισραβᾶς ἐθανάτωσε τοὺς

« δέκα υἱοὺς τοῦ Σατεκῆ. Ὁ Ἀρζούνας, ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ
 « θανάτῳ αὐτῶν, ἐπέστη ὡς πῦρ δεινόν. Τὰ βέλη αὐτοῦ ἐπι-
 « πτον ὡς κερανοὶ ἐκ νέφους, ἔρυντῶντος ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν
 « ὀρέων. Δισμύριοι καὶ πεντακισχίλιοι ἀνῆρέθησαν ὑπ' αὐτοῦ.
 « ἡ δὲ αἵματοχυσία ὑπῆρξε τοσαύτη, ὥστε περὶ τὴν δύσιν
 « τοῦ ἡλίου οἱ ἥρωες ἀναχωροῦντες, ἐπροχώρουν μετὰ δυσκολίας,
 « ἕνεκα τοῦ λύθρου τοῦ αἵματος.

Ἡμέρα ἕκτη.

« Περὶ δὲ τὴν ἑω, καθοπλισθέντες οἱ ἥρωες ἐπολέμουν πλείονι
 « θυμῷ. Οἱ μὲν περὶ τὸν Δρουπάδαν καὶ Βήμαν πολεμισταὶ
 « ἐπόιουν μεγίστην φθορὰν εἰς τὸ στατόπεδον τῶν ἐχθρῶν· ὁ
 « δὲ Δουριοδάνας, θυμωθείς, ὥρμησε μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ
 « κατὰ τοῦ Βήμα. Ἀλλ' ὁ Βήμας, συνθλάσας τὸ ἄρμα τοῦ
 « Δουριοδάνα, ἐπροσπάθει ἵνα φονεύσῃ αὐτόν· πλὴν ἐσώθη ὑπὸ
 « τοῦ γηραιοῦ Βήμα. »

Ἡμέρα ἐβδόμη.

« Τῇ ἐπαύριον, μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, συνεκροτήθη
 « μάχη μεταξὺ τοῦ Βήμα καὶ Ἀρζούνα, τοῦ Δρόνα καὶ τοῦ
 « Βιράτα. Ὁ Δρόνας ἐφόνευσε τὸν υἱὸν τοῦ Βιράτα Σάγγαν· ὁ
 « δὲ Σατεκῆς ἐνίκησε διὰ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ὄπλου τὸν δαίμονα
 « Ἀλαμβοῦταν, ἔχοντα ὄρος ἀνθ' ὄπλου. Ὁ Τιτὰν Ἰραξάν,
 « ὁ τοῦ Ἀρζούνα υἱός, ἐνίκησε τοὺς δύο βασιλεῖς τῆς Ἀθαν-
 « τῆς. Καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς τῆς Μάδρας, συντρίψας τὸ ἄρμα
 « τοῦ Νακούλα, μόλις διεσώθη αὐτὸς ὁ νικητῆς, νικηθεὶς παρὰ
 « τοῦ Σαχαδέβα. Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας, νικήσας τὸν Σαταϊούσσαν
 « ἐσχόρπισε τὸν στρατὸν τοῦ Δουριοδάνα· ἐπελθούσης δὲ τῆς
 « νυκτὸς διεχωρίσθησαν οἱ μαχόμενοι. »

Ἡμέρα ὀγδόη.

« Μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου οἱ δύο στρατοὶ παρετάχθη-

»σαν. Εἰς τὴν πρώτην ὁρμὴν τοῦ Βήμας, ἡ στρατιὰ τῶν
 » Πανδοϊδῶν ἀπέστρεψε πως τὸ πρόσωπον· ὁ δὲ Βήμας, ὁρμή-
 » σας, ἐπληγώθη μὲν καὶ αὐτός, ἐθανάτωσε δὲ τὸν ἡνίοχον τοῦ
 » Βήμας. Οἱ ἵπποι ἀφηνιάσαντες, ἔσυρον τὸν γυραίον ἥρωα
 » ἐκτὸς τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Ἐν ταύτῃ τῇ συμπλοκῇ ὁ
 » Βήμας ἐφόνευσεν ὀκτὼ ἀδελφοὺς τοῦ Δουριοδάνα, καὶ κατέ-
 » κοψε μετὰ τοῦ Ἀρζούνα, καὶ τοῦ Ἰραβᾶνος, τοῦ βασιλέως
 » τῶν ὄφειων, τὸ ἐχθρικὸν ἱππικόν. Ἀλλ' ὁ Δουριοδάνας, ἰδὼν
 » τὸν κίνδυνον, ἐπεμψε κατ' αὐτῶν τὸν δαίμονα Ἀλαμβοῦσαν,
 » ἔχοντα πολλοὺς δαίμονας, ἀναθάτας ἵππων μαγικῶν. Ἐν-
 » ταῦθα συγκροτεῖται παράδοχος μάχη μεταξύ ὄφειων καὶ δαι-
 » μόνων. Ὁ Ἰραβᾶν συνέθλασέ διὰ τοῦ ξίφους τὸ βέλος τοῦ
 » πρωτοστάτου τῶν δαιμόνων· ἀλλ' οὗτος, φοβεράν ποιήσας
 » τὴν ἑαυτοῦ μορφήν, κατεσπάραξε καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς ἀντι-
 » πάλους ὄφεις, μηδενίζων τὸ ἐκχεόμενον φαρμάκιον. Τότε
 » ὁ μὲν δαίμων Γατοτκάσας ὥρμησε μετὰ πολυπληθοὺς
 » στρατιᾶς δαιμόνων, καὶ γενομένης νέας δαιμονομαχίας ἐνί-
 » κησε τὴν στρατιάν τῶν δαιμόνων, πολεμούντων ὑπὲρ τοῦ
 » Δουριοδάνα. Ὁ δὲ Ἀρζούνας καὶ Βήμας ἀνέβηλον, μέχρι τῆς
 » δύσεως τοῦ ἡλίου, ἐννέα ἀδελφοὺς τοῦ Δουριοδάνα, καὶ κα-
 » τέστρεψαν τοὺς περὶ αὐτὸν πολεμιστάς.»

Ἡμέρα ἐννάτη.

» Ὁ Βήμας καὶ ὁ Ἰουδιστίρας, τάξαντες τὸ πρῶτ' αὐτῶν στρα-
 » τὸν αὐτοῦ ἕκαστος, ἤρχισαν τὴν μάχην. Μεγίστη ὑπῆρξεν ἡ
 » σφαγὴ ἐκατέρωθεν. Ὁ στρατὸς τοῦ Δουριοδάνα ἐφέρετο τῇ
 » δε καίκεϊσε ἐκ τῆς ἐπιφορᾶς τῶν βελῶν τοῦ Ἀθημανιοῦ. Ἀν-
 » τέστη δὲ κατ' αὐτοῦ ὁ Τιτάν Ἀλαμβούσας, πεμφθεὶς παρὰ
 » τοῦ Δουριοδάνα. Οὗτος, ῥίψας τὸ μαγικὸν βέλος, ἐποίησε
 » μέγα σκότος· οἱ δὲ ὑπ' αὐτὸν δαίμονες ἐτάραττον τὴν στρα-
 » τιάν τῶν Πανδοϊδῶν. Τότε ὁ Ἀθημανιοὺς ἐρρίψε τὸ ἡλιακόν

• αὐτοῦ θέλος, καὶ διεσκέδασε τὸ σκότος· ὁ δὲ Ἀρζούνας καὶ
 • ὁ Βήμας, δραμόντες ἐνεποιοῦν μεγίστην φθορὰν μέχρι τῆς
 • δύσεως τοῦ ἡλίου.»

Ἡμέρα δεκάτη.

• Περὶ δὲ τὸ λυκόφως, παρταχθέντες οἱ ἥρωες ἤρχισαν τὴν
 • μάχην. Μετ' ὀλίγον τὸ στράτευμα τῶν Καουραῶν, κατα-
 • πιεζόμενον ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Σικανδῆν καὶ Ἀρζούναν, ἔστρε-
 • ψε τὰ νῶτα. Ὁ Βήμας ἐπολέμει μὲν γενναίως· τρωθεὶς δὲ
 • θανατηφόρως ὑπὸ τοῦ Σικανδῆ, ἀπεσύρθη ἐκ τοῦ πεδίου τῆς
 • μάχης. Τότε φόβος, καὶ λύπη κατέσχευ ἀμφοτέρω τὰ στρα-
 • τόπεδον, ἐπὶ τῷ τραύματι τοιοῦτου ἥρωος. »

Ἡμέρα ἐνδεκάτη.

• Τῇ ἐπαύριον ὁ Δουριοδάνης, χειροτονήσας ἀρχιστράτηγον
 • τὸν Δρόναν, εἶπεν αὐτῷ· « *Κράτησον ζῶντα τὸν Ἰουδιστί-*
 • *ραν, καὶ ἐγχείρισον τοῦτον ἐμοί.* » Περὶ δὲ τὴν ἑω παρε-
 • στάθησαν οἱ δύο στρατοὶ, ἡγουμένων τοῦ Δρόνα μὲν ἀφ' ἑνὸς,
 • τοῦ δ' Ἀβημανιοῦ ἀφ' ἑτέρου. Τὰ συνεχῆ καὶ ἀλλεπάλληλα βέλη,
 • ἀφιέμενα ἐκατέροθεν, ἔβλαπτον ἐκάτερον τὸν στρατόν· ὁ μὲν
 • Δρόνας, ἐπιθυμῶν συλλαβεῖν τὸν Ἰουδιστίραν, ἔκτεινε τρεῖς
 • περὶ αὐτὸν βασιλεῖς· ἀλλ' ὁ Ἀρζούνας, ἀντιστάς ἔτρεψε τοὺς
 • πολεμίους, ποιήσας μεγίστην φθορὰν μέχρι δύσεως ἡλίου.»

Ἡμέρα δωδεκάτη.

• Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁ βασιλεὺς τῆς Τριγάρτας, θέλων ἵνα
 • εὐκολύνη τὴν σύλληψιν τοῦ Ἰουδιστίρα, ἐπροκάλεσε τὸν Ἀρ-
 • ζούναν εἰς πόλεμον. Ὁ δὲ Ἀρζούνας, θεὸς τὸν ἀνδρεῖον βα-
 • σιλέα Σατεζίταν πλησίον τοῦ Ἰουδιστίρα, καὶ ἄλλους ἡγε-
 • μόνους, ἐπορεύθη ἐναντίον τοῦ Σουσσάρμα. Συμπλοκῆς δὲ
 • μανιώδους γενομένης, ἐκαλύφθη ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τὸ πεδῖον
 • ἡρώϊκων πτωμάτων. Ἐν τούτοις ὁ Δρόνας, ὀρμήσας κατὰ

» τῶν περὶ τὸν Ἰουδιστίρην πολεμιστῶν, τὸν μὲν Σατεζίταν
 » ἐθανάτωσεν· ἀνείλε δὲ τέσσαρας ἄλλους περὶ τὸν Ἰουδιστίρην
 » βασιλεῖς σὺν τοῖς στρατοῖς αὐτῶν. Ὁ Βήμας μόλις ἠδου-
 » νήθη μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἡρώων ἐμποδίσαι κατὰ μικρὸν τὴν
 » ὁρμὴν τοῦ Δρόνα. Ἀλλ' ὁ Ἀρζούνας, νικήσας τοὺς περὶ τὸν
 » βασιλέα Τριγάρταν, ἐπανῆλθε ταχέως, δίκην ἀνέμου, πρὸς
 » βοήθειαν τῶν ἀδελφῶν. Καθ' ὁδὸν ἀπῆντησε τὸν τρομερὸν
 » ἐλέφαντα Σουπρατίκαν, ἀγόμενον, ὡς ὄρος, ὑπὸ τοῦ βασιλέως
 » Βαγαδάτα, ὅστις ἔρριπτε βέλη ἀνακρίθηκα κατὰ τοῦ Ἀρ-
 » ζούνα, καὶ τέλος τὸ θεῖον ὄπλον, ὅπερ ἐδέξατο ἐπὶ τοῦ στη-
 » θους ὁ θεὸς Κρισναῖ· ἀλλ' ὁ Ἀρζούνας, καταβαλὼν τὸν τε
 » τερατώδη ἐλέφαντα, καὶ τὸν Βαγαδάταν, καὶ τὸν βασιλέα
 » τῆς Καμκουπας, καὶ τοὺς ἀνδρείους πολεμιστὰς Βρισσάκαν
 » καὶ Ἀσάλαν, καὶ νικήσας τὸν βασιλέα τῆς Γανδάρας, ἐλευ-
 » θέρωσε τὸν καταπιεζόμενον Ἰουδιστίρην, ἀφοῦ ἀνείλε τοὺς τέσ-
 » σαρς νεωτέρους ἀδελφοὺς τοῦ Καρναῖ, καὶ πλῆθος ἀνδρείων
 » πολεμιστῶν. Συγχρόνως ὁ Βήμας ἀνέστρεψε πᾶσαν τὴν στρα-
 » τὴν τῶν πολέμιων, διαρρήγνυν τὰ ἵππικὰ αὐτῶν τάγματα,
 » ὡς μαινόμενος ἐλέφας. Οὕτω, τρέψαντες πανταχοῦ εἰς φυ-
 » γὴν τοὺς Καουραθάς, ἐπύκνυντο πολεμοῦντες μετὰ τὴν δύ-
 » σιν τοῦ ἡλίου.»

Ἡμέρα δεκάτη τρίτη.

» Ἡμέρας δὲ διαλαμψέσης, ὁ μὲν Δρόνας, ἐπιθυμῶν συλλα-
 » βεῖν τὸν Ἰουδιστίρην, ἔταξεν εἰς σχῆμα τροχοῦ τὸν στρατὸν
 » αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰουδιστίρης ἔδωκε τὴν στρατηγίαν τῆς ἡμέρας
 » ἐκείνης εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Ἀρζούνα Ἀθημανιοῦν. Οὗτος φιλοτι-
 » μηθεὶς, ὑπεσχέθη διατεμεῖν τὴν φάλαγγα τῶν ἐχθρῶν.
 » Ὅθεν λαβὼν τοὺς περὶ αὐτὸν ἥρωας, ἐπέπεσεν ἐπὶ τοὺς πο-
 » λεμίους, ὡς κεραυνὸς, καὶ διασπᾶσας τὴν φάλαγγα, περιήρ-
 » χετο ταραττων πᾶσαν τὴν στρατιάν· πληγώσας δὲ τὸν Σα-

» λέαν καὶ τὸν Δουριοδάναν, ἀνείλε τοὺς βασιλεῖς Βασαντὴν,
 » καὶ Λαξιμάναν, τὸν τοῦ Δουριοδάναν υἱόν. Δραμήντες δὲ ὁ
 » Δρόνας καὶ ὁ Καρνᾶς μετὰ πολλῶν ἐκλεκτῶν πολεμι-
 » στῶν κατὰ τοῦ ἥρωος, τὸν μὲν ἡνίοχον τοῦ Ἀθημανιοῦ
 » ἐθανάτωσαν· τὸ δὲ ἄρμα αὐτοῦ συνέθλασαν. Τότε ἤρχισεν
 » ἡ ξιφομαχία μεταξὺ αὐτῶν. Δέκα βασιλεῖς ἐθανατώθησαν
 » ἐνταῦθα. Ὁ δὲ ἡρωϊκὸς Νεανίας, πληγωθεὶς θανατηφόρος
 » παρὰ τοῦ Δουσσασάνα ἔπεσε, μυρίας ἔχων πληγὰς, εἰς
 » κατὰ πολλῶν λαμπρῶς ἀνδραγαθήσας, καὶ ἡμίθεις γενόμε-
 » νος. Μεγάλως ἐλυπήθη ὁ Ἀρζούνας ἔνεκα τοῦ θανάτου τοῦ
 » υἱοῦ αὐτοῦ. Μαθὼν δὲ, ὅτι οἱ πολεμισταὶ ἐξώρμησαν κατὰ
 » τοῦ Ἀθημανιοῦ μετὰ τοῦ Ζαῖατράτα, ὤμωσε τὸν θάνατον
 » αὐτοῦ· (ἦν δὲ οὗτος γαμβρὸς τοῦ Δρυταράστρα.)»

Ἡμέρα δεκάτη τετάρτη.

» Τῇ ἐπαύριον τὸ πρωὶ ὁ Δρόνας, σχηματίσας πυκνὴν φά-
 » λαγγα, ἐτέθη αὐτὸς μὲν ἐπὶ τοῦ μετώπου· τὸν δὲ Ζαῖατρά-
 » ταν ἔταξεν εἰς τὸ κέντρον, βουλόμενος σῶσαι αὐτὸν ἀπὸ
 » τοῦ θυμοῦ τοῦ Ἀρζούνα, ὅστις εὕρισκετο ἐπὶ κεφαλῇς τοῦ
 » στρατοῦ τοῦ Ἰουδιστίρα. Ἀνθώρμησαν λοιπὸν ἐκατέρωθεν οἱ
 » μάχιμοι. Ἀλλ' ὁ Ἀρζούνας παρεκδραμὼν τὸν Δρόναν, εἰσέδου
 » εἰς τὴν φάλαγγα, μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἡρώων. Ὁ Δρόνας,
 » διατάξας τὸν Δουριοδάναν ὅπως πολεμήσῃ τὸν Ἀρζούναν,
 » ἐπροσπάθει ἵνα ἐμποδίσῃ τὴν εἴσοδον τῆς φάλαγγος εἰς τὸν
 » Βήμην καὶ λοιποὺς Πανδοῖδας. Μάχη πεισματώδης συνεκρο-
 » τέθη περὶ τὸν Ζαῖατράταν· πληθεὺς ἡγεμόνων καὶ βασιλέων
 » ἐπιπτον ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Πλησιάζας δὲ ὁ Ἀρζούνας
 » μέχρι τοῦ Ζαῖατράτα, φυλλαττομένου ὑπὸ τῶν βασιλέων τῆς
 » Καμβόζας, τῆς Ἀμβάστας, καὶ ἄλλων ἡγεμόνων, ἀνείλεν
 » αὐτοὺς ἐν πολέμῳ δεινῷ, σπεύδων πρὸς τὸν κυρίως σκοπόν.
 » Ἐνταῦθα φθάνει καὶ ὁ Δουριοδάνας μετὰ στίφους πολεμιστῶν.

» Φρικτὴ ὑπῆρξεν ἡ μάχη, γινομένη ἐπ' αὐτῶν τῶν πτωμάτων.
 » Ἐνταῦθα ἔπεσον ὑπὸ τῶν βελῶν τοῦ Ἀρζούνα οἱ βασιλεῖς τῆς
 » Ἀβαντῆς, καὶ αὐτὸς ὁ ἡνίοχος τοῦ Δουριοδάνα, ὅπερ ἠνάγ-
 » κασε τοῦτον ἵνα στρέψῃ τὰ νῶτα. Τότε εἰσέδου καὶ ὁ Βήμας
 » εἰς τὴν πολεμίαν φάλαγγα, ἣν ὁ δεινὸς τοξότης Ἀρζούνας ἠέφ-
 » ξεν ἐνθεν καὶ ἐνθεν, καὶ ἔφθασε μέχρι τῶν προμάχων Μαχα-
 » τῶν, οἵτινες ἐφύλαττον τὸν Ζαϊατράταν. Θανατώσας δὲ τὸν
 » Βουρισραβᾶν, καὶ σκορπίσας τοὺς Μαχαράτας, ἀνείλεν ἐπὶ τέ-
 » λους τὸν Ζαϊατράταν, καὶ κόψας τὴν κεφαλὴν τοῦ ἥρωος τοῦ-
 » του, ἔρριψε πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ ἡ
 » στρατιὰ τῶν Καουραβῶν ὑπέφερε μεγίστην φθορὰν μέχρι
 » νυκτός.»

Ἡμέρα δεκάτη πέμπτη.

» Ὁ θάνατος τοῦ Ζαϊατράτα ἐλύπησε καθ' ὑπερβολὴν τὸν
 » Δουριοδάναν. Ὁ δ' ἀρχιστράτηγος Δρόνας εἶπε πρὸς αὐτόν·
 » *Μὴ λυποῦ· οὐδ' ἐν νυκτὶ ἐκδύσσομαι τὸν θώρακα, ἐὼν μὴ*
 » *ἀνέλω τοὺς σοὺς ἐχθροὺς ἐν πολέμῳ.*» Ὦθεν οἱ ἥρωες ἔλα-
 » βον ἐκ νέου τὰ ὅπλα, καὶ περ δύσαντος τοῦ ἡλίου, καὶ ἀνε-
 » νέωσαν τὸν πόλεμον μετὰ πλειοτέρας πεισμονῆς. Εἰς ταύτην
 » τὴν νυκτερινὴν συμπλοκὴν ἔπαισεν ὁ υἱὸς τοῦ Βήμα· τὴν δὲ
 » Ἀξαουχινὴν αὐτοῦ διασκέδασας ὁ υἱὸς τοῦ Δρόνα, ἀπέκτει-
 » νεν ὀκτὼ υἱοὺς τοῦ Δρουπάδα. Ὁ Βήμας, θυμωθεὶς ἀνείλε
 » δέκα υἱοὺς τοῦ Δρουταράστρα, καὶ πλῆθος ἡρώων· μάχη δὲ
 » συνεκροτήθη μεταξὺ τοῦ Δρόνα καὶ τοῦ Ἰουδιστίρα, εἰς ἣν
 » ἡ στρατιὰ τῶν Καουραβῶν ἐφθίερετο ὑπὸ τῶν Πανδοῖδων.
 » Ἀλλ' ὁ Καρνᾶς, δραμὼν, καὶ ὑπερπηδήσας πᾶν ἐμπόδιον,
 » ἐφείσατο μὲν τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ Νακούλα, διέτεμνε δὲ
 » τὴν στρατιάν τῶν Πανδοῖδων. Τότε ἤρχισε καὶ ὁ πόλεμος
 » τῶν Δαιμόνων. Ὁ γίγας Γατοτκάσας (ὃς ἦν υἱὸς τοῦ Βήμα),
 » καὶ οἱ δαίμονες Ἀλαϊούδας καὶ Ἀλαμβάλας, μεγαλοβραχίο-

« ὄντες καὶ μεγάλωσμοι, καὶ ἐκ φωνῶν ἀγρίων πληροῦντες τὸν
 « οὐρανόν, ἐμάχοντο, ὡς ὄρη, φρίκην καὶ τρόμον ἐμπροιοῦντες·
 « ἐπὶ τέλους ὁμῶς ἀνείλεν ὁ Γατοτκάσας τούτους τοὺς δαίμο-
 « νας, καὶ ἐκ τῶν ὀπῶν τῶν αἰσθήσεων αὐτῶν, πιπτόντων κατὰ
 « γῆς, ἐξῆλθον ἦχος, αἶμα, φλόξ καὶ ἀήρ. Ὁρμήσας δὲ μετὰ
 « ταῦτα ὁ δαίμων καὶ κατὰ τοῦ Καρνᾶ, ἔρριπτε κατ' αὐτοῦ
 « θέλη, ὡς στύλους. Ἄλλ' οὗτος, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ πατρὸς
 « αὐτοῦ Ἠλίου, διέκοψε τὸν δίσκον τοῦ Γατοτκάσα, ὅστις ἀνα-
 « βᾶς εἰς τὸν αἰθέρα, ἔρριπτεν ἐκεῖθεν φλόγας πυρὸς, δένδρα,
 « λίθους καὶ ὄρη, καὶ ἐγείρας στίφη δαιμόνων κατὰ τῶν Καου-
 « ραβῶν, ἐπέφερε μεγίστην φθορὰν καὶ ταραχὴν εἰς πᾶσαν τὴν
 « στρατιὰν αὐτῶν. Εἰς τοιαύτην δεινὴν θέσιν ὁ Καρνᾶς, θέλων
 « ἵνα σώσῃ τὸν στρατὸν, ἠναγκάσθη ῥίψαι κατὰ τοῦ φρικτοῦ
 « τούτου δαίμονος τὴν δωρηθεῖσαν αὐτῷ θεῖαν λόγχην. Καὶ ἡ
 « μὲν λόγχη, ὡς οὐρανία, διαπεράσασα τὴν καρδίαν τοῦ δαίμονος
 « ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν· τὸ δὲ σῶμα τοῦ Γατοτκάσα, πε-
 « σὸν ἐπὶ τοῦ στρατοῦ τῶν Καουραβῶν, ἀνείλε μίαν ὁλόκληρον
 « Ἀξουχινὴν. Ἐσκήρτησαν οἱ Καουραβαὶ διὰ τὸν θάνατον
 « τοιοῦτον ἐχθροῦ· ἐσκήρτησε δὲ καὶ ὁ Κρισνᾶς, εἰπὼν πρὸς τὸν
 « Ἀρζούναν· «*Ἡ σωτηρία τῶν Καουραβῶν εἶναι ὁ Καρνᾶς*·
 « ἡ δὲ ζωὴ αὐτοῦ, ἡ θεία λόγχη· ἀλλ' ἤδη ἀπολεσθεῖσα,
 « συναπωλέσθη μετ' αὐτῆς καὶ ἡ σωτηρία τοῦ Καρνᾶ καὶ
 « τῶν Καουραβῶν.» Τότε ἐπιφανεῖς καὶ ὁ θεὸς Βεᾶσας, εἶπε
 « τῷ Ἰουδιστίρᾳ· «*Πολέμει γενναίως· μετὰ τέσσαρας ἡμέ-*
 « *ρας ἔσται σοι ἡ νίκη.*» Μικρὸν δὲ ἀναπαυθέντες οἱ ἥρωες,
 « ἤρχισαν τὴν μάχην μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου. Ὁ Ἀρόνας,
 « καταπολεμήσας τὸν Βιράταν, καὶ τὸν Δρουπάδαν, καὶ τὰς
 « Ἀξουχινὰς αὐτῶν ἀναστατώσας, ἐπροξένει μεγίστην φθορὰν.
 « Ὁ δὲ Κρισνᾶς εἶπεν· «*Οὗτός ἐστιν ἀνίκητος, ἐνόςφω ὀπλο-*
 « *φορεῖ.*» Τότε ὁ Βήμας, ἀνελὼν τὸν ἐλέφαντα καλούμενον
 « Ἀσβατάμαν, ἐξεφώνησεν· «*Ἀνγρέθη ὁ Ἀσβατάμας,*» (ὅς ἦν

» υἱὸς τοῦ Δρόνα, καὶ συνώνυμος τοῦ ἀναιρεθέντος ἐλέφαντος).
 » Ἡ φωνὴ αὕτη ἐτάραξε τοσοῦτον τὸν Δρόναν, ὑπολαβόντα ὅτι
 » ἀνῆρέθῃ ὁ υἱὸς του, ὥστε ἔπεσον τὰ ὅπλα ἀπὸ τὰς χειρὰς
 » του, καὶ αὐτὸς πληγωθεὶς τότε ἐτελεύτησεν. Ὁ Ἀσβατάμας
 » ὁμῶς, μαθὼν τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὤρμησε λυσ-
 » σώδης κατὰ τῶν Πανδοῖδων, ποιῶν μεγίστην φθοράν. Ἀλ-
 » λ' ἔτρεψαν αὐτὸν εἰς φυγὴν ὁ Κρισναῖς, ὁ Ἀρζούνας, καὶ ὁ
 » Βήμας.»

Ἡμέρα δεκάτη ἕκτη.

» Ὁ Δουριοδάνας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δρόνα ἐχειροτόνησεν
 » ἀρχιστράτηγον τὸν Καρνᾶν, τὸν κορυφαῖον τῶν ἡρώων τοῦ
 » στρατοῦ τῶν Καουραβῶν· κατ' αὐτοῦ ἀντέστη ὁ Ἀρζούνας,
 » ἀμφοτέρω ἐπίσημοι ἥρωες. Δεινὴ συνεκροτήθη μάχη πρὸ τῆς
 » ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, εἰς ἣν ὁ Βήμας ἀνέτελε τὸν βασιλέα τῆς
 » Κουλούτας. Ὁ Ἀρζούνας κατέστρεψε φάλαγγα ῥιψοκινδύνων
 » ἀνδρῶν, καὶ τοὺς διοικοῦντας αὐτὴν δύο βασιλεῖς. Καὶ ὁ μὲν
 » Νακούλας ἔκοψε τὴν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως τῶν Καουραβῶν.
 » Ὁ δὲ μεγάλωφρων Καρνᾶς, ἀναχαιτήσας τὴν ὁρμὴν τῶν Παν-
 » δοῖδων, δὲν ἐθανάτωσε, δυνάμενος, τὸν Νακούλαν, ἐλθόντα
 » κατὰ συγκυρίαν εἰς τὸ πρόσω, ἐνθυμούμενος τὸν λόγον τῆς
 » μητρὸς.»

Ἡμέρα δεκάτη ἐβδόμη.

» Τῇ ἐπαύριον ὁ Καρνᾶς, ζητήσας καὶ λαβὼν ἡνίοχον τὸν
 » Σαλέαν, ὤρμησε κατὰ τῶν Πανδοῖδων· πληγώσας δὲ τὸν
 » Ἰουδιστίραν, καὶ πάντας τοὺς περὶ αὐτὸν διασκορπίσας,
 » ἐτάραξε πᾶσαν τὴν στρατιάν τῶν ἐχθρῶν. Τοῦτο μαθόντες
 » ὁ Κρισναῖς καὶ ὁ Ἀρζούνας, ἔδραμον κατὰ τοῦ Καρνᾶ. Δεινὴ
 » συνεκροτήθη ἐνταῦθα μάχη· ὁ ἦχος τῶν κόγχων τοῦ Κρισναῖ
 » καὶ Σαλέα, ἡ κλαγγὴ τοσοῦτων ὅπλων, ἱππων, καὶ ἀναβα-

» τῶν, καὶ ὁ μέγας πάταγος τῶν ἀρμάτων καὶ τῶν πολεμι-
 » στῶν, ἐφαίνετο ὡς τάραχος τεσσάρων ἀντικρουμένων μεγά-
 » λων θαλασσῶν. Καὶ ὁ μὲν Βήμας, ὀρμήσας, ἀνείλε τὸν
 » Δουρσαπάναν, τὸν ὑδρίσαντα ἐν τῇ κυβείᾳ τὴν Δρακουπαδὴν.
 » ὁ δὲ Ἀρζούνας, τὸν υἱὸν τοῦ Καρνᾶ Βρισσατέναν. Ἐδοξαμε
 » δ' ἐπὶ τὸν Ἀρζούναν ὁ καρτερόθυμος Καρνᾶς, καὶ ἤρχισε
 » φρικωδέστατη μονομαχία μεταξὺ τῶν μεγαλητέρων ἡρώων
 » τῶν δύο στρατῶν. Οἱ βασιλεῖς ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, οἱ
 » θεοὶ καὶ οἱ δαίμονες ἵσταντο θεωροῦντες τὴν μάχην. Πολλοὶ
 » βασιλεῖς, ἡγεμόνες καὶ πλῆθος ἡρώων ἀπώλοντο ἐν τῷ φρι-
 » κτῷ τούτῳ πολέμῳ. Ὁ μὲν Καρνᾶς πρῶτος ἔρριψε κατὰ τοῦ
 » Ἀρζούνα τὸ μέγα βέλος, ὑπὲρ ἀφείλετο τὸ ἄκρον τοῦ δι-
 » δήματος αὐτοῦ, καὶ ἔκοψε τὴν χορδὴν τοῦ τόξου. Ὁ δὲ Ἀρ-
 » ζούνας, ἐντεινας ἄλλο τόξον, ἔρριψε τὸ βέλος καλούμενον
 » *Ἀνζαλικά*, ὑπ' οὗ πληγωθεὶς θανατιφόρος ὁ Καρνᾶς κατὰ
 » τὸν λαιμὸν, ἔπεσε νεκρός. Τότε ἡ στρατιὰ πᾶσα τῶν Καου-
 » ραβῶν, τραπέψα εἰς φυγὴν, μόλις ἐσώθη ἀπὸ τοῦ σκότος τῆς
 » νυκτός.»

Ἡμέρα δεκάτη ὀγδόη.

» Ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ, ἐλθὼν ὁ φρόνιμος Κριπᾶς, ἐσυμ-
 » βούλευε τῷ Δουριοδάνᾳ διαλλαγὴν. • *Εἶναι ἐχθρὸς μου, ἀπει-*
 » *κρίθη ὁ τύραννος, ὅστις προτείνει διαλλαγὴν, καὶ οὐχὶ πό-*
 » *λεμον ἀδιάλλακτον κατὰ τοιούτων ἐχθίστων ἐχθρῶν.*»
 » Ταῦτα εἰπὼν, ἐχειροτόνησεν ἀρχιστράτηγον τὸν Σαλέαν.
 » Κατ' αὐτοῦ ἀντέστη ὁ Ἰουδιστίρας. Ὁ δὲ Σαλέας, συλλέξας
 » πᾶσαν τὴν στρατιάν, ἔταξεν αὐτὴν εἰς σχῆμα τετραγώνου.
 » Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας διεμέρισε τὰ στρατεύματα αὐτοῦ εἰς τρία
 » σώματα, δίκην τριγώνου. Ἀνατείλαντος δὲ τοῦ ἡλίου, ἤρξα-
 » το ὁ πόλεμος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἡ σφαγὴ· καθότι ἐν βραχεῖ
 » διαστήματι χρόνου ἡ γῆ πᾶσα τοῦ πολέμου ἐκαλύφθη πτω-

• μάτων, ἵππων, ἐλεφάντων καὶ ἡρώων. Ὁ μὲν Νακούλας ἀνείλε
 • τοὺς τρεῖς υἱοὺς τοῦ Καρνᾶ, ὁ δὲ Σαλέας ἐπλήγωσε μὲν τὸν
 • Βήμαν, πληγωθείς δὲ καὶ αὐτὸς θανατηφόρως ὑπὸ τοῦ Ἰου-
 • διστίρα, ἔπεσε νεκρός. Τότε ὁ Δουριοδάνας, ἔχων μεθ' ἑαυ-
 • τοῦ τοὺς γενναιοτέρους πολεμιστάς, ἐφώρμησε κατα τῶν
 • Πανδοϊδῶν, νικῶντων πανταχοῦ. Ἡ ὥρα αὕτη ἐφαίνετο ὡς
 • ἡ συντέλεια τοῦ αἰῶνος. Δεκατρεῖς υἱοὶ σου ἐφονεύθησαν· ὁ
 • μὲν Ἀρζούνας ἀνείλε τὸν Σουσσαρμᾶνα, τὸν ἀδελφὸν καὶ τὸν
 • υἱὸν αὐτοῦ, καὶ σκορπίσας τοὺς περὶ τὸν Δουριοδάναν ἀνδρειο-
 • τέρους πολεμιστάς, κατέκοψε πᾶσαν τὴν στρατιὰν τῶν Καου-
 • ραβῶν. Ὁ δὲ τύραννος Δουριοδάνας, ἀπολέσας φίλους, συγ-
 • γεनेῖς, συμμάχους, καὶ τὸν στρατὸν, μόλις ἐσώθη, κρυβείς ἐν
 • τῇ λίμνῃ κεκμηκώς· ἀλλ' ἀνακαλυφθείς ὑπὸ τοῦ Βήμα, καὶ
 • ἐλεγχόμενος ὑπὸ τῶν Πανδοϊδῶν, ὡς ἀνάνδρος, ἀπεκρίθη ἐκ
 • τοῦ ὕδατος θυμωθείς· «*Εγὼ ἄπαρτας ὑμᾶς ἀποκτενῶ, πο-*
 • *λεμῶν ἐνὶ ἐκάστῳ ἰδίως.*» Ὁ Ἰουδιστίρας, δεχθείς τὴν πρό-
 • κλησιν τῆς μονομαχίας, ἀπεκρίθη· «*Ἔστω νικήσας οὖν ἕνα*
 • *μόνον ἐξ ἡμῶν τῷ ᾧ ἐκλέξης ὄπλῳ, βασίλῃε μόνος σὺ*
 • *τῆς γῆς.*» Τότε ὁ Δουριοδάνας, χαίρων ἐφώνησεν· «*Ὅστις βού-*
 • *λεται πολεμῆσαι, ἀναστὰς πολεμείτω μοι διὰ τῆς κορυ-*
 • *φης.*» Τοιαῦτα εἰπὼν, ἐξῆλθεν ἐκ τῆς λίμνης, ἔχων μόνον
 • τὸν κορύνην· ἀλλ' ὁ δίκαιος Ἰουδιστίρας ἔδωκεν εἰς αὐτὸν
 • θώρακα καὶ περικεφαλαίαν. Ὁ Βήμας ἐδέχθη τὴν διὰ κορύνης
 • μονομαχίαν. Ἡ μάχη ἤρξατο μετ' ἀμοιβαίας μανίας, ἔμπρο-
 • σθεν τῶν στρατῶν, καὶ αὐτῶν τῶν θεῶν, συναθροισθέντων ἐν
 • ἀκαρεῖ ἐπὶ τῇ θεᾷ τοῦ ἰδικοῦ τούτου καὶ χρισίμου πολέμου. Μετὰ
 • πολυχρόνιον καὶ ἐπιτηδεῖαν πάλιν ὁ Βήμας ἐπλήγη σφοδρῶς
 • κατὰ τὴν πλευράν· ἐγείρας δ' εὐθέως τὴν κορύνην, κατήνεγ-
 • κεν αὐτὴν βίᾳ κατὰ τοῦ Δουριοδάναν· ἀλλ' οὗτος, ἀποφυγὼν
 • τὴν φορὰν τῆς κορύνης, ἔπληξεν ἐκ δευτέρου τὸν Βήμαν κατὰ
 • τὴν κορυφὴν, καὶ τὸ στῆθος. Ὁ δὲ Βήμας, καίτοι κλονισθείς,

• ἄντεπλήγωσε τὸν Δουριοδάναν· ἀλλ' οὗτος, συναθροίσας τὰς
 • δυνάμεις αὐτοῦ, ἐπλήγωσεν ἐκ νέου τὸν Βῆμαν κατὰ τὸν κρῶ-
 • νταφον τοσοῦτον, ὥστε ἔμεινε μικρόν τι ἐμβρόντητος· ἀλλὰ
 • συνελθὼν εὐθέως, ἤρε τὴν κορύνην, καὶ κατέαξε τὸν μηρὸν τοῦ
 • Δουριοδάνα. Τότε ὁ Βῆμας, θέσας τὸν πόδα ἐπὶ τῆς κεφα-
 • λῆς τοῦ Δουριοδάνα, πεσόντος ἐκ' τῆς συνθλάσεως τοῦ μηροῦ,
 • καὶ μόλις ἀναπνέοντος, ἐζήτει κατασπαράξαι τὰς σάρκας αὐ-
 • τοῦ, ἀναμιμνήσκων τῶν ὅσων ἐποίησε κακῶν. Πᾶσα μὲν ἡ
 • στρατιὰ τῶν Πανδοῖδῶν ἐπευφήμησεν· ὁ δὲ Ἀσβατάμας, τε-
 • θλιμμένος καὶ πνέων ἐκδίκησιν, ἀνεχώρησε μετὰ τινων λειψά-
 • νων τῶν Καουραβῶν, σκυθρωπῶν καὶ ἀπηλπισμένων.

Βιβλ. Γ', ὃ διαλαμβάνει τὴν Νυκτοφορίαν.

«Τα λείψανα τῶν Καουραβῶν, καὶ ἡ στρατιὰ τῶν Πανδοῖ-
 • δῶν μετὰ τῶν ἀρχηγῶν, κεκμηκότες ἀνεπαύοντο· μόνος δ'
 • Ἀσβατάμας, πνέων ἐκδίκησιν διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἰδίου πα-
 • τρός καὶ τοσοῦτων φίλων, περιήρχετο τὸ δάσος, μελετῶν ἀπο-
 • κτενεῖν τοὺς ἐχθροὺς κοιμωμένους. Ἀφείς δ' ὁ Ἀσβατάμας
 • δύο ἐκ τῶν οἰκείων παρὰ τῇ εἰσόδῳ τῆς παραμβολῆς, ἔνθα
 • ἀνεπαύοντο οἱ ἥρωες, καὶ εἰπὼν αὐτοῖς ἀναιρεῖν πάντα τὸν
 • ἐξιόντα, αὐτὸς εἰσέδου ἐξ ἄλλου μέρους, καὶ πλησιάσας ἔκτεινε
 • πρῶτον τὸν Δρυσταδιούμναν, ὕστερον τὸν Οὔτταμαουζάσαν,
 • καὶ Ἰουδαμανιοῦν, καὶ τοὺς πέντε υἱοὺς τῆς Δραουπαδῆς·
 • ἔτι δὲ τὸν Σικανδὴν καὶ τὸν Ζαναμεζαΐαν, καὶ πολλοὺς ἄλ-
 • λους ἥρωας κοιμωμένους. Ὁ δὲ Κριπᾶς καὶ ὁ Κριταβάρμας,
 • ἄψαντες πῦρ ἐντὸς τῆς εἰσόδου, ἀνήρουν τοὺς ἐξερχομένους ἐκ
 • φόβου. Οὕτως οἱ τρεῖς οὗτοι ἐν μιᾷ νυκτὶ ἐπροξένησαν πλειο-
 • τέραν φθορὰν ἡρώων εἰς τὸν στρατὸν τῶν Πανδοῖδῶν, παρ' ὅσων
 • ὑπέφερον ἐν ὅλῳ τῷ διαστήματι τοῦ πολέμου. Περί δὲ τὸν
 • ὄρθρον, ἀναχωρήσαντες οἱ δολοφόνοι, ἐπλησίασαν πρὸς τὸν
 • Δουριοδάναν, αἶμα ἐκ στόματος αἰμοῦντα, καὶ εἶπον· «Ἐλθα-

« σιλεῦ, πάντες οἱ ἐχθροί σου ἀνῆρέθησαν ταύτῃ τῇ νυκτί.
 « ἐκτὸς τῶν πέντε Παρδοῖδων, τοῦ Σατεκῆ, καὶ τοῦ Κρισινᾶ.
 « Ὁ Δουριοδάνας, ἀκούσας τοῦ λόγου τούτου, ἐφώνησε· « Νῦν
 « ἐγὼ ἀφίημι τὸ πνεῦμα ἄσμενος! » καὶ ἐξέπνευτε.

« Ἐν τούτοις ὁ ἡνίοχος τοῦ Δρυσταδιούμνα, σωθεὶς ἐκ τύχης,
 « ἀνήγγειλε τῷ Ἰουδιστίρᾳ τὴν νυκτοφονίαν. Οἱ Πανδοῖδαι ἰδόν-
 « τες τὴν φθοράν ἐδάκρυσαν· ἡ δὲ Δρακουπαδῆ, μαθοῦσα τὸν θάνα-
 « τον τῶν υἱῶν αὐτῆς, ἐλυποθύμησε· συνελθοῦσα ὁμως, εἶπεν εἰς
 « τὸν Βῆμαν· « Ἐὰν ἀρελῶν τὸν Ἀσβατάμαν, δείξῃς μοι τὸν ἐπὶ
 « τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ πολύτιμον λίθον, τότε ἐγὼ γεύσομαι, » καὶ
 « ἐκάθησεν ἐπὶ γωνίας, σιτίων ἀπέχουσα. Οὕτως ὁ Βῆμας ἐξώρ-
 « μησε πάραυτα κατὰ τοῦ Ἀσβατάμα, ἡνίοχον ἔχων τὸν Νακούλαν·
 « ὁ δὲ Κρισινᾶς, γινώσκων ὅτι ὁ Ἀσβατάμας εἶχεν οὐράνιον ὄπλον,
 « καλούμενον Βραχμασσίραν, ὅπερ αὐτὸς αὐτῷ ἐδώρησατο, καὶ
 « θέλων ἵνα διαφυλάξῃ τὸν Βῆμαν ἀπὸ τοιοῦτον κίνδυνον, ἀνα-
 « βὰς ἐπὶ τὸ ἄρμα, ἤλαυνε κατόπιν αὐτοῦ. Φθάσαντες οἱ ἥρωες
 « εἰς τὴν μονὴν τοῦ Βεάσα ἤρξαντο μάχεσθαι. Ὁ Ἀσβατάμας
 « ἔρριψε τὸ ὄπλον Βραχμασσίραν εἰς ὄλεθρον τῶν Πανδοῖδων· ὁ
 « δὲ Ἀρζούνας τὸ θεῖον ὄπλον Παραμάστρα, εἰς κατάπανσιν τῆς
 « ἐνεργείας ἐκείνου. Ὁ θόρυβος καὶ ἡ φθορά τῶν ὄπλων τούτων
 « ἀπεικονίζον τὴν συντέλειαν τοῦ αἵωνος. Οἱ περὶ τὸν Βεάσαν
 « ὅσιοι, φοβηθέντες, ἠνάγκασαν τοὺς ἥρωας, ὅπως ἀνακαλέσῃ ἕκα-
 « στος τὸ ἴδιον ὄπλον, διατάξαντες τὸν Ἀσβατάμαν, ἵνα παρα-
 « δώσῃ τὴν ἐπὶ τῆς κορυφῆς πολύτιμον λίθον, ὡς λύτρον τῆς
 « ζωῆς αὐτοῦ. Ὁ μὲν Βῆμας, λαβὼν τὴν λίθον ἔδωκεν αὐτῇν
 « τῇ Δρακουπαδῇ· ἡ δὲ, τῷ Βασιλεῖ Ἰουδιστίρᾳ.

Βιβ. ΙΑ'. Θρηγος Δρυταράστρα καὶ τῶν γυναικῶν.

« Ἐν τούτοις ὁ Σανζαΐας, ἐπανελθὼν εἰς τὴν πρωτεύουσαν Χα-
 « στιναπούραν, εἶπε πρὸς τὸν ἀόμματον Δρυταράστραν·

« Ὁ υἱός σου Δουριοδάνας, ὁ κύριος ἑνδεκα Ἀξαουχινῶν,
 « ἐτελεύτησεν. » Ἀκούσας τοῦ λόγου τούτου αὐτός τε καὶ
 οἱ περιεστῶτες, λύπη καὶ φόβῳ κατασχεθέντες, ἔπεσον κα-
 ταγῆς διακρυφύουντες ἐλεινῶς. « Ποῦ ἡ πολλὴ στρατιά;
 « ἔλεγεν ὁ δυστυχὴς Δρυταράστρας· ποῦ ἡ μεγίστη δύναμις;
 « ποῦ οἱ ἀτρόμητοι ἥρωες Καρνάς, Δουριοδάνας, Δρόνας,
 « Σαλέας; ποῦ οἱ ἑκατὸν υἱοί μου; πῶς οὐ διαρρήγνυται ἡ
 « καρδιά μου, ἐν ᾧ τὸ ἄχθος τοῦ θανάτου τῶν υἱῶν μου ἐπέ-
 « πεσεν ὡς ὄρος μέγα ἐπ' ἐμέ! » Ὁ μὲν Σανζαίας ἐπροσπάθει
 παρηγορῆσαι τὸν βασιλέα, λέγων· « Οἱ υἱοί σου ἔτυχον θείας
 « δόξης, δι' ἐνδόξου θανάτου. » Ὁ δὲ Βιδούρας, παρξιμυθῶν
 ἔλεγεν· « Πόθεν ἦλθον οἱ υἱοί σου; ποῖ ἐπορεύθησαν; οὗτοι,
 « ἀφέντες μορφὴν καὶ διαμορὴν ἐφήμερον, ἔλαβον ἄλλην
 « ὑπέρλαμπρον καὶ αἰδίων· καὶ ἐκ γῆς μετέβησαν εἰς οὐρα-
 « νόν, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἄκρον ἀγαθόν. Τίς δύναται εἰπεῖν· οὐ-
 « τός ἐστιν υἱός μου, ὁ λαβὼν, καὶ ληψόμενος πολλὰς γεν-
 « νήσεις καὶ παλιγγενεσίας, μετασωματώσεις καὶ μετεμψυ-
 « χώσεις ἐν τῇ κυκλικῇ φορᾷ τοῦ κόσμου! Πρὸς δὲ τοῦτοις
 « ὁ θάνατος τοῦ Δουριοδάνα ἦν προωρισμένος· καθ' ὅτι ἡ
 « γῆ, βαρυνομένη ἀπὸ τὸ ἄχθος τῶν τυράννων, ἐπεκαλέσθη
 « τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ Βραχμᾶ, ὅστις εἶπεν αὐτῇ· « Ἀπιθί,
 « ὦ γῆ· ὁ γὰρ υἱός τοῦ Δρυταράστρα ποιήσει τὸ ἐφετόν σοι
 « ταχέως· οὗτος γάρ, ὢν ἀπόρροια τοῦ κακοῦ, καὶ ὑπὸ πολ-
 « λῶν ἀνθρώπων, ἀπόρροια ὄντων κακοποιῶν δαιμόνων βοη-
 « θούμενος, αἰτίος θανάτου ἔσται πολλῶν πολεμιστῶν παρὰ
 « τῇ Κουρουξέτρῳ λίμνῃ. »

Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ ὥρᾳ, φθάσας καὶ ὁ βασιλεὺς, Ἰουδιστίρας
 μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν, εἶπεν· « ὦ πάτερ, ὁ ἐχθρὸς τῶν υἱῶν
 « σου προσκυνεῖ σε. » Ὁ Δρυταράστρας, καλέσας πλησίον αὐτοῦ
 τὸν Βήμαν, τὸν φονέα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἐβουλήθη ἀνελεῖν ἐν τῇ
 περιπτύξει· ἀλλ' ὁ Κριτνᾶς, εἰδὼς τὴν γνώμην, ἔθετο πλα-

στὸν ἀνδριάντα, ὃν καὶ συνέθλασεν. Ὁ δὲ Δρυταράστρας, νομίσας ὅτι ἀνείλε τὸν Βῆμαν, καὶ μετανοήσας, ἔκλαιε πικρῶς· ἀλλ' ὁ Κρισνᾶς παρηγορῶν εἶπε· «Μὴ ἄχθου, ὅτι ἡπατήθης «ὕπ' ἐμοῦ.» Ὁ Δρυταράστρας ἐχάρη, ἀγκαλισάμενος πάντας καὶ ἀφείς πᾶσαν μνησικακίαν· αὐτὸ τοῦτο ἐποίησε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Γανδαρή· εἶτα ἦλθον εἰς τὴν Πριττάν. Ἡ δὲ Γανδαρὴ, λαβοῦσα ἐν ἀγκάλαις τὴν Δραουπαδὴν, λυπούμενην ἐπὶ τοῖς υἱοῖς, ἐπαρηγόρει αὐτήν. Οὕτω πάντες οἱ περὶ τὸν Ἰουδιστίραν καὶ Δρυταράστραν ἦλθον εἰς τὸ στάδιον τοῦ πολέμου, ὅπερ ἦν ἀληθῆς κοιλὰς κλαυθμῶνος. Ἐνταῦθα εὗρον γυναῖκας πάσης ἡλικίας, καὶ γέροντας ὀδυρομένους καὶ θρηνοῦντας ἐπὶ τῶν πεπτωκότων ἡρώων. Ἡ πεδιάς πᾶσα ἦν πλήρης αἱμάτων καὶ πτωμάτων, κεφαλῶν καὶ μελῶν· οἱ δὲ θρῆνοι καὶ οἱ κλαυθμοί, ἀνώτεροι ὄντες τοῦ ταραχῶ πολλῶν θαλασσῶν, καὶ πληροῦντες τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ἐσυγγέοντο μετὰ τῶν ἀγρίων κραυγῶν τῶν θηρίων καὶ τῶν ἄρρένων καὶ θηλείων σαρκοβόρων δαιμόνων, οἵτινες καταβιβρώσκοντες τὰς σάρκας τῶν πεπτωκότων σκηπτούχων καὶ τροπαιούχων ἡρώων, ἔπινον ἡδέως τὸ αἷμα αὐτῶν ἐντὸς τοῖς κρανίοις, ὧν ἐρρόφησαν προηγουμένως τὸν μυελόν, καὶ ἐξορύττοντες τὰ ὅμματα τῶν νεκρῶν τοῖς ἑαυτῶν ὄνυξιν, εὐφραίνοντο ἀλαλάζοντες.

Ἐν τούτῳ δὲ τῷ συγκροτηθέντι πολέμῳ ἔπεσον ἐξήκοντα ὀκτὼ Κότια, δώδεκα μυριάδες ἀνδρείων στρατιωτῶν, ἑκατὸν ἐβδομήκοντα πέντε βασιλεῖς, καὶ ἑκατὸν καὶ δεκατέσσαρες χιλιάδες ἐκλεκτῶν ἡρώων. Τοσαύτη ὑπῆρξεν ἡ φθορά.

*Βιβλ. ΙΒ', ὃ διαλαμβάνει περὶ τῶν προσηκόντων
τῷ βασιλεῖ, καὶ περὶ τῶν προσηκόντων πράττε-
σθαι ἐν δεινοῖς, καὶ περὶ τῆς θείας γνώσεως.*

Ὁ Ἰουδιστίρας λυπούμενος, ὅτι διὰ κτῆσιν τῆς βασιλείας

ἀνγρεθησαν τοσοῦτοι ἥρωες, καὶ αὐτὸς ὁ Δουριοδάνας, καὶ ὢν ἐν δεινῇ θέσει, ἀπεφάσισε πορευθῆναι εἰς ἔρημον. Τὴν ιδεάν αὐτὴν πολεμῶν ὁ Ἀρζούνας, εἶπεν· «Οἱ ἄνθρωποι τοῦ μὲν ἀπόρ-
 » τος ἐρῶσι· τοῦ δὲ παρόντος ἀποστρέφονται. Σὺ, ὦν ἐν ἐρήμῳ,
 » ἐπεθύμεις βασιλείας· νῦν δὲ ἐν βασιλείᾳ ἐπιθυμεῖς ἐρήμον.
 » Ὁ θεὸς ὥρισε τῷ εὐτυχοῦντι θυσίας καὶ δωρεάς· τῷ δὲ πτω-
 » χῷ θεωρίαν καὶ ἐγκράτειαν. Σὺ ἐν ἀπορίᾳ ὦν δὲν ἐφύλαξας
 » ταύτας· ἤδη ἐν εὐτυχίᾳ, ἐκπλήρωσον τοῦλάχιστον ἐκείνας».

Ὁ δὲ Βήμας πλήρης θυμοῦ εἶπεν· «Ἀναξίως ἐγεννήθης πρῶ-
 » τος ἡμῶν· ἂν ἡγάπας τὸν μοναστικὸν βίον, διατὶ ἐπολέμη-
 » σας; ἀντὶ δὲ τοῦ θεραπεῦσαι ἤδη τὰς πληγὰς τοῦ λαοῦ,
 » παραιτῆσαι τῆς βασιλείας; Πεσέτω λοιπὸν ἐπὶ σὲ πᾶσα
 » ἡ ἀνδροκτορία, καὶ οἱ στεναγμοὶ τοῦ λαοῦ».

Οἱ δὲ σαχαδέας καὶ Νακούλας εἶπον· «Ὁ βασιλεὺς εὐ-
 » ποιῶν ἀπολαμβάνει τὰς ἀρετὰς τῶν ἀσκητῶν· ὁ δὲ ἀσκη-
 » τὴς ταλαιπωρούμενος ἀπολαμβάνει τὸν καρπὸν μόνον τῆς
 » ἑαυτοῦ ἀρετῆς· βασιλεὺς λοιπὸν εὐποιῶν, καὶ ἔσω ἐγκρα-
 » τὴς, ὥς οἱ ἀσκηταί.»

Ὁ δὲ Βεάσας ἐμφανὲς εἶπεν· «Ἡ εἰμαρμένη προσδιορίζει
 » τὴν ζωὴν, καὶ τὸν θάνατον ἐνδὸς ἐκάστου· ἄφες τὴν λύπην
 » ἔνεκα τῶν προγεγονότων, καὶ κυβέρνησον ἤδη τὸν λαόν.»

Ὁ δὲ Κρισνᾶς εἶπεν· «Ἡ λύπη τῶν ζώντων δὲν παραμυ-
 » θεῖ τοὺς ἀποβιώσαντας· ἡ ζωὴ δίδωσι τοῖς εὖ φρονοῦσι
 » τέσσαρα ἀγαθὰ· πλοῦτον, τρυφὴν, ἀρετὴν, καὶ ἀθανασίαν·
 » οἱ ἄφρονες ποιοῦσιν αὐτὴν ἀνωφελῆ. Ἄφες ἤδη τὴν λύπην,
 » ὦ βασιλεῦ, γνῶθι σαυτόν· ἐκλεξε τὴν ἀγαθὴν τοῦ βίου
 » μερίδα, καὶ μετὰδος τὴν εὐημερίαν εἰς τοὺς ἄλλους διὰ
 » τῆς εὐποιίας. Οἱ ὀπλοφοροῦντες ἐν καιρῷ πολέμου ἀναι-
 » ροῦσι καὶ ἀναιροῦνται, κατὰ τὸν νόμον τοῦ πολέμου, καὶ
 » διαμένουσι πάντοτε ἄνδρες ἀγαθοί· ἕκαστος, ὑποτασσόμε-
 » νος εἰς τὸν νόμον τοῦτον, εἶναι ἀνεύθυνος. Ἀνάλαβε οὖν

» τὴν βασιλείαν, χαροποιήσον εὐεργετῶν τοὺς φίλους, καὶ
 » τὸν λαόν, ὕστερον δὲ ἐπισκεψόμεθα τὸν Βήμαν.» Οὕτως ὁ
 βασιλεὺς, πεισθεὶς εἰσῆλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα. Πρῶτον θύσας, καὶ
 πολλὰς εὐεργεσίας ποιήσας ἔλαβε παρὰ τῶν Βραχμάνων τὸν λου-
 τρὸν τοῦ ἁγιασμοῦ· δεύτερον διώρισε τὸν Βήμαν ἐπὶ τῆς ὑπα-
 τείας, τὸν Βιδούραν ἐπὶ τῆς Βουλῆς, τὸν Ἀρζούναν ἐπὶ τοῦ
 κατὰ τῶν ἑγθρῶν θριάμβου, τὸν Σανζαῖαν ἐπὶ τῶν προσόδων
 καὶ ἀναλωμάτων, τὸν Νακούλαν ἐπὶ τοῦ Στρατοῦ, τὸν Δαου-
 μέαν ἐπὶ τῆς πρὸς τοὺς Βραχμᾶνας τιμῆς καὶ δεξιώσεως, τὸν
 δὲ Σαχαδέβαν ἐπὶ τῆς παρεδρείας ἢ προεδρείας. Τελέσας δὲ
 ἐναγίσματα τοῖς συγγενέσι Καουραβαῖς, ὡς ὁ νόμος ἐντέλλεται,
 καὶ ἐν ὀνόματι αὐτῶν πολλὰ ψυχωφελῆ ἔργα ποιήσας, ἦλθεν εἰς
 προσκύνησιν τοῦ Κρισνᾶ, ὃν εὗρεν ἐν θεωρίᾳ. «Ὅστις ἐμὲ θεω-
 » ρεῖ, εἶπεν ὁ ἐνανθρωπήσας οὗτος Θεός, τοῦτον καὶ γὰρ θεωρῶ·
 » ὁ δὲ τοιοῦτος ἄλλος ἐγὼ ἐστίν. Ὁ Βήσας, ἐπιθυμῶν ἀθα-
 » ρασίας, θεωρεῖ ἐμὲ τοερώς· καὶ γὰρ θεωρῶ αὐτόν.» — «Κύριε,
 » εἶπεν ὁ Ἰουδιστίρας, ἄγε πορευθῶμεν εἰς τὸ μέρος, ἔνθα κεῖ-
 » ται ὁ Βήσας, ὅπως διδάξῃ ἡμᾶς πάντα τὰ τοῦ νόμου.»
 Ὁ Κρισνᾶς συναινέσας ὠδήγηγε τοὺς Πανδοῖδας πρὸς τὸν γη-
 ραιὸν Βήμαν, πρὸς ὃν εἶπεν· «ὦ σοφὲ, διδάξον τὸν Ἰουδι-
 στίραν περὶ τῶν προσηκόντων τῷ βασιλεῖ.» Ὁ δὲ, προσκυνή-
 σας τὸν θεόν, ἔλεξε λόγον πλήρη ἠθικῆς φιλοσοφίας, τοιοῦτον·
 «Ὁ ἀγαθὸς βασιλεὺς εὐφραίνεται, τιμῶν καὶ σεβόμενος τοὺς
 » σεβασμίους καὶ ἐταρέτους, ἔχων οἶκτον πρὸς ἅπαντας τοὺς
 » ἀνθρώπους, καὶ κυβερνῶν δικαίως τὸν λαόν. Ὁ βασιλεὺς
 » μὴ ἔστω φιλόγελως καὶ φιλοσκώμων, οὔτε λίαν ἀντίποκτος
 » καὶ ἄφοβος, οὔτε λίαν ὑποπτος καὶ δειλός, οὐδ' ὑβριστής
 » τῶν ἱερῶν, οὐδ' ἀμελὴς τῶν τοῦ νόμου. Εὐτυχὴς ἡ βασιλεία
 » εἰς ἣν ἐπάρχει εὐσέβεια καὶ εὐνομία, εἰς ἣν παιδεύονται οἱ
 » πονηροὶ καὶ κακοὶ, ἀγαπῶνται οἱ ἀγαθοὶ, τιμῶνται οἱ γρο-
 » νιμοὶ καὶ ἱεροπρεπεῖς. Ὁ βασιλεὺς, ὦν μὲν ἀγαθός, κακοὺς

» ἔχων περὶ ἑαυτὸν, ὁμοιάζει τὸ καλὸν δένδρον, ὅπερ εἶναι
 » περιπεπλεγμένον ἀπὸ ὄφεις. Ὁ κακὸς βασιλεὺς, ἔχων κα-
 » λὸν ὑπηρέτας, λογίζεται ἀποτρόπαιος ὡς ὁ ὄφις, ὁ ἔχων
 » πολυτίμους Μίθους. Ὁ λαὸς εὐλογεῖ, ἢ καταρᾶται τοῦ
 » βασιλέως, θεραπευόμενος ἢ θλιβόμενος ἀπὸ ἀγαθὸν ἢ
 » πλεονέκτας διοικητὰς· καθότι τὸ πλείοτερον μέρος τῶν
 » κακῶν ἢ καλῶν πράξεων αὐτῶν ἀποδίδεται εἰς τὸν βασι-
 » λέα. Ὁ δὲ ἀγαθὸς καὶ εὐσεβὴς βασιλεὺς, ἀγαθὸς καὶ
 » εὐσεβεὺς ἔχων ὑπαλλήλους, ἀγαθὰ καὶ δίκαια πράττει·
 » ὑπ' αὐτὸν εὐδαιμονεῖ ὁ λαὸς, καὶ ὁ λαὸς ἀγαπῶν εὐλογεῖ
 » τὸν βασιλέα. Ἡ δόξα τοῦ βασιλέως στηρίζεται εἰς τὴν
 » κατὰ τῶν ἀτάκτων τιμωρίαν, εἰς τὴν πρὸς τοὺς εὐτάκτους
 » προστασίαν, εἰς τὴν πρὸς τοὺς σπουδαίους καὶ πεπαιδευ-
 » μένους στρογῆν, καὶ εἰς τὴν πρὸς τοὺς Βραχυμάρας καὶ
 » λοιποὺς ἱεροπρεπεῖς ἄνδρας τιμὴν. Δοξάζεται ὁ βασιλεὺς,
 » ὅστις καὶ ἐν αἰτίᾳ θυμοῦ, οὐ θυμοῦται· καὶ ἐν ἀπορίᾳ, οὐ
 » πλεονεκτεῖ, καὶ ἐν χαρᾷ, οὐκ ἀλλοιοῦται. Πλουτεῖ δέ,
 » προστατεύων τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς. Οὕτως ἀναπτύσσει
 » τὴν δευτέραν ἐρώτησιν. «Τί δεῖ πράττειν τοῖς βασιλεῦσιν, ὧν
 » ἡ δόξα ἡφανίσθη ὑπ' ἐχθρῶν. «Εἶτα καὶ τὴν τρίτην. «Πῶς ὁ
 » ἄνθρωπος καρτερίαν ἔξει, ἀπολέσας συγγενεῖς καὶ δόξαν;
 » Ἐνταῦθα, ἐξηγήσας τὰ περὶ τῆς ὑπάρξεως, καὶ τὰ περὶ ματαιώ-
 » τητος, τελειώνει διὰ τῆς θεωρίας τῆς θείας γνώσεως. Οὕτως
 » ὁ ἄνθρωπος καθαρίζεται πρῶτον διὰ τῆς εὐποιΐας καὶ τῆς ἀσκή-
 » σεως· ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ, διαρρήξασα τὸν δεσμὸν τῆς ἀγνοίας, διὰ
 » τῆς μελέτης καὶ τῆς θεωρίας τῆς θείας γνώσεως, καὶ ὡς φῶς
 » εἰς τὸ θεῖον φῶς εἰδύονσα, ἐνοῦται τῷ Βισνοῦ, καὶ διαμένει
 » αἰδῖος καὶ ὁλβία.

Βιβ. ΙΓ', ὃ διαλαμβάνει τὴν πρὸς τὸν Ἰουδιστίραν παρη-
 γορίαν, καὶ τὸν θάνατον τοῦ Βήσημα.

Ὁ Ἰουδιστίρας, σκυθρωπὸς ὢν εἰσέτι, ἐλυπεῖτο ἐγκαρδίως,

συλλογιζόμενος, ὅτι ἀνῆρέθησαν οἱ συγγενεῖς, καὶ ἐπληρώθη θανατηφόρως ὁ προπάτωρ Βήσμας, διὰ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς βασιλείας. Ὁ γηραιὸς Βήσμας, χαρεῖς διὰ τὸ σέβας τοῦ Ἰουδισίρα, εἶπεν αὐτῷ παραμυθῶν· «Μὴ τήκεσαι, ὦ τέκνον· οὔτε σὺ
 » ἀνεῖλες ἐμὲ, οὔτε ὁ χρόνος· ἡμεῖς ἀνῆρέθημεν ὑπὸ τῶν
 » ἔργων ἡμῶν. Ζωὴν στερεὰν καὶ εὐτυχὴ ἔχει, ὅστις ἐνα-
 » σχολεῖται εἰς εὐσεβεῖς καὶ νομίμους πράξεις, οὔτε ἐλπίζων,
 » οὔτε ἐπιθυμῶν καρπὸν τινα ἐκ τῶν πράξεων τούτων. Νόμι-
 » μα δὲ πράττει ὁ εὐποιῶν πάντα ἄνθρωπον, ἄνευ διαφορᾶς
 » οἰκείου, ἢ ἀλλοτρίου· εἶναι ἀρεξίκακος ὁ εὐποιῶν καὶ αὐτὸν
 » τὸν ἐχθρὸν δυστυχοῦντα· εἶναι καθαρὸς τὴν καρδίαν ὅστις,
 » ὀργιζόμενος κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, πολλὰκις πταίσαντος, ἀφήσιν
 » αὐτὸν ἱκετεύοντα, καὶ τοι δυνάμενος κακοποιῆσαι τὸν ἄνδρα.
 » Ἀνὴρ ἀγαθὸς λογίζεται ὁ ἐραστὴς τῆς εὐποιίας, ἀνέραστος
 » ὦν πάσης ἡδονῆς· μεγαλόφρων δὲ, ὅστις ἀφῆκε πᾶσαν ἄλ-
 » ληξίαν, καὶ ἡδυνάθειαν, εἰσέρχεται εἰς θεωρίαν, καὶ ἐροῦ-
 » ται μετὰ τοῦ Σίβα. 'Ο ἀγαθὸς οὐτ' ἐαυτὸν ἐπαιεῖ, οὐτ' ἄλ-
 » λον ψέγει, οὔτε τὸν αἰτοῦντα ἀποβάλλει. Ἄν δὲ νικήσῃ
 » τὰ ἐξ τῆς ψυχῆς πάθη, ἥτοι τὴν ἐπιθυμίαν, τὸν θυμὸν, τὴν
 » πλεονεξίαν, τὴν ἄγροίαν, τὴν ὑπερηφάνειαν, καὶ τὸν φθόρον,
 » ὁ τοιοῦτος ἐστὶν ὑπέρτερος πάντων. Εὐκλεὴς νομίζεται ὁ
 » εὐποιῶν, κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, ὁ ἐναγίζων κατὰ
 » τὴν ἐντολὴν, καὶ γινώσκων τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου,
 » προτιμᾷ τοὺς ἁγίους τόπους. Ὁλβιος εἶναι ὁ σεβόμενος
 » ἐξ ὅλης καρδίας τὸν θεὸν Σίβαν.» Παύσαντος δὲ τοῦ
 Βήσμα, ὁ Κρισνᾶς εἶρηκε λόγον ἑαυτὸν περὶ τοῦ Σίβα, καὶ
 περὶ τοῦ Παντός· «Ὅ, τι βλέπει, εἶπεν, ὁ ὀφθαλμὸς, ὅ, τι δια-
 » νοεῖται ἡ διάνοια, ὅ, τι προφέρει ἡ γλῶσσα, τοῦτο ἀθαρ-
 » σίας γίνεται πρόξενον διὰ τῆς θεωρητικῆς γνώσεως· καθότι
 » τὸ πᾶν εἶναι ὁ Σίβας.» Σιωπῆς δὲ γενομένης, πάντες οἱ
 περιεστῶτες ἐβυθίσθησαν εἰς θεωρίαν. Ἀνακυψάντων δὲ πάν-

• των, ὁ Βήσμας, ἀφελς φωνὴν εἶπεν· «Ὅστις ἔχει μίαν τῶν
 • ἀρετῶν, ἄς εἴποι, οὗτος ἔχει πάντα τὰ πάθη δοῦλα· ὅστις
 • δὲ ἔχει πάσας τὰς ἀρετὰς, ὅσας εἴποι, οὗτος οἶκος Θεοῦ
 • ἐστί. Σὺ δὲ, ὦ Βασιλεῦ 'Ιουδιστίρα, μὴ λυποῦ ματαίως·
 • οἱ μὲν συγγεγεῖς σου ἀνῆρέθησαν ὑπὸ τῶν οἰκείων ἔργων·
 • σὺ δὲ κυβέρεα τὴν γῆν, ποιῶν πᾶν ἀγαθὸν καὶ νόμιμον ἔρ-
 • γον. Ἐγὼ δὲ ἤδη ἀπειμι εἰς χώραν ἀγαθὴν·» Εἶτα ὑμνήσας
 τὸν θεὸν, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα.

Βιβ. ΙΔ'. Περὶ τῆς ἱπποθυσίας.

Ὁ βασιλεὺς 'Ιουδιστίρας, θλιβόμενος ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ
 Βήσμα, ἀπεφάσισε τελέσαι ἱπποθυσίαν, ἥτις ἐξαλείφουσα τὰ
 ἁμαρτήματα, ἀγιάζει τὸν θύοντα ¹. Ἐπὶ τούτῳ ἀπέλυσεν
 ἵππον μέλανα, ὃν ἀκολουθῶν ὁ Ἀρζούνας ἐνίκησεν ἐν τρισὶν
 ἡμέραις πολλοὺς ἡγεμόνας. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν πόλιν Μανιπού-
 ραν, εὔρε βασιλεύοντα τὸν ἐκ τῆς Σιτραγκάδας υἱὸν αὐτοῦ. Ὁ Ἀρ-
 ζούνας, ἐπιθυμῶν ἰδεῖν τὴν ἀνδρείαν τοῦ υἱοῦ, ἐκάλεσεν αὐτὸν
 εἰς ἰδικὸν πόλεμον· ἀλλὰ πληγωθεὶς παρὰ τοῦ υἱοῦ, ἔπεσεν
 ἡμιθανής. Τοῦτο δὲ συνέβη, ἵνα πληρωθῇ ἡ ῥῆσις τοῦ Βήσμα
 ὅτε ἐπληρώθη· «Πληγωθήτω ὁ Ἀρζούνας ὑπὸ τοῦ οἰκείου
 • υἱοῦ.» Ἐκείθεν ἀναχωρῶν ὁ ἥρως, καὶ τὸν μέλανα ἵππον
 ἀκολουθῶν ἐχειρώσατο πᾶσαν τὴν γῆν μέχρι τῶν ὀρίων τοῦ
 ὠκεανοῦ. Προστάξας δὲ πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι συνελθεῖν εἰς τὴν
 μεγάλην βασιλικὴν θυσίαν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν.
 Ἦρχισε δὲ ἡ θυσία ἱεουργοῦντος αὐτοῦ τοῦ Βεάσα· ὁ τόπος
 ἅπας ἦν ἅγιος. Οἱ Βραχμᾶνες ἐτελείωσαν τὴν θυσίαν. Ὁ 'Ιου-

1. Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἡ τοῦ Ἀσδατάμα γυνὴ Οὐτταρὰ ἐγέννησεν
 υἱόν, ὃν ὠνόμαζαν Παριξίταν, ἣν δὲ ἐκ τοῦ γένους τῶν Καουραδῶν. Ὁ
 παῖς οὗτος διεδέχθη τὸν θρόνον τοῦ 'Ιουδιστίρα, καθότι ὁ πόλεμος ἐθέ-
 ρισε πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν Πανδοιδῶν, καὶ Καουραδῶν, ἐκτὸς τοῦ παι-
 δος τούτου, ὃς ἐγεννήθη μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου.

διςτίρας ἐδωρήσατο ἄπειρον πλοῦτον τοῖς ὁσίοις· καὶ φιλοδωρήσας τοὺς βασιλεῖς ἀπέπεμψεν εἰς τὰ ἴδια. Οὕτως ἐτελέσθη ἡ ἱπποθυσία, ἐν ἣ πολλοὶ Βραχμᾶνες ἐχάρησαν, πολλαὶ σπονδαὶ καὶ δωρεαὶ εἰς ἀξίους ἐγένοντο, καὶ πολλὰ ἁμαρτήματα ἐξηλείφθησαν. Καθότι ἡ καθαρὰ θυσία παύει τὰ δεινὰ, καὶ ἐπιφέρει πολλὰ ἀγαθὰ.

*Βιβ. ΙΕ'. Περὶ τῆς ἐν ἐρήμῳ διατριβῆς
τοῦ Δρυταράστρα.*

Ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας, κυβερνῶν εὐνόμως τὸν λαόν, ἐσέβητο υἱϊκῶς τὸν πατράδελφον Δρυταράστραν· ἀλλ' οὗτος ἐπεθύμει ἀναχωρῆσαι εἰς ἔρημον. Κατανέυσαντος οὖν τοῦ Ἰουδιστίρα, παρακλήσει τοῦ Βεάσα, ὁ Δρυταράστρας, ποιήσας ἐναγίσματα καὶ χοὰς ὑπὲρ τῶν τεθνεώτων, ἀνεχώρησεν εἰς ἔρημον μετὰ τῆς συζύγου, τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ Βιδούρα, τῆς Πριττᾶς καὶ τοῦ Σανζαῖα. Μετὰ τινα ἔτη ὁ Ἰουδιστίρας ἦλθε μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν Καουραδῶν εἰς τὸ ἀσκητήριον· προσκυνήσας δὲ τὸν Δρυταράστραν, ἠρώτησε περὶ τοῦ Βιδούρα. Οὗτος, εἶπεν, περιπολεῖ τὰ δάση, ὧν ἀνεμόσαρκος. Ἄλλ' αἶφνης ἰδὼν ὁ Ἰουδιστίρας ἐκάλεσεν αὐτόν· ἀλλ' ὁ Βιδούρας, ἀφείς τὸ σῶμα, εἰσέδου ἐντὸς τοῦ βασιλέως. Εἰσδύτης δὲ τῆς μεγάλης ψυχῆς τοῦ Βιδούρα, ὁ Ἰουδιστίρας ἐγένετο πλήρης θαυμαστῆς γνώσεως τῶν ὄντων. Τότε καὶ ὁ Δρυταράστρας, χάριτι τοῦ Βεάσα, ἠνέωξε τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἰδὼν τὴν λαμπρότητα τοῦ Βασιλέως, καὶ τὰς ἐκλάμπρους σκιὰς τῶν ἡρώων τῶν δύο στρατῶν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν τυρλότητα. Αἱ μὲν γυναῖκες, ἀρεῖσαι τὰ σωματα, ἀνῆλθον εἰς οὐρανὸν μετὰ τῶν ὀραθέντων σκιῶν· ὁ δὲ Ἰουδιστίρας ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πρωτεύουσιν. Μετὰ τινα καιρὸν ἔμαθε παρὰ τοῦ ὁπίου Ναράδα, ὅτι ὁ Δρυταράστρας, ἡ σύζυγος αὐτοῦ, καὶ ἡ Πριττὰ ἀνῆλθον εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁ δὲ Σανζαῖας ἐπορεύθη εἰς τὸν Ἰμαόν.

Βιβ. ΙΓ', ὃ διαλαμβάνει περὶ τοῦ Ὑπερου.

Ὁ Ἰουδιστίρας ἐκυβέρνησα 36 ἔτη τὸν λαὸν διὰ τῆς ἀληθείας, τοῦ οἴκου, τῆς ἀνοχῆς, καὶ τῆς εὐποιΐας. Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν Δοκραδατὴν, ὡς ἄγγελοι θανάτου, οἱ περὶ τὸν Καουσσικᾶν ὅσιοι ἄνδρες, οἷς καὶ ὁ μέγας Ἰνδρας τὸν αὐχένα ἔκλινε. Οἱ δὲ ἀπόγονοι τοῦ Βρισνῆ, πάροιναι ὄντες, σχηματίζαντες τὸν Σάμβαν (ὃς ἦν υἱὸς τοῦ Κρισνᾶ), ὡς γυναικᾶ ἔγκυον, ἠρώτησαν ἐκείνους τοὺς ὁσίους· « *Τί γεννηθήσεται ἐκ ταύτης, υἱὸς, ἢ θυγάτηρ;* » Οἱ δὲ ὅσιοι ἀπεκρίθησαν· « *Ὑπερος σιδηροῦς, ψθοροποιὸς τοῦ γένους.* » Πραγματικῶς δὲ εὗρέθη ἐν τοῖς ἱματίοις αὐτοῦ ὕπερος σιδηροῦς. Οὗτος ἀποτεφρωθεὶς ἐρρίφθη εἰς γῆν ὑγράν, ἐξ ἧς ἐφύτρωσαν φυτὰ σιδηροειδῆ. Ὁ Κρισνᾶς, γνοὺς ἐκ τῶν ἀπαισιῶν οἰωνῶν, ὅτι ἐγγύς ἐστι τὸ τέλος, καὶ στερηθεὶς τοῦτε θεοῦ ἄρματος, τοῦ πολεμικοῦ δίσκου, καὶ τῆς ἀνικητοῦ σημαίας, ἐπορεύθη εἰς προσκύνησιν ἀγίων τόπων. Φθάσας δὲ εἰς Πραθβάταν χώραν, εὗρε τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἰαδοῦ ἐντροφῶντας. Οὗτοι, ἐλθόντες εἰς χεῖρας, ἐπολέμουν πρὸς ἀλλήλους, μεταχειριζόμενοι ἀνθ' ὀπλων τὰ σιδηροειδῆ φυτὰ. Ὁ δὲ Κρισνᾶς εἶδεν ἀταράχως πίπτοντας ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου ὅλους τοὺς ἐπιζήσαντας ἥρωας. Οὕτως ἡ γῆ ἐκείνη ἐγένετο γῆ νεκροφάγων θηρίων. Καὶ ὁ μὲν Κρισνᾶς ἀπέστειλε τὸν Δαρούκην ἀγγεῖλαι ταῦτα τῷ Ἀρζούνα· αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὸ δάσος ἀνεπαύετο ἐν θεωρίᾳ. Τρωθεὶς δὲ κατὰ τὸ πέλμα ὑπὸ θηρευτοῦ, εἰσέδω εἰς τὸ αἰδίδιον φῶς, ἀφήσας τὸν κόσμον ἑξοφωμένον. Οἱ Πανδοῖδαι, μαθόντες πάντα ταῦτα, κατεκυριεύθησαν ἀπὸ λύπην καὶ φόβον. Ἡ μὲν πόλις τοῦ Κρισνᾶ κατεβυθίσθη εἰς τὸν ὠκεανόν· ὁ δὲ Ἀρζούνας, ὀδηγῶν τὰς γυναῖκας τοῦ Κρισνᾶ, προσεβλήθη ὑπὸ τῶν βουκόλων, βουλομένων συλῆσαι αὐτάς. Ἐξ αὐτῶν τὸ πλεῖστον μέρος ἠρπάγη καθότι ὁ Ἀρζούνας ἔχασε καὶ δύναμιν, καὶ τὴν μαγικὴν φαρ-

τραν, καὶ τὰ θεῖα θέλη. Ὡν δὲ περιλυπος, εἶδε τὸν Βεῶσαν, ὃς εἶπεν αὐτῷ· «Μὴ λυποῦ· ὁ γὰρ χρόνος ἀφαιρεῖ τὰ πάντα, φίλους, συγγενεῖς, πλοῦτον, ἀνδρείαν. Ὁ φρόνιμος θεωρεῖ τὸν χρόνον ὡς δραματουργὸν ὄλῳ τῶν τοῦ κόσμου » δειρῶν, »

Βιβ. ΙΖ'. Περὶ τῆς Ἑξόδου.

Ὁ Ἰουδιστίρας, μαθὼν τὰ γεγονότα ἐλυπήθη μεγάλως. Διαιρέσας δὲ τὴν βασιλείαν, ἔδωκε τὸ ἐπιβάλλον μέρος εἰς τὸν νόθον υἱὸν τοῦ Δρυταράστρα, καὶ τὴν ἐπίλοιπον τῷ Παριζίτᾳ· εἶτα ποιήσας σπονδὰς, καὶ παρηγορήσας τοὺς πολίτας ἐπορεύθη εἰς ἔρημον μετὰ τῶν ἀδελφῶν, τῆς Δραουπαδῆς, καὶ ἐνὸς κυναρίου. Ἀναβαίνων δὲ τὸν Ἰμαδὸν, εἶδε πίπτουσαν πρῶτον τὴν Δραουπαδὴν, διότι ἡγάπα περισσότερον τὸν Ἀρζούναν· εἶτα τὸν Σαχαδέβαν, διὰ τὴν ἣν εἶχε δοκησιοφρίαν· ἔπειτα τὸν Νακούλαν, δι' ἣν εἶχε μεγαλοφροσύνην, ἕνεκα τῆς ὠραιότητος αὐτοῦ. Τέταρτον εἶδε πεσόντα τὸν Ἀρζούναν, δι' ἣν εἶχεν ὑπερηφάνειαν, ἕνεκα τοῦ ἡρωϊσμοῦ αὐτοῦ· καὶ πέμπτον τὸν Βήμαν, δι' ἣν εἶχεν ἔπαρσιν, ἕνεκα τῆς σωματικῆς αὐτοῦ δυνάμεως. Ἀκολουθῶν δὲ τὴν πορείαν εἶδε τὸν θεὸν Ἰνδραν, ὅστις εἶπεν αὐτῷ· «Ἐλθέ μόνος.» Οὐκ ἐλεύσομαι, ἀπεκρίθη, ἄνευ τούτου τοῦ κυναρίου· καὶ εἰσῆλθε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν οὐράνιον πόλιν. Τότε ὁ κύων, ἀφείς τὴν μορφήν αὐτοῦ, ἐφάνη ὁ Δάρμας, ὅστις εἶπε τῷ βασιλεῖ· «Ἔστω σοι ὁ οὐρανὸς ἀττιος, ἕνεκα τῆς ἀγαθότητος, καὶ τῆς δικαιοσύνης σου.» Τότε ὁ Ἰουδιστίρας εἶπε πρὸς τὸν Ἰνδραν· «Ὅπου εἰσὶν οἱ ἐμοὶ ἀδελφοί, καὶ ἡ γυνή, ἐκεῖσε ἄγαγέ με.»

Βιβ. ΙΗ'. Περὶ τῆς εἰς οὐρανὸν ἀναβάσεως.

Ὁ Ἰουδιστίρας, ἰδὼν τιμώμενον τὸν Δουριοδάναν, εἶπεν· «Οὐ θέλω τοιούτου οὐρανοῦ, ἐνθα δοξάζονται οἱ κακοῦργοι· ὑπά-

» γω ὅπου καὶ οἱ ἐμοὶ ἀδελφοί.» Ὀδηγηθεὶς λοιπὸν εἰς τὸν ἄδην ἤκουσε τῶν θλιβερῶν φωνῶν τῶν κολαζομένων συγγενῶν αὐτοῦ. ὧν δὲ εἰς ἀπορίαν ὁ βασιλεὺς, εἶδεν αἰφνης ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὸν Ἰνδραν, ὅστις εἶπεν αὐτῷ· «Ἐπειδὴ, ψευσθεὶς μικρὸν, συ-
» νετέλεσας εἰς τὸν θάνατον τοῦ Δρόνα, ἐτιμωρήθης διὰ ταύ-
» της τῆς γοητείας· νῦν δὲ ἰδὲ ἐν καθαρῷ οὐρανῷ τοὺς οἰκέλους
» ἐν πελάγει χαρᾶς.» Ἐνταῦθα ἐκδυθεὶς τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν, καὶ ἐνδυθεὶς θεῖαν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν σύνοδον τῶν θεῶν, μετὰ τῶν ἀδελφῶν, Καρνᾶ καὶ λοιπῶν ἡρώων, οἵτινες ἦσαν ἡνωμέ- νοι μετὰ τῶν θεῶν, ὧν ἦσαν ἀπόρροια ἐπὶ γῆς, εἰς τὸ ἀφελεῖν τὸ θάρος αὐτῆς.

*Βιβ. ΙΘ'. Περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Παριζίτα, καὶ
τῆς ὀφιοθυσίας τοῦ Ζαναμεζαΐτα.*

Ὁ διαδεχθεὶς τὸν Ἰουδιστίραν Παριζίτας ἐπαρηγόρει τὸν λαὸν διὰ τῆς πραότητος καὶ δικαιοσύνης αὐτοῦ· γῆμας δὲ τὴν Μα- δραβατὴν ἔσχεν υἱὸν, ὃν ἐκάλεσε Ζαναμεζαΐαν. Ὁ Παριζίτας, ὧν ποτε εἰς θήραν εἶδε τὸν ἐρημίτην Σαμήκαν, ὃν ἠρώτησε περὶ τινος ἐλάφου. Ὁ Σαμήκας δὲν ἀπεκρίθη· ὁ δὲ βασιλεὺς, θυμωθεὶς, ἔθετο περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ ὄφιν τεθνεῶτα. Ἐλ- θὼν δὲ ὁ υἱὸς τοῦ ἀναχωρητοῦ κατηράσθη οὕτως· «Ὅστις
» ἔθετο ἐπὶ τοῦ πατρός μου τὸν ὄφιν, τοῦτον δακέτω αὐτὸς ὁ
» ὄφιν Ταξάκας μετὰ ἐπτὰ ἡμέρας.» Ὁ Σαμήκας ἐλεήσας τὸν Παριζίταν, ἀνήγγειλε τὰ περὶ τῆς ἀρᾶς. Ὁ δὲ βασιλεὺς, φοβη- θεὶς, ἐφρόντιζε περὶ τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας· ὅθεν κατεσκευάσεν εὐθέως ὑψηλὸν οἰκημα ἐπὶ τῆς κορυφῆς μιᾶς στήλης. Ἄλλ' ἐν τῇ ῥητῇ ἡμέρᾳ ὁ ὄφιν Ταξάκας πλησιάσας, ὡς σκώληξ, ἀνείλε τὸν Παριζίταν διὰ τοῦ ἰοῦ αὐτοῦ.

Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ζαναμαζαΐας, διαδεχθεὶς τὸν θρόνον, ἔγημε τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Κασσῆς, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱὸν κα- λούμενον Σατανείκαν. Μαθὼν δὲ ὅτι ὁ ὄφιν Ταξάκας, δακνών

ἀναίλε τὸν ἑαυτοῦ πατέρα, ἡβουλῆθη τελέσαι ὀριοθυσίαν. Συν-
 νελθόντες ἐπὶ τούτῳ οἱ Βραχμᾶνες, συνήθροισαν διὰ τῶν ἐπι-
 δῶν τῆς Βέδας πλῆθος ἀναρίθμητον ὄρεων, οἵτινες πίπτοντες
 εἰς τὰς φλόγας τοῦ θυσιαστηρίου ἀπετεφροῦντο. Ἡ δύναμις δὲ
 τῶν Βραχμανικῶν ἐπιδῶν ἦν τοσαύτη, ὥστε ὁ Ταξάκας ἔπε-
 σεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Ἰνδρα, πρὸς ὃν κατέφυγε. Μόνος ὁ
 εἰδήμων τῆς Βέδας Ἀστείκας ἦν ἱκανὸς σῶσαι αὐτόν. Παρα-
 κληθεὶς οὖν ὁ Ἀστείκας ἐσταμάτησε τὸν Ταξάκαν ἐν μέσῳ τοῦ
 αἰθέρος. Ἰμνήσας δὲ ἔπειτα τὸν Βασιλέα Ζανχμεζαῖαν, καὶ ἐπαι-
 νέσας αὐτόν, εὐλογήσας, καὶ εὐχληθεὶς αὐτόν, ἐμπρόδισε τὴν
 παντελῆ φθορὰν τῶν ὄρεων, καὶ ἔσωσε τὸν Ταξάκαν. Ἐνταῦ-
 θα τελειώνει ὁ ποιητὴς λέγων· «*Διαμετέτω ἐς αἰὲ ἀὕτη ἡ*
» Βαλαβαράτα, τὸ μέγα Ποῖημα, τὸ ποιηθὲν ὑπ' ἐκείνου
» τοῦ Ἀμάρα, καὶ ἀγλαῖσθὲν εἰς χαρὰν τῆς καρδίας τῶν σο-
» φῶν ἀνδρῶν, ἐν οἷς οἰκεῖ ἡ θεὰ τοῦ λόγου.»

Ταῦτα μὲν περὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἀνὰ χεῖρας ποιή-
 ματος. Νῦν δ' ὀλίγα ἔτι τινα καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ ποιη-
 τοῦ, καὶ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἤκμασεν, ὡς ἀπλῆν εἰ-
 κασίαν προτείνοντες, ἵλεων τὸν ἀναγνώστην, καὶ τὴν κρί-
 σιν τῶν Ἰνδολόγων ἐξαιτούμεθα.

Ὁ ἀοίδιμος Γαλανὸς δὲν ἀναφέρει εἰς οὐδὲν μέρος
 περὶ τοῦ Ἀμάρα, τοῦ ποιήσαντος τὴν Βαλαβαράταν,
 οὔτε περὶ τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἤκμασε, καὶ συνέγραφε.
 Ἄλλ' εἰς μὲν τὴν ἀρχὴν τοῦ συγγράμματος, προσθέ-
 τει αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς, ἢ οἱ μεταγενέστεροι λόγιοι
 Ἰνδοί, «*Καὶ ἐποιήθη (ἡ Βαλαβαράτα) ὑπὸ τοῦ ὡς κορυ-*
» φαίου πολυτίμου λίθου, ποιητοῦ Ἀμαρασάνδρα, μαθητοῦ
*» τοῦ σοφοῦ καὶ ὀρθοδόξου διδασκάλου Ζηναδάτα»*¹. Εἰς

1. Βαλαβαρ. βιβ. Α'. κεφ. Α'. 407, κεφ. Β'. 84, κεφ. Δ'. 236. καὶ
 βιβ. ζ'. κεφ. Γ'. 248.

δὲ τὸ τέλος, «*Διαμενέτω ἐς αἰὲς αὕτη ἡ Βαλαβαράτα, τὸ μέγα ποῖημα, τὸ ποιηθὲν ἐπ' ἐκείνου τοῦ Ἀμάρα*¹.» Ἄλλὰ τίς οὗτος ὁ Ἀμάρας; καὶ πότε ἤχμασε; περὶ τούτων δὲν ἀναφέρει οὔτε εἰς τὸ κείμενον ὁ συγγραφεὺς, οὔτε ὁ μεταφραστὴς εἰς τὰ σχόλια.

Παρατηρεῖται ὅμως, ὅτι μεταξὺ τῶν ἐννέα περιφρήων ποιητῶν, οἵτινες διέπρεπον περὶ τὰ μέσα τῆς τελευταίας πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν, καὶ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Βασιλέως *Βικραμαδιτία*², ἦν καὶ εἰς ποιητὴς Ἀμάρας, ὅστις καὶ Ἀμάρας Σίγγχας ἐκαλεῖτο. Οὗτος ἦν σύγχρονος καὶ ἐφάμιλλος τοῦ ποιητοῦ Καλιδάσα, τοῦ συγγράψαντος τὸ περιβόητον δράμα, καλούμενον *Σακοντάλα*, καὶ μεταρρυθμίσαντος, ὡς λέγουσι³, τὰ ποιήματα τοῦ Βαλμίκη καὶ τοῦ Βεάσα. Εἶναι λοιπὸν πολλὰ πιθανὸν ὅτι, ἐν ᾧ ὁ Καλιδάσας ἐνησχολεῖτο εἰς τὴν διάταξιν καὶ διόρθωσιν τῶν μεγάλων ἐπικῶν ποιημάτων Ῥαμαϊάνας, δηλαδὴ καὶ Μαχαβαράτας, δίδων εἰς αὐτὰ τὴν ἣν σήμερον διατηροῦσι τάξιν, ὁ Ἀμάρας ἢ Ἀμαρα-Σίγγχας συνέγραφε τὴν ἐπιτομὴν, ἥ, ὡς λέγει ὁ Γαλανός, τὴν συντομὴν τοῦ τελευταίου τούτου κολοσσαίου ποιήματος, ἥτοι τὴν Βαλαβαράταν.

Κατ' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν (περὶ ἧς, ὡς ἐρῥέθη, περιμένομεν τὴν ἀπόφασιν τῶν σοφῶν Ἰνδολόγων), ὁ Ἀμά-

1. Βαλαβ. βιβλ. ΙΘ'. Διστίχ. 164.

2. Ἴδε Ἰονεσίου Συγράμμ. σελ. 310.

3. He (Calidas) is believed by some to have revised the works of Valmiki and Vyasa, etc. Ἰονέσιος αὐτόθι. VI. σελ. 205.

ρας, καὶ ὁ Καλιδάσας, ἡ Βαλαβαράτα καὶ ἡ Σακοντάλα ἀνήκουσιν εἰς τὴν Π. Χ. λαμπρὰν περίοδον τοῦ βασιλέως Βικραμαδιτία ¹, ὃ ἐστὶν εἰσὶ μὲν ποιήσεις ἀρχαῖαι, ὡς συγγραφεῖσαι Π. Χ. λίαν δὲ νεώτεραι τῶν παλαιοτέρων ἐπικῶν ποιημάτων Ῥαμαϊάνας καὶ Μαχαβαράτας.

Τὴν χρονολογίαν ταύτην τοῦ Βικραμαδιτία καὶ τῶν ἐννέα ποιητῶν παρεδέχθη ὁλόκληρον τὸ Ἰνδικὸν ἔθνος, καὶ πρεσβεύει πρὸ χιλίων περιόδου κατὰ συνέχειαν ἐτῶν ὥστε τοιαύτη τις μαρτυρία, καὶ τοι μὴ στηριζομένη εἰς μαθηματικὰς ἀποδείξεις, ἔχει, ἀναντιρρήτως, μέγα κύρος.

Αἱ ἐποχαὶ τοῦ Βικραμαδιτία εἰς τὴν Ἰνδίαν, καὶ ἡ τοῦ Περικλέους εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπῆρξαν περιφανεῖς, διὰ τὴν πρόοδον καὶ τὸν πολιτισμὸν τῶν δύο ἐθνῶν· ἀλλ' αὐτὸ δὲν μηδενίζει τὴν ἐπὶ τούτων ἀρχαιοτέραν ἐπιρροὴν τῆς Ῥαμαϊάνας καὶ Μαχαβαράτας, τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσεΐας. Συγκρίνων, λέγει μάλιστα ὁ Ἡρενος, τὴν ἀπλότητα τῆς Σακοντάλας ἐν τῇ Μαχαβαράτῃ (ἐξ ἧς ἔλαβε τὸ ὑποκείμενον ὁ Καλιδάσας), ὡς πρὸς τὸν καλλωπισμὸν καὶ τὴν ποικιλίαν τοῦ μεταγενεστέρου τούτου δράματος, διακρίνει οὐ μόνον τὴν μεγίστην διαφορὰν τῆς παλαιᾶς ἐπικῆς, καὶ τῆς νεωτέρας δραματικῆς ποιήσεως, ἀλλ' ἀνακαλύπτει καὶ τὴν πρόοδον, ἣν ἔλαβον ἡ διάλεκτος καὶ ἡ φιλολογία ἐν τῷ διαστήματι, τῷ μεταξὺ τῆς Σακοντάλας τοῦ ποιητοῦ Βεάσα, καὶ τῆς Σακοντάλας τοῦ δραματοποιοῦ Καλιδάσα ². Τὴν

1. Π. Χ. 56 ἔτη, ὡς ἔγγιστα. Κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν ἤκημαζον εἰς τὴν Ῥώμην ὁ Τερέντιος, καὶ μάλιστα ὁ Λουκρέτιος.

2. Ἡρενος Τ. ΙΙΙ. σελ. 264 τῆς Γαλ. μεταφρ.

αὐτὴν διαφορὰν παρατηροῦσιν οἱ φιλόλογοι εἰς τὰς ὑποθέσεις, ἃς οἱ μεταγενέστεροι ποιηταί, λαβόντες ἐκ τῶν ποιημάτων τοῦ Ὀμήρου, μετέφερον εἰς τὴν τραγωδίαν, ὡς τὴν τοῦ Αἴαντος, τοῦ Φιλοκτήτου, τοῦ Ἀγαμέμνονος, κ.τ.λ. Τὴν αὐτὴν, ἴσως, διαφορὰν εὐρήσουσιν ἀκολούθως οἱ Ἰνδολόγοι εἰς τὴν διάλεκτον, τὴν σύνθεσιν, καὶ τὴν ἔκθεσιν τῆς Βαλαβαράτας, ὅταν εὐτυχῶς ἀποκτήτωσι καὶ τοῦ ποιήματος τούτου τὸ Σανσκριτικὸν πρωτότυπον. Οὗτοι μόνον διδάξουσιν ἡμᾶς τὴν ἐνυπάρχουσαν φιλολογικὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς Μαχαβαράτας, καὶ τοῦ Τέκνου αὐτῆς, ἥτοι τῆς Βαλαβαράτας ¹.

Ἄλλ' ἐπανερχόμενοι καὶ αὖθις εἰς τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον, παρατηροῦμεν, ὅτι ὁ Ἀμάρας, ὁ ποιητὴς τῆς Βαλαβαράτας, μεταχειρίζεται ἐν ἀφθονίᾳ εἰκόνας τῶν ἐν τῇ Ἰνδίᾳ λαμπροτέρων ἀνθέων, φυτῶν, καὶ δένδρων, καὶ οὐχ ἥττον μυθολογικὴν καὶ θεογονικὴν ὕλην. Ὁ δὲ Ἀμάρας-Σίγγκας, ὁ ἀκμάσας ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Βικραμαδιτία, συνέγραψεν ἐν εἶδος ποιητικοῦ λεξικοῦ, ἐν ᾧ ἐξηγροῦνται τὰ ὀνόματα θεῶν, ἥρώων, ἀσέρων, στοιχείων φυτῶν, κ.τ.λ. ².

1. «Στεργέτω, ὡς τέκνον ἐαυτῆς τοῦτό μου τὸ ποιη-
μα ἢ ἱστορικὴ Μαχαβαράτα,» (Βαλαδ. βιβλ. ΙΘ'. Διστίχ.
463) λέγει ὁ ποιητὴς Ἀμάρας εἰς τὸ τέλος τοῦ ποιήματος. Εἰς δὲ τὴν
ἀρχὴν, ἐξευμενίζων τὸν Βεάταν, διότι συντέμνει τὸ ποίημα αὐτοῦ, ἥτοι
τὴν Μαχαβαράταν, λέγει· «Ἐστὼ μοι ἴλεως οὐίδης τῆς Σα-
πεθᾶτῆς, ὃς συνέγραψε τὴν θείαν Μαχαβαράταν.»
(Βαλ. βιβλ. Α'. κεφ. 4. 1.)

2. Adelung Bihl. sanscr. pag. 54. Τὸ λεξικὸν τοῦτο καλεῖται Ἀμάρ-
α Κόσχα, ἥτοι Ἀμάρ λεξικόν. Ὁ Κολιβρώκιος καὶ μάλιστα ὁ

Πρὸς τούτοις οἱ μεταγενέστεροι λόγιοι Ἴνδοι καὶ ὁ Δ. Γαλανὸς ὀνομάζει τὸν ποιητὴν τῆς Βαλαβαράτας οὐ μόνον Ἀμάραν, ἀλλὰ καὶ Ἀμαρασάνδραν. Οἱ δὲ Κολεβρώκιος, Ἀδελοῦγκος, Βενθλεύος, καλοῦσιν ἐπίσης τὸν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Βικραμαδιτία ἓνα τῶν ἐννέα ποιητῶν Ἀμάρα-Σίγγα¹, καὶ ἡνωμένως Ἀμαρασίγγχα· ἐλληνικώτερον δὲ Ἀμαρασάνδρας. Ἐκ τούτων, καὶ ἄλλων εἰκασιῶν (περὶ ὧν ἀκολούθως) συμπεραίνεται, ὅτι ὁ Ἀμάρας ἢ Ἀμαρασάνδρας, ὁ συγγραφεὺς τῆς Βαλαβαράτας, καὶ ὁ Ἀμάρας ἢ Ἀμαρασίγγχας, ὁ συγγραφεὺς τοῦ μνησθέντος λεξικοῦ, ὁ ἀκμάσας ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Βικραμαδιτία, εἷς τῶν ἐννέα ποιητῶν, ἢ λαμπρῶν ἀστέρων, οἵτινες ἐλάμπρυνον τὴν αὐλὴν τοῦ βασιλέως τούτου, καὶ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, εἶναι εἷς καὶ ὁ αὐτός· ὥστε ἡ Βαλαβαράτα συνεγράφη περὶ τὰ τέλη τῆς τελευταίας πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος, μετὰ τοῦ 56 καὶ 100 Π. Χ. ἔτους· ὁ δὲ Ἀμαρασάνδρας ἐστὶ σύγχρονος τοῦ Ἰνδοῦ δραματοποιοῦ Καλιδάσα, καὶ τῶν Ῥωμαίων Ποιητῶν Λουκρετίου, καὶ Τερεν-

Βιλσὼν ἐξηγοῦσι, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἡρένου, εἰς τὰ σχόλια αὐτῶν, τὰ ὀνόματα τῶν πλειοτέρων τούτων φυτῶν. (Adelung, Bibl. Sanscr. σελ. 47, 52, 54, 55.—Bentley Asiat. Res. VII. 6. Cosha, λέγει, or Dictionary of the Sanscrit by Amarasinha. Colebrooke. Seramp. 1808.)

1. Τὸ Σίγγα εἶναι ἐπίθετον τοῦ Ἀμάρα, καὶ φαίνεται ὅτι φανερώνει Ἀμάραν τὸν ἑξοχόν, τὸν κορυφαῖον, τὸν δυνατόν. Οἱ Ἴνδοι ἐνόνουσι τὰ ἐπίθετα μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν, σχηματίζοντες νέα σύνθετα οὐσιαστικά· παρ. χάριν Ἀμάρα Κόσχα εἰς τὸ Ἀμαρακόσχα (Ἀμαραλεξικόν) καὶ Ἀμάρας-Σίγγας (ὁ ἑξοχος), εἰς τὸ Ἀμαρασίγγχας, ἐξ οὗ ὁ Ἀμαρασάνδρας τοῦ Γαλανοῦ.

τίου, ἀκμάσας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καίσαρος, καὶ εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ Αὐγούστου, καὶ αὐτοῦ τοῦ Βιργιλίου. Ἐπομένως ἡ πρόοδος καὶ ἡ φιλοκαλία τοῦ αἰῶνος τοῦ Αὐγούστου, καὶ τοῦ Βικραμαδιτία, τῆς Ῥώμης, καὶ τῆς ἀπωτάτης Ἰνδίας, εἰσὶ σύγχρονοι καὶ ἐφάμιλλοι.

* Ἄν ἤδη στρέψῃ τις τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Βέδων, τῶν Βεδάγγων, τῶν ἐπικῶν ποιημάτων, τῶν ἐπεισοδίων αὐτῶν, τῶν Πουρανῶν, καὶ μέχρι τῆς Σακοντάλας καὶ Βαλαβαράτας, παρατηρεῖ μετ' ἐκπλήξεως μοναδικόν τι φαινόμενον εἰς τὴν καθολικὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἥτοι ἐν τῶν ἀρχαιοτέρων ἐθνῶν τοῦ κόσμου καταγινόμενον ἀνενδότως καὶ μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας εἴκοσι πέντε, ὡς ἔγγιστα, ἑκατονταετηρίδας εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν Γραμμάτων, τῆς φιλοκαλίας, καὶ τῶν ὑψηλοτέρων ἀντικειμένων, ἅτινα ἐνητχόλησαν ἀπ' ἀρχῆς τὴν ἀνθρώπινον περιέργειαν. Ἐκ τούτου συμπαιραίνων τὴν ἐπέκεινα τοῦ τόπου, καὶ χρόνου ἐνέργειαν τῆς φύσεως, τῆς καλλονῆς, καὶ τῆς αἰσθητικῆς ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνου διανοίας, βεβαιοῦται ἔτι μᾶλλον, ὅτι ἡ φύσις καὶ ὁ ἄνθρωπος, ἡ προσβολὴ καὶ ἡ ἀντίληψις, ἡ δύναμις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα παρουσιάζουσιν ἀείποτε τὰς αὐτὰς συνεπείας, καὶ ταυτίζονται, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὴν ἐνότητα τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ τέλους τῆς θείας προνοίας.

ΒΑΛΑΒΑΡΑΤΑ,
ΣΥΝΤΟΜΗ
ΤΗΣ
ΜΑΧΑΒΑΡΑΤΑΣ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

*Ἐν τῷ ἱστορίᾳ ἐστὶ βασιλέων τεσσάρων ἐν τῇ
ἀρχαιογραφικῇ δυναστείᾳ.*

1. **Ε**ΣΤΩ μοι ἵλεως ὁ υἱὸς τῆς Σατεβατῆς ¹, ὃς συνέ-
γραψε τὴν θεῖαν Μαχαβαράταν, ἥ ὁδὸς ἐστὶ τῶν ἀγαθῶν
ἀνδρῶν, οὔσα ἄνευ ἀκανθῶν ² καὶ πηλοῦ καὶ βορβό-
ρου ³, καὶ ἄγουσα εἰς ὄψιν τοῦ ὑψίστου Θεοῦ.
2. Ἐστω πᾶς τις τῶν ἀνθρώπων προσηλωμένος τὸν νοῦν
ἐκείνῳ τῷ λαμπρῷ Θεῷ ⁴, οὗ ὥσπερ δύο χεῖρές εἰσιν

1. Ἐν τῷ πρώτῳ στίχῳ ὁ ποιητὴς ἐξευμενίζει τὸν υἱὸν τῆς Σατε-
βατῆς, ὅς ἐστιν ὁ Βεάσας, διότι συντέμνει τὸ ποίημα αὐτοῦ, ὃ καὶ
ἐπαινεῖ λίαν, ὡς ὃν αἴτιον τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀφίξεως τῶν ἀγαθῶν
ἀνδρῶν.

2. Τουτέστιν εὐκολος.

3. Τουτέστιν ἄσπιλος καὶ καθαρά.

4. Ἐν τῷ δευτέρῳ στίχῳ ὕμνον ποιεῖ εἰς Θεόν.

ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη, οἱ φῶς διδόνασιν ἀεννάως τῷ κόσμῳ ταῖς ἐκτῶν ἀκτίσιν ¹.

3. Αὕτη ἡ Σελήνη ², ἥς γεννήτωρ πέφυκεν ὁ Ὠκεανὸς, ἔχει σῶμα πλήρες ἀγαθοῦ ³, καὶ ἀναψύξιν ἀεὶ φέρει τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ, τῷ ἀγλαῷ καὶ ἀναψυκτικῷ χυμῷ τῆς ἥς ἔχει ἀμβροσίας.
4. Ἄρα ὁ Ἥλιος, ὁ ὢν θερμὸς ὡς τὸ πῦρ, σχοίη ἂν ποτε σύγκρισιν ταύτῃ τῇ Σελήνῃ ⁴, ἡ ἐγγέουσα τῇ γῇ τὴν λαμπρὰν αὐτῆς ἀμβροσίαν, ἀναιρεῖ πάντα ζῶον;
5. Καὶ ὁ Ἔρως αὐτὸς, καίπερ φέρων ἀνθινὰ ὄπλα ⁵, φήμην ἔλαβεν ἀναμφίδοξον, ὅτι νικᾷ ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις δι' αὐτῆς τῆς Σελήνης ⁶, φίλα αὐτῷ φρονούσης καὶ συνεργοῦσης εἰς νίκην, καὶ φερομένης ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Σίβα, τοῦ νικήσαντος τὸν Ἔρωτα.

1. Ὁ μὲν Ἥλιος ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ἡ δὲ Σελήνη ἐν τῇ νυκτί.

2. Ἐντεῦθεν ἄρχεται τῆς ὑποθέσεως, ὕμνον ποιῶν εἰς τὴν Σελήνην, ἐξ ἧς κατὰγονται οἱ ἐν τῷ ποιήματι τούτῳ ᾄδόμενοι ἥρωες καὶ ἡμίθεοι.

3. Πλήρης παντὸς ἀγαθοῦ λέγεται παρ' Ἰνδοῖς ἡ Σελήνη, ἐπειδὴ ἀναψύχει καὶ ζωογονεῖ τὸ πᾶν διὰ τῶν ὁροσιστικῶν αὐτῆς ἀκτίων· ὅθεν καὶ νομίζεται, ὅτι ἀμβροσίαν ἔχει ἐν ἑαυτῇ.

4. Ἐνταῦθα ἐπαινεῖ τὴν Σελήνην, ὡς κρείττονα τοῦ Ἥλιου· ἡ μὲν γὰρ λάμπει ἀκτίσιν ὑγραῖς καὶ ὁροσιστικαῖς· ὁ δὲ θερμαῖς καὶ καυστικαῖς.

5. Ὁ ἔρως παρ' Ἰνδοῖς γράφεται φέρων βέλη οὐ σιδηρᾶ, ἀλλ' ἀνθινὰ.

6. Οἱ φιλόσοφοι τῶν Ἰνδῶν λέγουσιν, ὅτι ἡ Σελήνη διεγερτικὴ ἐστὶ τοῦ ἔρωτος, διὰ τὸ ὑγρόν· ὅθεν παρ' αὐτοῖς καὶ ἐστὶ καὶ λέγεται ἔρωτικῇ, καὶ ἐκ τούτου φιλική· πῶς ἐστὶ τῷ Ἔρωτι, καὶ ἐπίκουρος αὐτῷ εἰς νίκην. Καὶ ὁ ποιητὴς δὴ οὗτος εἰς ἔπαινον τῆς Σελήνης λέγει, ὅτι διὰ τῆς φίλης καὶ βοηθείας αὐτῆς καὶ ὁ Ἔρως, ὃς φέρει ἀνθινὰ βέλη, δηλαδὴ ἀδρανῆ, ὄνομα μέγα ἔλαβεν, ὅτι νικᾷ ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις, (τρεῖς γὰρ κόσμοι δοξάζονται παρ' Ἰνδοῖς γενικῶς, οὐράνιος, ἐπιχθόνιος καὶ ὑποχθόνιος) καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους καὶ δαίμονας.

6. Αὕτη ἡ Σελήνη φέρεται αἰεὶ ὑπὸ τοῦ Σίβα οὐχ ὅλη, ἀλλὰ μέρος ἐπὶ κεφαλῆς ¹, δι' οἷαν δῆτινα αἰτίαν, καὶ περ οὕσης ἀγλαᾶς ἐκ τοῦ ρείθρου τῆς Γαγγᾶς, τῆς κατὰρρέουσας ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ².
7. Ταύτης δὲ τῆς Σελήνης ³ ἡ γυνή, ἥ ὄνομα Ῥοχινὴ ⁴, φίλτρον ἔχει διακασίαι, καὶ μόνη αὐτὴ θεραπεύει τὰ τραῦμα αὐτῆς τῆς Σελήνης, τὸ ἐκ τοῦ βέλους τοῦ Ἑρωτος. Τῆς δὲ Ῥοχινῆς τὴν μορφήν διανοουμένη αἰεὶ ἀτενῇ τῇ διανοίᾳ ἡ Σελήνη, ὁμοιόμορφος αὐτῇ ἐγένετο.
8. Τῇ μὲν οὖν Σελήνῃ ταύτῃ καὶ τῇ Ῥοχινῇ υἱὸς γίνεται ὁμοιος κατὰ τὴν μορφήν ἀμφοτέροις τοῖς γενήτορσιν, ὃ ὄνομα Βούδας ⁵, παρὰ τὸ εἶναι ἔννοους. Ὁ δὲ μέγας

1. Οἶονεὶ ἔλεγε· Τοσοῦτον πάντιμόν ἐστιν ἡ Σελήνη, ὥς καὶ τὸν Θεὸν Σίβαν θεῖναι αὐτὴν, οὐχ ὅλην, ἀλλὰ τὴν ἡμισελαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἑαυτοῦ, (ὁ γὰρ Σίβας γράφεται φέρων τὸ ἡμισέληνον ἐπὶ τοῦ βρέγματος αὐτοῦ) δι' οἷαν δῆτινα αἰτίαν, καὶ τοι ἔχει φιλικῶς τῷ Ἑρωτι, ὃς ἐχθρὸς τοῦ Σίβα λογίζεται, τοῦ νικήσαντος καὶ καταβαλόντος αὐτόν, ὡς ἐν τῷ ἀνωτέρῳ εἰχῶ εἴρηται. Μυθολογεῖται ὅτι, τοῦ Σίβα ὄντος ποτὲ ἐν θεωρίᾳ νοῦς, ὁ Ἑρως παρέστη αὐτῷ, πειράσαι θέλων· αἰσθόμενος δ' ὁ Σίβας γαργαλισμοῦ Ἑρωτος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἰδὼν παρριζόμενον τὸν Ἑρωτα, τόξον ἔχοντα ἐντεταμένον, ἀπετέφρωσεν αὐτόν. Τῶν δὲ θεῶν μεσιτευσάντων, ἀνεζώωσεν αὐτόν ὁ Σίβας, ἵνα μὴ τὸ πᾶν διαφθαρείη· ἐξ Ἑρωτος γὰρ καὶ συνουσίας τὸ πᾶν συνίσταται καὶ διαμένει.

2. Μυθολογεῖται ὅτι ἡ Γαγγά, ἥτις ὁ Γάγγης ποταμὸς, καταρρέει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Σίβα ἐν τῷ ὄρει Ἰμαῶ, ἐκ δὲ τῆς κορυφῆς τοῦ Σίβα ἐπὶ τὴν γῆν τῆς Ἰνδίας.

3. Ἐνταῦθα ἄρχεται τῆς κατὰ τὴν Σελήνην γενεαλογίας. Σημείωσαι δὲ, ὅτι παρ' Ἰνδοῖς ἡ Σελήνη ἀρσενικῶς γένει λέγεται.

4. Ῥοχινὴ, Νύμφη, θυγάτηρ τοῦ Πάξα, πάγκρατος· ἔστι δὲ καὶ ὄνομα ἀστέρως.

5. Ὁ Βούδας παρ' Ἰνδοῖς ἔστιν ὁ παρ' Ἑλλήσιν Ἑρμῆς, ὃς ἦν ἐλλογιμώτατος καὶ ἀστρονομικώτατος. Ἐτυμολογεῖ τὴν λέξιν ὁ ποιητής, Βούδας γὰρ λέγεται ὁ νοήμων καὶ ἔμφορον.

ἐχθρὸς Ῥαχοῦς ¹, καὶ περ λυμεῶν ὧν τῆς Σελήνης, οὐ
λυμαίνεται ὁμῶς αὐτῆς, διότι σύνεστι τῷ υἱῷ αὐτῆς
Βούδα ².

9. Ἦσθεις δ' ὁ Ἥλιος τῇ πολλῇ θεραπείᾳ τούτου τοῦ Βού-
δα, διηνεκῶς συναυλιζομένου αὐτῷ ³, μεταδίδωσι τοῦ
ἑαυτοῦ φωτὸς τῇ Σελήνῃ, κατ' ἀνάλογον αὔξησιν ⁴, καὶ
περ ἀπεχθῶς διακειμένη τῷ Λωτῷ καὶ τῷ Κόκα, τοῖς
φίλοις τοῦ Ἥλιου ⁵.

10. Ὁ δὴ Βούδας οὗτος, ὃς ἦν τρυφήλος, καὶ σοβαρὸν εἶχε
ἐάδισμα, ὡς τὸ τοῦ χηνὸς καὶ τοῦ ἐλέφαντος, καὶ ὑπε-
ρέβαινε τῷ κάλλει τὸν λίαν ἐπαιρόμενον Ἐρωτα,

1 Ὁ Ῥαχοῦς μυθεύμενος ἔστι δαίμων, ὃς δοξάζεται κοινῶς, ὅτι
προσεγγίζων τῇ Σελήνῃ, εἰς τὸ καταπιεῖν αὐτήν, προξενεῖ τὴν φαινομέ-
νην ἔκλειψιν διὰ τοῦτο μέχρι τῆς σήμερον οἱ Ἰνδοὶ ἐν τῇ ἐκλείψει ἐν
πολλῇ εἰσιν ἀγωνία ψυχῆς καὶ μετανόια, δεόμενοι θερμῶς καὶ λουόμενοι
εὐλαβῶς, καὶ πολλὰ τοῖς πένησι δίδοντες, εἰς τὸ ἐξιλεῶται τὸν δαίμονα,
τὸν ἐχθρὸν καὶ λυμαντήρα τῆς Σελήνης.

2. Λέγουσιν ὡς κατὰ τὴν ἑνὴν καὶ νέαν συνοδεύει ὁ Ἑρμῆς τῇ Σε-
λήνῃ· ὁ γὰρ Βούδας, καθὼ ἀστρονόμος ἔμπειρος, ἀπέδειξεν ὅτι τὸ πάθος
τῆς Σελήνης, ἡ ἔκλειψις, ἐκ φύσεως γίνεται καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ μυθευομέ-
νου δαίμονος, βουλομένου λυμῆνασθαι τῇ Σελήνῃ.

3 Λέγουσιν ὡς ὁ ἀστήρ Ἑρμῆς συνοδεύει αἶψι τῷ Ἥλίῳ.

4 Θεωρῶν δηλονότι ὁ Βούδας, καθὼ ἀστρονομικός, καὶ τὰ τοῦ Ἥ-
λιου, ἀπέδειξεν ὅτι ἡ Σελήνη ἐρανίζεται τὸ φῶς ἐκ τοῦ Ἥλιου.

5 Ἐνταῦθα ἐννοεῖσθω ἡ νύξ, καθ' ἣν ἡ Σελήνη λάμπει· ἐν γὰρ τῇ
νυκτὶ ἀμφοτέρω ταῦτα συμπάσχουσιν, ὅτε λωτὸς, ὃς ἐστὶν ἄνθος, ὅτε
Κόκας, ὃς ἐστὶν εἶδος ὀρνίθος ὁμοίος πῶς νήσση, καὶ ἐμφιλοχωρεῖ τοῖς
ὕδασι. Ὁ μὲν γὰρ λωτὸς, ὅταν ὁ Ἥλιος ἀνατέλλων λάμπῃ, λάμπει
καὶ αὐτὸς καὶ γάνυται ἀνοιγόμενος· ὅταν δὲ δύῃ, ὀφείκει καὶ αὐτὸς συγ-
κλειόμενος. Τοῦ δὲ ὀρνέου τούτου Κόκα, τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ, ἐν
μὲν τῇ ἡμέρᾳ συνδιαιτῶνται, καὶ τὸ μὲν μένει ἐπὶ τῆς μιᾶς ἄκρας τοῦ
ποταμοῦ ἢ τῆς λίμνης, τὸ δὲ ἐπὶ θατέρας· καὶ ὅταν τὸ ἐν κλάζῃ ἐκ

11. Πορευθεὶς ποτε ἅμα τοῖς ἑτέροις εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους Ἰμακοῦ, ἔστρεφε πολλάκις νεανιευόμενος τὸν δίκην βομβυλίου ρεμβώδη ὀφθαλμὸν αὐτοῦ εἰς ἄλση διάφορα, ἀνθοφοροῦντα καὶ θάλλοντα.
12. Ἐνταῦθα εἶδεν ἐξαίρνης μίαν γυναῖκα ἐλαφῶπιν ¹, μόνην βαδίζουσαν ἀγλαῶς καὶ σοβαρῶς ἐν τοῖς ἄλσεσι, κατοικητήριον εὔταν τοῦ Ἔρωτος καὶ πηγὴν ἀμβροσίας τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν θεωμένων.
13. Ἐκ δὲ τοιαύτης ἀγλαᾶς θεᾶς ἐπὴρθη ² καὶ μακάριον ἐνόμισε τὸν ὀφθαλμὸν ἑαυτοῦ αὐτὸς ὁ μεγαλοφυής· διὸ ἐθεώρει ἀσκαρδαμυκτὶ αὐτήν, ἀφείς τὴν θεωρίαν τοῦ ἄλσους, ὡς ἄχρηστον.
14. Πίνων δ' ὥσπερ φύλλοις λωτοῦ ³ τοῖς ἑαυτοῦ ὄμμασι τὴν τοῦ σεληνιαίου προσώπου αὐτῆς ἀμβροσίαν, οὐκ

τοῦ ἐνὸς μέρους, κλάζει καὶ θάτερον ἐκ θατέρου. Τοσοῦτον δὲ φιλάλληλόν ἐστι τὸ ζεῦγος τοῦτο ὥστε, τοῦ ἐνὸς ἀποθανόντος, συναποθνήσκει καὶ τὸ ἕτερον ἐκ λύπης καὶ μελαγχολίας. Κόκας ἐστὶν ὁ χηναλώπηξ.

1. Οἱ Ἴνδοι ἐπὶ ἐπαίνου ὀφθαλμῶν φέρουσι παραδειγματικῶς τὴν ἑλαφον, ἣτις ἔχει ὄμματα μεγάλα, μέλανα καὶ μακροειδῆ (ἀμυγδαλοειδῆ)· ἐπαινεῖται γὰρ παρ' αὐτοῖς καὶ διὰ πολλοῦ τιμᾶται τὸ μακροειδὲς τοῦ ὀμματος.

2. Τοῦτέστιν, ἐπειδὴ ἐνόμιζε τὸν ὀφθαλμὸν ἑαυτοῦ ἀνάξιον τοῦ βλέπειν καὶ ἐν ἀκαρεῖ τοιαύτην χαρίεσσαν ὄψιν, διὰ τῆς τότε ἐς τὰ μέλιστα ἐπὴρθη, βλέπων αὐτήν διὰ πολλοῦ. Ὑπερβολὴ δ' ἐστὶν ἐπαίνου τῆς ὠριότητος αὐτῆς.

3. Μεταφορᾷ ὁμοιωματικῇ χρῆται ὁ ποιητής· καθὼς γὰρ ὁ πίνων ὕδατος, χρῆται τῇ δρακί, οὕτω καὶ ὁ Βούδας, χρησάμενος τοῖς βλεφάροις αὐτοῦ ὡς δρακὶν ἔπιε, τοῦτέστιν ἡρύτατο εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ τὴν ἀμβροσίαν ἐκείνης· ἡ δὲ μεταφορὰ πάνυ ἀστεία· κοῖλα γὰρ τὰ βλέφαρα καθὼς καὶ αἱ ὀράκες, δι' ὧν ἀρρῶμενοι ὕδωρ οἱ ἄνθρωποι πίνουντι.

ἔτυχε κόρου· ἀλλὰ καὶ οὕτως, ἔσειεν ἐν ταύτῳ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ¹.

15. Προσηλωμένον δ' ἔχων τὸν ὀφθαλμὸν, οὗτος ὁ υἱὸς τῆς Σελήνης, ταύτῃ τῇ ἐκ τύχης ἀγαθῆς προσπεσούσῃ θυμηδεῖ θεᾷ τῆς ἀγλαΐας τοῦ σώματος ἐκείνης, διελογίζετο οὕτως ἐν ἑαυτῷ, ἐκ θαύματος καὶ φίλτρου μειδιῶν·
16. « Ποῦ γῆς ἡ ὑπαρξίς ταύτης ²; ἀλλ' οὐδὲ τὸ κάλλος
 » τῶν ὑπὸ γῆν θηλέων ὕπνων τοιοῦτόν ἐστι, κατακει-
 » καυμένων τὴν ἀγλαΐαν ἐκ τοῦ οὐ ἔχουσι φαρμάκου·
 » ἀλλὰ καὶ ἡ μορφή τῶν θειαινῶν ἐθεάθη μοι· τέταρτος
 » δὲ κόσμος οὐκ ἔστιν οὐδαμῇ.
17. « Μῶν ἡ Μενά, ἡ γυνὴ τοῦ βασιλέως τῶν ὀρέων Ἰμαοῦ,
 » ἐγέννησε ταύτην ἐνταῦθα ἄλλην Γαουρήν, γεννησομένην
 » σύνευνον τοῦ Βραχμᾶ ³, ἡ τοῦ Βισνοῦ;
18. Χύδην τὴν χάριν ἐγγέας ταύτῃ τῇ καλλικόμῳ ⁴ ὁ Βραχμᾶς, ὅση οὐκ ἦν χωρητὴ ἐν τοῖς μέλεσιν ἀκριβῶς, ἔθετο ταύτην ἐν τῇ κεφαλῇ, ἣ ἐστὶν ἡ λιπαρὰ καὶ ἀγλαὰ αὐτῆς κόμη ⁵.

4. Εὐφραίνεται δηλονότι, ὡς κορσεθεῖς· ἴδιον γὰρ τῶν Ἰνδῶν, ὅταν ἀκούσιν ἢ βλέπωσι τι λίαν θυμῆρες καὶ θυμηδές, τὸ ὑποστειν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, ὡς σημεῖον θαύματος καὶ κόρου.

2. Ἀπορεῖ ἐνταῦθα θαυμάζων ὁ Βούδας, ὅτι οὐτ' ἐν γῇ τοιοῦτον πότ' ἐγένετο κάλλος γυναικεῖον, οὐθ' ὑπὸ γῆν, ἐνθα οἱ μυθεύμενοι ὄφεις διάγουσιν, οὔτε μὴν ἐν οὐρανῷ, ἐνθα οἱ θεοί. Ἰνα δὲ μὴ εἴπῃ τις, ὅτι ἀλλαχοῦ που ἐγένετο, διὰ τοῦτο ἐπιφέρει, ὅτι τέταρτος κόσμος οὐκ ἔστιν, ἐνθα κάλλος τοιοῦτον γεννᾶται· ὑπερβολὴ δὲ ἐστὶν ἐπαίνου.

3. Ὁ Βραχμᾶς παρ' Ἰνδοῖς ἐστὶν ὁ ποιητὴς καὶ δημιουργὸς τοῦ παντός.

4. Ἐν τοῖς ἐξῆς ἔπαινον ποιεῖ ἐκάστου τῶν μελῶν αὐτῆς, καὶ πρῶτον ἄρχεται ἀπὸ τῆς κόμης.

5. Οἶονεῖ ἔλεγεν· αὕτη ἡ κόμη οὐκ ἔστιν ἀληθὴς κόμη, ἀλλ' αὕτη ἡ χάρις. Ἡ μελανότης ἀπεικάζεται τῇ χάριτι· ἐπειδὴ καὶ ὁ χαρὴς Κρισνας ἦν μέλας.

19. Αὕτη ἡ ἐπὶ τοῦ θρέγματος *Σημάντα*, ἡ ἀνατεταμένη κατ' εὐθείαν μέσον τῆς ἐκτεταμένης κόμης, οὐκ ἔστι *Σημάντα*, ἀλλ' *Οὐρδοβαρέκα*¹, ἡ αἰνίττεται τὴν ἀγλαίαν τῆς μελαίνης κόμης, καὶ ὑπερτερεῖ παντός μέλανος πράγματος ἐν κόσμῳ.
20. Ἡ μὲν μία μοῖρα τῆς Σελήνης κεῖται ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Σίβα· θατέρᾳ δὲ μοῖρᾳ πεποίηκεν ὁ Βραχμᾶς ταύτης τὸ μέτωπον· διὰ τοῦτο δεκατέσσαρες μοῖραι μόνον θεωροῦνται ἐν ταῖς νυξὶν ἀπὸ τῆς δευτεραίας Σελήνης, ὅταν αὐξάνῃ.
21. Ἡ σειρὰ τῶν ὀφρύων² ταύτης ἐπὶ τῶν δύο ὀφθαλμῶν, τῶν ὄντων ὥσπερ δύο θυρῶν τοῦ οἴκου τῆς καρδίας αὐτῆς, ἀγλαὰ φαίνεται, καθὼς ἡ ἐκ φύλλων σειρὰ³, ἡ ἐπὶ θυρῶν, ἐν εἰσελεύσει τινος εὐδαίμονος.
22. Ἐπειδὴ ὁ σοφὸς Βραχμᾶς ἔκρινεν ὡς ὁ λωτὸς, ὁ κόσμος τῶν ὠτίων, οὐδὲν συμβάλλει εἰς τὴν μέλλουσαν ἀγλαίαν τοῦ προσώπου ταύτης, διὰ τοῦτο ἐποίησε τὰ δύο μα-

1 Αἱ Ἰνδικαὶ γυναῖκες εἰώθασιν τείνειν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἐκατέρωθεν τοῦ θρέγματος καὶ συνδέειν αὐτὰς ὀπίσθεν· ἐκ δὲ τῆς τάσεως ταύτης τῶν τριχῶν ἀποτελεῖται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θρέγματος ἐν σημεῖον τοῦ δέρματος, ὃ κρίνεται παρ' αὐταῖς καλλωπισμὸς, ἀρχόμενον κατ' εὐθείαν ἀπὸ τοῦ μετώπου μέχρι τῆς κορυφῆς· καλεῖται δὲ *Σημάντα*, καὶ κρίνεται κάλλους μέρος. *Οὐρδοβαρέκα* λέγεται μία γραμμὴ εὐθεῖα ἐπὶ τῆς παλάμης ἀπὸ τοῦ ἄρμου τοῦ καρποῦ μέχρι τοῦ ἄρμου τοῦ μέσου δακτύλου· ἐν ἣ δὲ χεὶρὶ εὐρίσκεται τοιαύτη γραμμὴ, αἰνίττεται ὡς ὁ ἄνθρωπος πανευδαίμων ἔσται.

2. ἔπαινος τῶν ὀφρύων.

3. Ἦτοι τὰ στεφανώματα.—Οἱ Ἰνδοὶ εἰώθασιν συνδέειν φύλλα ἐκ δένδρων καὶ τιθέναι αὐτὰ κατὰ σειρὰν ἐπὶ τῶν θυρῶν ἐν ἑορταῖς, ἢ ἐν γάμοις, ἢ ἐν εἰσελεύσει ἐνδοξοῦ ἀνδρός, εἰς εὐπρέπειαν καὶ χαρᾶς σημεῖον· διὸ ὁ ποιητὴς ἀπεικάζει ἐκατέραν τὴν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν ταύτης ὀφρὺν τῇ ἐπὶ τῶν θυρῶν τιθεμένη ἐκ φύλλων σειρᾷ. Ἡ Ἰνδικὴ λέξις τοῦ καίμενου ἐνοεῖ τὸ φυτὸν, τὸ μὴ ἔχον κλάδους, ἀλλ' ἐκτεινόμενον ὀλισθηρὸν, ὥσπερ ἡ κολοκύνθη ὁ κισσὸς, κ. τ. λ.

κροειδῇ καὶ λωτοειδῇ ὄμματα ¹, κατάλληλον κόσμον τῶν ὠτίων.

23. Ὑπὸ τοῦ Ἔρωτος καὶ τῆς ὠραιότητος κατεσκευάσθησαν, ὡς δύο θρόνοι, τὰ ὦτα ² ταύτης, εἰς δεσμὸν τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν, οἱ ἀπατηθέντες, ὡς ἄγριοι ἔλαφοι, ὑπὸ τῶν ταύτης ὀφθαλμῶν, οἳ εἰσιν ὡς ἀπατηλοὶ ἡμεροὶ ἔλαφοι, ἐδεσμεύθησαν.

24. Ὁ Βραχμᾶς αὐτὸς ἔπηξε τὴν ῥίνα, ὡς χάρακκα καὶ διάφραγμα, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ταύτης παρειῶν ³, αἱ νικῶσι τὴν Σελήνην, καὶ ἐπὶ νίκη ἀμιλλῶνται πῶς ἀλλήλαις.

25. Ἡ ἀγλαΐα τοῦ μειδιάματος ταύτης ⁴ φαίνεται ὡς ἐκρέουσα ἀγλαΐα τῆς Σελήνης, ἣν κατέπιεν ⁵ αὕτη ἡ σεληνοπρόσωπος, καὶ ὡς ὄρμος ἐκ μαργάρων, καὶ ὡς λαμπρά

1. Ἐπαινος τῶν ὀμμάτων. — Αἱ Ἰνδικαὶ γυναῖκες τιθεῖσιν ἐν τοῖς ὠσὶ λωτοὺς ὡς κοσμήματα· διὸ ὁ ποιητὴς ἐπιφέρει, ὅτι ὁ λωτὸς οὐδὲν συμβάλλει ἐνταῦθα· λωτοὶ γάρ εἰσι τὰ δύο ταύτης ὄμματα. Σημειώσαι δὲ, ὅτι οἱ Ἰνδοὶ ἀναφέρουσι τὸ ἄνθος λωτὸν εἰς τὸ καλὸν ὄμμα, τὸν εὐόφθαλμον λέγοντες λωτόφθαλμον· ἐπαινοῦνται δὲ καὶ τὰ μακροειδῇ ἢ ἀμυγδαλοειδῇ ὄμματα.

2. Ἐπαινος τῶν ὠτίων. — Οἶονεῖ ἔλεγε· τὰ ὦτα ταύτης οὐκ εἰσὶν ἀληθῆ ὦτα, ἀλλὰ θρόνοι πεποιημένοι εἰς δεσμὸν τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν, τουτέστιν οἱ βλέποντες ταῦτα τὰ ὦτα ὀφθαλμοί μου δέδονται τούτοις, ὡς θρόνοις, καὶ ἀκίνητοι μένουσιν. Ὁ μὲν Ἔρως καὶ ἡ ὠραιότης ὡς δύο θηρυσταὶ εἰσι, τὰ δ' ὦτα, ὡς θρόνοι, οἱ δ' ὀφθαλμοὶ ὡς ἔλαφοι, οἱ ἀπατῶσι τοὺς ἀγρίους. Τὸ οὖν παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς ἀπεικάζεται τῷ λωτῷ.

3. Ἐπαινος τῆς ῥινὸς καὶ τῶν παρειῶν ὁμοῦ. — Ἡ παρειὰ ἀπεικάζεται τῇ Σελήνῃ.

4. Ἐπαινος τοῦ μειδιάματος καὶ τῆς γλώσσης ὁμοῦ.

5. Ἐνίκησε θελονότι καὶ τὴν Σελήνην τῇ λαμπρότητι καὶ ἀγλαΐᾳ. Τὸ λευκὸν ἀναφέρουσι οἱ Ἰνδοὶ εἰς τὸν γέλωτα· ὅταν γὰρ γελάῃ, γάνυται τὸ πρόσωπον, καθὼς ὁ ἀπὸ τοῦ τραχήλου καθεύμενος καὶ διαρρέων ἐπὶ τοῦ στῆθους στέφανος ἐξ ἀνθέων λευκῶν ἢ μαργάρων.

ἄκρα τῆς ἐξωμίδος τῆς Σαρασθατῆς ¹, τῆς ἐπικαθημένης ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῆς γλώττης, τῆς οὔσης ὡς σαλευομένης αἰώρας ².

26. Οὗτος ὁ φαινόμενος μὲν βομβύλιος, ὦν δὲ ὡς ὁ ἐν Σελήνῃ σπίλος, καὶ τοι ἀπωθεῖται ἀπὸ τῆς πληθύος τῶν ἀκτινοβολιῶν ταύτης τῆς σεληνοπροσώπου, οὐκ ἀφίησιν ὁμως τὸ πρόσωπον, ἐφριπτάμενος τῇ πολλῇ εὐωδίᾳ τῆς ἀναπνοῆς ³.

27. Τὸ χεῖλος ⁴ ταύτης, τὸ ὃν ἀγλαὸν ἐρυθρότητι καὶ σύμμικτον φαιδρῷ μειδιάματι, φαίνεται ὡς περ κοράλλιον, ἐκρυσφθέν εἰς τὸ ἄκρον τοῦ στόματος ὑπὸ τῶν κυμάτων τῆς

1. Ἐπειδὴ ὅταν γελᾷ τὸ πρόσωπον, ὑποφαίνεται τὸ ἄκρον τῆς γλώττης, διὰ τοῦτο λέγει ἀστείως, ὅτι τὸ μειδίωμα ταύτης ἀγλαΐζεται τῷ ἄκρῳ τοῦ πέπλου τῆς Σαρασθατῆς· ἡ δὲ Σαρασθατὴ θεὰ ἐστίν, ἔφορος τῆς γλώττης. Λευκὸν λέγεται τὸ μειδίωμα, λευκὴ δ' ἐστὶ καὶ ἡ Σελήνη, λευκοὶ καὶ οἱ μαργαρίται, λευκὸς καὶ ὁ πέπλος τῆς Σαρασθατῆς.

2. Πάνυ ἀστείως καὶ καταλλήλως ὁ ποιητὴς ὁμοιοῖ τὴν γλώσσαν, ἥτις ἐστὶ κρεμασμένη πως καὶ σαλευομένη, καὶ ἐφ' ἧς τῆς ἄκρας κάθεται ἡ Σαρασθατὴ θεὰ, ὡς ἔφορος, τῇ αἰώρα, ἥτις ἐστὶν εἶδος παιδιᾶς ἐκ σχοινίου κρεμασμένου ἀπὸ δένδρου ἢ ξύλου, καὶ ἐφ' ἧς τῆς ἄκρας κάθονται ἥτοι γυναικες ἢ παῖδες καὶ σαλεύονται παίζοντες.

3. Ἐπαινος τοῦ στόματος, ὅτι εὐῶδες πνέει, καὶ τοῦ ὅλου προσώπου ἐν ταύτῳ.—Ἐπειδὴ ἐπαινῶν αὐτὴν λέγει σεληνοπρόσωπον, ἐν δὲ τῇ Σελήνῃ ἔννευσί τινα μέλανα στίγματα, διὰ τοῦτο πλάττων ἐπεισάγει τὸν βομβύλιον, ὡς ἱπτάμενον περὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς. Ὁ δὲ βομβύλιος ζωοφῶν ἐστὶ πτερωτὸν, μέλαν, καὶ ἐμβομβοῦν, ὃ ἐφρίζον τοῖς εὐώδεσιν ἀνθεσιν, ἐκμυζᾷ τὸ ἐκεῖνον ἡδύ. Οἶοναί ἔλεγεν· οὗτος ὁ βομβύλιος, ὃς καὶ περ ἀπωθούμενος ἐκ τῆς πολλῆς ἀκτινοβολίας τῆς σεληνοπροσώπου ταύτης, οὐκ ἀπαλλάττεται, ἀλλ' ἐφρίπταται τῇ πολλῇ εὐωδίᾳ τῆς ἀναπνοῆς ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς, οὐκ ἐστὶν ἀληθὴς βομβύλιος, ἀλλὰ μέλας σπίλος, ὡς ὁ ἐν τῇ Σελήνῃ.

4. Ἐπαινος τοῦ χείλους.

γαλακτικῆς θαλάσσης τῆς ἡδονῆς τοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ ἔρωτος.

28. Τίς εὐδαίμων γέυσταιτο ἂν τῆς γλυκύτητος, ἧς ἔχει τὸ χεῖλος ¹ τοῦτο, τὸ περιβρεχόμενον μειδιάμασιν, ὡς χυμοῖς ἡδέσι, τοῖς ἐκρέουσιν ἐκ τῆς ἄκρας τῆς γλώττης, τῆς οὐσῆς πηγῆς ἀμβροσίων λόγων ;
29. Οὗτος ὁ λαιμὸς ² ταύτης θυμηδίαν δίδωσιν, ὁ ἔχων τρεῖς φωνάς, ὀξείαν, βαρεῖαν, καὶ μέσην, διὸ καὶ τρίγραμμός ἐστιν καὶ ὢν ὡς ἄλλος κόγχος τοῦ ἔρωτος, ἐμπνεόμενος ἐν ἐκστρατεύσει ἐπὶ νίκη κατὰ τῶν τριῶν κόσμων.
30. Αὕτη ἀγλαΐζεται τοῖς ἐπὶ τῷ στήθει μαστοῖς ³, οἳ συνέστησαν ἐκ τοῦ ἀποστάζοντος χαριστάτου καὶ γλυκυτάτου χυμοῦ τῶν ὑπερπλήρων παρειῶν, καὶ συνεπάγησάν πως τῇ πολλῇ ψυχρότητι τοῦ χυμοῦ.
31. Οἱ βραχιόνες ταύτης ⁴, οἱ ὄντες ὡς δύο καλλιῆροσι ποταμοί, ἀναπηγάζοντες ἐκ τῶν γεγανυμένων καὶ ἀγλαῶν παρειῶν, διδότησαν χαρὰν, ὅταν ἐνωθῶσιν ἀλλήλοις, τῷ ἐλθόντι εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῆς.

1. Ἄλλος ἐπαινος τοῦ χεῖλους καὶ τῆς γλώττης ὁμοῦ.

2. Ἐπαινος τοῦ λαιμοῦ.— Τῷ λαιμῷ τινων ἐπισυμβαίνουνσι τρεῖς γραμμαὶ, αἱ ἐπαινοῦνται λίαν παρ' Ἰνδοῖς καὶ μέρος τοῦ κατὰ τὸ σῶμα κήλλους κρίνονται. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ μέγας κόγχος τρεῖς ῥυτιδοειδεῖς γραμμὰς ἔχει κατὰ περιφέρειαν, καὶ λευκός ἐστι προσέτι, διὰ τοῦτο ὁ καλὸς λαιμὸς ἐπὶ ἐπαίνου συγκρίνεται τούτῳ. Οὗτος ὁ κόγχος ἱερὸς παρ' Ἰνδοῖς λογίζεται καὶ σημαντικὸς νίκης, ὅς πρότερον μὲν ἐνεπνέετο ἐν ἀρχῇ τοῦ πολέμου ἐπὶ νίκη, νῦν δ' ἐμπνέεται μόνον ἐν ταῖς πρὸς τὸν Σίβαν λατρείαις, καὶ ἐν ταῖς πρὸς τοὺς λοιποὺς θεοῦς.

3. Ἐπαινος τῶν μαστῶν καὶ τῶν παρειῶν ὁμοῦ.

4. Ἐπαινος τῶν βραχιόνων, τῶν ὠλεων.— Καθὼς δύο ποταμοὶ ἐνούμενοι χαρὰν διδῶσι, τῷ ἐμβαπτιζομένῳ, οὕτω καὶ οἱ βραχιόνες αὐτῆς ἐνούμενοι εἰς περίπτυσιν.

32. Κατὰ τίνος εὐδαιμονεστάτου τῶν ἡδυπαθῶν, ὃς ἔτυχε τῆς κατὰ τὴν ἡδονὴν βασιλικῆς εὐδαιμονίας, κινήσειεν ἂν αὕτη τὰς χεῖρας ¹, ὅταν δηχθῇ τὸ χεῖλος, ὡς ῥιπίδας λευκάς, τὰς οὖσας λαμπράς λαμπροῖς ὄνουσιν;
33. Μῶν τῶν Τιτάνων βουλομένων ταύτην ἀρπάσαι ἐν τῇ πλαστοουργίᾳ, ὁ πλαστοουργὸς Βραχμᾶς ἐκράτησεν αὐτὴν σφοδρῶς ἐκ τῆς ὀσφύος ² τῇ δρακί, καὶ διὰ τοῦτο ἡ μὲν ὀσφύς, ἀρτίπλαστος οὖσα καὶ ἀπαγῆς, ἐγένετο λεπτή ἐκ τῆς πίεσεως τῆς πιεσθείσης ὕλης, τὸ μὲν εἰς τὰ ἄνω χωρῆσαν, ἐποίησεν ὀγκώδεις τοὺς μαστοὺς ³, τὸ δ' εἰς τὰ κάτω, τοὺς γλουτούς;
34. Ἄρα ὁ Ἑρως, κρατῶν τὰς ἐν τῇ κοιλίᾳ ⁴ ταύτης τρεῖς ρυτιδοειδεῖς γραμμάς, ὡς τρεῖς βακτηρίας ⁵, ἀσκησιν

1. Ἐπαινος τῶν χειρῶν. — Ἐν τῷ Ἱμαῶ τῷ ὄρει εἰδὸς ἐστὶ βοὸς, ὅπερ δι' ὅλου λευκὸν ἐστὶ καὶ οὐρὰν ἔχει λευκότριχα, πολύτριχα καὶ μακρότριχα. Ταύτην τὴν οὐρὰν διὰ πολλοῦ τιμῶσιν οἱ Ἰνδοί· ὅθεν οἱ ἐνδοξότεροι αὐτῶν, καὶ κατ' ἐξοχὴν οἱ ἡγεμόνες καὶ βασιλεῖς, εἰώθασιν ῥιπίζεσθαι ἐκατέρωθεν τοιαύταις οὐραῖς, κεκοσμημέναις κατὰ τὴν λαβὴν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ, ὑπὸ δύο νέων ἱσταμένων, κρίνοντες τοῦτο τιμὴν καὶ δόξαν, καὶ ὡς ἐν τῶν βασιλικῶν παρασῆμων. Ταύταις οὖν ταῖς δοξαῖς λευκαῖς οὐραῖς, ἃς κινουῦντες ῥιπίζουσι τὸν βασιλέα εἰς τιμὴν, παραβάλλει ἀσείως ὁ ποιητὴς τὰς χεῖρας ταύτης τῆς ὥραιας, λέγων, ὅτι εὐδαιμονέστατος ἂν εἴη, ὡς ἀπολαύσας τῆς βασιλικῆς εὐδαιμονίας, ἐκεῖνος, καθ' οὗ κινήσειεν ἂν αὕτη τὰς αὐτῆς χεῖρας, ὅταν δηχθῇ τὸ χεῖλος, εἰς τὸ ἀποσοβῆσαι αὐτόν.

2. Ὀσφύος ἔπαινος. — Τοῦτέστι τοιαύτη λεπτή ἦν, ὥστε συμπεριλαμβάνοιτο ἂν καὶ τῇ δρακί τῆς χειρὸς, δηλονότι πυγμαία ἦν ἡ ὀσφύς τὸ πάχος, χειροπληθής. Ἐπαινεῖται ἡ λεπτή ὀσφύς.

3. Ἐπαινοῦνται γὰρ οἱ μεγάλοι μαστοὶ καὶ γλουτοὶ παρ' Ἰνδοῖς.

4. Ἐπαινος τῆς κοιλίας. — Καθὼς ἐν τῷ λαιμῷ ἐπισυμβαίνουσι τισι τρεῖς ρυτιδοειδεῖς γραμμαὶ, οὕτω καὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ, αἱ ἀναφέρονται εἰς ἔπαινον, κάλλους μέρος κρινόμεναι παρ' Ἰνδοῖς.

5. Πολλὰ τὰ τέγματα τῶν ἀγάμων καὶ μοναστῶν ἐν Ἰνδίᾳ καὶ ἐκ

ποιεῖται ¹ ἐν τῇ σειρᾷ τῶν κατὰ τὴν κοιλίαν τριχῶν ²,
ὡς ἐν τῇ ὄχθῃ τῆς Ἰαμουναῶς, τοῦ ποταμοῦ ³ εἰς τὸ νι-
κῆσαι ἐκείνον, οὗ τῇ ὡραιότητι ἐνικήθη;

35. Ὁ ἔρωσ καυθεῖς τῷ τοῦ Σίβα θυμῷ, ὡς πυρὶ, ἐπήδησε
δοκεῖ μοι, εἰς τὸν ὡς βυθὸν ταύτης ὀμφαλὸν ⁴, ἔνθα ἡ
λεπτὴ καὶ εὐθεῖα σειρὰ τῶν τριχῶν, ὡς διαῤῥέουσα χάρις
φαίνεται.

36. Ὁ τοξικὸς ἔρωσ συνεχῶς γυμναζόμενος τὴν τοξικὴν ἐπὶ

τούτου πολλά εἰσι καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν· ἐν δὲ καὶ τοῦτο, τὸ ἔχειν αἶψα
ἐν τῇ χειρὶ μίαν ῥάβδον ἐκ καλάμου ἢ τρεῖς, καὶ μίαν ὑδρίαν ἐκ κολο-
κύνθης καὶ μηδὲν παρὰ ταῦτα φρονεῖν· ὁ δὲ ὢν ἐκ τούτου τοῦ τάγμα-
τος λέγεται Δανδῆς, ὃ ἐστὶ ῥαβδοῦχος.

4. Ἀσκησιν δηλονότι ποιεῖται εἰς τὸ γενέσθαι ὡραιότερος καὶ νικί-
σαι ἐκείνον, οὗ τῇ ὡραιότητι ἐνικήθη· οἱ γὰρ Ἴνδοι δοξάζουσιν, ὅτι διὰ
τῆς ἀσκήσεως καὶ σκλητραγωγίας ἀπολαμβάνει τὸν πρὸς ὃν ὅρον ὁ ἄν-
θρωπος, τὸν οὐρανὸν δηλονότι, ἢ ἀθανασίαν, ἢ πλοῦτον, ἢ κάλλος, ἢ δό-
ξαν, μεταστωματούμενος, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ ὅτι ἔχει ἐν τῷ νοῦ αὐτοῦ
ὁ ἄνθρωπος, καὶ φαντάζεται καὶ ὑπεραγαπᾷ, ἐκείνο καὶ γίνεται μετὰ
θάνατον.

2. Σειρὰ τριχῶν ἐκφυομένων κατ' εὐθεῖαν ἐν τῷ μέσῳ τῆς κοιλίας.
Μέλαιναι δὲ αἱ τρίχες ὡς καὶ ἡ Ἰαμουνά.

3. Εἰσὶ τινες τῶν ποταμῶν ἐν Ἰνδίᾳ, οἱ ἱεροὶ καὶ ἅγιοι καὶ νομίζον-
ται καὶ λέγονται, καὶ διὰ τοῦτο παρὰ τὰς ὄχθας αὐτῶν πολλοὶ τῶν ἐν-
θουσιαστικῶν καὶ δεισιδαιμόνων διάγουσιν ἀσκούμενοι. Τούτων δὲ τῶν
ἱερῶν ποταμῶν εἷς ἐστὶ καὶ ἡ Ἰαμουνά, ὅς περὶ φημὸς ἐστὶ, διότι παρὰ
τὴν ὄχθην αὐτοῦ διέτρεχε καὶ ἔθυρεν ὁ περίφημος Κρισναῶς. — Ση-
μείωσαι, ὅτι πάντα τὰ ὀνόματα τῶν ποταμῶν θηλυκῶ γένει λέγονται
παρ' Ἰνδοῖς.

4. Ἐπεινος ὀμφαλοῦ. — Ὁ Σίβας θυμὸν ἔσχε καὶ ὀργὴν κατὰ
τοῦ Ἐρωτος, ἐπειδὴ ἠθέλησε πειράσαι αὐτὸν, ὡς εἴρηται (Σελ. 3,
ἐν τοῖς σχολίοις). — Ἐπαινεῖται ὁ στρογγύλος καὶ θαλὺς ὀμφα-
λός.

τῆς παχείας ταύτης ἤβης ¹, ὡς ἐπὶ ἀκτῆς διαυγοῦς θαλάσσης, τίνος διάνοιαν, ἡ ἀφανὴς ἐστὶ καὶ ἀσταθής, οὐ διαπαίρει ²;

37. Παρασκευασάμενος ὁ Βραχμᾶς πολλὴν καὶ καλὴν ὕλην, εἰς τὸ πλάσαι τοῦτο τὸ λεπτὸν καὶ πάγκαλον σῶμα, εἶθετο ὅλην τὴν λοιπὴν ὕλην ἐν τοῖς παχέσι ταύτης γλουτοῖς ³.

38. Οἱ ταύτης μηροὶ ⁴, οἳ ὑπερβαίνουνσι τὴν προβοσκίδα τοῦ ἐλέφαντος, παχύτεροι ἂν ἐγένοντο καὶ αὐτῆς ἀναμφισβόλως ἐκ χαρᾶς, εἰ μὴ ἦσαν συγκρινόμενοι τοῖς ἀπαρμιλλοῖς μετακαρπίοις αὐτῆς.

39. Αἱ λαμπραὶ ταύτης κνήμαι ⁵ δύο κινητοῖς τοῦ Ἐρωτος καὶ τῆς ὠραιότητος τροπαίοις εἰόκασιν, ἀντικρὺ ἔχουσαι τοὺς τῶν δακτύλων ὄνυχας, ὡς ἐπιγραφὴν τοῦ καλλιστείου.

40. Τὸ ζεύγος ταύτης τῶν ποδῶν ⁶, ὅπερ ἀπέφριπται ἐπὶ

1. "Επαινος τῶν περὶ τὴν ἤβην, τῶν βουδῶνων κ. τ. λ.

2. Ὁ ἐμπειρος καὶ τὰ λεπτὰ καὶ ἀσταθῆ εὐστόχως διαπαίρει.

3. "Επαινος τῶν γλουτῶν. — Οἱ παχεῖς γλουτοὶ ἐπαινοῦνται παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς.

4. "Επαινος τῶν μηρῶν καὶ τῶν μετακαρπίων ὁμοῦ. — Ἡ προβοσκίς τοῦ ἐλέφαντος ἐπὶ μὲν τὰ ἄνω παχύτερα ἐστὶν, ἐπὶ δὲ τὰ κάτω λεπτοτέρη, κατ' ἀναλογίαν· καὶ ἀπαλὴ δ' ἐστὶ καὶ λιπαρὰ ὡς πρὸς τὸ λοιπὸν σῶμα· διὰ τοῦτο οἱ καλοὶ μηροὶ παραβάλλονται ἐκείνῃ τῇ προβοσκίδι παρ' Ἰνδοῖς. Συγκρίνεται δ' ὁ μηρὸς καὶ τῷ μετακαρπίῳ, ὅ ἐστι τὸ κάτω μέρος τῆς παλάμης, ἀπὸ τοῦ ἄρμου τοῦ καρποῦ μέχρι τοῦ ἄρμου τοῦ μικροῦ δακτύλου.

5. "Επαινος τῶν κνήμων. — Λίαν ἀραρότως ὁμοιοῖ ὁ Ποιητὴς τὰς κνήμας τοῖς ἐπὶ νίκη στύλοις καὶ κίοσι· τὰ γὰρ γόνατα τὰ ἐπὶ τῶν κνήμων, ὡς κιονόκρανά εἰσιν, οἱ δὲ κάτω πύδες ὡς βάσεις.

6. "Επαινος τῶν ποδῶν. — Οἱ Ἰνδοὶ, ἐπειδὴ δοξάζουσι τὴν μετεμψύ-

τὰ κάτω ὑπὸ τῶν λοιπῶν μελῶν, ἔχον τὴν σειρὰν τῶν ὀνύχων, ὡς *Mhilar* (κομβολόγιον), ὑποτονθορίζει προσευχόμενον ¹, διὰ τῶν βόμβων τοῦ βρεβομένου βομβυλίου, οἰομένου ὅτι λωτοί εἰσιν.

41. Ἐγὼ νομίζω τοὺς κατὰ σειρὰν ὀνυχας ² ὡς λίθους πολυτίμους, δι' ὧν ἐτιμῆθησαν οἱ πόδες ταύτης ὑπὸ τῶν συνεύνων τῶν ἐφόρων θεῶν τῶν δέκα διαστάσεων ³ τοῦ τόπου, αἱ αὐτομολήσασαι εἰς ἔντευξιν, ἐνικῆθησαν ὑπὸ τοῦ κάλλους τοῦ σώματος αὐτῆς.

42. Ὁ μὲν χῆν, νικηθεὶς τῷ σοβαρῷ ταύτης θαδίσματι ⁴, ἐρυθρὸς γίνεται τὸ πρόσωπον ἐκ θυμοῦ, ὁ δ' ἐλέφας, μέλας ἐκ μελαγχολίας· διὰ τοῦτο καὶ διαφρηγνύουσι τοὺς λωτοὺς, νομίζοντες ὡς οἱ πόδες εἰσὶ ταύτης.

43. Ὁ δ' ὀφθαλμὸς ἐκείνης, καὶ τοι ἦν ὀξύρρεπῆς εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ ἄλλους, ἐπήδησεν, ὡς νεβρὸς, εἰς τὸ σελη-

χωσιν, καὶ ὅτι κατὰ τὸν πόνον καὶ κατὰ τὸ ποθούμενον ἀπολαμβάνουσι μετὰ ταῦτα, διὰ τοῦτο πολλοὶ τῶν ἀπεριμμένων καὶ καταπεφρονημένων δι' ἀγένειαν ἢ διὰ πένιαν, ἀσχοῦνται καὶ πονοῦσι προσευχόμενοι, ἵνα γένωνται κρείττονες ἐν τῇ μετὰ ταῦτα ἀναγεννήσει. Ὁ καλὸς ποῦς ἀπαικίζεται τῷ λωτῷ.

1. Οἱ Ἰνδοὶ ἔχουσι καὶ μυστικὰς εὐχὰς, ἃς ὑποκινοῦντες τὰ χεῖλη, διεξέρχονται ἐν τῷ προσεύχεσθαι· ἐπειδὴ οὖν ὁ μυστικῶς προσευχόμενος ὑποβομβεῖ πως καὶ ὑποφωνεῖ ἀνάθρως, διὰ τοῦτο ἀστείως ἀπέδωκεν ὁ ποιητὴς τοῖς ποσίν, ὡς ὑποτονθόρισμα, τὸν τοῦ Βομβυλίου βόμβον, ὅς ἐστι φωνὴ ἀναθρως, ἐπιφοιτῶντος τοῖς ὀνύξιν, ὡς λωτοῖς.

2. Ἐπαινος τῶν ὀνύχων.

3. Δέκα διαστάσεις τοῦ τόπου ἀπριθμοῦσιν οἱ Ἰνδοί, προστιθέντες καὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῶν τεσσάρων μερῶν· μιᾷ δὲ ἐκάστη τούτων τῶν διαστάσεων ἀποδιδύασι καὶ ἓνα ἕκαστον θεὸν, ὡς ἔφορον καὶ προστατήν.

4. Ἐπαινος τοῦ θαδίσματος. — Τὸ σοβαρὸν θάδισμα ἀπαικίζεται τῷ χηνὸς καὶ τῷ τοῦ ἐλέφαντος.

νιαῖον πρόσωπον τοῦ ἐρωτολήπτου Βούδα, τοιαῦτα ἀνα-
λογιζομένου ἐν καρδίᾳ, καὶ ἔστη ἀκίνητος.

44. Ἀμφότεροι δ' οὗτοι, ἐμβιβάσαντες ἀλλήλους διὰ τῆς
καρδίας εἰς τὴν καρδίαν, πίνοντες τε τὰ ἀλλήλων ὀμ-
ματα ¹ διὰ τῶν ὀμμάτων, καὶ ἐμβυθισθέντες ἐν μεγά-
λοις ρεύμασι μεγάλης χαρᾶς, ἔσταντο ἐνεοὶ διὰ πολλοῦ.

45. Ὅτε τοίνυν κατὰ πρῶτον ἐκ μόνης τῆς θεωρίας ἀγάπῃ
τούτοις ἀμοιβαία ἐγένετο, τότε ἐκείνη ἡ ἐλαφόφθαλμος,
στρέψασα τὸ πρόσωπον ἐξ ἀναφυσίσης αἰδοῦς, εἴλκυσε
τὴν ὄρασιν αὐτῆς ἀπ' αὐτοῦ.

46. Ὁ μὲν οὖν Βούδας δεθείς, ὥσπερ εἰ σχοινίῳ, τῇ ὁράσει,
καὶ ἐλκυσθεὶς ὑπ' ἐκείνης τῆς εὐαφθάλμου, ἡ ὑπερήσθη
μὲν ἐκ φίλτρου, ἔστρεψε δὲ τὸ πρόσωπον ἐξ αἰδοῦς, ἦλθε
πρὸς αὐτὴν ἐγγύτερον.

47. Καὶ, « Ὡς θελήσῃ, ἔφη· σὺ τίς εἶ, ἡ οὖσα σημαία νικη-
» τικὴ κατὰ τῶν τριῶν κόσμων τοῦ μεγαλοσθενοῦς Ἑρω-
» τος; Πόθεν, ὧ ὀξύρροπε τὸν ὀφθαλμὸν, ἐνθάδε ἐλήλυ-
» θας; ἐλήλυθας δέ μοι δοκεῖ, ἀγαθῇ τύχῃ τῶν ἐμῶν
» ὀφθαλμῶν. »

48. Ἢ δ' ἔλεξε λόγον ἡδὺν πρὸς αὐτὸν, οὗ οἱ λόγοι ἦσαν
ἔρωτος ἐκταντικοὶ, καὶ ἐποίησε τὴν ἀκοὴν αὐτοῦ κα-
ταγελᾶν τῆς γευστικῆς αἰσθήσεως, ἡ αἰεὶ ἐγένετο ἀμβρο-
σίας ².

49. « Ἐγὼ, ἔφη, ἡ ὀνομάζομαι Ἰδὰ, ἐγεννήθην ἅμα τοῖς
» πρεσβυτέροις μου ἀδελφοῖς ³ ἐκ τοῦ χωνευτηρίου τῆς

1. Βλέποντες ἀλλήλους ἀσκαρδαμυκτί.

2. Τοσαύτην δηλ. ἡδονὴν ἔλαβεν ἐξ ἀκοῆς τοιοῦτου ἡδυτάτου λόγου,
ὅσῃν οὐδέποτε ἔλαβεν ἐκ γεύσεως ἀμβροσίας· οἱ γὰρ θεοὶ ἀμβροσίαν φε-
κάνουσι.

3. Δέκα ἦσαν τὸν ἀριθμὸν, ὧν πρῶτος ὁ Ἰξβακοῦς.

» μεγάλης θυσίας τοῦ Μανοῦ ¹. ἔλθοῦσα δ' εἰς τόδε τό
 » ἄλσος καὶ ἰδοῦσά σε, ἐπικερδῇ νομίζω τὴν ἐμαυτῆς
 » γέννησιν ²»

50. Ἀκούσας δ' οὕτως ὁ υἱὸς τῆς Σελήνης, ἔλεξε λόγον, ὃς
 εἶχε λέξεις κεκαθαρμένας ἐκ τοῦ μειδιάματος, ὡς ἐκ λου-
 τροῦ, καὶ ἦν ὥσπερ ἡδὺς ἐρευγμὸς ἐκ τοῦ κατὰ κόρον
 ποτοῦ τῆς πολλῆς ἀμβροσίας τοῦ ἀγλαοῦ ἐκείνης προ-
 σώπου.

51. « Ἡ φλόξ τοῦ τῆς θυσίας πυρὸς, λαβοῦσα τὴν ἀμβρο-
 » σίαν σπονδὴν, ἀντέλαβε φύσιν ψυχρὰν καὶ παγίαν ³.
 » διὰ τοῦτο σὺ μὲν ἔχεις τὴν τοῦ πυρὸς λαμπρότητα·
 » ἡ δ' ἀγλαάσου μέλαινα κόμη, ὡς καπνὸς ἐστὶν ἀκί-
 » νητος ⁴.

52. « Σὺ μὲν θυγάτηρ πέφυκας τοῦ πυρὸς, τοῦ λίαν θερμοῦ·
 » ἐγὼ δ' υἱὸς τῆς Σελήνης, τῆς φύσιν ἐχούσης ψυχράν·
 » ἀντιδιδότησαν οὖν αἱ ἀμοιβαῖαι περιπτύξεις, ὡς δό-
 » σεις φαρμάκων, μετριότητα τῆς φύσεως ἡμῶν ὅτι τά-
 » χιστα. »

53. Οὕτως οὖν οὔτοι ὁμόψυχοι γενόμενοι φίλτρῳ ἐμβρι-
 θεῖ ἐκ τῶν πρὸς ἀλλήλους ἡδέων λόγων, ἐτέρποντο διὰ
 πολλοῦ, συνδιαγόντες καὶ συνόντες τῇ ἐξ Ἔρωτος ἡδυ-
 παθείᾳ.

1. Οὗτος ὁ Μανοῦς υἱὸς ἐστὶ τοῦ Ἥλιου, ὃς ἦν ἀγαθὸς καὶ μέγας
 Βασιλεὺς, οὗ υἱὸς ἐστὶν ὁ Ἰξθακοῦς, ἐξ οὗ κατὰγεται ὁ περίφημος
 Ῥάμας.

2. Δηλαδὴ οὐκ ἐπὶ ματαίῳ ἐγεννήθην.

3. Δηλαδὴ βοῦτυρον καὶ γάλα.

4. Οἶονεῖ ἔλεγε· τοῦτό σου τὸ λαμπρὸν σῶμα, ἐκείνη ἐστὶν ἡ φλόξ
 τοῦ τῆς θυσίας πυρὸς, ἡ ἐψύγη καὶ ἐπάγη ἐκ τοῦ ἐγγυθέντος ὕγροῦ
 βουτύρου καὶ γάλακτος, ἡ δὲ κόμη σου ἡ μέλαινα, ὁ καπνὸς ἐστὶ.

54. Τούτοις δ' ἐγένετο υἱός, Πουρουραβᾶς ¹ τοῦνομα, πρῶτος βασιλεὺς ἐκ τοῦ γένους τῆς Σελήνης, πανευκλεὲς ὢν καὶ πανέκλαμπρος, καὶ ὑπὸ σοφῶν καὶ ἁγίων ἀνδρῶν τιμώμενος καὶ ὑμνούμενος.
55. Σύνευνος δ' ἐγένετο τούτῳ τῷ βασιλεῖ Πουρουραβᾶ, Ἀψαρά τις ², Οὐρβασσῇ τοῦνομα, πάγκαλος καὶ πανέραστος· κλίσιν δ' εἶχε πρὸς αὐτὸν μόνον, διὰ τὴν ἀγλαίαν τῶν βραχιόνων αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἀνέραστος ἦν καὶ αὐτοῦ τοῦ Κρισνᾶ, καὶ τοῦ Ῥάμα, καὶ τοῦ Κάμα ³.
56. Οὗτος φροντίδα εἶχε τῶν τριῶν κόσμων, τρέφων τοὺς μὲν ὄφεις ⁴ τοῖς ἐκ τῶν στομάτων ἀνέμοις τῶν ἐχθρῶν, τοῖς κατιούσιν εἰς τὰ καταχθόνια διὰ τῶν ὀπῶν τῶν ἐν τοῖς ὅρεσι σπηλαίων, εἰς ἃ κατέφευγον· τοὺς δὲ θεοὺς, ταῖς θυσίαις· τοὺς δ' ἀνθρώπους, τῇ δικαίᾳ καὶ ὀρθῇ διοικήσει.
57. Οἱ Γανδάρβαι ⁵, ἀμφιβάλλοντες τίς τῶν τριῶν θεῶν ⁶,

1. Ὁ ἐστὶ Πολύφωνος, Πολύφημος.

2. Ἀψαρά λέγεται ἡ Νηρηΐς, ἐτυμολογεῖται δὲ παρὰ τὸ ἄπα, ὕδωρ, καὶ ἄρα, ἀναδύεσθαι, ἀνέρχεσθαι.

3. Ἐκ τούτου δεικνύει, ὅτι ὁ Πουρουραβᾶς, εὐειδέερος ἦν τοῦ Κάμα, ὅς ἐστιν ὁ Ἐρως, ἐρωτικώτερος ἦν τοῦ Κρισνᾶ καὶ ἐνδοξότερος καὶ πολεμικώτερος τοῦ Ῥάμα.

4. Ὑπερβολῇ ἐπαίνου ἐνταῦθα χρῆται ὁ ποιητὴς σοφιστικῶς· τοὺς μὲν ὑπὸ γῆν, φησιν, ὄφεις ἔτρεφε τοῖς ἀνέμοις, τουτέστι τοῖς ἀναστεναγμοῖς, (ὁ γὰρ ἀναστεναγμὸς ἀήρ ἐστιν, ἐνδοθεν βαθέως ἐξερχόμενος· οἱ δὲ ὄφεις λέγονται ὅτι ἀνεμόσαρκοί· εἰσιν, ἄερα δηλονότι ἐσθίουντες ζῶσι) τοῖς ἐκ τῶν στομάτων τῶν ἐχθρῶν, τοῖς κατιούσι διὰ τῶν ἐν σπηλαίοις ὀπῶν, εἰς ἃ κατέφυγον ἐν τῷ διώκεσθαι εἰς τὸν ὑποχθόνιον κόσμον, ἐνθα οἱ μυθεύοντες ὄφεις διάγουσι· τοὺς δὲ θεοὺς ἔτρεφε ταῖς θυσίαις· τὸ γὰρ θυόμενον ἐσθίουσιν οἱ θεοὶ διὰ τοῦ πυρός, καὶ διὰ στόματος.

5. Γανδάρβαι λέγονται οἱ μουσουργοὶ τῶν θεῶν.

6. Τρεῖς θεοὺς ἐνοεῖ ἐνταῦθα, τὸν Βισνοῦν, τὸν Βραχμᾶν καὶ τὸν Σίβαν,

οἱ ὅμοιοι εἰσιν ἀλλήλοις, πρῶτιστα εἶη ἄξιος ὠδῆς, χρώ-
μενοι καὶ γλώττη καὶ κιθάρα, ἦδον τούτῳ ἐν τῷ ἑήματι
τοῦ Σίβα, τοῦ Βισνοῦ καὶ τοῦ Βραχμᾶ ¹, ἄσμα ἀναφε-
ρόμενον καὶ εἰς τοὺς τρεῖς αὐτοὺς θεοὺς.

58. Οἱ μὲν ἔφοροι τῶν ὀκτὼ μερῶν ² θεοὶ ἐκυβέρνηων ὀρ-
θῶς τὰ ἴδια μέρη, ἐνδυσάμενοι τοῦτον· ὁ δὲ Σέσσας,
ὢν ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ Βραχμίου τούτου· ὁ δ' Ἥλιος, ἐπε-
ρεϊδόμενος τῇ φιλίᾳ τῆς θερμότητος τούτου ³.

59. Ὁρθῶς λέγουσιν οἱ σοφοὶ δεινότερους τῶν ἐξωτερικῶν

οἱ πρῶτοι εἰσι καὶ ἡγεμόνες τῶν θεῶν. Σημείωσαι, ὡς οἱ φιλόσοφοι τῶν
Ἰνδῶν τρισυπόστατον καὶ τριπρόσωπον τὴν θεότητα δοξάζουσι. Τούτοις
δὲ τοῖς τρισὶ προσώποις τῆς θεότητος, οἷς καὶ ὀνόματα παχυμερῶς προ-
σάπτουσιν ἴδια, ἀποδιδόασιν φιλοσοφικῶς κατὰ μέρος τρεῖς δυνάμεις καὶ
ιδιότητας· τῷ μὲν Βραχμᾶ, τὸ ποιητικὸν καὶ τὸ γεννητικόν· τῷ δὲ Βι-
σνοῦ, τὸ προνοητικὸν καὶ θρεπτικόν· τῷ δὲ Σίβα, τὸ ἀπολεστικὸν καὶ
ἀφανιστικόν, ὅ, ἐστι γέννησις, αὔξησης, καὶ μείωσις, δόγμα φιλοσοφικὸν
καὶ ἀναντίρρῳτον.

1. Ἀδόντων γὰρ τῶν μουσουργῶν θεῶν τὴν πρὸς τὸν λαὸν πρόνοιαν
τούτου, ἀνεφέρετο τοῦτο εἰς τὸν Βισνοῦν· ἄδόντων δὲ τὴν καλὴν διοίκη-
σιν τούτου, δι' ἣν ἡ γῆ γεωργουμένη ἐγέννησε πάντας τοὺς καρπούς,
ἀνεφέρετο τοῦτο εἰς τὸν Βραχμᾶν· ἄδόντων δὲ τὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν
φθορὰν τούτου, ἀνεφέρετο τοῦτο εἰς τὸν Σίβαν. Δηλονότι καὶ ἐν οὐρανῷ
ὑμνεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν.

2. Μυθολογοῦσιν ὡς οἱ ἔφοροι θεοὶ τῶν ὀκτὼ μερῶν τῆς γῆς ἔνεισι
τῷ σώματι τοῦ βασιλέως· εἰκὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐστὶν ἐμψυχὸς Θεοῦ.

Οἱ Ἰνδοὶ ὀκταμερῇ τὸν κόσμον λέγουσι, προστιθέντες καὶ τὰς τέσσα-
ρας γωνίας τῶν τεσσάρων μερῶν· τούτων δὲ τῶν ὀκτὼ μερῶν ἐνὶ ἐκάστῳ
ἓνα ἕκαστον θεὸν ἀποδιδόασιν, ὡς ἔφορον καὶ ἐπιστάτην· προστιθέντες δὲ
καὶ τὸ βάθος, λέγουσι τὸν κόσμον δεκαμερῇ· καὶ τοῦ μὲν βάθους δηλ.
τῶν ὑπὸ γῆν, κύριός ἐστιν ὁ ὄφις Σέσσας, ὁ βασιλεύων τὴν γῆν· τοῦ
δὲ ὕψους, δηλ. τῶν μετεώρων, κύριός ἐστιν ὁ Ἥλιος.

3. Αὐτὸς δηλονότι ἐκυβέρνα τὸ πᾶν.

τοὺς ἐσωτερικοὺς ἐχθροὺς ¹, διότι ἔχουσιν, ὡς ὄπλα δεινὰ, τὰ ὑπὸ τὴν αἵσθησιν· ἀλλὰ καὶ οὗτοι αὐτοὶ ἐνικῶντο ὑπὸ τούτου αἰεί.

60. Ὁ τοῦ καταχθονίου κόσμου βασιλεὺς Βαλὴς ², ἀκούσας παρὰ τῶν ὑμνολόγων τῆς διδομένης αὐτῷ μεγάλης συγκρίσεως πρὸς τοῦτον τὸν θαυμαστὸν ἐπὶ τῇ μεγαλοδωρίᾳ, ἡσυχύνη καὶ περισείσας τὴν κεφαλὴν ἠρνήσατο ³.

61. Ὁ εὖσπλαγχνος Θεὸς φύσιν ξύλου, καὶ λίθου, καὶ κτήνους ἐποίησε τοῖς πανδώροις τούτοις· τῷ οὐρανίῳ δένδρῳ, καὶ τῷ ἀδάμαντι, καὶ τῷ ἑοῖ, ἵνα μὴ ἀποθάνοιεν ἐξ αἰσχύνης, ἀκούοντες τῆς μεγαλοδωρίας τούτου, διὰ τῶν ἀσμάτων, τῶν ἀδομένων μεγαλοφώνως ὑπὸ τῶν θεῶν.

62. Τούτου, ὃς ἦν καὶ ἡδυπαθὴς καὶ θυμοειδὴς, ἀτέκμαρτα ἦσαν τὰ τῆς ψυχῆς κινήματα· οὔτε γὰρ ἐν γυναικὸς ὁμιλίᾳ δεῖγμα εἶχε πάθους ἔρωτος κατὰ τὸν ὀφθαλ-

1. Ἐσωτερικοὶ ἐχθροὶ εἰσι τὰ πάθη, ὁ θυμὸς, ἡ ἐπιθυμία, ἡ πλεονεξία κ.τ.λ.

(2) Ὁ Βαλὴς ἦν βασιλεὺς μέγας, μέγα φρονῶν ἐπὶ τῇ μεγαλοδωρίᾳ αὐτοῦ· ὁ δὲ θεὸς Βισνοῦς, λαβὼν μορφὴν νάνου Βραχμᾶνος, παρέστη τῷ βασιλεῖ. Ἰδὼν δ' ὁ Βαλὴς τὸν Βραχμᾶνα νάνον καὶ γαλεάγκωνα, χαρεῖς ἔφη· «Αἵτησόν με ὁ θεός.» — «Δός μοι, ἔφη, τόπον » τριποδιαῖον.» Γελάσας δ' ἐπὶ τῷ μικροπρεπεῖ αὐτοῦ αἰτήματι, ἔφη· « Αἵτησόν με γῆν πολλήν, δυνατὸς γάρ εἰμι δοῦναί σοι.» Ὁ δὲ Βραχμᾶν ἔφη· « Τοσοῦτον μόνον αἰτῶ.» — «Ἔστω σοι, εἶπεν, ὡς ἤτησας.» Τότε ὁ νάνος Βραχμᾶν ἐκάλυψε τὸν οὐρανὸν ὅλον τῷ ἐνὶ ποδὶ, καὶ τὴν γῆν ὅλην τῷ ἐτέρῳ, λέγων· «Δός μοι τόπον καὶ τοῦ τρίτου ποδός.» Ὁ δὲ Βαλὴς, θαυμάσας καὶ γνοὺς, ὅτι θεὸς ἐστὶν οὗτος, ἔφη· «Οὐκ' ἔχω » ἄλλο δοῦναί σοι, ἀλλ' ἡ τὴν κεφαλὴν μου.» Ὁ δὲ νάνος Βραχμᾶν κατεταρτάρωσεν αὐτὸν, διὰ τὸ μέγα φρονεῖν ἐπὶ τῇ μεγαλοδωρίᾳ. Καὶ ἐπειδὴ ἦν φιλόδωρος, ἐποίησεν αὐτὸν βασιλέα τοῦ καταχθονίου κόσμου.

(3) Ἴδιον τῶν ἀρνούμενων τὸ περισεῖν τὴν κεφαλὴν, ὡς σημεῖον ἀντιθέσεως, δηλονότι οὐκ εἰμι ὅμοιος ἐκείνῳ,

- μόν¹, κατὰ τὸ χεῖλος, ἢ κατὰ τὸ μέτωπον, οὐτ' ἐν πολέμῳ σημείον πάθους φόβου, ἢ θυμοῦ.
63. Καί τοι δ' ἦν λίαν ἐγκρατὴς, συνεγίνετο ὅμως τῇ οἰκείᾳ γυναικί, ἐπὶ κτήσει υἱοῦ, ὃν ἔξει ἀνάδοχον τοῦ φορτίου τῆς γῆς· καὶ ὁ καθάριος γὰρ ἄνθρωπος ἐμβαίνει τῇ ἰλῦϊ, ἐπὶ τῷ ἐξαγαγεῖν λωτὸν εἰς προσφορὰν τῷ Σίβᾳ².
64. Μετὰ δὲ τοῦτον βασιλεὺς ἐγένετο ὁ Ἀῖοῦς, ὃς γυναῖκα εἶχε Σβαρβαναβὴν τοῦνομα, καὶ ἦν τοῖς ἐχθροῖς τοιοῦτος, οἷος ὁ ἄνεμος τοῖς νέφεσιν. Ὁ δὲ νοῦς αὐτοῦ ἦν τετελεσμένος τοῖς μυστηρίοις καὶ δόγμασι πασῶν τῶν ἱερῶν Γραφῶν καὶ ἐπιστημῶν.
65. Νέος δ' ὢν, ἠγκαλίζετο σφοδρῶς, ὡς νεόνυμφον γυναῖκα, τὴν βασιλείαν. Καί τοι δ' ἐφαίνετο ὡς βαθὺν ὕπνον ὕπνοϊ, ἦν δ' ὅμως αὔπνος καὶ γρήγορος.
66. Οὗτος, οὗ τὸ ἀγλὸν καὶ χάριεν ὄμμα ὀξύρρεπές ἦν εἰς ὄρασιν προσώπου σεληνοπροσώπου γυναικὸς, οὐκ ἦν ἀλωτὸς πάθουσιν· ἀπήλλαττε γὰρ τὸν ἔρωτα διὰ τῆς ἀναμνήσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ Σίβα.
67. Τὸ ξίφος τούτου, ὃς ἔκαie τοὺς ἐχθροὺς κατὰ κράτος τῇ αὐτοῦ ὀξύτητι, ὡς σημείον μόνον ἦν· ὁ γὰρ καπνὸς τοῦ φλογεροῦ καὶ καυστικοῦ πυρὸς οὐ συμβάλλεται εἰς καῦσιν τοῦ καυστέου.
68. Τούτου δ' ὁ υἱὸς, Ναχούσσας τοῦνομα, βασιλεὺς ἐνδοξος ἐγένετο τῆς γῆς, καὶ ἀνὴρ τῆς Πριαβασῆς, οὗ τῶν ποδῶν οἱ ὄνυχες ἐγίνοντο ὡς στεφάνωμα βασιλικὸν τοῖς προσκυνοῦσιν ἐχθροῖς.

1. Καὶ ἐξ ἔρωτος ὁ μὲν ὀφθαλμὸς ἐρυθρὸς γίνεται, τὸ δὲ χεῖλος τρέμει, τὸ δὲ μέτωπον ἀλλοιοῦται, καὶ ἐκ φόβου ἢ ἐκ θυμοῦ· δηλονότι οὔτε προσπαθὴς ἦν, οὔτε δειλός.

2. Ὁ γὰρ λωτὸς, τὸ ἄνθος, φύεται ἐν ὕδατῶδεςι τόποις.

69. Ἐγὼ νομίζω, ὡς ἐκ τῶν πολλῶν δακρύων τῆς χαρᾶς τῶν θειαινῶν, αἱ ἡδοναὶ ἐν οὐρανῷ τὴν μεγαλοδωρίαν τούτου συνεχῶς καὶ διακαῶς, ἔννοια τῆς πανδωρίας καὶ τοῖς πανδωροῖς ἐκεῖνοις ἐγένετο, τῇ δαμάλει, τῷ ἀδάμαντι, καὶ τῷ δένδρῳ ¹.
70. Οἱ ἔφοροι θεοὶ τῶν μερῶν τοῦ κόσμου, ἰδόντες τὰ παλαιὰ ἑαυτῶν ἀγαθὰ ἔργα ², δαπανηθέντα ἀναλόγως τῇ πολλῇ τροφῇ, εἰσέδυσαν εἰς τοῦτον κατ' ἀπόρροϊαν, ἐπὶ τῷ τυχεῖν μοίρας ἀπειρῶν ἀγαθῶν ἔργων.
71. Κρατῶν αὐτὸς τὴν γῆν τῇ χειρὶ ³, γνώμην ἔσχεν, ὡς μεγαλοδωρος, δοῦναι τοὺς ἐλέφαντας τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ κόσμου τοῖς αἰτουσί· χαριζόμενος ὁμως τοῖς θεοῖς, οὐκ ἀφείλετο αὐτοὺς, ὡς ὄντας ὀχήματα δόξης ἐνὶ ἑκάστῳ ἐκεῖνων.
72. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνεδέξατο τὸ βᾶρος τῆς γῆς ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰπαῖάτης, ὁ λίαν καλλίνικος, οὗ τοῦ κλέους ἀδομένου ἐν τοῖς τοῦ κόσμου ὀκτῶ μέρεσιν, ὀκτῶ ὥτα ἔθετο ὁ Βραχμᾶς εἰς τὸ ἀκούειν ⁴.
73. Ἐν δὲ τῇ ἑαυτοῦ χειρὶ, καὶ τοι ἦν ἀπαλὴ, ὡς ὁ καυλὸς τοῦ λωτοῦ, εὐχερῶς ἔφερε τὴν γῆν, ἐλαφρὰν γεγεννημένην ὡς κάρφος· ἐπειδὴ ἦν ἐν ἀπείρῳ πελάγει δικαιοσύνης ⁵.

1. Ἐμμήσαντο δηλ. αὐτόν.

2. Καθὼς τὰ ἐφόδια ἀναλίσκονται ἐν χρήτει μετὰ καιρὸν, οὕτω καὶ τὰ ἀγαθὰ, μετὰ καιρὸν ὠρισιμένον, ὧν τὸν καρπὸν ἀπολαμβάνει ὁ ἄνθρωπος ἐν τροφῇ ἢ ἐν τούτῳ τῷ βίῳ ἢ ἐν τῷ μέλλοντι.

3. ἐπειδὴ αὐτὸς ἐκράτει τῆς γῆς, διὰ τοῦτο οὐκ ἦν χρεία τῶν γεούχων ἐλεφάντων.

Οἱ ἔφοροι τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ κόσμου θεοὶ ἔχουσιν εἰς ἕκαστος ἓνα ἐλέφαντα, ὡς ὀχήμα· οὗτοι δὲ οἱ ἐλέφαντες βαστάζουσι τὴν γῆν, ὡς μυθολογοῦσι.

4. Τετραπρόσωπος γὰρ ἐστὶν ὁ Βραχμᾶς.

5. Καὶ τὸ βαρύτατον εὐχερῶς ἀναφέρεται, ὃν ἐν ὕδατι.

74. Τὸ μὲν ὄμμα τῶν θεῶν ἄμοιρον ῥοπῆς καὶ ἀκάμυστον ἐγένετο ἐπὶ τῇ συννοίᾳ καὶ φροντίδι τοῦ ὁμοιωθῆναι τούτῳ. Οἱ δὲ ὄφεις, ἥττονες ὄντες τῆς δυνάμεως τούτου, ἔπιον φάρμακον, εἰς τὸ θανεῖν· οὐκ ἔθανον ὁμῶς, ἐπειδὴ ἦσαν νενοτισμένοι τῷ ἀέρι τῆς ἀμβροσίας.
75. Αἱ γυναῖκες τοῦ Βαλῆ ἤκουον, διὰ τῶν ὁπῶν τῶν ἐν τῷ ὄρει Μερόῃ¹ σπηλαίων, τοῦ ἐπὶ τῇ μεγαλοδωρίᾳ μεγάλου κλέους τούτου, ἀδομένου ὑπὸ τῶν θεῶν, τῶν ἐφόρων τῆς πανδώρου βοός, τοῦ πανδώρου ἀδάμαντος, καὶ τοῦ πανδώρου δένδρου.
76. Οὗτος ὁ Βασιλεὺς, πορευθεὶς ποτε εἰς ἄλσος ἐπὶ θήρα, δίψῃ συσχεθεὶς, προσῆλθέ τινι φρέατι, καὶ ἰδὼν ἐν τοῖς ὕδασι θήλειαν ὡραίαν, ἤρετο «Τίς εἶ;»
77. Ἡ δ' ἀπεκρίνατο τῷ βασιλεῖ· «Ἐγὼ Δεβαϊανὴ ὀνομάζομαι, θυγάτηρ οὔσα τοῦ διδασκάλου καὶ ἱερέως τῶν Τιτάνων Σούκρα· προσεκλήθην δ' ἐνταῦθα εἰς παιδιὰν ὑπὸ τῆς Σαρμαστῆς, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῶν Τιτάνων Βρισσαπάρβα.
78. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἡμέτερα περιβόλαια ἀνετράπησαν, καὶ παρηλλάχθησαν² ὑπὸ φουρήσαντος ἐξαίφνης σφοδροῦ ἀνέμου, ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῶν Τιτάνων, ἡ οὔσα λίαν διάστροφος, ὠργίσθη καὶ, λογομαχίας ἐν ἀλλήλαις γινομένης διὰ τοῦτο, ἔφη·
79. «ὦ σὺ, ἡ οὔσα θυγάτηρ τοῦ ἐρχομένου πρὸς τὸν πατέρα

1. Μυθολογοῦσιν, ὡς ὁ οὐρανὸς, ἐν ᾧ οἰκοῦσιν οἱ θεοὶ, ἐπὶ τῆς Μερόης τοῦ ὄρους ἐρείδεται.

2. Λουόμεναι ἔθεντο τὰ περιβόλαια ἐπὶ τῆς ὄχθης ποταμοῦ, ἀπερ ἀνετράπησαν ὑπὸ σφοδροῦ ἀνέμου καὶ συνεφύρθησαν, ὥς ἀνήγειρε κόνιν καὶ σκότος ἐποίησεν· ἡ δὲ Δεβαϊανὴ ἐν τούτῳ, ἀντὶ τοῦ οἰκείου, ἔθετο ἐξ ἀγνοίας τὸ τῆς Βασιλίδος.

» τὸν ἑμὸν εἰς αἵτησιν, ἀτιμάζεις ἐμὲ, ὦ μωρά; » Οὕτως
 » εἰποῦσα κατ' ὄψιν πολλῶν συμπαιζουσῶν παρθένων,
 » ἔρριψέ με θυμῷ εἰς τὸ φρέαρ».

80. Τοιούτων λόγων ἀκουσθέντων, διαταραχθεὶς λίαν τὴν
 καρδίαν ὁ βασιλεὺς Ιαϊάτης, εἵλκυσε αὐτὴν τὴν κεχα-
 ριτωμένην κόρην ἀπὸ τοῦ φρέατος, ὡς ἀπὸ καταχθονίου
 κόσμου.

81. Ἡ δὲ, πορευθεῖσα οἰκαδὲ, διηγήσατο τεθλιμμένη τὰ
 περὶ αὐτὴν τῷ πατρὶ Σούκρα. Ὁ δ' ἔφη· «Ὁ Ἴνδρας ἔλαβε
 » φύσιν ἀνέμου διὰ τοῦτο, ἵνα ποιήσκειεν ἔχθραν ἐμοὶ
 » πρὸς τοὺς Τιτᾶνας.

82. «Ὅθεν μὴ πληρώσης, ὦ κόρη, τὴν ἐπιθυμίαν ἐχθρῶν,
 » ἀλλ' ἄφες τὸ κακὸν τοῦ θυμοῦ· ὁ γὰρ θυμὸς τῶν φι-
 » λεταίων παιδίων, ἀκαριαῖός ἐστιν ἐν φίλτρῳ, καθὼς
 » ἡ γραμμὴ ἐν ὕδατι.»

83. Τοιούτων λόγων ἀκούσασα παρὰ τοῦ πατρὸς ἡ λίαν
 ὀξύθυμος αὕτη κόρη, εἶπε, πεπληρωμένη τὰ ὄρματα δα-
 κρύων· «Ἐγὼ ἠτιμάσθην ὑπ' ἐκείνης, εἰπούσης· «Σὺ εἶ
 » θυγάτηρ ἐπαίτου», διὸ οὐ ζῆν φέρω.»

84. Ἰδὼν δ' ὁ Σούκρας τὴν κόρην ἑαυτοῦ θανάτου ἐπιθυ-
 μοῦσαν, εἶπεν ἀσχάλλων τῷ βασιλεῖ τῶν Τιτάνων·
 «Ἡ κόρη σου ἠτίμασε τὴν κόρην μου ἐν ἀθύρμασι. Ἰδοὺ
 » τί ἀγαθὸν ἀπολαμβάνω παρ' ὑμῶν.

85. Οὕτως ἔφη ὁ Σούκρας, θυμῷ κατεχόμενος καὶ βουλό-
 μενος ἀναχωρῆσαι. Προσκυνηθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ Βασιλέως
 τῶν Τιτάνων καὶ ἐξιλεωθεὶς, εἶπεν· «Ἐγὼ οὐκ εἰμι τε-
 » θυμωμένος, ἀλλ' ἡ θυγάτηρ μου θυμῷ σύνεστι.»

86. Ἡ μὲν οὖν θυγάτηρ τοῦ Σούκρα ἐξευμενίσθη ὑπὸ τοῦ
 βασιλέως τῶν Τιτάνων, ὅς παρέδωκεν αὐτῇ τὴν ἑαυτοῦ
 πλημμελήσασαν κόρην, ὡς δούλην. Πρὸς ἣν ἔφη, γελῶσα·
 « Σὺ νῦν δούλη εἶ ἐμοῦ, τῆς θυγατρὸς τοῦ ἐπαίτου.»

87. Τῇ δ' ἐπιούσῃ ἡ Δεβαϊανῇ αὐτῇ, τὸ βασιλείον τοῦ ἔρωτος, πορευθεῖσα εἰς τὸ ἄλσος ἐκεῖνο, εἶπεν ἐρωτομανῶς τῷ Ἰαϊάτῃ, παρόντι ἐκεῖ· «Ἐγὼ εἰμι ὑπὸ τὴν σὴν ἐξου-
» σίαν.»
88. Ὁ δὲ ἔφη· «Ἐγὼ, ὦ εὐόφθαλμε, ὦν ἐκ γένους Ξατρῆς,
» πῶς ἂν γήμαιμι σὲ τὴν θυγατέρα μεγάλου Βραχμᾶ-
» νος;» Τοιούτων λόγων ἀκούσασα, ἐξέφηνε τεθλιμμένη ταύτην τὴν ἑαυτῆς βουλὴν πρὸς τὸν πατέρα, ὅτι αὐτὸν γήμασθαι βούλεται.
89. Θεωρῶν δ' ὁ Σούκρας τὴν αἰτίαν τῆς πρὸς τὸν βασιλέα ἐπιθυμίας τῆς θυγατρὸς, ἐσκεπτετο ἐν τῇ καρδίᾳ ταῦτα, τῇ οὔσῃ ὁδῷ τῆς θεωρίας. «Ἄπας ὁ σύλλογος τῶν Τι-
» τάνων ἀνῆρέθῃ πρότερον ἐν πολέμῳ ὑπὸ τῶν στρατῶν
» τῶν θεῶν.
90. «Οὔτοι δὲ οἱ ἀναιρεθέντες Τιτᾶνες, ἀνεζωοποιήθησαν
» ὑπ' ἐμοῦ διὰ τῆς ζωοποιοῦ μου ἐπιστήμης, ἣν μαθησά-
» μενος ἀφίκετο πρὸς με υἱός τις τοῦ Βριχασπατῆ, Κάσας
» τοῦνομα.
91. «Οὗτος, ὃς ἐστάλθῃ ὑπὸ τοῦ τῶν θεῶν ἀρχηγοῦ Ἰνδρα,
» ἐπιθυμῶν μαθεῖν τὴν ζωοποιὸν τέχνην, ἐποίησέ μοι δια-
» κονίαν χιλιετῆ, ὃν οἱ Τιτᾶνες ἀνεῖλον, φυλάττοντά μου
» τὰς βούς.
92. «Περὶ δὲ τὴν ἐσπέραν ἐλθουσῶν ἀπασῶν τῶν βοῶν εἰς
» τὴν αὐλὴν τοῦ οἴκου, ἄνευ τοῦ Κάσα, ἡ θυγάτηρ μου
» αὕτη, ἡ ἀγαπῶσα αὐτὸν, διὰ τὴν τῶν βοῶν φροντίδα,
» εἰπέ μοι θλιβερώς τοῦτο·
93. «ὦ πάτερ, ὁ μὲν ἥλιος ἔδυσεν· ὁ δὲ Κάσας οὐκ ἐφάνη
» μέχρι τοῦδε, εἰς χαρὰν τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν. Νομίζω
» ὅτι ἐφρονεῦθῃ ὑπὸ τῶν τολμηρῶν Τιτάνων· χωρὶς δὲ
» τούτου οὐ ζήσω σήμερον ἐγώ.»
94. «Βλέπων δ' ἔγωγε τὴν κόρην λίαν θρηνοῦσαν, ἀνεζώωσα

• τὸν Κάσαν ἐν ἀκαρεΐ, ἀναμνήσει τῆς ζωοποιοῦ τέχνης·
 » κᾶπειτα ἀπέστειλεν αὐτὸν ἡ κόρη μου εἰς τὸν κῆπον,
 » κομίσοντα ἄνθη.

95. « Φονεύσαντες δ' αὐτὸν πάλιν οἱ Τιτᾶνες κατ' ἰδίαν ἐκεῖ,
 » καταλεάναντες αὐτὸν κατακαυθέντα, καὶ οἶνω καταμί-
 » ξαντες, ἐπότισάν με. Καταβάντα δ' εἰς τὴν κοιλίαν,
 » ἀνεζώωσα πάλιν αὐτὸν ἐγὼ, παρακληθεὶς ὑπὸ τῆς
 » θυγατρὸς.

96. « Τὴν δ' ἐμὴν γαστέρα διαρρήξας ἐξῆλθεν, ὅς καὶ ἀνεζώω-
 » σέ με, μαθὼν τὴν ὑπ' ἐμοῦ διδαχθεῖσαν ζωοποιὸν ἐπι-
 » στήμην. Κᾶτα ἔφην πρὸς αὐτόν· «Οἱ πίνοντες οἶνον
 » Βραχμᾶνες τεύξονται τοῦ Ἄδου.»

97. « Μαθὼν δὲ τὴν ζωοποιὸν ἐπιστήμην καὶ βουλόμενος
 » ἀπελθεῖν, ᾗτησε παρ' ἐμοῦ ἄδειαν. Τῆς δὲ Δεβαϊανῆς
 » ἐκλιπαρούσης αὐτὸν εἰς γάμον, οὐκ ἠθέλησεν, εἰπὼν·
 » Σὺ εἶ ἀδελφὴ ἐμὴ, ἐπειδὴ ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ σοῦ πατρὸς
 » ὤκησα.»

98. « Ἡ μὲν οὖν Δεβαϊανὴ κατηράσατο αὐτοῦ, εἰποῦσα· «Εἴη
 » ἀνωφελὴς ἡ μάθησις σοῦ, τοῦ ἀποδοκιμάσαντος τὴν
 » ἐμὴν θέλῃσιν.» Ὁ δὲ Κάσας ἀντέφη αὐτῇ, ἐπαρασά-
 » μενος· «Αὕτη ἡ ἀρὰ οὐκ ἂν γένοιτο ἐμοί, ὥς ὄντι ἄθώφ·
 » ἔστω δέ σοι ἀνὴρ ἐκ γένους ἐλάττονος.»

99. « Ἐξ ἐκείνης ἄρα τῆς ἀρᾶς ἠράσθη αὕτη ἀνδρὸς Ξατρῆ». Ταῦτα σκεψάμενος ὁ Σούκρας ἐν ἑαυτῷ, εἰπὼν τῇ θυγα-
 τρὶ, «Οὐκ ἔστι σὸν ἑγκλημα τοῦτο,» ἐξέδωκεν αὐτὴν τῷ
 Ἰαϊάτῃ σὺν τῇ γενομένῃ δούλῃ Σαρμαστῇ.

100. Ἡ μὲν οὖν θυγάτηρ τοῦ Σούκρας ἔτεκεν υἱοὺς δύο τῷ
 Ἰαϊάτῃ ἐκ διαλείμματος, τὸν Ἰαδοῦν καὶ τὸν Τουρβα-
 σοῦν· ἡ δὲ θυγάτηρ τοῦ Βρισσαπάρβα, ἡ λεληθότως
 ἐρωμένη, ἔτεκε τρεῖς, τὸν Δρουχέαν, τὸν Ἄννοῦν καὶ τὸν
 Πουροῦν.

101. Γνοῦσα δ' ἡ Δεβαϊνή τὸ ῥαδιούργημα τῆς Σαρμαστῆς, ἀγανακτήσασα, ἀπέδρα εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός. Παραγενομένῳ δὲ τῷ βασιλεῖ εἰς ἐξιλέωσιν, εἶπεν ὀργιζόμενος ὁ Σούκρας·
102. «Κωλυθεῖς ὑπ' ἐμοῦ, δόντος σοι ταύτην τὴν κόρην, τοῦ
» συνεῖναι τῇ Σαρμαστῇ, σὺ ὅμως, ἀνόητε, ἐκ τοῦ οἴστρου
» τῆς νεότητος, τοῦτο τὸ τόλμημα ἐπραξας· ἔσο οἰκημα
» τοῦ γῆρατος διὰ τοῦτο.»
103. Ἐξευμενισθεῖς δ' ὁ Σούκρας ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἔφη·
» Θεῖς τὸ γῆρας ἔν τινι υἱῷ, καὶ γενόμενος νέος καὶ
» ὥραϊος, καὶ τρυφᾶς τρυφήσας, καὶ κορσεθεῖς, λάβε πά-
» λιν τὸ γῆρας εἰς μετάνοιαν καὶ ἐγκράτειαν.»
104. Τῶν μὲν δὴ τεσσάρων υἱῶν φοβουμένων τὸ γῆρας, καὶ ἀποποιουμένων, τοῦ δὲ Πουροῦ δόντος τὴν ἑαυτοῦ νεότητα, ὡραιότατος καὶ χαριέστατος ἐγένετο τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν τῆς πόλεως γυναικῶν ὁ βασιλεὺς.
105. Ἐκ δὲ τῆς ἀρᾶς τοῦ βασιλέως βδελυρία καὶ ἐξαγιστία ἐγένετο πρὸς τοὺς προῤῥηθέντας τέσσαρας υἱοὺς, ἐξ ὧν ἐγένοντο ἐπὶ γῆς οἱ Παράδαι, καὶ Μλέσαι, καὶ Σάκαι, καὶ Ἰαβάναι, γένη Εἰρβαρά.
106. Χιλιετίαν δὲ μετέπειτα ἐντρυφήσας τοῖς τοῦ κόσμου ὁ βασιλεὺς Ἰαϊάτης, ἐγκρατὴς γενέσθαι θελήσας καὶ ἀπαθῆς, λαβὼν πάλιν τὸ γῆρας, ἔδωκε τὴν νεότητα τῷ Πουροῦ καὶ τὴν βασιλείαν ὁμοῦ.
107. Τυχὼν δὲ τοῦ οὐρανοῦ διὰ τῆς ἀσκήσεως καὶ ἀπαθείας, καταπέπτωκεν, ἀρὰν λαβὼν παρὰ τοῦ Ἴνδρα, ἐπειδὴ ἐπῆναι ἑαυτόν. Χάριν δ' αἰτήσας παρὰ τοῦ Ἴνδρα συνεῖναι ἀγαθοῖς ἀνδράσι, κατενεχθεῖς εἰς τὴν θυσίαν, τὴν ὑπὸ τῶν θυγατρίδων ¹ αὐτοῦ τελουμένην, καὶ διηγησάμενος

1. Θυγατρίδοῦς ἦν ὁ περίφημος Σιθῆς, καὶ ἄλλοι.

τὰ καθ' ἑαυτὸν, οὐκ ἔλαβε τὸν παρ' ἐκείνων διδόμενον
καρπὸν τῶν ἀγαθῶν ἔργων· ἐκ δ' ἐκείνης τῆς μεγαλο-
φροσύνης ἐγένετο πάλιν οὐράνιος.

Τέλος τοῦ πρώτου Κεφαλαίου τοῦ πρώτου Βιβλίου
τοῦ μεγάλου Ποιήματος,
ὃ ὠνομάσθη Βαλαβαράτα καὶ ἐποιήθη
ὑπὸ τοῦ, ὡς κορυφαίου πολυτίμου λίθου, Ποιητοῦ
ΑΜΑΡΑΣΑΝΔΡΑ,
μαθητοῦ τοῦ σοφοῦ Ζηναδάττα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,

*Ἐν ᾧ ἱστορία ἐστὶ ὀκτωκαίδεκα βασιλέων
ἐν τῇ ἀρχαιογονικῇ δυναστείᾳ.*

1. Διατηροῖν τοὺς Κόσμους ἐπὶ μῆκιστον ὁ Βεάσας, οὗ
τῷ, ὡς ὠκεανῷ, ἀμβροσίῳ νοὶ ἐφιλοχώρει ἡ θεὰ τοῦ
λόγου ¹, παίζουσα, ὡς ἐν ὑδροπαιδιᾷ, καὶ διὰ τοῦτο
ἐξέπεσον ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ὡς σταγόνες ἀμβροσίας,
αἱ ἀρχαιογονικαὶ βίβλοι.
2. Ὁ δὲ Βασιλεὺς Πουροῦς, ἅμα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Καουσ-
σαλεᾷ, ἐτρύφα τῶν τῆς γῆς· οὗ οἱ ἐχθροὶ, ἐρχόμενοι
ἐναντίον τῆς ἀκωκῆς τῆς ῥομφαίας, ἐγίνοντο θεοί ².
3. Οὗτος καθιλαρύνετο, βλέπων τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν
ἀποστρεφόμενας, καὶ ἀμιλλωμένας εἰσδύναι εἰς τὴν κοι-

(1) Ἡ θεὰ τῆς γλώττης, κατὰ λέξιν, ἥτοι ἡ Σαρσασατή.

(2) Ὁ γὰρ θανὼν γενναίως ἐν πολέμῳ, θεὸς γίνεται.

λίαν διὰ τοῦ στόματος ¹, ὡς δι' ὁδοῦ, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῶν δακτύλων, τῶν τιθεμένων ἐν τοῖς ὁδοῦσι.

4. Ὁ Βραχμαῆς, προσενεγκὼν τῷ Σίβα ἀπαρχὴν ² ἐκ τῆς πλαστικῆς ὕλης τῆς θερμουργίας τούτου, ἔν' αἷσιον τέλος λάβοι, προσκολλήσας αὐτὴν τὴν, ὡς ἀπαρχὴν, μοῖραν τῆς ὕλης, τῷ μετώπῳ τοῦ Σίβα, ἐποίησε *Τιλακὰν*, ἣν οἱ ἄνθρωποι ὀνομάζουσιν ὀφθαλμὸν πύρινον.

5. Ὁ γενναῖον ἑαυτὸν νομίζων ἔρως, ὃς ἔλαβεν ἀνθ' ὀπλων τὰ θέλγητρα τῶν γυναικῶν, ἔτρεμεν ἐκ πολλοῦ φόβου τούτου, ὃν οὐκ ἠδύνατο νικῆσαι καὶ ἐν ὁμιλίᾳ τῆς νομίμου γυναικὸς ³.

6. Εἴτα δ' ἐγένετο βασιλεὺς, ὀνόματι Ζαναμεζαίας, σύζυγος τῆς Ἀναντᾶς, οὗ τὸ ἐντεινόμενον τόξον ἐν πολέμῳ εἶχε σχῆμα, ὡς κύκλον πέριξ τῆς Σελήνης, σημεῖον τῆς βροχηδὸν ἐσομένης ὑπερφουῆς βολῆς τῶν βελῶν.

7. Τούτου ἡ προσταγὴ ἀνέτως διῆκεν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, ἡ ἦν ἄμοιρος ἀκανθῶν ⁴, κατακεκαυμένων τῇ θερμότητι αὐτοῦ, καὶ ἀναψυχομένη, ὡς ὕδατι, τῷ κλέει αὐτοῦ, καὶ ὁμαλὴ καὶ εὐθεῖα κατὰ τὰ τραχέα καὶ δυσδιάβατα ὄρη, καταπατηθέντα ὑπὸ τῶν στρατῶν καὶ ἐλεφάντων αὐτοῦ.

8. Ὁ Σίβας ἰδὼν τὴν ἀναιρετικὴν δύναμιν τῆς ῥομφαίας τούτου, δραστηκωτέραν τῆς ἄκρας τῆς γλώσσης τοῦ θα-

1. Ὁ φοβούμενος τίθῃσι τοὺς δακτύλους ἐν τοῖς ὁδοῦσι· καὶ ἐν πολέμῳ δὲ ὁ θεὸς τοὺς δακτύλους ἐν τοῖς ὁδοῦσιν οὐκ ἀναιρεῖται, ἀλλ' ἐλεεῖται καὶ ἀφίεται.

2. Ἀπαρχὴν ἔδωκε καὶ λατρείαν ἐποίησεν, ἔν' αἷσιον τέλος λάβοι τὸ ἔργον αὐτοῦ.

3. Οὐκ ἦν δηλονότι λάγνος, οὐδὲ προσηλωμένος, οὐ μόνον πόρναις, ἀλλ' οὐδὲ τῇ ἑαυτοῦ νομίμῳ γυναικί.

4. Ἀμοιρος δηλονότι κλεπτῶν καὶ κακῶν ἀνθρώπων.

νάτου, ἐσάλευσεν λίαν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἣν οὐκ ἐσάλευσεν ¹ οὐδ' ἐν τῇ καταπόσει τοῦ φαρμάκου.

9. Οὗτος ἠδύνετο, ὥσπερὶ ἠδονικὸς, παίζων ² ἐν γυναιξὶν ἐαλωκυαῖς αὐτοῦ, καὶ περ μὴ ἐαλωκὼς αὐτῶν. Ἦν δὲ κακίαν ³ τῶν γυναικῶν λέγουσιν οἱ σοφοί, αὕτη ἦν ὁδηγὸς αὐτῷ εἰς ἀρετὴν ⁴.

10. Οὗτος ἐποίησε τρεῖς ἱποθυσίας καὶ ἐκ καρδίας καθ' ἐκαστὴν ἐσέβετο τὸν τριόφθαλμον Σίβαν, ὀνομαστός τε ἦν κατὰ τὴν διοίκησιν ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις· καὶ ἡ μὲν εὐκλεία αὐτοῦ ἀμιλλᾶτο τῇ Γαγγᾷ ⁵, ἡ δ' ὀξύτης τῷ Ἡλίῳ.

11. Μετὰ τοῦτον βασιλεὺς ἐγένετο ὁ Πρασήνας, ὁ τῆς Ἀσμακῆς ἀνὴρ, ὃς ὑπέρτατος ὦν καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἑρωτος, καὶ τὸν τριόφθαλμον Σίβαν ἐνίκησεν ἐκ διαμέτρου κατὰ τὴν πολλὴν εὐκλείαν ⁶, τὴν οὔσαν λευκὴν δίκην Σελήνης.

12. Ὃς γέλως ἐγένετο ὑπὸ πάντων τῶν θεῶν, βλεπόντων ἐν πολέμῳ τοὺς λίαν ὑπερφάνους καὶ γενναίους ἐχθροὺς αὐτοῦ τρέμοντας καὶ φεύγοντας, οὗτος ἐγένετο θαυμασίᾳ εὐκλείᾳ ⁷.

13. Τούτου ἐν τῇ γῇ τὸ μὲν πῦρ τῆς ἀδικίας ἐσβέσθη τοῖς πολλοῖς δάχρυσι τοῖς ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν γυναικῶν τῶν κλεπτῶν ⁸, ἡ δὲ σποδὸς τοῦ σβέσθέντος πυρὸς ἤφα-

1. Ἐπὶ θαύματος ἢ φόβου σαλεύουσι τὴν κεφαλὴν οἱ ἄνθρωποι.

2. Παίζων καὶ οὐχὶ σπουδάζων δηλαδὴ.

3. Ἢ κακία τῶν γυναικῶν ἐστὶ τὰ ἐρωτικὰ θέλγητρα.

4. Ἐγίνωσκε δηλονότι πόσον κακὰ ἦν τὰ θέλγητρα τὰ γυναικεῖα, καὶ διὰ τοῦτο ἀπαῖγεν αὐτῶν, ἣν ἐγκρατής.

5. Λευκὸν τὸ ὕδωρ τῆς Γαγγᾶς, λευκὴ καὶ ἡ εὐκλεία.

6. Λευκὸς ὁ Σίβας, λευκὴ καὶ ἡ εὐκλεία. Διὰ τῆς πολλῆς λευκότητος τῆς εὐκλείας αὐτοῦ οὐδ' ὁ λευκὸς Σίβας ἐφαινετο.

7. Λευκὸς ὁ γέλως, λευκὴ καὶ ἡ εὐκλεία.

8. Καὶ οἱ κλέπται δηλ. ἐκολάζοντο, καὶ αἱ μοιχαλίδες.

νίσθη, διασκεδασθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀναστεναγμῶν τῶν μοι-
χαλίδων, ὡς ὑπ' ἀνέμου.

14. Ἐπὶ τούτου τοῦ μεγαλοδώρου οὕτως ἔλεγον οἱ ἄνθρωποι·
« Ἄρα ὁ βασιλεὺς ματαίως ἐπόνησε, καθελὼν τὸν Βα-
λῆν; ἢ ὁ οὐρανὸς τέσσαρα ἔχει πᾶνδωρα δένδρα ¹; ἢ
ἢ γῆ ἄλλον τοιοῦτον πᾶνδωρον ἀδάμαντα ἐγέννησε;

15. Μετὰ δὲ τοῦτον ἐβασίλευσεν ὁ Σαμπατῆς, Σελήνη ὦν
τῆς γῆς, καὶ ἀνὴρ τῆς Βαραγγῆς, οὗ ἐκ τῆς ῥομφαίας,
ὡς ἐκ μάστιγος, προτρεπόμεναι καὶ ἡ εὐκλεία καὶ
ἡ πληθὺς τῶν πολεμίων, ἐπορεύοντο εἰς τὸν οὐρανόν,
θεύσαι καὶ ἀμιλλώμεναι λίαν, ποτέρα τάχιον πορευ-
θεῖη ².

16. Ἐγὼ νομίζω, ὡς ἐν τῇ ὑπερβολικῇ λευκότητι τῆς εὐ-
κλείας τούτου ³ οὐ διεκρίνοντο τὰ τοῦ Σίβα λευκὰ πράγ-
ματα, ἡ Σελήνη, ἡ Γαγγὰ, ὁ Ὀφρις, καὶ ὁ Ταῦρος· δι' ἣν
αἰτίαν ὁ Σίβας ἐθαύμαζε καὶ ἀνεπήδα, διανοούμενος, ὡς
καὶ ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἀπώλεσε ταῦτα.

17. Οἱ μυθεύμενοι ὑπὸ γῆν ὄφεις, αἱ ῥομφαῖαι εἰσι τῶν
ἐχθρῶν τούτου, αἱ κατήσθιον τὴν πνοὴν τῶν ἀντικειμέ-
νων· μὴ δυνάμεναι γὰρ ἐνεργῆσαι κατὰ τούτου ⁴, ἔπесον
ἐπὶ γῆν ἐξ αἰσχύνης.

18. Καὶ αὐτὸς ὁ Ναλακουβάρας, αἰσθόμενος ὡς ἡ Ῥαμβὰ
ἦρα τούτου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐθλίβετο τῇ ἀπουσίᾳ, ἀφρεῖς

1. Ὁ μεγαλόδωρος δηλ. Βαλῆς πάλιν ἦλθεν; ἢ ἐν πᾶνδωρον δέν-
δρον τοῦ οὐρανοῦ; πέντε γὰρ εἰσίν.

2. Καὶ ἡ φήμη δηλονότι, καὶ οἱ ἀναιρεθέντες ἐχθροὶ ἀμιλλῶντο
πρὸς ἀλλήλους, τίς αὐτῶν προλάβει τὴν ἄνοδον.

3. Ἡ εὐκλεία τούτου λευκοτέρα ἦν τῶν λευκῶν πραγμάτων τοῦ
Σίβα· τὸ δὲ λευκὸν οὐ διακρίνεται ἐν μέσῳ τοῦ λευκοτέρου.

4. Ἀμβλείς δηλαδὴ ἐγένοντο κατὰ τούτου.

τὴν ἔριν, ὡς νουνεχῆς, ἔλαβε τὴν μορφὴν τούτου, καὶ ἐτρώ-
ρα ἐκείνης ¹.

19. Μετὰ τοῦτον βασιλεὺς ἐγένετο τῆς γῆς ὁ Ἀχαμιάτης, ὁ τῆς
Βανουματῆς ἀνὴρ, οὗ τῇ ῥομφαίᾳ ἐμβῆναι, τοῦτέστι προσελ-
θεῖν βουλόμενος ὁ ἐχθρὸς, ἐνεβίβαζε πρότερον ἄλλον ἑαυτὸν,
ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῆς σκιᾶς αὐτοῦ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ ².
20. Οἱ γενναῖοι ἐχθροὶ, ποιήσαντες ἔχθραν μετὰ τούτου με-
γάλη ἀνοία, ὡς βόες ἦσαν· διὰ τοῦτο κύψαντες καὶ τῆς
γῆς ἀψάμενοι ταῖς χερσίν, ἔθεντο ἐν ταῖς στόμασιν αὐτῶν
χόρτον ³, καὶ ἐγένοντο ἀληθῶς βόες τετράποδες.
21. Πῶς ἂν τὸ ξίφος τούτου ⁴, ὃ ἔτεμε πολλοὺς λαιμοὺς γεν-
ναίων ἀνδρῶν, συγκριθεῖν τῷ φαρμάκῳ ἐκείνῳ, ὃ κατα-
πιὼν ὁ Σίδας μόνος μέχρι τοῦ λαιμοῦ, εὐλαιμος ἐπωνο-
μάσθη;
22. Τούτου ἐν τῇ γῇ οἱ οἴκοι, ἔχοντες ἀνοικτὰς τὰς θύρας,
ὡς ἀκάμμυστα ὄμματα, ἠγρύπνουν ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς;
μήπως τὸ κάλλος αὐτῶν συληθεῖν ὑπὸ τῶν θείων ὀχη-
μάτων ⁵, τῶν φερομένων ἐπὶ τοῦ αἰθέρος.

4. Εὐμορφότερος δηλονότι ἦν καὶ αὐτοῦ τοῦ Ναλακουβάρα, ὃς
λέγεται πάγκαλος· ἔστι δὲ υἱὸς τοῦ Κουβέρα, Θεοῦ τοῦ πλούτου· ἡ δὲ
'Ραμβά ἐστι θεία νύμφη, λίαν θελξίνους.

2. Ἐφοβεῖτο ἐλθεῖν πλησίον τῆς ῥομφαίας τούτου, καὶ διὰ τοῦτο
ἐνεβίβαζεν ἑαυτὸν πρότερον εἰς τὴν ῥομφαίαν, ὡς κατάσκοπον, ἵν' ἴδοι
ὅποια ἐστίν· ἐννοεῖται δὲ ἡ σκιά αὐτοῦ, ἡ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ, ἵσταμένου
ἔμπροσθεν.

3. Ἐν πολέμῳ ὅστις τίθῃσι χόρτον ἐν στόματι, οὐκ ἀναιρεῖται, ση-
μαίνων διὰ τούτου ὡς βοὺς ἐστίν· ὁ δὲ βοὺς, κατὰ τὸν νόμον τῶν Ἰνδῶν,
οὐκ ἔστιν ἄξιος ἀναιρέσεως.

4. Τὸ ξίφος δηλ. τούτου ἀναιρετικώτερον ἦν τοῦ φαρμάκου.

5. Οὔτε φόβος δηλ. ἦν κλεπτῶν, καὶ οἱ οἴκοι λαμπρότεροι ἦσαν τῶν
θείων ὀχημάτων.

23. Μετὰ δὲ ὁ βασιλεὺς Σαρῶαβαοῦμας, ἀνὴρ ὢν τῆς Σουναν-
δῆς, ἐκυβέρνα τὴν γῆν, ὃς εἴλκυε τὴν βασιλείαν τῶν κατ' ὄ-
ψιν ἐχθρῶν ἐν πολέμῳ, καθὼς τὴν χορδὴν τοῦ τόξου.
24. ὑπὸ τούτου ἡ γῆ ἐδαστάζετο ἐν χειρὶ εὐχερῶς, καὶ τοι-
ῆν πεφορτισμένη τῷ βάρει τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ, καὶ συμ-
πεφυρμένη τοῖς ῥέουσιν αἵμασι τῶν ἐχθρῶν, καὶ καταβε-
βρεγμένη τοῖς δάκρυσι τῶν γυναικῶν ἐκείνων.
25. Αἱ θήλειαι τῶν αἰθερίων θεῶν, οἳ ὀνομάζονται Βιδεα-
δάραϊ¹, πολλοὺς τρόπους ποιήσασαι εἰς τὸ ἡδύναι τὰς
ἐαυτῶν φίλας, αἱ ἔπασχον τῷ πρὸς τοῦτον τὸν βασιλέα
ἔρωτι, οὐκ ἡδυνήθησαν λαβεῖν τὴν τούτου μορφὴν, ὃς ἦν
ἀσύλητος παντὶ τεχνάσματι διὰ τὴν ἣν εἶχεν ἀρετὴν.
26. Πόνος ἐγένετο τῷ εαστάζοντι τὸ σκιαδίων, ὃς περιέφε-
ρεν αὐτὸ πολλάκις τῇ δε κακείσῃ, κατὰ τὰς ἡλιακὰς
ἀκτῖνας, ἐπειδὴ οὐκ ἔβλεπε σκιάν², ἀφανιζομένην ἐκ
τῆς αὐγαζούσης λάμπειως τοῦ σώματος τούτου.
27. Μετὰ τοῦτον ἐγένετο βασιλεὺς ὁ Ζαῖατσένας (Νικόστρα-
τος), ὁ ἀνὴρ τῆς Σουσσουβᾶς, καὶ νικητῆς τῶν ἐχθρῶν,
οὗ ἡ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν διαθέουσα προσταγὴ οὐ παρε-
βαίνετο οὐδὲ τοῖς κραταιοῖς βασιλεῦσιν.
28. Οἱ ἐχθροὶ διδαχθέντες ἐν πολέμῳ τῇ μὲν ὀφρῦ³ τούτου

1. Οἱ Βιδεαδάραϊ, θεοὶ αἰθέριοι, εὐειδεῖς καὶ παντόμιμοι, ὧν αἱ μὲν
θηλειαὶ ἀρπάζουσιν ἐπὶ φιλότῃ ὠραίους ἄνδρας, οἱ δ' ἄρῶνες ὠραίους
γυναῖκας· οὐκ ἡδυνήθησαν ὅμως οὐδὲ ἀρπάσαι ἢ ἀπατῆσαι τοῦτον, οὐδὲ
μεταμορφωθῆναι κατὰ τὴν μορφὴν αὐτοῦ· ἀμίμητος δηλ. ἦν κατὰ τὴν
μορφὴν καὶ ἀσύλητος διὰ τὴν ἣν εἶχεν ἀρετὴν.

2. Οὐκ ἔβλεπε σκιάν, ἐπειδὴ ἠφανίζετο ἐκ τῆς λάμπειως τοῦ προσώ-
που τούτου, καὶ διὰ τοῦτο ἠπόρει καὶ οὐκ ᾔδει ποῦ θῇ τὸ σκιαδίων.

3. Ἐκ μὲν τῆς τροπῆς τῶν ὀφρῶν αὐτοῦ οἱ ἐχθροὶ ἔτρεπον τὰ νῶτα
εἰς φυγὴν· ἐκ δὲ τῆς κινήσεως τοῦ ξίφους αὐτοῦ ἔτρεμον· ἐκ δὲ τῆς
κάμπειως τοῦ τόξου, ἔκαμπτον τοὺς αὐχένους καὶ προσεκύνουν.

τάς τροπᾶς, τῷ δὲ ξίφει τοὺς τρόμους, τῷ δὲ τόξῳ τὰς κάμψεις τοῦ σώματος, ἔθεντο αὐτοδιδάκτως χόρτον ἐν στόματι ¹.

29. Τί οὖν; αἱ ἔφοροι θεαὶ τῶν γυμναστηρίων, τῶν λειμῶνων καὶ τῶν ὑδάτων, ἔρωτι ἐρεθίζόμεναι, οὐκ ἐπεθύμουν τῶν παιδιῶν τούτου τοῦ εὐειδοῦς, αἱ ἐγίνοντο ἐν γυμνασίοις, ἐν ἀνθολογίαις καὶ ὑδροπαιδίαῖς (ἐν λουτροῖς) ;
30. Ὁ παντσειδῆς Βισνοῦς, ὡς δοκεῖ, ποιήσας τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ὁμοειδὲς τῷ τούτου σώματι ² συνεγένετο τῇ Λαξμῇ· διὰ τοῦτο ὁ υἱὸς αὐτοῦ τοῦ Βισνοῦ, ὁ Ἑρως, ὁμοιος τούτῳ τῷ βασιλεῖ κατὰ τὸ θαυμάσιον εἶδος ἐγένετο ³ καὶ νικητῆς τῶν τριῶν κόσμων.
31. Ἐπειτα δ' ἐγένετο δυνατὸς βασιλεὺς, Ροσῆνας τοῦνομα, ἀνὴρ δύω γυναικῶν, τῆς Μαριαδᾶς ⁴ καὶ τῆς Οὐρβῆς, οὗ τὸ ξίφος τρέμον ἐπιπτεν ἐπὶ τῶν δύω ἀκρων ⁵ τοῦ μετώπου τοῦ ἐλέφαντος τοῦ ἐχθροῦ, διὰ τὸ ὑπονοεῖν, ὅτι μαστοὶ εἰσι γυναικός.
32. Οὗτος ἐν πολέμῳ ἠγλαΐζετο, ὡς οἶκος λαμπρᾶς νίκης ⁶, οὗ ἡ μὲν ἐξωμὶς ἀνεπετάννυτο ὑπὸ τοῦ ἀέρος, ὡς σημαία,

1. Ἐν πολέμῳ, ὡς προσίρηται, ὅς ἂν ῥίψῃ τὰ ὅπλα καὶ θῇ χόρτον ἐν τῷ στόματι, οὐκ ἀναιρεῖται.

2. Ἀφῆκε πᾶσαν ἄλλην μορφήν καὶ ἔλαβε τὴν τούτου μορφήν.

3. Πάγκαλος ἦν δηλαδὴ καὶ παγκόσμιος νικητῆς, ὡς ὁ Ἑρως.

4. Μαριαδᾶ λέγεται ὁ ὄρος, τὸ ὄριον, καὶ ἡ αἰδώς. Οὐρβῆ δὲ λέγεται ἡ γῆ.

5. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἐλέφαντος, ἐκατέρωθεν τοῦ μετώπου, δύω ἔσοχα ὁστώδεις πρόκεινται, ὡς μαστοί.

6. Ὁ μὲν βασιλεὺς ἐν πολέμῳ ἦν, ὡς οἶκος βασιλικός, ἐν ᾧ ἵσταται ἡ νικητικὴ σημαία· ὁ δὲ θραγῶν αὐτοῦ, ὡς ὁ κοντὸς τῆς σημαίας· ἡ δὲ ἐξωμὶς αὐτοῦ, ὡς τὸ ἰστίον τῆς σημαίας· ὁ δὲ στέφανος αὐτοῦ, ὡς ὁ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς σημαίας λόφος.

ὁ δὲ μακρὸς βραχίων ἦν, ὡς κοντὸς, ὁ δὲ λιθοκόλλητος στέφανος, ὡς λόφος.

33. Πλάττων τὸ τούτου θερμουργὸν ὁ Σίβας, θερμανθεὶς, ἐξέμαξε τῇ χειρὶ τὸ μέτωπον, ἰδρῶτι περιῤῥέμενον· προσκολλήσει δὲ μορίου τῆς πλαστικῆς ὕλης, ἐγένετο τὸ ἐν μετώπῳ πύρινον αὐτοῦ ὄμμα.
34. Οἱ ἄνθρωποι ἀποτελέσειαν ἂν κατὰ τὴν ἑαυτῶν ἔφεσιν διὰ μὲν τῆς διεσπαρμένης δυσκλείας τῶν ἐχθρῶν τούτου μέγα σκότος ¹, διὰ δὲ τῆς τούτου θερμουργίας ἡλιακὸν φῶς, διὰ δὲ τῆς τούτου εὐκλείας σεληνιαίαν λάμψιν.
35. Μετὰ τοῦτον βασιλεὺς ἐγένετο Βαούμας, ὁ ἀνὴρ τῆς Σουϊα-γναῖς, ὃς ὡς ὢν ὡς ὁ ἥλιος· οὗ οἱ ἐχθροὶ κατακαιόμενοι ἐν δεινοῖς, κατέβρεχον τὸ ἑαυτῶν σῶμα δάκρυσι πολλοῖς ².
36. Ἡ εὐκλεία τούτου ἡγλαΐζετο ὡς ἡ Σιδὰ ³, ἀφικνουμένη ἀκωλύτως καὶ εἰς τοὺς τρεῖς κόσμους· πιούσα δὲ διὰ τῆς ἑαυτῆς ἀγλαΐας τὴν ἀγλαΐαν τῆς ἀμβροσίας ⁴, διαμένει εἰς αἰῶνας αἰώνων.
37. Αἱ γυναῖκες τῶν ἐφόρων τῶν τῆς γῆς μερῶν θεῶν ἡγκαλίζοντο σφοδρῶς καὶ ἡδέως καὶ λίαν περιχαρῶς αὐτοὺς, ἀγλαΐζομένους πάντα τὰ μέλη, διὰ τῆς εἰς τοῦτον εἰσδύσεως ⁵.

1. Οἱ Ἴνδοι ἀναφέρουσι τὸ μὲν σκότος, ὡς μέλαν, εἰς τὴν δυσφημίαν· τὸ δὲ ἡλιακὸν φῶς, ὡς θερμαντικὸν, εἰς τὴν ὀξύτητα, εἰς τὴν θερμουργίαν· τὸ δὲ σεληνιακὸν φῶς, ὡς λευκὸν καὶ ὀροσερὸν, εἰς τὴν εὐφημίαν.

2. Πολλὰ δηλ. πάσχοντες δεινὰ ὑπ' αὐτοῦ ἔκλειον.

3. Ὡς ἡ Σιδὰ, ἡ θαυματουργὸς γυνή.

4. Ὑπερβάσα δηλ. τὴν λευκότητα τῆς ἀμβροσίας, διαμένει εἰς αἰῶνας αἰώνων, καθὼς ἡ Σιδὰ ἀφικνεῖται καὶ εἰς τοὺς τρεῖς κόσμους, καὶ πιούσα τὴν ἀμβροσίαν διαμένει εἰς αἰῶνας αἰώνων.

5. Οἱ ἔφοροι τοῦ Κόσμου θεοὶ εἰσδύουσι τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως, ὡς φρονοῦσι.

38. Οὗτος ὁ πολύνους, ὃς ἐγίνωσκεν ὡς ψευδῇ εἰσι πάντα τὰ ἐν τούτῳ τῷ, ὡς δράματι, κόσμῳ φαινόμενα ¹, παντὸς πάθους ἀμέτοχος ἦν ². ἐδείκνυε δὲ χαρὰν καὶ ὀργὴν καὶ τὰ λοιπὰ πάθη προσηκόντως τῷ καιρῷ.
39. Μετὰ δ' ἐγένετο βασιλεὺς Αἰουταΐαζης ³ τοῦνομα, ἀνὴρ ὢν τῆς Ταπᾶς· ὃν ἰδὼν ὁ Ἔρωσ καὶ φοβηθεὶς, μήπως ἰδοῦσα τοῦτον ἀγκεῖνον ἡ Ἑρτὴ, ἄθυμος γένοιτο, ἀμελὴς ἐγένετο ⁴.
40. Ἐχλευάζοντο ὑπὸ τῶν θειαινῶν αἱ γυναῖκες τούτου τοῦ βασιλέως, ἐπειδὴ ὁ ὕπνος αὐτῶν ἐμπόδιον ἦν τῆς θεωρίας αὐτοῦ· ἀντεχλευάζοντο δὲ καὶ αἱ θεαὶ ὑπὸ τῶν γυναικῶν καυχωμένων, ὅτι καὶ ἐν ὕπνῳ ἔχουσιν αὐτὸν ἐν ἀγκάλας ⁵.
41. Οὐκ ἔστι παράδοξον, ὡς τὸ κλέος τούτου ἔθαλλεν ὡς φυτὸν, ἀρδόμενον τοῖς ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν δάκρυσι τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν, ὡς ὕδασιν ἐκ νεφῶν· τοῦτο δὲ τὸ παράδοξον, ὅτι τὸ ὡς πῦρ θερμουργὸν τούτου ἐξήπτετο τοῖς ὕδασιν ἐκείνων τῶν δακρύων.
42. Οἱ θεοὶ ἐν τῇ μελλούσῃ γεννήσει ⁶ τὸν μισθὸν διδόντες τοῖς σεβομένοις αὐτούς· τοῦτο δὲ τὸ μέγα ἑαυτῶν στίγμα

1. Δράμα ἐστὶν οὗτος ὁ Κόσμος· δραματουργὸς δὲ ὁ Θεός.

2. Οὐκ ἦν δηλ. προστηλωμένδς τοῖς τοῦ κόσμου πάθεσι.

3. Αἰουταΐαζης ἐφερμηνεύεται, ὁ ἐκτελεστικὴς δεκακισχιλίων θυσῶν, Μυριοθύτης.

4. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· ὁ γὰρ Ἔρωσ λέγεται καὶ Ἀνάγκας, τουτέστιν ἀμελὴς ἢ λυσιμελής.

5. Οἶοναί ἔλεγον· ἡμεῖς μᾶλλον μακάριαι ἐσμὲν ἢ ὑμεῖς· ὑμεῖς μὲν γὰρ αἶψα τοῦτον βλέπετε, ὡς ἄυπνον· ἡμεῖς δὲ οὐ μόνον τοῦτον βλέπομεν, ἀλλὰ καὶ ἐν ἀγκάλας ἔχομεν, οὐ μόνον γρηγοροῦσαι, ἀλλὰ δὴ καὶ ὑπνοῦσαι.

6. Οἱ γὰρ Ἴνδοι δοξάζουσι τὴν μετεμψύχωσιν.

ἐξαλειψαί θελήσαντες, ἔλαβον τὴν μορφὴν τούτου, ὃς εὐθέως ἀντέμειβε τοὺς αὐτὸν θεραπεύοντας.

43. Μετὰ τοῦτον ἀνεδέξατο τὴν φροντίδα τῆς γῆς ὁ Ἀκροδανᾶς (Ἀόργητος), ἀνὴρ ὢν τῆς Καρενουκᾶς, οὗ τὴν μεγαλοδωρίαν ἀδουσῶν τῶν ὑπὸ γῆν θηλέων ὄφρων ἀκούσας ὁ Βαλῆς, ἀφῆκε τὴν ἔπαρσιν.

44. Τούτου ἡ εὐφημία καὶ θερμουργία ἐπαιζέτην καθ' ἑκάστην ἐπὶ τῆς αὐλῆς τοῦ οὐρανοῦ μετὰ λαμπρῶν σφαιρῶν, ἀναδυομένων ἐκ τοῦ βάθους τῆς γῆς, καὶ καταδυομένων, αἱ εἰσὶν ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη ¹.

45. Ὑπὸ τούτου οὐχ ἠρπάζετο οὐδὲ ὁ πλοῦτος, ὃς κατηναλίσκετο εἰς ἀγαθὰ ἔργα, τῶν ἀγαθουργῶν καὶ θεοσεβῶν ἐχθρῶν, ἡττηθέντων ἐν πολέμῳ καὶ ὑποταγέντων.

46. Οὗτος ἐν μὲν ἡμέρᾳ μεγάλῳ πόνῳ συνῆν ἐκ τοῦ οὐ ἔφερε μεγάλου φορτίου τῆς γῆς· ἐν δὲ νυκτὶ χαίρων ἔδωκε κατ' ὄναρ καὶ ὕπαρ τὸν Θεόν, ὄντα ἐν ἀνεικέστῳ χώρᾳ τοῦ οὐρανοῦ.

47. Μετὰ δὲ τοῦτον βασιλεὺς τῆς γῆς ἐγένετο ὁ Δεθατίτης ², συζευχθεὶς γυναικὶ καλουμένην Βασᾶ· πρὸς ὃν ἔριν θέμενοι ἐν πολέμῳ οἱ ἐχθροί, ἐγένοντο καὶ αὐτοὶ Δεθατίται.

48. Ἐν τῇ διασπαρθείσῃ εὐφημίᾳ τούτου, εἰπούσης τῆς θεᾶς Παρβατῆς τῷ Σίβᾳ· « Ἄρα τὸ μέλαν τοῦ λαίμου σου ἐξήλειπται σήμερον ; » εἶδεν ἑαυτὸν ὁ Σίβας σὺν χαρᾷ εἰς

1. Ἡ θερμότης ἀναφέρεται εἰς τὸν Ἥλιον, ἡ δὲ εὐκλεία εἰς τὴν Σελήνην.

2. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ Ποιητής· Δεθατίτης γὰρ λέγεται κατ' ἐτυμολογίαν Θεόξενος, τουτέστιν ὁ ξενιζόμενος παρὰ τῷ Θεῷ· διὰ τοῦτο ἐπάγει ὅτι ἐγένοντο καὶ αὐτοὶ Δεθατίται, τουτέστιν, ἀποθανόντες ἐν πολέμῳ ἐξενίσθησαν παρὰ τῷ Θεῷ, ἐγένοντο οὐράνιοι· οἱ γὰρ θανόντες ἡρώϊκως ἐν πολέμῳ, εἰς τὸν οὐρανὸν, λέγουσι, πορεύονται.

τὴν πολύτιμον λίθον, τὴν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ περὶ τὸν τράχηλον ὄψεως.

49. Τούτου ὁ θυμὸς ἐν δεινῷ πολέμῳ ἀπεπαύετο, λέγοντος τοῦ ἐχθροῦ· « Τί ἀναιρεῖς ἐμὲ, ὃς κατὰ τὸ ἔθος τῆς πρὸς » τοὺς ἐφόρους τῆς γῆς θεοὺς λατρεύας, σοὶ αὐτῷ ἐλάτρευ- » σα ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐμαυτοῦ ἐξόδου ¹· »

50. Ὁ παντογνώστης Σίδας, ὁ πενταφυῆ μορφὴν ἔχων ² χοῶς, ὕδατος, πυρὸς, αἰθέρος καὶ ἀέρος, ἀριθμήσας τὰ ἄτομα τοῦ χοῶς, τοῦ ὕδατος, τοῦ πυρὸς καὶ τοὺς ἀστέρας, εἶ- πεν, ὅτι τὰ προτερήματα τούτου ἀναριθμητὰ εἰσιν

51. Ἐπὶ τοῦ θρόνου δὲ τούτου τοῦ βασιλείως Δεβατίτου ἐκά- θισεν, ὡς λέων ἐπ' ὄρους, ὁ Σηρούσας, ὁ σύζυγος τῆς Δε- βᾶς, ὃς διακόψας τὴν πληθὺν τῶν ἐχθρῶν, ὡς ἐλεφάντων ἀγέλην, διέσπειρεν ἐπαίνους λευκοὺς ὡς μαργαρίτας.

52. Τούτου τῶν ποδῶν οἱ δέκα ὄνυχες, πλυθέντες τοῖς τῶν ἐχθρῶν δάκρυσι, καὶ στιλβωθέντες ταῖς προστρι- βαῖς ³ τῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτῶν λίθων, ἐγένοντο ἕκα- στος κάτοπτρον τῶν δέκα μερῶν τοῦ κόσμου.

53. Ἐπειδὴ αἱ γυναῖκες ἔβλεπον τοῦτον ἀσκαρδαμυκτὶ, διὰ τοῦτο εἰκάζετο, ὡς αἱ θεαὶ εἰσέδυσαν αὐτάς, ὥστε θεάσθαι τοῦτον ⁴· ἀλλὰ καὶ αἱ θήλειαι τῶν ὑπὸ γῆν ὄψεων ἔβλεπον τοῦτον διὰ τῆς ἀκοῆς τῆς τούτου εὐμορφίας ⁵.

1. Λατρεύσας τοῖς ἐφόροις τοῦ κόσμου θεοῖς, σοὶ αὐτῷ ἐλάτρευσα. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ἐν σοὶ εἰσι.

2. Αὐτὸς δηλ. ἐστι τὰ πάντα.

3. Οἱ ἥτινες Ἰνδοὶ προσκυνοῦντες τοὺς κρείττους προστρίβουσι τὸ μέτωπον τοῖς δακτύλοις τῶν ποδῶν· οὗτοι δ' ὄντες βασιλεῖς, καὶ λιθο- κολλήτους ἔχοντες στεφάνους, προσκυνοῦντες ἀποστρίλδουσι τοὺς ὄνυχας τούτου, διὰ τῆς προστρίψεως τῶν ἐν τοῖς στεφάνοις λίθων.

4. Οἱ γὰρ θεοὶ ἀκοιμήτους ἔχουσι τοὺς ὀφθαλμούς.

5. Λέγουσιν ὡς οἱ ὄφεις οὐκ ἔχουσιν ὤτα· ἀκούουσι δὲ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν.

54. Τούτου τὸ θερμουργὸν νεοφανὴς Ἥλιος ἦν, ἀνατολὴν μὲν ἔχων πανταχοῦ, δύσιν δὲ οὐδαμοῦ. Ὅστις δὲ τῶν βασιλέων τὸ βασιλικὸν ἀπέριπτε σκιάδιον ¹, εἰς τοῦτον, οὐ διῆκεν ἡ θερμότης.
55. Μετὰ δὲ τοῦτον ὁ βασιλεὺς Ἀξαράζας, ὁ ἀνὴρ τῆς Σβαλᾶς ² ἐξῆψε τὴν ἑαυτοῦ ἀνδρείαν ἐν τῷ ἐχθρῷ, ὡς φλόγα ἐν δρυμῷ, οὗ ἐν τῇ λευκῇ εὐκλείᾳ οὖσα ἡ Σελήνη, ἐτύγχανεν ἀνέσεως, ὡς οἰκοῦσα ἐν τῇ γαλακτικῇ θαλάσῃ ³.
56. Ὁ εἰρημένος ἐχθρὸς τούτου ⁴ καὶ λέοντας ἀνεῖλεν ἐν δρυμῷ εὐμαρῶς, οὐ δι' ὄπλου, ἀλλὰ διὰ μόνης τῆς χειρὸς αὐτοῦ, οἱ ἐπέδραμον, ἰδόντες τοὺς μαστοὺς γυναικὸς, πλησίον τούτου ἰσταμένης, καὶ νομίσαντες τὰς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐλέφαντος μαστώδεις ἐξοχάς.
57. Ὅ,τε Σίβας καὶ ὁ Βισνοῦς, ἰδόντες τὸ κάλλος τούτου, ὁ μὲν μελαγχολῶν ἦν ὅλως ἐν ἑαυτῷ, ὅτι γυναικίαν ὅλην φύσιν οὐκ ἔλαβεν ⁵. ὁ δὲ Βισνοῦς ἐγνω-

1. Τὸ γὰρ σκιάδιον, δ' κρτυοῦσιν ἐπὶ κεφαλῆς εἰς ἀποσκίασιν τοῦ ἡλίου, βασιλικὸν ἐστὶ παράσημον ἐν Ἰνδοῖς· δηλονότι, ὅστις τῶν βασιλέων προσκυνῶν ὑπετάγεται τούτῳ τῷ Σρηρούσῃ, ἐκείνῳ φίλος ἦν.

2. Σβαλὰ λέγεται ἡ φλόξ· ὅθεν ὁ ποιητὴς παίζει πρὸς τὴν λέξιν.

3. Ἑπτὰ θάλασσαι μυθεύονται παρ' Ἰνδοῖς· ὧν μία ἐστὶ καὶ ἡ ἐκ γάλακτος, ἐξ ἧς ἐγεννήθη ἡ Σελήνη.

4. Ἐνταῦθα λέγει ὁποῖός τις ἦν ὁ τούτου ἐχθρὸς, περὶ οὗ εἴρηκεν ἀνωτέρω, ὅτι κατηθάλωσεν αὐτὸν ἡ τούτου ἀνδρεία, καθὼς ἡ φλόξ τὴν ὕλην· δηλονότι τοσοῦτον γενναῖος καὶ φοβερός ἦν ὁ τούτου ἐχθρὸς, ὥστε οὐχὶ δι' ὄπλου, ἀλλὰ διὰ μόνης τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐνίκησε λέοντας, οἳ οὐκ ἐφοβοῦντο οὐδὲ τοὺς ἐλέφαντας. Ὅρα δὲ πῶς κἀνταῦθα ὁ ποιητὴς παίζει· ἐπειδὴ γὰρ εἴρηκεν ἀνωτέρω, παραβάλλων τὸν ἐχθρὸν τούτου θάσει κατακεκαυμένῳ ὑπὸ πυρός, διὰ τοῦτο ἐπύγαγεν ἑνταῦθα, καὶ λέοντας καὶ ἐλέφαντας, οἱ διαιτῶνται ἐν θάσεσι.

5. Ἡ εἰκὼν τοῦ Σίβα ἐνίοτε γράφεται διφυῆς, κατὰ μὲν τὸ δεξιὸν μέρος ἀρσενική, κατὰ δὲ τὸ ἀριστερόν θηλυκή· διὰ δὲ τούτου ὑπαινίττονται, ὡς ἐξ ἄρρενος καὶ θήλεος τὸ πᾶν συνίσταται.

σιμάχει, ὅτι λαβὼν ποτε γυναικείαν φύσιν, ἀφῆκεν αὐτήν ¹.

58. Ἐν τῇ γῇ τούτου ὁ θάνατος ἐν ὧρα ἔκλειεν, ὡς ὕπνος, τὰ ὅμματα τῶν ἀνθρώπων ², ἀγαθοῖς ἔργοις διαπρεπόντων, μηδὲν πάθος μήτε βλεπόντων, μήτ' ἀκουόντων, καὶ χρηστολογίαις καὶ εὐπροσηγορίαις χαϊρόντων.

59. Μετὰ τοῦτον βασιλεὺς ἐγένετο ὁ Ματινάρας, ὁ ἀνὴρ τῆς Σαρασθατῆς, οὗ ἐν τοῖς τῶν ποδῶν ὄνυξιν, ὡς ἐν χαρίεσι λιμνιδίοις, ἀντέλαμπεν ἡ δεκαμερὴς βασιλεία, διὰ τῆς τῶν βασιλέων προσκυνήσεως ³.

60. Καταφρονήσας οὗτος ἐν πολέμῳ τοῦ μὲν ξίφους, ἐπειδὴ ἔτρεμε, τοῦ δὲ τόξου, ἐπειδὴ τὰ νῶτα πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἐδείκνυνεν, ἐνίκησε τοὺς ἐχθροὺς βασιλεῖς τῇ ὀφρύϊ αὐτοῦ.

61. Τίς ἐρωτικὴ οὐ περιεπτύσσετο πολλάνικς τοῦτον, τὸν ἐκ τῶν προτερημάτων ἑαυτοῦ ὄντα ἐν καρδίᾳ παντὸς ἐρωτικού; Τίς οὐκ ἐφίλει πλεονάκικς κατ' ἰδίαν τὸ στόμα τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, τὸ ὃν πλήρες ἀσμάτων τῶν πλεονεκτημάτων τούτου ⁴;

62. Καὶ αὐτὸς ὁ Βραχμᾶς ⁵, ὁ πανταγνώστης, οὐκ ἐγίνωσκε

1. Ὁ Βισνοῦς ἔλαβε γυναικείαν φύσιν, εἰς ἀπάτην τῶν δαιμόνων, ὅτε ἐξῆλθεν ὡς ἁμβροσία ἐκ τῆς θαλάσσης.

2. Οὐκ ἀπέθνησκον δηλ. παρ' ὧραν οἱ ἄνθρωποι νέοι ὄντες, ἀλλὰ γηράσκοντες.

3. Δηλονότι πάντων τῶν μερῶν τῆς γῆς οἱ βασιλεῖς προσεκύνουν τοὺς πόδας αὐτοῦ.

4. Δηλονότι περιπτυσσόμεναι τοὺς ἑαυτῶν ἄνδρας, ὧν ἐν τῇ διανοίᾳ ἦν οὗτος, ἐνεκα τῶν ἑαυτοῦ προτερημάτων, τοῦτον περιεπτύσσοντο.

5. Καὶ αὐτὸς ὁ Βραχμᾶς, ὅστις πεποίηκε τὰ προτερήματα τούτου καὶ εἴρηκεν αὐτὰ πολλάνικς, οὐκ εἶχεν αὐτὰ ἐν μνήμῃ, διὰ τὸν ἀριθμὸν τὸν πολύν.

τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπ' αὐτοῦ πεποιημένων τε καὶ λελεγμένων προτερημάτων τούτου, καὶ ἱκανῶν ὄντων εὐκοσμον τὸν κόσμον καταστήσαι.

63. Μετὰ τοῦτον ἐκόσμησε τὴν γῆν ὁ βασιλεὺς Σισσοῦς, ὁ ἀνὴρ τῆς Ἰαμουναῆς, οὗ εἰς τὴν λαμπρότητα, τὴν οὖσαν ὡς λαμπρὸς λύχνος τῶν τριῶν κόσμων, ἐμπίπτων ὁ Ἥλιος, ἐφαίνετο ὡς πυραλλίς ¹.

64. Τούτου ἡ ῥομφαία, ποιήσασα λατρεῖαν τῇ γῇ τοῦ πολέμου, ὡς δι' ἀνθέων ² τῶν μαργάρων, πεσόντων ἐκ τοῦ μετώπου τοῦ ἐλέφαντος ³, πληγέντος, κατέπιε τῶν ἐχθρῶν τὸ πῦρ, ὡς τερατουργὸς ⁴, τὸ καταναλίσκον τοὺς ἐχθρούς.

65. Ἐπὶ τούτου τοῦ λαμπρῶς νικήσαντος τὴν ἄγνοιαν, τὴν νικῶσαν τὸν κόσμον, ἔπιπτον πανταχόθεν τὰ θέλη τοῦ Ἐρωτος καὶ ἐν καιρῷ τῆς μετὰ γυναικῶν παιδιᾶς, ὡς ἀνθοβολαί ⁵.

66. Οὗτος ὁ μέγας αἰθὴρ λέγεται ὑπὸ τῶν σοφῶν, τοῦ μὲν Βισνοῦ ποῦς, τοῦ δὲ Σίβας, ὁρῶν τῆς κεφαλῆς· ἀλλὰ καὶ οὗτοι οἱ μεγάλοι θεοὶ ἐφαίνοντο, ὁ μὲν Βισνοῦς, ὡς Βομβύλιος, ὁ δὲ Σίβας, ὡς χῆν ⁶, ἐπὶ τοῦ λωτοῦ τῆς

1. Λαμπρότερος δηλ. καὶ θερμότερος ἦν καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἥλιου. Ἀστείως ἔχει τὸ πρωτότυπον· Πατάγγα γὰρ λέγεται καὶ ὁ Ἥλιος καὶ ἡ πυραλλίς τῷ αὐτῷ ὀνόματι.

2. Οἱ γὰρ Ἰνδοὶ λατρεύοντες τοῖς θεοῖς, προσφέρουσιν ἄνθη.

3. Μυθολογοῦσιν ὡς ἐν μὲν τῇ κεφαλῇ τοῦ ἐλέφαντος μαργαρίται εἰσιν, ἐν δὲ τῇ κεφαλῇ τοῦ ὄφεως, πολῦτιμοι λίθοι.

4. Εἰσὶ τινες τῶν τερατοποιῶν ἐν Ἰνδία, οἱ πυρσὸν μέγαν τῇ χειρὶ φέροντες, περιφέρονται γυμνοὶ, ὡς δαιμονόληπτοι, καὶ ἐντιθέασι τὴν φλόγα τῷ σώματι καὶ τῷ στόματι, μηδ' αὖτως φλεγόμενοι.

5. Οὐκ ἦν δηλ. γυναιομανής, ἀλλὰ σώφρων καὶ ἐγκρατής.

6. Μέλας ὁ Βισνοῦς, μέλας καὶ ὁ Βομβύλιος, ὃς περιίπταται ἐπὶ τοῦ

εὐκλείας τῆς μεθ' ὕδατος γινομένης πολυδωρίας τούτου¹.

67. Μετὰ δ' ἐγένετο βασιλεὺς τῆς γῆς ὁ πανέκλαμπρος Ἀλήνας, ὁ ἀνὴρ τῆς Ῥαθανταρῆς, οὗ ὁ θυμὸς² καὶ τὸ ξίφος ἐν πολέμῳ ἀνῆγον εἰς οὐρανὸν τοὺς ἀντικειμένους, καθὼς τὸ πῦρ καὶ ὁ καπνὸς τῆς θυσίας τοὺς θύοντας³.
68. Τούτου τὸ τόξον τίνι ἀν συγκριθεῖη; οὐ γὰρ πώποτε τοιοῦτον ἀνεφάνη τόξον. Τὸ μὲν γε τόξον τοῦ Σίβα κατερράγη ὑπὸ τοῦ Ῥάμα, καὶ παιδίου ὄντος· ποῦ δὲ χορδὴ καλὴ τῷ τόξῳ τοῦ Ἰνδρα⁴; τὸ δὲ τόξον τοῦ Βισνοῦ, ἡ Σάργκα, λέγεται μὲν, ὡς ὑπερφυῆς ἐστίν, οὐδεὶς δ' ὅμως αὐτὸ εἶδεν.
69. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπῶντες τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὑπελαμβάνοντο ὑπ' αὐτῶν, ὅτι εἰσὶν αὐτὸς ὁ Ἀλήνας· ἄρα οἱ ἄρρενες καὶ αἱ θήλειαι ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις οὐχ ἤδοντο ἀλλήλοις ὁμοίως, ὁμοίως ἀλλήλους ἀγαπῶντες;
70. Καὶ τοι δ' οὗτος κατεβρέχετο τῷ χυμῷ τῶν ἀγαθῶν ἔργων, θερμαινόμενος ὅμως τῷ βάρει τῶν ἐπτά νησωδῶν γαιῶν⁵, ἐπινεν ὅλη ψυχῇ τὸν θυμὸν τῆς ἀμβροσίας τῶν

ἀνθους λωτοῦ. Λευκὸς ὁ Σίβας, λευκὸς καὶ ὁ χῆν, ὃς ἐμφιλοχωρεῖ τῷ ὕδατι, ἐν ᾧ φύεται ὁ λωτός.

1. Ὡς μικροὶ ἐφαίνοντο οἱ μεγάλοι οὗτοι θεοὶ ἐν τῇ εὐκλείᾳ τούτου, δηλ. ἡ εὐκλεία τούτου ἄπειρος ἦν καὶ ἀπεριόριστος. Ὑπερβολὴ τοῦτο. Σημείωσαι ὡς οἱ Ἰνδοὶ διδόασιν τὰ δωρήματα τοῖς Βραχμῶσι μεθ' ὕδατος ἐν παλάμῃ.

2. Ὁ θυμὸς ἐστίν ὡς τὸ πῦρ, τὸ δὲ ξίφος ὡς ὁ καπνός.

3. Τὸ πρωτότυπον ἔχει πολλὴν χάριν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· Ἄσβα γὰρ λέγεται καὶ ἡ μάχη καὶ ἡ θυσία.

4. Τὸ τόξον τοῦ Ἰνδρα, ὅς ἐστιν ὁ ὄμβριος Θεὸς, ἡ Ἴρις ἐστίν, ἡ ἐν αἰθέρι φαινόμενη μετὰ τὴν βροχὴν.

5. Καθὼς ἐπὶ θαλάσσης μυθολογοῦσιν οἱ Ἰνδοί, οὕτω καὶ ἐπὶ γαίας, περιρρέομένης κατὰ μέρος ὑπὸ τῶν θαλασσῶν.

γυναικείων χειλέων, εἰς ἄνεσιν τοῦ πόνου, μηδαμῶς προσηλωμένος αὐταῖς.

71. Μετὰ τοῦτον βασιλεὺς ἐγένετο ὁ Δουσσέντας, ὁ ὀλέτωρ τῶν στρατιῶν τῶν πολεμίων βασιλέων, ὃς ἠγλαΐζετο μετὰ τεσσάρων νεωτέρων ἀδελφῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ, καθὼς ὁ τετράχειρ Βισνοῦς ¹ ἐν τῇ ἀγκάλῃ τῆς Λαξμῆς.

72. Τούτῳ ὕμνον οἱ σοφοὶ Βραχμᾶνες ἐποιοῦν, χρίοντες τὸ μέτωπον αὐτοῦ κρόκῳ, διὰ τοῦ ἄκρου τοῦ μικροῦ δακτύλου, καὶ τιθέντες ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ.

73. Ἐν μέσῳ θαυμασιῶν οὔστων, ἀφιεμένων, ἡ τοῦ Ἰάμα ὀφρὺς, ὡς δραματοργὸς γυνή ², ἤρχετο εἰς τὸ τόξον τούτου, ὃ ἦν ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ πολέμου, καὶ ἐδραματούργει, ἀναστρέφον τάγματα τῶν πολεμίων.

74. Τὰ ὦτα τῶν ὑπὸ γῆν ὄφειν ἠνώθησαν τοῖς ὄμμασιν ἐθελουσίως ³, ἔν' ἴδοιεν εἰς θυμηδίαν κατὰ κόρον τὸ ἀνέκφραστον κάλλος τούτου, ὅτε ἐξεστράτευσεν εἰς τὸν ὑποχθόνιον κόσμον.

75. Κατὰ τὸ ὃ εἶχεν ἰδίωμα τοῦ ποιῆσαι τοὺς τρεῖς κόσμους λευκοῦς, ἡ εὐκλεία τούτου εἰσέβη καὶ εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ Βισνοῦ. Πῶς γὰρ ἂν ἄλλως ἔλαμπεν ὁ ἐν τῷ ὀμφαλῷ τοῦ Βισνοῦ λευκὸς λωτὸς, ὅς ἐστιν ὁ ποῦς τῆς εὐκλείας ταύτης ⁴;

1. Ὁ Βισνοῦς τετράχειρ γράφεται, διὰ τὸ πολυδύναμον καὶ παντοδύναμον. Παράκιοις τούτῳ ἐστὶν ἡ Λαξμῆ, καθὼς τῷ Διὶ ἡ Ἥρα.

2. Οἱ δραματοργοὶ ἔχουσι καὶ γυναῖκας συνερίθους.

3. Ἐπειδὴ οἱ ὄφεις λέγονται, ὅτι διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἀκούουσι, διὰ τοῦτο ὁ ποιητὴς ἀστείως ὑποτίθηναι, ὅτι τὰ ὦτα τῶν ὄφειν, μὴ δυνάμενα ἀκούειν τοῦ κάλλους τούτου, ὅπερ ἦν ἄρρητον καὶ ἀνέκφραστον, ἠνώθησαν τοῖς ὄμμασιν, εἰς τὸ ἰδεῖν τὸ κάλλος αὐτοῦ.

4. Δηλονότι ὁ ἐν τῷ ὀμφαλῷ τοῦ Βισνοῦ λωτὸς οὐκ ἔστιν ἀληθὴς

76. Τούτου τῆς φήμης ἐπὶ τῇ πολυδωρίᾳ ἀδομένης ἐν οὐρανῷ, τὸ μὲν πάνδωρον δένδρον ἐποίει τὸ ἔργον τῆς ἀποσμήξεως τοῦ ἰδρωτός διὰ τῶν κλάδων, ὡς δὲ ἄκρων ἱματίου ¹. ἡ δὲ πάνδωρος βοῦς ἐρρίπιζε τῇ οὐρᾷ ². τὸ δ' ἔργον τῆς διὰ φωτός λατρείας ἐποίει ὁ οὐράνιος ἀδάμας, ὁ ὢν ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν θεῶν, ἃς ἐσάλευον ἐκ χαρᾶς ³.

77. Οὗτος κυκώσας καὶ ἀναταράξας, ὡς θάλασσαν, τὴν βαθεῖαν στρατιάν τῶν πολεμίων βασιλέων πάντων, καὶ

λωτός, ἀλλ' ὁ ποῦς τῆς φήμης, ἣτις εἰσέδου καὶ εἰς αὐτόν, ὡς ἀπανταχοῦ παρόντα, διὰ τοῦ ὀμφαλοῦ, καὶ ἔμεινεν ὁ ποῦς αὐτῆς ἕξω. — Μυθολογοῦσιν, ὅτι ὁ Βισνοὺς ἦν ἐν τοῖς ὕδασιν, ἐπαναπαυόμενος ἐπὶ ὤμου ὀφείως χιλιάδας χιλιάδων ἑτῶν. Τελευταῖον δὲ ἀνεβλάστησεν εἰς λωτός ἐκ τοῦ ὀμφαλοῦ αὐτοῦ· ἐπὶ δὲ τοῦ ἄκρου τοῦ λωτοῦ ἐγεννήθη αὐτοφυῶς ὁ Βραχμᾶς, ὃς ἐποίησε τὸ πᾶν τοῦτο· ὅθεν ὁ Βραχμᾶς λέγεται καὶ αὐτοφυῆς καὶ λωτοφυῆς.

1. "Ἔστι καὶ τοῦτο μία θεραπεία πρὸς τοὺς κρεῖττονας, τὸ ἀποσμήχειν τὸν ἰδρῶτα· διὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς εἰκόνος τοῦ Θεοῦ ἐν λατρείᾳ ἵσταται καὶ εἷς, ἔχων κασιδρῶτα τῇ χειρὶ καὶ περιφέρων αὐτὰ φαίνεται ὥσπερ εἰ ἀποσμήχει τὸν ἰδρῶτα.

2. Ἐπειδὴ ἐν Ἰνδίᾳ ἐθίζουσι ῥιπίζειν εἰς τιμὴν τοὺς μερίζοντας καὶ ἡγεμόνας λευκῇ οὐρᾷ βοῦς, ὡς εἴρηται πρότερον, διὰ τοῦτο ὑποθετικῶς ὁ ποιητὴς λέγει ἐνταῦθα, ὅτι ἡ πάνδωρος βοῦς, ἀκούσασα τῆς φήμης τούτου, ἐρρίπιζε τῇ ἑαυτῆς οὐρᾷ, ἐποίει δηλονότι ἔργον δουλικόν, μὴ οὔσης ἐν χρεῖᾳ τῆς πανδωρίας αὐτῆς.

3. Οἱ Ἰνδοὶ λατρεύουσι τοῖς θεοῖς, ἐγγέροντες ὕδωρ, προσφέροντες ἄσθη, ἡ φύλλα, ἡ καρποὺς, θυμιῶντες, χρίοντες χρώμασιν σκάνθειςιν, ἡ καὶ μύροις ἀλείφοντες. "Ἔστι δὲ καὶ αὕτη μία λατρεία, ἡ διὰ φωτός· ἄπτοντες γὰρ λύχον, βούτυρον ἔχοντα ἀντὶ ἐλαίου, περιάγουσι τοῦτον, ὡς τὸ θυμιατήριον, πρὸ τῶν θεῶν. "Ὅθεν καὶ ὁ ποιητὴς οὗτος ῥαψοδεῖ, ὅτι ὁ πάνδωρος ἀδάμας, ὡς φωσφόρος καὶ πολύφωτος, ἐγένετο ἡ διὰ φωτός λατρεία, ἐποίει ἔργον δουλικόν ὀηλαθῆ, μὴ οὔσης ἐν χρεῖᾳ τῆς πανδωρίας αὐτοῦ.

παγκόσμιον αὐτοκρατορίαν κτησάμενος, πολλὰς θυσίας ἐτέλεσεν. Ὅθεν ἔγωγε οἶομαι, ὅτι τὸ ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ἐφόρου τῆς θυσίας Βισνοῦ μέλαν προσεγένετο ἐκ τῶν ἀνισταμένων κυματοειδῶν καπνῶν τῶν θυσιῶν τούτου, ὃ μέχρι τῆς σήμερον ἐξαλείφαι ὁ Βισνοῦς οὐ δύναται ¹.

78. Ἐκ τοῦ βάρους τῆς δυνάμεως τούτου, τῆς σφαίρας τῆς γῆς σειομένης, ἡ μὲν θάλασσα ἐκυματίζετο ὑψοῦ λίαν, καὶ κατεπόντιζε τὰ πλοῖα· τὰ δὲ ὑψηρεφῇ ὄρη διεκλονοῦντό τε καὶ ἀνετρέποντο· τὰ δὲ συνηρεφῇ ἄλσῃ κατεκαίοντο ἐκ τῶν προστριβομένων κλάδων τῶν δένδρων· οἱ δ' ἐχθροὶ διὰ τοῦτο εἰς τοῦτον κατέφευγον παρατυκία ².

79. Ἐπειδὴ ἡ Σελήνη, ἡ γαλακτώδης θάλασσα, ὁ Καϊλάσας ³, ὁ βασιλεὺς τῶν ὄψεων Σέσσας ⁴, ἡ οὐρανία Γαγγὰ, τὸ οὐράνιον δένδρον, ἡ Μανδάρρα, οἱ ἐκ μαργάρων ὄρμοι, τὰ ἄστρα, καίπερ ὄντα ὑπέρλαμπρα καὶ λευκὰ, οὐκ ἐφαίνοντο ἐν τῇ εὐφημίᾳ τούτου τοῦ ἡρωϊκοῦ, τῇ ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις περικεχυμένῃ· διὰ τοῦτο ἀναμφιβόλως ταῦτα πάντα ἐγένοντο ὡς ἄτομα ποιητικὰ καὶ συστατικά ⁵ τῆς εὐφημίας τούτου.

80. Οὗτος ὁ ἐκτεταμένος οὐρανὸς, ὡς ἄρουρά ἐστιν, ἔνθα ὁ μὲν Γαλαξίας ἐστὶν ὡς ὄχετός, ἡ δὲ Σελήνη, ὡς πηγή

1. Ὁ Βισνοῦς μέλας γράφεται, ἐπειδὴ ὁ Κρισνᾶς μέλας ἦν, ὃς ἦν αὐτὸς ὁ ἐνανθρωπήσας Βισνοῦς.

2. Κατέφευγον εἰς τοῦτον, ἐπειδὴ οὐκ ἦν ἄλλη καταφυγή.

3. Καϊλάσας, ὄρος ἐξ ἀργύρου, ἐνδιαίτημα τοῦ Σίβα.

4. Λευκὸς καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν ὄψεων, λευκὸν καὶ τὸ ὕδωρ τῆς οὐρανίας Γαγγᾶς, λευκὸν καὶ τὸ μυθευόμενον οὐράνιον πάνδωρον δένδρον, ὃ ἐστὶ τὸ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν Ἀμαλθείας κέρας.

5. Ἔστι καὶ τοῦτο δόγμα ἐν Ἰνδία φιλοσόφων, ὡς τὸ πᾶν ἐξ ἀτόμων συνίσταται.

ἀμβροσίας, τὸ δὲ σεληνιαῖον σέλας, ὡς ὕδωρ, οἱ δὲ λαμ-
προὶ ἀστέρες, ὡς σπόροι, ἔνθεν ἀναδοθήσονται, ὡς πολυει-
δῆ φυτὰ αἱ πολυειδεῖς εὐφημίαι τῶν πολυειδῶν προ-
τερημάτων τούτου.

81. Καὶ περ ἐμβεβυθισμένοι τὴν καρδίαν οἱ ἐχθροὶ τῷ χυμῷ
τῆς ἀπλέτου ἡδονῆς, διὰ τοῦ καθορᾶν κατ' ἰδίαν τὴν κα-
λὴν πλοκαμίδα τῆς γυναικὸς ¹, ἄμοιροι ὅμως ἔρωτος
ἐξαίφνης ἐγίνοντο, κλείοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ σκυθρω-
πάζοντες καὶ δειλιῶντες ἐκ τῆς ἀναμνήσεως τῆς ἐν πο-
λέμῳ φρικώδους τούτου ῥομφαίας.

82. Τοῦ κλέους ² τούτου περιοδεύοντος τοὺς τρεῖς κόσμους
διεγίνωσκον, οἱ μὲν ὄφεις τὸν βασιλέα τῶν ὄφειν ³ τῷ
συριγμῷ· ὁ δ' εὐσεβὴς τὴν Γαγγάν τῷ ῥοίῳ· ὁ δ' Ἴνδρας
τὸν οἰκεῖον Ἐλέφαντα, τῇ ὠρυγῇ· οἱ δ' ἀστέρες ἀποροῦν-
τες, πῶς ὑπ' αὐτῶν διαγινώσκαιτο ἡ κυρία Σελήνη ⁴, ἔ-
θεντο ἐπ' αὐτῆς γινώρισμα διὰ τοῦ στίμμιος ⁵.

83. Ἡ ἀφειδῶς διδομένη παρὰ τούτου Λαξμή, καίπερ εὐ-
μετάστατος, ἀμετάστατος ἔμενεν ἐν τοῖς οἴκοις τῶν αἰ-
τούντων, καὶ ἔπαιζεν, ἡδομένη ἐν λίμναις μετὰ λωτῶν,

1. Βλέποντες τὴν γυναικεῖαν πλοκαμίδα, ἡδύνοντο· λαμβάνοντες δ' εἰς
μνήμην ἐν ταυτῇ τὴν τούτου ῥομφαίαν, ἐλυποῦντο καὶ ἀνέραστοι ἐγίνοντο.
Τὴν πλοκαμίδα τῇ ῥομφαίᾳ εἰκάζει ὁ ποιητής.

2. Τοῦ κλέους ὄντος ὑπὲρ τὸ μέτρον λευκοῦ, οὐ διεκρίνοντο ταῦτα
ἥτονα ὄντα τῇ λευκότητι.

3. Λευκὸς γὰρ ὢν Σέσσας ὁ ὄφις, λευκὸν καὶ τὸ ὕδωρ τῆς Γαγγᾶς,
λευκὸς καὶ ὁ ἐλέφας, τὸ ὄχημα τοῦ Θεοῦ Ἰνδρα.

4. Ἡ γὰρ Σελήνη κυρία λέγεται καὶ ἡγεμὼν τῶν ἀστέρων, ὡς λάμ-
πουσα ἐν νυκτί.

5. Διὰ τούτου ἐμφαίνει τὰ ἅπερ ἔχει μελανίσματα ἡ Σελήνη.
Ἡ δὲ Στίμμη μέλαινα βαφὴ ἐστὶ, δι' ἧς βάφουσι τὰ ὄμματα αἱ γυ-
ναῖκες.

ἐν ὑψιτένουσιν ἐλέφασιν, ἐν σεληνοπροσώποις γυναῖξι καὶ ἐν τοῖς ξίφεσι τῶν θυροφυλάκων ¹.

84. Ἦσθεις τοῖς ἀδομένοις προτερήμασι τούτου τοῦ ἀνδρείο-
τάτου βασιλέως, ὁ ὅφρις Σέσσας ² μέχρι τῆς σήμερον διὰ
τῶν ὑποσειομένων ἀδαμαντοφόρων κεφαλῶν ἑαυτοῦ, ὡς
διὰ φώτων, λατρεύων τιμᾷ τὸ θερμοεργὸν τούτου, ὃ
ἐστὶ τὸ τοῦ Σίβα πύρινον ὄμμα, καθήμενον ὡς βασιλεὺς
ἐπὶ τοῦ μετώπου, ὡς ἐπὶ θρόνου, καὶ ἔχον τὴν Σελήνην,
ὡς σκιάδιον βασιλικόν· ὁ δὲ ῥοῖζος τῆς Γαγγᾶς, ὡς
ἥχος ἐστὶ κόγχου.

Τέλος τοῦ δευτέρου Κεφαλαίου, τοῦ πρώτου Βιβλίου
τοῦ μεγάλου Ποιήματος,
ὃ ὠνομάσθη Βαλαβαράτα, καὶ ἐποιήθη
ὑπὸ τοῦ, ὡς κορυφαίου πολυτίμου λίθου, ποιητοῦ
ΑΜΑΡΑΣΑΝΔΡΑ,
μαθητοῦ τοῦ σοφοῦ Ζηναδάττα.

1. Δηλονότι πλοῦτον ἀνεξάντλητον καὶ πολλὴν ἔδωκε τοῖς αἰτοῦσι, δι' οὗ
ἐκτίσαντο καὶ λίμνας θυμηδεῖς, καὶ γυναῖκας εὐειδεῖς, καὶ μεγάλους ἐλέ-
φαντας, καὶ ὑπηρέτας ξιφηφόρους.

2. Μυθολογεῖται, ὡς ὁ Σέσσας, ὁ βαστάζων τὴν γῆν ἐπὶ τοῦ νώτου,
ἀδάμαντας ἔχει ἐπὶ τῶν χιλίων κεφαλῶν ἑαυτοῦ. Εἶδος λατρείας ἐστὶ
καὶ τὸ φῶς παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς· ποιῶσι δ' οὕτως· ἐν ἑπταφώτῳ λυχνία
βούτυρον τιθέασιν ἀντ' ἐλαίου, καὶ περιφέρουσιν αὐτὴν ὡς θυμιατή-
ριον. Εἶδος δὲ λατρείας ἐστὶ καὶ ἡ ἔμπνευστις κόγχου, ὅς ἐστι νίκης
σύμβολον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ,

Ἐν ᾧ ἱστορία ἐστὶ ὀκτωκαίδεκα βασιλέων

ἐν τῇ ἀρχαιογονικῇ δυναστείᾳ.

1. Σέβεσθε τὸν Βεάσαν, ὃς ἐστὶ τὸ ξίφος τῆς ἀρετῆς, ἡ ἀκωκὴ τῆς ἐγκρατείας, καὶ ὁ μυστοπόλος τῆς θεᾶς Σαρα-
σβατῆς, εἰ ἡ καρδίᾳ ὑμῶν ταραττεται νυκτὸς καὶ ἡμέρας
ἐκ φόβου τῶν ἐντὸς περιπολούντων ἐχθρῶν, καὶ προθυ-
μουμένων ὑπερισχύσαι.
2. Τῶν δὲ πολεμίων βασιλέων μὴ ἀντωπούντων ἐν πολέ-
μῳ διὰ φόβον, ὁ βασιλεὺς οὗτος Δουσσέντας, ἐφιέμενος
μεγαλουργίας, ἀναλαβὼν τὸ τόξον, ἐπορεύθη ποτε εἰς
τὴν ὕλην ἐπὶ Οἴῃρα λεόντων.
3. Ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς οὗτος, ὁ ἔχων σῶμα ἐραστὸν τῶν
ἐλαφοφθάλμων γυναικῶν, φέρων τόξον ἀνὰ χεῖρας, ἰτα-
μὸς ἦν εἰς ἀναίρεσιν ἐχθρῶν τῶν ἐλάφων ¹, καὶ διὰ
τοῦτο τηνικαῦτα ἐρυθρὸς ἐγένετο θυμῷ, ὥς εἰκός.
4. Ἀναιρῶν δὲ λέοντας, διεζεύχθη τῶν ἑαυτοῦ στρατευ-
μάτων, καὶ ἀφικόμενος εἰς τι ἄλσος, δι' οὗ ἔρρει ποτα-
μὸς, Μαλινὴ τοῦνομα ², εἶδε παρθένον πάγκαλον πα-
ρὰ τῇ μονῇ τοῦ μεγάλου ὀσίου Κάμβα.
5. Θαυμάζων δὲ καὶ ἐνατενίζων εἰς τὴν θεὰν αὐτῆς, διε-
λογίζετο ἐπὶ πολὺ ταῦτα· «Αὕτη ἡ ἔχουσα μαστοὺς μὲν
» στρογγύλους, ὥς δύω δεσμοὺς ἀνθέων, καὶ ὥς ζευγος

1. Τῶν ἐλάφων ἐχθροὶ εἰσιν οἱ λέοντες. — Οἱ καλοὶ ὀφθαλμοὶ παρα-
βάλλονται τοῖς τῶν ἐλάφων, διὰ τοῦτο ἰταμὸς ἦν εἰς ἀναίρεσιν λεόντων,
ἐχθρῶν τῶν ἐλάφων.

2. Τὰ ὀνόματα τῶν ποταμῶν παρ' Ἰνδοῖς θηλυκὰ εἰσι τῇ γένει· διὸ
δὴ καὶ ὁ Γάγγης, Γ'αγγὰ λέγεται θηλυκῶς, ὥς προσέρηται.

» χηναλωπέκων ¹, ὄμματα δ' ὅμοια τοῖς τοῦ νεβροῦ καὶ
» τῷ κυανῷ λωτῷ ².

6. « Χεῖρας δὲ καὶ πόδας ὡς τὸν λωτὸν καὶ τὸ ἀρτιθαλ-
» λές φύλλον, καὶ θαδίζουσα ἐφάμιλλα τῷ ἐλέφαντι καὶ
» τῷ χηνί, αὕτη ἡ κατὰ ταύτην τὴν ὕλην διατρέβουσα
» πρὸς τῷ χεῖλει τοῦ ποταμοῦ, ἄρα θεά ἐστι τῆς ὕλης;
» ἢ θεὰ τοῦ ὕδατος; »

7. Ἡ δὲ, ἐπάρασα τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἰδοῦσα ἐξαίφνης
τὸν βασιλέα, κάλλος ἔχοντα ἀνείκαστον, θαύματι μετὰ
πολλοῦ φίλτρου συνεσχέθη κατὰ τὴν καρδίαν, ἐν ᾗ οἰκεῖ
ὁ ἔρως.

8. Καθίσας δ' ὁ βασιλεὺς, ἔφη αὐτῇ, ἡ ἐποίησε τὰ προστή-
κοντα τῷ ξένῳ ³. « Ποῦ δὲ νῦν, ὦ ἐλαφόφθαλμε, ὁ ὅσιος
» Κάμβης; ἡ γὰρ καρδία ἡ ἐμὴ ἐπιθυμεῖ τοῦ προσκυνῆ-
» αὐτόν ».

9. Ἡ δ' εἰς τὸ πλάγιον ὑποστρέψασα τὴν ὄρασιν, αἰδουμέ-
νη τὸ χάριεν αὐτοῦ τῆς θεάς, ἀπεκρίνατο. « Ὁ πατήρ μου
» ἐπορεύθη εἰς τὸ ἄλσος, συλλέξων κερπούς· ἐλεύσεται δὲ
» ὅσον οὐπω ».

10. Φαμένου δὲ τοῦ βασιλέως, ὡς ἔδει, « Πῶς δ' ἄρα σὸς
» πατήρ, ὃς κατεπάτησε τὸν ἔρωτα παιδιόθεν; » ἐξηρεύζατο

1. Ἀεὶ τὸ ξεῦγος τοῦτο σύνεστι καὶ οὐδαμῶς χωρίζεται, καὶ διὰ
τοῦτο εἰκάζεται τῷ ξεύγει τῶν μαστῶν.

2. Ὁ κυάνεος λωτὸς ἀναφέρεται εἰς τὸ καλὸν ὄμμα· διάφορος γὰρ
ὁ Λωτὸς τοῖς εἶδεσιν· ἄλλος μὲν κυάνεος, ἄλλος δὲ λευκός, ἄλλος
δ' ὑπέρυθρος. Ὁ ὑπέρυθρος λωτὸς καὶ τὸ ἀρτιθαλλές φύλλον, ὅ ἐστιν
ὑπέρυθρον καὶ ἀπαλὸν, εἰκάζεται τῇ καλῇ χειρὶ, ἣτις ὑπέρυθρός ἐστι
κατὰ τὴν παλάμην καὶ κατὰ τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων, καὶ τῷ καλῷ
καὶ ἀπαλῷ ποδί.

3. Τὸ ποδόμικρον καὶ ἡ καθέδρα ἐστὶ τὰ προστήκοντα τῷ ἐλθόντι
ξένῳ.

το αὕτη λόγον ἐκ τοῦ ἔρκους τῶν λευκῶν ὀδόντων, ὃς ἦν ἡδύτερος τῆς ἀμβροσίας.

11. « Πάλαι ὁ Ἴνδρας, ἐμπόδισμα ποιῆσαι βουλόμενος τῇ
 » ἀσκήσει τοῦ βασιλέως Βισμαμίτρα, υἱοῦ τοῦ Κουσσικᾶ,
 » ἐξαπέστειλε πρὸς τοῦτον τὴν Μενακάν, ἥ ἐστι τὸ μέγα
 » ὄπλον τοῦ ἀνδρείου Ἑρωτος, καὶ ἡ κορυφὴ πασῶν τῶν
 » Ἀψαρχῶν ¹.
12. « Ἡγάλλετο δ' αὕτη ἐν ἐκείνῳ τῷ ἄλσει, ἐνθα ἐμόναζεν
 » ἐκεῖνος ὁ ἀσκητὴς βασιλεὺς, ὥσπερ μία κινητὴ ἀναδεν-
 » δράς· τὰ δὲ νικητικὰ μειδιάματα αὐτῆς ἦσαν ὡς ἄν-
 » θη, ἐξ ὧν γίνονται τὰ ἀνθίνα βέλη τοῦ Ἑρωτος.
13. « Εἶχε σῶμα λεπτὸν, ἐάδισμα ἄβρὸν καὶ πρόσωπον λαμ-
 » πρὸν καὶ εὐωδίαν πνέον, εἰς ὃ ἐπεφοίτων οἱ ἡομβύλιοι
 » θυμῷ δῆθεν, οἰόμενοι ὡς ἡ Σελήνη ἐστίν, ἥ κλείει τοὺς
 » λωτοὺς, τοὺς ὄντας ἀγγεῖα γλυκέος ποτοῦ.
14. « Ταύτην τὴν γυμνωθεῖσαν σφοδρότητι ἀνέμου, πεμφθέν-
 » τος ὑπὸ τοῦ Ἴνδρα, καὶ φανεῖσαν ὡς ἄλλην Σελήνην,
 » ἐξαχθεῖσαν ἐκ νέφους, καὶ συσταλεῖσαν ἐξ αἰδούς, ἰδὼν
 » ὁ ὅσιος βασιλεὺς ἐταράχθη τὴν καρδίαν.
15. « Ἡ δὲ, κατακληθεῖσα τῇ ἀμβροσιολογίᾳ τοῦ ὀσίου βα-
 » σιλέως, ἔρωτι κατόχου, καὶ προσλιπαρηθεῖσα, συνῆν
 » αὐτῷ ἐπέκεινα ἑκατὸν ἐτῶν· ἐν δὲ τῷ τέλει μιᾶς τῶν
 » ἡμερῶν ἔδυσεν ὁ ἥλιος ².
16. « Τότε ἐπιβαλλομένου τοῦ Βισμαμίτρα ἐκτελέσαι τὴν
 » εἰωθυῖαν πάλαι ἐσπερινὴν εὐχὴν, γελάσασα ἐκείνη ἔφη·
 » ὦ φιλότης, τί τοῦτό σοι σήμερον τὸ ἀσύνηθες; » Τοῦ

1. Ἀψαρχὴ λέγεται ἡ Νηρηΐς.

2. Τὸ πρωτότυπον φέρει αὐτολεξεῖ· «ὁ ἥλιος ἐφάνη ὑπέρυθρος ἐν τῷ τέλει τῆς ἡμέρας», περιφραστικῶς, ἀντὶ τοῦ ἔδυσεν.

- » δὲ ὀργισθέντος ἐπ' ἀναμνήσει, ὅτι διὰ πολλοῦ τὰ πρα-
 » κτέα παρέλιπε, καταπτοηθεῖσα ἐκείνη ἔφυγεν ὡς ἀ-
 » στραπή.
17. «Πεσοῦσα δ' ἐγὼ ἐκ τῆς μήτρας ἐκείνης, ἐνθάδε εἰς τὸ
 » χεῖλος τοῦ ποταμοῦ Μαλινῆς, καὶ παροραθεῖσα διὰ
 » φόβον, κατετρυχόμην ὑπὸ πτηνῶν· ἀνελήφθην δ' ἔπειτα
 » ὑπὸ τοῦ ὀσίου Κάμβα, καὶ ὠνομάσθην ὑπ' αὐτοῦ Σα-
 » κουνταλά ¹.
18. «Ταῦτα δ' ἐγὼ οἶδα ἐκ στόματος τοῦ Κάμβα.» Ἀκούσας
 δ' ὁ βασιλεὺς τοῦ λόγου αὐτῆς, περιχαρὴς γενόμενος,
 ἔφη· «Ὡ βασιλικὴ κόρη, σὺ ἀρμόζουσα εἶ ἐμοί· ἐγὼ
 » γάρ εἰμι ὑπὸ τὴν σὴν ἐξουσίαν· ἔσο οὖν ἐμὴ κυρία,
 » χαίρουσα.
19. «Ὁ δ' ἐκ σοῦ γενησόμενος υἱός, βασιλεὺς τῆς γῆς ἀτρε-
 » κῶς γενήσεται.» Οὕτως ἦσας τὴν Σακουνταλάν ὁ βα-
 σιλεὺς, ἔγημεν ἐκείνην ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τὸν ἐρωτικὸν γάμον,
 χαίρων χαίρουσαν.
20. Ἐκθεσασκευμένος οὖν τῷ ἔρωτι ὁ βασιλεὺς, κατεφίλει αὐ-
 τήν, μικρόν τι ἀναπεπταμένους ἔχουσιν τοὺς ὀφθαλμοὺς
 ἐξ ἡδονῆς ², καθὼς ὁ νέος βομβύλιος καταφιλεῖ τὸν
 ὑποκεχηνότα κάλυκα τοῦ λωτοῦ, γευόμενος τοῦ γλυκέος.
21. Καὶ περιεπτύσσετο αὐτήν, ἣ ἦν ἡδονῆς κατὰπλεως, καὶ
 εἶχε τὴν ἐπὶ τοῦ μετώπου μέλαιναν κόμην διακεχυμένην,
 καὶ ὑπέτρεμε κατὰ τὸ σῶμα, καθὼς ὁ ἐξ ὄρους Μα-
 λαΐα ³ πνέων εὐώδης καὶ ψυχρὸς ἀήρ περιπτύσσεται τὴν

1. Σακούντα λέγεται τὸ πτηνόν, τὸ ὄρνεν.

2. Οἱ γὰρ ἡδυνόμενοι ὑποκλείουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὡς καὶ οἱ με-
 θύνοντες.

3. Ἡ Μαλαΐα τὸ ὄρος, κατὰ τὸ νότιον μέρος κεῖται τῆς Ἰνδίας, καὶ
 ὀνομαστόν ἐστιν, ὡς ἔχον τὸ Σάνδανον, ὅ ἐστι δένδρον εὐώδες, ὡς
 κυπάρισσος.

ἐν ἄλσει Μαδαβὴν ¹, ἣ κινεῖται ἡρέμα, καὶ ἐφ' ἣν περιέπτανται βομβύλιοι ².

22. Πάντως γε ὁ ἔρωσ ἐχόρευεν, ὡς ὁ ταῶς, ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν παχέων γλουτῶν αὐτῆς· ὅθεν τὰ ἔχνη τῶν νυκτικῶν ὀνύχων ³, τὰ γεγεννημένα ὑπὸ τούτου τοῦ ἔραστοῦ, ἦσαν ἔχνη λαμπρὰ τῶν ποδῶν τοῦ ταῶ ἐκείνου.

23. Εἶτα δ' εἰπὼν ὁ βασιλεὺς ἐκείνῃ, « Ἐγὼ πέμψω τα-
» χέως ὄχημα εἰς κομιδὴν σου, » ἐπορεύθη εἰς τὴν πό-
λιν· ἀλλ' ἡ καρδιά αὐτοῦ ἀλωτὴ ἦν ἐκείνῃ, κυρία γὰρ ἦν
αὐτοῦ.

24. Ἐλθὼν δ' ὁ ὄσιος Κάμβας, καὶ ἰδὼν αὐτὴν σημεῖα ἔχου-
σαν ἔρωτος ⁴, καὶ φαιδρυνομένην τῷ τοῦ βασιλέως φίλτρῳ,
ἔγνω ⁵ τῷ νοῖ σύζευξιν εὐάρμοστον, καὶ ἐχάρη τὴν καρ-
δίαν, ὣν ὠκεανὸς τῆς εὐσπλαγχνίας.

25. Παρακληθεὶς δ' ὑπὸ ταύτης οὗτος ὁ ἔχων καρδίαν λευ-
κὴν ⁶, ὡς Σελήνην, εὐλογίαν δοῦναι τῷ βασιλεῖ, ἔφη,
εὐζάμενος· « Εἴη ἀμετάπτωτος ἡ βασιλεία ἐν τῇ γενεᾷ
» ἐκείνου μετὰ νομίμων, καλῶν καγαθῶν ἔργων.»

26. Γεγεννημένης δὲ ταύτης τῆς εὐχῆς, ἡ Σακουνταλὰ ἐγέν-
νησεν ἐν καιρῷ υἱόν, ὡς ἡ Ἀνακτολὴ τὴν Σελήνην, λαμ-

1. Μαδαβή, εἶδος ἀναδενδράδος, ἔστι δὲ ἀνθοφόρος.

2. Αἱ διακεχυμέναι τρίχες, οἱ βομβύλιοι εἰσιν, ὅτε περιέπτανται ἐπὶ ἀνθοφόρου δένδρου· τὸ δ' ὑποτρεῖμον σῶμα, ἡ ἀναδενδράς, ἢ ὑποσεύεται ὑπὸ πνέοντος ἡρέμα ἀέρος.

3. Εἰς ἐρεθισμὸν τοῦ ἔρωτος, νύττουσι διὰ τῶν ὀνύχων τοὺς γλουτοὺς καὶ τὸ στῆθος τῆς γυναικός.

4. Σημεῖα ἀνδρικῆς ὁμιλίας.

5. Ἔγνω, ὡς κρυφιογνώστης, ὡς ἡ βασιλικὴ κόρη συνεγένετο βασι-
λεῖ, καὶ χαρεῖς ὡς ἀρμοδία ἦν ἡ σύζευξις, οὐδὲν εἶπεν αὐτῇ εἰς ὄνειδος,
ὡς εὐσπλαχνος.

6. Τουτέστι καρδίαν καθαρὰν.

πρότερον ὄντα καὶ τοῦ ἐν τῷ οἴκῳ τῆς γεννήσεως λύχνου ¹.

27. Οὗτος ὁ παῖς, ὁ ὢν τὸ ἀγλαΐσμα τῆς κατὰ τὸ ἄλσος τοῦ Κάμβα γῆς, ἐπειδὴ ἐπεχειρεῖ καταδαμάζειν σκύμνους λεόντων, ἔδωκεν, ὡς διδασκάλια, χαρὰν καὶ ἄνεσιν τοῖς ἐλέφασιν, τοῖς διδάξασιν αὐτὸν σοβαρὸν βᾶδισμα ².
28. Τελευταῖον δὲ πεμφθεῖσα ἡ Σακουνταλά παρὰ τοῦ ὁσίου Κάμβα μεθ' ἐνὸς μαθητοῦ, ἀφίκετο σὺν τῷ οἰκείῳ υἱῷ εἰς τὴν πόλιν τὴν βασιλικήν, βασιλικῷ καὶ χαρίζεσθαι ἤθει διαπρέποντι.
29. Προσελθοῦσα δὲ τῷ βασιλεῖ ἔφη· « Οὗτος ὁ ἐξ ἐμοῦ
 » γεννηθεὶς, υἱὸς ἐστὶ σός, ἀγλαΐσμα ὢν τοῦ γένους, ὡς
 » τὸ Σάνδανον τοῦ ἄλσους· φύλαξον οὖν σήμερον τὸν
 » ἐπηγγελμένον σοι λόγον ἐκεῖνον, ὃ βασιλεῦ, οὗ μάρτυς
 » ἐστὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ τῆς ἐρασμίας Μαλινῆς. »
30. Ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς, καίπερ ἐνθυμούμενος, ἔφη· « Οὐδέ γε
 » σὺ ἔρχῃ εἰς τὴν ἐμὴν μνήμην· πόθεν δ' ἄρα υἱός ; »
 Ἡ δὲ Σακουνταλά, τρέμουσα θυμῷ, ἐξεγερθέντι ἐκ τοιούτου λόγου, ἔλεξε λόγον χαλεπόν.
31. « Τὸ πρόσωπον τούτου, τὸ ὃν ὅμοιον τῷ σῷ βασιλικῷ
 » κατὰ τὸ εἶδος καὶ κατὰ τὴν ἀγλαΐαν, λέγει πρὸς τὰ
 » ὄμματα τῶν ἐπὶ τῆς συνόδου, ὅτι σός ἐστιν υἱός· σὺ δέ,
 » μὴ λέγων τὴν ἀλήθειαν, γέλωτα ὀφλήσεις. »
32. « Ἀλλ' ἐάν καὶ οὗτος ὁ ἡλιοειδὴς παῖς καταφρονῇται
 » ὑπὸ σοῦ ἐξ αἰτίας ἐμοῦ, ἣν πρὸ πολλοῦ ἐμίσησας, ἐγὼ
 » ἀπέρχομαι· ἔχε γοῦν τοῦτον παρὰ σεαυτῷ. » Ταῦτα λέγουσα, ἔκλαιε, στυγνὸν ἔχουσα πρόσωπον.

1. Μέχρι δέκα ἡμερῶν λύχνος καίει νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν τῷ οἴκῳ τῆς γεννήσεως.

2. Δηλονότι καὶ ἀνδρείαν εἶχε καὶ βᾶδισμα σοβαρὸν.

33. Φωνή δ' ἠκούσθη ἐξ οὐρανοῦ λέγουσα. « Διὰ τὴν αὐτὴν σή-
 » μερον ἢ σώφρων γυνὴ καὶ μήτηρ τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως
 » θλίβεται σκωπτομένη; » Ἐκ ταύτης τῆς φωνῆς θαυμά-
 σας ὁ βασιλεὺς, ἐτίμησε καλῶς τὴν γυναῖκα, τὸ σεληνιαῖον
 φῶς τῶν ὁμμάτων ¹.
34. Ὡνόμασε δ' αὐτὸν τὸν υἱὸν Βαράταν ², ἐπειδὴ εἶχεν
 ἐν παλάμῃ σημεῖα βασιλικῆς κηδεμονίας· ὃν καὶ χρίσας
 βασιλέα ἐν καιρῷ προσήκοντι, ὥδευσε τὴν εἰς ἔρημον ³
 ὁδὸν, μετὰ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς, ἀρνησάμενος τὸν κό-
 σμον.
35. Οὗτος μὲν οὖν ὁ Βαράτας, ὁ παιδρύνων τὸ γένος τοῦ
 Ἀλήνα ⁴, ὡς ὁ ἥλιος τὸν λωτὸν, καὶ ὁ λεθρὸς ὢν τῷ ἐχ-
 θρῷ, ὡς τὸ πῦρ τῷ ξηρῷ χόρτῳ, καὶ ὁμοίως τῷ Βισνοῦ
 κατὰ τὰ κατωρθώματα, βασιλεύσας κόσμος ἐγένετο τῆς
 Βαρατακάνδας ⁵.
36. Ἐχαιρε δ' ἐκ καρδίας οὗτος ὁ βασιλεὺς τῇ καλῇ καὶ
 ὀρθῇ διοικήσει, καὶ τῇ θυμηδεῖ ἑαυτοῦ γυναικὶ Σουνανδᾷ,
 ἣ εἶχε σῶμα ἀβρὸν καὶ ἀγλαόν, καὶ λίαν ἐφοβέετο ἀλλό-
 τριον ἄνδρα.
37. Οὗτος, ὀλέσας τοὺς ἐχθροὺς ἐν πολέμοις, βασιλεὺς ἐγένε-
 νετο ἀπάσης τῆς γῆς, καὶ ἐκάλλυνεν αὐτὴν δίκην βασι-

1. Ἦδονται δηλ. οἱ βλέποντες ταύτην, ὡς τὴν Σελήνην.

2. Βαράτας ἐφερμηνεύεται Κηδεμών.

3. Ἐγένετο ἐρημίτης καὶ μοναστής.

4. Οὗτος ἦν πατὴρ τοῦ Δουστέντα καὶ πάππος τοῦ Βαράτα τούτου, περὶ οὗ προεῖρκεν ὁ ποιητὴς ἐν τῷ δευτέρῳ κεφαλαίῳ.

5. Βαρατακάνδα λέγεται ἡ Ἰνδία· ἐτυμολογεῖται δὲ ἐκ τοῦ Βαράτα, τούτου τοῦ μεγάλου βασιλέως, καὶ ἐκ τοῦ Κάνδα, ὃ ἐστὶ Τμήμα· οἱ γὰρ Ἰνδοὶ ἄπασαν τὴν γῆν εἰς ἑννέα τμήματα διαιροῦσιν, ὧν ἓν τμήμα ἐστὶ καὶ ἡ Ἰνδία.

λίσσης, ὡς στεφάνῳ ¹, τῷ ποδὶ ἑαυτοῦ, οὗ οἱ ὄνυχες ἦσαν ὡς ἀδάμαντες.

38. Ὁ λαμπρὸς τροχὸς ² (δίσκος) τοῦ Βαράτα, αὐτὸς ἦν ὁ Ἥλιος, ὃν ἐποίησεν οὗτος ὑπουργὸν τῆς ἑαυτοῦ προσταγῆς, ὡς ὑπερβαίνοντα τῇ λάμπει τὴν Σελήνην, τὴν πρόγονον τῆς γενεᾶς αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ὁ Ἥλιος ἐκ λύπης διηρέθη (διεβράχην) εἰς πολλὰς λεπτοειδεῖς μορφάς, αἱ εἰσὶν αἱ ἀκτῖνες.

39. Οὗτος ὁ τροχοφόρος βασιλεὺς, μέλας γενόμενος ἐκ τῶν πολλῶν θελκτικῶν ὁράσεων τῶν μελανοφθάλμων γυναικῶν ³, ἐθεραπεύετο ὑπὸ τῆς Λαξμῆς, ἡ ἀπάτη τοῦ νοῦς ἐγκατέλιπε τὸν Βισνοῦν, λευκὸν γενόμενον ἐκ τῆς λευκῆς τούτου εὐφημίας.

40. Τούτῳ τῷ πολεμικῷ δίσκῳ οἱ ἐν πολέμῳ πίπτοντες ἐχθροὶ, πορευόμενοι ταχέως εἰς τὸν οὐρανόν, διέτεμενον θυμειδῶς πῶς τὸν δίσκον τοῦ ἐν οὐρανῷ Ἡλίου ⁴, νομίζοντες αὐτὸν εἶναι τὸ φοβερόν τούτου ὄπλον, τὸ τοὺς λαιμοὺς αὐτῶν τεμόν.

1. Καὶ ἡ γυνὴ τοῦ βασιλέως φέρει στέφανον.

2. Ὅπλον ἐστὶν ἐν Ἰνδίᾳ, ὃ Ἰνδιστὶ λέγεται Σάκρα, τουτέστι τροχός· ἐστὶ δὲ ὡς δίσκος κυκλικός, ὃς ὧν κατὰ τὴν ἴσυν καὶ ἔχων ὅπην ἐν μέσῳ, δι' ἧς περιφερόμενος ἐν τῷ λιχανῷ δακτύλῳ, ῥίπτεται καὶ διατέμνει τὸν ἀντικείμενον.

3. Δηλονότι ἐλεπόμενος ἡδέως ὑπὸ μελάνων ὀμμάτων γυναικῶν, ἐγένετο μέλας τὴν ὄψιν, ᾧ καὶ συνῴκει ἡ Λαξμῆ, νομίζουσα αὐτὸν εἶναι τὸν Βισνοῦν. Καὶ τροχὸν εἶχεν ἐν χειρὶ καὶ μέλας ἦν, καθὼς καὶ ὁ Βισνοὺς, οὗ τὸ ἐξαίρετον ὄπλον ἐστὶν ὁ τροχίσκος.

4. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· κυκλικόν ἐστὶ τὸ πολεμικὸν ὄπλον, κυκλικὸς καὶ ὁ Ἥλιος, ὃς θύρα ἐστὶ τοῦ οὐρανοῦ τοῖς ἡρωϊκῶς ἐν πολέμῳ θνήσκουσιν· οἱ γὰρ ἡρωϊκῶς θνήσκοντες, εἰσέρχονται εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ τοῦ Ἡλίου, ὡς μυθολογοῦσιν οἱ Ἰνδοί.

41. Οὐ μόνον αὐτὸς τροχοφόρος ἦν, ἀλλὰ καὶ ἡ φήμη αὐτοῦ ¹, φέρουσα τὸν τροχὸν τῆς γῆς, τὸν ὄντα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως τῶν ὄψεων, καὶ ὀμφαλὸν μὲν ἔχοντα τὸ ὄρος τῶν θεῶν ², ἔτιν δὲ τὴν θάλασσαν, κνήμας δὲ τὰς ῥοὰς τῶν ποταμῶν, οἱ εἰσβάλλουσιν εἰς τὴν θάλασσαν.
42. Πάντως γε ὁ Ἔρως, ὃς ἦν οὗτος ὁ Βαράτας, μὴ ἀγαπῶν τὸ ἐπιθετόν τοῦτο, *Ανάγκας* ³, σαρκωθεὶς ἐπὶ γῆς τοιαῦτα μεγαλουργήματα ἐτέλεσεν, ὥστε καὶ τὸν Σίβαν πτοηθῆναι κατὰ τὴν καρδίαν, καὶ ἀπορῆσαι ⁴.
43. Βλέποντες οἱ ἐχθροὶ τὴν ὄφρυν τῶν εὐοφρύων γυναικῶν αὐτῶν, θυμῷ κυρτουμένην, τὸ κυρτόν τούτου τόξον νομίζοντες, ἔδακνον τοὺς δακτύλους αὐτῶν φόβῳ ⁵, καὶ ἐδείκνυσαν αὐταῖς ὑποταγὴν.
44. Τοῦ Σίβα, ὃς μόνος πάντων πάντα γινώσκει, ἐπιβαλλομένου ἀριθμῆσαι τὰ ἄπειρα τούτου προτερήματα, εἰς θυμηδίαν τῆς Παρβάτης, εἰσέβη εἰς τὸν λαιμὸν αὐτοῦ ὁ αἰθὴρ ⁶, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τοῦ οὗ ἔχει κυανοῦ χρώματος.
45. διαλογιζομένου δὲ τοῦ Βαράτα, πότερον γλύκιόν ἐστι,

1. Ἡ ἐπιδεδιότης αὐτοῦ εἰς τὸν τροχὸν διεσπάρθη εἰς τὸν τροχὸν τῆς γῆς, διὰ τῆς φήμης.

2. Τὸ ὄρος τῶν Θεῶν ἐστὶν ἡ Μερύη, ἣ κεῖται ἐν τῷ ὀμφαλῷ, τουτέστιν ἐν τῷ μέσῳ τῆς γῆς, καὶ ἐνδιαίτημά ἐστι τῶν θεῶν.

3. Ὁ ἐστὶν ἀμελής, λυσιμελής, μὴ ἔχων μέλη ἢ σῶμα· ἐστὶ δ' ἐπιθετικὸν ὄνομα τοῦ Ἑρωτος, ὡς καὶ πρότερον εἴρηται.

4. Δηλονότι καὶ εὐειδὴς ἦν καὶ ἡρωϊκός.

5. Ὁ ἄνθρωπος φοβούμενος δάκνει τοὺς δακτύλους αὐτοῦ.

6. Τοῦ μὲν αἰθέρος ἰδίωμα ἡ φωνή, τοῦ δ' ἀέρος ἡ ἑλῆς, τοῦ δὲ πυρὸς τὸ σχῆμα, τοῦ δ' ὕδατος ἡ γεῦσις, τῆς δὲ γῆς ἡ ὁσμή.

τὸ ποτὸν τῆς ἀμβροσίας, ἢ τὸ χεῖλος τῶν θειαινῶν ¹, ὁ πολλὰς θυσίας τελέσας βασιλεὺς Βουμανοῦς, ἔθετο ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ τὴν γῆν ², ἢ ἦν ὡς βομβύλιος ἐπὶ λωτοῦ.

46. Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐκέκτητο λίαν γηθοσύνης καὶ γυναικα, ὡς φιλήδονος, Ζαίαν τοῦνομα, ἢ ἠγλαΐζετο τῇ πολλῇ ἐρωτικῇ χάριτι καὶ τῇ εὐμελείᾳ τοῦ σώματος, καὶ ῥομφαίαν, ὡς φιλοπόλεμος, ἢ ἐθαυμάζετο ἐπὶ τῇ νικητικῇ ἐνεργείᾳ καὶ ὀζυτομίᾳ ³.

47. Ἡ ῥομφαία τούτου, ἀρχομένη καταπαγεῖν τὴν ὀζυτάτην θερμότητα τῶν ἐχθρῶν, ἔρριπτε τὴν πρώτην ἔνθεσιν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ μεγάλου οὐρανοῦ διὰ δὲ ταύτης τῆς ῥιπτομένης πρώτης ἐνθέσεως, ἢ ἔστιν ὁ φαινόμενος θερμὸς ἥλιος, μέχρι τοῦ νῦν παίζει ὁ χρόνος, ὡς κολοιός ⁴.

1. Ἀποθανῶν δηλ. ἔπινεν ἀμβροσίαν καὶ ἐφίλει τὰ χεῖλη τῶν Νυμφῶν.

2. Ἐλαφρὸν δηλ. ἦν αὐτῷ τὸ φορτίον τῆς βασιλείας, ὡς φροντίζοντι καλῶς τῆς διοικήσεως.

3. Τὸ πρωτότυπον χαριέστατόν ἐστιν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

4. Οἱ Ἰνδοὶ εἰώθασιν, ὅτε ἄρχονται ἐσθίειν, ῥίπτειν τὴν πρώτην ἔνθεσιν τοῦ βρώματος, ἣν λαμβάνουσιν ἀνὰ χεῖρα, ἵνα καταφάγη αὐτὴν ὁ κολοιός. Ὅθεν καὶ ὁ ποιητὴς παραδειγματικῶς καὶ πάνυ ἀστείως λέγει, ὅτι ἡ ῥομφαία τούτου, ὅτε ἤρχετο κατεσθίειν τὸ θερμουργὸν τῶν ἐχθρῶν, ἔρριπτε μοῖραν κατὰ πρῶτον ἐκ τοῦ θερμουργοῦ αὐτῶν εἰς τὸν αἰθέρα, ἐξ ἧς συνέξῃ οὗτος ὁ ἥλιος, δι' οὗ ἥλιος παίζει ὁ χρόνος μέχρι τοῦ νῦν, ἄνω καὶ κάτω φέρων αὐτὸν, δηλονότι ποτὲ μὲν εἰς τὴν ἀνατολὴν, ποτὲ δ' εἰς τὴν δύσιν, καθὼς καὶ ὁ κολοιός, λαμβάνων τὴν ῥιθβεῖσαν ἔνθεσιν τοῦ βρώματος, παίζει δι' αὐτῆς, ἄνω καὶ κάτω φέρων αὐτὴν, ποτὲ μὲν δηλονότι κρατῶν αὐτὴν ἐν τοῖς ὄνυξι, ποτὲ δὲ ἐν τῷ ῥάμφει. Οἶονε! ἔλεγεν· ὁ φαινόμενος οὗτος καὶ λεγόμενος ἥλιος μοῖρα ἐστὶ τοῦ θερμουργοῦ τῶν ἐχθρῶν, ἣν ἔρριπτεν εἰς τὸν αἰθέρα τοῦ οὐρανοῦ, ὡς ἀπαρχὴν,

48. Ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τούτου, κατὰ τινα γῆν ἔρημον ἀνθρώπων, ἔπесεν ἐξ ἀγνοίας ὄρμος τις ἐκ σαπφείρων, ὃν εὐρών ὀφιοῦχος τις, ἀνέλαβεν αὐτόν, νομίσας ὄφιν· γνούς δ' ἔπειτα, ὅτι ὄρμος ἐστίν, ἀφῆκεν αὐτόν εὐθέως ¹.
49. Φθονῶν ὁ Βισνοῦς τοῖς ὕμνοις τῶν ἀρετῶν τούτου τοῦ ἐνδόξου, ἔδωκε τὰ ὦτα ἀμφοτέραις ταῖς χερσίν· ἀκούων δὲ πάλιν φωνῆς ὕμνουσῃς τοῦτον, ἐκ τοῦ κόσμου τοῦ ἐν τῷ τῆς κοιλίας ἑαυτοῦ, ἐγένετο ἀτεχνῶς μέλας ².
50. Πηλῶδους ὑπὲρ τὸ μέτρον γεγονότος τοῦ ὕδατος τῆς Γαγγῆς ἐκ τῆς ἀνισταμένης πολλῆς τῶν πολλῶν τούτου στρατῶν κόνιος, ἀναρίθμητοι λωτοὶ ἀνεφάνησαν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Σίβᾶ, εἰς ἀδιάλειπτον λατρείαν καὶ τιμὴν αὐτοῦ ³.
51. Οὗτος ἀκούσας παρὰ τῶν φιλοσόφων καὶ θεολόγων, ὡς ὁ κόσμος οὗτος ἐνύπνιον ἐστι, ποιῶν καὶ ἐν ἐνυπνίαις χάριτάς τε καὶ εὐεργεσίας πολλὰς, οὐδεμίαν διαφορὰν εἶχε τῆς ἐργηγόρσεως καὶ τῆς ὑπνώσεως.

ἡ ῥομφαία τούτου, σφάττουσα αὐτούς. Διὰ ταύτης δὲ τῆς ὑπερβολῆς ἀποδείξαι βούλεται ὁ ποιητής, ὅτι οἱ ἔχθροί, οὓς ἐνίκα οὗτος ὁ βασιλεὺς, οὐκ ἦσαν ἀπλῶς ἔχθροί, ἀλλὰ λίαν θερμουργοὶ καὶ δραστήριοι.

1. Ἐκ τούτου ἀποδείξαι βούλεται ὁ ποιητής, ὅτι ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τούτου τοῦ Βασιλέως κλέπται οὐκ ἦσαν παντελῶς, οὐχὶ μόνον κατὰ τὰς πόλεις, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς ἐρίμους, ἕνεκα τῆς καλῆς διοικήσεως καὶ φροντίδος αὐτοῦ. Σημείωται, ὅτι ἐν Ἰνδίᾳ ἐστὶ καὶ γένος ὀφιούχων, διαιτώμενον ἐν ἄλσεσιν· οὗτοι κρατοῦντες ὄφεις, διδάσκουσιν αὐτοὺς χορεύειν· ἐρχόμενοι δ' εἰς τὰς κώμας, χορεύειν ποιοῦσιν αὐτοὺς, ἐμφυσῶντες αὐλῶτινι, συνηρμωμένῳ περὶ τὸ μέτρον κολοκύνθῃ· ἡ δὲ φωνὴ αὐτοῦ ὁμοία ἐστὶ τῇ τοῦ ἀσκαύλου. Οὗτοι δ' οἱ ὀφιοῦχοι ἐσθίουσι καὶ ὄφεις, καὶ πᾶν ἄλλο εἶδος ζώου.

2. Μέλας ἐγένετο ἐκ μελαγχολίας.

3. Ἐν ὕδατι ὑφ' ᾧ πηλός ἐστι γεννᾶται ὁ λωτός. — Ὁ Γάγγης, ὡς μυθολογοῦσιν, ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἐστὶ τοῦ Σίβᾶ.

52. Γράψαντος δὲ τούτου τὴν εἰωθεῖαν γραφὴν ἐπὶ τῶν μα-
στῶν τῶν θεαινῶν ¹, ἣ ἐξήλειφθη ἐξ αἰτίας τῶν ὑπερι-
σχυσάντων δαιμόνων, ἐβασίλευσεν ὁ Σαχάτρας, ὃς ταῖς
πολλαῖς εὐφημίαις ἀπετέλεσε τοὺς ἐλέφαντας τῶν ἐφο-
ρων τοῦ κόσμου θεῶν λευκοὺς, ὡς τὸν τοῦ Ἰνδρα.

53. Οὗτος ὁ βασιλεὺς, ὁ παυσίλυπος τῶν ἀνθρώπων, ἠγλαί-
ζετο σὺν τῇ ἑαυτοῦ γυναικὶ Σουβαρνᾶ ², ἐχρύση χρῶμα
χρυσευέστατον καὶ πρόσωπον ἀνθρώπιατον, ὡς τὸν λω-
τὸν, καθὼς ὁ ἥλιος ἀγλαΐζεται σὺν τῇ ἑαυτοῦ λαμ-
πηδόνι.

54. Τούτου ὁ ἐχθρὸς ἐν πολέμῳ ἐγίνετο Κρισνᾶς, τουτέστι
μέλας καὶ ἄτιμος· καὶ ἀφίεις τὸν ὄλβον καὶ τοὺς περὶ
ἑαυτὸν, καὶ τὸ ἄρμα, καὶ τὸν ἵππον, κατέφευγε μόνος
καὶ πεζὸς εἰς τὸν ὠκεανόν ³.

55. Οὗτος ἐποίησεν ἐπὶ γῆς εὐετηρίαν ἀένναον διὰ νεφῶν ⁴,
συνισταμένων ἐκ τε τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ καπνοῦ τῶν θυ-
σιῶν, καὶ ἐκ τῶν πολλῶν ὑδάτων καὶ ἀέρων τῶν ἐκ
τῶν στοματίων καὶ ὀφθαλμῶν τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν.

1. Τουτέστιν ἀποθανόντος. — Κατατρυχομένων τῶν θεῶν ὑπὸ τῶν
δαιμόνων, αἱ θεαῖναι οὐκ ἐκοσμοῦντο ἐκ λύπης· γενομένου δὲ θεοῦ τούτου
τοῦ ἡρωϊκωτάτου, οἱ θεοὶ ἔλαβον θάρρος, καὶ διὰ τοῦτο αἱ θεαῖναι
πάλιν ἐκοσμοῦντο. Σημείωσαι, ὅτι αἱ γυναῖκες τῆς Ἰνδίας βάφουσιν
εἰς κόσμον τὸ μέτωπον καὶ τὸ στῆθος· νῦν δ' ἐθίζουσι τὴν ἐν τῷ μετώ-
πῳ βαφὴν μόνον.

2. Σουβαρνᾶ, κατ' ἐτυμολογίαν, λέγεται· Χρυσῇ, ἣ φερωνύμως εἶχε
καὶ χρῶμα χρυσευγές.

3. Οὐκ εἶχεν ἄλλο καταφύγιον ἐν γῇ, καὶ διὰ τοῦτο κατέφευγεν εἰς
τὸν ὠκεανόν.

4. Τὸ γὰρ νέφος συνίσταται, λέγουσιν, ἐκ πυρὸς, ἐξ ὕδατος, ἐκ κα-
πνοῦ, τουτέστιν ἀναθυμιάσεως τῆς γῆς, καὶ ἐξ ἀέρος· ἀέρα δὲ ἐνταῦθα
ἐννοεῖ τὸν ἀναστειναγμὸν, ὅθῳ δὲ τὰ δάκρυα.

56. Εὐφραιῶν δὲ πολλαῖς θυσίαις τοὺς θυσιοφάγους θεοὺς, καὶ ἀπατῶν τὸν δαίμονα Ραχοῦν ταῖς οἰκείαις εὐφημίαις, ἐποίησεν ἀκριβῆ διατήρησιν τῆς προγόνου ἑαυτοῦ Σελήνης, τῆς κυρίας τῆς νυκτός ¹.
57. Πάντως γε ὁ ποιητὴς Βραχμᾶς θαυμαστὸν κατὰ τὴν ποίησιν πεποίηκε τοῦτον ἐκ τοῦ θείου πυρός, τοῦ διαχυθέντος ἀπὸ τοῦ ὀμφαλοῦ τοῦ Βισνοῦ, ὡς διὰ χάριτος τοῦ φωτίου καυλοῦ, τοῦ πολλοὺς καὶ λεπτοὺς πόρους ἔχοντος.
58. Ὅσας μαθήσεις οὗτος ἔμαθε, ταύτας καὶ ἐν τῷ ἀριθμῶν πόνον ἔλαβεν ὁ Βριχασπατής· διὰ τοῦτο, διαρρήξας τὸν ἐκ μαργαριτῶν ὄρμον, δι' οὗ ἠρίθμει, διεσκόρπισεν εἰς τὸν αἰθέρα τοὺς μαργαρίτας, οἳ εἰσιν ἐν οὐρανῷ λαμπροὶ ἀστέρες.
59. Προσάψαντος τούτου τὴν χεῖρα τοῖς ὁμοφυέσιν ἀρτιθαλέσι φύλλοις τοῦ οὐρανοῦ δένδρου ², ἐβάσταξε τὴν γῆν ὁ βασιλεὺς Χαστής, ὁ ἔννατος μετὰ τῶν ὀκτῶ ἐλεφάντων, τῶν βασταζόντων τὴν γῆν ³.
60. Ἐγλαΐζετο δ' οὗτος ὁ βασιλεὺς καθ' ἐκάστην καὶ γυναικὶ νομίμῳ, Ἰασσοδαρᾷ τοῦνομα, ἥ ἦν περιφανῶς κεκοσμημένη, καὶ ἐρασμιωτέρα πάντων τῶν ἐρασμίων, καὶ ἐπικρατεῖα γῆς, ἥ ἦν ἠγλαῖσμένη περικαλλέσι κήποις καὶ ὑπερτέρα πασῶν τῶν ἄλλων γεῶν ⁴.

1. Ἐπειδὴ οἱ θεοὶ ἐκορέννυντο ἐν ταῖς θυσίαις τούτου, διὰ τοῦτο οὐκ ἐγεύοντο τῆς ἀμβροσίας τῆς Σελήνης. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ραχοῦς οὐ διεγίνωσκε τίς ἦν ἡ Σελήνη, εἰς τὸ καταφαγεῖν αὐτήν· ἐπειδὴ πάντα λευκὰ ἐγένοντο ἐκ τῆς εὐφημίας τούτου.

2. Δηλ. ἀποθανόντος. — Ὁμοίως κατὰ τὴν ἀπαλότητα καὶ κατὰ τὴν ὠρεάν.

3. Χαστής λέγεται ὁ ἐλέφας.

4. Τὸ πρωτότυπον πάνυ χάριέν ἐστιν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

61. Ὑπὸ τούτου ἐπὶ γῆς ἐκτίσθη καλὴ καὶ μεγάλη πόλις, Χαστιναπούρα τοῦνομα, ἐπέχουσα τὸ αἰσχροῦργον καὶ ἀκόλαστον τῶν μοιχαλίδων ἐκ τῶν ἀκτινοβολιῶν τῶν πολυτίμων λίθων ¹, οἷς ἐπέστρωτο καὶ ἐκτιστο, καὶ μηδαμῶς δεομένη τῆς ἐνεργείας τοῦ Ἡλίου τε καὶ τῆς Σελήνης.
62. Οὗτος ἔθυσεν, ὡς ζῶα ², πολλοὺς ἐχθροὺς, ἐν τῷ ὡς πυρὶ θερμουργῶ αὐτοῦ, τῷ ἀνακαιομένῳ ὑπὸ πολλῶν ὄπλων, ὡς ὑπὸ καυστικῶν ξύλων τοῦ δένδρου Παλάσσα (Σαμίτ) ³, καὶ ἐποίει, ὡς λίμνην, τὸν σφαιροειδῆ οὐρανόν, ὡς ὕδασι, τοῖς ἐγκωμίοις.
63. Ὑπὸ τίνος μέχρι τοῦ νῦν οὐ τιμᾶται ἄνθεσι τὸ ξίφος ⁴ τούτου, τὸ φερόμενον ἐπὶ τῶν κορυφῶν ἐν σχήματι πλοκάμου ⁵, διάβροχον ὃν αἶετ τῇ ἀμβροσίᾳ τῇ ἀναπηγάζουσῃ ἐκ νέων ὕμνων, καὶ ἀποτρέπον τὸν τάραχον τῶν κακοποιῶν;
64. Ὁ ἀρχαῖος Θεὸς, ὁ φύσιν ἔχων τὴν ἄνεσιν, ἐλέπων τὸν κόσμον θλιβόμενον αἶετ τῇ πολλῇ θερμουργίᾳ τούτου, οὐκ ἐξήρχετο ἐκ τοῦ ἐνδομύχου τοῦ οἰκείου δίσκου, ὅς ἐστιν ὁ Ἥλιος ⁶.

1. Λαμπούσης δηλ. τῆς πόλεως, αἱ μοιχαλίδες οὐκ ἠδύναντο ἐξελθεῖν διὰ νυκτὸς καὶ διαλαθεῖν τοὺς ἀνθρώπους.

2. Νόμος ἐστὶ τοῖς βασιλεῦσι θυσίας τελεῖν, καὶ λίμνας ποιεῖν, καὶ φρέατα, κ. τ. λ.

3. Εἶδος δένδρου, οὗ τῷ ξύλῳ χρῶνται ἐν τῷ πυρὶ τῆς θυσίας.

4. Μελανοειδὲς πῶς γάρ ἐστιν ὁ σίδηρος, ἐξ οὗ πεποιήται τὸ ξίφος, καθὼς καὶ ὁ πλόκαμος· μακροειδὲς δὲ προστέτι τὸ ξίφος, καθὼς καὶ ὁ πλόκαμος.

5. Ἐπὶ τοῦ πλοκάμου τιθέασι καὶ ἄνθη εἰς κόσμον.

6. Ἐν τῇ Βέδα λέγεται, ὡς ὁ Θεὸς ἐν τῷ Ἡλίῳ οἰκεῖ· καὶ ἐπειδὴ αἶετ οἰκουρεῖ, διὰ τοῦτο ἀόρατός ἐστι καὶ ἀφανής.

65. Ἐν τῇ γῇ τούτου τὰ ἐν τοῖς δάσεσι δένδρα φύσιν εἶχον τοῦ οὐρανοῦ πανδώρου δένδρου, κοσμούμενα ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων παντοίοις κοσμήμασι καὶ φορέμασι καὶ βρωσίμοις, εἰς χρήσιν τῶν ἐκ ξένης γῆς ἐρχομένων ἀπόρων καὶ ἐνδεῶν.
66. Ἀμβλύναντος (ἀποκλείσαντος) ¹ δὲ τούτου ἐν οὐρανῷ τῷ ἑαυτῷ λαμπρῷ φωτί, τῷ ὑπερβαίνοντι τὸ τοῦ Ἡλίου, τὰ χίλια ὄμματα τοῦ Ἰνδρα, βασιλεὺς τῆς γῆς ἐγένετο ὁ Βικουνσάνας ², ὃς ἀνέτρεψε στρατοὺς πολεμίων βασιλέων.
67. Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἠγλαΐζετο, ὡς ἡ λίμνη, θήλει χηνὶ λευκοπτερύγῳ ³, γυναικὶ πάνυ καλῇ, Σουδεβᾶ καλουμένη, ἀβρῶς καὶ σοβαρῶς περιπατούσῃ, ἡμεροέσση οὔσῃ καὶ ἐξ εὐγενῶν γονέων καταγομένη.
68. Ἡ ῥομφαία τούτου μέχρι τοῦ οὐρανοῦ ἐξηκόντιζε λαμπρῶς μαργαρίτας ὁμοῦ καὶ σπινθῆρας, τοὺς ἐκ τῆς πληγείσης κορυφῆς τοῦ ἐλέφαντος, ὥσπερ πολλὰ τμήματα τῆς συντριβείσης μεγάλης ὀξύτητος καὶ εὐφημίας τῶν ἐχθρῶν.
69. Ὁ αἰθεροστάσιος Δουνδουμάρας ⁴, ὁ υἱὸς τοῦ Τρισσανκοῦ

4. Δηλονότι ἀποθανόντος. — Οὐκ ἠδύναντο δηλ. ἀντωπῆσαι ὁ Ἰνδρας.

2. ἐτυμολογεῖ τὴν λέξιν ὁ ποιητής. Βικουνσάνας γὰρ λέγεται ὁ ἀνατρέπων καὶ ἀφανίζων καὶ ἀπολλύων.

3. Τὸ πρωτότυπον ἔχει μεγάλην χάριν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

4. Ὁ Δουνδουμάρας, ὁ ἐκ τῆς τοῦ Ἡλίου γενεαλογίας καταγόμενος, βασιλεὺς ἦν μέγας· ὃς, λαβὼν ἀρὰν παρὰ τοῦ ὀσίου Βασσίστα, ἐξέπεσε τῆς θείας χάριτος. Ποιήσας δὲ θυσίας πολλὰς, διὰ παραινέσεως καὶ ὀδηγίας τοῦ ὀσίου Βισμαμίτρα, ἀνέχθη εἰς τὸν οὐρανόν. Γνοὺς δὲ τοῦτο ὁ Βασίστας, εἶπε θυμῷ· «Κατάπεσον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.» Ἐν δὲ τῷ καταπίπτειν, μεταξὺ ὄντος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἔφη ὁ Βισμαμίτρας· «Στῆθι αὐτοῦ, ἄλλος γὰρ οὐρανὸς ἔσται σοι.» Οὕτως οὖν ἵσταται μέχρι τῆς σήμερον ἐν αἰθέρι ὁ Δουνδουμάρας, ἐπειδὴ οἱ θεοὶ ἐκώλυσαν τὸν Βισθαμίτραν τοῦ ποιῆσαι οὐρανόν.

μέγα θαῦμα ἔλαβεν ¹ ἐκ τῆς ἐξανισταμένης κόνιος τοῦ στρατοῦ τούτου, λέγων· « Αὕτη ὅλη ἡ γῆ ἔρχεται εἰς
« τὸν οὐρανὸν ἐκ τῶν ἀρετῶν τούτου· πῶς οὖν ἀνώτερος
« ἐμοῦ οὐκ ἔστιν οὗτος ταῖς ἀρεταῖς ; »

70. Τούτου τὸ ἀπανταχοῦ μέγα πυροειδές, ἐξαφθὲν λίαν καὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ Σίβα, ἐν ᾗ ἔστι τὸ πᾶν, ἐξῆλθε διὰ τοῦ ἄκρου τῆς φλογός, διατεμὸν τὸ μέτωπον τοῦ Σίβα, ὃ ἔστι τὸ φαινόμενον ἐκείνου πύρινον ὄμμα.

71. Ὅ,τι σῶμα ἄπειρον τοῦ Σίβα λέγουσιν, οὐ μίαν θριζὴ πολλοὶ τοιοῦτοὶ εἰσιν αἰθέρες ἐκτεταμέναι, ἐν τούτῳ ἔστιν ὁ ἔπαινος τούτου, ὅς ἔστι τὸ λευκὸν ὄρος ², ὁ Ταῦρος, ὁ ὄφις Σέσσας, ἡ Σελήνη, καὶ τὸ ὕδωρ τῆς Γαγγᾶς.

72. ὑπὸ τούτου τοῦ εὐσπλάγχχνου ἐλυτροῦντο οἱ κακοῦργοι καὶ τῶν ἐν τῷ μέλλοντι βίῳ δεινῶν καὶ κολάσεων, ποιῶντος παιδείαν πρέπουσαν, καὶ ἀπροσωπολήπτου ὄντος.

73. Ἀφελόντος δὲ τούτου τοῦ καρδιοθέλκτου βασιλέως τὴν λύπην τῶν θεαινῶν ³, διότι ἀκαμμύστους εἶχον τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀνεδέξατο τὸ ἔαρος τῆς γῆς ἐν τῇ χειρὶ ὁ Ἀξαμήδας, ὁ ὢν ἄλλος Ἥλιος τῆς γῆς.

74. Ὅ,τι μέγα θερμουργὸν, ἐντὸς ὃν τῶν ἐχθρῶν τούτου, ἀπεπλύθη τοῖς ἐξ αἵματος ποταμοῖς, τοῦτο ἐκβαλὼν εἰς τὴν θάλασσαν, καίει μέχρι τῆς σήμερον, ὃ ἔστι τὸ τῆς θαλάσσης πῦρ.

75. Τῆς θαλάσσης γεγонуίας χέρσου ἐκ τῆς πολλῆς κόνιος,

1. Ἐθαύμασεν, ὅτι ἡ γῆ ἔρχεται ἐκ τῶν ἀρετῶν τούτου εἰς τὸν αἰθέρα, ἵνα αὐτὸς ἐπ' αὐτῆς εἴη ἱστάμενος, ὃς ἀπηρωρεῖτο.

2. Ὁ ἀργυροῦς Καϊλάσας, τὸ ὄρος, ἐν ᾧ οἰκεῖ ὁ Σίβας. Καὶ τοῦτο καὶ τὰ λοιπὰ λευκά ἐστίν, ὡς καὶ ἡ εὐφημία.

3. Δηλαδὴ ἀποθανόντος καὶ ἀπελθόντος εἰς τὸν οὐρανόν, ἐγένετο βασιλεὺς ὁ Ἀξαμήδας. Ἐχάρησαν ὅτι ἀκαμμύστους ἔχουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς αἱ θεαί, εἰς τὸ ὁρᾶν αὐτὸν τὸν εὐεδέστατον ἀσκαρδαμυκτί.

τῆς ἀνισταμένης ἐκ τῶν ὀπλῶν τοῦ ἱππικοῦ στρατοῦ τούτου, ὁ ἐφ' ὕδατος ἀναπαυόμενος Βισνοῦς ἐπανεπαύετο ἐπὶ τῆς θαλάσσης, τῆς ἐκ τῶν δακρυῤῥοῖων τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν συστάσης, καὶ μέλας, ὡς ἔοικεν, ἐγένετο ἐκ τῆς ἀποσμηχθείσης στίμμιος.

76. Τὸ πῦρ, βουλόμενον νικῆσαι τὸ θερμουργὸν τούτου τοῦ βασιλέως, ἐλάτρευε καὶ τῷ Σίβᾳ μοῖρα τινη τοῦ ἑαυτοῦ σώματος, ἥ ἐστι τὸ φαινόμενον ἐπὶ τοῦ μετώπου ἐκείνου ὄμμα· μὴ δυνάμενον δὲ νικῆσαι ¹, δεικνύει μέχρι τοῦ νῦν ἐν παντὶ τόπῳ δυσφημίαν διὰ τοῦ πολλοῦ καπνοῦ.

77. Λογιζομένη ἡ Σελήνη τοῦτον τὸν βασιλέα μᾶλλον ἀδιάκριτον πάντων τῶν καταγομένων ἐξ αὐτῆς, καὶ ἐν ἑαυτῇ λέγουσα· «Ὅποια πολυδωρία τούτου ², ὅτε ὁ Σίβας, ἐφ' οὗ
» ἐγὼ εἰμι, ἔχει δέρμα ζώου, ὡς κάλυμμα, καὶ κρανίον
» ἀνθρώπου, ὡς κόσμημα;» Οὕτω λογιζομένη, ἔσχε μελαγχολίαν, ἥ ἐστιν ἡ μελανότης, ἣν ἔχει ἐν ἑαυτῇ.

78. Οὗτος ἔγραψεν ἑαυτῷ ἐπιγραφὴν, ἥς γράμματά ἐστι τὰ ἄστρα, διὰ λευκοῦ χρώματος, ὃ ἐστιν ἡ εὐφημία αὐτοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ὡς ἐν πίνακι, τῷ μελανθέντι ἐκ τῆς, ὡς μέλανος, δυσφημίας τῶν πολεμίων βασιλέων.

79. Ἐγένοντο δὲ τούτῳ τῷ βασιλεῖ τῆς γῆς υἱοὶ ἑκατὸν ἐκ γυναικῶν τριῶν· τούτων δ' εἰς, Σαμβαράνας τοῦνομα, ἐγένετο βασιλεὺς, πλήρης ὢν χαρίτων, καὶ φιλογενής.

80. ὑπὸ τούτου τοῦ Σαμβαράνα βασιλέως, τοῦ πολλὰς εὐποιίας ποιοῦντος αἰεὶ ἅπασι τοῖς ἀνθρώποις, εὐφημία πολ-

1. Οὐκ ἠδυνήθη δηλονότι νικῆσαι, καὶ διὰ τοῦτο δυσφημίαν ἐκτίσαστο, ἣν σημαίνει ὁ καπνός.

2. Ἐκ τούτου ἀποδεῖξαι θούλεται ὁ ποιητής, ὅτι οὗτος ὁ βασιλεὺς πολὺδωρος ἦν· μόνος γὰρ ὁ Σίβας ἔμεινεν ἀδώρητος, δς ἐξ ἡ ἀκτῆμων καὶ ἀπέρिटτος.

λή ἐσωρεύθη, δι' ἧς τὸ ἐν τῇ προγόνῳ αὐτοῦ Σελήνῃ μέ-
γα στίγμα ἐξήλειπται.

81. Τούτῳ τῷ λίαν εὐτόλμῳ ὄντι, καὶ ἀνέκφραστα ἐπὶ γῆς
ἐκτελέσαντι κατορθώματα, ὕμνος ἔστω τὸ σιωπηλὸν στό-
μα τῶν σοφῶν ¹, τῶν ἀπειρὺς ἐπισταμένων ἐπιστήμας.
82. Καί ποτε οὗτος ὁ φιλοπόλεμος, οὗ οἱ ἐχθροὶ ἐγένοντο
φυγοπόλεμοι, ἐπορεύθη εἰς ἄγραν· ἐκπνεύσαντος δὲ τοῦ
ἵππου αὐτοῦ ἐκ πολλοῦ πόνου, ἀνέβη εἰς τι ὄρος πεζὸς,
ὡς λέων.
83. Ἐνταῦθα εἶδε μίαν παρθένον, ὥσπερ ἐξαίρετον κειμήλιον
τῶν τριῶν κόσμων, πρόσωπον ἔχουσαν λαμπρὸν, ὡς Σε-
λήνην, καὶ λευκὴν σειρὰν ὀδόντων, ὡς τὴν γαλακτώδη
θάλασσαν, καὶ χεῖλη γλυκέα, ὡς τὴν ἀμύρσιαν.
84. Αὕτη ἡ ἔχουσα πρόσωπον ἀνθηρότερον τοῦ λωτοῦ καὶ
σῶμα ὑπερβαῖνον τὴν ἀγλαΐαν τῶν νεοκατασκευάστων
χρυσῶν ἐνωτίων, ἐνεπάγη ὡς θέλος ἄνθινον εἰς τὴν καρ-
δίαν τούτου ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, φθονοῦντος ἐπὶ τῷ κᾶλλει.
85. Διαταραχθεὶς μὲν οὖν τὴν καρδίαν ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ
ἔρωτος, προσελθὼν εἶπεν αὐτῇ ἡδέως· «ὦ ἀγλαά, τίνοες
» εἶ θυγάτηρ; ἢ διατί ἐνταῦθα διατρίβεις; θές ἐν τῇ
» καρδίᾳ σου τῆς σὺ ἡ ἐρωτικῇ τὸν ἐρωτόληπτον ἐμέ ».
86. Ἡ δ' ἐλαφόφθαλμος αὕτη κόρη, αἰσχυνοθεῖσα ἐκ τοιού-
των ἡδέων λόγων τοῦ βασιλέως, ἔστη ἐν ὀλίγῳ ἄφωνος,
κλίνασα κάτω τὸ πρόσωπον, καὶ ἐξαίφνης ἐν τῷ αἰθέρι
ἄφαντος ἐγένετο, ὡς ἀστραπή.
87. Εἰπὼν δ' ὁ βασιλεὺς, « Ποῖ ἐπορεύθης, ὦ ἀγλαά »; ἐνη-
τένιζεν εἰς τὰς δέκα διαστάσεις τοῦ τόπου ὁρμασιν ἐκ-
στατικοῖς καὶ γοργοῖς· μὴ βλέπων δ' αὐτήν, λύπη κατε-
σχέθη, καὶ εἰπὼν « Ἰοῦ, ἰοῦ! » ἔπεσε κατὰ γῆς λειποθυμῶν.

1. Τουτέστιν ἡ σιωπὴ τῶν σοφῶν ἔστω ἔπαινος τούτου.

88. Ἡ δὲ παρθένος ἐκείνη, ἡ οὖσα πηγὴ τῆς ἀνδρείας τοῦ Ἑρωτος ¹, ἰδοῦσα τὸν βασιλέα οὕτω διακείμενον, κατελθοῦσα ἐκ τοῦ αἰθέρος, ἐξηρεύξατο λόγον ἀμβρόσιον, ἀναζωοποιήσαντα τὸν βασιλέα.
89. « Ἐγὼ μὲν θυγάτηρ εἰμὶ τοῦ Ἥλιου, Ταπατὴ τοῦνομα·
 » σὺ δὲ κατάγῃ ἐκ τῆς Σελήνης, ὑπερύμνητος ἐν γῇ·
 » ἀρμόδιος ἄρα ἦν ἐκ τούτου ὁ γάμος ἡμῶν. Ἀλλ' ἡ πρὸς
 » τὸν πατέρα μου ὑποταγὴ ἐμπόδιον ποιεῖ.»
90. Ἡ μὲν οὖν Ταπατὴ, τοιαῦτα εἰποῦσα, ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν· ὁ δὲ βασιλεὺς, λειποθυμήσας πάλιν ὑπὲρ τὸ μέτρον μετὰ τὴν πρώτην λειποθυμίαν καὶ τὴν χαρὰν τῆς θεωρίας, ἐγένετο τοιοῦτος, οἷον τὸ δένδρον, κατακαίμενον ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ μετὰ τὴν καῦσιν τοῦ Ἥλιου καὶ τὴν ἀναψυχὴν τῆς βροχῆς.
91. Ἐνταῦθα ἐλθὼν ὁ Ὑπάτος μετὰ τοῦ στρατεύματος, ἀνέστησε τὸν βασιλέα δροσιστικοῖς καὶ ἀναψυκτικοῖς. Θελγείς δὲ τῇ Ταπατῇ ὁ βασιλεὺς, ἤρξατο ποιεῖν λατρείαν τῷ Ἥλιῳ ², πεισθεὶς τῷ τοῦ Ὑπάτου λόγῳ, ὃν περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο.
92. Λαβὼν δ' ἐν νοῖ τὸν πνευματικὸν πατέρα Βασίσταν, ἄσιτος ὢν ἐν δώδεκα ἡμέραις, ἐλάτρευε τῷ Ἥλιῳ, ἐπὶ ἐπιτεύξει τῆς Ταπατῆς, ὑψοῦ ἔχων τὰς χεῖρας τεταμένas, ὡς αἰσίαν σειρὰν ἐκ φύλλων ἐπὶ θύρας ².

4. Ἐξ ἧς γεννᾶται ὁ Ἑρως.

2. Τρεῖς εἰσιν οἱ τρόποι τῆς πρὸς τὸν Ἥλιον λατρείας· ἐν μὲν τῇ ἀνατολῇ, ἐκτείνουσι τὰς χεῖρας, συζευγνόντες τὰς παλάμας, ἰστάμενοι καὶ ἀφορῶντες πρὸς τὸν Ἥλιον· ἐν δὲ τῇ μεσημβρίᾳ, ἀνατείνουσι τὰς χεῖρας, τρέποντες τὰς παλάμας πρὸς τὸν Ἥλιον· ἐν δὲ τῇ δύσει, ἐκτείνουσι τὰς χεῖρας, ἄνω ἔχοντες τὰς παλάμας.

3. Καθὼς ἡ σειρὰ ἐκ φύλλων ἐκτείνεται· ἐπὶ θύρας, ἐπὶ ἐπιτεύξει ἐνδόξου τινος, οὕτω καὶ οὗτος· ἐξέτεινε τὰς χεῖρας ἐπὶ ἐπιτεύξει τῆς Ταπατῆς.

93. Γνοῦς δ' ὁ πνευματέμφορος Βασίστας τοῦτο, προσελθὼν τῷ Ἡλίῳ, ῥήτησατο τὴν θυγατέρα αὐτοῦ· ὁ δὲ, εἰπὼν, «Καὶ ἡ ἐμὴ βουλή τοιαύτη ἦν,» ἐξέδωκε τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα τῷ βασιλεῖ Σαμβαράνα.
94. Διὰ μὲν οὖν τῆς εὐχολογίας τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς Βασίστα γάμος ἐγένετο ἀμφοτέροις, τῷ τε βασιλεῖ καὶ τῇ θυγατρὶ τοῦ Ἡλίου, οἱ πεσόντες εἰς τὸν δεινὸν τάραχον τοῦ Ἑρωτος, σφόδρα ἥσθησαν, τυχόντες τοῦ ἔφετοῦ.
95. Ἦδετο δὲ μετ' αὐτῆς ἐν τῇ ἀγλαᾷ χώρᾳ τοῦ Ἰνδρα¹ δώδεκα ἔτη· ἐλθὼν δ' εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν μετὰ ταῦτα, ἡ κατετρώχετο ἀνομβρία, ἐποίησεν εὐθέως εὐετηρίαν λαμπράν.
96. Αὕτη ἡ ἐρασμία Ταπατὴ ἡμιλλᾷτο τῇ γῇ, ἣ ἦν ὡς δευτέρα γυνὴ τοῦ βασιλέως². μεγαλόφρων γὰρ ἦν, ὡς ἡ γῇ μεγαλοδορῆς, καὶ ὄρμους εἶχεν ἐκ μαργάρων καθειμένους, ὡς ἡ γῇ τοὺς καταρρέοντας πίδακας ἐξ ὕρέων, καὶ μαστούς, ἐν οἷς ἔπαιζεν ὁ Ἑρως, ὡς ἡ γῇ τὰ ὄρη, ἐν οἷς παίζει ὁ ἐλέφας.
97. Ὁ ἐχθρὸς βασιλεὺς, ὁ νικηθεὶς καὶ φυγὼν εἰς ὄρος, πάλιν ἐτύγχανε τῆς ἑαυτοῦ δόξης παρὰ τούτου τοῦ εὐσπλάγχνου, ἰκετεῦν καὶ λέγων ἐκ στόματος τῶν πρέσβειων· «Ἐσο προστάτης ἐμοῦ τοῦ ἀπροστατεύτου· σὺ γὰρ εἶ ὁ ἄξιος προστάτης.»
98. Τούτου ἡ φήμη, λογιζομένη τὸ ἄπειρον τῶν κόσμων, τοὺς τε τρεῖς κόσμους τούτους τοῦ Ἰνδρα, καὶ τοὺς λοιποὺς ἐπουρανίους, τὸν τοῦ Βραχμᾶ, τὸν τοῦ Σίβα, καὶ τὸν τοῦ Βισνοῦ, ἐχάρη, ὅτι ὕλην ἔχει πολλήν, ὥστε λευκᾶναι μόνη τὸ πᾶν τῷ ᾧ ἔχει ἔθει.

1. Ἐν τῷ οὐρανῷ ἐτελέσθη ὁ γάμος.

2. Παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ Ποιητής.

99. Τοῦ Ἰνδρα, ὃς πρότερον ἤκουε τῶν ἀρετῶν τούτου τοῦ βασιλέως, ἰδόντος αὐτὸν τοῖς οἰκείοις ὄμμασιν ¹, ἐγένετο βασιλεὺς ὁ Κουρούς, ὃς ἐκυδέρνα διὰ προσταγῆς τὴν ὑποκειμένην γῆν, ὡς γυναῖκα φιλτάτην.
100. Γυνὴ δ' ἦν τούτῳ, Ἀμριτὰ τοῦνομα, ἣ ἥδυνεν αὐτὸν ταῖς ἐρωτικαῖς παιδιαῖς ², ὡς ἡ στρατιὰ ταῖς πολεμικαῖς, ἔχουσα μαστοὺς ὡς δύο μαστώδεις ἐξοχὰς ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ ἐλέφαντος, καὶ κόμην ὡς περισειομένην μάχαιραν, καὶ ὀφθαλμοὺς, ὡς ἵππους γοργούς ³.
101. Ὁ Ἥλιος, ὡς πυγολαμπίς, ἔλαμπεν ἐν ὅλῳ τῷ αἰθέρι, περικεκαλυμμένῳ ὑπὸ τῆς, ὡς μελαίνης νεφέλης, ἐκτεταμένης πολλῆς δυσφημίας τῶν πολεμίων βασιλέων.
102. Μωρός ἐστίν, ὃς ποιεῖ ψευδῶς ὁμοίωσιν τῆς λαμπρότητος τούτου τῇ τοῦ Ἥλιου· λάμποντος μὲν γὰρ τούτου ⁴, ἡ ὡς βαθὺ σκότος δυσφημία τῶν πολεμίων βασιλέων ὑπερῆυξεν· λάμποντος δὲ τοῦ Ἥλιου, τὸ σκότος διασκεδάννυται.
103. Τὸ ξίφος τούτου ἦν βρέχον φήμην μεγάλην, ὡς τὸ νέφος ῥαγδαίαν βροχὴν, καὶ λάμπον ὑπερφυῶς τῇ ὀξύτητι, ὡς ἡ ἀστραπὴ, καὶ ἀφανίζον τοὺς βασιλεῖς ταῖς διατομαῖς τῶν ἐν τοῖς στρατοῖς ἀγλαοπροσώπων, καθὼς ἡ ῥαγ-

1. Δηλ. ἀποθανόντος.

2. Παιδιαὶ εἰσι τοῦ ἔρωτος τὸ νύττειν διὰ τῶν ὀνύχων, τὸ δάκνειν διὰ τῶν ὀδόντων, κ. τ. λ.

3. Ἐπειδὴ ὁμοίωσε τὴν γυναῖκα στρατῷ, διὰ τοῦτο ἐπήγαγε καὶ ἐλέφαντα, καὶ μάχαιραν, καὶ ἵππον, ἅ εἰσιν ἴδια τοῖς στρατοῖς καὶ τοῦ πολέμου.

4. Παρόντος γὰρ τοῦ Ἥλιου, τὸ σκότος διασκεδάννυται· τούτου δὲ τοῦ βασιλέως παρόντος, ἡ ὡς σκότος δυσφημία τῶν πολεμίων βασιλέων διέμενε· διὰ τοῦτο οὖν ἀνοικεῖός ἐστιν ἡ ὁμοίωσις τούτου τοῦ βασιλέως ἐκείνῳ τῷ Ἥλιῳ.

δαία βροχή ἀφανίζει τοὺς χῆνας ταῖς διαρρήξεσι τῶν ἐν ὕδασι λωτῶν.

104. Αἰσχύνῃν δὲ τούτου δόντος ἐν οὐρανῷ ἐξάπινα τῷ Ἰνδρᾷ τῇ λαμπρότητι τοῦ ἑαυτοῦ προσώπου¹, ἀνεδέξατο τὴν γῆν ὁ βασιλεὺς Ἀρουνδᾶν τοῦνομα, ὁ κατορθώματα ἐκτελέσας ἄπειρα, ὡς πελάγη.

105. Ἡ κτίσις πᾶσα, ὡς γυνή, ἐνατενίσασα εἰς τὴν δυσθέατον τούτου λαμπρότητα διὰ τοῦ Ἡλίου, ὡς δι' ὀφθαλμοῦ, ἔχυσεν ὕδωρ, μεμιγμένον μελαίνῃ στίμμει, ὃ ἐστὶν ἡ Ἰαμουνα, ὁ ποταμός².

106. Τούτου ἐν τῇ γῇ καὶ τὰ κατὰ τὴν ὁδὸν πίπτοντα πολύτιμα πετράδια οὐκ ἐλαμβάνετο ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων³, ὑπερηφάνων ὄντων, ἵνα μὴ φανεῖεν ταπεινοί· ἐκ δὲ τῆς πολλῆς λάμψεως τῶν πιπτόντων πολυτίμων λίθων, ἔξοδος οὐκ ἐγένετο τῶν μοιχαλίδων ἐν ταῖς νυξίν.

107. Ὁ ὄφις ἐρίζων τῷ ξίφει τούτου κατὰ τὰ προτερήματα ταῦτα, κατὰ τὴν ταχύτητα, κατὰ τὴν μελανότητα, καὶ κατὰ τὴν ἀθροποκτονίαν, ἡττηθεὶς, ἔκρυψέ πως τοὺς πόδας αὐτοῦ, φοβηθεὶς μὴ δεθείη ἀλύσει.

108. Ἡ εὐφημία τούτου, ὥσπερ ἐν ἐκστρατείᾳ, πρῶτον μὲν ἐποίησεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἑαυτῆς τοὺς τρεῖς κόσμους, εἶτα δ' ὤκησεν ἐν τῷ ἐκτεταμένῳ αἰθέρι, καὶ ἐκράτησεν ὁμοῦ καὶ τῆς δυσκρατήτου καρδίας τῶν θεωρητικῶν καὶ ἀπαθῶν⁴.

1. Ἀποθανόντος δηλ.

2. Ἡ Ἰαμουνα θυγάτηρ λέγεται τοῦ Ἡλίου, καὶ μελανοειδὲς ἔχει ὕδωρ.

3. Οὐκ ἔκυπτε τις ἀναλαβεῖν τὸ περὶ πολύτιμον πετράδιον ἐκ τῆς χειρὸς, ἵνα μὴ φανείη ταπεινός.

4. Δηλ. καὶ οἱ θεωρητικοὶ καὶ ἀπαθεῖς, οἱ οὐδενὸς τῶν τοῦ κόσμου φροντίζουσιν, ἐπὶ τὸν βασιλέα καὶ ἐτίμων αὐτόν.

109. Ἀφελόντος δὲ τούτου ἐν οὐρανῷ τῷ περικαλλεῖ αὐτοῦ σώματι τὴν λύπην τοῦ ἔρωτος, τοῦ μὴ ἔχοντος σῶμα, καὶ διὰ τοῦτο αἰσχυνομένου ¹, βασιλεὺς ἐγένετο ὁ Παριξίτ, ὃς ἦν ἀναιρέτης τοῦ ἐχθροῦ ἐκ τοῦ προχείρου, ὡς ὁ λέων τοῦ ἐλέφαντος.
110. Καθὼς οὗτος ἤφατο χειρὸς γυναικὸς ἐν γάμῳ, ὑπὸ μαρτυρίαν τοῦ λαμπροῦ πυρὸς, ἣ ἦν εὐόφθαλμος καὶ φιλόφρων, καὶ ἔκαλεῖτο Σουΐχσά, οὕτως ὑπὸ χεῖρα ἐποίησε καὶ πληθὺν πολεμίων βασιλέων, εὐφήμων καὶ θυμοειδῶν, ὑπὸ μαρτυρίαν τῆς λαμπρᾶς αὐτοῦ ῥομφαίας καὶ τοῦ μεγάλου κράτους.
111. Τούτου τὸ ξίφος ἐν πολέμῳ ἐχόρευεν, αἶμα πίνον, ὡς οἶνον, ἐκ τοῦ τραύματος τῆς κορυφῆς τοῦ ἐλέφαντος, καὶ ἔχον ὥς περ ὀδόντας τοὺς προσκολληθέντας μαργαρίτας, τοὺς ἐκ τῶν πληγέντων τὴν κάραν ἐλεφάντων, καὶ ὡς γέλωτα πλατύν, τὸν λαμπρὸν ἔπαινον ².
112. Ρίπτων δὲ τὸ θυμοειδὲς αὐτοῦ εἰς τὸν στρατὸν τῶν πολεμίων, ὡς ζώπυρον εἰς χόρτον ξηρὸν, οὕτως ἐξῆψε τὸ ὡς πῦρ θερμουργὸν αὐτοῦ ἐν γῇ, ὥς τε τὸ πῦρ φαίνεσθαι, ὡς περ σπινθήρα.
113. Τί εἶπω; καὶ ἡ ἐν Σελήνῃ ἔλαφος ἐφοβήθη καὶ ἔφυγε, καὶ ὁ τοῦ ἐλέφαντος τοῦ Ἰνδρα ῥέων ἐκ μανίας χυμὸς, ἀφ' αὐτῆς ἐγένετο ἐκ τοῦ φοβεροῦ ὀνόματος τούτου τοῦ βασιλέως, ὃ περιφέρειτο ὥς περὶ σκύμνος λέοντος εἰς δρυμὸν, εἰς τὸν μέγαν αἰθέρα.
114. Τούτου τοῦ βασιλέως ἡ παιδεία πρὸς τὸν πταίσαντα ἐγένετο πάνυ ἀρμοδία· πρῶτον μὲν φοβερά τῷ λόγῳ, εἴτα

1. Ἰδὼν τοῦτον ὁ Ἔρως τὸν ἀγλαόμορφον, ἀφῆκε τὴν ἣν εἶχε λύπην, ὅτι οὐκ ἔχει σῶμα· ἅπαντες γὰρ οἱ βλέποντες, νομίζουσιν ὡς αὐτὸς ἐστίν ὁ Ἔρως, σῶμα λαθὼν. — Τουτέστιν ἀποθανόντος.

2. Ἢ ὁμοίως· πάνυ οἰκεία· ὁ γὰρ πίνων καὶ χορεύει, καὶ γελᾷ, καὶ τοὺς ὀδόντας προφαίνει ἐν τῷ γελᾷ.

- δ' ἰλαρὰ τῷ ἔργῳ, καὶ ὠφέλιμος εἰς τὸ μέλλον, καθὼς ὁ ὑποκριτικὸς θυμὸς τοῦ πατρὸς πρὸς τὸν υἱόν.
115. Ἰν' ἐθίσωσί πως ἑαυτοὺς εἰς τὸ ἀνασχέσθαι τῆς δυσανα-
σχετήτου γεννησομένης θερμουργίας τούτου τοῦ βασιλέως,
ὁ μὲν Βισνοῦς εἰσέδου ἐξ ἀρχῆς εἰς τὸν ἥλιον ¹, ὁ δὲ Σί-
βας ἔθετο πῦρ ἐν τῷ ἑαυτοῦ ὀφθαλμῷ.
116. Τούτου δ' ἐν οὐρανῷ θέντος τὰς χεῖρας ἐν ταῖς, ὡς στά-
μναις, πλήρεσι θέλκτρου μαστοῖς τῶν θεαινῶν ², ἐγένετο
βασιλεὺς τῆς γῆς ὁ Βήμας, ὁ φοβερός τοῖς ἔργοις καὶ
ὀλέτῳ τῆς δόξης τῶν ἐχθρῶν.
117. Οὗτος ὁ λαμπρὸς καὶ εὐκλεὲς ἠγλαΐζετο γυναικὶ Σου-
κουμαρικᾷ τοῦνομα, ἀγαθῇ οὔσῃ, καὶ λαμπρυνομένη κο-
σμήμασι χρυσοῖς καὶ μαργαρίταις, καθὼς ἡ λαμπρὰ Σε-
λήνη ἀγλαΐζεται νυκτὶ, μὴ ἐχούσῃ σκότος, καὶ κοσμου-
μένη πολλοῖς ἄστρασιν.
118. Οὗτος διὰ τῆς ἑαυτοῦ ὀξυθυμίας καὶ ἀνδρείας καὶ ῥομ-
φαίας, ὡς διὰ χειρομύλης ³, συνέτριβεν ἐν πολέμῳ
τὴν φήμην τῶν ἐχθρῶν εἰς λεπτά, ἃ εἰσὶν οἱ μαργαρίται,
οἱ διασπείρόμενοι ἐκ τοῦ κρανίου τοῦ ἐλέφαντος πληγέντος.
119. Ὁ Βραχμᾶς, ὁ γράφων ἐπὶ τοῦ μετώπου τῶν ἀνθρώπων,
ὡς ἐπὶ πίνακος, τὸ ἐκ τῶν καλῶν ἔργων τῆς πάλαι γεν-
νήσεως γεννησόμενον, προσεπέγραψε καὶ τοῦτο, «ὅτι διὰ τῆς
» πρὸς τὸν πόδα τούτου τοῦ βασιλέως θεραπείας ἡ ἐπίτευ-
» ξις τῆς βασιλείας γενήσεται ⁴.» ἄλλως γὰρ ἐφοβεῖτο ⁵.

1. Ὁ Βισνοῦς ἐν τῷ Ἠλίῳ ἐστίν, ὡς εἴρηται πρότερον.

2. Ἀποθανόντος δηλ.

3. Ὁ μὲν ἄνθρωπος μυλῖτης λίθος, ἡ ὀξυθυμία ἐστίν· ὁ δὲ κάτω λίθος, ἡ ἀνδρεία, ἡ δὲ λαβὴ τῆς χειρομύλης, ἡ ῥομφαία τούτου.

4. Δηλονότι, ὅστις εὐπειθὴς ἦν τσῦτι τῷ βασιλεῖ, ἐκεῖνος ἐβασίλευεν.

5. Εἰμὴ ἔγραψε δηλ. οὕτως ἐφοβεῖτο· ἠθέτει γὰρ καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Βραχμᾶ προωρισμένον.

120. Ἡ μάχαιρα τούτου, ὡς ὄφιν ἐφαίνετο ἐν πολέμῳ· ἔσθυε γὰρ πρότερον τὴν λαμπρότητα τῶν ἐχθρῶν, ὡς λύχνον, ὅτε ἔμελλε πιεῖν, ὡς γάλα, τὸ κλέος αὐτῶν, καὶ ὡς ἀέρα τὴν πνοὴν αὐτῶν.
121. Ἐμβεθυθισμένος τῷ ὕπνῳ ὁ ἐχθρὸς, βλέπων τοῦτον τοξοφόρον ἐν ὀνείροις, ἀνίστατο εὐθέως· βλέπων δ' ἐν ταυτῷ τὸν Ἑρωτα γεγραμμένον ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου, τί οὐκ ἐποίει ἐκ φόβου ¹;
122. Ἦνπερ Λαξμὴν², εὐμετάστατον οὖσαν, ἀπέβαλεν οὗτος ὀρθῶς, αὕτη ἐγέννησεν ἐν ἀλλοτρίῳ οἴκῳ υἱόν, ὃς ἐστὶν ὁ ἔπαινος· τούτου δὲ τοῦ υἱοῦ τοῦ λόγου, καὶ περ ὀρθοῦ ὄντος, οὐκ ἤκουεν οὗτος ³. Ἰδίον τοῦτο τρώντι μεγαλοφρόνων ἀνδρῶν.
123. Διατεμόντος δὲ τούτου τὸν Ἥλιον, τὸν ἐρίζοντα ὑπὲρ λαμπρότητος, καὶ πορευθέντος εἰς τὴν ὑψίστην χώραν ⁴, ἔλαβε τὴν γῆν, ὡς γυναῖκα σώφρονα, ὁ βασιλεὺς Πρατίπας, ὁ ὢν ὀλεθρος, ὡς τὸ πῦρ τοῖς δένδρεσι, τοῖς πολεμοῖς βασιλεῦσιν.
124. Οὗτος ὁ βασιλεὺς, ὁ ὑπὸ βασιλέων πολλῶν προσκυνούμενος, χαίρων ἡγλαΐζετο γυναικὶ ἀγλαᾷ καὶ χαριέσσει, Σουμουδᾶ τοῦνομα, καθὼς ἀγλαΐζεται ἡ σημαία τοῦ Ἰνδρα ἀγλαᾷ καὶ λαμπρᾷ (λευκῇ) ὁθόνη.
125. Τούτου τὸ ξίφος ἔπινεν, ὡς ὕδωρ, τὸ πολὺ κλέος τῶν

1. Ἰδὼν τὸν Ἑρωτα, ὃς ἦν ἐν εἰκόνι γεγραμμένος μετὰ τοῦ τόξου αὐτοῦ, ἐνόμιζεν ὅτι ὁ βασιλεὺς οὗτός ἐστιν, ὃν εἶδεν ἐν ὀνείρῳ τοξοφόρον, καὶ διὰ τοῦτο ἐπορεύετο τῇ δε κακείσῃ εἰς τὸ κρύπτεσθαι φοβούμενος.

2. Λαξμὴ ἐνταῦθα ἐννοεῖται ὁ ὀλβος καὶ ὁ πλοῦτος, ὃν ἀπέβριπτεν ἐπὶ δωρεᾷ καὶ χάριτι.

3. Τουτέστιν, οὐκ ἤθελεν ἐπαίνων ἀκούειν ἐπὶ ταῖς διδομέναις δωρεαῖς.

4. Ἀποθανόντος δηλ.

πολεμίων διὰ τῆς ἐκτάσεως, ὡς διὰ κοίλης χειρὸς ¹. οἱ δὲ πίπτοντες μαργαρίται ἐκ τοῦ μετώπου τοῦ ἐλέφαντος, πληγέντος ἐν πολέμῳ, ἦσαν ὡς λαμπραὶ πολλαὶ σταγόνες ².

126. Καὶ τὰ στρατεύματα τοῦ Ἰνδρα πολυάριθμα ἐγένοντο, θυμοειδῆ, καὶ ἱκανὰ εἰς ἀναιρέσιν τῶν Τιτάνων, ἐκ τῶν πολλῶν ἐχθρῶν, οἳ ἐγένοντο θεοί, ἀναιρεθέντες ἐν πολέμῳ διὰ τῶν πολλῶν βελῶν τῶν ἐκ τοῦ κυρτουμένου τόξου ὑπὸ τῆς χειρὸς τούτου, ἣ ἦν ὡς στύλος, ὁ ἐμπηγνύμενος τῇ γῇ ἐν ἀρχῇ τοῦ πολέμου ³.

127. Τοῦ βασιλέως τούτου λίαν θυμουμένου, ὁ μὲν βασιλεὺς τῆς Λάτας ἐκολάκνευεν· ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Μαγάδας ἐγίνετο ἔξω φρενῶν· ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Ἀγγας ἐγκατέλειπε τὴν βασιλείαν· ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Μιτιλᾶς ἐγίνετο λειψόσαρκος· ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Βάγγας ἐγίνετο φυγοπόλεμος· ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Κασμίρας ἐπελανθάνετο τῶν παιδικῶν.

128. Ἐγὼ νομίζω, ὅτι ὑπὸ μὲν πασῶν τῶν θειαινῶν ὕμνος τῆς πολυωδρείας τούτου, λευκότερος καὶ αὐτῆς τῆς Σελήνης, ἦδετο αἰεὶ ἡδῶες ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ Ἰνδρα· τὸ δὲ οὐράνιον δένδρον ἔσειε μετὰ χαρᾶς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ ⁴ διὰ τοῦ ἀέρος, καὶ μετὰ θαύματος ἔλεγε διὰ τῶν βόμβων τῶν βομβυλίων· «Εὐγε! εὐγε!»

1. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· ἡ γὰρ ἐν τῷ Ἰνδικῷ πρωτοτύπῳ λέξις σημαίνει τὴν ἑκτασιν καὶ τὴν κοίλην χεῖρα.

2. Πίνοντος τοῦ ἀνθρώπου ὕδωρ κοίλῃ χειρὶ, πίπτουσι σταγόνες διὰ τῶν δακτύλων.

3. Ἐν ἀρχῇ τοῦ πολέμου στύλον ἴστην ὁ ἐχθρὸς, ἐκ δὲ τούτου σημαίνει, ὅτι πόλεμον ζητεῖ. — Σημειώσται ὅτι ἕκαστος τῶν τεσσάρων ποδῶν τοῦ στίχου τούτου συνίσταται ἐξ ἑπτακαίδεκα συλλαβῶν.

4. Ὁ ἠρόμενος ἐπ' ἄσματι σείει τὴν κεφαλὴν, καὶ εὐφημεῖ τὸν ἄδοντα.

129. Ἡ μεγάλη ἔνδεια τῶν πτωχῶν, φεύγουσα διὰ τῆς πολυδωρίας τούτου τοῦ ἀγαθοῦργου, κατέφεωγεν εἰς τοὺς πολεμίους βασιλεῖς· ἀλλὰ καὶ ἀπ' ἐκείνων τῶν βασιλέων ἔφρευε θία, διὰ τῆς εὐμενείας καὶ ἐπιεικείας τούτου· ἡ δ' ἔνδεια, μὴ ἔχουσα τόπον, αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡφανίζετο.
130. Πόσοι κόσμοι οὐκ ἐγένοντο εὐθυμοι, ἀκούσαντες τῆς ἐκ τῶν ἑκατὸν οὐσιῶν πολλῆς φήμης τούτου ¹, τῆς ἀδομένης ἡδέως ὑπὸ τῶν θηλειῶν; Ὁ Ἰνδρας ὁμως, φοβούμενος τὴν πτώσιν τῆς δόξης αὐτοῦ ², ταπεινὰ ἐφρόνει· ὁ δὲ Βαλῆς ἐλυπεῖτο, διανοούμενος ἀπότηυξιν τοῦ θρόνου τοῦ Ἰνδρα ³.
131. Ἀναρίθμους τελέσας θυσίας εἰς τρυφὴν τῶν θεῶν, καὶ ποταμούς ποιήσας τοῖς, ὡς ὕδασι, δάκρυσι τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν, εἰς ἐνοίκησιν τῶν ἐνύδρων, καὶ ὁδὸν ἀέρος τοῖς ἐκ τῶν πυδῶν τῶν ἵππων λάκκοις, εἰς τροφὴν τῶν ὑπὸ γῆν ὄφρων, ποῦ οὗτος ὁ μέγας ἦρως καὶ ἄξιος, εὐθηνίας χαρὰν οὐκ ἐποίησεν;

Τέλος τοῦ Τρίτου Κεφαλαίου,
τοῦ Πρώτου Βιβλίου τοῦ μεγάλου Ποιήματος
Βαλαβαράτας τούνομα,
τοῦ διαλαμβάνοντος περὶ ἡμιθέων
καὶ ἡρώων.

1. Ὁ γὰρ ἑκατὸν ἵπποθυσίας ποιήσας, Ἰνδρας ἔσεται.

2. Ὁ γὰρ Βαλῆς Ἰνδρας ἔσεται.

3. Οὗτος ὁ στίχος συνίσταται τέσσαρσι πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα συλλαβαῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ,

Ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ γέννησις τῶν υἱῶν τοῦ Παρθοῦ
καὶ τοῦ Δρυταράστρα.

1. Ὑμνήσωμεν τὸν υἱὸν τοῦ Παρασσάρα, τὸν ὄντα μὲν ὠκεανόν, ἔχοντα δ' ἀνθρώπου μορφὴν, ἐξ οὗ ἐξηρεύχθησαν οἱ λόγοι τῆς Μαχαβαράτας, ὡς μαργαρίται βεβρεγμένοι ἀμβροσίᾳ.
2. Πάλαι ποτε βασιλεὺς τις ἄριστος ἐν τῇ γενεᾷ τοῦ βασιλέως Ἰξβακοῦ, Μαχαμίσσας ὀνόματι, εὐποιίας ποιήσας πολλὰς καὶ ἀπαθὲς γενόμενος, ἔτυχε τοῦ οὐρανοῦ.
3. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ἐπορεύθη μετὰ τῶν θεῶν εἰς τὸ βῆμα τοῦ Βραχμᾶ, ἔνθα ἰδὼν ἐπιθυμία τὴν Γαγγᾶν ἔλ-
4. θούσαν, ἧς ὁ πέπλος ὑπ' ἀνέμου ἀναπεπταμένος ἐγένετο, καὶ τοὶ οἱ θεοὶ κάτω ἔκλιναν τὴν ὄψιν, ἔπεσεν ἐξ οὐρανοῦ τῇ ἀρχῇ τοῦ Βραχμᾶ.
5. Πίπτων δ' ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, εὐχόμενος ἐν ἑαυτῷ τοῦτο· « Εἴθε υἱὸς γενοίμην τοῦ βασιλέως Πρατίπα », συνελήφθη, ἐν τῇ γαστρὶ τῆς Σουνανδᾶς ¹.
6. Ἐγένετο οὖν οὗτος υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς γῆς Πρατίπα, καὶ ὠνομάσθη Σαντανοῦς, κραταιότατος ὢν καὶ λαμπρότατος ἐν τῇ γενεαλογίᾳ τῆς Σελήνης.
7. Γηράσαντος δὲ τοῦ Πρατίπα, καὶ ἀναχωρήσαντος εἰς ἔρημον ἐπ' ἀσκήσει, βασιλεὺς γενόμενος ὁ Σαντανοῦς, εἰς ὄλεθρον ἤγαγε πάντας τοὺς ἐχθρούς.
8. Οἱ γὰρ ἐχθροὶ οὐδαμῶς ἀσινεῖς ἀπηλλάττοντο ἔμπροσθεν τῶν βελῶν τούτου, καθὼς οὐδὲ οἱ χρεῶσται ἔμπροσθεν τῶν δανειστῶν.
9. Τῇ δ' ἀφ᾽ ἧς θαυμαστῆς τῇ δυνάμει χειρὸς τούτου οἱ

1. Ἡ Σουνανδᾶ, ἧς ἐστὶν Εὐφροσύνη, ταῦτόσημόν ἐστι τῷ Σουμουδᾶ.

- γέροντες εὐθέως νεότητος ἐτύγχανον, καθὼς τὸ φυλλοβο-
λοῦν δένδρον ἀναθάλλει τῇ ἐλεύσει τοῦ ἔαρος.
10. Πάλαι οἱ ὀκτὼ θεοὶ Βασαβαὶ ¹ ἐπορεύθησαν πρὸς δια-
τριβὴν εἰς τὸ ἄλσος τοῦ Βασίστα, περὶ τὴν γῆν τοῦ ὄρους
Μερού ², μετὰ τῶν ἑαυτῶν ἀγλαῶν γυναικῶν.
11. Ἐνταῦθα ἰδοῦσα τὴν δάμαλιν τοῦ Βασίστα ἡ γυνὴ τοῦ
ὀγδόου θεοῦ Βασοῦ, ἔφη αὐτῷ· «ὦ ἄνερ, εἰπέ μοι τὴν οὐ-
» σαν ἀρετὴν (ὑπεροχὴν) ταύτης.»
12. Ὁ δ' ὀγδοὺς Βασοῦς, ὃ ὄνομα ἦν Δεάους, ἀπεκρίνατο
ἡδεῖ λόγῳ· «Αὕτη ἡ βοῦς τοῦ Βασίστα ὀνομάζεται Ναν-
» δινῇ, διότι εὐφραίνει τὸν κόσμον ³.
13. «Ὁ γὰρ ἄνθρωπος, ὃ τιμήσασα, ὁ πίνων ταύτης τὸ
» ἀξιόγραφον γάλα, ζῇ ἀγῆρως περίπου δεκαμισχίλια ἔτη».
14. Ἡ δὲ ἀκούσασα ἐκλεψε ταύτην τὴν βοῦν, διὰ τῶν χειρῶν
τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, εἰς τὸ ποτίσαι γάλα τὴν θυγατέρα τοῦ
Βασιλέως Οὐσσινάρα, ἣ ὄνομα Ἀξίναβατῇ, καὶ τὰς φί-
λας αὐτῆς.
15. Μὴ βλέπων δ' ὁ ὅσιος τὴν βοῦν ἐν τῷ ἄλσει, γνοὺς διὰ
τῆς θεωρίας τὴν αἰτίαν, κατηράσατο τῆς Βασαβῆς, λέγων·
«Οἰκησάτωσαν οὗτοι ἐν γαστρὶ γυναικός».
16. Φοβηθέντες δ' οὗτοι τὴν ἐν γῇ οἰκῆσιν, κλίναντες τὴν
κεφαλὴν λίαν εὐλαβῶς, προσεκύνησαν ταπεινῶς καὶ οἰκ-
τρῶς τὸν ἀρασάμενον ὅσιον.
17. Ὁ δὲ Βασίστας, ὁ κορυφαῖος τῶν θεωρητικῶν, λόγον
ἐλεξεν ἰλαρῶς τοιοῦτον·
- 18 «Ἐχετ' ἀτρέμας, ὃ υἱοί· παρακαλέσατε δὲ τὴν Γαγγάν,

1. Βασαβαί, εἶδος θεῶν· εἰσὶ δὲ ὀκτὼ τὸν ἀριθμὸν. Βασοῦς λέγεται ἐνικῶς.

2. Μερού ἢ Μερόη, ὄρος μυθευόμενον παρ' Ἰνδοῖς περὶ τὸ δόρειον μέρος, ἐνδιαίτημα τῶν θεῶν, ὡς ὁ Ὀλυμπος παρ' Ἑλλήσι.

3. Ἐτυμολογεῖ τὴν λέξιν ὁ ποιητής· Νανδινῇ γὰρ λέγεται εὐφραντικῇ.

- » ἵνα αὕτη, λαβοῦσα μορφήν γυναικὸς καὶ συμμιγεῖσα τῷ
 » βασιλεῖ Σαντανοῦ, ῥίψῃ ὑμᾶς ἐν τοῖς ἑαυτῆς ῥείθροις.
19. « Ὁ δὲ Δεῶους, ὃς ἔκλεψε τὴν ἐμὴν βουήν, ὁ λίαν πλεο-
 » νέκτης καὶ ἀντίθεος, καὶ περ Θεὸς, διατριβὰς ποιεῖτω
 » ἐπὶ γῆς ἐπὶ πολὺ. »
20. Ἡ μὲν οὖν Γαγγὰ, παρακληθεῖσα ὑπὸ τούτων, ἐνεφάνι-
 » σεν ἑαυτὴν, ἐν σχήματι γυναικὸς εὐειδοῦς, ἐκείνῳ τῷ Σαν-
 » τανοῦ, διατρίβοντι ἐν τῇ ὄχθῃ αὐτῆς.
21. Οὗτος δ' ὁ ἄριστος ἐν βασιλεῦσι καὶ ἐν μαχηταῖς, τρω-
 » θείς τοῖς βέλεσι τοῦ Ἑρῶτος, ἠράσθη αὐτῆς, καθὼς ὁ
 » Βισνοῦς τῆς Λαξμῆς.
22. Καὶ συνήνεσεν αὐτῇ, τοιαύτην συνθήκην προτεινάσθ'· « ὧς
 » εἰ κωλυθεῖν ὑπ' ἐκείνου, ἐργασαμένη τι εὐπρεπές, ἢ
 » ἀπρεπές, ἀναχωρήσει. »
23. Τῶν μὲν οὖν Βασαβῶν συλληφθέντων κατὰ μέρος ἐπὶ
 » τῆς ἀρᾶς, καὶ γεννηθέντων υἱῶν, ἡ γυναικόμορφος Γαγ-
 » γὰ, ῥίψασα τοὺς ἐπτά, ἕνα ἕκαστον εἰς τὴν Γαγγάν, ἐλύ-
 » τρωσεν αὐτοὺς τῆς ἀρᾶς ¹.
24. Βουλομένη δὲ ῥίψαι καὶ τὸν ὄγδοον υἱὸν γεννηθέντα,
 » κωλυθεῖσα ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀυστηρῶς, εἰσέδου εἰς τὸ
 » ὕδωρ ἅμα τῷ υἱῷ.
25. Στερηθεὶς δὲ ταύτης ὁ βασιλεὺς, στυγνὸς ἐγένετο ἐκ
 » λύπης, καθὼς ἡ Σελήνη, στερηθεῖσα τῆς νυκτὸς, στυγνὴ
 » γίνεται ἐκ τῆς λάμψεως τοῦ Ἡλίου, καὶ ἐπιπλήττων
 » ἔλεγε·
26. « Διὰ τί αὕτη ἡ Γαγγὰ, ἥ ἐστι καὶ θηλειοκτόνος, καὶ ἐμ-
 » βρυοκτόνος, οὐ ξηραίνεται; Ὁ Ἥλιος ἄρα οὐκ ἔστιν αὐ-

1. Θανόντες ἐν τοῖς ὕδασι, ἔλαβον πάλιν τὴν προτέραν ἑαυτῶν θείαν φύσιν.

- » τόπτης τῶν ἔργων πάντων, διότι οὐ ζηραίνει αὐτήν ¹.
27. « Ἐχέτω αὐτὴν ἐπὶ κεφαλῆς ὁ Σίβας, ὁ ἔχων στολὴν
 » σποδὸν καὶ κρηνία ². ὄνειδός ἐστὶ σοι, ὦ ὑπεράνθρωπε
 » Βισνοῦ, ὃς θήγεις αὐτῆς καὶ τῷ ποδί ³.
28. « Τὸ παράπτωμα τῶν ἀνθρώπων ἀπαλλάττεται τῇ προσ-
 » ψαύσει τοῦ ὕδατος ταύτης· ταύτης δὲ τὸ παράπτωμα
 » κατὰ πάντων ἔχει τὰ νικητήρια ἐκ τοῦ οὐ ἐπράχθη ξέ-
 » νου τρόπου ⁴.
29. « Οὐδὲ γὰρ ἐν τῷ Ἄδῃ τόπος οὐκ ἔστι τῷ τοιοῦτον ἄμ-
 » πλάκημα πράξαντι· παράδοξον ἄρα, ὅτι ὁ θάνατος πρὸς
 » τὸ Θεῖον ἄγει τὸν ἀποθανόντα ἐν τῇ ὄχθῃ αὐτῆς ⁵. »
30. Οὕτως ὄνειδίζων αὐτὴν τὴν Γαγγάν ὁ βασιλεὺς, ὁ ὢν
 ἐν τοιοῦτῳ δεινῷ, ἐνουθετήθη ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐχε-
 φρόνων βουλευτῶν ⁶.
31. « Ἄρα αὕτη, ἔφασαν, οὐκ ἔστι καὶ ἄλλων πολλῶν ἁμαρ-
 » τημάτων ποιήτρια; καὶ ἡ Ἰαμουνά γὰρ καὶ ἡ θάλασσα
 » μέλαινα ἐγένοντο ἐκ τῆς συμμίξεως αὐτῆς ⁷.
32. « Ὀνειδίζων ὁμῶς οὕτω τὴν προσκυνητὴν Γαγγάν, μὴ

1. Ὁ Ἥλιος, ἡ Σελήνη, ἡ σκιά τοῦ ἀνθρώπου, ἡ νύξ καὶ ἡ ἡμέρα, μάρτυρές εἰσι, λέγουσι, πασῶν τῶν πράξεων.

2. Ὁ Σίβας γράφεται σποδῷ ἡληλιμμένος καὶ ὄρμον κρηνίων περὶ τὸν λαιμὸν ἔχων.

3. Ἡ Γαγγά, ὡς μυθολογοῦσιν, ἐκ τοῦ ποδὸς τοῦ Βισνοῦ ἀναπηγάξει.

4. Τοῦτέστι τὸ ἁμάρτημα ταύτης μεῖζόν ἐστι πάντων.

5. Πολλοὶ ἐν τῇ ὄχθῃ τοῦ Γάγγου ἄτκησιν ποιοῦσι καὶ ἐφίενται θανεῖν, ἵνα τύχωσι τοῦ ὑψίστου Θεοῦ.

6. Οἱ βουλευταὶ κατ' ἀρχὰς συναινοῦσί πως τῷ βασιλεῖ, πρὸς χάριν, λέγοντες ἀποδεικτικῶς, ὅτι ἡ Γαγγά κακοῦργός ἐστι.

7. Τὸ γὰρ ὕδωρ τῆς Ἰαμουνάς, ᾧ συμμίσγυνται ἡ Γαγγά, περὶ τὴν πόλιν Πράγαν, τὴν νῦν λεγομένην Ἀλαχαβάδαν περσιτὶ, καὶ τὸ τῆς θαλάσσης, εἰς ἣν ἐκβάλλει ἡ Γαγγά, μελανοσιδὲς φαίνεται καὶ κυάνεον.

» πίπτε ἐν ἁμαρτίαις· αὕτη γὰρ ἀνεχώρησε, διότι ἐμπο-
 » δὼν ἐγένου τῷ βουλήματι αὐτῆς· μέμνησο τοῦ πρώην
 » ἐκείνου λόγου ¹.»

33. Τοιούτοις πολλοῖς λόγοις συμβουλευθεὶς ὑπὸ τῶν συμ-
 βούλων καὶ ἐξευμενισθεὶς, ἔφη, τιμήσας τὴν Γαγγάν,
 « Σύγγνωθί μου· » καὶ ἔπαυθη οἰκαδὲ παραυτίκα.

34. Μετὰ δέ τινα χρόνον, μόνος ὢν ὁ βασιλεὺς αὐτός, εἶδεν
 ἓνα παῖδα ἀξιοθέατον τὴν μορφὴν,

35. Ἀβρὸν ὄντα τὸ σῶμα, γαύρως τε καὶ ἡρωϊκῶς περιπα-
 τοῦντα, νομίζοντα ἀπὸ γε τοῦ βλέμματος, ὡς κάρορος, τὴν
 δύναμιν τῶν τριῶν κόσμων,

36. Κρεῖττονα ὄντα τοῦ οὐρανοῦ τῇ ἀγλαΐᾳ, ἐπειδὴ εἶχεν
 ἐνώτια λαμπρότερα τοῦ ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης, καὶ μαρ-
 γαρίτας λαμπροτέρους τῶν ἀστέρων ²,

37. Ἀντιλάμπον ἔχοντα τὸ πρόσωπον ἐν τοῖς ὄνυξι τῆς χει-
 ρός, τῆς ἐλκούσης τὴν χορδὴν τοῦ τόξου μέχρι τοῦ ὠτός,
 καὶ φαινόμενος ὡς τὸν ἐξαπρόσωπον Σκάνδαν, παρὰ τῇ
 μητρὶ Γαγγᾶ ³,

38. Ἀκατάληπτον ὄντα κατὰ τὴν προσαρμογὴν καὶ ἔλκυσιν
 καὶ ἄφεσιν τῶν βελῶν ἐκ τῆς ταχύτητος, καὶ γυμναζόμενον

39. θυμοειδῶς βέλεσιν ἐξέρπουσιν ἐξ ὠτός, ὡς ὄφεις ἐκ συνη-

1. Ὅτε εἶπε, συμφωνήσαντος καὶ τοῦ βασιλέως, « ὅτι ἀναχωρήσει,
 » εἰ κωλυθήσεται πράξασά τι εὐπρεπές, ἢ ἀπρεπές ».

2. Τουτέστι τὰ ἐνώτια, ἃ εἶχεν, ἦσαν στρογγύλα καὶ λαμπρά, ὡς ὁ
 ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη· οἱ δὲ τοῦ ὄρμου μαργαρίται, ὡς ἀστέρες λευκοί.

3. Ἐχων ἐν πρόσωπον καὶ πέντε ἔτι ἀντιλάμποντα ἐν τοῖς πέντε
 δακτύλοις τῆς δεξιᾶς χειρὸς, τῆς ἐλκούσης τὴν χορδὴν μέχρι τοῦ ὠτός,
 ἐφάνετο ἐξαπρόσωπος, ὡς ὁ Σκάνδας, ὃς ἦν καὶ αὐτὸς υἱὸς τῆς Γαγ-
 γᾶς· ἔλκων γὰρ τὴν χορδὴν τοῦ τόξου ὁ τοξότης, προσεγγίζει τὴν χεῖρα
 τῷ ὠτί, ὅστις ὁ ὅρος τῆς ἐλκύσεως.

- ρεφοῦς τόπου ¹, καὶ διήκουσι μεχρι τοῦ καταχθονίου κόσμου. Ἐκ δὲ τούτου ἐφαίνετο, ὡς ὁ Ἔρως μόνος γυμνάζεται, ἐπὶ νίκη κατὰ τοῦ Σίβα.
40. Διελογίζετο δὴ ταῦτα ἐν ἑαυτῷ αὐτός ὁ πεδῆσας πολλοὺς ἐχθρούς· « Ἐκτός τοιούτων υἱῶν ἡ βασιλεία τῶν » γερόντων καὶ ἡ γῆ δυσβάστακτόν ἐστι φορτίον ».
41. Ἰδὼν δὲ καὶ ὁ παῖς τοῦτον τὸν βασιλέα, κατ' ὄψιν ἐλθόντα, εἰσέδου εὐθέως εἰς τὸ ὕδωρ τῆς Γαγγᾶς, ὡς ὑδάτιος ἄνθρωπος.
42. Ἀπορῶν δ' ὁ βασιλεὺς ἐνταῦθα, τί ἄρα εἴη τοῦτο, ἔπιδιὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ὡς διὰ βομβυλίων, τὸ λωτοειδὲς πρόσωπον γυναικὸς, ἀναφανέν ἐν τῇ Γαγγᾷ ².
43. Ἀνέδυσσε δ' αὕτη ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ρείθρου τῆς Γαγγᾶς μετὰ τοῦ παιδὸς ἐκείνου, καθὼς ἡ αὐγὴ τῆς ἡμέρας ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ μετὰ τοῦ παιδὸς Ἡλίου.
44. Ἰδὼν δὲ ὁ βασιλεὺς αὐτὸν τὸν παῖδα, ἐχάρη μᾶλλον τοῦ πρότερον μὲν ὄντος δυστυχοῦς, εἴτα δ' εὐρόντος τὸν οὐράνιον ἀδάμαντα, καὶ τοῦ ἀποθανόντος, εἴτα δ' ἀναζωωθέντος, καὶ τοῦ πρώην μὲν ἄπαιδος, εἴτα δὲ τυχόντος παιδός.
45. Ἰδοῦσα δὲ καὶ αὕτη τὸν βασιλέα, ἡ περιῤῥεομένη ὕδασι, καὶ τοι ἀνέραστος αὐτοῦ, ἔδειξε σημεῖα ἔρωτος, ἃ εἰσι τὰ δάκρυα, ὁ ἰδρώς, ὁ τρόμος καὶ ἡ φρίκη ³.
46. Καίπειτα ἔφη ἡ ἐλαφόφθαλμος πρὸς τὸν χαρέντα αὐτῆς

1. Ἐπειδὴ ἡ χεὶρ, ἡ ἔλκουσα τὴν χορδὴν τοῦ τόξου, μέχρι τοῦ ὧτος ἐκτείνεται, διὰ τοῦτο εἶπε, γυμναζόμενον βέλεσιν ἐξέρπουσιν ἐξ ὧτος, ὡς ὄφεσιν ἐκ θάμνων.

2. Εἶδε δηλ. ἡδέως μίαν γυναῖκα.

3. Πάθη τοῦ ἔρωτος, τὸ δάκρυον, ὁ ἰδρώς, ὁ τρόμος, ἡ φρίκη, ἡ χαρὰ καὶ ἡ λύπη.

ἄνδρα· «Οὗτος ὁ υἱὸς παρημεΐψατο τὴν παιδικὴν ἡλι-
» κίαν τῇ μητρικῇ ἐπιμελείᾳ ἐμοῦ.

47. «Οὗτος ὁ υἱὸς σου ἐδιδάχθη παρὰ μὲν τοῦ Βριχασπατῆ
» καὶ Σούκρα τὰς ἐπιστήμας, παρὰ δὲ τοῦ Παρασσουράμα
» τὰ πολεμικά, παρὰ δὲ τοῦ Βασίστα τὰς Βέδας πάσας.

48. «Οὗτος ὀνομάζεται Δεθαβράτας ¹, διότι ἔτυχε παρὰ τῶν
» θεῶν τῆς νενομισμένης ἀγιστείας, καὶ Γαγγέγης προ-
» σέτι, διότι ἐγεννήθη ἐξ ἐμοῦ τῆς Γαγγᾶς.

49. «Εἰλήφθωσοι μὲν οὖν οὗτος ὁ ὄγδοος παῖς, εἰδήμων ὢν
» τῶν ἐπιστημῶν, τῶν Βεδῶν, τῆς τοξικῆς, καὶ τῆς βα-
» σιλικῆς διοικήσεως». Ταῦτα εἰποῦσα, ἄφαντος ἐγένετο.

50. Ἀπελθούσης δ' ἐκείνης τῆς γυναικὸς, καὶ ἀφείσης τὸν
υἱὸν αὐτῆς, ὁ βασιλεὺς γέγονε καὶ περιχαρὴς καὶ περί-
λυπος, καθὼς ὁ ἄνθρωπος, ἀφέντος τοῦ Ἡλίου τὴν δευ-
τεραίαν Σελήνην ² καὶ ἔπειτα δύσαντος.

51. Ἠγλαίζετο δὲ τότε ὁ βασιλεὺς οὗτος τούτῳ τῷ υἱῷ,
τῷ λίαν εὐτόλμῳ ὄντι καὶ ἀναιρέτῃ τῶν ἐχθρῶν, καθά-
περ ὁ Ἡλιος τῇ ἡμέρᾳ.

52. Θεὶς δ' ἔπειτα ὁ ἄριστος οὗτος βασιλεὺς τὸ θάρος τῆς

1. Ἐτυμολογεῖ ἀμφοτέρω τὰ ὀνόματα ὁ ποιητής. Αὐτὸς ὁ Δεθαβρά-
τας ἐπωνομάσθη ὕστερον Βήσματος, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθήσεται.

2. Ἐπειδὴ οἱ Ἴνδοι μυθολογοῦσιν, ὅτι ὁ Ἥλιος, (καθὼς ἅπαντες οἱ
θεοὶ) τρώγει κατ' ὀλίγον τὴν Σελήνην διὰ τὴν ἣν ἔχει ἀμβροσίαν, ὅτε
δηλονότι μειοῦται, καὶ πάλιν ἐμεῖ αὐτὴν καὶ ἀφήσιν, ὅτε δηλονότι αὖξει
καὶ πληροῦται, διὰ τοῦτο ὁ ποιητής λέγει παραδειγματικῶς ὅτι, καθὼς
ὁ ἄνθρωπος καὶ χαίρει καὶ λυπεῖται διότι ἀφήσιν ὁ Ἥλιος τὴν δευτεραίαν
Σελήνην καὶ ἔπειτα δύει (τὴν γὰρ δευτέραν ἡμέραν τῆς συλλήψεως αὐ-
τῆς ἡ Σελήνη φαίνεται, ἣν βλέποντες οἱ ἄνθρωποι χαίρουσι, λυποῦνται
δὲ, διότι εὐθὺς ἀφανὴς γίνεται ὁ Ἥλιος), οὕτω καὶ ὁ βασιλεὺς οὗτος
καὶ ἐχάρη καὶ ἐλυπίθη· ἐχάρη μὲν διότι ἔτυχε τοῦ υἱοῦ· ἐλυπίθη δὲ,
διότι ἀπέτυχε τῆς γυναικὸς, ἀφανοῦς γενομένης.

γῆς ἐπὶ τῆς χειρὸς τούτου τοῦ υἱοῦ, ἀνεπαύετο ἡδέως,
ὡς ὁ Βισνοῦς, θεὸς τὸ πᾶν τοῦτο ἐπὶ τοῦ ὄψεως Σέσσα.

53. Πάλαι ποτε ὁ ἐγκρατὴς βασιλεὺς τῆς Σέδης, Βασοῦς ὀνό-
ματι, ἐπορεύθη εἰς ἄγραν· ἐνθουμηθεὶς δὲ τὴν γυναῖ-
κα αὐτοῦ, Γερικάν, οὖσαν ἐν καταμηνίοις, ἔρρευσεν τὸν
γόνον ¹.
54. Τῇ δὲ προσταγῇ τοῦ βασιλέως, λαβὼν τὸν γόνον ἐκεῖνον,
τεθέντα ἐν φυλλίνῳ δεσμῷ ², ὄρνις ἰέραξ ἀπέπτῃ, εἰς τὸ
ἐγχειρίσθαι αὐτὸν τῇ Γερικᾷ ³.
55. Οὗτος μέντοι γε ὁ φύλλινος δεσμός μετὰ τοῦ γόνου ἔπε-
σεν εἰς τὸ ὕδωρ τῆς Ἰαμουναῆς ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ἰέρα-
κος πολεμοῦντος ἐτέρῳ, νομίζοντι κρέας.
56. Ἀψαρχὰ δέ τις, Ἀδικὰ τοῦνομα, ἡ μετεμορφώθη εἰς θή-
λυν ἰχθύν ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ Βραχμα, προσελθοῦσα, κατέ-
πιεν ἐκεῖνον τὸν γόνον, χυθέντα ἐκ τοῦ φυλλίνου δεσμοῦ.
57. Καῖπειτα ἀγρευθεὶς ἐν δυκτώφ ἀλιεῦσιν ὁ θήλυς ἰχθύς
αὐτός, διετμήθη ὑπ' αὐτῶν, ἐν ᾧ εὐρέθη δύω ἔμβρυα,
ἄρρεν καὶ θήλυ, συλληφθέντα ἐξ ἐκείνου τοῦ γόνου.
58. Αὐτρωθεὶς μὲν δὴ οὗτος ὁ θήλυς ἰχθύς τῆς ἀρχῆς, λαβὼν
φύσιν θεᾶς, ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν ⁴. τὰ δὲ δίδυμα
ἐκεῖνα θρέφη ἐκομίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀλιέων τῷ βασιλεῖ
Βασοῦ.
59. Καὶ τὸν μὲν ἄρρενα ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς, ὃς καὶ ἐκλήθη

4. Μετὰ τὰ καταμήνια νόμος ἐστὶ τῷ ἀνδρὶ συμμιγῆναι τῇ ἑαυτοῦ
γυναϊκὶ εἰς τεκνογονίαν· εἶδὲ μὴ, ἀνομία ἐστὶ.

2. Μέχρι τοῦ νῦν συρῥάπτοντες φύλλα, κατασκευάζουσι τρυβλία καὶ
ἀγγεῖα, ἐν οἷς τιθεῖται καὶ θρώματα καὶ ἄλλα εἶδη· τοσοῦτον δ' εὖ συρ-
ραμμένα εἰσὶ καὶ συνηρμοσμένα, ὥστε μηδὲ τὸ ἐντεθὲν ὑγρὸν διαχεῖσθαι.

3. Ἦσται εἰς τὸν γόνον, εἰς τὸ φαγεῖν αὐτόν.

4. Μετεμορφώθη εἰς θεάν, ὡς ἦν καὶ πρότερον, ἀφ' οὗ ἐπληρώθη ἡ
παιδεία τῆς ἀρχῆς.

Ματσῆς ¹, καὶ ὥκισε τὴν χώραν Ματσέαν ². τὴν δὲ θά-
λειαν, ὡς ἰχθύοσμον, ἔδωκε τῷ πρώτῳ τῶν ἀλιέων,
ὡς μοῖραν αὐτοῦ.

60. Αὕτη δ' ἡ παῖς, ἡ ὀνομαζομένη καὶ Γανδακαλῆ, καὶ
Σατεβατῆ, ἀφίκετο μετὰ καιρὸν εἰς ἀκμὴν ἡλικίας, γεν-
νώσης τὸν Ἑρωτα.

61. Περιερχόμενος δ' ὁ ὕσιος Παρασάρας εἰς προσκύνησιν
ἀγίων τόπων, ἦλθεν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐπὶ τὴν ὄχθην
τῆς Ἰαμουνάς ³. μετὰ συνοδίας πολλῶν ὁσίων.

62. Κεκμηχότος δὲ τοῦ πατρὸς, μόνῃ αὐτῇ ἡ Σατεβατῆ,
διαπορθμεύσασα τοὺς λοιποὺς ὁσίους, ἐπεβάλετο ἔπειτα

63. διαπορθμεῦσαι καὶ τὸν Παρασάραν μόνον, μόνῃ ἐλαύνουσα
τὸ πορθμεῖον. Ταύτην ἐνταῦθα ἰδὼν ὁ ὕσιος, ἐτρώθη τῷ
ἔρωτι διὰ τὸ μέλλον ἔσεσθαι ⁴.

64. Αὕτη γὰρ ἐφάνη τῷ ὁσίῳ ὡς περ μία μαγευτικὴ ἀνα-
δενδράς, μαστοὺς ἔχουσα ὡς δεσμοὺς ἀνθέων, χεῖρας καὶ
πόδας, ὡς τὰ ἀρτιθαλῆ φύλλα ⁵, καὶ πλοκαμίδα ὡς
πληθὺν βομβυλίων ⁶.

65. Παρακληθεῖσα δ' εἰς μίλιν, ἔφη· «ὦ Κύριε, ὅ,τε πα-

1. Τουτέστιν ἰχθύς· ματσῆ γὰρ λέγεται τῇ Ἰνδικῇ γλώττῃ ὁ ἰχθύς.

2. Τουτέστιν ἰχθυώδη· ἴσως ἐστὶν ἡ παράλιος Ἰνδικὴ χώρα τῶν ἰχ-
θυοφάγων, περὶ ᾧ ἱστορεῖ ὁ Ἀρρίανός.

3. Οὗτος ὁ ποταμὸς συμμίγνυται τῷ Γάγγῃ περὶ τὴν πόλιν Προιά-
γαν, τὴν νῦν Ἀλαχαβάδαν. Αὕτη ἡ Ἰαμουνά λέγεται νῦν κοινῶς Ζα-
μουνά.

4. Ἐπειδὴ ἔμελλε γεννησέσθαι ὁ μέγας Βεάσας.

5. Τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν ὑπέρυθρά εἰσι
καθὼς καὶ τὰ ἀρτιθαλῆ φύλλα.

6. Οἱ βομβύλιοι μέλανές εἰσι, καθὼς καὶ ἡ κόμῃ, καὶ τοῖς ἄνθεσι τοῦ
δένδρου ἐπιφοιτῶσι.

- » τήρου καὶ οἱ ὅσοι ἄνδρες καὶ ἄλλοι, ἰστάμενοι παρὰ
 » τῇ ὄχθῃ, ἐλέπουσι τὴν φανεράν μίξιν ἡμῶν.»
66. Τότε ὁ ὅσιος, ὁμίχλην ποιήσας ἐν τῷ ὀρίζοντι, αὐτὴν δὲ
 τὴν ἰχθύοσμον καταστήσας ὁσμῆς πνέουσιν ἄνθους λω-
 τοῦ, διηκούσης μέχρι ὀκτῶ μιλίων, συνεμίγη αὐτῇ ἐν
 τῷ πορθμείῳ.
67. Τέτοκε δ' αὐτὴ αὐτίκα υἱόν, ἴδρον πασῶν τῶν Βεδῶν
 καὶ ἐπιστημῶν, ὃς καὶ Δεαῖπαῖάνας ¹ ἐκλήθη, διότι
 ἐγεννήθη ἐν νησυδρίῳ τῆς Ἰαμουναῖς ².
68. Παραγγείλας δὲ τῇ μητρὶ τοῦτο αὐτὸς ὁ σοφὸς, «Μέ-
 » μνήσό μου ἐν δεινοῖς,» ἀπῆλθε παραχρῆμα εἰς ἔρημον
 ἐπ' ἀσκήσει, καὶ περ ὧν παῖς.
69. Ἡ δὲ, χάριτι τοῦ ὀσίου Παρασσάρα, καὶ μετὰ τόκον
 πάλιν παρθένος ἦν· ἡ γὰρ δύναμις τοῦ ἁγίου καὶ θείου
 ἀνδρὸς ἀκατανόητος ἐστίν, ὥς ἡ ἐπωδὴ.
70. Ταύτην τὴν παρθένον, καὶ περ οὔσαν μητέρα, ἰδὼν ὁ
 βασιλεὺς Σαντανουῖς ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐν τῷ καταλύ-
 ματι τῶν ἀλιέων, ἡτήσατο αὐτὴν παρὰ τοῦ πρώτου τῶν
 ἀλιέων.
71. Ὁ δ' ἀπεκρίνατο τῷ βασιλεῖ· «Ἐγὼ δώσω σοι ταύτην, εἰ ὁ
 » ἐξ αὐτῆς γεννηθησόμενος υἱός, κληρονόμος τῆς βασιλείας
 » γενήσεται.»
72. Ἀναπολήσας δ' ὁ βασιλεὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Δεθαβράταν ³,
 τὸν ἄξιον ὄντα βασιλείας, κατεφρόνησε τοῦ λόγου ἐκείνου,
 καὶ ἀναστρέψας ἦλθεν εἰς τὴν ἐαυτοῦ πόλιν.
73. Τιτρωσκόμενος μέντοι τοῖς βέλεσι τοῦ ὑπερήνορος Ἑρω-
 τοῦ, ἀνακυκλῶν ἐν τῷ νοῖ αὐτοῦ τὴν Σατεβατὴν, οὐκ ἠδύ-
 νατο ὅλως οὐδ' ὑπνῶσαι.

1. Νησυδριογενής. Οὗτός ἐστιν ὁ σοφὸς Βεάσας.

2. ἔτυμολογεῖ τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

3. Δέγεται ὁ ὅσιος, ὁ πρῶτος ἔλκων τὸν ῥυμόν.

74. Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς, ὁ Δεβαβράτας, παρὰ τοῦ βουλευτοῦ, καλοκᾶγαθος ὢν, ἐξήτησεν αὐτὸς τὴν παρθένον ἐκείνην, χάριν τοῦ ἑαυτοῦ πατρός.
75. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτῆς, ὁ πρῶτος τῶν ἀλιέων, τῶν οἰκούντων παρὰ τὸ χεῖλος τῆς Ἰαμουναῖς, ἔφη αὐτῷ· « Πῶς ἔσεται » ὁ θυγατρικοῦς μου βασιλεὺς, βασιλέως σοῦ ὄντος; »
76. Εἰρηκότος δὲ τοῦ Δεβαβράτα· « Ἐγὼ οὐ περὶ πολλοῦ » ποιοῦμαι τὴν βασιλικὴν δόξαν· αὕτη δ' ἡ ἐπαγγελία » μου ἀληθὴς ἐστίν, » ὁ τῶν ἀλιέων πρῶτος ἔφη πάλιν·
77. « Σὺ μὲν ἴσως, ἔνεκα τῆς πρὸς τὸν πατέρα εὐλαβείας, οὐ » γενήσῃ ἐραστὴς τῆς βασιλικῆς δόξης· οἱ δὲ σοὶ υἱοὶ » θυμωθέντες, ὡς ἐλέφαντες, ὑπὸ τίνος κωλυθήσονται;
78. Ὁ δὲ γενναῖος υἱὸς τοῦ Σαντανοῦ εἶπε ταῦτα τῷ πρῶτῳ τῶν ἀλιέων· « Ἐγὼ μέχρι ζωῆς ὑπισχοῦμαι φυλάξειν » παρθενίαν. »
79. Τούτων οὕτω ρηθέντων, οἱ θεοὶ θρέχοντες ἄνθη ἐξ οὐρανοῦ, ἐφώνησαν λέγοντες· « Ὡς τῆς φορικτῆς καὶ θαυμαστῆς » γνώμης τούτου! » Ὅθεν καὶ ἐπωνόμασαν αὐτὸν Βήσμαν¹.
80. Ὁμὲν οὖν ἀγαθὸς Βήσμας ἐνεχείρισε, χαίρων, τὴν κόρην τοῦ πρώτου τῶν ἀλιέων τῷ βασιλεῖ πατρί· ὁ δὲ κῦζατο, εἰπών· « Ὁ θάνατος ἐλθέτω πρὸς σέ, ὅταν σὺ αὐτὸς αὐτὸν » καλέσῃς. »
81. Ἠγλαΐζετο δ' ὁ βασιλεὺς ταύτῃ τῇ συζευχθείσῃ γυναικί, τῇ κεχαριτωμένῃ καὶ προσφιλεῖ, καθὼς ἡ λίμνη ἀγλαΐζεται τῷ ἄνθει λωτῷ.
82. Συνὼν δ' αὐτῇ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς, ἐγέννησεν ἐχομένως

1. Τουτέστι φορικτὸν καὶ θαυμαστόν· τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα ἔσχε μέχρι τέλους ὁ Βήσμας, αὐτὸς ὁ Δεβαβράτας, καὶ διὰ τούτου τοῦ ὀνόματος ἀγλαίσθηται καὶ ὑμνησθήσεται ἐν τοῖς ἐξῆς αὐτὸς ὁ ἡμίθεος καὶ ἥρως, καὶ παρθένος.

δύω υἱοὺς λαμπροὺς, καθὼς ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ· συνὼν ἀσκή-
σει, γεννηῖ δὺο λαμπρὰ τέκνα, τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν φήμην.

83. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος ὠνομάσθη Σιτραγκάδας, ὁ δὲ ἑτε-
ρος Βισιτραβίργης. Διὰ τούτων οὖν τῶν δύο υἱῶν καὶ
διὰ τοῦ υἱοῦ τῆς Γαγγᾶς, ὁ βασιλεὺς Τραγηπανοῦς
ἐγένετο ¹.

84. Λυσιτελὲς δὲ ποιήσαντος τοῦ Σαντανοῦ διὰ τῆς αὐτοῦ
εὐμορφίας τὸ ἀκοίμητον τῶν ὀφθαλμῶν τῶν θεινῶν ²,
ἐχρίσθη βασιλεὺς ὁ Σιτραγκάδας ὑπὸ τοῦ Βήσμα, φοβε-
ρὸς ὢν τοῖς ἐχθροῖς.

85. Ὑπὸ τούτου οἱ ἄπειροὶ ἐχθροὶ κατεκάρησαν τῇ ὀξείᾳ θερ-
μουργίᾳ, καθὼς τὰ ἄπειρα πάθη ὑπὸ τοῦ ἀσκητοῦ τῇ
διακασί σκληραγωγία.

86. Καταφρονῶν δὲ τῆς συμβουλῆς τοῦ Βήσμα ὁ Σιτραγκά-
δας ἐκ τῆς μεγάλης ἑαυτοῦ ὑπερηφανίας, πόλεμον μέγαν
ἤγειρε κατὰ τινος Γανδάρβα, ὀνομαζομένου Σιτραγκάδα,

87. μνηιῶν ὅτι ἔχει τὸ αὐτὸ ὄνομα· ἐφρονεύθη δὲ αὐτὸς ὁ
γενναῖος ὑπὸ τοῦ Γανδάρβα δόλῳ, περὶ τὴν ὀχθὴν τῆς
Χειρανμαγῆς ³, μετὰ τριετῇ πόλεμον.

88. Ὅθεν ὁ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς, Βήσμας, βασιλεὺς ἐποίησε τὸν
Βισιτραβίργην, ὃς ἦν κόσμος τῇ σφαίρᾳ τῆς γῆς, καὶ
ὀλεθρὸς τοῖς ἐχθροῖς, ὡς ὁ ἐλέφας ⁴ τοῖς δένδροις.

89. Τούτου τοῦ βασιλέως ἡ προσταγὴ ὁμοῦ καὶ ἡ φήμη, ἐρί-

1. Τραγηπανοῦς λέγεται ὁ ἥλιος· ἐφερμηνεύεται δὲ Τρίσωμος ἢ Τρί-
μορφος· διότι ἐν ταῖς τρισὶ Βέδαις ὑμνεῖται καὶ ὁμολογεῖται, ὡς ὀφθαλ-
μοφανὴς Θεὸς, ὕπατος καὶ κολοφών.

2. Ἀποθανόντος δηλ. ἔβλεπον αὐτὸν αἱ θεαὶ ἀσκαρδωκυκτί.

3. Ὀνομα ποταμοῦ.

4. Καθὼς ὁ ἐλέφας διαρρηγνύει τὰ δένδρα τῇ προβοσκίδι· καὶ τοῖς
ποσίν, οὕτω καὶ οὗτος τοὺς ἐχθροὺς τοῖς ὅπλοις.

ζουσαι ἀλλήλαις, ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν ἀπάντων τῶν βασιλέων καὶ τῶν ὀρέων ¹.

90. Χάριν τούτου τοῦ Βισιτραβίργη ὁ Βήσμας ἤρπαξεν ἐκ τῆς ἐπὶ αἵρετῷ γάμῳ συνόδου τοῦ βασιλέως τῆς Κασσῆς τρεῖς κόρας, τὴν Ἀμβάν, τὴν Ἀμβαλάν, καὶ τὴν Ἀμβικάν.
91. Ὁρμησάμενοι δ' οἱ ἐπὶ τῆς συνόδου βασιλεῖς περιεκύκλωσαν τὸν Βήσμαν, εἰς τὸ ἀνελεῖν αὐτόν, ἐντείνοντες τὰ τόξα, καὶ μέγα ἀλαλάζοντες.
92. Ὁ δὲ Βήσμας, κατατροπώσας τοὺς λοιποὺς βασιλεῖς, ὡς ὁ Ἥλιος τοὺς ἀστέρας, κατέβαλε καὶ τὸν βασιλεῖα Σάλβαν, ὡς ὁ Ἥλιος τὴν Σελήνην ².
93. Οὕτω μὲν οὖν ὁ μαχητὴς καὶ λαμπρὸς, ὡς ὁ Ἥλιος, Βήσμας, κατατροπώσας τοὺς ἐπιθυμοῦντας λαβεῖν γυναῖκα βασιλεῖς, ἐπανέζευξεν εἰς τὴν οἰκίαν χόραν.
94. Λέγουσα δ' ἡ Ἀμβά, «Νύττειμε, ὡς ἦλος ἐν τῇ καρδίᾳ, » ὁ κύριος τῆς καρδίας μου Σάλβάς,» ἀπεστάλθη πρὸς ἐκείνον παρὰ τοῦ Βήσμα.
95. Διὸ μόνας δύο ὥραιας παρθένους ὁ γενναῖος Βήσμας συνέζευξε τῷ Βισιτραβίργη, ὥσπερ Πριτάν καὶ Ρατὴν τῷ Καμαδέβα ³.
96. Προσελθούσῃ δὲ τῇ Ἀμβᾶ, ἔφη ὁ Σάλβας· «Ἐγὼ ἐπειδὴ » ἐζημιώθην σέ, ὡς ἐν κυθείᾳ, ἐν πολέμῳ νικηθεῖς, διὰ

1. Δηλονότι ἅπαντες οἱ βασιλεῖς ὑπεῖκον τῇ προσταγῇ αὐτοῦ καὶ ἐπῆγουν αὐτόν. — Παίξει δὲ πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

2. Πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἥλλου οἱ ἀστέρες ἀφανίζονται, ἐν δὲ τῇ ἀνατολῇ ἀφανίζεται καὶ ἡ Σελήνη.

3. Καμαδέβας, ὁ θεὸς Ἑρως. Ἐτυμολογεῖται παρὰ τῷ Κάμα, Ἑρως καὶ Δέβα, Θεός. Τούτῳ τῷ Καμαδέβα δύο γυναῖκας ἀποιδόασι, τὴν Πριτάν καὶ τὴν Ρατὴν. Πριτά ἐστι, κατὰ σημασίαν, ἀγάπη· Ρατὴ δὲ, ἐπιθυμία.

- » τοῦτο οὐ δέχομαι σε· πορεύθητι πρὸς τὸν νικήσαντα
 » Βήσμαν.»
97. Ἀποβληθεῖσα μὲν οὖν καὶ ὑπὸ τοῦ Σάλλα, ταλανίζουσα
 ἑαυτήν, ἐπορεύθη πάλιν πρὸς τὸν Βήσμαν, ἐφιεμένη γε-
 νέσθαι γυνὴ τῷ Βισιτραβίργῃ, ὡς αἱ ἀδελφαὶ αὐτῆς,
98. Ἀλλ' ἀπεδιώχθη ὑπ' αὐτοῦ λέγοντος· « ὧς ἡ ἐρῶσα ἄλ-
 » λου, οὐκ ἔστιν ἀξία οὐδὲ λόγου ¹. ἡ γὰρ γυνή, καὶ λίαν
 » ἐρῶσα, ἀξία ἀμφιβάλλεσθαι παρὰ τοῖς φρονίμοις. »
99. Τότε ἡ Ἀμβά οὔτε πρόσω οὔτε ὀπίσω ἠδύνατο πορευ-
 θῆναι, ἀποροῦσα καὶ τὴν καρδίαν καιομένη· καὶ ἦν οὖ-
 τως, ὡς ἡ ὀπώρα ἡ Βαδάρὰ ἐν τῷ ῥάμφει τοῦ στρουθοῦ ².
100. Τύχη κακῇ ἀμφοτέρωθεν ἐκπεπτωκυῖα, μετὰ πόνου ἐπο-
 ρεύθη εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἀναγγείλασα πάντα τὰ
 καθ' ἑαυτὴν πρὸς τοὺς ἐκεῖ μοναστάς, ἐζήτει μοναστικὸν
 σχῆμα ἀναδέξασθαι.
101. Ἐνταῦθα ἐτύγχανεν ὢν ὁ ὅσιος βασιλεὺς Χοτραβαχάνας,
 ὁ προμήτωρ αὐτῆς, ὃς ἀκούσας τῶν κατ' αὐτήν, οἴκτων
 λαβὼν ἔφη·
102. « Κατάφυγε, ὦ θύγατερ, πρὸς τὸν Παρασσουράμαν, τὸν
 » ἐν τῷ ὄρει Μαχένδρα ³. ἐκείνου γὰρ τῷ λόγῳ δέξεταιί
 » σε ὁ Βήσμας, μαθητὴς ὢν αὐτοῦ. »
103. Μεταξὺ δὲ λέγοντος τούτου ταῦτα, ἐλήλυθε κατὰ συγ-
 κυρίαν ὁ μαθητὴς τοῦ Παρασσουράμα, Ἀκριταβράνας τοῦ-
 νομα, ὃς μαθὼν τὰ περὶ τὴν κόρην, ἔφη·
104. « Ἀλλ' ὁ Παρασσουράμας αὐτὸς αὔριον πρωὶ ἀφίξεται εἰς
 » τοῦτ' ἐπὶ τὸ ἀσκητικὸν ἄλσος. » Μαθοῦσα δ' αὕτη τὴν τοῦ
 Παρασσουράμα ἀφίξιν, ἔμεινεν ἔνθα ἦν, ἀναμένουσα αὐτόν.

1. Οὐκ ἔστιν ἀξία οὐδὲ συλλαλεῖν.

2. Ὅς οὔτε ἀπορρίπτει, οὔτε καταπιεῖν δύναται.

3. Τοῦτο τὸ ὄρος καῖται κατὰ τὸ νότιον μέρος τῆς Ἰνδίας.

105. Τοῦ δὲ Παρασσουράμα, ὅς ὑπὸ τῶν ὀσίων ἐτιμᾶτο, καὶ φιλοικτίρμων ἦν, ἐλθόντος περὶ τὴν ἔω, προσελθοῦσα αὐτῷ ἡ βασιλικὴ αὐτῇ κόρη, διηγήσατο τὰ καθ' αὐτήν.
106. Ὁ δέ, ἀκούσας τῶν περὶ αὐτήν, εἶπε τάδε· « ὦ ἀγαθή, » ὁ ἐμὸς μαθητὴς Βήσμας δέξεται σε, ὑπείκων τῷ ἐμῷ » λόγῳ.
107. « Ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ἔμαι εἰς τὴν τοῦ Κουροῦ γῆν, πρὸς » πλήρωσιν τῆς σῆς ἐφάσεως. » Οὕτως εἰπὼν, συμπαραλαβὼν αὐτήν, ἀπῆει εἰς τὴν γῆν τοῦ Κουροῦ.
108. Ὁ μὲν δὴ Παρασσουράμας, ἐλθὼν εἰς τὴν γῆν τοῦ Κουροῦ, καὶ προσκυνηθεὶς ὑπὸ τοῦ Βήσμα, ἀνήγγειλεν αὐτῷ διὰ πολλῶν λόγων περὶ τοῦ γάμου τῆς Ἀμβᾶς· ἀλλ' οὐκ εἰσηκούσθη.
109. Ἀγανακτῆσας δ' ὁ Παρασσουράμας, ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἄρμα, θάνατον μελετῶν· ἀλλὰ καὶ ὁ Βήσμας καθωπλίσθη εἰς θάνατον αὐτοῦ, ὄντος διδασκάλου, διότι ἐφάνη θανάσιμος ἐχθρὸς ¹.
110. Καίτοι δ' ἤκουσε παρὰ τῆς Γαγγᾶς· « Μὴ ποίει, ὦ τέ- » κνον, πόλεμον κατὰ τοῦ Παρασσουράμα, τοῦ ὀλέτορος » τῶν Ξατρῶν, » οὐκ ἐφοβήθη ὅμως, οὐδ' ἤξιώσε φυγεῖν τὸν πόλεμον.
111. Ἄμφω τοίνυν τούτῳ, τὸν μὲν κόσμον φόβῳ ταράττοντες, τὸν δὲ Ναράδαν εὐφραίνοντες, τὸν δ' οὐρανὸν βέλεσιν ἀγλαΐζοντες, ἐμαχέσθην θυμῷ.
112. Τρωθεὶς δ' ὁ Βήσμας τοῖς βέλεσι τοῦ Παρασσουράμα, ἐλειποθύμησεν· ἀναπνεύσας μέντοι καὶ ἀναλαβὼν, τῇ βοηθείᾳ τῆς μητρὸς Γαγγᾶς καὶ τῶν ἐπτὰ ἀδελφῶν αὐτοῦ, τῶν Βασαβῶν, πάλιν ἐμάχετο.
113. Οὕτω θυμῷ μεγάλῳ τούτῳ ἐμαχέσθην τρισὶ πρὸς ταῖς

1. Ὁ ἐχθρὸς ὅστις ἔρχεται ξιφήρης, αὐτολεξεί.

εἴκοσιν ἡμέραις· παρασκευασμένῳ δὲ τὴν Βραχμάστραν, ἐκωλυθήτην ὑπὸ τῶν εὐφρόνων θεῶν.

114. Ἀπελπισθεῖσα δ' ἡ Ἀμβά, τοῦ Παρασσουράμα μηδὲν κατορθώσαντος, ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἔρημον, ἀσκησομένη ἀσκησιν, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ θανατῶσαι τὸν Βήσμαν.
115. Ἐλθοῦσα μὲν αὕτη ἡ λωτόφθαλμος εἰς τὴν ὄχθην τῆς Καλινδῆς¹, ἤσκειτο θυμῷ ἀσκησιν σκληρὰν ἔτη δώδεκα.
116. Παραστάντος δὲ τοῦ Σίβα καὶ εἰπόντος, « Αὕτη ἡ ἔφε-
» σίς σου ἐν τῇ δευτέρᾳ γεννήσει πληρωθήσεται²», κα-
πειτα ἀφανοῦς γενομένου, εἰσέδου αὕτη εἰς τὸ πῦρ.
117. Πληρώσαντος δὲ τοῦ Σίβα τὴν εὐχὴν τῷ Δρουπάδα, ἐν ἀσκήσει ζῶντι ἐπὶ κτήσει υἱοῦ, εἰπόντος· « Ἡ Θή-
» λειά σου παῖς ἔστω ἄρῃην παῖς », αὕτη ἡ Ἀμβά ἐγένετο αὐτῷ θυγάτηρ³.
118. Καλουμένη δ' αὕτη υἱὸς παρὰ τοῦ πατρὸς, καὶ ἀνδρικὴν στολὴν ἔχουσα, συνεζεύχθη μετὰ ταῦτα τῇ θυγατρὶ τοῦ Χιρανθεαρμᾶνος, βασιλέως τῆς Δασσάρνας χώρας.
119. Γινόντος δὲ μετὰ καιρὸν τοῦ βασιλέως τῆς Δασσάρνας ταύτην τὴν ἀπάτην, διαφερομένου καὶ διαμαχομένου⁴, καὶ τῶν γεννητῶρων λυπουμένων, ἀνεχώρησεν αὕτη εἰς ἔρη-
μον, θανάτου ἐφιεμένη.
120. Ταύτη ταλαιπωρουμένη, ὥστε θανεῖν, ἔδωκεν εὐσπλαγ-
χνίαν τὴν ἑαυτοῦ ἀρσενικὴν φύσιν, ἕως οὗ καταπαύσῃ ἡ

1. Καλινδῆ λέγεται ἡ Ἰαμουνά.

2. Ἡ ἔφεσις αὐτῆς ἦν τὸ θανατῶσαι τὸν Βήσμαν, τὸν ἐχθρόν· διὰ τοῦτο ἐποίει καὶ ἀσκησιν, ὡς ἔφη ἀνωτέρω.

3. Κατακαεῖσα ἡ Ἀμβά, ἐγεννήθη πάλιν θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Δρουπάδα.

4. Πόλεμον ἤγειρε κατὰ τοῦ Δρουπάδα ὁ Χιρανθεαρμᾶν, διὰ τὴν ἀπάτην καὶ φονίαν.

διαφορὰ καὶ ἡ μάχη, εἰς Ἰάξας, Στούνας τοῦνομα, οἰκῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἐρήμῳ.

121. Ἡ δὲ πορευθεῖσα, ἐγνώρισε τοῦτο τοῖς γεννήτορσιν αὐτῆς· ὅθεν ἄφρις τὸ διαμάχεσθαι ὁ Χιρανεβαρμάν ¹, ἀπῆλθεν οἴκαδε.
122. Ἀναδεξάμενος μὲν σὺν αὐτὸς ὁ Στούνας τὴν θηλυκὴν φύσιν ἐκείνης, εἰσέδω εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ οἴκου καί, ἐλθόντος τοῦ Κουβέρα ², οὐκ ἐξῆλθεν εἰς ὑπάντησιν ἐξ αἰσχύνης.
123. Ἐπιγνοὺς δ' ὁ Κουβέρας τὴν φύσιν αὐτοῦ, ὀργισθεὶς λίαν, κατηράσατο αὐτοῦ, εἰπὼν· « Σὺ μὲν ἔσο γυνή, ἐκείνη δ' ἀνὴρ μέχρι ζωῆς. »
124. Ὁ δὲ Ἰάξας ἐπαναλαβεῖν οὐκ ἠδύνατο τὴν ἀρσενικὴν φύσιν, ἀποδιδομένην παρ' ἐκείνης· ὅθεν καὶ ἔμεινεν ἐκείνη ἄρρην, Σικανδῆς τοῦνομα ³, ἐπὶ τῷ ἀνελεῖν τὸν Βήσμαν.
125. Φοβεροῦ δ' ὄντος τοῦ Βήσματος εἰς ἀναίρεσιν τῶν ἐχθρῶν, καὶ κατακαίοντος αὐτοὺς δίκην θερμοῦ Ἡλίου, ὁ βασιλεὺς Βισιτραβέργης ἐτρύφα ἡδέως σὺν ἐκείναις ταῖς γυναίξιν ⁴.
126. Θηλυμανῆς δ' ὢν ὁ βασιλεὺς οὗτος, φθίσει περιπεσὼν, ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανὸν ⁵, ὀψόμενος τὰς περὶ τὴν Ῥαμβάν ⁶ ἀγλαὰς νύμφας.
127. Ὁ δὲ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς Βήσματος, συμβουλευθεὶς ὑπὸ τε

1. Χρυσοθώραξ.

2. Οἱ Ἰάξαι ἀκόλουθοί εἰσι τοῦ Κουβέρ, ὅς ἐστι θεὸς τοῦ πλούτου.

3. Ὑπὸ τούτου τοῦ Σικανδῆ ἀνῆρέθῃ ὁ Βήσματος ἐν πολέμῳ.

4. Σὺν τῇ Ἀμβαλᾷ καὶ Ἀμβικᾷ.

5. Ἀπέθανε δηλ.

6. Ἡ Ῥαμβά ἐστίν ἡ κορωνὶς καὶ ἡ κολοφῶν τῶν Ἀψαρῶν, τῶν Νηρηίδων.

τῶν βουλευτῶν καὶ τῆς Σατεβατῆς, οὐκ ᾔθελεν οὔτε βασιλείαν, οὔτε γυναῖκα, φοβούμενος τὴν ἀναίρεσιν τῆς ὑποσχίσεως αὐτοῦ.

128. Προὔτεινε δὲ τῇ Σατεβατῇ τοῦτο τὸ ῥητὸν τῆς Βέδας·
 «Τὸ γένος διαφυλάττεται ἐκ τοῦ γόνου τῶν συγγενῶν, ἢ
 » τῶν Βραχμάνων.»

129. Κρίνασα τοίνυν αὐτῇ τὸν υἱὸν αὐτῆς Βραχμᾶνα, τὸν Βεάσαν, ἄξιον τοῦ ἔργου τούτου, ὅτε ἐνεθυμήθη αὐτὸν ¹,
 τότε εὐθὺς αὐτὸς παρέστη.

130. Τοῖς δὲ ταπεινοῖς ῥήμασι τῆς μητρὸς καὶ ταῖς προτροπαῖς τοῦ Βήσμα, ἀνεδέξατο τοῦτο τὸ ἔργον αὐτὸς ὁ φύσει προσηνὴς καὶ καλοκάγαθος.

131. Καὶ συνεμίγη τῇ βασιλίσσῃ Ἀμβικᾷ, συζύγῳ τοῦ βασιλέως Βισιτραβίργῃ, ἣ φοβηθεῖσα ὑπέκλεισε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἐν τῇ συνουσίᾳ, διότι ἦν κακῶς ἐσταλμένος ὁ Βεάσας ².

132. Εἰπὼν δ' ὁ Βεάσας «ὡς ὁ υἱὸς αὐτῆς ἀόμματος ἔσται», πάλιν ὑπέκλειν τῷ λόγῳ τῆς μητρὸς συνεμίγη τῇ δευτέρᾳ γυναικὶ, τῇ Ἀμβαλᾷ, ἣ φοβηθεῖσα ὥχρᾳ ἐγένετο ἐν συνουσίᾳ.

133. Καὶ εἶπε πρὸς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα ὁ ὅσιος Βεάσας· «Ὁ
 » υἱὸς ταύτης ὥχρὸς ἔσται.» Ἡ μὲν οὖν Ἀμβικᾶ μετὰ ταῦτα ἔτεκεν υἱὸν ἀόμματος, ὃς καὶ ὠνομάσθη Δρυταράστρας.

134. Ἡ δὲ Ἀμβαλᾶ ἔτεκεν υἱὸν ὥχρον τὸ σῶμα, ὃς καὶ ὠνομάσθη Πανδοῦς ³. Παρεκλήθη δ' ὁ Βεάσας πάλιν ὑπὸ τῆς μητρὸς εἰς τὸ συνεῖναι τῇ Ἀμβικᾷ.

1. Καὶ γὰρ οὕτω παρήγγειλεν αὐτῇ ὁ Βεάσας, ὅτε ἀνεχώρησεν εἰς ἔρημον, ὡς προείρηται, «Μέμνησό μου ἐν δεινοῖς.»

2. Ἐφοβήθη τὸ ἀσκητικὸν καὶ πενιχρὸν σχῆμα τοῦ Βεάσα.

3. Ὁ ἔστιν Ὁχρός.

135. Φοβηθεῖσα δ' ἡ Ἀμβικᾶ, ἔθειτο ἐπὶ κλίνης τὴν ἑαυτῆς δούλην, ἣ χαιρούση, συνεγένετο ὁ Βεάσας· ἐγέννησε δ' ἡ δούλη υἱόν, ὃς ὠνομάσθη Βιδούρας¹, διότι εἰδήμων ἦν τῶν τοῦ νόμου.
136. Εἰπὼν δ' ὁ Βεάσας, «ὥς ὁ υἱὸς αὐτῆς Βιδούρας κληθήσεται, εἰδήμων ὢν τῶν τοῦ νόμου, ὃς ἐστὶν αὐτὸς ὁ «Δάρμας², τυχὼν γεννήσεως ἐκ δούλης, ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ «Ἀνιμανδαθέα», ἀνεχώρησεν.
137. Ὁ μὲν οὖν Δρυταράστρος λίαν ἔμφορον ἦν, καὶ δύναιμι εἶχε σωματικὴν δεκακισχιλίων ἐλεφάντων· ὁ δὲ Βιδούρας ἀναιρέτης πάσης ἀπορίας πασῶν τῶν ἐπιστημῶν.
138. Βασιλεὺς δ' ἐγένετο ὁ Πανδοῦς, ὃς ἦν λίαν ὀξύθυμος, καὶ ἐξήρανε τὴν φήμην τῶν ἐχθρῶν, καθὼς ὁ Ἀγαστέας τὴν θάλασσαν.
139. Τούτου τοῦ Πανδοῦ ἡ δίκην Σελήνης λαμπρὰ φήμη τίνος γλώττη ὑμνηθεῖη ἄν, δι' ἧς καὶ ἡ νύξ τοῦ Βραχμᾶ³ πάντως λαμπρὰ γένοιτ' ἄν;
140. Καὶ τῷ μὲν Δρυταράστρῳ συνεζεύχθη ἡ θυγάτηρ τοῦ Σουβαλᾶ, Γιανδαρὴ τοῦνομα, ἀρίστη οὔσα, καὶ ἀρίστους καὶ γενναίους τεκοῦσα ἑκατὸν υἱούς ἐκ τῆς πρὸς τὸν Σίβαν θεραπείας.
141. Ὁ δὲ πρὸς πατρός πάππος τοῦ Κρισναῖ, Σούρας, ἔδωκε τὴν Πριττάν, τὴν πρῶτην ἑαυτοῦ θυγατέρα, ὡς θετὴν τῷ Κουντιβόζα, υἱῷ τῆς ἀδελφῆς τοῦ πατρός.

1. Ἐτυμολογεῖ τὴν λέξιν ὁ ποιητής, Βιδούρας γὰρ λέγεται ὁ Εἰδήμων.

2. Δάρμας λέγεται ὁ Νόμος καὶ ὁ Θεὸς τοῦ ξδου, καὶ κριτὴς τῶν ἐν ξδου.

3. Τουτέστι καὶ μετὰ τὴν συντελείαν τοῦ αἰῶνος ἔσται, ἣ γίνεται ὅτε ὁ Βραχμᾶς κοιμᾶται.

142. Ταύτη τῇ Πριτᾷ ἐδόθη ἡδέως παρὰ τοῦ ὁσίου Δουρβά-
σα ¹, ἡσθέντος ἐπὶ τῇ πρὸς αὐτὸν θεραπείᾳ, μία ἐπωδὴ,
δότειρα υἱοῦ, διὰ τῆς ἐπικλήσεως καὶ συνουσίας Θεοῦ
τινος.
143. Ὁ τοίνυν παρθένος, εἰς πίστιν τῆς ἐπωδῆς, καλέσασα τὸν
Ἥλιον, ἐγέννησεν ἐξ ἐκείνου υἱόν, καὶ ἦν πάλιν παρθένος
τῇ ἐκείνου χάριτι.
144. Τοῦτον τὸν υἱόν ², ὃς ἐγεννήθη σὺν ἐνωτίοις θείοις, καὶ
θώρακος, ὃς ἦν ἀδιάρρηκτος, ὡς ἀδάμας, τεθέντα ἐν λάρ-
νακι, ἀφῆκεν εἰς τὸ ὕδωρ τῆς Ἀσθαναδῆς, ἐξ αἰσχύνης τῶν
οἰκείων.
145. Λύπην δ' ἔχουσα διὰ τοῦτο ³ τὸ κρύφιον ἔργον, συνεζεύ-
χθη αὕτη ἡ παρθένος, ἐν τῇ ἐπὶ αἰρετῇ γάμῳ συνόδῳ, τῷ
Βασιλεῖ Πανδοῦ.
146. Ἐγήμε δὲ καὶ ἑτέραν ὁ βασιλεὺς Πανδοῦς, Μαδρὴν τοῦ-
νομα, καθὼς ὁ βασιλεὺς τῶν ὀρέων Ἰμαὸς τὴν Μενακάν,
ἐξάκουστον οὕσαν ἐν ἀνεικίστῳ ἀγλαίᾳ.
147. Ἐλαμπρύνετο δ' ὁ βασιλεὺς ταύταις, καθὼς ἡ δίστομος
ρομφαία ταῖς δύο ἀκκαῖς, καὶ ἦν χαίρων, ὥς περ ἐν ἀδια-
λείπτῳ χορῷ Λαξμῆς ⁴ χορευούσης.
148. Ὁ δὲ Βιδούρας, γήμας τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Δε-
βάλα, τὴν ὀνομαστὴν Παρασαθὴν, ἧς καὶ ἦρα σφόδρα,
ἐγέννησεν υἱοὺς πολλούς.

1. Ὁ Δουρβάσας ἦν ἐρημίτης, ὃς ἐλθὼν κατέλυσεν ἐν τῷ ὄκῳ τοῦ
Κουντιβόζα ἐν ὥρᾳ τῶν ὁμῶν· ἐπειδὴ δὲ ἡ κόρη αὕτη, ἡ Πριτᾶ, θε-
ραπεῖαν ἐποίησε τῷ Δουρβάσα, διδοῦσα αὐτῷ τὰ πρὸς τροφὴν, διὰ τοῦτο
ὁ Δουρβάσας ἔδωκεν ἀμοιβαίως αὐτῇ ταύτην τὴν ἐπωδὴν.

2. Οὗτός ἐστιν ὁ Καρῆς, ὁ ἀήτητος ἥρως.

3. Λύπην εἶχε, διότι ἔρριψε τὸ θρέφος εἰς τὸν ποταμὸν κρυφίως.

4. Ἐν ἀδιαλείπτῳ δηλ. δόξῃ.

149. Καὶ ποτε ὁ βασιλεὺς Πανδοῦς, ὁ ὢν διάπυρος, ὡς τὸ ἐν ὕλῃ πῦρ, συνεκάλεσε τοὺς στρατιώτας αὐτοῦ εἰς τὸ θηρεῦσαι.
150. Οἱ δὲ στρατιῶται, τοξοφόροι, καὶ μελανοφόροι, καὶ μέλασιν ἵπποις ὠκυθόοις, δίκην ἀέρος, ἐποχοῦμενοι, συνῆλθον περὶ τὸν βασιλέα.
151. Διὰν δὲ πρόθυμοι ὄντες εἰς θήραν, ἐπορεύοντο, μέλαν διαυγάζοντες, ὥσπερ ἐνελημένοι τοῖς ἀμπλακήμασι τοῖς ἐκ τῆς μελετωμένης ζωοκτονίας ¹.
152. Πᾶν δέτι εἶδος ζώου ἐν τῇ ὕλῃ, ἀκοῦσαν τοῦ πολλοῦ γρημετισμοῦ τῶν ἵππων αὐτῶν τῶν ἡρώων, διαταράχθη.
153. Καὶ ἄλλα μὲν τῶν ζώων φεύγοντα ἦσαν καὶ φοβούμενα, ἄλλα δὲ θυμούμενα καὶ ἀμυνόμενα. Τοῖς δὲ λέουσιν, οὔτε φόβος ἐγένετο, οὔτε θυμός.
154. Ῥίψας τις τὸ δόρυ καὶ ἀποτυχὼν, τοῖς ὁδοῦσι διεμάχετο πρὸς σύαγρον ἐξ ἴσου, ὃς διέῤῥηξε τὴν κοιλίαν τοῦ ἵππου τῷ ὀδόντι.
155. Ἄλλος ὀρμήσας ῥιψοκινδύνως κατὰ πρόσωπον λέοντος, ἀφείλετο καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ τὸ κλέος, καὶ ἔλαβε κρότον μέγαν.
156. Ἄλλος δὲ ἰδὼν λέοντα ἐπερχόμενον μετὰ θυμοῦ, μηδὰ μῶς παραχωρήσας, ἀλλ' ἀντωπήσας, ἐκράτησε διὰ τῶν χειρῶν ἐκ τῶν χειλέων, καὶ διέσχισεν αὐτόν.
157. Εἷς δέ τις πάνυ ἀνδρεῖος καὶ τολμηρὸς, διαφυγὼν τὸ στόμα τοῦ λέοντος, ἀναβὰς εἰς τὰ νῶτα αὐτοῦ, ἐπληεῖτο μεγάλως.
158. Ἐτερος δέ τις ἄγαν γενναῖος, συμπλεκόμενος λέοντι, ἡγκαλίσσατο τὴν λεπτὴν ὀσφύν αὐτοῦ, ὥσπερ εἰ τῆς οἰκείας γυναικὸς.

1. Πᾶν κακὸν μέλαν· μέλαινα δὲ καὶ ἡ ζωοκτονία, ὡς κακόν.

159. Ἄλλος εὐστόχως ἐστοχάσατο λέοντος πῦξ περὶ τὴν ὀσφύν· ὁ δ' εὐθέως ἐκτάδην ἔκειτο, ὥσπερ ἐκ λίθου πεποιημένος ¹.
160. Ἄλλος δὲ ἐπληξε στιβαρᾷ χειρὶ λέοντα πόρρωθεν ἐφορμώμενον, ὃς καὶ πέπτωκε παραχρῆμα σκοτοδινήσας.
161. Ἐγὼ νομίζω ὡς, τῶν λεοντοκαρδίων τούτων λεοντοκτόνων γινομένων, ἡ ὀρειογενὴς Παρβατὴ ἀνεχώρησεν ἐπὶ τὸ ὄρος Καλαϊλάσαν, εἰς διατήρησιν τοῦ ἰδίου λέοντος.
162. Διαταραττομένων τὴν καρδίαν τῶν λεόντων ἐκ τῶν ὀπλων καὶ ἐκ τῆς ῥώμης τῶν ἡρώων τοῦ στρατοῦ, καὶ φευγόντων σὺν τοῖς λοιποῖς ζώοις, ἐφάνη τότε, ὡς ἡγεμόνες εἰςὶ τῶν ζώων.
163. Οὐκ ἔστι τοῦτο παράδοξον, ὅτι οἱ λέοντες κατεβλήθησαν ὑπὸ στρατιᾶς βαλλούσης βέλη ἀλλεπάλληλα ².
164. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ τῆς φθορᾶς τῶν ἐλάφων, τῶν χοίρων, καὶ τῶν λεόντων, τεθὲν ζώπυρον αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Βραχμᾶ, διεφυλάχθη ἐν τῇ Σελήνῃ, ἐν τῇ Πατάλα, καὶ ἐν τῇ Παρβατῇ.
165. Ὡσπερ βροχὴ δ' ἀνθέων ἐγένετο ὑπεράνω τῶν ἡρώων ἐκ τῶν μαργαριτῶν, οἳ ἐξέῤῥεον ἐκ τῆς κοιλάδας τῶν ἀναῤῥιπτομένων λεόντων τῇ πληγῇ τῆς μαχαίρας, καταβροθέντων τέως σὺν τῇ κεφαλῇ τοῦ ἐλέφαντος ³.
166. Καὶ αὐτῷ δὲ τῷ Φόβῳ, οἶμαι, παραγενομένῳ ἐνταῦθα, φόβος ἐγένετο, λεόντων βρυχωμένων, καὶ στρατιωτῶν ἐπαλαλαζόντων καὶ ἀλλήλοις παρακελευόντων.

1. Ἄψυχος δηλονότι.

2. Τὸ πρωτότυπον πάνυ χάριέν ἐστιν, ἐπειδὴ ὁ ποιητὴς παίζει πρὸς τὴν λέξιν.

3. Μυθολογοῦσιν, ὡς ἐκλεκτοὶ μαργαριταὶ εἰσιν ἐν τῇ κεφαλῇ τοῦ ἐλέφαντος· ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄφους ἀδάμαντες.

167. Τότε καὶ ὁ ἐν τῇ Πατάλα κόσμος τοξοφόρος πως ἐγένετο, κρατήσας σφοδρῶς τὸν Σέσσαν εἰς τὸ ἐρεῖσαι αὐτὸν, κυρτωθέντα ἐκ τῆς κυρτωθείσης γῆς τῷ θάρρει τῶν ἡρώων.
168. Ὁ λήϊον ἐγένετο ὑπὸ τῶν λεόντων, διασπειράντων τοὺς μαργαρίτας, τοὺς ἐν ταῖς κάραις τῶν ἐλεφάντων, τούτου τὸν καρπὸν, ὅς ἐστιν ὁ ἔπαινος, ἐδρέποντο ἀφθόνως οἱ στρατιῶται τοῖς ξίφεσιν, ὡς δρεπάνοις.
169. Ἐγὼ γ' οἶομαι, ὡς ἐν ἐκείνῳ τῷ μετὰ θηρίων πολέμῳ καὶ αὐτὸς ὁ ἐν Πατάλα χοῖρος ἔτρεμεν ἐκ φόβου· πῶς γὰρ ἂν ἄλλως ἢ γῆ ἐσείετο;
170. Ἐπὶ δὲ τῶν κορυφῶν τῶν λεοντοκτόνων ἄνθη ἐξ οὐρανοῦ ἔπιπτον ἐροχιδὸν, ὥσπερ ἰδρῶτες ἀπὸ τῆς Σελήνης, θλιβομένης ἐν τῷ κρατεῖν τὴν ἔλαφον, φοβουμένην, καὶ φεύγειν θέλουσαν.
171. Νικήσαντες μὲν οὖν οἱ στρατιῶται, ἐξήσαν βοῶντες καὶ χαίροντες καὶ χαίρειν ποιοῦντες τὸν βασιλέα τοῖς ἀλλήλων ἐπαίνοις.
172. Πανσάσης δ' ἐκείνης τῆς θήρας, οὐδὲν τῶν ζώων προσήει τῷ λέοντι καὶ τεθνεῶτι· ἡ μὲν γὰρ ἔλαφος ζῶσα καὶ ἔλαφός ἐστιν¹. ὁ δὲ λέων, καὶ τεθνεῶς, λέων ἐστίν².
173. Εἰωθὼς δ' ὁ βασιλεὺς τοιαύτην θεωρίαν καὶ διατριβὴν ποιεῖν, οὐκ ἦν ἡμέρα καθ' ἣν οὐκ ἐποίει τὸ ἔργον τῆς θήρας.
174. Καίποτε ὁ ὅσιος Κιμμάδας, συνὼν τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐν τῷ ἄλσει, αἰσχυνθεὶς ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τοῦ βασιλέως Πανδοῦ, μεταμορφωθείς εἰς ἔλαφον, διεπάρη ὑπ' αὐτοῦ θέλεσιν.
175. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐθλίβη λίαν διὰ τε τὴν ἁμαρτίαν αὐτὴν,

1. Τουτέστιν δειλή.

2. Τουτέστι φοβερός.

καὶ διὰ τὴν ἀράν, τὴν δοθεῖσαν παρὰ τοῦ ὁσίου τούτου οὕτως· «Ἔστω καὶ σοὶ θάνατος ἐκ τῆς μετὰ γυναικὸς
» συνουσίας.»

176. Μετανοῶν δ' ὁ βασιλεὺς ἀφῆκε τὸ βάρος τῆς βασιλείας ἐν τῇ χειρὶ τοῦ Βήσμα· καὶ συμπαραλαβὼν ἀμφοτέρας τὰς γυναῖκας ἐπορεύθη εἰς τὸ ἄλσος, κατὰ τὸ ὄρος Γανδαμάδανον, τὸ ἐν τῷ Ἰμαῳ.
177. Ἐνθα ἔμενε κατὰ τὸ ἐκατοντακόρυπον ἐκεῖνο ὄρος μετὰ μεγάλων ὁσίων, ποιῶν ἄσκησιν καὶ καταβρεχόμενος τὴν καρδίαν τῇ αὐταρκειᾷ, ὡς ἀμβροσίᾳ.
178. Ἡ δὲ καθαρὰ καὶ σώφρων Κουντὴ ¹, προτρεπομένη ὑπὸ τοῦ Πανδοῦ, καλέσασα τὸν Δάρμαν διὰ τῆς ἐπωδῆς τῆς δοθείσης παρὰ τοῦ Δουρβάσα, ἐγέννησεν υἱὸν ἐξ αὐτοῦ.
179. Τούτου δὲ γεννηθέντος, φωνὴ ἐξάπινα ἐγένετο ἐξ οὐρανοῦ λέγουσα· «Οὗτος βασιλεὺς ἔσεται, Ἰνδιστίρας τοῦνομα,
» αὐτὸς ὢν ὁ Δάρμας.»
180. Μαθοῦσα δ' ἡ Γανδαρὴ τοιαύτην αὐτῆς γέννησιν, ἦν θρηνηδοῦσα· πλήττουςα δὲ τὴν γαστέρα αὐτῆς ἐξέτρωσεν ἀτελεῖς τι ὑμενώδες ².
181. Τῇ δὲ συμβουλῇ τοῦ Βεάσα ἡ βασίλισσα ἀνεζώωσε τὰ ἔμβρυα, ἐκβλήθέντα ἐκ τοῦ ὑμέρος ἐν καθ' ἓν, ἃ ἦσαν λεπτά, ἐκατὸν ἄρρενα καὶ ἐν θήλυ, θεῖσα αὐτὰ ἐν πίθοις βουτύρου.
182. Μετὰ δὲ ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Μαρούτα ³, κληθέντος τῇ ἐπωδῇ ὑπὸ τῆς Κουντῆς, ὁ Βήμας, φοβερὸς ὢν ἐκ φύσεως καὶ πελώριος, ὡς ὁ ἐλέφας.

1. Κουντὴ ἐστὶν ἡ Πριτά· καὶ τοῦτο γὰρ τὸ ὄνομα ἔχει. Ὁ Πανδοὺς συνεχώρησεν αὐτῇ μιγῆναι συγγενεῖ τινι εἰς ἀνάστασιν γόνου· τοιοῦτος γὰρ ἦν νόμος πάλαι ἐν Ἰνδοῖς, καθὼς καὶ παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις.

2. Φθονήσασα ἔπληξε τὴν γαστέρα ἐαυτῆς.

3. Μαρούτας, ὁ Θεὸς Ἀήρ.

183. Καὶ τούτου δὲ ἅμα τῇ γεννήσει φωνὴ ἐξ οὐρανοῦ ἠκούσθη, λέγουσα· « Οὗτος λίαν φιλάδελφος ἔσται, ῥωμαλέος » καὶ ἤρως. »
184. Οὗτος πεσὼν ποτε ἐκ τῆς ἀγκάλης τῆς μητρὸς, ἡ ἐφοβήθη ἐκ τίγριος, ἐποίησε τὴν πέτραν, ἐφ' ἧς ἔπεσεν, εἰς λεπτὰ· ἐκ δὲ τούτου ὠνομάσθη Βήμας ¹.
185. Ἐν ἧ δ' ἡμέρᾳ οὗτος ἐγεννήθη ὁ μέγας τὸ σῶμα καὶ ὀξύς ὡς τὸ πῦρ, ἐν ἐκείνῃ ὁ πρῶτος υἱὸς τῆς Γανδαρῆς ἀρτιμελὴς ἐγένετο ².
186. Μετὰ δὲ ἐγέννησεν ἡ Πριτὰ τὸν Ἀρζούναν ἐκ τοῦ Ἰνδρα, κληθέντος τῇ ἐπωδῇ καὶ ἡσθέντος τῇ μεγάλῃ σκληραγωγίᾳ τοῦ Πανδοῦ.
187. Τὰ ἄστρα ἰδόντα τὸ πρόσωπον τούτου τοῦ παιδὸς, νομίζοντα, ὡς Σελήνῃ ἔστιν, ἡ κυρία αὐτῶν, ἔπιπτον ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν, ἃ ἦσαν τὰ πίπτοντα ἄνθη ἑροχηδόν.
188. Ὁ δ' Ἰνδρας καὶ οἱ λοιποὶ οὐράνιοι θεοί, ὥσπερ νικηθέντες τῇ λαμπρότητι τούτου τοῦ παιδὸς, ἤρχοντο τότε πανταχόθεν μετὰ μεγάλης χαρᾶς.
189. Ἐν δὲ τῇ γεννήσει τούτου φωνὴ ἐξ οὐρανοῦ ἠκούσθη λέγουσα· « Οὗτος ὁ παῖς νικητὴς ἔσται, διοικητὴς (κυβερνήτης) ἰσχυρὸς, καὶ καθαιρέτης τῆς πληθύος τῶν ἐχθρῶν, ὡς ὁ ἥλιος τῆς ἰλύος. »
190. Εὐξάμενοι δ' αὐτῷ πᾶν ἀγαθὸν χαρμοσύνης οἱ λαμπροὶ θεοὶ, ἀμιλλώμενοι πρὸς ἀλλήλους, ἀνῆλθον εὐθέως καὶ ταχέως εἰς τὸν οὐρανόν, καθὼς ἡ λάμπουσα καὶ παύουσα ἀστραπή.
191. Καλέσασα δὲ καὶ ἡ Μαδρὴ τοὺς διδύμους υἱοὺς τῆς Ἀσβινῆς διὰ τῆς ἐπωδῆς, ἣν ἔλαβε παρὰ τῆς Πριτᾶς,

1. Ὁ ἔστι φοβερός.

2. Οὗτός ἐστιν ὁ Δουριοδάνας.

- αίτηθείσης, ἐγέννησε διδύμους υἱοὺς ὀνομαστούς, τὸν Νακούλαν καὶ τὸν Σαχαδέβαν.
192. Τότε φωνὴ οὐρανία ἠκούσθη, λέγουσα· « Οὗτοι οἱ διδύμοι ἔσονται πάντως ἐχθρολέτορες, ὑπερσθενεῖς καὶ ὑπέρ-
» λαμπροί. »
193. Οὗτοι μὲν οὖν οἱ πέντε λαμπροὶ ἀδελφοὶ ἔπαιζον ἐν τῷ ὄρει Γανδαμαδάνῳ. καὶ ἐφαίνοντο ὡς πέντε μορφαὶ τῶν πέντε πυρῶν τῶν ἀσκητῶν εἰς ἄσκησιν.
194. Καίποτε ὁ βασιλεὺς Πανδοῦς, ἐκβαλχθεὺς τῷ ἔρωτι ἐν τῷ ἔαρι, συμμειγείς τῇ Μαδρῇ ἰδίᾳ, ἔτυχε πραγματικῶς τῆς ἀρᾶς τοῦ ὁσίου Κιμμάδα ¹.
195. Εἰπούσης δὲ τῆς Πριτᾶς· « ἐγὼ μὲν συμπορεύομαι τῷ
» ἀνδρὶ ἡμῶν, σὺ δὲ φρόντιζε τούτων τῶν πέντε υἱῶν μου », ἔφη πρὸς αὐτὴν ἡ Μαδρῇ.
196. « Οὗτος ὁ ἀνὴρ ἡμῶν ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν, ἔχων τὴν
» ὄρασιν αὐτοῦ εἰς τὸ ἐμὸν πρόσωπον, ὥσπερ μὴ κορεσθεῖς
» τῆς ἐν συνουσίᾳ ἡδονῆς· ἄνευ οὖν τούτου ὁποῖα ἐν ἐμοὶ
» ἄνεσις γένηται » ;
197. « Ἐγὼ μὲν δὴ ἀκολουθήσω τῷ κυρίῳ τῆς ἐμῆς πνοῆς,
» μὴ φέρουσα τὴν διάζευξιν αὐτοῦ· τούτω δὲ τῷ υἱῷ μου
» ἀξίω ἔστὸν τῆς σῆς φροντίδος, ὡς υἱῷ σου ».
198. Τοιαῦτα εἰπούσα, ἀποθανόντος τοῦ Πανδοῦ, ἡ Μαδρῇ εἰσέδου εἰς τὸ πῦρ, καθὼς ἡ λάμψις, δύσαντος τοῦ ἡλίου ².
199. Μετὰ δὲ δεκατρεῖς ἡμέρας οἱ ἐν τῷ Γανδαμαδάνῳ ὄρει ἀσκηταί, ἤγαγον ταύτην τὴν δυστυχῆ Πριτάν μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς πρὸς τὸν Βήσμαν.
200. Ὃς μαθὼν τὸν θάνατον τοῦ Πανδοῦ, λίαν δηχθεὶς τὴν

1. Τουτέστιν, ἀπέθανε.

2. Ἐν τῇ Βέδα μυθολογεῖται, ὡς δύσαντος τοῦ Ἥλιου ἡ λάμψις αὐτοῦ δύνει εἰς τὸ πῦρ· διὰ τοῦτο τὸ πῦρ ἐν νυκτὶ πλεον λάμπει ἢ ἐν ἡμέρᾳ.

καρδίαν, οὐδὲν ἄλλο ἐποίει μετὰ πάντων, ἀλλ' ἡ κλαυθμὸν καὶ ὀδυρμόν.

201. Καὶ πρῶτον μετὰ τῶν λοιπῶν προσήνεγκε τῷ τελευτήσαντι χοᾶς ὕδατος, ὃ ἐστι δάκρυα διὰ τῶν ὀμμάτων, ἐπειδὴ ἦν ἄξιος ὁράσεως· δεύτερον δὲ διὰ τῶν χειρῶν, ἐπειδὴ ἦν ἄξιος δεξιώσεως.
202. Ὅτε δ' ἐγένοντο τὰ νενομισμένα τοῖς νεκροῖς, ἡ Σατμβατῇ, παρηγορηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Βεᾶσα, πένθει καὶ σκληραγωγίᾳ ἐχρῆτο μετὰ τῆς Πριτᾶς ἐπὶ τούτου τοῦ λυπηροῦ συμβάντος.
203. Ὁ δὲ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς ἐφρόντιζεν ἀδιαφόρως καὶ τῶν ἐκατὸν υἱῶν τοῦ τυφλοῦ Δρυταράστρα, καὶ τῶν πέντε τοῦ ἀποθανόντος Πανδοῦ.
204. Πάλαι ἄσκησιν ποιῶντος τοῦ μεγάλου ἀσκητοῦ Σαραδβᾶνος¹ καὶ ὁ γόνος ἔρρευσεν καὶ τὸ θέλος ἔπεισεν ἀπὸ τῆς χειρὸς, ἐκ τῆς θείας τῆς Ἀψαράς Ζαναπαδῆς.
205. Πορευθέντος δ' ἀλλαχόσε τοῦ ἀσκητοῦ, ὁ βασιλεὺς Σαντανοῦς εὗρηκεν ἐν τῇ μονῇ αὐτοῦ δύο ἐρέφη, ἄρρεν καὶ θήλυ, γεννηθέντα ἐκ τοῦ γόνου ἐκείνου, ὃς διηρέθη εἰς δύο ἐκ τῆς πτώσεως τοῦ θέλους.
206. Ὡνομάσθησαν δὲ ταῦτα, τὸ μὲν ἄρρεν Κριπᾶς, τὸ δὲ θήλυ Κριπῇ, διότι ἀνετράφησαν ἐλέει². Πορευόμενος δ' ὁ Κριπᾶς οὗτος ἐκάστοτε πρὸς τὸν Σαραδβᾶνα, ἐμάνθανε τὴν τοξικὴν.
207. Τούτῳ τῷ Κριπᾶ, ἐμπείρω γεγονότι τῆς τοξικῆς, ἐνεχείρισεν ὁ Βῆσμας τούτους τοὺς δυνασχέτους υἱοὺς τοῦ Δρυταράστρα, καὶ τοῦ Πανδοῦ εἰς γύμνασιν.

1. Σαραδβᾶν, ἔμπειρος τῶν δίστων, κατὰ σημασίαν.

2. Ἐτυμολογεῖ τὴν λέξιν ὁ ποιητής· Κριπᾶ γὰρ λέγεται ἔλεος, οἶκτος· ἐξ ἧς λέξεως Κριπῇ, παράγεται τὸ ὄνομα Κριπᾶς καὶ Κριπῇ.

208. Ὁ δὲ Βήμας ἐν παιδιαῖς ποτὲ μὲν συνέκρουε τὰς κεφαλὰς τῶν υἱῶν τοῦ Δρυταράστρα, χαίρων· ποτὲ δὲ κατέρριπτεν αὐτοὺς, ἀναβαίνοντας τὰ δένδρα· ποτὲ δ' εἴλκυεν ἀπτόμενος τοῖν ποδοῖν.
209. Ἰπὸ δὲ τούτων ἄλλοτε μὲν οἶκος παιδιᾶς ἐποιήθη ἐν τῇ ὄχθῃ τῆς Γαγγᾶς, ὥστε φονεῦσαι τὸν Βήμαν δολίως ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν ἄκρας ἔχθρας.
210. Ἄλλοτε δ' ἐτέθη ὑπὸ τούτων ἰὸς ἐν τῷ βρώματι τοῦ Βήμα· ὁ δὲ κατέπεψεν αὐτόν, ὡς ὁ Σίβας· ἄλλοτε κοιμώμενος, δεθεὶς λύγοις, ἐρρίφθη εἰς τὸν ποταμόν· ἀλλ' ἀνέστη ἐκ τοῦ ποταμοῦ, ὡς ἐκ κλίνης.
211. Καὶ ἄλλοτε πάλιν, κοιμώμενος ἐν τινὶ ὄχθῃ τῆς Γαγγᾶς, καλουμένη Πραμανακοτῇ, ἐδάκη ὑπ' ὄφρων, διὰ συνεργείας τοῦ ἡνίοχου τοῦ Δουριοδάνα.
212. Ἐξεγερθεὶς δ' ὁ φοβερὸς Βήμας, καὶ θυμωθεὶς, τοὺς μὲν ὕφεις κατεπίεσεν, ὡς ἐν παιδιᾷ, τὸν δ' ἡνίοχον ἀπέκτεινε.
213. Ὁ δὲ Σουιοδάνας¹ ἄλγος εἶχε κατὰ τὴν καρδίαν, τετρωμένην πως βέλει, ἐπειδὴ οὐκ ἦν δυνατὸν ἀναιρεθῆναι τοῦτον τὸν Βήμαν, οὔτε δόλῳ, οὔτε δυνάμει.
214. Τοιαύτην ἔριν ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους, ἐγυμνάζοντο φιλοτίμως παρὰ τῷ Κριπᾷ τὴν τοξικὴν, οἷτε πέντε γενναῖοι ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ οἱ ἑκατὸν ἐκεῖνοι.
215. Πάλαι ὁ ὅσιος Βαραδβάζας ἔθετο ἐν φυλλίνῳ ἀγγεῖῳ τὸν γόνον αὐτοῦ, ρεύσαντα ἐκ τῆς θέας τῆς Ἀψαρᾶς Γριτασῆς². ἐκ δὲ τούτου ἐγένετο παῖς, Δρόνας τοῦνομα³.

1. Ὁ Δουριοδάνας λέγεται καὶ Σουιοδάνας.

2. Γριτασῆς, Βουτυροφάγος, κατὰ σημασίαν.

3. Δρόνας λέγεται τὸ φύλλινον ἀγγεῖον.

216. Μαθητεύσας δ' οὗτος παρὰ τῷ πατρὶ Βαραδβάζα, καὶ τὰς Βέδας ἔμαθε ¹, καὶ πᾶσαν ἐπιστήμην ἔμαθε δὲ παρ' αὐτοῦ καὶ τὸν πυροβόλον καταπέλτην.
217. Ἐγχευε δὲ τὴν Κριπὴν, τὴν ἀδελφὴν τοῦ Κριπᾶ, ἐξ ἧς ἐγένετο υἱός, Ἀσθατάμας τοῦνομα ², διότι ἐφώνησεν ὡς ὁ ἵππος τοῦ Ἰνδρα.
218. Φιλοχρήματος δ' ὢν ὁ Δρόνας, ὠδευσε τὴν πρὸς Παρσουςάμαν· ὃς ἀπορῶν χρημάτων, ἐδίδασκεν αὐτὸν τὴν τοξικὴν καὶ ἐμυσταγωγίης ³.
219. Μὴ τιμηθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ βασιλέως Δρουπάδα αὐτὸς ὁ ἐπιφανέστατος καὶ ἐπιδεξιώτατος Δρόνας, ἦλθεν εἰς Χαστιναπούραν, καὶ κατέλυσε ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Κριπᾶ.
220. Κρυφίως δ' ἐκάστοτε τοὺς παῖδας ἐδίδασκε τὴν τοξικὴν αὐτὸς ὁ ἀριστος τῶν τιμίων καὶ πεπαιδευμένων, μὴ γνωσκόμενος ὑπὸ τοῦ Κριπᾶ.
221. Καί ποτε ἡ σφαῖρα τῶν παιδίων, παιζόντων, ἔπεσε εἰς φρέαρ, ἣ ἐξήνέχθη ὑπὸ τοῦ Δρόνα μηχανῇ τινι.
222. Ἐπιγνοὺς δ' ὁ Βήσμας τὴν τέχνην καὶ ἐπιδεξιότητα τοῦ Δρόνα, ἐνεχείρισεν αὐτῷ τοὺς παῖδας, εἰς τὸ γυμνάσαι αὐτοὺς τὴν τοξικὴν.
223. Ἐγυμνάζετο δὲ παρ' αὐτῷ τὸν τοξικὴν καὶ ὁ παρθένιος υἱὸς τῆς Κουντῆς, Καρνᾶς ὀνόματι ⁴, ὃς εὐρέθη ἐν τῷ ποταμῷ ὑπὸ τοῦ ἡνιόχου τοῦ Δρυταράστρα, καὶ ἀνετράφη ἡπίως ὑπὸ τῆς Ραδῆς.
224. Ἐγυμνάζετο προσέτι παρ' αὐτῷ καὶ ὁ ἐξ ἑταίρας υἱὸς

1. Τουτέστιν ἐδιδάχθη.

2. Ἐπειδὴ γεννηθεὶς ἐχρεμέτισε, διὰ τοῦτο καὶ φερωνύμως ὠνομάσθη Ἀσθατάμας, ὃ ἐστὶν ἱππόφωνος.

3. Τουτέστιν ἐδίδασκε πάντα τὰ ἀπόκρυφα τῆς τοξικῆς.

4. Οὗτός ἐστιν ὃν ἔρριψεν ἡ Κουντὴ εἰς τὸν ποταμὸν, συλλαβοῦσα ἐκ τοῦ Ἥλιου πρὶν τοῦ γήμασθαι, ὡς εἴρηται.

τοῦ Ἀρυταράστρα Ἰουίουτσου¹, καὶ ἄλλοι πολλοὶ πολλῶν ἄλλων τόπων βασιλέων υἱοί.

225. Ἐν ἅπασιν τούτοις διέπρεπε μόνος ὁ Καρνᾶς, καθὼς ἡ Σελήνη ἐν ἄστροισιν· τούτου δὲ μᾶλλον διέπρεπεν ὁ Ἀρζούνας, καθὼς ὁ Ἥλιος².
226. Ἐπειδὴ δ' ἐλογίζετο ὁ Ἀρζούνας, ὡς ἐκ συνηθείας καὶ ἐν θαθεῖ σκότει· ἡ ἐνθεσις τοῦ βρώματος εἰς τὸ στόμα ἔρχεται, διὰ τοῦτο, γυμναζόμενος ἀδιαλείπτως, ἐτόξευεν εὐστόχως πρὸς τὴν φωνὴν καὶ ἐν νυκτί· ἐκ δὲ τούτου ἀγαπητὸς ἦν τοῖς διδασκάλοις.
227. Τὸν μὲν οὖν Ἀρζούναν καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀσθαπάμαν, ὁ Δρόνας ἐνόμιζεν ὡς δύο ὑποζύγια, δεξιὸν καὶ ἀριστερόν, ἅξια τοῦ ἀναλαβεῖν τὸ θάρος τῆς τοξικῆς τέχνης αὐτοῦ.
228. Ὁ δὲ Βήμας ἄριστος ἦν τῇ ῥοπαλομαχίᾳ, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Δουριοδάνας· ὁ δὲ Νακούλας τῇ ξιφομαχίᾳ· τῇ δὲ ἱππικῇ ὁ Σαχαδέβας καὶ ὁ Ἰνδιστίρας.
229. Καὶ ποτε ἀφίκετο πρὸς τὸν Δρόναν ὁ τῶν Νισσαδῶν³ ἡγεμὼν, Ἐκαλαδέας ὀνόματι, μαθεῖν βουλόμενος τὴν τοξικὴν· ἀλλ' ἀπεδιώχθη, ἐξ ἐλαχίστου ὦν γένους.
230. Ἀναστρέψας δὲ ἐποίησε διδάσκαλον πῆλινον⁴ αὐτὸς ὁ νουνεχῆς, καὶ γυμναζόμενος τὴν τοξικὴν, ἐχρημάτισεν ἄριστος ἐν τοῖς τοξόταις.
231. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ὁ σύλλογος τῶν μαθητῶν τοῦ Δρόνα, πορευθέντες εἰς τὸ ἄλσος πρὸς γύμνασιν, εἶδον

1. Ἰουίουτσους, κατὰ σημασίαν Φιλοπόλεμος.

2. Τουτέστιν ὁ Καρνᾶς ὑπερεῖχε πάντων τῇ τοξικῇ, τούτου δὲ ὁ Ἀρζούνας.

3. Νισσάδαι, γένος ἐλάχιστον, διαιτώμενον ἐν δάσσει.

4. Ἐπ' ὀνόματι τοῦ Δρόνα.

ἓνα κύνα, πεπαρμένον ἑπτὰ βέλεσιν ἐν τῷ ἑαυτοῦ στόματι, ὅτε ἠνέωξεν αὐτὸ, ὑλακτῶν ¹.

232. Διαλογιζόμενοι δ' οὗτοι, τίνος ἄρα εἴη ἡ τοσαύτη ταχύτης εἰς τὴν οὔστοβολίαν, ἀκολουθοῦντες τοῖς ἔχνεσι τοῦ κυνός, εἶδον τὸν Ἑκαλαβέα ἐκεῖνον γυμναζόμενον βέλεσιν.
233. Ἐρωτηθεὶς δὲ «Σὺ τίς εἶ;» ἀπεκρίνατο· «Ἐγὼ εἰμι ὁ ἡγεμὼν τῶν Νισσάδων· πατὴρ δ' ἐμὸς, ὁ Χηρανεδαμβά» (Χρυσότοξος)· διδάσκαλός μου δὲ τῆς τοξικῆς ὁ Δρόνας.»
234. Μαθὼν δ' ὁ Δρόνας τὰ κατ' αὐτὸν, ἔλαθεν αἰτήσας τὸν δεξιὸν αὐτοῦ ἀντίχειρα, ὥς δίδακτρον, ἵνα μὴ εἴη ὑπέρτερος τοῦ Ἀρζούνα τῇ τοξικῇ ².
235. Ὁ Ἀρζούνας ποτε, κατευθύνας τὸ ὄμμα καὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ πρὸς τὸν λαιμὸν τοῦ ὀρνέου Βάσα, καθημένου ἐπὶ δένδρου, καὶ στοχασάμενος τούτου, ἔσχε τὰ πρωτεῖα πάντων.
236. Ἄλλοτε πάλιν ὁ διδάσκαλος Δρόνας, λουόμενος ἐν τῷ ὕδατι τῆς Γαγγᾶς, ἦσθη ἐπὶ τῷ Ἀρζούνῃ, ἀνελόντι βέλεσιν ἓνα φοβερὸν κροκόδειλον, ὀρμήσαντα εἰς τὸ λαβέσθαι τοῦ ποδὸς αὐτοῦ, καὶ εἰπὼν, «Οὐδεὶς ἄλλος ὅμοιος» ἐστὶ σοὶ τὴν τοξικὴν,» ἐδωρήσατο αὐτῷ ἐν βέλος,

1. Πρὶν κλείσῃ ὁ κύων τὸ στόμα, ὁ Ἑκαλαβέας ἐνέπηξεν αὐτῷ ἑπτὰ βέλη, τοσοῦτον ταχύς ἦν ὁ οὔστοβόλος.

2. Ἀκούσας δηλ. ὁ Δρόνας, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, ἤτησε παρ' αὐτοῦ ὡς διδασκαλία τὸν δεξιὸν αὐτοῦ ἀντίχειρα· ὁ δὲ τεμὼν, ἔδωκεν αὐτὸν αὐτῷ. — Ὁ διδάσκαλός μου Ῥαμαδάτας ἐπαινεῖ τὸ πρόθυμον καὶ ὑπήκοον τοῦ ἡγεμόνος τῶν Νισσάδων· κατηγορεῖ δὲ τοῦ ἀπαισίου αἰτήματος τοῦ Δρόνα.

Βραχμασσίρα τοῦνομα, ἄξιον ῥιφθῆναι κατ' ἐχθροῦ
ὑπερτέρου.

Τέλος τοῦ Τετάρτου Κεφαλαίου,
τοῦ Πρώτου Βιβλίου τοῦ μεγάλου Ποιήματος,
Βαλαβαράτας τοῦνομα,
τοῦ διαλαμβάνοντος περὶ ἡμιθέων καὶ ἡρώων,
καὶ ποιηθέντος ὑπὸ τοῦ
ΑΜΑΡΑΣΑΝΔΡΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ,

Διαλαμβάνον περὶ τοῦ αἵρετοῦ γάμου τῆς Δραουπαδῆς.

1. Ἄσμενος ἔστω μοι ὁ υἱὸς τοῦ Παρασσάρα ¹, ὁ πρῶτος
τῶν ὁσίων, ὃν θεῖσα καὶ ἡ Σελήνη ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ²,
ὅς ἐστιν ὁ φαινόμενος σπῖλος, ἀμβροσίας ἔσχεν ἀκτῖνας,
ἐκ τῆς ἀμβροσίας τῆς ῥεούσης ἐκ τῶν λόγων τῶν ἀρ-
χαιολογικῶν βιβλίων, τῶν σεβαστῶν τῷ κόσμῳ, ὃν αὐτός
ἐστιν ὁ ποιητής ³.
2. Ὁ ἀγαθὸς Βήσμας ποτὲ, κατὰ τὸν λόγον τοῦ διδασκά-
λου, κατεσκευάσατο θάθρα πολλὰ ἔντινι πεδιάδι ἐξω τῆς
πόλεως, δειχθείσῃ ὑπὸ τοῦ Βιδούρα, εἰς τὸ θεάσασθαι
τὴν γύμνασιν τῶν παιδῶν πάντων.

1. Τουτέστιν ὁ Βεάσας.

2. Τουτέστι τὸ φαινόμενον ἐν τῇ Σελήνῃ μέλαν, αὐτός ἐστιν ὁ Βεάσας·
πάνυ δὲ ἀρμοδίως καὶ ἀστείως λέγει ὁ ποιητής· μέλας γὰρ ἦν καὶ ὁ
Βεάσας.

3. Ὁκτωκαίδεκα βεβλία ἀρχαιολογικὰ ἐποίησεν, ἃ λέγονται Πουράνα.

3. Πολλῶν δὲ βασιλέων, τοῦτε Βήσμα, καὶ ἄλλων, ὧν πρόεδρος ἦν ὁ Δρυταράστρας, καθισάντων ἐπὶ τῶν ἐάθρων, ὁ διδάσκαλος Δρόνας σὺν τῷ υἱῷ αὐτοῦ, εἰσδὺς τὸ γυμναστήριον λαμπροφόρος, ἐποίησε σπονδὴν, κατὰ τὸ ἔθος.
4. Εἴτα, μουσικῶν ὀργάνων συμφωνούντων, εἰσέδυσαν εἰς τὸ γυμναστήριον οἱ παῖδες, ἔμπειροι ὄντες χρῆσασθαι παντὸς εἶδους ὅπλου, ἀγαλλόμενοι καὶ ὀρώμενοι ὑπὸ θεατῶν, ὧν οἱ μικρόσωμοι ἴσταντο ἀκροποδιτί.
5. Ἐνταῦθα οἱ ἐμβριθεῖς καὶ μεγαλοφρεῖς παῖδες, ὅτε Ἰνδιστίρας καὶ οἱ λοιποὶ, λαβόντες ἄδειαν παρὰ τοῦ ἀρίστου διδασκάλου, ἐδείκνυν, εἰς χαρὰν τῆς χορείας τῶν βασιλέων, τὰς εὐστροφίας τοῦ σώματος περὶ τὴν ἐν τοῖς ὅπλοις τέχνην.
6. Ὁ μὲν οὖν Βήσας καὶ ὁ Δουριοδάνας, οἱ μεγάλοι ἥρωες, κορύνας φέροντες, ἐδείκνυν, εὐθέως τὴν ἑαυτῶν δυσμείνειαν, μαινόμενοι ὥσπερ δύο ἄγριοι ἐλέφαντες μεγαλοκάρηνοι, καὶ δειμαίνοντες τὴν σύνοδον.
7. Τῷ δὲ λόγῳ τοῦ διδασκάλου ἔσθη ἐν μέσῳ αὐτῶν ὁ Ἀσβαττάμας, ὥσπερ ὄρος μέγιστον, εἰς τὸ ἐμποδῶν γενέσθαι, μήπως γένηται κίνδυνος τῷ συνεδρίῳ ἐκ τῆς συμβολῆς αὐτῶν τῶν δυσκαθέκτων μεγάλων ἐχθρῶν.
8. Ὁ δ' ἀπαράμιλλος τῇ ἀνδρείᾳ Ἀρζούνας, ὑπέκων τῇ τοῦ Δρόνα προσταγῇ, ἔδειξεν, ἀγαλλόμενος καὶ μηδαμῶς ἐπαιρόμενος, τὴν διδαχθεῖσαν ὀπλητικὴν τέχνην, τῶν βασιλέων λίαν ἐκπληττομένων καὶ θαυμαζόντων.
9. Τηνικαῦτα, ὡς ἔοικεν, ὁ μὲν ὄγδοος ἵππος τοῦ Ἡλίου ἐφοβήθη ἐκ τῆς δεινῆς κλαγγῆς τῆς χορδῆς τοῦ τόξου τοῦ Ἀρζούνα καὶ ἔφυγε· τοῖς δὲ Πλάνησι, πλάνη ἅμα προσεγένετο ἐκ τῶν ἐν αἰθέρι ἀέρων, τῶν ἐκ τῶν συνεχῶν βελῶν.
10. Τότε ἐν τῷ αἰθέρι, εἰς ὃν διῆκον τὰ πτερωτὰ βέλη, τὰ

ἀφιέμενα ἐκ τῆς χορδῆς τοῦ τόξου τοῦ Ἀρζούνα, σφοδρὸς τις ἄνεμος ἐγένετο, ὃς τὰς μὲν κορυφὰς τῶν ὀρέων ἐκλόνει, τὸ δὲ φρόνημα τῶν ἐχθρῶν, ὡς δένδρον ἐξερρίζου.

11. Τὸ βέλος ἦν πρῶτον ὡς ὄρος μέγα, εἴτα λεπτὸν λίαν, ὡς ἄτομον· ἐφαίνετο ἐξαίφνης ὡς ἀστραπή, κατὰ οὐκ ἐφαίνετο· ἔπτατο εἰς τὸν αἰθέρα, ὡς ἀετὸς, καὶ εἰσέδυσεν εἰς τὴν γῆν, ὡς τὸ ὕδωρ τῆς Σαρσβατῆς ¹.
12. Τότε ὁ Ἀρζούνας, ὁ ὢν λαμπρὸς, ὡς ἡ Σελήνη, καὶ ἐν ὅπλοις περιφανής, θυμηδίαν παρέσχε πᾶσι, ποιῶν τὸ μὲν ὕδωρ εὐφημίαν ἑαυτοῦ· τὸ δὲ πῦρ ὀξύτητα ἑαυτοῦ, ἅπαν δ' ὄρος σταθερότητα ἑαυτοῦ ².
13. Τούτου, τοῦ ἔχοντος βραχίονας ἀγλαότερους τοῦ βασιλέως τῶν Ὀφειν ³, περιβλέπτου γενομένου τῇ εὐφυσί δεξιότητι πρὸς πάντα τὰ ὄπλα, ὁ λαὸς τότε μεγάλην ἔφεσιν εἶχε τοῦ ἐλῆπειν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἔκθαμβος ἔμμενε καὶ ἐκστατικὸς τοῖς παραδόξοις αὐτοῦ πλεονεκτήμασιν.
14. Ἐξω δὲ τοῦ ἀγῶνος κρότος χειρῶν ἐξαίφνης ἐγένετο ⁴, ἐπηχῶν τὸν αἰθέρα, ἡχωδέστερος τοῦ φοβοροῦ σκηπτοῦ καὶ τοῦ ταράχου τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος ⁵.

1. "Ὄνομα ποταμοῦ, οὗ τὸ ὕδωρ εἰσδύει εἰς τὴν γῆν, καὶ ἀφανίζεται.

2. Τὸ μὲν ὕδωρ θλίποντες οἱ ἄνθρωποι ἔλεγον, ὡς ἡ εὐφημία ἐστὶν αὐτοῦ, τὸ δὲ πῦρ, ὡς ἡ ὀξύτης αὐτοῦ, ἅπαν δ' ὄρος, ὡς ἡ σταθερότης αὐτοῦ ἐστι.

3. Βραχίονας δηλ. παχυτέρους καὶ μακροτέρους τοῦ Ὀφειω· ἡ γὰρ χεὶρ ὁμοιοῦται τῷ Ὀφει.

4. Ὁ γυμναστὴς καὶ ἀθλητὴς ἐν Ἰνδία, ὅταν ἔρχηται εἰς τὸ στάδιον, κρούει τῇ δεξιᾷ παλάμη τὸν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς μυῶνα· ἐκ δὲ τούτου τοῦ κρούσματος ἦχος μέγας ἀποτελεῖται.

5. Τότε ἡ θάλασσα φουσιωθείσα καὶ ὑπερκυματωθεῖσα κατακαλύψει τὴν γῆν, ὡς φασι.

15. Διαιρεθέντος δὲ τοῦ πλήθους εἰς δύο, καὶ ποιήσαντος ὁδὸν, εἰσέδω τὸ γυμναστήριον ὁ Καρνᾶς, ὁ ἔχων ἐνώτια χρυσᾶ ἐκ φύσεως, καὶ ἐπιδερμίδα ¹ σκληρὰν, ὡς θώρακα, γαυριῶν μεγάλως, ὥσπερ μεμηνῶς ἐλέφας.
16. Τούτου τὸ γαῦρον πρόσωπον ὁρώμενον ἦν ὑπὸ πάντων τῶν βασιλέων, λεγόντων· «Τίς οὗτος ὁ μέγας ἥρωας;» Οὗτος οὖν ὁ ἀμιλλώμενος τῷ Ἀρζούνα, προσκυνήσας πρῶτον τὸν Δρόναν ² καὶ τὸν Κριπᾶν, ἐτέλεσε τὸν ἐν ἅπασιν τοῖς ὀπλοῖς ἀγῶνα.
17. Ὁ δὲ Δουριοδάνας ἐδωρήσατο τὴν πόλιν Σαμπᾶν αὐτῷ τῷ ἀντιπάλῳ τοῦ Ἀρζούνα ³ καὶ ἡρωῖ, ὃ φιλοφρόνως διέκειτο. Ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ ἦλθεν ὁ ἡνίοχος τοῦ βασιλέως, ὃν ὁ Καρνᾶς προσεκύνησεν, ὡς πατέρα ⁴.
18. Τότε ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα, ὁ Ἀρζούνας, εἶρηκεν ἀγανακτῶν· «Τίνος ἔνεκεν, ὦ λάγνε, ἡ Σαμπὰ ἐδόθη παρὰ σοῦ τῷ υἱῷ τοῦ ἡνίοχου;» καὶ ἤψατο σὺν τῷ Βήμα τοῦ τόξου· ὁμοίως δὲ ἤψαντο τόξων ὅτε Καρνᾶς καὶ ὁ Δουριοδάνας ὀργιζόμενοι.
19. Ἰνα δὲ μὴ ποιήσειαν οὗτοι πόλεμον φθοροποιὸν τοῦ γένους ἐν τῷ ἀγῶνι, τῶν βασιλέων διαταραχθέντων καὶ φοβηθέντων, πυρωθεὶς ὁ Ἥλιος τοῖς ὡς πυρσὶ διαπύροις αὐτῶν ἦθισι, κατέβη εἰς τὸν ὠκεανόν ⁵.

1. Ἐπιδερμίδα εἶχε σκληρὰν, ὡς θώρακα.

2. Τὸν πρῶτον διδάσκαλον αὐτοῦ.

3. Ἀντίπαλος ἦν τοῦ Ἀρζούνα, διότι ἦν ἀμφιδέξιος τοξότης, καθὼς καὶ ὁ Ἀρζούνας. «Κεραιμεὺς κεραιμεῖ κοτέει καὶ τέκτονι τέκτων», κατὰ τὸν Ἡσίοδον.

4. Οὗτος γὰρ ἔσωσεν αὐτὸν, ὅτε ἐρρίφθη εἰς τὸν ποταμὸν ὑπὸ τῆς Πριτᾶς, ὡς πρότερον ἐρρίβθη.

5. Ὡς εἰς κατὰψυξιν· νύξ δηλ. ἐγένετο.

20. Οἱ μὲν οὖν Καουραβαὶ ¹ καὶ Πανδοῖδαι, οἱ γαῦροι καὶ ἐμβριθεῖς, δείξαντες τὴν ἑαυτῶν ἐπιδεξιότητα ἐν τῷ ἀγῶνι, ἀπῆλθον εἰς τὰ ἴδια· εἰς δὲ διασκέδασιν τοῦ σκότους τῆς νυκτός, πυρσὸς προηγεῖτο ἐκάστου αὐτῶν.
21. Γνόντες δ' οἱ νέοι Πανδοῖδαι τὴν εἰς τὰ διδασκάλια τοῦ διδασκάλου Δρόνα κλίσιν, νικήσαντες τὸν Δρουπάδαν παρέδωκαν αὐτῷ αὐτὸν ὑπεξούσιον· ὁ δὲ, γελάσας ἐπὶ τῇ ἀνδρείᾳ τῶν Πανδοῖδων, ἔλεξε πρὸς τὸν Δρουπάδαν·
22. «Πρώην, ὅτε παῖδες ὄντες ἐπαίζομεν, ἐπήγγελαί μοι
 » ὑπὸ σοῦ φιλικῶς τὸ ἥμισυ τῆς κτηθείσης βασιλείας·
 » τυχὼν δὲ βασιλείας, ὑπερηφάνως καὶ ὀργίλως ἀπεδίω-
 » ξας ἐμέ, προσελθόντα σοι· ἀλλ' ἤδη ἡ ἀνταμοιβὴ ἐγέ-
 » νετό σοι.
23. «Σὺ εἶ φίλος ἐμὸς, καὶ υἱὸς φίλου τοῦμοῦ πατρός· δια-
 » φύλαξον οὖν, ὦ βασιλεῦ, τὸν ῥηθέντα σοι ἐκεῖνον λόγον.»
 Οὕτως εἰπὼν, χαρισάμενος τῷ Δρουπάδᾳ καὶ τὸ αἰτού-
 μενον ἥμισυ τῆς βασιλείας, ἐξαπέστειλεν αὐτὸν, εὐσοδο-
 μέοντα τὴν μῆνιν.
24. Ἐννοῶν δ' αἰὶ ὁ Δουριοδάνας τούτους τοὺς δῶμα υἱοὺς τοῦ Ἰνδρα καὶ τοῦ Μαρούτα ² ὑπερτέρους πάντων δι' ἐκεῖνην τὴν νίκην κατὰ τοῦ Δρουπάδα, καὶ γινώσκων τὴν τῶν πολιτῶν ἔρρεσιν πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Δάρμα ³ Ἰνδιστίραν, ἔφη τῷ Πατρὶ αὐτοῦ·
25. «ὦ Πάτερ, οὐδὲ λόγος ἐστὶν ἡμῶν τῶν οἰκογενῶν σου,
 » οἱ γὰρ Πανδοῖδαι παμπόθητοί εἰσι καὶ πανέκλαμπροι·

1. Καουραβαὶ ἐν ἐνὶ ὀνόματι λέγονται οἱ υἱοὶ τοῦ Δρυταράστρα, ὡς ἀπὸ τοῦ Κουροῦ τοῦ βασιλέως καταγόμενοι· ἔστι δ' ὄνομα προπαππωνυμικόν. Πανδοῖδαι δὲ, οἱ υἱοὶ τοῦ Πανδοῦ.

2. Τὸν Ἀρζούναν καὶ τὸν Βήμαν.

3. Πατὴρ τοῦ Δρουπάδα.

« ἔξορίσας οὖν μακρὰν προφάσι τινι, μετέστησον αὐτοὺς
 » εἰς τὴν πόλιν Βαραναβάταν. »

26. Ἀκούσας τοιούτων λόγων τοῦ υἱοῦ ὁ Δρυταράστρος, ἔχα-
 ρίσατο τῷ Ἰνδιστίρᾳ τὴν πόλιν ἐκείνην Βαραναβάταν,
 λέγων ταῦτα ὁ πάντῃ τυφλός· « Ἡ πόλις αὕτη ἐστὶν ἐπὶ
 » γῆς, ὥσπερ θεοῦπολις· οἰκεῖται γὰρ ὑπ' ἀνθρώπων, ὥς
 » περ ὑπὸ Θεῶν ¹. »

27. Γνοὺς δὲ τὴν γνώμην αὐτοῦ ὁ Ἰνδιστίρας, καὶ εἰδὼς
 τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πολλοὺς ἐπικούρους ἔχοντας, καὶ φύσει
 ἔχθρους, προσκυνήσας τόντε Κριπὰν, καὶ τὸν Δρόναν, καὶ
 τὸν Βήσμαν, καὶ τοὺς λοιποὺς λογάδας, ὥδευσε τὴν εἰς
 τὴν πόλιν Βαραναβάταν ὁδόν.

28. Ἀποπέμψας τε αὐτὸς ὁ παμπόθητος πάντας τοὺς προπέμ-
 ψαντας πολίτας, καὶ προσκυνήσας τὸν Βιδούραν, τὸν ἄ-
 ξιον σύμβουλον, ἐπορεύετο εἰς ἐκείνην τὴν πάντερπνον πό-
 λιν, σὺν τῇ μητρὶ καὶ τῷ χορῷ τῶν ἀδελφῶν.

29. Τούτου δὲ ἀπελθόντος, ἡ μὲν Χαστιναπούρα πόλις ἐγί-
 νετο ἀνολέως, ἡ δὲ Βαραναβάτα πανολβία, καθὼς θν μὲν
 τόπον ἀφίησιν ὁ ἥλιος, ἐκεῖ ἐστι νύξ, ἔνθα δὲ λάμπει,
 ἐκεῖ ἡμέρα.

30. Τῇ δὲ δεκάτῃ ἡμέρᾳ ἤχθη ἐπ' οἶκον ἐν ἐκείνῃ τῇ πό-
 λει, εὐάρμοστον ὄντα εἰς τὸ κατακαῆναι εὐθέως, ὃς κα-
 τεσκευάσθη πρότερον δολίως ὑπὸ τοῦ δολιόφρονος βουλευ-
 τοῦ, Πουροσάνα τοῦνομα, προσταχθέντος ὑπὸ τῶν δυσμε-
 νῶν υἱῶν τοῦ Δρυταράστρος.

31. Γνοὺς δ' ὁ υἱὸς τοῦ Δάρμα ἐκ τῆς ὁσμῆς ἐκείνου τὸν
 οἶκον, οἶκον πυρὸς, κατεσκευασμένον ἐξ ὕλης σχοίνου ²,

1. Εὐδαίμονας δηλ. ἔχει κατοίκους καὶ μακαρίους.

2. Βίδος χόρτου, ἐξ οὗ πλέκουσι σχοινία· οὕτω καλεῖται μέχρι τοῦ νῦν.

ρητίνης, λακκίου, κκλάμου, βουτύρου, λίνου, καὶ ἄλλων τοιούτων, εἶπε τάδε τῷ Βήμα καὶ τοῖς λοιποῖς·

- 32 «Ὅντι μοι ἐν ὁδῷ τότε, ταύτην τὴν συμβουλὴν ἔδωκεν
 » ὁ Βιδούρας, λόγοις ἀγνώστοις ¹ καὶ ὑπὸ τῶν ἐμφορόνων·
 » φοβητέον αἰεὶ ὑμῖν πανταχοῦ ἐκ πυρός καὶ ἐκ φαρμάκου·
 » οὐδεμία δὲ ὁδὸς ἀγνωστός ἐστιν ὑμῖν.»
33. «Αὕτη οὖν ἡ συμβουλὴ σήμερον ἐφάνη ἀληθῆς, τούτου
 » τοῦ οἴκου ἐλθόντος ὑπ' ὅψιν τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν, κα-
 » τασκευασθέντος ἐξ ὕλης καυσίμου. Ἐγὼ νομίζω τοῦτον
 » τὸν Πουροσάναν, τὸν γνωστὸν ἐπὶ δολιότητι, ἐπίβουλον
 » καὶ ὀλέτορα ἡμῶν.
34. «Οἰκῶμεν δὴ ἐν τούτῳ τῷ οἴκῳ, ὥσπερ μηδὲν ὑπονοοῦν-
 » τες, ὑπορύξαντες ἓνα ὑπόνομον εἰς φυγὴν. Ἐν δὲ τῇ
 » ὥρᾳ τῆς πυρκαϊᾶς, ἀπατήσαντες τὸν Δουριοδάναν καὶ
 » τὸν βουλευτὴν, ὅτι τεθνεῶτές ἐσμεν, ἀπέλθωμεν αἰσίως.»
35. Οἰκοῦντος δ' ἐκεῖνον τὸν οἶκον τοῦ Ἰνδιστίρα, προσελ-
 θὼν τις ἀγνὼς γεωρῦχος, ἀπεσταλμένος παρὰ τοῦ Βιδού-
 ρα, ἔφη· «Ὁ πονηρὸς βουλευτὴς κατακαύσει ὑμᾶς ἐν νυκτὶ
 » τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ ἡμέρᾳ τῆς μειουμένης Σελήνης, με-
 » τὰ ἐν ἔτος τῆς ἐνταῦθα ὑμῶν οἰκήσεως.
36. «Ὅθεν ἐν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τοῦ Παλγούνα μηνὸς ἦλθες εἰς
 » τὴν δε τὴν πόλιν, ταύτην λάβε κατὰ νοῦν, ὦ Κύριε ²-
 » ἐμέ γὰρ τὸν γεωρῦχον, τὸν ἑαυτοῦ φίλον, ἔστειλεν ἐν
 » ἀδημονίᾳ ὁ Βιδούρας, εἰς τὸ ὑπορύξαι ἓνα ὑπόνομον.
37. Ἀποδεξαμένου δὲ τοῦ Ἰνδιστίρα ὅτι εἴρηκεν ὁ γεωρῦ-
 χος, καὶ δειξάντος ἐν τῷ οἴκῳ τόπον κρύφιον, διωρῦχθη
 ταχέως ὑπ' ἐκείνου τοῦ γεωρῦχου ὑπόνομος· ὁ δὲ δόλιος
 Πουροσάνας βουλὴν ἔθετο εἰς τὸ ἔργον τῆς πυρκαϊᾶς,

1. Λόγοις γρίφοις καὶ ἀνιγματώδεσι δηλ.

2. Λόγισαι δηλ. πόσος χρόνος παρήλθεν ἀφ' οὗ ἦλθες.

οίκων ἐν τῇ ὑπερώῳ τοῦ ἐκ Λακκίου οἴκου ἐκείνου.

38. Περὶ δὲ μέσας νύκτας ὁ εὖφρων Ἰνδιστίρας, κατακλίνας ἐν οἴκῳ μίαν Νισσαδὴν μετὰ πέντε αὐτῆς υἱῶν, ἐπὶ σκήψει τοῦ δειπνῆσαι, ἀνεχώρησεν ἅμα τῇ μητρὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς διὰ τοῦ ὑπονόμου, τοῦ Βῆμα βαλόντος πρῶτον πῦρ εἰς τὸν οἰκίσκον τοῦ βουλευτοῦ.

39. Καταμελάναν δὲ τὸ πῦρ τὸν ὀρίζοντα τοῖς πυκνοῖς καπνοῖς, ὥσπερ φανεραῖς δυσφημίαις τοῦ Δουριοδάνα, κατεπυρπόλησε τὸν ἐκ Λακκίου οἶκον σὺν τῷ κακῷ βουλευτῇ Πουροσάνα.

40. Ὦν δὲ θρόμον ἐποίει τὸ πῦρ τῇ κατακαύσει τοῦ ἐκ καλὰμων οἴκου, οὗτος ἦν ὡς κάγχασμα «Ὅτι ὁ μὲν Ἰνδιστήρας ἀνεχώρησεν αἰσίως, ὁ ὦν εὐμενέστατος καὶ ἐέλ-
» τιστος· ὁ δὲ Πουροσάνας κατεκῆ ὑπ' ἐμοῦ, ὁ ὦν ἐλάχιστος
» καὶ κάκιστος». Εἶτα δ' ὁ λαὸς ἠθροίσθη λέγοντες·

41. «Ἐπικατάρατον σὲ τὸ πῦρ, τὸ στόμα τῶν θεῶν¹! ἐπι-
» κατάρατοι οἱ Βραχμᾶνες, οἱ λατρεύοντες, σπεύδουσί σοι!
» Ἐπικατάρατος ὁ καθαρισμός σου, δι' οὗ ὁ ἐρασμιώτα-
» τος θεοὺς τε καὶ Βραχμᾶσι καὶ καθαρὸς βασιλεὺς κατε-
» κῆ, χάριν τῶν υἱῶν τοῦ Δρυταράστρα, οἱ εἰσιν ἐν σώ-
» ματοι δαίμονες!»

42. Ἡ δὲ φλόξ τοῦ πυρὸς, ὥσπερ γελῶσα² διὰ τῆς λάμψεως τὸν λαὸν, τὸν λίαν λυπούμενον, καὶ διδόντα αὐτῷ ψευδῇ ψέγῃ (στίγματα), διήκουσα μέχρι τοῦ οὐρανοῦ καὶ κυματίζουσα, ἔβλεπεν ἐκείνους τοὺς Πανδοῖδας ὀδεύον-
τας ἐν ὁδῷ.

43. Τίνων γὰρ ὀφθαλμοῖς ἐραστοὶ οὐκ ἦσαν ἐπὶ γῆς οὗτοι οἱ

1. Στόμα λέγεται τῶν θεῶν τὸ πῦρ, ἐπειδὴ τὰ προσφερόμενα τῇ πυρὶ ἐν ταῖς σπονδαῖς καὶ θυαίαις ἐσθίουσιν οἱ θεοί.

2. Ἡ λάμψις ἦν ὡς γέλως.

Πανδοῖδαι, ἔνεκεν τῆς εὐμορφίας, τῆς εὐγενείας, τῆς εὐ-
 λικρινείας, καὶ ἄλλων ἀρετῶν; ἐγὼ νομίζω, ὡς ἐκ τοῦ
 βέβαιόν πως εἶναι, ὅτι κατεκράτησαν ἐκεῖνοι, ὕδωρ ἐχέετο
 ἐξ ὀρθαλμῶν τῶν πολιτῶν, εἰς σβέσιν τοῦ πυρός.

44. « Ὡ φιλάρετε, ἔλεγον ¹, ὦ μόνον προτείχισμα τῶν οἰ-
 » κείων καὶ φίλων! ² ὦ ἐφάμιλλε τῷ Ἀγαστέα! ³ ὦ δο-
 » χεῖα τῆς ἀγλαίας! ⁴ ποῦ ἐπορεύθητε; » Τοιαύταις φω-
 ναῖς τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ νύξ παρῆλθεν ἀνιαρῶς.

45. Ὁ μὲν οὖν λαὸς, θυμῷ κατεχόμενος, ὅτι οὗτος ὁ Πουρο-
 σάνας, ὁ εὐμενὴς τοῦ Δουριοδάνα, ἦν ὁ συνεργὸς τοῦ
 ἀναιρεθῆναι τοὺς περὶ τὸν Ἰνδιστίραν, περὶ τὴν ἔω
 ἔπαιον λάξ τὸ κρανίον αὐτοῦ, καὶ περ κατακεκαυμένου τὸ
 σῶμα.

46. Ἰδόντες δὲ τὴν Νισσαδὴν ἐκείνην καὶ τοὺς πέντε αὐ-
 τῆς υἱοὺς κειμένους, ἔκλαιον, νομίζοντες ὡς οἱ Πανδοῖδαι
 εἰσι σὺν τῇ μητρὶ αὐτῶν· ὁ γὰρ φρόνιμος γεωρῦχος ἀθέα-
 τον ἐποίησε τὴν εἴσοδον τοῦ ὑπονόμου, ἐπισωρεύσας χοῦν
 πολὺν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ.

47. Ὁ δὲ τυφλὸς βασιλεὺς ἔκλαιεν ὑπὲρ τὸ μέτρον, τοιοῦτων
 λόγων ἀκούων, λεγομένων πρὸς τῶν πολιτῶν· « Ἐγένετό
 » σοι τὸ ἐφετόν· οἱ υἱοὶ τοῦ Πανδοῦ ἀνῆλθον εἰς τὸν οὐ-
 » ρανόν, ἔνδον ὄντες τοῦ πυρποληθέντος οἴκου ἐκ συνερ-
 » γίας σου· σὺ δ' ἔχε βασιλείαν μακροχρόνιον. »

48. Παντὸς δὲ τοῦ λαοῦ λίαν λυπούμενου, ἐκτὸς τοῦ Δου-
 ριοδάνα, καὶ τοῦ Βιδούρα, τοῦ γινώσκοντος τὸ ἀπόρρητον,
 ὁ βασιλεὺς Δρυταράστρας μόνος πάντα τὰ νενομισμένα
 τοῖς νεκροῖς ἐτέλεσεν.

1. Οὗτός ἐστιν ὁ Ἰνδιστίρας.

2. Τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὸν Ἀρζούναν.

3. Οὗτός ἐστιν ὁ Βήμας, πολυφάγος γὰρ ἦν, ὡς καὶ ὁ Ἀγαστέας.

5. Οὗτοι δ' εἰσὶν ὁ Νακούλας καὶ ὁ Σαχαδέβας.

49. Οἱ τοίνυν Πανδοῖδαι καὶ ἡ Πριτὰ ἐξελθόντες τοῦ κατα-
κεκαυμένου οἴκου καὶ διαπεράσαντες τὴν Γαγγάν, ὡς ἡδύ-
ναντο, ἐπορεύοντο ἐν καιρῷ θέρους κατὰ τὸ μεσημβρινόν
μέρος, προσέχοντες αἰεὶ, καὶ ἔμειναν κατὰ τὴν ἐσπέραν
ἐπὶ ῥίζης δένδρου Βάτας ¹ ἐντὸς τοῦ δάσους.
50. Ὁ δὲ γενναῖος Βήμας ἦλθε δρομαῖος εἰς τινα λίμνην, ἐξ
αἰτίας τῆς πολλῆς δίψης τῶν οἰκείων, ὀδηγούμενος φωνῇ
γεράνων· ἔνθα λουσάμενος καὶ πιὼν ὕδωρ καὶ ὑδρευσάμε-
νος ἐν φυλλίνῳ ἀγγεῖῳ, ἐπανέστρεψεν.
51. Ἰδὼν δὲ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὴν μητέρα κοιμωμένους
κατὰ γῆς, τοὺς ὄντας ἀξιόους κοιμᾶσθαι ἐν κλίνῃ ἀπαλῇ
καὶ κοραλλιοκολλήτῳ, ἔκλαιε τοιαῦτα διανοούμενος· «ὦ
» τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς κακῆς τύχης! Φεῦ τῆς ἐμῆς
» ῥώμης.»
52. Εἰς δέ τις Τιτάν, Χιδάμβας τοῦνομα, ἰδὼν τούτους ἐν
τῷ δάσει, πεινῶν, ἐξαπέστειλε τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Χι-
δαμβάν, εἰς τὸ ἀνελεῖν αὐτούς· ἐπειδὴ δὲ ἤρασθη αὕτη
τοῦ Βήμα, ἀγανακτήσας ὁ Τιτάν, ἀνῆρέθη εὐμαρῶς ὑπὸ
τοῦ Βήμα, ὡς ὁ ἐλέφας ὑπὸ λέοντος.
53. Τῇ δὲ κελεύσει τῆς μητρὸς καὶ τοῦ Ἰνδιστίρα, συνὴν
ὁ Βήμας ἐκείνη τῇ Χιδαμβᾷ, πασχούσῃ ἔρωτι καὶ δεο-
μένῃ· συνὼν δ' αὐτῇ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐν πολλοῖς μέρεσι
τοῦ δάσους, περὶ τὴν ἐσπέραν ἀφικνεῖτο πρὸς τοὺς οἰ-
κείους.
54. Ἐγεννήθη δὲ ἐκ τούτων υἱὸς Γατοτκάσας ὀνόματι, ῥω-
μαλέος καὶ ἄριστος ἐν τοῖς πολεμισταῖς. Λαβοῦσα δ' ἄ-
δειαν παρὰ τοῦ Βήμα ἢ Χιδαμβᾷ, ἀνεχώρησεν εἰς τὸ
ἐνδότερον τοῦ δρυμῶνος, καὶ ὁ υἱὸς ὠσαύτως, εἰπὼν τῷ
Βήμα· «Ἐνθυμητέος εἰμὶ ἐν ἀνάγκῃ».

1. Βάτα, δένδρον μέγα, οὗ οἱ κλόνοι κατατεινόμενοι εἰς γῆν ῥιζοῦνται.

55. Τῇ δ' ἐπιταγῇ τοῦ σεβαστοῦ Βεάσας, ὃς ὤφθη ἐν ὁδῷ, ἀναλαβὼν ὁ Βήμας ἐπὶ τοῦ σώματος ἑαυτοῦ τοὺς οἰκείους, ὡς κεκμηκότας, ἔχοντας φλοιοὺς, ὡς ἱμάτια, καὶ πλοκάμους τριχῶν, ἐθάδιζε ταχέως εἰς τὴν πόλιν Ἐκασακράν, καὶ ἐφαίνετο ὡς ὄρος κινήτων, ἔχον δένδρα μεγάλα.
56. Ἐλθόντες δ' εἰς ἐκείνην τὴν πόλιν, ἐν ἣ ῥαίμων τις, Βάκας τοῦνομα, κατεβίβρωσκειν ἕνα ἄνθρωπον καθ' ἑκάστην ἐκ συμφωνίας, καθὼς ὁ λάρος τοὺς ἐν λίμνῃ ἰχθύας, κατέλυσαν ἐν οἰκίᾳ Βραχμᾶνος, ζῶντες ἐξ αἰτήσεως, καὶ περ βραχίονας ἔχοντες στιβαροῦς.
57. Ἐν ἣ δ' ἡμέρᾳ ὠρισμένος ἦν ὁ Βραχμᾶν, οὗ ἐν τῷ οἴκῳ ὦκουν, εἰς ἐρῶσιν τοῦ δαίμονος, ἀποσταλθεὶς ὁ Βήμας παρὰ τῆς μητρὸς, εἰς σωτηρίαν τοῦ Βραχμᾶνος, ἦλθεν εἰς τὸ ὄρος, ἔνθα ἦν ὁ δαίμων, φέρων πολυειδῆ βρώματα.
58. Καλέσας δὲ τὸν δαίμονα Βάκκαν ὁ γενναιότατος Βήμας εἰς ἐρῶσιν τῶν προσφερομένων, ἥσθιεν αὐτὸς αὐτά. Ουμωθέντος δὲ τοῦ δαίμονος, ἀνείλεν αὐτὸν ὁ Βήμας, μετὰ φρικτὸν πόλεμον, καθὼς ὁ σφοδρὸς ἄνεμος ἀναιρεῖ τὸ πυκνὸν νέφος.
59. Ἀναστρέψας δ' ὁ Βήμας, εἶρηκε τῷ Βραχμᾶνι ταῦτα· «Ὁ δαίμων ἐκεῖνος ἀνῆρέθη ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ Θεοῦ, ὃς ἐφάνη μοι ἵλεως». Ἐκεῖθεν δ' ἐπορεύοντο οἱ νεανίαί οὗτοι εἰς τὴν Πανσάλαν χώραν· οὐ γὰρ καλὸν τοῖς φεύγουσι μένειν ἐν ἐνὶ τόπῳ.
60. Τούτοις διοδεύουσι δάση μεγάλα, ἐπιστάς ὤφθη ὁ κορυφαῖος τῶν ὁσίων Βεάσας, ἡ εἰκὼν τῆς ἀρετῆς, ὁ λιμὴν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ κλυδωνιζομένων, καὶ ἡ πηγὴ τῆς ἰλαρότητος.
61. Ἰδόντες δὲ παρόντα τὸν Βεάσαν οἱ γενναῖοι υἱοὶ τοῦ βασιλέως Πανδοῦ, χαρᾶς ἐπλήσθησαν ἀπείρου, καθάπερ οἱ ταῷ, βλέποντες τὸ ὑδροφόρον νέφος, καὶ οἱ Κρόκκαι, τὸν ἀνατέλλοντα Ἥλιον.

62. Τότε οὗτοι οἱ μέλανες γενόμενοι ἐκ τῆς συνεχοῦς πλάνης, καίπερ λευκοὶ ὄντες, ἐκτείναντες τὰς χεῖρας μετὰ μεγάλης χαρᾶς, προσέπεσον τοῖς ποσὶ τοῦ Βεάσα, ὥςπερ οἱ βομβύλιοι ἐμπίπτουσι τοῖς λωτοῖς, ἐκτείνοντες τὰς πτέρυγας.
63. Δοὺς δ' αὐτοῖς εὐλογίαν ὁ ἄριστος τῶν ὁσίων, καὶ γνώστης τῶν παρωχημένων, τῶν παρόντων καὶ τῶν μελλόντων, ἔφη ἡδέως· «Πορεύητε ταχέως εἰς τὴν πόλιν » τοῦ βασιλέως Δρουπάδα, ἐπὶ τῷ γῆμαι τὴν κόρην αὐτοῦ, » ἡ ἄθλόν ἐστιν εὐστόχου τοξέυματος».
64. Πιόντες δ' οὗτοι ἐκ τοῦ λωτίου στόματος τούτου τοῦ ἐγκρατοῦς λόγον γλυκύν, ὡς μέλι μελίσσης, ἐπορεύοντο χαίροντες πρὸς τὸν ἀνθοῦντα λαμπρᾷ φήμῃ Δρουπάδαν, καθὼς οἱ βομβύλιοι πρὸς τὸν ἀνθοῦντα λωτόν.
65. Ἀφιγμένους δὲ τούτους περὶ τὸ μεσονύκτιον ἐπὶ τὴν ὄχθην τῆς Γαγγᾶς, ὁδηγουμένους ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, ἔχοντος δαυλὸν ἡμμένον, ἐκώλυσεν ἀγανακτήσας, διότι ἐγένετο φῶς, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Γανδαρβῶν, Ἀγκαπαπάρνας τοῦνομα, ὃς συνέπαιζε τῇ γυκαικί αὐτοῦ ἐν ἐκείνῳ τῷ ὕδατι.
66. Ὁ δ' Ἀρζούνας κατέκαυσε τὴν ἄμαξαν τοῦ Γανδάρβα τῷ πυρίνῳ καταπέλτῃ· ἐάλω δὲ καὶ αὐτὸς, ὡς ἐχθρός· ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ Κουμβηνασῇ, ἐξελιπάρει ταπεινῶς τὴν Πριτὰν καὶ τὸν Ἰνδιστίραν· ὅθεν καὶ ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα.
67. Φιλίαν δ' ἔπειτα ὁ Ἀρζούνας ἐποιήσατο μετὰ τοῦ Γανδάρβα, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ πυροβόλον ὄπλον μετὰ τῆς ἐπρωδῆς· ὁ δὲ ἀντέδωκεν ἐκείνῳ μίαν ἐπρωδὴν γνωστικὴν τοῦ παντός· ὑπέσχετο δὲ καὶ πεντακοσίους ἵππους ἀτρώτους ἐν πολέμῳ.
68. Συμπαραλαβόντες δ' οὗτοι οἱ Πανδοῖδαι τὸν ἱερέα Δαου-

μέαν, τὸν ἐπιστάτην τοῦ ἱεροῦ τόπου, καλουμένου Οὐτ-
 κοσάα, κατεφρόνουν τοῖς βουλευτικοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ
 τῶν οὐρανίων θεῶν, ὧν πᾶν δεινὸν ἀπαλλάττεται τῇ
 βουλῇ τοῦ Βριχασπατῆ ¹.

69. Ἐλθόντες δ' εἰς τὴν πόλιν τοῦ βασιλέως Δρουπάδα, τῇ
 ἐκκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ, ἀφέντες τὰ ἑπιπλά καὶ τὴν μητέρα
 αὐτῶν ἐν οἴκῳ κεραμέως, ἐπορεύθησαν μετὰ σπουδῆς εἰς
 τὸ βασιλικὸν βουλευτήριον, ἐπὶ τὸ λαβεῖν ἄθλον ὠραίαν
 κόρην εὐστόχῳ τοξέύματι.

70. Ἰδὼν δ' ὁ Ἰνδιστίρας ἐνώπιον τὸν λαμπρὸν νυμφῶνα
 τοῦ αἰρετοῦ γάμου, ἔφη τῷ χορῷ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ·
 «Αὐτός που ὁ οὐρανὸς ἠνέχθη ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ Δρουπάδα,
 » ὃς ὑπερέβαλε τὴν θεῖαν τέχνην τῇ ἀνθρωπείᾳ.

71. «Καὶ αὐτὸ τὸ πῦρ, ὅ ἐστι τὰ πολλὰ λιθοκόλλητα λαμ-
 » πρὰ βάρβα, ὥσπερ λαβὸν πολυειδῆ μορφὴν ἐνταῦθα,
 » θεωρεῖ μετὰ θαύματος τὰ πολύτιμα πράγματα τοῦ γά-
 » μου τῆς κόρης, ἣ ἐγεννήθη ἐκ τοῦ χωνευτηρίου τοῦ τῆς
 » θυσίας πυρός ².

72. «Πάντων τῶν βασιλέων κληθέντων τῇ ἐπὶ θύρας σα-
 λευομένη σειρᾷ ἐκ φύλλων, ὥσπερ νεύσει ὄφρυς, ὁ νυμ-
 » φὼν οὗτος, μὴ βλέπων βασιλέα τινα ἄξιον τῆς παρθέ-
 » νου, καλεῖ ταῖς ὑψηλαῖς σημαίαις, ὡς χερσὶ, τοὺς θεοὺς
 » ἐνταῦθα.

73. «Αἱ δὲ σημαῖαι ³, ἀγλαΐζονται τοῖς πυκνοῖς τούτοις
 » θυμιάμασι, διακινοῦνται ἐν αἰθέρι, περιπνέονται ἀέρι
 » καὶ ὀρώμεναι λίαν χαρμωδύνως ὑπὸ τῶν ἐπτὰ ὁσίων,

1. Τουτέστι βουλευτικώτερος ἦν καὶ τοῦ Βριχασπατῆ, ὃς ἐστὶν ἱερεὺς
 τῶν Θεῶν.

2. Θυγάτηρ ἦν τοῦ τῆς θυσίας πυρός, καὶ διὰ τοῦτο ἡλθὲ πως καὶ
 αὐτὸ τὸ πῦρ εἰς τὸν τῆς θυγατρὸς γάμον.

3. Αἱ σημαῖαι λευαῖ, ὥς ἡ Γαγγὰ· τὸ θυμιάμα μέλαν, ὥς ἡ Ἰαμουνά.

- » ὥσπερ εἰ χίλιαι Γαγγαῖ, μεμιγμέναι τῇ Ἰαμουναῖ¹.
74. « Πῆχος δὲ σαλπίγγων ἤχεϊ ὀξέως, διήκων μέχρι τοῦ οὐ-
 » ρανθοῦ, ὥσπερ ἥχος συναρασσομένων κυμάτων² τοῦ πε-
 » λάγους τοῦ ἔρωτος τῶν βασιλέων, ἀνεγειρομένου εἰς
 » τὸ ἰδεῖν ὅσον οὐπω τὴν σεληνοπρόσωπον βασιλίδα
 » κόρην.
75. « Τὰ δ' ἄστρα, ἃ ἔστι τὰ ἄνθη, τὰ ἐν τῷ ἀγλαῷ νυμφῶ-
 » νι, ἐλθόντα καὶ ἐξβαιωθέντα, ὅτι τὸ ὑμνολογούμενον
 » σεληνιαῖον πρόσωπον τῆς θυγατρὸς τοῦ Δρουπάδα λαμ-
 » πρότερόν ἐστι καὶ τῆς λαμπρᾶς Σελήνης, τῆς κυρίας
 » αὐτῶν, μέλανα τὸ πρόσωπον ἐγένοντο ἐκ τῶν βομβυ-
 » λίων³ ».
76. Τοιαῦτα συνδιαλεγόμενοι οὗτοι οἱ Πανδοῖδαι ὑπερχαί-
 ροντες, ἔχοντες στολὴν Βραχμανικὴν, ἀνεκλίνθησαν ἐπὶ
 κλίνης, ἀγλαΐζομένης συνεδρεύουσι Βραχμαῖσιν· ἡ δὲ κλί-
 νη, ἔχουσα τούτους τοὺς πέντε ἥρωας, ἐφαίνετο ὡς λέαινα
 εἰς ὀλεθρον τῶν ἐχθρῶν, ὡς μεμνηνῶτων ἐλεφάντων.
77. Εφριέμενος δὲ ὁ Δρουπάδας ἐκδοῦναι τὴν ἑαυτοῦ θυγατέ-
 ρα τῷ Ἀρζούνα, καὶ βουλόμενος ἀναγνωρίσαι αὐτὸν,
 ἄγνωστον ὄντα, ἐποίησεν ἓν μέγα τόξον, καὶ ἔθετο ἐν αἰ-
 θερί τὸν σκοπὸν⁴, οὗ ὁ στοχασμὸς, ἄθλον ἦν τῆς κόρης
 ὁ γάμος⁵.

1. Σαλεύονται καθὼς χαίρουσιν οἱ ἀσκηταὶ ὅτε λούονται ἐν τῇ συμμί-
 ξει τῆς Γαγγᾶς καὶ τῆς Ἰαμουναῖς.

2. Καθὼς ἡ θάλασσα ἀνεγείρεται φανείσης τῆς Σελήνης· καὶ γὰρ
 πληρουμένης τῆς σελήνης ἡ θάλασσα ἐξοιδοῦται, καὶ συνταραττομένη κύ-
 μασι, ποιεῖ τὰς ἀμπώτεις.

3. Ἐπὶ τῶν ἀνθέων βομβύλιοι περιίπταντο· ταῦτα δὲ τὰ ἄνθη ἦσαν
 ὡς ἄστρα.

4. Σκοπὸς ἦν ἰχθὺς κρεμάμενος.

5. Ἐκηρύχθη πρότερον, ὡς ἐκεῖνος ἄθλον ἔξει τὴν κόρην, ὅς καὶ τὸ
 τόξον ἐντενεῖ, καὶ τοῦ ἰχθύος στοχάζεται.

78. Παρέστη δὲ τῷ θεάτρῳ ἡ κόρη, φέρουσα τῇ χειρὶ ἄνθινον στέφανον τοῦ αἵρετοῦ γάμου, ὥσπερ τόξον τοῦ Ἑρωτος, καὶ περιελημμένη συχνοῖς βομβυλίοις, ὥσπερ σταγόσιν ἀνισταμέναις ἐκ τῶν κυμάτων τοῦ πελάγους τοῦ Ἑρωτος.
79. Καὶ τὸ μὲν λευκὸν σκιάδιον ἐφαίνετο, ὡς ἡ ἀθρόα μαρμαρυγὴ τῶν μαργαριτῶν ἐστὶ, τῶν ἐπὶ τοῦ στεφάνου τῆς κεφαλῆς αὐτῆς· τὰ δὲ περισειόμενα ἐκατέρωθεν λευκὰ ῥιπίδια ἐφαίνοντο, ὡς ἡ μαρμαρυγὴ ἐστὶ τῶν σαλευομένων λαμπρῶν ἐνωτίων.
80. Ὁ δ' ἐν ταῖς χερσὶ λαμπρὸς ἄνθινος στέφανος ἀντήριζε τῷ ἐκ μαργάρων διαυγεῖ ὄρωφ· ὁ δ' ἐκ τῆς ζώνης καὶ τῶν περιπεζίων καὶ ψελλίων ἡδὺς ἤχος ¹, ὁμοιος ἦν τῷ τῆς χορδῆς τοῦ τόξου τοῦ προδρόμου Ἑρωτος.
81. Τῶν δὲ βλεμμάτων τῶν βασιλέων πάντων γενομένων ἐκ τῆς ἀγωνίας ὁμοίων τοῖς συνταρακτομένοις κύμασι τῆς γαλακτώδους θαλάσσης, ἡ βασιλικὴ κόρη ἐφαίνετο ὡς ἡ Λαξμή ², ἐτοίμη οὕσα γενέσθαι παράκοιτος ἐνί τινι τῶν λογάδων.
82. Οἱ μὲν οὖν βασιλεῖς, οἰστρηθέντες καὶ ἐκβακχευθέντες τὸν νοῦν ἐκ τῆς ὀψεως τῶν ὀμμάτων τῆς εὐοφθάλμου κόρης ³, διὰ πολλοῦ πολυειδῆ ἐποίουν σχήματα, πάθη μεγάλα τοῦ θαυμασμοῦ τοῦ ἀβροῦ Ἑρωτος.
83. Ἄλλος μὲν γὰρ βασιλεὺς, ἔρωτι νικηθεὶς, ἐνασχολούμενος ἐρρύθμιζε τὴν κόμην αὐτοῦ τοῖς ἄκροις τῶν δακτύλων·

1. Ἐν τῇ ζώνῃ καὶ ἐν τοῖς περιπεζίοις κωδωνίσκοι ἦσαν.

2. Καθὼς ἡ Λαξμή, ἐξελθοῦσα ἐκ τῆς γαλακτώδους θαλάσσης παράκοιτις ἐγένετο τοῦ Βισνοῦ.

3. Τὸ μὲν λευκὸν τοῦ ὄμματός ἐστιν ἀμβροσία, τὸ δὲ μέλαν φάρμακον, τὸ δ' ὑπέρυθρον οἶνος· τοὔτεστι τὸ καλὸν ὄμμα γυναικὸς, μέθην, θάνατον, καὶ ζῶην προξενεῖ.

διὰ δὲ τούτου ἐσήμαινε, καὶ ὥσπερ εἶλεγεν « ὦ ἀγλαῶ,
« καίπερ οὐσα ἐπὶ τῆς ἐμῆς κορυφῆς, οὐδὲν ἑάρος μοι
» προξενεῖς ».

84. Ἄλλος δὲ, παραδεδομένος ὅλος τῷ ἔρωτι, ἔβλεπε τὸ λώ-
τιον ἑαυτοῦ πρόσωπον ἐν τῇ πολυτίμῳ λίθῳ τοῦ περι-
καρπίου, εἰς τὸ σκοπῆσαι, εἰ ἐπὶ τοῦ μετώπου γράμματά
εἰσιν ἐγκεχαρᾶγμένα ὑπὸ τοῦ Βραχμᾶ, ἐπὶ τῷ τυχεῖν
αὐτῆς.

85. Ἄλλος δὲ, βλέπων ταύτην τὴν κινητὴν βασιλεύουσαν πο-
λιν τοῦ βασιλέως Ἑρωτος, ἔτεινε λίαν ἐρωτικῶς τὸ ὄμμα
αὐτοῦ εἰς τὸν ὃν εἶχεν ἐν χερσὶ λωτὸν, ἵν' ἴδοι, εἰ ἡ
ἀγλαῖα τοῦ λωτοῦ ὁμοία εἴη τῇ τῆς κόρης, ἢ μή.

86. Ἄλλος δὲ κρατῶν τῇ μιᾷ χειρὶ λωτὸν, ἔψαυεν αὐτοῦ
τοῖς δακτύλοις τῆς ἑτέρας χειρός· ἐκ δὲ τούτου ἐσήμαινε,
ὡς οὕτω ψάσσει τοῦ μαστοῦ ἐκείνης, οὗ ἐκ τῆς ὀράσεως
πάθος ἐγένετο ἔρωτος.

87. Ἄλλος δὲ ἔθετο ἐν τῷ στόματι κάρφος χόρτου¹, ὥσπερ
βουλόμενος ξέσαι τοὺς ὀδόντας· διὰ δὲ τούτου ὑποδεί-
κνυε, καὶ ὥσπερ εἶλεγε· « Χόρτον θείς ἐν τῷ ἑμαυτῷ
» στόματι, δουλείαν σοὶ ποιήσω, ὦ εὐόφθαλμε ».

88. Ἄλλος δὲ τρωθεὶς τῷ ἔρωτι, βουλόμενος ἰδεῖν αὐτὴν
τρανῶς, ἣν οὐδέποτε εἶδεν εἰς τὸ φανερόν, ἔτεινε τὸν
ὀφθαλμὸν εἰς τὸ στῆθος αὐτῆς, ἐν ᾧ περιττός ἦν ὁ κα-
θειμένος λαμπρὸς ὄρμος, διὰ τὴν ἣν εἶχεν ἀγλαίαν τὸ
σῶμα.

89. Ἄλλος δ' αὖ πάλιν, ὥσπερ καταφρονῶν αὐτῆς, κλίνας
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, συναλάλει φίλῳ ὑποκαθημένῳ σύνεγ-

1. Ὁ διωκόμενος καὶ καταφεύγων εἰς τινα, ἢ ὁ κινδυνεύων ἐν πολέμῳ
ὑπ' ἀντιπάλου, χόρτον ὀλίγον τίθισιν ἐν τῷ ἑαυτοῦ στόματι· ἐκ δὲ τού-
του ὑποδεικνύει, ὡς ὑποκείμενος αὐτῷ ἐστίν, ὡς ὑποξυγίον πομφόγον.

γυς, σημαίνων διὰ τούτου, ὅτι λίαν ὑποκλινῆς τῷ βασι-
λειῇ ἔρωτι ἐγένετο.

90. Καὶ ἄλλος ἐρωτόληπτος μὲν, καρτερικὸς δὲ, κατέψηχε
τοῖς δακτύλοις τῆς ἀριστερᾶς, τὴν παλάμην τῆς δεξιᾶς,
παραθαφρύνων καὶ ἐπελπίζων αὐτήν, ἣ ἀδημόνως εἶχεν
εἰς τὸ ἄψασθαι τῶν μαστῶν αὐτῆς τῆς βασιλίδος ¹.
91. Ὑπὸ μὲν οὖν τῶν βασιλέων πάντων τῶν ἔρωτι κατεχο-
μένων, οὕτω συνέχετο ἡ νεᾶνις καὶ ὄμματι καὶ καρδίᾳ·
αὕτῃ δὲ, τοῖς μὲν ὄμμασιν ἔβλεπε τὸ καίμενον τόξον, τῷ
δὲ νοῖ διανοεῖτο τὸ ζεύγος τῶν βραχιόνων τοῦ Ἀρζούνα ².
92. Τότε ὁ Δρυσταδιούμενας ³, τιμήσας τὸ τόξον ἄνθεσιν,
ἐπάρκας τὴν χεῖρα αὐτοῦ, εἶπε τάδε ἐν τῷ μέσῳ ἰστά-
μενος· «Ὅστις ἄριστος τοξότης ἐπιθυμεῖ τυχεῖν τῆς θυ-
» γατρὸς τοῦ βασιλέως Δρουπάδα, οὗτος στοχασάσθω τοῦ
» σκοποῦ. »
93. Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ κορυφαίου πάντων τῶν καταγομέ-
νων ἐκ τοῦ Πρισάτα ⁴, τίς τῶν πολυδυνάμων ἐκείνων
βασιλέων τρόπους οὐκ ἐποίησεν εἰς τὸ ἄραι καὶ ἐντεῖναι
τὸ τόξον· ἀλλ' οὐδεὶς αὐτῶν ἐφάνη εὐδόκιμος.
74. Ἄλλοι μὲν γὰρ κατησχύνθησαν, μὴ δυνάμενοι ἐντεῖναι
τὸ τόξον· ἄλλοι δὲ οὐκ ἀνέστησαν, φοβούμενοι μὴ που
ἐκπέσειαν τῆς πρώην φήμης αὐτῶν. Μετὰ δὲ τούτους ἀνέ-
στη ἐκ τῆς κλίνης ὁ Ἀρζούνας μετὰ τοῦ Βήμα, βραχμα-
νικὴν ἔχων στολὴν καὶ βαδίζων ὡς ἐλέφας.
95. Τότε οὗτοι, ὅτε Ἀρζούνας, καὶ ὁ Βήμας, εἰς οὐδὲν λογι-

1. Ἐπῆλπιζε δηλ. αὐτήν, ὅτι τεύξεται τοῦ ποθομένου.

2. Ἀκούουσα τὴν περὶ τὴν τοξικὴν φήμην τοῦ Ἀρζούνα, διανοεῖτο,
ὡς αἱ χεῖρες ἐκείνου ἱκαναί εἰσιν ἄραι καὶ ἐντεῖναι τὸ τόξον.

3. Ὁ Δρυσταδιούμενας υἱὸς ἦν τοῦ Δρουπάδα.

4. Πρισάτας, πάμπας τοῦ Δρυσταδιούμα καὶ πατὴρ τοῦ Δρουπάδα.

ζόμενοι πάντας τοὺς Ξατράς, καὶ ἀπό γε τοῦ σώματος καὶ τοῦ ἥθους καὶ τοῦ θαδίσματος καὶ τοῦ ἐπιχειρήματος διαγιγνωσκόμενοι ὑπὸ τοῦ Κρισναῖ, ὑπὸ τοῦ Βήσμα, καὶ ὑπὸ τοῦ διδασκάλου Δρόνα,

96. Καὶ ὁρώμενοι ὑπὸ πάντων τῶν βασιλέων διαπορούντων, « Ἄρα ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη, θαδίζοντες ἐπὶ γῆς, οὗτοί » εἰσιν, ἢ ἄλλοι Βαλαδέβας καὶ Κρισναῖ; ἢ ὁ Γανέσσας » καὶ ὁ Σκάνδας; ἢ οἱ υἱοὶ τοῦ Δουσσαράτα ἀνεγεννήθη- » σαν, ὅτε Ῥάμας καὶ ὁ Λαξμάν; »
97. Ἠγκαλίσαντο, ὥσπερ δύο χεῖρες τῆς ἀνδραγαθίας, τὴν γῆν τὴν ἔμπροσθεν τοῦ συνεδρίου¹, τὴν ἔχουσαν μίαν ὄφρυν, τὸ τόξον. Ἐνταθέντος δὲ τοῦ τόξου ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, ἔφη ὁ Βήμας ἐπηρμένως πρὸς τοὺς βασιλεῖς·
98. « ὦ βασιλεῖς, εἰ δύναιμι οὐκ ἔστι τοῖς βραχίσιν ὑμῶν, » διὰ τί κλίσαις ὑμῖν ἐγένετο πρὸς τὴν θυγατέρα τοῦ Δρυ- » πάδα; εἰ δὲ κλίσαις ἐγένετο, διὰ τί ποτ' ἄρα ἤλθετε; εἰ » δὲ καὶ ἤλθετε, διὰ τί ἄμιλλα ὑμῖν ἐγένετο, τοῦ τό- » ξου ὄντος ἀνωτέρου τῆς δυνάμεως ὑμῶν ;
99. « Οὐδεὶς τῶν βουλευτῶν ὑμᾶς προφάσει τινι ἐκώλυσεν, » εἰδὼς, ὡς οὐκ ἔστι τῆς δυνάμεως ὑμῶν τοῦτο τὸ ἐπιχεί- » ρημα; Τὸ στήθος ὑμῶν οὐ διεῖράγη σήμερον, ἀχρήστων » ὄντων εἰς τὸ ἐντεῖναι τὸ τόξον ;
100. « Ἐν τῷ ἄθλῳ τούτῳ, τῷ μὲν Δρόνα καὶ Βήσμα αἰσχύνη » ἐστίν· ὁ δὲ Κρισναῖς ὑποκλινῆς ἐστὶν ἐκκαίδεκα χιλιάσι » γυναικῶν². ὑμῖν δὲ, ὦ Καουραβαί, τοῖς ἐπαιρομένοις

4. ¹ Ἦλθον δηλ. εἰς τὴν γῆν τοῦ ἀγῶνος, εἰς τὸ στάδιον.

2. Χαριζόμενος τῷ Δρόνα καὶ τῷ Βήσμα, λέγει ὁ Βήμας, ὅτι οὗτοι οὐ βούλονται γῆμαι αὐτὴν, διότι εἰσὶ γέροντες, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐπιδεικνύουσι τὴν ἑαυτῶν τοξικὴν, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Κρισναῖς, διότι ἀρκετὰς ἔχει γυναῖκας.

- « ἐπὶ τῇ δυνάμει τῶν βαχίωνων, ἐγένετ' ἄρα τοῦτο
 » τὸ τόξον διδάσκαλος τῆς ἀποσθέσεως τῆς οἰήσεως ;
101. « Διὰ τί δέ, ὦ Καρνᾶ, οὐδέ γε σοὶ αὐτῷ τὸ τόξον ἐντέ-
 » ται σήμερον, τῷ ἔχοντι ὀνομαστοὺς βραχίονας ; ἡ ἔφεςίς
 » σοὶ ἐγένετο δυσφημίας αἰωνίου, ἀντὶ κοσμήματος αἰω-
 » νίου ;
102. « Ἴδετε, ὦ βασιλεῖς, ὅπως οὗτος ὁ Βραχμάν, ὁ χάριν
 » λαβὼν παρὰ τοῦ διδασκάλου, βουλόμενος λαβεῖν φήμην
 » λευκὴν καὶ οὐ μέλαιναν, στοχάζεται τούτου τοῦ σκοποῦ,
 » ὃς δύναμιν ἔχει συλῆσαι τὸ κλέος πάντων τῶν βασι-
 » λέων. »
103. Ἐν τῷ λόγῳ τούτου, τῷ νικῶντι τὴν θρονιὴν, ἀπάντων
 ἐκείνων τῶν Ξατρῶν καὶ τῶν Βραχμάνων ἡσυχία, καὶ
 ἀφωνία χρησαμένων, καὶ κυψάντων εὐθέως τὰ πρόσωπα,
104. Ὁ Ἀρζούνας ἐποίησε κλαγγὴν ἐκ τῆς χορδῆς τοῦ τόξου,
 ὡς φωνὴν ἀγρίαν τοῦ ἐλέφαντος, τουτέστι τῆς μεγάλης
 αὐτοῦ σταθερότητος, καὶ ὡς θρονιὴν τοῦ νέφους εἰς χο-
 ρὸν τοῦ νέου ταῶ, τουτέστι τῆς καρδίας τῆς παρθένου,
 καὶ ὡς πάταγον τοῦ καταπίπτοντος κεραυνοῦ ἐπ' ὄρους,
 τουτέστι ἐπὶ τοῦ κόμπου τῶν βασιλέων.
105. Ὁ δὲ σκόπιμος ἰχθὺς ἔπαισε κατὰ γῆς, βληθεὶς θέλει
 εὐστόχως ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, τοῦ λαβόντος δύναμιν ἐν
 βραχίονσιν ἐκ τῆς ἀμβροσίας ὀψείως τῆς ἐραστῆς βασιλίδος,
 καὶ μεγαλουργήσαντος εἰς θαῦμα τοῦ βασιλέως Δρουπάδα.
106. Τότε τῶν μὲν ἀνθρώπων σεισθέντων δίκην ὑψηλῆς Τάλας,
 τῶν δὲ θεῶν ἐν οὐρανῷ σαλπισάντων, τῶν δὲ βασιλέων
 καταισχυθέντων, ἡ Κρισνὰ ¹, προστάξαντος τοῦ πατρὸς,
 ἔθετο τὸν γαμήλιον στέφανον ἐν τῷ λαιμῷ τοῦ Ἀρζούνα.

1. Κρισνὰ ὠνομάζετο ἡ θυγάτηρ τοῦ Δρουπάδα, ἣ λέγεται πατρωνυ-
 μικῶς καὶ Δραουπαδή.

107. Ὁργισθέντες δ' οἱ βασιλεῖς καὶ διαταραχθέντες, ὅτι αὐτοὺς μὲν αὐτὸς ὁ Δρουπάδας ἠτίμασεν ἐν τῇ συνόδῳ τοῦ γάμου, τὴν δὲ θυγατέρα ἔδωκε Βραχμαῖν μειρακίσκῳ, ἀψάμενοι ὀπλῶν, ἔδραμον κατὰ τοῦ Δρουπάδα.
108. Ὁ μὲν οὖν Δρουπάδας κατέφυγε πρὸς σωτηρίαν εἰς τὸν Βήμαν καὶ Ἀρζούναν, τοὺς ὄντας δυσαντιβλέπτους, ὡς τὸν Βισοῦν καὶ τὸν Σίβαν· ὁ δὲ Βήμας θυμωθεὶς λίαν, ἐκρρίζώσας ἐν μέγα δένδρον, ἀνέτρεψε τὰ στρατεύματα τῶν βασιλέων.
109. Τὸ ἐν χερσὶ τοῦ Βήμα δένδρον ἐκεῖνο, ὥσπερ φθονοῦν, διερρήγνυε θυμῷ τοὺς μὲν ἐξ ἀνθέων στεφάνους τῶν βασιλέων, ἐπειδὴ ἦσαν ὅμοιοι τοῖς κλάδοις αὐτοῦ, τὰς δὲ κάρας αὐτῶν, ἐπειδὴ ἦσαν ὅμοιαι ταῖς ὀπώραις αὐτοῦ.
110. Ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ τοῦ Βήμα, τὰ μὲν ἄνθη τοῦ δένδρου ἔπιπτον σὺν τοῖς κλέεσι τῶν βασιλέων, τὰ δὲ φύλλα σὺν τοῖς κοσμήμασιν αὐτῶν· καὶ πρὶν ἢ πεσεῖν τὸ δένδρον ἐπ' αὐτοὺς, αὐτοὶ ἔπιπτον.
111. Ἀναστρέψας τοίνυν ὁ Βήμας ῥώμῃ ταῦτα τὰ ἀθρόα στρατεύματα τῶν βασιλέων, ἐνίκησε μεγάλη μάχῃ τὸν βασιλέα Σαλέαν· λαβὼν δὲ καὶ ὁ Ἀρζούνας τὸ τόξον ἐκεῖνο, ἐποίησεν ἐν πολέμῳ τὸν Καρνᾶν ἀκλεῆ.
112. Οἱ μὲν δὴ βασιλεῖς οὗτοι, ἐπισχεθέντες τοῦ πολεμεῖν ὑπὸ τοῦ Κρισνᾶ, τοῦ γινώσκοντος τὸ ὀρθὸν καὶ δίκαιον, καὶ εἰπόντος, ὡς οὐκ ἔστι τοῦτο ἴδιον ἡρώων, ἐπανῆλθον εἰς τὰ ἴδια· οἱ δὲ Πανδοῖδαι μετὰ τῆς παρθένου εἰς τὸν οἶκον τοῦ κεραμέως.
113. Τούτοις δ' ἐλθοῦσιν εἶπεν ἡ Πριτά· «Πᾶν τὸ ἐκ τῆς ση-
» μερινῆς αἰτήσεως ἑρωτέον ἐστὶν ὑμῖν ἅπασι τοῖς πέντε
» ἡνωμένως καὶ συμφώνως.» Ἴνα οὖν μὴ γένηται ψευδὴς ὁ λόγος τῆς μητρὸς, συνέθεντο γῆμαι τὴν παρθένον ἐκείνην καὶ οἱ πέντε κοινῶς.

114. Ἰδοῦσης δὲ τῆς μητρὸς τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως, καὶ εἰπούσης ἐν ἁδμονίᾳ, «Τί ἐξεφώνησα;» καταπραΰναντες αὐτὴν οἱ παῖδες φρονίμως, ἐξῆλθον εἰς τὴν πόλιν αἰτήσαντες (ἀφ' οὗ ἀπῆλθον ὅτε Κρισινᾶς καὶ ὁ Βαλαδέεας, οἳ ἦλθον εἰς ἀσπασμόν), καὶ πάλιν ἐπανέκαμψαν.
115. Περὶ δὲ τὸ τέλος τῆς ἡμέρας ἔθεντο οὗτοι πᾶν τὸ ἑαυτοῦ ἕκαστος μέρος τῆς αἰτήσεως πρὸ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ Ἰνδιστίρα· ἰδοῦσα δὲ τοῦτο ἡ κόρη τοῦ Δρουπάδα, οὐδεμίαν λύπην ἔλαβεν ἐν ἑαυτῇ¹. Τί εἶπα περὶ τῆς γνώμης τῶν ἀγαθῶν γυναικῶν;
116. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ εὐγενεῖς οὗτοι ἀπένειμαν μοῖραν τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς Βραχμᾶσι, καὶ τοῖς ἐπαίταις, τότε ἡ θυγάτηρ τοῦ Δρουπάδα, τῇ ἐπιταγῇ τῆς Πριτάς, τὸ μὲν ἥμισυ τοῦ βρώματος ἔδωκε τῷ Βήμα², τὸ δ' ἐπίλοιπον ἐποίησεν ἑξαμοῖριαν, χαίρουσα.
117. Ἐν δὲ τῇ νυκτὶ ἐκοιμήθησαν οἱ ἥρωες οὗτοι, ἐπαναπαύομενοι ἐπὶ κλίνης, πεποιημένης ἐκ χόρτου Κούσσης, θέντες τὴν κεφαλὴν κατὰ τὸ μεσημβρινὸν μέρος³. καὶ ἐν μὲν τῇ κεφαλῇ αὐτῶν ἦν ἡ Πριτά, ἐν δὲ τοῖς ποσὶν ἡ Κρισινά, συλλαλούντων περὶ πολέμων, περὶ ὅπλων, καὶ περὶ ἀνδρείας.
118. Τοιούτων λόγων, προσηκόντων βασιλεῦσιν, ἀκούσας ὁ Δρυσταδιούμνας, ἰστάμενος κρύβδην ὀπισθεν τοῦ κατὰ τὸν τοῖχον τοῦ κεραμέως τοίχου, περὶ τὴν ἑω ἀνήγγειλε

1. Ὅτι οὗτοι δηλαδὴ ἐπαῖται εἰσι καὶ πάμπτωχοι.

2. Ὁ Βήμας, καθὼ πολυδύναμος, ἦν καὶ πολυφάγος· ἔτρωγε γάρ, ὅσον ἐξ ἀνθρώποι δύνανται φαγεῖν.

3. Ἦτοι κατὰ τὸ νότιον μέρος δεῖ τιθέσθαι τὴν κεφαλὴν, ἢ κατὰ τὸ ἑφον, ὅτε κοιμᾶται ὁ ἀνθρώπος.

πάντα τῷ Δρουπάδα, καὶ ὅτι οὗτοι πάντως γὰρ υἱοὶ τινὲς εἰσι βασιλέως.

119. Γνοὺς δὲ τούτους Ξατράς παρὰ τοῦ ἑαυτοῦ ἱερέως, ὃν ἐξαπέστειλεν εἰς ἀναγνώρισιν ὁ Δρουπάδας, καὶ ὑπολαβὼν, ὅτι υἱοὶ εἰσι τοῦ Πανδοῦ, μετεπέμψατο αὐτοὺς ἐφ' ἀμαξίων καὶ εἰστίσεν. Ἐρωτηθεὶς δ' ὁ Ἰνδιστίρας, εἶρηκε τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν.
120. Εἰπόντος δὲ τοῦ Δρουπάδα· «Αὕτη ἡ κόρη μου δοτέα » ἐστὶ μόνῳ τῷ Ἀρζούνα, ὅς ἐστι πανέκλαμπρος καὶ διακαῆς, ὡς ὁ Ἥλιος, καὶ πανευκλεῆς, ὡς ἡ Σελήνη, » ὁ Ἰνδιστίρας ἀπεκρίνατο· «Αὕτη δέσποινα ἔσται τῶν πέντε » ἡμῶν, καθὼς ἡ διάνοια τῶν πέντε αἰσθήσεων.»
121. Πελάγει δ' ἀπορίας καὶ ταραχῇ νοὸς ἐμπεσὼν, «Πῶς » ἄρα ἡ θυγάτηρ μου γυνὴ ἔσται τῶν πέντε; πῶς ἔσται » οὕτως, ὥς φησιν ὁ Ἰνδιστίρας;» ἀθύμως εἶχεν ὁ Δρουπάδας· τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Δρυσταδιούμενας.

Τέλος τοῦ Πέμπτου Κεφαλαίου,
τοῦ Πρώτου Βιβλίου τοῦ μεγάλου Ποιήματος
Βαλαβαράτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ,

*Ἐν ᾧ Ἱστορία ἐστὶ τῆς εἰς ἀγίους τόπους περιηγήσεως
τοῦ Ἀρζούνα.*

1. Προσηγὴς ἔστω μοι ὁ μέλας Ὄσιος, παρ' οὗ τόπος ἐδόθη ἐν τῇ ἐπιδερμίδι τοῦ σώματος ἀπάσῃ τῇ μελανότητι,

τῇ ἐξοικισθείσῃ ἐκ τῶν ἐντὸς τῇ λαμπρότητι τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἐκτὸς, ταῖς εὐφημίαις ταῖς ἐκ τῆς Μαχαβαράτας ¹.

2. Ἐπιστάς δὲ τότε ὁ Βεάσας τῷ βασιλεῖ Δρουπάδῃ, διαποροῦντι περὶ τοῦ, τί ποιητέον, καὶ συγκεχυμένῳ τὸν νοῦν, ἔφη αὐτῷ κατ' ἰδίαν, προσκυνήσαντι, γινώσκων τὰ τῆς προτέρας γεννήσεως ἀπόκρυφα.
3. « Πάλαι θυγάτηρ τις ὁσίου μεγάλου, ἄσκησιν ἤσκει εἰς τὸ
» τυχεῖν ἀνδρός· ἀγανακτήσασα δὲ ἐπὶ τῷ μὴ τυγχάνειν
» τοῦ εὐκταίου, εἶπεν, ὡς ἀτυχῆς ², πεντάκις τῷ Σίβῃ
» ἐπιστάντι· « Δός μοι ἄνδρα.»
4. « Νεύσας δ' εἰς τὸ αἶτημα ἐκείνης τῆς εὐμελοῦς ὁ Σίβας,
» εἶπεν· « ἔξωσάν σοι ἐν ἄλλῃ γεννήσει πέντε ἄνδρες ἥρωες
» καὶ ἀλλήλους ἀγαπῶντες, » καὶ εὐθέως ἄφαντος ἐγένετο.
5. Ἀναπεμπάζουσα δ' αὐτὴ, ὅτι ἐν ἐτέρᾳ γεννήσει πέντε
ἀνδρες αὐτῇ ἔσονται, ἡγάπα τῇ ἀσκήσει· μετὰ δὲ θάνατον
Νακασρῇ (θεᾷ) ³ ἐγένετο, πλησίον οἰκοῦσα τοῦ Σίβῃ,
ἕνεκα τῆς πολλῆς ἀρετῆς.
6. Πρώην ὁ Ἰάμας ⁴, ἐλθὼν εἰς τὸ ἄλσος, ᾧ ὄνομα Ναῖμισ-
σά, θυσίαν ἐποίει· θανάτου δὲ τούτου ἀπέχοντος ⁵, καὶ
ἐλεήμονος ὄντος, οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ἐπὶ γῆς ἀθάνατοι, ὡς
θεοί.
7. Οἱ δὲ θεοί, ἡγούμενον ἔχοντες τὸν Ἴνδραν, προσανεκλαίον-
το, ἀχθόμενοι, τῷ Βραχμᾷ, ὡς ἡ γῆ βυθισθήσεται τῷ

1. Ἡ εὐφημία λευκὴ ἐστὶ καὶ λαμπρά· ὅπου δὲ λάμψις, ἐκεῖ σκότους ἀπουσία.

2. Ἀτυχῆς ἦν, διότι οὐκ ᾔτησεν ἀθανασίαν.

3. Νακασρῇ, ὅ ἐστιν οὐρανία λαμπρότης, θεά.

4. Ὁ Ἰάμας ἐστὶ παρ' Ἰνδοῖς ὡς ὁ Ἀἰδωνεύς παρ' Ἑλλήσι.

5. Ἐν γὰρ τῇ θυσίᾳ ἀπέχεσθαι δεῖ παντὸς κακοῦ.

βάρει τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, καὶ οὐδεμία ἔσται διαφορὰ θνητῶν καὶ ἀθανάτων.

8. Πρὸς οὓς ἔφη ὁ Βραχμᾶς· «Ὅτε ὁ Ἰάμας οὗτος ἀπολού-
» σεται μετὰ τὴν θυσίαν, τότε οἱ ἄνθρωποι πλήρεις γενό-
» μενοι ἡμερῶν, πεσοῦνται ἐφεξῆς, καθὼς οἱ πέπειροι
» καρποί.»

9. Ἀκούσας τοῦ λόγου ὁ μέγας Ἰνδρας τοῦ Βραχμᾶ, ἀπήει
χαίρων. Θεωρῶν δὲ περὶ τὴν Γαγγάν, εἶδε χρυσοῦν λω-
τόν, ὅμοιον κατὰ τὴν λαμπρότητα προσώπῳ ὑδατίας
θεᾶς.

10. Καὶ εἰπὼν, «Πόθεν τοῦτο;» εἰσέδου περιχαρῆς εἰς τὸ
ὑδωρ, ἐφ' ᾧ λαβεῖν τὸν λωτόν· εἶδε δ' ἀπέναντι κλαίου-
σαν ἐκείνην τὴν Νακασρήν, φενάκη τοῦ Σίβα ¹.

11. Θαυμάζων δ' ἦν τῆνικαῦτα ὁ Ἰνδρας ἐπὶ τοῖς ἀβροῖς δά-
κρυσιν, τοῖς καταπίπτουσιν εἰς τὴν Γαγγάν καὶ γινομένοις
εὐθέως χρυσοῖς πρὸ τῆς σελτηνοπροσώπου ἐκείνης.

12. Ἐρωτηθεῖσα δ' ὑπὸ τοῦ Ἰνδρα, «ὦ εὖμηρε, τί κλαίεις;
» τίς εἶ;» κλαίουσα ὑπανεχώρει· ὁ δ' Ἰνδρας ἐπορεύετο
κατόπιν αὐτῆς, καθὼς ἡ Σελήνη τῆς Ἑω ².

13. Ἀκολουθῶν δ' αὐτῇ τῇ ἐλαφοφθάλμῳ ὁ Ἰνδρας εἰς τὸ
ὄρος Ἰμαόν, ἰδὼν νέον τινα, καθήμενον ἀκλονήτως καὶ
κυβεύοντα μετὰ γυναικὸς, ὠργίσθη ἐπ' αὐτόν, ὡς μηδένα
λόγον ἐπ' αὐτοῦ ποιησάμενον ³.

14. Ὀργισθεὶς οὖν ὁ Ἰνδρας, ἐπλήγη τῷ ὄμματι ὑπὸ τούτου
τοῦ νέου, δὲς ἦν ὁ Σίβας, ὥσπερ ὑπ' ὀφθαλμοῦ, ἔχοντος ἰὸν ἐν
ὄμματι, καὶ ἔμμενεν ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ Ἰμαοῦ, ὡς στύλος
πεπηγὼς, καὶ ὡς νεοφανὴς ἀκρώρεια.

1. Ἐξαπατηθεὶς δηλ. ὑπὸ τοῦ Σίβα.

2. Καὶ ἡ Ἑως, τουτέστιν ἡ ὥρα πρὶν τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ἀφανὴς
γίνεται, καὶ ἡ Σελήνη.

3. Ἐπειδὴ οὐ παρεχώρησεν, οὐδ' ἀνέστη εἰς τὸ δεῖξαι σέβας.

15. Θιγείς μέντοι γε τὸ σῶμα τῇ χειρὶ ὑπὸ τῆς Νακασρῆς ἐκείνης, προστάξαντος τοῦ Σίβας, ἀφ' οὗ ἔληξε τοῦ κυβεύειν, πέπτωκεν ὁ Ἴνδρας, ὡς στύλος, κοπείς τὴν βάσιν.
16. Καίπειτα ἔφη ὁ Σίβας τῷ Ἴνδρᾳ· «Βῆσιθι εἰς τοῦτο τὸ
» σπήλαιον τοῦ ὄρους· πέντε γὰρ αἰσθήσεις ἔχον ἀναφανή-
» σεται οὕτω τοῦτο τὸ ὄρος, διὰ τεσσάρων ὁμοίων σοι
» προεμβάντων ¹.»
17. Ἐμβὰς δὴ τῷ σπηλαίῳ, συνελθίβετο ἐκείνοις τοῖς τέσ-
σαρσι, καὶ προσελθὼν ἔπεσε πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Σίβας,
λέγων ἐλεεινῶς· «Τί ποιήσω; τί;»
18. Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Σίβας· «Φόνος ἐξετελέσθη φανερός πρὸ
» πολλοῦ ὑπ' ἐμοῦ, κόψαντος τὴν κεφαλὴν τοῦ Βραχμᾶ·
» πιὼν δ' αἵματα ὀκτωκαίδεκα Ἀξουχινῶν τὸν ἀριθμὸν,
» ἐξαλειφθήσεται.
19. «Ἵμεῖς τοιγάρ τοι οἱ πέντε Ἴνδραι τρόπους ποιήσατε
» ταχέως ² εἰς ἐξάλειψιν τοῦ δεινοῦ μου φόνου· φανείτω
» ἡ γῆ ταῖς ὑμῶν πέντε παρουσίαις, ὡς μία φοβερά λείαινα.
20. «Αὕτη δ' ἡ Νακασρῆ, λαβοῦσα σῶμα ἐν γῇ, καὶ γενομένη
» γυνὴ κοινὴ ὑμῶν τῶν πέντε, αἰτία γενέσθω πολέμου
» μεγάλου ἐναντίον πολλῶν βασιλέων ³.
21. «Λαβόντων γὰρ ὑμῶν σώματα ἐπὶ γῆς, ὁ κατὰ τοῦ
» Βραχμᾶ ἐμὸς φόνος, ὅς ἐστιν ὡς μία Ἄρπυια αἰμοπότις,
» πιὼν κατὰ κόρον αἷμα ἡρώων, ὡς οἶνον, ἀφήσει ἐμὲ
» εὐθέως, μεθυθεῖς.
22. Οἱ μὲν οὖν τέσσαρες Ἴνδραι ὁμολογήσαντες, εἶπον τῷ
Σίβᾳ· «Ἡ γέννησις ἡμῶν ἔστω μὴ ἐξ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐκ

1. Κἀκεῖνοι οἱ τέσσαρες Ἴνδραι ἦσαν, οὓς καθεῖρξεν ὁ Σίβας.

2. Λάβετε δηλ. σῶμα ἀνθρώπινον.

3. Ἡ ἐν τῷ γάμφῳ νίκη τῶν Πανδοιδῶν πρώτη αἰτία ἐγένετο τῆς ἔχθρας πάντων τῶν βασιλέων.

» τοῦ Δάρμα, ἐκ τοῦ Βάτα, καὶ ἐκ τοῖν υἱοῖν τῆς
» Ἀσθινῆς ¹.

23. « Ὁ δὲ πέμπτος Ἰνδρας ἔφη· « Ἐγὼ αὐτὸς οὐ γεννηθή-
» σομαι ἐπὶ γῆς· ἐκ τῆς ἐμῆς δὲ ἀπορροίας γεννηθήτω
» ἄνθρωπος ², ὃς συνεργήσει εἰς τὸ πρακτέον ³ πολλοῖς
» κατορθώμασι.

24. « Χαρεῖς λίαν ὁ κύριος τοῦ κόσμου Σίθας, τετελεσμένοι
» πῶς τοῦ πρακτέου εἰς ἐξάλειψιν τοῦ φόνου, ἔφη· « Ἔστω
» μὲν τοῦτο οὕτως· ἔστε δὲ καὶ ὑμεῖς νικηταὶ ἐν κόσμῳ. »

25. « Γενέσθω υἱὸς σοῦ τοῦ Ἰνδρα, τοῦ ἐπὶ τῆς δυναστείας τοῦ
» Βαῖθασθάτα Μανοῦ, ὁ ὅσιος Νάρας ⁴ ὁ ἐν τῷ ἄλλει Βα-
» δαρῇ λαβέτω δὲ σῶμα ἐπὶ γῆς καὶ ὁ Ναראϊάνας ⁵, εἰς
» βοήθειαν τοῦ φίλου αὐτοῦ Νάρα.»

26. « Ὁ μὲν οὖν Ἰνδρας, ὁ ἐπὶ τῆς δυναστείας τοῦ Σθαῖαμβοῦ
» Μανοῦ, ὀνομαζόμενος Βισθαβούγ, ἐλθὼν ἐπὶ γῆς ἐν
» σώματι Ἰνδιστίρα, υἱὸς ἐγένετο τοῦ Δάρμα, ἀγαπητὸς
» τῷ κόσμῳ.

27. « Ὁ δ' Ἰνδρας, ὁ ἐπὶ τῆς δυναστείας τοῦ Σθαροκίσσα
» Μανοῦ, ὀνομαζόμενος Ρίταδάμας, ἐλθὼν ἐπὶ γῆς ἐν
» σώματι τοῦ Βήμα, υἱὸς ἐγένετο τοῦ Βάτα, νικητῆς
» πολυαρίθμων ἐλεφάντων ⁶.

28. « Υἱὸς δ' ἐγένετο τοῦ Ἰνδρα, τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς δυνα-

1. Δάρμας ἐστὶν ὁ θεὸς Νόμος, ἐξ οὗ ἐγεννήθη ὁ Ἰνδιστίρας, Βά-
τας δὲ ὁ θεὸς Ἀἷρ, ἐξ οὗ ἐγεννήθη ὁ Βήμας· ἐκ δὲ τῶν υἱῶν τῆς Ἀσθι-
νῆς ἐγεννήθησαν δίδυμοι ὁ Νακούλας καὶ ὁ Σαχαδέδας.

2. Ἐκ τοῦ Ἰνδρα ἐγεννήθη ὁ Ἀρζούνας.

3. Εἰς ἐξάλειψιν τοῦ φόνου σου.

4. Ὃς ἐστὶν ὁ Ἀρζούνας.

5. Ὁ Κρισνάς.

6. Πολλοὺς ἐλέφαντας τῶν ἐχθρῶν ἀνείλεν ἐν πολέμῳ.

- » στείας τοῦ νῦν Βαῖβασθατᾶ Μανοῦ, καὶ ὀνομαζομένου
 » Ταῖζασθῆ, αὐτὸς ὁ Ἀρζούνας, ὁ ἔχων τόξον δυσάνεκτον.
29. «Οἱ δὲ δύο Ἴνδραι, ὁ Σαντῆς καὶ Σιβῆς, οἱ ὄντες ἐπὶ
 » τῆς δυναστείας τῶν δύο Μαναβῶν, Ἀουττάμα καὶ
 » Ταῖζάσα, ἐγένοντο διδύμοι υἱοὶ τῶν διδύμων υἰῶν τῆς
 » Ἀσβινῆς, ἐν σώματι Σαχαδέβα καὶ Νακούλα, λίαν πε-
 » ριφημοὶ καὶ ὑπέρλαμπροι.
30. «Ἀναπολῶν δὲ τὴν ἣν ἔλαβες ἀτιμίαν ἐξ αἰτίας τοῦ
 » Δρόνα¹, θυσίαν ἐτέλεσας ἐν ἐνὶ ἔτει κατὰ τὴν ὄχθην
 » τῆς Γαγγᾶς, καλέσας τοὺς Βραχμᾶνας, τὸν Ἰάξαν καὶ
 » Οὐπαϊάξαν, ἐπιθυμῶν κτήσασθαι υἱὸν εἰς ἀναίρεσιν τοῦ
 » Δρόνα.
31. «Καὶ τοῦ μὲν Οὐπαϊάξα ἐκτελοῦντος τὰ τῆς θυσίας, τοῦ
 » δὲ Ἰάξα ἐπικαλουμένου τὸν ἔφορον Θεὸν τῆς θυσίας,
 » ἀνεφάνη ἐν τῷ χωνευτηρίῳ ὁ Δρυσταδιούμενας, ἄρμα-
 » τηλάτης, ὀπλοφόρος, καὶ θωρακοφόρος, ἀπόρροια ὧν
 » τοῦ πυρός.
32. «Τότε δ' ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ μέσου τοῦ θυσιαστηρίου καὶ
 » αὐτὴ ἡ Βαθύζωνος² κόρη σου, ἥτις ἐστὶν ἡ Νακασρῆ
 » ἐκείνη, ἐφ' ἣ ἦσθη πρότερον ὁ Σίβας, δ' ἦν αἰτίαν αὐτῇ
 » ἔτυχε πέντε ἀνδρῶν. »
33. Τοιαῦτα φαμένου τοῦ Βεάσα καὶ ἀναχωρήσαντος, ὁ Δρου-
 πάδας ἐτέλεσε τὸν γάμον τῆς κόρης ἑαυτοῦ, μετὰ τῶν
 πέντε υἰῶν τοῦ Πανδοῦ ἐν πέντε ἐξῆς ἡμέραις, λίαν περι-
 φανῶς καὶ λαμπρῶς.
34. Διεοδόθη μὲν οὖν ἀπανταχοῦ γῆς αὕτη ἡ φήμη, ὅτι οἱ
 υἱοὶ τῆς Πριτᾶς πανόλβιοι ἐγένοντο· οἱ δὲ βασιλεῖς οἱ

1. Ὅτε νικηθεὶς ὑπὸ τῶν Πανδοιδῶν αἰχμάλωτος ἐγένετο, καὶ ἐδόθη
 τῷ Δρόνῳ ὡς προεῖρηται.

2. Βαθύγλουτος, αὐτολεξεί.

ἐλθόντες εἰς τὸν αἵρετὸν γάμον, ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, διὰ τὸν φόβον τῶν βελῶν τῶν τοῦ Πανδοῦ υἱῶν.

35. Εἰπὼν δ' ὁ Βεάσας. « Οὗτοι οἱ Ἥρωες καὶ ἡ κόρη σου, »
 « οἱ τοιοῦτον ἔχοντες τὸ εἶναι, ζήτωσαν ἐπὶ μήκιστον, »
 ἔδειξε τῷ Δρουπάδα, ἐναργῶς φωτίσας τὸν νοῦν αὐτοῦ,
 ὅσα εἶρηκεν.
36. Προτρεπόμενος δ' ὁ τυφλὸς βασιλεὺς καὶ βιαζόμενος ὑπὸ
 τοῦ δυσαναγώγου Δουριοδάνα, κτεῖναι τοὺς υἱοὺς τῆς
 Πριτᾶς, συμβούλιον ἐποίησατο μετὰ τοῦ Δρόνα καὶ τοῦ
 Βήσμα.
37. Πρὸς ὃν ἔφη ὁ ἔφη ὁ Βήσμας· « Ὑπὸ τίνος νικηθείσαν
 » ἂν οἱ Πανδοῖδαι, οἱ ἔχοντες ἐπικούρους καὶ ἄλλους
 » ἥρωας τῆς γενεᾶς τοῦ Πρισάτα καὶ τοῦ Ἰαδοῦ, ὧν ἀν-
 » δρικώτατοι καὶ πολεμικώτατοί εἰσιν ὁ Βήμας καὶ ὁ
 » Ἀρζούνας ;
38. « Μεταπεμφάμενος τοίνυν τοὺς γενναίους υἱοὺς τῆς Πρι-
 » τᾶς, τοὺς ὁμοίους κατὰ τὴν λαμπρότητα τῷ Ἡλίφ,
 » δὸς αὐτοῖς τὸ ἥμισυ τῆς βασιλείας, καὶ ἀπόσμηξον τὴν
 » ἄκραν δυσφημίαν. »
39. Φανείσης δ' εὐλόγου ταύτης τῆς βουλῆς τοῦ Βήσμα τῷ
 νουνεχεῖ Δρόνα, ἔπεμψεν ὁ βασιλεὺς Δρυταράστας τότε
 τὸν Βιδούραν, καλέσοντα τὸν Ἰνδιστίραν.
40. Παραγενόμενος δ' ἐπὶ τὴν πόλιν τοῦ Δρουπάδα ὁ Βιδού-
 ρας, τὸ δοχεῖον τῶν ἀρετῶν, ἤνεγκεν ἐφ' ἁρμάτων τοὺς
 υἱοὺς τοῦ Πανδοῦ μετὰ τοῦ Κρισνᾶ εἰς τὴν πόλιν τοῦ
 Δρυταράστρα, συνόντας στρατεύμασι τοῦ Δρουπάδα.
41. Προσκυνησάντων δὲ τῶν περὶ τὸν Ἰνδιστίραν πάντας
 τοὺς γέροντας, ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Δρυταράστρας τὴν Καν-
 δαβαπράσταν χώραν, ὅπως μὴ εἴη ἐν τοῖς ἐξῆς δυσμέ-
 νεια τῷ γένει.
42. Ἐλθὼν δ' εἰς τὴν Κανδαβαπράσταν ὁ βασιλεὺς Ἰνδι-

στίρας, οὐ ἐκ τῆς φωνῆς οἱ ἐχθροὶ ἐμβρόντητοι ἐγίνοντο, ἐκτισεν ἐκεῖ μίαν πόλιν Ἰνδραπράσταν τοῦνομα, ὁμοίαν τῇ πόλει τοῦ Ἰνδρα.

43. Καὶ ὁ Ἰνδρας γὰρ ἐφθόνει τούτῳ τῷ Βασιλεῖ, ἔχοντι τοιαύτην πόλιν, δύσκτητον καὶ τοῖς θεοῖς, τοῖς λίαν δυναμένοις εὐθὺς τελέσαι, ὅ,τι ἂν θέλωσιν.
44. Ἀπελθόντος δὲ τοῦ Κρισνα, ἀφ' οὗ εἰσεβίβασεν εἰς τὴν νέαν πόλιν τοὺς υἱοὺς τοῦ Πανδοῦ, τοὺς λαμπροὺς ὡς τὸ πῦρ, ἐπέστη ὁ λίαν εὐσπλαγχνος Ναράδας τῷ βουλευτηρίῳ τοῦ Ἰνδιστίρα.
45. Κατὰ δὲ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ Ναράδα, συνθήκην ἐποίησαντο καὶ οἱ πέντε τοιαύτην· «Ὅστις προσέλθῃ δεύτερος » τῷ συνόντι τῇ Κρισνα, οὗτος ἔστω περιερχόμενος τοὺς » ἁγίους τόπους δώδεκα ἔτη.»
46. Τοιαύτην γνώμην θέμενοι, καὶ προσκυνήσαντες τὸν Ναράδαν, ἀναχωρήσαντα, συνεγίνοντο τῇ Δραουπαδῇ¹ κατὰ τὴν συνθήκην ἐκείνην.
47. Καὶ ποτε βῶων πολλῶν, ὑπὸ πολλῶν κλεπτῶν κλαπέντων, Βραχμάν τις, ὃς κύριος ἦν τῶν βῶων, ἐλθὼν ἐπὶ τὴν πόλιν, ἔκραξε πολλάκις λέγων· «Δράμετε, δράμετε, » υἱοὶ τῆς Πριτάς.»
48. Τοῦ μὲν οὖν τόξου κειμένου ἐν τῷ κοιτῶνι, ἐνθα ἦν ὁ Ἰνδιστίρας μετὰ τῆς Δραουπαδῆς, τοῦ δὲ Βραχμᾶνος δεινοπαθοῦντος, ὁ Ἀρζούνας, ἐνθυμούμενος τὴν συμφωνίαν ἐκείνην διηπόρει, λέγων· «Τί ποιήσω; τί;»
49. Ἐννοῶν δ' ὡς ἀρετὴ ἔστιν ἐκ διαμέτρου, καὶ τὸ πολεμεῖν ὑπὲρ Βραχμᾶνος, καὶ τὸ περιέρχεσθαι τόπους ἁγίους ἐν δώδεκα ἔτεσιν, εἰσελθὼν εἰς τὸν κοιτῶνα ἔλαβε τὸ τόξον, τὸ τὰς κάρας τῶν κακῶν διαπεῖρον.

1. Δραουπαδῇ, πατρωνυμικὸν ὄνομα τῆς Κρισνας ἀπὸ τοῦ Δρουπάδα.

50. Νικήσας δὲ τοὺς κλέπτας ὁ θαρσαλέος Ἀρζούνας, καὶ ἀποδοὺς τὰς βοῦς τῷ Βραχμᾶνι, καὶ περ κωλυόμενος ὑπὸ τοῦ Ἰνδιστίρα, ἤψατο ὅμως σταθερῶς τῆς εἰς ἔρημον ὁδοῦ μετὰ πολλῶν Βραχμάνων.
51. Πλανώμενος δ' εἰς δρυμοὺς, ὡς ἐλέφας, καὶ ἐκμυζώμενος ὑπὸ Βραχμάνων δῶρα πολλὰ, ὡς ὁ ἐλέφας ἐκμυζᾶται τὸν ῥέοντα χυμὸν ὑπὸ βομβυλίων, ἀφίκετο εἰς τὴν Γαγγαδοαράν¹, πρὸς θεραπείαν τῆς ὀδύνης τῶν τῆς ψυχῆς παθῶν.
52. Ἐνταῦθα οἱ Βραχμᾶνες, οἱ συνελθόντες τῷ Ἀρζούνᾳ, ἐποιοῦν θυσίας καὶ πυρολατρείας, καὶ ἐξ ἐκείνου, οἶμαι, μέχρι τῆς σήμερον ἡ Γαγγὰ ἀναδράσεις ποιεῖ τοῖς κύμασιν, ὥςπερ θερμαινομένη.
53. Τοῦτον τὸν Ἀρζούναν, ἐμβάντα ἐντὸς τῆς Γαγγᾶς εἰς τὸ λούσασθαι, κἄπειτα ποιῆσαι λατρείαν τῷ πυρὶ, εἴλε βίᾳ θυγάτηρ ὄφως, Οὔλουπῇ τοῦνομα, οἰστροθεῖσα τῷ ἔρωτι.
54. Ἀχθεὶς δ' ὑπ' αὐτῆς αὐτὸς εἰς τὴν πόλιν τῶν ὄφων, καὶ ἰδὼν ἐκεῖ πῦρ λατρείας, ἐποίησε σπονδὴν τοῖς γὰρ ἀγαθοῖς ποῦ οὐκ ἔστιν ἐκτέλεισις τοῦ πρακτέου;
55. Ἐπειδὴ δέ φασιν, ἔκπτωσις οὐ γίνεται τοῦ τῆς παρθενίας ἔργου τῷ συνόντι λίαν ἐρώσῃ γυναικί, (καὶ γὰρ ἄνευ τῆς συνουσίας καὶ τῆς περιπτύξεως οὐχ οἷόν τε ἔσπιν αὐτῇ ἔχειν ζωὴν)
56. Διὰ τοῦτο, τοῦτο ἀνακυκλῶν ἐν τῷ νοῖ διὰ πολλοῦ, συνεγένετο ὁ εὖσπλαγχνος τῇ θυγατρὶ τοῦ ὄφως, λίαν ἐλεεινολογούσῃ καὶ πασχούσῃ ἔρωτι.

1. Γαγγαδοαρά κατ' ἐτυμολογίαν, θύρα τοῦ Γάγγου· λέγεται δὲ καὶ Χαρηδοαρά μέχρι τῆς σήμερον· τόπος ἄγιος, κείμενος περὶ τὴν ὄχθην τοῦ Γάγγου, πλησίον τῆς ὑπωρείας τοῦ Ἰμαοῦ, ἐξ οὗ καταρρέει ὁ Γάγγης εἰς τὴν γῆν τῆς Ἰνδίας. Αὕτη ἡ Γαγγαδοαρά, ἢ καὶ Χαρηδοαρά, οἱ πρῶτοι καταρράχται εἰσὶ τοῦ Γάγγου.

57. Μείνας δ' ἐκεῖ τὴν νύχθ' ὅλην, λαβὼν ἄδειαν παρ' αὐ-
τῆς, ἐν γαστρὶ ἐχούσης, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ἑαυτοῦ κατα-
σκήνωμα. Ἀναγγείλας δ' εὐθὺς τοῖς Βραχμῶσι πᾶν τὸ
γεγονός, ἦλθεν εἰς τὴν ὑπώρειαν τοῦ Ἰμαοῦ.
58. Ἐλθὼν δ' ἀπὸ τοῦ ἀσκητηρίου τοῦ Ἀγαστέα εἰς τὸ τοῦ
Βασίστα, ἐλούσατο ἐν τῷ ἁγίῳ τόπῳ, ᾧ ὄνομα Βρισσα-
τούγκα. Ἰδὼν δὲ καὶ τὸν ἅγιον τόπον τοῦ Χιραναβινδοῦ¹,
ἀνέβη εἰς τὸν Ἰμαόν.
59. Στρέψας δὲ κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος, ἀφίκετο ἀπὸ πο-
ταμοῦ εἰς ποταμὸν, καὶ εἰς τὸ ἄλσος Ναϊμισσάν, ἀκχεῖ-
θεν εἰς τὰς ὄχθας τῆς Νανδᾶς καὶ τῆς Ἀπαρνανδᾶς,
καὶ εἰς τὴν Καουσσικὴν καὶ τὴν Γαϊὰν καὶ Γαγγάν.
60. Ἰδὼν δὲ τὸν ὠκεανὸν, ἀφίκετο εἰς τὸ μέγα ὄρος Μαχέν-
δραν, ἀκχεῖθην εἰς τὴν ἐν τῇ ἀκτῇ τῆς θαλάσσης Μανι-
πούραν, καὶ προσεκύνησε πάντας τοὺς ἐκεῖ ἁγίους τόπους.
61. Ἐνθα ἰδὼν ὁ Ἀρζούνας τὴν Σιτραγγάδαν, θυγατέρα τοῦ
Σίτρα, βασιλέως τῆς Μανιπούρας, παίζουσιν ἐρωτικῶς
καὶ ὁμοίαν οὔσαν κατὰ τὴν μορφήν τῇ Ρατῇ, ἠράσθη αὐτῆς.
62. Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Σίτρας· « Ἐν τῷ γένει μου ἦν πρότερον βα-
» σιλεὺς ἄπαις, Πραβαγκάρας τοῦνομα. Λατρευθεὶς δ' ὑπὸ
» τούτου ἀσκήσεσιν ὁ Σίθας, ἔδωκεν αὐτῷ τὴν εὐχὴν ταύ-
» την· « Ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν ἀπογόνων σου ἐν μόνον τέκνον ἔσσω.»
63. « Ἐκείνῳ μὲν οὖν καὶ τοῖς λοιποῖς ἀπογόνοις μέχρι ἐμοῦ
» υἱοὶ ἐγένοντο· ἐμοὶ δὲ μόνη αὕτη ἡ θυγάτηρ. Γέννησον
» οὖν ἐξ αὐτῆς υἱὸν ἐπὶ τοιαύτῃ συμφωνίᾳ, ὡς κληρονόμος
» ἔσται τῆς ἐμῆς βασιλείας.»
64. Ἐμείνεν οὖν ἐκεῖ ὁ Ἀρζούνας τρία ἔτη μετ' αὐτῆς, δο-
θείσης παρὰ τοῦ πατρὸς, παρακαλέσαντος. Ἐγένετο
δὲ τούτῳ υἱὸς περιφανής, Βαβροῦς τοῦνομα, ὀλέτωρ

1. Οὗτος μέγας ὅσιος ἦν.

- ὦν τοῖς ἐχθροῖς, ὡς ὁ ἰχνεύμων τοῖς ὄφεισιν ¹.
65. Ἐντεῦθεν ἐπορεύθη ὁ Ἀρζούνας εἰς προσκύνησιν τῶν ἁγίων τόπων, τῶν ἐν τῇ ἀκτῇ τοῦ ὠκεανοῦ, κατὰ τὸ μεσημβρινὸν μέρος· καί περ δὲ κωλυόμενος παρὰ τῶν Βραχμάνων, ἐλούσατο ἐν τῷ ἁγίῳ τόπῳ Σαουβάδρα.
66. Ἐκράτησε δ' ὁ δυνατὸς τοὺς βραχίονας ἕνα φοβερόν κροκοδείλον, ὁρμήσαντα κρατῆσαι τὸν πόδα αὐτοῦ, καὶ ἔριψεν αὐτὸν εἰς τὸν αἰθέρα, ὁ δεξιὸς εἰς ὄλεθρον τῶν ἐχθρῶν καὶ τῶν συμμάχων αὐτῶν.
67. Ἄντ' ἐκείνου δὲ τοῦ κροκοδείλου εἶδεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ αἰθέρος μίαν ἀγλαάν θήλειαν, ἣ ἔλεξε πρὸς αὐτὸν λόγον πλήρη ἡδονῆς καὶ ἀγάπης·
68. «Ἕμεῖς, ὦ γενναῖε, πέντε Ἀψαραὶ φίλαι ἤμεν ἐνταῦθα, «ὀνομασται ἐν τῷ χορῷ τῶν θεῶν· ὄνομα δ' ἐκάστη ἡμῶν
«Δαρμά, Σαουραβαγῇ, Σαμιρικᾷ, Βουδβουδικᾷ, καὶ
«Λατά.
69. «ὑπὸ τινος δὲ Βραχμᾶνος ἀσκητοῦ ἐτιμωρήθημεν ἀρᾷ,
«ἐμποδὼν γινόμεναι τῇ ἀσκήσει αὐτοῦ, καὶ ἐγενόμεθα
«πέντε κήτη δεινὰ ἐν τούτοις τοῖς πέντε προσκυνητοῖς
«τόποις.
70. «Χάρις δ' ὅμως ἐγένετο ἡμῖν ὑπ' ἐκείνου, εἰπόντος· «Ὅτε
«γενναῖός τις ἀνὴρ ῥίψει ὑμᾶς εἰς τὸν αἰθέρα, τότε ὑμῖν
«λύσις τῆς ἀρᾶς δὴ που γενήσεται.» Ἐγὼ μὲν οὖν ἔλυ-
«τρώθην· λύτρωσον δὲ καὶ τὰς λοιπὰς.»
71. Ἀκούσας ὁ Ἀρζούνας ἐλύτρωσεν ἐκ τῆς ἀρᾶς καὶ τὰς λοιπὰς, τὰς ἐν τοῖς λοιποῖς ἁγίοις τόποις. Ἐκτοτε δὲ μέχρι τῆς σήμερον οὗτοι οἱ πέντε ἅγιοι τόποι λέγονται *Πέντε γυναικῶν*.

1. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· Βαβροῦς γὰρ λέγεται ὁ ἰχνεύμων, ἢ Μυγαλῇ.

72. Θεωρήσας δ' ὁ πολεμικώτατος Ἀρζούνας πολλοὺς ἀγίους τόπους, τὸν Γοκαρνᾶν καὶ τοὺς λοιποὺς, ἐπορεύθη εἰς τὴν περιφανῇ Πραβάσαν, κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος ¹.
73. Ἐνταῦθα ἐχάρη ὁ Ἀρζούνας ἰδὼν τὸν ὠκεανὸν, ὃς ἔχει μαργαρίτας, ὡς σταγόνας ἰδρωτός, καὶ φρύττει ταῖς μαρ-
μαρυγαῖς τῶν σμαράγδων, καὶ γνωρίζεται ἐκ τῶν ἐρυθρῶν πολυτίμων λίθων, ὡς ἔρωτα ἔχει καὶ ἐπιθυμίαν μίξεως
τῆς ῥοῆς τῶν ποταμῶν ².
74. Οὗ θυγάτηρ μὲν ἐστὶν ἡ ἀμβροσία, υἱὸς δ' ὁ τῆς νυκτὸς
φωστήρ, ὃς τόπος ἐστὶ τῶν πολυτίμων λίθων, ἐξ οὗ ἀνα-
τέλλει ὁ ἐν τῇ Βέδα ὑμνούμενος Ἥλιος, ἐν ᾧ οὐχ ἔρπει
ὡς ὄφιν ὁ πανδαμάτωρ χρόνος.
75. Ὃς καταφαγὼν πάντας τοὺς κόσμους ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ
αἰῶνος, ἄσκησιν ποιεῖ μεγάλην ³, φέρων τὸν Βισνοῦν ἐν
ἐαυτῷ, καὶ ἀγρυπνεῖ ἐν νυκτὶ, ἔχων, ὡς λύχνον, τὸ πύ-
ρινον ὄμμα τοῦ Σίβα ⁴.
76. Οὗ οἱ υἱοὶ μαργαρίται, γινώσκοντες τὸν Κουμβαδάβαν
(σταμνογενῆ) Ἀγαστέαν, ἐχθρὸν τοῦ πατρὸς, τιθέμενοι εἰς
τιμὴν ἐν τοῖς περιδεραίοις, πατοῦσι τοῖς ποσὶ τοὺς τῶν
βασιλισσῶν στρογγύλους μαστοὺς, νομίζοντες ὅτι στάμνοι
εἰσὶν.
77. Ὃς, γελῶν διὰ τῶν λευκῶν ἀφρῶν τοὺς λόγους τῶν ἀν-
θρώπων, λεγόντων ὅτι, ὁ ὠκεανὸς ἐστὶν ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ
Κρισνα, λέγει, ὡς τὸν Κρισνα ἔχει ἐν τῇ κοιλίᾳ ἑαυτοῦ,

1. Ἐκ τῆς Πραβάσας χώρας ἦν ἡ Πριτά.

2. Σημειῶσαι, ὡς ταῦτα πάντα, ὁ ἰδρὼς, ἡ φρίκη καὶ τὸ ἐρυθρὸν, ἴδιόν ἐστι τοῦ ἔρωτος.

3. Ἡ κατάθρωσις τοῦ κόσμου ἀμαρτία ἐστίν· ὁ δὲ ἀμαρτίαν ποιῶν, ἐγκράτειαν μετέρχεται καὶ σκληραγωγίαν. Τὸ πρωτότυπον ἐννοεῖ εἶδος ἐγκρατείας, ἥ ἐστι τὸ νηστεύειν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας καὶ ἐσθίειν τὴν νύκτα.

4. Ἐννοεῖ τὸ πῦρ, τὸ ἐν τῇ θαλάσῃ.

καὶ διὰ τοῦτο τὸ φύσει λευκὸν ὕδωρ μέλαν ἐγένετο·

78. Ἐν ᾧ ἐφάλλονται τὰ τμήματα τοῦ Ἡλίου, πίπτοντος ἐν ταῖς νυξὶν ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ δυτικῷ ὄρους, συντριβομένου τε καὶ θυθίζομένου, ἃ εἰσιν αἱ λαμπραὶ καὶ σπινθηροειδεῖς φρίκαι τῶν συνταραττομένων κυμάτων·

79. Ὃς κατ' ἀρχὰς ποιεῖ τοῦτο τὸ πᾶν, καὶ διατηρεῖ αὐτὸ τοῖς νέφεσι ¹, καὶ ἐν τῷ τέλει φθείρει αὐτὸ τοῖς ἀλλεπαλλήλοις κύμασι, γελῶν τοὺς τρεῖς θεοὺς διὰ τῆς ἐκφάνσεως λευκῶν μαργαριτῶν, ὡς ὀδόντων·

80. Οὗ μόνον δῶρόν ἐστιν ἡ Καλπαδρούμα, ὁ Σινταμανῆς καὶ ἡ Καμαγαυῆ, οὗ ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐστὶν ὁ Βισνοῦς, ὃς διεφύλαξε τὰ ὄρη ἐκ τοῦ Ἰνδρα· τοῦτον τὸν ὠκεανὸν ἰδὼν ἐνταῦθα ὁ Ἀρζούνας, ἐχάρη.

81. Τοῦτον τὸν Ἀρζούναν ἐλθόντα ἐνθάδε, μαθὼν ὁ Κρισναῖς, ὁ μέγας βασιλεὺς τῆς Δοαραβατῆς, παρεγένετο εἰς τὸ ὄρος, ᾧ ὄνομα Ραΐβατακά, σὺν ἅπασιν τοῖς ἐκ τοῦ Ἰαδοῦ λογάσι.

82. Καὶ πρῶτον μὲν οἱ τοῦ Ἰαδοῦ ἀπόγονοι πάντες ἐποίησαν κατὰ τάξιν τῷ Ἀρζούνᾳ τὴν προσήκουσαν δεξιῶσιν· εἴτα δ' ἠνέχθη αὐτὸς ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν πόλιν, καθὼς τὸ δένδρον φέρεται ὑπὸ τῶν ρείθρων τοῦ ποταμοῦ.

83. Καὶ ποτε οἱ ἐκ τοῦ Ἰαδοῦ, σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἤκον εἰς τὸ ὄρος Ραΐβατακάν, πρὸς διατριβὴν καὶ θεωρίαν. Ἐνταῦθα ἡ εὐμελὴς Σουβαδρά, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Κρισναῖ, ἔθελξε τὴν καρδίαν τοῦ Ἀρζούνα.

84. Γινούς δ' ὁ Κρισναῖς τὴν τε γνῶμην τοῦ Ἀρζούνα, καὶ τὴν φιλοχρηματίαν τῶν ἐκ τοῦ Ἰαδοῦ ², ἔφη αὐτῷ· «Τῷ ἡρώϊ

1. Νέφη ἐνταῦθα ἐννοεῖ ἐκεῖνα, ἃ ἐκροφῶσιν ὕδωρ ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ ἔπειτα βρέχουσιν ἐπὶ γῆς.

2. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κρισναῖ καὶ λοιποὶ συγγενεῖς ἤθελον δοῦναι τὴν Σουβαδράν εἰς γάμον τῷ Δουριοδάνᾳ, ὃς ἦν πλουσιώτερος.

- » ὁ γάμος ἔπαινόν ἐστι προξενῶν, ἦτοι ἐν αἵρέσει, ἢ ἐν
 85. » ἄρπαγῃ· αὕτη δὲ ἐν αἵρετῷ γάμῳ ἦτοι ἐκλέξεταί σε,
 » ἢ οὐχί· ἄρπαξον οὖν αὐτὴν σὺ θία.» Γνωρίσας δὲ ταῦτα
 τῷ Ἰνδιστρίᾳ ὁ Ἀρζούνας, ἔτοιμος ἐγένετο εἰς ἄρπαγὴν
 τῆς Σουβαδράς.
86. Καί ποτε ὁ Ἀρζούνας, μαθὼν ὡς ἡ Σουβαδρά ἦκεν εἰς
 τὸ ὄρος Ραϊδάτακάν, ἐπακολουθῶν ἐπὶ προφάσει θήρας,
 νικήσας τοὺς σωματοφύλακας, ἥρπαξεν αὐτήν.
87. Τοῦ δὲ Βαλαράμα καὶ τῶν λοιπῶν ἀχθεσθέντων καὶ δρα-
 μόντων εἰς πόλεμον, εἶπεν ὁ Κρισνᾶς· «Οὗτος ἀήτητός
 » ἐστὶν ἅπασιν ἡμῖν, » καὶ καταπραΰνας τὸν Ἀρζούναν
 δι' ἀγγέλων ἀποσταλθέντων, συνέξευξεν αὐτῷ αὐτὴν τὴν
 Σουβαδράν.
88. Καταναλώσας δ' ὁ Ἀρζούνας ὅλον ἐκεῖνον τὸν χρόνον τῆς
 ὠρισμένης ἀποδημίας ἐν τῇ πόλει τῶν ἐκ τοῦ Ἰαδοῦ καὶ
 ἐν τοῖς ἁγίοις τόποις τῆς Πουσκάρας, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν
 Ἰνδραπράσταν μετὰ τοῦ Κρισνᾶ καὶ τῆς Σουβαδράς.
89. Εἰςδὺς δὲ τὰ ἀνακτόρεια, ἐφαιδρύνετο οὗτος ὁ ἥρως
 ταῖς γηραλέαις γυναιξίν, ἀσχολουμέναις ῥιπίζειν αὐτὸν
 τοῖς ἄκροις τῶν ἱματίων καὶ ἀποσμήχειν τὸν ἰδρωῖτα, τὸν
 ἐκ τοῦ πόνου τῆς ὁδοιπορίας.
90. Ὁ μὲν οὖν μεγαλόψυχος οὗτος Ἀρζούνας ἐποίησε τοῖς
 τέσσαρσιν ἀδελφοῖς τὴν προσήκουσαν πρόσρησιν· ἡ δὲ Σου-
 βαδρά, προσκυνήσασα τὴν Πριτάν, εἶπε πρὸς τὴν Δραου-
 παδὴν· «Ἐγὼ εἰμι δούλη σου¹. »
91. Τέτοκε δ' ἡ ὀλβία Σουβαδρά καλὸν υἱόν, Ἀβημανιοῦν
 τοῦνομα, καταβάλλοντα τὴν ὄφρυν τῶν ἐχθρῶν, ᾧ ἐνὶ γε-
 συνῇθεν ἐν ταύτῃ ἡ δύναμις ἀμφοτέρων, τοῦ τε πατρὸς
 καὶ τοῦ πρὸς μητρὸς θείου (τοῦ Κρισνᾶ).

1. Ἡ δευτέρα γυνὴ τιμᾷ τὴν πρώτην, ὡς κρείττονα.

92. Ἀμφότεροι γὰρ ἐπαίδευσαν τοῦτον παιδιόθεν πᾶσαν παιδείαν, ὅ,τε Ἀρζούνας, ὡς υἱὸν ἑαυτοῦ, ὅ,τε Κρισνᾶς, ὡς ἀδελφιδοῦν ἑαυτοῦ, καὶ ἐγένετο ὁμοιος ἀμφοτέροις.
93. Ἡ δὲ θυγάτηρ τοῦ Δρουπάδα ἐγέννησεν ἐκ τῶν πέντε τούτων ἀνδρῶν, πέντε υἱούς, ἕνα ἕκαστον ἐν ἐνὶ ἐκάστῳ ἔτει, λαμπροὺς ὡς τὸ πῦρ, καὶ παιδείας λαμπρὰ δοχεῖα,
94. Ὡν τὰ ὀνόματά εἰσι ταῦτα· Προτιβανδέας (πανέκλαμπος), Σρουτασόμας, (περίφημος ὡς Σελήνη), Σρουτακαρμάν, (μεγαλουργὸς ἐν πολέμοις), Σατανίκας, (ἐξάκουστος),
95. Καὶ Σρουτασένας, (ἀναιρέτης τῶν πολεμίων στρατῶν). Οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν τῆς Πριτᾶς, οἷς ὁ μὲν ἱερεὺς Δαουμέας πᾶσαν ἀγιστεῖαν ἐτέλεσεν, ὁ δ' Ἀρζούνας πᾶσαν μάθησιν ἔδωκεν.
96. Αὕτη δὲ ἡ πενταπρόσωπος γενεὰ τοῦ Πανδοῦ, παρὰ τίνος προσκύνησιν οὐκ ἐλάμβανε, λαμπруνομένη τῷ ὁμίλῳ τῶν ἐξ ἡρωϊκῶν παιδῶν, τῷ ἔχοντι τὴν ἐξαπρόσωπον φύσιν τοῦ Σκάνδα;
97. Ἡ δὲ θυγάτηρ τοῦ Γοβαχάνα, βασιλέως τῆς Σιβῆς χώρας, Δεβικά ὀνόματι, συνεζεύχθη τῷ Ἰνδιστίρα ἐν αἵρετι τῷ γάμῳ· ἐξ ἧς ἐγεννήθη αὐτῷ υἱός, Ἰανδεῖας τὸ ὄνομα.
98. Ὁ δὲ ἰσχυρὸς Βήμας ἔγημεν ἐν Κασσῇ τῇ πόλει τὴν Σταβιράν, ἣν ἐκτίσαστο διὰ τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως· ἐγένετο δ' ἐξ αὐτῆς αὐτῷ υἱός, Σαρβάγκας τοῦνομα, λαμπρὸς ὡς ἥλιος.
99. Ὁ δὲ Νακούλας ἔγημε τὴν Καρενουδατὴν, θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Σεδῆς χώρας, ἀσύγκριτον τῷ κάλλει, ἐξ ἧς ἐγένετο αὐτῷ υἱός νικητὴς τῶν ἐχθρῶν, Νιραμήτρας ὀνόματι.
100. Ὁ δὲ Σαχαβέδας ἔγημεν ἐν αἵρετι γάμῳ τὴν θυγατέρα τοῦ Διουτιμᾶνος, βασιλέως τῆς Μαδρῆς, Βιζαῖαν ὀνόματι, ἐξ ἧς ἐγέννησεν υἱὸν Σουχότραν τοῦνομα.

101. Οὗτοι οἱ τέσσαρες υἱοὶ τῶν υἱῶν τοῦ Πανδοῦ, ὅτε Ἴαν-
δείας, ὁ Σαρβάγκας, ὁ Νιραμήτρας καὶ ὁ Σουχότρας, διε-
δέξαντο τὴν βασιλείαν τῶν πρὸς μητέρων Πάππων.
102. Διὰ πολλοῦ μὲν οὖν οἱ πέντε υἱοὶ τοῦ Πανδοῦ ἐτέρποντο
ἅμα τῷ Κρισνᾷ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει Ἰνδραπράστα· οἱ δὲ
δώδεκα ἥλιοι ¹, οἳ εἰσι τὰ δώδεκα στρογγύλα ἐνώτια
τῶν πέντε Πανδοῖδων καὶ τοῦ Κρισνᾶ, ὥσπερ νικηθέντες
τῇ λαμπρότητι αὐτῶν, θεραπείαν αὐτοῖς ἐποιοῦν.
103. Ὁ μὲν δὴ Ἰνδιστίρας, ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς ἐκείνης, διοι-
κῶν τὴν πολυούλβον καὶ πολυάνθρωπον ἐκείνην πόλιν,
καὶ ἀγαλλόμενος λίαν τῇ κρίσει καὶ τῇ δικαιοσύνῃ καὶ τῇ
ὀρθότητι, εὐκτητον διὰ τῶν εὐποιῶν ἐποίησε καὶ αὐτὴν
τὴν πόλιν τοῦ Βραχμᾶ.

Τέλος τοῦ Ἑκτοῦ Κεφαλαίου,
τοῦ Πρώτου Βιβλίου τοῦ μεγάλου Ποιήματος
τοῦ διαλαμβάνοντος περὶ ἡμιθέων
καὶ ἡρώων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει περὶ τοῦ Ἑαρος.

1. Σέβου τὸν σεβαστὸν καὶ τοῖς θεοῖς Βεάσαν, οὗ τὸ τοῦ
σώματος χρῶμα, καὶ περ μέλαν, ἔσχεν ὅμως ἀγλαίαν,
καὶ διὰ τοῦτο ὑφ' ἀπαξαπάντων εἰς τιμὴν φέρεται ἐπὶ
τῆς κεφαλῆς, ὅ ἐστιν ἡ φαινομένη κόμη.

1. Δώδεκα ἥλιοι, κατ' ἀναλογίαν τῶν δώδεκα ζωδίων.

2. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν, ἐπιστάσης τῆς ὥρας Βασάντας ¹, λαβόντες ἄδειαν παρὰ τοῦ Ἰνδιστίρα ὅ,τε Ἀρζούνας καὶ ὁ Κρισναῖς, ἐπορεύθησαν, πρὸς διατριβὴν, μετὰ πολλῶν ἀκολούθων πολιτῶν εἰς τὸ ἄλσος Κανδάβαν, τὸ ραινόμενον ρανίσι τῶν κυμάτων τῆς Ἰαμουναῖς.
3. Ἰδὼν δ' ὁ Κρισναῖς ἀντικρὺ τὸ ἄλσος ἐκεῖνο, τὸ ὃν κυανοειδὲς ἐκ τῶν κυανοειδῶν ρευμάτων τῆς διαρρέουσας Ἰαμουναῖς, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἡλίου, ἔφη τῷ Ἀρζούνᾳ χαρεῖς·
4. «Ἰδὲ ², οὗτος ὁ αἰθὴρ, ὅς ἐστιν ἡ διακινουμένη πυκνὴ
» ἀναδεδνδρὰς ἐπὶ τῆς ὄχθης τῆς Ἰαμουναῖς, ἐπειδὴ κατε-
» πατεῖτο ὑπὸ τοῦ Ἡλίου καὶ περιθερμαίνεται, καὶ κατε-
» θλίβεται, ἀσκησιν ποιεῖ ἐνταῦθα ³.
5. «Ὡδὲ οἱ ταῶν θλίβουσι τοὺς ὁδοιπάρους διὰ τῶν ἑαυτῶν
» φωνῶν, καὶ νομίζοντες ὅτι ὥρα τῆς θροσχῆς ἐστί, χο-
» ρεύουσιν αἶι, τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης ἀφανῶν ὄντων,
» ἔνεκα τῶν κλάδων τῶν συνεχῶν δένδρων, καὶ ὅτι θρογντή
» ἐστὶν ἡ φωνὴ τῶν ἐν τοῖς ὕδασι τῆς Ἰαμουναῖς ἐλε-
» φάντων.
6. «Αἱ ἐν τούτῳ τῷ ὀρυμῶνι θυγατέρες τοῦ ἐρημάρχου,
» περιγελῶσι τὰς ἐν ταῖς πόλεσιν, ἔχουσαι ὡς κοσμήματα
» Γούνζας μεμιγμένας μαργαρίταις, ἐξαχθεῖσιν ἐκ τῶν
» κεφαλῶν τῶν ἀγρίων ἐλεφάντων, καὶ ἱμάτια ἐκ δερμά-
» των παρδάλεων.
7. «Καθὼς τὸ δάσος τοῦτο, καὶ περ ἐκ φύσεως ἀγλὸν,
» ἀγλαότερον ὅμως γίνεται ἐκ τῆς ἀγλαίας τοῦ Ἐαρος,

1. Βασάντα, ἡ δέμητος ὥρα τοῦ Ἐαρος· κατὰ μὲν τὴν Βέδαν, ὁ Μάρτιος καὶ Ἀπρίλιος· κατὰ δὲ τὴν Πουράναν, ὁ Φεβρουάριος καὶ Μάρτιος.

2. Ἐν τοῖς ἐξῆς διεξέρχεται ὁ ποιητὴς ἀστεῖως τὰς χάριτας τοῦ Ἐαρος καὶ τοῦ ἄλσους.

3. Ἀσκησιν ποιεῖ εἰς ἄμυναν τοῦ Ἡλίου.

- » οὕτω καὶ τὸ πρόσωπον τῶν γυναικῶν, καὶ περ ἐκ φύσεως
 » λαμπρὸν, λαμπρότερον ὅμως τῆς Σελήνης γίνεται ἐκ
 » τῶν λιθοκολλήτων χρυσῶν ἐνωτίων.
8. « Ἰδὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἑαρος, ἀπελαύνουσιν μὲν τὰς γε-
 » ράνους, ὑπερεκβαλχεύουσιν δὲ τὰ σμήνη τῶν βομβυ-
 » λίων, ἐξ ἧς καὶ ἡ γῆ τοῦ ἄλσους ἡγλαίσθη τοῖς ἰλαδὸν
 » ἱπταμένοις χησίν, οἳ εἰσιν οἱ φαινόμενοι οὗτοι ἀνθρώ-
 » δεις βλαστοί.
9. « Ἐγὼ νομίζω ὅτι, τοῦ οὐρανοῦ ἐκταθέντος εἰς τὸ λαβεῖν
 » εὐωδίαν ἐκ τῶν πολλῶν εὐόσμων ἀνθέων, καὶ ἐκ τούτου
 » διὰ μακροῦ τοῦ χρόνου διαπερωμένου ὑπὸ τῶν ἵππων
 » τοῦ ἄρματος τοῦ Ἡλίου, ἡ ἡμέρα ἀναγκαίως ἤξησεν.
10. « Ἢ δὲ νύξ αὕτη ισχνότητα, οἶμαι, ἔχει ἐκ λύπης, βλέ-
 » πουσα τὴν κυρίαν ἑαυτῆς Σελήνην, νικηθεῖσαν ὑπὸ τῆς
 » πολλῆς ἀγλαΐας τῶν προσώπων τῶν γυναικῶν, τῶν
 » ἀγλαϊζομένων ἐξ αἰτίας τοῦ Ἑαρος.
11. « Καθὼς δὲ, ὡς οἶμαι, αἱ ἡμέραι αὗται ἐκάστοτε αὐξά-
 » νουσιν ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ Ἑαρος, τὸν αὐτὸν τρόπον
 » καὶ αἱ νύκτες αὗται συστέλλονται ἐξ αἰσχύνης, ὥς περ
 » νεόγαμοι γυναῖκες ¹.
12. « Παρὰ μὲν ταῖς συνούσαις ἀνδράσιν, ἡ μὲν ἡμέρα, καὶ περ
 » μακρὰ, μακροτέρα φαίνεται ². ἡ δὲ νύξ, καὶ περ βρα-
 » χεῖα, βραχυτέρα· παρὰ δὲ ταῖς θλιβομέναις τῇ ἀπουσίᾳ
 » τῶν ἀνδρῶν, ἡ μὲν ἡμέρα, καὶ περ μεγάλη, μικρὰ φαί-
 » νεται ³, ἡ δὲ νύξ, καὶ περ μικρὰ, μεγάλη.

1. Αἱ ἡμέραι, ὡς ἄνδρες, αἱ δὲ νύκτες, ὡς γυναῖκες.

2. Ἀδημονοῦσι πότε ἐλεύσεται ἡ νύξ, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἡμέρα φαίνε-
 ται μακροτέρα.

3. Ἐνασχολοῦνται τοῖς οἰκιακοῖς ἔργοις, ἡ ἐλπίζουσιν ἔλευσιν τοῦ
 ἀνδρός, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἡμέρα φαίνεται μικρὰ, καὶ περ μεγάλη.

13. «Πολλή δέ τις καὶ δριμεῖα θερμότης ἐγένετο τοῦ Ἡλίου ¹,
 » τρεπομένου κατὰ τὸ βόρειον μέρος, ὥσπερ ὀξυνθεῖσα τῇ
 » θερμότητι τοῦ πυρίνου ὀμματος τοῦ Σίβα, τοῦ ἐνδια-
 » τρίβοντος ἐκείνῳ τῷ βορείῳ μέρει.
14. «Τὰ δ' ἄστρα, ἃ εἰσιν αἱ ῥανίδες τοῦ ἐν τῷ προσώπῳ
 » ἰδρωτός ², ὥσπερ θερμανθέντα ἐκ τῶν πολλῶν καὶ σφο-
 » δρῶν ἀκτίνων τοῦ Ἡλίου, ἀφῆκαν τὸν οὐρανὸν, καὶ
 » προσῆλθον τῷ προσώπῳ τῆς σεληνοπροσώπου, νομίζοντα
 » ὡς ὁ ἀνὴρ αὐτῶν ἐστὶν ἡ Σελήνη ³.
15. «Καθὼς δὲ τοῦτο τὸ Ἐαρ θίγει καθ' ἐκάστην τὰ πρόσωπα
 » τῶν ἐλαφοφθάλμων γυναικῶν, εἰς τὸ γενέσθαι ὄπλα
 » τοῦ Ἔρωτος, οὕτω καὶ αὕτη ἡ Σελήνη θίγει τὴν στιλ-
 » πνότητα ἑαυτῆς ἐκάστοτε, ὥσπερ ἐρίζουσα.
16. «Ἐν τούτῳ τῷ Ἐαρι, τὸ μὲν σεληνοειδὲς πρόσωπον τῆς
 » γυναικὸς χρίει βασιλέα παγκόσμιον τὸν Ἔρωτα, ταῖς
 » ῥανίσιν τῶν ἰδρωτῶν τῶν ἐκ τοῦ πόνου τῆς μετὰ τοῦ
 » ἀνδρὸς παιδιᾶς· ἡ δὲ Κοκιλὰ ἄδει ⁴.
17. «Ἡ Κοκιλὰ, γενομένη ἐρυθρὰ τὸν ὀφθαλμὸν ⁵ θυμῷ πῶς,
 » ἄδουσα τοῦτο ἀγορεύει· «Οὗτος ὁ Ἔρως νικᾷ τοὺς τρεῖς
 » κόσμους, χρώμενος, ὡς ὄπλῳ, τῷ ἐμῷ ἰμερόεντι κελαδῆ-
 » ματι· οἱ γε μὴν ἀνθρωποὶ λέγουσι τοῦτον ὀπλόανθον ⁶.»
18. «Οὗτος ὁ ἀὴρ ὀλισθήσας ἔπεσεν ἐκ τῆς οὐρανομήκους

1. Τὰς θερινὰς τροπὰς ἐννοεῖ.

2. Τὰς ῥανίδας τοῦ ἐν τῷ προσώπῳ ἰδρωτός ἐκ τοῦ καύματος, ἄστρα ἐννοεῖ, τὸ δὲ πρόσωπον Σελήνην.

3. Τὰ ἄστρα λέγονται Τα ρὰ παρ' Ἰνδοῖς ἐπὶ θηλυκοῦ γένους· ἡ δὲ Σελήνη ἀρσενικοῦ γένους ἐστὶ, καὶ διὰ τοῦτο λέγεται ἀνὴρ, τουτέστι κύριος τῶν ἄστρων, διὰ τὴν ἣν ἔχει κρείττονα λαμπρότητα.

4. Κοκιλὰ λέγεται ὁ κόκκυξ, ὃς κρίνεται ἐν Ἰνδία ὡς ἀηδὼν.

5. Ὁ Κόκκυξ ἐρυθρὰ ἔχει τὰ ὄμματα.

6. Λέγουσι δηλονότι, ὅτι διὰ τῶν ἀνθέων, ὡς ὄπλων, νικᾷ.

- » κορυφῆς τοῦ ὄρους Βινδεᾶ, καὶ ὠλιγοθύμησεν· εἶτα δ' ἄ-
 » ναπνεύσας, ὡς ῥίπλιν, τοῖς ὡσί, καὶ ὡς ὕδατι, τῷ
 » ῥέοντι χυμῷ τῶν ἀγρίων ἐλεφάντων, ἡρέμα πνέει.
19. « Οὗτος ὁ ἄῃρ, φοβηθεὶς τοὺς ὄφεις ¹, τοὺς ἐν ταῖς δέν-
 » δρεσι Σανδάνοις τοῦ ὄρους Μαλαΐα ἐμφωλεύοντας, βου-
 » λομένους αὐτὸν καταπιεῖν, ἐδραπέτευσεν· ἐλέπων δ' ἐν-
 » ταῦθα τοὺς πλοκάμους ² τῶν εὐοφθαλμων γυναικῶν,
 » σαλευομένους ἐν τῷ ἄδειν, ἐκ πολλοῦ φόβου ἡρέμα πνέει.
20. « Οὗτος ὁ ἄῃρ, καὶ περ ποθεῖς ἐκ τῶν σπηλαίων τῶν
 » ὄρεων Μαλαΐα, Τρικούτα καὶ Βινδεᾶ, πνέων εὐφραίνει
 » ἡμᾶς, συμμιγόμενος τῷ ἀέρι τῶν ἐκ τῶν κινουμένων μα-
 » στῶν τῶν ἐλαφοφθαλμων γυναικῶν τῆς Κεραλᾶς χώ-
 » ρας, σαλευομένων ἐν τῇ παιδιᾷ αἰώρᾳ (κρεμαστῇ).
21. « Ἰδὲ, οὗτος ὁ ἐξ ὄρους Μαλαΐα ἄῃρ ἡρέμα πνέει, ἐξ οὗ
 » διαρρεῖ τὰ νέα ἄνθη, τὰ ἐν τῷ δάσει· ὁ δ' Ἐρως παίζει,
 » πάθος ποιῶν ταῖς γυναιξί, ταῖς διεζευγμέναις τῶν ἀν-
 » δρῶν, καὶ ἀσχολούμενος ἐάλλειν ἄνθη, ὡς θέλῃ, θρο-
 » χηδὸν κατ' αὐτῶν.
22. « Ὁ ἐκ τοῦ ὄρους Μαλαΐα οὗτος ἄῃρ, ὁ ὢν ὡς στρατιώ-
 » τῆς τοῦ Ἐρωτος, τοιοῦτον μεγαλοῦργημα ποιεῖ κατὰ τῆς
 » στρατιᾶς τῶν ζηλοτύπων καὶ ἰσχυρογνωμόνων γυναικῶν,
 » ὥστε καὶ σῶμα ἔχοντα ξύλινον τὰ δένδρα, εὐφημίζειν
 » διὰ τῶν βομβυλίων, καὶ σείειν τὰς κορυφὰς αὐτῶν, ἡδό-
 » μενα ³.
23. « Ἐν τούτῳ τῷ Ἐαρι ταῦτα ἀγγέλλεται πρὸς τοὺς ἀποδη-

4. Ὁ γὰρ ὄφις λέγεται ἡεροφάγος, ζῇ δηλονότι ἐσθίων ἀέρα.

2. Ὁ πλόκαμος εἰλάζεται τῷ ὄφει, ὡς μακροειδής.

3. Ἐγκαταλείπουναι τὴν ζηλοτυπίαν καὶ ἰσχυρογνωμοσύνην, καὶ συμ-
 παίζουσι τοῖς ἀνδράσι καθ' ὧν ὠργίζοντο πρότερον, ἐρεθιζόμενοι· εἰς ἔρω-
 τα ὑπὸ τοῦ πνέοντος ἡδέως ἄερος.

- » μῆσαντας περὶ τὴν ἔω ἐν ὥρᾳ αἰσίᾳ ἄνδρας, ὑπὸ τῶν
 » διεξυγμένων γυναικῶν, τῶν πυρουμένων, καὶ ἐκ τῆς
 » ὀράσεως τῶν λωτῶν, καὶ οἰομένων τὴν παρέλευσιν μιᾶς
 » ὥρας ἔνα μῆνα·
24. « Σοῦ πορευθέντος, ὦ κύριε, μακράν, καὶ οἱ λωτοί, οἱ
 » ὅμοιοι τῷ προσώπῳ σου, θερμότητα προξενούσιν ¹. Ὁ
 » μὴν, μέχρις οὗ ὑπέσχου ἐλθεῖν, πέρας εἴληφε· σὺ δὲ καὶ
 » ἄχρι τοῦ νῦν οὐδ' ὀπωσοῦν μνημονεύεις μου ². »
25. « Ὁ Ἀσδόκας θάλλει φύλλοις ἀθρόοις, λακτισθεὶς ἐκ τῆς
 » ἀγλαίας τοῦ ἔαρος, ὥσπερ γυναικὸς βεβακχευμένης, ἧς
 » πόδες μὲν εἰσιν οἱ ἀγλαοὶ λωτοί, ἠχοῦντα δὲ περιπέ-
 » ζια, οἱ κλάζοντες χῆνες ³. »
26. « Νῦν ὁ ἔρως εἰσδύει τὴν καρδίαν τῶν ἀνδρῶν καὶ γυ-
 » ναικῶν, ἀνοίξας τὴν θύραν τοῦ φρονήματος ⁴ αὐτῶν τοῦ-
 » τοις τοῖς ἀγλαοῖς ἀνθεσι τοῦ δένδρου Παλάσσα, ὥσπερ
 » κλειδίους κυρτοῖς ⁵, πεποιημένοις ἐξ ἐρυθρᾶς λίθου (ἀν-
 » θρακος). »
27. « Αὕτη ἡ ἀγλαὰ Σαμπακὰ κατὰ πάντων τῶν ἀνθοφόρων
 » δένδρων ἔχει ἀεὶ τὰ πρωτεῖα τῆς καλονῆς ⁶. ἢ τὸ ἔαρ,
 » ὥς ἀνὴρ, ποιεῖ κοσμήματα πολλὰ χρυσοειδῆ καὶ εὐώδη,
 » ἃ εἰσι τὰ ἄνθη. »
28. « Τίνα ἀστειότητα οὐ ποιεῖ σήμερον ὁ Βακούλας ⁷, ὥσπερ

1. Ψυχρὸς γὰρ ὁ λωτός.

2. Νομίζει, ὡς ἡ παρελθούσα μία ὥρα εἰς μὴν ἔστι.

3. Μυθολογοῦσιν, ὡς τοῦτο τὸ δένδρον λακτισθὲν ὑπὸ γυναικὸς μεθυ-
 ούσης, θάλλει καὶ ἀνθοφορεῖ.

4. Τὸ φρόνημα, ὃ εἶχον πρότερον, καὶ οὐκ ἔκλινον εἰς τὸν Ἑρῶτα,
 νῦν καταβαλόντες αὐτὸ, ὑποκλινεῖς ἐγένοντο.

5. Ἐρυθρὰ τὰ ἄνθη τοῦ Παλάσσα καὶ κυρτά.

6. Τὸ δένδρον τοῦτο φύει ἄνθη χρυσοειδῆ.

7. Βακούλας, φυτὸν φέρον ἄνθη κιβρώσειδῆ τὸ χρώμα.

» μεθύων, μετασχών τοῦ οἴνου τοῦ ἐν στόματι τῆς εὐστό-
 » μου γυναικὸς ¹; γελᾷ διὰ τοῦ γάνου τῶν ἠνεφγμένων
 » ἀνθέων, ἄδει διὰ τῶν βόμβων τῶν βομβυλίων, καὶ
 » παραφέρεται τῷ ἀέρι ².

29. « Τὸ φυτὸν τοῦτο, ὁ Κουραβάκας, ἀγκαλισθεὶς ὑπὸ τῆς
 » καλῆς νέας, προσελθούσης, τῆς ἐχούσης μαστοὺς ὡς τὰς
 » ἑξοχάς, τὰς ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ ἐλέφαντος τοῦ Ἰνδρα,
 » ἔτυχεν εὐθέως ἀνθέων λευκῶν ³, ὡς λαμπρῶν ἐγκωμίων.

30. « Ὁ Τιλακᾶς οὗτος, ἰδὼν τὴν καλὴν ῥίπτουσαν ἐπ' αὐ-
 » τὸν πολλὰς βολὰς ὀμμάτων, ἐμάνη τῷ ἔρωτι ⁴· ἐρῶν
 » δ' εὐπρεπέας, θεὶς ἐπὶ κεφαλῆς ἄνθη νέα, τίνι φίλτρον
 » οὐ προξενεῖ;

31. « Ὁ Κουβζακᾶς ⁵ οὗτος, ἔχων ἄνθη πολλὰ, καὶ θυμιώ-
 » μενος θυμιάμασι λιβάνου καὶ καφούρας ⁶, καὶ ἄδων
 » διὰ τῆς γλυκείας φωνῆς τῶν θηλέων βομβυλίων, ἔλ-
 » κει πρὸς ἑαυτὸν τὴν ἀγλαίαν τοῦ Ἑαρος, ὡς γυναῖκα.

32. « Ὡ καλὸν Ἑαρ, ὦ βασιλεῦ τῶν ὠρῶν, ὦ ἀδελφὲ τῆς
 » ἀγλαίας τῆς γῆς ⁷, τοῦτο τὸ δένδρον ὁ Σαχακάρας (ἡ

1. Πλύνασα τὸ στόμα ἡ γυνὴ οἴνω, ῥίπτει τὸ ἀπόπλυμα εἰς τὸ δέν-
 δρον· ἐκ δὲ τούτου ἀνθοφορεῖ.

2. Ἰδία ταῦτα τοῦ μεθύοντος· τὸ γελᾶν, τὸ ἄδειν καὶ τὸ παραφέρεσθαι
 καὶ σφαλερῶς θαδίζειν.

3. Διὰ τῆς περιπτύξεως καλῆς γυναικὸς τοῦτο τὸ δένδρον ἀνθοφορεῖ.

4. Δένδρον ἀνθοφόρον· ἀνθοφορεῖ δὲ, ὡς φασι, διὰ τῆς βολῆς τῶν ὀμ-
 μάτων καλῆς γυναικός.

5. Ὁ Κουβζακᾶς δένδρον ἀνθοφόρον ἐστί.

6. Οἱ γὰρ φυτοκόμοι ἐν Ἰνδῇ θυμιῶσιν ἔνια τῶν δένδρων, ἡ μέλι τι-
 θεασιν εἰς θεραπείαν. Καθὼς δηλονότι ὁ ἐραστὴς καὶ στεφάνους τιθησιν
 ἐξ ἀνθέων, καὶ θυμιᾷ τὴν κόμην αὐτοῦ εὐώδεσι θυμιάμασι, καὶ ἄδει εἰς
 τὸ ἀρίσκει τῆς γυναικὸς, οὕτω καὶ τὸ δένδρον τοῦτο κ.τ.λ.

7. Ὅτε γὰρ τὸ Ἑαρ ἐστί, καὶ ἡ ἀγλαία τῆς γῆς πάρεστι.

- » Ἄμρα) θάλλει, ἡ δὲ Κοκίλᾳ ᾄδει μέλος παναρμόνιον,
 » συναδόντων τῶν βομβυλίων ¹.
33. » Ἰδὲ, τῶν περιστερῶν ² οἰστρουμένων τῷ πρὸς τὰς θη-
 » θηλείας ἔρωτι, μαينوμένων τε καὶ φωνουσῶν ἡδέως, ἡ
 » Ῥαμβᾷ ³ αὕτη, ὥσπερ ἑαλωκυῖα τοῦ ἔρωτος τῇ σφοδρᾷ
 » περιπτύξει τοῦ ἔαρος, γλυκύτητα δίδωσι τῷ χυμῷ τῶν
 » οἰκείων ἀνθέων.
34. » Ἡ νέα Μαδαβὴ ⁴ αὕτη ἀγλαΐζεται ἐν τῇ ἐντεύξει τοῦ
 » ἔαρος, ὡς ἀνδρὲς, ἐκφαίνουσα πολλὰς ῥανίδας ἰδρωτός ⁵,
 » αἱ εἰσι τὰ νέα ἄνθη, καὶ φρίκην ἔχουσα, ἥ ἐστίν ἡ πλη-
 » θὺς τῶν ἐφιζανόντων βομβυλίων.
35. » Ἰδὲ, αἱ νέαι Ναλικέραι ⁶, μὴ ἔχουσαι πω μαστοῦς, ὅ
 » ἐστι καρποὺς, ἀγκαλιζόμεναι, ὡς ἀνήλικες παρθέναι, τὸν
 » ἡρέμα πνέοντα ἀέρα, ὡς παῖδα παίζοντα, γελῶσαι, ὅ
 » ἐστὶν ἀνθοῦσαι, παίζουσι πρὸς ἀλλήλους.
36. » Πόσα σμήνη βομβυλίων οὐ νομίζονται ὡς θέλη παμ-
 » πληθῇ ἄνθινά τοῦ ἔρωτος, γενόμενα λευκὰ τὸ σῶμα ἐκ
 » τοῦ λευκοῦ χυμοῦ τῶν ἀνθέων τῶν φοινίκων, ἐμβομβοῦν-
 » τα καὶ ἀεροποροῦντα ⁷ ;
37. » Τίνος καρδίᾳ χαρὰν οὐ δίδωσι τὸ φυτὸν ὁ Σινδουβά-

1. Οἱ μὲν βομβύλιοι ὡς κιθάραι, αἱ δὲ Κοκίλαι ὡς μουσικοί.

2. Εἶδος περιστερῶν, Παριβὰ κοινῶς ὀνομαζομένων.

3. Ἡ Ῥαμβὰ κοινῶς λέγεται Κιλὰ· χυμὸν δὲ πολὺν καὶ γλυκὺν ἔχει τὸ ἄνθος αὐτῆς.

4. Μαδαβιτατὰ κοινῶς· ἔστι δ' ἀναδενδράς.

5. Πάθη τοῦ ἔρωτος ὁ ἰδρωτὶς καὶ ἡ φρίκη τῇ γυναικὶ ἐν τῇ ἐντεύξει τοῦ ἀνδρός.

6. Αἱ κοινῶς Ναργέλαι, αἱ καρποφοροῦσι τὰ Ἰνδικὰ κάρυα, ἃ εἰσιν ὡς πέπωνες.

7. Λευκὸν τὸ ἄνθινον βέλος τοῦ ἔρωτος· τὸ δὲ βέλος ἀεροπορεῖ, καὶ ἤχον ποιεῖ.

- " ρας ¹, ἔχων ἀνθοφόρους βλαστοὺς σαλευομένους καὶ φέ-
 " ρων, ὥς περ δοῦλος, τόξα πολλὰ καὶ βέλη τοῦ Ἑρωτος, τοῦ
 " νικητοῦ τῶν τριῶν κόσμων ;
 38. " Ἰδὲ, ὁ ἀήρ οὗτος, πιὼν χυμὸν γλυκὺν φύσει, ὡς οἶνον,
 " ἐκ τοῦ δένδρου Μανδούκα ², περὶ ὃ ἐπιφοιτῶσι καὶ ἐμ-
 " βομβοῦσι θήλεις βομβύλιοι, φέρεται ὥς περ μεθύων ³,
 " καὶ πίπτων ἐξ ὑψηλοῦ μέρους, γελᾶν ποιεῖ τὰ ἄνθη ⁴.
 39. " Ἀγλαΐζεται ἡ ἀγλαΐα τοῦ Ἑαρος, ὡς γυνὴ πάγκαλος,
 " ἔχουσα χεῖρας τὰ ἀπαλὰ φύλλα τοῦ δένδρου Ἀσδόκα ⁵,
 " καὶ φωνὴν ἀξίαν ἀκοῆς, τὴν γλυκεῖαν φωνὴν τῆς Κοκι-
 " λᾶς, καὶ πρόσωπον, τὸν γελῶντα λωτὸν, καὶ μαστοὺς,
 " τοὺς καρποὺς τοῦ δένδρου Μανζούλα ⁶, καὶ γραφὰς καὶ
 " χρίσματα ἐκ Σανδάνου καὶ Κρόκου, τὰ πολυποίκιλα ἄνθη.
 40. " Ὁ βομβύλιος οὗτος, ἐπιφοιτήσας τοῖς νέοις ἄνθεσι τοῦ
 " Καρνικάρα ⁷, καὶ περ ὄντα ἄνευ εὐωδίας, νομίσας αὐτὰ
 " τὰ ἄνθη τῆς Σαμβάκας, γεύεται ἄσμενος χυμοῦ, ὃς ἐγε-
 " νετο ἡδὺς ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, τοῦ ἔχοντος εὐωδίαν
 " ἐξ ἄλλων εὐόσμων ἀνθέων.
 41. " Ἰδὲ, ὦ Ἀρζούνα! οὗτος ὁ ἐν τῷ ἄλσει ῥίπτων βέλη

1. Ὁ Σινδουβάρας λέγεται Μιουρὴ κοινῶς· ἔστι δὲ θάμνος ἔχων ἄνθη ἐπιμήκη καὶ βλαστοειδῆ, οὗ ὁ μὲν βλαστός ἐστιν ὡς τόξον τοῦ Ἑρωτος, τὸ δ' ἄνθος ὡς βέλος.

2. Μαουβὰ κοινῶς. Ὁ καρπὸς τούτου τοῦ δένδρου συκοειδής ἐστι καὶ γλυκύς· ἐκ δὲ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ ποιοῦσι οἶνον οἱ Ἰνδοί.

3. Καθὼς ὁ μεθύων παραφέρεται καὶ πίπτων γέλωτα προξενοῖ τοῖς ἀνθρώποις.

4. Γανοῖ, ἀνοίγει τὰ ἄνθη.

5. Τούτου τὰ νεογενῆ φύλλα ἐρυθροειδῆ εἰσι, καθὼς καὶ αἱ παλάμει τῶν χειρῶν.

6. Ὁ καρπὸς τούτου ἐστὶν ὡς κυδώνιον, κατὰ τε τὸ σχῆμα καὶ τὸ χρώμα· Βαρράχάρα δὲ κοινῶς λέγεται.

7. Cassia fistula ἔσθμ. ὁ μεταφρ. εἰς τὸ περιθώριον. (Στμ. τ. ἐκδ.)

- » πολλὰ μέλανα, τρέμειν ποιεῖ τοὺς ὁδίτας ¹.» — «Μήπως,
 » ἔφη ὁ Ἀρζούνας, ἔστι τις Κιράτας ²; » — «Οὐχί, εἶπεν,
 » ἀλλὰ Κιγκράτας, ἐφ' ὃν ἵπτανται μέλανες βομβύλιοι.
 42. «Οὗτος ὁ βομβύλιος περιφοιτᾷ τῇ δε κακεῖσε, ζητῶν
 » τὴν ἀξιοπρέπειαν, ὥς περ διανοούμενος τὰ δε ἐν ἑαυτῷ.
 » Ἐν ποτέρῳ ὁ μέλας διαπρέπει ἐν τῷ δένδρῳ Καρουνικᾷ,
 » τῷ ἔχοντι ἄνθη λευκά; ἢ ἐν τῷ Κανσανάρῳ, τῷ ἔχοντι
 » ἐρυθρά; »
 43. «Ὁ Βομβύλιος, ὥς περ ἀποσταλθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἑρωτος, ὁ-
 » φραίνεται ἐπισπερχῶς τῶν ἀνθέων ἐν ἄλσει Καρδαμώμου,
 » Βισικίλα, Πριάλα, Καγκολάκα, Δαμανάκα, καὶ Βαναμα-
 » λίκα, εἰς ἐπίγνωσιν ἀνθέων, γενησομένων ἀξίων βελῶν ³.
 44. «Τέρψωμεν οὖν, ὦ Ἀρζούνα, τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν τῶν
 » πολιτῶν νῦν ἐν τούτῳ τῷ ἄλσει, ἐν ᾧ πνέει ἀὴρ εὐώδης
 » ἐκ τῶν εὐόσμων ἀνθέων, τῶν ἀνθούντων ἐν τῷ Ἑαρι.»
 45. Τοιούτοις λόγοις εὐφραίνοντες τὴν καρδίαν ἑαυτῶν ὁ, τε
 Κρισνᾶς καὶ ὁ Ἀρζούνας, ἐποιοῦν μετὰ τῶν λοιπῶν διὰ
 τῆς ἀπολαύσεως λυσιτελῇ τὴν τερπνότητα τοῦ ἄλσου,
 ὁ τερπνὸν ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Ἑαρος.
 46. Χαίροντες δὲ τῇ χάριτι τοῦ χαρμοσύνου Ἑαρος, περιήρ-
 χοντο τὸ ἄλσος Κανδάβαν λίαν σχολαίως οὗτοι οἱ νεανίαι,
 μετὰ γυναικῶν, μύλις ἔλκοντες τὰ ὄμματα ἑαυτῶν προ-
 σηλωμένα τῇ πρώτῃ θεωρίᾳ, καὶ θαυνομένοι, ὡς οἶμαι,
 τῇ ἡδονῇ ⁴.

1. Οἱ ἀποχωριζόμενοι τῶν ἑαυτῶν γυναικῶν καὶ ἐν ὁδῷ ὄντες, βλέ-
 ποντες τὰ ἄνθη ἐν τῷ Ἑαρι, εἰς ἔρωτα ἔρχονται καὶ τρόμῳ κατέχονται.

2. Παίξει πρὸς τὰς λέξεις ὁ Ποιητής. Σιλιμούκα λέγεται καὶ τὸ βέλος
 καὶ ὁ βομβύλιος. Κιράτας, ἄγριος ἄνθρωπος ἐν ὕλῃ διαιτώμενος. Κιγ-
 κράτας δὲ εἶδος δένδρου.

3. Εἰς τὸ γυνῶναι ποῖον ἄνθος ἄξιον ἔσεται βέλος τοῦ Ἑρωτος.

4. Διὰ τοῦτο λίαν θρᾷδεως ἐπορεύοντο, ἐπειδὴ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἦσαν
 προσηλωμένοι τῷ πρώτῳ τόπῳ καὶ βεβαρυμένα πως τῇ ἡδονῇ τὰ σώματα.

47. «Σήμερον ¹ ὁ σὸς ἐραστὴς ἡδυλογίαις καὶ κολακείαις
 « ἔλκύσαι σε θούλεται πρὸς ἑαυτόν· ἄφες ταύτην τὴν ὑπερ-
 « φροσύνην, ὧ μωρὰ, σκόπησον τοῖς ἐσωτερικοῖς ὀφθαλ-
 « μοῖς τοῦτον τὸν ἐμὸν λόγον, καὶ στέρξον.
48. «Οὐκ οἶδας, ὡς ἡ ἀντερωμένη καὶ ἀντιζήλος ἡδύλογός
 « ἐστίν; οἱ δ' ἄνδρες, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὑποχείριοι γί-
 « νονται τῇ ἡδυλογίᾳ καὶ κολακείᾳ. Εἰ οὖν αὐτὸς ἐν ταύτῃ
 « τῇ τοῦ Ἑáros ὥρᾳ συμπαίξει καὶ συνέσται ἐκείνῃ, ἡ δυσ-
 « φημία σου αὕτη οὐκ ἔσται ὡς τύμπανον;
49. «Αὐταὶ αἱ ἡμέραι τῆς χαρᾶς τοῦ Ἑáros, ὧ φίλῃ, δυσφó-
 « ρητοὶ εἰσιν, ἐν αἷς φοβερά πως πέφυκε πάντα τὰ μέρη
 « τῆς γῆς ἐκ τοῦ ἤχου τοῦ τόξου τοῦ Ἑρωτος, καὶ ἐκ τῶν
 « ρωνῶν τῶν Κοκιλῶν, καὶ ταπεινὸν τὸ φρόνημα τῶν
 « μεγαλοφρόνων γυναικῶν ².
50. «Ἡ καταστασίς σου αὕτη ἐστί· τὸ στῤῥμά σου, τὸ ἐξ
 « ἀπαλῶν λωτῶν ³, ἐμαράνθη ἐκ τῆς συστροφῆς καὶ περι-
 « στροφῆς τοῦ πεπυρωμένου σου σώματος. Καθ' ἡμέραν
 « λωτοὺς κομίζουσί σοι· ἐγὼ δ' ἐγενόμην, ὧ ὀργίλῃ, ἐν
 « τῷ κόσμῳ ἀναπολόγητος ⁴.
51. «Πίπτω πρὸ τῶν ποδῶν σου· ποίησόν μοι χάριν· ἔστω
 « σήμερον ὁ ἐχθρός σου ἀτυχῆς τοῦ οὐ ἐφίεται ⁵.» Ἐκ τοιού-
 « των λόγων φρονίμου φίλης εἵλκυσε πρὸς ἑαυτὴν τὸν ἐρα-
 « στὴν ἐρωμένη τις.
52. Ἑραστὴς τις ἀψάμενος ἀμφοτέραις τῶν ποδῶν ἐρωμένης

1. Ἐν τοῖς ἐξῆς ἡ μαστροπὸς διαλέγεται πρὸς ἐρωμένην ὑπέρφρονα καὶ ἄτεχτον.

2. Αἱ γυναῖκες δηλ. ἥττονες γίνονται τοῦ Ἑρωτος.

3. Λωτοὺς ὑπετίθη εἰς τὸ καταψύξει τὸ πεπυρωμένον σῶμα ἐκ τοῦ Ἑρωτος.

4. Δηλονότι, εἰ εἴπω τι τοῖς ἐρασταῖς περὶ σοῦ, οὐκ εἰσακούομαι.

5. Ὁ ἐχθρός ἐφίεται τοῦ μὴ πεισθῆναι, μὴδ' ἀρέσαι τῷ ἐραστῇ.

υπέρφρονος καὶ ἀτέγκτου, κολακείαις ἐχρῆτο ἐπὶ φιλό-
τητι· ἀναβλέπων δὲ στυγνὸς τὸ πρόσωπον, καὶ μὴ
βλέπων τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἐκ τῶν υπερόγκων μαστῶν,
καὶ περ ὄντων ἐφετῶν, ἔλυπεῖτο.

53. Τοιαῦτα δέ τις προὔτεινε, σκηπτομένη ¹, εἰσδύσα εἰς
τὸ ἐνδότερον τοῦ ἄλσους, ὅποι ἐπορεύθη πρότερον ὁ ἔρα-
στής, οὗ ἡ δέησις (ἐκλιπάρησις) ἀπερρίφθη· «Σκεπτέον,
» ὦ φίλη, ὅποια τις ἐστὶν ἐκείνη ἡ Κοχιλὰ, ἧς ἡ φωνὴ
» ὁμοιοῦται τῇ ἐμῇ.»

54. Ἐτέρα δέ τις ἐξελιπαρεῖτο ὑπ' ἔραστοῦ, πταίσαντος πρό-
τερον μεγάλη ²· καὶ τοι δὲ ἐκ λήθης, ὅτε ἰκέτευεν, ἄλλης
ἀντιζήλου ὄνομα ἐξεφώνησεν, αὕτη ὅμως οὐκ ἤκουσεν ἐκ
τοῦ ἤχου τῆς χορδῆς τοῦ τόξου τοῦ Ἑρωτος ³, καὶ εἰσέδου
μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἄλσος.

55. «Πῶς αὕτη ἀφαιρέσει τὴν οἴοισιν;» οὕτω λέγων ἐν ἑαυτῷ
ἐραστής τις, κύψας ἔγραφε κατὰ γῆς ⁴· ἐν ταύτῳ δ' ἐκεί-
νη, θλιβομένη τοῖς δεινοῖς βέλεσι τοῦ Ἑρωτος, ἐκλιπαρή-
σασα λίαν, ἤγαγεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἐνδότερον τοῦ ἄλσους.

56. Ἄλλος δέ τις, ἐπακολουθῶν ἐρωμένη, ἐβούλετο ἄψασθαι
τῶν μαστῶν αὐτῆς· αἱ δὲ χεῖρες αὐτοῦ, καὶ περ ἐκτετα-
μέναι, μόλις προσεπέλασαν ταῖς μασχάλαις, ἐκ τῶν ἐπι-
προσθούντων μεγάλων αὐτῆς γλουτῶν.

57. Ἄλλη τις, οἰστρηθεῖσα, εἶπε ταῖς φίλαις καθ' ὑπόκρισιν·
«Πόνος ἐστὶ μοι ἐκ τῆς ὁδεύσεως.» ἐκτείνουσα δὲ τὰς
χεῖρας, οὐκ ἐξικνεῖτο ἐπιθεῖναι αὐτάς, ὥς ἐρείσμασι, τοῖς

1. Τοῦτο ἦν σκῆψις· ἐκείνης γὰρ ἡ βούλησις ἦν, συνεῖναι τῷ ἐραστῇ,
δὲν πρότερον ἀπέβηκε, καὶ διὰ τοῦτο εἰσέδου τὸ ἄλσος, ὅπου ἦν ὁ ἐραστής.

2. Ἑπταίσα, διότι ἡγάπα πλέον τὴν ἀντιζήλον.

3. Ἐμβεβουημένη ἦν τῷ Ἑρωτι, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἤκουσε.

4. Ἴδιον τῶν συννόων τὸ γράφειν κατὰ γῆς τῷ δακτύλῳ τῆς χειρὸς,
ἢ τοῦ ποδός.

ὁμοις τοῦ ἔραστοῦ, ἐμποδιζόντων τῶν μεγάλων καὶ ὑπε-
ρόγκων αὐτῆς μαστῶν.

58. Ἄλλος τις, μὴ γινώσκων ποῖ ἐπορεύθη ἡ ἔρωμένη, ἢ
ὤδευε λίαν ταχέως, ὡς γεγυμνασμένη τῇ ἀνδρικῇ συνου-
σίᾳ ¹, ἔδραμε, καὶ προσελθὼν ἐξεφώνησεν, ὑποκρινόμενος,
ὡς προσεπλάκη τὸ φόρεμα αὐτοῦ θάμνη τινι· καὶ οὕτως
ἔτρεψε τὰ ὄμματα αὐτῆς πρὸς ἑαυτόν.
59. Ἄλλη τις, θαρρυνομένη τοῖς παχέσι γλουτοῖς καὶ ὑπερόγ-
κοις μαστοῖς, θραδέσι ποσὶν ἐβάδιζεν· ὁ δ' ἔραστῆς, ἔχων
αὐτὴν τοιαύτην ἐν καρδίᾳ, ἐπηκολούθει καὶ αὐτὸς σχο-
λαίως ² ἐξ ἀνάγκης.
60. Καὶ τις σεληνοπρόσωπος, ἡ ἡδονὴν παρεῖχε καὶ αὐτῷ τῷ
Ἔρωτι ἐκ τῆς περὶ τὴν αἰώραν (κρεμαστὴν) παιδιᾶς κατὰ
τὴν τοιαύτην ὥραν τοῦ Ἑαρος, κρατοῦσα τῇ καλῇ χειρὶ τὴν
καλὴν χεῖρα τοῦ ἔραστοῦ περιεπάτει ³.
61. Τὸ Ἑαρ, τὸ ἀνθοῦν εἰς ποίησιν ὄπλων τοῦ Ἑρωτος ⁴ ἡγλαί-
ζετο τοῖς ἀσύγκριτον χάριν καὶ ἀγλαίαν ἔχουσι σεληνοη-
δέσι προσώποις ἐλαφοφθάλμων γυναικῶν, ἐλθουσῶν εἰς τὸ
ἄλσος, τὸ συνηρεφεὲς χαρίεσι δένδροις καὶ φυτοῖς.
62. Αἱ ἐλαφρόφθαλμοι καὶ εὐειδεῖς γυναῖκες, αἱ ἐκαλλύνοντο
καλοῖς πολυειδέσι κοσμήμασιν ἐκ πολυτίμων λίθων, καὶ
εὐανθέστερον τοῦ χρυσοῦ εἶχον χρώμα, ἐπεθύμησαν παιῖσαι
ἐπὶ αἰώρων, αἱ διακινουῦνται, ὡς ἐνώτια τῆς ἀγλαΐας τοῦ
ἄλσους ⁵.

1. Ἀνδρικὴ συνουσία, ὅτε ὁ μὲν ἀνὴρ κεῖται ὡς γυνή, ἡ δὲ γυνή ἐπί-
κειται ὡς ἀνὴρ.

2. Ἐχων αὐτὴν τὴν βαρύσωμον ἐν τῇ ἑαυτοῦ καρδίᾳ, ἐβαρύνετο καὶ
αὐτὸς καὶ διὰ τοῦτο σχολαίως ἐβάδιζε.

3. Ἦρχετο εἰς τὸ παῖξαι ἐπὶ τῆς αἰώρας.

4. Τὰ βέλη τοῦ Ἑρωτος, ὡς προσείρηται, ἀνθινά ἐστι.

5. Ἡ ἀγλαΐα τοῦ ἄλσους ὡς γυνή.

63. Ἔως ἂν ὁ ἔραστος ἀναβιβάσῃ τὴν ἐρωμένην, ἐξαναστήσας ταῖς χερσίν, αὕτη πηδήσασα ἀνέβῃ εὐθέως τὴν αἰώραν, καὶ περ βαρυνομένη τοῖς μεγάλοις γλουτοῖς καὶ μαστοῖς, δεικνύουσα τὴν ἣν εἶχεν ἐλαφρότητα ἐκ τῆς καθ' ἐκάστην γυμνάσεως περὶ τὴν ἀνδρικήν καὶ ἀντίστροφον συνουσίαν.
64. Ἄλλη δέ τις ἐρωμένη, κρατηθεῖσα ταῖς χερσίν ὑπὸ τοῦ ἔραστοῦ, ἐτέθη ἄσμένως ἐν τῇ αἰώρᾳ, ὡς ὑπὸ τοῦ Ἔρωτος, τοῦ νικητοῦ τῶν τριῶν κόσμων, τίθεται ὅπλον ἐν μηχανῇ, ἀφ' ἧς ἐξικνεῖται ὁρμῇ ἐπὶ μῆχιστον.
65. Ἄλλη, βουλομένη ἀνελθεῖν εἰς τὴν αἰώραν, ἔθετο τὸν πόδα αὐτῆς, θς ἦν βεβαμμένος βαφῇ ἐρυθρᾷ Λακκίου, ἐπὶ τοῦ νώτου τοῦ ἔραστοῦ· ὁ δ' ἐφαίνετο ἐκ τοῦ ἐπὶ τοῦ νώτου ἵχνους τοῦ ποδὸς καὶ τῶν πέντε δακτύλων, ὡς περ Ἐρως, ἔχων φερέτρην πέντε βελῶν.
66. Ἄλλος, δραξάμενος τῆς ἐρωμένης ἐκ τῆς λεπτῆς ὀσφύος, ἀνέστησεν αὐτὴν εὐμαρῶς εἰς τὸ ἐπιθεῖναι τῇ αἰώρᾳ, ἐνταυτῷ δ' ἐνομίσθη μετὰ φόβου καὶ ὑπὸ τοῦ Σίβα, τοῦ νικητοῦ τοῦ Ἐρωτος, ὡς ὁ Ἐρως ἐστὶ, φέρων κεραυνὸν δυνάτὸν εἰς νίκην.
67. Τὰ πρόσωπα τῶν ἐπὶ τῆς αἰώρας γυναικῶν, ὄντα ἐν μέσῳ τῶν δύο χειρῶν, αἷ ἐκταθεῖσαι, ἐκράτουν τὰ ξύλα ἐκατέρωθεν τῆς αἰώρας, ἐφαίνοντο ὡς λωτοὶ, γεγεννημένοι βέλη ὑπὸ τοῦ Ἐρωτος, καὶ τεθειμένοι ἐν τόξοις πεποιημένοις ἐκ καυλῶν λωτῶν ¹.
68. Αὕτη ἡ κατὰ τὴν αἰώραν παιδιὰ ἀνέμεινθησκει τὰς ἐταίρας τῶν τῆς ἀντιστροφῆς συνουσίας, ἐν ᾗ τὸ μὲν σῶμα ὑποκεκαμμένον ἐστίν, ἡ δὲ κόμη διακεχυμένη, τὰ δὲ

1. Τὰ μὲν πρόσωπα, ὡς βέλη· οἱ δὲ βραχίονες, ὡς τόξα.

περικάρπια καὶ περιπέζια ἡχοῦσιν, οἱ δὲ γλουτοὶ διακί-
νοῦνται.

69. Ἐν τῇ κατὰ τὴν αἰώραν παιδιᾷ, πληττόμενος ὁ αἰθὴρ
τοῖς ἄκροις τῶν ποδῶν, ἐφάνη ἐν ἀκαρεῖ πλήρης ῥανίδων
ιδρώτων, τοῦτ' ἔστι διεσπαρμένων μαργαριτῶν, τῶν διαρ-
ραγέντων περιδεραίων τῇ βιαστικῇ κινήσει.
70. Ὁ Ἔρως ἐκ τῆς περὶ τὴν αἰώραν ἀγλαᾶς παιδιᾶς τῶν γυ-
ναικῶν, νομίσας ὑποχείριον τὸν τριττὸν κόσμον, ἔρριπτεν
ἄνθη ἐκ τῆς κόμης αὐτῶν διαλυθείσης, ὥς περὶ εἵλκεν
αὐτὰ ἐκ τῆς αὐτοῦ φαρέτρας ¹.
71. Καί τις γυνή, τῆς αἰώρας φερομένης ἄχρι τοῦ οὐρα-
νοῦ, ἀφῆκε τὰ ξύλα, ἃ ἐκράτει, καὶ κροτοῦσα τὰς χεῖ-
ρας σφοδρῶς, ἐφόβει τὴν ἐν Σελήνῃ ἔλαφον, προσερχομέ-
νην ἐκ τῶν ἡδέων ἁσμάτων, ὥς περ φοβουμένη μή που γέ-
νοιτο καὶ αὐτὴ κατάστικτος τὸ πρόσωπον.
72. Ἰδὼν δ' ὁ Ἥλιος τὸ ἐρυθρὸν ζεῦγος τῶν ποδῶν τινος κα-
ταφερόμενον, ἀφ' οὗ διῆκε μέχρι τοῦ οὐρανοῦ τῇ φορᾷ
τῆς αἰώρας, ἔτρεψε τὴν ὄρασιν εἰς τὰς δύο χεῖρας αὐ-
τοῦ, νομίσας ὅτι ἔπεσον οἱ δύο λωτοὶ, οὓς ἔχει ἀνὰ
χεῖρας ².
73. Αἱ εὐόφθαλμοι καὶ εὐφυεῖς περὶ τὴν τῆς αἰώρας τέχνην
γυναῖκες, οὐκ ἡδύναντο διευθετῆσαι τῇ χειρὶ, κρα-
τούσῃ τὸ ξύλον, τὸ ἀναπεπταμένον φόρεμα τῶν ἐκτετα-
μένων ποδῶν, καὶ διὰ τοῦτο ὀρθαὶ ἐγένοντο.
74. Ὅρθαι δ' οὕσαι, ἐφαίνοντο ὥς περ θεαί, παύζουσαι ἐν αἰ-
θήρι ἄνευ ἐρείσματος, τῶν αἰωρῶν μὴ ὀρωμένων σαφῶς,

1. Ἐκ τοιαύτης παιδιᾶς ἐρωτικῆς κατὰ πάντων ἄδει τὰ νικητήρια ὁ
Ἔρως· οὐδεὶς ἀνίκητος ἔσεται δηλ.

2. Δύω λωτοὺς ἐρυθροὺς ἔχει ἀνὰ χεῖρας ὁ Ἥλιος.

- φῶς, διὰ τὸ εἶναι λίαν στιλπναι, καὶ διαυγεῖς ποιημέναι ἐκ λαμπρῶν πολυτίμων λίθων.
75. Ὁ δὲ πολὺς ἰδρῶς τῶν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ὃς ἐγένετο ἐκ τῆς συνεχοῦς εἰς τὰ ἄνω καὶ κάτω φορᾶς, ἐξικμάζετο ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ ἀέρος, τοῦ ἐπιγινομένου ἐκ τῆς κινήσεως τῆς αἰώρας.
76. Τοῦ δὲ ἄσματος, ὃ ἦδον αἱ γυναῖκες ἐκ τῆς ἡδείας παιδιᾶς τῆς πρόσω καὶ ὀπίσω φερομένης αἰώρας, τούτου ἡ ἡχώ ἐξηχεῖτο (ἐξηκούετο) ἔνδοθεν τῶν λαιμῶν τῶν Κοκιλῶν, τῶν τοῖς ἄλσεσιν ἐνδιαιτωμένων¹.
77. Ὀθισμοὶ δ' ἐγίνοντο βίαιοι, οἳ ἦσαν αἱ ὀρμαὶ τῶν αἰωρῶν ἐκ τῆς ἄνω καὶ κάτω φορᾶς, εἰς τὸ ἀπόβαλεῖν τὸν ἐκ τῆς ἀντιζηλίας φθόνον τῶν γυναικῶν, ὃς οὐκ ἐξεβλήθη τοῖς τοῦ Ἔρωτος θέλεσι.
78. Τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ, πληττόμενον τότε τοῖς στερεοῖς ποσὶ τοῦ Ἀρζούνα, καὶ τοῦ Κρισνᾶ, καὶ τῶν λοιπῶν ἡρώων, τῶν σπουδαίων περὶ τὴν ἡδεῖαν παιδιᾶν τῆς αἰώρας, φαίνεται διεφθηγμένον πως μέχρι τῆς σήμερον, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῶν μεταξὺ διεσπαρμένων νεφῶν τῇ δε κακείσε.
79. Ὁ Ἔρως αὐτὸς, γενόμενος πολύμορφος, ὃς ἐστὶν αὐτοὶ οἱ νεανῖαι, οἱ φερόμενοι ἐπὶ τῆς αἰώρας, ὥςπερ ἀναπολιῶν τὴν παλαιὰν ἔχθραν, ἔφοδον ἐποίει εἰς τὸν οὐρανόν, τὸ κατάλυμα τοῦ ἐχθροῦ Σίβα, ἔχων τόξον ἀνθινον, ὃ ἐστὶ τὸ κινούμενον ἐκ μαργάρων περιδέραιον.
80. Τοῦ ἐραστοῦ καθημένου ἐν τῷ πλαγίῳ, πλάσμα ἦν ὁ φόρος τῶν γυναικῶν, ὅτι τάχα ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν αἰώραν,

4. Τουτέστιν ἡ γλυκυῖα φωνὴ τῆς Κοκιλᾶς ἡ ἡχώ ἦν τοῦ γλυκέος ἄσματος τῶν γυναικῶν.

καὶ διὰ τοῦτο κάτοχοι ἐγένοντο τρόμῳ, ἰδρῶτι, καὶ φρίκη, καὶ τεταραγμένῳ βλέμματι ¹.

81. Αἱ παλάμαι τῶν γυναικῶν καὶ τῶν ἀνδρῶν, ἐκλελυμέναι ὑπὸ τοῦ ἰδρῶτος ἐν τῷ κρατεῖν τὰ ξύλα, εὐτονοὶ ἐγίνοντο ἐκ τοῦ καταπίπτοντος χνοῦ τῶν ἀνθέων τοῦ δένδρου, κλονουμένου ἐκ τῆς εἰς τὰ πρόσω καὶ ὀπίσω φορᾶς τῆς αἰώρας.
82. Ὡς περ δὲ θυμωθέντες οἱ νέοι, ἀφέντες τὰς αἰώρας καταβεβρεγμένας, καὶ ἀχρήστους γεγενημένας εἰς παιδίαν καὶ θυμηδίαν, ἐκ τοῦ καταρρέοντος γλυκέος χυμοῦ ἀπὸ τῶν ἀνθέων τῶν δένδρων, κλονουμένων ἐκ τῆς πολλῆς κινήσεως, γνώμην ἔθεντο δρέψασθαι ἄνθη.
83. Αἱ μὲν οὖν ἐταῖραι, κρατούμεναι ὑπὸ τῶν ἐραστῶν, τῶν καταθάντων πρότερον, καὶ κινούμεναι, καὶ περ καταβᾶσαι, ἐνόμιζον ὅτι κινούμεναί εἰσιν ἔτι ἐπὶ τῶν αἰωρῶν· αἱ δὲ αἰῶραι, καὶ καταβασῶν πασῶν τῶν γυναικῶν, οὐκ ἐπαύσαντο τῆς κινήσεως ἐπὶ πολὺ.
84. Οὕτως οἱ περὶ τὸν Κρισναῖν καὶ Ἀρζούναν νεανίαι συνέπαιζον ἡδέως ταῖς γυναιξὶν ἐν τῷ ἄλλσει, μαινόμενοι τοῖς ἀκκισμοῖς αὐτῶν, καὶ ὁ Ἔρως δὲ ἐνταῦθα συνέπαιζε τῇ Ρατῇ, ὥς περ ἀμιλλώμενος τούτοις τοῖς νεανίαις, οἳ εἶχον σῶμα εὐεϊδές, ὅμοιον τῷ Ἐρωτι.

Τέλος τοῦ Ἑβδόμου Κεφαλαίου,
τοῦ Πρώτου Βιβλίου τῆς Βαλαβαράτας.

1. Τουτέστιν ὁ τρόμος καὶ ἡ φρίκη, καὶ τὸ τεταραγμένον βλέμμα οὐκ ἦσαν ἴδια φόβου, διότι ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν αἰώραν, ἀλλ' ἴδια ἔρωτος, διότι ἐκάθηντο πρὸς τὸ πλάγιον οἱ ἐρασταί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει περὶ ἀνθολογίας καὶ ὑδροπαιδιᾶς.

1. Ἀγνισάτω ἡμᾶς ὁ ὅσιος Βεάσας, ὁ τρανώσας τὴν ἄρρητον φύσιν τῆς θεότητος, οὗ τῶν ποδῶν τῇ κόνει καὶ ὁ κόσμος οὗτος, ὡς ὠκεανὸς, ξηραίνεται ἐν ἀκαρεΐ.
2. Τὰ δένδρα ἐφάνησάν πως, ὅτι πολλαπλάσια ἄνθη καὶ νεοθαλῇ φύλλα ἔχουσιν ἐκ τῶν ὀνύχων καὶ δακτύλων ¹ τῶν περὶ τὸν Κρισνᾶν καὶ Ἀρζούναν ἀσχολουμένων περὶ τὴν ἀνθολογίαν καὶ φυλλολογίαν.
3. Ὅτε αἱ χεῖρες τῶν γυναικῶν ἐξετάθησαν εἰς τὸ λαβεῖν ἄνθη, ὥς περ φοβηθέντες οἱ ὑποκεκλιμένοι ἀνθρώδεις βλαστοὶ, ἀνυψώθησαν, τῶν ἐπικαθημένων βομβυλίων ἀναπτάντων ἐκ τοῦ ἥχου τῶν ψελλίων, ὃν ἐποίησαν αἱ ἐκταθεῖσαι χεῖρες.
4. Τὰ ἄνθη τῶν ἐν τοῖς ἀγλαοῖς ἄλσεσι φυτῶν ἐρυθρὰ ἐγίνοντο ἐκ τῶν ἐρυθρῶν δακτύλων τῶν γυναικῶν, ὥς περ εἰ θυμούμενα, ἐπειδὴ ἐθλίβοντο ἐν τῷ κόπτεσθαι ὑπ' αὐτῶν.
5. Τὰ μὲν οὖν ἄνθη συνελέγετο σπουδαίως καὶ ἀσμέναις χερσὶν ὑπ' ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἀμιλλωμένων εἰς τὸ ποιῆσαι θέλη τοῦ Ἑρωτος, πρὸς ἐπαγωγὴν τῶν ἐρωμένων.
6. Ἀνατεινόμεναι πολλάκις αἱ γυναῖκες εἰς τὸ δρέψασθαι τῶν ἀνθέων, καὶ ὑποκλινόμεναι πολλάκις τῷ εἶρει τῶν γλουτῶν, ἀνεμίμνησκον τοὺς ἐραστὰς τῆς ἐν τῇ ὀρθῇ συνουσίᾳ ἐρωτικῆς παιδιᾶς.
7. Τοῦ ἔραστοῦ, ὃς ἐκάθητο ἐπὶ κλάδου δένδρου, καὶ ἐδίδω

1. Ὑπέρυθροι οἱ δάκτυλοι, λευκοὶ καὶ οἱ ὄνυχες, καὶ διὰ τοῦτο πολλαπλάσια ἐγίνοντο τὰ φύλλα τὰ ἀειθαλῇ, ἃ εἰσιν ὑπέρυθρα, καὶ τὰ ἄνθη, ἃ εἰσι λευκά.

ἄνθη τῇ ἐρωμένῃ, ἐκφωνήσαντος ἄλλης ὄνομα, τὰ ἄνθη, ἀναφερόμενα ἐκ τῶν ἀναστεναγμῶν αὐτῆς, ἐγίνοντο ἐπ' αὐτὸν βέλη τοῦ ἔρωτος.

8. Ἐρασῆς τις μὴ διακρίνας ἐρωμένην, ἰσταμένην παρ' ἀναδενδράσιν, ἐπειδὴ εἶχε σῶμα λεπτὸν ὅμοιον κλαδί, ἐξέτεινε τὴν χεῖρα, νομίσας τοὺς μαστοὺς ἄνθη, καὶ ἀψάμενος ἐποίει ὃ ἔδει ¹.
9. Τοῦ ἀνδρὸς ὄντος ἐπὶ κλόνου ὑποκεκλιμένου εἰς ἀνθολογίαν, ἡ γυνή, νομίσασα νεοθαλὲς φύλλον, ἔνυξε διὰ τοῦ ὄνυχος τὸν δάκτυλον τοῦ ποδὸς αὐτοῦ, ὃς ἐπειράθη ἡδονῆς ἐκ τῆς νύξεως τοῦ ὄνυχος, ἧς οὐπω τέως ².
10. Τοῦ ἔραστοῦ ὄντος ἐπὶ δένδρου, διδόντος τε ἄνθη τῇ ἐρωμένῃ, καὶ λόγους ἡδεῖς λέγοντος, ἡ ἐπιρροή τοῦ χυμοῦ τῶν ἀνθῶν πλάσμα ἐγένετο τῆς ἐξ ἔρωτος φρίκης καὶ τρόμου τῆς ἐρωμένης ³.
11. Ἀποκοπέντος τοῦ ἄνθους, ὃ ἐπ' αὐτῇ βομβύλιος, ἐπικαθίσας τῷ λωτίῳ προσώπῳ τῆς ἐρωμένης, ἐποίει βόμβον· ὃ δ' ἔραστῆς, ἀγκαλισθεὶς ἐκ φόβου κατὰ πρῶτον ὑπ' ἐκείνης, οὕσης νεονύμφου, ἐνόμισε τὸν βόμβον τοῦτον ἄσμα γαμήλιον.
12. Γυνή τις πολὺπειρος οὐκ ἐκίνησε τὴν χεῖρα αὐτῆς, εἰς τὸ ἀποσοβῆσαι τὸν προσελθόντα βομβύλιον ἐκ τοῦ ἀποκοπέντος ἄνθους, ἀλλ' ἠγκαλίσατο τὸν ἄνδρα αὐτῆς, ὥσπερ φοβηθεῖσα.
13. Βομβύλιοι πολλοὶ προσήρχοντο, νομίζοντες ἐκείνας τὰς

1. ἔθλιβεν αὐτούς.

2. Διότι οὐδέποτε ἐνύγη ὁ δάκτυλος τοῦ ποδὸς αὐτοῦ.

3. Δηλονότι ἀπέκρυψε τὴν φρίκην καὶ τὸν τρόμον, ὃν ἔλαβεν ἐπ' ἔρωτι, καὶ ἀπέδειξεν, ὅτι ἐπεγένετο ταῦτα ἐκ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ χυμοῦ τῶν ἀνθῶν.

- εὐπρωσώπους γυναῖκας, ὡς φυτὰ, ἄνθη φέροντα ¹. καὶ τοὶ δὲ τὰς χεῖρας ἐκίνουν εἰς ἀποσόβητιν, οἱ βομβύλιοι μᾶλλον θαρραλέως προσήρχοντο, νομίζοντες φυτὰ πολλοφόρα.
14. Πόρρωθεν οἱ βομβύλιοι ἐτύγχανον προσιόντες, νομίζοντες ἄνθη λευκὰ τοὺς ἐκ τῶν στομάτων τῶν γυναικῶν ἐξίνοντας γέλωτας· βουλόμενοι δ' ἐφιζῆσαι, τὰς πτέρυγας συνέκλειον, καὶ ἐν τῷ καταπίπτειν ἡρείδοντο ἐπὶ τῶν μαστῶν.
15. Ἀνθέων ῥιπτομένων ἀπὸ δένδρου ὑπ' ἔραστοῦ εἰς τὴν χεῖρα τῆς ἐρωμένης, καὶ ἐν τῷ ἀναμεταξὺ ἀπορῥιπτομένων ὑπὸ τῶν ἀναστεναγμῶν ἄλλης ἀντιζήλου, ἡ παλάμη τῆς χειρὸς πλήρης ἀνθέων ἐφαίνετο ἐκ τῶν πολλῶν αὐτῆς γελώτων.
16. Ὁ μὲν ἔραστὴς ἀπὸ δένδρου εἰς μάτην ἐνεχειρίζεν ἄνθη τῇ ἐρωμένῃ· ἡ δὲ, μὴ εἰδυῖα ταῦτα πίπτοντα ἐκ τῆς χειρὸς, ὥσπερ λαμβάνουσα αὐτὰ, ἐτίθη ματαίως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἀμφότεροι ὄντες ἐμβεβυθισμένοι τῇ πρὸς ἀλλήλους ὁράσει.
17. Ἐρωτομανὴς τις ἐπὶ δένδρου, συγκλείων ἡδέως τὰ αὐτοῦ χεῖλη, καὶ ποιῶν μίμημα φιλήματος, χαρὰν μεγάλην ἐλάμβανε, τῆς ἐρωμένης ποιούσης τὸ αὐτὸ, ἣ ἀνέβλεπε συλλέγουσα ἄνθη.
18. Ἄλλος ἀναβιβάσαι βουλόμενος εἰς τὸ δένδρον τὴν ἐρωμένην, εἴλκεν αὐτὴν τῆς χειρὸς· τρόμφω δὲ συσχεθεὶς ἐκ τῆς ἀφῆς, καὶ ἀναίσθητος γενόμενος ὑπ' ἔρωτος, ἔπασσε· τοῦ δὲ περιδεραίου συμπλακέντος κλόνω, ἦν ἀπρωρημένος ἐπὶ πολὺ, ὀλίγα πνέων.
19. Νέος, συλλέγων ἄνθη, πέπτωκεν ἐκ τοῦ δένδρου ἀπερι-

1. Τὰ μὲν πρόσωπα, ὡς ἄνθη· αἱ δὲ χεῖρες, ὡς φύλλα.

- σκέπτως, βλέπων εἰς ἄλλην· ὅθεν ἐπαίετο ἀνελεημόνως
 λάξ ὑπὸ τῆς ἀντιζήλου, θυμῷ κατεχομένης.
20. Καὶ περ μὴ βουλομένου τοῦ ἐραστοῦ ἐγχειρίσαι τῇ ἐρω-
 μένῃ τὰ ἄνθη, ἵνα βλέπῃ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, ἐπὶ πολὺ
 ἀτενίζούτῃς, ἔπεσον αὐτὰ ἐκ τρόμου τῆς χειρός· ἡ δὲ, μὴ
 αἰσθομένη τὰ ἄνθη πεσόντα, οὐχ εἵλκυσε τὸ ἀτενὲς αὐτῆς
 ὄμμα ἐκ τοῦ ὀμματος ἐκείνου ¹.
21. Τοῦ ἐραστοῦ νύττοντος τοῖς ὄνυξι τὰ ἄνθη ἐν τῷ δρέ-
 πτεσθαι, ἡ ἐρωμένη φθόνον ἔσχεν ². πετάσας δ' ὁ βομ-
 βύλιος ἐκ τοῦ ἀποκοπέντος ἄνθους, καὶ ἐπιφοιτήσας
 τῷ λωτίῳ προσώπῳ τῆς ἐρωμένης, ἐφθονήθη καὶ αὐτὸς
 ὑπὸ τοῦ ἐραστοῦ ³.
22. Ἐπιφοιτήσας βομβύλιος τῷ χεῖλει τῆς ἐρωμένης, ἔδακεν
 αὐτὸ, ὑπολαβὼν νεοθαλὲς φύλλον· ὁ δὲ σοφὸς ἐραστὴς
 ἐμύζα αὐτὸ εὐθέως ἔμπροσθεν τῶν λοιπῶν, εἰς τὸ ἀπαλ-
 λάξαι δῆθεν τὸ ἐκ τοῦ δῆγματος ἄλγος.
23. Τῆς ἐρωμένης ἀφορώσης εἰς τὸν κλόνον τοῦ δένδρου,
 τὴν χεῖρά τ' ἀνεχούσης, καὶ τῷ παρεστῶτι ἐραστῇ λεγού-
 σης· « Δὸς μοι ἑταῖρε τοῦτο τὸ κάλλιστον ἄνθος, » ὁ δο-
 λόφρων ἐραστὴς ἐφίλει τὸ χεῖλος ἄλλης.
24. Ἄλλος ἄλλη ὠμίλησε κρυφίως· ἰδὼν δὲ τὴν ἑαυτοῦ γυ-
 ναῖκα, ἄλλοθεν ποθεν ἐλθοῦσαν, ἐρυθρὰ ἔχουσιν τὰ ὄμ-
 ματα ἐκ τοῦ ἐμπεσοῦντος χνοῦ τῶν ἀνθέων, ἐνόμισεν ὡς
 ὀργίζεται, γνοῦσα τὸ γεγονός· καὶ ἐκλιπαρῶν αὐτὴν τα-
 πεινῶς, ἀνεκάλυψε τὸ ἑαυτοῦ ἐγκλημα, καὶ μὴ θέλων.
25. Ἐωτομανὴς τις παροῦργος, προσελθὼν ὥσπερ φυστήσων

1. Ἀμφότεροι ἐμβεδυθισμένοι ἦσαν τῷ ἔρωτι.

2. Ἐφθόνησε διότι ἐνύττοντο τοῖς ὄνυξι τὰ ἄνθη καὶ οὐχὶ τὸ πρόσω-
 πον αὐτῆς.

3. Κακείνη ἐφθόνησε τοῖς ἄνθεσι, καὶ οὗτος ἐφθόνησε τῷ βομβυλίῳ.

τὸν ὀφθαλμὸν εὐοφθάλμου ἑταίρας, δακρυρρόοῦντα διὰ τὸ ἐπιπесεῖν ἄνθος, ἐφίλησεν αὐτὸν, καλύψας τὸν ἕτερον καθαρά ὀθόνη.

26. Τοῦ σώματος ἑταίρας τινος δυσμόρφου γενομένου ἐκ τοῦ πολλοῦ χνοῦ τῶν ῥιπτομένων ἀνθέων ὑπὸ τοῦ ἑραστοῦ, ἑτέρα ἀντιζήλος παρισταμένη ἔλυπεῖτο καὶ τὸν ἑαυτῆς ἀναστεναγμὸν, ὃς διασκεδάννυε τὸν χνοῦν, καὶ ἐκάθαιρε τὸ σῶμα ἐκείνης.
27. Στέφανος ἄβρὸς ἐξ ἀνθέων, τεθεὶς ἐν τῷ λαίμῳ ἐρωμένης ὑπ' ἑραστοῦ καρδιοθέλκτου, διεκινεῖτο ὑπὸ τοῦ στεναγμοῦ ἑτέρας ἀντιζήλου, ὥς περ εἰ ἐχόρευε χαρεῖς.
28. Χνοὺς ἐξ ἀνθέων ἐρρίφθη ὑπ' ἑραστοῦ εἰς ὄρματά τινος ἑταίρας, ἐπὶ τῷ ἀγκαλίσασθαι ἄλλην· ἡ δὲ σχετλιάζουσα, καὶ στόνοις πολλοῖς αὐτὸν βάλλουσα, ἔχθραν κατ' αὐτοῦ ἔθετο¹.
29. Στέφανος ἀνθινος ἐπ' ὀνόματι ἄλλης τεθεὶς ἐπὶ τοῦ γήθους ἐρωμένης ὑπ' ἑραστοῦ, ἐποίει βοήν καὶ θόρυβον διὰ τῶν ἐπιφοιτώντων βομβυλίων, ἵνα μὴ ἀπορρίψειεν αὐτὸν ἐκείνη, ἀκούσασα ὡς ἐτέθη ἐπ' ὀνόματι ἄλλης.
30. Οὐχ οἷόν τε ἦν ταινωθῆναι στεφάνῳ τὴν κόμην ἐρωμένης ὑπ' ἑραστοῦ, τρέμοντος ἐξ ἔρωτος· χαρὰ δὲ ματαία ἐπεγένετο ἄλλη μωρᾷ ἀντιζήλῳ, ταῦτα φρονούσῃ· «Ἐμὲ » οὗτος ἐφοβήθη.»
31. Ἐραστής τις, πλέκων τὴν κόμην τῆς ἐρωμένης, ἀκινήτους ἔσχε τὰς χεῖρας, φοβηθεὶς τὴν βολὴν βλοσυροῦ ὄμματος ἑτέρας ἀντιζήλου· ἡ δὲ, νομίσασα, ὡς ὁ ἑραστής ἐρωτάληπτος γενόμενος ἀκινήτους ἔχει τὰς χεῖρας, στρέψασα τὸ πρόσωπον ἐφίλει αὐτόν.
32. Ἑτέρα δέ τις, κρατηθεῖσα ὀπισθεν τὴν σιαγόνα ὑπὸ τοῦ

1. Ἀφῆκε τὸ ὃ εἶχε φίλτρον καὶ ἔθετο δυσμείναινα.

ἐραστοῦ, καὶ στραφεῖσα τὸ πρόσωπον εἰς τὸ φιληθῆναι, ἐφάνη ὥσπερ ἄλλη Κινναρὴ ¹, τοῦ δεσμοῦ τῆς κόμης ὄντος ἔμπροσθεν ὁμοίου στόματι ἵππου ², καὶ ἄδοντος διὰ τῶν περὶ τὰ ἄνθη τῆς κόμης βομβυλίων.

33. Εὐμπαντες οἱ ἄνδρες τε καὶ αἱ γυναῖκες, ὡς στρατιῶται ἐφαίνοντο τοῦ Ἑρωτος, ἔχοντες στεφάνους ἐξ ἀνθέων, καθεμιένους ἀπὸ τοῦ λαίμου μέχρι τοῦ στηθους, ὡς τόξα, καὶ πλοκάμους ἀνθοπλέκτους, καθεμιένους ἐπὶ τῶν νώτων, ὡς φαρέτρας.
34. Ὁ Ἑρως ἀνελών, ὡς δυνατὸς, τὸν δυνατὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ, τὸ μέγα φρόνημα τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἔχαιρεν, ὡς μεμνηνὸς χοῖρος, ἐν τῷ σώματι αὐτῶν, πηλώδει γεγεννημένῳ ἐξ ἰδρώτος καὶ χνοῦ τῶν ἀνθέων.
35. Αἱ πολλαὶ κόνεις τῶν ἀνθέων, χαίρουσαι ἐκ τῆς ψαύσεως τοῦ σώματος τῶν γυναικῶν, ὀρχούμεναι ἐν τῷ δάσει ἐκ τῆς φορᾶς τῆς αὔρας, ἐφαίνοντο ὥσπερ τρέμονται ἀκτίνες τοῦ Ἡλίου.
36. Ἡ οἴησις ³ τῆς ἀντιζήλου ἐσβέσθη εὐθέως, ὡς περ λύχνος, ἔχων εἰς μάτην πολὺ ἔλαιον, ἐκ τοῦ ἀέρος τοῦ ἀποτελουμένου ὑπὸ τοῦ ἐραστοῦ τῷ ἄκρῳ τοῦ ἱματίου, εἰς ἀπαλλαγὴν τοῦ καύματος, τοῦ ἐκ τοῦ περὶ τὴν παιδιὰν πόνου ἐτέρας ἐρωμένης, καὶ ψυχροῦ ὄντος ἐκ τῶν δακρύων τῆς χαρᾶς ⁴.

1. Κινναρά, εἶδος μουσικῶν θεῶν ἱπποκεφάλων, ἀκολούθων τοῦ θεοῦ Κουβέρα, ὅς ἐστιν ὁ θεὸς τοῦ πλούτου.

2. Πολυειδῶς κοσμοῦσι τὴν κόμην αἱ τῆς Ἰνδίας γυναῖκες· ἄλλαι μὲν γὰρ συμπλέκουσιν αὐτὴν, ἄλλαι δὲ περιδέουσαι ὅπισθεν δεσμὸν, ἀποτελοῦσι στρογγύλον, καὶ ἄνθη ἐντιθέασιν.

3. Ἡ οἴησις, ἣν εἶχεν, ὡς αὐτὴν μόνην ὑπεραγαπᾷ ὁ ἀνὴρ.

4. Ἐκ τῶν δακρύων τοῦ Ἑρωτος.

37. Τοῦ ἐραστοῦ μὴ ὄντος ἱκανοῦ ἐκ τοῦ φίλτρου διακινῆσαι τὸ ὃ ἐκράτει ὀθόνιον, εἰς τὸ ποιῆσαι ἀέρα τῇ ἐρωμένῃ, ὃ ἐκ τοῦ καύματος ταύτης ἰδρῶς ἀπηλλάττετο ἐκ τῶν θερμῶν ἀναστεναγμῶν τῆς ἀντιζήλου.
38. Ὁ ἥλιος ἐθερμαίνειν εἰς ἄμυναν τοὺς ἀνδρας καὶ τὰς γυναῖκας, ἔχοντας πρόσωπα σεληνιαῖα, ἀντικείμενα τῷ φιλῷ αὐτοῦ λωτῷ· ὅθεν κακεῖνοι ἀμοιβαίως γνώμης ἐγένοντο ἀνακυκῆσαι καὶ ἀναταράξαι τὴν ἱαμουαν¹, τὴν θυγατέρα τοῦ Ἡλίου.
39. Θερμανθέντες οὖν ἐκ τοῦ Ἡλίου, ἐπορεύοντο ἐκ τοῦ ἄλσους εἰς τὸ ὕδωρ, ὡς δένδρα κινητὰ, κλάδους ἔχοντες ἐν χερσίν καὶ πολλοὺς βομβυλίους περιπίπταμένους περὶ τοὺς ἐξ ἀνθέων στεφάνους, οὓς εἶχον ὡς κοσμήματα.
40. Πορευομένων δὲ τῶν εὐμόρφων γυναικῶν, ἀφ' οὗ ἀφείλον πάντα τὸν πλοῦτον τῶν δένδρων, τὰ ἀνθη παρείποντο αὐταῖς εἰς ἄμυναν, καὶ τὰ δένδρα εἰς τὸ ποιῆσαι ἑνδραν, ὃ ἐστί, τὰ σκιάδια τοῦ ταῷ².
41. Πανοῦργος ἐραστής τις, κρατῶν σινδόνα ἐπὶ κεφαλῇς μιᾶς ἐρωμένης, τοῦ Ἡλίου ὄντος κατὰ τὴν δύσιν, ἐποίει σκιὰν ἐτέρα, ἵσταμένη ὀπισθεν, καὶ εὐφραίνειν ἐν ταύτῃ ἀμφοτέρως³.
42. Σινδῶν, τεθεῖσα ὑπ' ἐραστοῦ τρέμοντος ἐξ ἔρωτος, ἐπὶ κεφαλῇς ἐρωμένης, εἰς ἀποσκίασιν τοῦ Ἡλίου, ἐπετάσθη μακρὰν ὑπὸ τῶν ἀναστεναγμῶν ἄλλης ἀντιζήλου.

1. Ἡ Ἱαμουὰ, ὁ ποταμὸς, θυγάτηρ ἐστὶ τοῦ Ἡλίου.

2. Οὐρανίσκους εἶχον ἐκ πτερῶν ταῷ. — Τὰ πτερὰ τοῦ ταῷ πολὺ χροὰ ἐστίν, ὡς καὶ τὰ ἀνθη.

3. Ἡ μὲν ἡγάλλετο διότι ἐκράτει ὁ ἀνὴρ τὴν σινδόνα ἐπὶ τῆς κεφαλῇς αὐτῆς, ὡς θεράπων· ἡ δ' ἐτέρα, ἡ ἵσταμένη ὀπισθεν, ἐπειδὴ σκιὰν ἐποίει ἐπ' αὐτῆς.

43. Εἶδον δ' ἔπειτα οἱ νεανίαί ἐνώπιον τὴν Ἰαμουνά, ἣ ἦν ὡς λαιμὸς φαειρὸς τῆς γῆς, τῆς μορφῆς τοῦ Σίβα¹, μέλαινα γενομένη κατὰ τὴν φύσιν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Ὠκεανοῦ².
44. Καὶ ὑπὸ μὲν τῶν Κόκκων ὠράθησαν φόβῳ τὰ πρόσωπα τῶν γυναικῶν, ὡς πολλαὶ ἐπιδρομὴν ποιῶσαι Σελῆναι, ὑπὸ δὲ τῶν ἐν ὕδασι τῆς Ἰαμουναῖς χηνῶν χαρᾷ, ὡς πολλοὶ ἀγλαοὶ λωτοί, τέρψιν ποιῶντες.
45. Αἱ δ' ὕδαται θεαί, αἱ ἐν τοῖς ρεῖθροισι τοῦ ποταμοῦ, ὃ ἐστὶν αἱ ἐν ὕδασι ἀντιλάμπουσαι μορφαὶ τῶν γυναικῶν, ἰσταμένων περὶ τὴν ὄχθην, ἀνιστάμεναι σὺν τοῖς ἀνισταμένοις κύμασιν, ἐφαίνοντο ὥσπερ εἰ ἐποιοῦν ἀνάστασιν ἐξ ἕδρας, εἰς τιμὴν καὶ ὑποδοχὴν αὐτῶν.
46. «Μὴ φοβεῖσθε,» ἔλεγον οἱ ἄνδρες, «ἰδοὺ καὶ ἄλλαι γυναῖκες παίζουσιν ἐν τούτοις τοῖς ὕδασι.» Οὕτως ἀπατήσαντες τὰς γυναῖκας οἱ ἄνδρες, διὰ τῆς δείξεως τῶν ἐν ὕδασι ἀπαυγασμάτων αὐτῶν, εἰσεβίβασαν εἰς τὸν ποταμὸν αὐτάς.
47. Τὸ μὲν οὖν ὕδωρ ἦν μέχρι τοῦ ὀμφαλοῦ· πολλῶν δ' ἀνθρώπων εἰσδύντων, ἐγένετο εὐθέως μέχρι τοῦ ὤμου· οἱ δὲ λωτοὶ ἐνεβυθίσθησαν αἰσχύνη πως, εἰς τὸ ἀποδεῖξαι λωτοὺς τὰ πρόσωπα τῶν γυναικῶν.
48. Ὃν δὲ φλοῖσθον ἐποίησε τὸ ὕδωρ ὑψωθὲν, τῶν ἀνδρῶν πηδησάντων ἐκ τοῦ χεῖλους τοῦ ποταμοῦ, οὗτος ἦν τότε

1. Ὁ Σίβας λέγεται ὀκτάμορφος. Τὰ πέντε στοιχεῖα, ὁ ἥλιος, ἡ Σελήνη καὶ αὐτὸ τὸ Θεῖον, φύσις ἐστὶν αὐτοῦ, ὁ γὰρ αὐτός ἐστι τὸ πᾶν.—Κυανοῦς ὁ λαιμὸς τοῦ Σίβα, κυανὴ καὶ ἡ Ἰαμουνά.

2. Οἱ ποταμοὶ λέγονται γυναῖκες τοῦ Ὠκεανοῦ, καθὼ εἰσβάλλοντες εἰς αὐτὸν, συμμίσγνυνται.

πάντως, ὡς μία κλῆσις πρὸς τὰς γυναῖκας, τὰς βουλομένας πηδῆσαι μετὰ τούτους.

49. Λάμπων δ' ὁ Κρισνᾶς τοῖς λαμπροῖς ἐκ λίθων κοσμήμασι, καὶ μέλας ὢν, ἐφαίνετο ἱστάμενος ὡς ἐμμελὴς ¹ ὡκεανὸς ἐν τῇ ἐρωτικῇ καρδίᾳ τῆς θυγατρὸς τοῦ Καλίνδα ².

50. Ὅ,τε Κρισνᾶς καὶ ὁ Ἀρζούνας, μέλανεσ ὄντες ἐπαιζον ἐν τῷ ὕδατι, ὡς δύο ἄγριοι ἐλέφαντες, ραίνοντες ὕδωρ λαμπρὸν ταῖς λαμπραῖς αὐτῶν χερσὶ, καὶ λωτοὺς πολλοὺς κόπτοντες.

51. Ἡ δὲ Ἰαμουνά, ἡδομένη τῇ ἐν ὕδατι ἡδεΐᾳ παιδιᾷ τοῦ Κρισνᾶ, τῇ γινομένη ἀσμένως δι' ὅλου τοῦ σώματος ἀπὸ ποδῶν μέχρι κεφαλῆς, ἐγέλα τότε τὴν Γαγγὰν διὰ τοῦ λευκοῦ ἀφροῦ, τοῦ ἐκ τοῦ πατάγου τῶν χειρῶν αὐτοῦ ³.

52. Τότε ὁ Κρισνᾶς, παίζων ἐν ὕδασι τῆς Ἰαμουνάς, ἐν νῷ λαβὼν τὰς ἡδεΐας παιδικὰς παιδιᾶς, οὐ περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο οὐδὲ τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν, τὴν κυβερνωμένην κατὰ τὴν γνώμην τῶν βουλευτῶν ⁴.

53. Ὁ Κρισνᾶς καὶ ὁ Ἀρζούνας, θεωροῦντες τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας φαιδρυνομένους ἐν ὕδασι τοῦ ποταμοῦ ἡδεΐαις

1. Ἐχων χεῖρας καὶ πόδας καὶ ὄμματα, τοὔτέστιν ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ἰαμουνάς.

2. Καλίνδα, ὅρος ἐξ οὗ ἀναπηγάξει ἡ Ἰαμουνά.

3. Λευκὸς ὁ γέλως, λευκὸς καὶ ὁ ἀφρός, ὅς ἦν ὡς γέλως· τὸ δ' ἐγέλα, ἀντὶ τοῦ κατεγέλα, οἷονεῖ ἔλεγε· «Σὺ μὲν, ὦ Γαγγὰ, ὑπὸ τὸν πόδα εἶ» τοῦ Βισνοῦ, ὅς ἐστιν οὗτος ὁ Κρισνᾶς (ἡ γὰρ Γαγγὰ ἀναπηγάξει, » ὡς μυθολογεῖται, ἐκ τοῦ ποδὸς τοῦ Βισνοῦ), ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς » τοῦ Κρισνᾶ φέρομαι.»

4. Κατεφρόνει ἑαυτοῦ, καὶ περ ἔχοντος βασιλείαν, ὡς ὑπεξουσίου ὄντος τῇ βουλῇ τῶν βουλευτῶν.

- καὶ χαρμοσύναις παιδιαῖς, ἀπελάμβανον ἄσμενοι, τὸν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν καρπὸν ¹.
54. Ἐρωμένη τις ἀστεία καὶ σοφιστικῇ, βαντιζομένη ἀπατηλῶς ἐν ταῖς τοῦ ὕδατος παιδιαῖς τῇ χειρὶ τοῦ ἔραστοῦ, μὴ δυναμένη ἀντισχεῖν, προσελθοῦσα ἐφύλαξε τὸ λώτιον αὐτῆς πρόσωπον, θεῖσα αὐτὸ ὑπὸ τὸ στῆθος αὐτοῦ.
55. Καί τις, νικῆσαι ἀμήχανος οὔσα τὸν πολὺπλοκον ἔραστην ταῖς τοῦ ὕδατος παιδιαῖς, ἔπαιε τὸν μακάριον κατὰ τὸ στῆθος, ὥσπερ θυμουμένη, ταῖς σκληραῖς θηλαῖς τῶν μαστῶν αὐτῆς.
56. Ἄνδρὸς καὶ γυναικὸς πληγέντων τὴν καρδίαν τῇ ἐρωτικῇ ὀράσει ἀλλήλων, τὸ ἐν ταῖς παλάμαις ὕδωρ, μὴ ῥιπτόμενον εἰς παιδιάν, ἔρραινε δάκρυα, ἃ ἦσαν αἱ στάζουσαι σταγόνες ².
57. Ἐρωμένη ἔραστην ἡγκαλίζετο φόβῳ, ἰδοῦσα τοὺς μαστοὺς αὐτῆς ἀντιλάμποντας ἐν τῷ προσιόντι κύματι τοῦ ποταμοῦ, ἐπειδὴ ὑπέλαβεν αὐτοὺς ὡς δύο ἐξοχὰς κεφαλῆς ἐλέφαντος ἐφορμῶντος.
58. Ἐρωτομανῆς, ἰδὼν πρόσωπον γυναικὸς, ᾧ περιέπταντο βομβύλιοι ἐπὶ τῇ εὐώδει ἀναπνοῇ, βεβυθισμένης ἐν ὕδατι ὅλον τὸ σῶμα μέχρι λαιμοῦ, εἶπεν· «Οἷός ἐστιν οὗτος ὁ λωτός! καὶ ὑποκρινόμενος ὡς ὁσφρανθήσεται αὐτοῦ, ἐφίλει αὐτὸ πολλάκις.
59. Τοῦ λειμῶνος τῶν λωτῶν διαφθαρέντος ἐκ τῆς ἐν ὕδατι παιδιᾶς τῶν ἐρωτικῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἡ ἀγλαΐα τῶν λωτῶν ἦλθεν εἰς τὸν λειμῶνα τῶν λωτοπροσώπων γυναικῶν.
60. Καταθλιβέντων καὶ κλεισθέντων τῶν ὀφθαλμῶν τῶν

1. Ὁ τοῦ ὀφθαλμοῦ καρπὸς ἐστὶ τὸ βλέπειν ἡδέα.

2. ἔμενον ἀκίνητοι καὶ οὔτοι καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν ταῖς παλάμαις.

λοιπῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐκ τῆς πρὸς ἀλλήλους σφοδρᾶς ὑδροβολίας, δύο τινες εὐφρεῖς, ἀνὴρ καὶ γυνή, συνευφραίνοντο τότε ἡδέϊαις περιπτύξεσι καὶ φιλήμασι.

61. Καί τις γυνὴ ἐν παιδιαῖς πιεσθεῖσα ταῖς πολλαῖς ὑδροβολίαις τοῦ ἀνδρός, ἔσχε καὶ ἄσθμα καὶ ὄμμα ἐρυθρόν· ἡ δ' ἀντίζηλος, ἐκ φθόνου καὶ θυμοῦ, ἔσχε καὶ ὄμμα ἐρυθρόν, καὶ ἀναστεναγμόν.
62. Ἐραστοῦ τινος ἐν τῷ παίζειν ἐξακοντίσαντος ὕδωρ πρὸς ἐρωμένην ἐπ' ἄλλης ὀνόματι ἐκ λήθης, ὅς οὐδέποτε οὕτως ἔπραξεν, αὐτὴ μὲν ὠργίζετο ἐκ τούτου εὐθέως, ἡ δ' ἄλλη ἡ ἀντίζηλος χαρὰν ἐλάμβανεν.
63. Πολλαὶ ἐρώμεναι φθονοῦσαι, συνελθοῦσαι ἀθροαί, ἔθλιβον βολαῖς ὑδάτων κατὰ τοὺς ὀφθαλμούς τὸν ἐραστὴν, τὸν ταῖς γυναιξὶν ἀρεστὸν, διότι ἡδικήθησαν ὑπ' αὐτοῦ πολλάκις.
64. Ἐρωμένη τις, ταῖς ὑδροβολαῖς θλιβομένη, ἔστρεψεν εὐθέως τὸ πρόσωπον· ὁ δ' ἐραστῆς τῷ ἔρωτι βεβακχυμένος, κατέβρεχεν ἔτι, μὴ διακρίνων, ἐλέπων ἐνώπιον τὸν λωτὸν, τὸ κόσμημα τοῦ ὠτός ¹.
65. Ἐρωμένη ἀστεία, ἔχουσα τὸ πρόσωπον ὅπισθεν λωτοῦ, κατέθλιβε θυμῆρη ἐραστὴν ὑδροβολαῖς· ὁ δὲ κατέβρεχε συχνάκις τὸν λαμπρὸν λωτὸν, νομίζων αὐτὸν τὸ πρόσωπον τῆς ἐρωμένης.
66. Ἐρωμένη τις ἀπειρος, προτραπεῖσα ὑφ' ἐτέρας, ἔβρεχε τῷ ἐν δρακὶ ὕδατι τὸ ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ἐραστοῦ νεόφυτον δένδρον, τὸ φίλτρον. Ἐτέρα δ' ἀντίζηλος ἔβρεχε τῷ ἐν ὀφθαλμοῖς ὕδατι τὰ ἐν τῷ στήθει αὐτῆς δύο ἀρτιφανῆ φυτὰ, τὴν λύπην καὶ τὸν φθόνον.

1. Τὸν λωτὸν ἔβλεπεν ἐπὶ τοῦ ὠτός, στραφέντος τοῦ προσώπου, καὶ ἐνόμιζεν αὐτὸ τὸ πρόσωπον.

67. Ἐκ τοῦ ἀποπλυνομένου στίμμιος, τοῦ ἐπὶ τῶν ὀμμάτων τῶν γυναικῶν, τοσοῦτον μελάνυδρον τὸ ὕδωρ ἐγένετο, ἡ ἱαμουνα, ὥστε καὶ τὸν ὠκεανὸν μελανόχρουν ἐσχηκέναι τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς συμμίξεως αὐτῆς.
68. Ἐπεγειρόμενον τὸ κύμα ἐκ τῶν ἀπὸ τῶν λειμώνων πνεόντων ἀέρων, θίγον ἡδέως τῶν μαστῶν τῶν γυναικῶν, καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς γραφὰς ἀπαλείφον ταῖς σφοδραῖς ἐπαφαῖς, καὶ περ ταχέως παρήρχετο, νέον πάλιν καὶ πολλάκις ἀνηγείρετο.
69. Πᾶν κύμα ἐγειρόμενον, καὶ περ παιόμενον, ὡς κακὸν καὶ ἐγκληματικόν, ῥαπίσμασιν ὑπὸ τῶν γυναικῶν, ἐρυθρῶν οὐσῶν τὰ ὄμματα, ἐγέλα διὰ τοῦ λευκοῦ ἀφροῦ.
70. Ἐκ τῆς ἡδείας παιδιᾶς τῶν γυναικῶν πᾶν κύμα ἰδροῦν καὶ φρίττον πως ἐφαίνετο διὰ τοῦ χνοῦ τῶν συντριβομένων λωτῶν ¹. καὶ διὰ τοῦ λευκοῦ ἀφροῦ τῶν ἐκρηγνυμένων κυμάτων.
71. Ἡ ἀγλαΐα ² τοῦ αἰθέρος, ἰδοῦσα τὰ σεληνιαῖα πρόσωπα τῶν γυναικῶν, ἔκλαιε διὰ τῶν πιπτουσῶν βανίδων τοῦ ἀνισταμένου ὕδατος, λέγουσα ταῦτα· « Αὕτη ἡ Σελήνη » ἀφεῖσα τὸ ἐμοὶ συνεῖναι, λαβοῦσα πολλὰς μορφάς, ἐν » ἀγκάλαις ἔχει ταύτας τὰς Κουμουδθατάς ³.
72. Ὁ Ἔρως ἐγαυρία μεγάλως εἰς νίκην κατὰ τοῦ κόσμου ταῖς ἐπὶ τῶν σωμάτων τῶν γυναικῶν ὑπὸ τὴν φρίκην τῶν τριχῶν νύξesi τῶν ὀνύχων, αἱ μετὰ τὸ λούσασθαι ἐφαίνοντο ὡς ἡμισέληνοι αἰχμαί ⁴.

1. Ὁ μὲν χνοῦς τῶν λωτῶν ἦν φρίκη, ὃ δ' ἀφρὸς τῶν κυμάτων ἰδρώς.

2. Ἡ ἀγλαΐα τοῦ αἰθέρος ὡς γυνή, ἡ δὲ Σελήνη ἀρσενικοῦ γένους ἐστὶ παρ' Ἰνδοῖς· αἱ δὲ πολλαὶ μορφαὶ εἰσιν αἱ γυναῖκες, αἱ εἶχον πρόσωπον Σελήνης.

3. Κουμουδθατὴ λέγεται ὁ νυκτάνθης λωτός.

4. Ἡ μὲν ἀνισταμένη θρῖξ ἐκ τοῦ ψύχους ἦν ὡς βέλος, ἡ δὲ τοῦ

73. Ὁ Ἑρως ἀπορρίψας τὰ ἑαυτοῦ βέλη καὶ τὸ τόξον, ἃ ἦσαν τὰ πεσόντα ἄνθη ἐκ τῆς διαλυθείσης κόμης, καὶ οἱ διαρραγέντες καὶ πεσόντες ἄνθινοι στέφανοι, ἐποίησε κομπαστικῶς ὅπλα τὰ ἀθύρματα τῶν γυναικῶν.
74. Ἡ Ἰάμουνά λευκανθεῖσα τῷ ἐκ τῶν στηθέων ἐξαλειφθέντι Σανδάνῳ, καὶ ἀγλαΐσθεῖσα τοῖς ἐκ τῶν διαρραγέντων ὀρμῶν μαργαρίταις, ἐνίκησε τότε τὴν Γαγγάν, τὴν γαυριῶσαν ἐπὶ τῇ λευκότητι τοῦ ὕδατος, καὶ τὴν Ταμραπαρνήν, διότι γεννᾷ μαργαρίτας.
75. Τὰ ἐξαλειφθέντα ἐν ὕδασι κοσμήματα τῶν γυναικῶν ἀνεπληροῦντο, ἡ μὲν στίμμεις τῇ μελανότητι τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ, τὸ δ' ἐπὶ τοῦ στήθους Σάνδανον, τῷ λευκῷ μειδιάματι, ὃ δ' ἐπὶ ὠτὸς λωτὸς, τῷ ἐκ πλαγίου βλέμματι ¹.
76. Οὕτως ἠὔξησε τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ πέλαγος τοῦ φίλτρον τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐκ τῆς χαρᾶς τῆς ἐν ὕδασι παιδιᾶς, ὥστε ὑπερχειλὲς ἐωρᾶτο ἀπὸ γε τοῦ ἐρυθροῦ τῶν ὀμμάτων ².
77. Τῶν λωτῶν, οἳ εἰσιν ἀντίμαχοι (ἀντίζηλοι) τῶν καλῶν προσώπων, διαφθαρέντων ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἐν τῇ ὕδروπαιδιᾷ, ὁ φίλος τῶν λωτῶν Ἥλιος, ἐρυθρὸς γενόμενος, ὥσπερ θυμωθείς, ἐπέστη τῇ ἀκτῇ τοῦ ὠκεανοῦ ³, ἔν' ἀναστήσειε τὴν Σελήνην, εἰς ἄμιλλαν τῶν προσώπων.
78. Ἐξελθόντος μὲν οὖν τοῦ Ἥλιου ἐκ τοῦ αἰθέρος, ὥς ἐκ λί-

ὄνουχος νύξιος, ὡς ἡμισέληνος αἰχμὴ τοῦ βέλους· καὶ γὰρ τὸ σημεῖον τῆς τοῦ ὄνουχος νύξεως ἡμισέληνον σχῆμα ἔχει.

1. Ὁ ἀμυγδαλοειδὴς ὀφθαλμὸς εἰκάζεται τῷ λωτῷ.

2. Μετὰ τὸ λούσασθαι ἐρυθρὰ φαίνονται τὰ ὅματα· τὸ δὲ φίλτρον ἐρυθρὸν λέγεται εἰκαστικῶς.

3. Τουτέστι ἀφίκετο εἰς τὴν δύσιν.

μνης μετὰ τῶν ἑαυτοῦ ἀκτίνων, ὡς γυναικῶν, ἐξῆλθον καὶ οἱ νεανίαί μετὰ τῶν ἑαυτῶν γυναικῶν ἐκ τοῦ ποταμοῦ.

79. Τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ, ὃ ἐπλημμύρησεν ἐκ τῆς εἰσελεύσεως τῶν βαθυγλούτων γυναικῶν, καὶ κατέκλυσε τὴν παρὰ κειμένην γῆν, ὑποχωρήσαν, ἦλθε πάλιν εἰς τὸν ἑαυτοῦ ὄρον, ἐξελθουσῶν τῶν γυναικῶν.
80. Τότε ἐξελθουσῶν τῶν γυναικῶν, οἱ λωτοὶ, οἳ ἦσαν ἄφανεῖς ἐκ τῆς πλημμυρήσεως τοῦ ὕδατος, ἀνεφάνησαν, ἐπειδὴ οὐκ ἐφοβοῦντο ἔτι τὴν ἐκ τῶν λαμπρῶν ἐκείνων προσώπων ἀτιμίαν¹.
81. Ἡ μελανότης², ὃ ἐστὶν ἡ καθειμένη κόμη, ἐπειδὴ ἐτέθη ὀπίσω ὑπὸ τοῦ σεληνιαίου προσώπου τῶν γυναικῶν, ὀδυνημένη ἔρῳαινε δάκρυα, ὃ ἦσαν αἱ ἀποστάζουσαι σταγόνες.
82. Ἀφαιρουμένου θιαίως ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν ἀπὸ τοῦ σώματος τῶν γυναικῶν τοῦ βεβρεγμένου καὶ προσκεκολλημένου τῷ σώματι περιβολαίου, αὗται ἐνεκαλύπτοντο εὐθέως ἐτέρῳ· ποῦ γὰρ αἰδῶς τοῖς σφριγῶσι νέοις;
83. Αἱ ἐρυθραὶ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου ἐν τῇ ἐσπέρᾳ ἐγένοντο ταῖς γυναιξὶ κατὰ μὲν τὴν κεφαλὴν, ὡς στέφανοι ἐξ ἀνθέων ἐρυθρῶν, κατὰ δὲ τὸ μέσον τῆς διηρημένης κόμης ἐπὶ τοῦ βρέγματος, ὡς κιννάβαρις, κατὰ δὲ τὸ μέτωπον, ὡς ἐρυθρὰ πολύτιμα λιθίδια, κατὰ δὲ τὰς παρειάς, ὡς

1. Τὰ πρόσωπα τῶν γυναικῶν λαμπρότερα ἦσαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐκρύφθησαν οἱ λωτοὶ, ἵνα μὴ ἀτιμασθεῖεν.

2. Ἡ μελανότης, ἣν ἔχει ἐν ἑαυτῇ ἡ Σελήνη εἰκάζεται τῇ μελαίνῃ κόμῃ· ἐπειδὴ δὲ τὸ καλὸν πρόσωπον εἰκάζεται τῇ Σελήνῃ, διὰ τοῦτο πλάττει ὁ ποιητὴς ἀστείως, ὅτι ἔρῳαινε δάκρυα, ὃ ἦσαν αἱ ἀποστάζουσαι σταγόνες, ἐπειδὴ ἐτέθη ὀπίσω, τουτέστι κατεφρονήθη.

γραφαι ἐκ κρόκου, κατὰ δὲ τὰ χεῖλη, ὡς βαφὴ ἐκ λακκίου, κατὰ δὲ τὰ ὦτα, ὡς ἐρυθροὶ λωτοί.

84. Οἱ μὲν οὖν ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες, ἐμβεβυθισμένοι ἐν τῷ ἐρυθρῷ φωτὶ τοῦ Ἡλίου κατὰ τὴν ἐσπέραν, ὃ ἦν ὡς πέλαγος τοῦ φίλτρου, ἔφεσιν εἶχον τῆς ἐλεύσεως τῆς νυκτός, εἰς τὸ καθηδुπαθῆσαι, καὶ ἔχαιρον νομίζοντες, ὅτι σκότος τότε ἐγένετο ἐκ τῆς μελαίνης ἀγλαΐας τοῦ Κρισναῖ καὶ τοῦ Ἀρζούνα, τῶν ἄρτι λουσαμένων.

Τέλος τοῦ Ὁγδόου Κεφαλαίου,

τοῦ Πρώτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει περὶ τῆς ἀνατολῆς τῆς Σελήνης.

1. Προσκυνεῖτε τὸν μέλανα ἐκεῖνον ὅσιον Βεάσαν, οὗ τῶν ποδῶν τοῖς λαμπροῖς ὄνουζι λαμπρυνθεῖς, τίς νουνεχῆς οὐκ ἀπολαμβάνει δύο κορυφαίας γυναῖκας, τὴν τρυφὴν καὶ τὴν ἀθανασίαν;
2. Τοῦ δ' Ἡλίου κεκμηκός τῇ ὁδοιπορίᾳ, καὶ ἐπιβεβηκός τῆς κορυφῆς τοῦ δυτικοῦ ὄρους, ὁ Ἀρζούνας ἰστάμενος ἐπὶ τῆς στέγης τοῦ οἴκου, ἔφη τῷ Κρισναῖ·
3. « Ὁ Ἥλιος οὗτος, ὁ ἔχων ἔχθραν κατὰ σοῦ, διότι ἔχεις
 » τὸ αὐτὸ ὄνομα, χαρεῖς, βλέπων σε ἰστάμενον ὀπίσω τῆς
 » στέγης τοῦ οἴκου, ἀναβαίνει καὶ αὐτὸς τὴν κορυφὴν τοῦ
 » δυτικοῦ ὄρους.
4. « Οὗτος ὁ λιπαυγῆς Ἥλιος, ὁ βιαζόμενος, ὡς μάστιγι, τῇ

- » κακῇ αὐτοῦ τύχῃ, καὶ πίπτων πρηνῆς, ἐκτεταμέναις ἔχων
 » ἐν οὐρανῷ τὰς ἀκτίνας, ὡς χεῖρας, πόσον χρόνον ἔτι
 » μενεῖ ¹;
5. « Ὡς περ εἰαζόμενος ὁ ἥλιος, ὡς μάστιγι, τοῖς ἀγρίοις ὑπο-
 » βλέμμασι τῶν μοιχαλίδων γυναικῶν, τῶν φίλων τοῦ θα-
 » θεός σκοτόους, πέπτωκεν εἰς τὸ δυτικὸν ὄρος.
6. « Τοῦ ἡλίου παρισταμένου ἐν τούτῳ τῷ ἡμισφαιρίῳ, ὡς
 » ἀνδρὸς ὑπευθύνου, ἡ λάμψις αὐτοῦ ὑπέρθερμος ἦν, ὡς γυνή
 » ὑπέρφρων· νῦν δ' ἐκείνου ἀποστρέψαντος τὸ πρόσωπον,
 » αὕτη μεμαραμμένη καὶ λελυπημένη ἐστίν, ἀπελπισθεῖσα.
7. « Πάντως γε ὁ ἀῆρ, θλιβόμενος τῷ καύματι κατὰ τὴν με-
 » σημβρίαν, ἐκρύβη· πού· νῦν δὲ, τοῦ ἡλίου συσταλθέντος
 » τῇ παρελεύσει τῆς ἡμέρας, ὁ ἀῆρ ἀνεφάνη ὀλίγον.
8. « Ἡ λάμψις ἀνέβη εἰς τὰ ὑψηλὰ ἐπὶ τῷ κρημίνισι αὐτῇ
 » δι' ἀντιζηλίαν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἡλίου, ψυχροῦ γεγονό-
 » τος, τραπέντος καὶ σχόντος κλίσιν εἰς τὴν δύσιν ².
9. « Ἰδὲ, ἡ ἀγλαΐα τοῦ λωτοῦ, λυπουμένη ἐπὶ τῇ τύχῃ τοῦ
 » ἡλίου, πολλοὺς καπνοὺς ἀνασεναγμῶν ἐκπέμπει, οἳ εἰσιν
 » οἱ βομβύλιοι, οἱ ἐξερχόμενοι ἐκ τῶν στομάτων τῶν συμ-
 » μόντων λωτῶν.
10. « Ἡ Κουμουδβατὴ ³, ὡς περ κελευσθεῖσα τῷ βόμβῳ τοῦ
 » βομβυλίου οὕτως, «Γρηγόρησον», ὑπανοίξασα τὰ καλὰ
 » αὐτῆς ὄμματα, ἀντιφωνεῖ ἡδέως τῇ ἡχοῖ.
11. « Οἱ ὄρνεις Κόκκαι κατὰ συζυγίαν, στυγνοὶ ὄντες τὸ πρό-
 » σωπον, καὶ λυπούμενοι ἐπὶ τῇ μελλούσῃ διαζεύξει, ἀγ-
 » καλιζόμενοι σφοδρῶς ἀλλήλους, ἀνατείνουσι τοὺς ὀφθαλ-
 » μοὺς αὐτῶν πλήρεις δακρύων εἰς τὸν ἥλιον.

1. Ὁ γὰρ πίπτων ἐκτείνει τὰς χεῖρας.

2. Τὴν δύσιν ἐτέραν γυναῖκα ἐννοεῖ.

3. Εἶδος λωτοῦ ἀνθοῦντος ἐν νυκτί.

12. « Ἰδὲ, πάντα τὰ δένδρα φοβούμενα τὴν ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς
 » νυκτὸς ψυχρότητα, τιθέασιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐαυτῶν
 » ταινίας, αἵ εἰσιν αἱ ἐφιπτάμεναι καὶ ἐπικαθήμεναι ἀθρόαι
 » ὄρνεις ¹.
13. « Τὸ λοιπὸν τοῦτο μέρος τῆς ἡμέρας ἄχθεται ταῖς κόνισι
 » ταῖς ἐκ τῶν βοῶν ἐξανισταμέναις ², ὥσπερ προδρόμου
 » μεγάλου στρατεύματος ἐπερχομένου, τοῦ σκότους.
14. « Ἐρχομένου μακρόθεν τοῦ Ἡλίου, τοῦ προσκυνητοῦ θεοῖς τε
 » καὶ δαίμοσιν, ὁ Ωκεανὸς προετοιμάζει αὐτῷ ἔδραν πολυ-
 » τιμον, ἥ ἐστιν ἡ ἐν ὕδατι ἀντιλάμπουσα αὐτοῦ μορφή.
15. « Ἡ δὲ οὖν ἐκ φίλτρου καταφιλεῖ, ὥσπερ χεῖλος ἐρυθρὸν,
 » τὸ ἐναπολειφθὲν λαμπρὸν σῶμα τοῦ Ἡλίου, τοῦ λαμπροῦ
 » προσώπου τῆς ἡμέρας ³.
16. « Ὁ φαίνόμενος ἥμισυς Ἡλίου, ὥσπερ ἀντεστραμμένη στά-
 » μνος ἐστὶν ⁴, ἣν παρασκευάζει ἡ ἡμέρα διαπεράσαι τὸν
 » ὠκεανὸν ⁵, βουλομένη πορευθῆναί ποι εἰς ἡδυπάθειαν κα-
 » τὰ τὸν καιρὸν τῆς νυκτὸς ⁶.
17. « Τὸ ἐναπολειφθὲν ἐρυθρὸν σῶμα τοῦ ἑρωτικοῦ Ἡλίου φαί-
 » νεται, ὡς σημεῖον ἑρωτικὸν νύξεως ὄνουχος ⁷ ἐπὶ τοῦ δυ-
 » τικοῦ ὄρους, τοῦ ὄντος ὡς μαστοῦ τῆς δύσεως.

1. Ἐν τῇ νυκτὶ αἱ ὄρνεις ἐμφωλεύουσι τοῖς δένδροισιν.

2. Ἡ κόνις, ἡ ἐξανίσταται ἐκ τῶν βοῶν, περὶ βουλυτὸν ἐπανερχομένων ἀπὸ τῆς νομῆς.

3. Ἐνταῦθα ἐννοεῖ τὸ ἥμισυ σῶμα τοῦ Ἡλίου, ὡς χεῖλος, οὗ θάτερον ἥμισυ ἔδυσεν· ὁ δ' Ἡλίου κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐρυθρὸς ἐστί.

4. Τὰ σταμνία ἐν Ἰνδία στρογγύλα ποιοῦσιν.

5. Ἀντεστραμμένην τὴν στάμνον ποιήσαντες ἐν ὕδατι, καὶ τιθέντες ἐπ' αὐτῆς τὴν κοιλίαν, διαπερῶσι τὸν ποταμὸν, ὡς ἐπὶ σχεδίας.

6. Ἡ ἡμέρα, ὡς μοιχαλὶς, ἡ διαπερᾷ ἐπὶ στάμνου τὸν ποταμὸν εἰς ἔντευξιν τοῦ ἑρωμένου.

7. Καὶ τὸ σημεῖον γὰρ τῆς νύξεως τοῦ ὄνουχος, ὑπέρυθρον φαίνεται.

18. « Οὗτος ὁ ἥλιος, ὥσπερ θερμανθεὶς ἐκ τῶν πυρωθέντων
 » ἡλιολίθων ¹ τῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ δυτικοῦ ὄρους, ἐρυ-
 θρὸς γενόμενος, πέπτωκεν εἰς τὸν ὠκεανόν ².
19. « Οὐ εἰς ἀναίρεσιν ἐγὼ περιέρχομαι, τούτου ἔτυχον σή-
 » μερον ³. ποῦ πορεύσεται; » Οὕτω λέγων ὁ ἥλιος, ἐρυ-
 » θρὸς γενόμενος θυμῷ, ἐφώρμησεν ἐπὶ τὸν Ὠκεανόν, νο-
 » μίσας αὐτὸν ζόφον ⁴.
20. « Ὁ ἥλιος πέπτωκεν ἤδη εἰς τὸν ὠκεανόν ἐλκυστικαῖς πως
 » ἐπωδαῖς ⁵, εἰρημέναις ὑπὸ τοῦ Βραχμᾶ, θλιβομένου ἐν
 » τῷ μέσῳ τοῦ κεκλεισμένου λωτοῦ ⁶, τοῦ ἐπὶ τοῦ ὀμ-
 φαλοῦ τοῦ Βισνοῦ, τοῦ ἀναπαυομένου ἐν τῷ ὠκεανῷ.
21. « Ἡ ἡμέρα ἐπηκολούθησε τῷ Ἠλίῳ, ῥίψασα αὐτήν εἰς τὸ
 » πῦρ ⁷, ὃ ἐστὶ τὸ τῆς ἐσπέρας ἐρυθρόν, καὶ ἐποίησε μέλαν
 » τὸ πρόσωπον τῶν λαμπρῶν διαστάσεων τοῦ τόπου.
22. « Τῆς ἐσπερινῆς ὥρας ἐλθούσης, εἰ ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος
 » συγχλείων τὰς χεῖρας προσκύνῃσιν ποιεῖ, ἄρα τοῦτο
 » παράδοξον; καὶ τὸ ὕδωρ γὰρ τὸ αὐτὸ ποιεῖ, συγ-
 » κλείων τὰς χεῖρας, αἵ εἰσιν οἱ συγχλειόμενοι λωτοί.
23. « Ἡ γῆ συνέκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς, οἳ εἰσιν οἱ λωτοί ⁸,
 » λαβοῦσα ἄνεσιν ἐκ τοῦ ἐκπνεύσαντος καλοῦ καὶ ἀναψυ-

1. Λέγουσιν, ὡς λίθος ἐστίν, ὅς πῦρ ἐξάπτει, ὅτε αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου αὐτῷ προσβάλλουσιν.

2. Ὁ γὰρ θερμαινόμενος ἐμβυθίζεται εἰς τὸ ὕδωρ.

3. Τουτέστι τοῦ σκότους, τοῦ ζόφου.

4. Ὁ Ὠκεανὸς κυάνεος ἐστὶ, τουτέστι μέλας· μέλας δὲ καὶ ὁ ζόφος.

5. Λέγουσιν, ὡς ἐπωδήτις ἐστὶ τοιαύτη, ἥ ἔλκει τὰ μακρὰν ὄντα.

6. Εἰλκύσθη ὁ ἥλιος εἰς διαπέτασιν (ἄνοιξιν) τοῦ κεκλεισμένου λω-
 τοῦ, ἐν ᾧ ἦν ὁ Βραχμᾶς πιεζόμενος.

7. Ὡς ἡ γυνὴ συγκατακαίεται τῷ ἀνδρὶ ἀποθανόντι, καὶ ἐπακολουθεῖ αὐτῷ· αἱ δὲ διαστάσεις, ὡς λοιπαὶ γυναικες, αἱ μείνας μελάνες ἐγένοντο τὸ πρόσωπον, τουτέστι κατησχύνθησαν.

8. Ὁ αἰσθανόμενος ἡδύτης καὶ ἀνέσεως, ὑποκλείει τοὺς ὀφθαλμούς.

- » κτιχοῦ ἀέρος ἐν τῇ ἑσπέρᾳ, καὶ καταπαύσαντος αὐτῆς
 » τὴν ὀδύνην τὴν ἐκ τοῦ καύματος τοῦ Ἡλίου.
24. « Τοῦ Ἡλίου, ὅς ἐστι στέφανος τῶν τριῶν κόσμων, πεσόν-
 » τος εἰς τὸν ὠκεανόν, ἀνεβόησαν διὰ τῶν ὀρνέων πᾶσαι
 » αἱ διαστάσεις ¹ τοῦ τόπου· οἱ δ' ἀστέρες ἀκούσαντες
 » ἐξῆλθον εὐθέως εἰς τὸ ἰδεῖν ².
25. « Ἡ ἀγλαΐα ³ τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῆς ἡδείας καὶ σφοδρᾶς πε-
 » ριπτύξεως τούτου τοῦ ἑσπερινοῦ καιροῦ, ὡς ἐρωτικοῦ ἀν-
 » ὄρος, πληρωθεὶς ἀστέρων, ὡς σταλαγμῶν ἰδρωτός, ἤλ-
 » λωιώθη τὸ χρῶμα ἀπὸ γε τοῦ ὀλίγου σκότους ⁴.
26. « Οὗτοι οἱ χοῖροι, καὶ περ ἀγέληδὸν ἐξεληθόντες ἐκ τελ-
 » ματώδους λίμνης, ὄντες ἐν σκότει βαθεῖ, νομίζουσιν
 » ἑαυτοὺς ἐμβεβυθισμένους τέλματι, καὶ διὰ τοῦτο σχο-
 » λαίως θαδίζουσιν.
27. « Οἱ ἄρρενες ἐλέφαντες μετὰ τῶν θηλέων πορεύονται, ὡς
 » εἰς εὐνὴν, εἰς τὸ ὕδωρ, ἔνθα λιγυρῶς ἄδουσι βομβύλιοι,
 » ἐγκεκρυμμένοι τοῖς συγκεκλεισμένοις λωτοῖς ⁵.
28. « Τοῦ Ἡλίου ἀποδημήσαντος, καὶ ἐγχειρίσαντος τοῖς Κόκ-
 » καις ἐκ φιλίας, ὡς παρακαταθήκην τὴν περὶ οὐσίαν αὐ-
 » τοῦ, τὴν θερμότητα, οὗτοι φυλάττουσιν αὐτὴν ἐν τῇ
 » καρδίᾳ αὐτῶν, ὡς ἐν πυξίδι ⁶.
29. « Ἰδὲ, καὶ τοι ὀλίγον τὸ σκότος ἔξω ἐγένετο ἐκ τοῦ μι-

1. Ὡς αἱ γυναῖκες ἀναβοῶσι θρηνοῦσαι ἀποθανόντος τοῦ ἀνδρός. Δύ-
 σαντος τοῦ ἡλίου καὶ αἱ ὄρνεις κρίζουσι, καὶ οἱ ἀστέρες ἀναφαίνονται.

2. Ἀναβοώντων καὶ θρηνοῦντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ, οἱ ἐν ἐτέροις οἴκοις
 γείτονες ἐξέρχονται εὐθέως εἰς τὸ ἰδεῖν καὶ μαθεῖν τὴν αἰτίαν.

3. Ὡς γυνή.

4. Τὸ ὀλίγον σκότος κατὰ τὴν ἑσπέραν, ὥς περ ἀλλοίως ἐστι τοῦ
 χρώματος· ὁ δ' ἔρωτι πάσχων, καὶ ἰδρωτὰ ἔχει, καὶ χρῶμα ἡλλοιωμένον.

5. Τῶν βασιλέων ἀναπαυομένων ἐπὶ κλίνης, οἱ μουσικοὶ ἄδουσιν.

6. Ἐνωσὶ τὸ καῦμα καὶ ἄλλος, ὁ ἔχουσιν ἐν νυκτὶ διὰ τὴν διάζευξιν.

κροῦ ὄμματος τῆς γλαυκός ¹, αὐξάνει ὁμῶς ἀκολούθως
 » ἐκ τῶν καλῶν ἔργων τῶν μοιχαλίδων ².

30. « Οἱ ἀνθούντες ἐν νυκτί λωτοὶ ἀπολύουσι τοὺς δεδεμέ-
 » νους βομβυλίου, γνόντες τὸ πρόσκαιρον τοῦ κόσμου ἐκ
 » ταύτης τῆς ἐσπέρας, τῆς ἐνταύτῳ ἐρχομένης καὶ παρερ-
 » χομένης ³.

31. « Τοῦ Ἥλιου, ὃς ἐστὶν ὀφθαλμὸς τοῦ κόσμου, πεσόντος
 » εἰς τὸν ὠκεανόν, οἱ ἄνθρωποι κλίναντες τὰ πρόσωπα,
 » πολλὰ λύπη ἀχθεσθέντες, τρίβουσι τὰς χεῖρας πρὸς ἀλ-
 » λήλας, ὃ ἐστὶ στρέφουσι θρυαλλίδα τῶν λύχνων ⁴.

32. « Τὸ ζεῦγος τῶν χειρῶν τῶν γυναικῶν, τὸ συμμιγνύμενον
 » κατὰ τὰς παλάμας, καὶ περιστρέφον θρυαλλίδα τοῦ λύ-
 » χνου, ὥσπερ τροχίσκος ἐστὶν ⁵ ὀπλικὸς τοῦ Ἑρωτος, τοῦ
 » νικητοῦ τῶν τριῶν κόσμων.

33. « Ἄνθη θρογγιδὸν ἐρρίφθησαν, ἅ ἐστι τὰ παμπληθῆ ἄστρο,
 » ὑπὸ τῶν θεῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἥρωος Ζόφου, τοῦ
 » νικήσαντος τὸν δυσνίκητον Ἥλιον.

34. « ὦ! ιδέ! ἀφ' ἐνὸς λύχνου ἐπὶ γῆς πολλοὶ λύχνοι ἐγένον-
 » το, ὥσπερ βέλη πολλὰ ἀφ' ἐνὸς θείου βέλους, ἀφεθέντος
 » ὑπὸ τοῦ Ἥλιου εἰς ἀναίρεσιν τοῦ Ζόφου.

1. Ἡ γλαυὺς λέγεται παρ' Ἰνδοῖς Δινανδὰ, ὃ ἐστὶν ἡμερότυφος. —
 Κατὰ τὴν ἐσπέραν ὀλίγον ἐστὶ τὸ σκότος, κατὰ δὲ τὴν νύκτα αὐξάνει.

2. Αἱ μοιχαλίδες ἐν νυκτί διαπορνεύονται. Ἐκ τῶν καλῶν ἔργων αὐ-
 ξάνει ἡ ἀρετὴ, ἐκ δὲ τῶν κακῶν ἡ κακία· ἐνταῦθα δὲ εἰρωνικῶς λέγεται.

3. Καθὼς δηλ. οἱ γινώσκοντες τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου, ἀφέντες
 πᾶν ὅσα ἔχουσιν, ἀρνοῦνται τὸν κόσμον, ὡς ψευδῆ, οὕτω καὶ οἱ λωτοὶ
 τρόπον τινα ἀφῆκαν ἐξελθεῖν τοὺς ἐμμείναντας ἐγκλείστους βομβυλίου
 περὶ τὸ πρῶτ.

4. Βαμβάκιον τιθέμενοι ἐν μιᾷ παλάμῃ, καὶ στρέφοντες αὐτὸ διὰ τῆς
 ἐτέρας, θρυαλλίδα τοῦ λύχνου παιοῦσιν οἱ Ἰνδοί.

5. Τὸ Ἰνδικὸν ὄπλον, ὁ τροχίσκος, ἢ δίσκος, στρεφόμενος ἐν τῷ λι-
 χανῷ, ῥίπτεται κατὰ τοῦ πολεμίου.

35. « ὦ ! τὸ σκότος, ὃ ἐρρίφθη ὡς μέγα ὄπλον εἰς τὸν κό-
 » σμον, ἀνῆρέθη ὑπὸ τῶν λαμπρῶν λύχνων, τῶν ποιηθέν-
 » των, ὡς ἀμυντηρίων, ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ! ὦ πολέμου
 » θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων !
36. « Τὰ σκότη, τὰ ἀναιροῦντα τὴν δύναμιν τῆς ὁράσεως,
 » ἐξαχθέντα ἐκ τῆς γῆς ὑπὸ τῶν λύχνων, συνῆλθον εὐ-
 » θέως εἰς τὸν οὐρανόν ¹.
37. « Σκότος βαθὺ ἐγένετο ἐν αἰθέρι, τῇ μὲν ἐκ τῶν μελά-
 » νων καπνῶν τῶν πολλῶν λύχνων, τῇ δὲ ἐκ τῶν βομβυ-
 » λίων, τῶν ἀφιπταμένων ἀπὸ τῶν συγκλειομένων λωτῶν,
 » τῇ δὲ καὶ ἐκ τῶν κορῶν τῶν ὀμμάτων τῶν γλαυκῶν.
38. « Αὖτη ἡ νύξ καθαίρει ἀείποτε τὰ ἄστρα, ὡς κάτοπτρα,
 » τῷ σκότει, ὡς σποδῷ ², τῆς ἐρυθρᾶς ἐσπέρας, ἥ σβέν-
 » νυται ὡς ἀνθρακιά. »
39. « ὦ ! ἡ μὲν ἡλικὴ πέτρα ἀφῆκε τὴν πύρωσιν ³, ἡ δὲ φω-
 » τεινὴ βοτάνη ἔλαβε λάμψιν· ἡ δὲ Κουμουδβατὴ ἐγκα-
 » τέλιπε τὴν σύμμυσιν· ἄρα τὸ σκότος οὐκ ἔστι παντὸς
 » πάθους ὀλέθριον;
40. Αἱ μοιχαλίδες, τυχοῦσαι τερατουργικῆς δυνάμεως διὰ
 » τῆς ἀτενοῦς θεωρίας πρὸς τὴν συνουσίαν, περιέρχονται
 » νῦν τὸν κόσμον ἀφανεῖς, ἐπειδὴ ἔχουσιν, ὡς κάλυμμα,
 » τὸ σκότος, τὸ ὑπὸ τῶν θεῶν ποιηθέν.
41. « Ἐπιθυμοῦσα ἡ νύξ τῆς μετὰ τοῦ νυκτερινοῦ φωστῆρος
 » ὁμιλίας, ἔστρωσε πολλὰ ἄστρα, ὡς ἄνθη, ἐν τῇ αὐλῇ

1. Ὁ οὐρανὸς κυάνεος, τουτέστι μέλας ἐστί.

2. Ἐπειδὴ τὰ ἀγγεῖα τριβόμενα σποδῷ καθαίρονται, διὰ τοῦτο λέγει ἀστείως, ὅτι τὰ ἄστρα λάμπει μετὰ τὴν ἐσπέραν, ἀφ' οὗ ἐπιστῇ τὸ σκότος.

3. Πέτρα τις, ἥ ἐξάπτει πῦρ διὰ τοῦ Ἡλίου.

» τοῦ οὐρανοῦ, ὃς ἀλληλιμμένος ἐστίν, ὡς βολβίτῳ, τῷ
» σκότει ¹.

42. « Ἐν τούτῳ τῷ οὐρανῷ, ὡς ἐν θεάτρῳ, ἐνθα εἰσὶ θεαταὶ
» οἱ ἀστέρες, μικρόν τι ἀνεφάνη τὸ τῆς Σελήνης φῶς,
» ὡς προσελήνιον ², οὐ ὀπισθεν ἵσταται ἡ Σελήνη, ὡς
» τραγῳδὸς παρεσκευασμένη, εἰς ἀναίρεσιν τοῦ ζόφου ³.

43. « Ὁ τῆς νυκτὸς ἀστὴρ, κεκρυμμένον ἔχων τὸ σῶμα ὑπὸ
» τὸ ἀνατολικὸν ὄρος, παίζων βάλλει τὴν Ἀνατολὴν ⁴
» ταῖς ἀκτίσιν, ὥσπερ ἐκ Σανδάνου βαντίσμασιν· αἱ δὲ
» βανίδες εἰσὶ τὰ ἐν οὐρανῷ διεσκορπισμένα ἄστρα ⁵.

44. « Αὕτη ἡ μηνοειδὴς Σελήνη ⁶ προφαίνεται ὡς τόξον τοῦ
» τοῦ Ἑρωτος· ἡ δὲ οὐρανία Σφαῖρα κατεστιγμένη ἐστὶ
» τοῖς ἄστρασιν, ὡς ἀνθίνους βέλεσι τοῦ Ἑρωτος, ἐπειδὴ
» διεζεύχθη τοῦ Ἡλίου ⁷.

45. « Τὸ ἡμισέληνον ἔχον μελανότητα ἐν μέσῳ, φαίνεται ἐπὶ
» τῆς ἐν τῷ ἀνατολικῷ ὄρει φωτεινῆς βοτάνης ⁸, ὥσπερ

1. Οἱ γὰρ Ἴνδοι εἰώθασιν ἀλείφειν βολίτῳ, τουτέστι κόπρῳ βοῶς, τὸν τόπον ἐνθα κάθονται, καὶ μάλιστα ἐνθα ἐσθίουσιν· οἱ δὲ ἑρωτικοὶ ἐπιστρωννύουσι καὶ ἄνθη ἐπὶ τῆς συνουσίας.

2. Ἐνταῦθα λέγει περὶ τῆς Σελήνης, ὅτε μικρόν τι ἀνέτειλε προκύψατα.

3. Καθὼς ὁ τραγῳδὸς ἵσταται πρὸ τοῦ τῆς σκηνῆς παραπετάσματος παρεσκευασμένος εἰς δραματοουργίαν.

4. Τὴν ἀνατολὴν ὡς γυναικα ἔννοεῖ.

5. Αἱ μὲν ἀκτῖνες βαντίσματα ἐκ Σανδάνου, αἱ δὲ βανίδες, ἄστρα· τουτέστι, τὰ ἄστρα εἰσὶν ἐκ τῶν βαντισμάτων τῶν ἐκ Σανδάνου.

6. Ἐνταῦθα λέγει περὶ τῆς Σελήνης, ὅτε τὸ ἡμισυ αὐτῆς ἀνέτειλε προκύψαν.

7. Ἡ Σφαῖρα ὡς γυνὴ ἐκλαμβάνεται, ὁ δ' Ἥλιος ὡς ἀνὴρ.

8. Ἡ λαμπρὰ βοτάνη ἐστὶν ὡς λύχνος. Λέγουσιν, ὡς βοτάνη ἐστίν, ἡ λάμπει ἐν νυκτὶ, ὡς πῦρ.

» τμήμα χρυσῆς πιθάκνης ἐπὶ λύχνου, ἔχον στίμμιν ὁμ-
» ματογράφον τῆς οὐρανίου Σφαίρας ¹.

46. « Τίνι οἷστρον Ἑρωτος οὐ δίδωσιν ἡ μὴ φαινομένη αὕτη
» μοῖρα τοῦ σώματος τῆς Σελήνης ², ἥ ἐστιν ὡς πρόσωπον
» τῆς Ἀνατολῆς, τῆς γυναικὸς τοῦ Ἴνδρα, ἡ ἔκρυψε τὸ χεῖ-
» λος αἰσχύνῃ, διότι ἐδάκη ὑπὸ τοῦ Ἴνδρα ³;

47. « Ἴδὲ ⁴, ταύτης τῆς Σελήνης ὅλης ἡ μορφή, ἰδρυμένη ἐν
» οὐρανῷ, ἔλαμψεν, ὡς λαμπρὸν κάτοπρον, ἔχουσα τὴν
» προσπίπτουσαν σκιάν τῆς Νυκτὸς ⁵, ἥ ἐστιν ἡ μελανό-
» τής, ἣν ἔχει περὶ τὸ μέσον.

48. « Πάντως γε αὕτη ἡ Σελήνη, ἡ καταγομένη ἐξ Ὀκεανοῦ,
» τόξον ἐστὶ τοῦ Ἑρωτος, ὃ ἐνταθὲν εἰς νίκην κατὰ τῶν
» τριῶν κόσμων, στρογγύλον ἐστὶ καὶ διαμέσου κενόν,
» ὃ ἐστιν ἡ μελανότης τῆς Σελήνης ⁶.

49. « Αὕτη ἡ λάμψις τῆς Σελήνης, μεμιγμένη ἀπακμάζοντι
» σκότει φαίνεται ⁷, ὥς περ χολὴ ὕδατος μετὰ μελανος

1. Σφαῖρα ἡ οὐρανία, ὡς γυνή, ἡ τίθησι τὸ στίμμι περὶ τὰ ὅμματα· αἱ γὰρ γυναῖκες τῆς Ἰνδίας τιθέασι τμήμα κεραμίου ἐπὶ λύχνου· ἡ δὲ προσκεκολλημένη καπνία γίνεται στίμμις ὁματογράφος.

2. Ἐνταῦθα λέγει περὶ τῆς Σελήνης, ὅτε ὀλίγον τι μέρος μένει ἀφανὲς ἔτι, μὴ προκύψασα ὅλη.

3. Τὸ ἐναπολειφθὲν ὀλίγον ἀφανὲς μέρος τῆς Σελήνης, ὁμοιοῦ χεῖλει ἀστείως, ὅπερ κατεκαλύφθη, διότι ἐδάκη φιληθέν.

4. Ἐνταῦθα λέγει περὶ τῆς Σελήνης, ὅτε ὅλη ἀνεφάνη.

5. Ἡ Νύξ, ὡς γυνή, βλέπει εἰς τὴν Σελήνην, ὡς εἰς κάτοπρον, οὗ ἡ σκιά ἐστιν ἡ ἐν Σελήνῃ μελανότης.

6. Ὅτε ἐντείνεται τὸ τόξον στρογγυλοειδὲς γίνεται. — Τὸ ἐν τῇ Σελήνῃ στίγμα, τὸ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ τόξου κενόν ἐστὶ.

7. Ἐλθόντος τοῦ φωτὸς τῆς Σελήνης, τὸ σκότος τῆς νυκτὸς οὐ νεάζει, ἀλλ' ἀπακμάζει· ἐν γὰρ τῇ νυκτὶ, ὅτε λάμπει ἡ Σελήνη, οὔτε πολὺ φῶς ἐστίν, ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὔτε πολὺ σκότος, ἀλλὰ μέσον πως ἐστὶ φωτὸς καὶ σκότους.

» σησάμου, διδομένη παρὰ τῆς γυναικὸς Ἀτμοσφαίρας τῷ
» Ἡλίῳ τελευτήσαντι ¹.

50 « Φεῦ ! ὁ φύσει ἀκάθαρτος αἰθὴρ ἐποίησε φόνον τοῦ
» σκότους, διὰ τῆς ἀκτίνος τῆς ξένης Σελήνης ἐλθούσης,
» ὡς ὁ πονηρὸς οἰκοδεσπότης ποιεῖ φόνον τοῦ ἐν οἴκῳ ὄψεως,
» διὰ χειρὸς ξένου, ἐλθόντος ².

51. « Ὁ κελαινὸς αἰθὴρ, ὁ ἔχων ἐν ἑαυτῷ τοὺς τρεῖς κόσμους,
» λαμπρυνθεὶς τῇ Σελήνῃ, ἔλαβεν ὁμοιότητα τοῦ Σίβας, ὅν
» ἐτίμησεν ὁ Βισνοῦς τῇ προσφορᾷ τοῦ οἰκείου ὀφθαλμοῦ ³.

52. « Ἐλθόντος τοῦ Ζόφου εἰς πάσας τὰς διαστάσεις ⁴ τοῦ τό-
» που, ἡ Νυξ ⁵ ἔθετο τὴν Σελήνην ὡς πρόσωπον ἐρυθρὸν
» ἐκ θυμοῦ· φοβηθέντος δὲ καὶ ἀπελθόντος, ἔθετο αὐτὴν
» ὡς πρόσωπον ὡχρὸν ἐκ λύπης τῆς διαζεύξεως.

53. « Ἡ λάμψις αὕτη τῆς Σελήνης, ὥς περ φυτὸν λαμπρὸν
» τοῦ Ἑρωτος, ἔχον ἄστρα, ὡς ἄνθη, ἀνέφυσεν ἐκ τῆς Σε-
» λήνης, ὡς ἐκ στρογγύλης ἀμάρας, ἐχούσης τὰ μέλανα
» στίγματα, ὡς κυανᾶ βλαστήματα.

54. « Τῆς Σελήνης ἐλθούσης, τὰ ὄρη ταῦτα, ὥς περ καιόμενα
» τῷ πυρὶ, ὅ ἐστι τὸ λαμπρὸν τῶν ἑοτανῶν, κλαίουσιν

1. Τὸν Ἥλιον ποιεῖ ἄνδρα ἐνταῦθα· καὶ γὰρ τῷ ἀποθανόντι ἀνδρὶ ἡ γυνὴ προσφέρει χυὰς ὕδατος καὶ μέλαν σήσαμον.

2. Ἐπὶ τῶν πονηρῶν τοῦτο λέγεται, ὅτι ὁ οἰκοδεσπότης εὐρὼν ὄφιν ἐν οἴκῳ, οὐκ ἐφόνευσεν αὐτὸν αὐτὸς, ἀλλὰ δι' ἄλλου ξένου κληθέντος.

3. Καθὼς τὸ πᾶν ἐστὶν ἐν τῷ Σίβᾳ, οὕτω καὶ ἐν τῷ αἰθέρι. Λευκὸς ὁ Σίβας, λευκὸς καὶ ὁ αἰθὴρ ἐκ τῆς Σελήνης· ἡ δὲ Σελήνη, ὡς τὸ ὄμμα τοῦ Βισνοῦ.

4. Τὰς διαστάσεις ἐνταῦθα ἔννοεῖ γυναικας· διὰ τοῦτο, ὡς γυνή, καὶ ἡ νύξ ἐφθόνησε καὶ ἐκ θυμοῦ ἐρυθρὸν ἔσχε πρόσωπον· εἴτα δ' ἀναχωρήσαντος τοῦ σκότους, λευκὸν ἔσχε πρόσωπον, τουτί ἐστι ὡχρὰ ἐκ λύπης. Τοῦτο δὲ δηλοῖ, ὅτι καταρχὰς μὲν, ὅτε ἀνατέλλει ἡ Σελήνη, ἐρυθρά ἐστίν, εἴτα δὲ λευκὴ ἢ ὡχρά.

5. Ἡ Νυξ γυνή ἐστι τοῦ Ζόφου.

- » ἐπὶ τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ εὐμενοῦς Ἡλίου, διὰ τῶν ὑδάτων
 » τῶν ἐξαγομένων ἐκ τῶν σελινολίθων ¹.
55. « Ὁ τῆς νυκτὸς ἀστὴρ οὗτος πᾶνυ βραδείως ἀναβαίνει εἰς
 » τὴν κορυφὴν τοῦ οὐρανοῦ, ἐπειδὴ κωλύεται ὑπὸ τῆς
 » ἀγλαΐας τῶν λωτοφθάλμων γυναικῶν, τῶν ἐπὶ τῶν
 » στεγῶν τῶν οἴκων.
56. « Ἡ Σελήνη, ὡς νεφέλη τῆς γαλακτικῆς θαλάσσης, ἔβρεξε
 » λάμψιν, ὡς βροχὴν πολλὴν, κατακλύσασαν τὸν οὐρανόν,
 » καὶ ποιήσασαν πομπόλυγας, τοὺς ἀστέρας.
57. « Τὸ σκότος, ὅ ἐστι τὸ σμῆνος τῶν βομβυλίων ², προ-
 » σανακλαίεται τῇ Κουμουδθατῇ ³ οὕτω· « Φύλαξόν με,
 » φύλαξόν με, ὦ εὐφροθαλμε· ὁ γὰρ ἀνὴρ σου, ὁ τῆς νυκτὸς
 » φωστήρ, θλίβει με.»
58. « Ἡ πολλὴ λάμψις αὕτη τῆς Σελήνης, πιούσα τὸν ζόφον,
 » ὡς οἶνον, καὶ μεθυσθεῖσα, σκιρτῶσα ἄνω καὶ κάτω,
 » γελᾷν ποιεῖ πᾶσαν διάστασιν τοῦ τόπου ⁴.
59. « Αὕτη ἡ Σελήνη, ἡ κυρία τῶν βοτανῶν, θεῖσα ἐν τῷ
 » σκοτεινῷ τούτῳ κόσμῳ, ὥσπερ ἐν σιδηρῷ βῶλῳ, ὀλίγην
 » τινα βοτάνην, ἀργυροῦν ἐποίησεν αὐτόν, τουτέστι, λευ-
 » κὸν καὶ λαμπρόν ⁵.
60. « Ἡ ἐπιφάνεια αὕτη τῆς γῆς ποικίλη ἐγένετο ἐκ τῶν εὐφρη-

1. Εἶδος πέτρας, σταζούσης ὕδωρ ὅτε προσβάλλει ἡ Σελήνη.

2. Μέλαν τὸ σκότος, μέλανες καὶ οἱ βομβύλιοι.

3. Κουμουδθατὴ λέγεται ὁ νυκτάνθης λωτός· πλάττεται δὲ ὡς γυνὴ ἀγαπητὴ τῆς Σελήνης, ἐπειδὴ κατὰ τὴν νύκτα διεκπετάννυται, ὅτε καὶ ἡ Σελήνη λάμπει· ἡ δὲ Σελήνη, ὡς προεῖρηται, ἀρσενικοῦ γένους ἐστὶ παρ' Ἰνδοῖς.

4. Τουτέστι γαννύει, λαμπρύνει τὸ πᾶν.

5. Καθὼς ὁ μυθεύμενος χημικός, θεὸς ἐν τῷ σιδηρῷ βοτάνην τινα μεταβάλλει αὐτὸν εἰς χρυσόν, οὕτω καὶ ἡ Σελήνη, ἐκτείνασα τὸ ἑαυτῆς λευκὸν σέλας, λευκὸν καὶ λαμπρόν ἐποίησε τὸν ἐκ τοῦ σκότους μέλανα κόσμον.

» μιῶν τῆς Σελήνης καὶ ἐκ τῶν δυσφημιῶν τοῦ σκότους,
 » αἱ εἰσὶν αἱ τῆς Σελήνης αὐγαὶ καὶ αἱ τῶν σωμάτων
 » σκιαί ¹.

61. « Αὕτη ἡ Σελήνη ἐποιήθη ὑπὸ τοῦ Ἔρωτος, ὡς χειρομύλη,
 » κειμένη ἐπ' ἀτμοσφαίρας, ὡς ἐπὶ δέρρεως, ἡ πτίσσει τὰ
 » ἐν τῷ στέρνει τῶν διεζευγμένων ἐραστῶν ὅστέα εἰς λε-
 » πτὰ, ὅ ἐστι τὰ ἄστρα.

62. « Ἐν οὐρανῷ, ὡς ἐν ὠκεανῷ, νεοφανῇ κύματα λαμπρὰ
 » τῆς Σελήνης ἀνακινουῦνται· ὅθεν συνίημι, ὡς ἐνταῦθα
 » νήχεται ἀπολύτως (ἐλευθέρως) ὁ ἰχθύς, ἡ σημαία τοῦ
 » Ἐρωτος.

63. « Καὶ ὁ ὠκεανὸς διεταράχθη εὐθέως ² ἐκ τῶν προσβαλ-
 » λουσῶν ἀκτίνων τῆν Σελήνης, ἐριζουσῶν ἀλλήλαις τῇ
 » λαμπρότητι, καὶ προθυμουμένων καταδύσασθαι εἰς δια-
 » σκέδασιν τοῦ ἐν τῷ ὑποχθονίῳ κόσμου σκότους.

64. « Τὰ ζεύγη τῶν περδίκων, τέμνοντα τὴν λαμπρὰν ἀκτίνα
 » τῆς Σελήνης τοῖς αὐτῶν ἀγλαοῖς ῥάμφεσι, μεταδιδύα-
 » σιν αὐτῆς ἀλλήλαις, ὡς ὄψου, πρὸς τῇ πόσει τοῦ φίλ-
 » τρου, ὡς οἴνου ³.

65. « Αἱ γινόμεναι μέλαιναι σκιαὶ τῶν γυναικῶν ἐκ τῆς σε-
 » ληνιακῆς λάμψεως, αἱ πορεύονται πρὸς τοὺς ἐρωμένους,

1. Τουτέστι λαμπρὸν καὶ σκοτεινὸν ἐγένετο τὸ πᾶν· λαμπρὸν μὲν ἔνθα λάμπει ἡ Σελήνη, σκοτεινὸν δὲ ἔνθα ἐστὶ σκιά.

2. Σημαίνει τὴν ἣν λαμβάνει πλημμύραν ἡ θάλασσα ἐκ τῆς πληρώσεως τῆς Σελήνης.

3. Ὁ περδίξ, λέγουσι, λίαν χαίρει τῇ Σελήνῃ· ὅπου κλίνει ἡ Σελήνη, ἐκεῖ κλίνει καὶ ὁ περδίξ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, βλέπων πρὸς τὰς ἀκτίνας τῆς Σελήνης, ὅθεν καὶ μυθεύεται ὅτι ἔρωτα ἔχει πρὸς τὴν Σελήνην, καὶ διὰ τῶν ἀκτίνων αὐτῆς ζῇ. Λέγουσιν ὡς τοῦτο τὸ ὄρνεον καὶ ἀνθρακας ἡμμένους συλλέγον κατεσθίει.

- » αἱ γυναῖκες εἰσι τοῦ ἀναιρεθέντος σκότους, αἵ κυλίνονται
 » κατὰ γῆς ἐκ λύπης.
66. « Διὰ τί ὁ καιρὸς οὗτος οὐκ ἔστιν ἀμβρόσιος, ὅτε καὶ ἡ
 » σκιά τῶν δένδρων ἄνθη ἔχει, ἃ ἔστιν αἱ στρογγύλαι
 » λαμπηδόνες, αἱ διήκουσαι εἰς τὴν γῆν διὰ τῶν διεχόν-
 » των φύλλων;
67. « Νῦν ὁ Ἔρως, φέρων τὴν Σελήνην, ὡς πολεμικὸν δίσκον,
 » καὶ δυσφώρητος ὢν, ἔχει τὴν παντοκρατορίαν· ὅθεν τὸ
 » πᾶν τοῦτο ταπεινωθὲν, ὑπόκειται τῇ προσταγῇ αὐτοῦ.
68. « Αἱ γυναῖκες ¹, ἐπιθυμοῦσαι ἐν μεγάλῃ ἀθημονίᾳ τῆς
 » τῶν ἀνδρῶν ἀφίξεως, λαμπρύνουσι καὶ τὰ ἐπέισακτα
 » κοσμήματα τοῖς φυσικοῖς αὐτῶν κοσμήμασι, ταῖς τοῦ
 » σώματος ἀγλαΐαις, αἳ εἰσιν ὡς ἀκόνας τῶν βελῶν τοῦ
 » Ἐρωτος.
69. « Ἐκ τῆς μελαινης κόμης τῶν γυναικῶν ², τῆς εὐθετη-
 » θέσεως τοῖς δακτύλοις, ἀκτίνες ἐκπέμπονται, αἳ εἰσιν οἱ
 » πόδες τῶν βομβυλίων, τῶν περιῖπταμένων περὶ τὰ
 » εὐώδη ἄνθη, τὰ ἐπὶ τῆς κόμης.
70. « Ὅ,τι κόσμημα καλὸν ἐκ βαφῆς φέρουσιν αἱ καλαὶ γυ-
 » ναῖκες ἐπὶ τοῦ σεληνιαίου αὐτῶν μετώπου, τοῦτό ἐστιν
 » ὡς ἡ ἐν τῇ Σελήνῃ μελανότης.
71. « Γραμμαῖ τινες δύω μέλαιναι, ὡς δύω εἰσὶ τόξα ³ τοῦ
 » Ἐρωτος καὶ τῆς Ῥατῆς, τῶν νικητῶν τοῦ κόσμου, οἳ
 » οἰκοῦσιν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς.
72. « Ἐπειδὴ αἱ γεγραμμέναι περιπλοκάδες ἐπὶ τῶν παρειῶν
 » φαίνονται, ὡς ἔχουσι τὰ λαμπρὰ ὄμματα, ὡς ἄνθη, διὰ

1. Ἐπαινος τῆς σωματικῆς ἀγλαίας τῶν γυναικῶν.

2. Ἐν τοῖς ἐξῆς ἔπαινον ποιεῖ τῶν κοσμημάτων, τῶν ἐν ἐκάστῳ μέρει τοῦ σώματος.

3. Δύω τόξα ἐνταῦθα ἐννοεῖ τὰς ὀφρύδας.

- » τοῦτο ἐκ τῆς λάμψεως τῶν ὀμμάτων τὸ Ἐαρ ἐποίησεν
 » ἄνθη, κοσμήματα ταῖς γυναῖξι, χάριν τοῦ φίλου Ἐρωτος.
73. « Τὸ λαμπρὸν πρόσωπον τῆς γυναικὸς, τὸ ἔχον ἐκατέ-
 » ρωθεν δύο λαμπρὰ ἐνώτια μετὰ μαργάρων, διαπρέπει
 » ὡς δραματοποιὸς τοῦ Ἐρωτος, σὺν δύο παραστάταις.
74. « Ὅ,τι ἐρυθρὸν χρίσμα ἐκ τοῦ λακκίου ἔθεντο ἐπὶ τοῦ
 » ἐρυθροῦ χεῖλους αἱ γυναῖκες, τοῦτό ἐστιν, ὡς τὸ μέλι,
 » μεμιγμένον ἀμβροσίᾳ, καὶ ὡς Σελήνη ἀληλιμμένη Σαν-
 » δάνω¹.
75. « Ἰπὸ τοῦ λαιμοῦ τῶν γυναικῶν, τοῦ φέροντος περιδέ-
 » ραιον ἐκ μαργάρων, ὡς κομβολόγιον ἐκ κρυστάλλων,
 » καὶ ὑπερβάλλοντος τὸν κόγχον, τίς εὐχὴ ψιθυρίζεται
 » διὰ τοῦ ἤχου τῶν περιστοιχισμένων μακρῶν ἐνωτίων, καὶ
 » κρουόντων τὸν ἐν τῷ λαιμῷ χρυσοῦν στρεπτόν²;
76. « Οἱ δύο μαστοὶ τῶν γυναικῶν, οἱ κεχρισμένοι μόσχῳ,
 » ὡς χυμῷ στρηνιῶντος ἐλέφαντος, ἡγλαΐζοντο ὡς δύο
 » στύλοι παιδιᾶς τοῦ ἀγρίου ἐλέφαντος, τοῦ οἴστρου τῆς
 » νεότητος.
77. « Ἐπειδὴ αἱ γυναῖκες ἀνέλαβον τὰ πολλὰ τόξα τοῦ Ἰν-
 » δρα, ὃ ἐστὶ πολλὰ λαμπρὰ βραχιόνια, διὰ τοῦτο ὁ
 » Ἐρως ἐγένετο πολυόφθαλμος Ἰνδρας, εἰς τὸ τρῶσαι
 » πολλοὺς τρωτοὺς.
78. « Ὁ λωτός, τυχὼν ὀνόματος ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς ὥραιας³,

4. Περιττόν ἐστι δηλονότι· τὸ γὰρ χεῖλος ἐρυθρότερόν ἐστι τοῦ λακ-
 κίου, καθὼς ἡ ἀμβροσία γλυκυτέρα τοῦ μέλιτος καὶ ἡ Σελήνη λευκοτέρα
 τοῦ Σανδάνου.

2. Ὁ ἀγλὰς λαιμὸς εἰκάζεται τῷ λευκῷ κόγχῳ· ὅτε δὲ ἐνίκησε καὶ
 τὸν κόγχον, διατὶ εὐχεταί πως εἰς νίκην; Ὁ βουλόμενος τυχεῖν ἐπιγείου
 ἢ οὐρανίου δόξης, ἢ νικῆσαι τὸν ἐχθρόν, ἀσκησιν ποιεῖ, ἔχων κομβολό-
 γιον καὶ ὑποτονθορίζων καὶ εὐχόμενος.

3. Καθὼς ἡ καλὴ χειρὶς ὀνομάζεται λωτός.

» διὰ τῆς ἐν ὕδατι ἀσκήσεως, τιμᾶται ὡς νικητῆς καὶ ὑπὸ
 » τῶν μοιρῶν τῆς Σελήνης, αἵ εἰσιν οἱ ἐν τοῖς ψελλίοις
 » μαργαρίται ¹.

79. « Περιττὸν κόσμημα ἔθεντο αἱ γυναῖκες εἰς θέλγητρον τὰ
 » λιθοκόλλητα δακτυλίδια ἐν τοῖς δακτύλοις αὐτῶν· ἐπει-
 » δὴ οὗτοι κεκοσμημένοι εἰσὶ ταῖς λαμπρότησι τῶν ὀνύχων.

80. « Ζώνη δέεται περὶ τὴν ὀσφὺν τῆς γυναικὸς ὑπὸ θεραπα-
 » νίδων, αἱ λέγουσι πρὸς ἀλλήλας, ἡ μὲν « Κράτει κα-
 » λῶς ταύτην τὴν ζώνην· » ἡ δὲ « Δῆσον αὐτήν. »

81. « Ἀγαλλέσθω ² τὸ ζεύγος τῶν λωτίων ποδῶν τῶν γυναι-
 » κῶν, τὸ ἀγλαϊζόμενον τοῖς περιπεζίοις· ὁ γὰρ ὄλεθρος
 » τῶν λωτῶν, ἡ Σελήνη ³, ταπεινόφρων ἐγένετο ἐκ τῶν
 » λαμπρῶν προσώπων αὐτῶν τῶν γυναικῶν.

82. « Οἱ ἐν τοῖς ἀγλαοῖς ποσὶ τῶν γυναικῶν ἐρυθρὰ βαφὴ τοῦ
 » λακκίου, αὕτη ἐστὶν ἡ τῆς ἐσπέρας ἐρυθρότης, ἡ ἐνική-
 » θη ὑπὸ τῆς φυσικῆς ἐρυθρότητος αὐτῶν τῶν ποδῶν, καὶ
 » διὰ τοῦτο παρίσταται τιμῶσα καὶ θεραπεύουσα αὐτοὺς
 » δουλοπρεπῶς.

83. « Οὐδεμία διαφορὰ πέφυκε τοῦ ἐπὶ τοῦ σώματος ἀλείμμα-
 » τος ἐκ λευκοῦ Σανδάνου καὶ τοῦ ἱματίου τῶν γυναικῶν,
 » μᾶλλον λευκῶν ἐκ τῆς λάμψεως τῆς Σελήνης φαινομέ-
 » νων, καὶ διαφαινόντων ἐκ τῆς λευκότητος τὸ ἀγλαὸν
 » τοῦ σώματος.

84. « Αἱ γυναῖκες κοσμηθεῖσαι οὕτως ἀγλαῶς, καὶ ἰδοῦσαι
 » τὸ σῶμα ἑαυτῶν ἐν λιθοκολλήτῳ κατόπτρῳ, ἐρωτομα-
 » νεῖς γενόμεναι, ἐπεθύμησαν τῆς τῶν ἀνδρῶν ὀψεως.

85. « Ὡ Κρισνᾶ, ἄριστε πάντων τῶν ἐν γῇ, καὶ τῶν τρυφη-

1. Ἡ γὰρ Σελήνη ἔχθραν ἔχει πρὸς τοὺς ἡμεράνθεις λωτούς.

2. Ὁ λωτὸς λέγει ἐνταῦθα.

3. Ἐχθρὸς τῶν λωτῶν ἐστὶν ἡ Σελήνη.

- » λῶν καὶ φιληδόνων, ἡ νεανικὴ ἡμῶν ἀμφοτέρων ἡλικία
 » ἀπολαυέτω τρυφῆς καὶ ἡδονῆς ἐν τῇ τῶν θηλειῶν θεᾷ. »
86. Τοιαῦτα ἡδέως διαλεγομένων τοῦ Ἀρζούνα καὶ τοῦ Κρινᾶ, ὧν ἡ διάνοια ἀφεώρα εἰς ἐρωτικὴν παιδιὰν μετὰ ἐρωτικῶν, τίνι ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ ἔφεςσις οὐκ ἐγένετο τῆς ἀλλήλων θεωρίας, εἰς τὸ καταβαλεῖν τὸ ἀλλήλων φρόνημα;
87. Τί εἶπω περὶ τῆς ἄκρας εὐστοχίας τοῦ Ἐρωτος, ὃς ἔβαλε ἐέλεσι τὸ στήθος τῶν ἐλαφορθάλμων γυναικῶν, κατὰ τὸ μέσον τῶν μαστῶν, οὐ πολὺ τὸ μεταξὺ ἐχόντων;
88. Αἱ γυναῖκες ἐν λόγοις ἀναμνηθεῖσαι τῶν ἐρωμένων, ἐπληρώθησαν ἰδρώτων, ὥσπερ εἰ κατεβράχυσαν τὸ σῶμα σταγῶσιν ἐκ τοῦ χυμοῦ τῶν ἀνθίνων βελῶν τοῦ Ἐρωτος.
89. Μωροὶ οἱ λέγοντες, ὡς ὁ Ἐρως πέντε ἔχει θέλη· οὗτος γὰρ ἐνέπηξεν ἐν ἑκαστον βέλος ἐν ἐνὶ ἐκάστω πόρῳ τοῦ σώματος τῶν γυναικῶν.
90. « Παράγγελον ¹ τῇ ἀγγελιαφόρῳ, ἵνα κομίσῃ παντοίῳ » τρόπῳ ἐκείνον τὸν ἐραστὴν, » ἔφη τις τῶν γυναικῶν πρὸς φίλην· ἑτέρα δέ τις εὐτυχῆς εἶδεν αὐτὸν ἐλθόντα καὶ πεσόντα πρὸ τῶν ποδῶν αὐτῆς ².
91. Ἐρωμένη τις, πεπεισμένη ἐκ τοῦ παλμοῦ τοῦ ἀριστεροῦ ὀφθαλμοῦ ³, ὡς ἐλεύσεται ὁ ἐραστής, καὶ τοι ᾗν ἐν ἀθιμονίᾳ, οὐκ ἀπέστειλεν ὅμως τὴν μαστροπὸν, δεικνύουσα ἐκ τούτου τὸ ὃ εἶχε μέγα φρόνημα.
92. Ἄλλη, διανοομένη τὴν ἔλευσιν τοῦ ἐραστοῦ, τείνασα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀσκαρδαμυκτὶ εἰς τὴν θύραν, ὅλη ᾗν πρὸς τὸν

1. Διάλογος τῶν γυναικῶν.

2. Ὃν ἐκείνη ἔβλεπε καλέσαι, οὗτος πρὸς ταύτην ἦλθεν αὐτόκλητος, καὶ διὰ τοῦτο εὐτυχῆς ἡ ἐρωμένη αὕτη.

3. Ὁ παλμὸς τοῦ ἀριστεροῦ ὀφθαλμοῦ τῆς γυναικὸς αἴσιος οἰωνός ἐστι.

- ἐραστήν, μηδαμῶς προσέχουσα τοῖς λόγοις τῆς φίλης, μόνον δὲ κατανεύουσα.
93. Μεγαλόφρων τις ἀφῆκε τὸ ὃ εἶχε μέγα φρόνημα διὰ τῆς ἑαυτοῦ διανοίας, ἥ ἀνέπλαττε τὰς ἀρετὰς τοῦ ἐραστοῦ, καὶ ἐπορεύετο πολλάκις καὶ ἤρχετο, ὡς ἀγγελιαφόρος ¹.
94. Ἐτέρα τις, βλέπουσα διὰ τοῦ προσηλωμένου τῇ θύρᾳ ὀφθαλμοῦ σειόμενον φύλλον τοῦ ἐπὶ τῆς θύρας στεφάνου ἐκ φύλλων, περιχαρὴς γενομένη, ὡς οὗτός ἐστιν ὁ ἐραστής, πολλάκις ἀνίστατο ἐξ ἑδρας.
95. Ἀγγελιαφόροι ἐπέμφθησαν ἐν ταύτῃ ὑπ' ἐραστοῦ καὶ ἐρωμένης· ὅτε δ' ὠράθη ἔμπροσθεν ἡ ἀγγελιαφόρος ἐκατέρων, ἑκάτεροι μετενόησαν ἀμοιβαίως, ἐπὶ τῷ ἐξαποστεῖλαι αὐτὴν ταχέως.
96. Ἐρωμένη τις εἶδε τὸν ἐραστήν ἐπὶ θύρας, καὶ ἐπῆναι τὸν κακὸν οἰωνόν, ὡς ὄντα αἵτιον τῆς θραδείας ἐλεύσεως τῆς ἀγγελιαφόρου, ἥ ἐπέμφθη πρότερον ².
97. Αἱ μὲν γυναικες παρσκευάσαντο μαστροπούς, εἰς τὸ πέμψαι μετὰ θελκτικῶν λόγων· ἤλθον δ' ἐνταυτῷ καὶ οἱ ἐρασταί. Τοῦτο τὸ ἀμοιβαῖον τῆς ἀγάπης ἀλλήλων ἀπαράμιλλόν ἐστι.
98. Τοῦ ἐραστοῦ ἐλθόντος, ἡ ἐρωμένη στρέψασα τὸ πρόσωπον, ἤνεγκεν εἰς τὸ φανερόν τὴν ἣν εἶχεν οἴησιν· ἔδειξε δὲ τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ φίλτρον διὰ τοῦ ἐκ πλαγίου βλέμματος εἰς τὸν ἐραστήν.
99. Τοῦ ἀνδρὸς ἐλθόντος εἰς τὴν θύραν, ἑτέρα τις στρέψασα τὸ πρόσωπον, ἔδειξε τὸ υπερέφانون· ἐπιθυμοῦσα δὲ τοῦ

1. Ἡ διάνοια ἐγένετο ἀγγελιαφόρος.

2. Δηλονότι ὁ κακὸς οἰωνὸς οὐκ ἦν τῆς θραδείας ἐλεύσεως τοῦ ἐραστοῦ, ἀλλὰ τῆς ἀγγελιαφόρου.

ιδεῖν αὐτόν, ἔψεγε τὸν ὀφθαλμόν, διότι οὐ δύναται ἐλῆ-
πειν εἰς τοῦπίσω.

100. Τοῦ ἔραστοῦ ἐλθόντος καὶ βουλευθέντος ἀγκαλίσασθαι,
ἐρωμένη τις ὑπερήφανος, ἐκτείνασα τὰς ἀγλαὰς χεῖρας,
οὐκ ἤνεγκε τὸ ὑπερήφανον εἰς τὸ φανερόν, θυμουμένη,
δακρυρροοῦσα καὶ τρέμουσα ¹.
101. Ἄλλη τις οὐχ ἥδυνε πανοῦργον ἔραστὴν κολακείαις καὶ
περιπτύξεσι πλασταῖς, μὴ δυναμένη, καὶ περ οὔσα λίαν
πανοῦργος, ἀποκρύψαι τρόποις τὸν θυμόν, τὸν ἐν τοῖς
ὀφθαλμοῖς φαινόμενον.
102. Ὁ ἀγλαὸς Ἔρως, ὁ ἐν τῇ καθαρᾷ καρδίᾳ τῆς ἐρωμένης,
ἀναστάσης ἐξ ἔδρας, αὐτὸ τὸ ἀπεικόνισμα ἦν τοῦ ἀγλαοῦ
σώματος τοῦ ἔραστοῦ, ἐλθόντος καὶ στάντος ἔμπροσθεν ².
103. Τοῦ ἔραστοῦ ἐλθόντος εἰς τὰ πρόσω, ὁ ὀφθαλμὸς ἐρω-
μένης τινος οὕτως ἐξετάθη, ὥστε ὁ ἐν τῷ ὣτι λαμπρὸς
λωτὸς μέλος ἐφαίνετο τοῦ ὀφθαλμοῦ.
104. Τοῦ ἔραστοῦ παραστάντος, τὰ μέλη τῆς ἀδημονούσης
ἐρωμένης, ἀναστάσης ἐξ ἔδρας ἡδέως, κρότον ἐποιήσαντο
χαρᾶ πῶς διὰ τοῦ ἥχου τῶν κοσμημάτων.
105. Ἐραστής τις λίαν ἔνοχος, καταφρονηθεὶς ὑπερηφάνως
ὑπὸ τῆς ἐρωμένης, ὑπανεχώρει· ἡ δὲ εἰποῦσα, « Πάλιν
» πρὸς ἐκείνην πορεύη; » λαβομένη αὐτοῦ ἐκ τῆς κόμης,
ἔρριψεν ἐπὶ τῆς κλίνης.
106. Ἡ γυνὴ νοερώς ἐποίει ἐρωτικὴν ὄψιν καὶ ἀνάστασιν ἐξ
ἔδρας πρὸς τὸν ἄνδρα, παραστάντα, τοῦ μὲν ὄμματος
πλήρους ὄντος δακρύων ³, τοῦ δὲ σώματος χαλύνου.

1. Θυμουμένη διότι ἐβράδυνε· ὁ δὲ τρόμος καὶ τὸ δάκρυον ἴδια ἔρωτος.

2. Τοῦτέστιν εἰλικρινῶς ἠγαπᾶτο ὑπὸ τῆς ἐρωμένης, καὶ διὰ τοῦτο
ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ἦν.

3. Τὸ μὲν ὄμμα ἦν πλήρες δακρύων, τὸ δὲ σῶμα ἐκκελυμένον ἐξ
ἔρωτος, καὶ διὰ τοῦτο οὐχ οἷόν τε ἦν τότε ὁρᾶν, οὐτ' ἀνίστασθαι.

107. Ἐκάστη μὲν τῶν γυναικῶν τούτων, αἱ ἦσαν ἀπαράμιλλοι κατὰ τὴν ἀγλαίαν, ἐκάθισαν ἐπὶ τῆς αὐτῆς κλίνης μεθ' ἑκάστου ἀνδρός, ἀφείσαι τὸ φρόνημα· ὁ δ' Ἔρως, ἰδὼν ταῦτα τὰ ζεύγη, ἀπιδὼν εἰς τὴν Ῥατὴν, καὶ αὐτὸς ὅλος ἐγένετο ἔρωτος.
108. Οὕτως οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες, διασκεδάσαντες τὸ σκότος τοῦ φρονήματος ἐκ τῆς αὐγῆς τῆς αὐγαζούσης Σελήνης, καὶ ἀπορρίψαντες τὴν αἰσχύνην ἐκ τῶν πολλῶν βελῶν τοῦ κραταιοῦ καὶ ἰσχυροῦ Ἐρωτος, ὄντες ἐν ἀκμῇ τῆς ἐπιθυμίας, γνώμης ἐγένοντο γεύσασθαι οἴνου, εἰς τόλμην καὶ μέθην.

Τέλος τοῦ Ἐννάτου Κεφαλαίου
τοῦ Πρώτου Βιβλίου
τῆς
Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει περὶ συνουσίας.

1. Ὁ Ποιητὴς τῆς Μαχαβαράτας ἔστω μοι ἐπ' ἀγαθῷ, ὃς εἰσέδω τὴν Σελήνην ἀπόγε τῆς φαινομένης μελανότητος¹, ληψόμενος ἀμβροσίαν, εἰς τὸ ἀπαλλάξαι τὸ φάρμακον τῶν δειχθέντων ὑπὸ κακῶν ἔργων, ὡς ὑπ' ὄψεων.
2. Οἱ μὲν δὴ νεανῖαι, καταφιλοῦντες ἐρωτικῶς τοὺς ὀφθαλ-

1. Μέλας ἦν ὁ Βεάσας· διὰ τοῦτο πλάττει ὁ ποιητὴς, ὅτι ἡ ἐν τῇ Σελήνῃ μελανότης ἐστὶν ὁ Βεάσας, ὃς εἰσέδω ληψόμενος ἀμβροσίαν.

μοὺς τῶν εὐοφθάλμων γυναικῶν, ἐπιθυμήσαντες, ἔθεντο τὸν νοῦν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ γλυκέος οἴνου.

3. Τῶν δὲ γυναικῶν στερεὸν ἔχουσῶν τὸ φρόνημα, ὁ οἶνος, ὅς ἐστι κῆρυξ πρόθυμος τῆς διατηρήσεως τῆς προσταγῆς τοῦ Ἑρωτος, καὶ ὁξὺς ἀναιρέτης τοῦ φρονήματος, παρακέλυσιν ἐποίησε διὰ τοῦ βόμβου τῶν βομβυλίων.
4. Ὁ οἶνος στρατηγὸς ἐγένετο πάντων τῶν στρατῶν τοῦ Ἑρωτος ¹, εἰς ἀναίρεσιν τοῦ φρονήματος τῶν γυναικῶν, καὶ ἐδήλου τὴν ἣν εἶχε νέαν χαρὰν, διὰ τῶν ἀσμάτων τῶν ἀδόντων βομβυλίων.
5. Αἱ γυναῖκες ὥσπερ ὁραθεῖσαι ὑπὸ τοῦ οἴνου ὄμματι θυμοσιδεῖ, ὅς ἐστι τὸ ἐρυθρὸν τοῦ ἐν τῷ οἴνῳ λωτοῦ καὶ τὸ μέλαν τοῦ περιϋπταμένου βομβυλίου ², ἀφῆκαν τὸ ἐντὸς φρόνημα.
6. Γυνή τις, ἐκβαλοῦσα τὰ ἐν τῷ ποτηρίῳ τοῦ οἴνου ἄνθη, ἰδοῦσα τὸ ἀπεικόνισμα τοῦ προσώπου αὐτῆς ἐν τῷ οἴνῳ, ἐνόμισε λωτὸν, καὶ βουλομένη ἀναλαβεῖν αὐτὸν, ἤσχύνθη ἐν καρδίᾳ, καὶ περ τοῦ ἀνδρὸς μὴ αἰσθημένου ³.
7. Ὁ ἐν οἴνῳ τεθεὶς λωτὸς εἰς εὐωδίαν, οὐ τοσοῦτον ἐγένετο ἐφετὸς τοῖς ἔρωτι πολλῷ καὶ οἴνῳ κατεχομένοις, ὅσον τὸ λώτιον πρόσωπον τῶν γυναικῶν, τὸ ἀντιλάμπον ἐν τῷ οἴνῳ.
8. Ἡ Σελήνη, ἥ ἐστὶν ἡ ἐν οἴνῳ ἀντιλάμπουσα μορφή τοῦ γυναικείου προσώπου ⁴, ἔπεσεν εἰς τὸν οἶνον ἐπὶ τῷ νικῆ-

1. Στρατὸς τοῦ Ἑρωτός εἰσι τὰ ἄνθη, τὸ Ἑαρ, καὶ πᾶν ἄλλο τι ἡδὺ δὲ καὶ θυμῆρες, παροξυντικὸν εἰς ἔρωτα.

2. Τὸ μὲν ἐρυθρὸν τοῦ ἐν οἴνῳ λωτοῦ ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐρυθρὸν τοῦ ὀμματος ἐκ θυμοῦ· τὸ δὲ μέλαν τοῦ περιϋπταμένου βομβυλίου, εἰς τὴν κόρην τοῦ ὀφθαλμοῦ.

3. Ἐν τούτοις δηλοῖ τὴν παροιμίαν ἀμφοτέρων.

4. Ἡ Σελήνη ἔχουσα πλάττεται τοῦ ἡμεράνθους λωτοῦ καὶ τοῦ λαμ-
προῦ προσώπου.

σαι τὸν ἐν οἴνῳ λώτόν· οἷα τις μωρὰ ἦν, ἢ, τυφλὴ γενομένη ἐκ τῆς φυσικῆς ἔχθρας, οὐκ εἶδεν ἔξω ἕτερον ἐχθρόν, τὸ πρόσωπον τῆς γυναικός ¹!

9. Αἱ γυναῖκες ἐποτίζοντο οἶνον πρότερον ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τεχνήντως, ἵνα λάβῃ ὁ οἶνος πλείω γλυκύτητα τῇ προσφάσει τῶν λωτίων αὐτῶν προσώπων.
10. Ὁ οἶνος ὁ ἐξάπτων τῶν Ἑρώτα, ποθεῖς ὁ ἥμισυς ὑπὸ τῶν γυναικῶν, ἐλήφθη παρὰ τῶν ἀνδρῶν· τεθεῖς δ' ἐν τῷ στόματι, οὐ κατεπόθη εὐθέως, ἵνα διδοίη διὰ πολλοῦ ἡδύτητα τῇ γεύσει.
11. Ὅτε παιδιαὶ ὕγραὶ τοῦ Ἑρώτος ἐνθεν καὶ ἐνθεν ἀμοιβαίως ἐγίνοντο διὰ τοῦ ἐν τῷ στόματι οἴνου, τότε πάντως ἡ ἔνωσις τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἐγίνετο τῷ ἀνδρὶ καὶ τῇ γυναικὶ ἐκ φίλτρου.
12. Ἀγάπη ἄδολος οὐκ ἦν τῷ ἀνδρὶ καὶ τῇ γυναικὶ, ἀλλάττουσιν ὀλίγης χάριτος πολλήν· οὗτοι γὰρ διδόντες ἀλλήλοις τὸν ἐν τῷ στόματι οἶνον, ἔπινον ἔπειτα τὸ χεῖλος.
13. Οἷα ἡδύτης, νικῶσα τὴν ἀμβροσίαν, ἐδίδοτο τῇ γεύσει τοῦ οἴνου παρὰ τοῦ χεῖλους τῶν γυναικῶν, τοιαύτη ἀμοιβαίως, νικῶσα τὴν Σελήνην, ἐδίδοτο καὶ παρὰ τοῦτου τοῦ οἴνου τοῖς προσώποις αὐτῶν ².
14. Τῶν ἀνδρῶν γενομένων συχνάκις κατὰ διαδοχὴν τοῦ χεῖλους καὶ τοῦ οἴνου, ἐγὼ οὐκ οἶδα πότερον ἦν τὸ ὄψον, καὶ πότερον ἦν τὸ πόμα.
15. Ἐπειδὴ ὁ ἀνὴρ ἔπινε τὸ χεῖλος τῆς γυναικὸς ἀδιαλείπτως, ἀλλ' οὐκ ἐκ διαλείμματος καὶ τὸν οἶνον, ὁ οἶνος, ὥς περ

1. Τίς γὰρ βλέπων ἔξω ἐχθρόν, πίπτει εἰς τὸ ὕδωρ, τοῦ νικῆσαι ἕτερον ἐχθρόν;

2. Λαμπρότερον τῆς Σελήνης ἐποίει τὸ πρόσωπον αὐτῶν.

- θυμωθείς, ἐρυθρὸς ἐγένετο τὸ χρῶμα, καὶ τρέμων διετα-
ράττετο ἐκ τοῦ ροῖζου τῶν ἐπιφοιτώντων βομβυλίων.
16. Ἐραστοῦ διδόντος ἐρωμένη τὸν ἡμίποτον οἶνον, ἡ ἀντί-
ζηλος θυμὸν ἔσχε. Πесоῦσης δ' ἐξ ἀπροόπτου τῆς φιάλης,
ἐχάρη εὐθίως· δόντος δ' ἐκείνου ἐκείνη τὸν ἐν στόματι
οἶνον, κατησχύνθη.
17. Εἰσελθὼν ὁ οἶνος εἰς τὰ σπλάγχνα τῶν γυναικῶν μετὰ
μεγάλης ἐπιθυμίας, μίαν παράδοξον μέθην τῆς ὑπερηφα-
νίας ἐξήγαγε, καὶ ἑτέραν τῆς οἰνοποσίας ἐπεισήγαγε.
18. Ἡ ἐπιθυμία τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἣ ἔσχε τυφλό-
τητα ἐν καρδίᾳ ἐκ τοῦ σκότους τῆς οἰήσεως, ἔσχεν ἥδη
δύναμιν τοῦ βλέπειν τοὺς ἐρῶντας καὶ τοὺς ἐρωμένους,
ἐξημμένου τοῦ ἐρωτικοῦ λύχνου ἐκ τοῦ οἴνου.
19. Τὰ ἐρυθρὰ καὶ ἐξυρρόπα ὅμματα τῶν γυναικῶν, τῶν ἔχου-
σῶν σῶμα παράφορον ἐκ μέθης, τυχόντα διπλασίας ἐρυ-
θρότητος ἐκ τῶν ἐξ ἐρυθρῶν λίθων ἐνωτίων, ἔλαμπον ὡς
κύματα χυμοῦ μεγάλου φίλτρου¹.
20. Ἐπειδὴ ἡ μέθη ἐγένετο ταῖς γυναῖξι λίαν ἀπαράμιλλον
κόσμημα, διὰ τοῦτο αὐται οὐκ ἀνελάμβανον τὰ πίπτοντα
καλὰ κοσμήματα καὶ λαμπρὰ ἱμάτια.
21. Καλὴ ἄλωσις τῶν γυναικῶν ἐγένετο, ἀφαιρεθεισῶν τὸ ὅ
εἶχον, ὡς πλουτοῦν, φρόνημα ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, ἀνισταμέ-
νων καὶ πορευομένων ἀσκόπως, ἄνευ αἰτίας καὶ χρείας,
ἀδιάρθρωτά τε καὶ ἀσήμαντα διαλεγομένων.
22. Βουλομένου τοῦ ἐραστοῦ περιπτύξασθαι, τὸ ὑπερήφανον
τῶν γυναικῶν ἀνυπερήφανον ἐγένετο, ἐκλελυμένων τὸ σῶ-
μα ἐκ τῆς μέθης τῆς οἰνοποσίας· ἡ δὲ αἰσχύνη, ὡς περ
αἰσχυνθεῖσα, συνεστάλη ἐν καρδίᾳ.
23. Ἐρωμένην τινα, ἣ ἐφοβεῖτο καὶ συνεστέλλετο, μεθύσας

1. Ἐρυθρὸν καὶ τὸ φίλτρον.

οἶνω ὁ ἔραστῆς, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ περιπτύξασθαι, συνεμίγη αὐτῇ, ὑπερπυρωθείσῃ εἰς ἔρωτα.

24. Ἐρωμένη τις, πίνουσα οἶνον μετὰ προσοχῆς, μέθην ἐπλάσατο· ἰδοῦσα δὲ τὸν ἔραστὴν μὴ ἐρῶντα ἄλλης, μέθην ἀληθῇ τῆς οἰήσεως ἔλαβεν.
25. Ἐρωμένη τις, ἰδοῦσα τὸν ἔραστὴν ἐρυθρὸν ὄμμα ἔχοντα, νομίσασα, ὡς τεθυμωμένος ἐστίν, ἰκέτευεν, ἀπτομένη τῶν ποδῶν αὐτοῦ· ἰδοῦσα δὲ τὴν μορφὴν αὐτῆς ἐν τοῖς
26. λαμπροῖς ὄνυξι τῶν ποδῶν αὐτοῦ, καὶ νομίσασα ἄλλην ἐκ μέθης, ἐκ θυμοῦ ἄπο μέθης ἐγένετο, καὶ ἡσχύνθη ἐλθοῦσα εἰς ἑαυτήν.
27. Γυνή τις πρωτόπειρος, ἐλέψασα εἰς τὴν ἐν τῷ οἶνῳ σκιὰν τοῦ προσώπου τοῦ ἔραστοῦ, πιοῦσα οἶνον, καὶ παροξυνθεῖσα εἰς ἐπιθυμίαν, ἀφῆκε τὸ αἰσχυνηρὸν, καὶ λαβοῦσα τὸ ἀναίσχυντον, συνῆν αὐτῷ.
28. Τὸ φρόνημα τῶν γυναικῶν, καί περ ἐξέλθον ἐκ τῆς καρδίας, ἐποιεῖ παιδιὰς διὰ λόγων¹ ἐπὶ τῆς ἄκρας τῆς γλώττης, ὡς ἐπὶ αἰώρας (κρεμαστῆς), ταῦτα διανοούμενον· «Ποῦ πάλιν τοιοῦτος τόπος εὐρεθήσεται;»
29. Δοθείσης τῆς καρδίας παρὰ τῶν γυναικῶν ἐκ μέθης, εἰς οἴκησιν τῷ ἔρωτι ἐν ταῖς ἐρωτικαῖς παιδιαῖς, τὸ φρόνημα παραλαβὸν καὶ τὴν αἰσχύνην ἐξῆλθεν, ἕνεκα τῆς ἀτιμίας, ἣν ἔλαβε παρὰ τῶν γυναικῶν².
30. Ὁ δὲ κρότος τῶν χειρῶν ἀλλήλων, τοῦ ἀνδρός καὶ τῆς γυναικὸς, ὁ γινόμενος μετ' ἀστεϊσμοῦ καὶ γέλωτος ἐν τῇ

1. Λόγων δηλ. γαύρων· ἐκ τούτου δεικνύεται, ὡς ὁ πίνων μεγαλοῤῥημονεῖ.

2. Τὸ φρόνημα οἰκοῦν ἐν καρδίᾳ, ἐξῆλθεν, ὡς ἀτιμασθὲν, ἐπειδὴ ἡ καρδία ἐδόθη τῷ ἔρωτι εἰς οἴκησιν.

ἔρωτικῇ παιδιᾷ, αὐτὸς ὁ ἦχος ἦν τοῦ ἀφανοῦς τόξου τοῦ Ἑρωτος.

31. Αἱ γυναῖκες λίαν οἰνόφλυγες γενόμεναι, καὶ τῇ μὲν χαίρουσαι, τῇ δὲ ὀργιζόμεναι, τῇ δὲ γελῶσαι, τῇ δὲ κλαίουσαι, φίλτρον προὔξενον τῇ καρδίᾳ τῶν ἀνδρῶν.
32. Ὅπερ λέγουσιν, ὡς ἡ ἐρυγὴ γίνεται κατὰ τὸ ἔρωθὲν, τοῦτο ψευδὲς ἐφαίνετο ἐνταῦθα· αὗται γὰρ αἱ γυναῖκες, καὶ περ οἶνον πιοῦσαι, ἡρέυγοντο ὅμως ἄσμα, ὡς νέκταρ.
33. Ὅ,τι ἄσμα ἦδον τότε αἱ γυναῖκες λιγερῶς καὶ ἐκθεβακχευμένως, τοῦτο πάντως γε ἐδιδάσκοντο οἱ βομβύλιοι ἀπόγε τοῦ περιίπτασθαι περὶ τὸ στόμα, τὸ πνέον εὐώδους αἶνου ¹.
34. Αἱ μὲν γυναῖκες ἐνταῦθα ἦδον ἄσμα ἡδὺ, ἡ δὲ Ῥατὴ συνεκρότει χορὸν ἡδὺν, ὁ δ' Ἑρως ἐποίει ἦχον ἡδὺν, διὰ τῆς χορδῆς τοῦ τόξου, ὡς μουσικοῦ ὀργάνου, εἰς ἡδονὴν τῶν ἡδονικῶν.
35. Τὰ ὀξύρροπα δίκην ἐλάφων ὄμματα τῶν ἐρωτικῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν εἵλκοντο ὑπὸ τῶν σωμάτων ἀλλήλων, λαβόντων πλείω ἀγλαΐαν καὶ καλλονὴν ἐκ τῆς οἰνοποσίας.
36. Ἡδονὴ ἐγένετο τοῖς λωτίοις ὄμμασι τῶν ἐραστῶν, τοῖς μὴ προτιμῶσιν ἄλλο τι ἰδεῖν, ἀλλ' ἢ τοὺς μαστοὺς τῶν γυναικῶν, τοὺς ὄντας ὡς στάμνους αἰσίας πρὸ τῆς θύρας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Ἑρωτος ².
37. Τὸ ζεῦγος τῶν ὀμμάτων τοῦ νεανίου, νηχόμενον ἐν τοῖς κύμασι τῆς μεγάλης ἀγλαΐας τοῦ σώματος τῆς γυναι-

1. Οἶοναί ἔλεγεν· οἱ βομβύλιοι οὐ περιίπταντο εἰς τὸ ὀσφραίνεσθαι τῆς εὐωδίας τοῦ στόματος, ἀλλὰ εἰς τὸ διδάσκεισθαι τὸ ἄσμα.

2. Στάμνους πλήρεις ὕδατος τιθέασιν ἐκατέρωθεν τῆς τοῦ βασιλέως θύρας καὶ τοῦ νυμφικοῦ θαλάμου· ἔστι δὲ τοῦτο αἴσιον.

κός, ἂν βυθισθῇ εἰς τὴν δίνην τοῦ θαλάσσης ὀμφαλοῦ, πῶς ἀναδύσεται;

38. Οὐκ ἦν ἄχθος τῇ δυάδι τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀνδρῶν, ἢ ἀνέβαιναν ἐπὶ τοὺς γλουτοὺς τῶν γυναικῶν, ὡς ἡ ἑλαφος ἐπ' ὄρους· ἄχθος δ' ἦν ἐκ φόβου τοῦ ὀξέος βέλους τοῦ Ἑρωτος ¹.
39. Τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀνδρὸς βλέποντός τι μέλος τοῦ σώματος τῆς γυναικὸς, αὕτη ἔβλεπε τὸ πρόσωπον ἐκείνου· βλέποντος δὲ πάλιν τὸ πρόσωπον τῆς γυναικὸς, αὕτη ἔκλινε κάτω τὸ πρόσωπον αἰσχύνης.
40. Γυνή τις νεόγαμος, ἐπιθυμοῦσα μὲν ἰδεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνδρὸς, μὴ δυναμένη δὲ ἰδεῖν ἐξ αἰδοῦς, ἐγυμνάζετο βλέπειν αὐτὸ διὰ τῆς γωνίας τοῦ ὀφθαλμοῦ.
41. Εἰς ὃ, τι μέρους τοῦ σώματος τοῦ ἑραστοῦ προσέβαλλε τὸ ὄμμα τῆς γυναικὸς, τοῦτο, ὡς νύσσα, ἐβάλλετο ὀξέως βέλεσι τοῦ Ἑρωτος ².
42. Αἱ καρδίαι ἔπινον τὸ χεῖλος ἀμοιβαίως, καὶ περ ἐξικμάσθη, καταποθὲν ὑπὸ τῶν ὀφθαλμῶν· ἐποθεῖτο δὲ ποθῆναι καὶ ὑπὸ τῶν στομάτων· ὁ γὰρ οἶνος ἠϋξανε τὸν χυμόν.
43. Ἐν ὅσῳ διενοεῖτο ὁ ἑραστὴς πιεῖν τὸ χεῖλος χαρᾶ, ἐκβεβακχυμένος τὸν νοῦν, ἐν τοσούτῳ εἴλκετο, κρατούμενος ἐκ τῆς κόμης, χειρὶ τῆς ἑρωτολήπτου γυναικὸς.
44. Τοῦ ἑραστοῦ βουλομένου πιεῖν τὸ χεῖλος, ἡ γυνὴ συνεστάλη εὐθέως, ἐξ ὑπερηφανίας καὶ ἀπειρίας· αἰσχυνομένη

1. Καθὼς τῇ ἐλάφῃ οὐκ ἔστιν ἄχθος ἐκ τῆς εἰς τὰ ὄρη ἀναβάσεως, ἀλλ' ἐκ τοῦ φόβου τοῦ βέλους τοῦ θηρευτοῦ.

2. Τὸ χειρόγραφον φέρει καὶ ἐτέραν μετάφρασιν τοῦ χωρίου τούτου «ἐπὶ τοῦτο, ὡς ἐπὶ νύσσαν, ἐβάλλοντο ὀξέως τὰ βέλη τοῦ Ἑρωτος.» (Σημείωσις τῶν ἐκδοτῶν).

δὲ καὶ τῷ ἔρωτι πάσχουσα, οὔτε ὤρεγεν, οὔτε ἔστρεφε τὸ πρόσωπον.

45. Ἄνὴρ εἴλκυσεν εἰς ἑαυτὸν γυναῖκά τινα πρωτόπειρον, κολακεύσας αὐτὴν μύροις καὶ ἄνθεσιν ¹. οὐ δυνατὸς δ' ἐγένετο ὁ ἔρως τρῶσαι αὐτὴν ἐέλεσιν, ἔχουσιν, ὡς θώρακα, τὴν ἀπειρίαν.
46. Ὅτε αἱ γυναῖκες ἔτειναν τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὰς κλῖνας ἐξ ἔρωτος, τότε αὐταὶ ληφθεῖσαι ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν χερσίν, ἐκομίσθησαν ἐπὶ τὰς κλῖνας.
47. Νεδόγαμός τις, καὶ περ ἐπιθυμοῦσα συνουσίας, πρὸς τὸν ἀγκαλισάμενον ἄνδρα ἔλεγεν· «Οὐχί! οὐχί! οὐχί! καὶ ὁ μὲν τρόμος τοῦ σώματος ἀνεφέρετο εἰς φόβον, ἡ δὲ φοίκη εἰς ἔρωτα.
48. Οἶους θελκτικὸς λόγους ἐδιδάχθη κατ' ἰδίαν ὑπὸ τῶν μαστροπῶν ἢ ἐρωμένη, εἰς τὸ θέλξει τὸν ἐραστὴν, τοὺς ἐμελέτα ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς ἄκρας τῆς γλώττης, εἰς τὸ ἐκφωνῆσαι.
49. Οἱ νεανῖαι, βαλλόμενοι κατὰ τὰ στήθη ὑπὸ τῶν βολῶν τῶν ὀμμάτων τῶν γυναικῶν, ὡς ὑπὸ βελῶν τοῦ ἔρωτος, τρόμον ἔσχον, καὶ ἰδρῶτα, καὶ δάκρυον.
50. Γυνή τις μηδαμῶς αἰσθανομένη, ὡς ἐλύθη τὸ περιζῶμα αὐτῆς ἐξ αἰτίας τοῦ ἐντὸς ἔρωτος, ματαίως ἐκώλυε ταῖς χερσὶ τὴν χεῖρα τοῦ ἐραστοῦ, βουλομένου ἀφελεῖν τὸ ἐπανωφόριον αὐτῆς.
51. Ἀφαιρῶν τις πολλάκις τὴν μαρμαρυγὴν τοῦ ἐκ μαργάρων καθειμένου περιδεραίου γυναικὸς, νομίζων τὸ ἐπιστή-

1. «Ἀπατήσας ταύτην δώροις ἑτέρεα γραφὴ τοῦ χειρογράφου (Σ. τ. ἐκδ.).

- θιον¹, γελασθεὶς ὑπ' ἐκείνης ἐπὶ τούτῳ, καὶ αἰσχυνοίς, καμμύσας τοὺς ὀφθαλμούς, ἠγκαλίσατο αὐτήν.
52. Βληθεὶς τις τοὺς ὀφθαλμούς λωτῷ, ὑπὸ γυναικὸς αἰσχυνοθείσης, διότι ἀφηρέθη τὸ ἐπιφόριον, καθαρθεὶς τὰ ὄμματα τῇ ἐξελεύσει τοῦ χνοῦ διὰ τῶν δακρύων, ἐνηγκαλίσθη ὑπ' αὐτῆς εὐθέως.
53. Ἄλλος τις ἐν σφοδρᾷ περιπτύξει, βληθεὶς φρικώδει χειρὶ ὑπ' ἐρωμένης, θυμῷ ἀβρῷ φίλτρου κατεχομένης, ὠράθη ὑπ' αὐτῆς βλοσυροῖς ὄμμασι, χέουσι δάκρυα ἀγάπης.
54. Πανοῦργός τις γυνὴ ἠγκαλίζετο σφοδρῶς, μέλεσιν ἀφρίκτοις, ἐραστὴν ἔνοχον μὲν, πανοῦργον δὲ, καὶ συρίζουσα ἐρωτικῶς, κατεφίλει αὐτόν².
55. Πόρῳ γεγονότος τοῦ μεγάλου θυμοῦ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς, ἔνωσις τῶν καρδιῶν αὐτῶν ἐγένετο, συρραφθεῖσάν, ὡς ραφίσι, τοῖς ἐέλεσι τοῦ ἔρωτος.
56. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἐρωτικῶν, πεσόντες εἰς τὰς ὀψεις ἀλλήλων, ὡς εἰς λίμνας ἀμβροσίας, λουσάμενοι τοῖς ἀμβροσίοις δάκρυσι τῆς χαρᾶς, ἀφῆκαν τὸ καῦμα τοῦ θυμοῦ.
57. Τὰ σώματα τῶν νέων, τὰ ὄντα ἀκίνητα μὲν, τρέμοντα δὲ καὶ ἰδρῶντα, ἐφαίνοντο ὡς δένδρα ἀνθοῦντα, εἰς τὸ ποιῆσαι θέλη τοῦ ἔρωτος³.
58. Τηνικαῦτα τὰ φρίκην ἔχοντα καὶ ἄσθμα σώματα τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἐφαίνοντο, ὡς ἀνίσταντο εἰς ὑποδοχὴν καὶ περίπτουζιν ἀμοιβαίαν.

1. Λευκή ἐστὶν ἡ μαργαρυγὴ τοῦ ἐπὶ τοῦ στήθους καθεμένου περιδεραίου, λευκὸν καὶ τὸ ἐπιστήθιον ἱμάτιον.

2. Καὶ ὁ ἀνὴρ ἐγίνωσκεν, ὅτι ὑποκριτικὰ σημεῖα φίλτρου ἐδείκνυνεν ἡ γυνή, καὶ αὕτη ἐγίνωσκεν, ὡς πρὸς ἄλλην πορεύεται ὁ ἀνὴρ.

3. Καὶ τὸ δένδρον γάρ ἐστὶν ἀκίνητον· ὁ δὲ τρόμος τοῦ σώματος ἀναφέρεται εἰς τὸ κλόνημα τοῦ δένδρου· ὁ δὲ ἰδρῶς, εἰς τὰ ἔνθη.

59. Ἐκ τῆς πολλῆς θλίψεως τοῦ ἔρωτος, οἱ ἄνδρες τε καὶ αἱ γυναῖκες ἐνόμιζον τὰ ἀλλήλων σώματα εὐμορφα, καὶ περ ἄμορφα ὄντα, καὶ τοὺς λόγους κομψοὺς καὶ χαρίεντας, καὶ περ ἀκόμψους ὄντας.
60. Ἡ χεὶρ τοῦ ἐμπλήκτου τὸν νοῦν ἐραστοῦ, ὥςπερ αἰσθητικὴ γενομένη ἐν τῷ ψηλαφᾷ τὰς θηλάς τῶν μαστῶν τῆς ἐρωμένης, ἐψηλάφα κατὰ μικρὸν τὰ κατωτέρω.
61. Τῆς χειρὸς τοῦ ἐραστοῦ ἐκταθείσης, ἡ γυνὴ ἵστατο ἐμβεβυστισμένη τὸν νοῦν κατακλυσμῷ τοῦ ἔρωτος· τὸ δὲ περὶ ζῶμα εὐθέως ἐλύθη ἐκ τῆς ὁσφύος, ὥςπερ εἰδὸς τὸν καιρόν.
62. Τοσοῦτον σφοδρὰ ἡ περίπτυξις τῶν ἐρωτικῶν ἐγένετο, ὥστε τοὺς μαστοὺς τῆς γυναικὸς βυθισθῆναι ἐν τῷ στήθει, καὶ πᾶν κενὸν τοῦ σώματος πληρωθῆναι ἐκ φρίκης καὶ ἄσθματος, τὰ τε ψέλλια καὶ περιδέραια διαρραγῆναι.
63. Ὁ καταπινόμενος πολὺς γλυκὺς χυμὸς τῶν ἀμβροσίων χειλέων, ἐποίησεν εὐθὺς ἄνεσιν τῇ ψυχῇ, τῇ καταπεπισμένη ἐντὸς ἐκ τῆς τοιαύτης ἐξωθεν σφοδρᾶς περιπτύξεως.
64. Τὰ μὲν ὄμματα ἀπολαμβάνοντα τὴν λαμπρότητα τῶν σεληνιαίων προσώπων, αἱ δὲ ῥίνες τὴν εὐωδίαν τῆς ἀναπνοῆς, τὰ δὲ στόματα τὴν γλυκύτητα τῶν χειλέων, ἡδονὴν μεγάλην ἐποιοῦν τῇ дуάδι τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς.
65. Ἐν τε τῇ περιπτύξει, ἐν τῇ εὐόσμφ ἀναπνοῇ, ἐν τῇ πολλῇ ἀβρότῃ, ἐν τῇ τῶν χειλέων πόσει, καὶ ἐν τοῖς ἡδέσι ψιθυρίσμασι καὶ βλέμμασιν, ἀγάπη ἀμοιβαία ἐγένετο τῇ дуάδι τῶν νέων.
66. Τοῦ ἐραστοῦ δακόντος τὸ χεῖλος τῆς γυναικὸς, ὅ,τι κίνημα εἰς ἀποτροπὴν ἐγένετο διὰ τῆς χειρὸς αὐτῆς, διὰ τούτου ὁ ἔρως μᾶλλον εὐθαλὴς καὶ ἀκμαῖος ἐγένετο.
67. Ὁ ἐραστής ἐφίλει συχνάκις τὰ ὄμματα καὶ τὸ χεῖλος τῆς

ἐρωμένης· ταῦτα δ' ἐγίνετο εὐθέως ἐρυθρὰ ἐκ τῆς πρὸς ἄλληλα μεγάλῃς ἔριδος.

68. Ὅ,τι ὁ ἐραστὴς ἐψιθύρισεν ἐν τῇ συνουσίᾳ, νυχθεὶς τὴν μασχάλην τοῖς ὄνυξι, καὶ δηχθεὶς τὸ χεῖλος, τοῦτο ἐπηνεῖτο ὑπὸ τοῦ ἥχου τῆς κινουμένης ζώνης καὶ τῶν περιπεζίων τῆς ἐρωμένης.
69. Ὁ πάντα τελέσας Ἔρως ἐχόρευε μετὰ τῶν ἐφαλλομένων μαργαριτῶν, ὡς μετὰ θελῶν ἀνθίνων, οἳ ἐπιπτον ἐκ τῶν διαρραγέντων περιδεραίων ἐν τῇ συνουσίᾳ.
70. Ὁ Ἔρως ἐχόρευεν ἡδέως, τῶν ἐρωτικῶν ψιθυρισμάτων τῶν ἀνδρῶν ὄντων ὡς ἁσμάτων, τῶν δὲ ἡχούντων περιπεζίων, ψελλίων, καὶ ζωνῶν τῶν γυναικῶν, ὡς διαφορῶν μουσικῶν ὀργάνων.
71. Ὁ Ἔρως κατέβρεχεν ἐπὶ κεφαλῇς τὴν ἐρωμένην τῷ ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ ἐραστοῦ ἰδρώτι, ἵνα ἀναψυχὴν καὶ ῥῶσιν εἰς συνουσίαν ἔχοι, ἔχουσα δυσφόρητα βάρη μαστῶν καὶ γλουτῶν.
72. Πολλάκις αἱ γυναῖκες ἦσαν ἐπάνω τῶν ἀνδρῶν ἐν τῇ συνουσίᾳ, ὀλίγην ἔχουσαι αἰσχύνην ἐν τοιοῦτῳ ἀναισχύντῳ ἔργῳ ¹, ἐπειγόμεναι ὑπὸ τοῦ τολμηροῦ καὶ θυμοειδοῦς Ἐρωτος.
73. Ὅ,τι ἄρρητον ὁ ἀνὴρ εἶχεν ἐν καρδίᾳ εἰς ἐρωτικὴν παιδιάν, τοῦτο ἐμπράκτως ἐτέλει ἡ γυνή, ὡς περ πεφωτισμένον ἔχουσα τὸν νοῦν ὑπὸ τοῦ Ἐρωτος, τοῦ ἡδομένου ἐν τοιοῦτῳ ἔργῳ.
74. Ἡ ἐρωμένη ἔβρεξε τὸ φίλτρον πραγματικῶς, μὴ χωρούμενον ἐντὸς, ὃ ἐστὶν ὁ ἰδρῶς ὁ ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ἀνδρὸς, ὁ ἐκ τοῦ ἀγῶνος τῆς ἀντιστροφῆς συνουσίας γενόμενος, καὶ μιχθεὶς τῷ κρόκῳ τῷ ἐπὶ τῶν μαπτῶν.

1. Ἐν τῷ εἶναι ἐπάνω δηλαδὴ.

75. Τὸ ζεύγος τῶν μαστῶν τῆς γυναικὸς, τῆς οὔσης ἐπάνω τοῦ ἀνδρὸς ἐν συνουσίᾳ, κλίνειν κάτω τὴν θηλήν, ὥςπερ λυπούμενον, ἐπεὶ δὴ ἦν πόρρω τοῦ στήθους τοῦ ἐραστοῦ, ἔκλαιε διὰ πολλῶν ἰδρώτων.
76. Οἱ ἐρωτικοί, ἀφέντες τὰς δήξεις τῶν ὀδόντων, καὶ τὰς νύξεις τῶν ὀνύχων, καὶ τὰ φιλήματα, βλέποντες ἀλλήλους λίαν ἐρωτικῶς, ἐγεύοντο τῆς ἡδονῆς, συρίζοντες.
77. Ὅ,τι ἔλεγον αἱ γυναῖκες ἱκετικῶς, μετὰ μειδιάματος καὶ κλαυθμοῦ, καὶ ἡδονικοῦ συριγμοῦ, εἰς παῦσιν ¹, τοῦτο ἐγίνετο τοῖς ἀσπλάγχχοις καὶ ἐρωτομανέσιν ἀνδράσιμ ἄλλον ἔξαψις εἰς σκληρότητα.
78. Ἡδονὴ ἐγίνετο ἀμοιβαία ἀμφοτέροις τοῖς ἐρασταῖς ², ἐρωτικούς λόγους λέγουσι χαμαλῇ τῇ φωνῇ, καὶ τὴν πνοὴν κατέχουσιν ἐν ἑαυτοῖς ἐκ τῆς βίας τῆς συνουσίας, καὶ μηδὲν τι ἄλλο διανοοῦμενοι, ἀλλ' ἢ τὴν συνουσίαν.
79. Καὶ ὁ Ἔρως ἐν τῷ τέλει τῆς συνουσίας τῶν νέων, λειποθυμῶν πως ἐγένετο ἐν ἀκαρεῖ ἐκ τῶν σφοδρῶν περιπτύξεων ἀνέλαβε δὲ ἐκ τοῦ γενομένου λεπτοῦ καὶ ψυχροῦ ἄσθματος, ὡς ἀέρος.
80. Ὁ ἀνὴρ οὐκ ἀφίετο ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἐν τῷ τέλει τῆς συνουσίας, βουλόμενος λυτρωθῆναι τῆς περιπτύξεως· ἐλέπων δὲ τὸ πρόσωπον αὐτῆς τὸ ἐρωτικόν, ἐλάμβανε πάλιν ἀκμὴν.
81. Τὰ μετὰ τὴν συνουσίαν τῶν νέων λίαν ἀστεῖα ἐγένετο, ἔλκοντα τὸν ἔρωτα· ἐμειδίω γὰρ ἐπὶ τῇ ἀλλαγῇ τῶν ἱματίων, ἃ ἔλαβον ταχέως, καὶ ἔστρεφον τὰ πρόσωπα αἰσχύνῃ.

1. Ἰκέτευον αὐτοὺς παύσασθαι τοῦ ἐπιβαίνειν, μὴ δυνάμεναι φέρειν.

2. Ὡς ἐπὶ τῶν θεωρητικῶν θεωρεῖται.

82. Εὐκοσμία ἦν τοῖς μέλεσι τῶν εὐμελῶν γυναικῶν, τοῖς οὖσιν ἄνευ κοσμημάτων, αἱ τῶν ὀνύχων νύξεις· τοῖς δὲ κοσμήμασι, τοῖς οὖσιν ἐκτὸς τοῦ σώματος, ἀκοσμία ἦν¹.
83. Ἰδόντες οἱ ἄνδρες τὰ πρόσωπα τῶν γυναικῶν, μᾶλλον χαρίεντα ὄντα καὶ προτρεπτικὰ εἰς ἔρωτα, ἐρωτόληπτοι γενόμενοι, ἐκόμισαν πάλιν καὶ πολλάκις ἐπὶ τὴν κλίνην τὰς γυναῖκας.
84. Καὶ ἡ Σελήνη, ὥσπερ νυστάξασα ἐπὶ τῷ ἀγῶνι τῆς μετὰ τῆς Νυκτὸς² τρυφῆς, ὥχρὸν χρῶμα ἔχουσα³, καὶ ἐκλελυμένας χεῖρας, τουτέστιν ἀκτίνας⁴, βουλὴν ἔθετο δύσαι, εἰς ἀπόλαυσιν ἀέρος, πνέοντος ἐκ τῶν κυμάτων τοῦ ὠκεανοῦ, τῶν ἐπεγειρομένων ἐκ τῆς νήξεως τῶν νηκτῶν.

Τέλος τοῦ Δεκάτου Κεφαλαίου,
τοῦ Πρώτου Βιβλίου
τῆς Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὸν καθοπλισμὸν τοῦ Κρισᾶ
καὶ τοῦ Ἀρζούνα.

1. Ὁ υἱὸς τῆς Σατεβατῆς, ὁ οἰκῶν ἀεννάως ἐν τῇ λωτοειδεῖ καρδίᾳ τῶν ἀγαθῶν, καὶ ὡς ψιτακὸς φθεγγόμενός τι τῶν

1. Τουτέστι τὸ σῶμα ἦν κόσμος τοῖς κοσμήμασιν· ἐν γὰρ τῇ νυκτὶ ἀποβάλλουσι τὰ κοσμήματα.

2. Ὡς γυνὴ ἡ νύξ τῆς Σελήνης.

3. Οὐ γὰρ τοσοῦτον λάμπει περὶ τὸν ὄρθρον.

4. Καθὼς μετὰ τὴν συνουσίαν ὁ ἄνθρωπος ὥχρὸν ἔχει πρόσωπον καὶ ἐκλελυμένα μέλη.

- ἐν τοῖς ἀρχαιογονικοῖς βιβλίοις, εἰς διατριβὴν τῆς Θεᾶς γνώσεως, ἔστω εἰς χαρὰν τῆς καρδίας τοῦ κόσμου.
2. Πρὸς δὲ εὐθυμίαν τοῦ Κρισνᾶ ἔπνευσεν ἡδεῖα αὖρα ¹, μνηύουσα τὸ τέλος τῆς νυκτός, καταβεβρεγμένης τῷ εὐόσμῳ ἰδρῶτι τῶν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, τῷ ἐκ τῶν συχνῶν ἀνθίνων βελῶν τοῦ Ἑρωτος.
3. Τὸ τύμπανον ἐκρούσθη ² ἐν τῷ κόσμῳ τῇ προσταγῇ τοῦ Ἥλιου, κηρύττοντά δε· « Ἀναχώρει, Νύξ, ἀγλαΐζου, Λωτέ ³. »
 « κλεῖσον ταχέως τὸ στόμα, Κουμουδβατῇ· ἄφες τὴν τα-
 « ραχὴν, Θάλασσα· ἄφες τὸν οὐρανὸν, Σελήνη· περίπτουξαι
 « τὸν θῆλυν Κόκκαν, ὦ ἄρῃην Κόκκα. »
4. Ὁ ὕπνος ἔτυχε καιροῦ ⁴ ἐκ τῆς χαμμύσεως τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἐραστῶν, πονησάντων ἐκ τοῦ ἀδιαλείπτου ἀγῶνος τοῦ ἔρωτος, ἀπαλῶς συμπεπλεγμένων τὰ μέλη, καὶ ὥσπερ ἐμβεβυθισμένων ρείθροις ἀμβροσίας.
5. Οἱ ἀνθρωποι τυχόντες αἰσίας ἀναγεννήσεως, τουτέστιν ἐξεγερθέντες περὶ τὸν ὄρθρον, ἀναλαβόντες ἐν νῷ τὸν Θεὸν, καὶ προσευξάμενοι, ἤρξαντο ἐνασχολεῖσθαι ἕκαστος τοῖς ἰδίοις ἑαυτῶν ἔργοις.
6. Ὁ Ἑρως, ὁ μόνος νικητὴς τοῦ κόσμου, καὶ γνωστὸς τὴν δύναμιν, ἀφείς τὸ θέλος θυμῷ, ἔνεκεν τῆς ἀτιμίας, τῆς παρὰ τοῦ Σίθια, γυμναζόμενος ἐν ἀρχῇ τῆς ἡμέρας, δονεῖ

1. Περὶ τὴν ἑω αὖρα ἡδεῖα πνέει.

2. Ἔθος ἐστὶ κρούειν τύμπανον περὶ τὸν ὄρθρον παρὰ τοῖς ἐνδόξοις. Ἀγαθὸς οἰωνὸς ἐστὶ βλέπειν τύμπανον περὶ τὸ πρῶτ', ἢ χρυσίον, ἢ πῦρ, ἢ τὸν ἥλιον, ἢ τὸν διδάσκαλον.

3. Ὁ μὲν λωτὸς κατὰ τὴν ἡμέραν διεκπετάννυται· ἡ δὲ Κουμουδβατὴ συμμύει.

4. Παυσάντων τῆς παιδείας, ὁ ὕπνος ἤλθεν, εὐκαιρίας τυχών.

τὴν ῥομφαίαν, ἣ ἐστὶν ἡ δονουμένη πλεξίς τῶν γυναικῶν, αἱ περιστρέφουσι τὸ πεπηγμένον γάλα ¹.

7. Ὁ μεγαλόφωνος ἀλέκτωρ οὕτως ἐκήρυττε πρὸς τὰς ὑπερηφάνους καὶ ἰσχυρογνώμονας γυναῖκας ἐν ἐκάστῳ τόπῳ· « Ἀφιεθήτω ταχέως τὸ ὑπερήφανον καὶ ἰσχυρόγνωμον· ἡ » μὲν γὰρ νύξ παρέρχεται, ἡ οὖσα πάνδωρος δάμαλις τῶν » γυναικῶν· ἡ δ' ἡμέρα ἀναφαίνεται, ἡ πρόξενος τῆς » διαζεύξεως. »
8. Μόλις ὑπνώσασα ἡ ἐρωμένη, ἔδρεν ἐν ὀνείρῳ ἔνοχον ἐραστήν, προσελθόντα· ἐξεγερθεῖσα δὲ καὶ λυπηθεῖσα ἐπὶ ταῖς πολλαῖς πληγαῖς, ἠγκαλίζετο, ἔρωτι πιεζομένη αὐτὸν, ὅς, ἐλθὼν κρυφίως, ἐκοιμᾶτο πρὸς αὐτῆς κλίνης.
9. Γυνή τις εἶδεν ἐν ὀνείρῳ ἐραστήν, συμπαίζοντα ἄλλῃ ἀντιζήλῳ· ἐξυπνήσασα δὲ καὶ ἰδοῦσα τὸν ἐραστήν παρόντα, ἐλάκτιξε τὴν ἐπὶ τοῦ τοίχου σκιὰν αὐτῆς, νομίζουσα ὡς αὕτη ἐστὶν ἡ ἀντίζηλος.
10. Ἄνθρωπος καὶ γυνή τὸ πολὺ τῆς νυκτὸς γρηγορήσαντες ὑπερηφάνως καὶ ἰσχυρογνώμονως, ὑπνωσαν ὀλίγον ἐπὶ τῆς αὐτῆς κλίνης· ἐξιλεώσαντες δ' ἀλλήλους ἐν ὀνείρῳ, καὶ περιπτυσσάμενοι, ὁποῖαν παιδιὰν οὐκ ἐποίησαν ;
11. Ἡ ἀνατολὴ ἐτυχεν ἐρυθρότητος, ὥςπερ ὄραθεῖσα ἐρυθροῖς ὀφθαλμοῖς χηναλωπέκων, διανοουμένων μετὰ θυμοῦ ταῦτα· « Χίλιοι αἰῶνες παρήλθον· ὁ δὲ φωτοφόρος Ἥλιος οὐκ » ἔτι ἀνατέλλει ἐν ταύτῃ τῇ ἀνατολῇ ; »
12. Ἡ σεληνιακὴ λάμψις, ὥςπερ θυμωθεῖσα ἐπὶ τῷ φωστῆρι τῆς νυκτὸς, περιπτυσσομένη ἠδέως τὰς Κουμουδωβάτας, τὰς παρὰ τῇ ἀκτῇ τοῦ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ δυτι-

1. Περὶ τὸ πρῶτ' ἐξεγείρονται αἱ γυναῖκες καὶ στρέφουσι τὸ πεπηγμένον γάλα, ἵνα ἐξαγάγῃσι τὸ θούτυρον.

- κοῦ ὄρους ποταμοῦ, ἰσχνότητα καὶ ἐρυθρότητα ἔλαβεν ¹.
13. Οἱ ἄνθρωποι συνέλεγον ταχέως ἐν ἀγγείοις τὸ σέλας ² τῆς Σελήνης, ὃ ἐστὶ τὸ ἀμελγόμενον γάλα τῶν βοῶν, ὡς περ λέγοντες· «Ποῦ πάλιν ἔσται τοῦτο τὸ ἀγλᾶν σέλας τῆς » Σελήνης, τῆς πηγῆς τῆς ἀμβροσίας ἀπελθούσης ; »
14. Ἡ Σελήνη ἦν ἐν οὐρανῷ, ὡς φρέαρ ἐν ἀγρῷ· ἡ δ' ἐν τῇ Σελήνῃ μελανότης, ὡς κηλόνιον, εἰς τὸ ἀντλήσαι ὕδωρ· Μετὰ δὲ τὴν παῦσιν τῆς λάμψεως τῆς Σελήνης ζόφωσις ἐγένετο, ὡς μετὰ τὸ πότισμα χλόη.
15. Ἡ ἐν οὐρανῷ Σελήνη ἀνεχώρησεν, ἰδοῦσα τὸ μὲν ἑαυτῆς Σέλας καταποθὲν, τὰ δ' ἄστρα καταβρωθέντα ὑπὸ τοῦ ζόφου, ὡς ὁ χὴν ἀναχωρεῖ, βλέπων τὸ μὲν ὕδωρ τῆς λίμνης καταποθὲν, τὰς δὲ ῥίζας τῶν λωτῶν καταβρωθείσας ὑπ' ἐλεφάντων ³.
16. Ἡ ἀνατολὴ ἠγλαίσθη ἐκ τοῦ χνοῦ τοῦ ἐρυθροῦ λωτοῦ, τοῦ ἐν τῇ χειρὶ τοῦ Ἡλίου, (ὃ συμπεραίνεται ἀπὸ τῶν ἐρυθρῶν ἀκτίνων) τοῦ διασκεδαζομένου ὑπὸ τοῦ ἄερος, τοῦ ἐκ τῶν πτερύγων τῶν βομβυλίων, τῶν ἀφιπταμένων ἀπὸ τοῦ ἡδέος χυμοῦ του Ἀῖραβάτα ἐλέφαντος, καὶ φοιτῶντων εἰς τὴν εὐωδίαν τοῦ λωτοῦ τοῦ Ἡλίου.

1. Ἡ σεληνιακὴ λάμψις ἐκλαμβάνεται ὡς γυνὴ τοῦ φωστῆρος τῆς νυκτὸς, τῆς Σελήνης, αἱ δὲ Κουμουδοῦνται, οἱ ἐν νυκτὶ ἀνθοῦντες λωτοί, ὡς ἄλλαι γυναῖκες. Ἡ λάμψις τῆς δυσούσης Σελήνης καὶ ὀλίγη ἐστὶ καὶ ἐρυθρὰ, καθὼς ἐκ ζηλοτυπίας ἰσχνὴ γίνεται καὶ ἐρυθρὰ ἐκ θυμοῦ ἢ γυνῆ, βλέπουσα τὸν ἑαυτῆς ἀνδρα πρὸς ἄλλας κλίσιν ἔχοντα.

2. Λευκὸν τὸ σέλας τῆς Σελήνης, λευκὸν καὶ τὸ γάλα, ὅπερ τὴν ἑω συλλέγουσιν ἀμέλγοντες.

3. Ὁ μὲν οὐρανός ἐστιν ὡς λίμνη, ἡ δὲ Σελήνη ὡς χὴν, τὸ δὲ σέλας τῆς Σελήνης, ὡς ὕδωρ τῆς λίμνης, τὰ δ' ἄστρα, ὡς ῥίζαι λωτῶν, ὁ δὲ ζόφος, ὡς ἐλέφας. Αἱ ῥίζαι τοῦ λωτοῦ στρογγυλοειδεῖς εἰσι καὶ λευκαὶ καὶ βρώσιμοι.

17. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν ἀνοικτοὶ ὄν-
τες ἐν τῇ νυκτί, καθὼς οἱ νυκτάνθεις λωτοὶ, ἔλαβον
ὀλίγον ὕπνον· εἴτα δὲ ἠνεύχθησαν περὶ τὸ πρῶτ', εὐστρό-
φους ἔχοντες κόρας, καθὼς οἱ ἡμεράνθεις λωτοὶ, περιϋ-
πταμένους ἔχοντες βομβυλίους ¹.
18. Ἐν τῇ ἀνατολῇ τοῦ Ἡλίου, καὶ τοὶ ἥρξαντο συμμύσαι οἱ
ἐν νυκτί ἀνθοῦντες κυάνεοι λωτοὶ, οὐ καθόλου ὁμῶς ἠδύ-
ναντο συμμύσαι, ἐξ αἰτίας τῆς ἐξελεύσεως τῶν ἐντὸς πιε-
ζομένων βομβυλίων.
19. Τοῦ Ἡλίου ἀνατείλαντος ἡ φυταλιὰ τῶν ἡμερανθέων λω-
τῶν εἶχε σμήνη βομβυλίων ἐν τοῖς ἄκροις τῶν ἀνθέων,
διὰ τὴν εὐωδίαν τῶν διεκπεταννυμένων φύλλων, ὥσπερ
ψέλλια ἐν χερσίν ².
20. Ὁ λύχνος, καὶ περ καίων ἐν ἰδιαιτέρῳ τόπῳ τοῦ κοιτῶ-
νος τῶν ἐραστῶν, ἔτρεμε καὶ ἐφοβεῖτό πως, ὅτι τὰ μὲν
ἄστρα πάντα ἀφῆκαν τὴν πολλὴν λάμψιν, ἡ δὲ Σελήνη
ἀπῆλθε, τοῦ Ἡλίου ἐλθόντος ³.
21. Ὁ ζόφος ὥκησεν εὐθέως ἐντὸς τῶν σπηλαίων τῶν ὀρέων,
ὅς ἦν ὡς καπνὸς τῶν ἀποσβεσθεῖσων λαμπρῶν βοτα-
νῶν ⁴, ἀναίρεθεις ἐκ τῶν πολλῶν ἀκτίνων τοῦ Ἡλίου,
τοῦ λύχνου πάσης τῆς γῆς.
22. Οἱ νέοι ἐξήρχοντο ἐκ τῶν κοιτῶνων, ἔχοντες ἐπὶ τοῦ
στήθους, ὅπερ ἦν, ὡς λαμπρὸν ἄρμα τοῦ βασιλέως Ἰρω- *

1. Μέλαινα ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ, μέλας καὶ ὁ βομβύλιος.

2. Καθὼς αἱ γυναῖκες κοσμοῦνται, ἐλθόντος τοῦ ἀνδρός, οὕτω καὶ οἱ
λωτοὶ, ἐλθόντος τοῦ Ἡλίου. — Ὁ μὲν Ἥλιος ὡς ἀνὴρ, ἡ δὲ φυταλιὰ ὡς
γυνή, τὰ δὲ σμήνη τῶν βομβυλίων ὡς ψέλλια.

3. Ἀμυδρῶς ἔλαμπε· τουτέστι καὶ αὐτὸς οὐδὲν ἔστι πρὸς τὸ φῶς τοῦ
Ἡλίου.

4. Βοτάνη μυθευομένη, ἡ λάμπει ὡς πῦρ ἐν νυκτί.

τος, δύο στρογγυλὰ σημεῖα, ὡς δύο τροχοὺς, τυπωθέντα ἐν τῇ περιπτύξει ἐκ τοῦ κρόκου τοῦ ἐπὶ τῶν μαστῶν τῶν γυναικῶν.

23. Τὸ πῦρ, ἐξελθὼν ἐκ τῆς καρδίας τῶν χηναλωπέκων ¹, ὥσπερ φοβήθην ² ἐκ τῶν κυμάτων τῆς ἀμβροσίας περιπτύξεως αὐτῶν ἐν τῇ ἀνατολῇ τοῦ Ἡλίου, ἐποίησεν οἰκῆσιν ἐν ταῖς δυσβάτοις κορυφαῖς τοῦ ἀνατολικοῦ ὄρους, ὅπερ συμπαираίνεται ἐκ τῶν θερμῶν ἡλιολίθων ³.
24. Οἱ ποταμοὶ, οἱ ῥέοντες ἐκ τῶν σεληνολίθων ⁴, ἔπαυσαν σὺν τοῖς ποταμοῖς τῶν δακρύων τῶν θηλέων χηναλωπέκων, ἐκ τῆς διαζεύξεως ἀπὸ τῶν ἀρρένων· ὁ δὲ Ὁκεανὸς ἡσυχίαν σχὼν ⁵, ἕνεκα τῆς στερήσεως αὐτῶν τῶν ποταμῶν, ἔλαβε κατὰστασιν ταπεινήν.
25. Οἱ ἄνδρες, ἐλθόντες περὶ τὸ πρῶτ' οἶκαδε, σεσημειωμένοι νύξουσιν ὀνύχων, καὶ δῆξουσιν ὀδόντων ἄλλων γυναικῶν, προσπεσόντες τοῖς ποσὶ τῶν οἰκείων γυναικῶν, περιελαμβάνοντο ἐν ἀγκάλαις ὑπ' αὐτῶν οὐκ ἐκ καρδίας, ἀλλ' ἐπιπλάστως, φοβουμένων τὴν ὑπερηφάνειαν τῶν γειτονικῶν γυναικῶν ⁶.
26. Ἡ ἡμέρα ἐξῆλθεν εἰς τὸν κόσμον, ὡς λέων εἰς τὸν δρυμόν, ἔχουσα τὴν μὲν πληθὺν τῶν ἡλιακῶν ἐρυθρῶν ἀκτίνων, ὡς λοφίαν, τὸν δ' ἐξ ἡμισείας ἀναφανέντα Ἥλιον,

1. Τὸ πῦρ δηλ. ὅπερ ἔκαie τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν νυκτὶ ἐκ τῆς διαζεύξεως.

Τὸ γὰρ πῦρ φοβεῖται τὸ ὕδωρ, ὡς σθεννύμενον ὑπ' αὐτοῦ.

3. Αἶθος μυθεύμενος, δς ἐξάγει πῦρ ὅτε λάμπει ὁ Ἥλιος.

4. Αἶθος μυθεύμενος, δς ἐξάγει πῦρ ὅτε λάμπει ἡ Σελήνη.

5. Ἐν νυκτὶ ἀναταραττομένη ἡ θάλασσα, ἡσυχίαν ἔσχε περὶ τὴν ἑω.

6. Ἐφοβήθησαν μὴ αἱ γειτονικαὶ γυναῖκες ὑπερηφανευθεῖεν λέγουσαι· «οἱ ἡμῶν ἄνδρες σύνεισιν ἡμῖν φεῖ, ὁ δὲ σὸς οὐδέποτε σύνεστί σοι.»

ὡς ὀδόντα ἐρυθρὸν ἐξ αἵματος, τοῦ οὗ κατέφαγεν ἐλέφαν-
τος, τουτέστι τοῦ σκότους.

27. Χαράν ἐποίησεν ὁ Ἥλιος ἅπασιν τοῖς ἐμψύχοις, ἔχων τὸ
ἑαυτοῦ ἥμισυ σῶμα κεχυμμένον ὀπισθεν τῆς κορυφῆς τοῦ
ἀνατολικοῦ ὄρους, ὥσπερ ἱστάμενος ἐπὶ τῆς ἀκρωρείας, εἰς
ἀνάπausιν τοῦ πόνου, ἐκ τοῦ δολιχοῦ καὶ τοῦ ἀενάου
δρόμου.

28. Ὁ Ἥλιος ἐξῆλθεν ὅλος εἰς τὸν οὐρανὸν, ὥσπερ πληγεὶς,
ὡς ἄκροις τῶν χειρῶν, τοῖς ὑψηλοῖς κύμασι τοῦ Ὠκεανοῦ
θυμωθέντος, ὅτι τὰς μὲν γυναῖκας αὐτοῦ, τοὺς ποταμούς,
οὗτος αὔει, τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ, τὸν φωστῆρα τῆς νυκτὸς,
θλίβει ¹.

29. Ὁ Ἥλιος λάμπων ὑψοῦ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἀνατολικοῦ
ὄρους, ἐφαίνετο τοῖς ὄμμασι τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῶν τρε-
μουσῶν ἀκτινοβολιῶν, ὅτι περιφέρεται, ὡς λαμπρὸς
ἄτρακτος.

30. Ἀναρίθμητα ὄρνεα διεσπάρθησαν εἰς τὸν αἰθέρα περὶ τὸ
πρωί, μέλανα ὄντα, ὡς τὰ μέλανα φυτὰ, αἱ Ταμάλαι ²,
καὶ φαινόμενα ὡς συντρίμματα τοῦ σκότους, συντριμμέ-
νου ὑπὸ τοῦ Ἥλιου, ὡς ὑπὸ χειρομύλης.

31. Ὁ ὀρθρος διακαύσας τὸν ἐν αἰθέρι ζόφον, ὡς τὸ πῦρ τὸν
ἐν δάσει χόρτον, ἀνεπαύθη· καὶ τοι δ' ἦν ὀλιγόλαμπρος
ὅτε ἀνεπαύθη, πολύλαμπρος ὅμως Ἥλιος ἀνεφάνη εἰς ἔκ-
στασιν τοῦ νοός ³.

32. Ἄ ἡ νύξ προσήνεγκεν εἰς λατρείαν τῷ οὐρανῷ, ὡς φαλῶ

1. Τουτέστιν ἑλαττοῖ καὶ ἀμαυροῖ, τὴν λάμψιν τῆς Σελήνης. Ἡ Σε-
λήνη ἐγεννήθη ἐκ τῆς θαλάσσης.

2. Ταμάλα, εἶδος δένδρου, ἔχοντος μελανοειδῆ φύλλα καὶ φλοιόν·
πολλὰ τοιαῦτα δένδρα φύονται περὶ τὰς ὄχθας τῆς Ἰαμουναῆς.

3. Μετὰ τὸν ὀρθρον δηλ. ὁ Ἥλιος ἀνεφάνη.

τοῦ Σίβας, πεποιημένῳ ἐκ σμαράγδου, τὸ μὲν σέλας τῆς Σελήνης, ὡς λευκὸν περιβόλαιον, τὰ δ' ἄστρα, ὡς ἄνθη, ταῦτα ἀπορρίψας ὁ Ἥλιος ἔλυσεν αὐτὸν τῷ ἑαυτοῦ ἐρυθρῷ φωτὶ, ὡς ὕδατι μετὰ χρόνου ¹.

33. Τῆς μὲν ἐχθρᾶς Σελήνης πασχούσης, χαρίεις καὶ λαμπρὸς γίνεται ὁ λωτός· τοῦ δ' ἐχθροῦ ζόφου πάσχοντος, ἄχαρις καὶ ἀμαυρὸς γίνεται ὁ λύχνος. Καὶ τοι δὲ ὅ,τε λωτός καὶ ὁ λύχνος ὅμοιοι εἰσι κατὰ τὴν ἀγλαίαν, πολὺ ὅμως τὸ διάφορόν ἐστιν αὐτῶν· ὁ μὲν γάρ, ὡς μικροπρεπῆς, γάννυται ἐπὶ τῷ πάθει τοῦ οἰκείου ἐχθροῦ· ὁ δὲ, ὡς μεγαλοπρεπῆς, στυγνάζει ².

34. Ἐπειδὴ ἡ Σελήνη ἀφείλετο ἐν νυκτὶ πᾶσαν τὴν ἀγλαίαν τῶν λωτῶν, διὰ τοῦτο αὕτη, ἐλθόντος τοῦ Ἥλιου περὶ τὸ πρωῒ, πηδήσασα ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ δυτικοῦ ὄρους, ἐφαίνετο ἐμβεθυθισμένη ἡ ἡμίσεια τῇ ἰλύϊ, τῇ παρὰ τῇ ἀκτῇ τοῦ ὠκεανοῦ ³.

35. Τὸ ὄρος τῆς δύσεως ἐφαίνετο, ὡς ὁ Σίβας, ἔχων ἐν μὲν τῇ ὑπωρεῖᾳ τὸ σκότος, ὡς δέρμα ⁴, ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς τὸ ἡμισέληνον καὶ τὰς χρυσοειδεῖς ἀκτῖνας, ὡς ξανθοὺς πλοκάμους.

1. Ἐν τῇ νυκτὶ λατρεύοντες τιθέασι τῇ εἰκόνι ἄνθη καὶ περιβόλαιον, ὥσπερ ὑπνίζοντες τὸν Θεόν· περὶ δὲ τὴν ἑω ἀποβάλλουσιν αὐτὰ, καὶ λούουσιν αὐτὸν, ὥσπερ ἐξεγερθέντα τοῦ ὕπνου· χρόνον τιθέασιν ἐν ὕδατι, ὁ ραίνουσι· σημαίνει δὲ διὰ τούτου τὴν περὶ τὸ πρωῒ ἐρυθρότητα τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τοῦ Ἥλιου.

2. Μικροπρεπῆς νομίζεται ὁ λωτός, ἔχων τὸ εἶναι ἐξ ἰλύος· μεγαλοπρεπῆς δὲ ὁ λύχνος, ὡς ἔχων τὸ εἶναι ἐκ φωτός.

3. Ἐφοβίθη, ἐπειδὴ ἦλθεν ὁ Ἥλιος, ὁ φίλος τῶν ἡμερανθέων λωτῶν.

4. Ὁ Σίβας δέρμα ἔχει, ὡς στρώμα, καὶ πλοκάμους, καὶ τὸ ἡμισέληνον ἐπὶ κεφαλῇς.

36. Ἰδούσης τῆς ἀγλαίας τοῦ οὐρανοῦ ¹ τὸν νέον ἥλιον, καὶ ἐπιθυμησάσης αὐτοῦ, ὁ τῆς νυκτὸς φωστὴρ, ὃς ἦν γέρων καὶ διαρρέουσας εἶχε λευκάς τρίχας, τουτέστιν ἀκτίνας, λυπηθεὶς, ἔπесεν εὐθέως ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ ὅρου εἰς τὸν ὠκεανόν.
37. Οἱ ἀστέρες, ὥσπερ καιόμενοι ὑπὸ τοῦ πυρὸς τοῦ ἡλίου, ἦλθον πρὸς τοὺς ἀνθοῦντας λωτοὺς, τοὺς φύσει ψυχροὺς, οἳ εἰσιν οἱ βομβύλιοι, ὑπόξανθοι ὄντες ἐκ τοῦ χρυσοειδοῦς χροῦ τῶν λωτῶν.
38. Αἱ λαμπραὶ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου, φλόγες ἦσαν τοῦ πυρὸς τῆς διαζεύξεως τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἡμέρας, ἀποδεικνύουσαι τὸν κυάνεον οὐρανόν, ὡς καπνόν ².
39. Οἱ ἀστέρες, ὥσπερ φοβηθέντες τοὺς τροχοὺς τοῦ ἄρματος τοῦ ἡλίου, κατέφυγον εἰς τοὺς οἴκους, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῶν μαργαριτῶν, οἳ διεσκορπίσθησαν ἐν οἴκοις ἐκ τῶν διαρραγέντων ὄρων ἐν τῇ σφοδρᾷ περιπτύξει τῶν γυναικῶν καὶ τῶν ἀνδρῶν.
40. Ὁ μὲν πέρδιξ, ἐπέχων βρώσεως, νηστεία ἐχρῆτο ³. ἡ δὲ Κουμούδα ⁴ συμμύουσα θεωρίαν ἐποίει· ἡ δὲ γλαυξ ἐκάθητο ἐν ἡσυχίᾳ, ὡς ἐγκρατὴς ⁵, εἰς τὸ γενέσθαι ἀνατολὴν τῆς Σελήνης, τῆς ποιητρίας τῆς νυκτὸς.
41. Ὁ ἥλιος, ὥσπερ θερμανθεὶς ἐκ τοῦ πυρὸς τῶν ἡλιολίων, τῶν ἐν τῷ ἀνατολικῷ ὄρει, πετασθεὶς ἐκ τῆς κορυφῆς

1. Ἡ ἀγλαία τοῦ οὐρανοῦ ὡς γυνὴ ἦν τοῦ τῆς νυκτὸς φωστῆρος, ὅτε ἔλαμπεν ἐν νυκτί.

2. Ἰδιον τοῦ πυρὸς, ὁ καπνός.

3. Ὁ πέρδιξ, λέγουσιν, ἤδεται τῇ Σελήνῃ.

4. Κουμούδα λέγεται ὁ νυκτάνθης λωτός.

5. Καθὼς ὁ ἐγκρατὴς ἀπέχει βρώσεως, καὶ κλείων τὰ ὄμματα θεωρεῖαν ποιεῖ, εὐχόμενος ἵν' ἔλθῃ ἐπ' αὐτὸν ἡ θεὰ πρόνοια.

αὐτοῦ τοῦ ὄρους, ἀνέβη ταχέως εἰς τὴν κορυφὴν τῆς ἀνατολῆς, ὡς ὁ ὄρνις ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ δένδρου¹.

42. Ὁ ἥλιος, ὅς ἐστιν εἰκὼν πάντων τῶν θεῶν, δύναμιν ἔσχε λαμπρότητος μεγάλης, ἐπειδὴ τὸ πῦρ, ὅπερ ἐστὶ στόμα τῶν θεῶν², κατέβρωσε τὸ προσφερόμενον ὑπὸ τῶν Βραχμάνων περὶ τὴν ἔω.

43. Τῆς Σελήνης πεσούσης, ὡς φύλλον ζηροῦ καὶ μεμαραμμένου, οὗτος ὁ ἥλιος ἐγένετο, οἶμαι, ὡς φύλλον νεοθαλὲς τοῦ οὐρανοῦ, ὡς δένδρου, τοῦ ποτιζομένου τῇ ἀγαθουργίᾳ τῶν τριῶν κόσμων, ὡς ἀμβροσίᾳ.

44. Ἐπειδὴ ἡ ἀνθρωπότης ἐποίησε λατρείαν τῷ Ἠλίῳ, διὰ τοῦτο ὁ ἥλιος ἔθετο ἐν τῇ χειρὶ τῶν ἀνθρώπων ἑαυτὸν πραγματικῶς, ὅ ἐστι τὸ ἀπαύγασμα αὐτοῦ ἐν τῷ ὕδατι τῷ ἐπὶ τῆς χειρὸς³, ὡς καρπὸν τῶν καλῶν ἔργων, εἰς λειψίν τῶν δεινῶν.

45. Ἡ ἐκτεταμένη ἐπὶ μήκιστον κατὰ γῆς σκιά τοῦ στελέχους καὶ τῆς στρογγύλης κορυφῆς τοῦ δένδρου ἐφαίνετο, ὥςπερ πεπτωκὸς σκιάδιον τοῦ μεγάλου ἐχθροῦ, τοῦ ζόφου, τοῦ ἀναιρεθέντος ὑπὸ τοῦ νέου ἥρωος, τοῦ Ἠλίου.

46. Ὁ ἥλιος ἀνείλε καὶ τὸ ἐν τοῖς ἐνδομύχοις τῶν οἴκων σκότος, ταῖς διὰ τῶν θυρίδων εἰσδουούσαις λάμπεσιν, ὑπερλάμπροις γενομέναις ἐκ τῶν ἀντανakλάσεων τῶν λιθοκολλήτων ἐνωτίων τῶν περιφερομένων γυναικῶν.

1. Καθὼς τὸ ὄρνεν ἵπταται καὶ κάθηται ἐπὶ κορυφῆς δένδρου εἰς ἀνάπαυσιν.

2. Τῶν Πυρολατρῶν δηλονότι, οἱ ἐγγέουσι τῷ πυρὶ γάλα καὶ βούτυρον περὶ τὴν ἔω φαγόντων δὲ τῶν θεῶν διὰ τοῦ πυρὸς, ὡς διὰ στόματος, ἔφαγε καὶ ὁ ἥλιος, ὅς ἐστιν εἰκὼν πάντων τῶν θεῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἔσχε πλεῖω λαμπρότητα.

3. Οἱ Ἰνδοὶ λαμβάνοντες ὕδωρ κοίλῃ τῇ χειρὶ, χέουσιν αὐτὸ, προσφέροντες τῷ Ἠλίῳ, καὶ ἀτενίζοντες εἰς αὐτόν.

47. Ὁ ἥλιος, ὡς ῥάβδοις σκληραῖς ταῖς ἀκτίσι, ταῖς εἰσδυούσαις διὰ τῶν κλάδων τῶν δένδρων, συνέτριψε τὸ σκότος, τὸ ἐν τοῖς συνηρεφέσι δάσεσιν, φοβούμενον καὶ τρέμον, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῆς σκιας τῶν σειομένων φύλλων.
48. Ὁ ἥλιος ἐφόβησε ¹ καὶ τὸ ὀλίγον σκότος, τὸ καταφυγὸν εἰς τὰς θαθείας ὁπὰς τῆς γῆς, καὶ ἐξ ἀφοβίας μεγαλαυχοῦν, ταῖς μαρμαρυγαῖς τῶν πολυτίμων λίθων τῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὄφρων, τῶν εἰσδυσάντων ἐξ αἰτίας τῆς ἡμέρας ².
49. Ὁ ἥλιος, τουτέστιν ἡ τῶν σωμάτων λάμψις τῶν ἐν σπηλαίοις ποιοούντων θεωρίαν ἐκτενῆ ἀσκητῶν, περὶ τὴν ἔω διεσκέδασε τὸ σκότος, καὶ περ εἰσελθὼν ἐν ἀδύτοις σπηλαίοις, προνοούμενον τῆς σωτηρίας ἑαυτοῦ.
50. Ὁ ἥλιος φθορὰν ἐποίησε παντὶ τῷ σκότει, τῷ ὑπὸ γῆν οἰκοῦντι, καὶ περ τεθωρακισμένῳ τοῖς μέλασι σώμασι τῶν ὑποχθονίων ὄφρων, διελθὼν διὰ τοῦ κρυσταλλίνου ὄρους, τοῦ ὄντος διαφανοῦς.
51. Ὁ μὲν δίσκος τοῦ ἡλίου ἠγλαΐζετο ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ, ὡς μία χρυσῇ Τιλακᾷ ³ ἐπὶ τοῦ μετώπου γυναικός· ἡ δὲ διακεχυμένη ἐρυθρὰ λάμψις, ὡς ἄλειμμα ἐκ κρόκου ἐπὶ τοῦ σώματος.
52. Ὁ δὲ Κρισναῖς καὶ ὁ Ἀρζούνας ⁴, προσκυνήσαντες τὸν Θεὸν Σίβαν κατὰ τὸν ὄρθρον, ἐγυμνάσθησαν ὀλίγον ἐν

1. Ἐπειδὴ ἐξ αἰτίας τῆς ἡμέρας ὁ ὄφις οὐκ ἐξέρχεται τῆς ὀπῆς, τῆς δ' ἡμέρας αἰτίος ἐστὶν ὁ ἥλιος, διὰ τοῦτο λέγει, ὡς ὁ ἥλιος ἐφόβησε.

2. Οἱ γὰρ ὄφεις ἐν τῇ νυκτὶ ἐξέρχονται ἐκ τῶν ὀπῶν.

3. Τιλακᾷ, χρῖσμα στρογγύλον, ἐρυθρόν.

4. Νῦν ἔρχεται ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν.

- ὅπλοις κατὰ τὴν ἔω· καθίσαντες δὲ παρὰ τῇ Ἰαμουναῖ
ἐποίουν ὄωρεας, ἀνατείλαντος τοῦ Ἡλίου.
53. Βραχμὰν δέ τις, λαμπρὸς τὸ σῶμα, ὡς Ἥλιος, μεγα-
λόσωμος, μελανείμων, μεγαλόφθαλμος, σύμμετρος τοῖς μέ-
54 λεσι τοῦ σώματος, σεβάσμιος, ξανθογένειος, σοβαρῶς περι-
πατῶν, πλοκάμους ἔχων, μακρόχειρ, καρδιόβελκτος, πα-
ρέστη τούτοις, τῷ Κρισναῖ καὶ τῷ Ἀρζούνα, τοῖς ὀλέτορσι
πάντων τῶν ἔχθρῶν.
55. Οὗτος οὖν ὁ μελανείμων καὶ ξανθόχρους εἰς ἀπορίαν αὐ-
τοὺς ἤγαγε, λέγοντας ἐν ἑαυτοῖς· « Ἄρα οὗτος τὸ χρυσοῦν
» ἐστὶν ὄρος, ἡ Μερόη, ἔχον νέφος ὡς περίζωμα; ἢ ὁ
» Ἥλιος, ἔχων ἐν ἀγκάλαις τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἰαμου-
» νάν; ἢ τὸ πῦρ, ἔχον καπνόν; »
56. Ἀφέντες δὲ ἐκ χαρᾶς τὸ συλλαβεῖν, ἀνέστησαν παρατί-
κα, νομίσαντες ἑαυτοὺς μακαρίους, καὶ κλίναντες τὰς
κεφαλὰς, ἤψαντο τοῦ ζεύγους τῶν λωτίων ποδῶν αὐτοῦ,
ὡς βομβύλιοι.
57. Ἀναστῆσας δὲ τῇ χειρὶ ἱλαρῶς αὐτοὺς τοὺς ἥρωας ὁ
Βραχμὰν οὗτος, κεχρισμένους τὸ μέτωπον τῇ κόνει τῶν
ποδῶν αὐτοῦ, εἶπεν, ἀνοίξας τὸ στόμα, οὗ τῶν ὀδόντων ἡ
λευκότης, προσβάλλουσα εἰς τὸ μέλαν ἱμάτιον, ἀπεδείκνυσεν
ὡς ἡ Πραϊάγα ἐστὶ μετὰ τῆς Γαγγᾶς καὶ Ἰαμουναῖς ¹.
58. « Πάλαι βασιλεὺς τις ἦν Σέετακῆς τοῦνομα, ὅμοιος τῷ
» Σίβα κατὰ τὸ θερμουργόν, οὗ ἐκ τῶν συνεχῶς γινομέ-
» νων θυσιῶν ἀπέκαμον οἱ θυηπόλοι ².

1. Πραϊάγα, ἡ νῦν Πράγα, ἱερὰ πόλις, ἐνθα συμμίγνυνται ἡ Γαγγὰ καὶ ἡ Ἰαμουναῖ, οἱ ποταμοί· καὶ ἡ μὲν Πραϊάγα ἀναφέρεται εἰς τὸ ἱερὸν καὶ σεβάσμιον, ἡ δὲ Ἰαμουναῖ εἰς τὸ μέλαν τοῦ φορέματος, ἡ δὲ Γαγγὰ εἰς τὸ λαμπρὸν καὶ λευκόν.

2. Δηλ. ἐβαρύνθησαν θυσίας ἐκτελοῦντες.

59. «Ποιῶν δὲ σκληραγωγίαν μεγάλην ¹ οὗτος ὁ βασιλεὺς,
 » προσταχθεὶς ὑπὸ τοῦ Σίβα ἡσθέντος, ἔσπενδε τῷ πυρὶ
 » διὰ βουτύρου δώδεκα ἔτη ².
60. «Χαρεῖς δ' ἐπ' αὐτῷ τῷ βασιλεῖ ὁ Σίβας, ὀφθεῖς πάλιν
 » αὐτῷ, ἔφη ἡδέως· «Ἔστω σοι ἐκτέλεισις θυσίας διὰ τοῦ
 » μεγάλου ὀσίου Δουρβάσα, ὅς ἐστιν ἐμῇ ἀπόρροια.»
61. «Ἀκούσας δὲ τοῦ λόγου τοῦ Σίβα ὁ Βασιλεὺς, ἐποίει θυ-
 » σίας ἑκατὸν ἔτη, τυχῶν Βραχμάνων, ἐλθόντων μετὰ τοῦ
 » ὀσίου Δουρβάσα, τοῦ ὁμοίου τῷ Σίβα.
62. «Βαρυθὲν δὲ τὸ πῦρ ἐκ τῶν γεγεννημένων ὑπὸ τοῦ βασι-
 » λέως Σβετακῇ πολλῶν θυσιῶν ἐν ἑκατὸν ἔτεσι, καὶ ἐκ
 » τῶν χοῶν τοῦ βουτύρου ἐν δώδεκα ἔτεσιν, ἐγένετο ὀλί-
 » γης δυνάμεως ³.
63. «Μετὰ δὲ πολὺ, λαβὼν τὸ πῦρ συμβουλὴν παρὰ τοῦ
 » Βραχμᾶ, εἰς ἀπαλλαγὴν τῆς ἀτονίας καὶ δυσπεψίας, καὶ
 » τοι ἐπτάκις ἐξήφθη ἐν τούτῳ τῷ ἄλσει Κανδάβα, ἐσβέ-
 » σθη ὅμως ὑπὸ τῶν φυλαττόντων ἀνθρώπων.
64. «Πιὸν γάρ τὸ πῦρ τὸ στέαρ πάντων τῶν ζώων τῶν ἐν
 » τούτῳ τῷ ἄλσει, ἀπολήψεται ⁴ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν·
 » φυλάττει δ' αἰεὶ τοῦτο τὸ ἄλσος εἰς μέγας δράκων, Τα-
 » ξακᾶς τοῦνομα, ᾧ εὐμενής ἐστιν ὁ Ἴνδρας.
65. «Ἐγὼ εἰμι ἐκεῖνο τὸ πῦρ· εὐρών δ' ὑμᾶς ἀμφοτέρους ἐμοὶ
 » συνερίθους, ὅτι εὐφημοὶ ἐστε, ὡς ἡ λευκότης τῆς Σελή-

1. Μὴ εὐρίσκων Βραχμᾶνας εἰς τὸ ποιῆσαι θυσίας, ἐποίει σκληραγωγίαν.

2. Μὴ εὐρίσκων θυηπόλους Βραχμᾶνας, ἔσπενδε τῷ πυρὶ διὰ βουτύρου.

3. Καθὼς ὁ τρώγων ὑπὲρ τὸ μέτρον ἀτονεῖ.

4. Ὁ ἀὴρ λέγεται φίλος τοῦ πυρὸς, καθὼς ὑπὸ τοῦ ἀέρος ἐξάπτεται μᾶλλον τὸ πῦρ.

- » νης καὶ τοῦ χηνός, κατακαύσω ἐν ἀκαρεῖ τοῦτο τὸ δά-
 » σος, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Βραχμᾶ.
66. « Οἱ ἐν τούτῳ τῷ μεγάλῳ δάσει ἄνθρωποι καὶ δαίμονες
 » καὶ ὄφεις διατρήσιν αἰεὶ ποιοῦσιν· ὁ δὲ Ἴνδρας, ὁ φίλος
 » τοῦ Ταξακᾶ, δράκοντος, ἐρέχει ἐν καιρῷ τῆς πυρκαϊᾶς.
67. « Ἐχὼν τοίνυν τὴν μεγάλην βοήθειαν ὑμῶν ἀμφοτέρων,
 » κατακαύσω παντελῶς τοῦτο τὸ δάσος· ὁ γὰρ φίλος μου,
 » ὁ ἄηρ, καὶ περ λῖαν δυνατὸς ὢν, ἀμβλύς ἐγένετο ἐν ταύ-
 » τη τῇ πράξει. »
68. Ἀκούσας τοῦ λόγου τούτου ὁ περιφρων Ἀρζούνας, εἶπεν
 ἀνοίξας τὸ στόμα, οὗ ἡ λευκότης τῶν ὀδόντων, προσβάλ-
 λουσα εἰς τὸ μέλαν στήθος αὐτοῦ, ἐφαίνετο ὥσπερ εἰ ἐποίει
 κύματα τῆς ἐν οὐρανῷ Γαγγᾶς·
69. « Τὸ μὲν τόξον ἐμοῦ, τοῦ δυνατοῦ ἐν βραχίουσιν, ἀδύνατόν
 » ἐστίν· οἱ δὲ ἄρμάτιοι ἵπποι βραδύποδες· τὸ δ' ἄρμα
 » τοῦτο οὐχ ὑποφέρει δρόμον ταχύν· τὰ δὲ βέλη ταῦτα
 » ὀλίγα εἰσὶν ἐν τιοιούτῳ μεγάλῳ ἔργῳ πολέμου.
70. « Ἀλλὰ καὶ τούτῳ τῷ Κρισνᾶ μέγα ὄπλον οὐκ ἔστι, δυ-
 » νατὸν φέρειν τοὺς δυνατοὺς αὐτοῦ βραχίονας· ποιήσον
 » οὖν τὰ τελεσιουργικὰ ὄργανα, ἵνα γένηται τοῦτο τὸ ἀν-
 » δραγάθημα. »
71. Ἀκούσαν τούτων τὸ πῦρ, ἔδωκε τῷ Ἀρζούνῃ ἄρμα, ὃ
 ἔλαβε παρὰ τοῦ Βαρούνα, ὁ δὲ Βαρούνας παρὰ τῆς Σελή-
 νης, ἔχον ἵππους λευκοὺς καὶ σημαῖαν, ἔχουσαν τὸν πί-
 θηκα, καὶ τόξον ἐν, καὶ φαρέτρας δύο ἀκενώτους ¹.
72. Τῷ δὲ Κρισνᾶ ἐδόθη παρὰ τοῦ πυρὸς δίσκος πύρινος,
 καταπληκτικὸς τοῖς ἐχθροῖς, καὶ κορύνη, Καουμοδακὴ
 τοῦνομα, εἰς φθοράν οὐχὶ μόνον ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ θεῶν
 καὶ δαιμόνων.

1. Ἀμωιδέξιος ἦν ὁ Ἀρζούνας, διὰ τοῦτο ἔδωκεν αὐτῷ δύο φαρέτρας.

73. Ὁ μὲν οὖν ἥρως Ἀρζούνας, προσκυνήσας τὸ πῦρ, λαβὼν ἐν χειρὶ τὸ τόξον, θέμενος καὶ τὴν δερματίνην δακτυλήθραν, ἀνέβη εὐθέως ἐπὶ τοῦ ἄρματος, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Κρισνᾶς· τὸ δὲ πῦρ γενόμενον ἀνύποιστον διὰ τῆς βοηθείας τούτων, ἐξαφθὲν ἐν ἐκείνῳ τῷ δάσει, φλόγας ἐξέπεμπε, καθὼς ἐν τῇ συντελείᾳ.

Τέλος τοῦ Ἐνδεκάτου Κεφαλαίου,

τοῦ Πρώτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει περὶ τῆς πυρπολήσεως

τοῦ δάσους Κανδάβα.

1. Ἐστω αἰὶ εἰς χαρὰν ὁ Βεάσας, ὁ ὢν ἡ μόνη ναῦς, εἰς διαπύρρμευσιν τοῦ ὡς πελάγους τούτου κόσμου, οὗ ἐκ τοῦ στόματος ἰστίον ἀμόλυντον ἀνεπετάσθη, ὃ ἐστὶν ἡ Μαχαβαράτα ¹.

2. Οὕτως οὖν τοῦτο τὸ πῦρ, γνώμην ποιῆσαν κατακαῦσαι τὸ δάσος, εἶχε κόμην διαλελυμένην καὶ διακεχυμένην ², τουτέστι μέγαν καπνόν, καὶ θυμῷ κατεχόμενον ἐπὶ τῷ

4. Καθὼς ἐκ τῆς νηὸς ἰστίον ἀναπετάννυται.

2. Καθὼς ὅτε ποιεῖ τις βιαστικῶς καὶ θυμῶδῶς διαλέλνται ἡ κόμη καὶ διακέχεται.

μὴ κατακαῦσαι τὸ δάσος διὰ πολλοῦ χρόνου, ἐφαίνετο ἐρυθρόν.

3. Λίαν δ' ἀφόρητον ἐγένετο τὸ πῦρ, ὥσπερ τρῶγον τὰς ἀκτίνας τοῦ Ἡλίου ταῖς πυρίναις γλώσσαις, αἷς ἐξέπεμπε, καὶ ὥσπερ καταγελῶν τῇ καυστικῇ δυνάμει τοῦ ἐν τῇ συντελείᾳ πυρός ¹.
4. Φλογίζον δὲ τὸ πῦρ, ἔκοπτε τὰς κεφαλὰς τῶν δένδρων, τῶν τραφέντων ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ ὕδατος, τῶν νεφῶν ², καὶ ἔρριπτεν αὐτάς εἰς τὸν αἰθέρα, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῶν ἀνισταμένων σωμάτων τοῦ καπνοῦ.
5. Τότε τὸ πῦρ φοβερὰν καταβοὴν ἐποίει τοῖς ἐν θάσει φοβουμένοις ζώοις, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τοῦ μεγάλου ἤχου, τοῦ γινομένου ἐκ τῶν ῥιγνυμένων καλάμων ἐν τῷ καίεσθαι.
6. Σύμμικτος δὲ βοή, πρόξενος φόβου παντὶ τῷ κόσμῳ, ἐγένετο τότε ἐν τοῖς τὸ δάσος οἰκοῦσι, περικαιομένοις ἐκ τῆς συμπλοκῆς τοῦ πυρός, τοῦ διήκοντος λίαν ὑψοῦ.
7. Τὸ πῦρ ἐκεῖνο ἔκαie τὰ ἱμάτια καὶ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, καὶ ἐξέσπα τὰ ὄμματα, καὶ τελευταῖον κατέκαie πάντα τὰ μέλη τῶν ἐν τῷ δάσει.
8. Τὸ δὲ ἄρμα τοῦ Ἀρζούνα, τὸ ἔχον ἐπὶ τῆς σημαίας χρυσοειδῆ πίθηκα, περιφερόμενον ταχέως εἰς πᾶν μέρος τοῦ δάσους, ἦν ὡς τεῖχος, κωλύον τοὺς ἀνθρώπους ἀποφυγεῖν τὸν κίνδυνον τῆς πυρκαϊᾶς.
9. Καὶ αἱ μὲν κεκομμέναι πτέρυγες τῶν ὀρνέων, τῶν ἀνιπταμένων ἐκ τοῦ δάσους, ἀνήρχοντο εἰς τὸν οὐρανὸν ἐκ τοῦ σφοδροῦ ἀέρος, τοῦ ἐκ τῶν πολλῶν βελῶν τοῦ Ἀρζούνα, τὰ δὲ σώματα αὐτῶν κατέπιπτον εἰς γῆν.

1. Δεινότερον δηλ. ἦν καὶ τοῦ ἐν τῇ συντελείᾳ πυρός.

2. Τὸ γὰρ ὕδωρ πολέμιόν ἐστι τῷ πυρί.

10. Ὑδωρ δ' ἔφερον πανταχόθεν μετὰ θυμοῦ ἕκαστος τῶν ἐν τῷ δάσει ἐν ὑδρίαις, ὡς ἡδύναντο, εἰς τὸ ἀποσβέσαι τὸ πῦρ, οἳ τε Ἰάξαι καὶ οἱ Ράξασαι, καὶ οἱ ἵπποκέφαλοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι.
11. Ἀλλ' οὐδὲ ὀλίγον μέρος ὕδατος ἔπιπτεν εἰς τὸ πῦρ, ριπτομένου ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων εἰς ἀπόσβεσιν, ἐπειδὴ ἐξηραίνετο ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς πυρκαϊᾶς, πρὶν τοῦ ἐφικέσθαι.
12. Τὸ δὲ πολὺ ὕδωρ, τὸ χεόμενον ὑπ' ἀθρόων τῶν ἐν τῷ δάσει ἀνθρώπων εἰς τὸ καῖον πῦρ, τὸ καταβιβρώσκον πολλὰ δένδρα, ἐγίνετο ὡς πόσις ἐν ἐρώσει.
13. Ὁ δ' ὕδωρ ἔφερον οἱ ἄνθρωποι ἐν ἀγγείοις εἰς τὸ ἀποσβέσαι τὴν πυρκαϊάν, τοῦτο τότε ἔχον οὐκ ἐπὶ τὰ κατακαϊόμενα πράγματα, ἀλλ' ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν σώματα, καὶ αὐτοὶ κατακαϊόμενοι.
14. Τὰς μὲν χεῖρας τῶν ἐνασχολουμένων τῇ ἀποσβέσει τοῦ πυρὸς, τοὺς δὲ πόδας τῶν φευγόντων ἀπέκοπτον, ὁ μὲν Ἀρζούνας συνεχέσι βέλεσιν, ὁ δὲ Κρισινᾶς τοῖς ἄλλεπαλλήλοις δίσκοις.
15. Αἱ μὲν ἔλαφοι ἐπήδων ταχυτῇτι εἰς τὸν αἰθέρα, λέξουσαί πως ταῦτα τῷ ἀέρι· «Τὸ πῦρ, ὁ φίλος σου, κατακαίει ἡμᾶς σήμερον· διαφύλαξον οὖν σὺ ἡμᾶς, ὁ ἔχων » ἔλαφον, ἔλκουσαν τὸ ἄρμα σου. »
16. Οἱ δὲ ἵπποι χρεμετίζοντες μεγάλη χαρᾶ, ἔπιπτον εἰς τὸ καῖον πῦρ αὐτοθελήτως· τοῦ γὰρ θανάτου ὄντος ἀφεύκτου, οἱ μεγαλόφρονες οὐκ ἀφίᾳσιν ἐκ φόβου τὴν μεγαλοφροσύνην !
17. Οἱ δὲ χοῖροι, τοῦ πυρὸς καταπυρπολοῦντος τὸ δάσος, λίαν φοβούμενοι, ἔσκαπτον τὴν γῆν τοῖς ὀδοῦσιν, ὥσπερ εἰ ὤρυσσον φρέαρ, ἄφρονες !
18. Οἱ δὲ λέοντες, ἀφέντες τὴν ἔχθραν ἐκ φόβου τοῦ πυρὸς, ἦλθον πρὸς τοὺς ἐλέφαντας, ὡς εἰς καταφύγιον, οἳ καὶ

- ἀπωλέσθησαν ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων, πεσόντων· τί γὰρ ὄφελος ἔσται τὸ ἀνοίκειν τοῖς ἀφ᾽ εἰς τὸ μέγα φρόνημα;
19. Ἐπειδὴ δὲ ἐξερχόμενοι οἱ ὄφεις ἐκ τῶν ὀπῶν, εἶχον λίθους ἐρυθροὺς, ὡς σπινθῆρας, καὶ σῶμα μέλαν, ὡς καπνόν, διὰ τοῦτο ἐφαίνετο, ὅτι καὶ ὁ κασαχθόνιος κόσμος κατακαίεται ἐξ ἐκείνου τοῦ πυρὸς τοῦ δάσους.
20. Τὸ πῦρ ἠγλαίετο ἐν τῷ δάσει τότε γλώσση πως ἐρυθρᾷ, φαγὸν Ναγαβαλὴν¹ καὶ Πούγαν, καὶ ἄσβεστον, γεγεννημένην ἐκ τῶν κατακαιομένων λίθων, καὶ μεμιγμένων τῷ ὕδατι τοῦ ποταμοῦ.
21. Τὸ πῦρ καταφαγὸν κατὰ κόρον πᾶν τὸ κυανόχρουν δάσος, ἐξηρέυετο ἐρυγμὸν κατὰ τὸ θρώμα, τουτέστι μέλανα καπνόν.
22. Καὶ ὁ ἐπὶ τῆς σημαίας τοῦ Ἀρζούνα πίθηκος, ὁ κατακάυσας τὴν πόλιν τοῦ Ῥαβάννα, ἐλέπων τοῦτο τὸ πῦρ, τὸ κατακαῖον τοὺς τρεῖς κόσμους, ὑπερεθαύμασε.
23. Τὸ πῦρ, τὸ ὃν ἐντὸς τῶν δαιμόνων ἐκ φύσεως, ἐφαίνετο ὥς περ εἰ ἐποίει ὑποδοχὴν τοῦ ἔξωθεν ἐρχομένου πυρὸς τοῦ δάσους, διὰ τῆς ἐξερχομένης φλογὸς ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν τῶν δαιμόνων, καιομένων καὶ οἰμώζοντων.
24. Αἱ θῆλειαι ἔλαφοι, πίπτουσαι ἐπὶ τῶν νεβρῶν, διετῆρουν αὐτοὺς ἐκ τῆς φλογὸς, εἰς οὐδὲν λογιζόμεναι τὸ πάθος αὐτῶν· οἱ δὲ ἄρρενες ἔλαφοι ἐπιπτον ἐπὶ τῶν θηλειῶν, μὴ φέροντες τὴν στέρησιν αὐτῶν.
25. Οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες, οἱ πρὸ πολλοῦ διαζευχθέντες διαφορᾷ τινι καὶ ἔριδι, περιήρχοντο τὸ δάσος οἰμώζοντες·

1. Ναγαβαλῆ, ὄνομα ἀναδενδράδος καὶ τοῦ φύλλου αὐτῆς, ὅπερ ἔστιν ὡς κισσός. Τοῦτο τὸ φύλλον μινγύντες Πούγα, ἥ ἐστιν ὡς βάλανος, καὶ ἄσβεστον, μασσῶνται ἐν Ἰνδία ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες· ὁ δὲ χυμὸς ἐρυθρὸς ἔστι, καὶ διὰ τοῦτο τά τε χεῖλη καὶ ἡ γλῶσσα ἐρυθρὰ γίνεται.

- ἐν δὲ τῇ καθ' ὁδὸν συντυχίᾳ ἠγκαλιζόντο ἀλλήλους ἡδέως, ἐπιλαθόμενοι τῶν δεινῶν.
26. Οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες, ἐν προὔπτῳ κινδύνῳ ὄντες, τοιαύτην ἡδονὴν τῆς περιπτύξεως ἐλάβανον, ὥστε οὐκ ἐγίνωσκον, ὅτι ἡ ζωὴ αὐτῶν ἀπολεσθήσεται ὅσον οὕτω ἐκ τοῦ πυρός.
27. Αἱ γυναῖκες τοῦ δάσους, ἔχουσαι τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν ἀγκάλαις, ἐπιπτον εἰς τοὺς ποταμούς, νομίζουσαι κάλλιον ἐν ὕδατι θανεῖν, ψυχρῷ ὄντι, ἢ ἐν πυρὶ καίοντι.
28. Τότε οἱ ἐν τῷ δάσει ταῦτα ἔφασκον πρὸς ἀλλήλους· «ὦ μήτερ! ὦ παῖ! ὦ γύναι! ὦ ἄνερ! ὦ ἀδελφέ! ὦ ἀδελ· φή! τὸ πῦρ κατακαύσει ἡμᾶς!
29. Ὁ θροῦς, ὁ γινόμενος ἐκ τῶν μεγάλων ὀρέων, ἀπορρήγνυμένων, συμμεμιγμένος τῇ φωνῇ τῶν ὄφρων, τῶν ἐλεφάντων, τῶν λεόντων καὶ τῶν λοιπῶν ζώων, καιομένων, φόβον τῆς ἀπωλείας τοῦ κόσμου παρεῖχε τοῖς θεοῖς.
30. Ἐν νῷ δὲ λαβὼν ὁ Ἴνδρας διατηρῆσαι τὸ δάσος Κανδάβαν, παρασκευασάμενος ἐν ἀκαρεῖ νέφη πολλὰ, ἔβρεχε ποταμηδὸν ῥαγδαίαν βροχὴν, καθὼς ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀρζούνας βέλη.
31. Ὡ τῆς τύχης! τοῦτο τὸ ὕδωρ τῶν νεφῶν, καιόμενον ὑπὸ τῶν φλογῶν τοῦ ὑπερκαίοντος πυρός ἐν δάσει, ἔτυχε καὶ ἐν τῷ αἰθέρι τοῦ αὐτοῦ πάθους, ὃ πάσχει ὑπὸ τοῦ ἐν θαλάσῃ πυρός.
32. Τὸ μὲν οὖν πλῆθος τῶν βελῶν τοῦ Ἀρζούνα διατείχισμα ἐγίνετο ἐν τῷ αἰθέρι, ἐμποδίζον τὴν βροχὴν· τὸ δὲ πῦρ ἐξήπτετο μᾶλλον ἐκ τοῦ ἄερος, τοῦ γινομένου ἐκ τῆς μεγάλης ὀρμῆς τῶν ῥιπτομένων βελῶν.
33. Τοῦ δάσους καιομένου, ὁ μὲν Ταξάκας ὄφης ἦν ἐν τῇ γῇ τοῦ Κουρού· ὁ δ' υἱὸς αὐτοῦ Ἀσθασένας εἰσέδου πάλιν διὰ τοῦ στόματος εἰς τὴν κοιλίαν τῆς ἐαυτοῦ μητρὸς ἐκ φόβου.

34. Ἡ δὲ γυνὴ τοῦ ὄφρεως Ταξάκα, εἰς διατήρησιν τοῦ υἱοῦ, ἐπῆδθησεν εἰς τὸν αἰθέρα ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ δάσους· ὁ δ' Ἀρζούνας ἔκοψε καὶ τὴν οὐρὰν τοῦ ὄφρεως, τὴν οὖσαν ἐξω τοῦ στόματος τῆς μητρὸς ἐν τῷ καταποθῆναι, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς.
35. Τότε ὁ Ἰνδρας, διαταράξας τὸν Ἀρζούναν ἀνέμῳ σφοδρῷ, ἐξήγαγεν ἐκ τῆς κοιλίας τῆς ἀκεφάλου μητρὸς τὸν υἱὸν Ἀσθασέναν, ἕνεκα τῆς πρὸς τὸν Ταξάκαν φιλίας.
36. Θυμωθεὶς δ' ὁ Ἀρζούνας ἐπὶ τῇ ἀπάτῃ, ἔτεμεν εἰς τρία τὸν θῆλυν ὄφιν ἐν τῷ αἰθέρι τοῖς θέλεσι. Τηνικαῦτα τὸ πῦρ, καὶ ὁ Κρισνᾶς, καὶ ὁ Ἀρζούνας, κατηράσαντο τῷ Ἀσθασένα ὄφει, λέγοντες· «Ἐσὺ ἀνώνυμος καὶ ἄτιμος.»
37. Θυμωθεὶς μὲν οὖν ὁ Ἀρζούνας, ὡς ὁ Ἰάμας, διότι ἀπάτῃ ἐσώθη ὁ Ἀσθασένας, ἐπλήρωσε τὸν οὐρανὸν φοβερῶν βελῶν, καταθλίβων τοὺς θεούς.
38. Ὁ δ' Ἰνδρας θυμῷ μεγάλῳ ἐρυθρὰ ἔσχε τὰ ἄπειρα ὄμματα τοῦ ἑαυτοῦ σώματος κατὰ τοῦ Ἀρζούνα, ὥσπερ εἰ εἶχε σπινθῆρας τοῦ πυρὸς, τοῦ εἰς οὐρανὸν διήκοντος.
39. Θυμωθεὶς τοίνυν ὁ Ἰνδρας κατὰ τοῦ λεοντοκαρδίου Ἀρζούνα, ἔρριψε κατ' αὐτοῦ ὀρμῇ τὸ νεφοδόλον ἑαυτοῦ ὄπλον, ὃ περιεκάλυψε τὸν οὐρανὸν νέφεσι.
40. Φοβερός δ' ἐγένετο τότε ὁ οὐρανός, ὡς ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος, ἐκ τῶν πυκνῶν νεφῶν, σὺν σμερδαλέοις κεραυνοῖς καὶ ῥισμαράχοις ἀστραπαῖς, καὶ βαρυερόμοις θρονταῖς, ἃ κατέπληττον τοὺς ἐλέφαντας τῶν ὀκτώ μερῶν τοῦ κόσμου.
41. Τὰ δὲ πυκνὰ νέφη, ἀποκρύψαντα τὸν Ἥλιον, σκότος βαθὺ ἐποίησαν, ἐν ᾧ τὸ πῦρ τοῦ δάσους, τὸ λάμπον ἐκ τῶν φλογῶν εἰς τοὺς τρεῖς κόσμους, ἐφαίνετο ὡς πυγυλαμπίς.
42. Αἱ μὲν φλόγες τοῦ πυρὸς ἔπιπτον, ὥσπερ ὠθούμεναι τοῖς πολλοῖς ὕδασι τῶν πολλῶν νεφῶν· τὸ δὲ πῦρ, ὀλιγό-

λαμπρον γινόμενον, ἐστέναζεν ἐκ λύπης, τουτέστιν ἔσιζεν ¹.

43. Ἰδὼν δ' ὁ Ἀρζούνας τὸ πῦρ νικώμενον, ὅπερ ἦν πραγματικῶς ἡ αὐτοῦ δύναμις, ἔρριψε τὸ ἀεροδόλον ὄπλον, ὃ ὦν ὀπλων εἰδήμων, καὶ ὁμοίος κατὰ τὴν δύναμιν τῷ Βαλαδέβῃ.
44. Σφοδρὸς δὲ τότε ἄνεμος ἀνέστη, πλεονάσας τετραχῶς, τῇ τε φιλίᾳ τῇ πρὸς τὸ πῦρ, καὶ τῷ θυμῷ κατὰ τῶν ἐχθρῶν θεῶν, διότι ἔχουσι τὸ αὐτὸ ὄνομα Μαροῦτ ², καὶ τῇ ἐπωδῇ τοῦ Ἀρζούνα, καὶ τῇ ἑαυτοῦ μεγάλη δυνάμει.
45. Τὸ δὲ μέγα ὄρος, ἡ Μερόη, τὸ κατασκήνωμα τοῦ Ἰνδρα, ἐκλονήθη ὑπὸ τοῦ Ἀέρος, ταῦτα διαλογιζομένου· «Φεῦ! « ὑπὸ τούτου τοῦ Ἰνδρα ὁ Ἀρζούνας, ὁ νεώτερος ἀδελφός « τοῦ υἱοῦ μου Βήμα, πολεμεῖται ἐχθροδῶς! »
46. Διασκεδάσας δ' εὐθέως τῇ δε κακῆϊτε ὁ ἀὴρ τὰ ὑδατώδη νέφη τοῦ Ἰνδρα, ἐξῆψεν ἐπὶ πλέον καὶ τὸ πῦρ, τὸ κατακαῖον τὰ κατὰ τὸ δάσος, καὶ τὸ θερμουργὸν τοῦ Ἀρζούνα.
47. Διασκεδασθέντων δὲ τῶν ἐχθρῶν νεφῶν ὑπὸ τοῦ Ἀέρος, αἱ ἀνιστάμεναι φλόγες τοῦ πυρὸς διῆκον ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατεγέλων καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἡλίου.
48. Ὅτε μὲν οὖν τὰ πυκνὰ νέφη ἐν οὐρανῷ διεσκορπίσθησαν ὑπὸ τοῦ νικητοῦ Ἀρζούνα, τότε ὁ Ἰνδρας θυμωθεὶς, ἤψατο τοῦ κεραυνοῦ ³, ἐπὶ τοῦ λευκοῦ ἀναβὰς ἐλέφαντος.
49. Τοῦ δ' Ἰνδρα ὀργιζομένου κατὰ τοῦ ἐπιφυσήσαντος ἀνέμου, καὶ πάλλοντος τὸν φρικτὸν κεραυνόν, ἔλαβον καὶ οἱ θεοὶ ἕκαστος τὰ ἴδια ὄπλα, εἰς πόλεμον κατὰ τοῦ Ἀρζούνα.
50. Καὶ ὁ μὲν Ἰάμας ἔλαβεν τὴν ῥάβδον ⁴, τὴν γενομένην

1. Ὡς γινόμενος ὅτε ῥίπτεται ὕδωρ εἰς τὸ πῦρ.

2. Μαροῦτ, ὄνομα ἀέρος καὶ θεοῦ.

3. Καθὸ οὗτος ἔρριψε τὸ ἀεροδόλον ὄπλον.

4. Τὸ ὄπλον τοῦ Ἰάμα, ὅς ἐστιν ὁ Ἄδης καὶ ὁ θάνατος, μέλαινα ἐστὶ ῥάβδος, σύμβολον τῆς παιδείας.

μᾶλλον μέλαιναν ἐκ τοῦ προσπελάζοντος πολλοῦ καπνοῦ τῶν θερμῶν ἀναστεναγμῶν τῶν ἀνθρώπων, τῶν θλιβομένων τῷ τε πυρὶ καὶ τῷ θανάτῳ τῶν οἰκείων.

51. Ὁ δὲ Κουβέρας, ὁ φίλος τοῦ Σίβα, ἔλαβε τὸ ἀκαταμάχτην ὄπλον ἑαυτοῦ, τὴν χρυσὴν κορύνην, ὥσπερ εἰ ἐποίησεν αὐτὴν ὁ Σίδας ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ ἑαυτοῦ ὀφθαλμοῦ, τοῦ ὀλέτορος τοῦ κόσμου, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ.
52. Ὁ δὲ Βαρούνας, ὁ λαμπρὸς ὡς ὁ ἥλιος, ἔλαβε τότε εὐθέως τὸ ὄπλον ἑαυτοῦ, τὸν ἐρόχον, οὗ τῷ φόβῳ οἱ Τιτᾶνες οὐδαμῶς θάτερον τὸν πόδα τιθέασιν πρὸ θατέρου¹, ὡς οἱ χῆνες, ἐλέποντες τὸν ἐρόχον.
53. Οὕτως ἡ σύνοδος τῶν θεῶν μετὰ τοῦ Ἰνδρα, καθωπλισμένη καὶ ἱκανὴ εἰς ἀπόσβεσιν τοῦ ἐν δάσει πυρὸς, ὥρμησεν εἰς πόλεμον κατὰ τοῦ Ἀρζούνα.
54. Ἐξώρμησαν δ' ἐκ τοῦ δάσους θυμῷ, λίαν ὑπερηφανευόμενοι, ἀναπνεύσαντες ὀλίγον ἐκ τῆς ἐροχῆς, οἱ τε Ἰάξαι, καὶ οἱ Ῥαξάσαι, καὶ οἱ ἀετοὶ, καὶ οἱ δράκοντες, καὶ ἄλλα τῶν ζώων, εἰς μάχην κατὰ τοῦ Ἀρζούνα.
55. Οἱ μὲν οὖν Ἰάξαι ἤρχοντο εἰς πόλεμον κατὰ τοῦ Ἀρζούνα, ἔχοντες ἐν χερσὶν ῥομφαίας, φοβεροὶ ὄντες καὶ ἐρυθροὶ θυμῷ μεγάλῳ, ὥσπερ φλόγες πυρὸς, μεμιγμένοι καπνῷ².
56. Οἱ δὲ Ῥαξάσαι μεγάλην τόλμην εἶχον, φοβεροὶ ὄντες πολυειδέσιν ὅπλοις, ἀλαλάζοντες, ἄγριόν τι ἐλέποντες, καὶ φλόγας ἐκ τοῦ στόματος ἐκπέμποντες.
57. Οἱ δ' Ἀετοὶ, δεινὰ ἔχοντες καὶ ῥάμφη, καὶ ὄνυχας, τοσοῦτον ἄνεμον ἐν αἰθέρι ἐποίησαν ταῖς πτέρυξιν, ὥστε

1. Δηλ. οὐ προβάλλουσιν, οὐ προβαίνουσι.

2. Τὸ μὲν ἐρυθρὸν τοῦ προσώπου, ὡς τὸ πῦρ, ἡ δὲ ῥομφαία, μέλανα ἔχουσα σίδηρον, ὡς καπνός.

- τὸ πῦρ ἀποσβέσθῃναι εὐθέως, δίκην φωτὸς λύχνου.
58. Οἱ δ' ὄφεις εἵρποντο εἰς πόλεμον, περιφερόμενοι ταχέως, ὡς μέλαιναι χεῖρες τοῦ βασιλέως θανάτου, ἔχοντες δάκτυλα μὲν τὰς ἀνισταμένας κεφαλὰς¹, ὄνυχας δὲ τοὺς πολυτίμους λίθους.
59. Ὁ δὲ φίλοπλος Ἀρζούνας πόλεμον εὐθύς συνεκρότησε κατὰ τῶν πολεμικῶν τῶν τριῶν κόσμων, κατὰ τῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν, θυμουμένων, καὶ κατὰ τῶν ἔμπροσθεν ὄντων Τιτάνων, δαιμόνων, ἀνθρώπων καὶ ὄφρων.
60. Βροχὴν δ' ἐποίει βελῶν ἐν τῷ ἅμα, ὡς τὰ νέφη τὰ ἐν τῇ συντελείᾳ, εἰς πᾶν μέρος κατὰ τῶν πολεμικῶν τῶν τριῶν κόσμων, φοβερῶν ὄντων ἐκ θυμοῦ, καὶ ταχέως εἰς χερσὶν τῶν οἰκείων ὄπλων.
61. Καὶ τις δαίμων ὥρμησε κατὰ τοῦ Ἀρζούνα, ἔχων ἐν χειρὶ ὄρος μετὰ δένδρων ἡμμένων, ἀνασπάσας αὐτό· πληγείς δὲ τὴν χεῖρα τοῖς βέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, ἔπεσε καὶ αὐτὸς καὶ τὸ ὄρος, καὶ κατεκάη.
62. Καὶ ὁ μὲν Ἰάμας ἔτρεμεν ἐν πολέμῳ ἐκ τῶν βελῶν τοῦ Ἀρζούνα· πεσοῦσα δ' ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἡ ῥάβδος, ἐποίησε γραμμὴν ἐπὶ τῆς γῆς², τοῦτό πως δηλοῦσαν· «Οὗτος ὁ Ἀρζούνας μόνος ἦρως ἐστίν.»
63. Οἱ δ' ὄφεις, οἳ ἦσαν ὡς ἐρόχοι θανάτου, καὶ δίγλωσσοι, ὡς ψαλίδια, εἰς ψαλισμὸν τῆς ζωῆς τοῦ Ἀρζούνα, κατετέμνοντο ἐν πολέμῳ τοῖς βέλεσι τοῦ Ἀρζούνα.
64. Ὁ δὲ Κουβέρας δειλίαν ἔσχεν, ὡς οὐδέπω πρότερον, ἐλθοῦσαν διὰ τοῦ βέλους τοῦ Ἀρζούνα, ὡς διὰ μαστρο-

1. Πολυκέφαλοι ὄφεις ἦσαν.

2. Πεσοῦσα γὰρ ῥάβδος ἐπὶ τῆς γῆς σημεῖον ποιεῖ· τοῦτο δὲ τὸ σημεῖον ταῦτά πως ἐδήλου· «Οὗτος ὁ Ἀρζούνας ἦρως ἐστί.

- ποῦ ¹. ἡ δὲ κορύνη ² ἣν εἶχεν ἐν χειρὶ ἔπесε θυμῷ πως ³.
65. Ἐκοψε δ', ὡς εἰκὸς, ὁ Ἀρζούνας ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα καὶ τὰς πτέρυγας τῶν αἰετῶν, τῶν ἐν αἰθέρι ἱπταμένων, ὡς μικρῶν ὀρέων, γεννημάτων τῶν μεγάλων ὀρέων ⁴.
66. Ἐπесε δὲ θυμῷ πως καὶ ὁ ἑρόχος, ὁ ἐν τῇ χειρὶ τοῦ Βαρούνα, φυγόντος ἐκ πολέμου, διὰ τὸν φόβον τοῦ ἑελειν τοῦ γενναίου Ἀρζούνα.
67. Θυμωθεὶς δὲ καὶ ὁ Κρισνᾶς, θάνατον ἐποίει τοῖς ἐν τῷ δάσει τῇ βολῇ τοῦ δίσκου· τὸ δὲ πῦρ κατηνάλισκεν αὐτοὺς φλογὶ ὀξείᾳ.
68. Διατέμνων δὲ τοὺς ἐχθροὺς ὁ λαμπρὸς δίσκος τοῦ Κρισνᾶ, ἐπανήρχετο πολλάκις εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καθὼς ὁ δίσκος τοῦ Ἡλίου, ἀναιρῶν τὸ ἐν οὐρανῷ σκότος, ἀνέρεχεται εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἀνατολικοῦ ὄρους.
69. Οἱ μὲν οὖν οἰκοῦντες τὸ δάσος ἔλαβον φύσιν θεῶν, ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ ἐκ τῶν ἑελῶν τοῦ Ἀρζούνα, καὶ τοῦ δίσκου τοῦ Κρισνᾶ· οἱ δὲ θεοὶ ἤρχοντο πάλιν εἰς πόλεμον μετ' αὐτῶν τῶν νέων θεῶν, λαμπροτέρων καὶ ἰσχυροτέρων.
70. Ἰδόντες δ' οἱ θεοὶ τούτους τοὺς Τιτᾶνας καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐν τῷ δάσει, γενομένους θεοὺς ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ Ἀρζούνα, πάλιν ἤρχοντο εἰς πόλεμον, γενέσθαι θέλοντες ἀθάνατοι ⁵.

4. Ἡ δειλία ὡς γυνὴ παλλακίς.

2. Ἡ κορύνη ὡς γυνὴ νόμιμος.

3. Ὡς ἀνάξιος ἦν ὁ Κουβέρας ταύτην ἔχειν.

4. Δηλ. καὶ ὁ Ἰνδρας ἔκοψε πρότερον τὰς πτέρυγας τῶν ὀρέων, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀρζούνας τὰς τῶν αἰετῶν, ὡς υἱῶν τῶν ὀρέων. Μυθολογοῦσιν, ὡς τὰ ὄρη εἶχον πρότερον πτέρυγας, ἃς ἔκοψεν ὁ Ἰνδρας τῷ κεραυνῷ, ἐπειδὴ ὅπου καθίπταντο, κατέφθειρον καὶ πόλεις καὶ ἀγρούς.

5. Οἱ θεοὶ λέγονται θνητοὶ ὡς πρὸς τὸν ὕψιστον Θεὸν Βισνοῦν· διὰ τοῦτο ὁ ποιητὴς πλάττει ἐνταῦθα, ὡς ὅτε οἱ ἄνθρωποι ἀναιρούμενοι ἐγίνοντο θεοὶ, οἱ θεοὶ ἐνόμιζον, ὡς αὐτοὶ, θεοὶ ὄντες, ἀναιρεθέντες, ἔσονται ἀθάνατοι. Δόγμα ἐστίν, ὡς ὁ ἀναιρεθεὶς ἐν πολέμῳ γενναίως, θεὸς γίνεται.

71. Ὁ δὲ δίσκος τοῦ Κρισναῖ, ὁ καταπιέζων τοὺς θεοὺς, ἐφαίνετο ἐν οὐρανῷ σὺν τοῖς χρυσοῖς θέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, ὡς ἄλλος δίσκος τοῦ Ἡλίου σὺν ἀκτίσι.
72. Καταπιεζόμενοι δὴ οἱ θεοὶ ἐν πολέμῳ τοῖς συνεχέσι δεινοῖς θέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, ἃ διερρήγνυον καὶ ἄχρηστα ἐποιοῦν τὰ ἀντικείμενα ὅπλα, κατέφυγον εἰς τὸν Ἴνδραν, ὡς εἰς ἄστυλον.
73. Χαρεῖς δ' ὁ Ἴνδρας ἐπὶ τῇ ἀνδρείᾳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, βουλόμενος ἰδεῖν ἐπὶ πλεόν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, ὑποκρινόμενος θυμὸν, ἔβρεχε χάλαζαν οὐρανόθεν.
74. Ουμωθεὶς δ' ὁ Ἀρζούνας ἐπὶ τούτῳ, τοσοῦτον πλῆθος βελῶν ἐρρίψε βροχηδὸν ταχέως, ὥστε τὴν χάλαζαν διασκορπισθῆναι, ὡς ἄτομα τῇδε ἀκκεῖσε ὑπὸ τοῦ ἀέρος τοῦ ἐκ τῶν πετρωτῶν βελῶν.
75. Εἷτα δ' ἀπορῥῶξ τις μεγάλη τοῦ ὄρους Μεροῦ¹ ἐρρίφθη θυμῷ πως ὑπὸ τοῦ Ἴνδρα, εἰς ἀναίρεσιν τοῦ Ἀρζούνα, ὥσπερ μία σιδηρὰ σφαῖρα πεπωρωμένη, καταπλήξασα τοὺς τρεῖς κόσμους.
76. Τῆς δὲ μεγάλης ἀπορῥῶγος ἐκείνης πεσοῦσης εἰς τὸ ἐν δάσει πῦρ, πολλοῖς θέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, τὸ τοῦ Ἴνδρα βούλημα, ἡ πτόησις δηλονότι, οὐκ ἐπληρώθη οὐδὲ ὑπὸ τῶν πανδώρων δένδρων².
77. Γνοὺς δ' ὁ Ἴνδρας τὸν τε Ἀρζούναν καὶ τὸν Κρισναῖν δυσνικήτους ἔκ τε τῆς ἀπ' οὐρανοῦ φωνῆς καὶ ἐκ τῆς πεύρας, ἀφείς τὸ διαμάχεσθαι περαιτέρω, ἐπανῆλθεν εἰς τὸν οὐρανὸν μετὰ τῶν θεῶν.
78. Τὸ δὲ πῦρ διῆκε μέχρι τοῦ οὐρανοῦ, εἰς τὸ ἰδεῖν πως τὸν Ἴνδραν φυγοπόλεμον γενόμενον, ὑπερκαῖον ἀνεμποδίστως,

1. Τὸ ὄρος ἡ Μερὸν χρυσοῦν ἐστι.

2. Ὅτι θέλει ὁ ἀνθρώπος, ἢ οἱ θεοί, τοῦτο δίδωσι τὸ πάνδωρον δένδρον.

καὶ σείον τὴν κορυφὴν τῷ θαύματι τῆς δυνάμεως τοῦ Ἀρζούνα.

79. Πῦρ δέ τι λαμπρὸν ἔλαμπεν ἐπὶ τούτων, τοῦ τε Κρισνᾶ καὶ τοῦ Ἀρζούνα, τῶν νικητῶν τοῦ Ἰνδρα, πρὸς δὲ τὸ πῦρ ἐκεῖνο τοῦ δάσους ἐφαίνετο λευκὸν, ὡς τὸ ὄρος, ὃ Ἰμαδός¹, διὰ τῆς εὐφημίας αὐτῶν.

80. Ὁ δὲ πολὺς καὶ μέγας καπνὸς, ὃ ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ δάσους, ὃ μέχρι τοῦ οὐρανοῦ φερόμενος, ἐφαίνετο ὡς δυσφημία πραγματική τοῦ Ἰνδρα, φυγόντος ἐκ τοῦ πολέμου.

81. Ἡ δὲ λευκὴ φήμη ἐγένετο τῷ Ἰνδρα ἐν οὐρανῷ, ἐκ τῆς νίκης κατὰ τοῦ μεγάλου ἐχθροῦ Τιτᾶνος Ζάμβα, αὕτη ἐτμήθη τοῖς βέλεσι τοῦ Ἀρζούνα εἰς πολλὰ τμήματα, ὅ ἐστι τὰ ἄστρα.

82. Τοσαύτην δὲ φωνὴν λεόντειον ἐνθουσιαστικῶς ἐξέπεμψαν ὅ,τε Κρισνᾶς καὶ ὁ Ἀρζούνας ἐπὶ τῇ νίκῃ, ὥστε τοὺς θεοὺς νομίσαι, ὅτι οἱ δύο ἥρωες οὗτοι ἔρχονται εἰς οὐρανὸν πρὸς πόλεμον.

83. Τούτων ὄντων ἐφ' ἄρματος εἰς τὸ κωλύσαι ἐξελθεῖν τοὺς ἐν τῷ δάσει, τὸ πῦρ ἐκπετάσαν φλόγα, ὡς κόμην, μέχρι τοῦ οὐρανοῦ μανιωδῶς, βρόμον ἐποίει, καὶ ἔπινε τὸ στέαρ τῶν ζώων.

84. Τὸ ἐν ἐκεῖνο τῷ δάσει φαινόμενον μετέωρον φλογερὸν πῦρ, βουλόμενον κατακαῦσαι καὶ τὰ ὑδροφόρα νέφη, ἦν ὡς περ τὸ πῦρ τὸ τῆς θαλάσσης, τὸ ἔχον ἔχθραν κατὰ τοῦ ὕδατος².

85. Ἡ χλοάζουσα ἀγλαία τοῦ δάσους, φοβηθεῖσα ἐκ τοῦ κατακαίοντος ἐκείνου πυρὸς, προσῆλθε τῇ ψυχρᾷ Ἰαμουνᾶ.

1. Λευκὸν λέγεται τὸ ὄρος ὃ Ἰμαδός, διὰ τὴν ἣν ἔχει χιόνα.

2. Τὸ γὰρ πῦρ τῆς θαλάσσης τὸ ὕδωρ πίνει, καὶ διὰ τοῦτο ἡ θάλασσα οὐκ αὐξάνει.

διὰ τοῦτο μέχρι τῆς σήμερον ἡ Ἰαμουνά κυανῇ ἐστὶ τὸ ὕδωρ.

86. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἰαμουνά, πιεζομένη τῇ θερμότητι τοῦ πυρὸς τοῦ δάσους, ἐπορεύθη ταχέως εἰς τὸν οὐρανὸν, περιπτυξομένη πῶς τὴν φίλην αὐτῆς Γαγγάν, ἧ συμπεραίνεται ἀπὸ τοῦ πολλοῦ καπνοῦ.
87. Τὸ πῦρ φαγὸν τὸ κρέας πάντων τῶν ἐν δάσει ζώων, ἔπιεν, ὡς διψάλει, ἡδέως καὶ ἀκορέστως πᾶν τὸ ὕδωρ τὸ ἐν λίμναις, καὶ φρέασι, καὶ πηγαῖς, καὶ ποταμοῖς.
88. Καὶ ὁ Ἥλιος, θλιβείς τότε ἐκ τοῦ πολλοῦ ἐκείνου πυρὸς τοῦ δάσους, μέχρι τῆς σήμερον ἀνέσιν οὐ λαμβάνει ἐκ τῆς πολλῆς ἐν οὐρανῷ θερμότητος, καὶ διὰ τοῦτο καταδύει εἰς τὸν ὠκεανὸν καὶ ἀναδύει.
89. Τότε καὶ ἡ Σελήνη, κερὰ γενομένη καὶ ἰσχνὴ ἐκ τῆς νυκτὸς, τῆς συσταλθείσης ἐκ τῆς θερμότητος, καιομένου ἐκείνου τοῦ δάσους, ὤκησε παρὰ τῇ ὄχθῃ τῆς Γαγγᾶς, τῆς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Σίβα.
90. Τὸ πῦρ ἐκεῖνο, καίον μέχρι τοῦ οὐρανοῦ, τοσαύτην θερμότητα ἔδωκε τοῖς ἄστροις τότε, ὥστε τὰ ἄστρα, μέχρι τῆς σήμερον, μὴ φέροντά πῶς τὸν Ἥλιον, πλανᾶσθαι ἀλλαχοῦ που ἐν τῇ ἡμέρᾳ.
91. Ὁ ἄνεμος, βλέπων τὴν φθορὰν πάντων, ἀρπάξας μίαν ἔλαφον ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς, ἔδωκεν αὐτὴν τῇ Σελήνῃ ἐκ φιλίας, εἰς τὸ ἐποχεῖσθαι, ἣ καὶ ἐγένετο σημεῖον τῇ Σελήνῃ¹.
92. Ἐξ ἐκείνης τῆς φλογὸς τοῦ πυρὸς, τοῦ κατακαύσαντος τὴν γῆν τοῦ δάσους φαίνεται, ὅτι καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ γαιούχου ὄψεως Σέσσα κατεφλέχθη, καὶ καταφλέγεται

1. Ὅχημα τῆς Σελήνης καὶ τοῦ Ἀέρος ἐστὶν ἡ ἔλαφος. Μυθολογοῦσιν ὡς τὰ μέλανα στίγματα, ἃ ἔχει ἡ Σελήνη, ἔλαφος ἐστὶ.

μέχρι τῆς σήμερον, ὅπερ συμπεραίνεται ἀπὸ τῆς λάμψεως τῶν πολυτίμων λίθων, ὧν ἔχει ἐπὶ κορυφῆς.

93. Καὶ ὁ Βισνοῦς, ὅς ἐστιν ὁ Κρισναῖς, ὁ ὢν πλησίον τότε, τοσοῦτον ἐθερμάνθη ὑπὸ τούτου τοῦ ὀλεθρίου πυρὸς, ὥστε διὰ τοῦτο πάντως ἀναπαύεται μέχρι τοῦ νῦν ἐπὶ τῶν ὑδάτων τοῦ ὠκεανοῦ.

94. Ἀλλὰ καὶ τὸ πῦρ αὐτὸ, πιεζόμενον ὑπὸ τῆς οἰκείας ἑαυτοῦ θερμότητος, καὶ μὴ δυνάμενον σβεσθῆναι ὑπὸ τοῦ χερομένου ὕδατος, εἰσέδυ εἰς τὴν θάλασσαν· διὰ τοῦτο καὶ ἔλαβε τοῦτο τὸ ὄνομα Ἀούρβα ¹.

95. Εἰς δὲ Τιτάν, Μαΐας τούνομα ², ἀδελφὸς τοῦ Ναμουσῆ, ἐσώθη ἐκ τοῦ κινδύνου τοῦ πυρὸς, εἰπὼν ταῦτα· «ὦ Ἄρ-
» ζούνα, ἀξία καταφυγῇ, διαφύλαξόν με ἐκ τοῦ καιομένου
» δάσους· αὕξησον τὴν εὐφημίαν σου, τὴν ὑπερβαίνουσαν
» κατὰ τὴν λευκότητα τὴν Σελήνην.»

96. Πάλαι Βραχμάν τις, Μανδαπάλας τούνομα, καί περ ἄγαμος ὢν ἐκ νεότητος, ἀνελθὼν εἰς οὐρανὸν, οὐκ ἔλαβε τέλειον καρπὸν τῶν μεγάλων τῆς ἐγκρατείας πόνων αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἦν ἄτεκνος ³. Λαβὼν δ' ἔπειτα φύσιν ὀρνέου ⁴ Σάργκα, εἰς ταχεῖαν τεκνογονίαν, ἐγέννησεν ἐκ τοῦ θήλεος Σάργκα τέσσαρας νεοττοὺς, οἳ καὶ ἐσώθησαν ἐκ τοῦ πυρὸς ταῖς δεήσεσιν αὐτοῦ.

97. Τὸ δὲ πῦρ, τὸ ὃν φοβερόν, ὡς τὸ ὄμμα τοῦ Σίβα θυμουμένου ἐν τῇ συντελείᾳ, καταπυρπολῆσαν ἐν ἑξ ἡμέραις

1. Ἀούρβα λέγεται τὸ ἐν θαλάσῃ μυθευόμενον πῦρ. — Δηλαδή τὸ τῆς θαλάσσης πῦρ, ὃ ὀνομάζεται Ἀούρβα, αὐτὸ ἐστὶ τὸ πῦρ τοῦ δάσους ἐκείνου.

2. Ὁ Μαΐας ἀρχιτέκτων ἐστὶ τῶν Τιτάνων.

3. Ὅστις ἔχει υἱὸν, ἐκεῖνος οἰκεῖ αἰδίως ἐν οὐρανῳ.

4. Ἐλαβε φύσιν ὀρνέου, ἐπειδὴ οἱ ὄρνεις πολύγονοί εἰσι καὶ ταχύγονοι.

πάν ἐκεῖνο τὸ ὅσος Κανθάδαν, ἐκτὸς τῶν ἐξ τούτων, τῶν τεσσάρων νεοττῶν τοῦ ὄφως Ἀσθασένα καὶ τοῦ Τιτᾶνος Μαΐα, λαβὼν ἄθειαν παρὰ τῶν γενναίων καὶ ἡρώων, τοῦτε Κρισνᾶ καὶ Ἀρζούνα, τῶν καταγομένων, τοῦ μὲν ἐκ τοῦ Κουροῦ, τοῦ δὲ ἐκ τοῦ Κουκούρα, ἀνεχώρησε χαῖρον εἰς τὴν ἑαυτοῦ χώραν.

98. Ὁ λίαν ἐγκρατὴς καὶ σοφὸς Ἀμάρας σεβέσθω, ὡς ἄλλος βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ Ζηναδάτα, τοῦ καλοῦ καὶ ὀρθοδόξου διδασκάλου. Ἐλαβε τέλος τὸ πρῶτον Βιβλίον τοῦ μεγάλου ποιήματος τῆς Βαλαβαράτας, ὃ ἐστι γνῶρισμα τῆς γνώσεως τοῦ Ἀμάρα καὶ ἐραστὸν τοῖς μεγαλόφροσι, καὶ ἀμιλλώμενον τῷ οὐρανῷ τῇ πολλῇ ἡδύτητι, τῇ ἡδυτέᾳ τῆς ἀμβροσίας ¹.

99. Ἐν τούτῳ τῷ πρώτῳ βιβλίῳ ἀριθμὸς ἐστὶ Κεφαλαίων μὲν δώδεκα, στίχων δὲ χιλίων ἐννεακοσίων καὶ ὀκτῶ, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ στίχου, τοῦ καλουμένου Ἀνουσούπα ².

Τέλος τοῦ Δωδεκάτου Κεφαλαίου

τοῦ Πρώτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

1. Οὗτος ὁ στίχος κεῖται ἐν τῷ τέλει τῆς πρώτης Πάρβας, τουτέστι τοῦ πρώτου Βιβλίου, ἔξω τῆς ὑποθέσεως, σημαίνων μόνον τὸ τέλος τῆς Πάρβας.

2. Καὶ οὗτος ὁ στίχος ἔξω τῆς ὑποθέσεως.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὸν θάνατον τοῦ Ζαροσάνδα.

1. Οἱ λαμπροὶ ὄνουχες τῶν ποδῶν τοῦ Βεάσα, οἱ αὐξάνοντες τὴν ἀρετὴν, ὡς ἡ Σελήνη τὸν ὠκεανόν, καὶ γανοῦντες τὰς καρδίας τῶν ἀγαθῶν, ὡς ὁ ἥλιος τοὺς λωτοὺς, διασκεδασάτωσαν τὸ σκότος, τουτέστι πᾶν πάθος τῶν τριῶν κόσμων.
2. Οἱ μὲν οὖν ὄλθιοι οὗτοι, ὅ,τι Ἀρζούνας καὶ ὁ Κρισναῖς, καὶ ὁ δαίμων Μαΐας, φιλίαν θέμενοι, ἐκάθηντο παρὰ τὴν ὄχθην τῆς Ἰαμουναῖς, εἰς ἀπαλλαγὴν τοῦ πόνου, τοῦ ἐκ τοῦ καυθέντος δάτους, φιλικῶς συλλαλοῦντες.
3. Ὁ δὲ δαίμων Μαΐας, γνοὺς ἑαυτὸν ἀναγεννηθέντα, ὡς λυτρωθέντα ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ δάτους, εἶπε λίαν χαίρων τῷ ἡρωϊκῷ Ἀρζούνα πρὸ ὀφθαλμῶν τοῦ Κρισναῖ.
4. «Τὰ μὲν ὄρη καὶ οἱ ἐλέφαντες, οἱ λεγόμενοι, ὡς βαστάζουσι τὴν γῆν, βάρος εἰσὶ τῆς γῆς¹. ὁ δὲ Σέσας ὄφις πῶς δύναται βαστάζει τὴν γῆν, ὦν ἀνεμόσαρκος; εἰς δὲ μόνος βαστάζει τὴν λίαν βαρεῖαν γῆν, ὁ ἄλλους εὐεργετῶν.

4. Δηλ. οὐκ ἔστιν ἀληθές, ὡς βαστάζουσι τὴν γῆν οἱ ἐλέφαντες τῶν ὀκτῶ μερῶν καὶ τὰ ὄρη τούναντίον δὲ βάρος εἰσὶ τῆς γῆς.

5. « Ὅς γὰρ χαρὰν λαμβάνει τῷ πρὸς τοὺς ἄλλους κακὰ ποιεῖν,
 » τούτου τῷ πολλῷ ἔαρει βαρυνομένης τῆς γῆς εἰς τὰ κά-
 » τω, εἰς τὸ βαστάζει ταύτην ὁ Θεὸς πολύμορφος γίνεται,
 » ὅς ἐστιν οἱ ἄνθρωποι, οἱ ποιοῦντες ἀγαθὰ πρὸς ἄλλους.
6. « Ὁ ποιῶν εὐεργεσίας οὐδαμῇ πάσχει, οὔτ' ἐν τούτῳ τῷ
 » κόσμῳ, οὔτ' ἐν τῷ μέλλοντι, ἐμβεβαπτισμένος ἐν τῇ
 » εὐφροσύνῃ καὶ ἐν τῇ εὐποιίᾳ, ὡς ἐν ἀμβροσίᾳ, καὶ περ τοῦ
 » κόσμου καίοντος δίκην πυρὸς τοῦ δάσους.
7. « Διὰ τί ματαίως οἱ ἄνθρωποι ποιοῦσι μεγάλην σκληραγω-
 » γίαν καὶ ἐγκράτειαν; διὰ τί ματαίως πορεύονται εἰς
 » ἀγίους τόπους; μόνη γὰρ ἡ εὐεργεσία διδῶσιν αἰεὶ ἐκεῖνα
 » τὰ ἀγαθὰ τοῖς ἀγαθοῖς¹.
8. « Πολλὰ εὐεργεταὶ εἰσὶν ἐν κόσμῳ, οἷον ἡ δόσις τοῦ
 » πλούτου, καὶ ἄλλαι τοιαῦται· αὗται δ' ὅμως οὐδέ γε τὸ
 » ἐκατοστημόριον ὅμοιαι εἰσι τῇ εὐεργεσίᾳ, ἢ σώζει τὸν
 » ἄνθρωπον ἐκ κινδύνου ζωῆς.
9. « Οὐδὲ γὰρ ὁ Βραχμᾶς εἶπεν ὠρισμένως ἀνταμοιβὴν τινα
 » ἀξίαν τῆς εὐεργεσίας τοῦ δόντος σωτηρίαν καὶ ἀσφάλειαν·
 » τίνοι οὖν ἀνταμοιβὴ ἀξία τῆς σῆς εὐεργεσίας ἐγὼ εἶην ἂν
 » ἐξῶ τοῦ χρόνου;
10. « Τίς ἀνταμοιβὴ κατάλληλός ἐστι τῷ πατρὶ, τῇ μητρὶ,
 » τῷ διδόντι μάθησιν, καὶ τῷ διδόντι σωτηρίαν; Ταῦτα
 » ἀναλογιζόμενοι οἱ ἄνθρωποι, ἀποβάλλουσι τὸ ἐν τῇ
 » καρδίᾳ αὐτῶν ἄχθος², διὰ τῆς πρὸς τοὺς πόδας αὐ-
 » τῶν θεραπείας.»

1. Ἡ εὐεργεσία μόνη δίδωσι τοῖς ἀγαθοῖς τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖνα, ἃ περ ἀπολαμβάνουσι διὰ τῆς σκληραγωγίας καὶ περιηγήσεως, καὶ προσκυνήσεως ἁγίων τόπων.

2. Τὸ ἄχθος, ὃ ἔχουσιν, ὅτι οὐ δύνανται ἀνταμείψαι τὴν χάριν τῷ πατρὶ, κ.τ.λ.

11. Εἰπὼν δ' ἔπειτα ὁ Τιτὰν Μαΐας, «Ἐγὼ, ὦ Ἀρζούνα, » προσφορὰν τινα προσοίσω τοῖς ποσὶ τῶν πρεσβυτέρων » σου ἀδελφῶν, καὶ σοὶ αὐτῷ», ἄφαντος ἐγένετο ἔμπροσθεν αὐτοῦ τότε.
12. Ὁ δὲ Ἰνδιστίρας, τιμήσας δώροις τὸν Κρισνᾶν, τὸν βοηθήσαντα τῷ Ἀρζούνα ἐν τῇ πυρπολήσει τοῦ δάσους Κανδάβα, ἐξάπεστειλεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς Κανθαβαπράστας πόλεως εἰς τὴν Δοαρακάν¹.
13. Ἔστι λίμνη τις, Βινδουσάρα τοῦνομα, κειμένη μέσον τῆς ἀνατολῆς καὶ τῆς ἄρκτου, ἐπ' ὄρους Μαϊνάκα, κατὰ τὸ βόρειον μέρος τοῦ ὄρους Καῖλάσσα.
14. Ἐνταῦθα ἐλθὼν λίαν ταχέως ὁ Μαΐας, ἤνεγκε τρία θαυμαστὰ πράγματα, ἐναποτεθέντα ἐκεῖ πρότερον, κόγχον, κορύνην, καὶ βουλευτήριον.
15. Καὶ τὴν μὲν κόγχον, ἥτις ἦν τοῦ Βαρούνα, καὶ ὠνομάζετο Λεβαδάτα, ἔδωκε τῷ φίλῳ Ἀρζούνα· ταύτης δ' ἐμπνεομένης μακρόθεν, καὶ ὁ ἐλέφας τοῦ Ἰνδρα λειποθυμεῖ.
16. Τὴν δὲ κορύνην, ἥτις ἦν τοῦ βασιλέως Βαβαζανέα, ἔδωκε τῷ Βήμα· ταύτης παλλομένης, τῷ ἥχῳ ὁ κόσμος ἅπας καὶ θεοὶ καὶ δαίμονες ταραττονται, νομίζοντες συντέλειαν.
17. Τῷ δὲ Ἰνδιστίρᾳ ἔδωκεν ἄσμενος τὸ βουλευτήριον τοῦ βασιλέως τῶν Τιτάνων Βρισσαπάρβα, ὃ ὄνομα ἦν Μαΐα, χιλίων πήχεων ὃν τὸ περίμετρον, ποιηθὲν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Μαΐα ἐν ἐνὶ ἔτει καὶ δύο μηνσί.
18. Τούτου τοῦ βουλευτηρίου, ὅπερ ἦν πραγματικῶς ἐγκώμιον² τοῦ Ἀρζούνα, πεποιημένου ἐκ διαφορῶν λαμπρῶν μαρμάρων, φυλακὴν ἐποιοῦν ὀκτακισχίλιοι Ῥάζασαι, ὑποκείμενοι τῇ προσταγῇ τοῦ Μαΐα.

1. Ἡ Ἰνδαπράστα λέγεται καὶ Κανθαβαπράστα.

2. Λευκὸν τὸ μάρμαρον, λευκὴ καὶ ἡ εὐφημία.

19. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ ἄνω μέρος τοῦ τοίχου, κατὰ τὸ στεγασμα, τοῦ ἐκ λευκῶν μαρμάρων, ἦσαν πεποιημένοι κατ' ἀλληλουχίαν λόφοι ¹, φαινόμενοι ὥσπερ ὄρνεις Κόκαι ², καθήμενοι περὶ τὴν ὄχθην τῆς Γαγγᾶς.
20. Ἐν δὲ τῷ λιθοστρώτῳ ἐδάφει ἦσαν λιμνίσκοι, μὴ φαινόμενοι μὲν ἐκ τῶν λευκῶν μαρμάρων ³, διακρινόμενοι δὲ ἐκ τῶν κλαζόντων χηνῶν, ὥσπερ ἡχούντων περιπεζίων τῆς Λαξμῆς, τῆς οἰκούσης ἐν τοῖς λωτοῖς.
21. Ἐν δὲ τοῖς λιμνίσκοις ἦσαν λωτοί, ἔχοντες φύλλα μὲν ἐκ σμαράγδων, ἄνθη δ' ἐξ ἀνθράκων, καυλοὺς δὲ ἐξ ἀδαμάντων· ἀντὶ δὲ σταγόνων ὕδατος, μαργαρίτας ἐμπεπηγμένους ⁴.
22. Τοὺς δὲ τοίχους καὶ τοὺς στύλους, μὴ διακρινομένους, διὰ τὸ πεποιεῖσθαι ἐκ λαμπρῶν μαρμάρων, καὶ ἐκ τούτου αἰτίους γινομένους προσκρούσεως, οἱ περιπκτοῦντες ἄνθρωποι διεκρίνον ἐκ τῆς ἀντιλαμπούσης ἑαυτῶν σκιᾶς ⁵.
23. Ἡ δὲ Σελήνη ἦν, ὡς κηπουρὸς, ποτίζουσα ἀφειδῶς ὕδωρ τὰ ἐν τῷ κηπαρίῳ τοῦ βουλευτηρίου δένδρα ἐκ τῶν σεληνολίθων ⁶, ἐξ ὧν ἦσαν πεποιημέναι αἱ ἀμάραι.

4. Σφαιροειδῆ κοσμήματα, τιθέμενα ἐπὶ τοῦ τοίχου πέριξ τοῦ στεγασματος. — Λευκὸν τὸ μάρμαρον, λευκὴ καὶ ἡ Γαγγά. Τὸ δὲ ἄκρον τοῦ ἐκ μαρμάρων τοίχου ἦν ὡς τὸ χεῖλος τῆς Γαγγᾶς.

2. Κόκαι, ὡς προεῖρηται, λέγονται οἱ χηναλώπекες.

3. Λευκὸν γὰρ καὶ τὸ ὕδωρ, λευκὰ καὶ τὰ μάρμαρα.

4. Τὰ φύλλα τοῦ λωτοῦ μεγάλα εἰσιν, ἐν οἷς αἱ ῥανίδες τοῦ ὕδατος στρογγύλαι γίνονται, ὡς μαργαρίται.

5. Λαμπρὸν τὸ ἔδαφος ἐκ τῶν λαμπρῶν λίθων, λαμπροὶ καὶ οἱ τοῖχοι καὶ οἱ στύλοι, καὶ διὰ τοῦτο οὐ διεκρίνοντο ἀπ' ἀλλήλων· οἱ δ' ἄνθρωποι προσέκρουον ἂν αὐτοῖς, εἰ μὴ διεκρίνοντο ἐκ τῆς ἀντιλαμπούσης αὐτῶν σκιᾶς.

6. Σεληνόλιθος, εἶδος λίθου, ἐξ οὗ ἀναβρῦει ὕδωρ ὅταν λάμπῃ ἡ Σελήνη.

24. Ἐδέσματα δ' ἐγίνοντο ὑπὸ τῶν μαγείρων, οὐ διὰ πυρός, ἀλλὰ διὰ τοῦ Ἡλίου· τιθέντες γὰρ τὰς χύτρας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τοῦ ἐστρωμένου ἐκ τῶν ἡλιολίθων ¹, ἥδιστα ἐδέσματα ἐποιοῦν, καὶ κατεγέλων τῆς φήμης τοῦ βασιλέως Νάλα ².
25. Ὁ δ' ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βουλευτηρίου τούτου πολupoί-
κιλος αἰθῆρ, ἐκ τῶν ἀγλαῶν μαρμαρυγῶν τῶν διαφορῶν
πολυτίμων λίθων, ἦν ὥσπερ σκιάδιον νικητικόν ³, πε-
ποιημένον ὑπὸ τοῦ Βραχμᾶ, ἐπειδὴ ὑπαίρεθαινε τῇ ἀγλαΐᾳ
καὶ τὸ βουλευτήριον τῶν θεῶν.
26. Τούτου τοῦ βουλευτηρίου ἐν τῷ ἐδάφει, τῷ ἐξ ἀνθρώ-
κων λίθων, καὶ ἐν τοῖς κίοσι, τοῖς ἐκ σμαράγδων, τοῖς
ὁμοίοις τῷ πυρὶ καὶ τῷ καπνῷ ⁴, ἀναλύσας ὁ ἔρωσ τὰς
καρδίας τοῦ ἐραστοῦ καὶ τῆς ἐρωμένης, καὶ διαχύσας,
ἐνωσιν τούτων ἐποίει ⁵.
27. Οἱ μὲν ἀνθρώκιναι κίονες τούτου τοῦ βουλευτηρίου ἐπ' ἐ-
δάφους σμαραγδίνου, ἐφαίνοντο εἰς ἡδονὴν τῶν ὀφθαλμῶν,
ὥσπερ ἐκτεταμέναι ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου, ἀναδυομένου περὶ
τὴν ἕω ἀπὸ τοῦ ὠκεανοῦ ⁶.
28. Οἱ δὲ σμαράγδινοι στύλοι ⁷ ἐπ' ἐδάφους ἀδαμαντίνου,

4. Ἡλιολίθος, εἶδος λίθου, δὲ πῦρ ἐξάγει ὅταν λάμπει ὁ ἥλιος, καὶ διὰ τοῦτο ἐνταῦθα οὐκ ἦν χρεῖα πυρός.

2. Ὁ Νάλας, δὲ ἦν βασιλεὺς, ἔγραψε περὶ μαγειρικῆς.

3. Ὁ νικῶν σκιάδιον λαμβάνει παρὰ τοῦ βασιλέως, ὡς βραβεῖον.

4. Οἱ μὲν ἄνθρωποι, ὡς ἐρυθροὶ, ἀναφέρονται εἰς τὸ πῦρ, οἱ δὲ σμαράγ-
γοὶ, ὡς κυάνεοι, εἰς τὸν καπνόν.

5. τουτέστιν ὁ βλέπων τοιοῦτον κτίσμα ἡδονικόν, ἔρωτι κάτοχος ἐγίνετο.

6. Ἐρυθραὶ αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου, ἐρυθροὶ καὶ οἱ κίονες· κυάνεος ὁ ὠκεανός, κυάνεον καὶ τὸ ἔδαφος.

7. Οἱ μὲν σμαράγδινοι στύλοι, ὡς ἐμετὸς τοῦ καταποθέντος σκότους· τὸ δὲ ἀδαμάντινον ἔδαφος, ὡς παρατεταμένη λάμψις τῆς Σελήνης.

ἦσαν ὥςπερ ἔμετοί τοῦ πολλοῦ σκότους, τοῦ κατὰ κόρον καταποθέντος ὑπὸ τῆς παρατεταμένης λάμπειος τῆς Σελήνης.

29. Οἱ δὲ πέρδικες ἔπινον τὴν λάμψιν τῆς Σελήνης, τὴν ἐπὶ τῶν προσώπων τῶν ἐκ μαρμάρου ἀγαλμάτων, ἃ ἐνομίζοντο ὡς σεληναί¹, καὶ εἶχον ὡς μελانا στίγματα τοὺς περιϋπταμένους βομβυλίους, νομίζοντας αὐτὰ ὡς λευκοὺς λωτούς.

30. Ἐν τούτῳ τῷ βουλευτηρίῳ τὰ ἐκ διαφόρων χρωμάτων γεγραμμένα αἴσια τραπέζια ἐπὶ γῆς εἶχον μαργαρίτας², οἱ ἦσαν ὡς σταγόνες ὕδατος, πίπτοντες ἀπὸ τῆς ἐπὶ τῆς στέγης οὐρανομήκους σημαίας³, ἥς τὸ ἄκρον ἔθιγε τῆς οὐρανίας Γαγγᾶς.

31. Οἰκῶν δ' αἰεὶ ἐν τούτῳ τῷ βουλευτηρίῳ ὁ Τουμβουρούς⁴ διὰ τὴν πρὸς τὸν Ἀρζούναν φιλίαν, ἥδεν ἐναρμόνια ἄσματα μετὰ τῶν Κιμπουρουσσῶν⁵ καὶ Ἀφαρῶν καὶ Γανδαρῶν.

32. Καὶ οἱ ἐλλόγιμοι καὶ σοφοί, οἱ ἐθεάσαντο τὸ βουλευτή-

1. Τὸ ἀγλὰν πρόσωπον εἰκάζεται τῇ Σελήνῃ καὶ τῷ λωτῷ.

2. Εἰώθασι γράφειν ἐπὶ γῆς διὰ χρωμάτων, ὡς αἴσια, τετράγωνα σχήματα μυστηριώδη, ὅποῖον τὸ ἐξῆς, Σ β α σ τ ι κ ἄ ὀνομαζόμενον, ἐν ἐορταῖς ἔμπροσθεν τῶν θεῶν, ἢ ἐν γάμοις, ἔμπροσθεν τῆς καθέδρας τοῦ νυμφίου καὶ τῆς νύμφης· ἐπὶ δὲ τοῦ μέσου ποιοῦσι σταυροειδὲς σχῆμα ἐξ ἀλεύρου ἢ ὀρύζης· ἀντὶ δὲ τούτων ἐνταῦθα ἦσαν μαργαρίται.

3. Ἡ ἐπὶ τῆς στέγης σημαία τοσοῦτον ὑψηλὴ ἦν, ὥστε ἐνομίζετο ὅτι ἔψαυε τῆς ἐν οὐρανῷ Γαγγᾶς, καὶ σειομένη ὑπὸ τῆς αὔρας, ἔρραινε σταγόνας, αἱ ἦσαν οἱ μαργαρίται.

4. Ἀρχηγός ἐστι τῶν Γανδαρῶν, τουτέστι μουσικῶν θεῶν.

5. Κιμπουρούσαι ἢ Κινάραι, θεοὶ μουσικοί.

- ριον τῆς Σαρσθατῆς ¹, ἐπαινέσαι τοῦτο τὸ βουλευτήριον οὐκ ἠδύναντο, ἐξιστάμενοι καὶ σείοντες τὴν κεφαλὴν.
33. Ἐμβὰς δ' ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας τούτῳ τῷ βουλευτηρίῳ ἐν αἰσίᾳ ὥρα, δωρεὰς ἐδωρεῖτο ἐν ἑπτὰ ἡμέραις πολλοῖς ἔλθοῦσι Βραχμᾶσιν, ἀγιαστικοῖς ἀπάσης τῆς οἰκουμένης.
34. Καίποτε ὁ Ἰνδιστίρας, ὢν ἐν τούτῳ τὸ βουλευτηρίῳ εἶδε τὸν Ναράδαν, κατιόντα ἐξ οὐρανοῦ, λαμπρότερον ὄντα καὶ τοῦ Ἡλίου τῇ λάμπει τοῦ ἑαυτοῦ σώματος.
35. Οὗ τὸ σεληνιαῖον πρόσωπον ἔβλεπον χαρᾷ οἱ μεγάλοι ἑπτὰ ὅσιοι, οἱ θεωρητικοὶ καὶ φιλήσυχoi, ἀνοίξαντες τοὺς ὀφθαλμοὺς, καθὼς οἱ Κουμουῦδαι ².
36. Οὗ τὸ λαμπρὸν πρόσωπον ἔβλεπον ἐλευθέρως καὶ ἀτενῶς οἱ σώφρονες ἀστέρες ³, νομίζοντες τὴν Σελήνην· βλέποντες δ' αὐτὸ ἄνευ στιγμάτων ⁴, ἀφέντες τὴν δόξαν ἐκείνην, ἔβλεπον φειδομένως.
37. Ὅς, ἰδὼν θεοὺς τινὰς συμπαίζοντας ταῖς θεαίναις, ἀπέκρυψε τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἐν τοῖς νέφεσιν, ἵνα μὴ οὗτοι βλέποντες αὐτὸν αἰσχύνοιντο.
38. Ὅς προσεκυνεῖτο ἐν αἰδοῖ καὶ εὐλαβείᾳ ὑπὸ τῶν θεῶν τῇ κλίσει τῆς κεφαλῆς, καὶ ἠνωμέναις ταῖς χερσίν, αὐτὸν εἰλκύσθησαν ἀπὸ τῶν μαστῶν τῶν θεαινῶν, καὶ ἐτέθησαν ἐπὶ τοῦ μετώπου.

1. Οἱ γὰρ λόγιοι ἄξιόι εἰσι τοῦ βουλευτηρίου τῆς Σαρσθατῆς, τῆς θεᾶς τοῦ λόγου.

2. Καθὼς οἱ Κουμουῦδαι, οἱ νυκτάνθεις λωτοί, διεκπετάννυνται βλέποντες τὴν Σελήνην, οὕτω καὶ οἱ ἐν θεωρίᾳ ὄντες ἑπτὰ ὅσιοι ἠνέψαν τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸ ἰδεῖν τὸ σεληνιαῖον πρόσωπον τοῦ Ναράδα.

3. Οἱ ἀστέρες θηλυκοῦ γένους ὄντες παρ' Ἰνδοῖς, λέγονται ὡς γυναικες τῆς Σελήνης, ἥ ἐστιν ἀρσενικοῦ γένους παρ' Ἰνδοῖς.

4. Στίγματα ἐννοοῦνται ἐνταῦθα ἡ μελανότης, ἣν ἔχει ἡ Σελήνη.

39. Οὐ τοῦ ζεύγους τῶν λωτίων ποδῶν ἤψατο ἐν οὐρανῷ ὁ Ἥλιος προθύμως καὶ εὐλαβῶς, ρίψας τοὺς δύο λωτοὺς ¹, καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖρας.

40. Οὐ τὸ ζεύγος τῶν λωτίων ποδῶν ἐνιψεν ἡ Γαγγὰ, διεκπετάσασα μακρόθεν ἐν κύμα, ὡς χεῖρα, εἰς τὸ ἀγνισθῆναι, καὶ περ τιμωμένη ὑπὸ τοῦ Σίβας ².

41. Ὃς ἤκουε μὲν τῷ ἐσωτερικῷ ὡτὶ τοῦ ἀρρήτου θεοῦ ὄνοματος, προξένου ἀμυθίου χαρᾶς, κατεφρόνει δὲ ἡδέϊας φωνῆς τῆς ἑαυτοῦ κιθάρας, πληττομένης ὑπ' ἀνέμου ³.

42. Ὃς ἐφώτιζε τοὺς τῶν θεωρητικῶν τόπους, τοὺς ἐν τῇ ὄχθῃ τῆς πολυρρέιθρου Γαγγᾶς, λευκὸς ὢν τὸ σῶμα, ὡς ἡ Σελήνη, καὶ μόνος ὢν, ὡς ὁ Σίβας μετὰ τὴν διάζευξιν ἀπὸ τῆς Σατῆς.

43. Οὐ τὸ πρόσωπον ἐφαίνετο, ὡς λωτὸς, τοῖς ὄμμασι τῶν ἐνδοξῶν Βραχμάνων καὶ τῶν λοιπῶν, καὶ ἐρριπίζετο ἐν τῷ καταβαίνειν ταῖς σαλευομέναις ἄκραις τῶν ἐπὶ τοῦ βουλευτηρίου σημαιῶν, εἰς ἄνεσιν τοῦ πόνου τῆς ὁδοιπορίας.

44. Καταβὰς οὖν οὗτος ὁ ὅσιος Ναράδας ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ δούς εὐλογίαν τῷ βασιλεῖ Ἰνδιστίρα, ἀναστάντι καὶ προσκυνήσαντι, καθεστὴς ἐν πρωτοκαθεδρίᾳ, ἔφη ταῦτα·

45. «Αἱ θεαὶ ἐθεωρήθησαν ὑπ' ἐμοῦ, καταβαίνοντος ἐξ οὐρανοῦ, διδοῦσάι σοι εὐλογίαν, ἐπειδὴ ἐλέπousι τοὺς ἑαυτῶν ἄνδρας γενναίους καὶ ἀνικήτους τοῖς βραχίosi τῶν δαιμόνων, διὰ τὸ κορέννυσθαι αἰεὶ τῶν θυσιῶν σου ⁴.

1. Δύο ἐρυθροὺς λωτοὺς ἔχει ὁ Ἥλιος ἐν χερσὶ.

2. Μυθολογεῖται ὅτι ὁ Σίβας φέρει τὴν Γαγγὰν ἐπὶ κορυφῆς.

3. Ὅτε ὁ Ναράδας αἰθεροδατεῖ, ἡ κιθάρα αὐτοῦ ἤχεῖ, πληττομένη ὑπ' ἀνέμου.

4. Τουτέστιν οἱ θεοὶ, ὄντες δυνατοὶ, διότι καλὰ τρώγουσι καὶ πίνουσιν ἐκ τῶν θυσιῶν σου, νικῶσι τοὺς δαίμονας.

46. « Οἷα τέρψις ἐγένετό μοι ἐν οὐρανῷ ἐκ τῆς θέας τῶν
 » βουλευτηρίων τῶν μεγάλων θεῶν, ταύτην ἐξήλειψέ μου
 » τοῦτο τὸ βουλευτήριόν σου, τὸ λίαν περιφανές καὶ περί-
 » βλεπτον.
47. « Ὁ βασιλεὺς Πανδοῦς, ὁ πατήρ σου, ὁ καλλύνων τῇ
 » ἑαυτοῦ παρουσίᾳ τὸ βουλευτήριον τοῦ Δάρμα ¹, τοιαύ-
 » την παραγγελίαν εἶπέ μοι πρὸς σέ ἐκ στόματος, κατα-
48. » βαίνοντι εἰς γῆν, ἀπιδῶν εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἰδὼν
 » βασκανίᾳ τὸν Χαρισάνδραν Βασιλέα, καθήμενον ἐν τῷ
 » τοῦ Ἰνδρα βουλευτηρίῳ, καὶ ὑπερβαίνοντα τὸν Ἰνδραν
 » τῇ πολλῇ δόξῃ καὶ λαμπρότητι· »
49. « Ὁ κόσμος οὗτος οὐδενὸς μεγάλου πόνου αἰσθάνεται ²,
 » ἀγόμενος ὑπὸ σοῦ ἀπόνως εἰς ὁδὸν δικαιοσύνης, ἐνθα
 » τὰ μὲν καλά σου ἔργα εἰσὶν, ὡς πάνδωρα δένδρα, αἱ δὲ
 » εὐφημίαι σου, ὡς ποταμοὶ ἀμβροσίας ³.
50. « Οὐδεὶς ἐν τῇ γῇ σου ὑπέρφρων ὢν, κύπτει εἰς τὸ λαβεῖν
 » τι οἰκεῖον πρᾶγμα, πεσὼν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ κατὰ
 » γῆς, ἵνα μὴ δόξῃ ταπεινός, πολλῶ μᾶλλον ἀλλότριον.
51. « Ἐστω σοι πάντοτε ἐν ἐκάστη πόλει καὶ ὁδῷ φήμη τις
 » τῆς καλῆς διοικήσεως ἐκ τῶν ἥχων τῶν πολυτίμων κο-
 » σμημάτων τῶν ἀγλαῶν γυναικῶν, ἀδεῶς περιπατουσῶν ⁴.
52. « Βασιλέως σοῦ ὄντος ἐπὶ γῆς, οἱ ἄνθρωποι ἀδεῶς ὁδεύου-
 » σιν ὁδὸν μακράν καὶ ἐν μέσαις νυξὶ, διασκεδάζοντες τὸ

1, Τὸ γὰρ βουλευτήριον τοῦ Δάρμα ἡττόν ἐστι τοῦ βουλευτηρίου τοῦ Ἰνδρα.

2. Ἐντεῦθεν ἄρχεται ἡ παραγγελία τοῦ Πανδοῦ.

3. Ἀνέτως καὶ ἀπόνως ὁδεύεται ἡ ὁδός, ἐν ᾗ ἐστι καὶ δένδρα εἰς κατασκίασιν, καὶ ὕδατα εἰς πόσιν.

4. Τουτέστιν ἐκ τούτου δῆλον ἔσται, ὅτι καλὴ διοίκησίς ἐστιν, ὅτε οἱ ἄνθρωποι χρυσοφοροῦντες, περιπατοῦσιν ἀφόδως.

« σκότος ταῖς λάμψεσι τῶν ἐν δακτυλίοις πολυτίμων λί-
 « θων, ὡς λύχνων.

53. « Τοσοῦτον ἡ γῆ εὐφορος καὶ καρποφόρος ἐγένετο ὑπὸ τῆς
 « λαμπρᾶς ἀμβροσίας τῆς Σελήνης, μὴ φοβουμένης ἐκ τῶν
 « θεῶν ¹, κόρον ἔχόντων ἐκ τῶν θυσιῶν σου, ὥστε περιγε-
 « λᾶ τὸν παράδεισον τοῦ Ἴνδρα.

54. « Καὶ τοι ὁ Δάρμας ² παίζει αἶι καὶ σκιρτᾷ ἀπολύτως ³
 « ἐπὶ γῆς διὰ τὴν χαρὰν τοῦ γενέσθαι σὲ τὸν υἱὸν αὐτοῦ
 « βασιλέα, τιμᾶται ὅμως ἀπανταχοῦ, διότι πατήρ ἐστι
 « σὸς, τοῦ βασιλέως τῆς γῆς.

55. « Ποῦ οὐκ ἐγένετο ἡ γῆ *ῥατναγάρβα* ⁴ ἐκ τῶν ὑετίων ὑδά-
 « των, ἀγίνονται πολύτιμοι λίθοι, ἐλκόμενα ἐκ τοῦ ὠκεα-
 « νοῦ, τοῦ *ῥατνακάρα*, ὑπὸ τοῦ Ἡλίου, ἡσθέντος τὴν καρ-
 « δίαν ταῖς θυσίαις σου;

56. « Σοῦ ὄντος βασιλέως τῆς γῆς δικαιοτάτου, πάντα μὲν
 « τὰ δάση γεννώσιν ἐλέφαντας, πάντα δὲ τὰ ὄρη χρυσόν ⁵.
 « ποῦ δὲ ἡ ἑπαρσις τοῦ δάσους Βινδεᾶ ⁶, καὶ τοῦ ὄρους
 « Μεροῦ;

57. « Αἱ πόλεις σου ἔχουσαι γῆν πάμπορον, ποτιζομένην ἐκ

1. Οὐ φοβεῖται μὴ πῶσι τὴν ἀμβροσίαν αὐτῆς οἱ θεοί, οἱ κεκορεσμέ-
 νοι εἰσὶν ἐκ τῶν θυσιῶν.

2. Ὁ Δάρμας ἐστὶν ὁ θεὸς Νόμος, καὶ ἡ πρᾶξις τῶν τοῦ νόμου.
 Τουτέστιν οἱ ἄνθρωποι πάντες ἀγαθὰ ἔργα καὶ νόμιμα πράττουσι.

3. Ὅστις γὰρ παίζει καὶ σκιρτᾷ ἀπολύτως, τουτέστιν ὑπὲρ τὸ μέτρον,
 ἐκείνος καταφρονεῖται.

4. Ἡ μὲν γῆ λέγεται ῥατναγάρβα, ὃ ἐστίν, ἐν γαστρὶ ἔχουσα πολύ-
 τιμα πράγματα· ὁ δὲ ὠκεανὸς ῥατνακάρα, ὃ ἐστὶ θησαυρὸς πολυτίμων
 πραγμάτων.

5. Τοῦ βασιλέως ὄντος νομίμου καὶ δικαίου, ἡ γῆ ἀγαθὰ γεννᾷ.

6. Ἐν τῇ ὕλῃ τοῦ ὄρους Βινδεᾶ ἐλέφαντές εἰσι πολλοὶ καὶ ἄριστοι·
 τὸ δὲ ὄρος ἡ Μερόη χρυσοῦν ἐστὶ.

- « τοῦ ἀεὶ ῥεόντος γάλακτος ἀπὸ τῶν οὐθᾶτων τῶν ἑοῶν,
 « οὐκ ἀναφέρουσιν εἰς τὰ νέφη τὰ ὄμματα ¹.
58. « Σὺ μὲν βασιλεῦ καλῶς καὶ δικαίως βασιλεύεις· ἡ δὲ σὴ
 « χώρα αὕτη ἄδικός πως ἐστίν, ἔλκουσα τὰς καρδίας καὶ τῶν
 « μεγάλων θεωρητικῶν, οἳ παντα ἐξ ἴσου βλεπουσιν ².
59. « Αἱ λύπαι καὶ αἱ νόσοι, ἐλέπουνται πᾶν τὸ ὑπήκοόν σου
 « σερρὸν ἐν τοῖς νομίμοις ἔργοις, αἰσχυνόμεναι, εὐ θλίβου-
 « σιν αὐτοὺς ἐν τῷ ἑαυτῶν σκληρῷ ἔργῳ.
60. « Οἱ ἐπουράνιοι θεοὶ εὐχάς σοι ἐξερύγονται, τυγχάνοντες
 « αἰὶ θυμάτων, προσφερομένων ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐν παντὶ
 « τόπῳ εὐθύμως, ἐν ἑορταῖς καὶ θαλίαις.
61. « Ἡ μὲν ἐν τῷ στόματι Σαρασβατῇ ³ τῶν ἐν τῇ σῇ ἐπι-
 « κρατεῖα ἀνθρώπων ἐπωφελής ἐστι, διὰ τὸ ποιεῖν σοι
 « ὑμνολογίας· ἡ δ' ἐν ταῖς οἰκοῖς αὐτῶν Λαξμή ἀνωφελής,
 « διὰ τὸ μὴ εἶναι ἐνδεῇ τινα καὶ ἐπαίτην ⁴.
62. « Ἡ ὥς πάνδωρον δένδρον δικαιοσύνη σου, ἐπειδὴ ἀρδεύε-
 « ται τοῖς καθ' ἡμέραν δάκρυσι τῶν μοιχαλίδων, τῶν μὴ
 « δυναμένων ἐκτελέσαι τὰ τῆς ἐπιθυμίας, διὰ τοῦτο πλη-
 « ροὶ πᾶσαν ἔφρσιν τῶν ἀνθρώπων.
63. « Οἷαν ἄνεσιν ἀπολαμβάνουσιν οἱ μονασταὶ καὶ φιλήсу-
 « χοι ἐν ταῖς ἑαυτῶν μοναῖς διὰ τῆς σῆς καλῆς διοική-
 « σεως, ταύτην πάντως γε γινώσκουσιν, ὥς ἀπαρχὴν προσ-
 « δοκωμένης χαρᾶς τῆς ἀθανασίας.

1. Οὐ δέονται δηλ. βρογχῆς.

2. Τουτέστι καὶ οἱ πάντα ἐξ ἴσου βλέποντες ἀδιάφοροί εἰσιν, οὔτε ἀγαπῶσι δηλονότι, οὔτε μισοῦσιν τι· ἀλλὰ καὶ τούτων ἥδη ἡ καρδία εἰλ-
 κύσθη καὶ ἠπατίθη ὑπὸ τῆς σῆς εὐνομουμένης γῆς· ἀγαπῶντες γὰρ
 ἐπαινοῦσι.

3. Σαρασβατῇ, ἡ θεὰ τοῦ λόγου· Λαξμή δὲ, ἡ θεὰ τοῦ πλούτου.

4. Εἰς τὸ μετεδοῦναι αὐτῷ τοῦ πλούτου.

64. « Ὁ ὄφρις Σέσσας ¹, ἀφείς τὴν γῆν, ὡς ναῦν, ἐπὶ τοῦ πελά-
 « γους τῆς δικαιοπραγίας σου, ἀκούει τῶν περὶ σοῦ ἁσμά-
 « των τῶν γυναικῶν αὐτοῦ, σείων τὰς κεφαλὰς ἐκ θαύ-
 « ματος.
65. « Ἐπιθυμοῦντες αἱ ἐκ καρδίας οἱ θεοὶ οἰκῆσαι ἐν τῇ χαριε-
 « σάτῃ πόλει σου, οὐ δύνανται ἐγκαταλιπεῖν τὸν οὐρανὸν ².
 « τίς γὰρ ἀνοχὴ εἶη ἂν τῆς παραιτήσεως τῆς αὐτῶν ἐπι-
 « στασίας ;
66. « Ποῦ δ' ἔσται σοι ἡδονή, ἀφέντι ταύτην τὴν πόλιν καὶ
 « ἐλθόντι εἰς οὐρανὸν, ὅταν ἐλέπης λύπη ἐνδοξότερον τὸν
 « βασιλέα Χαρισάνδραν, ἐὰν μὴ ποιήσης *Ῥαζασουῦταρ* ³.
67. « Ἐπειδὴ δ' οὗτος ὁ μέγας βασιλεὺς Χαρισάνδρας νικητῆς
 « ἐγένετο πολλῶν βασιλέων, καὶ μόνος θυσίας *Ῥαζασουῦταρ*
 « τελεσιουργός, καὶ λίαν ἀγαθοεργός, διὰ τοῦτο ὑπερέχει
 « τοῦ Ἰνδρα πολλῇ δόξῃ ἐν οὐρανῷ.
68. « Ποίησον οὖν, ὦ εἰδήμων τοῦ δικαίου, ταύτην τὴν βασι-
 « λικὴν θυσίαν, ἵνα γένῃ συγκαθέδρος τῷ Ἰνδρᾷ· σὺ γὰρ
 « ἄξιός εἰ, ἔχων τετρακτὺν ἀδελφῶν νικητῶν, καὶ τοιαύ-
 « την πλουσίαν βασιλείαν. »
69. « Ταῦτά σοι ἀναγγεῖλας τὰ παρὰ τοῦ σοῦ πατρὸς, πορεύο-
 « μαι ἀναγγελῶν τι παρὰ τοῦ Ἰνδρα πρὸς τὸν Κρισναῖν. »
 Ὁ μὲν δὴ Ναράδας τοιαῦτα εἰπὼν, ἄφαντος εὐθέως ἐγέ-

1. Ὁ Σέσσας, ἀκούων ἀδομένων τῶν σῶν ἀρετῶν, ἀφῆκε τὴν βαστα-
 ζομένην γῆν, ἵνα μὴ πέσοι, περισαλεύων τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ἐκ θαύμα-
 τος, καὶ ἔθετο αὐτὴν ἐπὶ τοῦ πελάγους τῆς δικαιοπραγίας σου, ἐφ' ἧς
 πλέει, ὡς ναὺς φερομένη.

2. Οὐ δύνανται δηλ. ὁ Ὅλιος καὶ ἡ Σελήνη καὶ πάντες οἱ θεοὶ ἀφεί-
 ναι τὴν αὐτῶν ἐπιστάσαν· εἰ δὲ ὥκουν, ἂν ἐν τῇ σῇ χαριστάτῃ πόλει.

3. Ῥαζασουῦτα, εἶδος θυσίας, ἔνθα οἱ ὑποτεταγμένοι βασιλεῖς παρίσαν-
 ται καὶ τέλος διδώσι τῷ τελοῦντι.

νετο, ὡς ἀστραπή, λαμπρόνων τῇ ἑαυτοῦ λάμπει τὸν αἰθέρα.

70. Ὁ δὲ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας ἐκάλεσε τὸν μόνον φίλον Κρισνᾶν, εἰς συμβουλὴν περὶ τῆς δυσκόλου βασιλικῆς θυσίας, ἐπειδὴ ἐγίνωσκεν αὐτὸν ἄξιον τοῦ ἀναδέξασθαι τοιοῦτον μέγα καὶ βαρὺ ἔργον.
71. Παρακληθεῖς τοίνυν πρὸς τοῦ Ἰνδιστίρα κατ' ἰδίαν ὁ ἄξιος βουλευτῆς¹ Κρισνᾶς, βουλὴν δοῦναι περὶ τῆς παραγγελθείσης θυσίας ὑπὸ τοῦ Πανδοῦ, ἔφη τάδε·
72. « Σὺ, ὦ βασιλεῦ, πᾶσι τρόποις ἱκανὸς εἶ τελέσαι τὴν
 » βασιλικὴν θυσίαν· ἄνευ δ' ὅμως τοῦ θανάτου τοῦ μεγα-
 » λοδυνάμου ἐκείνου βασιλέως Ζαρασάνδα, ἡ θυσία αὕτη
 » οὐκ εἰς τέλος ἤξει.
73. « Τούτου τοῦ βασιλέως ἐκστρατεύσαντος εἰς νίκην κατὰ
 » τῆς γῆς πάσης, καὶ γνώμην ποιήσαντος πολλοὺς βασι-
 » λεῖς θύσαι τῷ Σίβα, οἱ μὲν τῶν βασιλέων ὑπετάγησαν
 » αὐτῷ, οἱ δὲ φοβηθέντες ἔφυγον.
74. « Ὅσοι δὲ ἐπαιρόμενοι τῇ ἑαυτῶν ἀνδρείᾳ καὶ δυνάμει,
 » ἤλθον ἐνώπιον αὐτοῦ εἰς πόλεμον, οὗτοι πάντες καθείρ-
 » χθησαν ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ Γιριβράζα, ὄντες ὀγδοήκοντα
 » καὶ ἑξ τὸν ἀριθμόν.
75. « Ἔως δ' ἂν γένωνται· ἑκατὸν καὶ δεκατέσσαρες κατὰδικοι
 » βασιλεῖς, οὗτος βούλεται θύσαι αὐτούς. Ὅστις οὖν λυ-
 » τρώσει τοὺς δεσμίους τούτους ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, οὗ-
 » τος αὐτοκράτωρ ἐπὶ γῆς γενήσεται.
76. « Εἰ μὲν τοι γε οὗτος εἴη κατ' ἰδίαν, δυνατὸν νικηθῆ-
 » ναι ὑπὸ ῥιφοκινδύνων· ἐν γὰρ πολέμῳ, οὐδ' ὑπὸ τοῦ Σί-
 » βα ἂν νικηθεῖη. Τούτου τῇ θερμότητι θερμαινόμενος

1. Κατὰ λέξιν· ὁ εἰδήμων τῆς βασιλικῆς διοικήσεως.

» ἐγὼ, οἰκῶ παρὰ τῇ θαλάσσῃ, ὡς παρὰ δυσφημίᾳ ¹.

77. « Ὁ Βήμας, ὁ λίαν δυνατὸς τοὺς βραχίονας, καὶ ὁ Ἀρ-
» ζόνας, ὁ μόνος νικητὴς τοῦ κόσμου, καὶ ἐγὼ, ὁ εἰδή-
» μων τῆς πολιτικῆς ἐπιστήμης, καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ πορευ-
» σόμεθα εἰς θάνατον τοῦ Ζαρασάνδα. »

78. Τῇ μὲν οὖν ἀδείᾳ τοῦ βασιλέως Ἰνδιστίρα, ὃς ἔστερξε
τοιαύτη βουλῇ, ἐπορεύετο εἰς θάνατον τοῦ ἐχθροῦ ὁ Κρι-
σινᾶς μετὰ τοῦ Βήμα καὶ Ἀρζούνα, ἀγλαϊζόμενος, ὡς ὁ
Ἥλιος, μετὰ τοῦ Σούκρα καὶ Βούδα ².

79. Ἀφίκοντο δὲ τελευταῖον οὗτοι οἱ τρεῖς ἥρωες εἰς τὴν με-
γάλην πόλιν Γιριβράζαν, τοῦ βασιλέως τῆς Μαγάδας,
κατὰ τὸ ἐφ' ὧν μέρος τῆς Ἰνδίας, τὴν περικυκλουμένην
πέντε ὅρεσι.

80. Πρὸς ταύτῃ τῇ πόλει ἐπλήττοντο τρία τύμπανα, πεποιη-
μένα ὑπὸ τοῦ Ζαρασάνδα ἐκ τοῦ δέρματος καὶ ἐκ τῶν
ὀστέων τοῦ βασιλέως τῶν Τιτάνων Βρισσάδα, ὃν ἀνείλεν
ἐν πολέμῳ· ἐπὶ δὲ τούτων τῶν τυμπάνων ἄνθη ἔπιπτον
ἀπὸ δένδρου μεθορίου.

81. Ἐκριζώσαντες δὲ τοῖς δυνατοῖς αὐτῶν βραχίονι τὸ με-
θόριον ἐκεῖνο δένδρον, τὸ ὃν ἐπὶ κορυφῆς ὄρους, ἀφέντες
τὴν λεωφόρον, εἰσέδυσαν καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ εἰς τὴν πόλιν
τοῦ βασιλέως Ζαρασάνδα δι' ἄλλης εἰσόδου.

82. Εἵτα δ' εἰσέδυσαν ἐξαίφνης ἐν σχήματι βραχμάνων καὶ
εἰς τὸ βουλευτήριον τοῦ βασιλέως οὗτοι οἱ ἥρωες, οἱ εὐσ-

1. Ὁ Κάνσας, ὃς ἦν γαμβρὸς τοῦ Ζαρασάνδα καὶ βασιλεὺς τῆς Μα-
τουράς, ἀνηρέθη ὑπὸ τοῦ Κρισινᾶ· ὁ δὲ Ζαρασάνδας εἰς ἄμυναν πολλὰς
ἐξεστράτευσεν κατὰ τοῦ Κρισινᾶ, καὶ κατετρόπωσεν αὐτόν· ὃς ἀποδράς
ἦλθε παρὰ τὸν ὠκεανόν, καὶ ἔκτισε τὴν πόλιν Δοαρακάν, ἐνθα καὶ ἐβα-
σίλευε.

2. Σούκρας, ὁ ἀστὴρ ἡ Ἀφροδίτη· Βούδας δὲ ὁ Ἑρμῆς.

σοδομεύοντες τὴν ἔχθραν, λαβόντες θίᾱ τοὺς στεφάνους παρὰ τῆς στεφανοπλόκου, φοβηθείσης αὐτούς ¹.

83. Ὁ δὲ βασιλεὺς, ὁ ἡδόμενος τῇ πρὸς τοὺς ξένους τιμῇ, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, εἰσελθόντας καὶ μὴ προσδεξαμένους τὰ ξένια, θαυμάζων κατὰ τὸν νοῦν, καὶ νομίζων αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἡθους υἱοὺς βασιλέως·
84. « Ἀνασπάσαντες τὸ μεθόριον δένδρον, τὸ ὃν κόσμημα τοῦ
» ὄρους, καὶ τιμώμενον παρὰ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει, καὶ
» εἰσελθόντες εἰς τὴν πόλιν δι' ὁδοῦ ἀδιοδεύτου, οὐ προσ-
» δέχεσθε νῦν τὰ νομιζόμενα ξένια.
85. « Ὑμεῖς οὐκ ἔστε Βραχμᾶνες· τὸ γὰρ ὑποκάρπιον τῶν
» χειρῶν ὑμῶν, τὸ ἔχον οὐλὴν ἐκ τῆς χορδῆς τοῦ τόξου,
» φαίνεται ὥσπερ γῆ, ἐφ' ἧς ῥέει ὁ μανικὸς χυμὸς τοῦ ἐλέ-
» φαντος, τῆς ἀνδρείας ὑμῶν.
86. « Τίνος Ξατρῆ υἱοὶ ὑμεῖς ἐστέ; διὰ τί ἤλθετε ἐνθάδε ἐν
» σχήματι Βραχμάνων; ἢ διὰ τί ὁ ποὺς ὑμῶν ἐπάτησεν
» ἐν πυρὶ, ὑπερφλέγοντι δεινῶς; »
87. Ὁ δὲ Κρισνᾶς, ὑπὸ δῖρα βλέπων καὶ ὑπομειδιῶν, λόγον ἔλεξε τούτῳ τῷ μεγαλαυχοῦντι, μηδέπω ἀκουσθέντα τοῖς ὡσὶν αὐτοῦ.
88. « Οἱ γενναῖοι Ξατραὶ ἐμβαίνουσι τῷ οἴκῳ τοῦ ἐχθροῦ καὶ
» δι' ὁδοῦ μὴ τετριμμένης· ἐμβάντες δ' ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ
» ἐχθροῦ διὰ τι τέλος, οὐ δέχονται ξένια ².
89. « Σὺ ἐχθρὸς εἶ ἡμῖν, τοῖς φυλάττουσι τὰ τοῦ νόμου, βου-
» λόμενος ποιῆσαι θυσίαν, ἐναντίον τοῦ νόμου, διὰ φόνου
» τοσούτων βασιλέων, ὃ οὔτε ἠκούσθη, οὔτε ὠράθη πρό-
» τερον.
90. « Ἡμεῖς ἤλθομεν τῇ προσταγῇ τοῦ Ἰνδιστίρα, μὴ ὑπο-

1. Εἰσέδυσαν ἐν σχήματι Βραχμάνων ἐστεφανωμένοι.

2. Τουτέστιν ἐμβαίνουσιν ἵνα λάβωσιν ὃ ἤλθον, καὶ οὐχὶ ξένια.

» φέροντες τὴν ταλαιπωρίαν τῶν ὁμοφύλων Ξατρῶν· ὅθεν
 » ἀπόλυσον τοὺς δεδωμένους βασιλεῖς, εἰς σφαγὴν ἐν θυσίᾳ
 » καὶ μὴ ὀδεύε τὴν ὁδὸν τοῦ θανάτου.

91. « Ἐγὼ μὲν εἰμι ὁ ἀναιρέτης τοῦ μεγάλου Τιτᾶνος Κάν-
 » σα, οὗτος δὲ ὁ ὀλέτωρ τοῦ Χιδάμβρα, ἐκεῖνος δὲ ὁ κατα-
 » βαλὼν τὴν ἑπαρσιν τοῦ Ἰνδρα, βουλομένου διαφυλάττει τὸ
 » καίόμενον δάσος Κανδάβαν.

92. « Ἐστάλθην δὲ πρὸς σέ παρὰ τοῦ Ἰνδιστίρα, βουλομέ-
 » νου ἐκτελέσαι θυσίαν βασιλικήν· ἢ φόρον οὖν δὸς τῷ Ἰν-
 » διστρά ἐν θυσίᾳ, ἢ τὸ πνεῦμα τῷ φοβερῷ τοὺς βραχίονας
 » Βήμα ἐν μάχῃ. »

93. Ὁ δὲ δεινὸς ἐν πολέμοις Ζαρασάνδας, ἀκούσας τοῦ λό-
 γου τούτου, πληῆξαντος ἄμφω τὰ ὦτα αὐτοῦ, δίκην κε-
 ραυνοῦ, ἔκρουσε τὸν μυῶνα τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῇ παλάμῃ,
 καταπλήττων τοὺς τρεῖς κόσμους.

94. Ἐν ὧσιν οὖν ἀναστῇ οὗτος, κράζων « Στῆτε, στῆτε, ὦ ῥα-
 » διοῦργοι » ἐν τοσοῦτῳ ἀνέστη εὐθέως ὁ Βήμας εἰς μά-
 χην, θαρρῶν καὶ χαίρων.

95. Ἐκ δὲ τοῦ ἥχου τῶν συγκρουομένων βραχιόνων ἀμφοτέ-
 ρων τούτων διεῖρράγη τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς,
 ὅπερ δῆλόν ἐστιν ἐκ τοῦ φαινομένου γαλαξίου.

96. Τότε τοῖς θαρέσι πατήμασι τῶν ποδῶν αὐτῶν, ἡ κεφα-
 λὴ τοῦ βαστάζοντος τὴν γῆν ὄψεως εἰς χιλίας διετμήθη,
 καὶ καθημαγμένη ἐγένετο, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῶν
 πολυτίμων ἐρυθρῶν λίθων.

97. Ἀλλὰ καὶ ὁ κεραυνὸς, ὁ ὢν ἐν τῇ χειρὶ τοῦ Ἰνδρα, ὃς
 ἦλθε θεασόμενος τὴν μάχην, ἀφῆκε τὴν ἑπαρσιν ἣν εἶχε
 διὰ τὸ συντρίψαι τὰ ὄρη, ἰδὼν τὰς δεινὰς συγκρούσεις τῶν
 χειρῶν τούτων.

98. Ἐκλελυμένα δ' ἔχων πάντα τὰ μέλη ὁ βασιλεὺς Ζαρα-
 τάνδας ἐκ τῆς τοιαύτης δεινῆς συμπλοκῆς, ἐρρίφθη ὑπὸ

τοῦ Βήμα κατὰ γῆς, μετὰ δεκατεσσάρων ἡμερῶν μάχην.

99. Ἡ δ' ἐπὶ τοῦ ἄρματος τοῦ Ζαρασάνδα σημαία, οὐ συνεπλέκετο τοῖς δένδροις ¹, οὐ διεῤῥήγνυτο ταῖς πληγαῖς τῶν ὅπλων, ὁμοιοχρώματος ἦν τῷ τόξῳ τοῦ Ἰνδρα ², ἀρίστη τε πασῶν τῶν ἐν ἄρμασι σημαιῶν, καὶ ἐφαίνετο ὡς τρόπαιον.
100. Τοῦτο τὸ ἄρμα, παρὰ μὲν τοῦ Ἰνδρα ἔλαβεν ὁ Βασοῦς· παρὰ δὲ τοῦ Βασοῦ ὁ Βριχατράτας· παρὰ δὲ τοῦ Βριχατράτα ὁ Ζαρασάνδας· ἐφ' ὃ ἀναβὰς ὁ Κρισνᾶς, γενόμενος ἡνίοχος, ἀνεβίβασε καὶ τὸν Βήμαν καὶ τὸν Ἀρζούναν.
101. Συνανεβίβασε δὲ καὶ τὸν ὑποταγέντα υἱὸν τοῦ Ζαρασάνδα, τὸν Σαχαδέβαν. Τοῦτο δὲ τὸ ἄρμα ἦν φυλαττόμενον ἑκατὸν δαίμοσι· καλέσας δὲ νοερῶς τὸν αἰτὸν ὁ Κρισνᾶς, ἔθετο αὐτὸν ἐπὶ τῆς σημαίας.
102. Οὗτοι μὲν οὖν οἱ τρεῖς νικηταὶ τῶν τριῶν κόσμων, οἱ ὅμοιοι τῷ πυρὶ κατὰ τὴν θερμότητα, ἐλευθερώσαντες τοὺς δεσμίους ἐκείνους βασιλεῖς, ἤλθον πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν σὺν αὐτοῖς, ἀμέτρως χαίρουσιν.
103. Εἰποῦσι δὲ τοῖς βασιλεῦσι, «Τί ποιήσωμεν ἡμεῖς οἱ ἐμ-
» βληθέντες τῷ ὄρει τῆς Μαγάδας, ὡς ἐν πελάγει, καὶ
» ἐλευθερωθέντες; » ἔφη ὁ Κρισνᾶς· « Ἐπιθυμητὴ ἐστὶν ἐμοὶ
» ἡ βασιλικὴ θυσία τοῦ Ἰνδιστίρα· γένεσθε οὖν καὶ ὑμεῖς
» συνέριθοι. »
104. Τὸ μὲν οὖν ἄρμα ἐκεῖνο ἐδόθη τῷ Κρισνᾶ παρὰ τοῦ Ἰνδιστίρα, τὸ δὲ γινώρισμα τῆς νίκης κατὰ τοῦ Ζαρασάνδα· οἱ δὲ βασιλεῖς, τιμηθέντες ἀπῆλθον ταχέως εἰς τὰ ἴδια, χαίροντες.
105. Ἐπανήλθε δὲ καὶ ὁ Κρισνᾶς εἰς τὴν Δοαρακάν, τῇ ἀδείᾳ

1. Οὐ συνεποδίζετο τοῖς κλάδοις τῶν δένδρων.

2. Τόξον τοῦ Ἰνδρα ἐστὶν ἡ Ἴρις.

τοῦ Βασιλείως Ἰνδιστίρα, δούς αὐτῷ ταύτην τὴν συμβουλὴν· « Ἐξαποστείλας τοὺς τέσσαρας γενναίους ἀδελφοὺς εἰς τὰ τέσσαρα μέρη τῆς γῆς, καὶ πληρώσας τὸν » θησαυρὸν πλούτου πολλοῦ, ἐκ τῆς δασμολογίας, ἔσο » ἔτοιμος ἐπὶ θυσία. »

Τέλος τοῦ Πρώτου Κεφαλαίου,

τοῦ Δευτέρου Βιβλίου

τοῦ

μεγάλου Ποιήματος Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν νίκην κατὰ τῶν τεσσάρων
μερῶν τῆς γῆς.

1. Ὑμνήσωμεν τὸν Βεάσαν, ὃς, ὢν ὡς νέφος τοῦ ἀμβροσίου ὠκεανοῦ τῆς θείας γνώσεως, ἔβρεξεν ἡδεῖαν ἀμβροσίαν, ἥ ἐστίν ἡ Μαχαβαράτα, εἰς χαρὰν τοῦ κόσμου.
2. Ὁ μὲν οὖν Ἀρζούνας ἐξεστράτευσεν εἰς νίκην τοῦ βορείου μέρους, οὗ τῷ πολλῷ τετραμερεῖ στρατεύματι ἡ γῆ βαρυνομένη ἐπιέζετο.
3. Καὶ οἱ μὲν στρατιῶται ὠδυνον πληροῦντες τὸν αἰθέρα βοῆς διὰ τοῦ παρακελευσμοῦ, ὥσπερ εἰ ἦσαν ἑπαιδοί, εἰς τὸ ἐλκύσαι τὸν πλοῦτον τοῦ ἐχθροῦ ¹.

1. Μυθολογοῦσιν ὡς οἱ ἑπαιδοὶ ἔλκουσι πρὸς ἑαυτοὺς καὶ πλοῦτον ἄλλων, καὶ γυναικα, καὶ εἴτι ἄλλο θέλουσιν.

4. Τὰ δ' ἄρματα ἔτρεχον, ὥσπερ ποιοῦντα χορεύειν τὴν φήμην τῶν ἀναβατῶν, διὰ τῆς νικῆσεως τῶν σημαίων, ὡς χειρῶν, καὶ διὰ τῶν χρεμετισμῶν τῶν ἵππων, ὡς ἀσμάτων.
5. Οἱ δ' ἵπποι ἠγλαΐζοντο, κόνιν ἀνιστῶντες θυμῷ εἰς ἀποσκίασιν τοῦ Ἡλίου, ὥστε ἀποκρύψαι τὴν σκιάν ἑαυτῶν, τὴν ἀμιλλωμένην τῷ δρόμῳ.
6. Οἱ δ' ἐλέφαντες ὠδευσον, ῥέοντες μανικὸν χυμὸν μελανοειδῆ, ὥσπερ βουλόμενοι ποιῆσαι μέλαν τὸ, ὡς λευκὸν ἱμάτιον, κλέος τῶν ἐχθρῶν.
7. Πεφυγμένη δ' ὄρουζα ἐρρίπτετο ἀφειδῶς ἐπὶ τοῦ ἡρωϊκοῦ Ἀρζούνα ὑπὸ τῶν γυναικῶν τῆς πόλεως, ὥσπερ σπόροι τῶν μελλόντων δένδρων τῆς νίκης².
8. Ἐλθὼν δ' ὁ ἀπαράμιλλος τῇ ἀνδρείᾳ Ἀρζούνας³ εἰς τὴν χώραν Κουνίνδαν, πολλοὺς τῶν βασιλέων τῆς γῆς ἐνίκησεν.
9. Εἶτα δ' ἐλήλυθεν οὗτος ὁ νικητὴς τῆς ἐπτανήσου γῆς εἰς τὴν χώραν Πραγγεοτίσσαν, οὗ ἐκ τῆς ἐλεύσεως, ὡς νυκτὸς, ὕπνος ἐγένετο τῇ ἀνδρείᾳ τοῦ βασιλέως Σουμανδάλα καὶ ἄλλων ὁμοῦ.
10. Ἐνθα ἐποίησε μᾶλλον εὐώδη τὰ δένδρα ἀγάλλοχα, διὰ διὰ τῶν ῥέοντων χυμῶν τῶν ἐλεφάντων τοῦ στρατοῦ, τῶν δεδεμένων ἐκείνοις τοῖς δένδρεσιν.
11. Ἐνταῦθα πόλεμον συνεκρότησε κατὰ τοῦ Ἀρζούνα ὁ βασιλεὺς Βαγαδάτας, ὁ φίλος τοῦ Ἰνδρα, βοηθούμενος τοῖς

4. Ἡ ὄρουζα μετὰ τοῦ φλοιοῦ φρυγομένη, λίαν λευκὴ γίνεται καὶ ἀνθοειδής· ἔστι δ' αἷσιον τὸ ῥίπτειν πεφυγμένην ὄρουζαν.

2. Τὸ Ἰνδικὸν πρωτότυπον φέρει· ὁ τοῦ Βασαβᾶ υἱός, δηλαδὴ τοῦ Ἰνδρζ.

ἐγκατοίκους τῆς Κίνας, καὶ τῆς παραλίου χώρας, καὶ πολλοῖς Κιράταις.

12. Τὰ δὲ θέλη, τὰ ἀφιέμενα ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Ἀρζούνα, ἔπινον τὸν μανικὸν χυμὸν τοῦ Σουπρατίκα ἐλέφαντος τοῦ Βαγαδάτα, ἐφ' οὗ ἦν ἐποχούμενος ¹.
13. Ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς τῆς Καμαρούπας, ὁ Βαγαδάτας, πόλεμον ποιήσας κατὰ τοῦ Ἀρζούνα ἐν ὁκτὼ ἡμέραις, πρῶτον μὲν ἔδωκεν αὐτῷ νίκην, εἶτα χρήματα ².
14. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Ἀρζούνας ἐποχούμενος τῷ ἐλέφαντι Σουπρατίκα, ὃς ἦν ὑψηλότερος τῶν ὀρέων, ἐνίκησεν ἐν πολλέμῳ τὸν βασιλέα τῆς Κουλουταπούρας, ᾧ ὄνομα Βριχάντας.
15. Νικήσας δ' ὁ λαμπρὸς οὗτος τὸν τε Ῥαμαδέβαν, καὶ τὸν Σουνάμαν, καὶ ἄλλους πολλοὺς βασιλεῖς, ἐξολόθρευσε καὶ τὸν Σατέαν, τὸν βασιλέα τῆς Διδαπράστας πόλεως.
16. Καταβαλὼν δὲ τήν τε ἔπαρσιν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ βασιλέως τῶν ὀρέων, ἐποίησεν ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνου λύπην ἀντὶ χαρᾶς.
17. Κᾶτα ἡ γῆ τῆς Κασμήρας, τῷ ἔρωτι θλιβομένη, ὃ συμ-σὺμπεραίνεται ἐκ τοῦ οὗ ἔχει κρόκου ³, ἠράσθη τοῦ Ἀρζούνα, ἐγκαταλειφθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς κυρίου ⁴.
18. Οἱ δ' ἐκεῖ ῥέοντες ποταμοὶ ὑπερηύξησαν πρὸς τοῖς ἑαυτῶν ῥείθοις, τοῖς τε δάκρυσι τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν, καὶ τοῖς μανικοῖς χυμοῖς τῶν ἐλεφάντων.
19. Ἀποδείξας δὲ τὸν τῆς Καμβήρας βασιλέα ἀνανδρον, καὶ

1. Ἐπληττον δηλ. τὸ μέτωπον αὐτοῦ.

2. Τουτέστι καὶ ἐνίκηθη καὶ ὑποτελὴς ἐγένετο.

3. Τὸ ἐρυθρὸν ἢ ξανθὸν ἰδιὸν ἐστὶ τοῦ Ἐρωτος καὶ τοῦ φίλτρου.

4. Ὡμολόγησε δηλ. αὐτὸν βασιλέα, τοῦ πρώην βασιλέως φυγόντος ἢ ἀναιρεθέντος.

τὸν βασιλέα τῆς Λοχίτας εἰς ἀμηχανίαν ἀγαγὼν, φόβον μέγαν ποιῶν παντὶ τόπῳ, κατέκοψε τοὺς ἥρωας τῆς Τριγάρτας χώρας,

20. Καὶ ὀρμήσας κατὰ τῆς Σιγχαπούρας ¹ πόλεως, ὡς λέων κατὰ τοῦ ἐλέφαντος, ἐποίησε τὸν εὐπόλεμον βασιλέα ἐκείνης τῆς πόλεως ἀπόλεμον ἐν πολέμῳ.
21. Καταβαλὼν δὲ τὸ ὑπέροφρον τῶν εὐοφθάλμων γυναικῶν τοῦ βασιλέως τῆς Σόλας χώρας, χηρείαν ποιήσας πάσαις ταῖς γυναιξὶ τῆς Βαλχικᾶς,
22. Ἀρδεύων μὲν τὸ ἑαυτοῦ κλέος, ὡς φυτὸν, τοῖς δάκρυσι τῶν γυναικῶν τοῦ βασιλέως τῆς χώρας Βρούνας καὶ Χούνης, ἐξάπτων δὲ τὸ ἑαυτοῦ πῦρ τοῖς μεγάλοις ἀναστειναγμοῖς τῶν γυναικῶν τοῦ βασιλέως τῆς Δαράδας χώρας,
23. Ἦλθεν ὁ γενναῖος Ἀρζούνας εἰς τὴν Καμβόζαν χώραν, τὴν ἔχουσιν καλοὺς καὶ γενναίους ἵππους, καὶ εὐφορωτάτην οὖσαν, ἐπιθυμῶν πλοῦτου.
24. Οἱ δ' ἐλέφαντες τούτου ἐπὶτίζον τοῖς ἑαυτῶν μανικοῖς χυμοῖς τὰς καρύας, τὰ δένδρα, ἐν οἷς ἦσαν δεδεμένοι· ἴδιον γὰρ τῶν μεγαλοφυῶν τὸ εὐποιεῖν καὶ τοὺς κακὰ ποιοῦντας.
25. Καταβαλὼν δὲ τὸν ἀνδρεῖον βασιλέα τῆς Καμβόζας Σουδαξινάν, ἐνίκησε καὶ τοὺς λοιποὺς βασιλεῖς, τοὺς ὄντας μέσον τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Ἄρκτου.
26. Δόξαν δὲ λαβὼν μεγάλην ἐκ τῆς νίκης κατὰ τοῦ μεγάλου βασιλέως τῆς Καμβόζας, ἐπορεύθη ἔπειτα εἰς τὴν Ρίακὴν χώραν, ὁ ὅμοιος τῷ Βισνοῦ κατὰ τὰ κατορθώματα.
27. Λαβὼν δὲ ὀκτῶ ἵππους ξανθοὺς, οὓς προσήνεγκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ἐκείνης τῆς χώρας, ἠγλαΐζετο μᾶλλον τοῦ

1. Αὐτολεξί, Λεοντοπόλεως.

Ἡλίου ¹ αὐτὸς ὁ πληρώσας τοὺς τρεῖς κόσμους τῆς ἑαυτοῦ λαμπρότητος.

28. Ἐπειτα δ' ἀνέβη ἐπὶ τὸ χιονῶδες λευκὸν ὄρος ², τὸ οὐρανόμηκες, ὥσπερ ἐπὶ κλέος μέγα ἐκ τῆς ὑποταγῆς τοσούτων τόπων.
29. Ἐνθα ἰδόντες οἱ Κινάραϊ ³ τοὺς ἵππους τούτου, ἐθαύμασαν, λέγοντες· « Τούτων τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἀρμόδιον » ἀνάλογον τῷ προσώπῳ, ἢ τὸ πρόσωπον τῷ σώματι. »
30. Ἐνταῦθα οἱ ἐλέφαντες τοῦ Ἀρζούνα ἔπληττον τὰ νέφη τοῖς ὁδοῦσι, λίαν θυμούμενοι, ἐκ τῆς ὁσμῆς τοῦ μανικοῦ χυμοῦ τοῦ ἐλέφαντος, τοῦ βαστάζοντος τὸ μέρος τὸ ἀρκτῶν ⁴.
31. Ἰδατα δὲ ἔνθεν κακείθεν ἀνέβρουν ἐκ τῶν τροχαλιῶν τοῦ ἄρματος τοῦ Ἀρζούνα, καὶ ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου, εἴμαι, ἡ Γαγγὰ ἐγένετο χιλιόβρυτος ⁵.
32. Οἱ δὲ στρατιῶται τοῦ Ἀρζούνα, οἱ θερμοὶ τῇ ἀνδρείᾳ, ὅπου ἐτίθεντο τὸν πόδα ἑαυτῶν, εὐφημία τούτων ἐκείθεν ἔρρει, τουτέστιν ἐκ τῆς χιόνος ⁶.
33. Ἐταπεινώθη δὲ τὸ ὄρος ἐκεῖνο, ἐπειδὴ οἱ μὲν ἐλέφαντες

4. Μᾶλλον τοῦ Ἡλίου ἡγλαίετο, ἐπειδὴ ὁ ἥλιος ἐπὶ τὰ ξανθοὺς ἵππους ἔχει.

2. Ὁ Ἰμαός ἐστι.

3. Οἱ Κινάραϊ οὔτοι μυθεύονται ὅτι ἔχουσιν ἄλλοι μὲν πρόσωπον ἵππου, σῶμα δ' ἀνθρώπου· ἄλλοι δὲ σῶμα μὲν ἵππου, πρόσωπον δ' ἀνθρώπου.

4. Βλέποντες τὸ πρὸς τῷ ὄρει Ἰμαῷ νέφος, ἐνόμιζον ὡς ὁ ἐλέφας ἐστίν, ὁ βαστάζων τὸ ἀρκτῶν μέρος, καὶ εἰς ὄργην παρωξύνοντο, ὑφαρινόμενοι τοῦ μανικοῦ χυμοῦ τοῦ ἐλέφαντος ἐκείνου. Μέλαν τὸ νέφος, μέλας καὶ ὁ ἐλέφας.

5. Ἡ Γαγγὰ ἐκείνῳ τῷ ὄρει ἀναβρύει.

6. Ἡ γὰρ χιών θερμαινόμενη, ἢ πατουμένη ἀναλύεται εἰς ὕδωρ. Λευκὴ ἢ χιὼν, λευκὴ καὶ ἡ εὐφημία.

τοῦ Ἀρζούνα ἦσαν ὥσπερ δένδρα Βούρζας ¹, οἱ δὲ περὶ τὸν μανικὸν χυμὸν τῶν ἐλεφάντων βομβοῦντες βομβύλιοι, ὥσπερ ἄδοντες Κινάραι ².

34. Τὰ δὲ δένδρα ἐπειρῶντο θλίψεως ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων τοῦ Ἀρζούνα ³, ἧς οὐκ ἐπειράθησαν ὑπὸ τῶν ἐκεῖ ἐλεφάντων ⁴, διὰ τὸν φόβον τοῦ θεοῦ Κουβέρα, τοῦ ἐφόρου τοῦ ὄρους ἐκείνου.

35. Διαβὰς δὲ τὸ λευκὸν ὄρος, καὶ νικήσας τοὺς ἐν τῷ ὄρει Νισκούτα, ἐνίκησε τὸν Δρουμαπάτραν, βασιλέα ἐκείνης τῆς χώρας, ἔνθα ὦκουν οἱ Κιμπουροῦσαι.

36. Νικήσας δ' ὁ εὐπόλεμος Ἀρζούνας κατὰ κράτος καὶ τοὺς Γουχέκας ⁵, τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ Χατάκα, ἀφίκετο εἰς τὴν περίφημον λίμνην Μανάσαν.

37. Οἱ δ' ἐν τῇ λίμνῃ γῆνες ἐπετάσθησαν εἰς τὸν οὐρανόν, ὥσπερ ἔπαινοι τοῦ Ἀρζούνα, ἰδόντες τοὺς ἐλέφαντας διαρρηγνύοντας φωνὴν, καὶ νομίσαντες αὐτοὺς νέφη ἕξω καιροῦ ⁶.

38. Παίζοντες δ' οἱ στρατιῶται ἐν τῇ χρυσῇ ἄμμῳ ⁷ καὶ χρώμενοι ἐνωτίοις τοῖς χρυσοῖς λωτοῖς, ἐφαίνοντο ὥσπερ

4. Βούρζα μέχρι τοῦ νῦν λέγεται· ἔστι δὲ κατεστιγμένον καὶ παρδαλὸν κατὰ τὸν φλοιὸν, ὡς καὶ ὁ ἐλέφας κατὰ τὸ δέρμα, Ἐν ἐκείνῳ τῷ ὄρει φύεται τὸ δένδρον ἢ Βούρζα, καὶ ἐπὶ τοῦ φλοιοῦ ἐκείνου γράφουσιν, ὥσπερ ἐπὶ χάρτου.

2. Οἱ μυθεύμενοι Κινάραι κατὰ τὸν Ἰμαὸν διάγουσιν· ἀκόλουθοι δ' εἰσὶ τοῦ θεοῦ Κουβέρα.

3. Οἱ ἐλέφαντες παίζοντες προσέτριβον τοὺς ὀδόντας καὶ τὰς προβοσκίδας τοῖς δένδροις.

4. Ἐκ τούτου δεικνύει, ὅτι οἱ ἐλέφαντες τοῦ Ἀρζούνα δεινότεροι ἦσαν τῶν ἀγρίων ἐλεφάντων.

5. Γουχέκαι, εἶδος θεῶν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Κουβέρα.

6. Ἐν γὰρ τῇ ὥρᾳ τῶν ὁμῶν οἱ γῆνες οὐκ ἐνδαιατῶνται τῇ λίμνῃ.

7. Ἡ λίμνη ἐκείνη χρυσὴν ἄμμον ἔχει καὶ χρυσοὺς λωτοὺς.

περικεκαλυμμένοι πραγματικῶς τῷ ἐν αὐτοῖς λάμποντι πυρὶ τῆς ἀνδρείας ¹.

39. Εἶτα δ' ὁ Ἀρζούνας, οὗ τὸ στράτευμα διπλάσιον ἐφαινετο ἐκ τῆς ἀντιλαμπύσης σκιᾶς ἐν τῇ ὑπωρεῖα τοῦ ἐκ λαμπρῶν κρυστάλλων ὄρους, ἐστρατοπέδευσε παρὰ τῇ πύλῃ τῆς πόλεως Ἀλακᾶς ².

40. Οἱ δ' ἐλέφαντες ἔθιγον ἡδέως τῶν ἐκυτῶν σκιῶν, τῶν ἐν τῇ ὑπωρεῖα τοῦ λαμπροῦ ὄρους, ἐν αἷς οὐ διεκρίνοντο οἱ ὀδόντες ³, νομίζοντες θήλειας ἐλέφαντας ⁴.

41. Ἐπιγραφὴ δὲ τῆς νίκης ἐπὶ τοῦ τείχους τῆς πόλεως Ἀλακᾶς ἐγράφη ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων τοῦ Ἀρζούνα, διὰ τῶν μελανοειδῶν σταγόνων τοῦ μανικοῦ χυμοῦ, τῶν ἐκ-ριπτομένων ὑπὸ τοῦ ἀέρος τοῦ ἐκ τῶν κινουμένων ὥτων.

42. Δοὺς δ' ὁ Κουβέρας πλοῦτον ἀναρίθμητον τῷ Ἀρζούνα, φοβούμενος τὴν διαπόρθησιν τῆς οἰκείας πόλεως, ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου ὠνομάσθη φερωνύμως Δανάδας ⁵.

43. Καθυποτάξας δὲ τὴν χώραν τῶν Γανδαρῶν, ἔλαβεν ἐκ τῆς πόλεως αὐτῶν ἵππους ποικιλόχρους, γεννηθέντας ἐν ὄρει, οἷς ὄνομα Μανδούκται.

44. Βουλόμενος δὲ πορθῆσαι καὶ τὴν βορειοτέραν χώραν Χαριβαρσσάν, λαβὼν παρὰ τῶν θεοειδῶν ἐγκατοίκων, ὡς φόρον, πολλὰ πολύτιμα πράγματα, ἀπέσχετο.

45. Οὕτως οὖν οὗτος νικήσας τὰ βόρεια μέρη, ἐξ οὗ ἐφοβήθη

1. Τουτέστι τὸ θερμουργὸν αὐτῶν ἐφάνη ἐξῶθεν πραγματικῶς.

2. Ἀλακᾶ ἐστὶν ἡ πόλις τοῦ Κουβέρα· Κατλάσσα δὲ, ὄρος, ὅπερ κρυστάλλινον ἢ ἀργυρέον ἐστι.

3. Λευκὸν τὸ ὄρος, λευκοὶ καὶ οἱ ὀδόντες.

4. Οἱ γὰρ θήλειες ἐλέφαντες οὐκ ἔχουσιν ὀδόντας.

5. Δανάδας, τουτέστι Πλουτοδότης· ὁ γὰρ Κουβέρας ἐστὶν ὁ θεὸς τοῦ πλούτου.

καὶ ὁ Σίβας, κατέβη ἀπὸ τοῦ Καϊλάσσα ὄρους, τιμηθεὶς
ὑπὸ τοῦ θεοῦ Κουβέρα.

46. Ἐστῆσε δὲ ἐν τρόπαιον ἐνταῦθα αὐτὸς ὁ ὄντως τροπαιοῦ-
χος, ἵνα εἴῃ ὡς στύλος παιδιᾶς καὶ διατριβῆς τῷ υἱῷ
τοῦ Σίβα, Γανέσσα.
47. Ὁ δὲ ἰσχυρὸς Βήμας ἐξεστράτευσε κατὰ τὸ ἀνατολικὸν
μέρος, φορὶκῃ συνεχόμενος ἐκ τῆς περὶ τὸν πόλεμον χαρᾶς,
ὥσπερ εἶχεν ἄγρωστιν αἰσίαν¹.
48. Ἐποχοόμενος δ' ἐφ' ἄρματος, ἐπορεύετο ὡς ὄρος, ἔχων
τὸν μὲν στρατὸν, ὡς πίδακα ῥέοντα, τὴν δὲ νίκην, ὡς
μεταλλεῖαν, τὴν δὲ κορύνην, ὡς ἀκρώρειαν.
49. Ἐν δὲ τῇ ἐξόδῳ τούτου κατὰ τὸ πρῶτῃ, ἡ ἀνατολὴ ἦν
ἔμπροσθεν, ὡς παρθένος, ἔχουσα τὸν Ἥλιον ἐπὶ κεφαλῇς,
ὡς στάμνον, ἀγαθὸν οἶωνόν τῆς νίκης².
50. Ἡ δὲ στρατιὰ ἐποίει βοήν, ὡς θάλασσα, βλέπουσα τὸ
σεληνιαῖον πρόσωπον τοῦ Βήμα, ἧς τὰ μὲν λευκὰ σκιαδία
ἦν, ὡς ἀφρός, οἱ δ' ἄττοντες ἵπποι, ὡς κύματα.
51. Ἐν τῇ κατὰ τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους ἐκστρατεία τοῦ Βή-
μα, κατὰ πρῶτον ὁ ἀνατείλας Ἥλιος ἀμυρὸς καὶ ἀδρα-
νῆς ἐγένετο, κατακαλυφθεὶς τῇ κόνει, τῇ ἀνισταμένη ἐκ
τῆς πορείας τοῦ στρατοῦ.
52. Πολλοὺς δὲ ποταμοὺς διαβάς, καὶ πολλὰς δυνάμεις βα-
σιλέων καταβαλὼν, ἦλθεν εἰς τὴν περιφανῆ χώραν Παν-
σάλαν.
53. Καὶ τοὺς μὲν ἐν τῇ Πανσάλα χώρα λεηλατήσας, τοὺς
δ' ἐν τῇ Γανδάκα παιδεύσας, τοὺς δ' ἐν τῇ Βιδέχα

1. Ὅταν ἀποδημῇ τις, ἄγρωστιν φέρουσι πρὸ αὐτοῦ καὶ στάμνον
πλήρη ὕδατος, καὶ ὀξύγαλα, ἃ εἰσιν οἶωνοι ἀγαθοί.

2. Ἀγαθὸς γὰρ οἶωνός τὸ ἰδεῖν στάμνον πλήρη τὸ πρῶτῃ ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς παρθένου, ἢ γυναικὸς ἐχούσης ἄνδρα.

- αἰχμαλωτεύσας, ἀφίκετο εἰς τὴν χώραν Δασσάρναν.
54. Καταβαλὼν δ' ἐν μάχῃ τὸν βασιλέα τῆς Δασσάρνας Σουσσαρμᾶνα, ἔθετο ἐν τῇ πόλει Βιδισσᾶ τὸ ἑαυτοῦ κλέος, ὡς στύλον ἀκράδαντον.
55. Ἐνθα οἱ μὲν βόες τοῦ στρατοῦ ἔγραφον ἐπιγραφὴν τοῖς κέρασιν ἐν τῇ ὄχθῃ τῆς Βετραβατῆς, οἱ δ' ἐλέφαντες τοῖς ὀδοῦσιν ἐν τοῖς λίθοις τοῦ ὄρους Ἄζα.
56. Ποιήσας δ' ἀρχηγὸν στρατοῦ τοῦτον τὸν Σουσσαρμᾶνα, ἐνίκησε τοὺς βασιλεῖς τῆς Ἀσβαμέδας καὶ Πουρβαδέσσας.
57. Ὑποτάξας δὲ δύο βασιλεῖς τῆς Πουλίνδας πόλεως, τὸν Σουκουμάραν, καὶ τὸν Σουμίτραν, ἐστρατοπέδευσε παρὰ τῇ χώρᾳ Σέδῃ,
58. Ἐνθα ἔμεινε τριάκοντα ἡμέρας δεδεμένος, ὥς περ ἐλέφας σχοινίῳ, τῷ μεγάλῳ φίλτρῳ τοῦ βασιλέως Σισσουπάλα.
59. Νικήσας δ' οὗτος ὁ γενναῖος τὸν βασιλέα τῆς Κουμάρας, Σρενημάνταν, καὶ τὸν τῆς Κοσσάλας, Μαχαδβάλαν, ἀφίκετο εἰς τὴν Οὐτταρακοσσάλαν.
60. Κατατροπώσας δὲ τὸν βασιλέα Δηργαπράγναν, κατήσχυεν τὴν πόλιν Αἰοδεάν, τὴν ἐπαιρομένην ἐπὶ βασιλεῦσιν ἀνικητοῖς ἐν πολέμῳ.
61. Ἐνταῦθα ἡ Σαραϊοῦ, συγκραθεῖσα τῷ μέλανι χυμῷ τῶν ἐλεφάντων τοῦ Βήμα, ἐγένετο δευτέρα Ἰαμουνά, συμμιγνυμένη τῇ Γαγγᾷ.
62. Ἦλθε δ' ἔπειτα ὁ φιλοπόλεμος Βήμας εἰς τὴν Βαρανασὴν πόλιν, ἀφανίσας τοὺς ἐν μέσῳ βασιλεῖς, τὸν Γυπάλαν, τὸν Κάσαν καὶ ἄλλους, ὡς ἡ Σελήνη τοὺς λωτούς¹.

1. Δηλαδὴ καθὼς οἱ ἡμερανθεῖς λωτοὶ συστέλλονται, ἀνατειλάσθης τῆς Σελήνης, οὕτω καὶ οἱ βασιλεῖς συνεστέλλοντο καὶ ἠφανίζοντο, φανέντος τοῦ Βήμα.

63. Εὐκλεία δ' ὑπ' αὐτοῦ ἐξετάθη, ὥςπερ ἄλλη Γαγγά, νικήσαντος τὸν πρῶτον ἀνίκητον βασιλέα τῆς Βαρνασῆς, Σουμαντοῦν τούνομα.
64. Ἐνταῦθα προσκυνήσας τὸν Σίβαν, εὐφημίαν καὶ λαμπρότητα ἐκτήσατο, ὑπερλάμπρους γεγεννημένας τῇ λάμψει τοῦ ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ Σίβα ὀφθαλμοῦ, καὶ τοῦ ἡμισελήνου.
65. Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Μοτιλᾶς χώρας, Ζανάκας, κατεκῆν τῇ πυροειδῇ τούτου λαμπρότητι, ἣ κατέκαυσεν, ὡς ξύλα, τοὺς βασιλεῖς Ματσέας καὶ ἄλλων τόπων.
66. Μεγάλη δὲ χαρὰ ἐγένετο τῷ Βήμα, λαβόντι φόρον παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Μιτιλαπούρας, ὡς τῷ τοξικῷ Ράμα, ἐλκύσαντι τὸ μέγα τόξον, καὶ λαβόντι τὴν γυναῖκα Σητάν¹.
67. Ὑπέταξε δ' ἔπειτα τὴν Ἰνδραπαρβάταν, τὴν Σουχμάν, τὴν Πρασισουχμάν, τὴν Σαπαξάκαν, καὶ τὴν Μαγάδαν προσέτι, κατατροπώσας τοὺς βασιλεῖς Δάνδαν καὶ Δανδάραν.
68. Ποιήσας δ' ὑποτελῇ τὸν υἱὸν τοῦ Ταρασάνδα ἐν τῇ Γιριεράζα, ἐπορεύετο σὺν ἅπασιν τοῖς ὑποτεταγμένοις βασιλεῦσιν εἰς τὴν χώραν Γαούραν.
69. Καὶ τοὺς μὲν βασιλεῖς καταπτοήσας, τὰ δ' ὄρη διασείσας, ἀφείκετο εἰς τὴν πλουσιωτάτην πόλιν Σαμπάν, τὴν ἐν Γαούρᾳ χώραν.
70. Ἰδὼν δ' ὁ βασιλεὺς τῆς Σαμπᾶς, Καρνᾶς, τὸν Βήμαν ἐλθόντα, τὸν φοβερόν κατὰ τὰ ὄπλα καὶ κατὰ τὸ σῶμα, ἦν τρέμων, ὡς γυνὴ ἐλέπουσα ἐρωτόμορφον νέον.
71. Ἀκούσας δ' ὁ Βήμας, ὡς ὁ Καρνᾶς, βασιλεὺς τῆς Σαμ-

1. Ὁ μὲν Ράμας ἔλαβε γυναῖκα, ὁ δὲ Βήμας φόρον.

πᾶς, φοβηθεὶς ἔφυγεν, ἐνίκησεν ἐν πολέμῳ τὸν Βασουδέ-
βαν, τὸν βασιλέα τῆς Πούνδρας.

72. Κατορθώματα δὲ πολλὰ τελέσας ἐν Καουσσικᾷ καὶ Κα-
σῇ, ἀφίκετο μετὰ ταῦτα εἰς τὴν Βάγγαν χώραν, τὴν
προσρεομένην τῇ θαλάσῃ.

73. Ὁ δὲ βασιλεὺς Σαμουδρασένας, ἀφελὼν τὸν ἑαυτοῦ στέ-
φανον καὶ θεὸς αὐτὸν παρὰ τῷ ποδί τοῦ μεγαλουργοῦ Βή-
μα, ἔθετο τὴν προσταγὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς.

74. Ἐττηθεῖσα δ' ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἡ ἀνατολικὴ θάλασσα κατὰ
τὴν βαθύτητα, ἔδωκεν αὐτῷ φόρον πολλὰ πολύτιμα
πράγματα, ἐκρισθέντα τοῖς κύμασιν, ὡς χερσίν.

75. Ἐδῆσε δὲ τὸν ὕμνον αὐτοῦ, ὡς ἐλέφαντα ¹, νικητὴν
τοῦ ἐλέφαντος τῆς Ἀνατολῆς, ἐν στύλῳ νίκης, ὃν περ
ἔστησεν ἐν τῇ εἰσβολῇ τῆς Γαγγᾶς εἰς τὸν Ὠκεανόν.

76. Τὸ δὲ πῦρ τῆς δυνάμεως τούτου ἐξήφθη μᾶλλον ἐκεί
τοῖς ἀνέμοις, τοῖς ἐκ τῶν κυμάτων τῆς ἐώας θαλάσσης·
οἱ δ' ἥλιοι, οἱ ἀνατέλλουσι καθ' ἐκάστην, ὥς περ σπιν-
θῆρες εἰσὶν ἐκείνου τοῦ πυρός.

77. Ὁ μὲν οὖν Βήμας, καταδαμάσας πολλοὺς βασιλεῖς τῇ
δυνάμει τῶν βραχιόνων αὐτοῦ, καὶ ὑποτάξας πάντας
τοὺς τόπους τῆς Ἀνατολῆς, ἐπανεζεύξεν ἀπὸ τοῦ μεγά-
λου Ὠκεανοῦ.

78. Ὁ δὲ γενναῖος καὶ ἔμφρων Σαχαδέβας ἐποίησε στρατείαν ²
εἰς νίκην τοῦ μεσημβρινοῦ μέρους, ἔχων τετραμερῆ στρατόν.

79. Οὗ τῶν μουσικῶν ὀργάνων ὁ ψόφος, ἐποίησε τὰ ὄρη τῶν
πολεμίων βασιλέων ἀκατοίκητα, διακρημνίζων τὰς ἀκρω-
ρείας αὐτῶν.

1. Λευκὸς ὁ ὕμνος, λευκὸς καὶ ὁ ἐλέφας τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους, ὁ
² Αἰραβάτας.

2. Αὐτολεξεῖ, νικητικὴν περιήγησιν.

80. Κόνις δ' ἐφέρετο ἀπὸ τοῦ ὅλου στρατεύματος μέχρι τοῦ ὕψους τοῦ οὐρανοῦ ὑπὸ τοῦ ἀέρος, τοῦ ἐκ τῆς χαίτης τῶν ἵππων, ἐκ τῶν ὠτων τῶν ἐλεφάντων, καὶ ἐκ τῶν ση-
μαιῶν τῶν ἀρμάτων.
81. Ἐνίκησε δ' εὐμαρῶς τοὺς γενναίους στρατοὺς τῶν ἐχθρῶν ἐν τῇ χώρᾳ Σουρασένα, δῆσας τὴν νίκην, ὡς ἐλέφαντα, ἐν τῷ ὄρει Γοβαρδάνα.
82. Μετ' αἰδοῦς δὲ καὶ χαρᾶς ἐωρᾶτο οὗτος ὁ μέγας νικητὴς καὶ πάγκαλος ὑπὸ τῶν γυναικῶν τοῦ βασιλέως τῆς πό-
λεως Ματουρᾶς.
83. Αἱ δὲ Νύμφαι τοῦ ἄλλους Βρινδαβάνα, ἐλέπουσαι τὰς ὁστώσεις ἐξοχὰς τῶν μετώπων τῶν ἐλεφάντων τούτου, ἀνέφερον τὸν νοῦν αὐτῶν εἰς τοὺς ἀγλαοὺς μαστοὺς τῶν βουκολικῶν γυναικῶν, τῶν ἡδομένων τῇ θεᾷ τοῦ Κρισνα.
84. Καταθλίψας δὲ τὸν βασιλέα τῆς Ματσεᾶς καὶ τὸν τῆς Ἀχῆς, καὶ ἄλλους ἄλλων τόπων βασιλεῖς, κατεπάτησε καὶ τὸν βασιλέα Βάζαν περὶ τὴν ὄχθην τῆς Σαρμαμβατῆς, ὡς ὁ ἐλέφας τὸν λωτόν.
85. Καὶ ἡ Ἰαμουνα δὲ τρίρρειθρος ἐγένετο, ἔκτε τῶν ἐαυτῆς ὑδά-
των, ἐκ τῶν μελάνων χυμῶν τῶν ἐλεφάντων, καὶ ἐκ τῶν μεμιγμένων τῇ στίμμει δακρύων τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν.
86. Ἐἵτα δ' ἐπορεύθη εἰς τὴν χώραν Ἀβαντὴν οὗτος ὁ ὢν ὅμοιος τῷ πυρὶ κατὰ τὴν θερμουργίαν· ὁ δὲ στρατὸς αὐ-
τοῦ ὥδευεν ἐν ἀνέσει ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς ἀνισταμένης κόνιος.
87. Χορεύσαι δ' ἐποίησε τὴν ἑαυτοῦ εὐφημίαν¹, τὴν νική-
τριαν τῶν βασιλέων Βίνδα καὶ Ἀνουβίνδα, ἐν τῷ χεῖλει τῆς Σιπρᾶς, ὡς ἐν θεάτρῳ.
88. Ὁρθεῖς δὲ ἡδέως ταῖς ἐπαίραις τῆς Οὐζαγίνης πόλεως,

1. Τὴν φήμην ὡς χορεύτριαν παρίστησι.

φρίκη κατάσχετος ἐγένετο· εἴτα δὲ προσεκύνησε τὸν ἐκεῖ θεὸν Μαχακάλαν ¹.

89. Πόλεμον δὲ συγκροτήσας κατὰ τοῦ Νείλα, τοῦ βασιλέως τῆς Μαχισματῆς πόλεως, ἐρυθρὸν ἐποίησε τὸν ποταμὸν Ῥεβὰν ἐκ τῶν αἱμάτων.
90. Πῦρ δ' ἐξήφθη φλογερὸν ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Σαχαδέβα, εἰς εἰς βοήθειαν τοῦ Νείλα, δεδεμένου ὑποσχέσει, ἣν ἔδωκε τινι τῶν προπατόρων αὐτοῦ.
91. Ἰδὼν δ' ὁ Σαχαδέβας τὸν ἑαυτοῦ στρατὸν κατατρυχόμενον ταῖς ἀλλεπαλλήλοις φλοξὶ τοῦ πυρὸς, λουσάμενος καὶ καθαρὸς γενόμενος, ἔφη τῷ πυρί·
92. « Αὐτὴ ἡ παρσκευασμένη ἐκστρατεία διὰ σέ γίνεται, ὦ » ἀγαπητὲ ἄνερ τῆς Σδαχᾶς· δόξα ἔσω σοι· σὺ εἰ σῶμα τῶν » θεῶν· οὐ δίκαιον οὖν ἐστὶν ἐμποδῶν γενέσθαι τῇ θυσίᾳ. »
93. Σθεσθέντος δὴ τοῦ πυρὸς τοῖς ὕμνοις τοῦ Σαχαδέβα, ὁ βασιλεὺς Νείλας ἔθετο τὴν προσταγὴν αὐτοῦ ἐπὶ κεφαλῆς.
94. Ποιήσας δ' ὑποτελῆ τὸν βασιλέα τῆς Τριπούρας, ἐξολοθρεύσας τε τὸν τῆς Πουνδάνας, καὶ ὑποτάξας τοὺς ἐν Κενατκά, ἀφίκετο εἰς τὴν Σουράστραν.
95. Κατετρόπωσε δὲ τὸν φίλον τοῦ Ἰνδρα Βισμάκαν, τὸν βασιλέα τῆς ἐν Σουράστρᾳ Βοζακάτας πόλεως, μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ρουκμῆ.
96. Φιλίχν δὲ ποιησάμενος μετὰ τοῦ Βασιλέως Βισμάκα, τοῦ φιλικῶς διατεθειμένου πρὸς τὸν Κρισναῖν, πορευθεὶς εἰς τὴν Σουρπάραν χώραν, ὑπέταξεν αὐτήν.
97. Νικήσας δὲ τοὺς ἐν τῷ Δανδάχα ¹ βασιλεῖς, καὶ προσκυνήσας τοὺς τόπους, ἔνθα διέτριβεν ὁ Ῥάμας, πορευθεὶς εἰς τὴν Σαγάραν νῆσον, κατέβαλε τὸν βασιλέα Νισσάδαν.

1. Τὸν Σίβαν.

2. Ἐν τούτῳ τῷ δάσει ὁ Ῥάμας διέτριψε τέσσαρα ἔτη.

98. Καταβαλὼν δ' ἐν πολέμῳ τοὺς ἐν τῇ Καρναπραβαράνα χώρα, κατεπόρθησε τὰς πόλεις αὐτῶν· καὶ τοὺς ἐν τῇ Καλαμούκα ἐξωλόθρευσεν αὐτὸς ὁ ὢν ὄλεθρος τῶν ἐχθρῶν.
99. Ἵμνούμενος δ' ἐπὶ τῇ νίκῃ κατὰ τῶν γενναίων ἐγκατοίκων τῆς Μουραβῆς πόλεως, ἡμαύρωσε τὴν λαμπρότητα τοῦ βασιλέως τῆς Τάμρας νήσου, ὡς ὁ ἄνεμος τὴν λαμπηδόνα τοῦ λύχνου.
100. Ἐμβροντήτους δὲ ποιήσας τοὺς ἐν ὄρει Ράμακᾶ, ἐκράτησεν ἐν πολέμῳ θέλει τὸν βασιλέα Τιμιγκίλαν, ὡς ὁ ἀλιεὺς τὸν ἰχθὺν ἐν θαλάσῃ δυκτίῳ.
101. Εὐσπλαγχνος μὲν γενόμενος τοῖς μονόποσι καὶ ἀπολέμοις, ὑποταγεῖσι, σκληρὸς δὲ τοῖς ἐν Καραχάτα οἰκοῦσι, φόρον ἔλαβε παρ' αὐτῶν χρυσὸν πολύν.
102. Οὕτως ὁ Σαχαβέδας θείς, ὡς στέφανον, τὴν προσταγὴν τοῦ Ἰνδιστίρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν βασιλέων, ἀφίκετο εἰς τὴν ὑπώρειαν τοῦ ὄρους Μαλαΐα, τοῦ ἀγλαΐζομένου δένδροις Σανδάνοις.
103. Τὰ δὲ Σάνδανα, ἐλευθερωθέντα ἀπὸ τῶν ὄφρων, νομισάντων ταῶνας τὰ ἐκ τῶν πτερῶν αὐτῶν πεποιημένα σκιάδια τοῖς στρατιώταις, καὶ φυγόντων, ἐποιοῦν θεραπείαν αὐτοῖς ¹.
104. Ἐν δὲ τοῖς ποταμοῖς, τοῖς γινομένοις ἐκ τοῦ χυμοῦ, τοῦ χεομένου ἀπὸ τῶν κοπτομένων Σανδάνων ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων τοῦ στρατοῦ, οἱ στρατιῶται ἐλούοντο καὶ ἐχρίοντο ².
105. Ἄνεμοι δ' ἡδεῖς πνέοντες ἐκ πολλῶν δένδρων Ταμαλῶν,

1. Τουτέστιν ὑπὸ τὴν σκιάν αὐτῶν ἐκάθευδον οἱ στρατιῶται.

2. Καὶ λουτρῷ καὶ χρίσματι ἐχρῶντο τῷ χυμῷ.

Καρδαμώμων, καὶ Καρυοφύλλων, ἤδουνον τὸν Σαχαδέβαν.

106. Πυρετῷ δὲ φρικτῷ συσχεθεὶς τὸ σῶμα ὁ βασιλεὺς Πανδέας ἐκ πολλοῦ φόβου, οὐδεμίαν ἐπιτηδειότητα ἐδειξε περὶ τὸ τόξον ἐναντίον τοῦ Σαχαδέβα.

107. Ὁ δὲ ποταμὸς, ἡ Ταμραπαρνή, ἠγλαΐζετο, ἔχων, ὡς πίνᾳξ, ὕμνον τούτου γεγραμμένον, ὡς γράμμασι, τοῖς μαργαρίταις, τοῖς ἐξελθοῦσιν ἐκ τῶν κόχλων ¹, τῶν διαῤῃαγέντων ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων.

108. Εἴτα δ' ἀφίκετο εἰς τὸ ὄρος Σαχέαν, τὸ ἀνεπίδατον πολεμίους βασιλεῦσιν ἐκ τοῦ ἀλαλαγμοῦ δὲ καὶ παρακλεισμοῦ τοῦ στρατοῦ, αἱ ἐν τῷ ὄρει Δαρδούρα λέαινα ἐξέτρωσαν.

109. Ἡ δὲ ὑπώρεια τοῦ ὄρους, γεγεννημένη ὑγρὰ ἐκ τῶν χυμῶν τῶν ἐλεφάντων τοῦ Σαχαδέβα, ἐφαίνετο ὥσπερ ἀφθεῖτσα τότε ὑπὸ τῆς θαλάσσης, πληγείσης τῷ βέλει τοῦ Παρασουράμα.

110. Ἐν δὲ τῇ γῇ Δραβήρα κατετρόπωσε τὰς δυνάμεις τοῦ βασιλέως τῆς Κανσῆς πόλεως ταῖς ἑαυτοῦ δυνάμεισι, ταῖς ὁμοιοδυνάμοις τῷ Ἴνδρα.

111. Τὸ δὲ πῦρ τοῦ θυμοῦ, τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ τούτου, ἐσβέσθη τοῖς χρομένοις πολλοῖς δάκρυσιν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν γυναικῶν τῆς Σορῆς χώρας.

112. Ὁ δὲ Ὀκεανὸς ἐστερήθη τῆς ἀγαπητῆς Καβερῆς, ἧς τὰ ρεῖθρα ἔστη ἐκ τοῦ στρατοῦ, τοῦ διαβαίνοντος διὰ στάμων καὶ διὰ γεφυρῶν.

113. Ἐν δὲ τῇ Κεράλα χώρᾳ ὑπετάγη μὲν τῷ κάλλει τῶν καλλιζόμενων γυναικῶν, οὐχ ὑπετάγη δὲ τῇ ἀνδρείᾳ τῶν πολεμίων ἀνδρῶν.

1. Ἡ διαγεγραμμένη πρώτη γραφὴ τοῦ μεταφραστοῦ ἦν ὁ σ τ ρ έ ω ν, τὴν ὅποian νομίζομεν ὀρθωτέραν· διότι ἐκ τῶν ὀστρέων καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν κόχλων γεννῶνται οἱ μαργαρίται. (Σημ. τ. ἐκδ.).

114. Ἡ δὲ Λαξμη¹ τοῦ βασιλέως τῆς Κεράλας ἠνέχθη πρὸς αὐτὸν τὸν Σαχαδέβαν ἐν συνδένδρῳ τόπῳ, πρὸς τῇ ὄχθῃ τῆς Μουραλᾶς, τοῦ ποταμοῦ.
115. Νιφθεῖς δὲ τοὺς πόδας τοῖς δάκρυσι τῶν βασιλικῶν γυναικῶν ἐν τῇ Ἄνδρα χώρᾳ, ἐποίησε λατρείαν τῷ θεῷ Βισνοῦ, διὰ τῆς προσφορᾶς τῶν λωτῶν, τῶν ἐν τῷ ποταμῷ Μαχαναδῇ.
116. Ἐκεῖ δ' ἐν τῇ Ἄνδρα, κατὰ τὸν ποταμὸν Γοδαβαρὴν, οἱ ἱπποὶ τοῦ Σαχαδέβα, οἵ ὑπερβαίνοντες τῇ ταχυτῇ τι τοὺς ἵππους τοῦ Ἡλίου, ἀπέβαλον τὴν κόνιν, τὴν ἐκ τῆς ὁδοῦ.
117. Πληρώσας δὲ τὸ κενὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐπαίνων τῶν ἐκ τῆς νίκης κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἄνδρας, προσεκύνησεν ἐκεῖ εὐλαβῶς τὸν θεὸν Σίβαν.
118. Μετὰ δὲ ταῦτα εὐπειθεὶς τῇ ἑαυτοῦ προσταγῇ ἐποίησε τοὺς βασιλεῖς τῆς Κουντάλας καὶ Καρνάτας, αὐτοὺς ὁ ὢν ὅμοιος τῷ Ἰνδρᾷ κατὰ τὴν προσταγὴν, καὶ φοβερὸς κατὰ τὴν ἀνδρείαν.
119. Ἐκεῖθεν δ' ἐπορεύθη εἰς τὴν Καλίγγαν χώραν, τὴν ἔχουσαν λαμπροὺς Ξατράς, περιγελῶν τῇ ἑαυτοῦ δυνάμει τὸν Σέσσαν ὄφιν, τὸν καταπιεζόμενον ἐκ τῆς γῆς, βαρυνομένης τῷ αὐτοῦ στρατεύματι.
120. Τὸ δ' ἐν τῇ Καλίγγα ὄρος, ὁ Μαχένδρας, νικηθὲν ὑπὸ τοῦ Σαχαδέβα κατὰ τὸ ὕψος, προσεκύνησεν αὐτὸν, ὅπερ εἰκάζεται ἐκ τῶν πολλῶν κορυφῶν, τῶν πιπτουσῶν ἐκ τοῦ μεγάλου πατάγου τῶν μουσικῶν ὀργάνων.
121. Ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς τῆς Καλίγγης, φέρων ἐλέφαντας πολλοὺς, διαρρήγνυνοντας φωνὴν, ἔβρεχε θέλη κατὰ τοῦ Σαχαδέβα, ὡς ὁ Ἰνδρας βρέχει βροχὴν, φέρων νέφη βροντῶντα².

1. Ἡ Λαξμη, ὡς γυνή. Λαξμη ἐννοεῖται ἐνταῦθα ἡ βασιλικὴ οἰκία.

2. Ἀπὸ τῶν ἐλεφάντων ἔβρεχε θέλη, ὡς ὁ Ἰνδρας βροχὴν ἀπὸ τῶν νεφῶν.

122. Ὁ δὲ Σαχαδέβας, ἐξάγων τῇ ῥομφαίᾳ μαργαρίτας ἐκ τῶν κρανίων τῶν ἐλεφάντων, ἔσπειρεν αὐτοὺς κατὰ γῆς, ὡς σπόρους δένδρων νίκης.
123. Ἡ δ' ἀγαθὴ νίκη περιέθετο γαμήλιον στέφανον περὶ τὸ δίστομον ξίφος τούτου, ὅπερ εἰκάζεται ὑπὸ τῶν ἀλλεπαλλήλων μαργαριτῶν, τῶν ἐκπιπτόντων ἐκ τοῦ κρανίου τον ἐλέφαντος πληγέντος.
124. Ἀφίεις δὲ τὸ διαμάχεσθαι ὁ βασιλεὺς τῆς Καλίγγης, ἐξέμαξε ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς τὸ λώτιον ζεῦγος τῶν ποδῶν τοῦ Σαχαδέβα ¹, ἔνθα ᾔκει ἡ Λαζμή.
125. Τοῖς δὲ στρατιώταις τοῦ Σαχαδέβα ἀνάμνησίς τις ἐγένετο ² ἐνταῦθα παρὰ τῇ ἀκτῇ τῆς θαλάσσης, ἰδοῦσι καρποὺς Ναλικερῆς, καὶ τυχοῦσι Ναγαβαλῆς καὶ Πούγγας ³.
126. Νικήσας δ' ὁ μεγαλοδύναμος Σαχαδέβας τοὺς βασιλεῖς Ῥομάνσαν, Καβάσαν, Ρουρῶν, Κάσαν, καὶ ἄλλους ἐν τῇ νήσῳ Σιγχάλα, μάλα ἡγλαΐζετο.
127. Πολλὰ δὲ πολύτιμα πράγματα παρῆχε τῷ Σαχαδέβᾳ τὸ ὄρος ὁ Ῥοχάνας ἐκ φόβου, τρέμων τὸ μέγα σῶμα ἐκ τῶν πληττόντων ὀδόντων τῶν ἐλεφάντων τοῦ στρατοῦ.
128. Ὁ δ' οὐρανὸς ἐπληρώθη, ὡς εὐφημίας, πολλῆς καμφοράς, τῆς ἐξερχομένης ἐκ τῶν καμφορικῶν δένδρων, τῶν διαρρήγνυμένων ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων καὶ ἀναρρίπτομένων τῇ προβοσκίδι.
129. Τιμηθεὶς δὲ καὶ προσκυνηθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς

1. Δηλ. προσεκύνησεν αὐτόν.

2. Ἀνεμνήσθησαν δηλ. Ἐρωτος.

3. Ναριγέλλιον, ἢ Μαργέλλιον, Πάν καὶ Σουπαρί. — Ὁ μὲν καρπὸς τῆς Ναλικερῆς ἀναφέρεται εἰς τὸν μαστόν· ἡ δὲ Ναγαβαλή καὶ ἡ Πούγγα ἀναφέρεται εἰς τὴν ἡδονήν.

Σιγχάλας, ἔμεινεν ἐκεῖ εἰς προσκύνησιν τοῦ Ἀγαστέα, τοῦ μονάζοντος ἐν τῷ ὄρει Ροχάνη· ἔνθεν ἔστειλε τὸν Γατοτκάσαν ¹ εἰς τὴν Λανκάν.

130. Ὁ δὲ Γατοτκάσας, μηδαμῶς ἀποδειλιάσας τοὺς Ῥάξας, ὑπέταξε τὸν βασιλέα Βιδησάναν ² διὰ τῆς πολεμικῆς αὐτοῦ ἀρετῆς, ἣ ὑπερέβαινε τὴν τοῦ Ῥάμα.
131. Τὸ δὲ ἐν τῇ Λανκᾷ τρικόρυπον ὄρος, τετρακόρυπον ἀπειργάσατο, στήσας ἐκεῖ τρόπαιον νικητικὸν εἰς ὄνομα τοῦ Ἰνδιστίρα.
132. Οἱ δὲ Ῥάξαι, οἱ στρατεύσαντες τῷ Γατοτκάσᾳ, ἔβρεχον εὐφημίαν ἐπὶ τοῦ ὄρους Σουβέλα ³, ὥςπερ τὰ ἀστραπηφόρα νέφη βροχὴν, ἐπὶ τῇ νίκῃ κατὰ τῶν ἐν τῇ Λανκᾷ.
133. Οὕτωςι οὖν φήμην λευκὴν κτησάμενος ὁ Σαχαδέβας, ἐπανέστρεψε μετ' αὐτοῦ τοῦ δυνατοῦ καὶ νικητικοῦ Γατοτκάσα.
134. Ὁ δὲ Νακούλας, οὗ τὰ κατορθώματα ὑμνοῦνται ὑπὸ τῶν βασιλέων τῆς γῆς, λαβὼν πολλὰ στρατεύματα, ἐπορεύθη κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος.
135. Τίνες δὲ βασιλεῖς τρέμοντες οὐκ ἐσαλεύοντο, ὡς δένδρα, ὧν αἱ φῆμαι ἀπέρρεον ὑπὸ τούτου, καθὼς τὰ ἄνθη ὑπὸ φυσῶντος ἀνέμου;
136. Ἡ γὰρ Λαξμὴ ⁴ τῶν ἐχθρῶν προσήρχετο μετὰ χαρᾶς καὶ ἀφοβίας τῷ Νακούλᾳ, τυφλῶν γινομένων ἐκ τῆς κόνιος τῶν στρατευμάτων αὐτοῦ, καὶ κωφῶν ἐκ τοῦ ἤχου τῶν σαλπίγγων καὶ τυμπάνων.

1. Γατοτκάσας, υἱὸς τοῦ Βήμα, ἐκ τῆς ἀδελφῆς τοῦ Τιτᾶνος Χιδάμβα.

2. Οὗτος ἦν ἀδελφὸς τοῦ Ῥαβάνα.

3. Ἡ Τρικούτα, τὸ ὄρος, λέγεται καὶ Σουβέλα.

4. Ἡ Λαξμὴ, ὡς γυνή· ἡ γὰρ γυνὴ πορεύεται ἀφόβως πρὸς τὸν ἐρώμενον, τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς τυφλοῦ ὄντος καὶ κωφοῦ.

137. Ἐπιθυμίαν δὲ προξενῶν τῇ καρδίᾳ τῶν εὐσφθάλμων γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν, ἐπέστη τῷ ὄρει Ροχιτάνα, τῷ ἐνδiciaιτήματι τοῦ Σκάνδα.
138. Καταβαλὼν δ' οὗτος, ὁ ἔχων φήμην λευκὴν ἐν παντὶ μέρει, τὴν ἐν πολέμοις ὄφρ' ἐν τῶν ὑπερφόρων ἐγκατοίκων τῆς Ροχिताκαπούρας,
139. Καὶ ἀνακλίνας τὸ ὄρος Κουλασάλαν τῇ κλίσει τῆς γῆς, ἐκ τοῦ θάρους τοῦ οἰκείου στρατοῦ, ἐπορεύθη εἰς τὴν Μαρουδέσσαν, ἔνθα οἰκοῦσι μεγάλοι Ξατραί.
140. Οἱ δὲ στρατιῶται αὐτοῦ ἀφῆκαν τὴν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς θλίψιν, τὴν ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, διὰ τῆς σκιᾶς τῶν δένδρων, τῶν περὶ τὴν μονὴν τοῦ Βασίστα, ἐν τῷ ὄρει Ἀρβούδα, καὶ διὰ τῶν ὀπωρῶν αὐτῶν.
141. Ἐνθα ἔπιε τὴν φήμην τῶν Ξατρῶν¹, τὴν μὴ ποθεῖσαν πρότερον, τῶν ἐξεληόντων ἐκ τῆς θυσίας τοῦ Βασίστα, καὶ νικησάντων τὸν Βησμητήτραν.
142. Ποταμοὶ δ' ἔρρεον ἐκ τῶν δακρύων τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν ἐν ἐκείνῳ τῷ ἀνδρὶ τόπῳ, ὑγρῷ γεγεννημένῳ ἐκ τῶν χυμῶν τῶν ἐλεφάντων τοῦ στρατοῦ, καὶ ἰλῶδει ἐκ τοῦ λύθρου τῶν θανατωθέντων ἡρώων.
143. Ἐνίκησε δὲ καὶ τοὺς Ξατρᾶς, τοὺς ἐν τῇ Σαῖρισσακᾷ καὶ Σιβῇ, καὶ Χαίμα, καὶ Τριγγάρτα, καὶ Ἀμβάστα, καὶ Μαλάββα, καὶ Πανσακαρδατάνα, καὶ Μαδεβάτα.
144. Οἱ δ' ἐν τῷ δάσει Πουσκάρᾳ οἰκοῦντες κατεκαύθησαν τῷ πυρὶ τούτου, οἱ ὑπέφερον καὶ τὸ μέγα πῦρ τοῦ δάσους, τὸ κατακαῖον ἐν ὥρᾳ θέρους.
145. Διατείχισμα δ' ἐγένετο ἡ θάλασσα τοῦ εἰς τὸ πρόσω ἵνα τῷ ἀπείρῳ τούτου στρατεύματι, τῷ πορευομένῳ εἰς τὸ καθυποτάξαι τὸν κόσμον.

1. Τουτέστιν ἐνίκησε.

146. Θλιβομένη δὲ ἡ θάλασσα τῷ πυρὶ τούτου, τῷ καίοντι τοὺς ἐν τῇ ἀκτῇ βασιλεῖς, ἐνόμισεν, ὡς τὸ πῦρ τὸ θαλάσσιον εἰς παντελῇ ὄλεθρον ἐξήφθη, ἐξελθόν.
147. Οἱ δὲ στρατιῶται, μεθυσιέντες οἶνω τῆς Τάλας, καὶ ἐκμανέντες, ἔτρεχον ἐπὶ τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης εἰς μάχην, βλέποντες τὰς ἐν ὕδασι σκιὰς ἑαυτῶν, καὶ νομίζοντες πολεμίους.
148. Ἐξερίζωσε δὲ πάντας τοὺς βασιλεῖς, τοὺς παρὰ τῇ ὄχθῃ τῆς Σαραβατῆς, ὡς οἱ μεμνηνότες ἐλέφαντες τὰ δένδρα.
149. Καὶ τῶν μὲν ἐν τοῖς ὄρεσι βασιλέων τὸ ὑπερήφανον ἐταπείνωσε, τὴν δὲ Σουσάν, πόλιν τοῦ Πανσανιδεσσίτα, κατέστρεψε, τοὺς δ' ἐν τῇ Οὐτταραγεοτίσσα κατετρόπωσε, τὸν δὲ βασιλέα τῆς Ἀμαραπερπάτας ταπεινόφρονα ἀπέδειξε, τὸν δὲ βασιλέα τῆς Σεδικατᾶς κατεπίεσε, τοὺς δὲ ἐν Ῥαματᾶ ἀναστάτους ἐποίησε.
150. Διακόψας δὲ τὴν δύναμιν τῶν βραχιόνων τοῦ βασιλέως Χαραχούνας, καὶ ἀγιασθεὶς τὸ σῶμα τῇ προσκυνήσει πάντων τῶν ἁγίων τόπων τῶν ἐν τῇ Πραβᾶσα χώρᾳ, ἔτερψε κατὰ τὴν καρδίαν τῇ ἀγάπῃ καὶ τὸν βασιλέα τῆς Δοαραβατῆς Κρισνᾶν, τὸν λίαν πολιτικόν, καὶ τὸν ἐκ μητρὸς θεῖον Σαλέαν, τὸν βασιλέα τῆς Μάδρας.
151. Καταστρέψας δὲ τοὺς ἐν τοῖς δυτικοῖς ὄρεσι πάντας βαρβάρους, δοὺς πτωχείαν τῷ βασιλεῖ τῆς Παλλάδας, γενόμενός τε ὀλέτωρ τοῦ βασιλέως τῆς Βαρβάρας χώρας, καὶ πάντα τὰ μέρη τῆς δύσεως ὑποτάξας, ἔστησε τρόπαιον ἐν τῇ δύσει, κατὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ ὠκεανοῦ, ὡς ὄρος ἑῶν, ὅθεν ἀνατέλλει ἡ θερμότης αὐτοῦ καὶ ἡ φήμη¹, ὡς ὁ ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη.
152. Οὕτω μὲν οὖν ὁ Ἰνδιστίρας, ἐπιθυμῶν ποιῆσαι θυ-

1. Ἡ μὲν θερμότης ὡς ὁ ἥλιος, ἡ δὲ φήμη, ὡς ἡ Σελήνη.

σίαν, ὑποτάξας πᾶσαν χώραν, ὡς ἔδει, διὰ τῶν τεσσάρων λαμπρῶν καὶ τροπαιούχων ἀδελφῶν αὐτοῦ, κύριος ἐγένετο τῆς γῆς ἀπάσης, ἥ ἐγένετο λευκὴ ὑπὸ τοῦ διασπαρμένου κλέους, ὡς ὑπὸ Σανδάνου.

153. Ὁ δὲ Βήμας, ὁ Ἀρζούνας, ὁ Σαχαδέβας, καὶ ὁ Νακούλας, ἀναστρέψαντες, ἀφοῦ ὑπέταξαν τὴν οἰκουμένην, καὶ προσκυνήσαντες τὸν Ἰνδιστίραν, ἕστησαν σωροὺς χρυσοῦ πρὸ αὐτοῦ ἔξω τῆς πόλεως, ὡς ὄρη νίκης ἀγαθῆς κατὰ πάντων τῶν μερῶν τῆς γῆς.

154. Ἀφανίσας δὴ οὗτος ὁ ἥρως πάντα τὰ λευκὰ (ἀργυρᾶ) σκιάδια τῶν βασιλέων τῆς γῆς, ἔχων αὐτὸς ἐν μόνον χρυσοῦν ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, ἐλάμπρυνε τὴν γῆν, ὡς ἡμέρα, λάμποντα ἔχουσα τὸν Ἥλιον, καὶ ἀφανίσασα τοὺς ἀστέρας.

Τέλος τοῦ Δευτέρου Κεφαλαίου,

τοῦ Δευτέρου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν βασιλικὴν θυσίαν.

1. Ὁ Βεάσας, ὁ ὢν ὡς γαλακτικὴ θάλασσα τῆς γνώσεως, ἔστω εἰς κάθαρσιν παντὸς πράγματος, οὗ μιᾶ ῥανίδι, ἥ ἐστίν ἡ Μαχαβαράτα, τὸ πῦρ τῶν παθῶν ἀποσβέννυται.
2. Ὁ μὲν οὖν Ἰνδιστίρας, ποιήσας νίκην, καὶ ὑποτάξας τὰ τέσσαρα μέρη τῆς γῆς διὰ τῶν ἀδελφῶν ἑαυτοῦ, ἐποίει παρασκευὴν τῆς θυσίας, εἰς τρυφὴν τῶν θεῶν.

3. Ὅτε δ' ἐπέστη ὁ καιρὸς τῆς θυσίας, τότε παρέστη καὶ ὁ Κρισᾶς τῷ βασιλεῖ Ἰνδιστίρα, ὁ ὢν εἰδήμων τῶν περὶ τὴν θυσίαν.
4. Εἰσβιβάσας δ' ὁ Ἰνδιστίρας τὸν Κρισᾶν ἐν τῷ λαμπρῷ βουλευτηρίῳ, ὃς ἐπελάθετο τῆς ἐν τῇ γαλακτικῇ θαλάσῃ διατριβῆς ¹, καὶ τιμήσας αὐτὸν τὸν τιμητὸν παντὶ τῷ κόσμῳ, εἶπεν, ἡνωμένας ἔχων τὰς παλάμας·
5. « Ἐγὼ τοῦτον τὸν ἀνίκητον κόσμον ἐνίκησα διὰ τῆς σῆς »
» χάριτος, καθὼς ὁ Ἀρούνας διασκεδάζει τὸ ἀπανταχοῦ
» σκοτός, καὶ περ χωλὸς ὢν, διὰ τῆς πρὸς τὸν Ἥλιον
» θεραπείας.
6. « Ἡ μενούνη νίκη ἐγένετο· οἱ δὲ μεγάλοι σωροὶ τοῦ χρυσοῦ,
» ὃ φαίνεται ὡς ἡ συληθεῖσα ἐσιν ἐν πολέμῳ ἀγλαΐα τῶν
» πολεμίων βασιλέων, οὐκ εἰσὶ χωρητοὶ ἐν τῷ ἐμῷ οἴκῳ ².
7. « Ἐμοῦ πεισθέντος τῇ προσταγῇ σου, νικηθεῖσα, ἦλθεν εἰς
» τὸν ἐμὸν οἶκον ἡ λαμπρότης τῶν ἐνδόξων βασιλέων,
» τουτέστι τὰ πολύτιμα αὐτῶν πράγματα.
8. « Οἱ δὲ βασιλεῖς προσήνεγκαν ἐμοὶ δῶρα, ἐλέφαντας
» ἀπαρμιλλοὺς, οἱ ὄντες, ὡς ὄρη μεγάλα, καὶ καλλίνικοι,
» νίκης αἵτιοι ἐγένοντο κατὰ πάντων τῶν μερῶν τῆς γῆς.
9. « Ὅσοι δ' ἵπποι ὅμοιοί εἰσιν ἐν πολέμῳ τῇ καρδίᾳ τῶν
» ἀναβατῶν ³, τούτους, ὡς ἔδει, ἔδωκαν ἐμοὶ οἱ βασιλεῖς,
» ἐκ καρδίας σεβόμενοι τὸν πόδα μου.
10. « Ταῦτα δὲ τὰ ἄπειρα καὶ ἀναρίθμητα χρήματα ἐκ τῆς
» κατὰ τῶν βασιλέων νίκης, ὧ ἐυεργετικῆ, κτητὰ ἐγένοντο
» τῇ σῇ χάριτι.
11. « Nūn δ' εἰπὲ, ὧ γινῶστα τοῦ καιροῦ, ὅ,τι μὲ δεῖ ποιῆσαι

1. Λευκότερον ἦν καὶ τῆς γαλακτικῆς θαλάσσης.

2. Τοσοῦτον ὀηλ. πολλοὶ εἰσιν, ὥστε ἀχώρητοί εἰσιν ἐν τῷ ἐμῷ οἴκῳ.

3. Τουτέστι γενναῖοι.

» ἐν τῇ θυσίᾳ· σὺ γάρ μοι φίλος εἶ κατὰ τὰς ἀγαθὰς
» συμβουλάς, καὶ διδάσκαλος καλῆς διδασκαλίας.

12. « Ἐμοὶ μὲν πολλαὶ θυσίαι ἀεὶ ἐκτελοῦνται ἐκ τῆς σῆς
» θέας ¹. ἐπιθυμία δ' ὅμως ἔστι ταύτης, ἕνεκα τῆς προστα-
» γῆς τοῦμοῦ πατρός· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αὕτη ἐκτελεσθή-
» σεται διὰ τῆς σῆς ἐπικουρίας.

13. « Πρόσταξον οὖν εὐθέως, ἵνα ἐκτελέσω ἐγὼ τὴν θυσίαν
» μετὰ τῆς σῆς βοηθείας, ἣ τέλεσον σὺ αὐτήν· ἐγὼ δ' αὖ-
» τὸς ὑπουργήσω εἰς ὅ, τι εἴπῃς. »

14. Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ βασιλέως Ἰνδιστίρα, ἀπεκρίνατο
ὁρθῶς ὁ Κρισνᾶς, οὗ οἱ ὀδόντες ἐκφαίνόμενοι, χαρὰν δι-
δόασιν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ κόσμου, καθὼς ἡ Σελήνη τοῖς
ἀνθοῦσιν ἐν νυκτὶ λωτοῖς·

15. « Σὺ, ὦ ἀγαθὲ, τέλεσον τὴν θυσίαν· οὐδεμία γὰρ δια-
» φορὰ ἐστίν ἐν τῇ ἐμῇ ἢ σῇ ἐκτελέσει, καθὼς οὐδεμία
» διαφορὰ φαίνεται τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς λαμπρότητος αὐτοῦ
» ἐν τῇ ἀνοίξει τοῦ λωτοῦ.

16. « Εἰ καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἐνίκησαν πάντα τὰ μέρη τῆς γῆς
» ὑπὲρ τῆς σῆς θυσίας, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ αὐτός εἰμι ὁμοιο-
» γνώμων αὐτοῖς· ὅστις δὲ βασιλεὺς οὐχ ὑπηρετήσει σοι
» ἐν τῇ θυσίᾳ, τοῦτον ἡμεῖς οἱ πέντε ἀφανίσωμεν. »

17. Οὕτως εἰρηκότος τοῦ Κρισνᾶ, ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας, οὗ τῇ
προσταγῇ ὑπετάγησαν οἱ βασιλεῖς, ἐκάλεσε διὰ μὲν τοῦ ἱε-
ρουργοῦ Δαουμέα τοὺς Βραχμᾶνας, διὰ δὲ τῶν ἀδελφῶν τοὺς
βασιλεῖς.

18. Τῇ δὲ συμβουλῇ τοῦ Βήσμα καὶ τῶν λοιπῶν οἰκείων, ὁ
Ἰνδιστίρας ἤρξατο ποιῆσαι τὴν θυσίαν, καὶ ἐπλήρωσε τὴν
ὀγδόην μορφήν τοῦ ὀκταμόρφου Σίβα ².

1. Δηλ. σὲ μόνον βλέπων, πολλῶν θυσιῶν καρπὸν ἀπολαμβάνω.

2. Ὁκτάμορφος λέγεται ὁ Σίβας, τὰ πέντε στοιχεῖα, ὁ Ἥλιος καὶ ἡ

19. Προσέταξε δ' ἔπειτα τοῖς βασιλεῦσιν ὅτι ἦν πρακτέον ἐν τῇ θυσίᾳ, εἰς ἣν παρεσκευάσθησαν ἅπαντα τὰ πρόσφορα ὑπὸ τῶν Βραχμάνων καὶ τοῦ Σαχαδέβα, τῇ προσταγῇ τοῦ Δαουμέα.
20. Καὶ ὁ μὲν νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Δουριοδάνα, Δουσσα-σάνας, ἐπιστάτης ἦν τῆς παρασκευῆς τῶν θρωμάτων· ὁ δὲ υἱὸς τῆς Κριπῆς, Ἀσβατάμας, εἶχε τὴν ἐπιστασίαν τῆς διανομῆς τῶν πρὸς τοὺς Βραχμᾶνας δωρημάτων.
21. Ὁ δὲ πολιτικὸς Σανζαίας ἦν ποιῶν τὰς προσηκούσας τιμὰς τοῖς βασιλεῦσι πᾶσι· τῷ δὲ Βήσμη καὶ Δρόνα ἦν ἡ φροντίς καὶ ἡ ἐπιστασία τῶν προσηκόντων τῇ θυσίᾳ.
22. Ὁ δὲ δεξιὸς Κριπᾶς ἦν ἐπὶ τῶν πρὸς τὸν λαὸν δωρημάτων· ὁ δὲ Βιδούρας ἐθεώρει τὰ νόμιμα· ὁ δὲ βασιλεὺς Δουριοδάνας εἶχε τὴν ἐπιστασίαν τοῦ λαμβάνειν τὰ προσφερόμενα δῶρα παρὰ πάντων τῶν βασιλέων.
23. Ὁ δὲ Βεάσας, ὁ τιμώμενος ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις, ἔλαβε τὸ ὄνομα τοῦ Βραχμᾶ ἐν τῇ θυσίᾳ, ἥ ἡγλαΐζετο τῇ παρουσίᾳ τῶν ὁσίων Βραχμάνων, τοῦτε Ναράδα καὶ ἄλλων, καὶ τῶν βασιλέων, τοῦτε Κρισνᾶ καὶ ἄλλων ¹.
24. Παρεγένετο δ' ἔπειτα σὺν τοῖς βασιλεῦσιν ὁ Ἰνδιστίρας, ὁ θύων εἰς τὸ θυσιαστήριον, τὸ εὐτρεπισθὲν ὑπὸ τῶν Βραχμάνων, ὡς ἦν πρέπον.
25. Καὶ ἡ εἰς τρεῖς ῥύακας διαιρουμένη Γαγγὰ, καὶ καθαίρουσα τοὺς τρεῖς κόσμους, παρεγένετο εἰς ἐκεῖνο τὸ θυσια-

Σελήνη, καὶ ὁ θύων. Ὁ θύων οὐδενὶ κλίνει τὴν κεφαλὴν ἐνόσω τελεῖται ἡ θυσία, καὶ σεβαστός ἐστι παρὰ πᾶσι, καὶ θεοειδὴς κρίνεται.

4. Τεσσαρὲς εἰσι κυρίως οἱ ἱεουργοὶ περὶ τὴν θυσίαν· ὁ μὲν, ὃς λέγεται Βραχμᾶς, θεωρός ἐστι καὶ ἐπιστάτης τῶν τελουμένων· ὁ δὲ καλεῖ τοὺς θεούς· ὁ δὲ χέει εἰς τὸ πῦρ τὰ θύματα· ὁ δὲ ἄδει τὴν Βέδαν, καὶ ὑμνεῖ τοὺς θεούς.

στήριον, εἰς κάθαρσιν ἑαυτῆς, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῆς φωνῆς, τῆς ἐκ τῶν στομάτων τῶν Βραχμάνων, τῶν ἀδόντων τὰς τρεῖς Βέδας.

26. Οἱ μὲν οὖν Βραχμᾶνες, οἱ καθαρὰν ἔχοντες καρδίαν καὶ δύναμιν μεγάλην, ἐπικαλεσάμενοι τοὺς θεοὺς, ἔθουον πολλὰ θύματα, ἀγνὰ γενόμενα ταῖς ἐπωδαῖς.
27. Τὸ δὲ πῦρ, τὸ ἐλευθερωθὲν τοῦ πάθους ἐκ τῆς ποθείσης ὕλης τοῦ δάσους Κανδάβα, διὰ τῆς ἀρωγῆς τοῦ Ἀρζούνα, ἔπινε πολὺ χεόμενον βούτυρον, εἰς εὐτροφίαν τοῦ ἑαυτοῦ σώματος.
28. Οἱ δ' ἐπικληθέντες θεοὶ, ἐλέποντες τὸ εἰς τὸ πῦρ χεόμενον, ἔπινον αὐτὸ ἀφειδῶς καὶ ἀκορέστως, εἰσβαλλόμενον ἀφανῶς εἰς τὸ στόμα αὐτῶν.
29. Εὐθέως δ' ἐδέχοντο οἱ θεοὶ τὸ εἰς τὸ πῦρ χεόμενον, ἐλεπόμενον ὑπὸ τῶν ἀκοιμήτων αὐτῶν ὀφθαλμῶν, καὶ περ καπνοῦ πυκνοῦ ἀνερχομένου.
30. Ἀμβροσία τις ἐκεῖ ἀσύγκριτος ἐπίνετο ὑπὸ τριάκοντα τριῶν Κοτίων θεῶν, μὴ ἐπιθυμούντων ὅλως τῆς ἀμβροσίας τοῦ οὐρανοῦ, μήτε τῆς ἀμβροσίας τῆς Σελήνης, μήτε τῶν χειλέων τῶν Ἀψαρῶν.
31. Ἡ δ' ἀγλαΐα τοῦ οὐρανοῦ ἀμυρὰ ἐφαίνετο ἐκ τοῦ τῆς θυσίας καπνοῦ, ἐπειδὴ ἦν διεζευγμένη τοῦ Ἰνδρα¹, κατερχομένου καθ' ἐκάστην εἰς εὐωχίαν.
32. Τὰ δὲ ἐρώματα ἐβιβρώσκοντο ὑπὸ τῶν Βραχμάνων, ἀποδιωχθέντων τῶν ἐλαχίστων τῷ γένει ὑπὸ τοῦ Δαουμέα, καθὼς ἡ ἀμβροσία ἐπίνετο ἡδέως ὑπὸ τῶν θεῶν, ἀποδιωχθέντων τῶν δαιμόνων ὑπὸ τοῦ Βισνοῦ.
33. Ἐπειδὴ γὰρ κόρος ἐπαρκῆς οὐκ ἐγένετο τοῖς θεοῖς,

1. Ὡς ἡ γυνὴ ἀκόσμητος μένει, καὶ ῥυπαρὰ φέρει ἄμφια, διαζευχθεῖσα τοῦ ἀνδρός.

ἐσθίουσι δι' ἐνὸς στόματος, τοῦ πυρὸς, διὰ τοῦτο καὶ
βρώματα κατεσκευάσθησαν εἰς τὸ βρωθῆναι ὑπὸ τῶν
Βραχμάνων ¹.

34. Ὁ δὲ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας, ὁ ἀγαθοποιὸς τοῖς τρισὶ κόσ-
μοις καὶ ἀρίστους ἔχων συνέδρους, ἀπολουσάμενος μετὰ
τὴν θυσίαν, ἤρξατο δωρεῖσθαι δωρήματα.

35. Δωρεάς δ' ἐτίθετο ἐν ταῖς χερσὶ τῶν Βραχμάνων ἐπὶ
σκοπῷ τοῦ ξηρὰν ποιῆσαι τὴν θάλασσαν, ἵν' ἀνακαλυφθῶσι
τὰ ἐν αὐτῇ πολύτιμα πράγματα ², καὶ ἵν' αὐξηθῇ ἡ ἀρώ-
σιμος γῆ, ἡ πρόξενος τῶν δωρεῶν ³.

36. Δένδρα δὲ πάνδωρα ἐπὶ γῆς οὐκ ἔφυσαν, καὶ περ ποτι-
ζομένης τῇ ὕδατι τῆς δωρεᾶς τοῦ Ἰνδιστίρα, διότι ἐνε-
νόουν, ὡς οὐδὲν ὄφελός εἰσι, τοῦ βασιλέως ὄντος φιλο-
δώρου καὶ πολυπλούτου.

37. Τὰ δ' ὄρη, τὰ ἐπέχοντα γῆν πολλήν, θλίψιν παρεῖχον τῇ
καρδίᾳ τούτου ⁴, ἔχοντος τὴν γῆν ἐν τῇ ἐκυτοῦ χειρὶ,
εἰς τὸ δοῦναι αὐτὴν τοῖς Βραχμᾶσι.

38. Ἐπειδὴ δὲ παρὰ τούτου ἐδόθη πολλοῖς Βραχμᾶσι γῆ
μετὰ πολλοῦ πλούτου, διὰ τοῦτο αὕτη ἡ γῆ πάντως γε
ἔλαβεν ἐν κόσμῳ νέον ὄνομα, Βασουματή ⁵.

39. Ἦν δὲ γῆν ὀλίγην ἐχαρίσατο τοῖς βασιλεῦσιν, ἐναπολει-
φθεῖσαν ἐκ τῶν πρὸς τοὺς Βραχμᾶνας ἐν τῇ θυσίᾳ δω-
ρεῶν, ταύτην οἱ βασιλεῖς ἐδέξαντο, ὡς πολλήν, κλίναντες
τὰς κεφαλὰς.

1. Οἱ γὰρ θεοὶ ἐσθίουσι καὶ διὰ τοῦ πυρὸς, καὶ διὰ τοῦ στόματος τῶν
Βραχμάνων.

2. Ὁ τοῦ δωρεῖται ὁ ἄνθρωπος, διὰ τι τέλος τοῦτο δωρεῖται· οὗτος
δ' ἐδωρεῖτο εἰς τὸ ποιῆσαι ξηρὰν τὴν θάλασσαν.

3. Φόρον γὰρ λαμβάνων ἐκ γῆς ὁ βασιλεὺς, δωρεῖται τοῖς Βραχμᾶσι.

4. Τουτέστιν ἐλυπεῖτο ὅτι ἅπανα ἡ γῆ οὐκ ἦν ἀρώσιμος.

5. Βασουματή ἐτυμολογεῖται παρὰ τὸ ἔχειν πλοῦτον.

40. Τὸν δὲ πλοῦτον, ὃν οἱ βασιλεῖς ἐξ ἀρχῆς ἐφύλαττον, ὡς τὴν ψυχὴν ἐαυτῶν, προσήνεγκαν τῷ Ἰνδιστίρα ἄσμενοι, ὃν λαβὼν οὗτος μετὰ πολλῆς τιμῆς, ἐδωρεῖτο ἀφειδῶς αὐτὸν τοῖς αἰτούσιν.
41. Ὃν δὲ πλοῦτον ἐδωρεῖτο ἕκαστος τῶν βασιλέων ἐριστικῶς, ἵνα τελεσθεῖν ἡ θυσία διὰ τῆς προσφορᾶς αὐτοῦ μόνου, οὗτος ἐδίδοτο ἐνὶ μόνῳ αἰτοῦντι, παρ' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως Ἰνδιστίρα.
42. Ὅ,τι δοῦναι ἔφεσις ἦν τούτῳ, τοῦτο οὐδαμῶς ἦν οὐδ' ἐν τῷ νοῖ τῶν αἰτούντων ¹. καὶ ὅ,τι ἦν ἐν τῷ νοῖ, τοῦτο οὐκ ἦν ἐν τῇ γλώττῃ ². ἡ δὲ δωρεὰ ὑπερεῖχε πασῶν τῶν ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις.
43. Οὗτος ἔλεγε τοῖς ὑπηρέταις, «Ὅ,τι αἰτήσῃ ὁ αἰτῶν, τοῦτο » διδώσθω αὐτῷ ταχέως,» καὶ οὐκ ἔλεγε, «Φέρε χρυσίον,» ἵνα μὴ φανεῖν τῇ θραδυτῇτι, ὅτι οὐ εὐόλεπται δοῦναι.
44. Ὑπὸ τίνος αὕτη ἡ φιλονεικία διαλυθεῖν, τοῦ μὲν αἰτοῦντος θέλοντος λαμβάνειν, ὅσου ἔχρῃζε, τοῦ δὲ Ἰνδιστίρα διδόντος πλέον τῆς ἐκείνου χρείας; καὶ τοῦ μὲν λέγοντος, «Ἐγὼ οὐ λαμβάνω,» τοῦ δὲ «Ἐγὼ δίδωμι,»;
45. Ὁ δὲ Χαρῆς τότε, βουλόμενος κυκῆσαι τὴν θάλασσαν, εἰς τὸ πολλαπλασιάσαι τὰ πολύτιμα πράγματα, τὰ διδόμενα παρὰ τοῦ Ἰνδιστίρα, ἐλυπεῖτο, ὅτι οὐκ ἔχει συνέριθον τὸν Βαλὴν ³, ὃν ἔρριψεν εἰς τὰ καταχθόνια ⁴.
46. Τούτου διδόντος ἀδάμαντας, καὶ ἄλλας πολυτίμους λίθους, ὁ μὲν ἀδάμας τοῦ οἴκου ⁵ ἔτρεμεν, ὁ δὲ τῆς ἡμέ-

1. Δηλ. πλέον τοῦ προσδοκωμένου ἐχαρίζετο.

2. Δηλ. πρὶν τοῦ αἰτῆσαι ἐλάμβανον.

3. Δαίμων ἦν οὗτος.

4. Τὸ κείμενον λέγει αὐτολεξεῖ εἰς τὴν ὁπῆν, δηλ. εἰς τὰ καταχθόνια.

5. Ἀδάμας τοῦ οἴκου λέγεται ὁ λύχνος· ἀδάμας τῆς ἡμέρας λέγεται ὁ ἥλιος· ἀδάμας τῆς νυκτὸς, ἡ Σελήνη.

ρας ἐξεκαίετο, ὁ δὲ ἀδάμας τῆς νυκτὸς μέλας τὴν καρδίαν ἐγίνετο, φοβούμενοι μήπως καὶ οὗτοι δοθεῖεν.

47. Τοσοῦτον δ' ὑπερχειλῇ ἐποίει τὸν δίσκον ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ καὶ ἄλλοις πολυτίμοις πράγμασιν, ὥστε ἐπλήρου καὶ τὴν γῆν λάμψεως, καθὼς ὁ ἥλιος ἀνατέλλων περὶ τὴν ἥω.
48. Τοὺς δὲ πτωχοὺς οὕτω πλουσίους ἀπέδειξεν ἐν ἀπάσῃ τῇ γῇ, ὥστε μίαν καὶ τὴν αὐτὴν στάσιν ἅπασιν ἐποίησε, καθὼς τὸ νέφος βρέχον, ἴσα ποιεῖ τὰ βαθέα καὶ ὑπερανέστηκότα μέρη τῆς γῆς.
49. Ἡ δὲ γῆ, ἣ ἔχουσα χοῦν ἐν γαστρὶ, ἐγένετο δεκτικὴ πολυτίμων λίθων, δοθέντων ἀφειδῶς παρὰ τοῦ Ἰνδιστίρα τοῖς αἰτοῦσι, καὶ ἐναποτεθέντων ὑπ' αὐτῶν τῇ γῇ, εἰς τὸ διαμένειν μέχρι συντελείας τοῦ αἰῶνος.
50. Τοσοῦτον δὲ πολὺν πλοῦτον ἐδίδω ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας, ὥστε τοὺς μὲν ἐν οὐρανῷ αἰτοῦντας καλεῖν Ἰνδιστίραν τὸ πάνδωρον δένδρον, τοὺς δὲ ὑπὸ γῆν καλεῖν Ἰνδιστίραν τὸν Βαλὴν.
51. Ἡ γῆ, ἣ ὑποκεκρυμμένον ἔχει τὸν Βαλὴν, τὸν ποιήσαντα μεγάλην θυσίαν, ἐδείκνυε τότε διὰ τοῦ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ στύλου, ὡς διὰ δακτύλου, ὡς οὗτος μόνος ὁ Ἰνδιστίρας θυσίαν πολυτελεῇ τελεῖ.
52. Ἐρωτήσαντι δὲ τῷ Ἰνδιστίρᾳ, τίς τῶν συνέδρων εἴη ἄξιος πρώτης τιμῆς ἐν τῇ τελετῇ τῆς θυσίας, ἀπεκρίνατο μετὰ χαρᾶς ὁ Βήσμας.
53. « Καίτοι γινώσκεις ἄξιον τιμῆς τὸν Κρισναῖν, τὸν σεβαστὸν παντὶ τῷ κόσμῳ, καὶ ὑμνούμενον ὑπὸ τῶν θεῶν, « ἐρωτᾷς ὅμως ἐμέ· οὕτω δὲ ποιῶν, τιμὴν ἀπονέμεις ἐμοί, ὡς γεραιτέρῳ.
54. « Οὐ τῶν ποδῶν τὸ ἀπόνιτρον, τουτέστι τὴν Γαγγάν, « ἔθετο ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὁ Σίβας, ὁ ὀλέτωρ τῶν τριῶν χά-

» σμων, τοῦτον τὸν ἀρχαῖον ἄρρενα καὶ ἔφορον τῆς θυσίας,
» τίμησον εὐθέως. »

55. Οὕτως ἐκδηλώσαντος τοῦ Βήσμα, ὅπερ ἦν ἐν τῷ νοὶ τοῦ
Ἰνδιστίρα, θαυμάσας λίαν ὁ Ἰνδιστίρας, ἔδωκεν εὐθέως
πρώτην τιμὴν τῷ Κρισναῷ ¹.

56. Ὁ δ' ἐν τῇ θυσίᾳ βασιλεὺς Σισσουπάλας, μὴ φέρων ταύ-
την τὴν πρὸς τὸν Κρισναῶν τιμὴν, ἔδειξε πραγματικῶς
τὸν θυμὸν, σχῶν ὄμματα ἐρυθρὰ καὶ φοβερά.

57. Καὶ, « ὦ βασιλεῦ, ἔφη, διὰ τί ὁ Κρισναῶς ἐτιμήθη ὑπὸ σοῦ,
» ὅς οὐκ ἔχει οὐδὲ γε ἐν τῶν προτερημάτων, ὅσα ἔνεισι
» τοῦτοις τοῖς παροῦσι, τῷ τε Δρουπάδᾳ, καὶ Ἀγαστέᾳ,
» καὶ Βεάσᾳ, καὶ ἄλλοις γέρουσι καὶ σεβασμίοις θυηπόλοις ;

58. « Εἰ δέ σοι οὗτος τιμητέος ἦν, διὰ τί καλέσας ἡμᾶς
» κατεφρόνησας ; Πόθεν σοι τοῦτο τὸ ὄνομα, υἱὸς τοῦ
» Δάρμα ² ; τὸ ὄνομα τοῦτο λίαν ἡτιμάσθη σοι. »

59. Τοιαῦτα εἰπὼν, ἀνέστη σὺν πολλοῖς βασιλεῦσι, βουλό-
μενος ἀναχωρῆσαι· ἐπισχεθεῖς δ' ὅμως ὑπὸ τοῦ Ἰνδιστί-
ρα, καὶ καταπεισθεῖς λόγοις μελιχίοις, ἔφη θυμωδῶς·

60. « Ἐπειδὴ τῷ ἄ παιδι, οὐκ ἔστι τιμὴ καὶ δόξα ³, διὰ τοῦ-
» το ὁ ἄτιμος καὶ ἄδοξος ⁴ υἱὸς τῆς Γαγγῆς ἔδωκε τοι-
» αὐτὴν συμβουλὴν, εἰς τιμὴν τοῦ Κρισναῶ, ἵν' ἀφέλοι τὴν
» σὴν εὐδοξίαν ⁵.

61. « Ὁ Κρισναῶς, ὅς μεγαλοφρονεῖ, ὅτι μεγάλα κατώρθωσεν,
» ἐπειδὴ ἐδάμασσε ταῦρον καὶ ἵππον, καὶ διέβρῃξεν ἅμα-

1. Ἐχρυσεν αὐτὸν καὶ ἔθετο στέφανον ἐξ ἀνθίων περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ.

2. Δάρμας λέγεται ὁ νόμος.

3. Ἐπίτευξις τοῦ οὐρανοῦ.

4. Ὁ ἀνάξιος τῆς ἐπιτεύξεως τοῦ οὐρανοῦ.

5. Τὴν ἐπίτευξιν τοῦ οὐρανοῦ. Λέγεται ἐν τῇ Βέδα καὶ ἐν τῷ νόμῳ, ὅς ὁ ἄπαις οὐ τυγχάνει τοῦ οὐρανοῦ.

- » ξαν, καὶ ἀνεΐλεν ὄφιν, ἐτιμήθη ὑπὸ σοῦ εἰς καταφρόνησιν
 » τοσούτων θαυμαστῶν βασιλέων ¹. Ἐπικατάρατον τοιοῦ-
 » τον ἔργον ! »
62. « Ἀξίως ἐτιμήθη ὑπὸ σοῦ οὗτος, τὸ νέον φυτὸν τῆς ἀρε-
 » τῆς ², ἐν τοιαύτῃ μεγάλῃ τελετῇ θυσίας, ὃς ἐφόνευσε
 » τὴν γυναῖκα Πουτανήν !
63. « Πρεπόντως τιμητέος σοι ἐστὶν οὗτος, ὃς ἔδωκε τοιαύ-
 » την καλὴν βουλήν, φονεῦσαι ἀπάτη τὸν Ζαχρασάνδαν· τοι-
 » οῦτου δὲ μεγάλου ἀμπλακήματος καὶ σὺ μέτοχος εἶ. »
64. Οὕτως εἰρηκότος τοῦ Σισσουπάλα θυμῷ, ἀναστάντα τὸν
 Βήμαν εἰς τὸ φονεῦσαι αὐτόν, ἐπισχὼν ὁ Κρισνᾶς εὐθὺς
 καὶ χειρὶ, καὶ στήθει, καὶ λόγοις πράξις, ἔρη αὐτῷ εἰς
 ἡρεμίαν·
65. « Πρώτερον τούτου γεννηθέντος ἐν κόσμῳ τριοφθάλμου,
 » τετράχειρος, καὶ ὀνοφώνου, φωνὴ ἐγένετο ἐξ οὐρανοῦ,
 » ἀπαλλάκτικὴ τοῦ φόβου τῇ μητρὶ καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ,
 » φοβηθεῖσι, τοιαύτη·
66. « Οὗτος ὁ παῖς νικητὴς ἔσται τοῦ κόσμου· ἀποκτενεῖ
 » δ' αὐτόν ἐκεῖνος, οὗ ἐν ἀγκάλῃ, ὅταν βασταχθῇ, καὶ ὁ
 » περιττὸς ὀφθαλμὸς, καὶ αἱ περιτταὶ χεῖρες ἐκρυήσονται. »
67. « Τούτων ἀκούσασα ἡ μήτηρ αὐτοῦ, τίνος ἐν ἀγκάλαις οὐκ
 » ἔθετο αὐτόν ; Ἐλθὼν δ' οὗτος εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ Κρις-
 » νᾶ, ὡς ὁ Ἥλιος εἰς τὸ δυτικὸν ὄρος ³, ἐγένετο ἅπο
 » τοῦ περιττοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τῶν περιττῶν χειρῶν.

1. Οὗ θαυμαστὸν καὶ μέγα κατόρθωμα δηλονότι ἐτέλεσεν, εἰ ἀνεΐλε ταῦρον καὶ ἵππον καὶ ὄφιν· τοῦναντίον δὲ μεμπτὸν καὶ μικροπρεπές. Λέγουσιν ὡς ἀνεΐλε δῶν δαίμονας, ὧν ὁ μὲν εἶχε μορφὴν ταύρου, ὁ δὲ ἵππου· μεμπτὸν δὲ τὸ ἀναιρεῖν ταῦρον καὶ ἵππον καὶ ὄφιν.

2. Εἰρωνία.

3. Καθὼς ὁ Ἥλιος ὅταν δύσῃ, καὶ ὁ δίσκος αὐτοῦ, ὃς ἐστὶν ὡς ὀφθαλμὸς, καὶ αἱ ἀκτῖνες, αἵ εἰσιν ὡς χεῖρες ἐκτεταμέναι, ἀφανίζονται.

68. « Ἡ δ' ἔφη τῷ Κρισνᾶ, τῷ υἱῷ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς· « Μὴ
 « θανατώσης αὐτὸν, καὶ πταίσῃ σοι.» Τότε ὁ Κρισνᾶς
 « ἔδωκεν ὑπόσχεσιν ἀσφαλῆ, ὡς οὐ θανατώσει αὐτὸν, ἕως
 « οὗ ἑκατοντάκις πταίσῃ.
69. « Μὴ τοίνυν θανατώσης αὐτὸν ἡδὴ, ὦ Βήμα, τὸν ζήσοντα
 « ἕως ἂν ἑκατοντάκις πταίσῃ, καὶ σφάγιον γεννησόμενον
 « τῷ Βισνοῦ.» Ὁ μὲν οὖν Βήμας τούτων ἀκούσας, ἡσυ-
 χίαν ἔσχεν· ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Σέδης, Σισσουπάλας,
 ἔφη θυμῷ.
70. « Ὡ ἐλάχιστε Βήμα, οὗ οἱ μεγάλοι καὶ ἑνδοξοὶ βασιλεῖς
 « καταφρονοῦσιν, ὡς μὴδὲν ἔχοντος προτέρημα, τοῦτον
 « τὸν Κρισνᾶν σὺ τιμῶν, οὐ φονεὺρ ὑπὸ τούτων, διότι
 « εἰ γέρων.»
71. Ἀκούσας τούτου τοῦ ἐπιπληκτικοῦ λόγου ὁ Βήμας, δυσ-
 φόρως ἔσχε, καὶ ἔφη θυμῷ· « Οἷτινες τῶν βασιλέων κατα-
 « φρονοῦσι τοῦ Κρισνᾶ, τούτων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὸν πόδα
 « τίθημι.
72. « Ὡ βασιλεῖς, οὗτος ὁ Χαρῆς τίμιός ἐστιν ἐμοί· ὅθεν
 « εἴ τις τούτῳ ἐγκαλεῖ διὰ ταύτην τὴν τιμὴν, οὗτος σή-
 « μερον παρανάλωμα ἔσται τοῦ ἐμοῦ βραχίονος, ὡς βά-
 « τραχος τοῦ ὄφους.»
73. Τοῦ μὲν οὖν γέροντος Βήμα τοιαῦτα εἰρηκότος, τῶν δὲ
 βασιλέων θυμοῦ πληρωθέντων, ὁ Σισσουπάλας, ὁ υἱὸς τοῦ
 Δαμαγγόσσαι, εἶπε βροντοφώνως πρὸς τὸν Κρισνᾶν·
74. « Διὰ τί δὲ σὺ ἔλαβες τὴν τιμὴν, τὴν δοθεῖσαν παρὰ
 « τούτων ὑπὲρ τὸ πρόπον; ἐγὼ σήμερον κατακαύσω σε σὺν
 « πᾶσι τοῖς Πανδοῦδαις καὶ τῷ Βήμα ἐν τῷ στόματι
 « τοῦ πυρὸς τῆς ἐμῆς δυνάμεως.
75. « Ἐλθέ ταχέως, ὦ οἰκηματία, ποίησον τοῦμὸν βούλημα ¹,

1. Πολέμησον δηλ. μονομάχησον, ὡς ἐγὼ βούλομαι.

- « εἴ σοι δύναμις ἐστὶν ἐν πολέμῳ, ἵνα γένηταί σοι ὁ ἐμὸς
 « βραχίων πνευματικὸς πατήρ, εἰς ἄφεσιν τοῦ σοῦ δεινοῦ
 « ἁμαρτήματος, τῆς ἧς ἔλαβες ἀναξίως τιμῆς.
76. « ὦ! καὶ σὺ, καὶ ὁ Βήσμας, καὶ οἱ Πανδοῖδαι ¹, ἔλθετε
 « ὁμοῦ ἅπαντες εἰς πόλεμον ταχέως, ἢ ἕκαστος κατὰ
 « μέρος, ἵνα πῶς ὑμᾶς ἐν ἀκαρεΐ, καθὼς ὁ Ἀγαστέας τὰς
 « ἐπὶ τὰ θαλάσσας.»
77. Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Σισσουπάλα, τοῦ υἱοῦ τῆς Σατε-
 βατῆς θροντοσιδῶς, δίκην νέφους, ὁ Κρισναῶς, ὁ ἀναιρέ-
 της τῶν ἀντιθέων, ἐξηρευζατο, ὡς ὁ ταῶς ², φωνὴν
 ἠδεῖαν πρὸς τὴν Σύνοδον, εἰπών·
78. « ὦ βασιλεῖς, οὗτος ἐπυρπόλησε τὴν ἐμὴν πόλιν· ἔκλεψε
 « τὸν ἵππον τοῦ πατρός μου ἐκ τῆς ἵπποθυσίας· ἤρπαξε
 « τὴν γυναῖκα τοῦ συγγενοῦς μου Βαβροῦ· τί λέγω μίαν
 « ἐκάστην τῶν αὐτοῦ κακιῶν;
79. « Ἐγὼ ἑκατὸν πταίσματα αὐτοῦ ἠνεσχόμην, ἐπειδὴ υἱός
 « ἐστὶ τῆς ἀδελφῆς τοῦ ἐμοῦ πατρός· νυνὶ δ' οὐκ ἀνέχο-
 « μαι· καὶ ἡ γαλακτικὴ γὰρ θάλασσα ἐκ τῆς πολλῆς
 « ἀνακυκώσεως ἰὼν ἐξήνεγκεν.»
80. Ὁ δὲ Σισσουπάλας, τρέμων χειρὰς καὶ πόδας καὶ χεῖλη
 ἐκ θυμοῦ, ἔφη· « Τί φλυαρεῖς; τίς ἀνοχή ἐστὶν ἐμοῦ σοὶ
 « τῷ ἐμῷ δούλῳ;
81. « Μὴ ἀνάσχω, ἀλλ' ἀνάστα γενναίως ἐν τάχει.» Ὁ δὲ
 Κρισναῶς ἐκαρatomήσεν αὐτὸν τῇ βολῇ τοῦ πολεμικοῦ δί-
 σκου, ἀψάμενον τῶν ὅπλων.
82. Φῶς δ' ἐξελθὼν ἐκ τοῦ ἀκεφάλου σώματος τοῦ Σισσουπά-
 λα, λαμπρότερον τοῦ Ἡλίου ³, ὑμνούμενον ὑπὸ τῶν θεῶν

4. Πέντε οἱ υἱοὶ τοῦ Πανδοῦ, ἕκτος ὁ Βήσμας, καὶ ἑβδόμος ὁ Κρισναῶς.

2. Ὅτε θροντᾶ καὶ ὁ ταῶς φωνεῖ χαίρων.

3. Τὸ φῶς ἦν ἡ ψυχὴ, ἢ ἡνῶθη τῷ Κρισναῶ, ὃς ἦν ὁ Θεὸς σαρκωθεὶς.

καὶ τῶν ἁγίων ἀνδρῶν, χαρέντων, εἰσῆλθεν εἰς τὸ σῶμα τοῦ Κρισνᾶ ὑπ' ὄψιν πάντων.

83. Συνεργήσας δὲ εἰς τὰ περὶ τὴν πυρὰν νόμιμα τῷ υἱῷ τῆς ἀδελφῆς τῆς μητρὸς αὐτοῦ ὁ Ἰνδιστίρας, χρίσας βασιλέα τὸν υἱὸν ἐκείνου, Δριστακετοῦν ὀνόματι, καὶ θεὸς ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν σύνοδον.

84. Ὁ μὲν οὖν Ἰνδιστίρας, τελέσας τὴν θυσίαν τῇ προστασίᾳ τοῦ Κρισνᾶ, τυχὼν αὐτοκρατορίας, ἦν βασιλεὺς βασιλέων, καὶ ἐποίησε τὸ μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς μεστὸν πολλοῦ κλέους, ὡς λίμνην γάλακτος ἐν τῷ τέλει τῆς θυσίας.

85. Οἱ δὲ βασιλεῖς, τιμηθέντες πρὸς τοῦ Ἰνδιστίρα, οὗ τὰ λαμπρὰ κατορθώματα ὑμνοῦνται ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις, σφόδρα ἐχάρησαν, καὶ προπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ Βήμα, Ἀρζούνα, Σαχαδέβα, καὶ Νακούλα ἀσμένως, ἐπορεύθησαν ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια.

Τέλος τοῦ Τρίτου Κεφαλαίου,

τοῦ Πρώτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν μῆνιν τοῦ Δουριοδάνα.

1. Διαφυλάττοι τοὺς ἐν κόσμῳ ὁ Βεάσας, ὃς ἔστιν ἐπὶ παντὸς θεόφρονος, ὡς τὸ ἐπὶ τοῦ λύχνου ἀγγεῖον, καὶ μέλας ὡς ἡ στίμμις ¹.

1. Ἐπὶ λύχνου καίοντος τιθέασιν ἀγγεῖον πῆλινον ἢ σιδηροῦν, ᾧ προ-

2. Ἰδὼν δ' ὁ Δουριοδάνας τὴν καλλονὴν τῆς Ἰνδραπράστας πόλεως, ἀφῆκε τὴν οἴησιν, ἣν εἶχεν, ὅτι ἡ πόλις αὐτοῦ Χαστιναπούρα κρείττων ἐστὶ τῆς πόλεως τοῦ Ἰνδρα.
3. Περιπατῶν δὲ ἐν τῷ ἐκ κρυστάλλων ἐδάφει τοῦ βουλευταρίου τοῦ Ἰνδισίρα, ἀνέλαβε τὸ ἱμάτιον ¹, νομίζων ὕδωρ, καὶ ἐγελάσθη ὑπὸ πάντων, καταισχυνθεὶς.
4. Ἰδὼν δὲ δεξαμενὴν κατεσκευασμένην ἐκ πολυτίμων λίθων ἀνθράκων, νομίσας γῆν ἐκ τοῦ Ἡλίου λαμπομένην, ἔπεσεν εἰς τὸ ὕδωρ.
5. Ἐμπεσόντος δὲ τούτου τῷ ὕδατι, καὶ αἰσχυνθέντος, οἱ Κουραβαὶ ἐγέλασαν τότε, καθὼς καὶ οἱ νυκτερινοὶ λωτοὶ γελῶσι ², τοῦ Ἡλίου πίπτοντος εἰς τὸν ὠκεανόν.
6. Γελασάντων δὲ τοῦ τε Βήμα, καὶ Ἀρζούνα, καὶ Νακούλα, καὶ Σαχαδέβα, καὶ ἄλλων πρὸς τοῦτους, καὶ οἱ τοῖχοι τοῦ βουλευταρίου ἐγέλασαν τῇ γενομένῃ ἡχοῖ.
7. Τούτου μὲν οὖν ἐμπεσόντος τῇ δεξαμενῇ, τὸ ὕδωρ ἐταράττετο ³, ὥσπερ εἰ ἔλεγεν, «Οἶμοι! ὅτι ἐγενόμην αἰ-
» τία φορᾶς βασιλέων πολλῶν.»
8. Ἐγένετο δ' οὗτος ἐν τῇ δεξαμενῇ, ὡς δένδρον σωματικὸν ἔχθρας ἐν ἀμάρᾳ, ἀνθ' ἔχον τοὺς καταφρονητικούς γέλω-
τας εἰς καρπὸν τινα ⁴.
9. Ἐξελθὼν δὲ ἐκ τῆς δεξαμενῆς καταβέβρεγμένος καὶ ὠρ-
γισμένος, γνώμης ἐγένετο ἀφανίσαι πολλοὺς βασιλεῖς,
καθὼς ὁ Ἡλῖος ἀναδυόμενος ἐκ τῆς θαλάσσης, ἀφανίζει
τοὺς ἀστέρας.

κολλᾶται ὁ ἀναδιδόμενος καπνός· τὸ δὲ συνιστάμενον μέλαν ἐκ τοῦ κα-
πνοῦ ἢ στίμμις ἐστὶ, δι' ἧς βάρουσι τοὺς ὀφθαλμούς.

1. Ἀνέλαβε τὸν ποδὶρῃ χιτῶνα, ἵνα μὴ βραχεῖη.
2. Τουτέστιν ἀνθοῦσιν, ἀνοίγουσιν.
3. Αἰτία ἦν τοῦτο τῆς μελλούσης ἔχθρας.
4. Ὁ καρπὸς ἐστὶν ὁ γενησόμενος πόλεμος.

10. Πορευθεὶς δὲ προσωτέρω, μὴ διακρίνας τὸν κρυστάλλινον τοῖχον, προσέκρουσε τὴν κεφαλὴν, καὶ πάλιν ἐγέλων οἱ ἄνθρωποι.
11. Ὑποκρύψας δ' ὅμως τὴν δυσθυμίαν καὶ τὸν θυμὸν, καὶ ὑποκρινάμενος εὐθυμίαν, λαβὼν ἄδειαν παρὰ τοῦ Ἰνδιστίρα, ἐπανέστρεψεν εἰς τὴν Χαστιναπούραν.
12. Ἀναπολῶν δὲ συχνάκις τὸν τοιοῦτον ὄλβον τοῦ Ἰνδιστίρα, οὐδαμοῦ ἄνεσιν ἐλάμβανε, καθὼς ὁ θερμαινόμενος ἐλέφας ἐν ἀμμώδει καὶ ἀνύδρῳ τόπῳ.
13. Ἐκ δὲ τῶν θερμῶν ἀναστεναγμῶν ἐφαίνετο, ὡς ἐξέμει φλόγας τοῦ ἐν καρδίᾳ πυρὸς τῆς ἀνίας ¹, ὥσπερ μὴ δυνάμενος χωρεῖσθαι ἔνδον.
14. Ἰσχνὰ δὲ γινόμενα τὰ μέλη τοῦ σώματος αὐτοῦ κατὰ μικρὸν, ἀφῆκαν τὴν πολλὴν ἀγλαΐαν, ἣν εἶχον, καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ χειμῶνος.
15. Ἰδὼν δ' αὐτὸν οὕτω κατεσκληρότα ὁ υἱὸς τοῦ Σουβάλα, ὁ βασιλεὺς Σακουνῆς, βιασθεὶς, ἔφη τῷ Δρυταράστρᾳ, ὄν τι κατ' ἰδίαν·
16. «Ὁ σὸς υἱὸς, καὶ περ πολύολβος ὢν, καὶ πολλαῖς γυναιξὶν ἐντρυφῶν, οὐκ οἶδ' ὅπως πολύσαρκος καὶ παχὺς οὐκ ἔστι, καθὼς καὶ ὁ ὠκεανὸς ἐν ὥρᾳ ὁμβρίων, ὅτε οἱ ποταμοὶ πλημμυροῦντες εἰσβάλλουσι ².»
17. Μαθὼν δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς Δρυταράστρας, καλέσας τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἔφη αὐτῷ· «ὦ παῖ, καὶ περ ὄλβιος ὢν, διὰ τί φθίνεις, καθὼς καὶ ἡ Σελήνη;
18. «Διὰ τί, ὦ τέκνον, ἡ πατρικὴ εὐδαιμονία οὐκ εὐφραΐ-

1. Ὁ, ἔστιν οἱ θερμοὶ ἀναστεναγμοὶ ᾗσαν αἱ φλόγες τοῦ ἐνδομύχου πυρός.

2. Ἐν ὥρᾳ ὁμβρίων οἱ ποταμοὶ πλημμυροῦντες εἰσβάλλουσιν εἰς τὸν ὠκεανόν· ἀλλὰ καὶ οὕτως ὁ ὠκεανὸς οὐ πλημμυρεῖ, οὐδὲ αὐξάνει.

- » νει σε, ἥ πάρεστί σοι εἰς ἀπόλαυσιν παντὸς ἡδέος, πόρρω
 » ἀποδιώξασα τοὺς υἱοὺς τοῦ Πανδοῦ ; »
19. Ὁ δὲ Δουριοδάνας, ἀναστενάξας λίαν θερμῶς πρὸ τοῦ
 ἐκφωνῆσαι λόγον, ἔφη δεινοπαθῶς καὶ συγκεχυμένως·
20. « Ἐκεῖνοι οἱ Ἑκτραὶ ὑμνοῦνται, ὦ πάτερ, οἱ ἐκτῆσαντο
 » αὐτοὶ τὸν πλοῦτον, καθὼς οἱ Πανδοῖδαι· ὁ γὰρ μέγας
 » πατρικὸς πλοῦτος ἀρμόδιός ἐστιν εἰς καύχημα τοῖς ἐμ-
 » πόροις.
21. « Τοσοῦτον οἱ Πανδοῖδαι ἐκαλλώπισαν τὴν Κανδαθα-
 » πρᾶσταν πόλιν τῷ κτηθέντι ὀλβῳ, ὥστε καὶ τὸν Ἰνδραν
 » ἐπιθυμεῖν οἰκεῖν ἐν ἐκείνῃ.
22. « Τὸ ἐκ μαρμάρων ταύτης τεῖχος, τὸ ἀνεγειρόμενον ἐκ
 » μέσου τῆς τάφρου, φαίνεται ὡς δράκων Σέσσας, ἀνέρ-
 » πων ἐκ χάσματος, εἰς φυλακὴν τοῦ θησαυροῦ ¹.
23. « Τὰ δ' ἐκ πολυτίμων λίθων σφαιροειδῆ κοσμήματα κρα-
 » τοῦνται ὑπὸ τοῦ αἰθέρος ², ὡς κομβολόγια εὐχῆς, δο-
 » θέντα παρὰ τοῦ ὑψηλοῦ τείχους, ὡς παρὰ πνευματικῷ
 » πατρὶ, εἰς τὸ ἀποσοβεῖν τὸ σκότος ³.
24. « Τὰ δὲ κύματα τοῦ ὕδατος τῆς τάφρου ἀντιλάμπουσιν
 » ἐν τῷ οὐρανῷ, ὡς ἐν κατόπτρῳ ἐκ σαπφείρου, ἃ ἐστὶν αἱ
 » κυμαίνουσαι σημαῖαι ἐπὶ τοῦ ὕψους τοῦ τείχους.
25. « Εἴσδυσις δ' οὐδὲ τοῦ ἀέρος γίνεται εἰς ἐκείνην τὴν πό-
 » λιν, προσκρούοντος τῷ τείχει· οἱ δ' ἄνθρωποι ἐπωφελῆ
 » νομίζουσι τὴν τῶν πολεμικῶν θυρίδων κατασκευὴν ⁴.

1. Λέγουσιν, ὡς ὅπου θησαυρὸς, ἐκεῖ καὶ ὄφεις.

2. Ἐκ τούτου δηλοῖ, ὡς τὰ τείχη ἦσαν οὐρανομήκη· περίξ δὲ τοῦ
 τείχους, κατὰ τὸ ὕψος, σφαιροειδῆ κοσμήματα τιθέασιν.

3. Τουτέστι τὴν ἄγνοιαν. Καθὼς ὁ εὐχόμενος ἀποσοβεῖ τὴν ἄγνοιαν
 μετὰ κομβολογίου.

4. Πέριξ τῶν προμαχόνων ὅπας ποιοῦσι, δι' ὧν ῥίπτουσι βέλη κατὰ
 τῶν ἐχθρῶν.

26. « Ἡ πόλις ἐκείνη γελᾷ τὰς πόλεις τῶν θεῶν, τῶν ἐφόρων
 » τῶν τεσσάρων μερῶν τῆς γῆς, διὰ τεσσάρων θυρῶν, ὡς
 » στομάτων ¹, ἐχουσῶν, ὡς ὀδόντας, τὰς ἐκ μαργάρων
 » σειράς.
27. « Περὶ δὲ τὴν ἐσπέραν ὁ Ἥλιος, κλίνων πρὸς τὴν δύσιν,
 » νομίζεται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ὥσπερ σφαιροειδὲς κόσμη-
 » μα ἐξ ἀνθράκων λίθων, πίπτον ἐξ ὕψους τοῦ τείχους.
28. « Ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει ὁ Ἔρως περιέρχεται ἄφοβος, γινώ-
 » σκων, ὡς οὐδὲ ὁ Σίβας διακρίνει τοῦτον θαδίζοντα με-
 » ταξὺ τῶν νεανίσκων, ἀμφιβάλλων, τίς τούτων εἴη ².
29. « Ἐνταῦθα αἱ θεῖαι νύμφαι, ἧ τε Ῥαμειὰ καὶ αἱ ἄλλαι,
 » οἰκοῦσιν ἐν σχήματι γυναικῶν, ἀφεῖσαι τὴν οὐρανοπο-
 » λιν, ἵνα γυμνασθῶσι χάριτας.
30. « Ἐνθαῦθα οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες, βλέποντες ἀσκαρ-
 » δαμυκτὶ τὸ κάλλος ἀλλήλων ³, νομίζονται, ὅτι θεοὶ
 » καὶ θεαίεσιν, ἐλθόντες ἐνθάδε, ὡς εἰς ἄσυλον, φοβη-
 » θέντες τοὺς Τιτᾶνας.
31. « Ἐγὼ νομίζω, ὡς αὕτη ἡ πόλις κατὰ μὲν τὰ ἀνώγειω
 » Ἀμαραβατὴ ἐστίν ⁴, κατὰ δὲ τὰ κατώγειω Βογαβατὴ ⁵.
32. « Ἐν μὲν τῇ ἡμέρᾳ οἱ παῖδες, τρέχοντες ἐξ ἐκατέρου μέ-
 » ρους τῆς αὐλῆς, σὺν τῷ κινουμένῳ ἀνταυγάσματι τοῦ
 » Ἥλιου ἐπὶ τοῦ ἐκ πολυτίμων λίθων ἐδάφους, ἔρχονται

1. Στόματα τέσσαρα ἐννοεῖ τὰς τέσσαρας θύρας· ὀδόντας δὲ τὰς ἐπὶ τῶν ἀνωφλίων σειράς ἐκ μαργάρων.

2. Τουτέστιν ὥραίους καὶ παγκάλους ἔχει τοὺς οἰκήτορας.

3. Οἱ θεοὶ καὶ αἱ θεαὶ ἀσκαρδαμυκτὶ βλέπουσι.

4. Ἀμαραβατὴ μεθερμηνεύεται Θεοῦπολις· ἐστὶ δὲ ἡ ἐν οὐρανῷ λαμπρὰ πόλις τοῦ Ἴνδρα.

5. Βογαβατὴ ἐφερμηνεύεται Τρυφηλή ἢ Ἠδονική· ἐστὶ δὲ ἡ ὑπὸ γῆν μυθευομένη λαμπρὰ πόλις τῶν Δρακόντων.

- » μέχρι τοῦ πέρατος, νομίζοντες ὅτι παιδική ἐστι σφαῖρα¹.
33. « Ἐν δὲ τῇ νυκτὶ, ὄντες οἱ παῖδες ἐπὶ τῶν στεγῶν, ἐκ-
 » τείνουνσι τὴν χεῖρα ἐπὶ τὸν δίσκον τῆς Σελήνης, νομι-
 » ζοντες ἀγγεῖον ἀργυροῦν, δεκτικὸν στίμμιος.
34. « Οἱ δ' οἴκοι, οἱ διὰ τοῦ ὕψους καταφαγόντες τὸν αἰθέ-
 » ρα², ἐξερεύγονται αὐτὸν, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τοῦ
 » πυκνοῦ καπνοῦ τῶν λιθωνωτῶν, τοῦ αἰετὸς ἐξερχομένου.
35. « Αἱ δὲ σφαῖραι, αἱ οὔσαι ὡς κόσμημα ἐπὶ τῆς κορυφῆς
 » τῶν ναῶν, φαίνονται ὡς στάμνοι, ἐναποταμιευμένην
 » ἔχουσαι τὴν ἀρετὴν τοῦ νεωδόμου, ὡς θησαυρὸν³, οὗ
 » εἰς φυλακὴν, ὡς ὄφεις, ἐστὶν ἡ σημαία⁴.
36. « Αἱ ἀργυραῖ στέγαι τῶν οἰκῶν φαίνονται ὡς σύμμικτοι
 » λαμπρότητες τῆς δικαιοσύνης, τῆς δόξης, καὶ τῆς φή-
 » μης τοῦ βασιλέως Ἰνδιστίρα.
37. « Τὰ δὲ λιθοκόλλητα σανδάλια τῶν ἐγκατοίκων τῆς πό-
 » λεως, οἱ εἰσι διδάσκαλοι τῆς πολυωρίας, πάντως γε
 » φέρονται εἰς τιμὴν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν πανθώρων δέν-
 » δρων⁵, ἃ ἐστι τὰ νεογνά τῶν φύλλων.
38. « Τὰ δ' ὕδατα τῶν λιμνίσκων ταύτης τῆς πόλεως, διαρ-
 » ρήξαντα τὴν γῆν, καὶ διαρρέυσαντα εἰς τὴν Πατάλαν⁶,
 » ἐγένοντο ἀναμφισβόλως τὰ ἐν Πατάλα ἀμβρόσια φρέατα.

1. Σφαίροειδής ἐστὶν ὁ Ὁλιος.

2. Τοῦτέστιν ὑψηλοὶ καὶ οὐρανομήκεις, οἱ ἐπλήρωσαν τὸν αἰθέρα.

3. Τὸ ἀργύριον ἢ χρυσοῦν τιθέντες ἐν στάμνῳ ἢ ἐν χύτρῳ, φυλάττου-
 σιν ὑπὸ γῆν· ποιοῦντες δὲ σχῆμα ὄψεως ἐκ ζύμης, τιθέατιν ἐπὶ τοῦ ἀργυ-
 ρίου ἢ χρυσοῦ, εἰς φυλακὴν.

4. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ναοῦ σημαίαν τιθέασι τρίγωνον.

5. Καθὼς ὁ διδασχλὴς μαθητῆς φέρει ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἑαυτοῦ τὸ σαν-
 δάλιον τοῦ διδασκάλου.

6. Πατάλα λέγεται ὁ ὑποχθόνιος κόσμος, ἐνθα μυθεύονται ὡς φρέατά
 εἰσι πολλὰ νέκταρος.

39. « Ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει ἡ Λαξμή, ἡ θεὰ τοῦ πλούτου, πα-
 » ρίσταται ὡς δούλη πρὸ τῆς Σαρασβατῆς, τῆς θεᾶς τοῦ
 » λόγου, τῆς παιζούσης ἡδέως ἐπὶ τῆς γλώττης τῶν σο-
 » φῶν, ὡς ἐπὶ αἰώρας ¹.
40. « Καὶ ὁ ὄφρις Σέσσας, ὁ ἔχων δισχιλία ὄμματα καὶ δι-
 » σχιλίας γλώσσας, ἰδὼν ἀκριβῶς τὴν ἀγλαΐαν ταύτης
 » τῆς πόλεως, οὐκ οἶδεν εἰ δύναται αὐτὴν ἐπαινέσαι ἀξίως.
41. « Ὁ οἰκῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει, ἧς οἱ οἴκοι οὐκ ἔχουσι ποτε
 » σκότος, ἐκ τῶν προσκεκολλημένων πολυτίμων λίθων,
 » οὐκ οἶδε τὴν ἀνατολὴν ἢ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου.
42. « Ἡ ἐμὴ πατρικὴ πόλις οὐ συγκρίνεται τῇ πόλει ἐκείνῃ,
 » τῇ πεποιημένῃ ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Πανδοῦ, καθὼς οὐ
 » συγκρίνεται ὁ πολεμῶν διὰ χειρὸς, τῷ πολεμοῦντι διὰ
 » τόξου.
43. « Αὕτη οὖν ἡ ἀγλαΐα τῆς πόλεως τούτων τῶν φύσει ἔχ-
 » θρῶν συγγενῶν, θλίβει ἐμὲ κατὰ τὴν καρδίαν, εἰς μνή-
 » μην ἀγομένη, καθὼς ἡ δύξα τὸν φιλόδοξον.
44. « Ἦν δὲ δόξαν εἶχεν ὁ Ἰνδιστίρας ἐν τῇ θυσίᾳ, ὣν σὺν τῷ
 » Κρισναῖ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, τοῖς νικηταῖς τοῦ
 » κόσμου, λίαν αὕτη θλίβει με.
45. « Δυνατοὶ δὲ βασιλεῖς τῆς γῆς ἔτερον αὐτὸν εἰς τιμὴν
 » τῆς θυσίας παντοίοις δοθεῖσι πράγμασι, γινομένοις ἐν
 » τοῖς τόποις αὐτῶν.
46. « Καὶ ὁ μὲν Πανδέας, ὁ βασιλεὺς τοῦ ὄρους Μαλαΐα,
 » προσήνεγκεν αὐτῷ χυμὸν καλοῦ Σανδάνου ἐν στάμνους
 » χρυσαῖς, ὡς περ εἰ προσήνεγκε τὴν φῆμην ἑαυτοῦ ², οὐ-
 » σαν ἐν λαμπρότητι.

4. Τουτέστιν οἱ πλούσιοι τιμῶσι τοὺς σοφοὺς.

2. Ἡ μὲν φῆμη λευκὴ, ὡς ὁ χυμὸς τοῦ Σανδάνου, ἡ δὲ λαμπρότης
 ἐρυθρὰ, ὡς ἡ χρυσὴ στάμνος.

47. « Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Σιγχάλας ἔδωκεν αὐτῷ πολυτίμους
 » λίθους ἄνθρακας, γινομένους ἐν τῇ Ραβαναγαγγᾷ, ὥς
48. » περ σημεῖα πραγματικὰ τῆς ἀκραιφνοῦς ἀγάπης αὐτοῦ ¹,
 » πολλοὺς τε προσέτι κυανοὺς λίθους καὶ μαργαρίτας,
49. » γινομένους παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης, ὥς περ λευκὰ
 » καὶ μέλανα βλήματα τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας ², καὶ ἀνα-
 » ριθμήτους ἐκλεκτοὺς λευκοὺς κόγχους, ὥς ρίζας τοῦ
 » ἑαυτοῦ κλέους.
50. « Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Βαρβάρας χώρας ἔδωκε μαργαρίτας
 » μετὰ σαπφείρων, ὥς περ ἄνθη λευκὰ μετὰ βομβυλίων,
 » δοθέντα παρὰ τοῦ Ὠκεανοῦ τῇ θυγατρὶ Λαξμῇ, ἣ συνε-
 » ζεύχθη τῷ Ἰνδιστίρᾳ.
51. « Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Καουγγασαουλίκας χώρας, ἔθετο
 » πρὸ αὐτοῦ ξανθὰς πολυτίμους λίθους, εἰπὼν· « Ἡ ἐμὴ
 » βασιλεία ἐστίν, ὥς χήρα· ταῦτα δ' εἰσὶν αἱ τρίχες
 » αὐτῆς ³. »
52. « Οἱ δὲ τῶν ἐν θαλάσῃ νήσων βασιλεῖς ἔδωκαν τῷ Ἰν-
 » διστίρᾳ δύο ὀρμαθοὺς μαργαριτῶν λευκῶν, ἐξερχομένων
- 53 » ἐκ τοῦ στόματος τῶν κόχλων καὶ τῶν ἰχθύων, καὶ δύο
 » ὀρμαθοὺς κοραλλίων ἐρυθρῶν, δίκην Ἡλίου, δι' ὧν ἠγλαΐ-
 » ζετο ἡ βουλή ⁴ αὐτοῦ, ὥς διὰ δύο σειρῶν ὀδόντων καὶ
 » χειλέων.
54. « Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Σουρπάρας ἔδωκεν αὐτῷ ἀδάμαντας
 » καὶ μαργαρίτας, οἳ ἦσαν λευκοί, ὥς ὁ ἵππος τῆς θαλάσ-
 » σης Οὔτσαϊσραβᾶς, καὶ ὑπερέβαινον πάντας τοὺς ἄλλους.

1. Τὸ γὰρ ἐρυθρὸν ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀγάπην.

2. Ἡ βασιλεία ὥς γυνή, οἱ δὲ κυανοὶ λίθοι καὶ μαργαρίται, ὥς βλήματα λευκῶν καὶ μεγάλων ὀμμάτων· τὸ δὲ κλέος, ὥς δένδρον.

3. Ἡ χήρα κείρεται τὴν κόμην.

4. Ἡ βουλή, ὥς γυνή.

55. « Οἱ δὲ βασιλεῖς τῶν ὀρέων ἔδωκαν αὐτῷ, ὡς ὄρη παι-
 » διᾶς τῆς ἀνδρείας ¹, τρεῖς τόπους, ἐνθα γίνονται μαρ-
 » γαρίται, ἐκ καλάμων, ἐκ κεφαλῶν ἐλεφάντων, καὶ ἐξ
 » ὀδόντων χοίρων.
56. « Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Περσίας ἔδωκεν αὐτῷ ἵππους, κο-
 » σμήματα ἔχοντας ἐκ μαργαριτῶν, καὶ ἀλτικοὺς ὄντας,
 » ὡς τὰ κύματα τῆς παρὰ τῇ γῇ αὐτοῦ θαλάσσης.
57. « Οἱ δὲ βασιλεῖς τοῦ Ἰμαοῦ ὄρους ἔδωκαν αὐτῷ ἀδάμαν-
 » τας, γενομένους ἐρυθροὺς ² ἐπὶ ταύτῃ τῇ ἐννοίᾳ· « Εἰ
 » ἡμεῖς ἐδόθημεν, τίς ἡ χρεία βοείων οὐρῶν, βοτανῶν,
 » καὶ μόσκου ; »
58. « Οἱ δὲ βασιλεῖς τῆς Καλίγγας καὶ τῆς Παουνδράκας
 » ἔδωκαν ἐλέφαντας, κεκοσμημένους πολυτίμοις λίθοις,
 » χρυσαυθείσι, καὶ κυανοχρόοις, γινομένους παρὰ τὴν λίμνην
 » Καμεκάν.
59. « Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Κοσσάλας ἔδωκεν ἐλέφαντας κυα-
 » νόχρους· ὁ δὲ τῆς Ματάγγας κερρόχρους· ὁ δὲ τῆς Ρε-
 » βᾶς, τοῦ ποταμοῦ, λευκόχρους· ὁ δὲ τῆς Σαουράστρας,
 » ἐρυθρόχρους.
60. « Ἄλλοι δὲ βασιλεῖς τῆς γῆς ἔδωκαν τὸ κάλλιον τῆς
 » ἑαυτῶν περιουσίας, ἀγάπη φερόμενοι πρὸς αὐτόν, ἰδόν-
 » τες τοιαύτην τελετὴν θυσίας.
61. « Παρὰ δὲ τοῦ Κρισνᾶ ἐδόθησαν δεκατέσσαρες χιλιάδες
 » ἐλεφάντων, οἳ εἶχον κοσμήματα χρυσαυγῇ, ὡς ἀστρα-
 » πὴν, καὶ χρῶμα καὶ μέγεθος, ὡς νέφη ὑδροφόρα.
62. « Ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν Γανδαρβῶν Σιτραράτας, ὁ φίλος

1. Ἡ ἀνδρεία ὡς γυνή.

2. Δηλονότι ἀνθρακας· οὐχὶ δὲ μόνον ἀνθρακας ἔδωκαν, ἀλλὰ καὶ
 βοείας οὐράς, καὶ βοτάνας, καὶ μόσκον, ἃ γίνονται κατ'ἐκείνα τὰ μέρη.

- » τοῦ Ἰνδρα, ἔδωκε τετρακοσίους ἵππους, ὑπερβαίνοντας
 » τὸν νοῦν τῇ ταχύτητι.
63. « Ἐδωκε δ' οὗτος καὶ χιλιάδας μεγάλων καὶ λαμπρῶν
 » μαργαριτῶν, ἐξερχομένων ἐκ τῶν νεφῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς
 » τοῦ Ἰμαοῦ.
64. « Ὁ δὲ Τουμβιχροῦς¹ ἔδωκεν ἑκατὸν ἵππους ταχεῖς, ἐφ' οἷς
 » ἀναβῆναι καὶ δραμεῖν, καὶ ὁ ἄνεμος ἐπιθυμῖαν ἔχει.
65. « Οὐδεὶς δὲ βασιλεὺς ἐστὶν ἐν γῇ, τῇ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ
 » ἀνατολικοῦ καὶ δυτικοῦ ὅρους καὶ ἄλλων ὁρέων, ὅς οὐκ
 » ἔδωκεν αὐτῷ φόρον.
66. « Οὐχὶ δὲ μόνον ἐγὼ τότε ἀπέκαμον, λαμβάνων πράγ-
 » ματα θαυμαστά, ἀλλ' οὐχ ὠράθησαν πρότερον, καὶ ὦν τὸ
 » ὄνομα ἄγνωστον ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ ἐμὲ πάντες.
67. « Ἡ γῆ ἐκείνου ὑπερέβαινε πᾶσαν τὴν γῆν κατὰ τὴν ὁλ-
 » βιότητα, πεπληρωμένη πάντων τῶν ἀγαθῶν, τῶν γι-
 » νομένων ἐν πόλεσιν, ἐν δάσεσιν, ἐν ποταμοῖς, ἐν θαλάσ-
 » σαις, καὶ ἐν ὄρεσι.
68. « Οἱ δ' οὐρανοθάμονες ὅσοι, ὅ,τε Ναράδας καὶ ἄλλοι,
 » ἤνεγκαν τότε ὕδωρ ἐκ πάντων τῶν ἀγίων τόπων, εἰς
 » λουτρόν τῷ Ἰνδιστίρᾳ.
69. « Οἱ δὲ μεγάλοι βασιλεῖς τῆς γῆς ἦσαν παρασκευάζον-
 » τες, ὡς δοῦλοι, τὰ εἰς λουτρόν ἐπιτήδεια ἐκείνου τοῦ
 » βασιλέως Ἰνδιστίρα, καὶ τὰ μετὰ τὸ λουτρόν.
70. « Καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς τῆς Καμβόζας ἐξεύγνυε τοὺς ἵπ-
 » πους ὑπὸ τὸ ἄρμα, τοὺς ἐνεχθέντας ὑπὸ τοῦ βασιλέως
 » τῆς Βαλχικᾶς· ὁ δὲ Σουνίτας παρεσκευάζετο τὴν ση-
 » μαίαν², ὁ δὲ Βαπουδάνας τὸν μέγαν ἐλέφαντα.
71. « Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Μαγάδας παρεσκευάσατο τὸν ὄρμον

1. Καὶ οὗτος Γανδάρδας.

2. Τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρματος.

- » καὶ τὸ διάδημα· ὁ δὲ Ἐκαλαθείας τὰ σανδάλια· ὁ δὲ
 » βασιλεὺς τῆς Κασσῆς τὸ τόξον· ὁ δὲ Πανδέας τὸν θώ-
 » ρακα· ὁ δὲ Σικετάνας τὴν φαρέτραν.
72. « Ἀντιλάμπων δὲ ἐν τῷ διστόμῳ ξίφει, τῷ δ' ἔμελλεν
 » ἐγχειρίσαι αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Σαλέας, ἐφαίνετο ὡς τρι-
 » μορφος ¹ εἰς τιμὴν τῶν Βαχμάνων, τῶν ἀναγινωσκόν-
 » των τὴν τριττὴν Βέδαν.
73. « Ἡ δὲ Σελήνη ἦλθεν ἐκεῖ δι' ὅλου λαμπρᾶ, ἐν σχήματι
 » τοῦ λευκοῦ σκιαδίου ², ὃ ἐβάσταζεν ὁ βασιλεὺς Σατεκῆς,
 » ὀφομένη τὸν ἀπόγονον, ὃς ἐξήλειψε τὰ στίγματα αὐτῆς
 » δι' ἀγαθῶν ἔργων ³.
74. « Δύω δὲ οὐραὶ ἐόειαι ἠγλαΐζον τὸν Ἰνδιστίραν, σαλευόμεναι
 » ἐκατέρωθεν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Βήμα καὶ τοῦ Ἀρζούνα, ὡς
 » περ χάριτες τῆς πρὸ ὀλίγου γενομένης θυσίας καὶ δωρεᾶς.
75. « Ἐτοιμασθέντων δὲ τῶν βασιλικῶν συμβόλων, κατὰ τὴν
 » ἐντολὴν τῆς Βέδας ὑπὸ τῶν βασιλείων, ὁ Δαουμέας καὶ
 » ὁ Βεάσας καὶ ἄλλοι βραχμᾶνες, ἔλουσιν καὶ ἔχρισαν
 » τὸν Ἰνδιστίραν.
76. « Τότε ὁ Ωκεανὸς ἔδωκεν αὐτῷ ἐκείνην τὴν κόγχον τοῦ
 » Βαρούνα, ἣν ἔδωκεν ἐν προτέρῳ χρόνῳ ὁ Βραχμᾶς τῷ
 » Ἰνδρᾷ.
77. « Ταύτην τὴν κόγχον λαβὼν ὁ Κρισναῖς, ὁ κοινωνὸς τῆς
 » λύπης καὶ τῆς χαρᾶς τοῦ Ἀρζούνα, ἐρῶντισε (ἔλουσε)
 » τὸν Ἰνδιστίραν ὕδασιν ἁγίων τόπων.

1. Βραχμᾶς, Βισνοῦς καὶ Σίβας· ἐφαίνετο ὅτι ἦλθεν ἡ τριπρόσωπος θεότης εἰς τιμὴν τῶν Βραχμάνων.

2. Οἱ μὲν ἄλλοι βασιλεῖς, ὡς προεῖρηται, ἀργυροῦν σκιαδίον εἶχον· ὁ δὲ Ἰνδιστίρας χρυσοῦν.

3. Οἱ ἀπόγονοι ἐξαλείφουσι τὰ ἐγκλήματα τῶν προπατόρων διὰ νομίμων καὶ ἀγαθῶν ἔργων.

78. « Ἐκ δὲ τοῦ μεγάλου ἤχου τῶν ἐμπνευμένων κόγχων
 » αἰσίως ὑπὸ τῶν ἡρώων, καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλοι βασιλεῖς,
 » λυποθυμήσαντες, ἐπέσομεν ἐπὶ γῆς.
79. « Ἐπειδὴ δ' ἐγὼ λυποθυμήσας ἐγελώμην ὑπὸ τοῦ Κρισναῖ,
 » καὶ τῶν Πανδοσιδῶν, καὶ τοῦ Σατεκῆ, καὶ Δρυσταδιού-
 » μνα, μὴ λειποθυμησάντων, διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐπι-
 » λαθέσθαι.
80. « Ἡ δ' ἀνθοβολία, ἣ ἐξ οὐρανοῦ ἐγένετο ἐπὶ τοῦ Ἰνδιστίρα,
 » ἐκ τῆς πρὸς τὸν Κρισναῖν τιμῆς ¹, αὕτη θλίβει με· ἦν
 » δ' ὡς διάττων ἀστήρ ², σημαντικός τοῦ θανάτου τοῦ
 » Σισουπάλα.
81. « Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ Δραουπαδὴ ἐγέλασεν ἐπ' ἐμοὶ σὺν ταῖς
 » γυναιξί, περόντι εἰς τὴν δεξαμενὴν, διὰ τοῦτο, τοῦτο
 » τὸ πάθος οὐκ ἐξέρχεται ἕως τοῦ νῦν ἐκ τῆς καρδίας μου,
 » ὃν ὡς βέλος ὀξύ.
82. « Ἡ καρδία ἡ ἐμὴ, ἀχθομένη τῇ ἀναμνήσει τούτων καὶ
 » ἄλλων τοιούτων, λίαν ἐκτόπως διαταράττεται.
83. « Ἐμοὶ μὲν οὖν ὁ θάνατος προτιμητέος ἐστίν, ἢ τὸ ζῆν
 » μετὰ τοσαύτης λύπης, μὴ ἀπολαύσαντι οὐ τέως ἐπεθύ-
 » μουν ³, καὶ εἰς ὠκεανὸν ἀτιμίας ἐμβυθισθέντι.»
84. Γνοὺς τὸ πάθος τοῦ υἱοῦ ὁ Δρυταράστρας, ὁ υἱὸς τῆς
 Ἀμβικᾶς, ἔφη· « ὦ τέκνον, ἡ ἀλλοτρία εὐδαιμονία αἰτία
 » γίνεται ἀνίας μικροπρεπέσιν ἀνθρώποις.
85. « Ποίησον καὶ σὺ τὴν οἰκίαν πόλιν εὐνομίᾳ πολυόλβον·
 » κατασκεύασον καὶ σὺ πολυτίμοις πράγμασι τοιοῦτον
 » λαμπρὸν βουλευτήριον.
86. « Νίκησον πάντα τὰ μέρη τῆς γῆς σὺν τοῖς σεαυτοῦ ἀδελ-

1. Εἶπεν ἐπὶ τῆς θυσίας, ὡς ἀξιός ἐστιν ὁ Κρισναῖς μόνος τιμῆς.

2. Ὁ διάττων ἀστήρ ἀπαίσιόν ἐστι σημεῖον.

3. Ἐπεθύμει τῆς ἀπωλείας τῶν Πανδοσιδῶν.

- » φοῖς, καὶ τῷ Κριπᾶ, καὶ Καρνᾶ, καὶ Δρόνᾳ, καὶ Ἀσβα-
 » τάμα¹. Τέλεσον τὴν Σαπταταγτοῦν θυσίαν, καθὼς ὁ
 » Ἰνδιστίρας τὴν *Ραζασουίαν*.
87. « Μὴ ἀπελπίζου, τέκνον, κτῆσαι ὄνομα δι' ἀνδραγαθίας·
 » χαρὰ δέ σοι ἔστω ὁ Ἰνδιστίρας, καὶ περ ὀλβιος, ἐπειδὴ
 » ἔστι πρεσβύτερός σου. »
88. Ὁ δὲ Δουριοδάνας ἀπεκρίνατο, ἀποκαλύπτων τὴν μῆνιν
 λόγοις ταπεινοῖς· « Αὕτη ἡ ὀλβιότης, ἣν λέγεις, διὰ
 » πολλοῦ τοῦ χρόνου γένοιτ' ἂν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει· τῆς δὲ
 » ζωῆς ταύτης τίς ἐγγυητής;
89. « Πῶς δ', ὦ πάτερ, γενήσεται ὑπὸ τεχνουργῶν ἀνθρώπων
 » τοιοῦτο βουλευτήριον²; πρὸς δὲ, ἅπας τῆς γῆς ὁ ὄλβος
 » κατεπόθη ὑπὸ τῶν Πανδοϊδῶν. Τί οὖν ὄφελος τοῖς νικη-
 » ταῖς ὁ κόσμος³;
90. « Ἐγὼ νικήσας τοὺς βασιλεῖς, τοὺς καταπονηθέντας τῇ
 » νίκῃ ἐκείνου τοῦ Ἰνδιστίρα, αἰσχυνθείην ἂν· πρὸς δὲ,
 » αὐτοκράτωρ οὐκ ἂν γενοίμην, ἄνευ τῆς *Ραζασουίας* θυ-
 » σίας· τί οὖν ὄφελος ἐκ τῆς Σαπταταγτοῦς;
91. « Ποῦ δὲ πρεσβύτερός μου ὁ Ἰνδιστίρας, ὅς ἦν ἀδιάφορος
 » τότε, τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ γελώντων, ὅτε ἐγὼ προσέ-
 » κρουσα ἐν τῷ βουλευτηρίῳ;
92. « Ὅθεν ἐγὼ μετὰ τοῦ Κριπᾶ καὶ ἄλλων, καταβαλὼν ἐν
 » πολέμῳ τοὺς ἐχθροὺς Πανδοΐδας, λήψομαι καὶ τὴν ἐχου-
 » σαν τοιοῦτο βουλευτήριον πόλιν ἐκείνην, καὶ τὸν πλου-
 » τον, τὸν ἐκ τῆς νίκης κατὰ τοῦ κόσμου συναχθέντα. »
93. Τοῦ δὲ Δρυταράστρα μὴ κρίνοντος ὀρθὸν τὸν λόγον τοῦ-

1. Τῷ υἱῷ τοῦ Δρόνα.

2. Τὸ γὰρ βουλευτήριον τοῦ Ἰνδιστίρα κατεσκευάσθη, ὡς εἴρηται, ὑπὸ τοῦ θαίμονος Μαία.

3. Δηλ. οὐδὲν εὐρήσουσι.

τον, καὶ μέλλοντος ἔρεῖν τι, ὑπολαβὼν ὁ βασιλεὺς τῆς Γανδάρας ¹, ἔφη πρὸς τὸν υἱὸν τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ·

94. « Ἰπὸ τίνος νικηθήσεται ὁ Ἰνδιστίρας, ὁ ὢν ἱκανὸς ἐν
 » θυμῷ κατακαῦσαι τὸν κόσμον, καὶ προασπιστάς ἔχων ἐν
 » πολέμῳ τὸν Κρισνᾶν, τὸν Βήμαν, τὸν Ἀρζούναν, τὸν
 » Νακούλαν, καὶ τὸν Σαχαδέδαν ;
95. « Ἄλλ' ἔγωγε νικήσας τοῦτον ἐν παιδιᾷ κύβων, τὸν μὴ
 » ἐπιστάμενον κυβεῦσαι, μήτε δυνάμενον ἀνανεῦσαι, εἰ
 » κληθεῖη, λήψομαι πᾶσαν ἐκείνην τὴν περιουσίαν.
96. « Μετάπεμψαι τοίνυν αὐτὸν ἐνθάδε, ἐπὶ προφάσει τοῦ θεά-
 » σασθαι τὸ σὸν βουλευτήριον, ὁμοιοκατασκευάστον ὃν τῷ
 » ἐκείνου· ἐγὼ δὲ τότε πάνθ' ὅς' ἔχει λήψομαι ταύτη γε
 » τῇ μηχανῇ. »
97. Ὁ δὲ τυφλὸς ² Δρυταράστρας, δακνόμενος τὴν καρδίαν,
 ἔφη· « Φεῦ τῆς βουλῆς ὑμῶν ! ὁ γὰρ δίκαιος ἐκεῖνος νι-
 » κητέος ἐστὶν ἀπάτῃ.
98. « Ἐν τοιούτῳ δ' ἔργῳ ποῦ ἔσται λόγος δικαιοσύνης,
 » ἰσχύος, καὶ ἐπαίνου ³ ; τουναντίον δὲ φανερὰ ἔσεται ἀδι-
 » κία, ἀδυναμία, καὶ κατηγορία. »
99. Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ Δρυταράστρα, ἔφη ὁ υἱὸς αὐτοῦ,
 τυφλὸς ὢν ἀριδὴλως ἐκ θυμοῦ· « Τίς αὕτη ἡ σκέψις, εἴ τοι
 » δίκαιος εἶη ἢ ἀδίκος ὁ ἐχθρὸς κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ;
100. « Ὁ γὰρ ἐχθρὸς, ἀνίκητος τῇ δυνάμει, νικητὸς ἔσεται
 » τῇ ἀπάτῃ. Καὶ ὁ Βημάνας ἔδησεν ἀπάτῃ τὸν δίκαιον
 » καὶ δυνατὸν Βαλὴν.
101. « Ποίησον οὖν παρασκευὴν (ἀρχὴν) ἐν τάχει τοῦ νικῆσαι

1. Οὗτός ἐστιν ὁ Σακουνῆς, ὁ καὶ Σαουβάλας, δὲ τῆν ἀδελφὸς τῆς Γανδάρας, ἧς υἱὸς τῆν ὁ Δουριοδάνας.

2. Αὐτολεξεῖ, ὁ ἔχων ὀφθαλμὸν τὸν νοῦν, ὁ τυφλός.

3. Δηλ. οὐδεὶς ἐπαινέται ἡμᾶς, ὡς δικαίους καὶ γενναίους.

- » τούτους τοὺς ἑχθρούς· εἰ δὲ μὴ, ἡμεῖς ἀπολεσθησόμεθα
 » ὑπ' ἐκείνων, ὥς περ ὑπὸ παθῶν, μὴ τυχόντων τομῆς.
102. « Ἄλλ' ἂν ἐπισχεθῆς ἀπὸ τούτου τοῦ πρακτέου ὑπὸ τοῦ
 » Βιδούρα, καὶ ἄλλων, ὄντων εἰς βοήθειαν τῶν υἱῶν τοῦ
 » Πανδοῦ, σὺ μὲν ἔσο χαίρων διὰ πολλοῦ τοῦ χρόνου· ἐμοὶ
 » δ' ἀνεσις ἔστω ὁ θάνατος. »
103. Ὁ δὲ Δρυταράστρας, καὶ γινώσκων, ὡς ἤγγικεν ὁ ὄλεθρος
 τῶν γενναίων τῆς γενεᾶς, ἐκ τῆς κακῆς βουλῆς τοῦ υἱοῦ,
 ἔφη· « Ἔστω οὕτως, ὡς βούλει· ἡ γὰρ ἰσχυρογνωμοσύνη
 » τοῦ υἱοῦ, τίνος πατρὸς νοῦν οὐ διαστρέφει ;

Τέλος τοῦ Τετάρτου Κεφαλαίου,
 τοῦ Δευτέρου Βιβλίου
 τῆς
 Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν ἐξορίαν (ἐξοίκισιν)
 τῶν Πανδοιδῶν.

1. Ὁ υἱὸς τῆς Σατεβατῆς, ὁ μέλας ὢν τὸ χρῶμα, καὶ ὄρματα ἔχων τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην, ἀγνισάτω ὑμᾶς, ὃς ἔλαμπεν ὡς ὁ αἰθήρ, ἔχων ιδιότητα τὴν φωνήν, τουτέστιν τὴν Μαχαβαράταν¹.
2. Τῷ μὲν οὖν Δουριοδάνᾳ κατεσκευάσθη βουλευτήριον κα·

1. Κυάνεός ἐστιν ὁ αἰθήρ, καὶ ὡς ὀφθαλμοὺς ἔχει τὴν Σελήνην καὶ τὸν Ἥλιον ἴδιον δὲ τοῦ αἰθέρος, τουτέστι τοῦ κενοῦ, καὶ ἡ φωνή.

λόν, ὥσπερ εἰ ἔπescen ἡ Σουδαρμά ¹ ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ἔνεκα τῆς ἀμίλλης, ἣν εἶχεν ὑπὲρ τοῦ λαμπροῦ βουλευτηρίου τοῦ Ἰνδιστίρα.

3. Ἀπεστάλη δ' ὁ Βιδούρας, καὶ μὴ θέλων, ὑπὸ τοῦ Δρυταράστρα, ἐπὶ τῷ ἀγαγεῖν τοὺς Πανδοίδας πρὸς τὴν κυβεῖαν, εἰπόντος ταῦτα· « Ἐμοῦ παρόντος καὶ τοῦ Βήσμα, » οὐκ ἂν γένοιτο ἀδικία ² »

4. Λυπούμενος δὲ τὴν ψυχὴν ὁ ἔμφρων Βιδούρας, ἀφίκετο ἐν τάχει ἀπὸ τῆς Χαστιπούρας ³ εἰς τὴν Κανδαβαπρασταπούραν ἐφ' ἄρματος, ἵππους ἔχοντος ὑπερβαίνοντας τὸν αἶρα τῇ ταχύτητι.

5. Ὁ δὲ Ἰνδιστίρας, τιμήσας τὸν Βιδούραν, εἰπόντα, « Ὁ βασιλεὺς Δουριοδάνας, ποιήσας ἐν βουλευτήριον, εἰς κυβεῖαν τῶν οἰκείων καὶ φίλων, καλεῖσε εὐθέως » ἔφη, γελῶν πῶς·

6. « Ἐγὼ οἶδα δόλον ἐν προφάσει κυβεῖας, συρράφέντα ὑπὸ τοῦ Σακουνῆ· φύσις γὰρ αὕτη ἐκείνου ἐστὶ, τὸ νικᾶν τὸν ἐχθρὸν ὅπως ἄλλως δύναται, τὸν μὴ νικώμενον ἐν πολέμῳ.

7. « Ὅστις καλούμενος ἐπὶ πόλεμον, ἢ ἐπὶ κυβεῖαν, ἐνθα ἐστὶ νίκη ἢ ἥττα, οὐκ ἀποστρέφεται, οὗτος μόνον ἐστὶν ἀρχηγὸς τοῦ γένους τῶν Ξατρῶν· ὅθεν ἐγὼ ἵημι εἰς ἐκείνην τὴν πόλιν, εἴτι καὶ γένοιτο. »

8. Οὕτω γνοὺς, ἀναβὰς ἐφ' ἄρματος, ἐπορεύετο σὺν τῇ Δραουπαδῇ καὶ τοῖς τέσσαρσιν αὐτοῦ ἀδελφοῖς εἰς τὴν Χαστιναπούραν, καθὼς ὁ Ἥλιος εἰς τὸν δυτικὸν ὠκεανόν, ἐπ' ἀπωλείᾳ τῆς οἰκείας λαμπρότητος.

1. Σουδαρμά λέγεται τὸ βουλευτήριον τῶν θεῶν.

2. Ὁ Βιδούρας οὐκ ἤθελε πορευθῆναι· ὁ δὲ Δρυταράστρας εἶπεν· « οὐδεὶς φόβος· ἐμοῦ παρόντος καὶ τοῦ Βήσμα, οὐδὲν κακὸν γενήσεται. »

3. Λέγεται ἡ Χαστιναπούρα· ἣ δὲ Ἰνδικὴ λέξις σημαίνει προάστειον.

9. Ἄφ' οὗ δὲ ἐτίμησεν ὁ Ἰνδιστίρας τὸν Βήσμαν καὶ τὸν Δρόναν, καὶ τὸν Δρυταράστραν, καὶ ἄλλους, ἐτίμησεν αὐτὸν ὁ Δουριοδάνας, καθὼς τὸν ἵππον, τὸν ἐπὶ τῇ θυσίᾳ.
10. Τῇ δ' ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ παραθεις ἐν μέσῳ τὸν Σακουνῆν ¹ ὁ Δουριοδάνας, ἐπεβάλετο κυβεύειν μετὰ τοῦ Ἰνδιστίρα ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἔνθα παρῆσαν ὅ,τε Δρυταράστρας καὶ ὁ Βήσμας καὶ ἄλλοι.
11. Τότε μὲν δὴ οἱ κύβοι, ριπτόμενοι πολλάκις ἐπὶ τοῦ κυβευτικοῦ χρυσοῦ πίνακος, καὶ ῥέποντες σαφῶς εἰς ζημίαν τοῦ ὄλβου τοῦ Ἰνδιστίρα, ἤχον ἐποιοῦν μέγαν, ὥσπερ γέλωτα ².
12. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ βουλευτήριον αἰάζον ἦν, ὅτι θάνατος ἔσται τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, ὃ συμπεραίνεται ἐκ τῆς ἡχοῦς τῆς γενομένης ἐκ τοῦ ἤχου τῆς μεταθέσεως τῶν πεσσῶν ἀφ' ἐνὸς οἴκου εἰς ἄλλον.
13. Ἐγὼ νομίζω, ὅτι τῶν πεσσῶν, οἱ μὲν μέλαν χρῶμα ἔσχον, ἐπειδὴ διεννοοῦντο τὸν θάνατον τοῦ κακοῦ βασιλέως, οἱ δὲ ἐρυθρὸν, ἐπειδὴ ἐνεννούντων τὴν ζημίαν τοῦ ὄλβου τοῦ Ἰνδιστίρα.
14. Ἐπαιζον οὖν οἱ δύο οὗτοι πεσσοῖς ἐρυθροῖς καὶ μέλασιν, ἀναλαμβανομένοις, τιθεμένοις, δεσμευομένοις, λυτρουμένοις, ὥς βασιλεῦσι, λίαν προσέχοντες καὶ ἀφανῶς τιθέντες τοὺς πεσσούς, ἔνθα οὐκ ἔδει ³.
15. Ὅ,τι δὲ τίμημα ἐτίθη ὁ Ἰνδιστίρας, τοῦτο ἐκέρδαινε ὁ δολόφρων Σακουνῆς ⁴, ἄλλων μὲν βασιλέων δικαίων αἰαζόντων, ἄλλων δὲ ἀδίκων καὶ πονηρῶν χαιρόντων.

1. Οὗτός ἐστιν ὁ Σαουβάλας.

2. Ἐγέλων, ὅτι νικηθῆται ὁ Ἰνδιστίρας.

3. Δηλ. δόλῳ χρώμενοι.

4. Ὁ Σακουνῆς, ἐντὶ τοῦ Δουριοδάνα ἐκύβευε.

16. Ζημιωθεῖς δὲ πᾶσαν τὴν ἑαυτοῦ περιουσίαν ὁ Ἰνδιστίρας, καὶ τοὺς ἑαυτοῦ ἀδελφοὺς ἐν τιμῇματι, ἐζημιώθη καὶ ἑαυτὸν, μηδαμῶς δυσχεράνας.
17. Βίπόντος δὲ τοῦ Δουριοδάνα πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν, « Ἔστι σοι ἔτι καὶ ἡ Δραουπαδὴ· κύβευσον καὶ ἐπὶ τιμῇματι αὐτῆς, » ὁ Βιδούρας ἔφη θυμῷ.
18. Ὡς τυφλοῦ υἱέ, καὶ τυφλὲ τὸν νοῦν, τίς αὕτη ἡ βουλὴ σου, ἡ σκληρὰ καὶ φθοροποιὰ τοῦ γένους; διὰ τί ἐξεγείρεις λᾶξ εἰς θάνατόν σου τούτους τοὺς λέοντας κοιμωμένους;
19. « Μέγα κακὸν πάντως γε, ὅτι, καὶ τοι ἐγνώσθης ἐκ τῆς γεγεννημένης βροχῆς αἵματος καὶ ὀστέων ἐν τῷ καιρῷ τῆς σῆς γεννήσεως, ὅτι ἔσθι ἐρυσίβη τοῖς καταγομένοις ἐκ τῆς Σελήνης, οὐκ ἀνηρέθης ὑπὸ τοῦ τυφλοῦ πατρός σου!
20. « Ὁ θεὸς, ὁ νυκτερινὸς φωστὴρ, ὁ γνώστης τῶν τριῶν χρόνων, καὶ χαροποιὸς τῶν τριῶν κόσμων, εἰδὼς σε γεννηθισόμενον ἐν τῷ γένει αὐτοῦ λίαν ἀτάσθαλον, ἔθετο πρότερον μελανότητα ἐν ἑαυτῷ ¹.
21. « Ὡς Καουραβαί, εἰ ἔφεσίς ἐστιν ὑμῖν ζωῆς, ἀποκόψατε πρόρριζον ὀξείαις μαχαίρας τοῦτο τὸ κακὸν καὶ σκληρὸν ἀπόστημα, τὸ γεγονὸς εἰς θάνατον ἡμῶν ². »
22. Τοιαῦτα λέγοντος τοῦ Βιδούρα, ὁ κόλαξ Σακουνῆς ἔφη γελλῶν πῶς· « Ἀρκεῖ, ἀρκεῖ· αὕτη ἡ Δραουπαδὴ ὑποχείριος ἐγένετο, τεθεῖσα ὡς τίμημα ὑπὸ τοῦ Ἰνδιστίρα ἐν κυθείᾳ. »
23. Ὁ δὲ Δουριοδάνας ἔστειλεν ὑπηρέτην τινα, ᾧ ὄνομα Σαμπρατικᾶμας, κομίσοντα τὴν κόρην τοῦ Δρουπάδα, ὡς ἀνα-

1. Σημαίνει τὰ μελανοειδῆ στίγματα, ἃ ἔχει ἡ Σελήνη.

2. Τὸν Δουριοδάνην ἔννοεῖ.

δενδράδα φαρμακώδη τοῦ γένους, εἰπὼν, « Αὐτὶ ἐγένετο
 » δούλη μου. »

24. Πορευθέντος δὲ τοῦ ὑπηρετοῦ καὶ ἀναγγεῖλαντος πάντα
 τὰ τῆς κυβείας, ἡ Δραουπαδὴ ἔφη αὐτῷ· « Ἐρώτησον
 » τοὺς ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, εἰ, ὅ,τι θῆ τις ὡς τίμημα,
 » ἀφ' οὗ δουλώσῃ ἑαυτὸν, τοῦτο λαβεῖν δίκαιον εἴη τῷ
 » νικήσαντι. »
25. Ἐπανελθόντος δὲ τοῦ ὑπηρετοῦ, καὶ ἀπαγγεῖλαντος ταῦ-
 τα, ὁ Δουριοδάνας ἐξαπέστειλε τὸν νεώτερον αὐτοῦ ἀδελ-
 φὸν Δουσσασάνα, εἰπὼν· « Κόμισον αὐτήν, ἵνα ἐρωτήσῃ
 » αὐτὴ περὶ τούτου τοὺς ἐν τῷ βουλευτηρίῳ. »
26. Πορευθέντος δ' ἐκεῖσε τοῦ Δουσσασάνα, καὶ εἰπόντος θυ-
 μῷ· « Ἐλθέ, ἐλθέ· σὺ εἶ δούλη, » ἡ Δραουπαδὴ λίαν φο-
 βηθεῖσα, εἰσελθεῖν ἐβούλετο εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ οἴκου.
27. Εἰπὼν δ' οὗτος ὁ ἐλάχιστος καὶ φοβερὺς ἑαυτοῦ, « Ποῖ
 » πορεύῃ σὺ ἡ δούλη; » δραμὼν καὶ ἀψάμενος αὐτῆς ἐκ
 τῆς κόμης, εἴλκεν αὐτήν, ἥ ἔμελλε γενήσεσθαι θάνατος
 τῶν οἰκείων.
28. Καὶ ἡ μὲν ἔλεγεν ἡσύχως· « Μὴ με ἔλκε, ἔχουσιν τὰ
 » καταμήνια· » ὁ δ' εἴλκεν αὐτὴν βιαίως, χαίρων· τί γάρ
 ἄπρακτον τοῖς κακονόοις;
29. Τρόμφ δὲ συνεσχέθησαν οἱ βασιλεῖς, ἰδόντες αὐτὴν ἐλ-
 κομένην βιαίως ὑπὸ τοῦ Δουσσασάνα, τῇ προσταγῇ τοῦ
 Δουριοδάνα, τὴν οὔσαν ὡς καπνὸν πυρὸς τοῦ θανάτου τοῦ
 γένους.
30. Καὶ τῷ μὲν Βήσμα καὶ Δρόνα καὶ Κριπᾶ ἀμύθητον ἄλ-
 γος ἐγένετο, δηλωτικὸν τῆς ἀπωλείας τοῦ γένους· ἄλλοι
 δέ τινες τῶν ἐπὶ τῆς συνόδου, πλήρη ἐποίησαν οἰμωγῶν
 τὸν αἰθέρα.
31. Ὁ δὲ Βιδούρας, ἰδὼν τοῦτο τὸ δεινὸν ἔργον, κλίνας κά-
 τω τὸ πρόσωπον, κατέβρεχε δάκρυσι τὰς ἐπὶ τὴν κοι-

λίαν αὐτοῦ τρίχας, καὶ ἔπαιε σφοδρῶς τὴν κεφαλὴν ταῖς χερσίν.

32. Οἱ δὲ βασιλεῖς, ἐννοοῦντες τὸ ἑαυτῶν στῆθος σκληρὸν, ὡς λίθον, ὃ κατεκαίετο μὲν τῇ λύπῃ, ἀλλ' οὐ κατερρήγνυτο¹, κατέβρεχον αὐτὸ τοῖς ῥέουσι δάκρυσιν ἐξ ὀφθαλμῶν, εἰς τὸ ποιῆσαι κόνιν.
33. Ὁ δὲ λάμπων μέγας γέλως ἐν τοῖς προσώποις τῶν βασιλέων, τῶν ὄντων ἐκ μέρους τοῦ Δουριοδάνα, ἦν ὡς λαμπρὸς ἥχος σάλπιγγος, κηρύττων τὴν ἐντὸς ὀλίγου γενησομένην ἔξοδον τῆς ζωῆς αὐτῶν.
34. Ἰδὼν δ' αὐτὴν τὴν Κρισνὰν ὁ Βῆμας, ἔφη θυμῷ· «Ἐγὼ » κατακαύσω ἀτεχνῶς τὰς χεῖράς σου, ὦ Ἰνδιστίρα, τὰς » ποιησάσας τὴν κυβεῖαν· κόμισον πῦρ, ὦ Σαχαδέβα.» θυμοῦ γὰρ ὄντος, τίς διακριτικός²;
35. Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Ἀρζούνας· «ὦ Βῆμα, σοῦ ὄντος λίαν δια- » κριτικοῦ, διὰ τί αἱ φρένες σου διαταράττονται; Εἰ ὁ Βα- » σιλεὺς Ἰνδιστίρας ἐποίησεν ἡμᾶς ὑποδούλους ἐν κυβεῖα, » τοῦτό ἐστιν ἐπαίνου πρόξενον ἡμῖν.»
36. Ἐσυχάσαντος δὲ τοῦ Βῆμα τοιούτοις λόγοις τοῦ Ἀρζούνα, ὁ Δουσσασάνας ἤγαγεν εἰς τὴν σύνοδον θιαίως τὴν Κρισνὰν, ὡς ῥίζαν ἀναδενδράδος δυσφημίας τοῖς περὶ τὸν Δουριοδάναν.
37. Ἡ δὲ ἀχθεῖσα εἰς τὴν σύνοδον ὑπὸ τούτου τοῦ πονηροῦ, ἐν καταμηνίοις οὔσα, μονοχίτων καὶ ἄνευ τοῦ ἐπιστηθίου, ἔτεινεν ὄμμα θυμοειδὲς καὶ ἐλεεινὸν πρὸς τοὺς πέντε αὐτῆς ἀνδρας, κύπτοντας αἰσχύνῃ.

1. Καθὼς ὁ λίθος καϊόμενος, κάππειτα βρεχόμενος, κόνιν ἄσβεστος γίνεται.

2. Ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς γνωμοδοτεῖ· ὁ γὰρ θυμὸς παρεκίνησε τὸν Βῆμαν εἰς τὸ εἰπεῖν τοιαῦτα κατὰ τοῦ προεχύτερου ἀδελφοῦ Ἰνδιστίρα.

38. Ἀκούσασα δ' αὕτη ἡ σώφρων παρὰ τοῦ Δουσσασάνα, « Σὺ
 » δούλη γενομένη, διὰ τί βλέπεις εἰς τούτους; τείνον τὸ
 » ὄμμα πρὸς μόνον τὸν Δουριοδάναν, » προσκυνήσασα τοὺς
 γέροντας, ἔφη ὧδε·
39. « Διὰ τί οὗτος καλεῖ ἐμέ δούλην, τὴν θεοφιλῇ, τὴν θυ-
 » γατέρα τοῦ βασιλέως Δρουπάδα, καὶ νύμφην τοῦ βασι-
 » λέως Πανδοῦ; ὑμεῖς θεωρήσαντες τὸ δίκαιον, ἐπίσχετε
 » τοῦτον τὸν κακόφρονα. »
40. Πρὸς ἣν ἔφη ὁ Βήσμας· « Ἡμεῖς, ὦ τέκνον, καὶ περ
 » εἰδότες τὰ τοῦ νόμου, ἀνόητοι ἐγενόμεθα, θεωροῦν-
 » τες ἐν νοῖ τὴν φθορὰν τοῦ γένους ἐκ τῆς πρὸς σέ
 » ἀτιμίας· ὅθεν οὐκ οἶδαμεν ἀπόκρισιν δοῦναι εἰς ὅτι
 » ἔρωτάς. »
41. Τοῦ δὲ Δουριοδάνα ἐρωτήσαντος περὶ τοῦ δικαίου, « Αὐ-
 » τη ἑάλω ὑπ' ἐμοῦ ἐν κυβείᾳ; ἢ οὐχί; » ὁ Βικαρνᾶς, ὁ
 υἱὸς τοῦ Δρυταράστρα ἀπεκρίνατο, τῶν ἐν συνόδῳ φο-
 βουμένων εἰπεῖν τι·
42. « Ὡς συνέδροι, διὰ τί φόβος ἐστὶν ἡμῖν; θεωρήσαντες τὰ
 » τοῦ δικαίου, εἵπατε, ὡς ἔχει· αὕτη τεθεῖσα ὡς τίμημα
 » ὑπὸ τοῦ Ἰνδιστίρα, δουλωθέντος, οὐ δουλωθήσεται·
 » μάλιστα δὲ γυνὴ ἐστὶ τῶν πέντε. »
43. Ἄπαντες μὲν δὴ οἱ ἐπὶ τῆς συνόδου ἐπήνεσαν λίαν τὸν
 λόγον τοῦ Βικαρνᾶ. Ὁ δὲ Δουριοδάνας ἔφη θυμῷ· « Οὐκ
 » οἶδας, ὦ Βικαρνᾶ, ὅτι καὶ αὕτη ἡ Κρισνὰ πρότερον
 » ἐδουλώθη σὺν ἅπασι ταῖς κτήμασι τοῦ Ἰνδιστίρα, τοῖς
 » τεθεῖσιν ἐπὶ τιμῇματι; »
44. « Πάντα οὖν τὰ ὄπλα καὶ τὰ ἱμάτια τῶν χειρωθέντων
 » Πανδοειδῶν παραλάβετε· τίς αὕτη ἡ ἀναβολή; παρα-
 » λάβετε δὲ βιαίως καὶ τὸ λαμπρὸν ἱμάτιον ταύτης τῆς
 » σώφρονος γυναικὸς τῶν πέντε. »
45. « Αὕτη, ἣ λέγεται γυνὴ πολλῶν, καὶ μέγα κτήμα κρίνε-

» ται, ὡς βοῦς ἐστίν ¹. ἐλκύσατε οὖν βιαίως τὸ φόρεμα
 » ταύτης· ἡ γὰρ βοῦς μᾶλλον διαπρέπει, οὔσα ἄνευ φο-
 » ρέματος.»

46. Οἱ μὲν οὖν Πανδοίδαι, γυμνωθέντες τῶν ἱματίων οἰ-
 κείαις χερσὶ, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Δουριοδάνα, διέπρεψαν
 εὐθέως, καθὼς αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, ἀφεθεῖσαι ὑπὸ τῶν
 πολλῶν νεφῶν ἐν τῇ ὥρᾳ Σαράδα.

47. Ὁ δὲ Δουσσασάνας εἴλκε τὸ περιβόλαιον τῆς θυγατρὸς
 τοῦ Δρουπάδα, τῇ προσταγῇ τοῦ Καρνᾶ, πάντων τῶν ἐν
 συνόδῳ καμμυσάντων εὐθέως τὰ ὅμματα, ἵνα μὴ ἐλ-
 ποισιν, ὡς ὁ τυφλὸς Δρυταράστρας.

48. Οἱ δ' ἐχθροὶ, ἀνοίξαντες τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἡδέως,
 ὧν ἡ ἐπιθυμία οὐκ ἐπληρώθη ², ἔβλεπον ἕτερον νεοφανές
 ἱμάτιον, καὶ ὁμοιοχρώματον τῷ πρώτῳ ἱματίῳ, καλύπτον
 τὰ μέλη αὐτῆς.

49. Ὅσον οὖν οὗτος ὁ Δουσσασάνας εἴλκε εἰς τὸ ἱμάτιον,
 τοσοῦτον αὕτη τῇ σώφρονι ἄλλο νέον ἀμέσως προσεπι-
 γίνετο μᾶλλον λαμπρόν, καθὼς τὸ ἐν τῷ φρέατι ὕδωρ
 μᾶλλον πρότιμον γίνεται, ἀντλούμενον.

50. Ἐκ δὲ τῆς προσταγῆς τοῦ ἐλकुσθῆναι τὸ φόρεμα, αἱ
 σαλευόμεναι συχνάκις ἐκ χαρᾶς κεφαλαὶ ³ τῶν περὶ τὸν
 Δουριοδάναν ἦνίττοντο, ὅτι οἱ θεοὶ, οἱ ἔφοροι τῶν ὄπλων
 τῶν Πανδοειδῶν, ἤρξαντο ἐκνευρίσαι αὐτάς καὶ ἀνα-
 σπάσαι.

51. Θυμωθείς δ' ὁ Βήμας ἐπὶ τῇ βιαίᾳ ἐλκύσει τοῦ ἱματίου,

1. Δηλ. καὶ ἡ βοῦς πολλῶν ἐστι, καὶ μέγα τι κτήμας ἐστι.

2. Οὐ ἐπεθύμουν δηλονότι ἰδεῖν, οὐκ ἔτυχον· ἐπεθύμουν δὲ ἰδεῖν γυ-
 μνὸν τὸ σῶμα αὐτῆς.

3. Σημεῖον ἀνέσεως καὶ ἡδύτητος ἡ σάλευσις τῆς κεφαλῆς· ἐχάρησαν
 οὕτως ἐχθροὶ, διότι εἴλκετο τὸ περίζωμα τῆς Κριανᾶς.

ἔφη· « Ακούσατέ μου τοῦ λόγου, ὦ βασιλεῖς, οὐδέ-
» ποτε ἦλθεν εἰς τὴν ἀκοὴν ἡμῶν.

52. « Ἄν μὴ πῶ τρεῖς δράκας αἵματος, διαρρήξας τὸ στῆθος
» τούτου τοῦ Δουσασάνα, ἐγὼ τότε ἔνοχος ἔσομαι τοῦ
» ἀμαρτήματος τούτου τοῦ δυστρόπου, τοῦ γενομένου ἐκ
» τῆς πρὸς τὴν Κρισνάν θλίψεως. »

53. Τότε ἀφεθὲν ἔλκεσθαι τὸ πολύτιμον ἐρυθρὸν φόρεμα τῆς
Κρισνᾶς, ἐφαίνετο ἐν τῇ συνόδῳ ὥςπερ μέγα πῦρ τοῦ
δάσους αὐτογέννητον, εἰς κατάνυκτον τοῦ γένους τοῦ
Δρυταράστρα.

54. Τοῦ μὲν οὖν Δουσασάνα ἀποκαμόντος τῇ διὰ πολλοῦ
ἐλκύσει τοῦ ἱματίου, καὶ αἰσχυθέντος, ἡ Κρισνᾶ ἐβρή-
νει, λέγουσα· « Οἶμοι! ὅτι οὗτος εἴλκυσε ἐμὲ τὴν σφύρα
» καὶ εὐανδρον, ὡς ἀνανδρον. »

55. Πρὸς ἣν ἔφη ὁ Καρνᾶς· « Πόθεν σοι σωφροσύνη, τῇ ἐχού-
» σῃ πολλοὺς ἀνδρας; σὺ δουλωθεῖσα, ἄνευ ἀνδρὸς εἶ·
» ἔσο οὖν ταχέως μετ' ἀνδρὸς, ἐκλέξας ἓνα τῶν Καου-
» ραβῶν. »

56. Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ Καρνᾶ, ὁ Δουριοδάνας, ὁ ὢν τυ-
φλὸς τῇ ἐπάρσει, καὶ πέλαγος ἀμαρτίας, ἔδειξε τῇ Δρα-
ουπαδῇ τὸν μηρὸν αὐτοῦ, ὁ μωρὸς καὶ θανατιῶν, εἰπών·
« Κάθισον ἐνταῦθα. »

57. Ὁ δὲ Βήμας, πῦρ πνέων θυμῷ ἐξ ὧτων, ἐξ ὀφθαλμῶν,
ἐκ στόματος καὶ ῥινὸς, ἐφάνη, καθὼς ὁ Ὀκεανὸς, ὁ φλό-
γας ἐξάγων τοῦ ἐν ἑαυτῷ πυρὸς, καὶ ἀφίει τούς ἑαυτοῦ
ὄρους ἐν τῇ συντελείᾳ, καὶ ἔφη·

58. « Ὦν μηρὸν, ὦ Δουριοδάνα, ἔδειξας ἐν συνόδῳ τῇ Δραου-
» παδῇ γυμνώσας, τοῦτόν σου τὸν ἀριστερὸν μηρὸν ἐγὼ
» συνθλάσω ἐν πολέμῳ ταύτῃ τῇ κορόνῃ. »

59. Ἰδόντες δὲ τοῦτον τοιαῦτα ἀναφωνοῦντα, τρίζοντα τοὺς
ὀδόντας· αὐτοῦ μεγάλῳ θυμῷ, καὶ λίαν μεμηνότα, ἄλλοι

μὲν τρόμον ἔσχον, ἄλλοι δὲ ἔπεσον ἐξ ἑδρας, καὶ ἄλλοι ἐλαιοποθύμησαν.

- 60 Ἐκ δὲ τῶν στομάτων τοῦ Βιδούρχ, καὶ Βήσμα καὶ Κριπαῖ, καὶ Δρόνα, τοιοῦτοι λόγοι ἐξήρχοντο· « Ἦτοι σήμερον » ἡ αὔριον θάνατος ἔσται τῶν κακοφρόνων ¹, τῶν ἐκ γένους » Κουροῦ. »
- 61 Τότε ἐν τῷ τόπῳ τῆς πυρολατρείας τοῦ Δρυταράστρα κυνόλυκος ὑλάκτει μέγала, φλόγας πολλὰς ἐκπέμπων ἐκ στόματος, ὥσπερ εἶλεγε· « Πῦρ κατακαύσει ἅπαν τὸ γένος. »
62. Ὁ μὲν οὖν Δρυταράστρας, νομίσας τοῦτο ἀπαίσιον οἰώνισμα ², ἀφῆκε τὸ ὃ εἶχε φίλτρον, καὶ ἔφη πρὸς τὸν δύστροπον Δουριοδάναν, ὄνειδίζων·
63. « Αὕτη ἐστίν, ὡς ἀδελφὴ καὶ ὡς μήτηρ σου, ἃ τε οὔσα » γυνὴ τοῦ πρεσβυτέρου σου ἀδελφοῦ· ὅθεν σεβαστὴ σοι » ἔστω, ὡς δεῖ· ὦ ἄφρον, τί τοιαῦτα λέγεις ³ ἐν μέσῳ » τῆς συνόδου ταύτῃ τῇ σεβαστῇ ἐν μέσῳ πολλῶν σωφρόνων γυναικῶν ;
64. « Σὺ δ', ὦ κόρη Δραουπαδῆ, δυνατὴ εἶ ἀποτεφρῶσαι τὸν » κόσμον τῷ οἰκείῳ πυρὶ τῆς σωφροσύνης· χαίρω οὖν ἐπὶ » σοί, διότι οὐκ ὀργίζῃ τούτῳ τῷ ἀδίκῳ· αἵτησόν με » χάριν. »
65. Ἡ δὲ νόμιμος γυνὴ τῶν Πανδοιδῶν ἔφη· « οὐ ἐν ἐκείνῃ » τῇ θυσίᾳ ἅπαντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ὑπηρεσίαν ἐποίησαν, οὗτος ἔστω ἀδούλωτος ⁴. »
66. Εἰπόντος δὲ τοῦ Δρυταράστρα, « ὦ κόρη, θαρρήσασα, » αἵτησον καὶ ἑτέραν χάριν, » αὕτη ἔφη· « ἔστωσαν ἀδού-

1. Τὸ πρωτότυπον φέρει αὐτολεξεί· « τῶν ἀρχηγῶν τῆς ἀφροσύνης. »

2. Αὐτολεξεί· « κακὴν ἐλπίδα. » Κακὸς ἦν οἰωνὸς ἡ ὑλακὴ τοῦ κυνόλυκου.

3. « Κάθησαν ἐπὶ τοῦ μηροῦ μου. »

4. Μὴ γενέσθω δηλ. δοῦλος, διότι ἐνικνῆθη ἐν κυδείᾳ.

« λωτοι, ὃ βασιλεῦ, καὶ οὗτοι οἱ λοιποὶ υἱοὶ τοῦ Πανδοῦ,
 » καὶ λαβέτωσαν τὰ οἰκεῖα ὄπλα καὶ ἔπιπλα ¹. »

67. Τὰ δὲ ῥήματα ταῦτα τῶν ἐπὶ τῆς συνόδου, « Αὕτη ἡ
 » Κρισινὰ πάντως γε ναῦς ² ἐγένετο τοῖς Πανδοῖδαις, τοῖς
 » ἐμβεβυθισμένοις πελάγει δυστυχίας, » ὕλην προσέθεντο
 τῷ ὡς πυρὶ θυμῷ τοῦ Βήμα.

68. Εἰπὼν γὰρ ὁ Βήμας θυμῷ, « Τί δαί; γυνή ἐσται ἡμῖν
 » ναῦς; ἡμεῖς τοῖς ἑαυτῶν στιβαροῖς βραχίوسي διαπλεύ-
 » σουμεν τὸ τῆς δυστυχίας πέλαγος, » καὶ ἀψάμενος τῆς
 κορύνης, ἀνέστη εἰπὼν· « Τοὺς ἐχθροὺς ἀναιρῶ. »

69. Τῶν δ' ἐχθρῶν, τοῦ τε Δουριοδάνα, καὶ Καρνᾶ, καὶ Δου-
 σασάνα, καὶ ἄλλων τρεμόντων ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν, ὁ Ἰνδι-
 στίρας, κρατήσας τοῦ Βήμα τὰς χεῖρας, ἐμποδὼν ἐγένετο
 τοῦ ἀνελεῖν αὐτούς.

70. Τοῦ μὲν οὖν Ἰνδιστίρα καλύσαντος τὸν θυρωθέντα Βή-
 μαν, κτεῖναι βουλόμενον τοὺς περὶ τὸν Δουριοδάναν, ὁ
 Δρυταράστρας ἔλεξε λόγον τερπνὸν πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν·

71. « Τίς, ὦ τέκνον, μεγάλους ἔχων ἐπικούρους, καὶ δυνάμε-
 » νος κατακαῦσαι θυμῷ τοὺς κόσμους, οὐ θυμοῦται κατὰ
 » τῶν φθορύντων καὶ ἐκπεμπόντων ῥήματα σκληρὰ, ὡς
 » βέλη, κατὰ τῆς καρδίας, καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐπαιρομένων;

72. « Καὶ ὁ σεληνόλιθος ³ τῇ πολλῇ τριβῇ σπινθῆρας ἐξά-
 » γει ἐν νυκτί. Τίς δ' ἐνεργεία συγκριθεῖν ἂν σοι τῷ ποι-
 » ούτῳ ἡμέρῳ κατὰ τὴν καρδίαν;

73. « Δάδε ⁴, ὃ βασιλεῦ, μετὰ τῶν ἀδελφῶν τὴν οἰκείαν

1. Κατένευσε καὶ εἰς τοῦτο ὁ Δρυταράστρας, καὶ ἐπέταξε δοῦναι τοῖς Πανδοῖδαις τὰ ὄπλα καὶ ἔπιπλα, ἃ ἀφῆρέθησαν.

2. Ναῦς αὐτολεξεί, τουτέστι σωτηρία.

3. Ἐν γὰρ τῇ νυκτί, ὅτε ἡ Σελήνη λάμπει, μᾶλλον ψυχρὸς ἐστὶν ὁ σεληνόλιθος.

4. Αὐτολεξεί· Τίμησον.

- λαμπράν βασιλείαν, καὶ ποιήσον ταύτην τὴν γῆν καθα-
 ράν¹, λαμπρότερος ὢν καὶ αὐτοῦ τοῦ πανεκλάμπρου
 • ἡλίου.
74. «Οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες οὐδέποτε ἐκβάλλουσι τοῦ νοὸς τὴν
 • παρ' ἄλλων εὐποιίαν, καθὼς οὐδὲ τὸν θεὸν λόγον τοῦ
 • πνευματικοῦ πατρὸς, οὐδ' ἀναπολοῦσι τὴν παρ' ἄλλων
 • κακοποιίαν, καθὼς οὐδὲ τὸ διδόμενον τοῖς ἐνδεέσιν.
75. «Ἀνάσχου τῆς ἀδικίας καὶ ἀταξίας τοῦ Δουριοδάνα, καὶ
 • πορεύθητι σὺν τοῖς ἀδελφοῖς εἰς τὴν οἰκίαν πόλιν· καὶ
 • ἡ Πριτὰ γὰρ αὐτὴ, ἡ διεzeugμένη ἀπὸ σοῦ, ὀλίγην θλι-
 • ψιν ἔξει.»
76. Ὁ μὲν οὖν Ἰνδιστίνας τῇ προσταγῇ τοῦ Δρυταράστρα
 ἀνεχώρησεν εὐθέως εἰς τὴν οἰκίαν πόλιν μετὰ τῶν ἀδελ-
 φῶν, λαμπρὰ ὅπλα ἐχόντων, καὶ θυμὸν μέγαν συνεχῶς
 πνεόντων.
77. Ὁ δὲ Δουριοδάνας, «ὦ πάτερ, ἔφη, οὗτοι ἀναχωροῦσι
 • θυμοειδῶς καὶ δυσθύμως· θάνατος οὖν ἔσται τῷ ἡμετέρῳ
 • γένει. Τὸ ἔργον τοῦ πολέμου μετὰ τούτων δυσκατέργα-
 • στόν ἐστιν· ὥστε ἔστω πάλιν κυβεία.
78. «Καὶ νικηθέντες, διαγέτωσαν ἐν ἐρήμῳ, δερματοφοροῦν-
 • τες ἐπὶ δώδεκα ἔτη· ἐν δὲ τῷ δεκάτῳ τρίτῳ ἔτει
 • ἔστωσαν ἀγνώτες καὶ ἀφανεῖς, καθὼς οἱ ὄρνεις Κανζάναι
 • ἐν ὥρᾳ θέρους².
79. «Οὕτω γὰρ ἐγὼ ἀνίκητος ἐκείνοις ἔσομαι ἐν πολέμῳ, συλ-
 • λέξας στρατὸν πολὺν καὶ πάντα τὰ προσήκοντα ἐν δώ-
 • δεκα ἔτεσιν.» Ὁ μὲν οὖν Δρυταράστρας ἐκάλεσε πά-

1. Δηλ. ἀνέγκλητον, ἵνα μὴ λέγωσιν οἱ ἄνθρωποι, ὡς ὁ Δουριοδάνας
 ἔλαβε πᾶσαν τὴν γῆν τῶν ἑξαδέλφων.

2. Ἐν τῷ Ἰνδικῷ πρωτοτύπῳ ὑπάρχει ὁ μὲν τὸν Ἰούνιον ἀντιστοιχῶν
 Ἰνδικὸς μῆν.

- λιν τὸν Ἰνδιστίραν κατὰ τὸν λόγον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
80. Ὁ δὲ Ἰνδιστίρας, ἰδίωμα ἔχων Ξατροῦ ¹, ἀφῆκε τῇ τύχῃ τὸ μέλλον γενέσθαι ², καὶ παρέστη τῷ βουλευτηρίῳ· νικηθεὶς δ' ἐν κυβείᾳ ὑπὸ τοῦ Σακουνῆ, ἤψατο τῆς εἰς ἔρημον συν τοῖς ἀδελφοῖς.
81. Παραδοὺς μὲν οὖν τότε ὁ Ἰνδιστίρας τῷ Δουριοδάνᾳ πᾶσαν τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν, φορῶν δέρμα, καὶ ἐν νῶ ἔχων τὴν ἐν ὄρεσι καὶ ἄλσεσι διαγωγὴν, διέπρεπεν ὡς ἄλλος Σίβας.
82. Ὁ δὲ νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Δουριοδάνᾳ ³ ἔφη τῇ Δραουπαδῇ, ἀκολουθοῦσῃ τοῖς Πανδοῖδαις· «Ἄφες, ἄφες τοὺς τοὺς ἄνδρας τοὺς πένητας, καὶ ἔκλεξον ἓνα, τὸν βασιλέα τῶν Καουραβῶν ⁴.
83. Πρὸς τὸν ἔφη ὁ Βήμας· «Ἐγὼ παροξυνθεὶς εἰς μεγάλην ἄμυναν τῷ δεκάτῳ τετάρτῳ ἔτει, πατήσας τοὺς ἀναιρεθισομένους ἑκατὸν υἱοὺς τοῦ Δρυταράστρα, ὀρχήσομαι ἐπὶ τοῦ στεφάνου τοῦ Δουριοδάνᾳ.»
84. Τοῦ δὲ Δουσσασάνα ἐκφωνήσαντος, «Οὗτος ὁ δέρμα φορῶν ἐπὶ τοῦ σώματος, ὡς βοῦς, καὶ ἀρμυζὼν διάγειν ἐν δάσει, τί μεγαλορρημονεῖ ἐν ταῦθα;» ἐγέλασαν οἱ, τε Καρνᾶς, καὶ ὁ Σακουνῆς, καὶ ὁ Δουριοδάνας.
85. Οὐμῶ δὲ κατασχεθέντες καὶ οἱ τρεῖς νεώτεροι ἀδελφοὶ τοῦ Βήμα, ἐπηπείλησαν ἐν τῇ συνόδῳ φονεύειν τὸν τε Καρνᾶν καὶ τὸν Σακουνῆν, καὶ τοὺς λοιποὺς βασιλεῖς, τοὺς λίαν κακούργους.

1. Ἰδίον Ξατροῦ μὴ ἀποποιεῖσθαι πόλεμον, ἢ κυβείαν, ἐνθα ἐστὶ νίκη ἢ ἥττα.

2. Τὴν νίκην δηλ. ἢ τὴν ἥτταν.

3. Οὗτός ἐστιν ὁ Δουσσασάνας.

4. Τὸν Δουριοδάναν δηλονότι.

86. Οὗτοι μὲν οὖν οἱ Πανδοῖδαι ἄλλους μὲν ἰδόντες, ἄλλους δὲ πρυσκυνήσαντες, τοὺς φίλα φρονούντας ἐν καρδίᾳ¹, ἀφέντες ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀντιλήπτορος (ὑπερασπιστοῦ) Βιδούρα τὴν ἑαυτῶν μητέρα, ᾗψαντο τῆς ὁδοῦ.
87. Ἡ δὲ Πριτὰ ἔφη τῇ Δραουπαδῇ, προσκυνήσασθαι τοὺς πόδας αὐτῆς ἐν τῷ πορεύεσθαι· «ὦ ἀγαθὴ, τὸ σῶμά σου, » τὸ φοβούμενον στῶμα ἐξ ἀνθέων, πόνου ἐκ χαλίκων » αἰσθήσεται².
88. «Πῶς σὺ ἐν ἐρήμῳ ἀνέξῃ τοῦ καύματος τοῦ Ἡλίου καὶ » τοῦ ἰδρώτος, ἢ ἐκ τῆς ἀπαλότητος οὐκ εἶχες φέρειν » οὐτ' ἄλειμμα ἐκ κρόκου, οὔτε κόσμους ἐκ μαργαριτῶν³;
89. «Οὗτοι, καὶ νικηταὶ ὄντες τοῦ κόσμου, ἀναχωροῦσιν εἰς » ἔρημον, ὡς φροντίζοντες τῆς ἀληθείας· φροντίστον σύγε » ἐμῆς μόνης ἐνταῦθα· διὰ τί καὶ σὺ, ὦ τέκνον, ἐγκα- » ταλείπεις ἐμέ;
90. «ὦ εὐγενὴς Νακούλα, πῶς τὸ ἐμὸν ὄμμα, τὸ ὄν ὡς ἡ » Κουμούδα⁴, γανωθήσεται ἄνευ τούτου τοῦ σοῦ σελη- » νιαίου προσώπου, τοῦ λαμπροῦ καὶ ἁγροῦ;
91. «ὦ ἀγαπητὴ υἱὲ Σαχαδέβα, ἐπειδὴ τὸ ἀληθὲς περὶ πολ- » λοῦ ἐποιήθη ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ ὑπὸ σοῦ τοῦτο » περὶ πολλοῦ ἐποιήθη ὀρθῶς, σὺ μὲν τοι μένων ἐνταῦθα » ἀπάλλαξόν με τοῦ ἄχθους.
92. «ὦ Ἀρζούνα, σὺ, ὃς ἐλεήμων ἐγένου ἐν τῇ συνόδῳ πρὸς » τὸν κακεργάτην ἐχθρόν, πῶς νῦν ἀνελεήμων γεγονώς, » οὐδὲ ἐλέπεις τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐμὲ κλαίουσαν;

1. Τοὺς εὐνοϊκῶς αὐτοῖς διακειμένους.

2. Κοιμηθήσεται ἐπὶ γῆς δηλ.

3. Λί σταγόνες τοῦ ἰδρώτος ὡς μαργαρίται, τὸ δὲ χρῶμα τοῦ κρόκου, ὡς ὁ ξανθὸς Ἥλιος.

4. Κουμούδα, ὡς εἴρηται, λέγεται ὁ νυκτάνθρωπος λωτός.

93. «Σὺ δ', ὦ Βῆμα, ἀρπάξας ἐμὲ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ κατα-
 » σκευασθέντος ἐκ λακκίου, καὶ φέρων ἐπ' ὤμου νύκτωρ
 » καὶ μεθ' ἡμέραν, τότε λύπην εἶχες· νῦν δὲ πῶς ἐγκα-
 » ταλείπεις ἐμὲ κλαίουσαν;
94. «Ὡ Ἰνδιστίρα, τίς προσκυνῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἡμέρας,
 » ὄψεται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄνυξι τῶν ποδῶν
 » μου¹, τοῖς λαμπροῖς καὶ στιλπνοῖς γενομένοις τῇ προσ-
 » θίξει τῶν ἐπὶ κεφαλῇ σου πολλῶν πολυτίμων λίθων;»
95. Αὕτη τοίνυν θρηνοῦσα ὑπὲρ τὸ μέτρον, θρηνεῖν ἐποίει καὶ
 τοὺς λίθους. Οὐδὲν τοῦτο θαυμαστόν· λύπη γὰρ ἐγένετο
 τότε καὶ τῷ Δουριοδάνᾳ, καὶ Δουσασάνᾳ, καὶ Καρνᾷ,
 καὶ Σακουνῇ.
96. Ἐκλαίει δὲ καὶ ὁ λαὸς ἅπας τῆς πόλεως, πληρῶν κραυ-
 γῆς τὸ μεταξὺ τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ κενὸν, «Οὐαί!
 » κράζοντες, οὗτοι οἱ βασιλεῖς πορεύονται εἰς γῆν ἔρη-
 » μον!!»
97. Ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς Ἰνδιστίρας ἐπορεύετο, κεκαλυμμένον
 ἔχων τὸ πρόσωπον ἱματίῳ, ὡς ἡ Σελήνη τῷ νέφει, ἵνα
 μὴ κατακαύσειε τὴν χώραν τοῦ Δρυταράστρα θυμῶδει ὁμ-
 ματι, ὡς στερηθεὶς δολίως τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας.
98. Ὁ δὲ Βῆμας ἐπορεύετο, ἐκτεταμένος μὲν ἔχων τὰς χεῖ-
 ρας, ἐρυθροὺς δὲ τοὺς μεγάλους ὀφθαλμούς, τῷ μεγάλῳ
 θυμῷ, σημαίνων διὰ τούτου, ὅτι ἔσται χρόνος, ὅτε κα-
 ταβρώσεται, ὡς θάνατος, διὰ τῶν πολεμικῶν χειρῶν ἐκεί-
 νων καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὸ γένος τῶν Καουραβῶν.
99. Ὁ δ' Ἀρζούνας πορευόμενος περιέρριπτε πολλὴν ἄμμον,
 σημαίνων διὰ τούτου, ὅτι ρίπτων βέλη ἀπειρα εἰς τοὺς
 στρατοὺς τοῦ Δρυταράστρα, ποιήσει πόλεμον, καταβάλλ-
 λοντα τὴν καρτερίαν τῶν δυσφορήτων τοξοφόρων.

1. Τίς ὁγλ. προσκυνήσει με, σοῦ ἀπόντος.

100. Ὁ δὲ γενναῖος Σαχαδέβας ἐπορεύετο, ἀλείψας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ μέλανι, σημαίνων διὰ τούτου, ὅτι τότε λευκὸν ἔσεται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ὅταν διατέμῃ ἐν πολέμῳ τὸν Σακουνήν, τὸν ἔχοντα μέγα ὄνομα ἐπὶ τῇ ἐν δόλῳ κυδείᾳ.
101. Ὁ δὲ Νακούλας, ὁ τῇ εὐμορφίᾳ θέλων τὰς καρδίας τῶν γυναικῶν, ἐπορεύετο ἡλειλιμμένος τὸ σῶμα κόνει, σημαίνων ὅτι, τῶν ἐχθρῶν εὖ ἐχόντων, ἡ εὐπρέπεια τῶν μελῶν τοῦ σώματος οὐδόλως διαπρέπει τοῖς ἥρωσιν.
102. Ἡ δὲ γυνὴ τῶν Πανδοσειδῶν ἐπορεύετο, διαλελυμένην ἔχουσα τὴν κόμην, κλαίουσα καὶ πολλὰς ἀρὰς τοιαύτας ἐκφωνοῦσα· «Οὕτω θλιβερῶς εἰσελθέτωσαν εἰς τὴν Χαστι-
» πούραν καὶ αἱ γυναῖκες τῶν Καουραβῶν μετ' ὀλίγας
» ἡμέρας!»
103. Ὁ δὲ ἱερουργὸς Δαουμέας, πορευόμενος ἐν ὁδῷ, ἦδε τὰ τῆς Βέδας Σάμας περὶ τοῦ δεινοῦ Ἰάμα¹, θυμῷ ὦν ἐρυθρὸς, ἔχων κοῦσσαν ἐν χειρὶ, ἀνατεταμένη κατὰ τὸν Λίβυν², καὶ καταρώμενος ταῦτα· «Τοιαῦτα θρηνώδη
» μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀδέτωσαν καὶ αἱ γυναῖκες τῶν
» Καουραβῶν.»
104. Πολλὰ τε σημεῖα ἀπαίσια γεγόνασιν ἐν τῇ πόλει· ὅ,τε Ναράδας, παραστὰς τῷ Δρυταράστρᾳ, καιομένῳ τὴν καρδίαν ἐκ συννοίας, φθορὰν τοῦ γένους αὐτοῦ μεμήνηκε. Τῶν δὲ περὶ τῶν Δουριοδάναν καταφυγόντων εἰς τὸν Δρόναν τῷ φόβῳ τῶν σημείων, δοὺς αὐτοῖς αὐτὸς ἀφοβίαν, ὁ ὦν πέλαγος τῆς ἀνδρείας, ἐποίησεν αὐτοῖς ἄνεσιν³.

1. Ὑμνος εἰς Ἰάμαν ἐπὶ θανάτῳ ἐχθροῦ. — "Ἄλλως" Ὑμνος εἰς τὸν Ἰάμαν, ὅς ἐστιν αὐτὸς ὁ θάνατος.

2. Ἐνθα οἰκεῖ θανατηφόρος δαίμων, ᾧ ὄνομα Νιρρίτῃ.

3. Καὶ σοφὸς ἦν καὶ γενναῖος, καὶ Βραχμάν· διὰ τοῦτο καὶ ἀπαλλαγὴν τῶν δεινῶν ταῖς εὐχαῖς ἐποίησε, καὶ θάρρος δέδωκε.

105. Ὁ Ἀμάρας, ὁ λίαν ἐγκρατὴς καὶ σοφὸς ἐπιφοιτῶν, ὡς
βομβύλιος, τῷ λωτίῳ ποδὶ τοῦ καλοῦ διδασκάλου Ζη-
ναδάτα, τοῦ σοφοῦ καὶ ὀρθοδόξου· οὗ τῆς πολυφήμου
Βαλαβαράτας, τοῦ μεγάλου ποιήματος, τὸ δεύτερον βι-
βλίον, ᾧ ὄνομα Σαμβαπάρβα τὸ καταβάλλον τὴν ὄφρυν
τῶν σοφῶν, πέρας εἴληφε.

106. Ἐν τούτῳ τῷ Βιβλίῳ ἐμπεριέχονται πέντε μὲν Κεφά-
λαια, ἑξακόσιοι δὲ καὶ ὀγδοήκοντα τρεῖς στίχοι, κατὰ τὸ
μέτρον τοῦ Ἀνουστούπα.

Τέλος τοῦ Πέμπτου Κεφαλαίου

τοῦ Δευτέρου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

*ὃ διαλαμβάνει τὴν τῶν ἁγίων τόπων προσκύνησιν
τοῦ Ἰνδιστίρα.*

1. Ὁ ὁσιος Βεάσας, ὁ ὢν ἀπὸρροια τοῦ Βισνοῦ, καὶ μᾶλλον ἀξιόμνητος τοῦ Ῥάμα ¹, ἔστω μοι ἐπ' ἀγαθῷ, δι' οὗ ἐποιήθη γέφυρα, ἡ Μαχαραβάρατα, ἐν τῷ ὡς πελάγει κόσμου, ἐπ' ὠφελείᾳ ἄλλων.
2. Συνώδευον δὲ τοῖς Πανδοῖδαις τεσσαρεσκαίδεκα φιλόφρονες ἥρωες μετὰ τῶν γυναικῶν ἑαυτῶν ἐφ' ἄρμάτων, ὅτε Ἰνδρασένας καὶ ἄλλοι, οἱ ὄντες ἱκανοὶ νικῆσαι καὶ τοὺς στρατοὺς τοῦ Ἰνδρα.
3. Δεξάμενοι δ' οἱ Πανδοῖδαι τὰ πεμφθέντα δῶρα ὑπὸ τοῦ Δρυταράστρα, ἀμάξας καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα ², ἀποπέμψαντες μετὰ τιμῆς τοὺς προπέμψαντας πολίτας, καὶ τὰς καρδίας αὐτῶν συλήσαντες, ἐπορεύοντο κατὰ τὸ βόρειον μέρος.
4. Στάς δ' ἐν τῇ νυκτὶ ὁ Ἰνδιστίρας παρὰ τὸ χεῖλος τῆς

1. Ὁ μὲν γὰρ Ῥάμας ἐποίησε γέφυραν ἐπ' ὠφελείᾳ ἑαυτοῦ, ὁ δὲ Βεάσας ἐπ' ὠφελείᾳ ἄλλων διὰ τοῦτο καὶ μᾶλλον ἀγαθοποιὸς ἐκείνου.

2. Ἴππους δηλ.

Γαγγᾶς ὑπὸ δένδρον Βάταν, ἀφῆκε τὴν λύπην, τῇ συμβουλῇ τοῦ Σαουνάκα, τοῦ προστεῦτος τῶν ἀκολουθούντων ἐγκρατῶν Βραχμάνων.

5. Περὶ δὲ τὸ πρῶν ¹ ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας, ἄμειρος πλουτου ὦν, καὶ πολλοῖς Βραχμᾶσι συνὼν, ἔτυχε παρὰ τοῦ Ἡλίου χύτρας ἀκενώτου ², ἱκετεύσας καὶ ὑμνήσας αὐτὸν διὰ τῆς Συμβουλῆς τοῦ Δαουμέα.
6. Προσκυνήσας μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας τὴν Κουρουξέτραν, τὴν ἐπαινετὴν ποταμοῖς πολλοῖς, ὣν κολοφὼν ἐστὶν ἡ Σαρασβατὴ, ἐπορεύετο εἰς τὸ δάσος Καμεκάν, μεγάλας χάριτας ὁμολογῶν τῇ κυβεῖα ³.
7. Ἐνταῦθα περὶ μέσας νύκτας, κωλύσας τὴν εἰς τὰ πρόσω ὁδὸν τῶν περὶ τὸν Ἰνδιστίρην ὁ γίγας Κιρμήρας, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Βάκα ⁴ τοῦ ἀναιρεθέντος ὑπὸ τοῦ Βήμα ⁵, ἐπέμφθη εἰς ἔντευξιν τοῦ Ἰάμα.
8. Μὴ εἰσακουσθεὶς δ' ὁ Βιδούρας ὑπὸ τοῦ Δρυταράστρα, λέγων ταῦτα, « Πῶς διοικήσει τὴν γῆν ὁ ἀξιοκατηγόρητος υἱός σου, ὁ ὦν ἀπόρροια τοῦ Καλῆ Αἰῶνος ⁶; ἀπόβαλε οὖν αὐτόν, » ἐπορεύετο εἰς ἐκεῖνο τὸ δάσος πρὸς τοὺς Πανδοῖδας.
9. Παρακληθεὶς δ' ἔπειτα ὁ Βιδούρας ὑπὸ τοῦ Σανζαῖα ⁷, πεμφθέντος παρὰ τοῦ Δρυταράστρα, λυπούμενου ἐπὶ τῇ

1. Τὸ πρωτότυπον φέρει αὐτολεξεῖ· ἐν αὐγῇ.

2. Αὕτη ἡ χύτρα οὐδέποτε ἐκενούτο, ἀλλὰ πάντοτε πλήρης ἦν παντοιῶν βρωμάτων.

3. Διότι ἐγένετο αἰτία τῆς προσκυνήσεως τοιούτου ἀγίου τόπου.

4. Ἀνγρέθη πρότερον ὁ Βάκας ὑπὸ τοῦ Βήμα.

5. Τὸ Ἰνδικὸν κείμενον φέρει αὐτολ. « ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ τοῦ Βάκα », τοῦ Βήμα δηλ.

6. Δηλ. κακεντρεχῆς· οὕτω γὰρ περιφραστικῶς καλοῦσι τὸν δύσροπον.

7. Ὁ Σανζαῖας βουλευτὴς ἦν τοῦ Δρυταράστρα.

ἀπουσία αὐτοῦ, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, πρὸς νουθεσίαν τοῦ κακόνους Δουριοδάνα, εὖνους ὦν τοῖς Πανδοΐδαῖς.

10. Ὁ δὲ Δουριοδάνας, ὀρμηθεὶς εἰς ἀναίρεσιν τῶν Πανδοΐδων τούτοις τοῖς λόγοις τοῦ Καρνᾶ, « Νῦν εὐχέριωτοί » εἰσιν οἱ ἐχθροί, ὄντες ἄνευ στρατῶν, » ἐκωλύθη εὐθέως ὑπὸ τοῦ Βεάσα εἰπόντος, « Διατί βούλῃ πεσεῖν εἰς βόρβον ἀδικίας ; »
11. Ἐπειδὴ ὁ μὲν ὅσιος Μαῖτρέγης ἐπὶ συνόδου συμβουλευών παρώτρυνε τὸν Δουριοδάναν εἰς τὴν πρὸς τοὺς Πανδοΐδας φιλοφροσύνην καὶ εὖνοιαν, ὁ Δουριοδάνας οὐκ εἰσήκουεν, « ἀλλ' ἔκρουε τὸν ἑαυτοῦ μηρὸν τῇ χειρὶ παίζων, διὰ τοῦτο » ὁ Μαῖτρέγης κατηράσατο αὐτοῦ, εἰπών· « Συντριφέη σου ὁ μηρὸς αὐτὸς ἐν πολέμῳ τῇ κορύνῃ τοῦ Βήμα. »
12. Τῶν δὲ Πανδοΐδων πορευθέντων εἰς τὸ ἄλσος Δβαῖταβαν, συνῆλθον πρὸς αὐτοὺς πάντες οἱ φίλοι βασιλεῖς εἰς ἀσπασμόν, καθὼς εἰς τὴν καρδίαν ἐλθούσης τῆς ἡσυχίας, πᾶσαι πανταχόθεν αἱ ἀρεταὶ συνέρχονται.
13. Ὃς ἐτέλεσε τὴν Ῥάζασουίαν θυσίαν, καὶ υἱὸς ἦν τοῦ Δάρμα, καὶ ἐφρόνει τὰ τοῦ νόμου, τούτου ἐκ τῆς ὁμιλίας, συλλυπηθέντες, ἀνεχώρησαν οἱ βασιλεῖς.
14. Τότε ἀνεχώρησεν εἰς τὴν οἰκίαν χώραν, ὅ,τε υἱὸς τοῦ σεβαστοῦ Δρουπάδα, μετὰ τῶν πέντε υἱῶν τῆς Δραουπαδῆς, καὶ ὁ μεγαλόφρων Κρισνᾶς, ὁ πρῶτος τῶν ἐκ τοῦ Ἰαδοῦ, μετὰ τῆς Σουβαδρᾶς καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Ἀβιμανιοῦ.
15. Ἐλθὼν δ' ὁ μέλας ὅσιος Βεάσας πρὸς τὸν Ἀρζούναν, ἔβρεξεν ὡς νέφος ¹ αὐτῷ ἐπωδὴν τινα, καλουμένην *Πρατισρουτήν*, εἰς ἀνάφυσιν τοῦ φυτοῦ τῆς χαρᾶς, τοῦ κατακαυθέντος τῷ δεινῷ πυρὶ τῶν ἐχθρῶν.

1. Καὶ τὸ νέφος μέλαν ἐστί.

16. Οἱ μὲν δὴ περὶ τὸν Ἰνδιστίραν ἐπανῆλθον εἰς τὸ ἄλσος Καμεκάν, τὸ ὄν ἄγνόν ἐκ τοῦ διαρρέοντος ποταμοῦ Σαρσβατῆς· ὁ δ' ἐνδοξος Ἀρζούνας ἐπορεύθη εἰς τὸν Ἱμακόν, μελετήσων τὴν ἐπωδὴν, ἣν ἔμαθε ¹.
17. Μετὰ δέ τινας ἡμέρας ἡ διάζευξις τοῦ Ἀρζούνα ἔκαυσε τὰς ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν λύπας ἐπὶ τῇ στερήσει τῆς βασιλικῆς δόξης, καθὼς τὸ πῦρ τὰ ἐν τῷ ἄλσει δένδρα ².
18. Ἐν τούτῳ τὸ ἀναμεταξὺ, καταβάς ἐξ οὐρανοῦ ὁ ἄριστος τῶν ὁσίων θεῶν Λομάσσας, γαληνιαῖον ἔχων σῶμα, ἔλεξε τῷ Ἰνδιστίρᾳ λόγον ἀμβρόσιον τῇ ἀκοῇ·
19. « Χαῖρε, ὦ υἱὲ τοῦ Δάρμα, ὁ μέγας καὶ ὄλβιος, καὶ νό-
 » μιζε τοὺς ἐχθροὺς ἡττημένους ³. ὁ γὰρ Ἀρζούνας, ὁ
 » νικῶν τοὺς τρεῖς κόσμους τῷ βραχίονι αὐτοῦ, θεῶν
 » ὅπλων ἔτυχεν, ὦ βασιλεῦ.
20. « Αὐτὸς πορευθεὶς ἐπ' ἀσκήσει εἰς τὴν ὑπώρειαν τοῦ Ἱ-
 » μαοῦ ⁴, τὴν λεγομένην Ἰνδρακίλαν, ἐνέτυχε τῷ Ἰνδρᾷ
 » ἐν σχήματι Βραχμᾶνος, εἰπόντι· « Ἄφες τὰ ὄπλα ἐν
 » ἀσκήσει· » μὴ ἀφελὶς δ' αὐτὰ, ἤκουσε πάλιν παρ' αὐτοῦ,
 » δεῖξαντος τὴν ἑαυτοῦ μορφήν· « Σέβου τὸν Σίβαν. »
21. « Μετὰ δὲ ταῦτα, πορευθεὶς εἰς τὴν καλὴν Ταποδάναν ⁵,
 » ἡσκεῖτο ὄλον ἕνα μῆνα, δεόμενος τοῦ Θεοῦ ταπεινῶς,
 » καὶ ἐσθίων ὀπώρας μετὰ τρεῖς ἡμέρας.
22. « Τῷ δὲ δευτέρῳ μηνί, ποιῶν ἐνταῦθα ἀσκήσιν ἀκατα-

4. Παρὰ τοῦ Βεάσα ἔμαθε τὴν ἐπωδὴν, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω.

2. Πάσας δηλ. τὰς λύπας ὑπερέβαλεν ἡ λύπη τῆς διαζεύξεως τοῦ Ἀρζούνα.

3. Ἐν συντομίᾳ λέγει τὴν αἰτίαν τῆς χαρᾶς.

4. Νῦν δὲ ἐκτεταμένως διηγεῖται περὶ τῆς ὑποθέσεως.

5. Ἄλσος ἀσκήσεως.

- » νόητον οὗτος ὁ μέγας ἥρωας καὶ ἀσκητῆς, ἥσθιεν ὁπώρας
 » μετὰ ἕξ ἡμέρας.
23. « Τῷ δὲ τρίτῳ μηνὶ ποιῶν ἀσκησιν οὗτος ὁ πανεύφημος,
 » ἥσθιε μετὰ πεντεκαίδεκα ἡμέρας φύλλα ξηρὰ, μηδεμίαν
 » ἔχων φροντίδα τοῦ σώματος, ἀνάγων δὲ τὸν νοῦν αὐτοῦ
 » πρὸς τὸν Σίβαν.
24. « Ἐν δὲ τῷ τετάρτῳ μηνὶ ἐσθίων τὸν πνέοντα ἀέρα πρὸ
 » προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔχων τὸ σῶμα ὄρθιον καὶ ἀκίνη-
 » τον, μεγάλας ἀσκήσεις ἐποιεῖτο.
25. « Οἱ δ' ἐλέφαντες, ἀφέντες τὰς ἄκρας τοῦ ἱμακοῦ ὄρους
 » πληρεῖς οὔσας χιόνος, καὶ μηδὲν ἡδὺ ἐχούσας, ἐπλητ-
 » τον σφόδρα τοῖς ὁδοῦσι τὸ σῶμα αὐτοῦ τοῦ Ἀρζούνα,
 » νομίζοντες μέλανα λίθον.
26. « Ἀφίεις δὲ πόρῳ τὴν ῥάγαν ¹ καὶ τὴν τάμαν οὗτος ὁ
 » μεγαλόφρων, ἔσχε τότε ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ σωματικὴν
 » τὴν σάτθαν, τουτέστι τὸν Σίβαν, τὸν συστατικὸν τῶν
 » τριῶν κόσμων.
27. « Πάντα δὲ τὰ εἶδη τῶν ζώων ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ ἡλευ-
 » θερώθησαν τῆς φυσικῆς ἀντιπαθείας, ἣν εἶχον, φόβη-
 » θέντα, καὶ ὥσπερ πληγέντα τῇ ὀξείᾳ τούτου ἐγκρατεΐᾳ,
 » ὡς ῥομφαίᾳ.
28. « Ὁ μὲν γὰρ λέων διέλυε τὴν συμπλεχθεῖσαν οὐρὰν τῆς
 » ἀγρίας εὐδὸς τῇ θάτῳ ². τὸ δὲ ζεῦγος τῶν στρουθῶν,
 » ἀποκαμὸν μετὰ τὴν συνουσίαν, ἀνεψύχετο ἡρέμα φυσή-
 » ματι τῶν ὄψεων.
29. « Ὁ δ' ἰχθὺς, ἀναλαμβανόμενος ὑπὸ τοῦ Λάρου ἀπὸ λί-

1. Ῥάγα ἐστὶ τὸ ἐπιθυμητικόν· Τάμα, τὸ θυμικόν· Σάτθα, τὸ λο-
 γικόν, τὸ πρᾶον καὶ ἀπαθές.

2. Ἐν τούτοις σημαίνει, ὅτι ἔχθρα καὶ ἀντιπάθεια οὐκ ἦν.

» μνης ἀνύδρου, ἀφίετο εἰς πολυῦδρον· ἡ δὲ λείαινα ἔγα-
 » λακτοτρόφει ἑλέει τὸν νεβρόν, ἄνευ μητρὸς ὄντα.

30. Τὰ δ' ἄλση πάντα ἐκοσμοῦντο αἰεὶ πᾶσι τοῖς ὥραιοις
 » καρποῖς ¹, ἀφεισῶν τῶν ὥρῶν τὴν πρὸς ἀλλήλας ἐναν-
 » τιότητα· λευκὴ δὲ φήμη τῷ Ἀρζούνα ἐγένετο, ὃ ἐστὶ
 » τὰ πολλὰ ἄνθη.

31. «Τοῦτον ἰδόντες οἱ ἔφοροι τῶν ὀκτῶ μερῶν θεοὶ, ἔχοντα
 » ἐφ' ἑκατέρου ὤμου ῥομφαίαν καὶ τόξον, καὶ ἐφ' ἑκατέ-
 » ρας πλάτης δῦα φαρέτρας, καὶ τοιαύτας σκληρὰς ἀσκή-
 » σεις ἀσκούμενον, φόβον ἔλαβον.

32. «Ὁ δὲ τριόφθαλμος Σίβας, χαρεῖς ταύταις ταῖς ὑπερφυέ-
 » σιν ἀσκήσῃσι τούτου, ἐπιθυμῶν δὲ θεωρῆσαι τὴν ῥώμην
 » αὐτοῦ, ἀφίκετο ἐκεῖ μετ' ἀκολούθων, λαβὼν σχῆμα
 » Κιράτα ².

33. «Ἴταμος δέ τις δαίμων καὶ τολμηρὸς, Μουκασούρας
 » τοῦνομα, προσελθὼν ἐνώπιον ἐν μορφῇ χοίρου, πρῶτον
 » μὲν ἐβλήθη τοῖς βέλεσιν ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ σου Ἀρζούνα,
 » εἴτα δ' ὑπὸ τοῦ Σίβα, τοῦ ἔχοντος σχῆμα Κιράτα.

34. «Ὁ δὲ Σίβας προῦκαλέσατο εἰς μάχην τὸν Ἀρζούναν
 » τοιούτοις λόγοις, ἐκ στόματός τινος δούλου, πεμφθέν-
 » τος· «Οὗτος ὁ χοῖρος, ὃν ἐγὼ ἔμελλον ἀνελεῖν, διὰ τί
 » ἀνῆρέθη ὑπὸ σοῦ; τούτου ἔνεκεν ἐγὼ μαχήσομαι σοι.»

35. «Τοῦ μὲν οὖν Σίβα, τοῦ ὄντος ἐν σχήματι Κιράτα, ἀψα-
 » μένου τῶν ὄπλων, ὁ κορυφαῖος τῶν ἡρώων Ἀρζούνας
 » ἐντείνας τὸ τόξον, διετάραξε τοῖς βέλεσι τὴν Βραχ-
 » μάνδαν.

36. «Τοῦ δὲ σίφους παντὸς τῶν δεινῶν Κιρατῶν φοβουμένου,
 » καὶ φεύγοντος τοῖς πολλοῖς βέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, ὁ Σί-

1. Δηλ. πάντες οἱ καρποὶ ἐν πάσαις ταῖς ὥραις ἐδρίσκοντο.

2. Κιράτας λέγεται ὁ οἰκῶν ἐν ὕλῃ, ὁ ἀγροῖκας.

- » βας ἥρπαξεν ἀφανῶς τὸ τόξον καὶ ἀμφοτέρας τὰς φαρέ-
 » τρας αὐτοῦ, καταπλαγέντος τὸν νοῦν.
37. « Ἐλκύσας δὲ τὴν ῥομφαίαν ἐκ τῆς θήκης ὁ νεώτερός σου
 » ἀδελφός, καὶ ἀνατείνας τὴν χεῖρα, ὥρμησε κατὰ τοῦ
 » Σίβα, τοῦ φαινομένου Κιράτα, κατακαίων τὸ περιέχον
 » μᾶλλον τοῦ Ἡλίου, τῷ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ πυρί.
38. « Ἀφανοῦς δὲ καὶ τοῦ ξίφους γενομένου, ἀρπαγέντος, ὁ
 » γενναῖος Ἀρζούνας, ῥίπτων λίθους μεγάλους ταῖς ἀόπλοις
 » χερσίν, ἀνθίστατο τῷ Σίβα, πολεμῶν καὶ πνέων θυμόν.
39. « Μὴ ἔχων δ' ὡς ὄπλα, μήτε δένδρα, μήτε λίθους ¹, δε-
 » ξιὸς ὢν παλαιστής, ἀψάμενος τῇ χειρὶ τοῖν ποδοῖν τοῦ
 » Σίβα, περιέφερον αὐτόν, ὡς ἱμάτιον, νίκης σημεῖον ἐν
 » πολέμῳ ².
40. « Χαρεῖς δ' ὁ Σίβας τῇ εὐψυχίᾳ τοῦ Ἀρζούνα, ἐφάνη αὐτῷ
 » ἐν ταυτῷ, ὡς ἔχει φύσεως, ἔχων ῥέουσιν τὴν Γαγγάν
 » ἐκ τῆς κορυφῆς, κρανιοφόρος, τριαινοφόρος, πλοκαμο-
 » φόρος, σεληνοφόρος, καὶ τριόφθαλμος.
41. « Ἐδῶκε δ' ἔπειτα ὁ Σίβας αὐτῷ τῷ περικλεεῖ υἱῷ τῆς
 » Πριτᾶς Βέλος, ᾧ ὄνομα Πασουπάτα, ἀνοίκειον μὲν ῥί-
 » πτεσθαι ἐπ' ἀνθρώπους, λαμπρὸν δ' ἐπὶ νίκη κατὰ θεῶν
 » καὶ ἀντιθέων ὑπερφρόνων.
42. Ἐτιμᾶτο δὲ τότε ὁ Ἀρζούνας καὶ ὑπὸ τῶν θεαινῶν ³
 » ἀνθοβολαῖς, ἵνα χαρίσῃται αὐταῖς καλοὺς ἄνδρας, καὶ
 » τύμπανα ἐκρούοντο ἐν οὐρανῷ, ὡς βροντοειδῆ κηρύγ-
 » ματα τῆς ἀγλαΐας τοῦ οὐρανοῦ ⁴.

1. Ἀπαντα δηλονότι κατηναλώθησαν, ῥιπτόμενα, καὶ δένδρα καὶ λίθοι.

2. Ἐν πολέμῳ νικήσας ὁ ἀντίπαλος περιστρέφει τὸ περιβόλαιον αὐ-
 τοῦ, ὡς σημεῖον νίκης.

3. Οἱ ἐν πολέμῳ ἡρωϊκῶς θνήσκοντες σύνεισι θεαῖς.

4. Καὶ ὁ οὐρανὸς δηλ. ἡγλαίσθη καὶ ἐχάρη ἐπὶ τῇ νικῇ τοῦ Ἀρζούνα.

43. «Περικυκλωθεὶς δὲ, ἐτιμᾶτο καὶ ὑπὸ τῶν θεῶν, χαι-
 » ρόντων, οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ Ἴνδρα, ὡς Ἴνδρας· τιμὴ γάρ
 » δίδοται παρὰ τῶν ἀγαθῶν καὶ τῷ ἀξίῳ υἱῷ τοῦ βασι-
 » λέως, ὡς αὐτῷ τῷ βασιλεῖ.
44. «Καὶ ὁ μὲν Κουβέρας ἔδωκε τῷ γενναίῳ ἥρωϊ βέλος, ᾧ
 » ὄνομα Πρασβαπάνα ¹, ὁ δὲ Βαρούνας βρόχον, ὁ δὲ Ἰά-
 » μας ῥάβδον, εἰπόντες· «Νίκα τὸν κόσμον τούτοις τοῖς
 » ὅπλοις.»
45. «Ὁ δὲ οὐρανοδеспότης Ἴνδρας, ὁ ὢν μακάριος ἐπὶ τοιού-
 » τῳ υἱῷ, ἀναβιβάσας αὐτὸν ἐφ' ἄρματος, ἡνιόχου ὄντος
 » τοῦ Ματαλῆ, ἤγαγεν εἰς τὴν οἰκείαν χώραν, μεγαλο-
 » φρονῶν, πρὸς ἧτταν πολεμίων γιγάντων ².
46. «Παρεκάθισε δὲ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἰκείου θρόνου, καὶ ἔρω-
 » τήσαντί μοι «Τί τοῦτο ; » διηγήσατο παρρησίᾳ πάντα
 » τὰ κατορθώματα αὐτοῦ, ἃ εἶπόν σοι, καὶ ὅτι ὄνομα αὐ-
 » τοῦ ἐστὶν Ἀρζούνας.»
47. Τοῦ δὲ βασιλέως Ἰνδιστίρα μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἐμβυθι-
 σθέντος τὸν νοῦν τῇ ἡδεῖᾳ ἀκροάσει τοιούτων κατορθωμά-
 των, ἔχοντος στόμα ἄφρων καὶ πρόσωπον μειδιῶν,
 ἔκ τε τῆς χαρᾶς δάκρυα ἐξ ὀφθαλμῶν ραίνοντος, καὶ φρίτ-
 τοντος ³,
48. Πάλιν ὁ ὅσιος εἶρηκε· «Ἐμοῦ δ', ὦ βασιλεῦ, κατερχο-
 » μένου εἰς προσκύνησιν τῶν ἐνταῦθα ἀγίων τόπων, πα-
 » ρήγγειλέ μοι ὁ Ἀρζούνας ἀναγγεῖλαί σοι ἐκ στόματος
 » μετὰ τῆς αὐτοῦ προσκυνήσεως ταῦτα·

1. Αὐτολεξεῖ· Ὑπνωτικόν.

2. Ἦγαγεν αὐτὸν εἰς τὸ νικῆσαι δι' αὐτοῦ τοὺς πολεμίους Γίγαντας.

3. Ἐνταῦθα ὁ Ποιητὴς λέγει· Ἐκ τούτου δὲ φαίνεται, ὡς ὁ Λομάσ-
 σης ἀπεσιώπησε μικρόν τι, βλέπων τὸν βασιλέα μὴ δυνάμενον εἰπεῖν τι ἐκ
 τῆς χαρᾶς.

49. « Ὅτι γυμνασθεῖς ¹ τὰ διάφορα θεῖα ὄπλα ἐν πέντε ἔτεσι,
 « καὶ πράξας ὃ,τι εὐύλεται ὁ Ἴνδρας ², ποιήσει τὰς τρίχας
 « τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὡς ἑομβυλίους πρὸς τοῖς λωτίοις
 « ποσί σου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λευκοῦ ὄρους ³. »
50. Τοιαῦτα τοῦ Λομάσσα εἰρηκότος, χερεῖς ὁ βασιλεὺς ἔφη·
 « Ἔσο μοι ἴλεως· ἐγὼ σὺν σοὶ περιελεύσομαι τοὺς ἁγίους
 « τόπους, ἵνα ἐξαλειφθῶσιν αἱ πολλαὶ μου ἁμαρτίαι. »
51. Εὐλόγου δὲ φανείσης τῷ Λομάσσα ταύτης τῆς γνώμης
 τοῦ βασιλέως, ἀποπέμψας οὗτος πάντας τοὺς γέροντας
 ἐκ τοῦ ἄλσους Καμεκᾶ, ἔμεινεν ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας, καθα-
 ρὸς γινόμενος τὴν καρδίαν τοῖς λόγοις τοῦ ὁσίου Παρβά-
 τα, καὶ Ναράδα, καὶ ἄλλων.
52. Ἡψατο δὲ τῆς εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος, διδασκόμενος
 καθ' ἐκάστην καθ' ὁδὸν τὴν γινώσιν τῶν ὄντων, ὑπὸ τε τοῦ
 Λομάσσα καὶ Δαουμέα, τελευτήσαντος τοῦ Νοεμβρίου,
 καὶ ἀρχαμένου τοῦ Δεκεμβρίου.
53. Προσκυνῶν οὖν πάντας τοὺς κατὰ τὴν ὁδὸν ἁγίους τό-
 πους, λουόμενός τε καὶ δωρούμενος, ἀφίκετο εἰς τὴν Ναϊ-
 μέσσαν, κἀκεῖθεν εἰς τὴν ἀλεξίκακον Πραϊάγαν, ἔνθα συμ-
 μίγνυνται τὰ ὕδατα τῆς Γαγγᾶς καὶ Ἰαμουναῶς.
54. Ἐντεῦθεν δ' ἀφίκετο εἰς τὴν ὀρεινὴν Γαίαν, τὴν οὖσαν
 ἁγίαν διὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Γαῖα, ἔνθα ἐστὶν ἡ Μαχανα-
 δή ⁴. Τότε τὰ νέφη βροντῶντα ἐπὶ τῇ νίκῃ κατὰ τοῦ
 καύματος, ἐκόσμησαν τὸν οὐρανόν.

1. Αὐτολεξεῖ, μαθὼν διδαχθεῖς.

2. Ὁ Ἴνδρας ἤθελε τὴν ἐπικουρίαν τοῦ Ἀρχούνα, εἰς τροπὴν τῶν
 Δαιμόνων καὶ Γιγάντων.

3. Τουτέστιν ἐλθὼν προσκυνήσει τοὺς πόδας σου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ
 λευκοῦ ὄρους, ὃ, ἐστὶ μέρος τοῦ Ἰμαοῦ.

4. Ὁ, ἐστὶ Μεγάλος ποταμός.

55. Ὁ δὲ Δαουμέας ἔφη τῷ Ἰνδιστίρα· « ὦ βασιλεῦ, ἡ πε-
 » ριήγησις ἀγίων τόπων ἐν τῇ ὥρᾳ τῶν ὁμβρων, οὐχ ἀρ-
 » μοδίᾳ ἐστίν, ὅτε πολυειδῆ ζώφια γεννῶνται ἐπὶ τῆς γῆς
 » ἐκ τῶν ὁμβρίων ὑδάτων.
56. « Αὕτη ἡ ὥρα τῶν ὁμβρων, ὦ βασιλεῦ, ἡδεῖά ἐστι τοῖς
 » μένουσιν εἴκοι ¹, ἀλλ' οὐχὶ τοῖς περιερχομένοις, πάντα
 » μὲν ἄλλα ποιοῦσα ἀγαπητὰ τῇ ὁράσει, δυσόδους δὲ
 » τὰς ὁδοὺς ἐκ τῶν πολλῶν ὑδάτων καὶ τελμάτων.
57. « Αὐτίκα καὶ γὰρ ἰδὲ ², αἱ μὲν διαστάσεις τοῦ τόπου ὁρ-
 » χοῦνται, ὡς γυναῖκες ³, σὺν ταῖς βρονταῖς τῶν νεφῶν,
 » ὡς ἤχοις τυμπάνων· ἡ δ' ἀστραπή αὕτη περιλάμπει,
 » ὡς λάμπις λιθοκollήτων κοσμημάτων κινουμένων.
58. « Πάντως γε ⁴ αἱ φλόγες τοῦ ἐν θαλάσῃ πυρὸς κατεπό-
 » θησαν μετὰ τῶν ὑδάτων ὑπὸ τῶν νεφῶν· ὅθεν πίπτον-
 » τος τοῦ ὕδατος, αἱ φλόγες τοῦ ἐν θαλάσῃ πυρὸς φωτα-
 » γωγοῦσιν, αἳ εἰσιν αἱ πολλαὶ ἀστραπαί.
59. « Ἰδὲ, πάντα τὰ ὅπλα ⁵ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ἑρωτος
 » θήγονται ἐν νεφέλαις, ὡς ἐν ἀκόναις, ὃ συμπεραίνεται
 » ἐκ τῆς ἀστραπῆς· αἱ δ' ἀνιστάμεναι πυγολαμπίδες φαί-
 » νονται ὡς λαμπροὶ σπινθῆρες τῆς θίξεως ⁶,
60. « Ὁ τῶν φῶτων κύριος περιεκαλύφθη τοῖς νέφεσι· τούτου
 » δὲ αἱ ὡς γυναῖκες λαμπηδόνες περιπλανῶνται ἐν τῷ
 » αἰθέρι καὶ λειποθυμοῦσαι πίπτουσιν ἐπὶ τῇ διαζεύξει, ὃ

1. Ἐπαινος τῆς ὥρας τῶν ὁμβρων.

2. Αὐτολεξεῖ, παραδείγματος χάριν.

3. Ὅταν αἱ γυναῖκες χορεύωσι, τὰ λιθοκόλλητα αὐτῶν λαμπρὰ κο-
 σμήματα περικινοῦνται, μαρμαρυγὰς ἐκπέμποντα.

4. Ἀτολεξεῖ, ἀναγκαίως, πάντως.

5. Ἡ ἀστραπή ἐστὶν ὡς ὅπλον.

6. Ἐν ὥρᾳ ὁμβρων πολλὰ γίνονται πυγολαμπίδες καὶ περιίπτανται.

- » συμπεραίνεται ἐκ τῆς κόνιος τῶν ἀνθέων τοῦ δένδρου
 » Καδάμβας, τῆς πιπτούσης ὑπὸ σφοδροῦ ἀνέμου ¹.
61. « Ἰδὲ, οὗτοι οἱ λευκοὶ λάροι ² φαίνονται ὡς ὀρόντες τῶν
 » νεφῶν, ἡδέως καγχάζοντων, τουτέστι θροντώντων, ὅτι
 » ἐνίκησαν τὸ τοῦ δάσους πῦρ, τὸ ὃν πολέμιον τοῖς θέν-
 » δρεσι, τοῖς θετοῖς υἱοῖς αὐτῶν τῶν νεφῶν ³.
62. « Τοῦτο τὸ νέφος οὐκ ἔστι νέφος, ἀλλ' ὁ μέλας Ἀρζούνας,
 » ὃς ἔρχεται ἐξ οὐρανοῦ, ἔχων τὴν μὲν ἀστραπὴν ὡς στέφα-
 » νον, τὴν δ' Ἴριν, ὡς τόξον, καὶ δεικνύων σοι ἀπὸ γε-
 » τοῦ κατιόντος ῥαγδαίου ὑετοῦ, ὅτι ἐγυμνάσθη τὴν τῶν
 » θεῶν βελῶν βολήν.
63. « Οὗτοι οἱ ταῶνες ἄδουσι καὶ χορεύουσιν, ὀρῶντες τὰ ὕδατα
 » πίπτοντα, τὰ αἶτια τῆς συλλήψεως τῶν θηλέων ὄφρων
 » μαντευόμενοι μέλλουσιν ἀφθονίαν τροφῆς ⁴.
64. « Νῦν, ὦ βασιλεῦ, τὰ μεγάλα πελάγη συστέλλονται ἐξ
 » αἰδοῦς ⁵ ἀγκαλιζόμενα τοὺς ποταμοὺς, τὰς ἐρασμίας
 » θυγατέρας τοῦτο τοῦ εὐγενοῦς καιροῦ ⁶.

4. Ἡ κόνις αὕτη ξανθὴ ἔστι.

2. Οὗτοι οἱ ὄρνεις ἵπτανται ἰλαδὸν ἐν τῇ ὥρᾳ τῶν ὁμβρῶν.

3. Τὰ γὰρ δένδρα καὶ ὑπὸ τῶν νεφῶν τρέφονται, πίνοντα τὸ ἐξ αὐτῶν πίπτον ὕδωρ.

4. Λέγουσιν, ὡς ἐν ὥρᾳ τῶν ὁμβρῶν σύλληψις τῶν θηλέων ὄφρων γίνεται· ἐκ τούτου δὲ συμπεραίνουσιν, ὡς πολλοὶ γενήσονται· οἱ γὰρ ταῶνες ὀφιοφάγοι εἰσίν.

5. Λέγουσιν, ὡς ἐν ὥρᾳ τῶν ὁμβρῶν, ὅτε τοσοῦτοι ποταμοὶ πλημμυροῦντες εἰσβάλλουσιν εἰς τὴν θάλασσαν, ἡ θάλασσα οὐ πλημμυρεῖ, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου μειοῦται· ἐπεὶ δὲ τὰ νέφη ἐκροφοῦσιν ὕδωρ ἐξ αὐτῆς, καῖπειτα τοῦτο βρέχουσι.

6. Ἐν γὰρ τῷ καιρῷ τῶν ὁμβρῶν οἱ ποταμοὶ, οἵ τε ἀένναοι καὶ χεῖμαρροι, πλημμυροῦντες ἐκβάλλουσιν εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅτε δέ τις γαμεῖ θυγατέρα εὐγενοῦς τινος καὶ ἐνδόξου, συστέλλεται καὶ αἰδεῖται.

65. Ὁ Ἔρως κρατεῖ πρίονα ὀδοντώδη ¹ εἰς τομήν, ὡς φυτοῦ,
 » τοῦ ἥτορος τῆς διεzeugμένης γυναικὸς, ὅ ἐστι τὸ ἄνθος
 » ἡ Κετᾶκα ², ὃ μελανοειδὲς γίνεται ἐκ τοῦ ἐπικαθη-
 » μένου μέλανος θυμβύλιου ³.
66. « Ἰδὲ, οἱ ὀδύται ὀδεύουσιν ἐν ὀδῷ στρεβλῶς, ὡς ὄφεις ⁴.
 » ἀφανεῖς ἔχοντες τοὺς πόδας ἐν πολλοῖς τέλμασι, μέ-
 » λανες γινόμενοι ἐκ τῆς λύπης τῆς διαζεύξεως τῶν οἰ-
 » κείων γυναικῶν, καὶ ἀσθμαίνοντες ⁵ ἐκ τοῦ πόνου τῆς
 » ὀδοιπορίας.
67. « Οἱ ὀδοιπόροι κωλύονται τῆς ὁδοῦ ⁶, μὴ δυνάμενοι δια-
 » εἶναι τὸν πλημμυρήσαντα ποταμὸν ἐκ τῶν ὀμβρῶν,
 » ὄντα ὡς ὄρον τῆς προσταγῆς τοῦ Ἑρωτος, ἐπαπειλοῦν-
 » τος διὰ τῶν θροντώντων νεφῶν, ὡς τὰς ψυχὰς αὐτῶν
 » ἀφαιρήσεται.
68. « Οἱ λευκοίπτεροι χῆνες προανεχώρησαν, ὡς δοκεῖ, ἵνα μὴ
 » βλέποιν τὸν τε πόνον τοῦ ὀδοιπόρου, τὸν ἀφανισμόν
 » τοῦ λωτοῦ, τὴν στέρησιν τοῦ Ἡλίου, καὶ τὴν θολότητα
 » τῶν ὑδάτων.

1. Αὐτολεξεῖ, ἀκανθώδη πρίονα.

2. Τὸ φύλλον τούτου τοῦ ἄνθους μακροειδὲς ἐστὶ καὶ ἀκανθῶδες, ὡς ὁ ὀδοντώδης πρίων, ὅπερ ἀνθεῖ περὶ τὸν ὀμβρον σημαίνει δὲ, ὅτι τότε ἡ διεzeugμένη τοῦ ἀνδρὸς γυνὴ θλίβεται τῷ ἔρωτι.

3. Μελανοειδὲς ἐστὶ καὶ ὁ σίδηρος.

4. Πάνυ ἀστεία ἡ ὁμοίωσις· στρεβλῶς γὰρ οἱ ὄφεις ἔρπουσι καὶ ἀφανεῖς ἔχουσι πόδας (εἰ γὰρ μὴ εἶχον πόδας, λέγουσιν, οὐκ ἂν ἀναβαίνοντες περιεπάτουν ἐπὶ τῶν τοίχων καὶ δένδρων), καὶ μελανὲς εἰσιν ἔνιοι, καὶ συρίζουσιν· ὃ σύριγμα ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄσθμα ἐπὶ ἀνθρώπου.

5. Αὐτολεξεῖ, συρίζοντες.

6. Τουτέστιν ἐν ὥρᾳ ὀμβρῶν, οὐδεὶς ἀποδημεῖ, ἀλλὰ μένει οἶκοι καθε-
 δυπαθῶν.

69. « Νῦν ὁ Βισνοῦς, ὡς δοκεῖ, κοιμᾶται ¹. διὰ τοι τοῦτο οἱ
 » ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ, οἱ δὺω φωστῆρες τοῦ οὐρανοῦ, οὐ φω-
 » τίζουσι φωτὶ πολλῷ τὸ πᾶν τοῦτο, ὃ περ ἐστὶν ἔξο-
 » φωμένον.
70. « Ὑπνώσεν, ὦ βασιλεῦ, ἐκεῖνος ὁ τοῦ κόσμου Κύριος, οὗ
 » εἰσὶν ἅπαντες οἱ ἅγιοι τόποι. Μένε οὖν ἐνταυθὶ νυνί·
 » ἐκεῖνου δ' ἀφυπνώσαντος, περιήγησιν τότε ποιήσων τῶν
 » τόπων τῶν ἁγίων. »
71. Τοιούτοις ῥήμασι τοῦ ἱερέως Δαουμεία, κατέλυσεν ἐκεῖ ²
 τὸ τετράμηνον τῶν ὁμβρίων ὃ Ἰνδιστίρας, ἔνθα ἤκουσεν
 ἐκ στόματος τῶν Βραχμάνων τὰ τῆς ἱστορίας τοῦ ἁγίου
 βασιλείως Γαίᾶ.
72. Θεωρήσας δ' ἐπειτα οὗτος τὴν μονὴν τοῦ ὁσίου Ἀγαστέα,
 τόν τε ἅγιον τόπον Δουρναῖαν, καὶ ἄλλους, ἀκούων καὶ τὰ
 κατορθώματα τῶν παλαιῶν (προγενεστέρων) ἀνδρῶν,
 ἀφίκετο ἔνθα ἡ Γαγγὰ ἐκβάλλει εἰς τὸν ὠκεανόν.
73. Ἐνταῦθα λουσάμενος ἐν πεντακοσίοις ποταμοῖς, καὶ
 ἁγιασθεὶς, παρεγένετο εἰς τὴν χώραν Καλίγγαν. Διαπε-
 ράσας δὲ τὸν ποταμὸν Βαῖταρινὴν, ἐποίει χοὰς καὶ μνη-
 μόσυνα τοῖς τεθνεῶσι, φρονῶν θεῖα.
74. Δύναμις δ' ἐγένετο ἐνταῦθα τούτῳ τῷ βασιλεῖ τοῦ βλέ-
 πειν πάντα τὰ ἐν πᾶσι τοῖς τόποις γινόμενα, καὶ ἤκουε
 πρὸς τούτοις τῶν μυστικῶν εὐχῶν τῶν ἐν ἐγκρατεῖα καὶ
 ἀσκήσει ζώντων, μακρὰν ὄντων ἐξηκοντακισχιλίοις Γα-
 βιούτας ³.
75. Τῷ δὲ λόγῳ τοῦ μεγάλου ὁσίου Ἀκριταθράνα ἔδωκε δω-

1. Μυθολογοῦσιν, ὡς ὁ Βισνοῦς ὑπνῶττει κατὰ τὸ τετράμηνον τῶν ὁμβρίων.

2. Αὐτολεξ. ἐν οἴκῳ.

3. Ὁ Γαβιούτης μέτρον ἐστὶ διαστήματος τεττάρων Μιλίων.

ρήματα τοῖς Βραχμᾶσι, κα̐πειτα ἔμεινεν ἐν τῇ μονῇ τοῦ
 ὁσίου Κασσέπα, μέχρι τῆς δεκάτης τετάρτης, εἰς ἔντευ-
 ξιν τοῦ Παρασουράμα.

76. Προσκυνήσας δὲ τὸν Παρασαρούμαν, τὸν λαμπρὸν δίκην
 Ἡλίου ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ μεγάλου ὄρους Μαχένδρα, οὗτος
 ὁ ἄριστος τῶν βασιλέων, ἐπορεύθη κατὰ τὸ δυτικὸν μέ-
 ρος, εἰς τὸν ποταμὸν Παριζίταν.
77. Λουσάμενος δ' ἐν τῷ ποταμῷ Γοδαβαρῇ, προσκυνήσας
 τε τὸν ἅγιον τόπον τοῦ Ἀγαστέα ἐν τῇ χώρᾳ Δραβιδᾶ,
 καὶ ὑμνήσας (ἄφηγησάμενος) τὰ κατορθώματα τοῦ υἱοῦ
 τοῦ Ἰνδρα ¹ ἐν τῷ ἁγίῳ τόπῳ Ναρῇ, ἐπορεύθη εἰς τὴν
 Πραββάσαν ².
78. Ἐνθα δεξιωθείς (ὑποδεχθείς) ὑπὸ τε τοῦ Κρισνᾶ καὶ Βα-
 λαράμα, τῶν εὐπροσηγόρων ³, ἔμεινεν ἐκεῖ δύο καὶ δέκα
 ἡμέρας, ἄνεμον ἐσθίων καὶ ὕδωρ πίνων.
79. Ἐνταῦθα πορευθείς εἰς τὴν χώραν Βιδάμβαν, ἐλούσατο
 ἐν τοῖς ὕδασι τοῦ ποταμοῦ Παῖοσνῆς ⁴, ὅπου ὢν, πάνυ
 περιχαρὴς ἐγένετο, θεωρήσας τῷ νοὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀρζού-
 ναν, συγκαθεζόμενον τῷ Ἰνδρα.
80. Ἐπεὶ δὲ τὸ πρόσωπον τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Δρου-
 παδά ⁵ ὠράθη ὑπὸ τῶν λωτῶν, λουομένης ἐν πᾶσι τοῖς
 ἁγίοις τόποις, διὰ τοῦτο ποῦ ἂν εἴη χαροποιὰ αὐτοῖς ἡ
 Σελήνη ⁶;

1. Τοῦ Ἀρζούνα.

2. Τόπος ἅγιος.

3. Ἑτέρα μετάφρασις· τῶν ὄντων εὐφυῶν εἰς χαροποίησιν. (Σημ. τ. ἐκδ.)

4. Αὐτολεξεῖ, ἡ ἔχουσα θερμὸν ὕδωρ.

5. Ὡς ἐν ἐν παρεκβάσει ἐπαινον ἐνταῦθα ποιεῖ καὶ τῇ Δραουπαδῇ.

6. Δηλ. τὸ πρόσωπον τῆς Σελήνης οὐκ ἐφαίνετο ἡδὺ τοῖς νυκτερινοῖς
 λωτοῖς, ὡς τὸ τῆς Δραουπαδῆς.

81. Οὗτος μὲν δὴ ὁ ἄριστος ἐν τοῖς δικαίοις καὶ ἥρωσιν Ἰνδιστίρας, ἦν διδούς ἐν παντὶ τόπῳ δωρήματα τοῖς Βραχμαῖσι, καὶ εὐθύτητα πρὸς πάντας ἀνθρώπους δεικνύων. Προσκυνήσας δὲ καθεξῆς καὶ πάντας τοὺς ἁγίους τόπους, τοὺς ἐν τῷ ὄρει μέρει, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Σουβαχουπούραν.

Τέλος τοῦ Πρώτου Κεφαλαίου,
τοῦ Τρίτου Βιβλίου
τῆς
Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν εἰς τὸν Ἰμαδν ἀνάβασιν
τῶν Πανδοῖδων.

1. Ὁ ὄσιος Βεάσας, ὁ ὢν ὡς κόρη τοῦ νοεροῦ ὀφθαλμοῦ τῶν ἀγαθῶν, δειξάτω τὸ πέρας τοῦ πελάγους τούτου τοῦ κόσμου.
2. Ὁ μὲν οὖν ἀνὴρ τῆς Γανδαρῆς ¹, ἀκούσας παρὰ τοῦ Βεάσα τὰ περὶ τοὺς Πανδοῖδας, ἃ ἦσαν πικρὰ τῇ ἀκροάσει, διήνυσεν ἐν λύπῃ ἐκείνας τὰς ἡμέρας.
3. Οἱ δὲ Πανδοῖδαι, ἀφέντες, ὡς ἔδει, τὰς ἀμάξας, ἀνέβησαν πεζοπορίᾳ εἰς τὸ ὄρος τὸν Ἰμαδν, τὸν βασιλέα πάντων τῶν ὀρέων.
4. Ἐνταῦθα ὁ Λομάσσας ἔφησε πρὸς τὸν ἐκ Σελήνης ἔλκοντα

4. Ὁ Δρυταράστρας. — Τοῦτο τὸ Κεφάλαιον συνίσταται πολυειδέσι κατὰ τὸ μέτρον στίχοις.

τὸ γένος Ἰνδιστίραν, ἐπάραντα τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ,
καὶ ἰδόντα τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο μέγα ὄρος·

5. «Τοῦτο τὸ ὄρος, ὃ βασιλεῦ ¹, βασιλεὺς τῶν ὀρέων πέφυ-
» κεν. Ἐνταῦθα ὁ Πανδοῦς, ὁ σὸς πατήρ, ἀφείς τὴν βασι-
» λείαν, διέτριψεν ἐπὶ πολὺ, ἄνευ τοῦ θηρεύειν· οὐ ταῖς
» λευκαῖς φήμαις, ταῖς ἐκ τῆς πολλῆς ἐγκρατείας, τὸ
» σῶμα τούτου τοῦ ὄρους λευκὸν φαίνεται, ὡς ἡ Σελήνη.
6. «Πάντως γε παρὰ τούτου τοῦ ὄρους, τοῦ ἑαυτῶν γεννη-
» τορος, πορισάμεναι ἐπαγωγούς τινας βοτάνας ², ἡ μὲν
» Γαουρή ἔλαβε τὸ ἥμισυ σῶμα τοῦ Σίβα, ἡ δὲ Γαγγά
» ἔθετο τὸν πόδα αὐτῆς ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ.
7. «Ἐπεὶ δὲ σὺ, ὃ βασιλεῦ, τυγχάνων παῖς, ἔπαιζες διὰ
» πολλοῦ ἐπὶ τούτου τοῦ ὄρους, διὰ τοῦτο, κατακαϊόμε-
» νόν πως τῇ διαζεύξει σου, ἐξήπλωσεν ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ
» σώματος ἄπειρον χιόνα.
8. «Ἡ Γαγγά, ταῖς μὲν ἐκ ρίζης τούτου τοῦ ὄρους ἀνα-
» θρούουσι ρεῖθροις ῥεῖει εἰς τὸν καταχθόνιον κόσμον, τοῖς
» δ' ἐκ μέσου, εἰς τὸν ἐπιχθόνιον, τοῖς δ' ἐκ κορυφῆς, εἰς
» τὸν ὑπερχθόνιον.
9. «Τὰ ἐν τούτῳ τῷ ὄρει σπῆλαια, ὃ βασιλεῦ, τὰ ὄντα
» οἰκήματα εἰς ἀνάψυξιν τῶν ἀρρένων καὶ θηλέων Κιν-
» ναρων, τῶν θλιβομένων ἐν τῷ θέρει περὶ τὴν μεσημ-
» ῆραν ἐκ τῶν θερμῶν ἀκτίνων τοῦ Ἥλιου, χιόνος ἀνα-
» ρίθμοις σταγόσιν ἀγλαΐζονται.
10. «Τοῦτο τὸ ὄρος, ὃ διὰ τὴν πολλὴν καρτερίαν ³, ἣν ἔχει

1. Ἐγκώμιον τοῦ ὄρους Ἴμαου.

2. Μυθολογοῦσιν, ὡς καὶ ἐπαγωγοὶ τινές εἰσι βοτάναι, αἱ ἔλκουσι τὴν καρδίαν τοῦ ἐρωμένου ἢ τῆς ἐρωμένης.

3. Ἐγκαρτερεῖ γὰρ καὶ τῷ καύματι τῆς ἡμέρας, καὶ τῷ παγετῷ τῆς νυκτός.

- » περὶ τὴν κακουχίαν, τοὺς ἐπιλέκτους θεοὺς αἶε κατὰ
 » τὴν κορυφὴν ἔχει, καὶ τὴν γῆν συνέχει, ὠρθώθη ἀπα-
 » ραιτητῶς, εἰς τὸ θεάσασθαι σέ, ὡς φίλον.
11. « Ἐνταῦθα διάγουσιν ἡδέως αἱ ἐλαφρόφθαλμοι θέαιναι
 » μετὰ τῶν θεῶν τῶν συνεύνων, ἐν ἄλσεσιν οἰκοῦσαι, ἀ-
 » γλαοῖς κοσμήμασι λαμπρυνόμεναι, καὶ τῇ λαμπρότητι
 » ὑπερβάλλουσαι τὰς ἐκ χρυσοῦ καὶ πολυτίμων λίθων
 » ἀκρωρείας.
12. « Ἐνταῦθα ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ τόπῳ ὅ,τε λέων καὶ ὁ
 » ἐλέφας συνδιάγουσι, μὴ δυνάμενοι ὄρᾱν ἀλλήλους ἐκ
 » τῆς πολλῆς μαρμαρυγῆς, τῆς ἐκ τῶν πολυτίμων λίθων.
 » Ταύτην μέντοι γε αἰτίαν οἱ ἄφρονες δοξάζέτωσαν· ἐγὼ
 » δ' οἶδα αἰτίαν τὴν δύναιμι, τὴν ἐκ τῆς ἀσκήσεως τῶν
 » μεγάλων ἀσκητῶν.
13. « Τοῦτο τὸ μέγα ὄρος, τὸ ποτάμια, ὕδατά τε καὶ λίμνας
 » πολλὰς ἔχον, πολλοὺς ἔχει θεοὺς, συναθύροντάς τε καὶ
 » συνηθρομένους ταῖς αὐτῶν συζύγοις.
14. « Ἐκ μέσου ¹ τούτου τοῦ ὄρους ποταμοὶ ἐξερχόμενοι πί-
 » πτουσιν πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὡς θυγατέρες ². φέρον-
 » τες δὲ πολλὰς πολυτίμους λίθους, ὡς κοσμήματα δο-
 » θέντα παρ' αὐτοῦ τοῦ ὄρους, ὡς παρὰ πατρὸς, πορεύον-
 » ται μετὰ πολλῆς τῆς σπουδῆς πρὸς τὸν ἄνδρα ἑαυτῶν
 » Ὠκεανόν.
15. « Τὸ ὄρος τοῦτο ἐν μὲν τῇ ἡμέρᾳ, ὅτε ὁ ἥλιος περιέρχε-
 » ται σκοπῶν, διαφυλάττει ἐντὸς τῶν σπηλαίων τὸ κα-
 » ταφυγὸν σκότος, τὸ πολέμιον τῷ κόσμῳ· ἐν δὲ τῇ νυ-

1. Αὐτολεξεῖ· ἐκ τῆς ἀγκάλης.

2. Ὡς αἱ θυγατέρες ἐξερχόμεναι τοῦ οἴκου πρὸς τὸν ἄνδρα, πίπτουσιν
 πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ πατρὸς, πολλὰ κοσμήματα φέρουσιν.

» κτι, ὅτε ὁ ἥλιος ἀπέρχεται, ἀποπέμπει αὐτὸ, λάμπον
» ταῖς λαμπραῖς ὑοτάναις.

16. «Τοῦτο τὸ ὄρος γάννυται, ὡς τὸ ὄρος ἡ Μερὴν, βαστά-
» ζον τὴν γῆν πᾶσαν, καὶ ἡδὺν ἀέρα ἔχον καὶ Σάνδανα
» πολλὰ μετ' ὄψεων ἐμφωλευόντων, καὶ ἄλλα τοιαῦτα
» δένδρα.

17. «Ἐνταῦθα ἐντὸς τῶν ἄλσεων, ἃ ἡδέα ἐστὶν ἡδέσι δέν-
» δροις, οἱ θεοὶ ταῖς θεαίναις συνδιατρίβουσι, ἐρυθραίνό-
» μενοι τῇ τῶν ἐρυθρῶν λίθων θαυμαστῇ μαρμαρυγῇ.

18. «Τοῦτο τὸ ἄλσος ἀγλαΐζεται, ὡς ἡ Μερὴν, περικεκα-
» λυμμένη ἄστρασιν ¹, ἔχον κατεστρωμένους μαργαρίτας
» πολλοὺς, ἐξελθόντας ἐκ τῶν διαρράγέντων καλάμων ταῖς
» προβοσκίσι τῶν ἀγρίων ἐλεφάντων, καὶ ξανθὸν ὄν τῇ
» κόνει τῶν ἐν λιμῶσιν ἀνθέων ².

19. «Καὶ ὁ λέων ἐνταῦθα οὐκ ἀναιρεῖ τὸ γένος τῶν ἐλεφάν-
» των, μέγα βοῶντων, ἐγγὺς ὄντων, καὶ μὴ φοβουμένων,
» ἀποκαμών τὸ σῶμα διὰ τοῦ κρούειν τὰ δένδρα καὶ τοὺς
» λίθους, νομίζων ἐλέφαντας τὰ θρονιῶντα μέλανα νέφη ³.

20. «Ὁ ὠκεανὸς ταμεῖον πολυτίμων λίθων ἐγένετο καὶ μέ-
» λας ἐκ τῶν ρεῖθρων τῶν ποταμῶν τοῦτου τοῦ ὄρους,
» μιγνυμένων τῷ πολλῷ μόσκι ⁴, καὶ τοῖς πολυτίμοις
» λίθοις, ταῖς ἐξαγομένοις ἐκ τῶν λίθων τοῦ ὄρους, διαρ-
» ῥηγνυμένων ταῖς πληγαῖς τῶν μεγάλων ὀδόντων τῶν
» ἐλεφάντων.

1. Μυθολογοῦσιν, ὡς ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς Μερῆς ὁ ἀστερόεις ἐστὶν οὐρανός.

2. Ξανθὸν ἐστὶ καὶ τὸ ὄρος ἡ Μερὴν, ὡς ὄν χρυσοῦν.

3. Τὰ θρονιῶντα μέλανα νέφη, τὰ προσπελάζοντα τῷ ὄρει, ἐνόμιζεν ὁ λέων ἐλέφαντας βοῶντας· ἀλλ' ἀντὶ τοῦ κρούειν τὰ νέφη, ἔκρουε τὰ δένδρα καὶ τοὺς λίθους, καὶ διὰ τοῦτο ἦν ἀποκαμών.

4. Μέλας ἐστὶν ὁ μόσκος.

21. « Πῦρ ἐστὶν ἐν τῷ αἰθέρι, ὡς ἐν πελάγει, συμπεραινόμε-
 » νον τοῖς κινουμένοις πυκνοῖς καὶ μέλασι νέφεσιν, ὡς
 » καπνῷ, ταῖς τε ἐκ πολυτίμων λίθων λαμπρότησιν, ὡς
 » φλοξί, καὶ τοῖς ξυνοπτέροις ὄρνισιν, ὡς σπινθῆρσιν.
22. « Ἐν τούτῳ τῷ ὄρει, ὃ ἐστὶν ὡς μέγα στρατόπεδον, οἱ
 » μὲν ὑψηλοὶ λόφοι καὶ ὄχθοι, ὡς ἄνδρες γενναῖοι εἰσιν,
 » ἔχοντες σκιάδια ἐπὶ κορυφῆς, ἃ ἐστί τὰ ἰστάμενα δέν-
 » δρα, καὶ ξίφη πάλλοντες, ἃ ἐστὶν οἱ ἔρποντες ὄφεις.
23. « Τοῦτο τὸ ὄρος ἀγλαΐζεται, ἔχον ἐν ἑαυτῷ πᾶν ὅ,τι ὁ
 » τριττὸς κόσμος ἔχει, θεοὺς δηλονότι, καὶ βόας, καὶ λέον-
 » τας, καὶ δράκοντας ¹.
24. « Τοῦ αἰθέρος ὄντος κυανοῦ ἐκ τῶν μαρμαρυγῶν τῶν
 » σαμφείρων, καὶ ῥανίδων ὕδατος τῶν πιδάκων, πιπτου-
 » σῶν ἐκ τοῦ σφοδροῦ ἀέρος, οἱ μὲν ταῶνες ² χορεύουσιν
 » αἰεὶ χαρᾷ ἐν τοῖς ἄλσεσι τούτου τοῦ ὄρους, νομίζοντες
 » ἐροχὴν, οἱ δὲ Σατάκαι ³ ἀγάλλονται.
25. « Τοῦτο τὸ ὄρος, ἀναφύσαν τῷ χρόνῳ νέας πτέρυγας ⁴,
 » αἱ εἰσι τὰ νέφη, ὡς περ νικῆσαν τὸν ἐχθρὸν ἑαυτοῦ Ἰν-
 » δραν, ἐλαφυραγώγησε τὰ δύο τούτου ὄπλα, τήν τε Ἰριν,
 » ἣ ἐστὶν ἡ μαρμαρυγὴ τῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ πολυει-
 » δῶν λαμπρῶν λίθων, καὶ τὸν κεραυνόν, ὅς ἐστιν ἡ ὑπερ-
 » αυγάζουσα ἀστραπή ⁵.

4. Οὗτος ὁ στίχος πολύσημός ἐστι καὶ γρίφος. Χαρῆς γὰρ λέγεται καὶ ὄφις, καὶ ὁ λέων, καὶ ὁ Ἰνδρας, καὶ ὁ Βισνουῦς.

2. Οἱ ταῶνες διέποντες νέφη, καὶ οἱ Σατάκαι, λίαν ἀγάλλονται.

3. Ὁρνέου εἶδος, περὶ τὸν καρὸν τῶν ὁμβρῶν λίαν ἀγαλλομένου, ὡς ἐπιθυμοῦντος πίνειν ὁμβρίμον ὕδωρ.

4. Μυθολογοῦσιν, ὡς τὰ ὄρη πρότερον εἶχον πτερὰ, ἅπερ ὁ Ἰνδρας ἔκοψε διὰ τοῦ κεραυνοῦ.

5. Τὸ τόξον τοῦ Ἰνδρα ἡ Ἰρις ἐστίν, βέλος δὲ ὁ κεραυνός.

26. «Τοῦ μὲν λαμπροῦ Ἡλίου ἀνατέλλοντος, τῆς δὲ Σελήνης
 » δουούσης περὶ τὴν ἕω, τὸ ὄρος τοῦτο, λαμπρυνόμενον
 » ταῖς ἀκτίσιν ἀμφοτέρων, ὁμοίόν ἐστι τῷ Σίβῃ, τῷ δόν-
 » τι τὸ ἥμισυ τοῦ ἑαυτοῦ σώματος τῇ Παρβατῇ, ἔχον ἐκ
 » μὲν τοῦ ἑνὸς μέρους τὸν Ἥλιον, ὡς χρυσοῦν ἐνώτιον, ἐκ
 » δὲ θατέρου τὴν Σελήνην, ὡς κρανίον ¹.
27. «Νῦν τοῦτο τὸ ὄρος καλεῖ τοῖς σαλευομένοις κλάδοις τῶν
 » δένδρων, ὡς δακτύλοις χειρῶν, σὲ τὸν προσερχόμενον·
 » διότι ἐξ αἰτίας τῆς ἀσκήσεως τοῦ σοῦ ἀδελφοῦ εἶδε πε-
 » ριχαρῶς τὸν ἑαυτοῦ γαμβρὸν ² μετὰ πολὺν χρόνον.»
28. Τοιούτοις λόγοις τοῦ Λομάσσα καὶ ἄλλων, ἐπιθυμῶν
 θεάσασθαι τὸ ὄρος ἐκεῖνο ὁ βασιλεὺς, ἀνέβαινεν εὐθέως,
 βαδίσματι χρώμενος τοιούτῳ ³, οὗ μιμητικοὶ ἐγένοντο ἐξ
 ἐκείνου οἱ χῆνες.
29. Ἀνέβαινε δ' ἐκεῖνο τὸ ὄρος ὁ βασιλεὺς σὺν ἄλλοις ὁμοῦ
 δι' ὁδοῦ, ἧς τὰ ἀνώμαλα μέρη ἐξωμαλίζοντο τοῖς πατή-
 μασι τῶν ποδῶν τοῦ προπορευομένου Βήμα.
30. Οὗτοι μὲν οὖν πορευόμενοι διὰ τοῦ Γανδαμανδάνου δά-
 σους, ἀπέβαλον τὴν ἐκ τοῦ σφοδροῦ ἀέρος καὶ κόνιος καὶ
 βροχῆς ταλαιπωρίαν (θλίψιν), τῇ πρὸς τὸν Θεὸν θεωρίᾳ
 καὶ καθαρά καρδίᾳ.
31. Τῶν μέντοι γε Βραχμάνων ταλαιπωρουμένων καθ' ὁδὸν,
 καὶ τῆς Δραουπαδῆς κρατουμένης ὑπὸ τοῦ Νακούλα, κιν-
 δυνευούσης πεσεῖν, ἐμνήσθη ὁ Βήμας τοῦ γενναίου Γα-
 τοτκάσα, ὃς καὶ παρέστη εὐθέως.

1. Λευκὸν γὰρ τὸ κρανίον, καθὼ ὁστοῦν, ὡς καὶ ἡ Σελήνη· ὁ δ' Ἥλιος ἐρυθρὸς, ὡς ὁ χρυσός.

2. Τὸν Σίβαν δηλ. — Ἡ Παρβατῇ, ἡ παράκοιτις τοῦ Σίβα, θυγάτηρ ἐστὶ τοῦ Ἰμαοῦ.

3. Δηλ. σχολαίῳ.

32. Ἀνελθρήντες δ' οὗτοι ἐπ' ὤμων ὑπὸ τῶν ἀκολούθων τοῦ Γατοτκάσα, ἀφίκοντο δι' ὁδοῦ, δειχθείσης ὑπὸ τοῦ προπορευομένου Λομάσσα ἐν αἰθέρι, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Ἰμαοῦ, κατὰ τὸ δάσος Βαδάρην, ὡς περ ἀστραπαὶ συμπεριπεπλεγμένοι νέφεσιν ¹.
33. Ἡ δὲ Γαγγὰ εὐδαίμονα ἑαυτὴν ἐνόμισεν, ὅτι ἐλούσατο ἐν αὐτῇ ἡ Κρισνὰ, ἡ σώφρων, καὶ μηδεμίαν διαφορὰν νομίζουσα τοῦ πόνου καὶ τῆς ἀνέσεως, χάριν τῶν ἑαυτῆς ἀνδρῶν.
34. Κατὰ δὲ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν εἶδεν αὕτη ἡ Κρισνὰ ἕνα χρυσοῦν λωτὸν, ὅμοιον τῷ ἑαυτῆς προσώπῳ, ἐν τῇ ὑπώρειά τοῦ ὄρους Καϊλάσα, ἐνεχθέντα ὑπὸ τοῦ βορείου ἀέρος, πνέοντος μέσον τοῦ βορείου καὶ ἐώου μέρους.
35. Ἐνταῦθα κοσμηθεῖσα τοῖς λωτοῖς, τοῖς ἐν τῇ λίμνῃ Βινδοῦ, χαίρουσα ἔβλεπεν ἑαυτὴν, ὡς ἐν κατόπτρῳ, ἐν τοῖς λαμπροῖς λίθοις τοῦ ὄρους Καϊλάσα.
36. Παρακληθεὶς δ' ὁ Βήμας ὑπ' αὐτῆς, ἐνεγκεῖν αὐτῇ τοιούτους χρυσοὺς λωτοὺς, ἐπορεύθη πρὸς τὸν Ἀέρα, εἰς προσκύνησιν αὐτοῦ, ὡς πατρός.
37. Ἀναβὰς δὲ τὸ Γανδαμάνδανον ὄρος, ἐξερεύξατο φωνὴν μετὰ τῆς κόγχου ², καταπλήξασαν τὸν ἐλέφαντα ἐκείνου τοῦ μέρους, καὶ εἰς ἑκστασιν βαλὼν τοὺς Γανδάρβας καὶ Γουχέκας.
38. Ἐξεγερθεὶς δὲ, ἐξέστη λίαν καὶ ὁ Χανουμὰν ἐκ ταύτης τῆς φωνῆς, οἰκῶν ἐκεῖ που πλησίον ἐν ἄλσει, ἔχοντι χρυσᾶς ῥαμβάς ³.

1. Τούτους μὲν ποιεῖ ξυθροὺς, ὁμοίους τῇ ἀστραπῇ, τοὺς δὲ Τιτᾶνας μέλανας, ὁμοίους τοῖς νέφεσι.

2. Δηλ. καὶ φωνὴν ἐξηρεύξατο, καὶ τὴν κόγχον ἐφύσησε.

3. Ῥαμβᾶ, εἶδος φυτοῦ καρποφόρου λέγεται καὶ Καδαλή.

39. Πλήττων δὲ τὸ ὄρος διὰ τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ, ἀνεμίμνησκεν αὐτὸ τοῦ πίπτοντος κεραυνοῦ, καὶ τρέμειν ποιῶν διὰ τοῦ πατάγου τοὺς ἐν οὐρανῷ δαίμονας, τὸν τε Σαγκουκαρνᾶν, καὶ ἄλλους ¹, ἀνέστη.
40. Γνοὺς δ' ὁ Χανουμὰν τῷ νοῖ ² ἐρχόμενον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐξετάθη ἐν στενῇ ὁδῷ, ὥσπερ κοιμώμενος, εἰς τὸ ἀγαθοποιῆσαι αὐτόν.
41. Ὁ δὲ Βήμας ἀπέβαλε τὸν ἐκ τῆς ὁδοιπορίας πόνον, πιὼν ὕδωρ, καὶ λουσάμενος, ὡς ἐλέφας, ἐν τινὶ που λίμνῃ παρὰ τὴν ὁδόν, τὴν ἄγουσαν εἰς τὸ ἄλσος τῶν χρυσῶν Ῥαμβῶν.
42. Ἐλθὼν δὲ προσωτέρω, εἶδε τοῦτον τὸν μέγαν πίθηκα, ἀποκλείσαντα τὴν μεγάλην ὁδόν, ὃς ἐφαίνετο ὡς ἡ Με-ρόη ³, τὸ χρυσοῦν ὄρος, ἐλθὼν εἰς προσκύνησιν τοῦ Ἰμαοῦ, τοῦ βασιλέως τῶν ὀρέων.
43. Ἴνα οὖν ἀποστῇ τῆς ὁδοῦ ὁ πίθηξ ἐκεῖνος, ὁ Βήμας κραυγάζων, ὑπόδρα βλέπων, πηδῶν καὶ θορυβῶν, εἰς φόβον ἤγαγε πάντα τὰ κατὰ τὸ ὄρος ζῶα.
44. Ὑπανοίξας δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ πίθηξ, καὶ ἀνεγείρας μικρόν τι τὸν τράχηλον αὐτοῦ, ἔφη ἡσύχως ἀνθρωπείᾳ φωνῇ.
45. «Τὸ μὲν εἶδός σου μεγάλου ἐστὶν ἀνδρὸς, τὸ δ' ἔργον σου οὐτιδανοῦ ματαίως γὰρ θλίψιν ποιεῖς τοῖς ζώοις
» διὰ τῶν κραυγῶν.
46. «Ὡ μωρὲ, τί μέγα καλὸν ἐποίησας, ἐξυπνήσας ἐμέ, ὃς
» διὰ τοῦ καλοῦ ὕπνου ἀπηλλατόμην μεγάλης ἀσθενείας;
47. «Διὰ τί ἐλήλυθας ἐνθάδε; σὺ μὲν γὰρ τῶν θνητῶν εἶ.
» ὁ δὲ τόπος οὗτος τῶν ἀθανάτων. Ἐπανάκαμψον, ἵνα
» καὶ γὼ ἡδέως ὑπνώσω, καὶ τὰ ζῶα ἡδέως διάγωσιν.»

1. Οὔτοι φονευθέντες ὑπ' αὐτοῦ πρότερον, ἐπορεύθησαν εἰς οὐρανόν.

2. Καθὼ καὶ οὗτος ἀερογέννητος.

3. Ἐρυθρὸς ἦν ὁ Χανουμὰν, ὡς ὁ χρυσός, καὶ μέγας, ὡς ὄρος.

48. Ὁ δὲ τῶν ἐχθρῶν ὀλέτωρ Βήμας, δηλώσας τῷ πίθηκι τὸ ἔαυ-
τοῦ γένος καὶ τὸ πρακτέον, ῥητήσατο παρ' αὐτοῦ πάροδον.
49. Ὁ δ' ἔφη πρὸς αὐτόν· «Εἰ οὐχ ὑπερπηδᾷς ἐμὲ, διότι
» πνοὴν ἔχω ¹, μεταθείς τὴν ἐμὴν οὐρὰν, διάβηθι· ἐγὼ
» γὰρ ἀσθενὴς ὢν, οὐ δύναμαι κινηθῆναι.»
50. Ἐννόησας οὖν ὁ Βήμας, ὡς οὐ δεῖ ὑπερπηδᾶν ἔμψυχόν τι,
ἀψάμενος τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ, ἠβούλετο αὐτὴν μεταθεῖναι,
ἵν' ἐκεῖθεν διαβῇ.
51. Μεταθεῖναι δ' αὐτὴν μὴ δυνάμενος, περιέστρεψε τοὺς
ὀφθαλμοὺς ἔνθα καὶ ἔνθα, μήπου ὠράθῃ ὑπὸ τινος. Πρὸς
ὃν ἔφη ὁ πίθηξ·
52. «Μὴ αἰσχύνοῦ, ὦ υἱὲ τοῦ Ἀέρος· ἐγὼ γὰρ πρεσβύτερος
» εἰμὶ σου ἀδελφός· ἐγὼ εἰμι ὁ θεράπων τοῦ Ῥάμα· ἦλθον
» δ' ἐνθάδε εἰς σὴν θέαν.»
53. Γανωθεὶς δὲ τὴν καρδίαν ὁ Βήμας ἐκ ταύτης τῆς χα-
ροποιᾶς ἀγγελίας, θεὸς τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἑαυ-
τοῦ, λόγον ἔλεξε τοιοῦτον·
54. «Καὶ τοι, Κύριε, εἶδόν σε μικρόν τὸ σῶμα, εὐφράθην·
» ὑπερεὐφρανόν με, λαβὼν τὸ ἑλαφρόν καὶ μέγα ἐκεῖνο
» σῶμα, ὅτε τὸν Ὠκεανὸν ἀνεπήδησας ².»
55. Τότε ὁ Βήμας εἶδεν ἀφόβῳ καρδίᾳ τὸ σῶμα τοῦ ἀδελ-
φοῦ ὑπέρμεγα, ἀόριστον, ἔχον τὰς μὲν τρίχας ὑπερμε-
γέθεις, ὡς ὄρη, ἐπὶ δὲ τοῦ λαιμοῦ, ὡς ἀδάμαντα, τὸν
Ἥλιον ³, ἐπὶ δὲ τοῦ μετώπου, ὡς χρίσμα, τὸ λαμπρὸν
στέμμα τοῦ Ἰνδρα ⁴, ὃ σῶμα καὶ οἱ θεοὶ καὶ οἱ δαίμο-

1. Ἀπηγορευμένον ἐστὶ διασκελίζειν ἔμψυχόν τι.

2. Δηλ. πηδήσας διέβης εἰς τὴν Ταπροδάνην.

3. Δηλ. ὁ ἥλιος ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ ἐφαίνεται· ὑψηλότερος δηλ. καὶ τοῦ
Ἥλιου ἦν.

4. Ὑψηλότερος δηλ. ἦν καὶ τοῦ Ἰνδρα.

νες ἐφοβοῦντο, ὡς τὸ τῆς συντελείας ἀκάματον πῦρ.

56. Οὗτος, τῇ μὲν διὰ τῶν μυκτῆρων εἰσπνοῇ καὶ ἐκπνοῇ εἰσβάλλων τὰ δένδρα εἰς τὴν κοιλίαν καὶ ἐκβάλλων· τῇ δὲ διὰ τοῦ στόματος εἰσπνοῇ καὶ ἐκπνοῇ ἀνασπῶν καὶ κατασπῶν τὴν γῆν, καὶ καταθλίβων οὕτω τὸν γεοῦχον Δράκοντα, καὶ πληρῶν τοὺς ἑπτὰ κόσμους, εἰς οὐδὲν ἐλογίζετο τὸν Ὠκεανὸν ¹, ὅς ἦν ὡς μία ῥάνις τοῦ ἰδρωτός, τοῦ ἐκρῆρόντος ἐκ τοῦ στήθους αὐτοῦ . . . Τί εἶπω ²;

57. Ἐγὼ νομίζω ὡς τότε τῇ μὲν πληγῇ τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ διαρῥαγείσα ἡ γῆ, ἐξέρρευσεν ὕδατα, ἐξ ὧν συνέστησαν οἱ ποταμοί· τῇ δὲ ἀναπνοῇ αὐτοῦ, ἀναβρασθέντων τῶν ὑδάτων τοῦ Ὠκεανοῦ, συνέστησαν αἱ ἑπτὰ θάλασσαι· τῇ δὲ φωνῇ αὐτοῦ, διαρῥαγέντων τῶν ὀρέων, ἀνεφάνησαν τὰ σπήλαια· ταῖς δὲ πρὸς οὐρανὸν νύξεσι τῶν ἄκρων τῶν τριχῶν αὐτοῦ ἐγένοντο ὀπαί, αἱ εἰσι τὰ ἄστρα.

58. Ἰδὼν δ' ὁ Ἥλιος τότε τὴν σκιάν τοῦ ἑαυτοῦ σώματος ἐκταθεῖσαν ὀπίσω τοῦ ἄρματος ³ ἐκ τῆς ὑπερφυοῦς λαμπρότητος τοῦ Χανουμᾶνος, φοβηθεὶς μήπου ὁ Ραχούς εἴη, ἐγέλασθη ⁴ ὑπὸ τῆς μακρὰν οὔσης Σελήνης σὺν τοῖς ἀστράσιν ⁵;

59. Οὕτως ἡγλαίσθη εἰς χαρὰν τῶν ἀγαθῶν ὁ μέγας πίθηξ καὶ παρθένος ⁶, ὅς ἐποίησε πέντε ἐνθέσεις τὸν αἰθέρα διὰ

1. Δηλ. οὐδὲν ἦν ὁ Ὠκεανὸς ὡς πρὸς αὐτὸν, ὑπέρτερος ἦν καὶ τοῦ Ὠκεανοῦ.

2. Ἀπορεῖ ὁ ποιητής.

3. Ὅπισθεν τοῦ ἄρματος τοῦ ἡλίου σκότος γίνεται· τότε δὲ φῶς ἐγενετο ἐκ τῆς λάμπειας τοῦ Χανουμᾶνος.

4. Ἐγέλασεν ἡ Σελήνη, ὅτι ματαίως ἐφοβήθη ὁ Ἥλιος.

5. Ἀκόλουθοι τῆς Σελήνης ἐννοοῦνται τὰ ἄστρα, ὡς γυναῖκες.

6. Παρθένος λέγει, διότι οὐχ ὑπὸ γάμον ἐγένετο.

- τῶν ὁπῶν τῶν ὥτων, τῆς ῥινός, καὶ τοῦ στόματος ¹.
60. « Ἄλλ' ὦ ἄριστε τῶν ἐκ γένους πιθήκων, ἔφη ὁ Βῆμας,
 » ἐθωρήθη ὑπ' ἐμοῦ ἡ ἀξιολόγός σου μορφή, ἧς εἰς ἐκ-
 » τράνωσιν καὶ ἡ γλῶσσα τῶν σοφῶν φαίνεται ἀδρανής.
61. « Σὺ ὁ ὢν ἐνδέκατος Ρούδρας ², καὶ ἔχων ὡς οἶκον τὸν
 » αἰθέρα ³, καὶ ὡς σημαῖαν τὴν οὐρανίαν Γαγγάν ⁴, ἄφες
 » ταύτην τὴν μορφήν ⁵, καὶ εἰσδουθὶ τὴν καρδίαν τῶν
 » ἀγαθῶν.»
62. Λαβὼν δ' ὁ Χανουμὰν παραυτίκα σῶμα μικρὸν, ἐνηγκα-
 λίσατο τὸν Βῆμαν, τοιαῦτα εἰρηκότα, καὶ κατεφίλησε τὴν
 κορυφὴν αὐτοῦ, χέων χαρὰς δάκρυα.
63. Καὶ, « ὦ Βῆμα, ἔφη, σὺ εἶδες τὴν ἐμὴν μορφήν, μῆδα-
 » μῶς φοβηθεῖς, ἦν καὶ ὁ Ἰνδρας ἰδὼν, ἐφοβήθη· ὅθεν
 » ἐγὼ χαίρων, νομίζω ἐμαυτὸν κατώτερον τῆς σῆς στα-
 » θερότητος.
64. « Ἀπὸ τοῦ νῦν ἡ σὴ λεοντεία φωνή, ἐνωθεῖσα τῇ ἐμῇ,
 » θανάσιμος ἔσται τοῖς ἐχθροῖς, καθὼς τὸ βέλος, τὸ βε-
 » βαμμένον φαρμάκῳ.»
65. Τοιαῦτα φαρμένου τοῦ Χανουμᾶνος καὶ γενομένου ἀφάν-
 του, τῷ Βῆμα τότε καὶ χαρὰ, καὶ λύπη ὁμοῦ ἐγένετο.
66. Ἐντεῦθεν ἐπορεύθη ὁ ὀξύνους Βῆμας εἰς τὸ ἄλσος, ᾧ
 ὄνομα Σκουγανδικά, οὗ ἐν τῇ γῇ ἦσαν Ῥαμβαὶ χρυσαῖ,
 ἐν δὲ τοῖς ποταμοῖς λωτοὶ χρυσοῖ.
67. Ἐνταῦθα εἶδε χρυσοῦς λωτοῦς, φυλαττομένους ὑπὸ δαι-

1. Κατέπνευε πάντα τὸν αἰθέρα. Ὁ μέγας αἰθήρ δηλονότι οὐδὲν ὡς πρὸς αὐτόν.

2. Ἐνδεκα Ῥούδραι εἰσί.

3. Ὡς οἶκον ἔχει τὸν αἰθέρα, τουτέστιν ὁ οὐρανομήκης, ὁ τὸ πᾶν πληρῶν.

4. Εἰώθασιν ἐπὶ τοῦ οἴκου σημαῖαν τιθέναι.

5. Τοιαύτην φοδεράν μορφήν λαμβάνει ὁ Σίβας, ὅτε τὸ πᾶν ἀπόλλυσι.

- μόνων, ἐν ποταμῷ ῥέοντι ἐξ ἄλλους ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τοῦ Κουβέρα.
68. Ἰδὼν δὲ τοὺς χρυσοὺς λωτοὺς, τοὺς ὄντας ὁμοίους τῷ λωτῷ προσώπῳ τῆς Δραουπαδῆς, ἐχάρη σφόδρα, ὡς πληρώσας τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἡγαπημένης.
69. Οὗτος μὲν οὖν, ὁ ὢν δυνατὸς ἀνελεῖν τοὺς φύλακας δαίμονας, ἤψατο φρικῶδει χειρὶ λωτοῦ χρυσοῦ, οὗ ἔμελλεν ἅπτεσθαι χειρὶ ἡ Δραουπαδῆ.
70. Περιεκυκλώθη ¹ δ' εὐθέως, ὡς ὑπὸ κωνόπων ὁ ἐλέφας, ὑπ' ἀθρόων δαιμόνων, οἳ ἦσαν οὐρανομήκεις, καὶ ὀργῆς πλήρεις.
71. Ὁ δὲ περιέφερεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ὡς τροχὸν, ταχυφερῇ καὶ ὀξυφερῇ τὴν μεγάλην κορύνην, φόβον ποιοῦσαν τοῖς δαίμοσιν.
72. Οἱ δὲ δαίμονες ἔρριπτον κατ' αὐτοῦ, ἀναχωροῦντος, λίθους βροχῆδόν, οἳ ἔπιπτον ἐπ' αὐτόν, καθὼς οἱ λωτοί, οἱ ῥιπτόμενοι ὑπὸ παιζουσῶν γυναικῶν.
73. Πολλῶν δὲ σημείων γεγεννημένων ἀπαισίων, παρεγένετο ἐνταῦθα ὁ Ἰνδιστίρας σὺν πᾶσι τοῖς οἰκείοις, δι' ὁδοῦ, δειγθεὶς ὑπὸ τοῦ Βεάσα, φερόμενος ὑπὸ τοῦ Γατοπκάσα.
74. Καταπραΰνας δὲ τοὺς πολεμίους δαίμονας ὁ βασιλεὺς, ἀγκαλισάμενος τὸν Βήμαν, ἐποίησεν αὐτὸν ἄπο τοῦ θερμοῦ ², καθὼς τὸ νέφος τὸν Ἥλιον.
75. Ἡσθέντες δ' οὗτοι οἱ περὶ τὸν Ἰνδιστίραν τῷ ἡδεῖ καὶ καλῷ ἄλλει τῶν χρυσῶν ῥαμβῶν, ἔμειναν ἐκεῖ, μὴ προτιμῶντες ἐλεῖνου μὴδὲ τὴν βασιλικὴν δόξαν.
76. Δαίμων δέ τις, Ζατατούρας τοῦνομα, προσελθὼν αὐτοῖς,

1. Αὐτολεξεῖ, ἐπετγέθη.

2. Κατέψυξεν αὐτὸν ἀγκαλισάμενος.

λέγων ἑαυτὸν μαθητὴν τοῦ Ἡλίου, πλοκάμους ἔχων, καὶ σχῆμα Βραχυμᾶνος, ἔμεινεν ἐνταῦθα δολοφρονῶν.

77. Καὶ ποτε, τοῦ Βήμα ἀπελθόντος εἰς θήραν μετὰ τοῦ Γατοκᾶσα, τὸ σῶμα τοῦ περὶ τὸν Ἰνδιστίραν στρατοῦ ἐφαίνετο ἄνευ δύο βραχιόνων.

78. Ἀπόντος οὖν τοῦ θυμοειδοῦς Βήμα, ὁ Ζατασούρας τότε ἤρπαξε τοὺς Πανδοΐδας μετὰ τῆς Κριτναῆς, προαφελὼν αὐτῶν τὰ ὄπλα μαγεία.

79. Διακωλυθέντα δὲ ἀπὸ τῆς πορείας ὑπὸ τοῦ Ἰνδιστίρα, καὶ διαταραχθέντα ὑπὸ τε τοῦ Σαχαδέβα καὶ Νακούλα, ἐπιστάς ὁ Βήμας, ἐποίησεν αὐτὸν εὐθέως ὁδοιπόρον εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ἰάμα ¹.

80. Πορευθέντες δ' ἔπειτα οὗτοι εἰς τὴν μονὴν τοῦ Νάρα καὶ Ναραιῖνα, διέτριψαν ἐκεῖ τέσσαρα ἔτη, τοιαύτην διομολογίαν λαβόντες παρὰ τοῦ Ἀρζούνα ².

81. Ἐκείθεν δ' ἐπορεύθησαν εἰς τὴν μονὴν τοῦ μεγάλου ἡσυχαστοῦ Βρισσαπάρβα, ἔνθα ὁ λέων ζῷει τοῖς ὄνουσι τὴν φώραν, τὴν ἐν τῷ λαιμῷ τῆς ἐλάφου.

82. Ἐνταῦθα δεξιωθείς ὁ Ἰνδιστίρας ὑπὸ τοῦ Βρισσαπάρβα, καὶ ἑπτὰ μείνας ἡμέρας, ἐπορεύθη ἐν τῷ τέλει τῆς χειμερινῆς ὥρας κατὰ τὸ βορειότερον μέρος, καθὼς καὶ ὁ Ἥλιος.

83. Καῖπειτα ἀνέβη μετὰ τέσσαρας ἡμέρας τὸ λευκὸν ὄρος, τὸ ὃν λαμπρόν, καθὼς ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐντεύξεως τοῦ Ἀρζούνα.

84. Ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν οἱ περὶ τὸν Ἰνδιστίραν εἰς τὸ ὄρος Γανδαμάδανον ³, τὸ ὃν ἐνδοξότερον τῆς Μεράης, ὡς

1. Ἐξαπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν τοῦ Ὑ, Ἀδου, δηλ. ἐφόνευσεν αὐτόν.

2. Αὐτολεξεῖ, Λευκίππου, παρὰ τοῦ Ἀρζούνα δηλ.

3. Ὅ ἐστι, τὸ θέλγον ἐξ εὐωδίας.

κατοικοῦμενον ὑπὸ τοῦ Σίβα, ἡσθέντος, ὅτε ἔγρημε τὴν Γαουρήν ¹.

85. Ἐνθα καὶ ἔμειναν παρὰ τῇ μονῇ τοῦ μεγάλου ὁσίου Ἀρσισιένα, ἐν ᾗ ἡ ἀπορία τῶν ἀναγινωσκόντων παιδῶν διελύετο ὑπὸ τοῦ λαλοῦντος ψιτακοῦ.
86. Ἡ μὲν οὖν Κρισνά, ἐρασθεῖσα ἀνθέων πενταχρόων, φερομένων ὑπὸ τοῦ ἀέρος, ἔπεμψε τὸν Βήμανεῖς κομιδὴν αὐτῶν.
87. Ὁ δὲ, ἀναβὰς ἐπὶ τὸ ὕψος τοῦ ὄρους, καὶ ἰδὼν ἀπέναντι τὴν Ἀλκχάν ² πόλιν, ἐφώνησε φωνὴν μεγάλην, ἥ ἀνετάραξε τὸ ὕδωρ τοῦ ὠκεανοῦ· μετὰ δὲ ἐνεφύσησε τῇ κόγχῃ.
88. Τότε τὸ πρόσωπον τούτου, τὸ ἔχον πρὸς τῷ στόματι τὴν κόγχον, ἠγλαΐζετο, ὡς ὁ λωτὸς, ἔχων παρ' αὐτῷ χῆνα.
89. Ἐκ δὲ τῆς μεγάλης καὶ θροντοσιδοῦς φωνῆς τῆς κόγχου, αἶτε ἐκκαίδεκα μοῖραι τῆς Σιλήνης διηρέθησαν, καὶ τὰ ἄστροα διεξῆράγησαν, καὶ οἱ ἵπποι τοῦ Ἡλίου ἐφροδῆθησαν.
90. Τὰ δὲ σπήλαια, τὰ ἐν τοῖς ὄρεσιν, ἠγὼ μεγάλην ἐποιοῦν, καὶ οὐδεὶς διέκρινε, ποῦ αὕτη ἡ φωνὴ τὸ εἶναι ἔσχεν.
91. Ὁ δὲ Βήμας, οὗ ἡ φωνὴ τῆς κόγχου ἠγὼ μεγάλην ἐποίει, ἀντιλάμπων ἐν ταῖς λευκαῖς ἀκρωρείαις, ἀπειρόμορφος ἐφαίνετο εἰς πλήρωσιν τῆς προσταγῆς τῆς ἡγαπημένης.
92. Ἐκ δὲ τῆς αὐτοῦ λεοντείας φωνῆς, ἐνωθείσης τῇ φωνῇ τοῦ Χανουμᾶνος, εἰς ἑκστασιν βαλὼν τοὺς Γανδάρβας, ἔλαβε μίαν δέσμην ἐκείνων τῶν πενταχρόων ἀνθέων ἀπὸ τοῦ Γανδαμαδάνου ὄρους.
93. Ὁ δὲ λίαν δυνατὸς Μανειμάν ³, ὁ ἀρχιφύλαξ τοῦ ἐν τῷ Γανδαμανδάνῳ λιμνῶνος, θυμωθεὶς, τρώσας τὴν δεξιάν

1. Ἡ Παρβατὴ λέγεται καὶ Γαουρῇ, ὃ ἐστὶ λευκὴ.

2. Ἀλκχά ἐστὶν ἡ πόλις τοῦ τοῦ Κουβέρα.

3. Δαίμων οὗτος, θεράπων τοῦ Κουβέρα, τοῦ ἐφόρου, θεοῦ τοῦ θορείου μέρους.

χειρα τοῦ Βήμα τῇ βολῇ τῆς λόγχης, ἐπηνέθη ὑπὸ τῶν θεῶν.

94. Ὁ δὲ Βήμας τῇ λαῖᾳ χειρὶ, τῇ δεξιᾷ οὔτῃ εἰς ἄμυναν, ὥςπερ θυμωθείσῃ ὅτι ἐτρώθη, ἐποίησε τὸ ὄνομα τοῦ Μανειμᾶνος ἔκγραπτον¹ ἐκ τῆς καταγραφῆς τοῦ Σιτραγούπτα².

95. Ὁ μὲν οὖν Βήμας συνεγένετο τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ³, ἐγκαταλιποῦσι τὴν Κρισνάν ἐν τῇ μονῇ τοῦ ὁσίου Ἀρστισένα, ὁ δὲ Κουβέρας μαθὼν παρὰ τῶν δαιμόνων ἀναιρεθέντα τὸν Μανειμᾶνα, ἀφίκετο τεθυμωμένος εἰς ἄμυναν.

96. Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰνδιστίραν, ἀρεῖς τὸν θυμὸν, ἔφη ταῦτα· « Πάντως γε εὐδαίμων ἐγὼ εἰμι, διότι παρσγένου ἐνθάδε » σὺ αὐτὸς ὁ υἱὸς τοῦ Δάρμα.

97. « Ὡ βασιλεῦ, ἐντρύφα αἰεὶ ἡδέως τούτοις τοῖς τερπνοῖς » λειμῶσιν· ἐνταῦθα γὰρ σοῦ ἐνδικαιτωμένου, μετὰ ἓνα μῆνα « μελισαγίαν δώσει τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα⁴. »

98. Τοῦ δὲ Κουβέρα ἀπελθόντος οἴκαδε, ἀγκαλισάμενος ὁ Ἰνδιστίρας τὸν ἀνδρεῖον Βήμαν, καὶ κατασπορέσας αὐτοῦ τὸν θυμὸν, ἐπανελθὼν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἀρστισένα, διέτριψεν ὅλον ἓνα μῆνα, διανοούμενος τὸν Ἀρζούναν, καὶ ἐν ἀδημονίᾳ ὦν τοῦ ἰδεῖν αὐτόν.

Τέλος τοῦ Δευτέρου Κεφαλαίου,
τοῦ Τρίτου Βιβλίου
τῆς Βαλαβαράτας.

1. Ἐθανάτωσεν αὐτόν.

2. Ὁ Μυστρογράφος (ἴσ. Μυστηριογράφος) τοῦ Ἰάμα, ὁ καταγράφων τὰ καλὰ καὶ κακὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν.

3. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Βήμα, ἀφέντες τὴν Δραουπαδὴν παρὰ τῇ μονῇ τοῦ Ἀρστισένα ἐπορεύθησαν εἰς ἀναζήτησιν τοῦ Βήμα.

4. Δηλ. ὁ Ἀρζούνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἀρζούνα.

1. Ὁ ὅσιος Βεάσας, ὁ ποιήσας, ὡς δημιουργός, τὴν θύραν τῆς πόλεως τῆς ἀθανασίας, τουτέστι τὴν Μαχαβαράταν¹, καὶ ἐνασχολούμενος ἀσμένως ἀπαθείᾳ καὶ θείᾳ θεωρίᾳ, ἔστω πᾶσιν εἰς ἀγαθόν.
2. Καὶ ποτε ὁ Ἰνδιστίρας, διατρίβων ἐν τῷ λευκῷ ὄρει, εἶδε πολλὴν λάμψιν, λάμπουσιν δίκην δώδεκα Ἡλίων, καταπίπτουσιν οὐρανόθεν χύδην.
3. Ἐλαμπε δ' ἐν τῷ κυανῷ αἰθέρι τὸ φῶς ἐκεῖνο, ὥς περ πυγολαμπίς ἐν νέφεσι, καὶ θερμὸν ἦν καὶ δυσαντίδλεπτον τοῖς τοῦ κόσμου ὀφθαλμοῖς.
4. Πρὸς δὲ ἐφαίνετο ἐν τῷ αἰθέρι τὸ φῶς ἐκεῖνο, ὡς φλόξ τοῦ ἐν θαλάσῃ πυρός, καὶ ὕδωρ ἔπινεν, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τοῦ κυανοῦ χρώματος τοῦ οὐρανοῦ· ὁ δ' Ἥλιος ἐφαίνετο σπινθὴρ ὡς πρὸς ἐκεῖνο τὸ φῶς.
5. Ἐν ὅσῳ δ' ὁ Ἰνδιστίρας διελογίζετο, τί ἄρα εἴη τοῦτο, ἐν τοσούτῳ κατῆλθεν ἐξαίφνης ἐνώπιον αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ, ὡς ἐκ νέφους ἢ ἀστραπῆς, τὸ περιλάμπον τὸν κόσμον ἄρμα τοῦ μεγάλου Ἰνδρα.
6. Τοῦ τοίνυν ἄρματος προσπελάσαντος τῇ γῇ, ἰδὼν ἐν ταύτῃ ὁ Ἰνδιστίρας τὸν Ἀρζούναν κυλιόμενον πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ἔθετο τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν², ὃς ἦν ὡς μέλας ὕψις εἰς ὄλεθρον τῶν ἐχθρῶν.

4. Ἡ Μαχαβαράτα εἰσοδός ἐστιν εἰς τὴν ἀθανασίαν· ὁ Βεάσας ἀείζωνος δοξάζεται.

2. Ὁ κρείττων τίθησι τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἥττονος, εἰς σημεῖον ἀφοδίας.

7. Ἠγκαλίστατο δ' ἔπειτα αὐτὸν μετὰ χαρᾶς ἐγκαρδίου διὰ πολλοῦ, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ Κρισνὰ τῇ διανοίᾳ, καὶ περ οὖσα μακρὰν τῷ σώματι.
8. Περίπτυξις δ' αὐτοῦ τότε χαροποιὰ ἐγένετο καὶ ὑπὸ πάντων τῶν ἀδελφῶν, ἡδυτέρα τοῦ Σανδάνου, χαριεστέρα τῆς Σελήνης, καὶ ἀσυγκρίτως ὑπερτέρα τῆς ἀμβροσίας ¹.
9. Δεξιωσάμενος δ' ὁ Ἰνδιστίρας, καὶ ἀποπέμψας τὸν ἡνίοχον τοῦ Ἰνδρα Ματαλὴν, ἔφη τῷ Ἀρζούνα, ἀψάμενος τῶν ποδῶν τοῦ Βήμα, καὶ προσκυνηθέντι ὑπὸ τε τοῦ Νακούλα καὶ Σαχαδέβα ².
10. « Εἰπέ ἡμῖν ἐν τάχει σὺ, ὁ ὢν δεινὸς κατὰ τῶν πολεμίων, ὡς ὁ λέων κατὰ τῶν ἐλεφάντων, ὅ,τι ποτ' ἐκτήσω μετὰ τὴν διάξευξιν ἀφ' ἡμῶν τῶν πέντε ³, καὶ μετὰ τὴν τοσαύτην ἀσκησιν ⁴ ἐν πέντε ἔτεσι. »
11. Πρὸς δὲν ἀπεκρίνατο ὁ Ἀρζούνας, οὗ τοῦ μὲν σώματος τὸ μέλαν ἦν, ὡς τὸ ὕδωρ τῆς Ἰαμουναῖς, τὸ δ' ἀποστίλλων εἰς τὸ σῶμα λευκὸν τῶν ὀδόντων, ὡς τὸ τῆς Γαγγαῖς, ἡ δ' ἔνωσις τῶν χειρῶν ἐπὶ τοῦ μετώπου, ὡς λωτός.
12. « Αὕτη ἡ ἀφθαρτος τοῦ τόξου χορδὴ ἐδόθη μοι παρὰ τῶν θεῶν ἐν οὐρανῷ, καὶ ἡ ἀσπίς, ἡ ἄτρωτος τοῖς ἐχθροῖς καὶ μάθηςις δ' ἐγένετό μοι πεντεκαίδεκα ὅπλων ⁵, διὰ τῆς σῆς χάριτος.

1. Ψυχρὰ καὶ ἀναφυκτικὰ ταῦτα.

2. Ὡς πρεσβύτερον ἀδελφὸν προσεκύνητε τὸν Βήμαν, ἀψάμενος τῶν ποδῶν αὐτοῦ, καὶ ὡς πρεσβύτερος αὐτὸς προσεκυνήθη ὑπὸ τῶν νεωτέρων, Νακούλα καὶ Σαχαδέβα.

3. Ἀριθμουμένης καὶ τῆς Δραουπαδῆς γίνονται πέντε.

4. Αὐτολεξεῖ, πενταπυρος ἀσκησις, εἶδος ἀσκήσεως.

5. Δηλονότι ἔμαθον τέχνην πεντεκαίδεκα εἰδῶν ὅπλων.

13. « Ἐδόθη μοι καὶ παρὰ τοῦ Ἰνδρα, λίαν χαρέντος, οὗτος ὁ
 » ἐκ χρυσῶν λωτῶν ὄρμος, καὶ αὕτη ἡ μίτρα, ἡ ἀλεξι-
 » κακος.
14. « Θεραπεύσας δὲ τὸν υἱὸν τοῦ Βαράτα ¹ Σιτρασέναν, τὸν
 » ἀγλαΐζοντα τὴν σύνοδον τοῦ Ἰνδρα, ἔμαθον παρ' αὐτοῦ
 » τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ὀρχηστικὴν, αἱ τέρπουσι λίαν τὸν
 » κόσμον.
15. « Οἱ δὲ Νιβατακαβασαί ², οἱ ἐν τῷ εὐθῷ τῆς θαλάσσης,
 » τρία κότια τὸν ἀριθμὸν, οἱ νικήσαντες τοὺς Θεοὺς ἐν
 » πολέμῳ, ἀνηρέθησαν ὑπ' ἐμοῦ ὅπλοις, ἔχοντας ἡνίοχον
 » τὸν τοῦ Ἰνδρα.
16. « Διὰ δὲ τῶν πολυειδῶν ζώων, τῶν ἐξερχομένων ἐκ τοῦ
 » ὅπλου Πασσουπάτα ³, ἀνείλον ἔγω γε καὶ τοὺς Τιτᾶνας,
 » τοὺς ὄντας ἐν τῇ αἰθεροῦσκατούσῃ πόλει, ἧ ὄνομα Χιρανε-
 » πούρα ⁴.
17. « Οὐδέ που δ' ὁμως, ὦ Κύριε, ἐγένετό μοι αὕτη ἡ ἡδο-
 » νή, ἧ ἔστι μοι νῦν ἐν τῇ θέᾳ τοῦ σοῦ ποδός, καθὼς
 » οὐδ' ἂν ἡδονὴ γένοιτό ποτε τῷ βομβυλίῳ ἐκ τοῦ χυμοῦ
 » τοῦ ἄνθους Καρνικάρα ⁵, τῷ γευομένῳ τοῦ ἄνθους Πα-
 » ριζάτα ⁶. »
18. Ὁ μὲν οὖν πρῶτος υἱὸς τῆς Πριτᾶς ἔλεξε πρὸς τὸν Ἀρ-
 » ζοῦναν, « Δεῖξον ἡμῖν ἐνταῦθα τὴν μάθησιν τῶν δια-
 » φόρων θείων ὅπλων. » ὁ δ' ἐδειξεν εἰς θεωρίαν τοῦ

1. Βαράτας, Γανδάρβας ἦν, διδάσκαλος τῆς μουσικῆς καὶ ὀρχηστικῆς.

2. Εἶδος δαιμόνων ἐν θαλάσσῃ.

3. Πασσουπάτα, ὄνομα ὅπλου, ὃ ἔδωκε τῷ Ἀρζοῦνᾳ ὁ Σίβας, ὡς προεῖρηται.

4. Χιρανεπούρα, ὃ ἐστὶ Χρυσόπολις.

5. Κοινῶς Κανέρ, ὃ ἐστὶν ἡ Ῥοδόδαφνη.

6. Πιριζάτα, ἄνθος εὐωδέστετον,

- βασιλέως τὴν ἐνέργειαν τῶν πολυειδῶν θεῶν ὄπλων.
19. Τότε τῇ βολῇ τῶν πολυειδῶν ὄπλων, τῶν ἐξαλλομένων ἐκ τῶν βραχιόνων τοῦ Ἀρζούνα, ἀνθρωποί τε καὶ θεοί, καὶ δαίμονες ἔτρεμον καὶ ἐταράττοντο, λέγοντες· «Τί; τί ἔσται σήμερον;»
20. Ἐν τούτῳ τὸ ἀναμεταξὺ ἐπιστὰς εὐθέως (δρομαῖος), ἔνεκα τῆς ταραχῆς καὶ θλίψεως τῶν ἀδημονούντων θεῶν, ὁ Θεὸς Σίβας, ὁ διδοὺς ἀφοβίαν τοῖς ἐμψύχοις, ἐκτεταμένην ἔχων τὴν χεῖρα, ἔφη·
21. «Ἄφρες, ἄφρες παρὰυτίκα τὰ ὄπλα, ὦ τέκνον, μὴδ' ἔσο
» ἐπὶ θλίψει τοῦ κόσμου· εἰ γὰρ ὁ Ἥλιος ποιήσῃ σκοτός,
» τίς φωτίσει ἂν τὸν κόσμον τοῦτον;
22. «Τὰ ὄπλα ταῦτα τῶν θεῶν ῥίπτονται κατὰ πολεμίων
» ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ κόσμου, καὶ οὐχὶ ἐπὶ κενῷ. Τί δαί;
» τὸ τῆς θαλάσσης πῦρ, ἀφιέμενον μὴ κατὰ τῆς θαλάσσης,
» ἀλλ' ἐξῶ, οὐ κατακαύσει ἐν ἀκαρεῖ τὸν κόσμον
» ὅλον;»
23. Ὁ μὲν οὖν υἱὸς τοῦ Ἰνδρα, οὕτω συμβουλευθεὶς ὑπὸ τοῦ Σίβα, ἐπέβλεψεν εἰς τὸ λώτιον πρόσωπον τοῦ υἱοῦ τοῦ Δάρμα, καὶ ἰδὼν αὐτὸν κατανέυσαντα, ἀφῆκε τὰ ὄπλα καὶ καθησύχασεν.
24. Ὑμνηθέντος δὲ τοῦ Σίβα ὑπὸ τοῦ Ἰνδιστίρα καὶ ὑπὸ τοῦ Ἰνδρα ἐν οὐρανῷ, καὶ ἀφάντου γενομένου, οἱ ἀδελφοὶ οὗτοι διέτρισον ἐν ἄλσεσι, λίαν χαίροντες ἐπὶ τῇ ἀλλήλων ἐντεύξει.
25. Ἐπέστη δ' ἡ Βασάντα¹, λέγουσα ταῦτα τοῖς Πανδοί-

1. Ἐν ταῖς ἐξῆς λέγει ὁ ποιητὴς περὶ τῶν ἐξ ὧρῶν τοῦ ἔτους, καὶ πρῶτον περὶ τοῦ Ἑαρος, ὃ λέγεται Βασάντα παρ' Ἰνδοῖς, καὶ συνίσταται ὑπὸ δύο μηνῶν, τοῦ Μαρτίου καὶ Ἀπριλίου, ὡς καὶ καθ' ἑξῆς αἱ λοιπαὶ πέντε ὧραι.

δαις διὰ τῶν φωνῶν τῶν ἐν λειμῶσι βομβυλίων· « Ἐγὼ
» ἤλθον ἐνθάδε εἰς θεραπείαν ὑμῶν. »

26. Πάντως αἱ μακραί νύκτες τῆς ὥρας Σισσεύρας ¹, τμη-
θεῖσαι ὑπὸ τῶν ἡμερῶν τῆς ὥρας Βασάντας, ἐσμικρύν-
θησαν· ἐκείνων δὲ τῶν νυκτῶν τὰ τμήματα, τὰ δένδρα
εἰσὶν, ἄνθη δὲ τὰ ἄστρα.

27. Αὕτη ἡ Βασάντα ἔτερπε ² τὸν κόσμον, ἔχουσα τοὺς μὲν
βλαστοὺς τῶν δένδρων χορευτάς, τοὺς δὲ γλυκεῖς βομ-
βυλίου ἀοιδούς, τὸν δ' ἐξ ὄρους Μαλαία πνέοντα ἀέρα ³
δραματουργόν, τὴν δὲ καθαίρεισιν τῆς ὑπερφηφάνιας τῶν
γυναικῶν δραματουργίαν ⁴.

28. Ἰδὼν ὁ Ἥλιος τοὺς φίλους λωτοὺς φυλλορροοῦντας ⁵,
ἐπορεύθη μετὰ πολλοῦ τοῦ θερμοῦ κατὰ τὸν Ἴμαδὸν τὸ
ὄρος ⁶, ἀνελεῖν βουλόμενος τὰς χιόνας.

29. Ἡ μὲν μοιχαλὶς τοιαῦτα διενοεῖτο· « Τίς ἀρμόδιός ἐστι
» καιρὸς τοῦ πορευθῆναι πρὸς τοὺς ἐραστάς; » Ἡ δὲ Κοκι-
λά ⁷, ἡ ἀρίστη τῶν ὀρνίθων, καὶ τὰ τῆς διανοίας γινώ-
σκουσα, ἔλεγε τοιαῦτα φωνῇ, « Κουχοῦ ⁸ !

1. Σισσεύρα ἐστὶν ἡ ὥρα τοῦ Φεβρουαρίου καὶ Ἰανουαρίου, ὅτε αἱ νύ-
κτες μακραί εἰσι. Τὰ μὲν δένδρα εἰσὶν, ὡς τμήματα ἐκείνων τῶν νυκτῶν
τὰ δ' ἄστρα, ὡς ἄνθη.

2. Αὐτολεξεῖ, ἥδυνε.

3. Τὸν Νότον δηλονότι.

4. Τὸ ὑπερήφανον καὶ ἄτεγκτον τῶν γυναικῶν καθαιρεῖται καὶ κατα-
βάλλεται ἐξ αἰτίας τοῦ Ἑαρος, ὅς ἐστι προτρεπτικός εἰς ἔρωτα.

5. Ἐν γὰρ τῷ χειμῶνι οἱ λωτοὶ ἀφανίζονται.

6. Ὁ Ἴμαδὸς κεῖται κατὰ τὸ θόρειον τῆς Ἰνδίας, ἐνθα καὶ ὁ Ἥλιος
τρέπεται κατὰ τὰς θερινὰς τροπὰς.

7. Κοκίλα ἐστὶν ὁ Κόκκυξ.

8. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ Ποιητής· Κουχοῦ γὰρ ἡ φωνὴ τῆς
Κοκίλας, (οὕτω γὰρ φωνεῖ Κουχοῦ), καὶ ἡ Ἀμβασιά, ἡ τελευταία

30. Τῶν θεαινῶν, αἱ ἡδέως συνέπαιζον τοῖς θεοῖς ἐν τῷ Γαν-
δαμχνδάνῳ ὄρει, ὁραθεισῶν ἐριστικῶς ὑπὸ τῆς Κρισναῆς,
τῆς συζύγου τῶν Πανδοσειδῶν, οὗτοι ἡσθάνοντο πληγῆς
τῶν πέντε βελῶν τοῦ Ἐρωτος ¹.
31. Ἐπεὶ δὲ τοῦ Ἐαρος ἀκμάζοντος, ἡ ἀγλαὰ ἡμέρα ἐπῆρ-
θη ², διὰ τοῦτο οὗτος ὁ Ἥλιος θυμωθεὶς πως, μείζονα
ἔλαβε θερμότητα ³.
32. Καὶ αἱ μὲν κλόνες τῶν δένδρων ἐφαίνοντο μὴ εὐαρε-
στούμεναι ⁴ τοῖς ὡς κοσμήμασιν ἀνθεσι, διότι τὸ Ἐαρ ⁵
ἀνεχώρησέ που, μεμαραμμένα τε καὶ ἐξηραμμένα ἦσαν,
ὥσπερ ἐκατεφλέγησαν τῇ ὡς φλογὶ ἀπουσίᾳ τοῦ ἀγαπη-
τοῦ Ἐαρος.
33. Τὸ Θέρος, νικῆσαν τὸ Ἐαρ ἐπέστη, ὡς βασιλεὺς, ἡλια-
κὴν ἔχον θερμότητα, εὐφημούμενον αἰσίοις τυμπάνοις,
τοῖς ἡχοῦσι κύμασι τῆς ταραττομένης θαλάσσης ⁶.
34. Πιεζόμενος ὁ Ἐρως τῇ τοῦ Θέρους θερμότητι, ἔβρεχε ⁷

ἡμέρα τῆς μειουμένης Σελήνης, δηλονότι ἐν ἀφεγγεῖ καὶ ἀσελήνῳ νυκτὶ
ἀρμόδιόν ἐστι πορευθῆναι, πρὸς τὸ μὴ ὁρᾶσθαι. Ἡ Κοικιλὰ ὁμοία ἐστὶ
τῷ Κολοιῳ τὸ χροῖμα, ἦττων δ' ὅμως τῷ σώματι· λέγουσιν ὅτι ἐν μόνῳ
τῷ Ἐαρι γλυκύφωνός ἐστιν, οὐχὶ δὲ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς ὥραις τοῦ ἔτους.

1. Ἐρωτι κάτοχοι δηλ. ἐγένοντο οἱ ἄνδρες αὐτῆς.

2. Δηλ. ἠῦξηση. — Ἐνταῦθα λέγει περὶ τῆς διμήνου ὥρας τοῦ θέ-
ρους, ἣ λέγεται Ἰρίσμα παρ' Ἰνδοῖς, ὅ ἐστι, καῦμα.

3. Ἐγένετο δηλ. ἀναίσχυντος, ἡράσθη τοῦ ἀκμάζοντος Ἐαρος. Ὅσον
τὸ Ἐαρ αὐξάνει, τοσοῦτον καὶ ἡ ἡμέρα· ἡ δ' ἡμέρα πλάττεται ὡς γυνὴ
τοῦ Ἥλιου.

4. Αὐτολεξεῖ, κακῶς διατεθειμένα.

5. Ὡς ἀνὸρα ποιεῖ τὸ Ἐαρ.

6. Ἐν τῷ θέρει μᾶλλον ταραττεται ἡ θάλασσα καὶ σφοδρότεραι τότε
αἱ ἀμπώτεις ἐπισυμβαίνουσι.

7. Ὡς ἐθίξουσι καταβρέχειν τὴν γῆν οἱ ἄνθρωποι ἐν ὥρᾳ θέρους.

τοῖς χυμοῖς τῶν ἀνθέων τὰ ἑαυτοῦ οἰκήματα, τὰ στήθη τῶν γυναικῶν· ἄλλως γὰρ πῶς ἂν εἴησαν ταῦτα ψυχρά ¹;

35. Αἱ ἡμέραι ἐπαχύνθησαν ², ὡς τέκνα τοῦ Ἡλίου, ποιῶσαι ὕδατα ἀφειδῶς, βρεχθέντα ἐν λίμναις ἐκ τῶν μελάνων νεφῶν, ὡς γάλακτα ἀμελχθέντα ἐν ἀγγείοις ἐκ τῶν βουβάλων ³.

36. Τὰ ὕδατα τοῦ κόσμου, φοβηθέντα τὴν ὑπερβολικὴν τοῦ Ἡλίου θερμότητα, κατέδυσαν ἀθρόα διὰ τῶν πόρων τῆς γῆς, καὶ κατέφυγον εἰς τὸν ὑδρομέδοντα Ωκεανόν ⁴· ὅθεν καὶ ὑπερῆξησεν ἡ θάλασσα ⁵.

37. Ἀγλαΐα καὶ φαιδρότης ἐγίνετο τῷ σώματι τῆς Δραουπαδῆς ἐκ τῶν ὁμοιοχρόων ἀνθέων ⁶ τοῦ δένδρου Πατάλα καὶ Βισακίλα, τῶν δοθέντων παρὰ τῶν ἀνδρῶν αὐτῆς, καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν ἀνθέων ⁷ τοῦ δένδρου Σιρίσσα, ἃ ἦν ὅμοια κατὰ τὴν ἀπαλότητα.

4. Λέγουσιν οἱ ἔρωτικοί, ὡς τὸ γυναικεῖον στήθος ἐν μὲν τῷ θέρει ψυχρόν ἐστι· ἐν δὲ τῷ χειμῶνι θερμόν.

2. Περὶ τὸν Μάτιον καὶ Ἰούνιον μηχανύονται αἱ ἡμέραι· ἐν καιρῷ τῶν ὀμβρῶν αἱ λίμναι πληροῦνται ὕδατος· ἐν δὲ τῷ θέρει ξηραίνονται.

3. Τὸ γάλα τῆς βουβάλου παχύνει τὸν πίνοντα.

4. Διὰ τούτου σημαῖναι βούλεται, ὅτι αἱ λίμναι καὶ οἱ χεῖμαρροι ἐν τῷ θέρει ξηραίνονται.

5. Λέγουσιν ὅτι ἡ θάλασσα ἐν μὲν τῷ θέρει αὐξάνει, ἐν δὲ τῇ ὥρᾳ τῶν ὀμβρῶν ἐλαττοῦται· τοῦτο δὲ θεωρεῖται ὡς πρὸς τοὺς ποταμούς· οὗτοι καὶ γὰρ ἐν μὲν τῷ θέρει ἐλαττοῦνται· ἐν δὲ τῇ ὥρᾳ τῶν ὀμβρῶν αὐξάνουσι καὶ πλημμυροῦσιν, ὅτε ἡ θάλασσα μένει ἐν τῇ αὐτῇ ἐκείνῃ στάσει, ἐν ᾗ ἦν καὶ πρότερον.

6. Κυανᾶ (ἴσ. γραπτέον ροδόχροα) τὸ χρῶμα καὶ ταῦτα τὰ ἄνθη καὶ ἐν τῷ θέρει γινόμενα.

7. Λίαν ἀπαλὸν ἐστὶ καὶ ὑπόλευκον τοῦτο τὸ ἄνθος. Ἐκ τούτου δηλοῦται, ὡς ἀπαλὸν σῶμα εἶχεν ἡ Κρισινά.

38. Τὸ τετριμμένον Σάνθανον, φοβηθέν πως λίαν τὴν θερμότητα τοῦ φοβεροῦ θέρους, ἀνεπαύετο ἐν τοῖς ματτοῖς τῶν γυναικῶν, τοῖς οὖσι ψυχροῖς τὴν φύσιν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ¹.
39. Οὕτω τὸ πᾶν τοῦτο ὑπὸ τῆς πολλῆς θερμότητος ἐθερμάνθη, τῆς συμβαινούσης ἐν τῷ θέρει, ὥστε μηδὲ τὴν νύκτα ἀναπαύεσθαι ἐπὶ πολὺ, καὶ περ ἔχουσαν, ὡς ἄλειμμα Σανδάνου, τὸ σεληνιακὸν σέλας ².
40. Ἡ νεοφανὴς συννεφία τοῦ καιροῦ τῶν ὁμβρῶν ³, ἐπελθοῦσα, ὡς περ ἔφοδος στρατοῦ βασιλέως, ἐσύλησε τὸν τοῦ θέρους ὄλθον, ὃς ἐστὶν ὁ θερμὸς ἥλιος ⁴.
41. Ἡ μὲν γῆ, ἰδοῦσα τὸν ὀξὺν ἥλιον ἐξαίφνης ἀποσκιασθέντα ὑπὸ νεοφανῶν νεφῶν, χαίρουσά πως, ἡγλαΐζετο τῇ ἀνθηρᾷ χλόῃ ⁵, οἱ δὲ ποταμοὶ ἀνεσκίρτων τῷ ὕδατι ⁶.
42. Ἡ τῆς γῆς ἐπιφάνεια ἡγλαΐζετο ὑπὸ τῶν ταύνων, χορευόντων, ὅτε εἶδον τὸ φίλον νέφος ἑτοιμον εἰς νίκην κατὰ τοῦ θέρους, καὶ ἐξαπλούντων κυκλικῶς τὰ οὐραῖα πτερὰ, ὅμματα ἔχοντα καλὰ καὶ διάχρυσα ⁷.

1. Ψυχρὸν δὲ τὸ Σάνθανον ἀλείφεται ἐν τοῖς στήθεσι τῶν γυναικῶν συντριβόμενον ὕδατι.

2. Σημαίνει ὅτι καὶ κατὰ τὴν νύκτα θερμότης ἐστὶν ἐν θέρει. Τὸ σεληνιακὸν σέλας λευκὸν ἐστίν, ὡς καὶ τὸ Σάνθανον.

3. Νῦν δὲ λέγει περὶ τῆς ὥρας τῶν ὁμβρῶν, ἥτις λέγεται παρ' Ἰνδοῖς Βαρσά, ὃ ἐστὶ βροχὴ, καὶ σπνίσταται ὑπὸ τοῦ Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου. Ὡς νέος βασιλεὺς πλάττεται ὁ καιρὸς τῶν ὁμβρῶν ὁ δὲ καιρὸς τοῦ θέρους, ὡς βασιλεὺς παλαιὸς νενικημένος.

4. Τοῦτέστιν ἀπέκρυψε τὸν ἥλιον.

5. Ἀπασα ἡ γῆ χλοάζει ἐν ὥρᾳ ὁμβρῶν.

6. Ἐπλημμύρουν δηλ.

7. Τὰ οὐραῖα πτερὰ κύκλους ἔχει χρυσαυγεῖς.

43. Φερέτω τὸ νέφος ¹ μελανότητα· ἡχέιτω λίαν ἱταμῶς· ἀφαιρείτω τὴν τοῦ Ἡλίου λαμπρότητα· ἔδωκεν ὁμως ἐν τι καλὸν, δι' οὗ οἱ κόσμοι ἐχάρησαν.
44. Τὰ πολλὰ τμήματα τοῦ Ἡλίου, τοῦ κατατριβέντος ἐκ τούτων τῶν συγχροομένων πυκνῶν νεφῶν, ἐκόσμησαν πάντα τὰ μέρη, ἃ ἔστιν αἱ κινούμεναι ἐν τῷ αἰθέρι πυγολαμπίδες ².
45. Τὸ ἐκ τοῦ καπνοῦ συστάν νέφος ³, ἐπαρθέν, εἰς ὄλεθρον ἤγαγε τὸν προπάτορα ἑαυτοῦ, τὸ πῦρ, τὸν ἐνοικοῦντα τοῖς δάσσεσι ⁴. Φεῦ τῆς ἀδιακρίτου ἐπάρσεως τῶν ἐσκοτισμένων!
46. Οἱ Πανδοῖδαι ἀνεπαύοντο, ὡς ἐν αἰκοῖς, τοῖς σπηλαίοις, ὧν τὸ σκότος διεσκεδάννυτο τῇ λαμπρότητι τοῦ σεληνιακοῦ προσώπου τῆς Δραουπαδῆς, καὶ εἰς ἃ οὐκ εἰσῆρχετο οὐδὲ βρυγύ τι ὕδωρ τῶν νεφῶν.
47. Ὁ ἦρως Ἔρως, κοσμηθεὶς τοῖς πέντε αὐτοῦ βέλεσι, τοῖς ἀνθεσι, τῷ Ἰουτικᾷ, τῷ Κουταζᾷ, τῷ Κετακᾷ, τῷ Ζατακῇ, καὶ τῷ Νείπα ⁵, παρασκευὴν ἐποίησατο εἰς νίκην κατὰ τῶν τριῶν κόσμων.
48. Καὶ ποτε, ἀφ' οὗ ἔπαυσαν τὰ νέφη βρέχοντα ῥαγδαίως,

1. Ἐγκώμιον τοῦ νέφους. Οἶονεῖ ἔλεγεν· εἰ καὶ τὸ νέφος μέλαν ἐστί· εἰ καὶ ἡχεῖ λίαν ἱταμῶς, δηλ. θροντᾷ· εἰ καὶ ἀποσκιάζει τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου, ἔχει ὁμως ἐν ἀγαθόν, δι' οὗ οἱ κόσμοι χαίρουσι, δηλ. τὸ ὕδωρ δ' ἐρέχει· τὸ δὲ ἐν καλὸν ὑπερτερεῖ τῶν τριῶν κακῶν.

2. Διὰ τούτου σημᾶναι βούλεται, ὅτι ἐν τῇ ὥρᾳ τῶν ὁμῶν αἱ πυγολαμπίδες ἵπτανται, αἱ εἰσιν, ὡς τρίμματα τοῦ κατατριβέντος Ἡλίου ἐν τῇ συντριβῇ τῶν νεφῶν.

3. Τὸ νέφος λέγουσιν ἐκ τοῦ καπνοῦ γίνεται.

4. Ἐν γὰρ τῇ ὥρᾳ τῶν ὁμῶν, οὐκ ἐπισυμβαίνει πυρκαϊὰ τοῖς δάσσεσι.

5. Ὀνόματα ἀνθῶν, ἃ γίνονται ἐν τῇ ὥρᾳ τῶν ὁμῶν. Ἡ Νείπα λέγεται καὶ Καδάμβρα· ἡ δὲ Κετακᾷ, λέγεται καὶ Κεδρά.

- ψεκάδες ὕδατος ἀφίεντο ὑπ' αὐτῶν, πίπτουσαι εἰς ἀνά-
 παυσιν τῶν νεμομένων ὀρνίθων ἐπὶ λόφων ¹.
49. Ἡ δὲ γῆ ἐφαιδρύνετο πανταχοῦ τοῖς ἄνθεσι Σιλίνδραις ².
 τοῖς ἐρυθροῖς τὸ χροῖμα, καὶ τοῖς ἐφρίζουσι βομβυλίοις,
 ὡς κοσμήμασιν ἐξ ἐρυθρῶν καὶ κυανῶν πολυτίμων λίθων.
50. Ἐπεὶ δὲ τὸ νέφος ³, τὸ ὑπερβαῖνον καὶ τὴν θάλασσαν,
 ἔδωκε τὸ ἐφετὸν ὕδωρ εἰς τροφοδοσίαν τοῦ κόσμου ⁴, διὰ
 τοῦτο, ὡς δοκεῖ, εὐθέως ἔλαβε λευκότητα, ἐκ τῆς λευκῆς
 φήμης ⁵.
51. Ὁ καιρὸς τῶν νεφῶν, ἀγκαλισάμενος, ὡς μοιχὸς ⁶, ἐν
 λειμῶσι τὴν Σαράταν ὥραν, ἐπιστᾶσαν, ἔφυγεν ἐν ταύτῃ,
 ἀκούσας κλαγγῆς χηνῶν ⁷.
52. Ἐλύληθεν ἡ Σαράτα, ἔχουσα τὴν μὲν λαμπρὰν Σελήνην
 πρόσσωπον, τὸν δ' Ἥλιον κάτοπτρον, τὴν δ' Ἴριν διάδη-
 μα ⁸, τὴν δ' Ἴλκην τῶν χηνῶν, λευκὸν ὄρμον ἐκ μαργάρων,
 τὰς δ' αὐτῶν κλαγγάς, ἤχους περιπέζων.
53. Ἀναφανέντος τοῦ Ἀγαστέου ⁹, ἡ θάλασσα εὐθέως ἐφυσώθη

1. Ἐκ τούτου δεικνύει, ὅτι μετὰ τὴν ῥαγδαίαν βροχὴν ἐνίοτε ψεκάζει.

2. Σιλίνδρα λέγεται τὸ ἄνθος τῆς Κεδαλῆς, ὅ ἐστιν ἐρυθρόν.

3. Νῦν δὲ λέγει περὶ τῆς ὥρας Σαράτας, ἣτις συνίσταται ὑπὸ τοῦ
 Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου.

4. Τὸ γὰρ νέφος θρέχον, πάντα πλήρη ὑδάτων ἀποτελεῖ.

5. Ὅταν γὰρ τὸ νέφος ὕδωρ μὴ ἔχῃ, λευκοειδὲς ἐστὶ· ἐκ δὲ τούτου συμ-
 περαίνεται, ὅτι ἔπαυσεν ἡ ὥρα τῶν ὀμβρῶν· ὁ δὲ ἀγαθοποιῶν εὐφημεῖται.

6. Οὐχ ὡς ἀνὴρ (γνήσιος), ἀλλ' ὡς μοιχός.

7. Οἱ γὰρ χῆνες τότε χαίρουσιν, ὅτε εὐδία ἐστί.

8. Ἀνεφέλου γὰρ ὄντος τότε καὶ καθαροῦ τοῦ οὐρανοῦ, οὗτοι οἱ φω-
 στῆρες υπερλάμπουσιν· ἀφ' οὗ γὰρ ἡ συννεφία διασκεδασθῇ, τότε λάμπει
 καὶ ἡ Ἴρις, ἣτις λέγεται τόξον τοῦ Ἰνδρα.

9. Ἀγαστέας, ἄστρον ἀνατέλλον περὶ τῶν Σεπτέμβριον· ὅταν δ' ἀνα-
 τέλῃ τοῦτο, σημεῖον ὅτι ἔπαυσαν οἱ ὄμβροι.

λίαν ¹, καὶ περ κατεσκληκυῖα ὑπὸ τῶν νεφῶν ², λέγουσα ταῦτα μετὰ χαρᾶς· « Μακαρία ἐγὼ, ὅτι πολὺ ὕδωρ ἔχω
» νυνί, ἔνεκα τούτου τοῦ Ἀγαστέου! »

54. Τὸ διειδὲς καὶ πότιμον ὕδωρ ἔβλεπεν, ὡς ὀφθαλμοῖς, τοῖς ἠνεωγμένοις λωτοῖς, τὴν ὁδὸν τῶν ἐλευσομένων καλῶν χηνῶν ³.

55. Διεῖράγη κατὰ τὴν καρδίαν ἡ ἰλὺς, μελανθεῖσα καὶ ξηρανθεῖσα τῇ στερήσει τῆς ὑγρότητος, ἐλθούσης κατ' ὄψιν τῶν δεινῶν ἀκτίνων τοῦ Ἡλίου ⁴.

56. Τὰ περὶ τῶν ταῶνων, διανοούμενα ταῦτα, « Τίς ὠφέ-
» λεια τῇ ζωῇ ἡμῶν οὗτος ὁ καιρὸς ; » πεσόντα ῥιψοκινδύνως ἐν τοῖς ἄλσεσιν, ἔλαβον τόπον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βασιλέως, συμπλεχθέντα εἰς σκιάδιον ⁵.

57. Αἱ ἀγροῖκοι γυναῖκες φυλακὴν ἐποιοῦν τῆς ἐν ἀρούρα ὀρύζης ⁶ τοῖς ἄσμασι καὶ τοῖς χοροῖς, τὰς μὲν ἐλάφους

1. Μετὰ τοὺς ὁμβροὺς αὐξάνει λέγουσιν ἡ θάλασσα· τοῦτο δὲ θεωρεῖται ὡς πρὸς τοὺς ποταμοὺς, ὅτε οὗτοι μειοῦνται.

2. Καθὸ τὰ νέφη ἔλκουσιν ὕδωρ ἀπ' αὐτῆς.

3. Δηλοῖ διὰ τούτου, ὅτι ἐν τῇ ὥρᾳ Σαράτα, τὸ ὕδωρ καθαρὸν ἐστὶ, καὶ οἱ λωτοὶ ἀνθοῦσι, καὶ οἱ χῆνες ἡδονταὶ νηχόμενοι.

4. Καὶ γὰρ ὁ ἰλὺδης τόπος διασχίζεται ὑπὸ τοῦ καύματος, ἀφ' οὗ ἐξικμασθῇ.

5. Ἐκ τούτου δεικνύει, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ οὐκ ἀγάλλονται οἱ ταῶνες, καὶ τὰ περὶ αὐτῶν πίπτουσι, καὶ ἔπειτα καινὰ ἀναφύουσιν· ἐκ δὲ τούτου ἀστείως ὑπαινίσσεται καὶ τὸ δόγμα τῆς μετεμψυχώσεως, ὅτι πολλοὶ πίπτοντες εἰς χιόνα, ἢ εἰς ὕδωρ, ἢ εἰς πῦρ, ἀπολαμβάνουσιν ἐν τῇ μετὰ ταῦτα γεννήσει ἀμοιβὴν ἀξίαν, καὶ στάσιν ὑψηλὴν, καθὼς καὶ τὰ περὶ τῶν ταῶνων πεσόντα, ἐτέθησαν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βασιλέως, γενόμενα σκιάδιον.

6. Εἶδος ὀρύζης, σπειρόμενον περὶ τὸν Ἰούνιον καὶ θεριζόμενον περὶ τὸν Ὀκτώβριον.

ιστάσαι τῇ ἡδύτητι τῶν ἀσμάτων, τοὺς δὲ ψιτακοὺς ἀποδιώκουσαι τῷ ἡχῷ τῶν κινουμένων ψελλίων.

58. Ὁ κόσμος οὗτος, ἔχων τοὺς γλυκεῖς καὶ χαρίεντας Σακχαροκαλάμους ¹, ἐγέλα διὰ τοῦ λευκοῦ Κάσα ², τὸν οὐράνιον κόσμον, καὶ τὸν καταχθόνιον, ὃν ὁ μὲν ἔχει πηγὴν ἀμβροσίας ³, ὁ δὲ τὴν Σελήνην, τὴν ἀμβροσίας ἔχουσαν ἀκτίνας ⁴.

59. Αὕτη ἡ Σαράτα, ⁵, ἔχουσα ὄμματα τῆς Ἰϋγγος (σεισο-πυγίδας ⁶,) ἐπειδὴ περιεπάτει ἐν τοῖς ἄλσεσι, διὰ τοῦτο οἱ χερσαῖοι λωτοὶ ⁷ ἔλαβον τὴν ἀγλαίαν τῶν ἰχνῶν τῶν ποδῶν αὐτῆς.

60. Ὁ βομβύλιος προσεφοῖτα πολλάκις τῷ ἄνθει Σαπταπάρνα ⁸, τῷ εὐώδει δίκην χυμοῦ τοῦ ἐλέφαντος, καὶ ἀνεχώρει μετὰ φόβου, νομίζων ὡς τὰ κινούμενα φύλλα αὐτοῦ, ὧτά εἰσιν ἐλέφαντος ⁹.

61. Τοῦ προσώπου ταύτης τῆς Σαράτας ¹⁰ ἔχοντος ὄμματα

4. Ἐν ταύτῃ γὰρ τῇ ὥρᾳ, περὶ τὸν Ὀκτώβριον οἱ σακχαροκάλαμοι πεπαίνονται.

2. Κάσα, ἄνθος λευκὸν, ἀνθοῦν περὶ τὸν Σεπτέμβριον.

3. Μυθολογοῦσιν ὅτι ὑπὸ γῆν ἔστιν ἡ ἀμβροσία.

4. Τὸ μὲν ἄνθος Κάσα αἰνίττεται τὴν Σελήνην, ὁ δὲ σακχαροκάλαμος τὴν ἀμβροσίαν.

5. Ὡς γυνὴ πλάττεται ἡ Σαράτα ὥρα.

6. Τὸ ὀξύρροπον γυναικεῖον ὄμμα εἰκάζεται τῇ Ἰϋγγι, τῇ σεισοπηγίδι.

7. Τοῦτέστιν οἱ χερσαῖοι λωτοὶ τὰ ἰχνη τῶν ποδῶν αὐτῆς εἰσιν· ἐρυθροὶ δ' εἰσὶ. Λέγουσιν ὡς καὶ χερσαῖοι λωτοὶ εἰσι· σπάνιοι δ' ὅμως.

8. Ἄνθος μακροειδές, ὡς κῶνος, πολύφυλλον καὶ σκληρόφυλλον.

9. Ἐκ τῆς ὁσμῆς τοῦ ἄνθους ἐνόμιζεν, ὡς χυμὸς ἐστὶν ἐλέφαντος, καὶ διὰ τοῦτο ἔφευγε, μήπως πληγείῃ ὑπὸ τῶν σαλευομένων ὧτων.

40. Ἡ Σαράτα, ὡς γυνή.

μὲν τὰ ἄνθη Βαναπάτρα, χρῶμα δὲ τὸ χρυσαυγὲς ἄνθος Ἀσάννα ¹ τὰ Βανδουζίβα ἄνθη ² ἀνεπλήρωσαν τὴν ἀγλαίαν τοῦ ἐπὶ τοῦ μετώπου ἐρυθροῦ χρίσματος.

62. Ὁ Βομβύλιος περιῖπτάμενος περὶ τὸ χεῖλος τῆς Δραουπαδῆς, νομίζων αὐτὸ, ὡς ἄνθος Ζαπά ³ ἐστίν, οὐκ ἠδύνατο ἀποσοβηθῆναι οὐδ' ὑπὸ πέντε ἡρώων ἀπογόνων τοῦ Κουροῦ, κινούντων τὰς χεῖρας.

63. Ἡ Σαράτα, γνοῦσα ἑαυτῆς μέγα σφάλμα, ὅτι ἐγέννησε τοὺς ἀγλαοὺς καὶ ἡδεῖς λωτοὺς, ἀναφανέντος τοῦ ἐχθροῦ τῆς τῶν ἀνθέων ἀγλαίας ⁴, βουλήν ἔθετο ἀναχωρῆσαι, φοβηθεῖσά πως λίαν.

64. Ἡ ὥρα τοῦ χειμῶνος ἐπέστη ⁵ εἰς ἡδονὴν τῶν ἐραστῶν, καταστήσασα τὴν μὲν νύκτα μερίζονα, τοὺς δὲ μαστοὺς τῶν γυναικῶν, καὶ ψύχους ὄντος, θερμούς.

65. Ἀναπολὼν ὁ Βομβύλιος τὴν ἀγαπητὴν Ζαπάν ⁶, οὐκ ἐτίθη τὸν πόδα ἐπὶ τῆς Φαλινῆς ⁷. λευκὸς δὲ γενόμενος τὸ σῶμα τῇ προσαφθείσῃ κόνει τῆς Ρόδρας ⁸, περιήρχετο τὸ δάσος, ὡς γυμνοσοφιστής ⁹.

1. Κυανᾶ ταῦτα τὰ ἄνθη.

2. Ἐρυθρὰ ταῦτα τὰ ἄνθη. Ταῦτα τὰ ἄνθη κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἀνοεῖ.

3. Λίαν ἐρυθρόν ἐστι τοῦτο τὸ ἄνθος.

4. Τῶν ἀνθέων ἐχθρὸς ἐστὶν ὁ χειμῶν.

5. Ἐν τοῖς ἐξῆς λέγει περὶ τῆς ὥρας τοῦ χειμῶνος, ὅς λέγεται Χειμῶ παρ' Ἰνδοῖς.

6. Ἡ Ζαπά ἄνθος ἐστὶν ἀνοῦν ἐν τῇ ὥρᾳ Σαράτα.

7. Οὐ προσεφείτα τῇ Φαλινῇ, ἥ ἐστὶ μέλαν ἄνθος, καὶ εὐωδία οὐκ ἔχει.

8. Ρόδρα, ἄνθος, ἀνοῦν πρὸς τὸν χειμῶνα. Πάλαι αἱ γυναῖκες τὴν λευκὴν κόνιν τούτου τοῦ ἄνθους ἐτίθεσαν ἐπὶ τῶν παρειῶν.

9. Ὡς ὁ ἄνθρωπος, στεριθεὶς τῆς ἀγαπητῆς, ἀφίησι τὸν κόσμον καὶ ἐρημίτης γίνεται. Οἱ ἐρημίται χρίουσι τὸ σῶμα σποδῶ.

66. Καὶ ὁ ἥλιος ἀσθενὴς πως ὢν ἐκ τοῦ φύχους, περιεπάτει κατὰ τὴν γωνίαν τοῦ οὐρανοῦ ¹, ὅς ἐστιν ὡς οἶκος αὐτοῦ· ὅθεν οὐδὲ πῦρ ἐξήρχετο ἐκ τῶν ἡλιολίθων, βλέπόντων τὸν ἥλιον ἐν τοιαύτῃ στάσει.
67. Ὁ ἥλιος ἐπορεύθη κατὰ τὸ μέρος τοῦ πυρὸς ², τοιαύτην σκέψιν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ θέμενος· «Εἰ ἐγὼ καὶ τοῦτο συν-»
» νείημεν, οὐκ ἂν ὑπὸ τοῦ φύχους νικηθῆίμεν ³.»
68. Ἡ τε ἐν οὐρανῷ Σελήνη καὶ ὁ ἐν ὕδατι λωτὸς ἀπώλεσαν τὴν χάριν ἐκ τῆς πολλῆς ψυχρότητος· τούτων δ' ἡ χάρις ἐωρᾶτο ὑπὸ τῶν Πανδοσιδῶν, προσφῦσα τῷ προσώπῳ τῆς Δραουπαδῆς ⁴.
69. Ὁ μὲν χειμῶν ἀνεχώρησε μετανοῶν ⁵ καὶ ἐννοῶν ταῦτα·
» Διὰ τῆς γεννήσεως ἐμοῦ τὸ πᾶν τοῦτο ἐπιέσθη· ἥδη
» δὲ ὁ καιρὸς τῆς ἐγκρατείας καὶ τῆς ἀσκήσεως ⁶ ἐλήλυ-
» θεν, ἐλθόντος τοῦ γήρατος ⁷.»
70. Ὁ δὲ παῖς Σισσεύρας ⁸ ἦλθεν, ἔχων ὀδόντας μὲν τὰ ἀρτιφυῆ ἄνθη Κούνδα ⁹, πόδας δὲ τοὺς ἀδρανεῖς λωτοὺς,

1. Καθὼς ὁ ἀσθενὴς οὐ δύναται περιέρχεται ὅλον τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ἀλλὰ μόνον τὸν κοιτῶνα, ὅς ἐστι μέρος τοῦ οἴκου.

2. Τὸ μέρος τοῦ πυρὸς τὸ μέσον τῆς ἀνατολῆς ἐστὶν καὶ μεσημβρίας· ἑφορός δ' ἐστὶν ὁ Θεὸς Ἀγνῆς, τουτέστι τὸ Πῦρ.

3. Δύο γὰρ ὄντες, ἀντισταίησαν ἂν ἐν ἑχθρῷ.

4. Τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἦν σεληνοειδὲς καὶ λωτοειδές.

5. Αὐτολεξεῖ, περίλυπος σύννοος.

6. Τάπα λέγεται καὶ τὸ καῦμα, καὶ ἡ ἀσκησις, καὶ διὰ τοῦτο τὸ πρωτότυπον χάριν ἔχει μεγάλην, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

7. Καθὼς τις μετανοῶν ἐφ' οἷς ἔπραξεν ἁμαρτήμασιν, ἀναχωρεῖ εἰς ἔρημον ἐν γήρατι.

8. Νῦν δὲ λέγει περὶ τῆς τελευταίας ὥρας τοῦ ἔτους, ἥτις λέγεται Σισσεύρα, καὶ συνίσταται ὑπὸ τοῦ Ἰανουαρίου καὶ Φεβρουαρίου· ἐπειδὴ δὲ νεωστὶ ἀνεφάνη, διὰ τοῦτο καὶ παῖς πλάττεται.

9. Ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ ἀναφύονται τὰ τε ἄνθη Κούνδα, καὶ οἱ λωτοί.

καὶ ἀπαλὴν καὶ λεπτὴν χαίτην, ἥτις ἐστὶν ἡ κόνις τοῦ Μοσκοκαρφίου, ἡ διὰ τοῦ ἀέρος διασκοιδανυμένη.

71. Πάντως ὁ ἥλιος ἐν νυκτὶ κάτεισιν εἰς τὸν ὑποχθόνιον κόσμον· καὶ ἐπειδὴ μένει ἐκεῖ διὰ πολλοῦ, διὰ τοῦτο ἐν τῷ χειμῶνι τὸ ἐν τοῖς φρέσιν ὕδωρ θερμὸν καθίσταται τὴν φύσιν· ἐξ ἐναντίας δὲ ἐν τῷ θέρει ψυχρόν.

72. Ἀριδὴλως τὸ πῦρ τῆς πείνης ἤφθη ἀφ' ἑαυτοῦ ἐντὸς τῶν σωμάτων κατὰ τὸ πρῶν, ἐκ τοῦ φόβου τοῦ ψύχους· ὅθεν τὸ ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ στόματος τῶν ἀνθρώπων ἀχνῶδες ¹, ὡς καπνός ἐστιν ἐκείνου τοῦ πυρός.

73. Ἡ ὥρα αὕτη ἐνέκρησε τοῦτον τὸν κόσμον τῇ δυνάμει τοῦ ψύχους, οὐχὶ δ' ὁμως καὶ τοὺς μαστοὺς τῶν γυναικῶν· ἐν γὰρ ἐκείνοις πῦρ ἐξῆπται μέγα, ὃ ἐστὶν ἡ φαινομένη ἐρυθρὰ βαρὴ τοῦ κρόκου ².

74. Ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ πολλοὶ σωροὶ Κρισναλῶν ³ ἐν παντὶ τόπῳ τοῖς μὲν πίθηξιν ἐνομίζοντο ὡς πυρὰ, ταῖς δὲ γέαις τῶν ἀλσέων ἦσαν, ὡς μαστοὶ, βεβαμμένοι ἐρυθρᾷ βαρῇ ⁴.

1. «Ἀναθυμιάσις» ἐσημ. ὁ μεταφραστὴς εἰς τὸ περιθώριον. (Σημ. ἐκδ.)

2. Αἱ γὰρ Ἰνδικαὶ γυναῖκες χρίουσιν εἰς κόσμον τὸ περὶ τὴν θηλὴν τῶν μαστῶν ἐρυθρῷ χρώματι.

3. Κριτναλὰ, λέγεται καὶ Γούνζα, εἶδος καρποῦ δένδρου μεγάλου, σκληροῦ τὴν φύσιν, ὅσπερ ἀκον, πᾶν ἐρυθροῦ τὸ χρῶμα, στρογγύλου τὸ σχῆμα, τὸ δὲ μέγεθος ὡς μικρὸν φασιώλιον, μέλαν στίγμα ἔχον περὶ τὸ μέσον. Τοῦτον τὸν καρπὸν συνάγοντες οἱ πίθηκες περὶ τὸν χειμῶνα σωρηδόν, καὶ περικαθήμενοι πυροῦνται, νομίζοντες πῦρ. Τούτῳ τῷ κόκκῳ χρῶνται ἐν Ἰνδίᾳ οἱ χρυσοχόοι καὶ οἱ ἀργυραμοιβοὶ ἐν τοῖς ζυγοῖς, ὡς ἐν ἄλλοις τόποις τῷ τοῦ σίτου. Λέγουσιν ὡς, εἴ τις κατατρίψας φάγοι ἓνα μόνον κόκκον τούτου τοῦ καρποῦ, ἀποκαθίσταται κωφός. Τοῦτο τὸ δένδρον ἀνθεῖ περὶ τὸν Σεπτέμβριον.

4. Τὰς γέας τῶν ἀλσέων ὑποτίθησιν ὁ ποιητὴς ὡς γυναῖκας, τοὺς δὲ σωροὺς τούτου τοῦ ἐρυθροῦ καρποῦ, ὡς μαστοὺς, βεβαμμένους ἐρυθρᾷ βαρῇ, ὡς ἐθέλουσιν αἱ Ἰνδικαὶ γυναῖκες.

75. Βαβαί! καὶ τὸ πῦρ, ὥς περ θλιβόμενον ὑπὸ τοῦ ψύχους, ἠγρύπνει τὰς μεγάλας νύκτας, καὶ περ περικεκαλυμμένον διὰ χειρὸς τῶν γυναικῶν ἐν ταῖς ἐστίαις σποδῶ, ὡς παχεὶ ἱματίῳ ¹.
76. Ἐκ τοῦ φόβου τοῦ ψύχους καὶ ὁ Ἔρως ἔθετο πυρεῖον ἐν τοῖς ἑαυτοῦ οἴκοις, τοῖς τῶν γυναικῶν στήθεσιν· πῶς γὰρ ἂν ἄλλως ἦν θερμὸν τὸ ζεύγος τῶν γυναικείων μαστῶν, εἰς ἡδονὴν τῶν ἀνδρῶν;
77. Θλιβομένη ἡ Δραουπαδὴ τῷ ψύχει ἐν τῷ χιονόθει ὄρει, ἰδοῦσα ἐν νυκτὶ φοτεινὰς βοτάνας ² προσέδραμε, νομίσασα ἀνθρακιὰν, καὶ διὰ τοῦτο ἐγελᾶτο πολλάκις ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν αὐτῆς.
78. Ὁ δὲ Σισσεΐρας, ὁ κατακαίων τῷ ψύχει καὶ ἄνθη, καὶ φυτὰ, καὶ πᾶσαν χλόην, γνοὺς τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἐαρος, τοῦ ἀνθοποιοῦ καὶ πασῶν τῶν ὥρῶν τοῦ ἔτους κυρίου, φοβήθεις ἀνέχωρησεν.
79. Ὑπὸ μὲν οὖν τῶν Πανδοειδῶν διηνύθησαν ἐνταῦθα τέσσαρα ἔτη μετὰ χαρᾶς, τῆς Δραουουπαδῆς ³ φωνὴν μὲν ἐχούσης ὁμοίαν τῇ τῆς Κοικιλᾶς, τρίχας δὲ λεπτὰς, ὡς τὴν κόριν τοῦ ἄνθους Σιρίσσα ⁴, κόμην δὲ πυκνήν, ὡς τὴν οὐρὰν τοῦ ταῶ, ὄμματα δὲ, ὡς τὸ σῶμα τῆς σεισοπυγίδος ⁵, γέλωτα δὲ, ὡς τὴν λευκὴν κόριν τοῦ ἄνθους Ῥόδρα, ὀδόντας δὲ, ὡς τὰ ἄνθη Κούνδα.

1. Τὸ πῦρ ἐθλίβετο ψύχει, καὶ περ κεκαλυμμένον· καλυπτόμενον γὰρ τὸ πῦρ σποδῶ, οὐκ ἀποσβέννυται.

2. Αἴγουςιν ὡς βοτάνη ἐστίν, ἥ λάμπει ἐν νυκτὶ, ὡς πῦρ.

3. Ἐν τούτῳ τῷ στίχῳ ἔπαινός ἐστι τῆς Δραουπαδῆς, χάριτας ἐχούσης ἀναλόγως ταῖς τῶν ἐξ ὥρῶν τοῦ ἔτους.

4. Κατὰ τὴν ἀπαλότητα.

5. Τὸ ἐξέχρονον τοῦ σώματος τῆς Ἰυγγοῦ ἐννοεῖ.

80. Γινόντες δ' οὗτοι οἱ πέντε ἥρωες, ὡς δέκα ἔτη ἐπληρώθησαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κυβείας, ἀφέντες τὸ ὄρος Ἰμαόν, ἔμειναν ἓνα μῆνα ἐν τῷ ἄλσει Βαδαρῇ. Καταβάντες δ' εἶτα ἐκείθεν, ἔλαβον τὰς ἀμάξας, ὥς ἀφῆκαν ἐν τῇ πόλει τοῦ βασιλέως Σουβαχοῦ, καὶ ἀποπέμψαντες τὸν υἱὸν τοῦ Βήμα¹, ἐπορεύθησαν εἰς τὸ ὄρος Ἰκμουάν.

Τέλος τοῦ Τρίτου Κεφαλαίου
τοῦ Τρίτου Βιβλίου
τῆς
Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν ἐμφάγειαν τοῦ Δάρμα.

1. Σέβομαι τὸν μέλανα ἐκείνον ὅσιν, οὗ τοῦ σώματος τὴν μελανότητα, ὡς Σιδδανζάναρ², θεὸς ὁ ἄνθρωπος ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, βλέπει ἀμέσως τοὺς τρεῖς κόσμους³.
2. Οἱ δὲ Πανδοῖδαι διῆγον ἐντροφῶντες τοῖς ἄλσεσι τοῦ ὄρους Ἰκμουάς, ὧν πάντα τὰ ἄνθη ἡγλαΐζοντο τῷ πρὸς ἀλλήλους ἀέρι καὶ λαμπρῷ μειδιάματι.
3. Ἐνταῦθα τούτων διατριβόντων τε καὶ συλλαλούντων ἀλλήλοις ἡδέως, αἱ βοτάναι ἐνόμιζον τὸν οἰκεῖον τόπον μακάριον⁴.

1. Τὸν Γατοκᾶσαν.

2. Σιδδανζάνα, τελεσιουργικὴ βαφὴ τῶν ὀμμάτων.

3. Ὁ βλέπων τὰ ὄμματα τοιαύτη βαφῇ, βλέπει καὶ τὰ ὑπὸ γῆν.

4. Ὅτι ἐκεῖ ἦλθον ἐκεῖνοι, ἔβη αὐτὰ: ἔφυσαν.

4. Ἐνταῦθα καὶ ἡ Κρισινᾶ, ἀβρῶς περιπατοῦσα, καλοῦσα τοὺς χῆνας τῷ ἡχοῦ τῶν περιπεζίων, καὶ ὥσπερ διδάσκουσα αὐτοὺς τὸν περίπατον διὰ τῶν ἡχούντων περιπεζίων, ὡς διὰ γλώσσης λαλούσης, ἐγένετο αὐτοῖς διδάσκαλος.
5. Ἀκούοντες δ' οἱ τοῦ ἄλλους θεοὶ τῆς γλυκειᾶς καὶ χαριέσσης φωνῆς τῆς Κρισινᾶς, μεγάλην τερπωλὴν αἰεὶ ἐλάμβανον, νομίζοντες αὐτὴν ὡς μέλι.
6. Ἡ δὲ Κρισινᾶ, στεφανουμένη ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν ἑαυτῆς, ἀνθεσι τοῖς προσήκουσι τῇ ὥρᾳ, περιπατοῦσα ἐκόσμει, ὡς κινητὴ ἀναδεδωρᾶς, τὸ ἄλλος.
7. Ἐνταῦθα μὲν οὖν ὑπὸ τούτων τῶν ἐνδόξων ἀπογόνων τῆς Σελήνης, πολυειδῶς εὐφραινομένων, διηνύθη τὸ ἐνδέκατον ἔτος τῆς ἐξορίας.
8. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν, πορευθεὶς ὁ Βήμας ἐν θήρᾳ, εἶδεν ὄφιν μεγαλόσωμον, κείμενον ἐν τινι σπηλαίῳ τοῦ ὄρους.
9. Προσέβηκε δ' ὁ Βήμας ἐπὶ θεωρίᾳ ἀκριβεῖ ἐκείνῳ τῷ ὄφει, τῷ ἔχοντι σῶμα ὅμοιον τῷ σιδήρῳ τείχει τῆς πόλεως τοῦ Ἰάμα.
10. Ἰδὼν δὲ τὸν Βήμαν ὁ δυσαντίβλεπτος ὄφης, ὁ ἔχων ἐρυθρὸν λίθον ἐπὶ κεφαλῆς, ὁμοιοφανῆ τῇ φλογὶ τοῦ θυμοῦ, τῇ ἐξιούσῃ ἐκ τοῦ θρέγματος, ἔδραμε κατ' αὐτοῦ.
11. Ἐδραμε δὲ καὶ ὁ Βήμας θυμῷ, κρατῶν τὴν κορύνην, εἰς τὸ ἀνελεῖν αὐτόν, τὸν ἔχοντα δύο γλώσσας ἐν στόματι, ὡς δύο χεῖρας τοῦ θανάτου.
12. Ἡ δὲ κορύνη τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀέρος ἔπεσεν ἐκ τοῦ αἵματος, τοῦ γενομένου ἐκ τοῦ συρίγματος τοῦ ὄφεως· καὶ ὁ οἰκεῖος γὰρ, συνὼν τῷ ἐχθρῷ, ἐχθροῦ φύσιν εἴληχε.
13. Βουλόμενος δ' ὁ Βήμας ἀνελεῖν τὸν ὄφιν τῷ βραχίονι, περιελίχθη ὑπὸ τοῦ σώματος τοῦ ὄφεως ἀπὸ ποδῶν μέχρι λαιμοῦ.

14. Δεδεμένος δ' ὑπ' ἐκείνου τοῦ ἀνεμοφάγου ¹ ὄψεως, ἀνα-
ταράττων τὸ σῶμα σφοδρῶς, οὐκ ἦν δυνατὸς λυτρωθῆναι,
καίπερ υἱὸς τοῦ μεγάλουδυνάμου Ἄερος.
15. Ἐλθὼν δὲ ὁ υἱὸς τοῦ Δάρμα ἐκ τῶν ἀπαισίων σημείων,
ὣν εἶδεν, εἶδε τὸν Βῆμαν δεδεμένον τὸ σῶμα ὑπὸ τοῦ
ὄψεως, καὶ νεκρωμένον πάντα τὰ μέλη.
16. Διανοησάμενος δὲ ταῦτα, « Ποῦ ὄφρις δυνατὸς κατισχύ-
»σαι τοῦ Βῆμα; Θεὸς δέ τις ὀργισθεὶς », ἔφη ὁ Ἰνδιστί-
ρας τῷ ὄφρι· « Τίς εἶ σύ; ἢ διὰ τί οὗτος δεδεμένος; »
17. Ὁ δ' ὄφρις ἀπεκρίνατο τῷ βασιλεῖ ἀνθρωπείᾳ φωνῇ· « Ἐγὼ
» ὦ μεγαλοβραχίων, ὄφρις εἰμι οἰκῶν ἐν τούτῳ τῷ δάσει.
18. « Πάντα τὰ ζῶα ἐρώσιμά μοι ἐστίν· οὗτος δὲ, φονεύων
» ταῦτα, καὶ διὰ τοῦτο ἐνοχος ὢν, ἐδέθη ὑπ' ἐμοῦ· ἢ
» γὰρ πρὸς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ἔφεσις, ἔχθρα μεγά-
» λη γίνεται ².
19. « Οὐδέποτε δ' ἔγωγε ὑπ' ἐνός τινος ζώου ἐκορέσθην· σή-
»μερον δὲ, πληρώσας τὴν γαστέρα ὑπὸ τούτου, τοῦ ἔχον-
»τος μέγα σῶμα, κοιμηθήσομαι ἐν ἀκαρεῖ.
20. « Ἐκείνῳ μὲν τοι γε δώσω, ὡς εὐχαριστήριον, τοῦτον τὸν
» ὄντα ἐμοὶ βρῶμα, ὃς ἀπόκρισιν κατὰλληλον ³ δώσει μοι
» πρὸς τὰς ἐρωτήσεις. »
21. Πρὸς δὲν ἔφη ὁ βασιλεὺς ⁴· « Εἰ οὕτως ἔχει, ἐρώτα· ἐγὼ
» γὰρ ταπεινὴν ποιήσομαι, ὦ ὄφι, τὴν ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει
» σου ἔπαρσιν.

1. "Οτι τὸν "Ανεμον τρώγει, τὸν πατέρα τοῦ Βῆμα, πολλῷ μᾶλλον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τὸν Βῆμαν.

2. Ἡ πρὸς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ἔφεσις δύο ἀνθρώπων, ἔχθρα γίνεται.

3. Αὐτολεξεῖ, εὐφυᾶ.

4. Αὐτολεξεῖ, ἢ Σελήνη τῆς γῆς.

22. « Ἀβέβαιος δ' ἐστὶν ὁ λόγος οὗτος· Ἄρα καὶ ἐκ τοῦ
 » ἰοῦ ἀμβροσία ἂν γένοιτο¹; » Εἶτα δ' ἔφησε πρὸς τὸν
 βασιλέα ὁ ὄφης·
23. « Τίς Βραχμάν; καὶ τίς Σούδρας; τίς φίλος; καὶ τίς ἐχ-
 » θρός; τίς εὐφρων; καὶ τίς ἄφρων; τίς ἀνδρείος; καὶ
 » τίς δειλός;
24. « Τίς ἀλήθεια; καὶ τί ψεῦδος; τίς ἀρετή; καὶ τίς κα-
 » κία; τίς ὀδύνη καὶ τίς ἄνεσις; τίς ἀπάθεια; καὶ τίς
 » ἐμπάθεια; »
25. Τοῦ μὲν ὄφews ἐκείνου ἐρωτήσαντος τοιαύτας διττάς
 » ἐρωτήσεις, διότι καὶ διττὴν γλῶσσαν ἔχει, ὁ εὐφρων
 Ἰνδιστίρας ἀπεκρίνατο μειδιῶντι προσώπῳ·
26. « Ἐγὼ ἐκείνον γινώσκω Βραχμᾶνα, οὗ ἡ ἐγκρατεία ἀνυ-
 » πόκριτός ἐστιν· ἀλλὰ καὶ ὁ Σούδρας βραχμανικὴν τάξιν
 » εἴληχε διὰ τῆς ἐγκρατείας, εἰ ἀνυποκρίτως αὐτὴν ποιῇ.
27. « Σούδραν δ' ἐκείνον γίνωσκε, ὦ ὄφειων βασιλεῦ, ὅς ἱτα-
 » μός ἐστι, καὶ φαῦλα πράττει· καὶ οἱ γινώσκοντες γάρ
 » τὰς τρεῖς Βέδας Σούδρα τάξιν εἰλήχασιν, ὄντες φαν-
 » λόβιοι (κακεργάται).
28. « Πῦ μὲν πρὸς τὰ καλὰ ἔργα ἐπιμέλεια καὶ φροντίς, φίλος
 » ἐστίν, ἡ δ' ἀμέλεια καὶ ἀκηδία, μέγας ἐχθρός. Εὐ-
 » φρων δ' ἐστὶν ὁ καθαρός τὴν καρδίαν² καὶ εὐσεβής·
 » ἄφρων δὲ τάνάπαλιν, ὁ ἀσεβής καὶ ἄθεος.

1. Τουτέστι δύναται γενέσθαι ἀμβροσία καὶ ἐκ τοῦ ἰοῦ; Ἐπειδὴ ὁ ὄφης εἶπεν· « Ἐγὼ δώσω σοι τοῦτον τὸν ὄντα ἐμὸν βρωμα, ἐὰν ὄφης μοι ἀπό-
 » κρισιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις », τὸ δὲ βρωμα τοῦ ὄφews δυσαπόσπαστόν ἐστιν
 καὶ δυσάφετον· διὰ τοῦτο λέγει ὁ Ἰνδιστίρας, ὅτι « καὶ ἐκ τοῦ ἰοῦ ἀμβρο-
 » σία ἂν γένοιτο; » οἷονεῖ ἔλεγεν· ἐπὶ σοὶ κεῖται δοῦναι μοι τὸν ἀδελφὸν
 σῶον καὶ ζῶντα.

2. Ὁ καθαρός τὴν καρδίαν θαδίζει τὴν εὐθειαν καὶ ποιῇ τὰ τοῦ νόμου.

29. « Ἀνδρείος ἐστὶν ἐκεῖνος, δοκεῖμοι, δὲ ἀναιρεῖ τοὺς ἐπι-
 » τερικοὺς ἐχθροὺς, τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ τὰ λοιπὰ πάθη,
 » τὰ εἰσπρόχουσα εἰς τὴν καρδίαν διὰ τῆς κατανούσεως
 » τῶν αἰσθήσεων ¹.
30. « Ὅστις δ' ἀφίει τὴν καρτερίαν, ὧ ὄφι, τρέμει ἐκ τοῦ
 » ἰδεῖν ἐρωτικά ἐλέμματα γυναικῶν, οὗτός ἐστι πάντως
 » γε δειλός.
31. « Ὅστις δὲ λόγος, καὶ περ ψευδῆς, λέγεται εἰς σωτηρίαν
 » ζώης ἀνθρώπου, οὗτος ἀλήθειά ἐστι· ψεύδος δὲ τάν-
 » παλιν, καὶ περ ἀλήθειά ἐστιν, ὃ γίνεται εἰς ἐλάβην
 » ἄλλων.
32. « Τὸ δὲ μὴ καταφρονεῖν Θεοῦ ἄλλων, ἢ τοῦ καταγομένου
 » ἐκ γένους βασιλικοῦ, ἥτε δωρεὰ πρὸς καλὸν ἄνδρα καὶ
 » ἄπορον, καὶ ἡ ἀνοχή, αὕτη ἀρετὴ ἐστὶ μεγάλη.
33. « Κακίαν δὲ λέγω, ὧ ὄφι, τὴν ἀχαριστίαν πρὸς τὸν εὐερ-
 » γέτην, τὴν ἀπάτην πρὸς τὸν ἐμπιστευσάμενόν τι τινί ²,
 » καὶ τὴν ἐκ μεγάλου βαθμοῦ ὑπεροψίαν πρὸς τὸν ἄξιον
 » τιμῆς ³.
34. « Ἡ δὲ πρὸς πάντα μετριότης, ἀνεσίς ἐστίν· ἡ δὲ πλεο-
 » νεξία, ὀδύνη· ἀπάθεια δὲ, ἡ πρὸς τὸν Θεὸν θεωρία· ἐμ-
 » ππάθεια δὲ, ἡ πρὸς τὰ πάθη ἀσχολία τοῦ νοός. »
35. Τοιαύταις ἀποκρίσεσιν ὁ βασιλεὺς οὗτος, ὥς περ ἐπω-

1. Ὅστις οὐκ ἔστι κύριος τῶν αἰσθήσεων, ἀλλ' αἱ αἰσθήσεις εἰσὶ κύ-
 ριαι, οὗτος ὅ,τι προστάτουσιν αἱ αἰσθήσεις, τοῦτο καὶ πράττει, δηλο-
 νότι, οὗ αἰσθάνεται καὶ ἐπιθυμεῖ, τοῦτο καὶ εἰς ἔργον ἐβάλλει.

2. Ἐνεπιστεψατό τις τινὶ χρήματα ἢ παρκαταθήκην, οὗτος δὲ
 κατέφαγεν αὐτὰ ἢ ἥρνησατο.

3. Νομίζει, ὅτι αὐτὸς μέγας τις ἐστὶ, καὶ διὰ τοῦτο οὐ καταδέχεται
 τιμῆσαι τὸν ἄξιον τιμῆς, εἴτε βασιλεὺς ἐστὶν οὗτος, ἢ Θεός, ἢ πατήρ,
 ἢ διδάσκαλος.

δαῖς τισιν, εἶδε τὸν Βήμαν ἀπόλυτον ἀπέναντι, τὸν δ' ὄφιν οὐκ εἶδε.

36. Καί τις Θεός, καθήμενος ἐπὶ φορείου, ἐκφωνήσας, «Νίκα, «νίκα, βασιλεῦ,» ῥίπτων ἄνθη ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Ἰνδιστίρα, ἔφη αὐτῷ χαίροντι·
37. «Πάντων τῶν ἑκατὸν Καουραῶν κεχραμμένων λίαν τοῖς «πάθεσι, σὺ μόνος εἶ, ὦ τέκνον, ὥς περ εἰς λαμπρὸς «μαργαρίτης ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γενναῖ¹.
38. «Ἐγὼ εἰμι ἐκεῖνος ὁ προγενέστερός σου Ναχούσσας², ὃς «διὰ τῶν ἀσκήσεων ἔτυχον τῆς λαμπρᾶς δόξης τοῦ Ἰν- «δρα³.
39. «Ἐφερόμην δ' ἐπὶ Βιμᾶρος⁴, βασταζομένου ὑπὸ Γανδαρ- «ῶν, καὶ θεῶν, καὶ μεγάλων ὁσίων, ἐπιθυμῶν συνεῖναι «τῇ Σακῇ⁵.
40. «Εἰπόντος δέμου τῷ Ἀγαστέᾳ, «Πορεύου πορεύου⁶,

1. Τὸ πρωτότυπον χάριν ἔχει μεγάλην, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

2. Ὁ βασιλεὺς Ναχούσσας, περὶ οὗ ἐν τῷ πρώτῳ Βιβλίῳ ἱστορεῖται, ἐκ τῆς οἰκείας ἀρετῆς ἐγένετο θεός. Ἐν δὲ πολέμῳ, νικηθεὶς ὁ Ἰνδρας ὑπὸ τῶν Γιγάντων, ἔφυγε καὶ ἐκρύβη ἐν καυλῷ λωτοῦ ἐπὶ λίμνης. Οἱ δὲ θεοὶ ἔθηκαν ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Ἰνδρα τὸν Ναχούσσαν, ᾧ οὐκ ἔβλεπε συνεῖναι ἡ Σακῇ, ἡ γυνὴ τοῦ Ἰνδρα, γινώσκουσα, ὡς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ζῇ. Βασταζομένης δὲ ὑπὸ τοῦ Ναχούσσα, ὁ Βριχασπατῆς συνεβούλευσεν αὐτῇ εἰπεῖν τῷ Ναχούσσᾳ, ὡς τότε στέργει, ὅταν ἔλθῃ αὐτὸς ἐπὶ Βιμᾶνος, φερομένου ὑπὸ θεῶν καὶ θραχημᾶνων ὁσίων. Ὁ δὲ οὕτω καὶ ἐποίησεν, ἀγαρεύσας θεοὺς καὶ θραχιμᾶνας εἰς τὸ ἄραι τὸ φορεῖον· καὶ ἄρᾳ λαβὼν παρὰ τοῦ Ἀγαστείου, κατέπεσεν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἐγένετο ὄφης.

3. Ἐγενόμην δηλ. Ἰνδρας.

4. Βιμὰν λέγεται τὸ φορεῖον.

5. Τῇ γυναικὶ τοῦ Ἰνδρα.

6. Σάρπα δηλοῖ, ἔρπε, πορεύου, Σάρπα δὲ λέγεται καὶ ὁ ὄφης.

» ταχέως,» οὗτος θυμῷ κατασχεθείς, κατηράσατο, εἰπὼν,
 « Ἔσο ὄφρις ⁷.»

41. « Ἦν δὲ χάριν δέδωκέ μοι τότε ὁ ὅσιος Ἀγαστέας ², ἰκε-
 » τευθείς ὑπ' ἐμοῦ, αὕτη ἐφάνη ἤδη ἐμπράκτως ἐκ τῶν
 » εἰς τὰς ἐμὰς ἐρωτήσεις ἀποκρίσεών σου, αἱ ἔδωκάν μοι
 » τὴν λύτρωσιν.

42. « Ὅθεν πορεύου, ὦ τέκνον, καὶ φρόντιζε τῶν πρακτέων καὶ
 » νίκᾳ.» Ταῦτα εἰπὼν ὁ μορφὴν Θεοῦ ἔχων Ναχούσας,
 ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν.

43. Οἱ μὲν οὖν Πανδοῖδαι, χαρέντες τῇ ἱστορίᾳ ἐκείνου τοῦ
 Ναχούσσα, ἐπορεύθησαν εἰς τὸ ἄλσος Καμεκάν, ἔνθα καὶ
 ἐδεξιώθησαν ³ ὑπὸ τῶν Νυμφῶν.

44. Ὁ δὲ Κρισνᾶς, καὶ Ναράδας, καὶ Μαρκάνδας, καὶ ἄλλοι
 ὅσιοι, ἐλθόντες καὶ διεξελθόντες αὐτοῖς πολλὰς ἱστορίας,
 ἀπῆλθον ὅθεν ἦλθον.

45. Πεισθεὶς δὲ τῷ λόγῳ τοῦ Καρνᾶ ὁ Δουριοδάνας, λαβὼν
 ἄδειαν παρὰ τοῦ πατρὸς, ὥς δῆθεν ὀψόμενος τὰς ἐν τῇ
 ἐπαύλει βούς, ἐπορεύθη μετὰ στρατοῦ εἰς τὸ ἄλσος Δβαί-
 ταν, πρὸς ἀναίρεσιν τῶν Πανδοῖδων.

46. Βουλόμενος δὲ καταλύσαι παρὰ τὸ χεῖλος τῆς λίμνης,
 τῆς ἐν τῷ ἄλσει Δβαίτα, ἐκωλύθη ὑπὸ τῶν ἀκολούθων
 τοῦ Σιτρασένα Γανδάρβα, τοῦ διατριβάς ποιοῦντος ἐκεῖ
 τότε.

47. Ἐν δὲ τῷ πολέμῳ, τῷ συγκροτηθέντι ἐκ ταύτης τῆς

1. Ἐπειδὴ ἐκεῖνος εἶπε, « Σάρπα, σάρπα,» τουτέστιν πορεύου, πορεύου,
 διὰ τοῦτο καὶ οὗτος ἔφη « Ἔσο Σάρπα, τουτέστιν ὄφρις, κατηράσατο κα-
 ταλλήλως τῇ λέξει ἐκείνου.

2. Αὕτη ἦν ἡ χάρις· ὅταν τις δῶ σοι κατάλληλον ἀπόκρισιν τῆς ἐρω-
 τήσεώς σου, τότε λυτρωθεῖσθαι τῆς ἀρᾶς.

3. Αὐτολεξί, ἡρωτήθησαν περὶ τῆς ὑγείας ἑαυτῶν.

αίτιας, διαῤῥήξας ὁ Σιτρασένας τὰ ἄρματα τῶν προμάχων ἡρώων, ἥρπαξεν ἔμπροσθεν τοῦ στρατοῦ τὸν Δουριοδάναν σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

48. Αἱ δὲ γυναῖκες τῶν Καουραβῶν, προσελθοῦσαι τῷ Ἰνδιστίρᾳ, ὄντι ἐν τῷ ἄλσει Δθαῖτα, καὶ θύοντι ἐκείνην τὴν ἡμέραν θυσίαν μεγάλην, ὠδύροντο.
49. Μαθὼν δ' ὁ Ἰνδιστίρας τὰ περὶ αὐτῶν, καταπαύσας τὸν Βῆμαν γελῶντα¹, ἐπεμψεν αὐτὸν, μετὰ τοῦ Ἀρζούνα καὶ Νακούλα καὶ Σαχαδέβα, εἰς λύτρωσιν τῶν συγγενῶν.
50. Βροχῇ δ' ἐγένετο εἰς τὸν αἰθέρα τοῖς θέλεσιν ὑπὸ τούτων τῶν ὀλεθρίων ἐχθρῶν, ὥςπερ ὑπὸ νεφῶν ἀντιστροφῶν².
51. Ἐκ δὲ τοῦ φόβου τῶν βελῶν ὁ Ἥλιος ψυχρὸς ἐγένετο πολλὰ ῥέοντι ἰδρώτι, καὶ ὁ ἡνίοχος τοῦ Ἥλιου³, φοβηθεὶς, φυγεῖν ἤθελεν ἐκ τοῦ ἄρματος· ἄπους δ' ὢν⁴ οὐκ ἠδύνατο.
52. Εὐνάπαντα δὲ τὰ ἄστρα βουλήν εἶθεντο ἀθρόα πορευθῆναι εἰς τὸ ἕτερον πλάγιον τοῦ ὅρους Μεροῦ, καὶ εἰπεῖν τῇ Σελήνῃ· « ὦ Κυρία, οἱ ἔλκοντες τὸ γένος ἐκ σοῦ ἀναιροῦσιν » ἡμᾶς.
53. Στραφεὶς δ' ὁ Σιτρασένας, κατέκοπτε τὰ βέλη τῶν Πανδοιδῶν, τὰ θλίβοντα τὴν στρατιάν τῶν Γανδαρβῶν, τῶν πολλῶ θυμῷ ὀρμωμένων.
54. Διασκεδάσας δ' ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα τὸ τοῦ ἐχθροῦ μαγικὸν σκότος τῷ πυρίνῳ θέλει, ἐφόνευσεν ἑκατὸν μυριάδας Γανδαρβῶν.

1. Ἐγέλα, διότι οὕτω καὶ ὁ Δουριοδάνας ἐγέλα, ὅτε ἡ Δραουπαδὴ ὠδύρετο.

2. Οἱ περὶ τὸν Σιτρασέναν ἔφερον εἰς τὸν αἰθέρα τοὺς περὶ τὸν Δουριοδάναν· οἱ δὲ Πανδοῖδαι ἐτόξευον κάτωθεν.

3. Ἀρούνας λέγεται ὁ ἡνίοχος τοῦ Ἥλιου· ἔστι δ' ἄπους καὶ ἀσκελὴς· τοῦτο δ' ὑπαινίττεται, ὡς αἰετὶς ἡνιοχεῖ καὶ ἐλαύνει τὸ ἡλιακὸν ἄρμα.

4. Αὐτολεγεῖ, χολός.

55. Τὸν δὲ Σιτρασέαν ὁ Ἀρζούνας, τὸν ἔμπειρον κορυνήτην, καίπερ ὄντα φίλον, ἀμήχανον ἐποίησεν ¹, ὥσπερ ὁ Ἑρως τὸν ἔραστὴν τοῖς βέλεσι, καίπερ ἀνθίνοις.
56. Πρὸς δὲν ἔφησεν ὁ Σιτρασένας· « Μὴ παραφρόνει, ὦ Ἀρζούνα, ἐν τῷ οἰκείῳ ἀγαθῷ ². τίς γὰρ φρόνιμος ἐξάγει » ἐξ ἰλῦος τὸν ὄφιν, τὸν ἄξιον θανάτου ;
57. « Ὁ ἐχθρὸς οὗτος, ὁ Δουριοδάνας, ἤλθε στερήσων ὑμᾶς τῆς βασιλικῆς δόξης, ὃς ἐάλω ὑπ' ἐμοῦ τῇ προσταγῇ τοῦ Ἴνδρα· διὰ τί οὖν σὺ ἀγωνίζῃ τοσοῦτον εἰς λύτρωσιν αὐτοῦ ;
58. « Ὁ δὲ Καρνᾶς, ὃς ἐστὶν ἡ ρίζα, ἐξ ἧς ἔφυσαν τὰ πρὸς ὑμᾶς » κακὰ, οὐχ ἐάλω ὑπ' ἐμοῦ τότε, ἐπεὶπερ ἔφυγε ταχέως. »
59. Ἀπεκρίνατο δ' αὐτῷ ὁ Ἀρζούνας· « Οἱ ἦρωες οὐκ ἀνέχονται νικηθῆναι τὸν ἐχθρὸν ὑπ' ἄλλων· τίς γὰρ ἀνάσχοι » το οἰκεῖον ἔρωμα ἔρωθῆναι ὑπ' ἄλλων ;
60. « Ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους διαφοραῖς ἡμεῖς οἱ πέντε καὶ » ἐκεῖνοι οἱ ἑκατὸν διηρημένοι ἐσμέν· καταδιωκόμενοι » δ' ὑπ' ἄλλων, ἐνούμεθα, ὡς δεῖ.
61. « Τίς ἔτι χρεῖα πολλῶν λόγων ; ἐγὼ γνώμης ἐγενόμην » τοῦτον λυτῶσαι, κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως Ἰνδιστίρα, ὃς ἐστὶ τὸ πέλαγος τοῦ ἐλέους. »
62. Ἀφθεῖς δ' ὁ Δουριοδάνας μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὑπὸ τοῦ Σιτρασέαν, καὶ ἀχθεῖς πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν, ἦν κεκυρῶς ³ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ⁴, ὥσπερ παρακαλῶν τὴν αἰσχύνην μένειν αἶε ἐν αὐτῷ.

1. Δηλ. καίτοι οὐκ ἔτρωσεν αὐτόν, ἀλλ' ἐποίησεν ἐν ἀμνηνίᾳ.

2. Οἶοναί ἔλεγε· ἐγὼ μὲν τὸν ἐχθρόν σου ἤρπαξα· σὺ δ' ἀνελεῖν βούλει ἐμέ ;

3. Αὐτολεξεῖ, κύπτων τὸ πρόσωπον.

4. Ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ τοῦ Ἰνδιστίρα, ὃς ἐποίει καὶ τότε θυσίαν, ὡς προεῖρηται.

63. Εἰπόντος δὲ τοῦ Ἰνδιστίρα· « Μὴ ποίει ¹ εἰς τὸ ἐξῆς
 » τοιοῦτον, ὃ οὗτος, » ὁ Δουριοδάνας, δακτεῖς τὴν καρδίαν
 αἰσχύνη, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν.
64. Ὑπερόφρων δ' ὢν, ἐκάθησε καθ' ὁδὸν ἐπὶ στρώματος ἐκ
 Κούσσης, ἀφείλ τὴν ἔφρσιν τοῦ πολέμου, θανεῖν θέλων,
 ὅτι ἐλυτρώθη διὰ βοηθείας ἐχθρῶν.
65. Καίπερ δὲ νοθετεύμενος ὑπὸ τοῦ Καρνᾶ, θς ἤλθέ ποθεν,
 μαθὼν τὰ συμβεβηκότα, καὶ ὑπὸ τοῦ Δουσσασάνα καὶ
 Σακουνῆ, καὶ ἄλλων, οὐκ ἀνίστατο.
66. Οἱ δὲ Σουβραδανάβαι ², οἱ μεγαλοσθενεῖς καὶ ἀπαλ-
 λάττοντες τὴν ἀπόνοιαν τῶν ἀνθρώπων, ἐλθόντες νύκτωρ,
 κατέπεισαν αὐτὸν μαγεῖα, εἰπόντες·
67. « Σὺ μεγαλόψυχος ὢν καὶ γενναῖος ἐν πολέμοις, μὴ ἔσο μι-
 » κρόψυχος καὶ ταπεινὸς ἐν δεινοῖς· ἡμεῖς γὰρ ἐπικουρίαν
 » σοι ποιήσομεν εἰς πόλεμον. »
68. Οὕτω συμβουλευθεῖς τε καὶ ἀποπεμφθεῖς ὑπὸ τῶν μεγα-
 λουργῶν ἀντιθέων Τιτάνων, ἐπορεύθη εἰς τὴν οἰκίαν πό-
 λιν, ἐλπίζων ἐπ' αὐτοὺς ἐν πολέμῳ.
69. Πρὸς ὃν ἔφησεν ὁ Βῆσμας ἐπὶ συνόδου· « Ὡ βασιλεῦ,
 » εὐθύμως ἔχεις καὶ ὑγιῶς; ὥράθη σοι τοιοῦτον ἀνδραγά-
 » θημα τοῦ Καρνᾶ καὶ τοῦ Ἀρζούνα;
70. « Νῦν μέντοι διαλλαγὴν ποιήσον καὶ εἰρήνην, καὶ δὸς
 » τὸ ἐπιβάλλον μέρος τοῖς προσήκουσι, μηδ' ἀφάνιζε τὸ
 » γένος μίσει καὶ θυμῷ, ὥς πυρί. »
71. Καταφρονηθέντος δὲ τοῦ Βῆσμα ἐπὶ τῷ εἰπεῖν τοιαῦτα, καὶ
 ἀναχωρήσαντος, ὁ Δουριοδάνας ἔφη τῷ Καρνᾶ, μᾶλλον ἐξα-
 φθoῖς εἰς ἔχθραν τῇ ἀνχμνήσει τοῦ λόγου τῶν Τιτάνων ³.

1. Μὴ ποίει ὁηλ. πόλεμον κατὰ τῶν Γανδαρῶν, οἳ εἰσι θεοί.

2. Ἰῆδος Τιτάνων.

3. Ὅτε ὑπέσχοντο, ὅτι συμμαχήσουσιν αὐτῷ.

72. « Ὁ Ἰνδιστίρας ἐνικῆθη μὲν πρότερον ἐν κυβείῃ· νικηθῆ-
 » σεται δ' ἔπειτα καὶ πολέμῳ· νῦν δὲ νικητέος ἐστὶ καὶ
 » κατὰ τὴν τελευτὴν τῆς Ῥάζασουίας θυσίας, τῆς προστα-
 » τομένης ὑπὸ τοῦ νόμου.
73. « Ἐγὼ γὰρ τελέσω Ῥάζασουίαν θυσίαν, ἀνωτέραν τῆς τοῦ
 » Ἰνδιστίρα· ἴθι οὖν ἐπὶ νίκῃ κατὰ πάντων τῶν με-
 » ρῶν τῆς γῆς, καθὼς ὁ Βῆμας, Ἀρζούνας, Νακούλας,
 » καὶ Σαχαδέβας. »
74. Ἐπιβαλλομένου δὲ ποιῆσαι τοῦ Καρνᾶ τὸ μέγα τοῦτο
 ἔργον τῆς κατὰ τῶν μερῶν τῆς γῆς νίκης, ὁ Πουροχίτας ¹
 ἔφη τῷ Δουριοδάνῃ, τῷ ἐφιεμένῳ Ῥάζασουίας·
75. « Ἐνὸς ὄντος τοῦ αὐτοκράτορος, ἕτερος αὐτοκράτωρ οὐ
 » γίνεται· ὅθεν μὴ ἔσο, ὦ βασιλεῦ, τελεσιουργὸς τῆς Ῥάζα-
 » σουίας θυσίας. »
76. Ἐτέλεσεν οὖν θυσίαν οὗτος ὁμοίαν τῇ Ῥάζασουίᾳ, ἐν ἣ ἦν
 πολλὰ θύματα πρόσφορα τῷ Ἰνδρᾷ, καὶ εἰς ἣν οἱ Παν-
 δοῖδαι οὐκ ἤλθον, κληθέντες.
77. Μετὰ δὲ τὴν θυσίαν ἔφη ὁ Καρνᾶς τῷ Δουριοδάνῃ·
 « Τοῦ Ἰνδιστίρα ἀναιρεθησομένου ἐν πολέμῳ, καὶ τῆς Ῥά-
 » ζασουίας τελεσθησομένης σοι, χαρὰν μεγάλην ἐν καρδίᾳ
 » λήψομαι. »
78. Ἀκούσας δὲ τοῦ Καρνᾶ, εἰπόντος καὶ τοῦτο, « Ἐγὼ τοὺς
 » ἑμαυτοῦ πόδας οὐ νίψω, ἐὰν μὴ ἀποκτείνω ἐν πολέμῳ
 » τὸν Ἀρζούναν, » ὁ μωρὸς Δουριοδάνας ἐνόμισε τὴν νί-
 κην ἐν χειρὶ.
79. Ὁ δ' εὖσπλαγχνος Ἰνδιστίρας, παρακληθεὶς ὑπὸ τῶν ζώων,
 ἃ ἀπεκτάνθησαν ἐν θήρᾳ, καὶ ἐνεφανίσθησαν αὐτῷ κατ'
 ὄναρ κατὰ τὸ ἄλλος Δβαίταν, ἀνεχώρησε κατὰ τὸ

1. Ὁ Ἰερεὺς.

ἄλσος Καμεκάν, κατὰ τὴν λίμνην τοῦ Τριναβινδοῦ.

80. Ἀφέντες δ' οἱ Πανδοῖδαι ἐν τῇ μονῇ τοῦ Τριναβινδοῦ τὴν Κρισνάν, ἀπῆσαν θηρεύοντες, εἰς τὸ εἶναι γεγυμνασμένοι ἐν καιρῷ πολέμου ¹.
81. Πορευόμενος δ' ὁ βασιλεὺς Ζαῖατράτας ² διὰ ταύτης τῆς ὁδοῦ εἰς τὴν χώραν Σάλθαν ἐπὶ γάμῳ, ἤρπαξε τὴν Κρισνάν, καὶ ἀπώλεσε τὸ μέγα κλέος, ὃ εἶχεν, ὡς λευκὸν ὄρμον ἐκ μαργάρων.
82. Ἀπολέσας δ' οὗτος ὁ ἀνὴρ τῆς θυγατρὸς τοῦ Αρυταράστρα πολὺν στρατὸν ὑπὸ τῶν Πανδοῖδων, ἐρχομένων κατόπιν, στρέψας τὸ ἄρμα ὥρμησε κατ' αὐτῶν θυμῷ.
83. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται τούτου ἔπιπτον ὑπὸ τῶν συνεχῶν βελῶν τοῦ Ἀρζούνα, καθὼς τὰ ζῶα ὑπὸ τοῦ ραγδαίου ὕετοῦ, μὴ ὄντα ὑπὸ σκέπη·
84. Ὁ δὲ Βήμας, συντρίψας τὸ ἄρμα τοῦ Ζαῖατράτα τῇ πληγῇ τῆς θαυμαστῆς κορύνης, ἀπέλυσεν αὐτὸν, εἰπόντα· « Ἐγὼ εἰμι δοῦλος σός.»
85. Ἀναλαβόντες δ' οὗτοι τὴν ἑαυτῶν γυναῖκα λίαν ἀγαλλομένην ἐπὶ τῇ ἀνδρείᾳ τῶν ἑαυτῆς ἐνδύζων ἀνδρῶν ³, ἐπανέστρεψαν εἰς τὸ οἰκεῖον κατάλυμα.
86. Ποιῶν δ' ἐγκράτειαν καὶ ἀσκησιν ἐν τῇ ὄχθῃ τῆς Γαγγᾶς ὁ Ζαῖατράτας, ἐμφανέντος τοῦ Σίβας, ἠτήσατο παρ' αὐτοῦ νίκην κατὰ τῶν Πανδοῖδων.
87. Πρὸς δὲν ἀπεκρίνατο ὁ Σίβας· « Σὺ ἐν πολέμῳ νικήσεις· τοὺς τέσσαρας μόνον Πανδοῖδας· ὁ γὰρ Ἀρζούνας, ὁ

1. Οὐχὶ διὰ κρέας δηλ. ζώων. ἀλλὰ διὰ γύμνασιν τοῦ σώματος.

2. Νικόδιφρος.

3. Αὐτολεξεῖ, στεφανουμένην τῇ φρίκῃ ἐπὶ τῇ ἀνδρείᾳ τῶν ἑαυτῆς ἀνδρῶν.

» φίλος τοῦ Κρισνᾶ, ὑπὸ τίνος νικηθεῖν ἂν, ὑφ' οὗ καὶ
» ἐγὼ ἐνικλήθην ¹; »

88. Τοῦ μὲν οὖν κορυφαίου πάντων τῶν Θεῶν ἀφάντου γενομένου μετὰ τὸ ἐπαγγείλασθαι ταῦτα, ὁ Ζαῖατράτας ἐπορεύθη εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν, ὡς περ ἀπολαύσας οὗ ἐπεθύμει.

89. Βραχμὰν δέ τις προσελθὼν, ἔφη τῷ Ἰνδιστίρα, ὄντι ἐν τῷ ἄλλει Δεαῖτα· « Ἐλαφός τις ἀφείλετό μου τὴν *Αρα-νῆν* ², συμπλεχθεῖσαν τοῖς κέρασιν αὐτῆς. »

90. Δραξάμενοι δ' οἱ Πανδοῖδαι παραυτίκα τῶν δεινῶν τόξων, καὶ δραμόντες κατόπιν τῆς ἐλάφου, οὐκ εἶδον αὐτήν, καθὼς οἱ θεράποντες κακοῦ κυρίου ἄνεσιν οὐ βλέπουσι.

91. Καθισάντων δ' εἰς ἀνάπαυσιν ὑπὸ δένδρον Βάταν, ἐν ὑπωρείᾳ τινι, ἐπορεύθη ὁ Νακούλας εἰς κομιδὴν ὕδατος· μὴ ἐπιστρέψαντος δὲ διὰ πολλοῦ, ἐπορεύθη ἕκαστος τῶν ἀδελφῶν κατὰ διαδοχὴν ³ εἰς ἀναζήτησιν.

92. Πορευθεὶς δὲ τελευταῖον καὶ ὁ Ἰνδιστίρας, εἶδεν ἀθρόους τοὺς ἀδελφοὺς παρὰ τινι λίμνῃ πεπτωκότας, ὡς μεγάλους ἐλέφαντας.

93. Διαλογιζομένῳ δὲ τούτῳ ἐν καρδίᾳ, τί ἄρα εἴη τοῦτο, φωνὴ ἐγένετο αὐτῇ οὐρανόθεν, εἰς ἀπορίαν αὐτὸν ἄγουσα·

94. « Ἐγὼ, ὦ βασιλεῦ, ἰάξας εἰμὶ τοῖς δὲ βουλομένοις
» πιεῖν ὕδωρ, θάνατος ἐπιγίνεται, ἂν μὴ διαλύωσι τὰ μὰ
» προβλήματα· διάλυσον δὴ ταῦτα, καὶ πῖε ὕδωρ ὅσον
» βούλει. »

1. Ὅτ' ἐν σχήματι Κιράτα ἦλθε κατ' αὐτοῦ.

2. Ἀρνῆν, εἶδος ξύλου, ἐξ οὗ συντριβομένου ἐξάγουσι πῦρ εἰς θυσίαν.

3. Τουτέστιν εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου ἐπορεύετο.

95. «Θανόντων τῶν ἐμῶν ἀδελφῶν, ἔφη ὁ βασιλεὺς, τί δεῖ-
 » μοι τούτου τοῦ ὕδατος; ἀλλὰ καὶ οὕτως ἐγὼ διαλύσω
 » τὰ ἀγαπητά σοι προβλήματα· πρότεινε οὖν ὃ, τι βούλει.»
96. Τοιαῦτα φαρμένου τοῦ Βασιλέως, ἐκ μὲν τοῦ οὐρανοῦ
 ἐρωτήσεως λόγοι ἐγίνοντο, ὁ δὲ βασιλεὺς ἐδίδωκε εὐθέως
 τὴν ἀπόκρισιν εἰς ἐκάστην ἐρώτησιν.
97. «Τίς Θεός ¹; — «Ἡ ψυχὴ αὐτῇ, ἥτις γινώσκεται τῇ ἐρ-
 » μηνείᾳ τοῦ καλοῦ διδασκάλου.» — «Τίς εἰμαρμένη; —
 » τὸ προγεγονὸς ἔργον ², ὃ οὐ δύναται τις ἀποφυγεῖν,
 » οὔτε Θεός, οὔτε Δαίμων.—
98. «Τίς ὁλβίος;» — «Ὁ ἐγκρατὴς τῶν αἰσθήσεων ³.» — «Τίς
 » καθαρὸς; — «Ὁ λουόμενος ἀεὶ ἀληθολογία (ἀληθοει-
 » πία), ὡς ὕδατι τῆς Γαγγᾶς.»
99. «Τίς εὐδαιμονία;» — «Ἡ πρὸς πάντα ὀλιγάρκεια (αὐ-
 » τάρκεια).» — «Τίς κακοδαιμονία;» — «Ἡ πλεονεξία.»
 — «Τίς λύτρωσις ⁴;» — «Ἡ διάζευξις τοῦ νοὸς ἀπὸ πά-
 » σης μερίμνης βιωτικῆς ⁵.»
100. Πάλιν δ' οὐρανόθεν αὕτη ἡ φωνὴ ἐγένετο· «Ἐγὼ ἐχάρην
 » ἐπὶ ταῖς σαῖς ἀποκρίσεσιν εἰς τὰς ἐμὰς ἐρωτήσεις· ὅθεν
 » χάριτι ἐμῇ ζήτω εἰς τῶν ἀδελφῶν σου, ὃν θέλεις.»
101. Ὁ δὲ Ἰνδιστίρας, μελετῶν μὲν θάνατον ἑαυτοῦ ἐπὶ τῇ
 ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἀνία, ἐφιέμενος δὲ διαμονῆς τοῦ γέ-
 νους, ἔφη· «Ζήτω ὁ ἀγαπητός μοι ἀδελφός, ὁ υἱὸς τῆς
 » Μαδρῆς ⁶.»

1. Ἐν τοῖς ἐξῆς ἐστὶν ἐν ταύτῃ ἐκάστη τῶν ἐρωτήσεων καὶ ἀποκρίσεων.

2. Ὅπερ ἔπραξεν ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ προτέρᾳ ζωῇ.

3. Ὁ κρείττων καὶ χαλιναγωγὸς τῶν παθῶν, ᾧ δουλεῖα οὐ γίνεται
 ὑπὸ τῶν αἰσθήσεων ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν.

4. Πρώτη μετάφρασις· «Τίς ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἑνωσις;» (Σ. ἐκδ.)

5. Πρώτη μετάφρ. «ἡ τοῦ νοὸς ἀμεριμνία πάντων.» (Σ. ἐκδ.)

6. Ὁ Νακούλας ἐννοεῖται, ὃς ἦν ἑτερομήτριος καὶ νεώτερος.

102. Χαρείς δ' ὁ Δάρμας ἐπὶ τῇ πρὸς ἑτερομήτριον ἀδελφὸν πλείονι ἀγάπῃ τοῦ Ἰνδιστίρα, ἢ πρὸς ὁμομήτριον, ἐμφανῆς αὐτῷ γενόμενος, ἔλεξε λόγον εἰλικρινῶς ¹.
103. « Ἐγὼ εἰμι ὁ Δάρμας· τῇ δὲ λαμπρότητι τοῦ σεληνιαίου ² προσώπου σου τοῦ ἐμοῦ υἱοῦ, ἀπηλλάγη τὸ πολὺ » ἄχθος καὶ τὸ σκότος τὸ ἐκ τῆς πρὸς ἐμὲ ἀρχῆς τοῦ Μαν- » δαῖα ³.
104. « Ἴπ' ἐμοῦ μεταμορφωθέντος εἰς ἔλαφον, ἀφῆρέθη ἡ Ἀρανῇ, » εἰς τὸ ἰδεῖν σε· ἀλλὰ καὶ οὗτοι οἱ ἑνδοξοὶ ἀδελφοί σου » ὑπ' ἐμοῦ ἐθανατώθισαν, βουλόμενοι ὕδωρ ποιεῖν, τεθλιμ- » μένοι τῇ διψῇ.
105. « Ἰδὼν δ' ἔγωγε τὴν ὁσιότητά σου καὶ τὴν ἀγαθότητά » σου, ἐχάρην· νῦν οὖν λάβε τὰ θραβεῖα τῆς ἀρετῆς, καὶ » ζήτωσαν οἱ ἀδελφοί σου. »
106. Εἰπὼν μὲν οὖν ὁ Δάρμας τῷ Ἰνδιστίρα καὶ τοῦτο· « Διά- » τριψον ἕν ἔτος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Βασιλέως Βιράτα ἀγνώ- » ριστος, τῇ ἐμοὶ χάριτι, » καὶ δούς αὐτῷ ἐκείνην τὴν Ἀρανὴν, ἄφαντος ἐγένετο.
107. Ὁ δ' ἐπανεκάμφεν εἰς τὸ οἰκεῖον κατάλυμα μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἀναστάντων, καὶ ἐνεχείρισεν ἐκείνῳ τῷ Βραχ- » μᾶνι τὴν Ἀρανὴν, ὡς ζῶν.
108. Εἰδὼς δὲ πεπληρωμένην τὴν θωδευκαετίαν ὁ βασιλεὺς ⁴ Ἰνδιστίρας, εἰπὼν τῷ μὲν Δαουμείᾳ, λαβόντι τὸ ἄσβε- » στον, οἰκῆσαι ἐν τῇ πόλει τοῦ βασιλέως Δρουπάδα, μέχρι » ἐνὸς ἔτους, τοῖς δὲ ἀκολουθοῖς ἤρωσι, τῷ τε Ἰνδρασένα

1. Πρώτερον ψευδῶς εἶπεν, ὡς Ἰάξας ἐστίν.

2. Καὶ ἡ Σελήνη χαράν τε δίδωσι, καὶ τὸ σκότος ἀποπέμπει.

3. Εἰς τὸ περιθώριον τοῦ χειρογράφου ἐσημείωσεν ὁ Μεταφραστής· « Ῥιστής· οὗτος ἠράσατο τῷ Δάρμα. » (Σημ. τ. ἐκδ.)

4. Αὐτολεξεῖ, ὁ ἡγεμὼν τῆς γῆς.

καὶ τοῖς λοιποῖς, πορευθῆναι εἰς τὴν Δοκραβατὴν, ἐμε-
λέτα τὴν ἀπόκρυφον διατριβὴν.

109. Σεθέσθω, ὡς ἄλλος βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ
Ζηναδάτα, τοῦ σοφοῦ καὶ καλοῦ διδασκάλου, καὶ ὀρθο-
δόξου, ὁ λίαν ἐγκρατὴς καὶ ἀγαθὸς Ἀμάρας, οὗ τοῦ με-
γάλου ποιήματος τῆς Βαλαβαράτας τὸ τρίτον Βιβλίον τέ-
λος εἴληψε, τὸ ἀποβάλλον τῇ ἡδύτητι τὴν λύπην τῆς
καρδίας.

110. Ἐν τούτῳ τῷ Βιβλίῳ, τῷ ὀνομαζομένῳ *Αρανεκᾶ*, τέτ-
ταρα μὲν εἰσι κεφάλαια, τετρακόσιοι δὲ καὶ ἐβδομήκοντα
ἑπτὰ στίχοι, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ Ἀνουστούπα.

Τέλος τοῦ Τετάρτου Κεφαλαίου,

τοῦ Τρίτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν ἀπόκρυψιν τῶν Παρθοῦδων.

1. Εἴη ὁ υἱὸς τῆς Σατεβατῆς εἰς ἀγαθὸν ὑμῶν, ὃς ἐξέρου-
ξάμενος τὴν Μαχαβαράταν, τὴν εὐφροσύνην τοῦ κόσμου,
ὡς ἀμβροσίαν, ἀπαλλάττει τὰ, ὡς φάρμακα, ἁμαρτήμα-
τα τοῦ κόσμου.
2. Θεὸς δ' ὁ Ἀρζούνας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἠνωμένας τὰς χεῖρας,
ἠρώτησε τὸν Ἰνδιστίραν· «Τίσι τρόποις, ὦ κύριε, ἔση
» κεκρυμμένος ἐπὶ γῆς, καθὼς ὁ ἥλιος τοῖς νέφεσιν ἐν οὐ-
» ρανῷ ; »
3. Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Ἰνδιστίρας· « Ἐγὼ ἔσομαι εἰς τῶν συνέ-
» δρων τῆς Ματσέας χώρας », εἰπὼν αὐτῷ ταῦτα· «Γίνω-
» σκε ἐμὲ Βραχμᾶνα, Κάγκαν τοῦνομα, ὄντα ἓνα τῶν
» συνέδρων τοῦ Ἰνδιστίρα. »
4. « Ἐγὼ δέ, ἔφη ὁ Βήμας, ἔσομαι μάγειρος ἐκείνου τοῦ
» βασιλέως, Βαλλαβᾶς τοῦνομα. « Ἐγὼ δέ, ἔφη ὁ Ἀρζού-
» νας, ἔσομαι χοροδιδάσκαλος τῆς θυγατρὸς τοῦ βασι-
» λέως, Βριχανναδὰ τοῦνομα. »
5. « Ἐγὼ δέ, ἔφη ὁ Σαχαδέβας, ἔσομαι ἐπιστάτης τῶν
» βοῶν, Ταντραπάλας τοῦνομα. » « Ἐγὼ δέ, ἔφη ὁ Να-
» κούλας, ἔσομαι ἐπιστάτης τῶν ἵππων, Γραντίκας
» τοῦνομα. »

6. « Ἐγὼ δέ, ἔφη ἡ Κρισνᾶ, ἔσομαι θεράπαινα τῆς γυναικὸς
 » τοῦ βασιλέως, Μαλινῇ τὸ ὄνομα· ἡ δὲ θεραπεία μου αὐ-
 » τη ἔσται ἐπὶ ἀψόγου καὶ εὐπρεποῦς ἔργου ¹. »
7. Τοιαῦτα τούτων πρὸς ἀλλήλους εἰπόντων μυστικῶς,
 προσκυνησάντων τε τοὺς ὁσίους, καὶ ἐτοιμασθέντων ἀνα-
 χωρῆσαι, ὁ Δαουμέας, τὸ δοχεῖον τῆς φρονήσεως, ἔλεξε
 λόγον συμβουλευτικόν, ἀμβροσίας πλήρη·
8. « Ἢ πρὸς τὸν βασιλέα θεραπεία γενέσθω ὑφ' ὑμῶν εὐ-
 » λαβῶς, νουνεχῶς καὶ προσεκτικῶς· ἡ γὰρ βασιλικὴ θε-
 » ραπεία ταχεῖα ὁδὸς ἐστὶν ἐπὶ θάνατον τοῖς ἐξολισθη-
 » σαι τοῦ ὀρθοῦ, καθὼς τοῖς ἀναβῆσιν εἰς ὄρος ὑψηλόν,
 » καὶ ἐξολισθήσασιν.
9. « Ὡ! ἡ πρὸς τὸν βασιλέα θεραπεία πλέον ἐπικίνδυνος
 » ἐστὶ τῆς μετὰ τῶν ὄψεων ὁμιλίας· ὁ μὲν γὰρ δειχθεὶς
 » ὑπὸ τοῦ ὄψεως, μόνος αὐτὸς θνήσκει· ὁ δὲ δειχθεὶς ὑπὸ
 » τοῦ βασιλέως, καὶ αὐτὸς, καὶ πάντες οἱ οἰκείοι αὐτοῦ
 » καὶ φίλοι θνήσκουσι.
10. « Μὴ θιγέσθω ὁ βασιλεὺς μηδὲ τῷ ἄκρῳ τοῦ δακτύλου
 » σου· καὶ ὁ λύχνος γὰρ, θιγείς κατακαύσει σε, ἂν νομί-
 » σης, ὅτι ὑπὸ σοῦ ἐν ἀρχῇ ἤφθη, καὶ διὰ τοῦτο οὐ κα-
 » τακαύσει σε, καὶ καταφρονηθῇ ².
11. « Τὸ μὲν δένδρον Σάνδανον ἐγένετο εἰς εὐφροσύνην αἰεὶ τῶν
 » ἐπὶ γῆς, τῇ ἥ ἔχει εὐωδίαν· οὐδεὶς δ' ὅμως ἔσαι αἰεὶ ὁπω-
 » σοῦν εἰς εὐφροσύνην τῶν βασιλέων, ὃ τινι ποτ' ἂν ἔχη
 » προτερήματα.

1. Οὐχὶ εἰς τὸ σαροῦν δηλ. τὴν οἰκίαν, ἢ εἰς τὸ νίπτειν τοὺς πόδας τῆς βασιλίσσης, ἢ εἰς τὸ ἐσθίειν τὰ λείψανα τῆς τραπέζης.

2. Μὴ νομίσης δηλ. ὅτι ἀγαπᾷ σε ὁ βασιλεὺς, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲν κακὸν πείσῃ, ἔαν καταφρονήσῃς αὐτοῦ. Καὶ τὸν λύχνον γὰρ σὺ ἄπτεις· ἀλλ' ἔαν θίγῃς αὐτοῦ, κατακαυθήσῃ.

12. « Καθὼς τὸ εἰς φρέαρ πῆδημα ἰδιὸν ἐστὶ τοῦ μὴ εὐρί-
 » σκοντος ὕδωρ, καὶ δῖψαν μεγάλην ἔχοντος, καὶ ῥιψοκί-
 » δύνου ὄντος, οὕτω καὶ ἡ πρὸς τὸν βασιλέα θεραπεία
 » ἰδιὸν ἐστὶ τοῦ μὴ εὐρίσκοντος τὰ πρὸς ζῳάρκειαν ἐν μη-
 » δεινῇ ἄλλῳ τῷ τῷ, καὶ λίαν ὄντος πλεονεκτικοῦ καὶ ῥιψο-
 » κινδύνου ¹. »
13. « Πονηρὸς δέ τις καὶ δόλιος, μηδόλως φροντίζων εἴ τι
 » μέγα ἀγαθὸν, ἢ κακὸν γένοιτο τῷ βασιλεῖ, καὶ μὴ ἔχων
 » μήτε ἀμιλλαν, μήτε μέγα φρόνημα ², ἔσως ποτ' ἀπο-
 » λαύσειεν ἂν καρποῦ τινος βασιλικῆς ὑπηρεσίας. »
14. Ὁ μὲν οὖν Δαουμέας, τοιαῦτα εἰπὼν, λαβὼν τὰ τῆς πυ-
 ρολατρείας ὄργανα, ἐπορεύετο ἀγνώριστος τῇ προσταγῇ
 τοῦ Ἰνδιστίρα εἰς τὴν πόλιν τοῦ Πανσάλα ³. ὁ δ' Ἰνδρα-
 σένας καὶ οἱ λοιποὶ, μετὰ τῶν ἐπίπλων, εἰς τὴν πόλιν
 τοῦ Κρισναῖ.
15. Αὐτοὶ δ' υἱοὶ τοῦ Πανδοῦ, παραλαβόντες τὴν Κρισνὰν,
 ἐπορεύοντο ἀγνώριστοι εἰς τὴν πόλιν τοῦ Βιράτα, χαρα-
 κτηρίζοντες ἐπὶ τῆς ὁδοῦ λωτοὺς πολλοὺς τοῖς ἔχουσι τῶν
 καθημαγμένων ποδῶν.
16. Παρακαταθέντες δὲ πάντα τὰ ὅπλα αὐτῶν αὐτοὶ ἐπὶ
 δένδρου Σαμῇ, ἐν νεκρικῷ τόπῳ ⁴, φυλαττόμενα κρεμα-
 μένῳ νεκρῷ ⁵, ἐφαίνοντο ὡς ὁ ἥλιος ἀνευ ἀκτίνων ⁶.

1. Τὸ πρωτότυπον πάνυ χάριέν ἐστιν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

2. Ὁ μικροπρεπὴς καὶ μικρόφρων.

3. Ὁ Μεταφραστὴς ἐσημείωσεν εἰς τὸ περιθώριον τοῦ Δ ρ υ π ά δ α.
 (Σημ. τ. ἐκδ.).

4. Οὐδεὶς γὰρ ἐπορεύετο ἐκεῖ, διότι ἦν τόπος νεκρῶν.

5. Ἐκρέμασαν ἐν νεκρὸν σῶμα, εὐρεθὲν ἐν τῷ νεκρικῷ τόπῳ, εἰς φόβον.

6. Τὰ ὅπλα ὡς ἀκτῖνες.

17. Καῖπειτα ἐπορεύοντο χωρὶς, τὴν τε στολὴν ἀλλάξαντες, καὶ μυστικὰ θέντες ἐν ἑαυτοῖς ὀνόματα ¹ τοιαῦτα· Ζαΐας, Ζαϊάντας, Βιζαΐας, Ζαΐατσένας, καὶ Ζαΐατβάλας ².
18. Ὁ μὲν οὖν Ἰνδιστίρας, ἔχων σχῆμα βραχυμανικὸν καὶ κύβους ἐκ πολυτίμων λίθων, εἰσδὺς τὸ συνέδριον τοῦ βασιλέως τῆς Μαρτίας, καὶ ἐρωτηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, τίς εἴη, ἀπεκρίνατο λόγοις πλήρεσιν ἀμβροσίας·
19. «Ἐγὼ Βραχυμάν εἰμι, Κάγκας τοῦνομα, ἀγαπητὸς τῷ
» Ἰνδιστίρα, καὶ ὀνομαστὸς ἐπὶ κυβεῖα· ἐκ δὲ τῆς πτώ-
» σεως τῆς βασιλείας ἐκείνου παρεγενόμην πρὸς σέ, ὦ
» ἄριστε βασιλεῦ. »
20. Πρὸς τὸν ἔφη χαίρων ὁ Βιράτας· «Σήμερον μετὰ πολὺν
» χρόνον ὠράθην μοι ὁ Ἰνδιστίρας, ἐπειδὴ σὺ ὠράθης, ὁ
» φίλος ἐκείνου· ἡ δὲ μορφή σου ἀξία ἐστὶ φιλίας.
21. «Ὡ ἀξιοθέατε, ἡ ὄρασίς μου· χαρὰν ἔχει, ὁρῶμένου σου,
» καθὼς ἡ Κουμούδα, φαινομένης τῆς Σελήνης· ὅθεν συνέ-
» ριθος κάμοι γινόμενος ἐν κυβεῖα, καὶ συμπαίζων μοι,
» τρύφα ἡδέως ταύτης τῆς ἐμῆς δόξης. »
22. Οὕτω δὴ δεξιωθέντος τοῦ Ἰνδιστίρα ὑπὸ τοῦ βασιλέως Βιράτα, καὶ μείναντος ἐκεῖ, τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ παρέστη καὶ ὁ Βήμας, σχῆμα μαγείρου ἔχων, διακρινόμενος ἐκ τοῦ οὗ εἶχε δίδοικος ἀνὰ χεῖρας.
23. Εἰπὼν δὲ, ὡς τὸ μὲν ὄνομα Βαλλαβᾶς, τὸ δὲ ἐπάγγελμα μάγειρος· καὶ παλαιστής, ἐψηφίσθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ μάγειρος καὶ παλαιστής. Προσελθοῦσα δὲ καὶ ἡ Κρισνὰ τῇ γυναικὶ τοῦ βασιλέως, ἡτήσατο ἔργον θεραπαίνης.
24. Ἰδοῦσα δ' ἡ βασιλίςσα Σουδενὰ ταύτην τὴν Κρισνάν,

1. Τῶν μὲν πρώτων τριῶν ὀνομάτων ἕκαστον σημαίνει, Νικητής· τῶν δ' ὑστέρων δύο ἕκαστον, Νικόστρατος.

2. Γνωστὰ μὲν ἑαυτοῖς, ἄγνωστα δὲ τοῖς ἄλλοις.

ἔφη, θαυμάζουσας· «Τοῦτο τὸ σῶμά σου, ὦ γύναι, τὸ πά-
 » νυ ἀγλάν, ἀνοίκειόν ἐστι ποιεῖν ἔργον δούλης.

25. «Ὁ χαρακτήρ οὗτος τῆς μορφῆς σου, ὁ εὐτυχῆς ὅρος ἐστὶ
 » τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ κόσμου ¹, καὶ ὁ ἄρτιος ὅρος τῆς
 » ποιήσεως τοῦ ποιητοῦ Βραχμᾶ ², ὑπερβαίνων πᾶσαν σύγ-
 » κρισιν ταῖς κατὰ μέρος καλλοναῖς ³.

26. «Πάντως γε ὁ Ὁκεανός, ποιήσας τὴν καλὴν Λαξμήν, καὶ
 » λίαν γυμνασθεῖς, ἐποίησε μετὰ πολλῆς τέχνης σὲ αὐτὴν,
 » ἥ ἔχεις μορφήν κεχαριτωμένην ἅπασι τοῖς ἐκλεκτοῖς χα-
 » ρακτηρίσμασι τοῦ θήλεος, τοῖς θεωρουμένοις ἐν τῷ φυ-
 » σιογενωμικῷ βιβλίῳ.

27. «Τοῦτό σου τὸ σῶμα, κοσμούμενόν ποτε, κοσμεῖ τὰ κο-
 » σμήματα ⁴, λίαν ἀνοίκειον ὄν, ὡς πολύλαμπρον, τοῖς
 » λιθοκολλήτοις κοσμήμασιν, ὡς ὀλιγολάμπροις.

28. «Καὶ αἱ γυναῖκες, ὦ γύναι, βλέπουσαι σέ, ἀνδρικῆς φύ-
 » σεως ἐφίενται. Ἐγὼ νομίζω, ὡς ἡ θεὰ Σακτὴ ⁵ διὰ τῆς
 » σῆς θεωρίας ἐν τῷ νοὶ ἐγένετο μὲν Κρισναῖς, οὐκ ἔτυχε
 » δὲ γενέσθαι σοῦ ἀνδρὸς ποῦ γὰρ τοιαύτη τύχη;

29. «Ἡ μὲν δὲ εὐμορφία οὐκ ἔστιν εἰς ἐγκράτειαν ⁶· σὺ δ' ἡ
 » τοιαύτη, εὐμορφος καὶ εὐφυής, πῶς μενεῖς ἐν τῷ ἐμῷ οἴκῳ,
 » ἀνανδρὸς οὖσα, τοῦ ἐμοῦ ἀνδρὸς ὄντος ἐμμανοῦς τῇ δόξῃ;

1. Δηλ. ὥραιότερον ἄλλο τούτου οὐκ ἔχουσιν ἰδεῖν.

2. Δηλ. ἄλλο ἀλλίον οὐκ ἔχει ποιῆσαι.

3. Πάν μέλος οὐκ ἔχει σύγκρισιν, ὁ ὀφθαλμός δηλ. τῷ λωτῷ, τὸ πρόσωπον τῇ σελήνῃ, κ.τ.λ.

4. Κόσμος ἐστὶ τῷ κοσμήμασι τὸ σῶμά σου.

5. Παράδειγμα μυθικὸν φέρει ὁ ποιητής. Οἱ δοξάζοντες τὴν φύσιν καὶ φρονούντες ἄκρον ἀγαθὸν τὴν ἡδονὴν, μάλιστα οἱ λεγόμενοι Κασουλικάι μυθολογοῦσιν, ὡς ἡ θεὰ Σακτὴ (Δύναμις) ἔλαβε φύσιν ἀνδρικὴν ἐπὶ τοῦ Κρισναῖ, εἰς τὸ ἐντροφεῖσθαι ταῖς βουκολικαῖς γυναῖξιν.

6. Δηλαδή, οὐ δύναται ποιῆσαι ἐγκράτειαν ἡ εὐμορφία.

30. Ἡ δ' ἔφη· «Πέντε θεοὶ Γανδάρβαι, ἄνδρες ἐμοῦ, ἐπισκέ-
 » πτονταί με, ὧ βασιλίσσα, ἀόρατοι καθ' ἐκάστην· ὅθεν
 » οὐδεὶς ἂν βλάψει με, τούτων παρόντων, καθὼς οὐδὲ ἡ
 » Σελήνη τὴν ἀγλαίαν τοῦ λωτοῦ, παρόντος τοῦ Ἡλίου.»
31. Τοιαῦτα εἰπούσῃ αὐτῇ, καὶ ὅτι ὄνομα αὐτῇ ἐστὶ Μαλινῇ,
 ἔδωκεν ἡ βασιλίσσα ἐπιστάσιν τῶν ἀρωματικῶν ἐλαίων,
 ἐπὶ συμφωνίᾳ, ὡς οὔτε τοὺς πόδας νίψει, οὔτε τὰ λείψανα
 τῶν βρωμάτων φαγεῖται.
32. Τῇ δ' ἐφεξῆς ἡμέρᾳ παρεγένετο ὁ πρεσβύτερος τοῦ Να-
 κούλα, Σαχαδέβας, καὶ ἔφη, ὡς ὀνομάζεται Γαντραπάλας,
 ὃς καὶ ἐψηφίσθη πρὸς τοῦ βασιλέως ἐπιστάτης τῶν βοῶν,
 ἀφ' οὗ ἔδειξε τὴν ἣν εἶχεν ἐπιτηδεύτητα.
33. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀφίκετο εἰς τὴν βουλὴν τοῦ Βιράτα ὁ Ἀρ-
 ζούνας ἐν σχήματι εὐνούχου, κεκοσμημένος γυναικείois
 κοσμήμασιν, ἔχων πεπλεγμένην τὴν κόμην¹ καὶ ποδῆρη
 χιτῶνα.
34. Εἰπὼν δέ, «Ἐμοὶ μὲν ὀνομά ἐστι Βριχνανδὰ, ἐκ δὲ τῆς
 » πρὸς τοὺς οὐρανίους Γανδάρβας ὁμιλίας, ἔμαθον τὴν
 » μουσικὴν καὶ χορευτικὴν τέχνην,» ἐψηφίσθη τῷ βασιλεῖ
 διδάσκαλος τῆς θυγατρὸς Οὐτταρᾶς, περὶ τὴν μουσικὴν
 καὶ ὀρχηστικὴν.
35. Ἐλθὼν δὲ πρὸς ἐκεῖνον τὸν βασιλέα καὶ ὁ Νακούλας, καὶ
 εἰπὼν, ὡς ὄνομα αὐτῷ ἐστὶ Γραντίκας, καὶ ἔμπειρος τῆς
 ἵππικῆς καὶ τῆς ἀρματλητικῆς, ἐγένετο ἐπιστάτης τῶν
 ἵππων καὶ τῶν ἀρμάτων.
36. Ἰδέως δὲ τούτων διατριβόντων ἀγνωρίστων περίπου τέτ-
 ταρας μῆνας, ἤλθον πανταχόθεν εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην
 παλαισταί, πανηγύρεως οὔσης.
37. Ὁ δ' ἐν ἐκείνοις ἀρχιπαλαιστής Ζιμούτας ἐκομπάζετο·

1. Ὡς αἱ γυναῖκες εἰώθασιν.

βοῶν ἐροντοειδῶς ¹, καὶ αἴτιος γινόμενος τῆς ἀποκρύψεως τῆς λαμπρότητος τοῦ βασιλέως ², ὡς Ἡλίου, καὶ τῆς εὐκλείας αὐτοῦ, ὡς Σελήνης, καὶ τῶν προτερημάτων αὐτοῦ, ὡς ἄστρον.

38. Πολλῶν γὰρ παλαιστῶν καταβλήθέντων εὐμαρῶς, οὐδεὶς ἀντίπαλος στήναι ἐτόλμα πρὸ τούτου, τοῦ ὑπερβαίνοντος πάντων τὴν λαμπρότητα, δίκην Ἡλίου.

39. Μὴ εὐρίσκοντος μὲν οὖν τὸν ἀντίπαλον τοῦ παλαιστοῦ ἐκείνου, καὶ ἐκ τούτου λίαν γαυριωμένου, καὶ σοβαρῶς περιπατούντος ἐν τῇ παλαίστρᾳ, ἔφη ὁ Βιράτας τῷ Βήμα, αἰσχυρόμενος ³. «Παυσάσθω, ὦ Βαλλαβᾶ, οὗτος ὁ θρασὺς παλαιστής.»

40. Ὁ δὲ Βήμας, ἐρεθιζόμενος τριχῇ, τῇ τε προσταγῇ τοῦ βασιλέως, καὶ τῇ θεωρίᾳ τῶν θεωρῶν, καὶ τῷ γαργαλισμῷ τῶν βραχιόνων αὐτοῦ, θαρρῆσας ἐπορεύθη εἰς καθαίρεισιν τῆς ἐπάρσεως ἐκείνου.

41. Τότε ὁ ἥχος, ὁ ἐκ τοῦ κρουομένου μυῶνος τοῦ Βήμα ⁴ διέρρηξε τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων· τί θαυμαστὸν τοῦτο, ὅτε διὰ τοῦ ἤχου ἐκείνου κατεβλήθη διαρρηγείσα καὶ ἡ ὥς ὄρος μεγάλη ἔπαρσις τοῦ Ζιμούτα;

42. Ῥίψας δ' αὐτὸν τὸν ἀρχιπαλαιστήν, τὸν μέγα βοῶντα, καὶ δεινὸν ὄντα ἐν πάλαις, ἔθλιβεν ὁ Βήμας διὰ τῶν χειρῶν, καθὼς τὸ ὄρος τὸν μέγαν ἐλέφαντα διὰ τῆς διαρρηγείσης καὶ πεσούσης πέτρας ἐκ τῆς πληγῆς τῶν μεγάλων αὐτοῦ ὀδόντων.

1. Δηλ. καλῶν μεγαλοφώνως τὸν παλαίσοντα, ὡς ἔθος.

2. Ἐνταῦθα παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· Ζιμούτα γὰρ λέγεται καὶ τὸ νέφος.

3. Αἰσχυρὴ γὰρ νομίζεται τῷ βασιλεῖ καὶ ἀτιμία, ἔὰν μή τις εὐρεθῇ καταβαλεῖν ἐν πάλῃ τὸν ἐξ ἀλλοδαπῆς ἐλθόντα.

4. Οἱ παλαισταί, ὡς προσέφηται, ἐν Ἰνδίᾳ κρούουσι ταῖς χερσὶ τοὺς μυῶνας, ἐξ ὧν ἥχος ἀποτελεῖται σφοδρός.

43. Ἡσχύονετο δ' ὅμως οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀέρος, ὑμνούμενος
 ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῇ νίκῃ κατὰ τοῦ ἐνὸς Ζιμούτα,
 οὗ ὁ πατὴρ διασκηδάζει ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ πληθεὶ νεφῶν ¹.
44. Ὑπερησθεῖς δ' ὁ βασιλεὺς, ἔρριπτε βροχιθδὸν κατὰ τοῦ
 Βήμα ἄνθη χρυσᾶ. Τίς οἶδεν, εἰ οἱ θεοὶ ἐξ αἰσχύνης ἐποίη-
 σαν τότε βροχὴν ἐξ ἀνθέων, ἢ οὐχί ²;
45. Οἱ δ' ἐν τῇ βασιλείῳ αὐλῇ ἐλέφαντες καὶ λέοντες, οἱ
 διωρισμένοι ὑπὸ τοῦ βασιλέως εἰς μάχην ἐπὶ θεωρίᾳ,
 ἐφοβήθησαν, τοῦ Βήμα φωνοῦντος λεοντίως, καὶ λάμ-
 ποντος τὰ ὄμματα, δίκην τοῦ ἐν ὕλῃ πυρός.
46. Τούτοις μὲν δὴ τοῖς Πανδοΐδαις, τοῖς εὐφραίνουσι τὸν
 βασιλέα τοιαύταις ἡδεΐαις καὶ σπουδαίαις διατριβαῖς,
 καὶ ταῖς παρ' αὐτοῦ πολλαῖς τιμαῖς ἀντευφραϊνομένοις,
 δέκα μῆνες ἐγένοντο, ἀφ' οὗ παρεγένοντο.
47. Γυναικάδελφος δέ τις καὶ στρατηγὸς τοῦ βασιλέως τῆς
 Ματσίας, Κησάκας τοῦνομα, ὢν πρεσβύτερος ἑκατὸν καὶ
 ἐξ ἀδελφῶν, ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκεῖνη.
48. Καὶ ποτε οὗτος εἶδεν, ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ἀδελφῆς Σου-
 δεσνᾶς, τὴν θυγατέρα τοῦ Δρουπάδα, οὔσαν ὡς φυτὸν
 Σάνδανον, καὶ περιπεπλεγμένην ἔχουσαν τὴν κόμην τῆς
 κεφαλῆς, ὡς μέλανα ὄφιν ³.

1. Παίξει κἀνταῦθα ὁ ποιητὴς πρὸς τὴν λέξιν· Ζιμούτα γὰρ λέγεται καὶ τὸ Νέφος, ὡς ἐν τῷ ἀνωτέρῳ σχολίῳ. — Ὁ πατὴρ τοῦ Βήμα ὁ Ἀνεμὸς ἐστίν.

2. Εἰς πλείονα ἔπαινον ὑποτίθουσιν ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς, ὅτι ἴσως οἱ θεοὶ ἡσχύοντο, διότι ὁ βασιλεὺς ἔρριπτεν ἄνθη χρυσᾶ, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἔρριψαν τότε ἄνθη ἐκ λειμῶνος. Σημείωσαι, ὅτι μέχρι τοῦδε ῥίπτουσιν ἄνθη πεποιημένα ἐκ χρυσοῦ κατὰ τῶν νεκρῶν, τῶν ἐν δόξῃ καὶ τιμῇ καὶ πλούτῳ γεγηρακότων, ἅπερ ἀρπάζουσιν οἱ ἐνδεεῖς· ῥίπτουσι δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἡρώων καὶ ἐπὶ τῶν θεῶν.

3. Ἐπὶ γὰρ τοῦ δένδρου Σανδάνου ὄφεις οἰκοῦσιν.

49. ἰδὼν τοίνυν τὴν ἀσύγκριτον ταύτης εὐμορφίαν, ἔσεισε τὴν κεφαλὴν ἑαυτοῦ, ὥσπερ βληθεὶς ἐν τῷ στήθει τοῖς βαλλομένοις θέλεσι τοῦ ἐμμανοῦς ἔρωτος.
50. Βλέπων δὲ ταύτην ἀσκαρδαμυκτὶ, ἐπλήγη τὴν καρδίαν ὑπὸ τοῦ ἔρωτος τοῖς πέντε θέλεσιν, ὡς ὑφ' ἑκάστου τῶν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ἀνδρῶν ἑκάστῳ θέλει.
51. Ἐκ δὲ τῆς πρώτης θεωρίας αὐτῆς ἡ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιθυμία, ἐξελθοῦσα ἀνεφάνη, ἥ ἐστίν ἡ ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἔκχυσις τῶν δακρύων.
52. «Τίς αὕτη ἐνταῦθα, ἡ εὐπάρειος, καὶ εὐφθαλμος, καὶ
» ἀπαλὴ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, ἥ, ὡς κινήτη οὐρα-
» νία ἀναδενδράς, διαταράττει τὴν ἐμὴν καρδίαν, ὡς ἑομ-
» βύλιον;»
53. Ταῦτα ἔρωτήσας τὴν Σουδαισιν, καὶ χερεῖς, μαθὼν τὰ περὶ αὐτὴν, ἐγένετο λίαν διατεταραγμένος τὴν ψυχὴν ἐκ τοῦ γεννηθέντος ἔρωτος.
54. Φλεγόμενος δὲ τῷ πυρὶ τοῦ ἔρωτος, ἔφη τῇ θυγατρὶ τοῦ Δρουπάδα, τῇ μόνῃ ἀμβροσίᾳ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ κόσμου, τῇ εὐεῖδεϊ καὶ εὐφρεϊ·
55. «Σὺ, ὦ γύναι, οὐσα ἀμβροτιστάλακτος, σεληνοπρόσω-
» πος, λωτόφθαλμος, λωτόχειρ, λωτόπους ¹, καὶ μηρούς
» ἔχουσα ὡς ῥαμβάς ², διὰ τί εἰσδύσα, κατακαίεις τὴν
» ἐμὴν καρδίαν;
56. «Πῶς δὲ σέ, ὦ ἀπαράμιλλε καὶ ἀγαθὴ, ὁμοιώσω τῇ
» ἐμαυτοῦ ζωτικῇ ψυχῇ; ἡ μὲν γὰρ ζωτικὴ ψυχὴ, ἐλθοῦσα
» πρὸς τῷ λαίμῳ, θάνατον δίδωσι· σὺ δὲ, προσελθοῦσα

1. Ταῦτα πάντα ψυχρά εἰσι.

2. Τὸ φυτόν ἡ ῥαμβά, ἡ καὶ Καδαλὴ λέγεται, περὶ μὲν τὰ κάτω παχυτέρα ἐστὶ, περὶ δὲ τὰ ἄνω λεπτοτέρα ἀναλόγως, καὶ διὰ τοῦτο ἐκάζεται τῷ μηρῷ.

- » τῷ λαιμῷ, ζωοποιεῖς ¹. Ὡς πρὸς σέ ἄρα ζωτικὴ ψυχὴ
 » οὐδέν ἐστιν.
57. « Ἴδὲ γύναι, ἐγὼ ἐπιθυμῶ θείναι σέ αὐτὴν ἔξω τοῦ στή-
 » θους μου ². ἔνδον γὰρ οὕτω θλίβεις με σφόδρα, ὥς
 » ἥλος.
58. « Εἰ δ' οὐ περίπτουζιν σφοδρὰν ποιήσεις τοῦ ἐμοῦ σώ-
 » ματος, ὧ εὐσώματε, τῷ ζεύγει τῶν χειρῶν σου, ἐγὼ
 » ὑπερπληρούμενος ἐκ τῆς ἐπιθυμίας διαρραγήσομαι.
59. « Ποίητον τοιγάρ τοι, ὦ νέα, ἔλεος τῇ ἐμῇ πνοῇ· δέξιαι με
 » κατακαιόμενον τῷ Ἑρωτι· οὐ γὰρ διαπρέπει ἡ γυνὴ ἄνευ
 » ἀνδρός, καθὼς οὐδ' ἡ νύξ ἄνευ σελήνης.»
60. Ἡ δὲ θυγάτηρ τοῦ Δρουπάδα ἔλεξε λόγον σκληρὸν ἐκ
 θυμοῦ· « Ὁ νοῦς σου ἐπιβαίνει ἀδίκων· ἐπικατάρματος σὺ,
 » καθὼς καὶ ὁ Βαβάνας.
61. « Οἱ πέντε κρύφιοι ἄνδρες μου Γανδάρβαι, οἱ μὴ κατα-
 » θαλλόμενοι τὴν δύναμιν μηδ' ὑπὸ τῶν θεῶν, θανάτω
 » παραδώσουσι σέ τὸν ἐμμανῆ.»
62. Ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὴν αἰσχύνην ἐκ τῆς κατὰ τὴν καρδίαν
 νύξεως τοῦ βέλους τοῦ Ἑρωτος, ἐξήγγειλεν αὐτίκα τῇ
 Σουδесνά τὴν πρὸς τὴν Δραουπαδὴν κλίσιν αὐτοῦ.
63. Ἰδοῦσα δ' ἡ Σουδесνά τὸν ἀδελφὸν μὴ ἀνεχόμενον τοῦ
 Ἑρωτος, ἔφη αὐτῷ· « Αὕτη πεμφθήσεται ³ εἰς τὸν σὸν
 » οἶκον, εἰς κομιδὴν οἴνου, ἐπὶ προφάσει μεγάλης εὐωχίας.
64. « Ἴνα δὲ μὴ αὕτη ἡ εὐπρόσωπος τὸ πρόσωπον ἀποστρέψῃ
 » ἀπὸ σοῦ, ὥς ὁ λωτὸς ἀπὸ τοῦ βομβυλίου, κολακευτέα
 » λόγοις εὐπρεπέσι, πολυειδέσι καὶ μελιδέσι.»
65. Περηγορηθεὶς οὗτος οὕτως ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς, ἀπῆλθεν

1. Ἐὰν περιπτύξῃ με δηλονότι.

2. Τουτέστιν ἀγκαλίσασθαι σε.

3. Αὐτολεξεῖ, πεμπτέα ἐστὶ.

οἴκαδε, καὶ περ δεδεμένος, ὡς ὑποζύγιον, σχοινίῳ δυνα-
τῷ, τῷ κάλλει τῆς Δραουπαδῆς.

66. Καὶ ὑπὸ μὲν τοῦ Κητάκκα προσηλώθη ἐκείνη τῇ κεχα-
ριτωμένη ἢ διάνοια· ἐκ δὲ τῆς προσηλωθείσης διανοίας
ἐφαινετο ἕκαστον τῶν ὑπ' ὅψιν αὐτοῦ πιπτόντων, ὡς
ἐκείνη ¹.

67. Ἀνάψυξις δ' οὐκ ἐγίνετο τῷ κατακαυομένῳ τούτου στή-
θει ἅπασι τοῖς ἐντιθεμένοις ἀναψυκτικοῖς εἴδεσι· τοῦναν-
τίον δὲ τὰ ψυχρὰ, θερμὰ καθίσταντο ἐκ τῆς θερμότητος
τοῦ στήθους.

68. Πρὸς δὲ τοὺς δούλους, τοὺς παρασκευάζοντας ταχέως τὰ
ψυκτήρια, ἔλεγε τότε ὀλίγους, ἑλεεινούς, σχετλιαστικούς
καὶ συγκεχυμένους λόγους, πάσχων ὑπὸ τοῦ μεμνηνότες
Ἔρωτος·

69. « Ἡ ἐξωτερικὴ αὕτη θεραπεία ἀνάρμοστος ἐστὶ καὶ ἄχρη-
» στος εἰς ἀπαλλαγὴν ἐσωτερικοῦ πάθους ². ὁδὸς μοι τὸ
» κυρίως φάρμακον, τὸν χυμὸν τῶν γλυκέων καὶ ἀμβρο-
» σίων χειλέων ἐκείνης.

70. « Διὰ τί κινεῖτε ταῦτα τὰ φύλλα τῆς Ῥαμβᾶς ³; ἐκ γὰρ
» τούτου τοῦ ἀέρος τὸ πάθος μου τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ οὐκ
» ἀποσβέννυται, ὡς λύχνος, ἀλλ' αὐξάνει μάλιστα, ὡς
» τὸ ἐν ὕλῃ πῦρ.

71. « Θερμότητα μᾶλλον προξενεῖ τὸ ἔμπλαστρον ⁴ τοῦ Σαν-
» δάνου ἐν τοῖς τραύμασι, τοῖς ἐκ τῶν βελῶν τοῦ Ἔρωτος

1. Δηλ. πᾶν ὅ,τι ἔβλεπεν ἐνόμιζεν ὡς ἐκείνη ἐστί.

2. Οἱ γὰρ ὑπηρεταὶ ἐπὶ τοῦ στήθους ἑρῶαινον ψυχρὰ ὑγρὰ, ἐτίθεσαν
ψυχρὰ ἔμπλαστρα.

3. Ἐρῶνιζον αὐτὸν φύλλοις τῆς Ῥαμβᾶς, ἣ λέγεται καὶ Καδαλή·
αὕτη ψυχρὰ ἐστὶ φύσει καὶ κατὰ τὰ φύλλα, ἃ πλατύτατά εἰσι, καὶ κατὰ
τὸν καρπὸν. Τοῦτο τὸ φυτόν φύει καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, ὃ περ λέγεται Μούζα.

4. Τὸ ἐξ ὕλης ὑγρᾶς τοῦ Σανδάνου ἔμπλαστρον, ὃ ψυχρόν ἐστί.

» κατὰ τὴν ἐμὴν καρδίαν, τὴν ἔχουσαν τοὺς μαστοὺς ἐκεί-
 » νης ἐντετυπωμένους ¹, καὶ τὸ πῦρ τῆς διαζεύξεως ὑπερ-
 » φλέγον πνεύματι τεταραγμένω.»

72. Τοιούτοις τούτου ἐλπεινοῖς λόγοις αἱ οἰκοὶ γυναῖκες ἐξή-
 λειψαν τὴν ἣν εἶχον ἐντετυπωμένην οἴησιν ², θρηνοῦσαι,
 καὶ δάκρυα χέουσαι ἐξ ὀφθαλμῶν.

73. Παρὰ δὲ τῶν θεραπόντων, τῶν ἀχθομένων τὴν καρδίαν
 ἐπὶ τῷ πάθει τοῦ ἑαυτῶν δεσπότου, ἐπέμφθη εὐθέως μία
 τις ἀγγελιαφόρος, ἣ ἐλθοῦσα, ἔφη τῇ Κρισάῃ·

74. « Ἀφ' οὗ ὠράθης, ὦ καλὴ, τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ Κησάκα ³,
 » ἀπ' ἐκείνου ἐκείνος τοῦ χρόνου φερώνυμος ἐγένετο, δια-
 » παρεῖς τοῖς θέλεσι τοῦ Ἑρωτος ⁴.

75. « Τῆς δὲ καρδίας ἐκείνου, ὦ εὐόδου, πεπαρμένης θέλεσι
 » πολλοῖς τοῦ Ἑρωτος, καὶ γεγεννημένης δίκην κοσκίνου,
 » τὸ πνεῦμα οὐκ ἐξῆλθεν εἰσέτι διὰ τῶν ὀπῶν, ἐπισχεθὲν
 » τῆς ἐξόδου τῇ πρὸς σὲ ἐλπίδι.

76. « Καί τοι δὲ σὺ ἀδύνατος, καθὼ γυνή, δυνατὴ ὅμως εἶ
 » σῶσαι τὸν πρόσφυγα, ἥς ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ ἀντίληψιν
 » καταφυγὴν ἐφίεται καὶ ὁ Κησάκας, διὰ τὸν φόβον τοῦ
 » βροτολογίου Ἑρωτος.

77. « Ὡν περὶ τὴν λίμνην ἐκείνος, φιλεῖ τὸν λωτὸν, ὡς πρό-
 » σωπὸν σου, ἄπτεται τῶν χηναλωπέκων, ὡς μαστῶν σου,
 » καὶ τίθησι τὴν Κουμούδαν ἐπὶ τοῦ στήθους, ὡς χεῖρά
 » σου, διατεταραγμένος τὸν νοῦν.

1. Διὰ τῆς ἀναπολίσεως.

2. Τὴν ἣν εἶχον οἴησιν, ὅτι αὐταὶ ὠραῖα εἰσιν, ἀκούουσαι ἤδη, ὅτι
 ἄλλη ὠραιότερα ἐστίν, ἥς ὁ ἀνὴρ αὐτῶν ἐρᾷ.

3. Κησάκα λέγεται καὶ ὁ διάτρητος κάλαμος, δς ἤχει πνέοντος ἀνέμου.

4. Διαπαρεῖς τοῖς θέλεσι τοῦ Ἑρωτος, διάτρητος ἐγένετο, ὡς ὁ διά-
 τρητος κάλαμος, δς λέγεται Κησάκας.

78. « Ἄφες, ὦ ἀγαθὴ, εὐθέως τὸ ταπεινὸν τοῦτο ἔργον τῆς
 » δούλης, ἵνα καὶ αἱ σεληνοπρόσωποι ἐκείνου γυναικες
 » προσκυνήσωσι τοὺς σοὺς λωτίους πόδας.
79. « Γεῦσαι ζακώρως τῆς ἐραστῆς ἀμβροσίας μετ' ἐκείνου,
 » τουτέστι τῆς περιπτύξεως, ἐξ ἧς ῥέουσι σταγόνες ¹, αἱ
 » εἰσιν οἱ πίπτοντες μαργαρίται ἐκ τοῦ διαρρήγνυμένου
 » λαμπεροῦ ὄρμου ².
80. « Σὺ ἡ δυναμένη ἐξάλειψαι τὸ ἐν τῷ στήθει μέγα ἐκείνου καὶ
 » καυστικὸν πάθος τοῦ Ἑρωτος διὰ μόνης τῆς ἀφῆς, τὸ μὴ
 » ἐξάλειφθὲν διὰ τῶν ἐπιτεθέντων λωτῶν πολλῶν, καὶ
 » ρύλλων νεογνῶν, διὰ τί οὐ γίνῃ ἡ ἀπράμιλλος χεὶρ;
81. « Νεῦσον, ὦ ἐλαφρόθυλμε· πάντα δὲ ταῦτα, ὥσπερ εἶπον,
 » πληρωθήσεται καὶ ἐκ τῶν λόγων τοῦ Κησάκα, καὶ ἐκ
 » τῶν λόγων προσέτι τῆς Σουδενᾶς, τῶν ῥηθέντων διὰ
 » τὴν ἐξάλειψιν τοῦ πάθους τοῦ ἀδελφοῦ.
82. « Εἰ ζωὴ ἔσται ἐκείνῳ τῷ καταπιεζομένῳ ἐκ τῶν ἀθρόως
 » θαλλόντων ἐελῶν τοῦ Ἑρωτος, ἔσται αὕτη οὐκ ἄλλως
 » πως, ἀλλ' ἢ διὰ τῆς ἀναδάσεως εἰς τοὺς δυσδάτους
 » σου μαστοὺς, ὡς εἰς φρούρια.
83. « Ἀγλαΐζέσθω, ὦ ἀγλαόμορφε, τὸ στήθος ἐκείνου, ὡς ἐξ
 » ἀλείμματος τοῦ καλοῦ Σανδάνου, ἐκ τῆς προστριβῆς
 » τῶν ἐν ὄρμῳ ἀνθέων, ὑποθεβερεγμένων τῷ ὑδρῶτι, ἐν
 » τῇ σφοδρᾷ περιπτύξει.
84. « Ἐνθες τὸ ζεῦγος τῶν μαστῶν ἐν τῷ στήθει ἐκείνου, ὦ
 » εὐμορφε καὶ ὀλβία, ὡς ἔμπλαστρον, εἰς θεραπείαν τοῦ
 » πάθους τοῦ Ἑρωτος, καὶ δῆσον περιστρέψασα, ὡς ται-
 » νίαν, τὸ ζεῦγος τῶν χειρῶν σου ἐπὶ τοῦ νώτου ἐκείνου.

1. Πίνοντος γὰρ τινος πίπτουσι σταγόνες.

2. Ἐκ γὰρ τῆς σφοδρᾶς περιπτύξεως διακόπτεται ὁ ἐκ μαργαριτῶν ὄρμος.

85. «Μηδὲ φοβηθῆς ἐκ τοιούτου καυστικοῦ πάθους ἐκείνου
 » ἐν τῇ περιπτύξει, ὃ εὖοφρον· ἐκ μόνης γὰρ τῆς σῆς θέας
 » ψυχρὸς ἰδρῶς αὐτῷ ἔσσεται.
86. «Ποίησον οὖν τοῦτο ἐκουσίως· ἐκεῖνος γάρ, δυνατὸς ὢν,
 » εἷα λήψεται σε, καὶ εἰς οὐδὲν μετρήσει, οὔτε τὴν Σου-
 » δεσνάν, οὔτε τὸν Βιράταν, οὐδὲ μὴν τὴν σὴν ἀπο-
 » ποίησιν ¹.
87. «Διάρρηξον, ὃ ἐρωτικῇ, τὸν ἐν τῷ στηθῇ ἐκείνου κα-
 » θερμένον ὄρμον, τὸν ἐμποδίζοντα τὴν περιπτύξιν ², διὰ
 » τῆς σφοδρᾶς προστριβῆς τῶν μαστῶν, τῶν ἐντὸς ὄντων
 » σκληρῶν.
88. «Νῦν, ὃ εὐόδους, ἡ ζωὴ ἐκείνου μέχρι τοῦ λαιμοῦ ἦλθε·
 » σὺ δὲ προσεγγίσασα τῷ λαιμῷ, γενοῦ ζωὴ ἐκείνῳ τα-
 » χέως.
89. «Καὶ πρότερον διὰ τῆς σῆς εἰς τὰ ἐντὸς ἐκείνου εἰσδύ-
 » σεως ἡ καρδία αὐτοῦ ἐθλίβη· καὶ νῦν πάλιν διὰ τῆς
 » περιπτύξεως θλίψον ἐξω αὐτοῦ τοὺς βραχίονας.»
90. Πανσάτης λέγειν ταύτης τῆς μαστροπωτοῦ, ἔφη ἡ ἄμωμος
 καὶ καθαρὰ τοῖς ἔργοις· «Φοβοῦμαι, μήπου αὐτὸς ἀναι-
 » ρεθῇ πρὸς τῶν πέντε Γανδαρῶν, τῶν ἀνδρῶν μου.»
91. Τὸ πλῆθος τῶν λόγων ἐκείνης τῆς μαστροπωτοῦ ἀνωφελὲς
 ἐγένετο διὰ τοῦ ἐνὸς ταύτης λόγου, καθὼς τὸ πολὺ καὶ
 βαθὺ σκότος διὰ τοῦ λαμπροῦ λύχνου.
92. Ῥηθέντος δὲ τοῦ λόγου τῆς Δραουπαδῆς, ὡς εἶχεν, ὑπὸ
 τῆς ἀγγελιαφόρου, ἐλθούσης, ὁ Κησάκας μεγάλως ἐξε-
 καύθη, καὶ περ καθήμενος ἐπὶ στρώματος λωτῶν.
93. Ἐφη δὲ φανείσῃ τῇ Σελήνῃ, νομίζων τὸ πρόσωπον τῆς Μα-
 λινῆς, ἐλθούσης· «Ἐλθὲ, ἐλθὲ, ἐρασμία, ταχέως· ἀπόμα-

1. Ἐνταῦθα φόβον αὐτῇ δίδωσιν, ἐὰν μὴ νεύσῃ.

2. Τὸν ὄντα μεσότοχον τῆς περιπτύξεως.

» ξον τὰ δάκρυα ἐκ τῆς παρειᾶς, τὰ συμμιγέμεντα τῇ
» στίμμει ^{1.}»

94. Ἰδὼν δ' αὐτὴν ἐν ὕπνῳ κατὰ τύχην ἄπαξ, ἀφουπνώσας,
οὐκ εἶδεν αὐτήν· πολλάκις οὖν καρμύσας τὰ ὄμματα,
ὕπνώσας τε καὶ ἀφουπνώσας, οὐκ εἶδεν αὐτήν καὶ τὸ
δεύτερον.

95. Καί, «ὦ ποιητὰ, ἔφασκεν, ὦ Πάτερ Βραχμᾶ, αὕτη ἡ
» Σελήνη ² αἰτία γίνεται τῆς συστολῆς τοῦ λωτοῦ, ἐφ' οὗ
» κἀθῆσαι· ποίησον τέλειον τὸ σῶμα τοῦ Ῥαχοῦ ³, ἵνα
» καταποθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ, μὴ ἀνατείλῃ ἐς αὐθις αὕτη.

96, «ὦ Σίβα, τί ποιεῖς; σὺ, ὥς θεός, ἀεὶ τιμᾷ ὑπ' ἐμοῦ·
» Διὰ τί φέρεις τὴν Σελήνην ἐπὶ τῆς κεφαλῆς; διὰ τί
» πάλιν οὐ κατακαίεις τοῦτον τὸν ἔρωτα;»

97. Τοιαύταις πολλαῖς μεμφιμοιρίαις καὶ δεινολογίαις τοὺς
οἰκείους πάντας τάλαιπωρῶν, δεινῶς διήγνησε τὴν νύχθ'
ὅλην, ἑοικυῖαν ἑκατὸν αἰῶσιν.

98. Ἐπέμφθη δ' ἡ Μαλινὴ θιαίως πρὸς τὸν Κησάκαν ἐπὶ
προφάσει οἴνου παρὰ τῆς Σουδετναῖς, ἐλεησάσης αὐτὸν,
καὶ περ ἀντιτείνουσα καὶ προτείνουσα τὴν δυστροπίαν
ἐκείνου.

99. Καὶ ἡ μὲν Κρισνὰ ἐβᾶδιζεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κησάκα

1. Διὰ τῶν μελάνων δακρύων σημαίνει ὁ ποιητὴς τὰ ἐν τῇ Σελήνῃ
μελανίσματα· ὁ δὲ Κησάκας νομίζει, ὅτι κλαίει ἐκείνη ἐκ τῆς διαξέ-
ξεως αὐτοῦ.

2. Δεινοπαθοῦσι κατὰ τῆς Σελήνης οἱ πάσχοντες τῷ ἔρωτι, καὶ μὴ
τυγχάνοντες τῆς ἐρωμένης· θλέποντες γὰρ τὴν Σελήνην, ἀναπολοῦσι τὸ
πρόσωπον τῆς ἐρωμένης, καὶ διὰ τοῦτο τήκονται.

3. Καρατομηθέντος τοῦ Ῥαχοῦ ὑπὸ τοῦ Βισνοῦ, ἡ μὲν κάρα λέγεται
Ῥαχοῦς, τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα Κετοῦς. Διὰ τοῦτο, καταπινομένη ἡ Σελή-
νη ὑπὸ τοῦ στόματος τοῦ Ῥαχοῦ, ἐξέρχεται ἐκ τοῦ τετμημένου λάρυγγος.

- περὶ δεῖλιν ἐσπέρας, ἐπικαλουμένη τὸν ἥλιον ¹. ὁ δ' ἥλιος ἐξαπέστειλεν ἓνα Δαίμονα εἰς φυλακὴν αὐτῆς.
100. Ἰδὼν δ' ἐκεῖνος τὸ λαμπρὸν καὶ σεληνιαῖον πρόσωπον αὐτῆς, ἐλθοῦσης, ἀνέστη εὐθέως ἀπειροπλασίῳ χαρᾷ, καθὼς ὁ ὠκεανὸς ἀνίσταται ἄλλεπαλλήλοις κύμασιν, ἀναρρανείσης τῆς Σελήνης.
101. Τότε οἱ βραχίονες ἐκείνου ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς φρίκης διέρρηξαν ἐν τῷ ἅμα τὰ βραχιόνια ², ἵνα μήπου εἴη ἐμποδὸν τῇ περιπτύξει τῆς ἐρωμένης.
102. Θλιβόμενος δὲ τῷ ἔρωτι, ἔφησε πρὸς αὐτὴν τὴν σώφρονα, τείνουσαν τὰ ὄμματα κατὰ γῆς. « Πρὸσίθι, πρὸσίθι, « ἀγλαόμορφε, ἄφες τὴν αἰδῶ, περίπτυσάί με.
103. « Κατάδεξαι ταῦτα πάντα εἰς χαρὰν τῆς ἐμῆς καρδίας, « ἐμὲ αὐτὸν, ταύτην τὴν περυσίαν, ταύτην τὴν πολλὴν « θεραπείαν, καὶ τοῦτόν μου τὸν οἶκον. »
104. Ἡ δὲ ἀποβλέψασα πρὸς ἐκεῖνον, τοιαῦτα λέγοντα, ἀδημονοῦντα εἰς τὴν μέλλουσαν συνουσίαν, καὶ ἐρυθρόν λιαν ὄντα ἐκ τῶν λιθοκολλήτων χρυσῶν κοσμημάτων, ἐνόμισεν αὐτόν, ὡς τὸ ἐν ὕλη πῦρ, ἡ οὖσα ὡς ἀναδενδράς σωφροσύνης.
105. Ἐλκων δ' ὁ Κησάκας τὸ ἱμάτιον αὐτῆς, πέπτωκε κατὰ γῆς ὑπὸ ἑαυτοῦ ἁμαρτήματος, ὡς κάλαμος ὑπ' ἐλέφαντος ³. τότε ἡ Κρισνὰ ἔθεν ἐπὶ τὴν βασίλειον αὐλήν.
106. Ὁ δὲ ἐκκαυθεὶς διπλασίως, τῷ τε ἔρωτι καὶ τῷ θυμῷ, ἐπιδραμὼν εἴλκεν αὐτὴν τῆς κόμης καὶ ἔπαιεν αὐτὴν λᾶξ, (ἄθλιος !) ὥσπερ εἰ τὴν ἑαυτοῦ εὐδαιμονίαν.

1. Ὁ γὰρ ἥλιος ἦν προστάτης, δς ἔδωκε καὶ τὴν ἀκένωτον ἐκείνην λοπάδα, ὡς ἐρρήθη πρότερον.

2. Ψέλλια, βραχιόνια.

3. Παίξει κἀνταῦθα πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· Κησάκας γὰρ λέγεται ὁ κάλαμος.

107. Τηνικαῦτα ἐξελθὼν ἐξαίφνης ὁ φύλαξ ἐκεῖνος Δαίμων ἐκ τοῦ σώματος τῆς Δραουπαδῆς, ἔρριψεν αὐτὸν κατὰ γῆς ἀναίσθητον, ὡς ἀμπλάκημα ἔνσωμον.
108. Παρὼν δ' ὁ γενναῖος Βήμας ἐν τῇ συνόδῳ τοῦ βασιλέως, ἐθεάσατο τὴν ἀτιμίαν τῆς οἰκείας γυναικός· ἀφείδ' οὖν τὴν ἐν καιρῷ ὑπόκρισιν, καὶ δηλώσας τὸν πυροειδῆ αὐτοῦ θυμὸν, ἐκωλύθη νέμματα ὑπὸ τοῦ Ἰνδιστίρα.

Τέλος τοῦ Πρώτου Κεφαλαίου,

τοῦ Τετάρτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὸν θάνατον τοῦ Κησάκα.

1. Ἐστω εἰς χαρὰν ἡμῶν ὁ υἱὸς τοῦ Παρασσάρα, ὃς τιμᾶται ὑπὸ τοῦ ξίφους, ὃ ἐστὶν ἡ μελανότης ¹, τοῦ καταφύγοντος τὴν στίμμιν τῶν ὀφθαλμῶν τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν, ὥσπερ νικηθέντος τῇ ὀξείᾳ αὐτοῦ ἐγκρατείᾳ.
2. Ἀναστᾶσα μὲν οὖν εὐθέως ἡ γυνὴ τῶν Πανδοῖδων, κεκοινωνημένη τὸ σῶμα, θρηνωδοῦσα, παρέστη τῇ συνόδῳ τοῦ βασιλέως, ἐν ᾗ παρῆσαν καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῆς.

1. Ἡ μελανότης τοῦ Βεάσα μελαντέρα ἐστὶ τοῦ σιδηροῦ ξίφους, ὃ κατέφαγε τὴν στίμμιν, τὴν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν, ἐξήλειψε δηλ. τὴν μέλαιναν βαφὴν τῶν ὀφθαλμῶν τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν, ἀναρεθέντων· ἡ δ' ἐγκράτεια τοῦ Βεάσα σκληροτέρα καὶ ὀξύτερη ἐστὶ τοῦ ξίφους.

3. Καὶ « Ὁ βασιλεῦ » ἔκραξε φωνῇ ἐλεεινῇ καὶ θυμοειδεῖ, ἀποβλέπουσα πρὸς τὸν Βήμαν ἀγρίῳ ὄμματι, « Σὺ βλέ-
» πεις ἐμὲ τετυμμένην· σήμερον βλέπω καὶ ἐγὼ τὴν δι-
» καιοσύνην σου. »
4. Εἰπόντος δὲ τοῦ βασιλέως, « Ἡ μάχη ὑμῶν, Μαλινῇ,
» κατ' ἰδίαν ἐγένετο ¹. ὁθεν εἶπε, τίς ἡ αἰτία ; » πάλιν
ἡ Δραουπαδὴ ἔλεξε τάδε·
5. « Εἰ ὁ πρῶτος ² τῶν πέντε μου θεοειδῶν ἀνδρῶν, καὶ
» κρυφίων ἐν τῷ κόσμῳ, οὐκ ἦν ἡσυχος, τίς τολμηρὸς
» ἔπραξεν ἂν τοιοῦτον ;
6. « Ὁ ἄνερ Βήμα ³, σὲ οἱ ἀδελφοὶ λέγουσι νικητὴν μέγαν
» ἐν πολέμῳ· καταφρονήσας οὖν τοῦ λόγου τοῦ ἀρχηγοῦ ⁴,
» ἄνελε ταχέως τὸν θλίψαντά με ἐχθρόν. »
7. Τοιαῦτα ἀκατάληπτα λεγούσῃ ἐκείνῃ θυμοειδῶς καὶ γορ-
γῶς, ἀπεκρίνατο ὁ Ἰνδιστίρας ὑποκριτικῷ θυμῷ·
8. « Εἴ τις ἀνὴρ σοὶ τυγχάνει Βήμας, περιφανὴς ἐν πολέμῳ,
» πληρωσάτω σοὶ ἐκεῖνος ταύτην τὴν ἔφεισιν· νῦν δ' ἄπιθι,
» μὴδὲ θορύβει ἐν τῇ κυβείᾳ ⁵. »
9. Ἡ δὲ πεισθεῖσα τῷ λόγῳ τοῦ Ἰνδιστίρα, ἀνεχώρησε τε-
λευταῖον, λίαν μνηῶσα, καὶ ἐλθοῦσα ἀνήγγειλε τῇ γυ-
ναικὶ τοῦ βασιλέως τὴν ῥαδιουργίαν τοῦ Κησάκα.
10. Πλύνασα δ' ὕδατι τὰ ἱμάτια αὐτῆς, τὰ μολυνθέντα χειρὶ
ἄλλοτρίου ἀνδρός, καὶ λουσαμένη, ἐπορεύθη νύκτωρ πρὸς
τὸν Βήμαν εἰς τὸ μαγειρεῖον.

1. Μὴ ὄντος ἐμοῦ δηλ. αὐτόπτου.

2. Τὸν Ἰνδιστίραν ἐννοεῖ.

3. Τοῦ βασιλέως ἀπχολουμένου περὶ τὴν κυβείαν, καὶ μὴ προσέχον-
τος, ἡ Δραουπαδὴ ἀγανακτοῦσα λέγει λόγους, ἐξ ὧν οὐ δύνανται κατα-
νοῆσθαι οἱ παρεστῶτες περὶ τίνος λέγει.

4. Τοῦ Ἰνδιστίρα δηλ.

5. Ὁ Ἰνδιστίρας συνεκύβευε τῷ βασιλεῖ.

11. Κοιμώμενος δ' ὁ Βήμας ἡδέως κατὰ γῆς τοῦ μαγειρείου,
ἐνηγκαλίσθη ὑπ' ἐκείνης, ὡς ἀνὴρ, καὶ ἐπέσθη κατὰ τὸ
στῆθος.
12. Ἀνοιξας δὲ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἰδὼν τὴν ἡγαπημένην,
μετὰ πολὺν χρόνον ἐλθοῦσαν οἰκοθεν, ἀπέβαλε τὸ ἐν τῇ
καρδίᾳ ἄλγος τῇ συμπλοκῇ τῶν βραχιόνων.
13. Τότε ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Δρουπάδα ἐξηρεύξατο
πρὸς τὸν Βήμαν λόγον ἀδιάρθρωτον καὶ ἀσπαρῆ, καταπνι-
γυμένη τῇ ἐκ τῆς ὀδύνης δακρυρροίᾳ.
14. « Εἰ σὺ ὁ θυμυειδῆς ¹ παρέβλεψας πρότερον τὸν Δουσσα-
» σάναν, ἰδὲ γοῦν νῦν τὰς ἐμὰς χεῖρας, ὅζους ἐχούσας ἐκ
» τῆς τριβῆς τοῦ Σανδάνου.
15. « Ἄρτι δὲ καὶ ὁ Κησάκας εἰλκέμε ἐκ τῆς κόμης, καὶ λάξ
» ἔπαιέ με· ἄρα τὸ στῆθός σου οὐ διερρήγη, παρόντος,
» καὶ μηδαμῶς ἀμυνομένου;
16. Ἀκούσας ταῦτα παρὰ τῆς συζύγου, ἀχθεσθεὶς καὶ τῇ
ἀναμνήσει τῆς πολλῆς ταλαιπωρίας τῶν ἀδελφῶν, ἔφη,
ἀναστενάζων, καὶ τείνων συνεχῶς τοὺς ὀφθαλμούς εἰς τοὺς
βραχίονας ².
17. « Ἐμεῖς, ὦ φιλτάτη, τί ποιήσωμεν ἐν ταύτῃ τῇ ἀτιμίᾳ,
» οἱ ἀπειργόμενοι ὑπὸ τοῦ φιλησύγου Ἰνδιστίρα, ὡς ἀγάλ-
» ματα λίθινά ³ ἔσμεν, καὶ περ ὄντες ὀπλικοί ⁴;
18. « Δὸς, ὦ ἐλαφρόφθαλμε, ἐκείνῳ τῷ Κησάκᾳ λόγον ψευδῆ
» ἐπὶ συνουσίᾳ νύκτωρ ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ ⁵, ἔν' ἐμβάλω αὐ-
» τὸν, ὡς ψωμὸν, εἷα ἐν τῷ στόματι τοῦ Ἰάμα.

1. Ὁ μέγας ἀναιρέτης, αὐτολεξεῖ.

2. Ὅτι ποιούτους βραχίονας ἔχει στιβαρούς.

3. Ὡς ἄψυχοι δηλονότι καὶ ἀνάσθητοι.

4. Ὀπλικοί, φιλοπόλεμοι.

5. Ἐν τῷ θεάτρῳ, ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ.

19. Ἡ δὲ Δρακουπαδὴ, ἐξακεσαμεῖνη τὴν φαρμακώδη οὐδύνην τοῖς ἀμβροσίοις λόγοις τοῦ Βήμα, ἐπανήλθεν εὐθέως καὶ κρυφίως, ὡς ἦλθεν, εἰς τὸν οἶκον τῆς γυναικὸς τοῦ Βισά-
τα μετὰ χαρᾶς.
20. Τῇ δ' ἐφεξῆς ἡμέρᾳ, ὥσπερ ἐρώσα, ἔφη κατ' ἰδίαν λό-
γοις μελειδιέσει τῷ Κησάκᾳ, ἐλθόντι εἰς τὸν οἶκον τῆς
Σουδενῶς·
21. « Πῶς σὺ, ὦ ὠραιότατε τῶν ἐπὶ γῆς, εἰπῆς μοι τότε τοι-
αῦτα ἐν παρρουσίᾳ ἀνθρώπων ; ἐλθέ διὰ νυκτός, κατὰ τὴν
» ἐμὴν ἐπιθυμίαν, εἰς τὸ Θέατρον, ἐνθα οὐκ εἰσιν ἄν-
»θρωποι. »
22. Χαρεῖς δὲ ὁ γυναικάδελφος τοῦ βασιλέως τοῖς λόγοις
τῆς Δρακουπαδῆς, ἔλεξε λόγον ἡδὺν καὶ τρανόν, ἐξιόντα
ἐκ λάρυγγος, οὗ ἡ ζωὴ ἦλθεν ἐν τῇ ἑαυτῆς στάσει καὶ
σωτηρίᾳ ¹.
23. « Σήμερον τοῖς μὲν καλοῖς μου ἔργοις ὕψους ἐγένετο, τοῖς
» δὲ κακοῖς ταπεινώσεως ². καθὼ ἐγὼ ὀρώμαι ὑπὸ σοῦ ὀμ-
»ματι ἱλαρῶ, πρὸς ἧ ἡ βασιλεία τῶν τριῶν κόσμων χόρ-
»τος ἐστίν. »
24. « Ἐγὼ τοὺς λωτοὺς ποιοῦμαι κατωτέρους τῶν σῶν ὀφθαλ-
»μῶν, ὧ εὐόφθαλμε, τῶν λαμπρῶς καὶ διαυγῶς κινου-
»μένων τῇ πρὸς ἐμὲ ἐνατενίσει. »
25. ³
26. « Βαβαί! τοῦτο τὸ ἀγλᾶν στόμα σου, ὧ εὐπρόσωπε, τὸ

1. Πρότερον μὲν γὰρ ἦν τεθνεώς πως, διότι ἀπέτυχεν· ἦδη δὲ ἔμβιος καὶ εὐτοχῆς, διότι τυγχάνει τοῦ ποθουμένου.

2. Ἡ ἀρετὴ μου τὰ πρωτεῖα ἔλαβεν, ὑπερίσχυσεν· ἡ δὲ κακία ἐταπεινώθη, παρεχώρησε.

3. Οὗτος ὁ στίχος παραλείπεται, ὅς καὶ συμπεραίνεται, ὡς περιττός ἐστι.

» λαλοῦν, ἐν μὲν τῇ παρωχηκυῖα ἡμέρᾳ ἦν ἀδελφὸν πῶς τοῦ ἰοῦ, σήμερον δ' ἀδελφὸν τῆς ἀμβροσίας.

27. « Ἡ γέννησίς μου, ἡ ζωή μου, ἡ δόξα μου, ἡ εὐμορφία μου καὶ ἡ ὑπερφηάνειά μου ἐπικερδῆς ἐγένετο, καθότι »
 » ὁ λόγος σου καὶ ὁ ὀφθαλμός σου ἐβάπτισέ με εἰς χαρὰς »
 » ἀμβροσίαν.
28. « Διὰ μόνου τοῦ λόγου τῆς περιπτύξεως ἡ μὲν καρδιά »
 » μου ἐγανώθη, τὸ δ' ἄλγος μου ἀπηλλάγη, καὶ ἡ χαρά »
 » μου ἐξετάθη· τί δ' ἄρα γενήσεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου »
 » τῆς περιπτύξεως;
29. « Λαμπρὰ ἡδονὴ ἐγένετο ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἀμοιβαίως »
 » διὰ τῆς ἡδέας ὁμιλίας· ὅτε δ' αὖτις ἐμπράκτω; καὶ »
 » τοῖς σώμασι γένοιτο, ὅποια ἄρα ἔσται ἐκείνη ἡ ὥρα; »
30. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Κησάκας, ἀποπεμφθεὶς σπουδαίως¹ ὑπὸ τῆς εὐοφθάλμου Δραουπαδῆς, ἐπορεύετο οἰκადε σχολαίως, δεδωμένος τὴν καρδίαν, ὡς σχοινίοις, ταῖς χάρισιν ἐκείνης.
31. Περί δὲ πρῶϊαν ἡρώτα ὁ ἄφρων συνεχῶς λόγοις, λύπην παρέχουσι τῷ ζεύγει τῶν χηναλωπέκων, τῶν ἐνδιατωμένων τῷ κατὰ τὸν οἶκον χαρίεντι λιμνίσκῳ· « Ἐγένετο »
 » λήξις τῆς ἡμέρας; »
32. Καὶ ὁ μὲν Ἥλιος, ἐννοῶν τὸν θάνατον τοῦ Κησάκα, γενησόμενον ἐν νυκτὶ, ἐλέει κινούμενος, ἐποίει τὴν ἡμέραν μακράν· ὁ δὲ ἐνόμιζεν αὐτὸν ἀνελεήμονα.
33. Ὑπὸ δὲ τοῦ θανάτου ἐκείνου, τοῦ γενησομένου ἐν τῷ καιρῷ τῆς νυκτός, βιαίως ἐκρημνίσθη ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ὁ Ἥλιος, ὁ πατὴρ τῶν φώτων, εἰς τὸν ὠκεανόν.
34. Σὺν δὲ τῇ χαρᾷ τοῦ Κησάκα, τοῦ κοσμοῦντος ἑαυτὸν

¹ Σπουδαίως ἀπεπέμφθη, ἵνα μὴ ἐκκεντούμενος τότε τῷ ἔρωτι, ποιῇ τι ἀπάσιον.

κοσμήμασιν ἀπαρμίλλοις, καὶ μηδὲν ἕτερον, ἢ τοῦτο, διανοομένου, ᾗ ᾤξανε καὶ ἡ νύξ, λαμπρυνομένη λαμπροῦ σελήνῃ.

35. Περὶ δέ που τὸ μεσονύκτιον ἐπορεύθη εἰς ἐκείνην τὴν διωμολογημένην ὀρχήστραν, ἥτις ἦν τόπος φοβερός ἐκ τῆς παρουσίας τοῦ φοβεροῦ Βήμα, ἐλθόντος ἐκεῖ ἐπὶ μάχῃ, ὡς εἶρηκε τῇ Δραουπαδῇ.
36. Τὰ δὲ καθ' ὁδὸν ἀπαίσια πολλὰ σημεῖα εἰς οὐδὲν ἐλογίσθησαν αὐτῷ, καὶ ἡ τῶν φρονίμων συμβουλὴ οὐκ εἰσηκούσθη, ἔκ τε τῆς προτροπῆς τῶν πορνοδοσκῶν, καὶ τῆς ἐξ ἔρωτος τυφλότητος.
37. Εἰσέδου οὖν τὸ θέατρον μόνος, ἀποπέμψας πάντας τοὺς περὶ ἑαυτὸν, ὀλισθαίνων ἐκ πολλῆς τῆς ἀδημονίας, καὶ ἐκφωνῶν· «Ποῦ ἐλατόφθαλμε εἶ;»
38. Ψηλαφῶν δ' ὡς τυφλός, ἤψατο ἄκρα χειρὶ τοῦ Βήμα ἐκείνου, καὶ ἔφη· «Ἐγὼ, λωτόφθαλμε, ἐκ τῆς πολλῆς ἀδημονίας οὐκ ἐφόρεσα κοσμήματα τοσαῦτα, ὅσα » ἔδει. »
39. «Σὺ δ' ἄρα σῶμα σκληρὸν τὴν ἄφῃν ἔσχεις, ἐπειδὴ ἡ » διάνοιά σου ἦν ἐμβεβυσμένη εἰς ἐπίτευξιν ἐμοῦ· τὸ » ἐμὸν μὲν τοι σῶμα σκληρὸν πέφυκεν ἐκ τῶν πόνων τοῦ » ἀναιρεῖν δεινούς ἐχθρούς ἐν πολέμῳ.»
40. Τότε τὸ θερμοειδὲς τοῦ θυμοῦ τοῦ Βήμα ἐζήφθη τριχῶς, τῇ τε πρὸς τὴν γυναῖκα ἀτιμίᾳ¹ τοῦ Κησάκα, τῇ τε εὐωδίᾳ τῶν μύρων, ὧν εἶχεν εἰς ἡδονὴν τῆς ἐρωμένης, καὶ τῇ περὶ πολέμου ἀφηγήσει².
41. Θεὶς δ' ὁ Βήμας τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, ἔφη

1. "Οτε ἔλκων αὐτὴν ἐκ τῆς κόμης, ἔπαιε λάξ.

2. "Οτε εἶπεν ὅτι, ἐκ τῶν πόνων τοῦ πολέμου τὸ σῶμα αὐτοῦ σκληρόν ἐστι.

χθαμαλῇ τῇ φωνῇ· «Ἐγνώσθη τὸ θαυμαστόν σου σῶμα
» καὶ ἡ δύναμις σου· νῦν δ' ἄρξαι μάχης».

42. Τότε χειρομαχία αὐτοῖν ἐγένετο, καθ' ἣν ἡ μὲν γῆ ἔτρε-
μεν ἐκ τῆς τῶν ποδῶν βάσεως, ὁ δ' οὐρανὸς ἤγει ἐκ τῆς
τῶν χειρῶν συγκρούσεως, οἱ δὲ νυκτοποροῦντες δαίμονες
ἐφοβοῦντο.

43. Ὁ δὲ Κησάκας ἤμει αἶμα, ὃ ἐστὶ τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐ-
τοῦ φίλτρον ¹ πρὸς τὴν Δραουπαδὴν, ἐκ τῶν πολλῶν
καὶ σφοδρῶν πληγῶν τῆς τοῦ Βήμα χειρὸς, ἣ ἦν ὡς
μοχλὸς μέγας.

44. Πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ Κησάκα εἰσέδυσαν εἰς τὸ ἐντὸς ²,
ἐκ τῶν πληγῶν τῆς χειρὸς τοῦ Βήμα, ἐπὶ τῷ τυχεῖν
τῆς ἐρωμένης, ἥς οὐκ ἠδύναντο τυχεῖν ἔξωθεν ³.

45. Τοῦ δὲ Κησάκα ἐπιλαθομένου τῶν χαρίτων τῆς Δραου-
παδῆς, διὰ τὸ συνήδεσθαι ταῖς θεαίναις ⁴, ἀναγγείλας,
χαίρων, τὰ κατ' αὐτὸν τῇ Δραουπαδῇ ὁ Βήμας, ἐπανελ-
θὼν ἐκοιμᾶτο ἐν τῷ μαγειρείῳ.

46. Περὶ δὲ τὴν ἔω, ἰδόντες ἅπας ὁ λαὸς τὸν Κησάκαν τε-
θνεῶτα, ἀγγελθέντα ὑπὸ τῆς Δραουπαδῆς, χαίρουσας,
ἐφοβήθησαν, ἐλυπήθησαν καὶ κατεπλάγησαν.

47. Αἶτε γυναῖκες τούτου καὶ οἱ ἀδελφοὶ μετὰ τῆς Σου-
δεσναῆς, οἰμώζοντες καὶ ἐλεεινῶς ὀρηνοῦντες, ἐπορεύθησαν
ταχέως εἰς τὸν οἶκον τῆς ὀρχήσεως.

48. Ἐκ δὲ τῆς ἡχοῦς τοῦ κλαυθμοῦ τῶν ἀνθρώπων, ὁ-
δυρομένων λίαν ἐν παντὶ τόπῳ, ἐδόκει, ὅτι ἔκλαιον
καὶ ὠδύροντο οἱ τε πύργοι, καὶ τὰ ὄρη, καὶ οἱ βω-

1. Ἐρυθρὸν εἰκονίζεται τὸ φίλτρον, καὶ τὸ ἐπιθυμητικόν.

2. Τουτέστι συνεστάλησαν, συνεθλάσθησαν.

3. Ἐν τῇ καρδίᾳ ἦν ἡ ἐρωμένη Δραουπαδή.

4. Τουτέστιν, ἀποθανόντος.

- μοί· αἱ δὲ γαμεται αὐτοῦ τάδε ἔλεγον, ὁδυρόμεναι·
49. «Ὡ νικητὰ τοῦ δυνατοῦ Σουσσάρμα¹, καὶ ὠραιότερε τοῦ
 » Ἐρωτος, ἄρα αἱ ἀκοίμῃται τοὺς ὀφθαλμοὺς θέαιναι κα-
 » λαί σοι ἔδοξαν σήμερον;
50. «Εἰ παρὰ τοῦ Ἰνδρα ἐξητήθης εἰς τὸ νικῆσαι τοὺς Τιτᾶ-
 » νας ἐν τῷ οὐρανῷ, πῶς σὺ, ὦ ἀγαπητὲ, ἐπορεύθης ἄνευ
 » τοῦ ἐξερεύξασθαι λόγον πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄνευ τοῦ περι-
 » πτύξασθαι λίαν ἡμᾶς;
51. «Αἱ γυναῖκες ἐπὶ γῆς ἐνόμιζον σὲ αὐτὸν, τὸν ἀσώματον
 » Ἐρωτα ἐν σώματι· νῦν δὲ καὶ αἱ θεαὶ τοιοῦτόν σε νομί-
 » ζουσιν, οὗ ἀπήλαυσαν διὰ τῆς ἐαυτῶν ἀγαθῆς τύχης.
52. «Βαβαί! ἴδιον τοῦτο τῶν θεῶν, τὸ τυχεῖν τοῦ ποθου-
 » μένου διὰ τοῦ νοός². πῶς γὰρ ἂν ἄλλως σὺ, ὦ ἀγα-
 » πητὲ, περίπτυσιν ἐλάμβανες αὐτομάτως ἥδη παρὰ τῶν
 » θεαινῶν³;
53. «Εἰ δὲ ἐπιθυμία ἦν σοι τῶν θεαινῶν, τῶν μὴ καμμου-
 » σῶν τὰ ὄμματα, ἔλθῃ, ὦ μεγαλόψυχε, ταχέως ἐνθάδε·
 » καὶ ἡμῶν γὰρ αὐτῶν τοῖς ὄμμασι κάμμυσις οὐ γίνεται
 » ἐκ λύπης.»
54. Τηνικαῦτα ἐκ τῶν μεγάλων θλιβερῶν κλαυθμῶν τῶν
 γυναικῶν τούτου, ὅτε αἰθὴρ διηρέθη πως εἰς δύο, καὶ
 τὰ μέρη τοῦ κόσμου διεβράγησαν.
55. Τὸ δ' ἐν ἐκείνῳ τῷ θεάτρῳ αἶμα ἐξέπλύθη ἐκ τῶν πο-
 ταμηδὸν χυθέντων δακρύων πάντων τῶν περιστώτων
 οἰκείων, ὁδυρομένων.
56. Ἰδόντες δ' οἱ ἕκαστον καὶ πέντε ἀδελφοὶ τοῦ Κησάκα πα-

1. Βασιλεὺς ἦν οὗτος ὁ Σουσσάρμας.

2. Ὅτι οἱ θεοὶ ἐν νῷ λαμβάνουσι, τοῦτο καὶ ἀπολαμβάνουσι.

3. Τουτέστιν ἔλαβον ἐν νῷ αἱ θεαὶ μιγῆναί σοι, καὶ διὰ τοῦτο ἀπῆλθες
 πρὸς αὐτάς.

ροῦσαν τὴν Μαλινὴν, καὶ κρύπτουσαν τὴν ῥίνα ἐν τοῖς δακτύλοις ¹, βουλὴν ἔθεντο κατακαῦσαι αὐτὴν μετὰ τοῦ νεκροῦ ἐν τῇ αὐτῇ πυρᾷ.

57. Εἶλκον οὖν αὐτὴν ἄθροοι θυμῷ, εἰς τὸ κατακαῦσαι ἐν τῇ πυρᾷ τοῦ Κησάκκα, ἐννοοῦντες, ὥς αὕτη ἀνελούσα αὐτὸν διὰ τῶν πέντε αὐτῆς ἀνδρῶν, ἦλθεν ἐνταῦθα, ὀψομένη, χαίρουσα.

58. Ἦχθη δὲ πρὸ τῆς πυρᾶς ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν τοῦ Κησάκκα, κλαιόντων, ἀναβοώντων, καὶ ταραπτομένων, δίκην θαλασσίων κυμάτων, κλαίουςα καὶ αὐτὴ, καὶ ἐπικαλουμένη τοὺς οἰκείους ἀνδρας τοῖς ἀγνώστοις ὀνόμασιν.

59. Ὄρμησε δὲ τότε εὐθέως ὁ Βήμας ἐπ' ἐκείνην τὴν πυρὰν, πηδῆσας ἀφ' ὑψηλοῦ τόπου, κρατῶν ἐν χειρὶ ἀνθ' ὅπλου δένδρον, ὃ ἀνέσπασεν, εὔρεθέν που καθ' ὁδόν· ἐκ δὲ τῆς ἀπὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ κόνιος σκότος ἐγένετο.

60. Οἱ δὲ, ἰδόντες τὸν Βήμαν, φοβερὸν ὄντα, ὥς Ἰάμαν, νομίσαντες αὐτὸν μέγαν Γανδάρβαν ², ἀφῆκαν καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ Δρουπάδα, καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς ζωῆς ἐαυτῶν.

61. Ἀνελὼν δ' ὁ υἱὸς τοῦ Ἀέρος τοὺς περὶ τὸν Κησάκκα θιαίως δεκαοργυρίῳ δένδρῳ, παρηγορήσας τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἀπῆλθεν, ὅθεν ἦλθεν.

62. Ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς, φοβηθεὶς, οὐδέν τι εἶπε τῇ Δραουπαδῇ αὐτῇ, γνούς ἐκείνους φονευθέντας ὑπὸ Γανδάρβα· ἐξοικιζομένη δ' ὑπὸ τῆς Σουδερσνᾶς τῇ προσταγῇ τοῦ βασιλέως, ἔφη τάδε·

63. « Ὑπομενέτω, ὦ βασίλισσα, ὁ βασιλεὺς μέχρι δεκατριῶν

1. Ὡσπερ εἰ ὤξεν.

2. Ὁ Βήμας ἥλλαξε τὴν μορφήν αὐτοῦ καὶ στολὴν, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐγνωρίσθη.

» ἡμερῶν· τότε γὰρ οἱ ἐμοὶ γενναῖοι ἄνδρες, τυχόντες
 » τῆς ἐαυτῶν δόξης, ἐξάξουσί με ἐντεῦθεν, χαίροντες· σὺν
 » δὲ τούτοις ὁ βασιλεὺς οὗτος Βιράτας νίκης τεύξεται·
 » ὑπόμεινον οὖν καὶ σύ.» Ἡ δὲ Σουδесνὰ ἔστη ἄφωνος ¹
 ἐν τῷ λόγῳ αὐτῆς.

Τέλος τοῦ Δευτέρου Κεφαλαίου,

τοῦ Τετάρτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ,

δ διαλαμβάνει τὴν νίκην τῶν Παρδοῖδῶν κατὰ τῶν συλη-
 σάντων τὰς ἐκ βορρᾶ καὶ νότου βοῦς τοῦ Βιράτα.

1. Προσκυνήσατε, ὦ ἄνθρωποι, τὸν μέλανα ἐκείνον ὅσιον, οὗ
 ἢ ἐπὶ τῆς γλώσσης ἀμβροσία, ἢ ἡδέια, καὶ δροσερά, καὶ
 διειδῆς, καὶ εὐώδης, ἐγένετο ἔραστή καὶ τοῖς ὡσί, διὰ τῆς
 ἐξιστορήσεως τῆς Μαχαβαράτας.
2. Μαθὼν δὲ παρὰ τῶν κατασκόπων ὁ Δουριοδάνας, ὡς
 οὐδὲ που φαίνονται ἐκεῖνοι οἱ Πανδοῖδαι, ὁρμηθεὶς τὸν
 νοῦν, ἠρώτησεν ἐν βουλῇ τὸν Βήσμαν καὶ ἄλλους, ποῦ
 εὔροι αὐτούς.
3. Πρὸς ὃν ἀπεκρίνατο ὁ Βήσμας· «Εὐκτητός ἐστιν ὁ Ἴνδι-
 » στίρας, τὸ τῆς ἀγαθότητος δοχεῖον, καὶ τῆς γῆς ὁ πο-
 » λύτιμος λίθος καὶ κόσμος· ἀνιχνεύθη δ' ὁμῶς ὑπὸ κα-

1. Οὐδὲν ἀπεκρίνατο, σιωπὴν ἔσχεν· διάφοροι γραφαὶ τοῦ μετα-
 φραστοῦ. (Σημ. τ. ἐκδ.)

» τασκόπων ἀνοήτων ἐν ὄρεσιν, ἐν ὄχθαις ποταμῶν, καὶ
» ἐν ἄλσεσιν.

4. « Εὐκτητός ἐστιν, ὅπου ὁ δυνατὸς Ἥλιος, ἡδόμενος τῇ
» ἀναγινωσκομένῃ Βέδᾳ ὑπὸ Βραχμάνων ἀγνῶν καὶ ἐννό-
» μων, δίδωσιν ἐν καιρῷ ὑετὸν, ψύχος, καὶ καῦμα, μὴ
» παρέχοντα θλίψιν τοῖς ἀνθρώποις ¹.
5. « Εὐρεθήσεται ἐν γῇ, ποτιζομένη ἐς ἐάθος ὑπὸ γαλάτων,
» χεομένων αὐτομάτως ἐκ τῶν οὐθάτων τῶν ἐοῶν, καὶ
» ἐν πηγαῖς, ἔνθα ὕδωρ ἀναέρυει ὅμοιον τῇ ἀμβροσίᾳ, τῇ
» ἀναβρυοῦσῃ ἐν τῇ Πατάλα ².
6. « Ἐκεῖ ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Νόμου, ἔνθα ἐστὶν ὁ Νόμος ³, ὁ
» ἔχων σῶμα μὲν τὴν ἀγαθουργίαν, χαρακτῆρα δὲ τὴν
» πολλὴν εὐτυχίαν, φύσιν δὲ τὴν φιλοστοργίαν, καὶ πό-
» δας τὴν ἀλήθειαν καὶ καθαρότητα. »
7. Ὁ δὲ Σουσσάρμας, ὁ Βασιλεὺς τῆς Τριγάρτας, ἔφησε πρὸς
τὸν Δουριοδάναν, ἡνωμένος ἔχων τὰς παλάμας· « Ἰπὸ
» τῶν ἐμῶν κατασκόπων διηγγέλθη, ὡς ἡ Ματσέα χώρα
» ἐπαινεῖται νῦν, ὡς κρείττων πασῶν τῶν χωρῶν τῆς γῆς.
8. « Πάντως γε ἐκεῖ ὁ Ἰνδιστίρας αὐτὸς σὺν τοῖς αὐτοῦ
» ἀδελφοῖς διάγει ἐν ἀποκρύφῳ τρόπῳ· οὐδενὶ που δὲ
» θεατὸς ἐστι κατ' οὐδένα τρόπον, καθὼς ὁ Βισνοῦς τοῖς
» μὴ θεωρητικοῖς.
9. « Ἀρπάξωμεν τὴν ἀγέλην τῶν ἐοῶν ἐκ τῆς πόλεως τοῦ
» βασιλέως τῆς Ματσέας· καὶ εἰ μὲν οἱ ἐχθροί σου πάρει-
» σιν ἐκεῖ, ὁ Ἀρζούνας ἐλεύσεται εἰς τὸ φανερὸν παρὰ
» καιρὸν, θυμούμενος τῇ τῶν ἐοῶν ἀρπαγῇ.
10. « Εἰ δ' οὗτοι, ὧ γενναιότατε, οὐκ εἰσιν ἐνταῦθα, ὁ κό-

1. Μέτρια δηλ.

2. Πατάλα λέγεται ὁ καταχθόνιος κόσμος.

3. Ἐνθα φυλάττεται ὁ Νόμος, ἐκεῖ ἐστὶν ἡ ἀγαθουργία, κ.τ.λ.

» σμος ἐστὶν ἀναμφισβόλως ἄνευ τῶν Πανδοιδῶν ¹. Ἄν
 » δὲ πολεμέστη ὁ βασιλεὺς τῆς Ματσέας, καὶ αὐτὸς ὑπὸ
 » χεῖρα ἡμῶν ἔσεται, καὶ ἡ πολυόλβος αὐτοῦ πόλις.

11. «Ὃς γὰρ ἦν στρατηγὸς τῷ βασιλεῖ ἐκείνῳ, ὁ πολύλαμ-
 » πρὸς καὶ ἀήττητος ἐν κόσμῳ Κησάκας, οὗτος, κακῇ
 » αὐτοῦ τύχῃ, ἐγένετο ἐν τῷ θυμῷ τοῦ Γανδάρβα, ὡς πυ-
 » ραλλίς ἐν τῷ πυρί ².

12. «Ὦν δ' ἄνευ τοῦ Κησάκα ὁ Βασιλεὺς τῆς Ματσέας, ἔσται
 » ἡμῖν ὡς σάκχαρον ἄνευ κάρφους· τοῦτο δὲ τὸ σάκχαρον
 » πίε, ὦ γενναῖε, σὺν τῷ ἐγκωμίῳ, ὡς γάλακτι, ποιήσας
 » θερμὸν διὰ τῆς οἰκείας θερμουργίας ³.

13. «Ἐγὼ μὲν συλήσας τὰς βουῖς, ἐφελκύσω τὸν Βιράταν καὶ
 » τὸν στρατὸν αὐτοῦ κατ' ἐκείνο τὸ μέρος, πόρρω τῆς
 » πόλεως· σὺ δ' ἐκ θατέρου μέρους, παρασκευασάμενος,
 » παράλαβε τὴν πολυόλβον ἐκείνου πόλιν.»

14. Ἀποδείξάμενος δ' ὁ Δουριοδάνας τὴν γνώμην ταύτην τοῦ
 Σουσσάρμα, προτραπείς καὶ ὑπὸ τοῦ Καρνᾶ καὶ ἄλλων
 ὁμοῦ, ἤψατο τῆς ὁδοῦ, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ συλῆσαι τὰς βουῖς,
 μετὰ στρατοῦ δυσκλεοῦς, ὡς ποταμοῦ θολεροῦ.

15. Ὁ μὲν δὲ βασιλεὺς τῆς Τριγάρτας ἐσύλησε τὰς βουῖς,
 τὰς νεμομένας κατὰ τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς πόλεως
 τοῦ Βιράτα, ὡς περὶ ἐσύλησε τὴν ἑαυτοῦ ἀπανταχοῦ με-
 γάλην φήμην καὶ ἀρετὴν.

16. Τοῦτο δ' ἐγένετο, πληρωθέντος τοῦ τῆς ἀποκρύψεως
 ἔτους τοῦ Ἰνδιστίρα. Ἐλθὼν δ' ὁ ἀρχιεπισκόπος εἰς τὸ
 βουλευτήριον ἡλλοιωμένος τὸ πρόσωπον ⁴, ἀναβοῶν ἔφη

1. Οὐδαμῶς δηλ. εὐρεθήσονται.

2. Ἠκούσθη γὰρ ὅτι οὗτος ἐγένετο παρανάλωμα τοῦ Γανδάρβα.

3. Καθὼς τὸ γάλα θερμαίνοντες πίνουνσι, συμμιγνύοντες αὐτῷ καὶ σάκχαρον.

4. «Τεταραγμένος τὴν ὄψιν» πρώτη μετάφρ. (Σ. τ. ἐκδ.).

- τῷ βασιλεῖ, γλώσση συγκεχυμένη πολλῶ τῷ ἄσθματι·
17. «Ὁ βασιλεὺς, ὦ βασιλεῦ, τῆς Τριγάρτας, ὃς ἀπεδείχθη
» πρότερον δυσκλεῆς ὑπὸ τοῦ Κησάκα, ὡς λίμνη θολερὰ
» ὑπ' ἐλέφαντος, ἐσύλησεν ἄφροδος τὰς βοῦς τῆς πόλεώς
» σου. »
18. Θυμῷ δὲ μεγάλῳ κατὰσχετος γενόμενος ὁ βασιλεὺς Βι-
ράτας, ἐξεστράτευσε, συνὼν τοῖς κεκρυμμένοις Πανδοί-
δαις, κατάφρακτον καὶ δυσφόρητον ἄγων στρατιάν, καὶ
πληρῶν τὸν αἰθέρα ἤχου τῶν τόξων ¹.
19. Συνὼν δὲ καὶ τοῖς τρισὶν υἱοῖς αὐτοῦ, τῷ τε Σουρίᾳ, καὶ
Σάγγχα, καὶ Μαδηράσβα, ἐπέσκη τῷ πολεμίῳ στρατῷ, καθὼς
ὁ ἥλιος μετὰ τῆς Σελήνης καὶ τῶν ἀστέρων, τῆς Ἀφρο-
δίτης καὶ τοῦ Ἑρμοῦ, περὶ τὸν ὄρθρον, ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέ-
ρᾳ τῆς μειουμένης Σελήνης.
20. Ἐλκοντες δ' οὗτοι τὰ τέσσαρα τόξα, ἐφαίνοντο ὡς Ἰά-
μας τετράστομος, εἰς τὸ καταφαγεῖν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ
τὸ τετραειδὲς στράτευμα τοῦ βασιλέως Σουσσάρμα ².
21. Τῶν μὲν οὖν ἡρώων πάντων ἰσταμένων ἐπὶ γῆς, τῶν
δὲ θεαινῶν ἐν οὐρανῷ, οἱ τέσσαρες οὗτοι κατεσκέυασαν
καταπέτασμα ³ ἐν τῷ αἰθέρι διὰ τῶν συνεχῶν βελῶν, εἰς
τελετήν τοῦ γάμου αὐτῶν ⁴.

1. Τουτέστι μέχρι τοῦ οὐρανοῦ διῆκεν ἡ κλαγγὴ τῆς χορδῆς τῶν τόξων. Ὅτε ἐντείνουσι τὸ τόξον, ἔλκουσι τὴν χορδὴν καὶ ἀφιᾶσιν αὐτὴν, καὶ οὕτω ἤχος ἀποτελεῖται.

2. Τὸ συνιστάμενον ὑπὸ πεζῶν, ἱππέων, ἑλεφάντων καὶ ἄρματων.

3. Ἐν τῷ νυμφῶνι ἰσταῖι καταπέτασμα ἐξ ὀθόνης, καὶ ἐνθεν μὲν ἴσταται ὁ νυμφίος, ἐνθεν δὲ ἡ νύμφη· ὅταν δ' ὁ ὥροσκοπος εἴπῃ ὡς αἰσία ἐστὶν ἡ ὥρα, τότε αἴρουνσι τὴν ὀθόνην· ὁ δὲ νυμφίος καὶ ἡ νύμφη βλέπουσιν ἀλλήλους· καπεῖτα τελεῖται τὰ τοῦ γάμου.

4. Τῶν ἡρώων καὶ τῶν θεαινῶν· ὅταν γὰρ ἐν πολέμῳ θνήσκουσιν οἱ ἥρωες, συζεύγνυνται ταῖς θεαῖς.

22. Ἀπείρους οὖν τὸν ἀριθμὸν ἤρωας ἔκτεινεν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς Ματσεάς θυμῷ, ἐμπείρους λίαν τῶν πολεμικῶν ἔργων, ὥστε ἐνεγκεῖν τὸ ἑαυτοῦ κλέος ἐπ' ἄπειρα στόματα κατ' ἔριν τῆς Γαγγᾶς ¹.
23. Ἰδὼν δ' ὁ πολύλαμπρος Ἥλιος τὸν βασιλέα τῆς Ματσεάς, πολύλαμπρον γενόμενον ἐκ τῆς ἀναιρέσεως τοσούτων πολλῶν ἠρώων, ἐπήδησεν εἰς τὸν ὠκεανόν ² ἐξ αἰσχύνης.
24. Εἶτα δ' ὁ βασιλεὺς τῆς Τριγάρτας ἔδραμεν εὐθέως κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ματσεάς θυμῷ, περικυκλώσας θέλεισιν ὀξέσι τοὺς ἐχθροὺς, φοβερὲν ποιῶν τὸ πρόσωπον τῇ ἀνακάμψει τῶν ὀφρύων, καὶ ἄγριόν τι βλέπων.
25. ὦ! πολλάκις οἱ ἵππεῖς, ῥίπτοντες μακρόθεν τὸν κοντὸν κατὰ τοῦ στήθους τῶν ἐχθρῶν, ἐλάμβανον πάλιν αὐτὸν ἐν χειρὶ τῷ δρόμῳ τῶν ἵππων, ἐξεληθόντα ὀπισθεν τῆς ῥάχιος ³.
26. Οἱ δ' ἐφ' ὀρμάτων ῥίπτοντες θυμῷ τὸ θέλος κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, πρόσω καὶ πόρρῳ ἱσταμένου, ἔβλεπον τῇ ταχυδρομίᾳ τῶν ἵππων, καὶ τὸ ἀφθεῖν θέλος, καὶ τὸν ἐχθρὸν τεθνεῶτα, εἰ ἔστρεφον τὸ πρόσωπον ⁴.
27. Τότε ἡ μὲν ἐσπέρα αὐτῇ ἠφανίσθη, ὥσπερ νικηθεῖσα ὑπὸ τῶν ποταμηδὸν ῥεόντων αἰμάτων τῶν ἠρώων ⁵. ἠφανίσθη δ' εὐθέως καὶ ἡ πολλὴ κόνις, ἡ ἐκ τοῦ πολέμου, ὥσπερ νικηθεῖσα ἐκ τοῦ πολλοῦ σκότους.

1. Καθὼς ἡ Γαγγὰ υποδιαίρεται εἰς πολλὰ στόματα καὶ ῥύακας.

2. Ἐγένετο δηλ. νύξ.

3. Τουτέστι, ὁ ἵππος ἔθεε ταχύτερον τοῦ κοντοῦ.

4. Τουτέστι, τὸ ἄρμα ἔτρεχε ταχύτερον τοῦ θέλους· διεπέρα τὸ ἄρμα τὸν ἐχθρὸν καὶ ἔπειτα διῆκε τὸ ἀφθεῖν θέλος εἰς αὐτόν.

5. Ἐρυθρὸν γὰρ τὸ αἷμα, ὡς καὶ ἡ ἐσπέρα· τὸ αἷμα ἐρυθρότερον ἢν τῆς ἐρυθρᾶς ἐσπέρας.

28. Ἀγλαΐα δ' ἐγένετο ἐκ τῶν ἄστρων, ὥσπερ ἐκ σταγόνων ἰδρωτός τοῦ οὐρανοῦ, θλιβομένου ἐκ τῶν ἀλλομένων κεφαλῶν τῶν ἡρώων, τεμνομένων, καὶ ἐκ τῶν μαργαριτῶν, τῶν ἐξερχομένων ἐκ τῶν κροτάφων τῶν ἐλεφάντων, κοπτομένων τοῖς ξίφεσι τῶν ἡρώων.
29. Οἱ δὲ γενναῖοι μαχηταί, διαρρήγέντων τῶν ξιφῶν, ἐμάχοντο ξιφιδίοις· τούτων δὲ διαρρήγέντων, σφοδραῖς ταῖς πυγμαῖς· ἀδυνάτων δὲ καὶ τῶν χειρῶν γενομένων, τοῖς ὁδοῦσιν ἐπολέμουν, ὡς ἐλέφαντες.
30. Τοῦ μὲν τοι στρατοῦ τοῦ Βιράτα λαβόντος εὐθέως φόβον ¹ ἐκ τῆς ἐφόδου τοῦ ἰσχυροῦ Σουσάρμα, μόνος ἔσθη ὁ βασιλεὺς Βιράτας, καθὼς ἡ Σελήνη ἐν τῷ ὄρθρῳ ², ἄνευ τῶν ἀστέρων.
31. Τότε οἱ δύο βασιλεῖς τῆς Μασσέας καὶ Τριγάρτας συνεκρότησαν μανιωδῶς πόλεμον θανάσιμον ³, ἐν ᾧ καὶ τὸ βαθὺ σκότος τῆς νυκτὸς διεσκεδάσθη ἐκ τῶν ἐν τοῖς σώμασιν αὐτῶν πολυτίμων λίθων, καὶ λαμπρῶν κοσμημάτων.
32. Τοῦ μὲν οὖν ἐριστικοῦ βασιλέως τῆς Τριγάρτας ῥίπτοντος βέλη βροχηδὸν μετὰ θυμοῦ, ὁ βασιλεὺς τῆς Μασσέας, διαταραχθεὶς καὶ συσταλὲς, ὥσπερ ὁ ὄρνις θλιβόμενος τῷ ὑετῷ, ἦν ἐν κακῇ καταστάσει.
33. Ἡ δὲ Σελήνη ἀνέτειλεν, ὥσπερ εἰπεῖν βουλομένη ταῦτα τοῖς Πανδοΐδαις, τοῖς ἀρίστοις τῶν ἐξ αὐτῆς καταγομένων· «Οὐ ἐν τῷ οἴκῳ ἐμείνατε ἐν ἔτος, καὶ τὰ σί=»
» τίς ἐφάγετε, διὰ τί οὗτος παραβλέπεται ὑφ' ὑμῶν ἐν
» πολέμῳ;»

1. Τρέψαντος τὰ νῶτα.

2. Ἐν τῷ ὄρθρῳ· τότε γὰρ οὐ λάμπει τὰ ἄστρα.

3. Αὐτολεξεί· ἐνθα ἔστιν ὁ φοβερός πόνος τοῦ θανάτου.

34. Ἡ Σελήνη ἀνέτειλεν ὥςπερ εὐφημία τωματική τοῦ Σουσ-
σάρμα, τοῦ κορυφαίου τῶν ἡρώων· ἡ δὲ δυσφημία τοῦ
Βιράτα, ἥ ἐστίν ἡ ἐν τῇ Σελήνῃ μελανότης, ἐνηγκαλίσατο
αὐτὴν τὴν Σελήνην ἐκ φίλτρου ¹.
35. Ὁ μὲν δὲ βασιλεὺς τῆς Ματσεάς, στερηθεὶς τοῦ ἄρμα-
τος, κατεαγόςτος πολλοῖς θέλεσιν, ἡττηθεὶς τε τῇ ξιφο-
μαχίᾳ, καὶ ἄλλῃ ὀπλομαχίᾳ, καταβλήθεις ἐν πάλῃ, πα-
λαιστικῇ τῇ τέχνῃ, ἐλήφθη ζῶν καὶ ἐδέθη ὑπὸ τοῦ
Σουσσάρμα.
36. Τοῦ δ' ἐχθροῦ Σουσσάρμα ἀπιόντος, ἀφ' οὗ δῆσας, ἔθετο
τὸν Βιράταν ἐπὶ τοῦ ἄρματος, ἔφη ὁ Ἰνδιστίρας τῷ Βή-
μα· «ὦ! ἐπειδὴ οὗτος ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, παρόντων
» ἡμῶν, διὰ τοῦτο ὁ οὐρανὸς γελαῖ διὰ τῆς λαμπρότητος
» τῆς Σελήνης ².
37. Οὕτως εἰπὼν ὁ Ἰνδιστίρας, χιλίους ἥρωας τοῦ Σουσ-
σάρμα διὰ τῆς τῶν βελῶν ὁδοῦ ἔπεμψεν εἰς τὸν οὐρα-
νόν· ὁ δὲ Βήμας ἐν ταυτῷ ἐπτακοσίους, τῷ δ' υἱῷ τῆς
Μαδρῆς, χιλίους.
38. Ἀνελὼν δ' ὁ Βήμας τοὺς ἵππους καὶ τὸν ἡνίοχον, καὶ
τὸ ἄρμα συντρίψας τοῦ Σουσσάρμα, ὃς ἐπέδραμεν, ἔπαιε
λάξ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, πεσόντος δίκην ἡμιθνήτου
ἐλέφαντος.
39. Ἀπολύσας δὲ τὸν βασιλέα τῆς Ματσεάς, ἀφῆκεν ἐλεύ-
θερον ὁ ἐχθρὸς καὶ τὸν ἐχθρὸν ἐκείνον Σουσσάρμαν, προ-
σταγῇ τοῦ εὐσπλάχνου καὶ καλοκἀγάθου Ἰνδιστίρα, εἰπόν-
τα ταπεινῶς· «Ἐγὼ εἰμι δοῦλος σός.»

1. Ἡ εὐφημία καὶ ἡ δυσφημία ὡς δύο ἀδελφαὶ ἐνηγκαλίσαντο ἀλ-
λήλαις.

2. Ἡ λάμψις τῆς Σελήνης ὡς γέλως ἐστὶ καθ' ἡμῶν.

40. Χαίρων δ' ὁ βασιλεὺς τῆς Ματσεάς, ἔφη τοῖς περὶ τὸν Κάγκαν· «Λάβετε τὴν ἐμὴν ταύτην βασιλείαν· ἔγω γε
 » γὰρ ἐκ τῆς δυνάμεως ὑμῶν καὶ ἐν φήμῃ διάγω καὶ ἐν
 » ἀνθρώποις ¹.»
41. Οὕτως ὁ βασιλεὺς Βιράτας ἐλύτρωσε τὰς βοῦς· ἐξαγγεί-
 λας δὲ δι' ἀγγέλων τὴν χαροποιὰν νίκην τῇ πόλει, ἔμει-
 νεν ἐκεῖ ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ, ἔχων φήμην πραγματικὴν, ἥ
 ἐστὶν ἡ παιδρότης καὶ ἡ χαρὰ τοῦ στρατοῦ.
42. Περὶ δὲ τὴν ἔω, ἐλθὼν ἕτερος ἀρχιευκόλος εἰς τὴν πό-
 λιν, ἔλεξε λόγον συγκεχυμένον πρὸς τὸν ἐν τῇ γυναικωνί-
 τιδι υἱὸν τοῦ Βασιλέως Οὐτσαρᾶν, τρέμων ἐκ θυμοῦ καὶ
 φόβου πολλοῦ·
43. «Ὁ Δουριοδάνας διὰ πολλοῦ στρατοῦ ἐνώσας τὴν γῆν
 » τῇ θαλάσῃ ², ἤρπαξε τὰς βοῦς ἐκ τοῦ βορείου μέρους,
 » ὦ Κύριε, διπλασιάσας τὴν μελανότητα, τὴν ἐν τῇ προ-
 » γεννητρίᾳ αὐτοῦ Σελήνῃ.
44. «Καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς, ὁ πατήρ σου, ἐφώρμησεν, ὡς λέων,
 » εἰς πόλεμον κατ' ἐκεῖνο τὸ μεσημβρινὸν μέρος· οὗτος
 » δ' ὁ Δουριοδάνας ἀνεφάνη, ὡς ἐλέφας ἄφοβος, κατὰ
 » τοῦτο τὸ εὐρῆιον ³. ἀγνοεῖ δὴ που ὄντα ἐνταῦθα σὲ τὸν
 » κολοφῶνα τοῦ γένους, ὦ σκύμνε λέοντος.»
45. Ὁ δ' υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ματσεάς Οὐτσαρᾶς, τεινὼν
 τοὺς ὀφθαλμοὺς πολλάκις εἰς τοὺς βραχίονας ἑαυτοῦ,

1. Τουτέστιν οὐτ' ἀκλεῆς ἐγενόμην, καὶ ἔζησα.

2. Τοτέστι ποιήσας τὰ ἄνω κάτω· τοῦτο λέγεται ἐπὶ τῆς ταραχῆς καὶ ἀνωμαλίας, καὶ ἐπὶ τῆς συντελείας, ὅτε ἡ γῆ ἐνοῦται τῇ θαλάσῃ.

3. Τὸ στρατεύμα τῶν Καουραβῶν ἦν διηρημένον εἰς δύο σώματα· καὶ τὸ μὲν ἤρπαξε τὰς βοῦς ἐκ τοῦ μεσημβρινοῦ μέρους, ὃν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Σουτσάρμα βασιλέως, τὸ δὲ ἤρπαξε τὰς βοῦς ἐκ τοῦ βο-
 ρείου μέρους, ὃν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Δουριοδάνου.

- ἔφησε πρὸς τὴν μητέρα καὶ τὰς λοιπὰς γυναῖκας, λαμ-
πρύνων τὴν ὁμήγουριν τῇ αἰγλῇ τῶν ὀδόντων·
46. « Τέως οἱ ἐχθροὶ ἐξεγερθεῖσαν ἂν, παροξυνόμενοι εἰς πό-
» λεμον, ἕως τὰ θέλη μου οὐκ ἐνεργοῦσι· καὶ εἴ μοι σή-
» μερον ἦν κατὰλληλος ἡνίοχος, ἐποίησα ἂν ἐκείνους τοὺς
» περὶ τὸν Δουριοδάναν νομίσαι, ὅτι ὁ Ἀρζούνας ἀνεφάνη. »
47. Τοιοῦτων εἰρημένων λόγων ἔμπροσθεν τῶν γυναικῶν ὑπὸ
τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως, κατὰ σύγκρισιν τοῦ Ἀρζούνα ¹,
ἡ σώφρων καὶ μεγαλόφρων Δραουπαδὴ ἀπεκρίνατο, γεγα-
νωμένη τὴν καρδίαν·
48. « Ὅστις ἐχρημάτισεν ὀνομαστὸς διδάσκαλος τῆς ἀδελφῆς
» σου περὶ τὴν ὀρχηστικὴν, οὗτος, ἡ Βριχанаδὰ ², ἐπεῖχε
» πρῶτερον τὸν τόπον τοῦ ἡνιόχου παρὰ τῷ υἱῷ τοῦ Ἰν-
» δρα, ἐν τῇ πυρπολήσει τοῦ δάσους Κανδάβα. »
49. « Ὅστις οὖν ἐγένετο ἡνίοχος τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰνδρα, τοῦ δια-
» πείραντος τοὺς ἐχθροὺς τοῖς θέλεσιν, ἄρα οὗτος οὐκ ἂν
» εἴη ἄξιος ἡνίοχος σοῦ αὐτοῦ; Αἶτησεν ἐκείνον ἡνίοχον,
» ἐξαποστείλας τὴν Οὔπταρὰν, ἧς ὁ λόγος ἀναμφιβόλως
» εἰσακουσθήσεται. »
50. Ἀκούσας ὁ Οὔπταρᾶς τοῦ λόγου αὐτῆς, ἐξαπέστειλε τὴν
ἀδελφὴν αὐτοῦ, ἥτις καὶ ἤγαγε τὴν Βριχанаδὰν ταχέως·
παρακληθεῖς δὲ ὁ Ἀρζούνας πάσῃ μηχανῇ, ἀνεδέξατο
τὴν ἡνιοχίαν.
51. Πᾶσαι δ' αἱ ἐν τῷ βασιλικῷ οἴκῳ νεάνιδες ἐγέλων
λίαν, διότι ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα ἐτίθη τὸν χρυσοῦν θώρα-
κα ἄλλην καὶ ἄλλην ³, ὑποκρινόμενος ὅτι οὐ γινώσκει.

1. Συγκρίνοντος δηλ. ἑαυτὸν τῷ Ἀρζούνα.

2. Θηλυκῇ μὲν γένει χρῆται ὁ ποιητής, ὅτι γυναικεῖαν εἶχε στολὴν
ἀρσενικῇ δὲ, ὅτι ἄρῃην ἦν, εὐνοῦχος δοκῶν.

3. Ποτὲ μὲν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δηλ., ποτὲ δὲ ἐπὶ τοῦ ὤμου, κτλ.

52. Πρὸς ὃν ἔφη ἡ Οὐτταρᾶ, καθήσαντα ἐπὶ τοῦ σηματοφόρου ἄρματος, μειδιῶντα ἔχουσα τὰ χεῖλη· «Σκύλευσον, ὦ Βρι-
» χαναδᾶ, τὰ ἱμάτια τῶν πολεμίων ἐν πολέμῳ, διὰ τὰ
» ἐμὰ εἰδωλικά παίγνια.»
53. Ὁ δ' υἱὸς τοῦ Πανδοῦ, νέυσας εἰς τὸν λόγον τῆς Οὐτταρᾶς,
ἀναβάντος τοῦ Οὐτταρᾶ ἐπὶ τὸ ἄρμα, οὕτως ἤλασε τοὺς
ταχεῖς ἵππους, ὥστε τρέχειν, ὡς μὴ θίγοντας τῆς γῆς.
54. Ὁ δὲ Οὐτταρᾶς, καί τοι αὐτὸς οὐκ ἐπλησίασε τοῖς πο-
λεμίοις, ἐπλησίασεν ὁμῶς διὰ τῆς ἐκ τῶν ποδῶν τῶν
ἵππων πολλῆς κόνιος, τῆς προπεμπομένης ὑπὸ τοῦ ὀπι-
σθεν πνέοντος σφοδροῦ ἀνέμου.
55. Ἐλθὼν δ' ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ματσέας ἔξω τῆς πό-
λεως, πλησίον δένδρου Σαμῆ, κατὰ τὴν γῆν τῶν νεκρῶν,
εἶδε τὸ στράτευμα τῶν πολεμίων, ἄπειρον ὃν, ὡς πέλα-
γος, καὶ ἐκφοβοῦν τὸν κόσμον τῇ βοῇ.
56. Εἶδε δ' εἰς τὸ πρόσω ὁ Οὐτταρᾶς τὸ στράτευμα, ὅμοιον
ὃν τῷ ἐν τῷ κόσμῳ ἐκτεταμένῳ σκότει τῆς νυκτός, διὰ
τῶν μελάνων μετώπων τῶν ἐλεφάντων¹, ἔχον τὸν ὀρί-
ζοντα ὡς περιδόλαιον, κόνιος πλήρη τῆς ἐκ τῶν ποδῶν
τῶν ἵππων, θεόντων,
57. Ἐχον ὡς πῦρ τὴν ἀνδρείαν ἐξαπτομένην ταῖς κινουμέναις
σημαῖαις² πολλῶν καὶ καλῶν ἀρμάτων, καὶ τόξα καμ-
πύλα, ὡς στόματα ἠνεωγμένα τῶν διακόνων τοῦ δυνατοῦ
καὶ ἐμμανοῦς Ἰάμα,
58. Ἐπαίρομενον τῇ παρουσίᾳ τοῦ Βήσμα, καὶ Κριπᾶ, καὶ Δρό-
να, καὶ Ἀσβάτάμα, καὶ Καρνᾶ, καὶ τῶν Καουραδῶν.
Ἰδὼν ὁ Οὐτταρᾶς τὸ στράτευμα εἰς τὸ πρόσω, φύβῳ κα-
τασχεθεῖς, ἔφη τῷ υἱῷ τοῦ Ἰνδρα·

1. Τὸ μέτωπον τοῦ ἐλέφαντος μελάντερόν ἐστι τοῦ λοιποῦ σώματος.

2. Αἱ σημαῖαι ἦσαν ὡς ῥιπίδες.

59. «Ὁ Βριγχαναδᾶ, ἐλέποντος ταύτην τὴν στρατιάν, τὴν
 » πλὴρη οὔσαν ξιφῶν, λαμπόντων δίκην ἀκτίνων τοῦ
 » Ἡλίου, τρέμει ἐκ φόβου ἢ καρδία μου· ἐπανάγαγε
 » τὸ ἄρμα ἐξ ὁδοῦ, ἀγούσης εἰς τὴν πόλιν τοῦ θα-
 » νάτου. »
60. Ἀκούσας ὁ Ἀρζούνας τοῦ λόγου τοῦ Οὔτταρᾶ, ἔφη
 αὐτῷ τετραγαγμένῳ τὴν ὄψιν· «Ὁ υἱὲ βασιλέως, ἐγὼ
 » αἰσχύνομαι φυγεῖν ἐκ πολέμου, τοῦ θεάτρου τῶν
 » ἡρώων.
61. «Τὸ μὲν κλέος τῶν ἀνθρώπων διαμένει εἰς ἀπείρους
 » αἰῶνας· τὸ δὲ σῶμα ἄστατόν ἐστι, καθὼς τὸ εὐκίνητον
 » οὗς τοῦ μεμνηνότες ἐλέφαντος· ἐγκαρτέρει τῷ πολέμῳ,
 » μὴδὲ ποιεῖ τὸ οἰκεῖον γένος κατὰστικτον φυγῇ.
62. «Ἐὰν γὰρ μὴ καθαρθῇ ἄνθρωπος ὅπλοις ἐν πολέμῳ, οὐκ
 » ἂν γεύσαιο οὔτε τῆς ἀμβροσίας τῆς Σελήνης, οὔτε
 » τῶν χειλέων τῶν θεαινῶν, τῶν διδομένων ἐκ φίλτρου
 » περὶ τὰς διατριβὰς ἐν τῷ οὐρανίῳ παραδείσῳ ¹.
63. «Φεῦ! σὺ μὲν γὰρ τότε καυχήματα μεγάλα ἔλεγες πρὸ
 » τῆς μητρὸς, καὶ τῆς ἀδελφῆς, καὶ τῶν λοιπῶν γυναι-
 » κῶν! νῦν δὲ φυγεῖν βούλει· ἀλλ' ἡ φιλοζωΐα τῶν ἀψύ-
 » χων ἐπονείδιστός ἐστι. »
64. Τούτων ἀκούσας ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως, ὃς ἀπώλεσε τὸ
 τόξον, πεσὼν ἐκ τῆς χειρὸς τῇ ταραχῇ τοῦ νοός, σκοπῶν
 ἐνώπιον τὴν στρατιάν τοῦ Δουριοδάνα, πλὴρη βοῆς φο-
 βερᾶς ἡρώων μεγάλων, ἔφη.
65. « Ἡ εὐκλεία προέρχεται ἐκ τῆς φθορᾶς τοῦ σώματος ²,
 » ταύτης τίς ἐφίεται, φθοροποιᾶς οὔσης τοῦ αἵτιου ³, καὶ

1. Αὐτολεξεῖ, ἐν τῇ τῇ οὐρανίῳ λειμῶνι.

2. Τὸ θανεῖν καὶ κλέος λαβεῖν.

3. Αἴτιον γὰρ ἦν τὸ σῶμα τῆς εὐκλείας.

- » ὁμοίᾳς τῷ πεπεῖρῳ καρπῷ τῆς Ραμβᾶς ¹, καὶ ἀδελφῆς
 » τοῦ πῶλου τῆς ἡμίονου ²;
66. « Τί ὄφελος ἐκ τῆς εὐκλείας τῷ ἀποθανόντι ³, ἢ οὐκ εἰς-
 » δύει τὴν ὁπὴν τοῦ ὠτός αὐτοῦ; ἄρα ὁ ἀπὸ τοῦ τρα-
 » χήλου ἐπικαθειμένος ἐκ μαργάρων ὄρμος ἡδονὴν ποιεῖ
 » τῷ ἐκπνεύσαντι ἀνθρώπῳ;
67. « Τίνες δ' οὐ καυχῶνται πρὸ τῶν γυναικῶν τὴν δύναμιν
 » τῶν θραχιόνων αὐτῶν ⁴; τὸ ἔργον ὁμῶς τοῦ πολέμου
 » δυσκατέργαστόν ⁵ ἐστὶ, τὸ αἷτιον τῆς ἐκπνεύσεως τοῦ
 » ἀνθρώπου ἐκ τοῦ νηλεῶς παίοντος ξίφους.
68. « Ἄπαντες, ὅ, τε Δρόνας, ὁ Βήσμας, ὁ Κριπᾶς, ὁ Καρνᾶς,
 » καὶ ὁ Δουριοδάνας, παρίστανται πληρώσαντες ἐσλῶν τὸν
 » οὐρανόν· τούτων δ' ἐνός γε τίς ἀνάσχοιτ' ἂν ἐν πολέ-
 » μῳ, ὦν πρὸ προσώπου καὶ ὁ Ἰνδρας γένοιτ' ἂν κατα-
 » πληξ καὶ μικρόψυχος; »
69. Τοιαῦτα λέγων, στυγνὸν πρόσωπον ἔχων καὶ ξηρὸν χεῖ-
 » λος, ἐπὶ δῆσεν εὐθέως ἀπὸ τοῦ ὄρματος, καὶ ἔτρεχε φεύ-
 » γων· καὶ ἐνόμιζεν ὡς τιτρώσκειται τὰ νῶτα ἐέλσει, πι-
 » πτόντων ἀνθέων ἐκ τῆς διαλελυμένης αὐτοῦ κόμης ⁶.
70. Ἐτρεχε δὲ κατόπιν αὐτοῦ ὁ υἱὸς τοῦ Πανδοῦ, ἀναπι-
 » πταμένην τὴν κόμην ἔχων, καὶ τὸ ξουθρὸν περιβόλαιον.

1. Πεπεῖρου τοῦ καρποῦ γενομένου τῆς Ραμβᾶς, αὕτη ξηραίνεται.

2. Λέγουσιν, ὡς ἂν ποτε ἡ ἡμίονος κυφορήσῃ, ὁ πῶλος διαρρήγνυσιν τὴν κοιλίαν αὐτῆς, καὶ οὕτως ἐξέρχεται.

3. Θανὼν οὐκ ἀκούει τῆς εὐκλείας, καὶ εἰ οὐκ ἀκούει, τίς ἡ χρεῖα ἀποθανεῖν ὑπὲρ αὐτῆς;

4. Τοῦτο λέγει πρὸς ὃ εἶπεν ἀνωτέρω ὁ Ἀρξοῦνας· « φεῦ τῶν λόγων, » ὦν εἶπας πρὸ τῆς μητρὸς, κ. τ. λ.

5. Αὐτολεξεῖ, οὐ δυνατόν τελεσθῆναι.

6. Οἱ ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους οὐ κείρουσι τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, ἀλλὰ κομῶσι.

Τοιοῦτο θέαμα παράδοξον καὶ ἀκατανόητον θεώμενοι οἱ
Καουραβαί, ἐγέλων μεγάλως.

71. Ἀλλ' ὁ Ἀρόνας καὶ ὁ Κριπαῖς καὶ ὁ Βήσματος ἔλεγον πρὸς
ἀλλήλους· « Πάντως γε οὗτος ὁ κρυπτόμενος ὑπὸ γυναι-
» κείαν στολήν, ὁ Ἀρζούνας ἐστίν· μεγαλοβραχίων γάρ
» ἐστι καὶ θαδίξει ὡς ἐλέφας· οὗτος ἐπαφήσει τὸν θυμὸν
» αὐτοῦ καθ' ἡμῶν πολλοῖς τοῖς θέλεσι. »
72. Ληφθεὶς δ' ὁ Οὐτταρᾶς ἐκ τῆς κόμης ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα,
τρέχοντος ὀπισθεν, ἔλεγεν ἐλεεινῶς· « Ἄφες με, ἄφες· ἐγὼ
» δέ σοι δώσω ἐλέφαντας, ἄρματα, ἵππους, χρυσίον, καὶ
» λίθους πολυτίμους πολλούς. »
73. Ἀκούων δ' ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα τῶν ἐλεεινῶν φωνῶν αὐτοῦ,
ἔφη μειδιῶντι προσώπῳ· « Μὴ φόβον ἔχει· κυβέρινα αὐτὸς
» τοὺς ἵππους· ἐγὼ δέ σοι πόλεμον ποιήσω ὀλέθριον τοῖς
» πολεμίοις.
74. « Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τούτου τοῦ δένδρου Σαμηὴ κείμενά μοι
» ἐστὶ τὰ ὄπλα πάντα τῶν Πανδοϊδῶν· δός μοι ἐκ τού-
» των τὸ καλὸν τόξον τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰνδρα, τὴν Γαρδῆ-
» βαρ¹, τὸ ἀρμόδιον τῇ ἐμῇ χειρί.
75. « Τὰ γὰρ ὄπλα ταῦτα ἐτέθησαν ὑπ' ἐμοῦ αὐτοῦ κρυφίως·
» νεκροῦ δὲ κρεμαμένου ἐνταῦθα, μὴ φόβον ἔχει. Ἀλλὰ μὴ
» παρεύου· ἐγὼ γὰρ οὐ πέμψω σὲ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως
» εἰς ἔργον ἀπερπές². »
76. Ἰπακούσας δ' ὅμως τῷ λόγῳ τοῦ Ἀρζούνα ὁ υἱὸς τοῦ βα-
σιλέως τῆς Ματσέας³, ἀνέβη προθύμως εἰς τὸ δένδρον,

1. Ὄνομα τοῦ τόξου τοῦ Ἀρζούνα.

2. Εἰς ἔργον δουρικὸν δηλαδή.

3. Καίτοι ὁ Ἀρζούνας, μεταμεληθεὶς, ἀπηγόρευσε τὸν Οὐτταρᾶν τοῦ
πορευθῆναι, ἵνα μὴ δόξῃ πέμπειν αὐτὸν εἰς ἔργον δουρικὸν, ὁ Οὐτταρᾶς
ὅμως ὑπακοήν καὶ προθυμίαν δεῖξαι βουλόμενος, ἐπορεύθη.

ἐνθα εἶδε, λίαν θαυμάζων, θαυμαστά τῇ αἴγλῃ ξίφει,
βέλη, καὶ τόξα.

77. Διαγνοὺς δ' ἐξ ὧν γνωρισμάτων εἶρηκεν ὁ Ἀρζούνας,
ἔλαθεν ἐκείθεν τὴν Γανδθήβαν μετὰ τῆς φαρέτρας, τῆς
ἀκενώτου βελῶν ἐν πολέμῳ. Καταβάντι δ' ἐκ τοῦ δένδρου,
καὶ ἐρωτήσαντι, «Ποῦ τυγχάνουσιν ὄντες οἱ πέντε ἐκεῖ-
» νοι ; » ἀπεκρίνατο ὁ Ἀρζούνας·
78. « Ὁ μὲν Βραχμὰν Κάγκας, ὁ Ἰνδιστίρας ἐστί· ὁ δὲ μά-
» γειρος, ὁ Βήμας· οἱ δ' ἐπιστάται τῶν ἵππων τε καὶ
» βοῶν, ὁ Σαχαδέβας καὶ ὁ Νακούλας· ἐγὼ δὲ ὁ Ἀρζούνας.
» ἔν δ' ἔτος παρώχθηκεν, ἀφ' οὗ ἐσμεν κεκρυμμένοι ἐκ συμ-
» φωνίας.
79. « Ἐμοὶ δέκα ὀνόματα ἀποδιδόασιν ἐν κόσμῳ, ἃ εἰσι τά-
» δε· Βηέβατσοῦς, Φαλγούνας, Κυρήτης (Στεφανίτης),
» Ζισνοῦς (Νικητής), Κρισνᾶς (Μέλας), Ἀρζούνας, Βιζα-
» γῆς (Καλλίνικος), Σαθεσακῆς (Ἀμφιδέξιος), Δαναν-
» ζαίας (Πλουτονίκης), καὶ Βχλαξαεαχᾶν (Λεύκιππος).
80. « Ἐχε σταθερότητα· κυβέρνα τοὺς ἵππους· ὄρα τὴν στρα-
» τιὰν τῶν Κουαραβῶν, καταπιεζομένην τοῖς ἐμοῖς ὀϊ-
» στοῖς. » Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Ἀρζούνα, καὶ ἀναβάν-
τος ἐφ' ἄρματος, ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως ἤλαυνε τοὺς ἵπ-
πους χαίρων.
81. Ἐπὶ δὲ τῆς σημαίας ἐπεκάθισεν ὁ Χανουμάν, ὥσπερ
ἐρυθρὸς πολύτιμος λίθος¹, μετὰ πολλῶν ἀκολουθῶν δαι-
μόνων, οὗ ταῖς λαμπρότησι, λαμπροῦ ὄντος τῇ νίκῃ καὶ
τῷ κλέει, ὁ οὐρανὸς ἐφάνετο, ὥσπερ εἶχε Τιλακάν²
ἐρυθράν.
82. Κᾶτα διεφύσησε τὴν κόγχον ὁ Ἀρζούνας, καὶ ἐποίησε

1. Ἐρυθρόχρους γὰρ ὁ Πίθηξ.

2. Τιλακὰ λέγεται τὸ ἐπὶ τοῦ μετώπου χρίσμα.

τοὺς μὲν ἐλέφαντας τῶν μερῶν τοῦ κόσμου διασαλεύειν
λίαν τὰ ὦτα, τὰ δ' ὄρη καὶ τοὺς συνδένδρους τόπους
ἀντηχεῖν· τοὺς δ' ὄφεις ἄχθεσθαι τοὺς ὀφθαλμούς· ¹.

83. Ἀναψύξας δὲ τὸν Οὐτταρᾶν, λειποθυμήσαντα ἐκ τῆς φω-
νῆς τοῦ κόγχου, καὶ ἐν νῶ λαβὼν εὐλαβῶς πάντας τοὺς
θεοὺς, τοὺς ἐφόρους τῶν θείων ὄπλων, δραξάμενος τοῦ
μεγάλου τόξου, ἐνέτεινεν αὐτό.
84. Καὶ ἐκ μὲν τοῦ δεινοῦ ἤχου τῆς χορδῆς τοῦ τόξου τοῦ
Ἀρζούνα μέγας τρόμος ἐπέπεσε τῷ κόσμῳ· ἐκ δὲ τῶν
πολλῶν ἀναφανέντων ἀπαισίων σαμείων, φοβηθεὶς ὁ Δρό-
νας, ἔφη τῷ Δουριοδάνᾳ·
85. « Ἐπειδὴ νῦν, ὦ ἄριστε τῶν Καουραβῶν, πολλὰ κακὰ ση-
» μεῖα ἐν κόσμῳ συμβαίνει, διὰ τοῦτο ἐγὼ προβλέπω
» πόλεμον φοβερὸν, ἐν ᾧ περιελεύσονται πλήθη δαιμόνων
» εἰς ἐρῶσιν σαρκῶν ἀναριθμῆτων ἡρώων.
86. Οὗτος ἐκεῖνος ὁ Ἀρζούνας ὁρᾶται, ὦ Δουριοδάνᾳ, ὁ ἔχων
» τὸν Πίθηκα ἐπὶ σημαίας, ὁ φιλοπόλεμος· οὗτος διὰ τῆς
» ὀπλικῆς τέχνης ποιήσει τοὺς ἀρίστους τῶν Καουραβῶν
» ἐν τῷ ἀπλέτῳ αὐτοῦ θυμῷ, ὡς ἄχυρα ἐν πυρὶ φλογερῷ.
87. « Ἐκεῖνα τὰ θέλη ἐρχονται τοῦ Ἀρζούνα κατὰ σοῦ, ἃ
» συνήργησαν ἐν τῇ μάχῃ κατὰ τοῦ Κιράτα, καὶ ἀνείλε
» τοὺς ἐμμανεῖς Νιβατακαβάσας καὶ τοὺς ὑπέρφρονας Τι-
» τᾶνας, τοὺς ἐν τῇ Χειρανεπούρα ².
88. Ἀκούσας τῶν τοῦ Δρόνα λόγων ὁ Δουριοδάνᾳς, ἔφη τῷ
Βήσμα· λίαν θυμούμενος· « Πόλεμός ἐστι σήμερον ἡμῖν
» μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ματσέας· διὰ τί δὲ ὁ Ἀρζού-
» νας οὕτως ἐρχεται μαχεσόμενος ;

1. Οἶονεῖ τὰ ὦτα διὰ τῶν ὀφθαλμῶν γὰρ ἀκούουσιν οἱ ὄφεις.

2. Περὶ ᾧ ἐφη πρότερον.

89. « Ἄλλ' εἰ μὲν ὁ Ἀρζούνας, ἐπιλαθόμενος τῆς συνθήκης
 » ἔρχεται, ὅποια ζημία ἡμῖν; πάλιν γὰρ ἀπελεύσεται εἰς
 » ἔρημον. Οὗτος δὲ ὁ διδάσκαλος διὰ τί λέγει ἔπαινον
 » εἰς ἐχθρὸν ἐν πολέμῳ συγκροτουμένῳ; »
90. Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ Δουριοδάνα, ἀκούων ὁ Βήσμας τοῦ
 τοῦζου τοῦ Ἀρζούνα, ἔφη· « Ὁ χρόνος, ὦ βασιλεῦ, ὡς ὥρι-
 » σται, διήνυται ὑπὸ τῶν Πανδοϊδῶν, καὶ τινες μῆνες
 » πρὸς ¹.
91. « Οὗτός ἐστιν ἐκεῖνος ὁ Ἀρζούνας, ἔτοιμος ὢν εἰς πόλε-
 » μον, καὶ ἦχον φοβερὸν ποιῶν διὰ τῆς ἀνεμιζομένης θαυ-
 » μαστῆς σημαίας, τῆς φερούσης τὸν πίθηκα. Ποίησόν γε
 » νῦν εἰρήνην, ἔξ ἧς τὸ πᾶν τοῦτο χαρήσεται. »
92. Εἰπόντος δὲ τοῦ Δουριοδάνα, «Οὐχ οὕτως ἔσεται, » ὁ υἱὸς
 τῆς Γαγγᾶς ἐννοήσας τὴν τύχην ἐναντίαν, ἔφη· « Παρα-
 » σκευασάσθωσαν οἱ στρατιῶται, ἔν' ἀντιπαραταχθῶμεν
 » τούτῳ τῷ Ἀρζούνῳ.
93. « Νῦν δὲ πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν βοῶν ἀγέτω εἰς τὴν Χα-
 » στανιπούραν, φυλαττομένη τεταρτημορίῳ τοῦ στρατοῦ·
 » οἱ γὰρ φρόνιμοι προνοοῦνται κατὰ πρῶτον τῆς φυλακῆς
 » τοῦ πράγματος ἐκείνου, ὑπὲρ οὗ πόλεμος γίνεται.
94. « Ἀγέτω δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ἐλεφαντόπολιν,
 παρεπεπόμενος ὑφ' ἑτέρου τεταρτημορίου τοῦ στρατοῦ· αὕτη
 » καὶ γὰρ νίκη ἐστὶν ἐν πολέμῳ, ἡ κατὰ πάντα τρόπον
 » διατήρησις τοῦ βασιλείως.
95. « Ἐγὼ δὲ σὺν τῷ Δρόνῳ καὶ ταῖς λοιποῖς ἥρωσιν ἀντέχω
 » πρὸς τὸν Ἀρζούναν, ὡς ποταμὸν ἱπιπερόμενον. » Τοιαῦ-
 τα εἰπόντος τοῦ Βήσμα, ὁ Δουριοδάνας φόβῳ συνεχό-
 μενος, ἐποίησεν οὕτως εὐθέως.

1. Τοῦτο θεωρεῖται κατὰ τὸ Σεληνιακὸν μέτρον.

96. Ἰδὼν δ' ἐκεῖνον ὁ Ἀρζούνας, ταχέως ἀποχωριζόμενον, γελάσας μεγάλως, ἔφη τῷ Οὐτταρᾷ· « Αὐτὸς, παραλα-
 » βὼν τὰς βουῆς ἀποδιδράσκει περίφοβος· τούτου δ' ἀπο-
 » δράσαντος μετὰ τῶν βωῶν, τίμοι ὄφελος ἐκ τοῦ πολέμου;
97. « Εὐθυνον ταχέως τοὺς ἵππους ἐπ' αὐτὸν, ἵνα μὴ φύγη
 » μακρὰν, ὥς ἔλαφος. » Ἀκούσας τούτου ὁ Οὐτταρᾷς,
 ἤλανε τοὺς ἵππους, τοὺς ὄντας πτερωτοὺς, κατὰ τοῦ
 ἐχθροῦ, φεύγοντος δρομαίως.
98. Προσπελάσαντος δὲ τοῦ ἄρματος τῇ ταχύτητι τῶν τα-
 χυπόδων ἵππων, τάδε ἔφησεν ὁ τοξικὸς Ἀρζούνας πρὸς
 τὸν Δουριοδάναν καταπλαγέντα·
99. « ὦ, στήθι, στήθι· ἐκ τοιούτων, οἷος σὺ, ἀπογόνων ἡ Σε-
 » λήνη πάνυ κατὰστικτος ἐγένετο· τέως μὲν ἤρπαζας τὰς
 » βουῆς· νῦν δ' ἐπικαταληφθεὶς ὑπ' ἐμοῦ, φεύγεις, ἐλάχιστε.
100. « Ἄψαι τοῦ τόξου, πολεμιστὰ, καὶ πολέμησον ἐμοί· δυ-
 » σέυρετος γὰρ οὗτος ὁ καιρὸς· ἔγωγε μὲν εἰς εἶμι, ὅς εἰς
 » πόλεμον ἔτοιμός εἰμι· ὑμεῖς δὲ τοξοφόροι ἀνάριθμοι.»
101. Τοιούτοις πολλοῖς λόγοις καὶ ὀνειδιστικοῖς ὁ Δουριοδάνας
 οὐ παρωξύνθη εἰς πόλεμον· θυρωθεὶς δ' ὁ Ἀρζούνας ἐκ
 τούτου, ἐπέστη ἀντιπρόσωπος αὐτῷ ὁρμῇ τοῦ ἄρματος.
102. Ἰδόντες δ' οἱ περὶ τὸν Βήσμαν τὸν Ἀρζούναν ἀφέντα ἐν
 ἀριστερᾷ τὴν στρατιάν, καὶ ἐφορμήσαντα κατὰ τοῦ Δου-
 ριοδάνα, περιεκύκλωσαν εὐθέως τὸν βασιλέα τοῖς ταχέσιν
 αὐτῶν ἄρμασι.
103. Χαρεῖς δ' ὁ Ἀρζούνας τὴν καρδίαν, ἐπειδὴ εἶδεν ἀθρόαν
 τὴν στρατιάν ἐν ἐνὶ τόπῳ, διεφύσησε παραυτίκα τὴν Δε-
 βαδάταν¹, καταπλήττουςάν τε καὶ καταταράττουςαν
 θεοὺς ὁμοῦ καὶ δαίμονας.

1. Δεβαδάττα ὀνομάζεται ἡ κόγχος τοῦ Ἀρζούνα, κατὰ σημασίαν
 Θεόδοτος.

104. Ὁ γὰρ κόσμος ἐφοβήθη, μήπου διερράγη ἡ Βραχμάνδα ¹,
 ἔκτε τοῦ ἤχου τῆς Δεβαδάτας, καὶ ἐκ τῶν φωνῶν τοῦ
 Χανουμᾶνος καὶ τῶν λοιπῶν ἐνόντων τῇ σημαίᾳ πολλῶν
 δαιμόνων.
105. Ἐντείνας δὲ τὸ τόξον ὁ Ἀρζούνας, τοσοῦτον ἤχον ἐποίησε
 διὰ τῆς χορδῆς, ὥστε τὰς βοῦς εὐθείως, ἄρσσαι τὰς οὐ-
 ρὰς, ἐπαναδραμεῖν χαρᾷ εἰς τὴν πόλιν Ματτέαν.
106. Τῆς μὲν οὖν ἀγέλης τῶν βοῶν ἀπελθούσης, πληθὸς βε-
 λῶν ὁ Ἀρζούνας ἐπαρῆκεν εἰς τοὺς στρατοὺς τῶν ἐχθρῶν,
 ὥσπερ εἰ ἔβρεχε θυμὸν, γεγεννημένον ἐκ τῆς πρὸς τὴν Κρισ-
 νάν ἀτιμίας ἐκείνης.
107. Ὅσα δὲ θέλη ἐρρίφθησαν, ἀποκρύψαντα τὸν Ἥλιον, ὑπὸ
 τοῦ Ἀρζούνα, ἐνὸς ὄντος, καὶ κατατιτρώσκοντος ἄγαν
 τοὺς ἐχθροὺς, τοσαῦτα οὐκ ἐρρίφθησαν ὑπὸ των ἐχθρῶν,
 πολλῶν ὄντων, καὶ μὴ κατατιτρωσκόντων τὸν ἐχθρόν.
108. Ὁ γὰρ Ἀρζούνας, κόπτων διὰ τοῦ μνηοειδοῦς βέλους, τοῦ
 καλουμένου Ἀρδθασάνδρα, ἐποίει ἄχρηστα τὰ παμπληθῆ
 θέλη τῶν ἐχθρῶν, τὰ ἐπερχόμενα πάνυ οἷώς καὶ κατ'
 εὐθεΐαν. Πῶς ἂν ὑμνηθεῖται οὗτος ὁ κορυφαῖος τοῦ γένους
 ἑαυτοῦ;
109. Οὐκ ἦν ἵππος τις, οὐκ ἦν ἐλέφας τις, οὐκ ἦν στρατιώτης
 τις, οὐκ ἦν ἄρμα τι, οὐκ ἦν μέλος τι ἐκείνων τῶν πολεμίων,
 ᾧ τὰ τοῦ Ἀρζούνα θέλη οὐκ ἐδίδοσαν ἄλλος καὶ τραῦμα.
110. Τότε τὸ μέγα ἄρμα τοῦ Ἀρζούνα, καὶ ἐν ὃν, ἦν ὥσπερ
 λέων, ἔχων ὡς οὐρὰν ὀρθὴν τὴν σημαίαν, καὶ ξηραῖνον
 τὴν οἴησιν τῶν πολεμίων βασιλέων, ὡς ὁ λέων τὸν ἐκ
 μανίας ῥέοντα χυμὸν τῶν ἐλεφάντων ².

1. Βραχμάνδα λέγεται ἡ ἐπίγειος καὶ οὐράνιος σφαῖρα, ὃ ἔστι, κατ'
 ἐτυμολογίαν, θεῖον ὦν.

2. Παίξει πρὸς τὴν λέξιν ὁ Ποιητής· μάδα γὰρ λέγεται ἡ μανία καὶ

111. Διέπερε δὲ θέλειςιν ὁ Ἀρζούνας τὴν κεφαλὴν ἐχθροῦ, λιθοκόλλητον στέφανον ἔχουσιν, ἄγριόν τι ἐλέπουσιν, τὰς τε ὀφρύς ἐπαίρουσαν, καὶ τὰ χεῖλη ἐκ θυμοῦ δάκνουσαν ¹.
112. Διαπαρεῖς οὖν ὁ Σαγκραμαζίτης (Πολεμονίκης) πολλοῖς θέλειςι τοῦ Ἀρζούνα, πεσὼν, ἐλήφθη ἐν ἀγκάλαις ἀδελῶς ² ὑπὸ τοῦ Ἡλίου, διότι ἦν υἱὸς τοῦ Σούτα, τοῦ θετοῦ πατρὸς τοῦ ἡλιογενοῦς Καρνᾶ.
113. Ἡ δ' εὐκλεία τῆς στρατιᾶς ἐκείνης, ἡ οὔσα ὡς λευκὸς λωτὸς ἐν τῷ ὥτῃ καλῆς καὶ εὐοφθάλμου γυναικὸς, ἐγένετο λίαν μέλαινα ἐκ τῶν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Ἀρζούνα ἀφιεμένων βελῶν, ὡς ὁ λευκὸς λωτὸς μέλας γίνεταί ἐκ τῶν ἐπικαθημένων βομβυλίων.
114. Ὁ δὲ Δρόνας, ὁ διδάσκαλος, ἦν ιστάμενος ἐν πολέμῳ πρὸ τοῦ μαθητοῦ ἑαυτοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰνδρα· ἡ δὲ νίκη, ὡς γυνή, καὶ περ ἐφιεμένη συνεῖναι τῷ Δρόνα, οὐ συνῆν ὁμως ἐξ αἰσχύνης, παρόντος τοῦ μαθητοῦ.
115. Τί δ' ὁμως ἡδύνατο ποιῆσαι ὁ Δρόνας ³, καταθλιβεῖς ὑπὸ τοῦ ἀνταγωνιστοῦ, σκοτισθεὶς ἐκ τῆς στερήσεως τῆς λαμπρότητος αὐτοῦ, καθὼς τὸ πᾶν σκοτίζεται ἐκ τῆς στερήσεως τοῦ Ἡλίου, καὶ ὑπὸ τῶν ἐπικοῦρων ἐγκαταλειφθεὶς;

ἢ αἵησις, καὶ ὁ ἐκχεόμενος χυμὸς τοῦ ἐλέφαντος, ὅτε μαίνεται.

1. Οὗτός ἐστιν ὁ Σαγκραμαζίτης.

2. Ἀδελῶς λέγει, διότι ἦν νεκρὸς, θς νομίζεται ἀκάθαρτος.

3. Τὸ πρωτότυπον πάνυ χάριέν ἐστιν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ Ποιητής· Δρόνας λέγεται καὶ ὁ Κόραξ. Πάξα δὲ λέγεται καὶ ἡ πτέρυξ καὶ ὁ βοηθὸς καὶ ἐπίκουρος. Καθὼς δηλ. ὁ Κόραξ ἐν νυκτὶ στερηθεὶς τῆς ὀπτικῆς δυνάμεως, διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἡλίου, τίλλεται τὰ πτερὰ τῶν πτερύγων ὑπὸ τῆς γλαυκός, ἡ φύσει ἀντίμαχός ἐστι, καὶ καταβάλλεται, οὕτω καὶ ὁ Δρόνας, κ.τ.λ.

116. Καὶ τὸν υἱὸν δὲ τοῦ Δρόνα, τὸν ὄντα ὡς μόνον ὀφθαλμὸν τοῦ πατρὸς ¹ ἐταλαιπώρει ὁ τοξικὸς Ἀρζούνας· τὸν υἱὸν τοῦ Δρόνα, τοῦ μηδαμῶς φοβουμένου καὶ ἀγαπῶντος τὸν θάνατον ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ πολέμου, εἰς κτῆσιν φήμης.
117. Τότε οἱ ἄνθρωποι ἔβλεπον τὸν υἱὸν τῆς Γαγγᾶς Βήσμαν, τὸν ὄντα ὡς ἐγκόσμημα λαμπρὸν τῆς στρατιᾶς ², καὶ ὡς μέγα κύμα διανυγῆς, ἀμαυρὸν γεγονότα, ἀφαιρεθείσης τῆς ἀνδρείας αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, καθὼς τὸ χρυσοῦν κόσμημα τῆς γυναικὸς ἀμαυρὸν καὶ ἄχαρι φαίνεται, ἀφαιρεθείσης τῆς πολιτίμου λίθου.
118. Βρέξας δ' ὁ Ἀρζούνας ἐέλη πάμπολλα εἰς τὴν γῆν τοῦ πολέμου, καὶ ἀποδείξας ἐπηρμένον τὸν Οὔτταρᾶν, ἐποίησε τὸν Δουριοδάναν ἄπορον καὶ ἐμφοβόν, καθὼς τὸ μέγα νέφος τὸ ἐκ τοῦ βορείου ἐπιφερόμενον, ἐρέχον βροχὴν ῥαχδαίαν εἰς λίμνην, καταπλήττει καὶ ἀναταράττει τὸν χῆν ³.
119. Ὁ μὲν οὖν υἱὸς τοῦ Ἰνδρα διὰ τῶν ἀντιπεμφθέντων βελῶν ἐνίκησεν εἰς μάχην ἕνα ἑκάστον, καὶ πολλοὺς ὁμοῦ ἀθρόους, πληρώσαντας τὸν αἰθέρα πολλῶν βελῶν θαυμασίων.
120. Πολλὰ κεφαλὰὶ βασιλέων ἡρωϊκῶν, πεσοῦσαι ἐκ τῶν

1. Παίξει κᾶνταῦθα πρὸς τὴν λέξιν ὁ Ποιητής· ὁ γὰρ Κόραξ, δὲ λέγεται Δρόνας, διὰ τοῦ ἐτέρου ὀφθαλμοῦ βλέπει, λέγουσιν.

2. Παίξει πρὸς τὴν λέξιν· Γαγγεία γὰρ λέγεται καὶ ὁ Βήσμας καὶ ὁ χρυσός.

3. Κᾶνταῦθα παίξει πρὸς τὰς λέξεις· Δαρταράστρας γὰρ λέγεται ὁ υἱὸς τοῦ Δρυταράστρα, ὁ Δουριοδάνας, καὶ ὁ χῆν· Οὔτταρᾶ δὲ λέγεται καὶ τὸ θόριον μέρος.

- ἐπιπιπτόντων βελῶν τοῦ Ἀρζούνα ἐν τῇ γῇ τοῦ πολέμου, ἔνθα παίζει ἡ ἀνδρεία, ἡγλαΐζοντο, ὥς πολλοὶ λωτοὶ ἐν λίμνῃ, ἔνθα παίζει ἡ ὠραία.
121. Οἱ ἐξερχόμενοι μαργαρίται ἐκ τῆς πληγείσης κάρας τῶν ἐλεφάντων, ἐφαίνοντο ὥς περ σταγόνες τοῦ τῆς νίκης ἰδρωτός, τοῦ συμβάντος ἐκ τῆς πρὸς τὸν Ἀρζούναν περιπτύξεως ¹.
122. Οἱ δὲ περὶ τὸν Δουσσασάναν ἀπέδειξαν τὸν Ἀρζούναν τοῖς φερομένοις πανταχόθεν περιχρύσοις τὴν γλυφίδα πολλοῖς θέλεσιν, ὥς ὅρος μέλαν ἐκ στίμμιος, ἀγλαϊζόμενον ταῖς φωτειναῖς ἑοτάναις ἐν νυκτί ².
123. Εἷς δ' ὁ Ἀρζούνας, ἐποίησεν αὐτίκα τοὺς περὶ τὸν Δουσσασάναν ἀμοίρους λαμπρότητος τοῖς πολλοῖς θέλεσι, καθὼς ὁ Ἥλιος περὶ τὴν ἔω τοὺς ἀστέρας ταῖς πολλαῖς καὶ λαμπραῖς αὐτοῦ ἀκτίσιν.
124. Αἱ δὲ πεσοῦσαι ἐν πολέμῳ λευκαὶ θόειαι οὐραὶ, καὶ σημαῖαι, καὶ οὐρανίσκοι, ἀ ἀπεκόπησαν τῷ πληθὲι τῶν βελῶν τοῦ Ἀρζούνα, ὥς γέλως ἦν λαμπρὸς τῶν δαιμόνων, χαϊρόντων μεγάλως, ὅτι τραφήσονται σαρκοφαγία.
125. Εἷς δ' ὁ Ἀρζούνας, ἕνα ποταμὸν ἐκ στρατοῦ, κυματίζοντα ταῖς φάλαγξι τῶν ἵππων, ἐξήρανε τῷ πληθὲι τῶν βελῶν, καὶ ἕτερον ποταμὸν ἐξ αἵματος ἀνέβλυσεν ἐν πολέμῳ, ἔχοντα, ὥς λωτοῦς, τὰς τετμημένας κάρας τῶν ἐχθρῶν.
126. Ἄπαντες δ' οἱ περὶ τὸν Βήσμαν, οἱ νικῶντες καὶ τὸν Ἴνδραν τῇ ἀνδρείᾳ, ἀγανακτήσαντες μεγάλως ἐπὶ τῇ ἥττῃ, περιεκύκλωσαν ἄθροοι τὸν Ἀρζούναν, τοξοφοροῦντες.

1. Δηλαδή ἡ Νίκη περιεπτύξατο σφοδρῶς τὸν Ἀρζούναν, καὶ διὰ τοῦτο εἶχεν ὥς σταγόνas ἰδρωτός τοὺς ἐκπίπτοντας μαργαρίτας.

2. Μέλας γὰρ ἦν ὁ Ἀρζούνας.

127. Ἡ δ' ἀνδραγαθία τοῦ Ἀρζούνα, ὃς βλέπων πάλιν ἐκείνους ἀθρόους, ἐφόρμα ἐν ταύτῳ πρὸς ἓνα ἕκαστον, ὥσπερ μερίσας ἑαυτὸν εἰς πολλοὺς, ἐτιμᾶτο θαυμασίως ὑπὸ τῶν λογάδων θεῶν πολλῇ ἀνθοβολίᾳ.
128. Εἷς μὲν οὗτος ὁ φοβερός, βάλλων δ' ἐν ταύτῳ βέλη πολλὰ, καὶ τέμνων κεφαλὰς πολλὰς βασιλέων, ὥσπερ εἰ ἦσαν πολλοὶ οἱ βάλλοντες, ἐνομίζετο ὑπὸ τῶν πολεμίων, ὡς ἔχει χιλιούς βραχίονας, καὶ ὀφθαλμοὺς ἀθεάτους τοῖς ἀνθρώποις.
129. Τῶν δὲ βασιλέων ἐκείνων ἐπιθυμούντων ἐνὸς μόνου, τοῦ θανάτου, ὁ Ἀρζούνας, ἐλέει κινούμενος, προσήρμωσε τῇ χορδῇ τοῦ τόξου τὸ ἐραστὸν βέλος τῷ Κάμα¹, ᾧ ὄνομα Σαμμοχάνα².
130. Ἐπιπεσούσα δ' ἡ χάσμη, ἡ προάγγελος καὶ πρόξενος τῆς ἐλεύσεως τοῦ ὕπνου, τοῖς στόμασι τῶν ἐχθρῶν, ἐπλήρωσεν εὐθέως τὰ ὄμματα αὐτῶν δακρύων³, γινομένων ἐξ ἀκηδείας.
131. Καὶ ποτὲ μὲν οἱ ἐχθροὶ ἔκλειον τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκ τῆς ἐλεύσεως τοῦ θεοῦ Ὑπνου, ποτὲ δὲ ἠνέωγον αὐτοὺς, βλέποντες καὶ αἰσθανόμενοι⁴. τοῦτο δ' ἐποίουν πολλάκις μέχρι μιᾶς ὥρας.
132. Ῥιφθέντος οὖν τοῦ ὑπνωτικοῦ βέλους ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, οἱ ἐχθροὶ εὐθέως ἠσπάζοντο τὸν ὕπνον ἐν πολέμῳ. Οἱ

1. Κάμας, ὁ θεὸς Ἑρως.

2. "Ο, ἐστὶ παρανοητικὸν, νυστακτικὸν, ὑπνωτικόν" διὰ τοιούτου γὰρ βέλους βάλλει ὁ Ἑρως.

3. Ἐν γὰρ τῇ ἐλεύσει τοῦ ὕπνου πρῶτον μὲν χάσμη συμβαίνει τῷ στόματι, ἔπειτα πλήρωσις τοῖς ὀφθαλμοῖς δακρύων.

4. Οὕτω γὰρ ὁ νυστάζων ποιεῖ· ποτὲ μὲν κλείει τοὺς ὀφθαλμοὺς ποτὲ δ' ἀνοίγει.

- δὲ Πρέται ¹, οἱ συνελθόντες ἐπὶ τῇ συνήθει σαρκοφαγίᾳ, ἔφευγον ἐκ τῶν μεγάλων ῥόγχων τῶν ὑπνούντων.
133. Οἱ μὲν ἐλέφαντες ἐκοιμῶντο ἡδέως, ἐρείδοντες ἀλλεπάλληλα τὰ σώματα· οἱ δὲ ἐλεφαντηλάται ἀνεκλίνοντο ἐπὶ τῶν δύο ἐξοχῶν τοῦ μετώπου τῶν ἐλεφάντων, νομίζοντες ὅτι ἔτυχον τῶν δύο μαστῶν τῶν ἑαυτῶν γυναικῶν.
134. Τότε ὕπνος τις ἡδὺς ἐγένετο καὶ τοῖς ἵπποις ἐκ τοῦ βέλους τοῦ Ἀρζούνα, ἐξ οὗ μέχρι τῆς σήμερον καὶ ἐν τῷ περιπατεῖν οἱ ἵπποι ὑποκλείουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὥς περ νυστάζοντες ².
135. Οἱ δ' ἵπποις ἔκλινον ἐξ ὕπνου τὰ πρόσωπα ἑαυτῶν ἐπὶ τῶν τραχήλων τῶν ἵππων, εἰς τὸ διαφυλάττειν τὸ τῆς νίκης ἐγκώλιον, ὥς περ ἐλκόμενον εἶα ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα.
136. Τὰ μὲν τόξα ἐντεινόμενα τὴν χορδὴν μέχρι τοῦ ὠτός, ἔπιπτον ἐξ ὕπνου ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν ἀρματληατῶν· τὰ δὲ βέλη ἐφέροντο κατὰ τὴν νύσσαν εὐστόχως ³.
137. Στρατιωτῶν ἡρωϊκῶν, ὧν τὰ σώματα ἦν ὡς ὄρη μεγάλα, πιπτόντων τότε ἐξ ὕπνου ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, ὁ Σέσσας δράκων τοξοειδὴς ἐγένετο, ἐπικαμφθεὶς ⁴ ἐκ τῆς ὑποκλιούσης γῆς ἑάρει δυσφόρῳ.
138. Μνημονεύσας δ' ὁ Ἀρζούνας τοῦ λόγου τῆς Οὐτταράς, ἔφη τῷ Οὐτταρά, τῷ υἱῷ τοῦ βασιλέως, χαίρων· «Σκύ-
» λευσον τὰ ἄρᾶ καὶ μαλακά, ὡς τὰ φύλλα τῆς Ραμβᾶς,
» ἄμφια τοῦ Δουριοδάνα, καὶ τὰ χρυσοειδῆ τοῦ Καρνᾶ.
139. «Τούτων δὲ τῶν βασιλέων μόνος ὁ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς οὐχ

1. Πρέται, εἶδος δαιμόνων· ὅσοι τῶν θευνῶτων οὐ τυγχάνουσι τῶν νομίμων, Πρέται γίνονται.

2. Ὑποκλείουσι γὰρ αἰεὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς οἱ ἵπποι, ὥς περ νυστάζοντες.

3. Τουτέστιν ἐν ταύτῳ τὸ βέλος ἐβρίβηθη, καὶ τὸ τόξον ἔπεσεν ἐκ τῆς χειρὸς, ἐλθόντος τοῦ ὕπνου.

4. Δίκην χελώνης, αὐτολεξεῖ.

» ὑπνώττει· ἀφείς οὖν τοῦτον, πάντων τῶν ἄλλων βασι-
 » λέων τὰ πολυποίκιλα ἱμάτια σκύλευσον τοῖς ὀπλοῖς. »

Ὁ δὲ ἐποίησεν οὕτως εὐθέως, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Ἀρζούνα.

140. Ἀφελὼν μὲν οὖν τὰ ἱμάτια, ἀναβὰς ἐφ' ἄρματος, ἤλαυνεν ὀπίσω τάχιστα τοὺς ἵππους τῇ προσταγῇ τοῦ Ἀρζούνα. Τοῦ δὲ Βήσμα τοξέοντος ὀπισθεν, ἀναστρέψας ὁ Ἀρζούνας ἀνείλε τοὺς ἵππους αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθε νικητής.
141. Ἐξεγερθεῖς δὲ τοῦ ὕπνου ὁ Δουριοδάνας, μὴ εἰδὼς τὰ γεγενημένα, ἔφη· « Διὰ τί ἀφθεῖς ἀπέφυγεν ὁ ἐχθρός; » Μαθὼν δὲ παρὰ τοῦ Βήσμα συληθέντα τὰ ἄμφια, φοβηθεῖς ἔφευγεν ἅμα τῇ στρατιᾷ.
142. Φεύγοντος δὲ, ἀπεκόπη ἡ κορυφὴ τοῦ διαδήματος αὐτοῦ βέλεσι τοῦ Ἀρζούνα. Τεθέντων δ' ἔπειτα τῶν ὀπλων πάντων ἐπ' ἐκείνου τοῦ δένδρου Σαμῆ, ὡς ἦν τέως, ἤρχετο εἰς τὴν πόλιν ὁ Ἀρζούνας.
143. Ἐπαναστρέψας δ' ὁ βασιλεὺς Βιράτας εἰς τὴν πόλιν, ἀφ' οὗ τοὺς ἐχθροὺς ἐνίκησε, μαθὼν ὅτι ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐπορεύθη εἰς πόλεμον κατὰ τῶν περὶ τὸν Βήσμαν, ἡνίοχον ἔχων τὸν εὐνοῦχον, περίλυπος ἐγένετο· οὐχὶ δὲ καὶ ὁ Ἰνδιστίρας ¹.
144. Ἔως δ' ἂν ὁ βασιλεὺς συναγάγῃ τὰ στρατεύματα, βεβαιωθείς δι' ἀγγέλων τὴν νίκην τοῦ υἱοῦ, χαρὰν μεγάλην ἐν τῇ πόλει γενέσθαι ἐπιτάξας, συνεκύβευε τῷ Κάγκᾳ.
145. Κυβέων δ' ὁ βασιλεὺς ἔφη τῷ Κάγκᾳ· « Ἴδὲ, ὁ ἐμὸς » υἱὸς ἐνίκησεν ἐν πολέμῳ ἐκείνον τὸν Δουριοδάναν. » Ὁ δ' ἀπεκρίνατο· « Πάντως γ' ἀπονητὶ ἐνίκησεν, ἐπεὶ ἦν » τοιοῦτος ἡνίοχος, ἡ Βριχαναδά.»

1. Ἐλυπήθη, ὅτι ὁ υἱὸς αὐτοῦ νικηθήσεται, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὁ Ἰνδιστίρας, γινώσκων τὴν φύσιν τοῦ Ἀρζούνα.

146. Εἰπὼν οὖν ὁ Βραχμὰν Κάγκας αἰτίαν τῆς νίκης τὴν ἡνιοχίαν τοῦ εὐνούχου, ἐπλήγη κατὰ τὸ μέτωπον κύβω ὑπὸ τοῦ βασιλέως, δυσφορήσαντος, καὶ ἐφαίνετο ἐρυθρὸς τὸ μέτωπον τῷ καθημαγμένῳ τραύματι, ὡς ὁ Σίβας τῷ πυρίνῳ ὀμματι.
147. Δεχόμενος δ' ὁ Ἰνδιστίρας τὸ αἷμα ἐπὶ τῆς χειρὸς ἑαυτοῦ, ἵνα μὴ συμμιγέντος τῇ γῇ, κακὸν τι γένοιτο τῇ χώρα ἐκείνῃ, ἐφαίνετο ὡς περὶ εἶχε κρόκον ¹ διὰ τὴν ἐλευσομένην Λαξμήν ².
148. Τὸ δ' ἐκρῶευσαν ἐκ τοῦ τραύματος αἷμα ἐκεῖνο ἔχυσεν ἄσμενος, ὡς περ πραγματικὸν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ φίλτρον μετὰ πολλὸν χρόνον, εἰς χρυσοκατασκευάστον ἀγγεῖον, κρατούμενον ὑπὸ τῆς θυγατρὸς τοῦ Δρουπάδα, ἐλθούσης ταχέως.
149. Ἀναβιβάσας δ' ὁ Ἀρζούνας τὸν Οὔτταρᾶν ἐπὶ τοῦ δίφρου, ἐκέλευσε μὴ δῆλον ποιῆσαι αὐτὸν πρότερον, ἀλλ' ἢ μετὰ τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἡνιοχῶν αὐτὸς, εὐθύνε ταχέως τὸ ἄρμα ἐπὶ τὰ βασιλεια ³.
150. Τοῦ δὲ θυρωροῦ ἀγγεῖλαντος τῷ βασιλεῖ ἐπὶ συνόδου τὴν ἔλευσιν τοῦ Οὔτταρᾶ μετὰ τοῦ εὐνούχου, ἡσθεὶς ἐς τὰ μάλιστα ὁ βασιλεὺς, ἐκέλευσεν αὐτοὺς εἰσελθεῖν.
151. Ὁ δὲ Ἰνδιστίρας ἔφη τῷ ἐγγέλῳ· «Μὴ ἀφεθήτω εἰσελθεῖν ὁ εὐνούχος ἐκεῖνος· ὅς γάρ ποιεῖ τραῦμα ἐν τῷ ἑμῷ σώματι, τοῦτον ἐκεῖνος εἰς τὸν οὐρανὸν ἐξαποστέλλει σὺν πᾶσι τοῖς περὶ αὐτόν.»

1. Ξανθὸς ἐστὶν ὁ κρόκος, ὡς καὶ τὸ αἷμα.

2. Ὡς ὁ ἔρωτομανὴς ἔχει κρόκον ἐν χειρὶ ἑταίμον, εἰς τὸ ἀλεῖψαι τὴν προσδοκωμένην ἔρωμένην.

3. Ὁ μὲν Οὔτταρᾶς ἐκάθητεν ἐπὶ τοῦ δίφρου, ὡς πρότερον, ὁ δ' Ἀρζούνας ἐδέξατο τὰς ἡνίας.

152. Πεισθείς δὲ τῷ λόγῳ τοῦ ἀγγέλου, εἰσέδου μόνος τὸ βου-
λευτήριον ὁ Οὐτταρᾶς, καὶ εἶδε τὸν Ἰνδιστίραν, ὡς ἐλέ-
φαντα, ἔχοντα προβοσκίδα, ἣ ἐστὶν ἡ καταρῖρη τοῦ αἵ-
ματος ἀπὸ τοῦ μετώπου.
153. Μαθὼν δ' ὁ Οὐτταρᾶς τὸ συμβάν τοῦ Ἰνδιστίρα, ἔφησε
πρὸς τὸν πατέρα· «Διὰ τί ὁ Βραχμᾶν παροργίζεται; κα-
» θιλεύσθω οὗτος.» Ἐκ δὲ τοῦ λόγου τοῦ υἱοῦ συγγνώ-
μην ἤτησε παρὰ τοῦ Κάγκα ὁ βασιλεύς.
154. Καί τοι δ' ἠδύνατο τὸν κόσμον ὅλον ἀποτεροῶσαι ὁ
Πανδοῖδης διὰ μόνου τοῦ θυμοειδοῦς βλέμματος, θεὶς
ὁμῶς κατὰδεσμον εἰς τὸ τραῦμα ἐφάνη κολοφῶν τῶν
ἀνεξικάκων.
155. Καλυφέντος, δὲ τοῦ τραύματος εἰσῆλθεν εἰς τὸ βουλευ-
τήριον ὁ εὐνοῦχος τῇ προσταγῇ τοῦ βασιλέως, κατακαίων
μὲν τοὺς ἐχθροὺς, ὡς πῦρ τοῦ δάσους τὰ δένδρα, ἠδύνων
δ', ὡς ἄλλο, τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως.
156. Καῖπειτα ἠρώτησε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὁ βασιλεύς, «ὦ τέκνον,
» πῶς οἱ περὶ τὸν Βήσμαν, οἱ ὄντες ἱκανοὶ τοὺς τρεῖς
» κόσμους νικῆσαι, ἐνικτήθησαν ἐν πολέμῳ ὑπὸ σοῦ, κα-
» θὼς τὸ βαθὺ σκότος ὑπὸ τοῦ Ἡλίου;»
157. Ἐγέλασε δὲ, ἀκούσας ταύτης τῆς ἀποκρίσεως τοῦ υἱοῦ·
«Οἱ ἐχθροὶ ἐνικτήθησαν ὑπότινος οὐρανοῦ ἀνδρὸς ἀνδρείου,
» παραστάντος διὰ τὴν ἐμὴν ἀρετὴν· δῆλος δὲ γενήσεται
» οὗτος μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν τριῶν.»
158. Ὁ Κάμας ¹ αὐτὸς ἀκορέστως ἐποίει παιδιάς ἡδείας μετὰ
μόνης τῆς Ῥατῆς ². πεμφθεῖσα δ' ἡ Πριτὴ ³ ὑπὸ τῆς κατὰ
τῶν γενναίων ἀγαθῆς νίκης τοῦ γενναίου νέου Οὐτταρᾶ,

1. Κάμας, ὁ Ἔρω.

2. Ῥατῆ, ἡ Ἐπιθυμία.

3. Πριτὴ, ἡ Ἀγάπη, ἀμφοτέρω: γαμετὰ τοῦ Ἔρωτος.

ἀποδιώξασα τὸν Κάμαν καὶ τὴν Ῥατὴν, λίαν ζηλο-
ποῦσα, ᾤκησεν αὐτὴ τότε ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν πολιτῶν ¹.

Τέλος τοῦ Τρίτου Κεφαλαίου
τοῦ Τετάρτου Βιβλίου
τῆς
Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὸν γάμον τοῦ Ἀθημαριού.

1. Ἐστω ἡμῖν εἰς χαρὰν ὁ μέλας ὄσιος, οὗ ταῖς λαμπρό-
τησι τοῦ ἀγλαοῦ σώματος καὶ τῶν ὀνύχων, καὶ τῶν
ὀδόντων κεκοσμημένοι, ὡς πολυειδέσι κοσμήμασιν ἐκ πο-
λυτίμων λίθων, τίνες οὐκ ἂν γένοιντο ἄρεστοὶ τῇ καλῇ
ἀθανασίᾳ²;
2. Κατὰ δὲ τὴν τρίτην ἡμέραν περὶ τὸ πρῶν, ὁ βασιλεὺς
Ἰνδιστίρας λουσάμενος, ἱμάτιά τε λευκὰ ἐνδυσάμενος, καὶ
ἀνθίνους στεφάνους περιθέμενος, ἐκαθίσθη ἐπὶ τοῦ θρόνου
τοῦ βασιλέως τῆς Ματσέας ὑπὸ τῶν τεσσάρων αὐτοῦ
ἀδελφῶν ³.

4. Ἐν τούτῳ τῷ στίχῳ ἀποδεικνύει ὅτι, οἱ ἐν τῇ Ματσέᾳ πόλει ἐν οὐ-
δενὶ ἄλλῳ ἡσχολοῦντο, ἀλλ' ἢ ἐν τῷ ἀγαπᾶν τὸν Οὐτταρᾶν καὶ τοῦ ἐπαι-
νεῖν αὐτόν.

2. Θεωροῦντες δηλ. αὐτὸν, τυγχάνουσι τῆς ἀθανασίας. — Ὡς οἱ λαμ-
πρῶς κεκοσμημένοι ἄρεστοὶ φαίνονται τῇ γυναικί.

3. Διὰ τῆς προσταγῆς τοῦ βασιλέως Βιράτα τοῦτο ἐγένετο.

3. Μαθὼν γὰρ ὁ βασιλεὺς Βιράτας τὰ περὶ τοὺς Πανδοῖδας, ἐξιστορηθέντα ὑπὸ τοῦ Οὐτταρᾶ, ἀπείρως ἠγαλλιάσατο, καὶ ἐλθὼν προσέπεσε τοῖς ποσὶ τοῦ Ἰνδιστίρα, λέγων πολλάκις· «Σύγγνωθι.»
4. Ἐμβυθισθεὶς δὲ τότε ὁ βασιλεὺς Βιράτας, καθάπερ ἐν ὕδασι, ταῖς λαμπρότησι τῶν ὀνύχων τῶν ποδῶν τοῦ Ἰνδιστίρα, ἀνηγέρθη ὑπὸ τῶν λαμπρῶν καὶ στιβαρῶν τοὺς ἐραχίονας τεσσάρων Πανδοῖδων.
5. Θεὶς δὲ τὰς χρυσοειδεῖς χεῖρας ἐπὶ τοῦ διαδήματος αὐτοῦ, τὰς ὀνυχὰς ἐχούσας, ὡς ἀδάμαντας, ἔφη τῷ Ἰνδιστίρα, ποιήσας ἐπὶ τοῦ στήθους, ὡς ὄρμον ἐκ μαργάρων, τῇ αἴγλῃ τῶν ὀδόντων.
6. «Καὶ ἐγὼ, καὶ ἡ χώρα, καὶ ἡ πόλις, περιφανεῖς ἐγενό-
» μεθα ἐν ταῖς τρισὶ κόσμοις ἐκ τῆς σῆς παρουσίας· ποίη-
» σον νυνὶ λαμπρὸν καὶ τὸ γένος μου· ἐγὼ ἐκδίδωμι τῷ
» Ἀρζούνα τὴν ἑμαυτοῦ θυγατέρα.»
7. Ἀπείρου δὲ χαρᾶς ἔμπλεως γενόμενος ὁ Ἰνδιστίρας ἐκ τοιούτων λόγων τοῦ βασιλέως Βιράτα, ἔτεινε πολλάκις εἰς τὸ λώτιον πρόσωπον τοῦ Ἀρζούνα, τὸν ὡς βομβύλιον χαρίεντα ὀφθαλμὸν ἑαυτοῦ.
8. Ὁ δὲ κριτικὸς Ἀρζούνας ἔφη, ἐκφήνας τῷ χεῖλει τοὺς ὀδόντας, τοὺς ποιοῦντας διὰ τῆς αἴγλης χάριν ἀντὶ χάριτος τῷ ἔρκει τῶν ὀδόντων ¹.
9. «Οἱ φρόνιμοι τὴν μαθήτριαν ὡς θυγατέρα λογιζόνται· εἰ
» δ' ἔστιν ἀπαραίτητος αὕτη ἡ ἐπιγαμία ἐν τῷ νοῖ τοῦ
» Βιράτα, εἰς αὕξησιν τῆς ἀγάπης, δότω τὴν θυγατέρα
» ἑαυτοῦ τῷ ἑμῷ υἱῷ Ἀβημανιοῦ, τῷ ὄντι ὁμοίῳ κατὰ
» τὴν ἡλικίαν καὶ κατὰ τὴν εὐμορφίαν.

1. Ἐρκος τῶν ὀδόντων ἐστὶ τὸ χεῖλος, ὃ χάριν ποιεῖ τοῖς ὀδοῦσι, ὅν ὡς περιβέλαιον αὐτῶν.

10. Θεωρήσας τε καὶ κρίνας ὀρθὸν τοῦτο ὁ Ἰνδιστίρας, ἐξαπέστειλεν εὐθέως ἀπόστολον εἰς τὴν πόλιν τοῦ Κρισναῖ, ἐπὶ κομιδῇ τοῦ υἱοῦ τῆς Σουββαδράς, τοῦ ἔχοντος μορφὴν τοῦ Ἐρωτος.
11. Μαθὼν δ' ὁ Κρισναῖ παρὰ τοῦ Θυρωροῦ ¹ τὴν ἔλευσιν τούτου τοῦ ἀποστόλου, ἐλθόντος ταχύτερον ταχυπόρου νηὸς καὶ θέλους, ἐκέλευσεν αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸ βουλευτήριον.
12. Ὁ δὲ, προσκυνήσας ἔφη, ποιήσας χρίσματα ἐν τῇ συνόδῳ διὰ τῆς αἵγλης τῶν ὀδόντων, ὡς διὰ Σανδάνου, συμμιγέντα τῇ ἀγλαᾷ μελανότητι τοῦ Κρισναῖ, ὡς εὐόδει μόσκη ².
13. «Ὁ λαμπρὸς, ὡς ὁ ἥλιος, Ἰνδιστίρας, ὃ εὐβουλε, πληρώσας τὸν χρόνον τῆς ἀποκρύψεως, καὶ ἐμφανῆς γενόμενος, ἀπέσταλκεν ἐμέ ἐνθάδε, ἅμα τῇ βουλῇ τῶν ἀδελφῶν.
14. «Ὁ γὰρ Βιράτας σὺν τῷ υἱῷ αὐτοῦ προσέπεσε τοῖς ποσὶ
 » τοῦ Ἰνδιστίρα, εἰς τὸ ἐκδοῦναι τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ
 » Ἀρζούνα, τῷ δοξασθέντι ἐπὶ τῇ νίκῃ κατὰ τοῦ Δουριο-
 » θάνα, τοῦ γαυριωμένου διὰ τὴν ἀρπαγὴν τῶν βοῶν.
15. «Ἀλλ' ὁ Ἀρζούνας οὐκ ἔνευσε λαβεῖν ταύτην τὴν βασι-
 » λικὴν κόρην, προτείνων, ὅτι ἡ μαθήτρια ὡς θυγάτηρ
 » ἐστίν· ἤτησε δὲ ταύτην τῷ υἱῷ αὐτοῦ· ἡ γὰρ γυνὴ τοῦ
 » υἱοῦ, ὡς θυγάτηρ κρίνεται παρὰ τοῖς ἀγαθοῖς.
16. «Πέμψον τοῖνυν παραυτίκα τὸν οἰκεῖον ἀδελφιδοῦν, τὸν
 » υἱὸν τῆς Σουββαδράς, ὃ μόνε Κύριε τοῦ κόσμου, καὶ
 » ἄξιε κυβερνήτα, οὗ εἰς κομιδὴν ἐγὼ ἐλήλυθα.»
17. «Ἐκείνη ἡ κόρη, αἰσχυνομένη ἐν ἑαυτῇ ἰδεῖν τὸ πρόσω-

1. Τουτέστι παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως.

2. Μέλας καὶ ὁ μόσχος.

» πον ἐν τῷ κατόπτρῳ κατ' ὄψιν τῆς τροφοῦ, ἀποτείνει
 » πολλὰκίς τὸ ἀγλαὸν αὐτῆς ὄμμα εἰς τὰ λιθοκόλλητα
 » ψέλλια ¹.

18. « Οἱ δύο ὀφθαλμοὶ τῆς κόρης, ὡς ἔλαφοι, αἰσθόμενοι τὸ
 » στρατόπεδον τοῦ βασιλέως Ἐρωτος ἐν τῷ στήθει ², ὅπερ
 » διαγινώσκεται ἐκ τῶν ἐξογκωμένων μαστῶν ³, ὡς ὑψη-
 » λῶν σκηνῶν, ἀφέντες τὸ σχολαῖον κίνημα, ἤλθον ὀξέως
 » εἰς τὸ οὖς, ὡς εἰς προκάλυμμα ³.

19. « Οὕσα δὲ μέσον τῆς παιδικῆς καὶ νεανικῆς ἡλικίας, θλι-
 » βομένη τε λίαν ἐν μέσῳ τούτων, καὶ διαταραττομένη
 » τὸν νοῦν καὶ τὴν ὄρασιν, ζητεῖ ἄψασθαι χειρὸς ⁴ οὗτι-
 » νος ἂν τύχη.

20. « Καὶ ποτὲ μὲν πρὸς διατριβὴν καὶ παιδιὰν ἐκτείνει τὴν
 » χεῖρα εἰς τὴν χρυσὴν παιδικὴν σφαίραν καὶ εἰς τὸ στρογ-

4. Ἐν μὲν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ ἡ θήλεια καὶ αἰδῶ οὐκ ἔχει, καὶ εἰς
 παιδιὰς κλίνει· ἐν δὲ τῇ νεανικῇ καὶ αἰδῶ ἔχει, καὶ εἰς κοσμήματα
 ἀφορᾷ.

2. Ὅταν ἐκφύσωσιν οἱ μαστοὶ, τότε ἡ γυνὴ ἀνδρομανεῖ.

3. Οἱ ἐξογκωμένοι μαστοὶ, ὡς δύο σκηναὶ εἰσι τοῦ Ἐρωτος, ὃς στρα-
 τοπεδεύει ἐν τῷ στέρνει τῆς καλῆς, ὡς βασιλεὺς ἐν πεδίῳ, ὃς διαγινώ-
 σκεται ἐκ τῶν ὑψηλῶν σκηνῶν ἐξελθὼν εἰς θήραν. Καθὼς δ' αἱ ἔλαφοι,
 αἰσθόμεναι τὸν τοξοφόρον θηρευτὴν, ἀφεῖσαι τὸ σχολαῖον βᾶδισμα, θέου-
 σαι φεύγουσιν εἰς τὸ δάσος, ὡς εἰς προκάλυμμα, οὕτω καὶ οἱ ὀφθαλ-
 μοὶ τῆς κόρης, αἰσθόμενοι τὸν τοξοφόρον Ἐρωτα, ἔδραμον εἰς τὸ οὖς, ὡς
 εἰς προκάλυμμα· ἐκ δὲ τούτου ὑπαινίττεται τὸ ὀξύρροπον τοῦ ὀφθαλ-
 μοῦ, ὃ ἰδιόν ἐστι τῆς νεότητος, ἢ ὀργῇ πρὸς ὀμίλιαν, πρὸς δὲ καὶ τὸ
 μακροειδὲς τοῦ ὀμματος, ὡς τὸ τῆς ἐλάφου, ὅπερ ἐπαινεῖται παρὰ τοῖς
 Ἰνδοῖς· διὰ τοῦτο ὑπερβολικῶς λέγουσιν, ὡς ἐξετάθη μέχρι τοῦ ὧτός.

4. Πανιγραχανὰ, κράτησις χειρός· μεταφορικῶς δὲ καὶ ὁ γάμος·
 Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· καθὼς δηλονότι ὁ πιεζόμενος ζητεῖ
 χεῖρα βοθηρίας, οὕτω καὶ ἡ σφριγῶσα θήλεια ζητεῖ ὀμίλιαν οὕτινος ἂν
 τύχη.

- » γύλον ἐνώτιον ¹. πολλάκις δὲ τείνει τὸ ὄμμα εἰς τὸν
 » οἶκον καὶ εἰς τὸ σῶμα, τὰ λαμπρῶς κεκοσμημένα ².
21. « Ἐκείνην τὴν νέαν ὁ νέος οὗτος γήμας, ἀγλαΐζεσθω ἐν
 » κόσμῳ, ἔχων αὐτὴν ἐπὶ τοῦ γένους ἑαυτοῦ, ὡς σημαῖαν
 » ἀγλαάν ἐπὶ τοῦ ὑπερώου, καὶ ὦν μετέωρος, ὡς ἡ ὑψηλὴ
 » σημαία ³. »
22. Τούτων ἀκούσας ὁ Κρισνᾶς, καὶ συναινέσας, τὸν μὲν
 ἀπόστολον ἀπέπεμψε, δωρησάμενος αὐτῷ τὰ ἃ ἐφόρει
 κοσμήματα· τῷ δὲ βουλευτῇ Οὐδδάβα, τῷ τῆς φρονή-
 σεως δοχείῳ, ἐπέταξε διδάσχει τὸν Ἀθημανιοῦν τὰ κα-
 θήκοντα.
23. Λαβὼν δ' ἄδειαν παρὰ τοῦ βασιλέως ὁ εὐβουλος καὶ κο-
 λοφῶν τῶν βουλευτῶν Οὐδδάβας, ἔλεξε λόγους ἀμβρο-
 σίους, θέλων διδάσχει τὸν υἱὸν τῆς Σουββαδρᾶς τὰ τῆς
 πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς φιλοσοφίας·
24. « Μὴ πίστευε τῇ Λαξμῇ, ἢ τῇ γυναικί, ταῖς ἐχούσαις
 » δύναμιν ἐπὶ πάντων τῶν ἀνθρώπων, καὶ λίαν ἀστάτοις
 » οὖσαις ⁴. αὐταὶ καὶ γὰρ διδόσκει τοῖς ἀνθρώποις με-
 » γάλα δεινὰ, καὶ ἀγαπῶσαι καὶ μὴ ἀγαπῶσαι.
25. « Καὶ τῷ μεγάλῳφρονι ἀκολασία γίνεται ἐκ τῆς μετὰ
 » ἀκυλᾶστου ὁμιλίας, ᾧ τέκνον· καὶ ἡ Σελήνη γὰρ ἀκα-
 » τάστατος φαίνεται, μέσον οὔσα τῶν νεφῶν, τῶν φερο-
 » μένων ὑπὸ τοῦ ἀνέμου.
26. « Ἡ βασιλικὴ διοίκησις μένει στερεὰ ἐπὶ πολὺ, ᾧ ἀγαθῇ,
 » παλαιῶν ὄντων τῶν βουλευτῶν ⁵. καὶ τὸ ὕδωρ γὰρ,

1. Ἴδιον τῆς παιδικῆς ἡλικίας.

2. Ἴδιον τῆς νεανικῆς ἡλικίας.

3. Μεγάλῳφρον ὡς τοιαύτην ἔχει γυναῖκα.

4. Τῇ βασιλείᾳ, δηλ. τῇ ὁξείᾳ, ἢ τῷ πλούτῳ.

5. Ἐγγεγυμνασμένων τοῖς πράγμασι.

- » τιθέμενον ἐν καινοῖς σταμνίοις, εἰς παντελῇ ἔρχεται
» φθοράν ¹.
27. «Μὴ ἔσο ἄεργος, ἢ ἄφροντις ², ὃ ἐξαίρετε τῶν ἡρώων,
» νομίζων ὅτι οἱ ἐχθροὶ σου πάντες ἠφρανίσθησαν· καὶ τοῦ
» ἡλίου γὰρ δύσαντος, πάλιν τὸ προαφανισθὲν σκότος
» ἐπείσέρχεται ποθεν πολύ.
28. «Οἱ γενναῖοι, ὃ τέκνον, καρτερίᾳ χρῶνται εἰς αὖξιν
» τῆς οἰκείας δόξης, ἀλλ' οὐκ εἰς συλλογὴν χρημάτων·
» καὶ ὁ λέων γὰρ ἀναιρεῖ πολλοὺς ἐλέφαντας τοῖς ὄνυξιν,
» οὐ διὰ τοὺς μαργαρίτας, ἀλλὰ διὰ τὴν ἔκτασιν τῆς
» οἰκείας φήμης καὶ δόξης.
29. «Οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες οὐ ποιοῦσιν ὅπωςδὴποτε κυβεῖαν,
» οὐδ' ἐν παρέργῳ. Ἴδὲ, οἱ σοὶ πατέρες εἰς ὠκεανὸν ἀτυ-
» χίας ἐμπεπτώκασι, διὰ τὴν εἰς κυβεῖαν κλίσιν.
30. «Ὁ λαὸς διάγει καλῶς ἢ κακῶς (σκολιῶς), κατὰ τὴν
» φύσιν τοῦ βασιλέως ³. Ἴδού, κατὰ τὸν καιρὸν, οἱ μὲν
» ἡλιόλιθοι πῦρ ἐξάγουσιν, οἱ δὲ σεληνόλιθοι ὕδωρ.
31. «Ἄτοπον ⁴, λέγουσιν οἱ σοφοί, τὸ ὑπὲρ τὸ μέτρον γινό-
» μενον, καίπερ ὃν ἐπαινετὸν ἔργον· αὐτίκα καὶ γὰρ ὁ μὲν
» Ῥάμας εἰς ἐρημίαν ἀπῆλθε, ποιήσας τὸν παράλογον
» λόγον τοῦ πατρός· ὁ δὲ Βαλῆς τῆς βασιλείας ἐκπέ-
» πτωκεν ἐκ τῶν ἀμέτρων ὀωρεῶν.»
32. Γνοὺς δ' ὁ Κρισνᾶς τὸν ἀδελφιδοῦν εἰδήμονα ἐπὶ γῆς
ἐκ τοιούτων παραινέσεων τοῦ ἀρχιβουλευτοῦ, γυμνάσας
δὲ καὶ αὐτὰς αὐτὸν εἰς πολλὰ καὶ καλὰ ὄπλα, ἐξαπέ-
στελεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός.

1. Ξηραίνεται.

2. Ἀπαράσκευος, αὐτολεξεῖ.

3. Τουτέστι βαδίζει ὀρθῶς ἢ σκολιῶς, κατὰ τὰ ἔργα τοῦ βασιλέως.

4. Αὐτολεξεῖ, ἀλγεινὸν κακόν.

33. Μετὰ δέ τινων ἡμερῶν ὁδὸν, ἐν ᾗ ἀπεκρύπτετο ὁ ἥλιος ἐκ τῆς κόνεως τῆς ἀπὸ τῶν καταπατούντων τὴν γῆν ἵππων, ἀφίκετο ὁ νεανίας πλησίον τῆς τοῦ βασιλέως Βιράτα πόλεως.
34. Ὁ μὲν οὖν στρατὸς τοῦ βασιλέως Βιράτα συνήντησεν ἐπὶ τῶν ὁρίων, ἐρχομένῳ τῷ στρατῷ τούτου τοῦ νεανίου, ὡς ὁ Ὠκεανὸς τῷ εἰσβάλλοντι ποταμῷ ¹.
35. Ἰδὼν δ' ὁ διάπυρος νεανίσκος τὸν Ἰνδιστίραν, καταβάς ἀφ' ἵππου, κλίνας τὴν κεφαλὴν μέχρις ἐδάφους τῆς γῆς, προσεκύνησεν αὐτὸν, ὡσάύτως δὲ καὶ τὸν Βῆμαν καὶ τοὺς λοιποὺς κατὰ τάξιν.
36. Τὸν δὲ Βιράταν περιεπτύξατο ὁ φρόνιμος οὗτος καὶ πολιτικὸς Ἀθημανιοῦς, ὑποκλίνας τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ θείς τὰς χεῖρας περὶ τὴν ὀσφὺν ἐκείνου, ἔχοντος τὸ σῶμα ἀκλινές ².
37. Ποιήσας δ' ἀσπασμὸν καὶ περίπτυσιν καὶ μετὰ τοῦ Οὐτταρᾶ ἐν ὁμοίᾳ στάσει ³ ὁ νεανίας, ἀνέβη πάλιν ἐπὶ τὸν ὑψηλὸν ἵππον, τῇ προσταγῇ τοῦ Ἰνδιστίρα.
38. Ἡ δὲ πόλις, ὡς γυνή, λίαν εὐφραينوμένη καὶ ἀγαλλομένη, σταγόνας εἶχεν ἰδρωτὸς ἐν τοῖς μέλεσιν ⁴, αἱ εἰσιν οἱ λευκοὶ μαργαρίται, ἐξ ὧν πεποιημένη ἦν ἡ Σθαστικά ⁵ πρὸ τῶν θυρῶν πάντων τῶν οἴκων.

1. Ὁ γὰρ Ὠκεανὸς ἐπὶ τῶν ὁρίων αὐτοῦ συμμίγνυται τῷ εἰσβάλλοντι ποταμῷ.

2. Ὁ ἥττων ὑποκλίνει τὸ σῶμα ἐν τῇ περιπτύξει τοῦ κρείττονος.

3. Ἄνευ τοῦ ὑποκλίνειν τὸ σῶμα ὁμίλικες γὰρ ἦσαν.

4. Ὡς ἡ εὐφραينوμένη γυνὴ ἰδρωτὰ ἔχει ἐπὶ τῇ ἐντεύξει τοῦ ἐρωμένου.

5. Ἐν γάμοις πρὸ τῆς θύρας σχηματίζουσι τὸ ἐξῆς μυστηριῶδες σχῆμα ἐξ ἀλεύρου ἢ ὀρύζης, ὅπερ νομίζεται αἷσιον· ἀντὶ δὲ τούτων ἐνταῦθα μαργαρίται ἦσαν· ἡ Σθαστικά ἐφερμηνεύεται εὐεξία, σωτηρία.

39. Ἠλλοιωμένη δὲ τὴν μορφὴν ἐγένετο ¹ καὶ πιναρὰ ἐκ τῆς πολλῆς κόνεως, τῆς ἐξανισταμένης διὰ τοῦ ἀέρος ἐκ τῆς κομπομένης γῆς τοῖς ποσὶ τῶν ἀναριθμητῶν ἵππων.
40. Ἐτρεμέ τε σφόδρα, τῆς γῆς περισειομένης τῷ βαρεῖ βαδίσματι τῶν ὑπερόγκων ἐμμανῶν ἐλεφάντων, συλλήβδην ἐρχομένων.
41. Καὶ φρίκην πολλὴν ἔσχεν, ἥ ἐστὶν ἡ μαρμαρυγὴ τῶν σαπφείρων καὶ ὑακίνθων λίθων, τῶν ἐν ταῖς παραστάσι καὶ ἀνωφλίσι τῶν θυρῶν.
42. Πρὸς δὲ καὶ δάκρυα ἔρραινεν ἐκ τῶν ὁδῶν, ὡς ὀφθαλμῶν, ἃ εἰσὶν οἱ μαργαρίται, οἱ πίπτοντες ἐκ τῶν διαρρηγνυμένων ὄρμων τῶν συνειλεγμένων ἀνθρώπων, ἀλλήλους ὠθούντων, καὶ ὑψούντων τὰς κεφαλὰς εἰς θεωρίαν.
43. Εἰσδύντος δὲ τοῦ εὐειδεστάτου τούτου νεανίου, ἐξέτεινεν ἡ πόλις, ὡς γυνὴ, τὰς δύο χεῖρας, αἷ εἰσὶν αἱ δύο σερφαὶ τῶν καθ' ἑκάτερον μέρος τῆς ὁδοῦ θεωρούντων ἀνθρώπων.
44. Οὗτος μένουσ, ὁ ὦν ἄλλος Ἔρως κατὰ τὴν μορφὴν, καὶ πολλοῖς κοσμήμασι κοσμούμενος, εἰσέδω τὴν καρδίαν τῆς πόλεως, ὡς γυναικὸς, διὰ τῶν καλῶν ὁδῶν, ὡς δι' ὀφθαλμῶν.
45. Αἱ δὲ γυναῖκες, κληθεῖσαι ὑπὸ τῶν ἤχων τῶν διαφόρων μουσικῶν ὀργάνων, ἀφῆκαν τὴν πρὸς τὰ οἰκεία ἔργα ἀσχολίαν, καὶ δραμοῦσαι, ἤλθον ἐπὶ τὰς θυρίδας, ὀψόμεναι τὸν νεανίσκον.
46. Καὶ τις γυνὴ ἐκ τῆς πολλῆς σπουδῆς ἔθετο τὸν μ῅σκον ² ὃν ἔλαβεν ἐν χειρὶ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ ἐν μετώπῳ χρίσμα, ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, νομίσασα στίμμιν, καὶ ἔδωκεν ἐκείνοις τὴν φύσιν τῆς ἐλάφου ³.

1. Ἡ γυνὴ ἐκ τῆς ἐντεύξεως ἐρωμένου ἠλλοιοῦται τὴν μορφὴν.

2. Μέλας γὰρ καὶ ὁ μ῅σκος.

3. Καθὼ ὁ μ῅σκος ἐξ ὀμφαλοῦ γεννᾶται ζώου ἐλαφουειδοῦς ἐν τῷ ὄρει Ἰμαῷ.

47. Ἄλλη δέ τις εὐπρόσωπος, φέρουσα ἐν χειρὶ ἐν κυκλοει-
δὲς ἐνώτιον, ἔτρεχε μετὰ σπουδῆς, ὡς στρατιὰ ὅπλοφόρος
τοῦ βασιλέως Ἑρωτος, τοῦ νικητοῦ τῶν τριῶν κόσμων ¹.
48. Ἐτέρας τὸ πρόσωπον ἠγλαΐζετο μεθ' ἐνὸς ἀπρωρημένου
ἐνωτίου ἐπὶ τοῦ ὠτός, ὥς περὶ ἦλθεν ἡ Σελήνη μετὰ τοῦ
Ἡλίου ² ἐπὶ τῷ ἰδεῖν τὸν χαριέστατον νέον.
49. Καὶ ἄλλη ἐβάδιζε, θεῖσα ἐκ σπουδῆς περὶ τὸν λαιμόν,
ἀντὶ τοῦ ὄρμου τὴν χρυσὴν ζώνην, ἠχοῦσαν τοῖς κωδω-
νίσκοις· ταύτην δὲ φέρουσα, ἠγλαΐζετο ὡς ἄλλος ἐλέφας
τοῦ Ἑρωτος ³.
50. Ὁ Ἑρως, ἔνεκα διατριβῆς καὶ θεωρίας, ἀνέβη εἰς τὸν
ὀφθαλμόν τῶν γυναικῶν, ὡς εἰς θυρίδα τῶν ἑαυτοῦ οἴκων,
ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῆς ἀντιλαμπούσης μορφῆς τοῦ
Ἀρζούνα ἐν τοῖς ὅμμασι τῶν γυναικῶν, ὅς ἐβλέπετο
ἀσκαρδαμυκτί.
51. Ἡ ἀγλαῶπις Σελήνη, πολλὰς μορφὰς λαβοῦσα, αἱ εἰσι
τὰ πρόσωπα τῶν σεληνοπροσώπων γυναικῶν, εἰς τὸ θεά-
σασθαι τοῦτον τὸν νεανίαν, τὸν ἑαυτῆς ἀπόγονον, οὐκ
ἐκορέσθη χαρᾶς.
52. Ὁ μὲν οὖν νεανίας αὐτός, καταποθεὶς ὑπὸ τῶν εὐκόμων
καὶ ἔρωτολήπτων γυναικῶν, εἰσδύς εἰς τὰ ἐντός ⁴ ἀφα-
νῆς ἐγένετο, συλήσας τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐφεξῆς.
53. Αἱ δὲ γυναῖκες, πιῦσαι διὰ πολλοῦ τοῖς ὀφθαλμοῖς,
ὡς κοίλαις χερσὶ, τὸν χυμὸν τῆς καλλονῆς, ὥς περ μὴ κο-

1. Ἦν δηλ. ὡς τροχίσκος, ἢ δίσκος, τὸ πολεμικὸν ὄπλον.

2. Τὸ μὲν πρόσωπον ἡ Σελήνη, τὸ δὲ χρυσοῦν ἐνώτιον ὁ Ἥλιος.

3. Καὶ γὰρ ὄρμον χρυσοῦν ἢ ἀργυροῦν τιθέασι περὶ τὸν λαιμόν τοῦ
ἐλέφαντος μετὰ κωδῶνων.

4. Τουτέστιν εἰς τὰ βασίλεια, ὥς περὶ εἰς τὰς καρδίας τῶν γυναικῶν,
διὰ τῶν ὀφθαλμῶν.

ρυσθεῖσαι, οὐκ ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν, ἔνθα ἦσαν, καὶ περ τοῦ νεανίου ἀπελθόντος.

54. Εἰσέδου τοίνυν εἰς τὰ ἐκ πολυτίμων λίθων βασίλεια προσκυνούμενος τὸν πόδα ὑπὸ τοῦ Ἑρωτος, ὃς ἐστὶν ἡ ἐν τῷ λαμπρῷ ἐδάφει ἀντιλάμπουσα αὐτοῦ μορφή, ἐπειδὴ ἐνικήθη κάλλει τοῦ σώματος αὐτοῦ.
55. Τῶν δὲ Βραχμάνων, τῶν εἰδημόνων ὠροσκόπων (ἀστρολόγων)¹, θεωρούντων τὴν αἰσίαν ὥραν, εἰς ἑναρξιν τῆς τελετῆς τοῦ γάμου, οἱ βασιλεῖς, ὅ,τε Ἰνδιστίρας καὶ ὁ Βιράτας, ἐν ἀγωνίᾳ ἦσαν καὶ ἀδημονία².
56. Τάχιστα δὲ τότε συνῆλθον εἰς τὴν πόλιν τοῦ βασιλέως τῆς Ματσεᾶς οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, χαίροντες, ὅ,τε Κρισνᾶς καὶ ἄλλοι, σὺν πᾶσι τοῖς οἰκείοις.
57. Ἐν τούτῳ τῷ γάμῳ καὶ ἡ καλῶς κεκοσμημένη βασιλικὴ οἰκία ἐχώρευεν³, ἔχουσα ὀφρύας μὲν κινουμένας τὰς ἐπὶ τῶν θυρῶν σειράς, χεῖρας δὲ σαλευομένας τὰς ὑψηλὰς σημαίας.
58. Τὰ μὲν δὴ εἰς θεραπείαν καὶ εὐπρέπειαν τῆς Οὐτταρᾶς ἐγίνοντο ἐν αἰσίᾳ ἡμέρᾳ ὑπὸ γυναικῶν, αἱ ἡγαπῶντο ὑπὸ τῶν οἰκείων υἱῶν, ὡς ἡ Γαγγὰ ὑπὸ τῶν χηνῶν, καὶ προσηλωμένοι ἦσαν τοῖς ποσὶ τῶν ἑαυτῶν ἀνδρῶν, ὡς ὁ βομβύλιος τοῖς λωτοῖς⁴.
59. Ἀλημιμένη δὲ τὸ σῶμα ἡ καλὴ Οὐτταρὰ ἐλαίῳ, καὶ σινῇπει καὶ ἀγρώστει, καὶ βέλος κρατοῦσα⁵, ἐφαίνετο ὡς οἰκία τοῦ Ἑρωτος, ἔχουσα σημαίαν καὶ σκεύη ἐκ χρυσοῦ καὶ σαπφείρων.

1. Οἱ ἀστρολόγοι· γράφοντες φέρουσιν ἐν χάρτῃ, ὅτι ἡ δεῖνα ὥρα αἰσία ἐστίν.

2. Ἐν ἀδημονίᾳ ἦσαν πότε ἐλεύετα· ἡ ὥρα.

3. Ὡς γυνή.

4. Αἱ εἶχον δηλ. καὶ υἱοὺς καὶ ἀνδρας ζῶντας.

5. Βέλος κρατεῖ ἡ μαχαίριδιον, ὡς φυλακτῆριον, κατὰ πονηρῶν πνευμάτων, ἢ κατὰ βασκανίας.

60. Ἐχουσα δὲ τὸ σῶμα ἀπεσμηγμένον καὶ κεκαθαρμένον τοῦ ἐλαίου διὰ τοῦ Ῥαούδρα¹, ἐν τῷ λούσασθαι, καὶ ἀλληλιμμένον ἔπειτα κρόκῳ, ἐφαίνετο αὐτόχρημα φίλτρον, ἐξεληθὸν εἰς τὸ φανερόν διὰ τῶν χαρμωσύνων μουσικῶν ὀργάνων.
61. Ταύτην τὴν καλὴν νεάνίδα, ἣ ἦν ἐρυθρά ἐκ τοῦ χρίσματος τοῦ κρόκου, ἔχουσιν τὸ φύλον τῶν γυναικῶν ὕδατι, ἐκχεομένῳ ἐξ ἀργυροῦ στάμνου, καθὼς ὁ οὐρανὸς λούει τὴν ἐρυθρὰν ἐσπέραν τῇ ἐκ τῆς Σελήνης διαχεομένη αἴγλῃ².
62. Φορέσασα δὲ φορέματα λαμπρά καὶ λευκὰ αὕτη ἡ σεληνοπρόσωπος, εἰσέδου τὸν τετράστυλον λαμπρὸν νυμφῶνα³, ὡς ἡ ἐνσέληνος νύξ τὸν τετραμερῆ αἰθέρα⁴.
63. Ὃς δὲ πολυειδὴς κόσμος ἐτέθη γηθοσύνως ὑπὸ τῶν συγγενικῶν γυναικῶν ἐπὶ ταύτης τῆς σεληνομόρφου, καθημένης καὶ ἐλεπούσης κατὰ ἀνατολάς, οὗτος ἔλαβε κόσμον τὸ σῶμα αὐτῆς⁵.
64. Κοσμηθεῖσα δὴ τὸ σῶμα ἡ εὐσώματος, καὶ ἰδοῦσα ἑαυτὴν ἐν λιθοκολλήτῳ κατόπτρῳ, ἠΰξατο τότε περιχαρῶς ἀγάπην (ἀρέσκειαν) τοῦ Ἀβημανιοῦ πρὸς ἑαυτήν, καὶ ἑαυτῆς ἀγάπην (ἀρέσκειαν) πρὸς τὸν Ἀβημανιοῦν.

Βασκανίας. — Τὸ μὲν βέλος ἀναφέρεται εἰς τὴν σημαίαν, τὰ δὲ ἐκ χρυσοῦ κοσμήματα εἰς τὸ ὑπέρυθρον ἔλαιον, τὰ δ' ἐκ σαπφείρων εἰς τὸ πρασινόχρουν τῆς ἀγρώστεως.

1. Εἶδος σμηκτικοῦ, (εἶδος σινίπεως) δι' οὗ ἀποσμήχεται τὸ ἔλαιον. Λέγουσιν, ὡς τὸ τὸ βόειόν ἐστι γάλα, ὃ σμηκτικόν ἐστι τοῦ ἐλαιώδους χρίσματος.

2. Ἡ μὲν σεληνιαία αἴγλη τὸ ὕδωρ, ἡ δὲ Σελήνη τὸ ἀργυροῦν ἀγγεῖον.

3. Ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ οἴκου ἐπὶ γῆς κατασκευάζεται ὁ νυμφῶν, ἐπὶ δὲ τοῦ νυμφῶνος ὁθόνη ἐκτετεταμένη ἐστὶν ἐπὶ τεσσάρων στύλων.

4. Ἡ μὲν Σελήνη τὸ πρόσωπον, ἡ δὲ νύξ τὸ σῶμα τῆς Οὐτταρᾶς.

5. Δηλ. ὁ κόσμος ἐκοσμήθη ὑπὸ τοῦ σώματος αὐτῆς.

65. Ὅτε δ' ἡ μήτηρ ἐποίησε τὴν ἐπὶ γάμῳ Τιλακὰν ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῆς, τῷ κρείττονι καὶ αὐτῆς τῆς Σελήνης, τότε ὁ Ἔρως προσελθὼν μετὰ τῆς Ρατῆς, ἀνεπαύετο ἡδέως, καθάπερ ἐν κλίνῃ, ἐν ἐκείνῳ τῷ προσώπῳ.
66. Ἡνίκα δ' ὑπὸ τῆς μητρὸς ἐτέθη περὶ τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς αὐτῆς καὶ τὸ μάλλινον νῆμα τοῦ γάμου¹, ὡς ἐθίζεται ἐν τῇ ἀρχῇ, τηνικαῦτα τὰ λιθοκόλλητα ψέλλια οὐδεμίαν εἶχον σύγκρισιν ἐκείνῳ.
67. Τῇ προσταγῇ τῆς μητρὸς προσεκύνησεν ἡ Οὐτταρὰ κατ' ἀξίαν τὰς συγγενικὰς γυναῖκας, αἱ ἠγκαλίσαντο αὐτήν· ἀλλὰ καὶ αἱ θεαὶ αὐταὶ αὐτήν ἠγκαλίσαντο, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῆς ἀντιλαμπύσης αὐτῆς μορφῆς ἐν τοῖς ἐκ πολυτίμων λίθων ἀγάλμασι τῶν θεαινῶν.
68. Ἐκοσμεῖτο δὲ μετὰ χαρᾶς καὶ ὁ Ἀβημανιοῦς, ὁ ὢν ὅμοιος κατὰ τὴν λαμπρότητα τῷ Ἰνδρᾷ, ὑπὸ τῆς θυγατρὸς τοῦ Δρουπάδα, κοσμήμασι πολλοῖς καινοῖς, προστήκουσι τῷ γάμῳ.
69. Οὗτος ὁ ἦρως, οὗ τὸ μὲν πρόσωπον ἦν ἀκάλυπτον, τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα κεκαλυμμένον λευκοῖς ἱματίοις, ἠγλαΐζετο, ὡς τὸ ἀνατολικὸν ὄρος, τὸ λαμπρυνόμενον τῇ σεληνιαίᾳ λάμψει, καὶ τὴν Σελήνην ἔχον ἐπιλάμπουσιν.
70. Τότε τὸ πρόσωπον τούτου, οὗ ἐπὶ τοῦ μετώπου ἐτέθη ἡ ἐκ λευκοῦ Σανδάνου Τιλακὰ² ὑπὸ τῆς μητρὸς, ἐφαίνετο ὑπέρτερον τῆς λαμπρᾶς Σελήνης μιᾷ μοίρᾳ.
71. Τότε καὶ ὁ ἀστερόεις κυάνεος οὐρανός, νικηθεὶς κατὰ τὴν ὑπεροχὴν, ἐποιεῖ θεραπείαν ἐκείνῳ τῷ νέῳ, γενόμενος

1. Τῆς μὲν νύμφης περὶ τὸν καρπὸν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τιθέασι τὸ μάλλινον νῆμα, τοῦ δὲ νυμφίου, περὶ τὸν καρπὸν τῆς δεξιᾶς.

2. Ἐχον τὴν Τιλακὰν, τὸ χρῖσμα τὸ λευκόν, ὑπέρτερον ἦν τῆς Σελήνης μιᾷ μοίρᾳ.

μικρός, ὅς ἐστιν ἡ δεδεμένη κόμη μετὰ τῶν ἀνθρώπων ¹.

72. Ὁ δ' ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ ἐκείνου καθευμένος πολύστιχος ὄρμος ἐκ μαργάρων, καὶ λευκός ὡς ἡ Καπούρα, ἐφαίνετο ὡς ἀμβροσία ῥέουσα ἐκ τῶν, ὡς σεληνολίθων, πολυτίμων λίθων, τῶν ἐν τοῖς ἐνωτίοις, τῇ παρουσίᾳ τοῦ ὡς Σελήνης προσώπου αὐτοῦ.

73. Καὶ ἐν μὲν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ παρῆν ἡ Σελήνη ἐκ τῆς εἰς τὸ γένος εὐμενείας· ἐν δὲ τῇ δόξῃ αὐτοῦ ὁ Ἴνδρας, ἐκ τῆς πρὸς τὸν υἱὸν φιλοστοργίας, ἐν δὲ τῷ σώματι αὐτοῦ ὁ Ἔρως, ἐκ τῆς πρὸς τὸν ἀδελφιδοῦν τοῦ πατρὸς ἀγάπης ².

74. ὑπὸ δὲ τοῦ πρὸς μητρὸς θεοῦ ³ ἐστάλθη συνεσταλμένος καὶ ὑπήκοος πρὸς ἐκεῖνον τὸν Ἀθημανιοῦν ὁ Ὀκεανὸς μετὰ τοῦ Σέσσα ὄψεως, ὅς ἐστιν ὁ λιθοκόλλητος οὐρανίσκος μετὰ τοῦ στυλοῦ.

75. Ἀναβάς δ' ἐπὶ τὸν ἑλέφαντα, ὅς, ἐπειδὴ ἦν λευκός ἐκ τῶν μαργάρων, καὶ ἐφαίνετο ὅτι τέσσαρας εἶχεν ὀδόντας ἐκ τῆς ἀλλήλων ἀντανakλάσεως, διὰ τοῦτο ἐνομιζέτο, ὡς αὐτός ἐστιν ὁ Ἀἰραβάτας ⁴, δοθεὶς παρὰ τοῦ Ἴνδρα χάριν τοῦ υἱοῦ.

76. Καὶ ἐπόμεπυε, βλεπόμενος συνεχῶς συγγενικῇ στοργῇ ὑπὸ τῆς Σελήνης, ἥ ἐστι τὸ λευκὸν στόμα τῆς αἰτίας στάμνου ⁵, τῆς φερομένης καὶ περιφερομένης ὑπὸ παρθένου.

1. Ἡ μὲν μέλαινα κόμη ὁ κυανέος ἐστιν οὐρανός, τὰ δὲ λευκὰ ἄνθη, τὰ ἄστρα. Ἔθος ἐστὶ κοσμεῖν τὴν κόμην ἄνθεσι.

2. Ὁ γὰρ Ἔρως υἱὸς ἐστὶ τοῦ Βισνοῦ, ὅς ἐστιν ὁ Κρισνάς, οὗ ἀδελφοῦς ἐστιν ὁ Ἀθημανιοῦς.

3. Τοῦ Κρινᾶ, ὅς ἐστι Θεός.

4. Ὁ Ἀἰραβάτας τέσσαρας ἔχει ὀδόντας.

5. Στάμνος πλήρης ὕδατος φέρεται ὑπὸ νεάνιδος, καὶ περιφέρεται πρὸ προσώπου τοῦ νυμφίου· αἴσιον δὲ τοῦτο κρίνεται.

77. Προαγγελλθείσης δὲ τῆς ἐλεύσεως τοῦ καλοῦ τούτου νυμφίου ὑπὸ τοῦ ἤχου τῶν μουσικῶν ὀργάνων, ὡς ὑπ' ἀγγέλου, μεγάλη χαρὰ ἐγένετο ἀπάσαις ταῖς ἀβραῖς γυναιξὶ τῆς γενεᾶς τοῦ Βιράτα.
78. Καταβάς δ' οὗτος ὁ ἐκλαμπρός ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ἐλέφαντος, ὡς ὁ ἥλιος ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ ὅρους, εἰσῆλθε πεζὸς εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βιράτα, καθὼς ὁ ἥλιος ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ ὅρους εἰς τὸν αἰθέρα.
79. Ἦχθη δὲ ὁ Ἀθημανιοὺς πρὸς τὴν νύμφην ὑπὸ τῶν συνελθόντων ἐνδοξότερων, ὡς ὁ βομβύλιος πρὸς τὸν λωτὸν ὑπὸ τοῦ εὐώδους ἀέρος.
80. Πάντων δὲ τῶν παρεστώτων ἐν ἀφασίᾳ ὄντων, δίκην ἀψύχων ἀγαλμάτων, τῶν δὲ ὠροσκόπων ἐκφωνούντων ἐκ διαλείμματος τὰ ἐλλείποντα λεπτὰ τῆς ὠρισμένης ὥρας,
81. Ὁ ἱερεὺς, γνοὺς τὴν αἰσίαν ὥραν, πάντων κροτούντων τὰς χεῖρας, καὶ κυμβαλίζόντων, συνέζευξε ¹ τὰς δύο χεῖρας τοῦ νυμφίου καὶ τῆς νύμφης, κρατουμένας ταῖς χερσὶ τοῦ Βιράτα ².
82. Τότε τὰ ὄμματα αὐτῶν ἐκ τῆς διὰ πολλοῦ δίψης ἔπινον τὴν ἀγλαΐαν ἀλλήλων ἀκορέστως, ἐκ διαλειμμάτων πολλάκις ἐνατενίζοντα, καὶ πολλάκις ἐξ αἰδοῦς κάτω νεύοντα.
83. Καῖπειτα τὸ ζεῦγος (τὸ ἀνδρόγυνον) λευκοφοροῦν, ἠγλαΐ-

1. Τῆς κόρης ὁ πατὴρ συζεύγνυσι τὰς χεῖρας τῇ προσταγῇ τοῦ ἱερέως.

2. Ὁ νυμφίος καὶ ἡ νύμφη τῆς Βραχμανικῆς φυλῆς, κρατοῦντες ἀλλήλων τὰς δεξιὰς χεῖρας, περιέρχονται τὸ τοῦ γάμου πῦρ· οἱ δὲ τῆς πολεμικῆς, κρατοῦντες θέλος ἐξ ἐκατέρου μέρους· οἱ δὲ τῆς γεωργικῆς, κρατοῦντες βούκεντρον· οἱ δὲ τῆς δουλικῆς, συνδεδεμένα ἔχοντες τὰ κράσπεδα τῶν ἑαυτῶν περιβολαίων.

ζετο ἐκ δεξιῦ περιερχόμενον τὸ πῦρ, καθὼς τὸ ζεύγος τῶν λευκῶν γηνῶν περιερχόμενον τὸν ἐρυθρὸν λωτόν.

84. Τῇ δὲ προσταγῇ τοῦ ἱερέως ἔρριψεν ἡ κόρη δράκα ὀρύζης ¹ πεφρυγμένης εἰς τὸ καῖον πῦρ· ὃν δὲ καπνὸν ἐλάμβανεν ἀναδιδόμενον, οὗτος ἦν ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῆς, ὡς ἡ μελανότης ἐν τῇ Σελήνῃ.

85. Εἶτα δ' ὁ υἱὸς τῆς Σουβαδράς, ὁ ὢν χαροποιὸς ἐν τῷ γένει αὐτοῦ, ὡς ἡ νεφέλη τοῖς φυτοῖς, καὶ φήμης ὑπερπλήρης ἐν γῇ καὶ ἐν οὐρανῷ ², ὡς ὁ Ωκεανὸς ὑδάτων, καὶ θησαυρὸς ἀρετῶν, προσεκύνησε μετὰ τῆς κόρης τοὺς γεραιτέρους καὶ ἐνδοξότερους, προσταγῇ τοῦ ἱερέως.

86. Σέβειτο, ὡς βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ Ζηναδάτα, τοῦ καλοῦ καὶ ὀρθοδόξου διδασκάλου, ὁ λίαν ἐγκρατὴς καὶ ἀγαθὸς Ἀμάρας, ἐξ οὗ τῆς γνώσεως, ὡς ἐκ τῆς Γαγγᾶς, ἐξεῖρρευσεν τὸ μέγα ποίημα, ἡ Βαλαβαράτα, ἧς τὸ τέταρτον Βιβλίον, ὃ ὀνομάζεται Βιράτα, πέρας εἴληψε,

87. Ἐν τούτῳ τῷ Βιβλίῳ, τῷ ὀνομαζομένῳ Βιράτα, τέσσαρα μὲν εἰσι κεφάλαια, πεντακόσιοι δὲ καὶ ὀγδοήκοντα ἐξ στίχοι, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ Ἀνουστούπα.

Τέλος τοῦ Τετάρτου Κεφαλαίου,

τοῦ Τετάρτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

1. Orija (ὀρύϊα) λέγουσιν οἱ Βραχμᾶνες τὴν ὄρυζαν, καὶ Κοῦρ τὴν κόρην οἱ Κασμήριοι.

2. Δηλ. πανταχοῦ ἡ φήμη αὐτοῦ διῆκε.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὸν σέλλλογον τῶν στρατῶν.

1. Ἐστω εἰς χαρὰν ὁ Βεάσας, ὁ ὦν ὡς νῆσος ἐν τῷ ὡς πελάγει κόσμῳ, ὅς, καίπερ ὦν ἀδιάφορος καὶ πρὸς ἐχθρούς καὶ πρὸς φίλους, εὐφραίνει ὅμως τοῖς συγγράμμασι, τοῖς ὁμοίοις τῇ ἀμβροσίᾳ, τοὺς ἐλπίζοντας ἐπ' αὐτόν.
2. Εἰς νοῦν λαβὼν ὁ Ἰνδιστίρας συμβούλιον ποιῆται ¹ περὶ τῶν ἐχθρῶν, εἰσέδν τὸ βουλευτήριον μετὰ τῶν τεσσάρων ἀδελφῶν, τοῦ τε Βαλαράμα, Κρισνᾶ καὶ Σατεκῆ.
3. Τοῦτο δὲ τὸ βουλευτήριον ἠγλαΐζετο τοῦτοις τοῖς πανευφήμοις βασιλεῦσι τῆς γῆς, ὡς ἡ γῆ τοῖς συνέχουσιν αὐτὴν ὀκτῶ μεγάλαις καὶ ὑψηλοῖς ὄρεσιν.
4. Ὁ μὲν οὖν Ἰνδιστίρας, ὁ γινώσκων τὰ τοῦ δικαίου, ἐξήρεύξατο λόγον, φέροντα κλέος λευκότερον τῆς ἀμβροσίας, ὅ ἐστιν ἡ αἴγλη τῶν ὀδόντων
5. « Ὅ,τι εἶπω πρὸ τοῦ Κρισνᾶ, τοῦ εἰδότος πᾶσαν μάθησιν
» καὶ πᾶσαν ἐπιστήμην, τοῦτο ὅμοιον ἂν εἴη, εἰ παρα-
» θεῖη τις ὀλίγον ὕαλον τῷ ἐκ πολυτίμων λίθων ὄρει.
6. « Ἀλλ' ἐξ ἀγάπης λέγω τι πρὸ τοῦ κυρίου τῶν τριῶν
» κόσμων· τίς γὰρ εἰς τιμὴν ὕδωρ οὐ προσφέρει τῷ

1. Σκέφασθαι τὸ παιγνίον.

- Σίβα, τῷ ἔχοντι τὴν Γαγγάν ἐπὶ τῆς κορυφῆς ¹ ;
7. « Πόλεμος κατὰ συγγενῶν οὐ δοκεῖ μοι εὐλογος· εἰ γὰρ
 » νίκη ἔσοιτο ἢ ἥττα, φθορὰ ἔσεται τῆς ἐκ Σελήνης κα-
 » ταγομένοις ἡμῖν ² .
8. « Οὐ γὰρ ἂν εἴη εἰς καλὸν ἡμῖν ὁ πόλεμος μετὰ τῶν
 » ἡμετέρων τούτων συγγενῶν, καθὼς οὐδ' ἂν τοῖς λέουσι
 » μετὰ τῶν ἑαυτῶν σκυῶν.
9. « Οὐκ ἀναιρετέοι εἰσὶν οἱ συγγεῖς, καὶ περ ἁμαρτόντες
 » τοῖς συγγενέσι· τίς γὰρ ἐξορύττει τὸν ὄνυχά ἑαυτοῦ, τὸν
 » ἐξορύξαντα ἐξ ἀπροόπτου τὸν ὀφθαλμόν ;
10. « Ἡ δυσφημία τῶν συγγενῶν ἐκεῖνων, ἡττηθέντων, καὶ
 » ἡμῶν καθάπτεται, καθὼς τὸ ἐν ὕδατι ἢ κατόπτρῳ
 » ἀπαύγασμα τοῦ σώματος, τοῦ ἀλληλιμμένου βορβορῶ,
 » καίπερ αὐτὸ μὴ ἀλληλιμμένον, ὡς ἀλληλιμμένον ὁμῶς
 » φαίνεται.
11. « Δικαιοσύνη ἐστὶ, τὸ μὴ πολεμεῖν καὶ τῷ ἐχθρῷ, μηδὲ
 » μὴν ἀνθεσι· πῶς οὖν ἡμεῖς πολεμήσωμεν συγγενέσιν
 » ὅπλοις δυσφορήτοις ;
12. « Αὐτίκα καὶ γὰρ ὁ Ἑρως ἀνθεσιν ³ ἐπολέμησε τῷ Σίβα·
 » ἀλλ' ἐγένετο ἀμελής. Ἡ ἐμὴ ἄρα γνώμη κλίνει εἰς
 » διαλλαγήν, εἰ καὶ ἀδιάλλακτός ἐστιν ἐκεῖνος.
13. « Δότω ὁ καλὸς συγγενῆς ἡμῖν τοῖς πέντε, πέντε κόμας·
 » καὶ τῷ βασιλεῖ γὰρ ἀρκεῖ ὀλίγον μόνον εἰς ἄνεσιν· τὰ
 » δὲ περιττὰ ἄχθος ἐστὶ· (Τὸ δὲ πλεον τούτου ἄχθος ἐστὶ.)
14. « Τίς δ' ἔφεςις τῆς πολλοὺς ἐρωμένους ἐχούσης γῆς

1. Δηλονότι, καθὼς τῷ Σίβα χέουσιν ὕδωρ εἰς τιμὴν ἐξ ἀγάπης,
 καὶ τοι φέρει τὸν Γάγγην, οὕτω ἀγῶν λέγω λόγον πρὸ σοῦ, τοῦ εἰδότος
 πᾶσαν μάθησιν.

2. Αὐτολεξεῖ, τὸ σεληνιακὸν γένος.

3. Παράδειγμα φέρει, ὅτι καὶ ὁ πόλεμος διὰ τῶν ἀνθέων ἐλάβη
 ἐπιφέρει.

- » δίκην πόρνης, ἢ ἀφεῖσα τὸν δυστυχῆ ἄνδρα, ἥδεται τῷ
 » εὐτυχεῖ;
15. « Εὐτυχείησαν αἱ ἐκεῖνοι οἱ συγγενεῖς ἐμοῦ καὶ φίλοι
 » τῆς γῆς· ἔστωσαν ἐκεῖνοι οἱ ἑκατὸν ἐν ἀνέσει ἐκ τῆς
 » ταλαιπωρίας ἡμῶν τῶν πέντε. »
16. Βουλομένων δὲ λέγειν τοῦ τε Κρισνα καὶ τοῦ Βαλαράμα,
 ὑπολαβὼν ὁ Σατεκῆς, ἔφη, γενόμενος ἐρυθρὸς τὸ χρῶμα,
 ὡς σπινθὴρ, ἐκ θυμοῦ, ὡς πυρὸς·
17. « Ὁ γενναῖος ἐκπέμπει λόγους εἰς ἑκκαυσιν μόνην τῶν
 » δεδεμένων τὰ ὄμματα τῇ δικαιοσύνῃ, ὡς ταινία, κα-
 » θὼς ὁ Ἥλιος ἐκπέμπει ἀκτῖνας εἰς θερμότητα μόνην
 » τῶν τυφλῶν, καὶ οὐκ εἰς φῶς τῶν ὀμμάτων αὐτῶν ¹.
18. « Ἀλλὰ καὶ οὕτω λέγω ². Τίς ὢν ἐν δικαιοσύνῃ, ὡς ἐν
 » ὕλῃ, οὐ καίεται ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, ὡς ὑπὸ πυρὸς τῆς ὕλης,
 » ἥσυχος ὢν, καὶ μηδὲν τι ἐνεργῶν ³;
19. « Ἐν μὲν τῇ εὐταξίᾳ ἔστω δικαιοσύνη καὶ εὐθύτης, ἐν
 » δὲ τῇ ἀταξίᾳ ἔστω ἀνδρεία ⁴. αὐτίκα γὰρ καὶ ὁ ὄφις,
 » ὁ σχολαίως καὶ ἡσύχως ἔρπων, ἀνίσταται εὐθέως εἰς
 » ἄμυναν, καὶ φουστίγναθος γίνεται, θιγόμενος τῇ ἄκρᾳ τῆς
 » χειρὸς.
20. « Τὸ ἄψυχον ξύλον καλὸν ἐστὶ καὶ τίμιον, διότι πῦρ
 » ἐξάγει προστριβόμενον ⁵. τοὺς δὲ μὴ κατεξανισταμένους

4. Παίξει πρὸς τὰς λέξεις· Σούρα γὰρ λέγεται ὁ ἥρως καὶ ὁ Ἥλιος,
 Γὰ δὲ ὁ λόγος καὶ ἡ ἀκτίς.

2. Δηλ. εἰ καὶ ὁ λόγος τοῦ ἀνδρείου δάκνει, ἀλλὰ καὶ οὕτω λέγω.

3. Μὴ ποιῶν δηλ. τρόπον εἰς τὸ ἀποσβεῖσαι τὴν φλόγα.

4. Ὅταν δηλ. ἡ τις ἥσυχος καὶ εὐτακτος, ἔστω δικαιοσύνη, ὅταν δ'
 ὑπέρφρων καὶ ἀτακτος, ἔστω ἀνδρεία.

5. Τὸ ξύλον προστριβόμενον, ὥς περ θυμούμενον, πῦρ ἐξάγει, καὶ
 διὰ τοῦτο καλὸν ἐστὶ καὶ τιμᾶται.

- » ἐν τῇ καταφρονήσει, καὶ ἰδόντες οἱ ἀγαθοὶ, λούονται ¹.
21. « Οἷς δὲ, οὓσιν ἡσύχοις, οὔτε δύναμις ἐστίν, οὔτε φρόνη-
 » μα, τούτοις καταφρονουμένοις ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, λίαν
 » καλὴ ἐστὶν ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡ εὐθύτης ².
22. « Εἰ δικαιοσύνη στέργεται ὑπὸ σοῦ, καὶ εἰ ἐχθρὸς ἐστὶ
 » φύσει ὁ συγγενῆς ³, οὗτος ὁ Δουριοδάνας, ἀναφανείς
 » πραγματικῶς ἐχθρὸς, παραδοτέος ἐστὶ τῷ θανάτῳ.
23. « Ὁ γὰρ φιλοδίκαιος, καὶ ἐκείνους αὐτοὺς, οὓς σέβεται,
 » ἀναιρεῖ, γενομένους ἐναντίους ἐξάπινα. Οἱ πυρολάτραι
 » οὐ σβεννύουσι τὸ πῦρ, καίον τὸ σῶμα αὐτῶν ;
24. « Ἐγὼ τοῦτο οἶδα· ἡ γνώμη μου οὐ κλίνει εἰς διαλλαγὴν
 » πρὸς τοιοῦτους διαστρόφους ἐχθροὺς, τοὺς μόνῃ τῇ κο-
 » ρύνῃ τοῦ Βήμα εὐθεῖς ἐσομένους.»
25. Τοῦ μὲν οὖν Σατεκῆ παύσαντος λέγειν, ὡς νέφους παύ-
 σαντος ἐρέχειν, ὁ Κρισνᾶς ἐξηρεύξατο φωνὴν ἡδέϊαν,
 ὡς χῆν ⁵.
26. « Ποῦ τόπος τοῦ ἐμοῦ λόγου; τά τε γὰρ περὶ τοῦ δι-
 » καίου εἶρηκεν ὁ Βασιλεὺς Ἰνδιστίρας, τά τε περὶ τῆς
 » ἀνδρείας ὁ Σατεκῆς· ἀλλὰ καὶ οὕτω λέγω, μήπως ἀδιά-
 » φορος φανῶ.
27. « Ἡ μὲν δικαιοσύνη ἄνευ ἀνδρείας, χήρα ἐστίν· ἡ δ' ἀν-
 » δρεία ἄνευ δικαιοσύνης, ἀλυσιτελής (ἄτελής)· συναμφότε-
 » ρον δὲ, ἥτε δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀνδρεία, γεννᾷ φήμην λευκήν.

1. Ὡς οἱ ἀπτόμενοι ἀκαθάρτου τινος, καὶ ἀπαίσιόν τι βλέποντες, λούονται ἀποτροπαζόμενοι.

2. Τὸ μῆδεν τι ποιῆσαι εἰς ἄμυναν, τὸ ἡσυχίαν ἔχειν.

3. Ἄπας συγγενῆς λέγεται φύσει (ἄνευ αἰτίας) ἐχθρὸς, διὰ τὴν κληρονομίαν.

4. Ὁ γινώσκων τὰ τοῦ νόμου.

5. Ἀγαλλόμενος γὰρ ἡδέως φωνεῖ ὁ χῆν μετὰ τὴν ὥραν τῶν ὁμῶρων, ὅτε εὐδίᾳ ἐστί.

28. «Καθὼς ὁ ποῦς, θέων ἐπ' ὄρους μεγάλου ἐν σκότει,
 » ἄνευ λύχνου, προσκρούει καὶ συντρίβεται ¹, οὕτω καὶ ἡ
 » ἀνδρεία, θέουσα ἐν θυμῷ, ἄνευ δικαιοσύνης, ἐπὶ βασι-
 » λέως μεγάλου.
29. «Ἡ δικαιοσύνη ἀγλαΐζεται τῇ ἀνδρείᾳ, καθὼς ὁ λωτὸς
 » τῷ Ἡλίῳ, ἐφ' ἑαυτὴν ἐπάγουσα πάντας τοὺς βασιλεῖς,
 » ὥς ὁ λωτὸς τοὺς χῆνας.
30. «Ἡ ἀνδρεία ἐστὶν ἐν τῇ χειρὶ ἡμῶν· συζευγνύσθω ταύτῃ
 » καὶ ἡ δικαιοσύνη, εἰ οἱ υἱοὶ τοῦ τυφλοῦ βασιλέως θέ-
 » λουσι διαλλαγῇν.»
31. Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ Κρισναῖ, ἡ Δραουπαδῆ, προσκα-
 θημένη τῷ ὑποποδίῳ τοῦ βασιλέως Ἰνδιστίρα, ἔφη θυ-
 μοειδῶς, ἐρυθρὰ γενομένη τὸν κανθὸν τοῦ ὀφθαλμοῦ·
32. «Ἡ δικαιοσύνη πεσέτω κατὰ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν· ἡ φρό-
 » νησις ὑμῶν ἴτω εἰς ἀπώλειαν· ἡ βουλὴ ὑμῶν ἐς Πατά-
 » λαν ² χωρεῖτω· ἡ μάθησις ὑμῶν ἐρῶέτω.
33. «Εἰ ἀνδρεία ὑμῖν οὐκ ἦν τότε, ὅτε εἶδετέ με ἐν συνόδῳ
 » ἐλκομένην ἐκ τῆς κόμης καὶ τῶν ἱματίων ὑπ' ἐκείνων
 » τῶν περὶ τὸν Δουριοδάναν, πῶς ἡ καρδίᾳ ὑμῶν οὐ διερ-
 » ράγη αἰσχύνῃ;
34. «Ὡν ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας ἄνευ φρονήματος, διαλλατ-
 » τέσθω τοῖς ἐχθροῖς ἐκείνοις· ἐγὼ δ' ἀνελεῖν ἑμαυτὴν
 » βούλομαι σήμερον ἐν πυρί.»
35. Ἐξάψας δ' ὁ Βήμας θυμὸν ἐκ τῶν ἀναστεναγμῶν τῆς
 Δραουπαδῆς, τοιαῦτα εἰπούσης, ὥς τὸ πῦρ φλόγα ἐκ τοῦ
 ἀέρος, ἐφλογίζετο λίαν.
36. Φλογερούς δ' ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς, ὥς τὸν πύρινον ὀφ-
 θαλμὸν τοῦ Σίβα, καὶ τὸ ἐν τῇ θαλάσῃ πῦρ ἐν τῇ συν-

1. Αὐτολεξεῖ, διαρρήγνυται.

2. Ἐς κόρακας

τελεία τοῦ αἰῶνος, ἔφη, δάκνων τὸ χεῖλος τοῖς ὁδοῦσι,
καὶ τὸ μέτωπον ταῖς ὀφρύσι·

37. «Μέχρι τῆς σήμερον ἄλγος μοι ἐστὶν ἐκ τοῦ ἰοῦ, τοῦ
»δοθέντος παρ' ἐκείνων ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ· μέχρι τῆς
»σήμερον τὸ ἐμὸν σῶμα κατακαίει τὸ πῦρ τὸ ἐκ τοῦ
»οἴκου, τοῦ κατασκευασθέντος ἐκ λακκίου.
38. «Μέχρι τῆς σήμερον ὕπνος μοι οὐ γίνεται ἐκ τοῦ ἥχου
»τῶν δολίων ἐκείνων κύβων· μέχρι τοῦ νῦν ἐγὼ βλέπω
»τὴν ἐμαυτοῦ γυναῖκα θλιβομένην ἐξ αἰτίας τῶν ἐχθρῶν.
39. «Μὴ πῶ νῦν γε τὸ αἶμα τῆς καρδίας τοῦ Δουσσαάνα;
»μὴ συντρίψω τὸν μηρὸν τοῦ Δουριοδάνα τῇ κορύνῃ τή-
»μερον;
40. «Ἔως ἂν ὁ βασιλεὺς οὗτος, ὁ ἀπόλεμος, ποιήσῃ διαλ-
»λαγὴν, εἰς λεπτά ἐγωγε ποιήσω τοὺς ἐχθροὺς ἐπὶ γῆς,
»ἐπίκουρον ἔχων τὴν κορύνην.»
41. Διαταράξας δὲ τὸν Σέσσαν ὄφιν ὁ Βήμας τῇ τῆς χειρὸς
διαράξει κατὰ γῆς, καὶ ἦχον φοβερὸν ποιήσας τῇ περι-
δινήσει τῆς κορύνης, ἀνέστη ὑπερπλήρης θυμοῦ.
42. Ἐκράτησε δὲ τοῦτον ταῖς χερσὶν ὁ Βαλαδέβας, τὸν δυ-
νατὸν ἀναταράξαι ἀπείρους ἐχθροὺς, καθὼς ὁ Βισνοῦς τὸν
Μανδάραν, τὸ ὄρος, τὸ ἀνακυκῆσαν τὸν Ὠκεανόν.
43. Ὃς καὶ ἔλεξε λόγον ἀμβρόσιον τοῖς ὡσὶ τῶν ἐπὶ συνόδου,
ἀποδείξας τοὺς ὁδόντας ἐν τοῖς χεῖλεσιν, ὡς ἄνθη ἐν
νεογνοῖς φύλλοις ¹.
44. «Σὺ ὦν καὶ ὀνόματι καὶ πράγματι Βήμας ², τὸν κόσμον
»ὄλον νικᾷς· ὁ λόγος ὅμως τοῦ μεγάλου καὶ σεβαστοῦ
»ἀθετούμενος, ἐπ' ἀτιμία σοί ἐστι ³.

4. Τὰ νεογνά φύλλα ὑπέρυθρά εἰσι.

2. Τουτέστι, φοβερός.

3. Τουτέστιν ἐπὶ σμικρότητι.

45. « Ἐπειδὴ ἐκεῖνοι καὶ δύναμιν ἔχουσι, καὶ στρατηγήματα
 » οἶδασι, διὰ τοῦτο οὐκ ἂν νικηθείησαν ἀπλῶς καὶ ὡς
 » ἔτυχεν ¹. ὅθεν δεῖ ἡμῖν, τοῖς ἔχουσι καὶ δύναμιν καὶ
 » στρατεύματα, καὶ διαλλαγὴν προτείνουσι, διαίρεσιν
 » τινὰ ποιῆσαι ἐν ἐκείνοις, καὶ διχόνοιαν.
46. « Ὁ Βήσμας ὁ αὐτός ἐστι ² καὶ πρὸς ἐκείνους τοὺς Καου-
 » ραβὰς καὶ πρὸς ἡμᾶς τοὺς Πανδοῖδας, ὡσαύτως δὲ καὶ
 » ὁ Δρόνας, ὁ διδάσκαλος, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Δρόνα· εἰδέ γε
 » οὗτοι ἀδιαφορίαν ἔξουσιν,
47. « Οἱ περὶ τὸν Καρνᾶν διασκορπισθήσονται ὑπὸ τῶν βε-
 » λῶν τοῦ Ἀρζούνα, ὡς ἄχυρα ὑπ' ἀνέμου· τηνικαῦτα οἱ
 » Καουραβὰι οὗτοι παρανάλωμα γενήσονται τῆς σῆς κο-
 » ρύνης.
48. « Νῦν μὲν οὖν στέρξον τῷ λόγῳ τοῦ ἀρχηγοῦ Ἰνδιστίρα,
 » εἴτα δὲ ποιήσον ὅ,τι ἀρέσκει σοι· κἀκεῖνοι γὰρ οἱ Καου-
 » ραβὰι, ὡς σύ, οὐκ ἔχουσι γνῶμην περὶ εἰρήνης, φρονη-
 » ματίαι ὄντες.»
49. Ἀπο θυμοῦ δὲ γενομένου τοῦ Βήμα τῷ λόγῳ τοῦ Βα-
 λαράμα ³, καὶ καθίσαντος, ὁ Ἀρζούνας ἔλεξε λόγον πο-
 λεμικὸν καὶ διαλλακτικόν·
50. « Στρατὸς ἰσχυρὸς καὶ δεινὸς εἰς πόλεμον καταλεχθήτω,
 » καὶ ἀπόστολος πρὸς τοὺς ἐχθροὺς σταλθήτω, ἄξιος εἰ-
 » πεῖν ἃ δεῖ.
51. « Εἰ μὲν οὖν ἐκεῖνοι οἱ μωρόφρονες διαλλαγὴν οὐ ποιήσου-
 » σιν, ἀναιρετέοι εἰσὶ τότε παραχρῆμα· καὶ ὁ σαλευόμε-
 » νος γὰρ ὁδοῦς, ἔάν μὴ ἐκριζωθῇ, ἄνεσιν οὐ δίδωσι τῷ
 » ἀνθρώπῳ.

1. Εὐμαρῶς δηλ.

2. Αὐτολεξεί, ἰσοστάσιος, τουτέστι φιλόφρων.

3. Ὁ Βαλαδέβας λέγεται καὶ Βαλαράμας, ἀδελφὸς ὦν τοῦ Κριπῆ.

52. « Εἰ δὲ ἐκεῖνοι σέβονται τὸν πρεσβύτερον ἡμῶν, πνοαί
 » εἰσιν ἡμῶν· καὶ ἡ πνοὴ γὰρ, σεβομένη τὴν θύραν τοῦ
 » στόματος¹, καίπερ ἀφιεμένη, πάλιν ἀναλαμβάνεται.
53. « Ἡ ταχύτης ἐνταῦθα μέγα ἐστὶν ἔργον· ὁ γὰρ Ῥαχοῦς,
 » ὁ μὴ ἔχων πλήρες τὸ σῶμα, νικᾷ τὴν ἐν οὐρανῷ πλήρη
 » Σελήνην², διὰ τὴν βραδύτητα καὶ ἀκηδεῖαν. »
54. Αὕτη ἡ γνώμη τοῦ Ἀρζούνα, ἀκουσθεῖσα ἀσμένως ὑπὸ τε
 τοῦ Ἰνδιστίρα, τῆς Δραουπαδῆς, τοῦ Βήμα, τοῦ Νακούλα,
 τοῦ Σαχαδέβα, τοῦ Κρισνᾶ, καὶ τῶν λοιπῶν, ἐπηνέθη.
55. Ἀπεστάλη δ' ὑπὸ τῶν Πανδοῖδων ὁ Πουροχύτας τοῦ
 Δρουπάδα πρὸς τοὺς ἐχθροὺς, εἰς θεβαίωσιν τῆς γνώμης
 αὐτῶν, ἥτοι περὶ εἰρήνης ἢ περὶ πολέμου.
56. Τοῦ δὲ Κρισνᾶ ἀποφηνάμενου τὸ πρακτέον, καὶ ἀναχωρή-
 σαντος εἰς τὴν οἰκείαν πόλιν, οἱ Πανδοῖδαι οὗτοι μετε-
 πέμποντο πολλοὺς βασιλεῖς εἰς συμμαχίαν.
57. Καὶ ὁ μὲν Δρουπάδας μετὰ τῶν πέντε υἱῶν αὐτοῦ, ἦλ-
 theoretical εἰς βοήθειαν τῶν πέντε γαμβρῶν κατὰ τῶν ἐχθρῶν,
 ὡς λέων κατὰ τῶν ἐλεφάντων.
58. Ταῖς δὲ δύο Ἀξασουχιναῖς³ τῶν βασιλέων, τοῦτε Δρου-
 πάδα καὶ τοῦ Βιράτα, ἐνωθεῖσα καὶ ἑτέρα Ἀξασουχινὴ
 τοῦ Σατεκῆ βασιλέως, ἐποίησε τριποταμίαν⁴.
59. Πρὸς δὲ τοῦτοις συνῆλθον πρὸς τοὺς Πανδοῖδας, ὅ,τε

1. Εἰ γὰρ ἐξέλθῃ τοῦ στόματος καὶ περάσῃ τὰ ὅρια, ἀπόλλυται.

2. Ἡ μὲν Σελήνη πλήρης οὔσα βραδικίνητος ἐστίν· ὁ δὲ Ῥαχοῦς, ἀπλήρης, ταχυκίνητος, καὶ διὰ τοῦτο καταλαμβάνει τὴν Σελήνην. Ὁ Ῥαχοῦς, καίτοι ἀπλήρης, νικᾷ, ὡς θερμουργὸς, τὴν Σελήνην, καίπερ οὔσαν πλήρη· διότι ψυχρά ἐστὶ καὶ ἀκηδής.

3. Ἀξασουχινὴ, ὄνομα στρατιᾶς, ἣ συνίσταται ὑπὸ πεζῶν 409, 350, ἱππέων 65,640, ἄρματηλατῶν 21,870, καὶ ἐλεφαντηλατῶν 21,870.

4. Ὅπου γὰρ συμμίσγυνται τρεῖς ποταμοί, τὸ λούεσθαι ἐκεῖ ἁγια-
 στικὸν καὶ ἐπωφελές ἐστι.

Δριστακετούς, ὁ βασιλεὺς τῆς Σέδης, καὶ ὁ Σαχαδέβας, ὁ υἱὸς τοῦ Ζαρσάνδα· ἀμφοῖν δὲ τούτοις ἕκαστος εἶχε μίαν Ἀξουχινήν.

60. Ὅτε βασιλεὺς τῆς Μαχισματῆς, ὁ Νεΐλας, καὶ οἱ πέντε ἀδελφοί, οἱ βασιλεῖς τῆς χώρας Κεκαΐας, ὄντα ὀνόματα, Βαρδαξεμῆς, Κουντηβόζας, Σρενημάν, Σιθῆς, καὶ Παουράβας.

61. Οὗτοι αὐτοί, καὶ οἱ ἄλλοι ὁμοῦ βασιλεῖς ὀρεινῶν καὶ ἐπιπέδων τόπων, συνελθόντες ἀπέδειξαν τὴν Ἰνδιστίραν ἡγεμόνα ἐπτά Ἀξουχινῶν.

62. Ἐν ταύτῃ δὲ ὅ,τε Δουριοδάνας καὶ ὁ Ἀρζούνας παρεγένοντο πρὸς τὸν Κρισνᾶν, καλέσοντες αὐτόν· ὃν καὶ εὖρον κοιμώμενον ἐντὸς τοῦ οἴκου.

63. Καὶ ὁ μὲν Δουριοδάνας κατεκλίθη πρὸς τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ, ὁ δ' Ἀρζούνας πρὸς τοῖς ποσὶ· πρῶτος δ' ὁ Ἀρζούνας ὠράθη ὑπ' αὐτοῦ, ἐξεγερθέντος.

64. Ἐρωτήσας δ' ἄσμενος (περιχαρῶς) τὸν Ἀρζούναν ὁ Κρισνᾶς, εἰ καλῶς ἔχει, εἶδεν ἔπειτα τὸν Δουριοδάναν, ἐρητισμένον ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου τῆς κλίνης ¹.

65. Παρακληθεὶς δ' ὑπ' ἀμφοτέρων εἰς τὸ γενέσθαι ἐπίκουρος ἐν πολέμῳ, ἐπιστραφεὶς ἔφη τῷ Δουριοδάνᾳ·

66. «Εἰ καὶ σὺ πρῶτος μὲν ἐλήλυθας, ὕστερος δ' ὁ Ἀρζούνας, οὗτος ὅμως ἔχει ἐμὲ σύμμαχον, διότι πρῶτον εἶδον αὐτόν.

67. «Ἐκ μὲν τοῦ ἐνὸς μέρους εἰμὶ ἐγὼ μόνος καὶ ἄοπλος·
» ἐκ δὲ τοῦ θατέρου, ἡ ἐμὴ Ἀξουχινή· ὄντος οὖν ὁμοίου
» τοῦ μερισμοῦ, λάβε τὴν Ἀξουχινήν ².»

1. Ἴδιον τοῦτο ὑπερηφανίας, τὸ ἐπερίδρασθαι.

2. Οἶονεῖ ἔλεγεν· ἐπειδὴ ἐγὼ οὐ πολεμήσω ὅπλοις, ἀλλὰ μόνον θεωρὸς ἔσομαι τοῦ πολέμου, διὰ τοῦτο λάβε σὺ τὴν Ἀξουχινήν, ἥ ἔσται σοι πρὸς πλείω βοήθειαν. Εἷς ἥρως στρατηγὸς ἰσοστάσιός πως ἐστὶ τῷ ὅλῳ στρατεύματι.

68. Ἀκούσας ὁ Δουριοδάνας, παρέλαβε χαίρων τὴν Ἀζαου-
χινὴν τοῦ Κρισνᾶ, ἧς ἡγεμὼν ἦν ὁ Κριταβάρμας, καὶ
ἀνεχώρησεν.
69. Ἐπανεστρεψε δὲ καὶ ὁ Ἀρζούνας πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν,
εἰδὼς τοὺς ἐχθροὺς νικηθησομένους, παρόντος τοῦ Κρισνᾶ,
ὃς ὑπέσχετο ἔσεσθαι αὐτῷ ἡνίοχος.
70. Ἐρχομένου δὲ τοῦ Σαλέα πρὸς τοὺς Πικνδοῖδας, ἀπαν-
τήσας αὐτῷ καθ' ὁδὸν ὁ Δουριοδάνας, ἤτησεν αὐτοῦ τὴν
βοήθειαν ἡδέσι λόγοις καὶ θωπικοῖς.
71. Προσελθὼν δ' ὁ βασιλεὺς τῆς Μάδρας οὗτος Σαλέας ¹
τῷ Ἰνδιστίρᾳ, εἰς τὸ δηλῶσαι ταῦτα, ἤκουσε παρ' αὐ-
τοῦ, «Πορεύθητι ἢ ἀγαπᾶς ².
72. «Ἴν' ὅμως χάριν ἡμῖν ποιήσης, καὶ τοι σύμμαχος εἴ τοῖς
» Καουραβαῖς, γενέσθω τὸ φρόνημα τοῦ Καρνᾶ ταπεινὸν
» ἐν πολέμῳ λόγοις ὀνειδιστικοῖς.»
73. Ὁ δὲ, ταῦτα ἐπαγγειλόμενος, ἐπορεύθη πρὸς τὸν Δου-
ριοδάναν, πρὸς δὲν πόσοι φίλοι βασιλεῖς οὐκ ἤλθον παντα-
χόθεν ³;
74. Ἦλθον ὅ,τε Βαγαδάτας, ὁ ὢν φίλος τοῦ Ἰνδρα καὶ τὸ
καταφύγιον τοῦ κόσμου, ὁ Ζαῖατράτας, ὁ βασιλεὺς τῆς
χώρας Σινδοῦ, ὁ ὢν ὀλέτωρ τῶν ἐχθρῶν, ὡς ὁ ἐλέφας
τῶν δένδρων.
75. Ὁ Βίνδας, ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Ἀνουβίνδα, ὁ
βασιλεὺς τῆς Ἀθαντῆς, καὶ εἰδήμων τῆς ὀπλικῆς· ὁ Σα-
λέας ⁴, ὁ βασιλεὺς τῆς Μάδρας, ὁ ὢν ὡς ἦλος τῇ καρ-
δίᾳ τῶν ἐχθρῶν.

1. Ὁ Σαλέας ἀδελφὸς ἦν τῆς Μάδρας.

2. Ποίησον ὡς βούλει.

3. Πολλοὶ δὴλ.

4. Σαλέας ἐφερμηνεύεται ἦλος.

76. Ὁ Κριταβάρμας, ὁ ἄριστος ἐν τῇ γενεᾷ Βρισνῇ, ὁ Σου-
δεξινᾶς, ὁ βασιλεὺς τῆς Καμβόζας, ὁ Βουρισράβας, ὁ
υἱὸς τοῦ Σομαδάττα, καὶ ὁ Σάλας, ὁ ὑπερδύναμος.
77. Οὗτοι οἱ εἰρημένοι βασιλεῖς συνῆλθον, ἡγεμόνες ὄντες
ἕκαστος μιᾶς Ἀξουχινῆς· καὶ ἄλλαι δὲ τρεῖς Ἀξου-
χιναὶ συνηριθμήθησαν ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν ἄλλων βα-
σιλέων.
78. Ταύταις ταῖς ἑνδεκα Ἀξουχιναῖς ὁ βασιλεὺς Δουριοδά-
νης ἐβρενθύετο ¹, οἰόμενος τὸν τε ἑαυτοῦ τόπον διαφυ-
λάξειν, καὶ πάντα τὰ τοῦ κόσμου μέρη ὑποτάξειν.
79. Ὁ δὲ Πουροχύτας, ὁ σταλθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰνδιστίρα, εἶρη-
κε προσήκοντα τῷ Δρυταράστρα, παρόντι μετὰ πολλῶν
βασιλέων ἐν τῷ βουλευτηρίῳ·
80. «Ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας, προσφέρων τὰς ἑαυτοῦ προσκυ-
» νήσεις καὶ προσαγορεύσεις τοῖς συγγενέσι κατ' ἀξίαν, τά
» δε λέγει περὶ εἰρήνης·
81. «Ὁλβιος ἐγὼ εἰμι, λέγει, ὃς διὰ τῆς θεωρίας τῶν ἀγίων
» τόπων ἀγιασμὸν ἐκτησάμην ἐξ αἰτίας τῶν συγγενῶν,
» οἱ ἀνεδέξαντο τὸ μέγα θάρος τῆς γῆς.
82. «Αἱ ὀρισθεῖσαι ἡμέραι ἐν τῇ κυβείᾳ ἐπληρώθησαν ² ὑπ'
» ἐμοῦ· νῦν οὖν δοθήτω μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς γῆς ³.
83. «Ἐγὼ οἶδα, ὡς βασιλεύσω τῆς καλῆς καὶ μεγάλης γῆς
» μετὰ τῶν ἑκατὸν καὶ τεσσάρων οἰκείων ⁴, ὑποκλινεῖς
» ἔχων τοὺς ἐχθρούς.
84. «Εἰς γὰρ οὐ δύναται μόνος τρυφῆσαι τῆς γῆς ἀπάσης·

1. Ὑπλάττετο, ἡλαζονεύετο.

2. Ὑπληρώθησαν, ἡνύσθησαν.

3. Αὐτολεξεῖ, τῆς ἐχούσης περιβόλαιον τὴν θάλασσαν, τῆς γῆς.

4. Ἐννοεῖ τοὺς ἑκατὸν υἱοὺς τοῦ Δρυταράστρα, καὶ τοὺς τέσσαρς
αὐτοῦ ἀδελφοὺς.

- » ὄντων δὲ συγγενῶν, τίς ἀνέξεται ἀλλοτρίου, τρυφῶντος
 » τοῦ ἐπιβάλλοντος τοῖς συγγενέσι μέρους;
85. « Ταῦτα λογισάμενος ἐν σεαυτῷ μετὰ τῶν σεαυτοῦ φί-
 » λων, τῶν γινωσκόντων τὸ ὀρθὸν, μῆνυσόν μοι τὸ ὀρθὸν
 » καὶ τὸ δίκαιον, τὸ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ἀρέσκον. »
86. Οὕτως ἀγγείλας τὴν παραγγελίαν τοῦ ἑαυτοῦ βασιλέως
 ὁ ἐν λόγοις δεινὸς Πουροχύτας, ἔπεινε τὰ ὄμματα αὐτοῦ
 πρὸς πάντας, εἰς τὸ καῖναι τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν.
87. Ὁ δ' υἱὸς τῆς Γαγγᾶς ἔλεξε λόγον ὁμοιον τῷ λευκῷ κύ-
 ματι τῆς Γαγγᾶς, δηλῶν διὰ τούτου, ὅτι ἅπαντες γί-
 νονται κατὰ τὴν φύσιν τῶν ἑαυτῶν γεννητόρων·
88. « Χαίρω, ὅτι ἐκεῖνοι οἱ κορυφαῖοι ἥρωες, καταβαλόντες
 » τῇ δυνάμει τῶν ἐραχιόνων τὰ ἀντιπίπτοντα πολλὰ
 » κύματα, ἐξῆλθον εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης τῶν
 » δεινῶν.
89. « Χαίρω προσέτι, ὅτι εἰρήνην αἰτοῦσιν ἐκεῖνοι, οἱ ὄντες
 » ἀκαταμάχητοι ἕνεκα τῶν ἐραχιόνων τοῦ Ἀρζούνα· πλέον
 » δὲ χαίρω, ὅτι οἱ βασιλεῖς οὐκ ἔπεσον εἰς τὸν θυμὸν
 » ἐκείνων, ὡς εἰς πῦρ. »
90. Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ υἱοῦ τῆς Γαγγᾶς, ὁ υἱὸς τοῦ
 ἡλίου¹ ἐξηρεύξατο λόγον ἱταμόν, ἀγριωπῶς βλέπων, καὶ
 τὰς ὀφροῦς ἀνασπῶν·
91. « Τίνος ἕνεκεν, ὦ Βῆσμα, λέγεις πρὸς ἡμᾶς τοὺς Παν-
 » δοῖδας φοβερούς τινας, τοὺς φοβουμένους ἐν καρδίᾳ τὸν
 » πόλεμον, καὶ διὰ τοῦτο ταπεινῶς αἰτοῦντας ὀλίγην
 » γῆν;
92. « Δεινότεροι τούτων εἰσὶν ἥρωες, καὶ ἑξοχοὶ πολλαῖς ταῖς
 » ἀρεταῖς· διὰ τί οὖν, ὦ πολιεῖ, οὐκ αἰσχύνῃ, ἐπαινῶν
 » τοὺς Πανδοῖδας;

1. Ὁ Κερνᾶς.

93. « Ἡ τοὺς μὲν Καουραβᾶς κακῶς λέγεις, τοὺς δὲ Πανδοίδας ἐπαινεῖς, ἐπειδὴ, ὅστις τῶν υἱῶν ἀδύνατός ἐστιν, οὗτος περισπούδαστός ἐστι τῷ πατρὶ, καὶ προστατεύεται ὑπ' αὐτοῦ ¹; »
94. Ὁ δὲ Βήσμας ἔλεξε λόγον ἀνθηρόν τῷ μειδιάματι ².
« Διὰ τί, ὦ Καρνᾶ ³, ἄχθος σοι ἐπιγίγνεται ἐκ τῶν πρὸς τοὺς Πανδοίδας ἐπαίνων ;
95. « Ἄς ψυχᾶς (πνοᾶς) εἰς οὐδὲν λογίζονται οἱ μεγάλοι ἥρωες ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ πολέμου, ταύτας οἱ Πανδοίδαι διασκεδάζουσι τοῖς ὄϊστοις, ὡς ἀνέμοις σφοδροῖς.
96. « Ἰδὼν ἔγω γε τὴν δύναμίν σου ἐν τῷ κατὰ τὴν ἔπαυλιν τῶν βοῶν πολέμῳ, καὶ ἐν τῇ τῶν βοῶν ἀρπαγῇ ⁴, οὐκ οἶδα νῦν, εἰ ἐκεῖνοι φόβον ἔχουσι, ταπεινωθέντες ⁵. »
97. Τοιαῦτα σκωπτικὰ εἰρηκότος τοῦ Βήσμα, καὶ πάντων μὲν τῶν ἐπὶ συνόδου γελασάντων ἐντός ⁶ τοῦ δὲ Καρνᾶ ἀλλοιωθέντος τὴν μορφήν, ὁ Δρυταράστρας ἔφη·
98. « Ὦν λόγον εἶπεν ὁ Βήσμας, οὗτος ὕδωρ ἐστὶ τῷ πυρὶ τοῦ γένους, καὶ ὠφέλιμος ἀπαξάπασιν τοῖς βασιλεῦσι, τοῖς ἐν συννοίᾳ ⁷ τυγχάνουσιν.

1. Ἡ ἐπειδὴ ὅστις τῶν υἱῶν ἀδύνατός ἐστιν, οὗτος προστατεύεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς, διὰ τοῦτο τοὺς μὲν δυνατοὺς Καουραβᾶς κακῶς λέγεις, τοὺς δ' ἀδυνάτους Πανδοίδας ἐπαινεῖς; — Ὁ Βήσμας πατὴρ ἐκαλεῖτο καὶ ἐνομίζετο ὑπὸ τῶν Καουραβῶν καὶ Πανδοιδῶν.

2. Εἶπε μειδιῶν.

3. Ὡ υἱὲ τῆς Ῥαδᾶς, αὐτολεξεί.

4. Ὅτε ὁ Σιτραράτας Γανδάρβας ἔδωκε τὸν Δουριοδάναν, καὶ ὅτε ἐξέστράτευσεν εἰς τὸ ἀρπάσαι τὰς βοῦς τοῦ Βιράτα.

5. Εἰρωνία ταῦτα.

6. Ἐγέλασαν ἐπὶ τῇ εἰρωνίᾳ κρυφίως, ἵνα μὴ ἄχθος εἴη πλεῖον τῷ τε Καρνᾶ καὶ τῷ Δουριοδάνᾳ.

7. Ἐν φροντίδι περὶ τοῦ πολέμου.

99. « Οἱ, καὶ περ ἔχοντες δύναμιν ζωῆς καὶ θανάτου παντός
 » τοῦ κόσμου, οὐκ ἐφίενται πολέμου φθοροποιοῦ τῷ γένει,
 » διὰ κτῆσιν δόξης καὶ βασιλείας.
100. « Οὗτοι οἱ Πανδοῖδαι μὴ παροξυνέσθωσαν εἰς ὄλεθρον τοῦ
 » κόσμου, καθὼς ἡ γαλακτικὴ θάλασσα, δινηθεῖσα καὶ
 » παροξυνθεῖσα, ἐξήγαγεν ἰόν.
101. « Ἀπίτω δὲ ὁ Σανζαΐας ἐκεῖσε, καὶ ἰλαρυνάτω τοὺς
 » Πανδοΐδας, τοὺς φύσει ὄντας ἰλαροὺς, καθὼς τὰ νέφη,
 » ἀπλέοντα ¹, ἰλαρύνει τὰς ἀκτίνας τῆς Σελήνης.»
102. Τοιούτοις λόγοις εὐφράνας τὰς καρδίας τῶν ἐπὶ τῆς συνό-
 δου ὁ Δρυταράστρας, ἐξαπέστειλε πρὸς τοὺς Πανδοΐδας
 ὑπὲρ εἰρήνης τὸν Σανζαΐαν, οὗ πρότερον ἀπέπεμψε τὸν
 Πουροχύταν.
103. Ἐλθὼν δ' ὁ Σανζαΐας εἰς τὴν πόλιν Οὐπαπλαθείαν ²,
 προσεκύνησε κατὰ πρῶτον τὸν βασιλέα Ἰνδιστίραν, συ-
 νόντα φίλοις καὶ συμβούλοις.
104. Ὃς καὶ ἐρωτηθεὶς πρὸς τοῦ βασιλέως, εἰ εὖ ἔχοιεν οἱ ἐν
 τῷ γένει προσήκοντες, καὶ εἰ ἔχοι τι εἰπεῖν, λόγον ἔλε-
 ξεν ἡδύτερον τῆς ἀμβροσίας.
105. « Πῶς οὐκ ἂν εἴη, ὦ Βασιλεῦ, εὐεξία τῷ γένει, ὅτε δι-
 » καιοσύνη καλὴ λάμπει ἐκ σοῦ, τοῦ ἄπειρα ἔχοντος
 » πλεονεκτήματα;
106. « Ταῦτα ἀγγέλλει σοι ὁ βασιλεὺς, ὁ πρεσβύτερος ἀδελ-
 » φός τοῦ Πανδοῦ, ὃς ἄχθεται ἐφ' υἱῷ λίαν δυστρόπῳ
 » καὶ ῥαδιούργῳ ³.
107. « Οἱ ὅμοιοί σοι, οἱ γινώσκοντες τὸ χρῆμα τῆς δικαιοσύ-

4. Ἐν ὧρα Σαράδα μετὰ τοὺς ὄμβρους, ὅτε ἀνέφελός ἐστιν ὁ οὐρανός.

2. Ἐν ταύτῃ ἦσαν οἱ περὶ τὸν Ἰνδιστίραν.

3. Ἐννοεῖ τὸν Δουριοδάναν.

- » νης ¹, καὶ ὄντες κρείττονες τῆς ἐπιθυμίας τῆς βασιλι-
 » κῆς δόξης ², τῆς ἀνατρεψάσης πολλοὺς ἄλλους ³, προ-
 » σκυνητοὶ εἰσι τοῖς ἐν κόσμῳ.
108. « Σὺ ὁ μιμητὴς τοῦ Σίβα, παρὰ τίνος προσκύνῃσιν οὐ
 » λαμβάνεις, οὗ ἡ δόξα, καὶ ἐν ἐρημίᾳ διάγοντος, οὐ
 » κατεφρονήθη ὑπ' οὐδενός;
109. « Τίς ἀνελεῖν βουλόμενος συγγενεῖς, ἐπιθυμῶν γῆς ἀσπά-
 » του, καὶ ἐκ χοδὸς συνισταμένης, οὐκ ἐγκατελείφθη ὑπὸ
 » τῆς εὐκλείας, τῆς λευκῆς δίκην σελήνης, καὶ ἀενάου;
110. « Οἱ λελούμενοι ἐν ἀγαθοεργίαις, ὥς περ ἐν ὕδασι, καὶ
 » κεκαθαρμένοι, οὐκ ἐπιθυμοῦσι δόξης νίκης, κεχραμμένης
 » παρουσίᾳ τῶν δαιμόνων ⁴.
111. « Οἱ μὲν αὐτάρκεις ἀγαπῶσι τῇ αὐταρκειᾷ, ἣ ἐστὶν εὐ-
 » κτητος βασιλεία παντὸς τοῦ κόσμου ⁵. οἱ δὲ πλεονέ-
 » κται ἐπιθυμοῦσι δεσποτείας ὀλίγης γῆς, κινδύνῳ τῆς
 » ἑαυτῶν ζωῆς.
112. « Ταῦτ' ἄρα οὐ δεῖ ἐπεριδεσθαι καὶ ἐλπίζειν εἰς πόλε-
 » μον κατὰ συγγενῶν, διὰ κτήσιν δόξης· τίς γὰρ γινώ-
 » μην ποιήσει περὶ πολέμου, τῆς γῆς οὐσης ἐκ τύχης ⁶;
113. Ταῦτ' οὗτου εἰπόντος, καὶ σιωπὴν σχόντος (σιωπήσαν-
 τος), ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας ἐξηρεύξατο λόγον, ὃς ἦν

4. Κολακεύει αὐτὸν ἀπατηλῶς, ὅτι οὐκ ἔστι πλεονέκτης, ἵνα μὴ αἰ-
 τήσῃ γῆν.

2. Οἱ μὴ ἐφιέμενοι δηλ. τῆς Λαξμῆς, τῆς βασιλείας.

3. Ἄλλους μὲν ἀνάγει, ἄλλους δὲ κατὰγει.

4. Ἐν πολέμῳ, ἔνθα νίκη γίνεται, Δαίμονες πάρεισιν εἰς πόσιν αἱμά-
 των καὶ βρωσιν σαρκῶν.

5. Ὁ κόσμος διὰ μὲν πολέμου δύσκτητός ἐστι· διὰ δὲ τῆς αὐταρκειᾶς
 εὐκτητος· ὁ γὰρ αὐτάρκης νομίζει ὡς παντὸς τοῦ κόσμου κύριός ἐστι.

6. Τουτέστι ἡ βασιλεία τῆς γῆς ἐκ τύχης ἐστίν· ὁ γὰρ πολέμων ὑπὲρ
 γῆς, δύναται καὶ ἀποθανεῖν ἐν πολέμῳ, ἄνευ τοῦ κτήσασθαι γῆν.

ἡδὺς τῇ ἀκοῇ τῆς ὁμηγύρεως ¹, ὡς τὸ ἄνθος ἀγλαόν ἐστι
κόσμημα τῷ ὥτι τῆς θηλείας·

114. «Πότε λόγοι ἐρρήθησαν ὑπ' ἐμοῦ περὶ πολέμου κατὰ τῶν
» υἱῶν τοῦ Δρυταράστρα, ὅτε αὐτὸς ὁ πατήρ μου τοιαῦτα
» πολλὰ ἀπαγγέλλει ἐμοὶ περὶ ἰλαρότητος καὶ εἰρήνης;
115. «Οὐδέ γε διὰ λόγου ἐστὶ μοι νῦν ὑπόθεσις (παρὰσκευὴ)
» πολέμου· καθὼ αὐτὸς ὁ πατήρ μου πρότερον ² ἐπηγγεί-
» λατό μοι δώσειν τὴν ἐμὴν γῆν.
116. «Ἐὰν δὲ μὴ δῶ τὴν γῆν ὁ γέρον, νικώμενος τῇ πρὸς
» τοὺς υἱοὺς φιλοστοργίᾳ, ὁ παλαιὸς οὗτος ἄνθρωπος ³ γνῶ-
» μιν δότω ἡμῖν περὶ τοῦ πρακτέου.»
117. Ὁ δὲ Κρισινᾶς ἔλεξε λόγον ἡδὺν τοῖς ἐν ὁμηγύρει, λέ-
ξεσιν ἀνθηραῖς τοῦ νοός, καθὼς ὁ στεφανοπλόκος πλέκει
στέφανον ἀνθεσι λαμπροῖς τοῦ φυτοῦ ⁴.
118. «Ἐὰν δοθῇ σοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς γῆς, ἐγὼ πολ-
» λῶν παραπτωμάτων τοῦ Δουριοδάνα ἀνέξομαι, ὧν πρῶ-
» τόν ἐστιν ἡ ἔλκυσις τῆς Δραουπαδῆς ἀπὸ τῆς κόμης.
119. «Δοθήτωσαν αὐταὶ αἱ πέντε πόλεις, ἡ Ἰνδραπράθθα, ἡ
» Ἰαβαπράθθα, ἡ Μακανδὰ, ἡ Βαραναβάτα ⁵, καὶ ἡ Παν-
» σάμα προσέτι.
120. «Μὴ δόντων δ' ἐκείνων μὴδὲ ταῦτα, σκέψις καὶ γνώμη
» περὶ τοῦ πρακτέου ἔσεται τῇ τε κορύνῃ τοῦ Βήμα, καὶ
» τῷ τῶξ τοῦ Ἀρζούνα ⁶.»

1. Ἡ ὁμηγυρίς ὡς γυνή.

2. Πρὶν τῆς ἀποδημίας, πρὶν τῆς ὑπερορίας.

3. Ὁ Κρισινᾶς δηλ. καθὼ Θεός· τοῦτο γὰρ τὸ ὄνομα εἰς Θεὸν ἀνα-
φέρεται.

4. Τὸ πρωτότυπον ἔχει χάριν μεγάλην, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὴν λέξιν
ὁ ποιητής.

5. Χαστιναπούρα.

6. Πόλεμος δηλαδὴ ἔσεται.

121. Ὁ μὲν οὖν Σανζαίας, ἀκούσας τῶν λόγων τοῦ Κρισναῖ καὶ τῶν περὶ τὸν Ἰνδιστίραν, ἀνεχώρησεν ἐφ' ἄρματος ταχυτέρου καὶ τοῦ νοός.
122. Ὁ δὲ Δρυταράστρας ἀπέπεμψε τοῦτον, ἐλθόντα περὶ τὴν ἐσπέραν, εἰπών· « Πάντων παρόντων ἐπὶ συνόδου, εἰρήσθω σοι τὰ περὶ τῆς πρεσβείας. »
123. Σκεψάμενος δ' ὁ Δρυταράστρας τὸ δίκαιον τῶν Πανδοιδῶν, καὶ τὸ τοῦ πολέμου αὐτῶν κράτος, θλιβείς ἐπορεύθη πρὸς τὸν Βιδούραν, τὸν γνώστην τῶν ὄντων (φιλόσοφον).
124. « Ὃς ἐστὶ δίκαιος, ἔφη, οὗτος ἔσται καὶ νικητὴς, οἷον » ὁ Ἰνδιστίρας· τοῦναντίον δὲ, ὁ ἐμὸς υἱὸς Δουριοδάνας.
125. « Τί ποιήσω ; ποῖ πορεύω ; ὁ υἱός μου ἄδικός ἐστι· τὸ » δεινὸν τοῦτο τοῦ γένους ταράττει μου τὸν νοῦν. »
126. Ὁ δ' εὐφρων Βιδούρας, εἰς τὸ παραμυθήσασθαι τὸν βασιλέα, ἐν ἀθυρίᾳ ὄντα, ἐποίησε τὸ στόμα αὐτοῦ τῇ εὐγλωττίᾳ δεκάτην πηγὴν ἀμβροσίας ¹.
127. « Μὴ παρανόει, ὦ βασιλεῦ, ἐκ τοῦ ἰοῦ τῶν δεινῶν ἔχε » καρτερίαν ²· ἐκεῖνοι δ' εἰσὶ καρτερικοὶ ἐν γῇ, οἳ οὐ δεδίττονται τὰ δεινά.
128. « Οἱ καρτερικοὶ ἄνδρες οὐδενὶ γνωρίζουσιν, ὥς ἐν θλίψει » εἰσὶ καὶ περιστάσει· οἱ ἵπποι, καὶ περ κεκομμένοι τὰς » πτέρυγας ³, ὥς πτηνοὶ θέουσιν.
129. « Ὃς τις ἰσοστάσιός ἐστιν ἐν εὐτυχίματι καὶ ἐν δυστυχίματι, καθὼς ὁ ἐλέπων τῷ νοὶ ἰσοστάσιός ἐστιν ἐν φωτὶ » καὶ ἐν σκότει, κατὰ τούτου οὐκ ἰσχύουσι τὰ ὑπὸ τὴν » αἴσθησιν, ἀ θέλουσιν αὐτὸν καταβαλεῖν.
130. « Ὃς τις διαφορὰν οὐκ οἶδε τῆς εὐτυχίας καὶ ἀτυχίας, κα-

1. Ἐνεία πηγαὶ ἀμβροσίας ὑπὸ γῆν μυθολογοῦνται.

2. Φιλοσοφεῖ ἐν ταῖς ἐξῆς ὁ Βιδούρας.

3. Μυθολογοῦσιν, ὥς οἱ ἵπποι πρότερον πτέρυγας εἶχον.

- » θῶς οὐδὲ τοῦ οἰκείου καὶ ἀλλοτρίου, οὗτός ἐστι σεβα-
 » στός, προσκυνητός, ὑμνητός, ἐγκρατής, καὶ ἀγνός.
131. « Ἄρα χαίρει ἐπ' ὀλίγη εὐτυχίᾳ, ἢ λυπεῖται ἐπ' ὀλίγη
 » ἀτυχίᾳ ἑαυτοῦ ἐκεῖνος, ὃς βλέπει τὸν κόσμον ἐν εὐτυ-
 » χίᾳ ἢ ἀτυχίᾳ ὄντα, ὡς ἑαυτόν ;
132. « Ἐκεῖνοι ἡρώες εἰσιν, οἳ ἐρχομένου μακρόθεν τοῦ ἐχθροῦ,
 » τοῦ πάθους· γελῶντες καὶ χαίροντες κατὰ πρόσωπον αὐ-
 » τοῦ χωροῦσιν.
133. « Ἐκεῖνοί εἰσι σοφοί, ὧ Δρυταράστα, οἳ οὐ καταπονοῦνται ¹
 » τοῖς πάθεσι, καὶ ἰσοστάσιοί εἰσιν ἔν τε χαρᾷ καὶ ἐν λύπῃ.
134. « Ἐκεῖνός ἐστι σορὸς καὶ τὴν ψυχὴν ἀγνός, ὃς τὴν μὲν
 » εὐτυχίαν νομίζει ἀτυχίαν, τὴν δ' ἀτυχίαν εὐτυχίαν,
 » τὴν γενομένην ἐκ τῶν πρώων καλῶν ἢ κακῶν ἔργων.
135. « Οὐδενὸς μὲν ἐστὶν ἡ ψυχὴ· τῆς δὲ ψυχῆς οὐδεὶς ἐστι·
 » μάταιον ἄρα τοῦτο, « Οὗτός ἐστιν ἐμοῦ, » καὶ, « ἐγὼ
 » εἰμι ἐκείνου. » Αὕτη ἐστὶν ἡ γνώμη τῶν φιλοσόφων.
136. « Ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτῇ ἑαυτῆς ἐστὶν ². Εὖ φρόνει δὴ, ὧ
 » βασιλεῦ, ἀλλὰ μὴ παραφρόνει, ὅτι ὁ υἱός σου νικητέος
 » ἐστὶν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Πανδοῦ. »
137. Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Βιδούρα, ἐμφανισθεὶς ὁ ὄσιος
 Σανατσουζάτης ἐκ τῆς διὰ τοῦ νοδὸς ἐπικλήσεως τοῦ Βιδού-
 ρα, ἐμήνησε τὸν βασιλέα τὰ τῆς θείας γνώσεως.
138. Τὴν μὲν οὖν νύχθ' ὅλην διήνυσεν εὐφρόνως ὁ βασιλεὺς
 Δρυταράστρας, κατασθέσας, ὡς τὸ πῦρ, τὸ ἐντὸς πολὺ
 ἄχθος τοῖς περὶ θείας γνώσεως λόγοις, τοῖς ἐκ τοῦ στό-
 ματος τοῦ ὁσίου ἐκρέύσασι.
139. Περὶ δὲ τὸ πρῶτ', περικυκλωθέντος τούτου τοῦ βασιλέως
 ὑπὸ πάντων τῶν βασιλέων ἐν συνόδῳ, ὁ Σανζαΐας, ὡς

1. Οὐ νικῶνται.

2. Οὐκ ἔστιν ἄλλος κύριος αὐτῆς, ἀλλ' αὐτῇ ἑαυτῆς, αὐτοδέσποτος.

- προσετάγη, ἀπήγγειλε τὰ παρὰ τοῦ Ἰνδιστίρα καὶ Κρισναῶ.
140. Ἀπήγγειλε δὲ καὶ τῷ Δουριοδάνᾳ, ὃς ἦν ἐνσώματος τύ-
φος, ἐν ἑκάστῳ τῶν ρηθέντων ὑφ' ἐνὸς ἑκάστου τῶν Παν-
δοιδῶν.
141. « Ὁ μὲν Ἰνδιστίρας τάδε λέγει πρὸς σέ, χαίρων· « Τοῦ
« φορτίου τῆς γῆς ἀναδεχθέντος ὑπὸ σοῦ, ἡμεῖς περιηγή-
« σιν ἐποιησάμεθα τῶν ἀγίων τόπων· ὅθεν σὺ ἐραστὸς εἶ
« ἡμῖν, ὥς αὐτὸς σεαυτῷ.
142. « Εἴτις σοι, ἀδελφε, πόνος ἐγένετο ἐν τοσούτῳ χρόνῳ,
« τούτου τὸ ἔαρος ἀφῆθεν, ἀναδέξασθαι ἔτοιμοί ἐσμεν
« ἡμεῖς οἱ πέντε. »
143. « Ὁ δὲ Βήμας τάδε λέγει· « Εἰ οὐ δύνασαι ἀφεῖναι τὸ
« φερόμενον φορτίον, εἰπέ· ἔγωγε γὰρ καταδιβάσω αὐτὸ
« ἀπὸ σοῦ τῇ δυνάμει τῶν ἐραχιόνων. »
144. « Τάδε λέγει καὶ ὁ Ἀρζούνας· « Εἴ σοι ἔφεις ἐστὶ τὸ
« φορτίον φέρειν τῆς γῆς μέχρι τέλους εἰς ἄνεσιν ἡμῶν,
« ἡμεῖς ἐν ἀνέσει καὶ ἡσυχίᾳ ἐσόμεθα μετὰ τὸν θάνατον
« τοῦ Καρναῶ. »
145. Ἐπαινῶν δὲ τὸν Ἰνδιστίραν ὁ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς, περιέ-
σειε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ¹, ἵν' ὑπερπληρώσειε τὰ ὦτα τῶν
θαυμαστῶν λόγων ἐκείνου.
146. Πρὸς δὲ τὸν Δρυταράστραν ἐξεφώνησε λόγους χαλεποὺς,
περιβλέπων ἅπαντας τοὺς βασιλεῖς ταυρηδόν·
147. « Οἱ μὲν Πανδοῖδαι ἐν τῇ κατὰ τὴν κυβεῖαν καταφρονή-
« σει βίᾳ οὐκ ἐχρήσαντο, ἔνεκα τῆς πρὸς σέ αἰδοῦς· σοὶ
« δ' ὅμως, ἀνασχυντε, ἄλγος οὐκ ἐγένετο ἐπ' ἐκείνους,
« ἀπιούσιν εἰς ἔρημον.

1. Ὅτε γὰρ θαυμάζει τις, σείει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· καὶ ἵνα πληρωθῇ
καλῶς τὸ ἀγγεῖον, περισσεύεται καὶ περισπαλεύεται.

148. « Ἀλλὰ καὶ μέχρι τοῦδε ἐκείνοι οὐκ ἀφίᾳσι τὸν ὄρον
 » ἐκ τῆς πρὸς σέ μεγάλης τιμῆς· λογίζονται γὰρ σέ μὲν
 » τὸν Πανδοῦν, τὸν δὲ Πανδοῦν σέ.
149. « Πάντως προσήκουσά ἐστιν ἡ εἰρήνη μετ' ἐκείνων τῶν
 » μεινάντων ἡσυχῶν καὶ δικαίων μέχρι τοῦ νῦν· ἐκείνοι
 » γὰρ οἱ ἔνδοξοι νικηταί, ὡς αἱ πάντε αἰσθήσεις, ὑπὸ τί-
 » νος ἂν νικηθείησαν ;
150. « Οἱ υἱοί σου ἀναιρεθέντες ὑπὸ τοῦ Βήμα, καὶ ἀτιμασθέν-
 » τες, πῶς ἂν σωθείησαν (λυτρωθείησαν) ὑπὸ τῶν περὶ τὸν
 » Καρνᾶν, οἱ παρανάλωμα γενήσονται τῇ χορδῇ τοῦ Ἀρ-
 » ζούνα, καθὼς τὰ στυπεῖα ¹ τῇ φλογὶ τοῦ πυρός ; »
151. Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Βήσματος, ἀπεκρίνατο ὁ Καρνᾶς· « Οἱ
 » Καουραβαὶ οὗτοι ἀξιοί εἰσι διαφυλάττεσθαι ὑπὸ σοῦ ἐν
 » πολέμῳ ². σοῦ δὲ κοιμηθέντος ³ ἐπὶ τῶν βελῶν τοῦ
 » Ἀρζούνα, ὡς ἐπὶ κλίνης, τότε ἐγὼ πόλεμον ποιήσω. »
 καὶ ἔρριψε τὸ τόξον καϊόμενος φθάνῳ ⁴.

Τέλος τοῦ Πρώτου Κεφαλαίου,

τοῦ Πέμπτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

1. Αὐτολεξεῖ, ὁ Βάμβαξ.

2. Οἶονεῖ ἔλεγεν· εἰ ἐγὼ οὐδέν εἰμι ἐν πολέμῳ, σὺ διαφύλαξον τούτους τοὺς Καουραβάς· εἰρωνία δὲ τοῦτο.

3. Δηλ. ἀναιρεθέντος.

4. Διότι ἐπῆρνε τοὺς Πανδοίδας ὁ Βήσματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,

θ διαλαμβάνει τὸ δυσθιάβετον τοῦ Δουριοδάνα.

1. Ἐστω ἐπ' ἀγαθῷ ὁ υἱὸς τοῦ Παρασάρα, οὗ ἡ φωνὴ διε-
χύθη ἀπανταχοῦ, ὡς ἡ ἑνδοξος Γαγγά, ἡ ἐκ τοῦ Ἰμαοῦ,
ἀμέτρητος οὖσα τὴν δύναμιν, καὶ μόνη καθαίρουσα τὸν
κόσμον.
2. Ὑπὸ δὲ τοῦ δικαίου καὶ λίαν εὐσπλάγχχνου Ἰνδιστίρα
ἐπέμφθη ὁ μελίφρων Κρισνᾶς πρὸς τοὺς συγγενεῖς, τοὺς
ἀμοίρους φρονήσεως, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ποιῆσαι διαλλαγὴν.
3. Ἐχων δὲ δεκαεξακισχιλίους καὶ δέκα πεζοὺς, ἵππεις,
καὶ ἄρματηλάτας, καταλύσας τῇ νυκτὶ ἐν τῇ πόλει Βρι-
χασθάλα, τῇ ἐξῆς εἰσέδου τὴν πόλιν τῶν Καουραβῶν.
4. Καὶ ἐν ἐκείνῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ εἰστιάθη ὁ ἀνὴρ τῆς Λαξ-
μῆς Κρισνᾶς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Βιδούρα, λίαν εὐλαβῶς καὶ
προθύμως, διανοουμένου ταῦτα· «Ἐγὼ εἰμι μακάριος· ἐγὼ
» εἰμι ἑνδοξος.»
5. Ἠσθέντος δὲ τὴν καρδίαν ἐπὶ τῇ προθυμίᾳ τοῦ Βιδούρα,
καὶ εἰπόντος αὐτῷ αἰτῆσαι χάριν, ὁ Βιδούρας ἔφη ἄσμε-
νος· «Ἐστω μοι ἀγάπη πρὸς σέ, καὶ παιδίᾳ πολλὰ θλί-
» βοντά με ἐπὶ τραπέζης, καὶ ὁ οἶκός μου πλήρης ξένων.»
6. Περὶ δὲ τὴν ἐπιούσαν εἰσέδου τὸ βουλευτήριον ὁ Κρισνᾶς,
τὸ ἀγλαϊζόμενον ὑπὸ τοῦ Δρυταράστρα, δεξιωθείς πρὸς
τῶν περὶ τὸν Βήσμαν, ἀναστάντων εὐθέως μετὰ χαρᾶς
ἅμα τῷ ἰδεῖν αὐτόν.
7. Εἶδε δὲ πάντας τοὺς βασιλεῖς ὑπεροπτικῶς, τοὺς ἀσυγ-
κρίτους τῇ δυνάμει, ὡς ἐλέφαντας, καὶ ἐκάθισεν ἔπειτ' ἐπὶ
θρόνου, ὡς λέων ἐπ' ὄρους κορυφῆς (ἀκρωρείας).
8. Προσέχοντος δὲ τοῦ Δρυταράστρα σὺν πᾶσι τοῖς συνε-
ληλυθόσι μεγάλαις βασιλεῦσιν, ἤρξατο λέγειν ὁ Κρισνᾶς

περί τῆς ὑποθέσεως ὑπὲρ τῶν Πανδοῦδων, ἀμβροσίαν ῥέων ἀπὸ γλώττης·

9. « Πόσοι ἄνδρες τῆς γῆς ¹ πρότερον οὐκ ἐγένοντο; ἀλλ' οὐ-
 » δὲν ἐκείνων ἡ γῆ αὕτη ἠκολούθησε ². τοῦ γὰρ πρώην
 » ἀνδρὸς ἀποικομένου, ἡ γῆ, μὴ ἔχουσα αἰσχύνην, ἄλλον
 » καὶ ἄλλον λαμβάνει ³.
10. « Πόσοι δ' ἄνδρες οὐκ ἐθανατώθησαν ὑπὸ ταύτης τῆς
 » γῆς, ἐρώσης ἄλλων; καὶ πόσους οὐκ ἐγκατέλειπεν αὕτη
 » ἀνελπίστως, ἐραστὰς ὄντας, πλήρεις τε πολλῶν ἀρετῶν,
 » καὶ ζῶντας ἔτι;
11. « Ὅστις βουλόμενος ὀλίγον ὕμνον ⁴, θλίβει καὶ τοὺς ἐχ-
 » θροὺς ἐπὶ τούτῳ, οὗτος οὐκ ἄξιός ἐστιν ὑμνεῖσθαι ⁵
 » πάντως· ὅς μὲν τοι θλίβει τὸ γένος αὐτοῦ, οὗτός ἐστιν
 » ἀποφράς καὶ ἀποτρόπαιος.
12. « Καὶ δεσποτείας οὔσης ἀπάσης τῆς γῆς, ὁ ἀνθρῶπος
 » ἔχει γῆν εἰς ἀνάπαυσιν ἴσην τῇ κλίνῃ ⁶. καὶ πλούτου
 » ὄντος πολλοῦ, οὐδὲν ὄφελος γίνεται τῷ ἀνθρώπῳ πλέον
 » τῆς ἐρώσεως τῆς συστατικῆς τῆς ζωῆς ⁷.
13. « Εἰ δὲ ἔπαρσις γίνεται τῷ ἀνθρώπῳ, διότι ἔχει κτή-
 » ματα πλείω πρὸς ζωάρκειαν, καὶ νομίζει, ὅτι οἱ-
 » κειά ἐστι ταῦτα, καὶ ὁ ἀμύπτωχος ⁸ ἐπαίρειτο ἂν,

1. Δηλ. βασιλεῖς τῆς γῆς.

2. Ὡς ἡ σώφρων γυνὴ τῷ ἀνδρὶ ἀκολουθεῖ μετὰ θάνατον.

3. Νέον βασιλέα δηλ. λαμβάνει, ὡς ἀνάσχοντος γυνὴ ἕτερον ἄνδρα λαμβάνει μετὰ θάνατον τοῦ πρώτου ἀνδρός.

4. Βούλεται κτήσασθαι τι ἐπὶ τῷ δοξασθῆναι καὶ ὑμνηθῆναι.

5. Αὐτολεξεῖ, ὑμνητὸς, τουτέστιν ἀποφράς, κατ' εὐφημολογίαν, μα-
 κρόθεν δηλ. προσκυνητέος, ἀλλὰ μὴ προσιτέος. Ἰδιωτισμός.

6. Δηλ. κοιμάται ἐπὶ γῆς, ὅσην περιέχει ἡ κλίνη.

7. Δύναται δηλ. τρώγειν καὶ πίνειν καλῶς, καὶ οὐδὲν πλέον τούτου.

8. Ἀπορῶς, ἐνδεής.

- λέγων, « Ἡ γῆ αὕτη πᾶσα κτῆμά ἐστιν ἐμόν. »
14. « Ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας, προσφέρων καὶ ἐκ στόματος
 » ἐμοῦ σοὶ μὲν αὐτῷ προσκυνήσεις, τοῖς δὲ λοιποῖς συγ-
 » γενέσι περιπτύξεις, ἀπαιτεῖ πέντε κώμας πρὸς ζωάρ-
 » κειαν ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν τεσσάρων ἀδελφῶν.
15. « Πόσον μέρος τῆς γῆς ἄχρηστον οὐκ ἔστιν ἐξ αἰτίας
 » τῶν ποταμῶν, τῶν δρυμῶν, καὶ τῶν θαλασσῶν; Καὶ
 » τοῦτο ἄρα τὸ αἰτούμενον ὀλίγον μέρος τῆς γῆς λογι-
 » σθήτω, ὡς ἐκεῖνο τὸ ἄχρηστον πολὺ μέρος, καὶ ἀφε-
 » θήτω ὁ ἐμφύλιος πόλεμος.
16. « Ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ἀνοικειός ἐστιν, ὦν πᾶσι τοῖς ἐχ-
 » θροῖς, ὡς πάνδωρον δένδρον ¹. ποῖον γὰρ τῶν ζώων,
 » τῶν ἐν ὕλῃ βιούντων, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ διὰ πολλοῦ δει-
 » νῇ μάχῃ δύω λεόντων;
17. « Ἡ γνώμη αὕτη, ὅτι ὁ συγγενὴς φύσει ἐχθρός ἐστιν ²,
 » ἔστω παρὰ τοῖς ἐκ πλεονεξίας κακὰ φρονοῦσιν· ὁ γὰρ
 » κόσμος, ὁ συνιστάμενος ὑπ' ἀνθρώπων μερίζων, ἰσο-
 » στασιῶν, καὶ ἐλαττόνων, κρίνεται παρὰ τῷ εὐφρονοῦντι,
 » ὡς πατὴρ ³, φίλος, καὶ συγγενής ⁴.
18. « Πρὸς μὲν τοὺς ἔχοντας γνώμην πλεονεκτικὴν καὶ οἱ
 » ὁμογενεῖς μεγάλην ἔχθραν ἔχουσι· πρὸς δὲ τὸν ὀλιγαρχῇ
 » καὶ φρόνιμον, καὶ οἱ ἑτερογενεῖς οἰκειότητα ⁵ δεικνύουσι.

1. Τουτέστι ὅ,τι ἤθελον οἱ ἐχθροὶ ἀπέλαβον, τὴν φθορὰν ὑμῶν.

2. Ἄνευ πολέμου ἐχθρὸς ὁ συγγενὴς πέφυκεν, ἕνεκα κληρονομίας.

3. Τοὺς μεγάλους ὡς πατέρας, τοὺς ἰσοστασίους ὡς φίλους, καὶ τοὺς μικροὺς ὡς συγγενεῖς.

4. Νόημα τοῦ ἐτέρου ἡμίσεος στίχου, τοῦ δοκοῦντος περιττοῦ, ἔχον-
 τος δὲ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν·

« Παρὰ τοῖς εὐφροσι, τοῖς μὴ ἔχουσι πλεονεξίαν, ὅμοιον δοκεῖ τοῦτο
 » τὸ πᾶν, τὸ ἔχον ἀνθρώπους μερίζους, ἰσοστασίους, καὶ ἐλάττους. »

5. Οἰκειότητα, συγγένειαν.

19. «Οὐδείς γὰρ ἄλλος ἐχθρὸς ἐπὶ γῆς τοῖς ἀνθρώποις πέ-
 »φυκε κρείττων τῆς πλεονεξίας, ἢ ἐπάγουσα εὐθέως πρὸς
 »ἑαυτὴν, ἐχθροὺς ποιεῖ καὶ αὐτοὺς τοὺς συγγενεῖς.
20. «Μὴ τοίνυν δι´σχυρίζεσθε εἰς πόλεμον πρὸς συγγενεῖς
 »ἐπὶ κτήσει ὀλίγης γῆς, οἰόμενοι ὅτι βασιλεῖς ἐστέ,
 »καὶ ὑπὸ πολλῶν βασιλέων βοηθούμενοι ¹. ἡ γὰρ νίκη
 »ἀμφίβολος.
21. «Οἳ τε ἐχέφρονες ἄνδρες τὸν ὑπὸ πολλῶν περιεπόμενον,
 »ὥς ἓνα ἐν πολέμῳ μετροῦσιν ², ὑποκείμενον ἐνὶ τῶν
 »πολλῶν βελῶν τῶν ἐναντίων, τῶν πληρούντων τὸν
 »αἰθέρα.
22. «Οἳ τε φρόνιμοι στρατιῶται, καὶ πολλοὶ ὄντες, οὐ κα-
 »ταφρονοῦσιν ³ ἐν πολέμῳ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἐνὸς ὄντος.
 »Ἄρα ἡ Σελήνη οὐ καταπίνεται ὑπὸ μόνου τοῦ Ῥαχοῦ,
 »πολλῶν παρόντων ἀστέρων;
23. «Καὶ ἀπάσης τῆς γῆς ἡ βασιλεία στάσιμος οὐκ ἔστιν·
 »εἰ δέ που καὶ εἴη στάσιμος, στάσιμος ἂν εἴη μέχρι
 »ζωῆς· ἡ ζωὴ δ' ὅμως τῶν πολεμικῶν ἀστατός ἐστι,
 »παρομοίως τῷ θέλει, τῷ ἐκ τοῦ τόξου ἀφεθέντι.
24. «Τοιγὰρ τοι μὴ γνώμην ἔχῃ περὶ πολέμου, βασιλεὺς δέ
 »τῆς γῆς ⁴ ἅμα τοῖς συγγενέσιν· οἱ γὰρ φρόνιμοι καὶ
 »τοὺς ἐχθροὺς ἐστιῶσιν ⁵, ἀφιγμένους εἰς τὸν οἶκον
 »περὶ τὴν ὥραν τοῦ ἀρίστου.
25. «Ὅστις σκληρὸς τὴν καρδίαν, καὶ τυφλὸς τὸν νοῦν, κα-
 »ταφρονῶν τῶν συγγενῶν, μόνος αὐτὸς καταπίνει τὸν

1. Αὐτολεξεῖ, περιεπόμενοι.

2. Μετροῦσι λογιζονται.

3. Εἰς οὐδὲν μετροῦσι, καταφρονοῦσι.

4. Ἡ γῆ βασιλευέσθω.

5. Ἐστιῶσι σιτιζοῦσι.

» κληῖρον ὄλον, οὗτος κατακρίνεται ὑπὸ τῶν οἰκείων, κα-
 » θώς ὁ κολοῖδς, ὁ θέλων μόνος καταφαγεῖν τὸ ῥιπτόμενον
 » βρωμα, κατακρίνεται ὑπὸ τῶν λοιπῶν κολοῖδων, παρο-
 » ξυνομένων καὶ ἐκμαινομένων ¹.

26. «Οἵτινες ἔχθραν ἔχοντες πρὸς τοὺς οἰκείους, ὦ βασιλεῦ,
 » διάγουσιν ἐν γῇ ὡς σοφοί, οὔτοι ἄσοφοί εἰσιν ἐν παντὶ
 » τόπῳ, καὶ ὑπὸ τῶν νηπιοφρόνων κατηγορούμενοι, καὶ
 » πάσης δόξης στερούμενοι.

27. «Ἡ γῆ, καθάπερ σώφρων γυνή, ἐκεῖνον τὸν σπουδαῖον
 » περὶ τὰ ἔργα σέβεται, καὶ ἐκείνου ἐπὶ τῇ ἐν ὀλίγῳ
 » ἀπουσίᾳ θλίβεται, ὅς ἐπὶ μὲν τὴν τρυφήν ὕστερος ἔρ-
 » χεται τῶν συγγενῶν ἑαυτοῦ, ἐπὶ δὲ τὸν πόλεμον πρῶτος.

28. «Ὅστις θλίβει τοὺς οἰκείους, τούτῳ τίς γίνεται οἰκεῖος;
 » ὁ γὰρ ἀλλότριος, ἀλλότριός ἐστιν. Οἱ μὲν χῆνες ἀνα-
 » χωροῦσιν που ἐν τῷ θέρει ². ὁ δὲ χλοάζων εὐρώς ἄμα
 » τῷ ὕδατι ξηραίνεται ³.

29. «Οἵτινες οὐχ ἠδονται τῷ ἀσπασμῷ καὶ τῇ ὁμιλίᾳ
 » τῶν συγγενῶν ⁴, ὑπέρογκοι ὄντες τῷ ὀλίγῳ πλού-
 » τῳ, οὔτοι ὡς σκοτεινότατά εἰσι νέφη, ἐν οἷς οὐ δια-
 » λάμπει οὐθ' ἡ Σελήνη, οὐθ' ὁ ἥλιος, ἀλλὰ μόνη ἡ πυ-
 » γολαμπίς ⁵.

1. Ὁ Ποιητὴς παίζει πρὸς τὴν λέξιν.

2. Οἱ χῆνες δηλ., οἱ ἐν ὕδασι διαιτώμενοι, ἀναχωροῦσιν που ἐκ τῶν λι-
 μνῶν, ἀνίκμων γινόμενων ἐν θέρει· οὔτοι δὲ λέγονται ὡς οἰκεῖοι τοῦ ὕδατος.

3. Ὁ δ' εὐρώς ξηραίνεται· οὗτος δ' ἐκλαμβάνεται ὡς ἀλλότριος, κα-
 θότι γίνεται ἐκ τῆς βροχῆς ἐν ταῖς ἄκραις τῶν ὑδατωδῶν τόπων, ἐφ' οὗ
 ὁ ποὺς πατῶν ὀλισθαίνει· ξηραίνεται δὲ μετὰ τὴν παῦσιν τῆς βροχῆς. Δι-
 λονότι ὁ ἀλλότριος, ὅσον καὶ ἂν γίνεται οἰκεῖος, πάλιν ἀλλότριος λέγεται.

4. Δηλ. οὐκ ἀγαπῶνται ὑπὸ τῶν συγγενῶν.

5. Ἐν τοῖς θερινοῖς ὁμβροῖς πολλαὶ πυγολαμπίδες γίνονται καὶ ἀνί-
 πτανται εἰς τὸν αἰθέρα.

30. «Οἷαν ἡδονὴν ποιεῖ ἢ μετὰ συγγενοῦς ὁμιλία ¹, καὶ
 » λίαν δυσκόλου ² ὄντος, τοιαύτην οὐ ποιεῖ οὐδ' ἡ ἀμβρο-
 » σία· καὶ ὁ λωτὸς ³ γὰρ οὐχ ἡδεται τοῦ μὲν Ἥλιου
 » δύοντος ⁴, τῆς δὲ Σελήνης ἀνατελλούσης, τῆς ἀμβρο-
 » σίας ἀκτίνας ἐχούσης.
31. «Ταῦτ' ἄρα δὲ τοῖς σεαυτοῦ συγγενέσι πέντε γοῦν κώ-
 » μας ὑπὲρ εἰρήνης· εἰ δὲ μὴ, καὶ ἐγὼ αὐτὸς ὁ μεσίτης
 » ἐναντίος ἔσομαι ἐξ ἀνάγκης τῷ δοκοῦντί σοι ἀγαθῷ.»
32. Ὁ δὲ Δουριοδάνας, καὶ περ συμβουλευθεὶς πρότερον ὑπὸ
 τῶν περὶ τὸν Ναράδαν, ἐξ ἀπροόπτου ἐλθόντων, ἀπε-
 κρίνατο πρὸς τὸν Κρισναῦν ὀργίλως, τετυφλωμένος τὸν
 νοῦν·
33. «Διὰ τί, ὦ Κρισναῖ, χάριν τῆς πρὸς τὸν Ἀρζούναν φι-
 » λίας, τοσαῦτα σοφὰ ⁵ προτείνεις περὶ εἰρήνης; Παρα-
 » σκεύασαι εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ πολέμου αὐτοὺς τοὺς θαυ-
 » μασιότατους ἐν ὅπλοις, καὶ ἀγαθοὺς ἐν νίκῃ.
34. «Οὔτοι οἱ σοφοί, οἱ κρύφιον ἔχοντες καὶ δεινὸν φθόνον,
 » σήμερον αἰτοῦσιν ὀλίγην γῆν, ἔνθα στερεὸν θέντες τὸν
 » πόδα, στρατὸν συλλέξουσιν εἰς τὸ ἀνατρέψαι καὶ κατα-
 » στρέψαι τὸν ἐμόν.
35. «Πῶς ἔπειτ' ἔγωγε νῦν εἰς μέγαν ἐσθμὸν ἀναβιβάσω
 » τοὺς τοὺς ἐχθροὺς, τοὺς λεγομένους συγγενεῖς; Τίς
 » αὐξάνεται καὶ ἐκτρέφει τὸ ἐπισυμβάν δεινὸν πάθος τοῦ
 » ἑαυτοῦ σώματος, τὸ θανάτου πρόξενον;»
36. Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Δουριοδάνα, ὁ Κρισναῖς, χαλεπή-

1. Συναστροφή.

2. Λίαν πικροῦ, δυσκόλου, σκληροῦ.

3. Ὁ λωτὸς, ὁ ἀνθὼν ἐν ἡμέρᾳ.

4. Ὃς ἐστὶν ὀξὺς τὰς ἀκτίνας καὶ φλογερός.

5. Σοφὰ καὶ χαρίεντα.

νας, λόγον ἔλεξε πικρὸν, χειρονομῶν καὶ ἔχων τὸν σεληνιαῖον αὐτοῦ ὀφθαλμὸν ὅμοιον τῷ ἥλιῳ·

37. « Ἄριστος φίλος ἐμοί ἐστιν ὁ Ἀρζούνας, οὗ χάριν καὶ αὐ-
 » τῇ ἡ ζωὴ καταφρονηθεῖν ἂν ὑπ' ἐμοῦ· καὶ ὁ ὕψιστος γὰρ
 » τόπος τοῦ Ἰνδρα ἀλυσιτελής ¹ ἐστιν ἐκεῖνον, ᾧ φίλος
 » οὐκ ἔστι τοιοῦτος.

38. « Οἱ μὲν εὐγνώμονες λέγουσιν, ὡς ἡ ἄμβροσία οὐδέν ἐστι
 » πρὸς τὴν μετὰ φίλου ὁμιλίαν, οὗ τῆς ἡδονῆς γευσάμε-
 » νοις τοῖς φρονίμοις, ἔφρσις οὐ γίνεται τοῦ χυμοῦ τοῦ χεί-
 » λους τῆς γυναικός.

39. « Ἐγὼ γε δὲ λέγω, ὡς ἡ ἄμβροσία, ἡ ποθεῖσα, ἀκοιμή-
 » τους ἀποτελεῖ τοὺς ὀφθαλμοὺς ², ἥμιστα ὑπερτέρα ἐστὶ
 » τῆς μετὰ φίλου ὁμιλίας.

40. « Ἐκ τοιαύτης οὖν φιλίας πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Ἰνδρα, πάν-
 » τα ἂν ποιήσαιμι, ἐκτὸς ἐπαίνων ³. ὁ γὰρ φρόνιμος ἐπαί-
 » νους οὐ λέγει· τὸ γὰρ ἀγαθὸν ἢ κακὸν, ὑποκείμενόν ἐστι
 » τῷ προτέρῳ ἔργῳ.

41. « Ἐγὼ γε δὲ ταῦτα εἶπον περὶ εἰρήνης, χάριν ὑμῶν· ἀλλ'
 » ἂν ὑμῖν ἐφετῇ ἢ ἐν πολέμῳ ἢ ἐν χειρὶ κορύνη τοῦ Βή-
 » μα, ἡ τῶν ἐχθρῶν ὀλεθρία, ἔστω οὕτως.

42. « Ὅποιος φθόνος δ' ἂν εἴη τοῖς υἱοῖς τοῦ Πανδοῦ, ὑμῶν
 » ὄντων ἐναντίων ; ὁ γὰρ λέων οὐκ ἂν ποτε παροργισθεῖν
 » μυῖων ἐπικαθημένων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ.

43. « Τίς δὲ συλλογὴ στρατοῦ γένοιτ' ἂν ὑπὸ τῶν Πανδοῖ-
 » δων εἰς ἧτταν ὑμῶν ; πόσον στράτευμα ἄξει ὁ λέων
 » εἰς τὸ καταβαλεῖν τὴν ἑπαρσιν τῆς ἀγέλης τῶν σκιρ-
 » τώντων ἐλάφων ;

1. Ἀηδής.

2. Θεοὺς δηλ. ποιεῖ τοὺς πεπωκότας.

3. Ἐγὼ δηλ. καὶ τὴν ψυχὴν αὐτὴν θύσαι· ἐτοίμος εἰμι· ἐπαίνους δὲ οὐ λέγω.

44. «Ὅποτον στράτευμα συνέλεξεν ὁ Ἀρζούνας ἐν τῇ ἀρπαγῇ
 » τῶν βοῶν, εἰς νίκην καθ' ὑμῶν τῶν πολὺ στράτευμα
 » ἔχόντων; αὐτὸς τυχὼν καιροῦ, μόνον τὸ διάδημά σου
 » ἐσκύλευσε, μεγάλῳ ἐλέει ¹, καὶ τοῦτο χάριν τῆς Οὐτ-
 » τρηᾶς.
45. «Βλεπόντων δὲ πάντων τῶν περὶ σὲ γενναίων βασιλέων,
 » τοῦ τε Κριπᾶ, τοῦ Δρόνα, τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ τοῦ Καρ-
 » νᾶ, ὁ Ἀρζούνας ἠλευθέρωσέ σε ἰσχυρῶς, ἀρπαγέντα εἰς τὸν
 » αἰθέρα· οὐδέ γε τοῦτο μνημονεύεται σοι;
46. «Ὅστις κακὴ τροπὸς ὢν, ὥς τὸ, τοῖς μὲν κακοτρόποις
 » σύνεστι καὶ συνήδεται, τοῖς δὲ λόγοις τῶν καλοκἀγά-
 » θων συγγενῶν δυσχεραίνει, οὗτος πάντως γε θυμωδῶς
 » καὶ ἀγριωπῶς βλέπεται ὑπὸ τῆς κακῆς τύχης.
47. «Ὅ, τι λέγουσιν, ὅτι μεταβολὴ τῆς φύσεως γίνεται ἐν
 » ὥρᾳ θανάτου, τοῦτο ψευδές ἐστιν ἐπὶ σοί ². ἡ γὰρ κακὴ
 » σου φύσις, ὧς θανατόβλεπτε ³, ἀπὸ γενέσεως μέχρι τοῦ
 » νῦν οὐδεμιᾶς ἀγαθότητος εἴληχε.
48. «Ἄρα οἱ Πανδοῦδα οὗτοι ἐφίενται προδιβασθῆναι ὑπὸ
 » σοῦ, καὶ ὑφίστου βαθμοῦ τυχεῖν διὰ σοῦ; τίς βουλόμενος
 » ἀναβῆναι εἰς δένδρον, ἅπτεται ἀράχνης εἰς ἔρεισμα ⁴;
49. «Ὁ μωρὸς τυχὼν τῆς Λαξμῆς ⁵, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ωκεα-
 » νοῦ, τοῦ κυρίου τοῦ ὕδατος, ὃ φύσιν ἔχει ῥεῖν εἰς τὰ

1. Καὶ οὐκ ἔκοψε δηλ. τὴν κεφαλὴν σου· τοῦτο δηλοῖ τὸ, μεγάλῳ ἐλέει.

2. Λέγουσιν, ὥς ὁ ἄνθρωπος μεταβάλλει τὴν φύσιν αὐτοῦ, ἐκ καλοῦ δηλ. γίνεται κακὸς, ἢ ἐκ κακοῦ καλὸς, ὅπερ σημειῶν ἐστι θανάτου.

3. Θανατόβλεπτος, ὁ ὢν ἐγγὺς θανάτου, ἐν ὥρᾳ θανάτου.

4. Διηλονότι οὗτοι εὐκόλως δύνανται τυχεῖν βασιλείας, διὰ τῆς ἐαυτῶν δυνάμεως, καὶ οὐχὶ διὰ τῆς σῆς βοήθειας.

5. Ἡ Λαξμὴ λαμβάνεται καὶ ἐπὶ πλούτου, καὶ ἐπὶ ἀξίας καὶ ἐξουσίας.

» κάτω, πῶς ἂν ἀναβιβάσειεν εἰς ἀνώτατον βαθμὸν
 » τοὺς οἰκείους, ὅστις ἐνεχθήσεται αὐτὸς ταχέως εἰς τὰ
 » κάτω ¹;

50. « Ὁ ἀγαθὸς τὴν φύσιν ὦν, καὶ ἐφ' ὑψηλοῦ βαθμοῦ ἐδρεύων,
 » συνεδρεύων κακοτρόποις, κακότροπος γίνεται καὶ δυσ-
 » μένειαν δεικνύει πρὸς τοὺς οἰκείους, καθὼς τὸ ἐκ φύ-
 » σεως καθαρὸν καὶ λευκὸν νέφος ², τὸ ὑψοῦ ἰστάμενον
 » μέλαν γίνεται διὰ τῆς ἐντεύξεως τοῦ ὕδατος ³, καὶ
 » θρέχον ὕδωρ, κατασθεννύει τὸ πῦρ, οὗ ἐκ τοῦ καπνοῦ
 » τὸ εἶναι ἔχει ⁴.

51. « ὦ! τὸ πῦρ, τὸ ἐκ τοῦ πρὸς τοὺς οἰκείους θυμοῦ γινό-
 » μενον, οὐκ ἀποσθεννύται, ἐὰν μὴ καταναλώσῃ ὅλον τὸ
 » γένος ⁵, καθὼς τὸ πῦρ, τὸ ἐξαπτόμενον ἐκ δύο προσ-
 » τριβομένων καλάμων, καταπύμπρησι τὸ δάσος ὅλον.

52. « Τὴν ἄλλως δ' ἔγωγε λέγω τοιαύτην συμβουλὴν πρὸς
 » τοιοῦτον, οἷος σὺ, περὶ εἰρήνης· ἡ ἐν χειρὶ κορύνῃ τοῦ
 » Βήμα, ὡς ἔχιδνα ἐν κλάθῳ δένδρου, κατεδεῖται ὅλον
 » τοῦτό σου τὸ γένος.»

53. Τοιαῦτα πολλὰ σκληρὰ εἰρηκότος τοῦ Κρισναῖ, ἡ σύνοδος

1. Ἐκ προγόνων δηλ. φύσιν ἔχει ῥεῖν εἰς τὰ κάτω, ἐπιβρεπῆς, ἄστα-
 τὸς ἐστι.

2. Δύω παρδείγματα ἐννοοῦνται ἐνταῦθα τῆς πρὸς τοὺς οἰκείους
 ἔχθρας· ἐν μὲν τὸ νέφος, ὃ θρέχων σθεννύει τὸ πῦρ, ἐξ οὗ τοῦ καπνοῦ
 ἐγένετο (ἐκ τοῦ καπνοῦ γὰρ γίνεται τὸ νέφος, λέγουσιν οἱ Ἰνδοί· ὅθεν
 πρὸς τοῖς ἄλλοις ὀνόμασιν ἔχει καὶ τοῦτο· Δουμαῖονῃ, τουτέστι, καπνο-
 γενές)· ἕτερον δὲ, ἡ βροχὴ, ἡ γινομένη ἐκ τοῦ καύματος (ἐκ τοῦ καύ-
 ματος γὰρ γίνεται βροχὴ, λέγουσιν οἱ Ἰνδοί, ὅθεν καὶ μετὰ τὴν ὥραν τοῦ
 καύματος τοῦ θέρους ἐν Ἰνδίᾳ ὕετοι πίπτουσι) παύει τὸ καύμα πίπτουσα.

3. Τὸ ὑδροφόρον νέφος μέλαν γίνεται.

4. Παίζει· πρὸς τὴν λέξιν ὁ Ποιητής.

5. Τουτέστι τὸ πῦρ, τὸ ἐκ τοῦ πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν φθόγου κατακαύ-
 σαι ὅλον τὸ γένος.

τότε ἐκείνη ἐγίνετο πελιδνὴ ἐκ θυμοῦ, ὥςπερ φιληθεῖσα
ὑπὸ Θανασίμου αἵσης (ὑπὸ κηρός).

54. Τὸ δὲ ἐρυθρὸν πρόσωπον τοῦ Δουριοδάνα, τὸ ἐξάψαν ἐκ
τοῦ δεινοῦ θυμοῦ, ἐφαίνετο ὡς πῦρ, τὰ δὲ ἐπηρεμένα ὀφρύ-
δια, ὡς τόξα δεινά.

55. Τοσοῦτον δ' ἐπλατάγησεν ἡ παλάμη τοῦ Δουριοδάνα,
ἡ κρούσασα τὸν μηρὸν θυμῷ, ὥςτε τὸν Κρισινᾶν νομίσαι,
ὡς ὁ μηρὸς αὐτοῦ οὐ συντριβήσεται οὐδέ γε αὐτῇ τῇ κο-
ρύνῃ τοῦ Βήμα ¹.

56. Τοσαύτη δὲ φρίκη ἐκ θυμοῦ ἐγένετο τοῖς βραχίوسي τοῦ
ἀδελφοῦ τοῦ Δουριοδάνα, ὥςτε διαῤῥαγέντων τῶν βρα-
χιονίων, πεσεῖν τοὺς πολυτίμους λίθους, καὶ ἐκ τούτου
φανῆναι, ὡς σπηνθηρεὶς ἐξῆλθον δεινοῦ πυρός.

57. Ὁ δ' υἱὸς τῆς Κριπῆς ², ὁ ὢν ἀπόρροια τοῦ ἔχθρου τοῦ
Ἑρωτος ³, ἀναλογιζόμενος τὸν πατέρα τοῦ Ἑρωτος ⁴,
ἀγανακτήσας φρικτὸν ἔσχε τὸν ἐν μετώπῳ πύρινον ὀρθαλ-
μὸν αὐτοῦ ⁵.

58. Ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Καρνᾶ, σπινθηρας πολλοὺς ἐκπέμπων ἀπὸ
στόματος, ἀναδιδόμενους ἐκ τοῦ μετὰ θυμοῦ τριγμοῦ τῶν
ὀδόντων, ἐφαίνετο ὅτι βροχὴν πυρὸς ἐξαίσιον ἐρέχει ἐκ
τοῦ, ὡς Σελήνης, προσώπου αὐτοῦ ⁶.

59. Ἡ μέντοι σύνοδος, ἥ διαταράττετο ταῖς ἐκ θυμοῦ ἀγρίαις

1. Τουτέστι σκληρὸς καὶ δυνατὸς μηρὸς.

2. Ὁ Ἀσθατάμας ἦν οὗτος.

3. Ἐχθρὸς τοῦ Ἑρωτός ἐστιν ὁ Σίβας, ὃς κατέκαυσεν αὐτόν.

4. Πατὴρ τοῦ Ἑρωτός ἐστιν ὁ Βισνοῦς, ὃς ἐστιν ὁ Κρισινᾶς.

5. Τὸ ἐρυθρὸν χρίσμα ἔννοεῖ, ὃ εἶχεν ἐν μετώπῳ. — Ἴσως ἐστὶν ἡ
Τιλακά.

6. Τὸ πρόσωπον ἐκλαμβάνεται ὡς Σελήνη· ἀπαίσιον δὲ ἐκ τῆς Σε-
λήνης πῦρ ἐξέιναί, ἥ ἀμφοσίαν ῥεεῖ.

- φωναῖς πολλῶν βασιλέων, καθάπερ ὁ γκῆθμοῖς ὄνων, ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τοῦ Κρισνα ὁμματι ἰλαρῶ.
60. Γινούς δὲ ὁ Κρισναῶς, ὡς ὁ θαρύμηνις Δουριοθάνας συλλαβεῖν αὐτὸν θούλεται, ἔχων θρόνον ἀνὰ χεῖρας, τοῦ Σατεκῆ τοῦτο ἐκδηλώσαντος, θεῖαν μορφὴν ἔλαβεν ἐξάπινα.
61. Φέρων δὴ ἐπὶ μὲν τοῦ μετώπου τὸν Βραχμᾶν καὶ τὸν λαμπρὸν οὐρανὸν, ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς ἀκάρμχτον πῦρ φλέγον, εἰς ἐκπληξιν καὶ φόβον ἤγαγε τοὺς ἐν συνόδῳ.
62. Φοβερός ἦν ἐξ ὄψεων πολλῶν, περιπεπλεγμένων δίκην ὄρμων περὶ τὸν τράχηλον τοῦ Σίβα ¹, ὃν ἔφερον ἐπὶ τοῦ στήθους, οἱ ἀπεδείκνυνον πλείονας τοὺς πολλοὺς αὐτοῦ βραχίονας ².
63. Ἐν ἐκάστη δὲ χειρὶ πολυειδῆ εἶχεν ὄπλα, λαμπρὰ καὶ δειμαλέα, ὥς περ βουλόμενος ἀνελεῖν καθάπαξ ἀπαξάπαντας τοὺς ἐχθροὺς τοῖς παντοειδέσιν ὅπλοις.
64. Ἐκ δὲ τοῦ στόματος ἐξῆγε πολλάκις πολλοὺς ἀπογόνους τοῦ Βοισνῆ ³ καὶ τοῦ Πανδοῦ, πυροειδεῖς καὶ πλήρεις δυνάμειος δυσανασχέτου, εἰς ἐξολόθρευσιν τῆς στρατιᾶς τῶν ἀπηνῶν Καουραβῶν.
65. Ἰδόντες τοῦτον οἱ Καουραβαῖ, οὗ διὰ τοῦ ἠνεφγμένου στόματος καὶ φαραγγώδους λάρυγγος ἐφαίνοντο ἐν τοῖς ἐντοσθίοις οἱ τρεῖς κόσμοι, καταπλαγέντες, δεινὰς φωνὰς ἐκτρεύγοντο.
66. Καὶ ὑπὸ μὲν τοῦ Δρόνα, καὶ Βήσμα, καὶ Βιδούρα, καὶ Σανζαῖα ἐωρᾶτο χαρᾶ· ὑπὸ δὲ τοῦ Ἰνδρα καὶ τῶν λοιπῶν οὐρανίων θεῶν ὑμνεῖτο, εἰς ἐξιλέωσιν τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ.
67. «Σοῦ ἐκ τῆς κοιτίας ἐξῆλθεν ὁ Βραχμᾶς, οὗ θυγάτηρ

1. Τὸν μὲν Βραχμᾶν εἶχεν ἐπὶ τοῦ μετώπου, τὸν δὲ Σίβαν ἐπὶ τοῦ στήθους.

2. Πολλοὺς βραχίονας εἶχεν, ὡς μορφὴν θεῖαν λαβῶν· ὁ γὰρ θεὸς λέγεται χιλιόβραχιόν καὶ χιλιόχειρ, διὰ τὸ παντοδύναμον· ὅθεν περὶ τὸν τράχηλον τοῦ Σίβα μακροειδεῖς ὄφεις ἐφαίνοντο, ὡς ἄλλοι βραχίονες.

3. Βοισνῆς, ὄνομα προγόνου τῆς γενεᾶς τοῦ Κρισνα.

- ἐστὶν ἡ ἔφορος τοῦ λόγου Σαρασβατή· ταύτης τῇ ὀλίγῃ
 » χάριτι ὁ ὢν σοφός, πῶς δύναται ὑμνήσαι σε κατ' ἀξίαν ;
68. « Καθὼς, καὶ τοι ὁ τρίτος κόσμος ἐν τῇ σῇ ἐστὶ κοιλίᾳ,
 » οἰκεῖς ὁμῶς ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, αἱ εἰσιν ὡς ἄτο-
 » μα ¹, οὕτω γίνῃ, ὅταν δοκῇ σοι, ὑποκείμενον καὶ τῇ
 » ἡμετέρᾳ γλώττῃ ², καὶ ὑμνοῦμέν σε, χαίροντες ³.
69. « Τίς ἀγαθὸς αὐτὸς ἑαυτὸν ἐπαινεῖ, ὅτε καὶ ὁ παρ' ἄλ-
 » λων γινόμενος ἔπαινος οὐκ ἀρεστὸς δοκεῖ τοῖς ἀγαθοῖς ;
 » διὰ τοῦτο, σὺ ὁ ὢν αὐτὸς ὁ τρίτος κόσμος, οὐ δίδως
 » γινώσιν εἰς ἔπαινόν σου κατ' ἀξίαν ⁴.
70. « Τί γὰρ σοὶ ἐκ τοῦ πρὸς σέ ἐπαίνου; ἴλεως οὖν γενοῦ σὺ
 » ὁ φιλευσεβής, ὁ ἔχων τὴν Λαξμὴν, ὡς τὸ νέφος τὴν
 » ἀστραπὴν ⁵. ἄρες τὸν θυμὸν τοῦτον σὺ, ὁ ὢν ἡ ἀναψυ-
 » χή τοῦ κόσμου.
71. « Τί ὀργίζῃ ἐναντίον τῶν Καουραβῶν σὺ, ὁ διατεμὼν εἰς
 » λεπτὰ τῇ ἀξίνῃ τὰς χεῖρας τοῦ Τιτᾶνος Βάνα ⁶; τί
 » ὀργίζῃ σὺ, οὗ ἐκ τοῦ προσώπου φυγοπόλεμος ἐγένετο ὁ
 » Σίβας ⁷, ἰδὼν διὰ τοῦ ἐν τῷ μετώπῳ ὀρθαλμοῦ τὰ ἐν
 τῷ μετώπῳ γεγραμμένα ⁸;

1. Ἡ διάνοια, λέγουσιν, λεπτή ἐστίν, ὡς ἄτομον.

2. Τουτέστι σὺ δύναμιν δίδως ἡμῖν λόγου, χαριζόμενος, δταν εὐδοκῇς.

3. Δηλ. ὑμνεῖν σε τολμῶμεν.

4. Ἐπειδὴ σὺ εἶ τὸ πᾶν, διὰ τοῦτο οὐ δίδως δύναμιν λόγου, ἵνα μὴ δοκῇς, ὅτι σὺ αὐτὸς σεαυτὸν ἐπαινεῖς.

5. Μέλας ὁ Κρισνᾶς, καθὼς τὸ νέφος· καθὼς τὸ νέφος λαμπρύνεται τῇ ἀστραπῇ, οὕτω καὶ σὺ τῇ λαμπρᾷ Λαξμῇ.

6. Βάνας, Τιτὰν πολυδύναμος, ὃς ἐν πολέμῳ χιλίας χεῖρας εἶχε, καὶ λατρευτὴς ἦν τοῦ Σίβα.

7. Τούτῳ (τῷ Βάνα) ἐδοκίμησεν ὁ Σίβας ἐν πολέμῳ ἐναντίον τοῦ Κρισνᾶ, ἀλλὰ φυγοπόλεμος ἐγένετο, γνοὺς, ὡς ἐκείνος νικηθῆσεται ὑπὸ τοῦ Κρισνᾶ.

8. Ἐγνώσθη δηλ. ὅτι γεγραμμένον ἦν, ὡς ὑπ' ἐκείνου νικηθῆσεται ἐκεῖνος ὁ Βάνας.

72. « Σὺ ὀργίζῃ κατὰ τῶν Καουραβῶν, καὶ ἡμεῖς οἱ θεοὶ
 » λίαν φοβούμεθα· μὴ δὴ ὀργίζου· ἔνα γὰρ οἶκον καίον τὸ
 » πῦρ, φόβον δίδωσιν ἀπάσῃ τῇ πόλει. »
73. Οὕτως ἐξιλεωθεὶς ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἰνδραν θεῶν, καὶ
 τιμηθεὶς ὑπὸ τε τοῦ Δρόνα καὶ Βήτμα καὶ Βιδούρα,
 ἀπῆλθεν ἐκ τῆς συνόδου ὁ Κρισναῖς.
74. Ἐξελθὼν δὲ τῆς συνόδου, καὶ λαβὼν ἄδειαν παρὰ τῆς
 Πριτᾶς, ἐξῆλθε καὶ τῆς πόλεως· ἔνθα καλέσας τὸν Καρ-
 νᾶν, ἔφη αὐτῷ, ὅτι ἡ γέννησις αὐτοῦ ἐγένετο, ὡς ἄδεται,
 ἐξ ἐκείνης τῆς Πριτᾶς.
75. Μαθὼν δὲ τὰ τῆς ἑαυτοῦ γεννήσεως ἐκ τῆς Πριτᾶς ὁ
 Καρνᾶς, ἔφη δεινοπαθῶς· « Οὐαί μοι! ὅτι ὑπ' ἐμοῦ το-
 » σάυτῃ θλίψις ἐγένετο τοῖς ἀδελφοῖς μου ἐκείνοις, ἀγνο-
 » οῦντος. »
76. « Οἴ μοι! ὅτι ὑπ' ἐμοῦ, χαίροντος, ἑωρᾶτο τότε ἡ Δραου-
 » παδὴ θλιβομένη! Οἴ μοι! ὅτι ἐγκαταλιπὼν τοὺς ἀδελ-
 » φούς, ᾤκειώθην τοῖς ἐκείνων ἐχθροῖς! »
77. Πρὸς ὃν, ἡλλοιωμένον τὴν ὄψιν ἐκ τῆς ἀναπολήσεως
 τοιούτων ἀμπλακημάτων ¹, καὶ τεθλιμμένον μεταμε-
 λεία, λόγια ἔλεξεν ὁ Κρισναῖς ² λευκά, ὡς τὰ κύματα τῆς
 Γαγγᾶς, τῆς ρεύσεως εἰς τοὺς τρεῖς κόσμους, οἳ εἰσιν ἐν
 τῇ γαστρὶ αὐτοῦ.
78. « Μὴ ἐγκάλει αὐτὸς σεαυτῷ, Καρνᾶ· ἔγκλημα γὰρ ἔστι
 » σοι οὐδέν· ἀγάπα δέγε νῦν τοὺς οἰκείους ἀδελφούς· οἱ
 » γὰρ περὶ τὸν Ἰνδιστίραν πρυσκυνήσουσί σε, ὡς πρεσβύ-
 » τερον ἀδελφόν, καὶ ἀρμόζοντα βασιλεία. »
79. « Καὶ ἐκεῖνοι μὲν οἱ ἀδελφοί σου δυσνίκητοι ἔσονται τοῖς
 » ἐχθροῖς, ὧ γενναῖε, συνόντες σοὶ τῷ πρεσβυτέρῳ ἰσχυρῷ

1. Αὐτολεξεῖ, ἀναπωλοῦντα τοιούτων ἐγκλημάτων, στιγμάτων.

2. Αὐτολεξεῖ, ὁ ἐπὶ τῆς θαλάσσης κοιμώμενος.

» ἀδελφῶ· ἡ δὲ Πριττὰ ἡ μήτηρ σου χαρὰν ἔξει, ὅτι
» ἅπαντες οἱ υἱοὶ αὐτῆς ζήσονται ¹.

80. « Πρὸς δὲ τούτοις σοῦτε καὶ τοῦ Ἀρζούνα ἀπεχόντων
» τῆς ἀλλήλομαχίας καὶ τοῦ ἀλλήλων ὀλέθρου, ὡς γινώ-
» μην ἐποιήσατε, φιλία ἔσεται, ὧ γενναῖε, καὶ τῷ χι-
» λιοφθάλμῳ Ἰνδρα, καὶ τῷ χιλιάκτινι Ἡλίῳ ². »

81. Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ ἐχθροῦ τῶν Τιτάνων Κρισναῖ, ὁ
» βασιλεὺς τῆς Ἀγγας λόγον ἐξηρεύξατο στένων· « Πῶς ἐγὼ
» νῦν, εἰπέμοι, ἐσθλήσω τοῖς ἀδελφοῖς ἐν καιρῷ ἀναφα-
» νέντος πολέμου ³;

82. « Ἐὰν ἐγκαταλίπω ἤδη ἐν καιρῷ ἀνάγκης τοῦτον τὸν
» Δουριοδάναν, ὃς ἐχθραν ἔχει πρὸς ἐκείνους τοὺς νικητὰς,
» λογιζόμενος ἐμὲ ἄριστον ἐν πολέμῳ, καὶ εὐμενῇ ἐκ
» παιδικῆς ἡλικίας, ἡ καρδίᾳ μου διαρρήγνυται αἰσχύνῃ.

83. « Οἱ γινώσκοντες τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ δίκαιον, ἰδόντες ἐμέ,
» τὸν ἄκρον φίλον καὶ πιστὸν ἐταῖρον, ἐγκαταλιπόντα τὴν
» φιλίαν τοῦ Δουριοδάνα, καὶ προσελθόντα τῷ Ἰνδιπτιρα,
» παράδειγμα ἔξουσιν ἐμέ τῆς ἀπιστίας, ὡς γυναῖκα ⁴.

84. « Καὶ οἱ ἀδελφοὶ γίνονται ἐχθροὶ, ἐξ ἐπιθυμίας ὀλίγου
» πλούτου· μόνος δ' ὁ φίλος ἔχει τὰ πρωτεῖα ⁵, ἐξ οὗ ἡ
» ζωὴ τοῦ κόσμου ἀπχωρημένη ἐστίν ⁶.

85. « Ω! εἰ ἐγὼ ἐγκαταλίποίμοι τὸν Δουριοδάναν, τίς ἐξε-

1. Εἰ γὰρ σὺ εἶ ἐκ τοῦ ἐναντίου μέρους, ἡ σὺ θνήξῃ ὑπὸ τινος τού-
των, ἢ ὑπὸ σοῦ τις τούτων θνήσκειται.

2. Οἰονεῖ ἔλεγεν· εἰ ὑμεῖς ἐπὶ γῆς πολεμήσετε, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν
ἐν οὐρανῷ πολεμήσουσιν, ὅ,τε Ἰνδρας καὶ ὁ Ἥλιος.

3. Δτλ. ἔσομαι ἀχάριστος τῷ Δουριοδάνᾳ.

4. Ὅσον ἀγάπην δεικνύει ἡ γυνή, οὐ δεῖ πιστεύειν αὐτῇ.

5. Δτλ. ὑπέρτερός ἐστιν ὁ φίλος καὶ τῶν συγγενῶν.

6. Ἐξ οὗ ἡ ζωὴ τοῦ κόσμου ἀπχωρημένη ἐστὶ· ἐκ φιλίας γὰρ ἵστα-
ται ὁ κόσμος.

» λάσει τὴν ἐν καρδίᾳ μεγάλην λύπην τοῦ ἀνθρώπου,
 » τοῦ κόσμου ἀποστρέψαντος τὸ πρόσωπον ἀπὸ τῆς φι-
 » λίας¹· »

86. Τοιαῦτα φαρμένου τοῦ γενναίου Καρνᾶ, καὶ ἐπαινεθέντος
 ὡς ὀρθῶς εἴρηκεν, ἀσπασάμενος αὐτὸν ὁ Κρισναῖς ἀνεχώ-
 ρησε· καὶ σπεύσας πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν, ἐγένετο αἴτιος
 τῆς ἐκστρατείας, εἰς πόλεμον ὀλέθριον τῆς δόξης τῶν
 Καουραῶν.

Τέλος τοῦ Δευτέρου Κεφαλαίου,
 τοῦ Πέμπτου Βιβλίου
 τῆς
 Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν ἐκστρατείαν τῶν Παρθοῦδων.

1. Διαφυλάττοι τὸν κόσμον ὁ Θεὸς, ὁ ἐνανθρωπήσας ὑπὸ
 τὸ σῶμα τοῦ ὀσίου Βεάσας, ὃς, πονήσας λίαν διὰ τῶν
 πολλῶν ἐπὶ γῆς παρουσιῶν ἑαυτοῦ εἰς ἀναίρεσιν τῶν Τι-
 τάνων, εἰσέδω τὴν ἀμβροσίαν γαλήνην² γαλήνην καὶ
 ἄνεσιν ἑαυτῷ ποιῆσαι βουλόμενος.
2. Προετοιμασθεὶς οὖν κατὰ τὸν νόμον ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστί-
 ρας ὑπὸ τοῦ Κρισναῖ εἰς πόλεμον καὶ ὄλεθρον τῶν ἐχθρῶν,

1. Οὐδεὶς ἐπειτα φιλίαν σέδεσθαι μέλλει.

2. Ἡ ἀμβροσία γαλήνη ἐστὶν ὁ Βεάσας· ὑπὸ γὰρ τούτου τὴν μορ-
 φὴν ἢ τοῦ θεοῦ παρουσία οὐδένα ἀνεῖλεν· φιλόσοφος γὰρ ἦν ὁ Βεάσας
 καὶ οὐχὶ πολεμικὸς, ὥς ὁ Κρισναῖς, καὶ ὁ Πάμας.

- ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἄρμα, ἐκστρατεῦσαι σκοπῶν εἰς Κουρουξέτραν.
3. Περιεῖπον δὲ τοῦτον ἅμα οἱ τέσσαρες εὐψυχοὶ ἀδελφοί, καθὼς τὴν τοὺς πολεμίους πλήττουσαν προβοσκίδα τοῦ οὐρανίου ἐλέφαντος οἱ τέσσαρες ὀδόντες, οἱ νίκην ποιῶντες ἐν πολέμῳ.
4. Παρεῖποντο δ' αὐτῷ καὶ ὁ Βιράτας, ὁ Πανδέας, ὁ Δρουπάδας, καὶ ἄλλοι ὁμοῦ βασιλεῖς κραταιοὶ, φοβεροὶ ὄντες ταῖς χερσίν, αἱ εἶχον τόξα, ὡς ὄφρυας ¹, ἐπλημέναις δεινῶς ἐκ θυμοῦ, εἰς ἀπώλειαν τῶν πολεμίων στρατῶν.
5. Συνήλθον δ' οὗτοι, ἔχοντες στράτευμα τετραειδές ² μίξαντες τὴν ἰδίαν εὐκλειαν, τὴν ἄξιν, ὡς τὴν νεογενῇ Σελήνῃ, τοῖς ῥείθροις τῆς ἐν οὐρανῷ Γαγγᾶς, ἥ ἐστιν ἡ ἀναπεπταμένη ἐκάστου σημαία ³.
6. Ὁ δὲ Κρισναῖς ἑωρᾶτο πρὸς τῶν θεῶν ἀσμένως προηγούμενος, ἔχων τὴν πολεμικὸν δίσκον ἀνὰ χεῖρα, ἐννοῶν τὸν θάνατον τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἐκλαμπρος ὢν ὑπὲρ πάντας.
7. Οὗτος ὁ πολὺς στρατὸς τίνι ἄλλῳ σύγκριστιν λάβοι ἂν κατὰ τὸν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἐμπρησμὸν καὶ κατὰ τὸ βάθος ⁴, οὗ προεπορεύετο καὶ τὸ πῦρ τοῦ Ὀκεανοῦ ⁵, καὶ αὐτὸς ὁ Ὀκεανός, τουτέστιν ὁ Κρισναῖς ⁶ καὶ ὁ ἐκείνου πολεμικὸς δίσκος ⁷;

-
1. Τὰ τόξα ἦσαν ὡς ὄφρυες ἐπλημέναι τῶν χειρῶν.
 2. Ἐλεφαντικόν, ἄρματικόν, ἵππικόν, καὶ πεζικόν.
 3. Λευκὴ ἡ σημαία, ὡς τὸ ὕδωρ τῆς Γαγγᾶς.
 4. Ἀσύγκριτος ὁτλ. ἦν τῇ δυνάμει τὸ στράτευμα τοῦ Ἰνδοστῆρα, ἔχον τοιοῦτον ἡγούμενον, τὸν Κρισναῖν, μετὰ τοῦ θαυμαστοῦ ὅπλου, τοῦ τροχοῦ.
 5. Αὐτολεξεῖ, τὸ πῦρ τῆς θαλάσσης.
 6. Κυανόχρους γὰρ ἦν ὁ Κρισναῖς, ὡς ὁ Ὀκεανός.
 7. Κατέκαιε γὰρ τοὺς ἐχθροὺς ῥιπτόμενος ὁ τοῦ Κρισναῖ πολεμικὸς δίσκος.

8. Τοῦ μὲν οὖν Ἡλίου ὄντος εἰς τοὔπισω ¹, ὥσπερ νικηθέντος τῇ λαμπρότητι τοῦ Ἰνδιστίρα, τῆς δὲ Σελήνης εἰς τὸ πρόσω, ἐκ τῆς χαρᾶς πως τῆς ἐξόδου τῶν ἑαυτῆς ἀπογόνων, τοῦ δὲ Ῥαχοῦ καὶ τῆς Ἰογινῆς ² ἀφέντων τὸ πρόσω ἐκ φόβου πως, τοῦ μὲν Ῥαχοῦ ὄντος, ἐκ δεξιῶν, τῆς δὲ Ἰογινῆς ἐξ ἀριστερῶν,
9. Ὁ μὲν κόγχος ἐνεπνέετο ὑπὸ τοῦ Κρισνα εἰς ἀγαθὸν καὶ αἴσιμον τέλος ³, αἰσθομένου τὸν ἀριστερόν μυκτῆρα καθαρῶς εἰσπνέοντα ⁴, τὸ δ' ἄρμα τοῦ βασιλέως Ἰνδιστίρα ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ ἡνιόχου.
10. Φερώνυμος δὲ τότε ἐγένετο ὁ Τραχιτανοῦς ⁵ Ἥλιος, οὗ ἐν ἄρματι ἡγῶ ἐγένετο τῆς φωνῆς τῶν τριῶν Βεδῶν, αἷς ἀνεγίνωσκον μεγαλοφῶνως πολλοὶ Βραχμᾶνες, χαίροντες, ἅτε πολλὰ δωρήματα λαβόντες.
11. Ὁ δ' ἥχος τῶν τυμπάνων ⁶ ἐν τῇ κινήσει τοῦ στρατοῦ, ἐμβαίνων τοῖς ὡσὶ τῶν στρατιωτῶν, ἐξήρχετο διπλασίως ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τοῦ ἐνθουσιαστικοῦ ἀλαλαγμοῦ.
12. Ἡ μὲν δὴ στρατιὰ, ἡ ἀγαπῶσα τὸν βασιλέα, ὡς ἀγαθὴ γυνὴ τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα, ἤψατο τῆς ὁδοῦ, ἔχουσα τὰς

4. Ἐν τοῖς ἐξῆς λέγει, ὅτι αἶσια ἦν πάντα, ὅτε ἐξῆλθεν ὁ στρατός.

2. Ἄστρα ἀπαῖσια παρὰ τοῖς ἀστρολόγοις· ὁ Ῥαχοῦς καὶ ἡ Ἰογινὴ δαίμονες ἀπαῖσιοι εἰσιν.

3. Ἡ ἔμπνευσις τοῦ Κόγχου αἰτία· ἔστι δὲ σημεῖον τῆς κινήσεως τοῦ στρατοῦ.

4. Ὁ μὲν Ἥλιος ἐν τῷ δεξιῷ μυκτῆρι, ἡ δὲ Σελήνη ἐν τῷ ἀριστερῷ· μυκτῆροπονησκοπία τοῦτο. Ἀγαθὸν σημεῖον ὅτε εἰσπνέει ὁ ἀριστερὸς μυκτῆρ· ὅτε μὲν γὰρ ὁ δεξιὸς, ὅτε δὲ ὁ ἀριστερός εἰσπνέει.

5. Τραχιτανοῦς, ἐτυμολογικῶς, Τρισώματος, διότι ἐν ταῖς τρισὶ Βεδαῖς ὑμεῖται.

6. Ἡ τῶν ἀρμάτων πάντων.

μὲν ἐπὶ τοῦ μετώπου κοῦμβας τῶν ἐλεφάντων, ὡς μα-
στοὺς, τοὺς δὲ περιφερομένους τροχοὺς τῶν ἀρμάτων, ὡς
ἐνώτια, τοὺς δὲ ταχεῖς ἵππους, ὡς ὀφθαλμούς ¹.

13. Οἱ δὲ πολίται τῆς Οὐπαπλαθείας ² ἦσαν ἰστάμενοι ἐπὶ
τῶν θυρῶν, καὶ θυρίδων, καὶ στεγῶν τῶν οἰκῶν, καὶ ἐν
ἐκατέροις μέρεσι τῶν ἀγυῶν, θεωροῦντες τὸν βασιλέα λίαν
ἀτενῶς, μὴ καμμύοντες τοὺς ὀφθαλμούς, ὡς θεοί.

14. Ἠγλαΐζετο δ' ὁ ἀγαθὸς καὶ λαμπρὸς βασιλεὺς κόκκοις
ὀρούζης πεφρυγμένης, ῥιπτομένοις ἐκ τῶν χειρῶν τῶν ἐπὶ
τῶν ὑψηλῶν δωμάτων γυναικῶν, ὥς περὶ ἐξῆρπιζέτο ὑπὸ
θεαινῶν οὐρανίαις θεαίαις οὐραῖς ³.

15. Ἡ μεγάλη στρατιὰ ἐν μὲν τοῖς στενωποῖς ἦν συνημμένη
καὶ συνεσταλμένη· ἐξελθοῦσα δὲ τοῦ τείχους τῆς πόλεως ⁴,
ἦν ἐκτεταμένη καὶ πλατεῖα, καθὼς τὸ συνιστάμενον πο-
λὺ ὕδωρ, διαλυθέντος τοῦ φραγμοῦ.

16. Πορευομένη ἡ στρατιὰ ἐφαίνετο, ὡς ἀκόντιον ⁵, ἀναιρετι-
κὸν τῆς ζωῆς τῶν ἐχθρῶν, παχεῖα μὲν οὖσα ἔμπροσθεν
καὶ ὀπισθεν, λεπτή δὲ ἐν τῷ μέσῳ, κατὰ τὴν πύλην τῆς
πόλεως.

17. ἔχων δ' ὁ στρατὸς ἐν μέσῳ τὸν δίκαιον Ἰνδιστίραν, κα-
θὼς ὁ θεωρητικὸς ⁶ ἐντὸς (ἐν ἑαυτῷ) τὴν θείαν γνῶσιν,
ἐβιάδιζεν ἡσύχως, ἄνευ τοῦ κόπτειν ἐκ τῶν δένδρων
βλαστὸν τινα ἢ κλάδον.

18. Πολὺς δ' ἐγένετο ὁ στρατὸς ἐκ πολλῶν πολυαρίθμων

1. Προσωποποιεῖ τὴν στρατιάν, ὡς γυναῖκα.

2. Οὐπαπλαθεία, ἡ πόλις ἐξ ἧς ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς.

3. Λευκὴ ἡ πεφρυγμένη ὀρούζα, λευκὴ καὶ ἡ ῥιπίς.

4. Τὸ τεῖχος ἦν ὡς φραγμός.

5. Τὸ ἀκόντιον λεπτότερόν ἐστι κατὰ τὸ μέσον, ἐνθα ἐστὶν ἡ λαβή.

6. Οἱ θεωρητικοὶ καὶ ἀπαθεῖς ἐν Ἰνδίᾳ, οὔτε κλάδον ἢ βλαστὸν δέν-
δρου κόπτουσιν, οὔτε βοτάνην, φρονοῦντες ὅτι ζωτικὴν ψυχὴν ἔχει ταῦτα.

ἄλλων στρατῶν βασιλέων, ἐξεληθόντων ἐκ τῶν ἀγυῶν τῶν πόλεων, καθὼς ὁ Ωκεανὸς πολὺς γίνεται ἐκ πολλῶν πολυρ-
ρείθρων ποταμῶν, ἐκρεόντων ἐκ τῶν φαράγγων τῶν ὀρέων.

19. Πόρρω δὲ γεγονότος τῆς ὄψεως τῶν πολιτῶν τοῦ βασι-
λέως Ἰνδιστρία, ἡ πόλις ¹ ἐρήμη πως ἐγένετο ἐκ τῆς
διαζεύξεως αὐτοῦ, καὶ γυμνή πως τὴν κεφαλὴν ἐφαίνετο
ἐκ τῆς καταβάσεως πάντων τῶν θεατῶν ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ
τείχους.

20. Ὁ δὲ στρατὸς ἐβάδιζε σχολαίως, καὶ ἀνακάμπτων συ-
νεχῶς τὸν τράχηλον, ἔτεινε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τὴν πό-
λιν, σκοπῶν πόσῃν ὁδὸν διήνυσεν.

21. Οἱ ἐλέφαντες ² ἡγλαΐζοντο δίκην τοῦ Αἰραβάτα ἐν τῷ
στρατῷ, ὃς ἦν ἄπειρος καὶ βαθὺς, ὡς ὁ Ωκεανὸς, καὶ
οὐκ ἐφοβεῖτο οὔτε θεοὺς, οὔτε δαίμονας ³, λίαν προμη-
κεις ἔχοντες ὀδόντας δύνω, διπλάσιους γεγεννημένους τῷ
ἐν τοῖς χρυσοῖς κοσμήμασι ἀνταυγάσματι ⁴.

22. Πορευομένου δὲ τοῦ στρατεύματος, οἱ μὲν ἐλέφαντες τῶν
μερῶν τοῦ κόσμου ⁵ ἐφοξήθησαν ἐκ τῶν φωνῶν τῶν

1. Ἡ πόλις ἐστίν, ὡς γυνή, τὸ δὲ ὑψηλὸν τεῖχος, ὡς κεφαλὴ, αἱ
δ' ἐπὶ τοῦ τείχους θεωροί, ὡς κάλυμμα τῆς κεφαλῆς· ἡ γὰρ γυνή, ἀπο-
δημοῦντος τοῦ ἀνδρὸς ἐρήμη γίνεται, ἔνεκα τῆς διαζεύξεως, καὶ ἀπτε-
πῆς τὴν κεφαλὴν, τοῦ καλύμματος πίπτοντος ἐκ λύπης καὶ μελαγχολίας.

2. Ἐν τοῖς ἐξῆς περιγράφει ὁ Ποιητὴς τὴν φύσιν καὶ τὸ ἦθος
τῶν ἐλεφάντων.

3. Οὐκ ἐφοβεῖτο μὴ ἀνταρραχθεῖν ὑπὸ θεῶν καὶ ὑπὸ Δαιμόνων, ὡς
ὁ Ωκεανὸς περιεδιγῆθη πρότερον.

4. Ἔθος γὰρ ἐστὶ περιτείνειν ψέλλια χρυσᾶ ἢ ἀργυρᾶ περὶ τοὺς ὀδόν-
τας τοῦ ἐλεφάντος.

5. Μυθολογοῦσιν ὡς ἐπὶ τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ κόσμου τέσσαρες
ἐλέφαντας ἡ γῆ ἔχει, εἰς τὸ μένειν ἐν ἰσορροπίᾳ· φυγόντων δὲ τῶν ἐλε-
φάντων ἡ γῆ οὐκ εἶχε τὸ ἰσορροπῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐσείετο, ἰσταμένη,
ὡς ἐφ' ἡλίου, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Δράκοντος Σέσσα.

ὀρωρύχων ἐλεφάντων τοῦ στρατοῦ, καὶ ἔφυγον· ἡ δὲ σφαιροειδὴς γῆ, ἡ ἱσταμένη, ὡς ἐφ' ἡλίου, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βασιλέως τῶν ὄψεων, ἐσειέτο.

23. Ἡ γῆ, ἡ λειποθυμήσασα πρὸ πολλοῦ τοῖς ὁμοῖς ἔργοις τοῦ Δουριοδάνα, τυχοῦσα ἤδη ῥαντίσματος ἐκ τοῦ χυμοῦ τῶν ἐλεφάντων, ὡς ὕδατος, καὶ ἀέρος ἐκ τῶν σαλευομένων ὥτων, ὡς ῥιπιδῶν, ἐκίνησεν ὀλίγον τὸ σῶμα ¹.

24. Εἰς τῶν ἐν τῷ στρατῷ εὐφρων, κρατηθεὶς ὑπ' ἐλέφαντος, πάντων λεγόντων, ὡς ὁ ἄνθρωπος ἀπώλετο, ἐλύτρωσεν ἑαυτὸν εἰς θαῦμα παντὸς τοῦ στρατοῦ, δακῶν τὸν δάκτυλον τῆς προδοσκίδος τοῦ ἐλέφαντος· ἄσπλος γὰρ ἦν ².

25. Ἐτερος δέ τις, ληφθεὶς ἀπριῖς ἐκ τῆς κόμης τῇ προδοσκίδῃ τοῦ ἐλέφαντος, ἐρχομένου ὀπισθεν ἡσύχως, σπασάμενος τὴν μάχαιραν, καὶ διακόψας τὴν κόμην, ἐλυτρώθη εὐθέως.

26. Ἄλλος, λίαν ἰσχυρὸς, ἐλύτρωσε τὴν χεῖρα τῇ ἐτέρᾳ χειρὶ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἐλέφαντος, κρατηθεῖσαν ὑπ' αὐτῆς ³. τῆς γὰρ χειρὸς τοῦ ἐλέφαντος κρατηθείσης στερεῶς ὑπ' ἐκείνου, ὁ ταλαίπωρος ἐλέφας τί ἡδύνατο ποιῆσαι, μίαν μόνον ἔχων χεῖρα ⁴;

1. Ἀνέλαβεν ὀλίγον καὶ ἀνέπνευσε, καθὼς ὁ λειποθυμήσας, ἀναψυχόμενος ὕδατι καὶ ῥιπιδι, κινεῖ τὸ σῶμα καὶ ἀναλαμβάνει.

2. Τοσοῦτον ἀπαλὸς ἐστὶν ὁ δάκτυλος τῆς προδοσκίδος τοῦ ἐλέφαντος, ὥστε οὐδὲ μύρμηκας, ἐὰν ὅκη, ἀνέχεται· διὰ τοῦτο λέγουσιν ὡς, ὅταν κοιμᾶται, τίθησιν ἐν τῷ στόματι τὸν δάκτυλον τῆς προδοσκίδος. Ἐν τῷ ἄκρῳ τοῦ δακτύλου δύο ῥώθωνές εἰσι, δι' ὧν ἔλκει τὸ ὕδωρ ἐν τῇ προδοσκίδι, καὶ ἔπειτα ἐγχεῖ αὐτὸ τῷ στόματι.

3. Διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς, κρατῖσας τὴν προδοσκίδα, ἐλύτρωσε τὴν ἐτέραν, ἣ ἐκρατίθη.

4. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ Ποιητής· κἀρα γὰρ λέγεται καὶ ἡ χεὶρ καὶ ἡ προδοσκίς.

27. Ἄλλος δὲ τις ἄφοδος, ἰστάμενος πρὸ ἐλέφαντος ἐπερχομένου, ἀπесόβει τὴν προβοσκίδα δι' ἱματίου, καὶ οὕτω ἤλλετο εἰς τὰ πλάγια καὶ ὀπίσθια τοῦ ἐλέφαντος, ταχὺς ὦν τοὺς πόδας, καὶ εὖστροφος καὶ ὀξύς τὸ σῶμα.
28. Ἴνα δ' ἡ γῆ μὴ καταβυθισθῇ εἰς τὸν καταχθόνιον κόσμον, βαρυνομένη τοῖς ἐλέφασιν, οἱ ἐν τῷ στρατῷ ἵπποι ἐποίησαν αὐτὴν ἐλαφρὰν τῇ ἐκ τῶν ποδῶν ἀνισταμένη κόνει ¹.
29. Ἐν δὲ τοῖ θεοῖς, ἐλέπουνσι τὴν πολλὴν κόνιν, τὴν ἀνισταμένην ἐκ τῆς κοπτομένης γῆς τοῖς ποσὶ τῶν θεόντων ἵππων, λόγος ἐγένετο τοιοῦτος, ὥς ἡ θάλασσα ξηρὰ γῆ γενήσεται.
30. Ἴππου τινος θεόντος ἐν ἀμίλλῃ, ὁ ἕτερος ἵππος, ὑπερβὰς αὐτὸν δρόμῳ, ἐπῆδησεν ἀνθρωπὸν τινα, τυχόντα εἰς τὸ πρόσω, μηδὲν τι παθόντα τὴν κεφαλὴν, ἢ ὅλως ἐλαφθέντα.
31. Ἴππος ἕτερος, ὑπερπηθήσας ταχεῖ δρόμῳ φρέαρ ἀπήδητον, καὶ περ τυφθεὶς μάστιγι, οὐκ ἐδάκην τὴν καρδίαν, θαυμάζων τὴν καρτερίαν τοῦ ἱππέως ².
32. Ἄλλος τις ἵππος οὕτως ἔθεε τοῖς τρισὶ ποσὶν, ἔχων τὸν ἕνα ὑψοῦ, ὥστε θαῦμα γενέσθαι καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ τῶν ζωγράφων περὶ τῆς γραφῆς τοῦ τοιούτου ³.
33. Ἄλλος ἵππος, εἰπὼν τοῖς ὄμμασι τῶν θεατῶν, «Δράμετε σὺν ἐμοί», τάχιον τοῦ ἀνέμου ἐδράμεν, ἀποκλείσας ὀπισθεν τὰ ὄμματα αὐτῶν τῶν θεατῶν τῇ ἐκ τῶν ποδῶν αὐτοῦ πολλῇ κόνει.

1. Ἐν τοῖς ἐξῆς περιγράφονται αἱ ἀρεταὶ καὶ ἁμίλαι ἵππων καὶ ἱππέων.

2. Ἐτύφθη εἰς τὸ πηδῆσαι, καὶ διὰ τοῦτο ἐθαύμασε τὴν καρτερίαν τοῦ ἱππέως, μηδαμῶς δυσχεράνας.

3. Οἱ ζωγράφοι ἠπόρουν πῶς ἂν γραφῇ τιοιοῦτος ἵππος οὕτω θέων.

34. Ἴππος τις, ὑπερβᾶς ἕτερον ἵππον ἐν ἀμίλλῃ δρόμου, καὶ περ ἀναχαιτιζόμενος, οὐκ ἀρῆκε τὸν δρόμον· ἔστη δὲ ποτε, θλιβείς τὴν κοιλίαν τοῖς ποσὶ τοῦ γενναίου ἱππέως.
35. Δύω ἀγαθοὶ καὶ εὐφρεῖς ἵπποι ἀμιλλώμενοι ἀλλήλοις ἐπ' ἀγωνος δρόμου, συνθέοντες ἐκ παραλλήλου εἰς τὸ πρόσω ¹, ἐφαίνοντο ὡς ὀξυρρεπεῖς ὀφθαλμοὶ τῆς στρατιᾶς, ὡς εὐφράλου γυναικός.
36. Ἐνὸς ἵππου, καὶ περ μείναντος ὀπίσω ἐν ἀμίλλῃ δρόμου, ὁ ἕτερος, θυμοειδὴς ὢν, οὐκ ἀρῆκε τὸν δρόμον, βλέπων τὴν ἑαυτοῦ σκιὰν ἐπὶ γῆς, καὶ ἀκούων τοῦ ἐκ τῶν ποδῶν αὐτοῦ πατάγου ².
37. Τὰ δ' ἄρματα ³, ἵππους ἀκαμάτους ἔχοντα, ἔτρεχον ἀκαταπαύστως, ἄνευ τοῦ προσπταίνειν ποι τοὺς τροχοὺς, τῶν κατὰ τὴν ὁδὸν κοιλοτήτων πληρωθεῖσιν τῆς ἐξανισταμένης κόνιος τῆς κοπτομένης γῆς, ὡς ἀζίναις, ταῖς ὀπλαῖς τῶν ἵππων.
38. Ἑρωτικῶν δ' ἔργα ἐποιοῦν τὰ ἄρματα, τὴν μὲν γῆν ⁴ κοσμοῦντα ταῖς τροχαλιαῖς, ὡς νεοφανέσιν ἀγλαοῖς στεφάνοις· ἐν δὲ τῇ ἀγλαίᾳ τοῦ αἰθέρος ⁵ ποιοῦντά πως τιλακάς ⁶, αἱ εἰσὶν αἱ σημαῖαι.
39. Παραβάτης τις, κύψας μακρόθεν ὀπώραν πέπειρον ἀπὸ δένδρου δι' ὀξέος βέλους, ἔλαβεν αὐτὴν ἐν χειρὶ πίπτουσαν, ἐλθὼν δρόμῳ τῶν ἐξευγμένων ἵππων.
40. Ἠνίοχός τις παρέδραμε τὸ ἄρμα τοῦ ἀνταγωνιστοῦ, πα-

4. Οὐδ' ὁ εἰς δηλ. οὐδ' ὁ ἕτερος ὑπερέβαινε.

2. Ἐνόμιζεν ὅτι ὁ ἀνταγωνιστὴς συντρέχει περὶ τὸ πλάγιον.

3. Ἐν τοῖς ἑξῆς περιγράφονται αἱ ἀρεταὶ καὶ ἁμιλλαι ἄρματων καὶ ἄρματηλατῶν.

4. Ἡ γῆ ὡς γυνή.

5. Ἡ ἀγλαία τοῦ αἰθέρος ὡς γυνή.

6. Τιλακὰ λέγεται τὸ ἐπὶ τοῦ μετώπου χρίσμα.

ροτρύνας τοὺς ἐξευγμένους ἵππους· ἐκ δὲ τῆς ταχύτητος ἀπολέσας τὰς ἡνίας, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ῥυμὸν, ἤλαυνεν ἀδιακόπως.

41. Ἐτερος ἡνίοχος, ἐλαύνων τοὺς ἵππους, καὶ περ ἐξελθόντος ἐνὸς τροχοῦ, καταβὰς ἀνέλαβε τὸ ἄκρον τοῦ ἄξονος, καὶ κρατῶν αὐτὸ τῇ χειρὶ, παρήλασε τὸν ἀνταγωνιστὴν, ὦν ὠκύπους, ὡς ἄνεμος.
42. Καὶ τις λίαν δυνατὸς ἡνίοχος, ἀποκαμώντων τῶν ἵππων αὐτοῦ, καὶ στάντων ἐν ὁδῷ, κρατήσας τὸ ἄρμα τοῦ ἀνταγωνιστοῦ θέον ὄρμῃ, ἔστησεν αὐτὸ ἰσχυρῶς.
43. Ἄλλος ἡνίοχος, ἐλάσας τοὺς ἵππους ταχύτητι δίκην ἀνέμου, καὶ παρελάσας τὸν ἀνταγωνιστὴν, διεφύλαξε τὸν παραβάτην ἀπὸ τῶν κλάδων προκειμένου δένδρου, τῇ περὶ τὴν ἡνιοχίαν ἐπιδεξιότητι.
44. Ἄλλος ἡνίοχος, ἐκ τοῦ μεγάλου πατάγου τοῦ θεόντος ἄρματος, μὴ ἀκούων τῆς φωνῆς τοῦ παραβάτου, οὗ τὸ ἱμάτιον συνεπλάκη τῷ τροχῷ, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ πεσόντος εἰλκύνετο, ἐλαβεν εὐδην παρ' ἄλλου ἀνθρώπου.
45. Δυσπόρου οὔσης τῆς πορείας ἐκ τῶν συνεχῶν ἁρμάτων, φιλονεικούντων δύο ἁρματηλατῶν, καὶ δεινὰς φωνὰς θυμῷ ἐλπεμπόντων καὶ ξιφουλκούντων, ὡς εἰς μάχην, ἐλθὼν εἰς τὸ μέσον ὁ ταξιάρχος, ἐπέσχεν αὐτοὺς πράξει λόγοις.
46. Οἱ δὲ πεζοὶ στρατιῶται ¹ προηγοῦντο θεόντες, ὡς ἄρματα, ὧν οἱ μὲν τρέχοντες πόδες ἦσαν ὡς ἵπποι, αἱ δ' ὀρθοίαι ῥομφαίαι ἐν χερσίν, ὡς σημαῖαι ².
47. Ἀνασκιρτώντες δὲ, καὶ γυμνὰς μαχαίρας ἐν χερσίν ἀνέχοντες, ἐφαίνοντο, ὡς περὶ ἔτεμνον εἰς τμήματα τὸν

1. Ἐν τοῖς ἐξῆς περιγράφει τὰ ἦθη καὶ ἀρετὰς τοῦ πεζικοῦ στρατοῦ.

2. Ἐπὶ τοῦ ἁρματος καὶ σημαία ἐστί.

αἰθέρα εἰς ἑκτασιν τοῦ κλέους τοῦ ἑαυτῶν δεσπότου ¹.

48. Ἐν οὐδενὶ δ' ἐτίθεντο τοὺς τρεῖς κόσμους, γαύρως βαδίζοντες, στεντορίως ἀναβοῶντες, καὶ ἀλαλάζοντες, καὶ τὸν αἰθέρα ταῖς μαχαίραις κόπτοντες.

49. Καὶ αὐτὸς ὁ πάντολμος καὶ παντολέτωρ Ἰάμας, φοβηθεὶς ἐν καρδίᾳ, ἐλάβετο τῆς δεξιᾶς τῶν στρατιωτῶν ², εἰς τὸ γενέσθαι σύμμαχος ἐν πολέμῳ, ὅπερ εἰκάζεται ἐκ τῆς ἀνὰ χειρὸς αὐτῶν μαχαίρας ³.

50. Ὁ στρατὸς, ἔχων ἐκ τῆς πολλῆς θίας ἐν ἐνώτιον καὶ μέλανα ἱμάτια ἐκ τῶν ἀπαυγασμάτων τοῦ περὶ τὴν ὀσφὺν ἀκινάκου, ἐφαίνετο ὡς Βαλαδέβας ⁴, ἔλκων τὴν Ἰαμουναν, ἣ ἐστὶν ἡ μάχαιρα ⁵.

51. Καὶ τις στρατιώτης, ἀναρρίπτων ἐν ταύτῳ πολλάκις τὸ ξίφος καὶ τὴν ἀσπίδα διὰ τῆς δεξιᾶς καὶ ἀριστερᾶς χειρὸς, ἐδέχετο αὐτὰ ἐναλλάξ ⁶, καὶ ἐπηρεῖτο, ὡς λίαν ἔμπειρος καὶ γεγυμνασμένος.

52. Βουλόμενός τις καταπτοῆσαι εἰς ἀστείότητα παῖδα μαχαιοφόρον, ὃς ἐπέιχε τὸν τόπον τοῦ τεθνεώτος πατρὸς ἑαυτοῦ, ἐλθὼν ὅπισθεν ἀνεβόησεν ἐξαίφνης φοβερώς· ὁ δὲ

1. Ἔτεμνον τὸν αἰθέρα, εἰς τὸ ἔχειν χώραν τὸ κλέος καὶ ἐν τῷ αἰθέρι.

2. Φοβηθεὶς δηλ. φίλιν ἐποίησε μετ' αὐτῶν.

3. Μέλας γὰρ ὁ σίδηρος, ἐξ οὗ ἡ μάχαιρα, ὡς καὶ ὁ Ἰάμας, ὁ ἔχων σύμβολον τὸν Βούδαλον, καὶ θανατηφόρος ἡ μάχαιρα, ὡς καὶ ὁ Ἰάμας.

4. Ὁ Βαλαδέβας ἕνα εἶχεν ἐνώτιον καὶ μέλανα ἄμφια· καὶ ποτε, καρηβαρῶν ἐξ οἴνου, ὑπὸ δένδρον ἔκειτο· διψήσας δὲ εἴλκυσε διὰ τοῦ ἀρότρου τὴν Ἰαμουναν εἰς τὸ πιεῖν ὕδωρ. Ὅπλον αὐτοῦ ἦν τὸ ἄροτρον.

5. Μέλαινα γὰρ ἡ Ἰαμουνα, ὡς καὶ ὁ σίδηρος τῆς μαχαίρας.

6. Τὸ μὲν διὰ τῆς δεξιᾶς ῥιφθὲν ἐδέχετο διὰ τῆς ἀριστερᾶς· τὸ δὲ διὰ τῆς ἀριστερᾶς, ἐδέχετο διὰ τῆς δεξιᾶς.

παῖς, μηδαμῶς φοβηθεὶς, εἰς θάμβος ἤγαγε τοὺς στρατιώτας ¹.

53. Ἐτερος στρατιώτης γενναῖος, ῥίψας εἰς ὕψος τὸ δόρυ, ἀναπηδήσας εὐθὺς, ἔλαβεν αὐτὸ τῇ χειρὶ, ἀναφερόμενον ², θεωρούμενος μετὰ θαύματος ὑπὸ πάντων τῶν στρατιωτῶν.

54. Ἄλλος, κατασημήνας τοῖς εἰς τὸ πρόσω πορευομένοις ἀνθρώποις, ἔρριψε τὸ ἀκόντιον, καὶ δραμὼν, ἔλαβεν αὐτὸ ἔμπροσθεν ἐν χειρὶ, ὥς περ εἰ ἔρριφθῃ παρ' ἄλλου, διαφυλάττων τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

55. Τοῦ μὲν δὴ νικητοῦ βασιλέως πορευομένου, ὁ κόσμος ἐφαινετο, ὅτι εἶχεν ἐν σκιάδιον ἐκ τῆς ἐξανισταμένης πολλῆς κόνιος ἀπὸ τοῦ πολλοῦ στρατοῦ, ἐπικαλυψάσης τὰς ἀκτίνας τοῦ Ἡλίου.

56. Ἡ γῆ, ἀποτιναχθεῖσα ὑπὸ τοῦ ὄψεως, ὑπὸ τῆς χελώνης, καὶ ὑπὸ τοῦ συὸς ³, ἐπειδὴ κατεπίεσθησαν τῷ βάρει τοῦ πολλοῦ στρατοῦ, ἀνέβη ἐπὶ τὴν κορυφὴν τῶν μεγάλων ὀρέων, ὅπερ συμπεραίνεται ἀπὸ τῆς ἐν αὐτοῖς πολλῆς κόνιος.

57. Τὰ ὄρη τριπλασίως ὑψηλὰ ἐγένοντο, τῶν μὲν ὑπωρειῶν διορυχθεισῶν εἰς βάθος ταῖς ὀπλαῖς τῶν πολλῶν ἵππων, τῶν δ' ἀκρωρειῶν ὑψωθείσων τῇ ἐπισωρευθείσῃ κόνει.

58. Οἱ ἵπποι τοῦ Ἡλίου, ὧν οἱ πόδες ἔρρισμα εἶχον τὴν βαθεῖαν καὶ παχεῖαν κόνιν, τὴν ἀνισταμένην μέχρι τοῦ οὐ-

1. Ἐκ τούτου δηλοῦται, ὡς καὶ οἱ παῖδες, οἱ ἐν τῷ στρατῷ, ἀνδρεῖοι ἦσαν.

2. Οὐχὶ ὅτε κατεφέρετο τὸ δόρυ, ἀλλ' ὅτε ἀνεφέρετο ἐλάμβανεν αὐτό· τὴν ὀξύτητα δὲ δηλοῖ καὶ κουφότητα τοῦ σώματος.

3. Οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι ἐπὶ τῇ κεφαλῇ δράκοντος ἵσταται ἡ γῆ· οἱ δὲ ἐπὶ τῶν νώτων χελώνης, οἱ δὲ ἐπὶ τοῦ ὀδόντος χοίρου.

ρανοῦ ἀπὸ τῆς πορείας τοῦ πολυαρίθμου στρατοῦ, ἤδοντο, νομίζοντες, ὅτι πατοῦσι κατὰ γῆς.

59. Καὶ ὁ νάνος ἄνθρωπος, διήκων ἐδράττετο τῶν ὀπωρῶν τῶν λίαν ὑψηλῶν δένδρων, πληρωθέντων ἀπὸ ρίζης μέχρι τῶν κλάδων κόνιος, ἐξανισταμένης ἐκ τοῦ στρατοῦ.

60. Ἡ γῆ, καίπερ εἰς τὸν αἰθέρα ἀνελθοῦσα διὰ τῆς ἀνιστα-
σταμένης κόνιος, ἄρα οὐκ ἦν *Ῥατναγάρβα*¹ διὰ τοῦ
Ἡλίου καὶ διὰ τῆς Σελήνης, ἃ εἰσιν ὡς πολύτιμα κειμή-
λια; οὐδαμῶς γὰρ ἂν γένοιτο ψευδὲς τὸ ὄνομα τοῦ
Βραχμᾶ, ὅπερ ἔθετο αὐτῇ².

61. Ἡ κατὰ πρῶτον ἀνεγερθεῖσα κόνις εἰς τὸν αἰθέρα ἐφαί-
νετο ὡς νέφος, ὃ ἔβρεξε βροχὴν, τῆς γῆς πελώδους γε-
γεννημένης τοῖς ἐκρέουσι χυμοῖς τῶν ἐλεφάντων.

62. Ὁ μὲν οὖν βασιλικὸς στρατὸς ἠγλαΐζετο ἐν τῷ κονιορ-
τῷ, ὥσπερ ἐν οἴκῳ κινήτῳ, ἔχοντι σημαίαν³ τὴν ἐν οὐ-
ρανῷ Γαγγάν, (ἢ τὸν γαλαξίαν), καὶ λόφον χρυσοῦν, τὸν
δίσκον τοῦ Ἡλίου.

63. Ἐλαύνων δὲ ἡρέμα τοὺς εὐηνίους ἵππους, ἔχων ἄρμα
ὁ ἡνίοχος ἐν ὁδῷ εὐθείᾳ καὶ ἐξισωμένη⁴, ἔλεγεν ἐπὶ
διατριβῇ πρὸς τὸν βασιλέα, θεωροῦντα γηθοσύνως τὸν
στρατόν·

1. *Ῥατναγάρβα* λέγεται ἡ γῆ· ἐτυμολογεῖται δὲ παρὰ τὸ ἔχειν ἐν κοι-
λίᾳ πολυτίμους λίθους. Οἶονεῖ ἔλεγεν· εἰ καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὸν αἰθέρα ἡ
γῆ, ἐν δὲ τῇ γῇ εὐρίσκονται πολύτιμα λιθάρις, τὸ ὄνομα ὅμως *Ῥατ-
ναγάρβα*, ὅπερ ἔλαβε παρὰ τοῦ ὀνοματοθέτου *Βραχμᾶ*, οὐκ ἀπόλεσεν·
εἶχε γὰρ πάλιν πολύτιμα πράγματα, ἃ ἔστιν ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη,
καὶ τὰ ἄστρα.

2. Ὁ *Βραχμᾶς*, καθὸ ποιητῆς, ἔστι καὶ ὀνοματοθέτης.

3. Ἐπὶ τοῦ οἴκου σημαίαν τιθέασι, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς στέγης μίαν
σφαῖραν, ὡς κόσμημα.

4. Ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐξισώθη πρότερον.

64. « Ἰδὲ, ὦ βασιλεῦ ¹, τοῦ ἵππου ἐκείνου ἐφορμῶντος ὅπι-
 » σθεν δρομαίως, ἡ γυνὴ αὕτη, στρέψασα τὸ πρόσωπον
 » ἐκ φόβου, τοσοῦτον ἐκίνησε τὸν ὀφθαλμόν, ὥστε τὸν
 » ἵππον πλησιάσαντα στῆναι αἰδοῦ πως ².
65. Οὗτος ὁ ἐλέφας, ἀκούσας φωνῆς καμηλοῦ, ὅπισθεν ἐρχο-
 » μένης, ἔστρεψεν ἐπ' αὐτὴν θυμῷ· ἰδὼν δ' ἐποχουμένης
 » γυναικὸς τοὺς δύο μαστοὺς, ἐφοβήθη, νομίσας αὐτοὺς
 » ὡς προρμετωπίους ἐξοχὰς ἄλλου ἐλέφαντος ³.
66. « Ἰδὲ, οὗτος καθήμενος ὑπὸ δένδρου κεκμηκώς, οὐκ ἐπεί-
 » σθη τῷ λόγῳ τοῦ φίλου ἀναστῆναι, ἐρχομένου μανικοῦ
 » ἐλέφαντος· βλέπων δὲ τὸν ἐλέφαντα μανικῶς ἐπερχό-
 » μενον, καὶ μὴ βλέπων τὸν φίλον ἀπέναντι, ἐφοβήθη καὶ
 » ἔφυγε.
67. « Τῶν ἀνθρώπων λεγόντων ἐλεσινῶς, « Οὐκ ἔστιν ὅλως
 » ἔγκλημα φόνου τῷ ἐλέφαντι, ἀλλὰ τῷ κακῷ ἐλεφαντη-
 » λάτῃ, » ἡ γυνὴ αὕτη ἐσώθη ἀπὸ τοῦ ἐλέφαντος ὑπὸ
 » τοῦ ἐλεφαντηλάτου, πλήξαντος αὐτὸν τῷ ἐλεφαντοπλή-
 » κτρω ⁴.
68. « Ἀστεῖός τις, περισείων κλόνον δένδρου πρὸ προσώπου
 » ἐλέφαντος, καὶ παροξύνων αὐτὸν εἰς θυμόν, ἀποφεύγει
 » πολλάκις τὴν ἐκτεινομένην προβοσκίδα, διαβαίνων διὰ
 » τῶν τεσσάρων ποδῶν αὐτοῦ.
69. « Οὗτος, ὑπερπηδῶν ταχυτῇτι πολλὰ ἄρματα θέοντα, καὶ
 » ἐκ τούτου ἐπαιρόμενος καὶ καυχώμενος, τυχὼν εἰς τὸ

1. Ἐν τοῖς ἐξῆς λέγει ἀστεῖα συμβάματα ἐν τῇ στρατιᾷ.

2. Τὸ δξύρροπον ἐννοεῖ τοῦ ὀφθαλμοῦ, ταχυτέρου ὄντος καὶ αὐτοῦ τοῦ ταχέος ἵππου, δς, αἰδεσθεῖς ἔσται.

3. Ἐνόμισεν ὡς ἄλλος ἐλέφας ἐστί, καὶ διὰ τοῦτο ἐφοβήθη.

4. Φαίνεται ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη ἐκρατήθη ὑπ' ἐλέφαντος· ὁ δ' ἐλεφαντηλάτης ἔτωσεν αὐτὴν, νύξας τὸν ἐλέφαντα τῷ σιδηρῷ πλήκτρῳ.

- » πρόσω δύο καμήλων, στρεφομένων φόβῳ ἐλέφαντος,
 » ὁράται ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν μετὰ κραυγῆς καὶ γέλωτος ¹.
70. « Ὁ παραβάτης οὗτος, ἰδὼν τὴν τρίβον διοχλουμένην
 » πολλαῖς ἀμάξαις, ἐλαύνει εἰς γῆν ἀνωφερῇ καὶ κατωφερῇ,
 » καὶ χαίρει, περιλαμβάνων πολλὰς τὴν γυναῖκα, τα-
 » ραττομένην, προσκρούοντος τοῦ τροχοῦ ².
71. « ὦ! οὗτος ὁ μέγας ἐλέφας ἔδραμε θυμῷ κατ' ἐλέφαν-
 » τος θήλεος, ὄντος μακρὰν, νομίσας αὐτὸν ἄρβενον· αἰ-
 » σθόμενος δ' ἐκ τοῦ πλησίον, ὅτι θήλυς ἐστίν, ψαύει
 » αὐτοῦ προστηνῶς τῇ προβοσκίδι.
72. « Οὗτος ὁ ἡμίονος, ὁ βαρεῖ φορτίῳ πεφορτισμένος, ὁ φο-
 » νεύων τὴν μητέρα καίπειτα γεννώμενος, ἰδὼν ὄνον καὶ
 » ἵππον ὁμογενεῖς τοῖς ἑαυτοῦ γονεῦσι, φωνεῖ ὁμοιοφῶ-
 » νως αὐτοῖς. »
73. Ἠδύνων μὲν οὖν τὸν στρατὸν ὁ Ἰνδιστίρας βλέμματι
 ἰλαρῷ καὶ χαρίεντι, ἑώρατο ἡδέως πανταχοῦ ὑπὸ πάντων
 ἀθρόων, καίτοι πλειστάκις ³ ὥράθη.
74. Ἦκε δὲ ὁ στρατὸς πλησίον κώμης, δι' ὁδοῦ ἐχούσης ἑκα-
 τέρωθεν ἀρούρας, αἷς τὰ ἐνεσπαρμένα ἡρδευόντο ἀφρόνως
 τοῖς ῥέουσι χυμοῖς τῶν ἐλεφάντων.
75. Οἱ δ' ἐν ταῖς ἀρούραις φύλακες, ἰδόντες ἵππους καὶ
 ἐλέφαντας, ἐφοβήθησαν καὶ κατεπλάγησαν, λέγοντες·
 « ὦ! ποῦ τοσάυτη δύναμις, ὥστε διαφυλάττει ταῦτα
 » τὰ σπαρτὰ ἐκ τοιούτων μεγάλων χοίρων καὶ δορ-
 » κάδων ⁴. »

1. Οἶοναί ἔλεγον· « Πήδησον καὶ ταύτας, εἰ δύνασαι. »

2. Φαίνεται ὅτι καὶ γυνὴ ἦν ἐπὶ τῆς ἀμάξης πρὸς τῷ παραβάτῃ.

3. Αὐτολεξεῖ, ἑκατοντάκις καὶ μεταφορικῶς, πλειστάκις.

4. Μὴ ἰδόντες πώποτε, ἐνόμισαν τοὺς μὲν ἐλέφαντας χοίρους μεγά-
 λους, τοὺς δὲ ἵππους δορκάδας.

76. Ὁ Κρισναῖς, καίπερ νῦν ὢν βασιλεὺς, ἰδὼν κοράσια εὖει-
δῆ ἄνευ κοσμημάτων, ὄντα ἐν τοῖς ληΐοις, ἐπεθύμησε
τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ἐν ᾗ παιδιαὶ ἐν ἀπλότῃτι ἦθους γί-
νονται.
77. Τῶν δὲ γυναικῶν καὶ παίδων ἐρωτιόντων πολλάκις περὶ
τῶν ἐλεφάντων καὶ ἵππων, τί ἄρα εἴη ταῦτα, οὐδ' ὁ γέ-
ρων τῆς κώμης ἔδωκε τινα ἀποκρίσιν, ἀγνοῶν καὶ ἐνα-
σχολούμενος αἰ πράσσει βοῶν.
78. Ὁ στρατὸς ἅπας ἦν θεωρούμενος ἡδέως ὑπὸ τῶν ἐγκατοι-
κῶν ἀνθρώπων τῆς κώμης, ὄμμασιν ἀτενέσιν· ἡ δὲ ἐκτε-
ταμένη γῆ, ἐν ᾗ κατεσκήνωσεν ὁ στρατὸς, ἐγένετο ἐξαίφνης
κόσμος τῆς γῆς ἐρήμου.
79. Οἱ θήλυες πίθηκες, περιφέροντες πόαν ¹ πρὸ τῶν τέκνων
αὐτῶν, συμπεπλεγμένον τοῖς λαιμοῖς ², ἔρριπτον αὐτήν·
ἡ δὲ πόα ἐκείνη ἦλος ἐγένετο εἰς τὴν καρδίαν τῶν ἐν τῷ
στρατῷ ἀτέκνων γυναικῶν.
80. Σκύμνοι λεαίνης, βαθὺν ὕπνον ὑπνούσης, ἐξανιστάμενοι
ἐκ τῶν μαστῶν αὐτῆς, ἔτρεχον πολλάκις κατὰ τῶν ἐλε-
φάντων, καὶ ἤγοντο πρὸς τὴν μητέρα αὐτῶν ἀσμένως
ὑπὸ τῶν παίδων τῶν στρατιωτῶν ³.
81. Ὁ μὲν ἔποχος ⁴ τῆς καμήλου ἦγε πολλάκις τὴν κά-
μηλον ἐπὶ τὴν Ἄμραν, βουλόμενος δράξασθαι ὀπωρῶν·
ἡ δ' ἐπορεύετο εἰς τὴν Νίμβαν ⁵. πόθεν δ' ἄρα ἐν

1. Περιέφερον τὴν πόαν εἰς ἀπαλλαγὴν τῆς βασκανίας, ὡς ἔθος ἐστὶ
ταῖς γυναῖδι περιφέρειν ἄλας ἢ σίνηπι πρὸ τῶν παιδίων.

2. Αὐτολεξεῖ, ἀπληρωμένων ἐκ τῶν λαιμῶν.

3. Ἐκ τούτου συμπεραίνεται, ὅτι καὶ οἱ παῖδες τῶν στρατιωτῶν
γενναῖοι ἦσαν καὶ ἀφοβοί.

4. Αὐτολεξεῖ, ἀναβάτης καμήλου.

5. Δένδρον μικρόφυλλον, οὗ τῇ γούσει χαίρει λίαν ἡ κάμηλος.

- ἔργον ἐκτελεσθεῖη ὑπὸ δύο διαφερόντων τῇ γνώμῃ ;
82. Τὰ δ' ὄρη διέβαιναν ὁ στρατὸς ἐν ἀνέσει καὶ εὐρυχωρίᾳ, ἐξισωθέντα ἐν τοῖς ἀνίστοις μέρεσιν ἐκ τῆς πολλῆς κόνεως, τῆς ἐκ τῶν ποδῶν τῶν ἵππων.
83. Ἀκουσθὲν δ' ἐν ὁδῷ, ὅτι τὸν δεῖνα ποταμὸν διαβάντες, ἐπὶ τὴν δεῖνα πόλιν ἀφίξεσθε, αἱ προκείμεναι μόνον πόλεις ἐξέλεποντο ὑπὸ τοῦ στρατοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ ποταμοί, οἳ ἐγένοντο ξηρὰ γῆ ἐκ τῆς πολλῆς κόνεως.
84. Πολλῶν δ' ὀρυγμάτων γεγεννημένων πλησίον πόλεως ἐκ τῶν ποδῶν τῶν ἵππων, ἡ περὶ τὴν πόλιν τάφος οὐ διεκρίνετο ¹ ἀκριβῶς τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ στρατοῦ ἐκ τῆς πεσούσης κόνεως.
85. Νέος τις ἐλέφαντηλάτης, ὁραθεὶς ἐρωτικῶς ὑπὸ γυναικὸς τῆς πόλεως, θεωρούσης τὸν στρατὸν, περιέλαβε τὰς προμετωπίους δύο ἐξοχὰς ² τοῦ ἐλέφαντος, ἐμβλέψας αὐτῇ· ἡ δὲ φρίκην ἔσχεν ³.
86. Ἴππεύς τις νέος καὶ εὐειδής, ἐλαύνων τὸν ἵππον βάδην καὶ σοβαρῶς, ἐωρᾶτο ἐρωτικῶς ὑπὸ τῶν γυναικῶν τῆς πόλεως, ζηλοτυπίαν ἔχουσῶν πρὸς ἀλλήλας ἐν τῇ καρδίᾳ.
87. Ἄλλος τις ἦν θαδίζων σχολαίως καὶ σοβαρῶς, καὶ ἐμβλέπων γυναιξὶ τῆς πόλεως, αἱ ἴσταντο ἔνθα καὶ ἔνθα, θεωροῦσαι τὸν στρατὸν, λαμπρῶς κεκοσμημέναι.
88. Διαβὰς δ' ὁ Ἰνδιστίρας κώμας, δάση, ὄρη, ποταμοὺς,

1. Οὐ διεκρίνετο δηλονότι πότερον, τάφος ἐστὶν ἢ ὀρυγμα, ἐπειδὴ καὶ ἡ τάφος ξηρὰ ἐφαίνετο ἐκ τῆς πεσούσης κόνιος.

2. Ὡς ματαούς.

3. Ἡ φρίκη πάθος ἔρωτος.

καὶ πόλεις, καὶ ἐν ἑκάστω τόπῳ συμμιγείς ἀπαραβλήτοις
ἡγεμόσι μαχίμων στρατιωτῶν, ἀφίκετο μετ' ὀλίγας ἡμέ-
ρας εἰς τὴν Κουρουξέτραν, παρὰ τὴν ὄχθην τῆς θυγατρὸς
τοῦ Βραχμᾶ ¹.

Τέλος τοῦ Τρίτου Κεφαλαίου,

τοῦ Πέμπτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ,

*ὃ διαλαμβάνει τὴν κατασκήνωσιν τῆς στρατιᾶς
τῶν Πανδοῦδῶν.*

1. Ὁ υἱὸς τῆς Σατεβατῆς, ὁ ὢν μέλας, ὡς νέφος, πῶς οὐκ
ἂν γένοιτο εἰς ἀπαλλαγὴν τῆς θλίψεως τοῦ πυρὸς τοῦ
κόσμου, οὗ τὰ χαροποιὰ ἀρχαιογονικὰ εἰδῆλα ἐγένοντο
ὡς ἑστοὶ ἀμβροσίας τῷ κόσμῳ;
2. Ἡ μὲν οὖν στρατιὰ τοῦ βασιλέως Ἰνδιστίρα, ἡ ἐπιθυ-
μοῦσα καταλύσαι παρὰ τῇ Σαρασβατῇ, ἐμιμεῖτο πῶς αὐ-
τήν ². ἐλέφαντας γὰρ εἶχε, καὶ πολεμικοὺς ἄνδρας, καὶ
ἄρματα, καὶ ἵππους, ὡς ἡ Σαρασβατὴ ἀγλαὰ ὕδατα, καὶ
ὄρνεις, καὶ ταχέα ρεῖθρα ³.
3. Ἐπέμφθη δ' ὁ ἄνθρωπος εἰς τιμὴν καὶ ὑποδοχὴν ⁴ τοῦ Ἰνδι-

1. Δηλαδὴ τῆς Σαρσβατῆς, τοῦ ποταμοῦ.

2. Ὅστις συνοικεῖ τι, μιμεῖται τοῦτον κατὰ πάντα.

3. Τὸ πρωτότυπον πάνυ χάριέν ἐστίν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις
ὁ ποιητής.

4. Εἰς προαπάντησιν.

- στίρα καὶ τοῦ στρατοῦ παρὰ τῆς Σαρασβατῆς, δοῦλός πως αὐτῆς γενόμενος, ὡς νικηθεὶς τῇ ταχυτῇτι ¹, δροσερὸν πνέων ἐκ τῶν ὑδάτων, καὶ εὐῶδες ἐκ τῶν λωτῶν.
4. Ἐξικμάσας δ' ὁ ἀὴρ εὐθέως τὸν ἐν τοῖς σώμασι τῶν βασιλέων καὶ τοῦ στρατοῦ πολὺν ἰδρῶτα, τὸν ἐκ τοῦ κάματος, ἔπνεε φαίνων ψεκάδας ἐκ τῶν ὑδάτων τῆς Σαρασβατῆς.
5. Ἀγαπητός ² δ' ἦν ταῖς γυναῖξι τοῦ στρατοῦ ὁ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀὴρ, πνέων ἡδὺ καὶ δροσερὸν, χρυσοειδὴς ὡν τῷ ἐκ τῶν λωτῶν χνοῖ, καὶ ἄδων διὰ τῶν περιπίπταμένων βομβυλίων.
6. Ἡ στρατιὰ ³, περιλαμβάνουσα τὸν ἀέρα, δροσοφόρον ὄντα, διὰ τὸ πνέειν ἐκ τοῦ ποταμοῦ, ὑπέκλειε τοὺς ὀφθαλμοὺς ⁴ ἡδομένη· ἡ γὰρ θήλεια ἐρᾷ τοῦ ἐρῶντος ἄρρενος.
7. Ὁ μὲν οὖν στρατός τοῦ βασιλέως ἐφῆδετο τῇ χλοαζούσῃ καὶ εὐδένδρῳ ὄχθῃ τῆς Σαρασβατῆς ⁵, τρεμούσῃ τῇ ἡδεΐᾳ αὖρα, καὶ ἰδρῶτος σταγόσι περιρεομένη, αἱ εἰσι τὰ ἄνθη.
8. Τὰ δὲ σώματα τοῦ στρατοῦ ⁶ ἐφαίνοντο, ὅτι ἦσαν τὰ ἐπτὰ ὄρη ⁷, δυσωποῦντα τὴν θυγατέρα τοῦ Βραχμᾶ οὕτως·
 « Τὸ ἱππόμορφον πῦρ, ὦ θεᾶ, ἐρρίφθη ὑπὸ σοῦ εἰς τὸν
 » ὠκεανόν ⁸, ῥίπον καὶ τὸν κεραυνὸν εἰς χαρὰν ἡμῶν ⁹.

1. Δηλονότι τὸ βεῦμα τῆς Σαρασβατῆς ταχύτερον θεεῖ τοῦ ἀέρος.
2. Καθὼς ὁ ἀνὴρ ἀγαπητός ἐστι ταῖς γυναῖξιν, ὁ εὐόσμοις ἀρώμασι κεχρισμένος, καὶ κεκοσμημένος χρυσῷ, καὶ ἄδων λιγυρῶς.
3. Ἡ μὲν στρατιὰ ὡς γυνή, ὁ δὲ ἀὴρ, ὡς ἀνὴρ.
4. Ὁ ἡρόμενος ὑποκλείει τοὺς ὀφθαλμούς.
5. Ὡς γυναῖκα ποιεῖται τὴν ὄχθην, τὸν δὲ στρατὸν, ὡς ἄνδρα. Τὰ φυτὰ ἐσαλεύοντο τῇ πνεούσῃ αὖρα· τὰ δὲ ἄνθη ἦσαν, ὡς ἰδρωῖτες.
6. Αἱ ἐπτὰ Ἀξουχιναι δηλ.
7. Τὰ συνέχοντα τὴν γῆν.
8. Ἡ Σαρασβατὴ ἐρρίψε τὸ πῦρ εἰς τὴν θάλασσαν.
9. Εἰς ἄνεσιν ἡμῶν, αὐτολεξεῖ.

9. Ὡράθησαν δ' ἔμπροσθεν ἀσμένως ὑπὸ τῶν βασιλέων πάντων πάντα τὰ σκηνώματα, ὥσπερ εἴπεσον ἐξ οὐρανοῦ ¹ ἀνορθωθέντα ἀνεπαισθήτως καὶ καταλλήλως.
10. Εἰσῆλθον δ' ἐχομένως ἕκαστος τῶν βασιλέων εἰς τὰ εὐτρεπισθέντα ² ἰδιασκηνώματα, ὥσπερ καλοῦντα αὐτοὺς, καθάπερ χειρὶ, τῇ ἐπὶ τοῦ κασπηνώματος τοῦ Ἰνδισίρα σημαίᾳ.
11. Ἐν ὅσῳ δ' ἐρωτήσῃ ὁ ἡνίοχος ἐν ὁδῷ, ἀγνοῶν τίς εἴη ἡ σκηνὴ τοῦ δεσπότου αὐτοῦ, ἐν τοσοῦτῳ εὐθέως ἤγετο τὸ ἄρμα ὑπὸ τῶν ἵππων, μὴ ἀγνοούντων, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ οἰκείου καταλύματος.
12. Τά γε μὴν κατασκηνώματα τῶν βασιλέων, ἅπερ εἶχον πολλὰ ἰδιαίτερα, ἀποκεκληρωμένα τοῖς ἐλέφασιν, τοῖς ἵπποις, τοῖς θεράπουσι, καὶ αὐτοῖς τοῖς δεσπόταις, ἐφαινετο ὥσπερ θεῖα οἰκήματα τῆς θεᾶς Νίκης.
13. Ὁ μὲν δὴ ἐλέφας, καθὼς ὀκλάζων ἀνεβίβαζε τὸν ἀναβάτην, καὶ περ παϊόμενος κατὰ τῆς κεφαλῆς, οὕτω πάλιν καὶ κατεβίβαζεν αὐτὸν εὐθέως. Ἐπαινέτόν ἐστι τὸ ἔργον τῶν μεγαλοπρεπῶν ³.
14. Ὁ δ' ἵππος, καθὼς ταχὺς ἦν ἐν ὁδῷ, φέρων τὸ φορτίον, οὐχ' οὕτως ἦν ἐκφορτισθείς· οἱ γὰρ μεγαλόφρονες καὶ μελοφρεῖς ἐν καιρῷ μεγαλουργίας τὸ μέγα αὐτῶν φρόνημα δεικνύουσι.
15. Οἱ δ' ὑπὸ τὸ ἄρμα ἵπποι, οἱ μὴ καμόντες ἐν ὁδῷ μακρᾷ, ἀλλὰ νομίσαντες ὡς ἥδη ὑπεξεύχθησαν, ἀκίνητοι τότε τοὺς πόδας ἐγένοντο τῷ σημείῳ τοῦ ἑαυτῶν ἡνιόχου, τοῦ παραβάτου πλησιάσαντος τῇ σκηνῇ.

1. Τὸ ταχὺ δηλοῖ τῆς σκηνοπηγίας, παρευθὺς δηλ. καὶ αἱ σκηναὶ ἔτοιμοι ἐγένοντο.

2. Αὐτολεξεῖ, εἰς τὰ κατασκευασθέντα.

3. Οἱ γὰρ μεγαλοπρεπεῖς ἀνέχονται.

16. Αἱ δὲ κάμηλοι, καθὼς πολλὰς καὶ ἀγρίας φωνὰς ἐξέπεμπον, ἀνατιθεμένου τοῦ φορτίου, οὕτω καὶ ἀποτιθεμένου· ποῦ γὰρ γινῶσις τῷ δολειχοδείρῳ ὄντι, καὶ εἰς τὸν αἰθέρα ἀναβλέποντι ¹ ;
17. ὑπὸ δὲ τῶν ἀνδρῶν, φριττόντων ², κατεβιβάζοντο ἐν ἀγκάλαις ἐκ τῶν ὀχημάτων αἱ γυναῖκες, ὑποκλείουσαι τοὺς ὀφθαλμούς, ὧν οἱ μαστοὶ ἐκρέμαντο εἰς τοὺς λαιμούς αὐτῶν.
18. Καὶ ἡ μὲν γῆ αὕτη ἐδέχετο τὸν στρατόν· τὰ δὲ φοβούμενα καὶ φεύγοντα ἄγρια ζῶα οὐκ ἐκτείνοντο ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, λογιζομένων, ὅτι ἐν πολέμῳ ἀνοίκειός ἐστιν ὁ φόνος τοῖς φοβουμένοις.
19. Οἱ δ' ἔμποροι, στήσαντες τὰς σκηνάς, καὶ εὐτρεπίσαντες τὰ ὦνια, ἧσαν φροντίζοντες τοῦ ἀρέσασθαι τῷ ἐλευσομένῳ ὠνητῇ, καθὼς αἱ πόρνοι ἴστανται πρὸ τῶν θυρῶν κεκοσμημέναι καλοῖς ψελλοῖς καὶ ἐνωτίοις, εἰς τὸ ἀρεστάς φανῆναι τῷ ἐρχομένῳ.
20. Τῶν δὲ δούλων πάντων πορευθέντων εἰς κομιδὴν σιτίων, ὕδατος, ξύλων, καὶ πυρὸς, οἱ ἄνδρες εὐθέως φιλότῃτι συνεμίγνυντο ταῖς ἑαυτῶν γυναῖξιν ἐν ταῖς σκηναῖς ⁴.
21. Ἔως δ' ὁ αἰθὴρ καθαρισθῇ τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ πολλῆς κόνεως, καὶ λαμπρὸν σχῆν τὸν ἥλιον, κατεζοφώθη εὐθέως ἐκ τοῦ πυκνοῦ καπνοῦ, ἀπὸ τῶν μαγειρείων.
22. Λουόμενοι δ' οἱ στρατιῶται ἐν τοῖς ὕδασι τῆς θυγατρὸς

1. Τουτέστιν ὁ ὑψηλόσωμος ἄνους.

2. Ἐρωτι κατεσχέθησαν καὶ οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες.

3. Καθὼς ἐν πολέμῳ οὐ κτείνεται ὁ φοβούμενος καὶ φέγων πολέμιος, οὕτω καὶ οὗτοι ἐν τῷ περὶ τὴν ὄχθην δάσει, ἔνθα ἐσκήνωσαν, οὐκ ἔκτεινον τὰ φοβούμενα καὶ φεύγοντα ζῶα, ἀλλὰ τὰ ἀμυνόμενα.

4. Αὐτολεξεί, ἐν τοῖς ἐξ ὀθόνης οἴκοις.

τοῦ Βραχμᾶ, εἰς τὸ ἀποσμηῆσαι τὸν ἐκτὸς τοῦ σώματος πολὺν ῥύπον, ἀπέσμηχον ἐν ταύτῳ καὶ τὸν ἐντὸς· ἡ γὰρ πρὸς τὸν ἀγαθὸν δεσπότην θεραπεία, ἀπόλαυσις γίνεται πλειόνων, ὧν ἐφέται ὁ ἄνθρωπος ¹.

23. Πίνοντες δ' οἱ στρατιῶται ὕδωρ ἡδὺ καὶ ψυχρὸν, κῦχοντο τὴν μὲν φύσιν τοῦ ποταμοῦ πολυῦδριν, ὡς τὴν τοῦ ὠκεανοῦ, τὴν δ' ἑαυτῶν, ὡς τὴν τοῦ Ἀγαστέα ².

24. Ἡ δ' ἀγέλη τῶν ἐλεφάντων ἐφώρμα, ὡς θάλασσα, εἰς τὸν ποταμὸν, μέλανες ὄντες τὰ σώματα, ῥηγνύντες φωνὴν, καὶ τὸ περιέχον ὕδατος πληροῦντες ταῖς ἀναπεμπομέναις ψεκάσιν ἐκ τῶν σαλευομένων προβοσκίδων, ὡς κυμάτων.

25. Πολλαὶ δ' ὄχθαι διεῖρῃγγυντο θυμῷ ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων, νομιζόμεναι ὡς ἄλλοι ἐλέφαντες, τῷ τε μεγέθει, καὶ τῇ ὀσμῇ τοῦ μανικοῦ χυμοῦ, τῇ προσκολληθείσῃ ἐκ τοῖς προστριψέως τῶν κροτάφων τῶν ἀγρίων ἐλεφάντων, καὶ τῷ ἥχῳ τῶν κυμάτων τοῦ ποταμοῦ, ὡς φωνῇ ἐλεφάντων.

26. Καίπερ δὲ κεκμηκότες ἐκ τῆς ὁδοῦ οἱ ἐλέφαντες, διεῖρῃγγυνον τὰ δένδρα θυμῷ, νομίζοντες, ὡς ἐλέφαντές εἰσι τοῦ δάσους, ἀπόγε τῆς ὀσμῆς τοῦ προσκεκολλημένου χυμοῦ ἀγρίων ἐλεφάντων· ἐπὶ δὲ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, ἀριστευσάντων ³, ἄνθη βρογχιδὸν ἐπιπτον ἄνωθεν τῶν δένδρων.

27. Τὰ δ' ἔχνη τῶν ποδῶν τῶν ἐλεφάντων ἐπὶ τῆς μαργαροειδοῦς λευκῆς ἄμμου ἠγλαΐζοντο ὥσπερ εἰ πολλαὶ σελή-

1. Δηλαδὴ μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ δικαίου Ἰνδιστίρα ἦσαν, καὶ διὰ τοῦτο ἤξιώθησαν λούσασθαι ἐν τοῖς ἀγίοις ὕδασι.

2. Ὁ Ἀγαστέας ἔπιεν ὅλην τὴν θάλασσαν· δηλ. οὐκ ἐκορέννυντο πίνοντες.

3. Ἐρίστευσαν διαῖρῃζάντες τὰ δένδρα, καὶ διὰ τοῦτο ἄνθεσιν ἐβάλλοντο ἄνωθεν, καθὼς οἱ ἀριστεύσαντες ἄνδρες, ἄνθεσι βάλλονται.

- ναι, ἔλθοῦσαι, πρὸς τὴν Σαρρασβατὴν, αἰτήσουσαι ὁμοιωθῆναι τῇ εὐκλείᾳ τοῦ Ἰνδιστίρα ¹.
28. Οἱ δ' ἐν τῷ ποταμῷ χῆνες, φοβηθέντες ὅτε εἶδον τοὺς ἑλέφαντας, νομίσαντες αὐτοὺς νέφη, ἢ ἡττηθέντες αὐτῶν τῷ σοβαρῷ βαδίσματι, ἐπετάσθησαν εἰς τὸν οὐρανόν, ὡς εἰς λίμνην, πλήρη ἀνθ' ὕδατος, τῆς φήμης τοῦ Ἰνδιστίρα ².
29. Οἱ ἑλέφαντες, εἰσδύντες εἰς τὸν ποταμὸν ἀνακινουμένοις τοῖς ὤσι, καὶ στερηθέντες τοῦ μανικοῦ χυμοῦ, ἐφαίνοντο ὡς μικρὰ ὄρη, εἰσδύντα ἀναπεπταμέναις ταῖς πτέρυξι, φοβηθέντα τὸν Ἰνδραν, καὶ στερηθέντα τῆς ἐπάρσεως. ³.
30. Καταδυόμενοι δ' εἰς τὸ ὕδωρ, εἶχον τὸ ἄκρον τῆς προβοσκίδος ἔξω τοῦ ὕδατος, ᾧ ἐπεφοίτων βομβύλιοι, νομίζοντες λωτὸν ⁴. ἀναδυόμενοι δὲ, περιέσειον τὴν προβοσκίδα, καὶ φωνὴν ἐρρήγγυσον ⁵.
31. Ὁ ἑλέφας καὶ ἡ καλὴ Σαρρασβατὴ ἀπέβαλον τὸ πολὺ, ὃ εἶχον καῦμα, καὶ ἀνεψυγμένοι ἐγένοντο ταῖς πρὸς ἀλλήλους παιδιαῖς, καὶ ταῖς ἀλλήλων συνεχέσι περιπτύξεσιν ⁶.
32. Ἐπειδὴ δ' ὁ ἑλέφας ἀφείλετο τοὺς λωτοὺς τοῦ ὕδατος,

1. Ὡς περὶ πρὸς τὴν θεὰν ἐπορεύθησαν, αἰτήσουσαι ταύτην τὴν χάριν.

2. Νέφρι τοῦ οὐρανοῦ διήλθεν ἡ φήμη αὐτοῦ.

3. Τὸ πρωτότυπον ἔχει πάνυ χαριέντως· ἡ γὰρ λέξις μάδα σημαίνει καὶ τὴν ἑπαρσιν, καὶ τὸν χυμὸν τοῦ ἑλέφαντος· ὁ δὲ ἑλέφας στερεῖται τοῦ χυμοῦ ἐν τῷ ὕδατι.

4. Τὸ ἄκρον τῆς προβοσκίδος ἐνόμιζον λωτὸν οἱ βομβύλιοι.

5. Ὁ ἑλέφας ἤρεται ἐν τοῖς ὕδασι καὶ καταδυόμενος ἔχει τὸ ἄκρον τῆς προβοσκίδος ἄνω τοῦ ὕδατος.

6. Ὁ μὲν ἑλέφας ὡς ἀνὴρ, ἡ δὲ Σαρρασβατὴ ὡς γυνή. Ὅταν ὁ ἥλιος ἐλθῇ θερμὰς τὰς ἀκτίνας, τὸ ὕδωρ ἀνωθεν μὲν θερμόν ἐστι, κάτωθεν δὲ ψυχρόν.

τοὺς ἀδομένους ὑπὸ τῶν βομβυλίων, διὰ τοῦτο καὶ τοῦτο τὸ ὕδωρ ἀφείλετο τοῖς συνεχέσι κύμασι τὸν εὐώδη χυμὸν τούτου τοῦ ἐλέφαντος.

33. Τῷ δ' εὐώδει χυμῷ, ὡς μόσκῳ, ἐποίει ὁ ἐλέφας γραφὰς εἰς τοὺς μαστοὺς ¹, οἳ εἰσιν αἱ ἀντιλάμπουσαι δύω κοῦμβαι τῆς Σαρασβατῆς, τῆς ἐχούσης ὀφθαλμοὺς τοὺς κινουμένους ἰχθύας.

34. Ἀπολαύσας δ' ἡδέως τῆς Σαρασβατῆς ὁ ἐλέφας, ἥς τὸ μὲν πρόσωπον ἦν ὁ λωτὸς, αἱ δὲ σταγόνες τοῦ ἰδρώτους ², οἱ πομφόλυγες, ἐξῆλθε περιειλημμένος βομβυλίοις, ἐπιφοιτῶσι τῷ εὐώδει αὐτοῦ χυμῷ.

35. Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἐλεφάντων, ἡ Σαρασβατὴ διηγήσατο τὰ κατ' αὐτοὺς πρὸς τὰς χῆνας ³, ὡς πρὸς φίλας ἐλθούσας ποθεν εὐθέως διὰ τῆς φωνῆς τῶν βομβυλίων, τῶν ἐκέσεακχευμένων τῷ ἐν ὕδατι χυμῷ τῶν ἐλεφάντων.

36. Ἐδέθησαν δ' ὑπὸ τῶν ἐλεφαντοκόμων οἱ ἐλέφαντες μακράν που τῶν ἀνθρώπων, τῶν καθήμενων ὑπὸ δένδρα καὶ ἀσθμαινόντων, καὶ ἐντεῦθεν μὴ δυναμένων ἀναστῆναι, ὡς κεκηκῶτων τῇ ὁδοιπορίᾳ.

37. Ἠγλαΐζοντο δ' οἱ ἐλέφαντες ὑπὸ τὰ δένδρα, ἔχοντες βομβυλίους ἐπικαθημένους ἐπὶ τῶν νώτων, ἕνεκα τῆς γλυκυτάτης ὁσμῆς τῶν πιπτόντων πολλῶν ἀνθέων, καὶ ἐκ τούτου φαινόμενοι ὡς περὶ εἶχον ἐπισάγματα, καὶ περ ὄντες ἄνευ ἐπισαγμάτων ⁴.

1. Ὡς ἀνὴρ ποιεῖ διὰ τοῦ μόσκου γραφὰς εἰς τοὺς μαστοὺς τῆς γυναῖκος, παίζων. Ἐνταῦθα δὲ ὁ μὲν ἐλέφας ὡς ἀνὴρ, ἡ δὲ Σαρασβατὴ ὡς γυνή.

2. Ἴδιον τῆς ὁμιλίας τοῦ ἄρρενος καὶ τοῦ θήλεος ὁ ἰδρώς.

3. Ὡς ἔθος ἐστὶ τῇ γυναικὶ λέγειν ταῖς φίλαις τὰ συμβάντα. Οἱ μὲν ἐλέφαντες, ὡς ἄνδρες· ἡ δὲ Σαρασβατὴ, ὡς γυνή.

4. Οἱ ἐπικαθήμενοι βομβύλιοι ἐπὶ τῶν νώτων, εἰς ἐκμύζησιν τῶν ἀνθέων, ἐφαίνοντο ὡς ἐπισάγματα.

38. Τὰ δένδρα πάντα ἐποτίζοντο ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων διὰ τοῦ καταρρέοντος χυμοῦ, ὥσπερ ὑπὸ νεφῶν ¹, κατελθόντων παρὰ τὴν ρίζαν· εἰ γὰρ ἔβρεχον ἄνωθεν, οὐκ ἂν ἤρχeto ἡ ἐρογὴ εἰς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων, ἕνεκα τῶν συνεχῶν καὶ πυκνῶν φύλλων.
39. Οἱ μὲν ἐλέφαντες, ὑποκλείσαντες ἡδέως τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὡς οἱ θεωρητικοὶ, τό τε ἄκρον τῆς γλώττης προσαρμόσαντες τῷ οὐρανίσκῳ, καὶ τὸ σῶμα χαυνώσαντες, ἴσταντο ὑπὸ τὰ δένδρα, καταφρονοῦντες τοῦ προσφερομένου ψωμοῦ ².
40. Οἱ δ' ἐλεφαντοκόμοι, ῥαπίζοντες τὸν ἐλέφанта, ῥαθύμως ἔχοντα, ἐτίπζον καὶ μὴ θέλοντα, ὡς παιδίον μικρὸν, ψωμίσι διαβρόχοις βουτύρῳ, φερομένοις ἐν χερσίν ³.
41. Οἱ δ' ἱπποὶ ἀνέσκαπτον ταῖς ὀπλαῖς τὴν ὄχθην τῆς Σαρσβατῆς, τὴν ἐξισθηῖσαν τοῖς πατήμασι τῶν ἐλεφάντων· οἱ γὰρ ἄτακτοι ἀνατρέπουσι τὸ κατορθωθὲν ὑπὸ τῶν φρονίμων.
42. Οἱ ἱπποὶ ἔνυττον ταῖς ὀπλαῖς τὴν γῆν· ἡ δ' ἔτρεμε καὶ ἵδρου, ὅπερ συμπεραίνεται ἀπὸ τῆς ἀνισταμένης κόνιος

1. Ὁ ἐλέφας εἰκάζεται τῷ νέφει, διὰ τὸ μέλαν, καὶ τῷ ὄρει, διὰ τὸ μέγεθος.

2. Ὁ ἐλέφας σοβαρὸς ἐστὶ καὶ τὸ ἦθος καὶ τὸ θάδισμα· ὁ δὲ ὀφθαλμὸς αὐτοῦ πάνυ μικρὸς ἐστὶν ὡς πρὸς τὸ σῶμα καὶ θολερὸς, καὶ εἰς τὰ ἄνω ἔχει τὴν γλῶσσαν. Καὶ ὁ θεωρίαν δὲ ποιῶν, τῷ οὐρανίσκῳ προσαρμόζει τὴν γλῶσσαν, καὶ ὑποκλείει τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἵνα μὴ βλέπη τὰ ὑπὸ τὴν ὄρασιν.

3. Ἀρτους ποιοῦσι, καὶ διατέμνοντες αὐτούς, διδῶσι τοῖς ἐλέφασιν διὰ τῶν χειρῶν καὶ οἱ μὲν ἐλέφαντες, ὑπονυστάζοντες, καὶ τὴν προσοσκίδα διασαλεύοντες, ὑποκρίνονται, ὡς οὐκ ἐθέλουσιν· οἱ δ' ἐλεφαντοκόμοι, τῇ μὲν παίοντες, τῇ δὲ κολακεύοντες, σιτίζουσιν αὐτούς.

καὶ ἐκ τοῦ μετ' ἄφροῦ φρυάγματος, καὶ περίπτυσιν αὐ-
τῆς ἐποιούντο, ἥ ἐστιν ἡ κύλισις ¹.

43. Στρέφοντες δ' εἰς τὸ ἄνω τοὺς πόδας καὶ τὸ πρόσωπον
οἱ ταχεῖς ἵπποι, καὶ κυλιόμενοι ἐπ' ἄμμου λευκῆς, ὥς
περ χρυσταλλοστρώτου γῆς, ἐφαίνοντο ὥς περὶ ἥσαν ἀπαυ-
γάσματα τῶν ἵππων τοῦ Ἡλίου.

44. Ἡ δὲ Σαρασβατὴ αὐτῇ ἔλουεν εὐθέως τὸν ἵππον, προσ-
ελθόντα, καὶ περ υἱὸν ὄντα τῆς Σρῆς ², ῥευρυμένον ἐκ
τῆς περὶ τὴν κόνιν κυλίσεως· ὁ γὰρ προσερχόμενος τοῖς
ἀγαθοῖς, εἰ καὶ ἀλλότριος, ὥς οἰκίτος κρίνεται.

45. Οἱ μὲν οὖν ἵπποι καὶ τὰ κύματα περιεπτύσσοντο ἀλλή-
λους, μηδεμίαν διαφορὰν δεικνύοντες τοῦ ἑαυτῶν σώμα-
τος ³ τῇ τε ταχύτητι, ἣν εἶχον, καὶ τῇ ἡδείᾳ καὶ γεν-
ναίᾳ, καὶ θαδείᾳ φωνῇ, ἣν ἐποιοῦν.

46. Ἰδοῦσα δ' ἡ στρατιὰ μακρόθεν ταύτην τὴν ἀγέλην τῶν
ἵππων, ἐξελθοῦσαν ἐξαίφνης τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὑπερβᾶσαν
τὴν ὄχθιν, ἐφοβήθη, νομίσασα πληθὺν κυμάτων, ἐκρέυ-
σασαν.

47. Ἐδέθησαν δ' ἔπειτα οἱ ἵπποι πάντες ὑπὸ τῶν ἵπποκόμων
ἱμάσιν ἐν παττάλοις ὀργυιαίοις, παγεῖσιν ἐπὶ γῆς, ἀπέ-
χοντες ἀλλήλων δύο πήχεις.

1. Τὸν μὲν ἵππον ποιεῖ ὡς ἄνδρα, τὴν δὲ γῆν ὡς γυναῖκα, ἡ δὲ κύ-
λισις ἐστὶν ἡ περίπτυξις· τρόμος δὲ ἡ ἐξανισταμένη κόνις· τὸ δὲ φρυάγ-
μα, τὸ ἄσθμα· ὁ δ' ἄφρος, ὁ ἰδρώς· τὸ δὲ πλῆττειν τὴν γῆν ταῖς ὀπλαῖς,
ἡ ὀνουχφυζία, ἣ ἰδία ἐστὶ τῆς μετὰ γυναικὸς τοῦ ἀνδρὸς περιπτύξεως καὶ
συνουσίας.

2. Τῆς ἐχθρᾶς ὀηλαδῆ· ἐχθραν γὰρ ἔχουσιν ἡ Σαρασβατὴ (ἥ ἐστὶν ἡ
μάθησις) καὶ ἡ Σρῆ, (ἥ ἐστὶν ὁ Πλουῦτος)· ὅπου γὰρ μάθησις, οὐκ ἐστὶ
πλουῦτος, καὶ ὅπου πλουῦτος, οὐκ ἐστὶ μάθησις· υἱὸς δὲ λέγεται τῆς Σρῆς
ὁ ἵππος, καθὼς ὁ ἔχων Σρῆν, ὀηλ. πλουῦτον, ἔχει καὶ ἵππον.

3. Ὁ ἵππος εἰκάζεται τῷ κύματι, διὰ τὴν ταχύτητα.

48. Πήρα δὲ ἑρωσίμου ἐτέθη εὐθέως ἐν τοῖς στόμασι τῶν ἵππων ¹, μὴ ἐσθιόντων πόαν, στρεφόμενων ἔνθεν καὶ κειθεν, χρεμετιζόντων καὶ τὴν γῆν ἀνορυπτόντων ταῖς ὀπλαῖς ².
49. Αἱ δὲ κάμηλοι, καταφαγοῦσαι τὰ φύλλα τῆς κορυφῆς τῶν δένδρων, ἀπέδειξαν αὐτὰ ὥσπερ εἰ ἦσαν ἐν χαρᾷ τῆς κατὰ πρῶτον κουρείας ³, τῶν διαστάσεων τοῦ τόπου ἀδουσῶν διὰ τῶν φωνῶν τῶν ὀρνέων.
50. Καὶ ὁ ἐλεφαντοκτόνος λέων, κάμηλον ἰδὼν ἐν τῷ δάσει, φοβηθεὶς, ἔφυγε μακρὰν, λογιζόμενος ἐν ἑαυτῷ· « Τί » τοῦτο τὸ ζῶον; τί βλέπει εἰς τὰ ἄνω, δολιχόδειρον ὄν, » μαινόμενον, καὶ μεγάλους ἔχον ὀδόντας; »
51. Οἱ δὲ νέοι ταῦροι, χαίροντες ἐφίλουν ⁴ τὴν περὶ τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ γῆν ⁵, φρίκην ἔχουσαν καὶ ἰδρῶτα, τουτέστι χλόην κατὰδροχον τῷ ὕδατι.
52. Οἱ δ' ἀγαθοὶ ἄνδρες, παραβλέποντες τὴν ἑαυτῶν πεῖναν, ἐσίτιζον μέχρις ἐσπέρας διὰ τοῦ θρώματος, ὃ κατεσκεύασαν ἑαυτοῖς, τοὺς ἐρχομένους κατόπιν, κεκμηκότας ἐκ τῆς ὁδοῦ· τούτοις ἐπέστη ἡ λαμπρὰ Σελήνη ⁶, ὡς φήμη γαλακτώδης ⁷.

Τέλος τοῦ Τετάρτου Κεφαλαίου

τοῦ Πέμπτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

1. 'Εν Ἰνδία οὐ κριθὴν, ἀλλ' ἐρέθιθον διδῶσαι τοῖς ἵπποις.

2. Ἀτακτούντων, δάκνειν βουλομένων.

3. Μετὰ τρία ἔτη ἀπὸ γεννήσεως χαρὰ μεγάλη γίνεται, ὅτε κατὰ πρῶτον ξυρᾶται τὸ παιδίον τὴν κεφαλὴν· ἀντὶ δὲ γυναικῶν ἀδουσῶν, αἱ διαστάσεις τοῦ τόπου ἦδον διὰ τῶν ὀρνέων.

4. "Εβοσκον δηλ.

5. Οἱ ταῦροι ὡς ἄνδρες· ἡ δὲ γῆ, ὡς γυνή.

6. Νῦν δηλ. ἐγένετο.

7. Τουτέστι λευκή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ,

Διαλαμβάνον τὴν ἑταρξίν τοῦ πολέμου.

1. Διαφυλάττοι ἡμᾶς ὁ υἱὸς τῆς Σατεβατῆς, ὁ γενόμενος μέλας ἐκ τῆς μελανότητος τοῦ Βισνοῦ ¹, τοῦ ὄντος αἰεὶ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, διεξιούσης πως διὰ τῶν πόρων, ὡς διεξόδων.
2. Ὁ δὲ Δουριοδάνας, καὶ περ ἐκωλύετο τῆς ἐξόδου ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Βήσμαν, οὐκ εἰσήκουεν· ἄρα ὁ μέγας ἐλέφας, ὁ πίπτων ἐκ κορυφῆς ὑψηλοῦ ὄρους, ἐπέχεται ὑπὸ θάμνων;
3. Εἰπόντος δὲ τοῦ Βιδούρα, «Οὗτος ὁ σκληρὸς καὶ ἀπει-
» θης Δουριοδάνας οὐκ ἀκούει τοῦ καλοῦ ἡμῶν λόγου, ὡς
» παιδίον, διὰ τοῦτο ἐν τῷ συγκροτηθησομένῳ πολέμῳ
» τῶν Καουραβῶν καὶ Πανδοῖδῶν ἅπανα ἡ γῆ αὕτη ἀπο-
» λεσθήσεται,»
4. Τούτου τοῦ λόγου τοῦ Βιδούρα ἀκούσασα ἡ Πριτά ², λίαν σύννους ἐγένετο, καὶ ἀναστᾶσα ἐπορεύθη εἰς τὴν ὄχθην τῆς Γαγγᾶς, πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Ἡλίου Καρνᾶν, ποιῶντα εὐχὰς ἐκεῖ τῷ Ἡλίῳ.
5. Ἰστατο δ' ἐκεῖ αὕτη ἡ φιλόστοργος, καιομένη τὸ σῶμα ὑπὸ τοῦ Ἡλίου, βλέπουσα τὸν Καρνᾶν ἐνασχολούμενον τῇ πρὸς τὸν ἀνατείλαντα Ἥλιον λατρείᾳ, μέχρις ὃς ἔλθῃ ὀπισθεν τῶν νώτων ³.
6. Ἐν δὲ τῷ τέλει τῆς εὐχῆς ἔφη αὐτῷ τῷ Καρνᾷ ἡ Πρι-

1. Μέλας γὰρ καὶ ὁ Βισνοῦς, ὅς ἐστιν ὁ Κρισνας.

2. Ἐν τῷ οἴκῳ γὰρ ἦν τοῦ Βιδούρα.

3. Ἀρχόμενος τῆς λατρείας ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου, ἐπχύετο μετὰ τὴν μεσημβρίαν.

- τά· «Σὺ υἱὸς εἶ ἐμοῦ, γεννηθεὶς ἐξ ἐμοῦ, οὔσης παρθένου·
 » πατὴρ δὲ σὸς ἐστὶν τοῦ πολυλάμπρου, ὁ χιλιάρχτιν
 » οὗτος Ἥλιος, καὶ οὐχὶ ὁ Σούτας ¹.»
7. Βεβαιωθέντος δὲ τούτου τοῦ λόγου καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ
 θεοῦ Ἠλίου ἐκ μέσου τοῦ οὐρανοῦ, ὁ Καρνᾶς φρίκη συσχε-
 θεὶς, προσεκύνησε τοὺς ποδὰς τῆς μητρὸς, νομίσας αὐ-
 τοὺς ὡς ἐκκτὸν ἁγίους τόπους ².
8. Τοῦ δὴ Καρνᾶ ἔχοντος κεκλιμένην τὴν κεφαλὴν ἐν τοῖς
 ποσὶ τῆς μητρὸς, ἡ Πριτὰ ἐκρέυσασα παραχρῆμα γάλα ἐκ
 τῶν μαστῶν ³, ἔφη θαυρῶροῦσα ἐκ χαρᾶς· «ὦ τέκνον,
 » ἀνάστησον ἐντεῦθεν τὴν κεφαλὴν.»
9. Ὁ δ' ἔφη· «Διὰ τί, ὦ μήτερ, ἀναστήσω ἐντεῦθεν τὴν
 » ἐμυτοῦ κεφαλὴν, ἐφ' ἧς ῥέει τὸ γάλα σου, τὸ ὃν μᾶλ-
 » λον ἀγνιστικὸν τῆς ἐν οὐρανῷ Γαγγᾶς, τὸ ἀπαράμιλλον
 » τοῖς ἐν τρισὶ κόσμοις, καὶ ἀπαλλακτικὸν πάντων τῶν
 » ἁμαρτημάτων;
10. «Οἱ ἀδελφοί μου, οἱ πίνοντες τὸ γάλα σου, μακάριοι ἐγέ-
 » νοντο καὶ νικηταὶ τοῦ κόσμου· μακάριος δὲ καὶ γὰρ σὴ-
 » μερον καὶ νικητῆς, διότι νῦν ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐξόδου
 » καταβρέχομαι ὑπὸ τούτου τοῦ γάλακτος.
11. «Εἰ ἄπαξ γε ἔπιον τὸ γάλα σου, ὦ μήτερ, ὑπὸ τίνος ἂν
 » ἐνικώμην ἐν γῇ; ἐπεὶ δ' οὐκ ἔπιον, νικάτωσιν ἐν πο-
 » λέμῳ, διὰ τοῦ ἐμοῦ θανάτου, ἐκαῖνοι οἱ πέντε νεώτεροι
 » ἀδελφοί.»
12. Τοιαῦτα εἰπόντα τὸν Καρνᾶν, κεκλιμένην ἔχοντα τὴν

1. Ὁ Σούτας, ὃς τὴν ἡμίχλος τοῦ Δρυταράστρα, υἱὸν θετὸν ἐποίησε τὸν Καρνᾶν.

2. Ἡ προσκύντης τῶν ποδῶν τῆς μητρὸς ἀνωτέρα ἐστὶ τῆς προσκυ-
 νήσεως χιλίων ἁγίων τόπων.

3. Λέγουσιν, ὡς ἡ μήτηρ ἐκ φιλοστοργίας ῥέει γάλα αὐτόματον.

κεφαλὴν, ἀναστήσασα εὐθέως ταῖς χερσὶν ἡ Πριτά, καταφιλήσασα τὴν κεφαλὴν περιρρέουμένην δάκρυσιν, ἔφη αὐτῷ τῷ υἱῷ, στυγνάζουσα·

13. «Κατάπτυστος οὗτος ὁ λόγος, ὃν εἶπας ¹. ὅς γάρ ἐχθρός
» ἐστὶν ὑμῶν τῶν ἑξ, οὗτος θανάτῳ τυχέτω· ἐκεῖνοι γάρ
» οἱ νεώτεροι ἀδελφοί, δοῦλοι εἰσι σοῦ τοῦ πρεσβυτέρου
» ἀδελφοῦ καὶ βασιλέως.
14. «Σοῦ δὲ ἐλθόντος πρὸς ἡμᾶς, τίνας δυνάμει πεποιθὼς ὁ
» Δουριοδάνας, πόλεμον ποιήσει; σὺ οὖν αὐτὸς, καὶ οἱ
» πέντε ἐκεῖνοι, καὶ οἱ ἑκατὸν υἱοὶ τοῦ Δρυταράστρα,
» ποιήσαντες διαλλαγὴν, κυβερνάτε τὴν γῆν.»
15. Πρὸς ἣν ἔφη ὁ Καρνᾶς· «Μὴ λέγε, ὦ μήτηρ, τοιαύτην
» κακὴν βουλὴν· ἐμοῦ γὰρ ἀφέντος σήμερον τὴν φιλίαν
» τοῦ Δουριοδάνα, τοιοῦτος λόγος τοῦ κόσμου ἔσεται εἰς
» σὸν στίγμα· «Οὗτος δυσγενὴς ἐστίν.»
16. «Ἐγκαταλιπόντος δ' ἐμοῦ τοῦ υἱοῦ σου ἤδη τὸν Δουριο-
» δάναν, τὸν ἄριστον ὄντα ἐν πολέμοις, καὶ ἐμοὶ μόνῳ
» πεποιθότα, καὶ ἐχθροῦ γενομένου, ἄρα, οὐκ ἔσεται στιγ-
» ματίας καὶ αὐτὸς ὁ ἥλιος, καθὼς καὶ ἡ Σελήνη;
17. «Ὡ γυναικαί μου μήτηρ, μὴ ἔσο ἀγενεὺς μήτηρ ἐκ τοιούτων
» λόγων τῶν πολυπραγμόνων ἀνθρώπων, ὅτι ὁ Καρνᾶς
» ἐκ φόβου τοῦ πολέμου ἠτομόλησε πρὸς τοὺς Παιδοῖ-
» δας, προτείνων ἤδη ἀδελφικὴν συγγένειαν ².
18. «Αὐτομολήσας ἔγωγε πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν, τὸν ἀληθοει-
» πῃ, καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀδελφοὺς, τοὺς πληροῦντας
» τὴν ἑαυτῶν ὑπόσχεσιν, αἰσχυνοίμην ἂν ψεύστης φανεῖς,

1. Δηλ. «Νικάτωσαν ἐκεῖνοι διὰ τοῦ ἐμοῦ θανάτου.»

2. Δηλ. ἂν εἶπω, ἀδελφοί μου εἰσὶν, οὐδεὶς πιστεύσει, ἀλλ' ἔρεϊ, ὅτι προκαλύμμά ἐστι τοῦτο καὶ πρότασις ψευδής· ὁ γὰρ κόσμος οἶδεν, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἀδελφοί μου οἱ περὶ τὸν Ἰνδιστίραν.

- » καθ' ὃ ἐπηγγελάμην, ὅτι βοηθήειαν δώσω τοῖς Καου-
 » ραβαῖς ἐν πολέμῳ.
19. « Ἐκεῖνος ὁ γενναῖος Δουριοδάνης, ὁ μεγάλοφρων ¹ καὶ
 » καρτερόφρων, μεγάλους ἔχων ἐπικούρους, τὸν τε Κρι-
 » πᾶν, καὶ τὸν Δρόναν, καὶ τὸν Βήσμαν, καὶ τὸν Ἀσθα-
 » τάμαν, καὶ χωρὶς ἐμοῦ δυνατός ἐστιν ἀπολέσαι ἀμφό-
 » τερα τὰ μέρη ².
20. « Ἡμεῖς μόνοι οἱ ἔξ, ὦ μῆτερ, υἱοί σου ἐσμέν; ἐκεῖνοι
 » δ' ἄρα οἱ ἑκατὸν, ὦ θεσπεσία, οὐκ εἰσιν υἱοί σου;
 » Ἐὰν οὖν ἀφείς τοὺς ἑκατὸν ἐκείνους, βοηθήσω τοῖς
 » πέντε ἐν τοῖς δεινοῖς τοῦ γένους ἡμῶν, ὅποια αὕτη
 » κρίσις;»
21. Ἡ δὲ σώφρων αὕτη ἔφη τῷ υἱῷ αὐτῆς, χαίρουσα· « Ὅρθα
 » εἴρηκας, καὶ ἴδια ἀνδρείων καὶ γενναίων· ἀνθ' ὧν ἔστω
 » σοι ἰλεως καὶ εὐμενὴς ὁ γεννήτωρ σου Ἥλιος, ὁ αὐτό-
 » πτης παντός ἔργου, καὶ ὀφθαλμὸς τοῦ κόσμου.
22. « Αἰτῶ δ' ἔγωγέ τινα χάριν παρὰ σοῦ, τοῦ μένοντος ἐπὶ
 » τῶν ἐπηγγελεμένων, καὶ ποιούντος τὸ ἔργον τῶν ἡρώων.
 » Ἔσο μὲν ἐπὶ πολὺ στερεὸς ἐν τοῖς φίλοις σου, τέκνον·
 » δὸς δ' ὅμως σωτηρίαν τινα καὶ ἀσφάλειαν τοῖς νεωτέ-
 » ροις σου ἀδελφοῖς ³.»
23. Πρὸς ἣν ἀπεκρίνατο ὁ υἱὸς τοῦ Ἥλιου· « Διὰ τί, ὦ μῆ-
 » τερ, ματαίως παρακαλεῖς με; Τοῖς μὲν υἱοῖς σου σω-
 » τηρία, ἡμῖν δὲ κίνδυνος ἐν πολέμῳ παρὰ τῆς εἰμαρμέ-
 » νης πάλαι δέδοται.
24. « Ἐν τῇ πόλει ἡμῶν, ὦ μῆτερ, ἀλλεπάλληλα σημεῖα

1. Αὐτολεξεῖ, ὑψηλόφρων.

2. Καὶ τοὺς ἑαυτοῦ δηλ. καὶ τοὺς περὶ τὸν Ἰνδιπτίραν πάντας δύ-
 νηται ἀπολέσαι, ὡς βασιλεύς.

3. Μὴ θανατώσης δηλ. αὐτούς.

» φοβερά ἐπισυμβαίνει τοῖς Καυραβαῖς καθ' ὅραν ¹. Ἡ
 » πρόγονος τῶν ἐκ τοῦ Κουροῦ Σελήνης, εἰρήνης ἐφιεμένη,
 » θερμὴ γίνεται ἐν νυκτί, ὡς περ θυμουμένη ².

25. « Οἱ κύνες τρέχουσι πόρρωθεν κατὰ τῶν κακούργων Καου-
 » ραβῶν, ὑλακτοῦντες, ὡς κατὰ κυνοφάγων ³. οἱ λύκοι
 » ἐφορμῶσι κατ' αὐτῶν, ὡς κατὰ θνησιμαίων, δεινὰς
 » φωνὰς ἐξερευγόμενοι.

26. « Ἡμεῖς βλέπομεν ἐν λαμπροῖς κατόπτροις τὸ ἑαυτῶν
 » σῶμα ἀκέφαλον, μὴ δυνάμενοι δεῖξαι μηδέγ' ἑαυτοῖς
 » τὸ ἑαυτὸν πρόσωπον, ὥς περ οἱ αἰσχυνόμενοι ἐπὶ ταῖς
 » κακουργίαις, οὐ δεικνύουσι πρὸς ἄλλους τὸ οἰκτεῖον πρό-
 » σωπον.

27. « Αἱ ἐν τοῖς ναοῖς εἰκόνες τῶν θεῶν, ὥς περ πνεύματι
 » πονηρῷ κατεχόμεναι, ἐκ τῆς κακῆς ἡμῶν τύχης, ἰδρῶ-
 » σι, τρέμουσι, γελῶσιν, αἷμα ἐμοῦσι, καὶ κατὰ γῆς
 » πίπτουσιν.

28. « Ἡ πανσέληνος τοῦ Καρτίκα ⁴ μηνὸς ἐγένετο ὁμοία τῇ
 » Ἀμβασιᾷ ⁵, ὡς περ χρανθεῖσα ἐκ τῆς δυσφημίας ἡμῶν
 » καὶ διάττοντες ἀστέρες πίπτουσιν, ὡς φλόγες πυρὸς
 » ἐκ φοβεροῦ στόματος τοῦ Δαίμονος, τοῦ καιροῦ τῆς
 » ἀπωλείας ἡμῶν.

29. « Καὶ ὁ Βραχμᾶς δὲ, ὥς περ μωρανθεὶς, ἄνθη ποιεῖ ἐν
 » τοῖς δένδροις ἀντεστραμμένως ⁶ καὶ παρὰ καιρὸν, καὶ

1. Ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ ποιητὴς σημεῖα ἀπαίσια διηγεῖται.

2. Κακὸν σημεῖον ἡ θερμότης τῆς Σελήνης ἐν νυκτί.

3. Οἱ Κυνοφάγοι ἐν Ἰνδία καταδιώκονται ὑπὸ τῶν κυνῶν, διακρινό-
 μενοι τῇ ὁσφρήσει, ὡς ἔοικε.

4. Καρτίκας λέγεται ὁ Ὀκτώθριος· ἐν ἐκείνῳ γὰρ τῷ μηνὶ ἡ Σελήνη
 λάμπει μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς λοιποῖς.

5. Ἀμβασιᾷ λέγεται ἡ ἔνη καὶ νέα, ὅτε σκοτομηνία ἐστί.

6. Ἐν ἐνὶ δένδρῳ ἑτεροειδοῦς δένδρου ἄνθη γίνονται.

• ἔμβρυα τῶν ἐγκύων περιττὰ καὶ ἑλλιπῇ τοῖς μέλεσι
• παρὰ φύσιν ¹.

30. « Ἐκ μιᾶς γυναικὸς πολλὰ θήλεα παῖδια γεννώμενα,
» χορεύουσιν εὐθέως, καὶ γελῶσιν, ὡς χορεύτραι δρᾶ-
» ματος, τῆς ἀπωλείας τῆς ζωῆς ἡμῶν, εἰσελθοῦσαι εἰς
» τὸν κόσμον, ὡς εἰς θέατρον.

31. « Πῦρ πολύφλογον, ἀναβάν τὸν αἰθέρα, ὃ ἐστὶ τὸ πυ-
» ροειδὲς χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ ², βλέπει ἡμᾶς αἰεὶ ἐν ἐσπέ-
» ρᾳ καὶ πρωῇ, τοὺς ὄντας ἐγγὺς θανάτου, βουλόμενον
» καταναλῶσαι ἡμᾶς μετὰ θάνατον ³.

32. « Οἱ μὲν Καουραβαὶ οὗτοι ὠράθησαν ὑπ' ἐμοῦ ἐν ὕπνῳ,
» ἐρυθρὰ ἔχοντες κοσμήματα καὶ ἄμφια, ἐποχούμενοι ὑψη-
» λαῖς καμήλοις, καὶ πορευόμενοι μετὰ σπουδῆς εἰς τὸ νό-
» τιον μέρος, ὡς εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως τῶν νεκρῶν.

33. « Οἱ δὲ νεώτεροί μου ἐκεῖνοι ἀδελφοὶ ὠράθησαν ὑπ' ἐμοῦ
» ἐν ὄνερῳ, καθήμενοι, ὡς νικηφόροι, ἐπ' οἰκίας χιλιω-
» ρόφου ⁴, ὡς ἐπὶ πραγματικῆς ἑαυτῶν ἀρετῆς.

34. « ὠράθησάν μοι ἐν ὕπνῳ, ὁ μὲν Ἰνδιστίρας, βασιλεὺς
» ὦν τῆς γῆς, ὁ δὲ Βήμας ἐπ' ὄρους, ὁ δ' Ἀρζούνας βού-
» τυρον καὶ ὀρυζόγαλα ἐσθίων, ὁ δὲ Νεκκούλας καὶ ὁ
» Σαχαδέβας ἐπ' ἐλεφάντων, ὁ δὲ Κρισνᾶς καὶ ὁ Σατε-
» κῆς ἐπὶ φορείων.

35. « Ἐν μὲν τῷ στρατῷ τῶν σῶν υἱῶν ἑπτὰ οὗτοι ὠράθησαν
» ὄναρ, ἔχοντες λευκὰ περιβόλαια, καὶ χρίσματα ⁵, καὶ

1. Ἐξω τοῦ γένους, παρὰ φύσιν· ἐκ μὲν βοὸς ὄνος, ἐξ ὄνου δὲ βοῦς.

2. Ἦ ἐν ἐσπέρᾳ καὶ πρωῇ ἐρυθρότης τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὸ ἀνατολικὸν καὶ δυτικὸν μέρος, σημεῖον κακόν.

3. Λύτολεξεῖ, βουλόμενον καταφαγεῖν ἡμᾶς μετὰ θάνατον.

4. Χιλιωρόφου οἴκου, ὑψηλοῦ.

5. Ἐκ Σανδάνου λευκοῦ.

» στεφάνους ἐξ ἀνθέων, λευκῶν· ἐν δὲ τῷ στρατῷ τοῦ Δου-
 » ριοδάνα τρεῖς ¹, ὁ Κριπᾶς, ὁ υἱὸς τῆς Κριπῆς ², καὶ
 » ὁ γενναῖος Κριταβάρμας.

36. » Οὗτοι οἱ δέκα ἥρωες, οἱ ἐγκαλειφθέντες ὑπὸ τοῦ θανά-
 » του, κορεσθέντος ἐξ ἀμφοτέρων τῶν στρατῶν, ζώπυρον
 » ἔσονται ἐπὶ γῆς τῆς φθαρείτης φυλῆς τῶν Ξατρῶν ³.

37. » Ταίγάρ τοι μὴ φοβοῦ, μῆτερ· ὁ γὰρ θάνατος, φοβού-
 » μενός πως, οὐκ ἐλεύσεται πρὸς τοὺς πέντε Πανδοίδας·
 » πορεύσεται δὲ μᾶλλον πρὸς τοὺς ἑκατὸν Καουραβᾶς·
 » τίς γὰρ οὐκ ἔρχεται κατὰ τὸ μέρος τῶν πολλῶν ἐν πο-
 » λέμῳ ; »

38. » Εἰ καὶ τοῦτό ἐστιν, ἔφη ἡ Πριτά, ὁδὸς ὅμως ἀσφάλειαν
 » (ἀφοβίαν) τοῖς νεωτέροις σου ἀδελφοῖς· τοῦ γὰρ υἱοῦ,
 » καίπερ ἐν ἀγαθοῖς ὄντος, ἡ καρδία τῶν γονέων ὑποψίαν
 » ἔχει κακῶν.

39. » Ἐγὼ δεδεμένος εἰμὶ λόγῳ, ἔφη ὁ Καρνᾶς, εἰς ἀναιρέσιν
 » τοῦ Ἀρζούνα, ὃ μῆτερ· ὅθεν ἐκτὸς τούτου, τοῖς λοιποῖς
 » τέσσαρσιν, οὓσιν ἐν κινδύνῳ, ἀσφάλεια δίδεται παρ' ἐμοῦ.

40. » Αἰσχυνοίμην γὰρ ἂν παραβᾶς ἐν πολέμῳ τὸν λόγον, ὃν
 » ἐπηγγειλάμην ⁴ ἐνώπιον πολλῶν βασιλέων· ἀλλὰ μηδὲ
 » μικρὸς τις φόβος ἔστω σοι πάλιν, ὃ μῆτερ· οὗτος γὰρ
 » ὁ Ἀρζούνας οὐ τεθνήξεται ὑπ' ἐμοῦ.

41. » Πρότερον ἐν τῇ περὶ τὰ ὅπλα γυμνάσει ⁵ ἐκ τῆς ἧς εἰ-
 » χον ἔριδος πρὸς τοῦτον τὸν Ἀρζούναν, ὡς οἰκματίας,
 » ἤτησα πολλαῖς δεήσεσι τῷ διδασκάλῳ Δρόνα τὴν

1. Ἐχοντες τὰ αὐτὰ λευκὰ ἄνθη καὶ κοσμήματα.

2. Ὁ Ἀσβατάμας.

3. Ἀναστήσουσι σπέρμα ἐν τῇ φυλῇ τῶν Ξατρῶν.

4. Ἐπηγγέιλαιτο, ὡς ἀναιρέσει τὸν Ἀρζούναν.

5. Ἱστορίαν λέγει ὁ Καρνᾶς, εἰς πληροφάν τῆς μητρὸς.

- » Βραχμάστραν¹ τὴν διδαχθεῖσαν αὐτῷ τῷ Ἀρζούνᾳ.
42. «Καταφρονηθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ διδασκάλου ἐκ τῆς πρὸς τὸν
» Ἀρζούναν ἀγάπης, εἰπόντος, ὡς οὐ διδακτέα πῶς ἐστὶν
» ἅπαντα ἢ μάθησις τῷ μὴ γινώσκοντι τὸ ἑαυτοῦ γένος,
» ἐπορεύθην εἰς τὸν Μάχένδραν, τὸ ὄρος, ἔνθα ἦν ὁ Πα-
» ρασουράμας.
43. « Εἰδὼς δ' ἔγωγε, ὡς οὗτος οὐ διδάξει με τὴν Βραχμά-
» στραν, ὡς μέγας ὢν ἐχθρὸς τῶν Ξατρῶν, ἔχων στολὴν
» βραχμανικὴν, καὶ ἡδύνων τὸν διδάσκαλον πολλῇ θερα-
» πείᾳ, ποίαν τοξικὴν μάθησιν οὐκ ἔμαθον ;
44. « Καὶ ποτε βουῖς τις θήλεια ἀνῆρέθη ὑπ' ἐμοῦ, περιερχο-
» μένου τὸ δάσος, καὶ παρὰφρονούντος ἐξ ἄκρας οἰήσεως
» τῆς πρὸς ἐμὲ χάριτος τοῦ διδασκάλου· ὁ δ' ἄρῃην βουῖς,
» φοβηθεὶς, ἔφυγε ταχέως.
45. « Εἶτα δὲ Βραχμάν τις, θεὸς ἦν κύριος τῆς βουῖς, τρέμων
» ἐκ δεινοῦ θυμοῦ, καὶ ταραττόμενος τὸν νοῦν, κατηρά-
» σατό μου λέγων· « Ἐν τῷ πρὸς ἐκεῖνον² πολέμῳ, ὃν νι-
» κῆσαι ἐπιθυμεῖς, εἰσδύτωσαν εἰς τὴν γῆν οἱ τροχοὶ τοῦ
» ἄρματος σου. »
46. « Καὶ περ δ' ὑπ' ἐμοῦ ἰκετευόμενος ἐκεῖνος ὁ Βραχμάν
» λόγοις μειλιχίοις, οὐκ ἀφῆκεν ὅμως τὸν θυμόν· τὸ γὰρ
» πῦρ, τὸ ἐξαφθὲν ἐν δάσει ὄρους, οὐ καταπαύεται ὕδα-
» τος προσχύσεσιν, ἐὰν μὴ κατακαύσῃ.
47. « Καὶ τοι δ' ἡ ἐμὴ καρδία ἤλγει ἐκ τῆς ἐμπαγείσεως ἐκεῖ-
» νης ἀρᾶς, δίκην ἥλου, καὶ τεταραγμένος ἦν τὸν νοῦν,
» πολλὰς ὅμως ὀπλικὰς μαθήσεις κατὰ τάξιν ἔμαθον πρὸς

1. Ἡ Βραχμάστρα ἐπωδῆέστιν, ἥ ἡγερομένη μετὰ τοῦ ὅπλου, οὐδέ-
ποτε ἀνεμώλιος εἶη ἄν.

2. Δηλ. τὸν Ἀρζούναν.

» τῇ Βραχμάστρα, χάριτι τοῦ διδασκάλου, ὥστε ὡς ἄ-
» θέρα νομίζειν τὸν Ἀρζούναν.

48. « Καί ποτε ὁ διδάσκαλος ὑπνωττεν ἡδέως, ἔχων τὴν ἑαυ-
» τοῦ κεφαλὴν τεθειμένην ἐπὶ τοῦ ἔμοῦ μηροῦ· ἐγένετο
» δέ μοι ἐξαίφνης ἄλγος κατὰ τὸν μηρὸν, ἀνώτερον τοῦ
» ἐν τῇ καρδίᾳ ἐκ τῆς ἀράς.

49. « Ἔως οὖν σκέψωμαι τί εἶη τοῦτο τὸ ἄλγος, μηδαμῶς
» σαλευόμενος, ἵνα μὴ ἀρυπνώσῃ ὁ διδάσκαλος, ἐν το-
» σούτῳ ἐξῆλθεν εἰς σκώληξ ὀκτάπους, διατεμών μου τὸν
» μηρὸν, Μανουκάξας τοῦνομα, στόμα ἔχων ὡς κεραυνόν.

50. « Ἀρυπνώσαντος δὲ τοῦ διδασκάλου, θυμωθέντος λίαν,
» διὰ τὸ εἶναι καθημαγμένος τῇ ἐκ τοῦ μηροῦ αἱμορροΐᾳ,
» καὶ πυθομένου τί εἶη τοῦτο, ἐδείχθη ὑπ' ἔμοῦ ὁ κεραυ-
» νόστομος ἐκεῖνος σκώληξ, ὁ δακνὼν με.

51. « Ἀποτεφρωθεὶς δ' ὁ σκώληξ ἐκεῖνος ὑπὸ τοῦ ὀσίου, ἐμ-
» βλήψαντος βλέμματι θυμῷδαι, ἔλαβε σῶμα καλὸν λυτρω-
» θεὶς τοῦ κακοῦ· καὶ προσκυνήσας τὸν διδασκαλον, ἔφη
» αὐτῷ·

52. « Ἐγὼ, ὦ μέγα ὅσιε, δαίμων εἰμὶ, Βαρτσοῦς ὀνόματι ¹,
» ὅς μέγα ἁμαρτῶν, ἄρὰν ἔλαβον παρὰ τοῦ Βριγοῦ· νῦν
» δὲ λυτρωθεὶς τῆς φύσεως τοῦ σκώληκος, χάριτι τῆς σῆς
» ὀράσεως, ἔχω τὴν πρώτην φύσιν. » Ταῦτ' εἰπὼν ἄφαν-
» τος ἐγένετο.

53. « Ἀπιδὼν δ' ἔπειτα εἰς ἐμὲ ὁ μέγας ὀσιος βλέματι θυμῷ-
» δαι καὶ ὀξεῖ, ἔφη· « Σὺ οὐκ εἶ Βραχμάν, ἀλλὰ Ξατρῆς,
» ὅς καὶ δειχθεὶς, ἀκλόνητος ἔμεινας· ποῦ γὰρ τῷ Βραχ-
» μᾶνι τοσαύτη καρτερία ;

4. Ὡς οἱ λέγουσιν, ὡς ὁ Ἰνδρας μετεμορφώθη εἰς τοῦτον τὸν σκώ-
ληκα, ἵνα καταράσῃται ὁ Παρασσουράμας τοῦ Καρνᾶ, ὃς ἐμάνθανεν τὴν
ὀπλικὴν εἰς ὀλεθρον τοῦ Ἀρζούνα, τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

54. « Ὁ κάκιστε, αὕτη ἡ καλὴ καὶ ἄμωμος μάθησις, ἣν με-
 « μάθηκας, ὡς ἡξούλου, ἀπάτη χρησάμενος, ἔστω σοι
 « ἄχρηστος, καθὼς ἡ ὑπερλάμπουσα Σελήνη, τοῦ οὐρανοῦ
 « ὄντος ἐπινεφέλου.
55. « Ἦν Βραχμάστραν θραχμανικῷ σχήματι ἐδιδάχθης, αὕτη
 « ἐν καιρῷ μεγάλου πολέμου, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ θανά-
 « του σου ἀπολεσθήσεται, καὶ ἀτύμφορος ἔσται εἰς ἀναιρε-
 « σιν τῶν ἐχθρῶν.»
56. « Μετὰ τοσαύτην θεραπείαν πρὸς τὸν διδάσκαλον, ὦ μῆ-
 « τερ, ἀρά μοι ἐγένετο εἰς θλίψιν, ἀναιρετικὴ τῆς ὀπλι-
 « κῆς μαθήσεως· τῶν γὰρ ἀτυχῶν, φασι, πᾶσα σπουδὴ
 « καὶ ἐπιμέλεια εἰς μείζω ἀτυχίαν ἐπιγίνεται.
57. « Πρὸς δὲ τούτοις, τῶν Πανδοῖδῶν πορευομένων εἰς ἔρη-
 « μον, καὶ περ κωλυθεὶς νύκτωρ ἐν ὄνείρῳ ὑπὸ τοῦ
 « Ἥλιου, ἐν ἡμέρᾳ ὅμως ἔδωκα τῷ Ἰνδρᾷ, αἰτήσαντι ἐν
 « σχήματι Βραχμᾶνος, ἄμφω τὰ ἐνώτια καὶ τὸν θώρακα ¹.
58. « Ἐκ μὲν δὴ τῆς ἀρᾶς τοῦ Βραχμᾶνος ἡ γῆ καταπιεῖται
 « τοὺς τροχοὺς τοῦ ἄρματος μου ἐν πολέμῳ· ἐκ δὲ τῆς
 « ἀρᾶς τοῦ διδασκάλου, ἄχρηστος ἔσται μοι ἡ Βραχμά-
 « στρα· τὸ δὲ ζευγὸς μου τῶν ἐνωτίων ἀπώλετο, τὸ λάμ-
 « πον, ὡς Ἥλιος, ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν.
59. « Ἀπώλετο καὶ ὁ θώραξ, ὁ ἀδιάβρηκτος καὶ τῷ κεραυνῷ,
 « τῷ ῥιπτομένῳ μετὰ θυμοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰνδρᾷ. Τίνι τοίνυν
 « πλεονεκτήματί μου νικηθεῖη ἂν ἐν πολέμῳ ὁ Ἀρζούνας,
 « ὅψ' οὐ ἐνικήθη καὶ αὐτὸς ὁ Ρούδρας;
60. « Χαρεῖς δ' ὅμως ἐπὶ τῇ ἐμῇ καρτερίᾳ ὁ Ἰνδρας, τοῦ τὰ

1. Μεγαλόδωρος γὰρ ἦν καὶ φιλόδωρος ὁ Καρνᾶς. Ὁ Ἰνδρας ἠπάτη-
 σεν αὐτὸν εἰς νίκην τοῦ υἱοῦ Ἀρζούνα· ὁ μὲν γὰρ θώραξ ἦν ἀδιάβρηκτος,
 τὰ δ' ἐνώτια, ὡς δύο ἥλιοι, εἰς ἀμβλυωπίαν φέροντες τοὺς ἀντιβλέ-
 ποντας.

« μὲν ὧτα ¹ διασχίσαντος, τὸ δὲ σῶμα ἐκδεύραντος ²,
 » καὶ δόντος αὐτῷ τά τε ἐνώτια καὶ τὸν θώρακα, ἀντί-
 » δωκέ μοι μίαν λόγχην, ἀναιρετικὴν ἐνὸς ἥρωος· αὕτη
 » ἐστὶν ἡ ἐμὴ ἐλπίς ³.

61. « Ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ λόγχη οὐκ ἰσχύει ἀπαραιτήτως (ἀναγ-
 » καίως) κατὰ τοῦ Ἀρζούνα, φυλαττομένου ⁴ τῇ συμβου-
 » λῇ τοῦ Ἰνδρα· ὅθεν οἱ νεώτεροί μου ἀδελφοί, νικήσαν-
 » τες πάντας παντοίως, πάντων τῶν μερῶν τῆς γῆς βα-
 » σιλεύουσιν.

62. « Ἐγώ γε μὲν οὖν γινώσκω τὸν ἐμαυτοῦ θάνατον, ὁραθέν-
 » τα ἐν ὀνείρῳ· ἀλλὰ καὶ οὕτως ὀλβιός εἰμι, μῆτερ, διότι
 » σὺ, ἡ οὐσα ἀγιωτέρα πάντων τῶν ἀγίων τόπων, ὁρᾷ
 » ὑπ' ἐμοῦ νῦν ἐν καιρῷ τῆς ἐξορμήσεως. »

63. Τοιαῦτα εἰπὼν ὁ Καρνᾶς, προσκυνήσας τοὺς πόδας τῆς
 μητρὸς, προσέταξεν ἐξοδὸν τῷ ἑαυτοῦ στρατῷ· ἡ δὲ Περι-
 τὰ, λαβοῦσα ἐκ τοῦ λόγου τοῦ υἱοῦ καὶ χαρὰν, καὶ λύπην
 μεγάλην ⁵, ἀνεχώρησεν οἴκαδε.

64. Ἐχων δ' ὁ Πουροχύτας ἀνὰ χεῖρας στάμνον πλήρη ὕδα-

1. Τὸ ὧτε, ἐν δυϊκῷ ἀριθ. φέρει τὸ πρωτότυπον.

2. Σὺν τούτοις ἐγεννήθη, διό καὶ προσκολλημένα ἦσαν τῷ σώματι αὐτοῦ.

3. Ἵνα μὴ εἴπη, ἐπειδὴ τόν τε θώρακα καὶ τὰ ἐνώτια ἀπώλεσας, καὶ ἀρὰς ἔλαβες, διὰ τί βούλει πολεμεῖν; διὰ τοῦτο ἐπιφέρει, ὅτι μία μόνη μοι ἐλπίς λείπεται, ἡ λόγχη, ἣν ἐχαρίσατό μοι ὁ Ἰνδρας, ἀναιρετικὴ οὕσα ἐνὸς ἥρωος.

4. Φυλαττομένου, προσέχοντος. Οἶονεῖ ἔλεγεν· ἐγὼ δι' ἐκεῖνον φυλάττω αὐτήν· ἀλλ' ἐνδέχεται μὴ τυχεῖν ἐκεῖνον ἐνώπιόν μου ἐν ἀνάγκῃ, ἀλλ' ἄλλον τινα ἥρωα· προσέχει γὰρ ἐκεῖνος, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἔρχεται ἐνώπιόν μου ἀπλῶς, καὶ ὡς ἔτυχε.

5. Χαρὰν μὲν, ὅτι οἱ πέντε ζήσονται, λύπην δὲ, ὅτι ὁ Καρνᾶς τεθνήσκει.

τος ¹, ὃ ἐμείανθη τῇ δακρυρροΐᾳ τῶν πασχόντων ὀφθαλμῶν ἐκ τῆς κόνεως, τῆς ἐξανισταμένης ὑπὸ σφοδροῦ ἀνέμου, ἔλουεν ἐν τῇ ἐξόδῳ τὸν βασιλέα Δουριοδάναν ἄνευ ἐπωδῆς· ἐπελάθετο γάρ ².

65. Τῶν δὲ πρὸς τοῦτον σωτηριωδῶν εὐχῶν μὴ ἐξερχομένων ἐκ τῶν στομάτων τῶν Βραχμάνων, ἵνα μὴ φανεῖεν ψευδεῖς, οἱ Βραχμᾶνες, ἔλκοντες ταύτας βίᾳ, χθαμαλῇ τῇ φωνῇ ἐξεφώνουν, ὥςπερ πολὺ πονήσαντες ³.

66. «Σὺ μετὰ τοῦ στρατοῦ ἐν τούτῳ τῷ δεινῷ πολέμῳ, καταβαλὼν ἐχθροὺς ἀπείρους, καὶ ἀνελὼν γενναίους ἥρωας, βασίλευε ἐπὶ μήκιστον μετὰ τῶν ἀδελφῶν τῆς γῆς ἀπάσης ⁴.»

67. Ὁ δὲ Δουριοδάνας, ὢν ἐφ' ἄρματος, ὡς ἐπ' οἴκου θανάτου, ἔχαιρεν (ἄφρων!), ἀκούων τῶν εὐχολογιῶν τῶν εὐχολόγων ⁵, ὅς οἱ φρόνιμοι, ἐξηγοῦντες τοῦναντίον ⁶, ἤχθοντο.

68. Ἡ πρόγονος Σελήνη, ἥ ἐστι τὸ σκιάδιον τούτου τοῦ Δουριοδάνου, ἔπρεσεν εἰς γῆν, ὥςπερ λέγουσα ἀριδῆλως· «Ὅς τις ποιεῖ πολλὰ κακὰ, οὗτος αἰτία γίνεται τῆς πτώσεως τῶν προπατόρων ⁷.»

1. Ἐν τοῖς ἐξῆς λέγει ὁ ποιητὴς τὰ συμβάντα κακὰ σημεῖα ἐν τῇ ἐξόδῳ τοῦ στρατοῦ.

2. Σημεῖον κακὸν, τὸ μίανθῆναι τὸ ὕδωρ, καὶ ὁ σφοδρὸς ἄνεμος, καὶ τὸ ἐπιλαθέσθαι τῆς μουσικῆς εὐχῆς, τῆς ἐπωδῆς.

3. Καὶ τοῦτο κακὸν σημεῖον, τὸ ἐκφωνεῖν φωνῇ χθαμαλῇ τὰς εὐχάς.

4. Αὕτη ἐστὶν ἡ εὐχή.

5. Ὑμνολόγων.

6. Ἐ τῆς συνθέσεως καὶ σημασίας τῶν λέξεων καὶ ἄλλη ἔννοια ἐννοεῖται· «Σὺ μετὰ τοῦ στρατοῦ, καταβληθεὶς ὑπ' ἐχθρῶν ἀπείρων, ἀπόλαυσον τοῦ οὐρανοῦ, διαβάς τὸν θερμὸν ἥλιον.»

7. Ὁ γὰρ υἱός, ποιῶν κακὰ, αἴτιος γίνεται τῆς πτώσεως τῶν πατέρων ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν.

69. Ἡ δὲ παρθένος, ἣ ἤρχετο ἐνώπιον τοῦ Ἰνδιστίρα ἐπ' ἀγαθῷ, ὡς ἀγαθὴ νίκη, ἔχουσα ἐπὶ κεφαλῆς στάμνον πλήρη ὕδατος, προσκρούσασα καὶ πεσοῦσα, ἔκλαιε καὶ ἐθρήνει μεγαλοφώνως ¹.
70. Ἐπεσε δὲ καὶ τὸ καλὸν διάδημα, ἐγκαταλιπὼν τὴν κεφαλὴν τούτου τοῦ βασιλέως ἐκ φόβου, διότι κακὸν ἔμελλεν ἔσεσθαι αὐτῷ ἐκ τῶν πληγῶν τῶν πολεμίων ἡρώων.
71. Ἐπεσε πρὸς τούτοις καὶ ὁ αἷσιος λαμπτήρ ², ὁ ὢν σύμβολον τῆς λαμπρότητος τοῦ βασιλέως, ἐκ τῆς τρεμουσῆς χειρὸς τοῦ λαμπαδούχου, φοβηθέντος ἐξ ἀγρίας φωνῆς δύο γαλῶν, σύνεγγυς μαχομένων ³.
72. Ὁ δ' ἦχος τοῦ τυμπάνου, ὁ σημαντικὸς τῆς ἐξόδου, ἀπηχῆς ἦν καὶ ἄχαρις, καὶ ὥσπερ κλαυθμὸς τῆς ἀγαθῆς νίκης, διαῤῥαγέντος τοῦ τυμπάνου ἐκ τοῦ σφοδροῦ κρούσματος τοῦ ὑπερηφάνου τυμπανιστοῦ.
73. Καί τοι δ' ἐκωλύετο οὗτος ὁ Δουριυδάνας, ὑπὸ τε τῶν συνεχῶν κακῶν οἰωνῶν καὶ ὑπὸ τῶν συμπορευομένων πολυνόων καὶ πολυόπλων, τοῦ τε Βήσμα, καὶ Δρόνα, καὶ Κριπᾶ, ἐπορεύετο ὁμῶς ὁ ἄφρων.
74. Τότε ἐκ τῶν θηλέων ἐλεφάντων πολλὸς χυμὸς ἀνεφάνη ⁴, καὶ ἐφαίνετο, ὡς περ εἰ ἐδόθη αὐταῖς ὁ χυμὸς παρὰ τῶν ἀρρένων ἐλεφάντων, ἐξιόντων εἰς πόλεμον, ὡς παρὰ τοῦ ἀνδρὸς, ἀποδημοῦντος, δίδεται ἡ περιουσία τῇ γυναικί ⁵.

1. Καὶ τοῦτο κακὸν σημεῖον.

2. Ἕπτάφωτος λυχνία.

3. Δύο ἀπαίσια, καὶ ἡ πτώσις τοῦ λαμπτήρος, ὅς προηγῆται, ὡς αἷσιος, καὶ ἡ μάχη παρουσῶν δύο γαλῶν· ἀπαίσιον γὰρ κρίνεται τὸ διέναι γαλῶν ἐν ἐξόδῳ τινός.

4. Ἐκ τούτου σημαῖναι βούλεται, ὅτι κακὸν σημεῖον καὶ τοῦτο ἦν· οἱ γὰρ θήλυες ἐλέφαντες οὐκ ἐκρέουσι χυμόν.

5. Καθὼς ὁ ἀποδημῶν ἀφίησι τὴν περιουσίαν παρὰ τῇ γυναικί αὐτοῦ.

75. Ἐκ δὲ τῶν συνεχῶν πυρκαϊῶν, αἱ συνέβησαν τότε, θερμότης μεγάλη ἐγένετ' ὅν ἐν γῇ, εἰ μὴ ὕδωρ ἐπιπτε πολὺ ἀπὸ τῶν ὀμμάτων τῶν βαδίζόντων ἵππων ¹.
76. Ὑπὸ δὲ τῶν ἵππων, φοβηθέντων ἐκ δεινῶν φωνῶν δύω ἐλεφάντων μαχομένων, ἐφέροντο τὰ ἄρματα ἀτάκτως, ὧν οἱ μὲν τροχοὶ ἦσαν κατεαγότες, ἡ δ' ἡνίοχοι ἐμβρόντητοι, οἱ δὲ ζυγοὶ σεντετριμμένοι, οἱ δὲ χαλινοὶ διερρήγμενοι ².
77. Ἐγὼ νομίζω, ὅτι πορευόμενοι οἱ στρατιῶται, οὕτως ἐδιδάσκοντο ὑπὸ τῶν σημαίων, τῶν σαλευομένων διὰ τοῦ ἀέρος, τοῦ πνέοντος ἔμπροσθεν ³. «Μὴ πορεύεσθε εἰς
» τὸ πρόσω, ἀλλὰ στρέψατε εἰς τοῦπίπῳ· ἀποθανεῖσθε
» γὰρ πάντως.»
78. Ἀφίκετο δ' ὁ Βασιλεὺς Δουριοδάνας εἰς τὴν Κουρουξέ-
τραν, ληψόμενος δόξαν, εὐφραυνόμενος, καὶ λίαν ἐπαυρό-
μενος, μετὰ τοῦ στρατοῦ, ὃς ἐστρατοπέδευσεν ἐν γῇ πάντα
ἐχούσῃ τὰ ἀγαθά.
79. Ἔσθη οὖν ὁ ἀπέραντος, ὡς Ὠκεανὸς ⁴, στρατὸς τοῦ βα-
σιλέως, βοὴν ποιῶν καὶ διακυμαινόμενος τοῖς πεδητικαῖς
ἵπποις, καὶ ἀγλαϊζόμενος τοῖς ἐλέφασιν, ὡς νέφεσι, καὶ ταῖς
σκηναῖς, ὡς ὄρεσι, καὶ λάμπων τοῖς ὅπλοις, ὡς πυρὶ.
80. Καὶ ὑπὸ μὲν τοῦ Δουριοδάνᾳ ἐχειροτονήθη ἀρχιστράτη-
γος ὁ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς, εἰπὼν τάδε· «Ἐγὼ γε τοὺς μὲν
» Πανδοίδας οὐκ ἀναιρέσω ⁵. τῶν δὲ λοιπῶν πολεμικῶν ἐν
» μιᾷ ἡμέρᾳ μίαν μυριάδα ὀλέσω.»

1. Καὶ τοῦτο κακὸν σημεῖον, τὸ δακρυρροεῖν ὑπὲρ τὸ μέτρον τοὺς ἵππους.

2. Κακὸν σημεῖον καὶ τοῦτο.

3. Κακὸν σημεῖον καὶ τὸ πνεῖν ἔμπροσθεν τὸν ἀέρα.

4. Ἐπὶ γὰρ τοῦ Ὠκεανοῦ νέφη κατιᾶσιν, εἰς τὸ λαβεῖν ὕδωρ, καὶ ὄρη εἰσὶ, ὀηλ. νῆτοι, καὶ πῦρ ἐστὶ, καὶ τὰ κύματα ἦχον ποιοῦσι.

5. Δηλονότι τρώσω αὐτοὺς πολεμῶν, ἀλλ' οὐκ ἀφαιρέσω τὴν ζωὴν αὐτῶν.

81. Ὑπὸ δὲ τοῦ Ἰνδιστίρα ἐπτὰ στρατηγοὶ ἐχειροτονήθησαν, ὁ γενναῖος Σατεκῆς ¹, ὁ βασιλεὺς τῆς Μαγάδας, ὁ Δρουσταδιούμενας, ὁ Βιράτας, ὁ Δρουπάδας, ὁ Σικανδῆς, καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Σέδης.
82. Τὴν δ' ἀρχιστρατηγίαν ἔλαβεν ὁ Ἀρζούνας, χαρεῖς ἐπὶ τῷ ὑποσχέσθαι τὸν Κρισνᾶν γενήσεσθαι ἡνίοχον. Τούτοις δὴ τοῖς ὀκτὼ στρατηγοῖς περιεπόμενος ὁ Ἰνδιστίρας, ἡγλαΐζετο, καθὼς ὁ ἥλιος τοῖς ὀκτὼ πλάνησι.
83. Γνώμης δὲ περὶ πολέμου γεγενημένης ἐν ἀμφοτέροις τοῖς στρατοῖς, ὁ Βαλαράμας ², ἀχθεσθεὶς ἐπὶ τοῖς δεινοῖς τοῦ οἰκείου γένους, λαβὼν ἄδειαν παρὰ τοῦ Ἰνδιστίρα, ἀνεχώρησεν εἰς προσκύνησιν ἁγίων τόπων, τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς ὀχθῆς τῆς Σαρασβατῆς.
84. Ἐνταῦθα ὁ βασιλεὺς Ρουκμῆς ³, ἔχων μίαν Ἀξουχινὴν, ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ χώραν, ἀποδιωχθεὶς ὑπὸ τε τοῦ Ἰνδιστίρα καὶ τοῦ Δουριοδάνα, εἰπὼν ἑκατέρῳ· «Ὁμολόγησον ἐμὲ καταφύγιον ⁴, καὶ τότε βοηθήσω σοι.»
85. Ὁ μὲν οὖν Δουριοδάνας ἠρώτησε τοὺς λογάδας ἥρωας· «Διὰ πόσου χρόνου ἕκαστος ὑμῶν τῶν θυμειδῶν οἶός τέ ἐστι τὰς ἐπτὰ νικῆσαι Ἀξουχινὰς τοῦ Ἰνδιστίρα ἐν τῷ μεγάλῳ τούτῳ πολέμῳ;»
86. Ἀπεκρίναντο λέγοντες, ὁ μὲν Βήσμας καὶ ὁ Δρόνας, ἱκανοὶ εἶναι εἰς ὄλεθρον τοῦ ἐχθροῦ, ἐν τριάκοντα· ὁ δὲ Κριπᾶς, ἐν ἐξήκοντα· ὁ δὲ Ἀσβατάμας ἐν δέκα· ὁ δὲ Καρνᾶς ἐν πέντε ἡμέραις.

1. Ὁ υἱὸς τοῦ Ζαρασάνδα.

2. Ὁ Βαλαράμας ἀδελφὸς ἦν τοῦ Κρισνᾶ, καὶ διδάσκαλος τοῦ Δουριοδάνα εἰς τὴν ῥοπαλομαχίαν.

3. Ὁ Ρουκμῆς ἀδελφὸς ἦν τῆς Ρουκμινῆς, γυναικὸς τοῦ Κρισνᾶ.

4. Ὅτι δι' ἐμοῦ νικήσεις δηλ.

87. Διακριθέντων δὲ τῶν Μαχαράτων ὑπὸ τοῦ Βήσματος, τοῦ
σιλέως ἐρωτήσαντος, ἀριθμηθεὶς ὁ Καρνᾶς ἐν τοῖς Ἀρδδαρά-
ταις, ἐβεβαίωσε πάλιν θυμῷ τὸν πρῶτον ἐκεῖνον λόγον ¹.
88. Ἐξαποσταλεις δ' ἄγγελος, ᾧ ὄνομα Οὐλούκας, παρὰ τοῦ
Δουριοδάνα, ἐτοίμου ὄντος εἰς πόλεμον, εἶρηκε τῷ Ἰν-
διστίρᾳ, ὄντι ἐν συνόδῳ, ῥήματα πικρὰ καὶ θυμοδακῆ·
89. «Τίνος δυνάμει πεποιθώς, ὦ βασιλεῦ, βούλει πόλεμον
» ποιῆσαι κατὰ τοῦ Δουριοδάνα, τοῦ ἐλέφαντος; οὐκ ἔστι
» τοῦτο κυβεῖα· νικηθεὶς γὰρ ἤδη, οὐκ ἀπελεύσῃ ζῶν σὺν
» τοῖς οἰκείοις ἀδελφοῖς.
90. « Ἄπιθι ἐν τάχει ζῶν· ἄφες τὴν περὶ πολέμου γνώμην·
» ἔσθιε πάντοτε ² ἡδέα βρώματα, διδόμενα παρὰ τῆς
» χειρὸς τοῦ Βήμα, τοῦ ὄντος μαγείρου ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ
» βασιλέως Βιράτα.
91. « Διδότω ἡ καλὴ Δραουπαδὴ σοὶ τῷ ἐνσχήματι ὄντι Βραχ-
» μᾶνος, καὶνὰ ἱμάτια λευκὰ, ὑφανθέντα ἐκ τῶν νημάτων
» βᾶμβακος, τοῦ ξαινομένου τῇ χορδῇ τοῦ τόξου τοῦ Ἀρζούνα.
92. « Ἐχεις ἀφροντίστως ἱμάτια καὶ βρώματα ἀρκετά· μὴ
» ἔχε φροντίδα βασιλείας, πρόξενον θανάτου. Διὰ τί, ὦ νή-
» πτε, ποιεῖς παρανάλωμα θανάτου καὶ τούτους τοὺς περὶ
» σὲ ἐνδόξους βασιλεῖς;
93. « Εἰ δέ σοι ἔφεσις ἐστὶν ἀναβῆναι ἐφ' ἄρμα, ἐφ' ἵππον,
» ἐπ' ἐλέφαντα καὶ ἐπὶ φορεῖον, ποίησον δουλείαν τῷ Δου-

1. Ὃν εἶπεν, ὅτι τότε πολεμήσει, ὅταν ὁ Βήσματος ἀποθάνῃ. Ἐρωτή-
σαντος τοῦ βασιλέως, τίνες εἰσὶ Μαχαράται, καὶ τίνες Ἀρδδαράται, ὁ
Βήσματος ἄλλους μὲν εἶπε Μαχαράτας· τὸν δὲ Καρνᾶν Ἀρδδαράταν. Μα-
χαράτας δ' ἐτυμολογεῖται, ὁ μέγας εἰς τὸ ἄρμα, τουτέστιν ὁ ἐντελής
εἰς τὴν ἐφ' ἄρματος μάχην· Ἀρδδαράτας δὲ, ὁ ἥμισυς εἰς τὸ ἄρμα,
τουτέστιν ὁ ἀτελής εἰς τὴν ἐφ' ἄρματος μάχην.

2. Αὐτολεγεῖ, ὅσον ἐφίη.

- ἐγένετο ὁμοιος τῷ πρὸς μητρὸς θεῖῳ καὶ τῷ πατρί.
100. Οἱ δὲ πέντε υἱοὶ τῆς Κρισνᾶς εἶπον θυμῷ τᾷδε· « Οὐ-
 » τοι οἱ ἑκατὸν ἐχθροὶ ἀναιρετέοι εἰσὶν ἐν πολέμῳ, οἱ μὲν
 » ἐπιτετριμμένοι τοῖς δακτύλοις τῶν ποδῶν ἡμῶν, οἱ δὲ
 » τοῖς τῶν χειρῶν ¹ ».
101. Ὁ δὲ Κρισνᾶς ἐκίνει θυμῷ τάχιστα τὰ βλέφαρα τῶν
 ὀφθαλμῶν, τὰ πρωταίτια τῆς φορᾶς τῆς ἡμέρας καὶ τῆς
 νυκτός ², βουλόμενος πλήρη ποιῆσαι ἐν ἀκαρεῖ τὴν μακρὰν
 ζωὴν τῶν ἐχθρῶν, ἣν αὐτὸς ἐποίησεν ³.
102. Ὁ δὲ Βήμας ἡ παλάμη ἐκρούσε τὸν μέγαν μηρὸν αὐτοῦ
 θυμῷ, ταύτης ἐκ τοῦ ἤχου, εἰ παρῆσαν οἱ υἱοὶ τοῦ Δρυ-
 ταράστρα, ἐτεθνήκεισαν ἂν τῷ φόβῳ.
103. Ἡ δὲ γλῶσσα τοῦ Σατεκῆ, διακινουμένη ἐν τῷ ἡνεωγ-
 μένῳ στόματι αὐτοῦ, εἰπεῖν τι βουλομένου, ἐφαίνετο ὡς
 πραγματικὸν πῦρ τοῦ θυμοῦ τῆς καρδίας, ἐξελθὼν εἰς
 τὸ κατακαῦσαι τὸ γένος τῶν ἐχθρῶν.
104. Ὁ δὲ Νακούλας καὶ ὁ Σαχαδέβας, οἱ δίδυμοι, ἐφάνησαν
 ὡς δύο χεῖλη τοῦ θανάτου, ὅς ἐστιν ὡς ὄφρις, πίνοντα
 τὴν πνοὴν τοῦ κόσμου, καθὼς τὰ χεῖλη τοῦ ὄφρεως τὸν
 ἀέρα· καὶ ἀπέδειξαν τὴν δυάδα τῶν ἑαυτῶν γυμνῶν ρομ-

1. Τούτων γὰρ τῶν πέντε οἱ δάκτυλοι τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν
 ἑκατὸν συμποσοῦνται.

2. Ἡ ῥοπή τοῦ ὀφθαλμοῦ τὸ ἐλάχιστον καὶ πρῶτιστόν ἐστι μέτρον
 τοῦ χρόνου, ᾧ μετρεῖται ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἣτις συμποσοῦται ἑκα-
 τὸν ἔτεσιν· ἐκ μὲν γὰρ τῶν ῥοπῶν τοῦ ὀφθαλμοῦ συνίσταται τὸ λεπτόν·
 ἐκ δὲ τῶν λεπτῶν, ἡ ὥρα· ἐκ δὲ τῶν ὥρῶν, τὸ ἡμερονύκτιον· ἐκ δὲ τοῦ
 ἡμερονυκτίου ὁ μῆν· ἐκ δὲ τῶν μηνῶν, τὸ ἔτος· ἐκ δὲ τῶν ἔτων ὁ αἰὼν·
 οἷον· εἶπε, διὰ τῆς ταχείας ἀνοιγοκλείσεως τῶν ὀφθαλμῶν ἐσήμερις τὴν
 ταχείαν συμπλήρωσιν τῆς ζωῆς τῶν Καουραβῶν, τουτέστι, τὸν θάνατον
 αὐτῶν.

3. Ὁ Κρισνᾶς αὐτός ἐστιν ὁ Βισνοῦς, ὁ ὕπατος τῶν θεῶν.

- φαιῶν, ὡς δίχληλον γλῶσσαν ὄφρως, λείχουσιν τὸν αἰθέρα.
105. Ἐξαίσιος δὲ θυμὸς ἐγένετο τῷ Ἀρζούνα, οὗ ἡ μὲν ὄφρως ἐχόρευεν ἐπὶ τοῦ μετώπου, ὡς χορεύτρια ἐπὶ θεάτρου· δραματοουργὸς δ' ἦν τὸ τόξον, ἡ Γανδίβα· δράμα δὲ, ἡ ἀπώλεια τῶν ἐχθρῶν.
106. Γνοὺς δ' ὁ Οὐλούκας πρῶτον ἑαυτὸν γεννησόμενον καὶ θῦμα καὶ σφάγιον εἰς τὸν μέγαν θυμὸν τούτων, ὡς εἰς πῦρ ἀνθρωποθυσίας, φοβηθεὶς, ὑπανεχώρησε, τῇ νεύσει τῶν ὄφρῶν τοῦ Ἰνδιστίρα.
107. Ἀναστάντος δὲ τοῦ Ἀρζούνα εὐθέως, καὶ ἐπαπειλήσαντος πρὸ τοῦ Ἰνδιστίρα, οὕτως, « Ἐγὼ ἅπασαν τὴν πληθὺν » τῶν ἐχθρῶν ἐχθρικῶς ἐν ἀκαρεῖ ἀπολέσω, τυχὼν τῆς » βοηθείας μόνου τοῦ Κρισναῖ, » οἱ ἡγεμόνες παρέτατον πάντα τὸν στρατὸν προθύμως.
108. Σεθέσθω, ὡς βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ καὶ καλοῦ διδασκάλου, τοῦ ὀρθοδόξου Ζηναδάττα, ὁ λίαν ἐγκρατὴς καὶ ἀγαθὸς Ἀμάρας, παρ' οὗ ἔλαβε τέλος τὸ πέμπτον Βιβλίον τοῦ μεγάλου Ποιήματος Βαλαβαράτας, ἣ ἐστὶν ὡς σειρὰ μαργάρων, ἐξελθοῦσα ἐκ τοῦ νοδὸς ἐκείνου, ὡς ἐξ ὠκεανοῦ, καὶ ἀναιρετικὴ τῆς ἀγνοίας.
109. Ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ πέντε μὲν εἰσι κεφάλαια, ἑξακόσιοι δὲ καὶ τριάκοντα πέντε στίχοι, κατὰ τὸ μέτρον τῆς Ἀνουστούπας ¹.

Τέλος τοῦ Πέμπτου Κεφαλαίου, τοῦ Πέμπτου
Βιβλίου τῆς Βαλαβαράτας,
ἣ ἐμπεριέχονται ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦδε
τριάκοντα Κεφάλαια.

1. Πάντοτε ὁ μεταφραστὴς ἐκφέρει ἀρσενικῶς τὴν λέξιν τοῦ Ἀνουστούπα, ἢ ἀνδρῶν, Ἀνουστούπα· ἐνταῦθα δὲ κατὰ παραδρομὴν ἴσως, τὴν ἐκφέρει θηλυκῶς. (Σημ. τ. Ἐκδ.)

BIBΛION EKTON.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

διαλαμβάνον τὸν πόλεμον τῆς πρώτης ἡμέρας.

1. Ἀγαθὰ ποιείτω ὁ ποιητὴς τῆς Μαχαβαράτας, ὁ ὢν κάτ-
οπτρον τῆς γνώσεως τῶν ὄντων, ἐν ᾧ πάντα τὰ ἐν κό-
σμῳ, καὶ περ καλυπτόμενα ὑπὸ τε τοῦ χρόνου καὶ τοῦ
τόπου, φαίνονται, ὡς ἔχουσι φύσεως.
2. Τῶν μὲν οὖν βασιλέων πάντων συνελθόντων μετὰ νέων
καὶ γερόντων εἰς τὴν γῆν τοῦ Κουροῦ τὴν ἁγίαν, παρα-
στάς ὁ υἱὸς τοῦ Παρασάρα, ὁ Βεάσας, εἶρηκε τῷ Δρυτα-
ράστρᾳ·
3. «Θεῖον ὄμμα δίδωμί σοι, ἵνα βλέπῃς τὰ ἐν ἐν τῷ πολέ-
» μῳ γινόμενα. » Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ ὀσίου, «Οὐ δύ-
» ναμαι πάντως γε, ἔφη ὁ Δρυταράστρας, τὴν φθοράν τοῦ
» γένους καθορᾶν. »
4. Δοὺς δ' ὁ μέγας ὀσιος ὄμμα θεῖον τῷ Σανζαίᾳ ¹, μέχρι
τέλους τοῦ πολέμου, καὶ τῷ βασιλεῖ εἰπόν, «Οὗτος ἀναγ-
» γελεῖ σοι πάντα,» ἄφαντος εὐθέως ἐγένετο.
5. Ἐλθὼν δ' ὁ Σανζαίας τῷ νοῖ εἰς τὴν γῆν τοῦ πολέμου,
καὶ ἐπανελθὼν, ἤρξατο διηγεῖσθαι τὴν φθοράν τῶν ἡρώων
τῷ βασιλεῖ, ἔνδον ὄντι τοῦ οἴκου ² καὶ μεγαλαυχοῦντι.

1. Ὁ Σανζαίας ἀρχιβουλευτὴς ἦν τοῦ Δρυταράστρα.

2. Αὐτολεξεῖ, ὄντι ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ οἴκου.

6. « Ἄκουσον, ὦ βασιλεῦ βασιλέων· οἱ βασιλεῖς συμφωνή-
 » σαντες ἀλλήλοις, ὥς εἴ τις τρέψειε τὰ νῶτα ἐκ πολέ-
 » μου, καὶ ἐν δεινῇ στάσει εἴη, οὗτος οὐκ ἀναιρετέος,
 » ἡλάλαξαν τὸ πολεμικόν.
7. « Ἐκ μὲν οὖν τῶν στρατοπέδων ἀμφοτέρων τῶν στρατῶν
 » ἐξήρσαν ἐπὶ μάχην, ὥς ἐνσώματοι ἀνδρεῖται, ἄνδρες γεν-
 » ναῖοι, θαρραλέοι, καὶ εὐθυμοί.
8. « Ἴδὲ θαυμαστὴν γλυκύτητα τοῦ πολέμου, ἧς εἰς γεῦσιν
 » πρόθυμοι ὄντες, οὐδ' ἅπαζ ἔπιον τὸ ἐφετὸν ποτὸν τῶν
 » γυναικείων χειλέων, καὶ περ κρατούμενοι ὑπ' αὐτῶν!
9. « Ὁ μὲν γάρ τῶν ἡρώων εἵλετο ταχέως τῆς πολεμικῆς
 » σάλπιγγος τῷ μεγάλῳ ἤχῳ, περὶ μηδενὸς ποιούμενος
 » τὰ δάκρυα τῆς γυναικὸς, τοῦ τε ἔρωτος εὐθέως ἐπιλαν-
 » θανόμενος, καὶ φοβερὸς εἰς πόλεμον γινόμενος.
10. « Ὁ δὲ γενναῖος ὦν, ἀγκαλίσσάμενος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
 » καὶ ἐκ τῆς θίξεως τῶν δύω μαστῶν εἰς νοῦν λαβὼν τὰς
 » κούμβας τοῦ ἐλέφαντος ἐν πολέμῳ, ἀφῆκε τὸ ἔρωτι-
 » κόν, καὶ λαβὼν τὸ ἀνδρικόν, ἐξῆλθε σπουδαίως.
11. « Ἔτερος ἀπῆει εὐθυμῶν καὶ ἀδημονῶν, ἐπειγόμενος τῇ
 » σάλπιγγι· καὶ τῇ μὲν μητρὶ χαρὰν παρεῖχεν, ὅτι μήτηρ
 » ἐστὶν ἥρωος· τῇ δὲ γυναικὶ, ὅτι γυνὴ ἐστὶν ἥρωος.
12. « Ἄλλος ἐπορεύετο ἐπισπερχῶς ἐπὶ μάχην, προτρεπόμενος
 » πρὸς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, λεγούσης· « Εἰ ἐγὼ εἰμι φιλτά-
 » τη σοι, συντρίψας τὰς κούμβας τοῦ ἐλέφαντος, τοὺς
 » ὑπερόγκους ἐχθροὺς τῶν ἐμῶν μαστῶν, κόμισόν μοι
 » πολλοὺς μαργαρίτας. »
13. « Ἄλλος δ' ἐπορεύετο γελῶν ἐπὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, λεγού-
 » σῃ· « Σὺ, βαλλόμενος τῇ βολῇ τοῦ ὀφθαλμοῦ μου, φοβού-
 » μενος, πίπτεις εἰς τοὺς πόδας μου, τρέμων· πῶς δ' ἄρα
 » πολεμήσεις ἀντιπρόσωπος τοῖς βέλεσι; »
14. « Ἄλλος καὶ εἰς τὸν ἔρωτα καὶ εἰς τὸν πόλεμον ὦν ἐπὶ-

- » ῥεπῆς, καὶ τὴν γνώμην ἀμφιῤῥεπῆς, ἔβλεπε καὶ τὴν γυναικα, καὶ τὴν ῥομφαίαν, κρατουμένην τῇ χειρὶ, λάμπουσαν καὶ τρέμουσαν.
15. « Ἄλλος δ' ἐγέλα ἐπὶ τοιούτοις λόγοις τῆς γυναικός· «ὦ ἄνερ, μὴ ποιῆς σεαυτὸν ματαίως κατεστιγμένον ἐν πολέμῳ, θεὸς ἐμὲ ἐν τῇ σου καρδίᾳ¹. σὺ γὰρ εἶ τὸ ἐμὸν ἔρεισμα καὶ τούτῳ καὶ τῷ μέλλοντι βίω.»
16. « Καὶ τινος τὴν καρδίαν ἐτάραξεν ἐριστικῶς ἢ τε στρατιὰ τῶν πολεμίων, καὶ ἡ γυνή· ἡ μὲν φέρουσα πλόκαμον ἄβρυν, ἡ δὲ ξίφος λαμπρόν· καὶ ἡ μὲν ἀγλαΐζομένη ταῖς κούμβαις τῶν ἐλεφάντων, ἡ δὲ τοῖς μαστοῖς· καὶ ἡ μὲν ἐκπέμπουσα βολὰς ἐξ ὀμμάτων, ἡ δὲ βέλη ἐκ τόξων.
17. « Ἐτέρῳ δέ τινι ταῦτα ἔλεγεν ἡ μήτηρ, θεῖσα πρότερον ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ Τιλακὰν² καὶ ὄρουσαν· «Ἐγὼ εἰμι θυγάτηρ πατρὸς ἥρωος, καὶ γυνὴ ἀνδρὸς ἥρωος·ποίησόν με δὲ καὶ μητέρα ἥρωος, πολεμῶν ἐκ καρδίας.»
18. « Ἐτέρα δέ τις ἔλεγε τῷ υἱῷ πρὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ὃς ἦν πάνυ ἀνδρεῖος· «Τοσαύτην ἀνδραγαθίαν, τέκνον, καὶ εὐτολμίαν δεῖξον ἐν πολέμῳ, ὥστε μηδεμίαν εἶναι διαφορὰν σοῦ τε καὶ τοῦ πατρός.»
19. « Οὕτως δ' ἄλλη ἔφασκε πρὸς τὸν υἱόν· «Ἐν ἀθημονίᾳ εἰμι τοῦ δεῦσαι τὰς μὲν προσθίους σοι πληγὰς νέκταρι, τὰς δ' ὀπισθίους φαρμάκῳ, ἡντρεπισμένοις τῇ δυνάμει τῆς ἐμῆς σωφροσύνης³.»
20. « Ἄλλος ἐνόμισε τὴν εὐχὴν καὶ τὴν Τιλακὰν τῆς μητρὸς κρείττους τοῦ θώρακος, δι' ὧν οὗτος ἐν πολέμῳ ὑπε-

1. Καὶ ὅτι δηλ. πρὸς σὲ ἐλεύσομαι.

2. Ἡ Τιλακὰ τῆς μητρὸς, ὡς εὐχή ἐστι καὶ ἀμυντήριον.

3. Ἡ γὰρ σωφροσύνη δυνατὴ ἐστὶ κτήσασθαι νέκταρ καὶ φάρμακον ἐν ἀκαρεῖ.

- » ράσπισιν ἐποίησε τοῖς συστρατιώταις ἀνδραγαθῶν.
21. «Καί τις παῖς, ἔχων ἐν χειρὶ ξυλίνην μάχαιραν, ἠκολού-
» θησε τῷ ἑαυτοῦ πατρὶ, δεικνύων τὴν πρὸς τὸν πατέρα
» φιλοστοργίαν, καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἀνδρείαν, καὶ λέγων· «Ἄνα-
» ρέσω ἔγωγε τὰ παιδία τῶν ἐχθρῶν·» ἀλλ' ἐκρατήθη ὑπὸ
» τῆς μητρός.
22. «Πορευόμενοι δ' οἱ στρατιῶται, τὰ ἀπαίσια καὶ κακὰ ση-
» μεῖα αἴσια καὶ καλὰ ἐνόμιζον, λέγοντες· «Ζήσασι μὲν
» φῆμαι ἀτρεκέως ἔσονται ἡμῖν· τελευτήσασι δέ, καὶ φῆ-
» μαι, καὶ θεαί.»
23. «Ἐκάτεροι δ' αἱ φάλαγγες, αἱ ταχθεῖσαι, ἡ μὲν ὑπὸ Βή-
» σμα εἰς σχῆμα κεραυνοῦ, ἡ δὲ ὑπὸ τοῦ Ἀρξούνα εἰς σχῆμα
» ὀβελίσκου, διέπρεπον τοῖς μαχηταῖς, τοῖς τε πεζοῖς, τοῖς
» ἐφ' ἄρμάτων, τοῖς ἐπ' ἐλεφάντων, καὶ τοῖς ἐφ' ἵππων.
24. «Ἀμφότεροι δ' οὗτοι οἱ στρατοὶ, οἱ τοιούτοις μαχίμοις
» συνταχθέντες, θαυμαστοὶ ἦσαν καὶ φοβεροὶ, καλοῦντες
» ἀλλήλους εἰς πόλεμον, καθάπερ χερσὶ ταῖς σαλευομέναις
» σημαίαις.
25. «Φοινικόντες δ' ὄντες οἱ στρατοὶ οὗτοι ἐκ τῶν χρυσῶν
» θωράκων, καὶ σημαίας ἔχοντες ἀναπεπταμένας, ἐφαί-
» νοντο, ὡς γλῶσσαι πυρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τοῦ Ρούδρα ¹,
» εἰς παρανάλωμα τοῦ παντός ².
26. «Ἦν δὲ συμπαράκλειυσιν πολλάκις ἐποιοῦν οἱ στρατιῶ-
» ται, ταυρηδὸν βλέποντες, καὶ τὰ χεῖλη τρέμοντες, αὕτη
» ἦν πάντως, ὡς μία ἐπωδὴ, εἰς ἔλκυσιν τῆς ἀγαθῆς νίκης
» τῶν ἀντικειμένων.
27. «Ἰσταμένων δ' ἀντικρυ τῶν πολεμίων, ὡς πολέμιοι ἐνο-

1. Ὁ Ῥούδρας, ὃς ἐστὶν ὁ Σίβας, τὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου ὀφθαλμὸν
ἔχει πύρινον, ὃν ὅτε ἀνοίγει κατακαίει τὸ πᾶν.

2. Εἰς πανωλεθρίαν.

- » μίζοντο οἱ ἡγεμόνες ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, ἐν θυμῷ ὄν-
 » των, καὶ ἡρμένας ἐπὶ μάχῃ τὰς χεῖρας ἐχόντων, ὡς μὴ
 » διδόντες τὸ σημεῖον τοῦ πολέμου.
28. « Ἐνταῦθα ὁ γεραίτατος ἐν τοῖς τοῦ Κουροῦ Βήσματος, κο-
 » ρυφῇ ἦν τοῦ πολέμου, ἀργυροῦν μὲν ἄρμα ἔχων, λευκὸν
 » δὲ διάδημα, λευκὸν θώρακα, καὶ λευκοὺς ἵππους, ση-
 » μαίαν δὲ, ὡς Τάλαν¹, πέντε λευκοὺς λόφους ἔχουσαν
 » χρυσοδέτους.
29. « Ὁ δ' Ἀρζούνας σκοπεύσας, ὡς ἐχθροὺς, ἱσταμένους εἰς
 » μάχην τὸν διδάσκαλον, τὸν προπάτορα Βήσμαν, καὶ
 » τοὺς λοιποὺς συγγενεῖς, ἀφῆκεν εὐθέως δάκρυα πολλὰ ἐξ
 » ὀφθαλμῶν, καὶ τὰ ὅπλα ἐκ τῶν χειρῶν.
30. « Ἰδὼν δ' αὐτὸν ὁ Κρισνᾶς ἐξάπινα ἱλαρὸν, ἄμαχον, καὶ
 » ἄτονον, ἀπορήσας², ἔφη· « Ἀδῶε τὰ ὅπλα, ᾧ γενναῖε,
 » μνησθητι τοῦ φιλοσοφικοῦ ἐκείνου δόγματος· « Οὐδέν τι
 » οὐδενός τινός ἐστιν ἴδιον. »
31. « Ταῦτα εἰπὼν ὁ Χαρῆς, ἔδειξεν αὐτῷ τὴν μεγάλην ἑαυτοῦ
 » φύσιν, τὴν φύσιν τοῦ παντός, πάντα τὰ ἔχοντα πνοὴν
 » γινόμενα καὶ ἀπογινόμενα.
32. « Ἐλθὼν δ' εἰς ἑαυτὸν ὁ Ἀρζούνας τοῖς παραινετικοῖς λό-
 » γοις τοῦ Κρισνᾶ, καὶ τῇ μεταμορφώσει, καὶ ἀναμνησθεῖς
 » τῆς μεγάλης ἐχθρας τῶν ἐχθρῶν, ἠψατο τοῦ τόξου, φο-
 » βερὸς γενόμενος, ὡς Ἰάμας.
33. « Ἡνίκα δ' οἱ μὲν Πανδοῖδαι ἠλάλαξαν, ὁ δ' Ἀρζούνας
 » ἐπεβάλλετο πολεμεῖν, τῆνικαῦτα ὁ Ἰνδιστίρας, ἀφείς τὸν
 » θώρακα καὶ τὸ τόξον, κατέβη ἀπὸ τοῦ ἅρματος,
34. « Καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν Βήσμαν σὺν ταῖς ἀδελφοῖς, εἰς
 » ἀπορίαν βαλὼν τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας, λέγοντας ᾧδε·

1. Τάλα, δένδρον ὑψηλὸν, καὶ κλάδους ἔχον ὡς ὁ φοῖνιξ.

2. Φοβηθεῖς, διαταραχθεῖς, ἀντολεξεί.

- « Ποῦ νῦν οὗτος ὁ βασιλεὺς πορεύεται, τῶν ἐχθρῶν τὰς
 « χεῖρας ἐκτεταμένας εἰς μάχην ἔχόντων, καὶ μηνιῶντων; »
 35. « Οἱ δὲ Καουραβαὶ φωνὰς νίκης ἐξηρεῦγοντο, λέγοντες·
 « Ὁ ἐχθρὸς οὗτος κατέφυγε· εἰς τὸν Βήσμαν. » Ἔθετο δὲ
 « τὸν λώτιον πόδα τοῦ Βήσμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἑαυτοῦ ὁ
 « Ἰνδιστίρας, τὸν δίδοντα νίκην.
 36. « Εἰπόντος δὲ τοῦ Ἰνδιστίρα, « Εἰ καὶ ἐγώ, ὦ προπάτωρ,
 « πολεμῶ σοι, δός μοι ἐντολὴν εἰς νίκην ¹. » « Φρόντισον
 « τῶν τοῦ πολέμου, ἔφη ὁ Βήσμας, καὶ νίκησεν ἡμᾶς.
 37. « Ὡ ἄριστε βασιλέων, εἰ μὴ ἤρχου εἰς πόλεμον, ἐγὼ κα-
 « τηρώμεν ἄν σου ² ! νῦν δὲ χαίρω, διότι φρονίμως τὰ
 « δέοντα πάντα πράττεις ³. Τί ἄλλο ἐφετόν σοι ποιήσω; »
 38. « Τοιαῦτα εἰρηκότι τῷ Βήσμα, ἔφησεν ὁ ἐχέφρων Ἰνδιστί-
 « ρας, ἐνώσας τὰς παλάμας· « Εἰ φιλόφρων εἶ πρὸς με,
 « εἰπέ μοι τὸν κυρίως τρόπον τοῦ θανάτου σου. »
 39. « Ἐγὼ οὐκ ἂν τεθναίην, ἔφη ὁ Βήσμας, οὐδ' ὑπὸ θεῶν,
 « πολεμούντων· ἔλθε ὁμῶς καὶ ἄλλοτε πάλιν πρὸς ἐμέ ⁴. »
 « Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ Βήσμα, ἐπορεύθη ὁ Ἰνδιστίρας
 « πρὸς τὸν Δρόναν, καὶ προσεκύνησεν αὐτόν.
 40. « Εἰπόντος δὲ τοῦ Ἰνδιστίρα τὰ αὐτὰ, καὶ τὰ αὐτὰ ἔρω-
 « τήσαντος τὸν Δρόναν, ἅπερ καὶ εἶπε, καὶ ἠρώτησε τὸν
 « Βήσμαν, ὁ Δρόνας ἀνεκάλυψε τὸν τρόπον τοῦ θανάτου
 « αὐτοῦ. « Εἰ βούλεταί τις, ἔφη, θανατῶσαί με ἐν πολέμῳ,
 « θάνατός μοι ἔσεται ὅταν ἀφῶ τὰ ὄπλα.

1. Ἐπάγγελαί μοι, ὅτι νικήσω, εἰ ἐγὼ πολεμήσω σοι.

2. Ἀγανακτήσω κατὰ σοῦ.

3. Οἶονεῖ ἔλεγε· μὴ νομίσης, ὅτι ἐγώ εἰμι σεβαστὸς καὶ αἰδέσιμος παρ' ὑμῖν, καὶ διὰ τοῦτο οὐ βούλει πολεμῆσαι· ἀλλὰ πολέμησον γενναίως, καὶ νικήσεις.

4. Καὶ τότε δηλ. λέξω σοι τὸν τρόπον.

41. « Τότε δ' ἔγω γε ἀφήσω τὰ ὄπλα ἐν πολέμῳ, ὅταν ἀ-
 « κούσω ἄχαρί τι ¹ ἐξ ὁμοίου σοι φιλαλήθους ² ἀνδρός·
 « φρόντισον οὖν τούτου, καὶ νίκησον τοὺς οἰκείους ἐχ-
 « θρούς. »
42. « Μαθὼν οὖν ὁ Ἰνδιστίρας τὸν βέβαιον (ἀληθῆ) τρόπον
 « τοῦ θανάτου τοῦ Δρόνα, ἐπορεύθη πρὸς τὸν Κριπᾶν· προ-
 « σκυήσας δ' αὐτὸν, καὶ λαβὼν παρ' αὐτοῦ εὐχὴν, ἐπο-
 « ρεύθη ἀμέσως πρὸς τὸν Σαλέαν.
43. « Ἡσθέντος δὲ τοῦ Σαλέα ἐπὶ τῷ ταπεινῷ ἀσπασμῷ τοῦ
 « βασιλέως Ἰνδιστίρα, καὶ προθύμου ὄντος διδόναι, εἴτι
 « αἰτοίη, ὁ Ἰνδιστίρας, βουλόμενος νίκην, ἀνέμνησεν αὐτὸν
 « τοῦ λόγου ἐκείνου, ὃν εἶπε πρότερον ³.
44. Πρὸς δὲ τὸν Καρνᾶν ἐπορεύθη ὁ Κρισνᾶς, καὶ ἔφη αὐτῷ,
 « χαρέντι· « Πάντως γε σὺ οὐ πολεμήσεις, ἐν ὅτῳ ζῇ ὁ
 « Βήσμας· ἀφ' οὗ δ' ἐκεῖνος ἀποθάνῃ, ποιήσον τὸ δο-
 « κοῦν σοι. »
45. « Τοῦ δὲ Καρνᾶ ὁμολογήσαντος ταῦτα, ὁ Κρισνᾶς ἦλθε
 « πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν, ὃς καὶ διεκήρυξεν, εἰπὼν· « Ὅς τις
 « φιλικῶς νῦν αὐτομολήσῃ πρὸς ἡμᾶς ἐκ τοῦ πολεμίου
 « στρατοῦ, τοῦτον ἡμεῖς φιλικῶς δεχόμεθα. »
46. « Ἐνταῦθα ὁ εὐφρων Ἰουῖουτσοῦς, ὁ ἑτερομήτριος ἀδελφὸς
 « τῶν κακοφρόνων υἱῶν τοῦ Δρυταράστρα, ἐκγαταλιπὼν
 « τὸν στρατὸν τῶν ἑαυτοῦ ἀδελφῶν, ἠυτομόλησε σὺν τῇ
 « ἑαυτοῦ στρατιᾷ πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν.
47. « Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰνδιστίρας εἰς τὸν οἰκείον στρατὸν, ἀνα-
 « λαβὼν τὸν θώρακα, καὶ ἀναβὰς ἐφ' ἄρματος, ἔτοι-
 « μος ἐγένετο εἰς πόλεμον, καὶ ὕμνησε τὸν ἑλεφαντοπρό-

4. "Αχαρι, ἀηδές.

2. Αὐτολεξεί, ἀπαραβλήτου τὴν ἀλήθειαν.

3. Ποιῆσαι δηλ. ταπεινὴν τὴν οἴησιν τοῦ Καρνᾶ, λόγοις ὑβριστικοῖς.

- σωπον Γανέσσαν, εἰπών, «Νίκα, νίκα, θησαυρὲ νοός.»
48. «Τότε οἱ περὶ τὸν Ἀρζούναν, οἱ ἐφ' ἄρμάτων, ἐφύσησαν
» τοὺς μεγαλοφώνους κόγχους· ὁ δ' αἰθὴρ ἐφαίνετο, ὅτι
» ἔμελλε διαρρήγνυσθαι ἐκ τοῦ οἰκείου ιδιώματος ¹.
49. «Καὶ ὑπὸ τῶν Καουραβῶν δὲ ἅπλητοι φωναὶ τῶν κόγχων
» ἐγίνοντο, καταπιέζουσαι τὸν αἰθέρα· ἐκ δὲ τοιοῦτου με-
» γάλου ἤχου ἐφαίνετο, ὡς ἡ φωνὴ οὐκ ἔστιν ἰδιον τοῦ
» αἰθέρος· τοῦναντίον δὲ ὁ αἰθὴρ ἰδιον τῆς φωνῆς ².
50. «Ἡ δὲ μεγάλη καὶ ἐνθουσιαστικὴ βοή τῶν στρατιωτῶν
» ἀμφοτέρων τῶν στρατῶν, τῶν ἐχόντων ἔχθραν καὶ
» φιλίαν ³, συμμιγεῖσα ἐν αἰθέρι, οὐ διεκρίνετο ἐκ τίνος
» ἐγίνετο, πότερον ; ἐκ θυμοῦ, ἢ ἐκ χαρᾶς ;
51. «Αὕτη δ' ἡ σύμμικτος βοή τῶν στρατιωτῶν ἐξ ἀμφοτέ-
» ρων τῶν στρατῶν ἐβυθίσθη, ὡς ποταμὸς εἰς τὴν θάλασ-
» σαν, εἰς τὴν βοήν τοῦ Βήμα ⁴, ἐπιστάντος θυμῷ εἰς τὸ
» στάδιον τοῦ πολέμου.
52. «Ἐκατέρωθεν ἔπειτα ἐξώρμησαν ἀνάριθμοι στρατιῶται,
» ἐνθουσιαστικοὶ ὄντες εἰς ἀνδραγαθίαν, καὶ φιλοπόλεμοι,
» ὥστε ἀγλαῖσθῃναι, καθάπερ ἀγλαΐαις, τοῖς αὐτῶν ὕψη-
» λοῖς καὶ λαμπροῖς βραχίοσι.
53. «Μονομαχία δ' ἐγίνετο τούτοις, ἱππεὺς δηλονότι ἐμάχε-
» το ἱππεῖ, καὶ ἄρματλητάτης ἄρματλητάτῃ, καὶ ἐλεφαν-
» τηλάτης ἐλεφαντλητάτῃ, καὶ πεζὸς προσέτι πεζῷ.
54. • Καὶ τις ἐλέφας, ὡς ἐλέφας οὐράνιος ἐφαίνετο, φέρων πρὸς

1. Ὁ ἥχος μείζων ἐγένετο τοῦ αἰθέρος. — Ἰδιόν ἐστι τοῦ αἰθέρος, τοῦ κενοῦ, ἡ φωνή.

2. Τὸ μέγα τοῦ ἤχου δηλοῖ καὶ ἀπεριόριστον· ἡ φωνὴ δηλ. οὐ πε-
ριωρίζετο ἐν τῷ αἰθέρι, ἀλλὰ τοῦναντίον ὁ αἰθὴρ ἐν τῇ φωνῇ.

3. Φιλίαν μὲν πρὸς τοὺς οἰκέλους, ἔχθραν δὲ πρὸς τοὺς ἐναντίους.

4. Δηλονότι ἡ βοή τῶν στρατῶν οὐδὲν ἦν ὡς πρὸς τὴν τοῦ Βήμα.

» τοῖς ἑαυτοῦ ὁδοῦσιν ἐμπεπηγμένους τοὺς ὁδόντας πολε-
 » μίου ἐλέφαντος, οὗς ἀπέκοψε ριζόθεν ἡμισελήνοις θέλε-
 » σιν ὁ ἀναβάτης.

55. « Ἄλλος ἐλέφας, μὴ ποιῶν πόλεμον ὡς ἔδει, προθύμως,
 » ἐπαίετο κατὰ τῆς κεφαλῆς, ὥσπερ ἀγανακτοῦντι, τῷ ἑαυ-
 » τοῦ ὁδόντι, ὃς ἐκριζώθεις, ἐκρατεῖτο τῇ προβοσκίδι πολε-
 » μίου ἐλέφαντος ¹.

56. « Τὰ βέλη ἄρματηλάτου τινος γενναίου οὐκ ἔτυχον πιεῖν
 » ἡδὺ αἶμα τῶν ἐχθρῶν, προεκπνευσάντων τῇ δεινῇ κλαγ-
 » γῇ τῆς χορδῆς τοῦ τόξου, ἐντεινομένης καὶ ἀνιεμένης.

57. « Ἄλλος τις, οὗ τὸ ἄρμα κατεάγη ἐν πολέμῳ, ἀνείλε τὸν
 » ἐχθρόν, ἀναβάς εὐθέως ἕτερον ἄρμα ἐκ τῶν συμμάχων, ὃν
 » ἄνευ ἀναβάτου, ἵππους τε ταχεῖς ἔχον, καὶ δεξιὸν ἡνίοχον.

58. « Δύω τινες ἵππεῖς, ὧν τὰ μακρὰ δόρατα ἐνεπάγησαν εἰς
 » τὰ πρόσωπα ἀλλήλων, προσπελάσαντες καὶ συμπλακέν-
 » τες θαρράλέως, ἀλληλοκτονίαν ἐποίησαν τοῖς ξιφιδίοις.

59. « Ἴππεὺς τις οὐκ ἔτυχε τῆς χαρᾶς τοῦ κατὰ τῶν ἐχθρῶν
 » θανάτου τῇ οἰκείᾳ χειρὶ, τῶν ἐναντίων ἵππέων πιπτόντων
 » ἐκ τῆς ὀρμῆς τοῦ ἵππου αὐτοῦ, θέοντος καὶ χρεμετίζοντος.

60. « Πεζός τις ἄνδρσις, οὗ ὁ πυῖς ἐτμήθη ἐν πολέμῳ, ἐρεί-
 » δων τὰς χεῖρας ἐπὶ γῆς, ἔδραμε κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἀπιόν-
 » τος, καὶ ἀνείλεν αὐτὸν λακτίσματι θατέρου τοῦ ποδός.

61. « Πολέμιόν τινα γενναῖον ἰδόντες οἱ στρατιῶται, εἰσπη-
 » δήσαντα ξιφῆρῃ ἀθρόον εἰς τὸ μέσον αὐτῶν, ἔμπληκτοι
 » ἐγένοντο, νομίσαντες κεραυνὸν ἄνωθεν ἐπισκῆψαι ².

62. « Εἰς φάλαγγα μεμηνότων ἐλεφάντων, ὡς εἰς ἀλληλουχίαν

1. Κεχαυνωμένος καὶ ἀπρόσεκτος ἦν ὁ ἐλέφας, καὶ διὰ τοῦτο ὁ ὁδοὺς αὐτοῦ ἐξεβρίζωθη ὑπὸ τῆς προβοσκίδος πολεμίου ἐλέφαντος, δι' οὗ καὶ ἐπαίετο.

2. Ὡς κεραυνὸν ἐνόμισαν τὸ λάμπον αὐτοῦ ξίφος.

» νεφῶν ἡ Σελήνη, εἰσδύς τις τῶν στρατιωτῶν ἐξαίφνης,
 » ἐποίησε τὴν ἑαυτοῦ φήμην περίλαμπρον, ὡς λάμψιν σε-
 » ληναίαν.

63. « Ἐτερός τις ἀνδρεῖος, ἐπιπεσὼν εἰς τὸ ἵππικόν τῶν πολε-
 » μίων, ἀπέκτεινε πολλοὺς τῶν ἐφίππων, θάινων ἐπὶ κεφα-
 » λῶν τῶν ἵππων, μὴ ὄντος κενοῦ τόπου ἐν γῇ ¹.

64. « Ὑπὸ δέ τινος ἐτέρου πολεμικοῦ ἐν τῷ πολεμίῳ στρατῷ
 » ἐγένοντα τὰ ὅρματα ἔρημα τῶν παραβάτων, ὥς περ ἦσαν
 » πρὶν τοῦ πολέμου, ἐκτὸς τῶν ἡνιόχων καὶ τῶν ἵππων,
 » οὓς οὐκ ἀπέκτεινεν, ἐλέησας, ὡς ὄντας ἀμάχους, καὶ
 » ἔπραξεν ὡς ἀληθὴς Ξατρὴς ².

65. « Δύω θεαὶ ἐφιλονεῖκουν περὶ ἐνὸς στρατιώτου, πεσόντος
 » γενναίως ἐν πολέμῳ, ποτέρα τοῦτον ἄνδρα λάβοι· ἡ δὲ
 » γυνὴ ἐκείνου, προλαβοῦσα, διέλυσε τὴν φιλονεικίαν τῶν
 » θεαινῶν διὰ τῆς ὁδοῦ τοῦ πυρός ³.

66. « Γενναῖός τις στρατιώτης, ἰδὼν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἀγ-
 » καλιζομένην τὸ ἀκέφαλον αὐτοῦ σῶμα, ἡγάπησε μᾶλ-
 » λον αὐτήν, ἢ τὴν θεάν, ἣν ἐν ἀγκάλῃ εἶχε τῆς ἀριστε-
 » ρᾶς χειρός.

67. « Ἐτέρα τις θεὰ, ταῦτα διαλογιζομένη ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς·
 » Τοῦτον λάβω, ἐπιθεξαμένη; ἢ ἐκείνον; » ἠπατήθη καὶ
 » ἀπέτυχε· οἱ γὰρ ἥρωες ἔπεσον, οὗτοι ἐλήφθησαν εὐθέως
 » ὑπ' ἄλλων θεαινῶν.

68. « Στρατιωταὶ τινες δειλοὶ πόλεμον ἐποίησαν, ὡς ἀνδρεῖοι,
 » ἐξ αἰσχύνης τῶν ἑαυτῶν γυναικῶν, παρουσῶν, καὶ ἐξήλει-

1. Πυκνὴ ἦν ἡ ἵππικὴ φάλαγγξ.

2. Τοὺς μὲν παραβάτας ἀπέκτεινεν, ὡς πολεμοῦντας· τοὺς δ' ἡνιόχους καὶ τοὺς ἵππους οὐκ ἀπέκτεινεν, ὡς μὴ πολεμοῦντας· νόμος γάρ ἐστι τοῖς Ξατραῖς, τουτέστι τοῖς πολεμικοῖς, μὴ ἀναιρεῖν τοὺς ἀπολέμους.

3. Δηλ. συγκατεκάη αὐτῷ, καὶ συνῆν αὐτῷ καὶ ἐν οὐρανῷ.

- » ψαν τὸ θ' εἶχον τέως στίγμα, διὰ τῆς καταφορᾶς τῆς
 » ῥομφαίας.
69. « Ἐτερος γενναῖος ἐξεδειμάτωσε τὰ στίφη τῶν ἐχθρῶν,
 » ἰστάμενος στερεὸς, ὡς σιδηροῦς στύλος, καὶ ἑαυτὸν μὲν
 » διαφυλάττων, τὰ δὲ φερόμενα ὄπλα τῶν ἐναντίων ἀνε-
 » νέργητα ποιῶν τῇ ταχείᾳ περιφορᾷ τῆς ῥομφαίας.
70. « Καὶ τις ὑπνωττε τὸν ἔσχατον ὕπνον ἐπὶ τοῦ ὀδόντος
 » τοῦ ἐλεφαντος ¹, ὡς ἐπὶ κλίνης, μὴ μείνας ὑπόχρεως τῷ
 » κυρίῳ αὐτοῦ ², ῥιπιζόμενος τοῖς ὠσὶ τοῦ ἐλέφαντος, καὶ
 » ᾄδόμενος τοῖς βομβυλίοις, τοῖς ἐπιφοιτήσασιν τῷ χυμῷ
 » τοῦ ἐλέφαντος ³.
71. « Ὁ δ' Ἀβημανιοῦς ⁴ ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους, ἐάλλων ὡς ὁ
 » ἥλιος ἀκτῖνας, καθεῖλε τὸ μέγα θράσος τῶν ἐχθρῶν, ὡς ὁ
 » ἥλιος τὸ σκότος ⁵ καὶ ἐποίησε λαμπρὸν τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα.
72. « Μόνος δ' οὗτος ἀνετάραξε κατὰ τάχος τὸν ἀλαζόνα στρα-
 » τὸν τῶν ἐχθρῶν, εἰς τὸ ἀναλαβεῖν τὴν νίκην, καθὼς ὁ
 » Μανδάρας τὸ ὄρος ἀνετάραξε τὸν βαθὺν Ὀκεανόν, εἰς
 » τὸ ἐξαγαγεῖν τὴν Λαξμήν ⁶.
73. « Δύω δ' ἐνδοξοὶ τότε ἀρματιηλάται, ὁ Βριχατβάλας, καὶ
 » ὁ Κριπᾶς, ὁ μὲν Βραχμάν, ὁ δὲ Ξατρῆς, ἐπέπεσαν θυμῷ
 » κατὰ τούτου τοῦ κραταιοτάτου, ὡς δύο ὄξεῖς ὀφθαλμοὶ
 » τῆς στρατιᾶς τῶν Καουραβῶν.

1. Δηλ. ἔκειτο τεθνεὺς, διαπαρεῖς τῷ ὀδόντι τοῦ ἐλέφαντος.

2. Δηλ. ἐπλήρωσε τὸ θ' εἶχε χρέος, τὸ ἀποθανεῖν ὑπὲρ τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

3. Καθὼς ὅστις ἐπὶ κλίνης ἀναπαύεται, ῥιπίζεται καὶ ᾄδεται, οὕτω κἀντούτῳ, τὰ μὲν ὦτα τοῦ ἐλέφαντος ἦσαν ὡς ῥιπίδες, οἱ δὲ βομβυλίοι ὡς ἀοῖδοί.

4. Υἱὸς ἦν τοῦ Ἀρζούνα.

5. Τάμα, καὶ σκότος καὶ ὀργὴν σημαίνει.

6. Ὅς ἐξήγαγε τὴν Λαξμήν, ἣν ἔλαβεν ὁ Βισνοῦς.

74. « Καὶ τῷ μὲν Βριχατθάλα ἀντέστη ὁ μεγαλόθυμος καὶ
 » μεγαλοσθενὴς Ἀβημανιοῦς, τῷ δὲ Κριπᾶ, ὁ βασιλεὺς τῆς
 » Κεκαΐας χώρας, ἐλθὼν εἰς βοήθειαν τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀρ-
 » ζούνα.
75. « Τότε τὰ στῖφη τῶν θεῶν ἐθεώρουν τούτους τοὺς τέσσαρας
 » πολεμικοὺς, ὡς τέσσαρας ὀδόντας τῶν, ὡς μεμνηνόντων
 » ἐλεφάντων, δύο στρατῶν τῶν Καουραβῶν καὶ Πανδοῖδῶν.
76. « Καὶ τοι κατεάγησαν ἀμοιβαίως τὰ ἄρματα τοῦ τε βα-
 » σιλέως τῆς Κεκαΐας χώρας καὶ τοῦ Κριπᾶ, οὗτοι ὅμως
 » τοῖς ξίφεσι τοιοῦτόν τινα πόλεμον ἐποίουν, ὥστε ἐθεωροῦν-
 » το ὑπὸ πάντων τῶν πολεμικῶν, τὸν πόλεμον ἀφέντων.
77. « Ἐπιστάντος δὲ τοῦ Δουρμούκα, τοῦ υἱοῦ τοῦ Δρυταρά-
 » στρα, εἰς βοήθειαν τοῦ Βριχατθάλα, ὁ Σαχαδέδας ἀνεί-
 » λε θέλει εὐθέως τὸν ἡνίοχον αὐτοῦ θυμῷ.
78. « Τοῦ δὲ Ἀβημανιοῦ βάλλοντος βέλη συνεχῇ, καὶ κατα-
 » βάλλοντος τὰ τάγματα τῶν πολεμικῶν τῷ ἥχῳ τῆς χορ-
 » δῆς, ὁ βασιλεὺς Βριχατθάλας διέτεμε τοῖς βέλεσιν ἐν
 » ταύτῳ καὶ τὸν ἡνίοχον αὐτοῦ καὶ τὴν σημαίαν.
79. « Ἄλλ' ὁ τοξικὸς Ἀβημανιοῦς τοιοῦτον ἀπαράμιλλον πό-
 » λεμον ἐποίησεν, ἀμυνόμενος καὶ θυμούμενος, ὥστε ἐκάλυ-
 » ψε τὸν οὐρανόν, καθάπερ νέφεσι, τοῖς πυκνοῖς βέλεσιν.
80. « Οἱ δ' ἐχθροὶ ἐφραντάζοντο τὸν ἀπαράβλητον τὴν δύναμιν
 » Ἀβημανιοῦν, πρὸ ἐκάστου ὄντα, καὶ ἓνα ὄντα, ὡς πολ-
 » λούς, καὶ ὥσπερ μέλλοντα καταβαλεῖν τοῖς πολλοῖς βέ-
 » λεσι τὸ μεθόριον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς.
81. « Κατασκευάσας δὲ κατάστρομα ἐπὶ τοῦ αἰθέρος τοῖς βέ-
 » λεσιν, ἀδιάρρηκτον καὶ ὑπὸ ῥαγδαίας χαλᾶζης, ἔρριψε τὸν
 » ἑαυτοῦ θυμὸν κατὰ τοῦ πολεμίου στρατοῦ, ὡς πῦρ κατὰ
 » τοῦ δάσους, κατὰ μίμησιν τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς, καὶ τοῦ
 » πατρὸς μητρὸς θεοῦ.
82. « Τοῦ μὲν οὖν στρατοῦ τῶν Πανδοῖδῶν χαίροντος ἐπὶ τῇ

» τροπῇ τοῦ στρατοῦ τῶν Καουραβῶν, ἐκ τῆς δυνάμεως
 » τῶν συνεχῶν βελῶν τοῦ Ἀβημανιοῦ, ὅς ἦν ὡςπερ με-
 » μηνῶς καὶ δειμαλέος ἐλέψας.

83. « Ἐπέστη τὸ ἄρμα τοῦ υἱοῦ τῆς Γαγγᾶς, φοβερόν ἦχον
 » ποιοῦν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ διαῤῥηγνύον τὰς καρδίας τῶν
 » τε ζώντων καὶ τεθνεώτων τῇ φορᾷ τῶν τροχῶν ¹.

84. « Ἐπεισπεσὼν δὲ μετὰ θορύβου ὁ ἀπαράμιλλος καὶ ῥωμα-
 » λέος υἱὸς τῆς Γαγγᾶς, ἀνέστρεψε τοὺς βασιλεῖς καὶ τοὺς
 » αὐτῶν στρατοὺς, καθὼς ὁ ἐπὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος
 » σφοδρὸς ἄνεμος ἀναστρέφει τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ².

85. « Πόνος δ' οὐκ ἐγένετο τῷ Βήσμῳ ἐκ κάμψεως τοῦ τόξου ³,
 » ἡ βολῆς τῶν βελῶν, τῶν πολεμίων τρεψάντων τὰ νῶτα
 » τῇ βολῇ τῶν ὁμμάτων αὐτοῦ, καὶ τῇ κάμψει τῶν ὀφρύων.

86. « Ἄπασα δ' ἡ στρατιὰ τοῦ Ἰνδιστίρα, ἀσταθῆς γεγεννημένη
 » ἐν πολέμῳ, καὶ τεταραγμένη καὶ τετρωμένη τοῖς δει-
 » ναῖς ἐέλσει τοῦ φοβεροῦ Βήσμα, θρήνον ἐποιεῖ.

87. « Τοῦ μὲν οὖν Βήσμα, τοῦ φοβεροῦ ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις,
 » ἐάλλοντος ἐέληφθοροποιᾷ, ὁ ἥλιος ἀνέβη εἰς τὸ ὕψισον
 » τοῦ οὐρανοῦ ⁴, θεωρὸς γενέσθαι βουλόμενος τοῦ πολέμου.

88. « Ὁ δ' Ἀβημανιοῦς, ἰδὼν τὰ τάγματα πάντα τεταραγμέ-
 » να, ἐπέστ' ἐφ' ἄρματος κατὰ τοῦ προπάππου Βήσμα, μὴ
 » ἀγαπήσας μὴδ' ὅλως τῷ πρὸς τοὺς ἄλλους ἥρωας πολέμῳ.

89. Τρωθεὶς δὲ τὸ στήθος ὁ Βήσματος τῷ βέλει τοῦ ἐγγόνου ⁵

1. Καὶ τῶν τεθνεώτων τὰς καρδίας διεῤῥήγνυε, φερόμενον ἐπὶ τῶν
 νεκρῶν σωμάτων.

2. Τὸ πρωτότυπον χάριν ἔχει μεγάλην, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὴν λέξιν
 ὁ Ποιητής.

3. Δηλονότι οὔτε τὸ τόξον ἐνέτεινεν, οὔτε ἐέλη ἐβαλε.

4. Εἰς τὸ μεσουράνημα.

5. Ὁ μεταφραστὴς ἐξηγῶν τὴν ἐν τῷ περιθωρίῳ τοῦ χειρογράφου
 Ἰνδικοῦ γραμμάσι γεγραμμένην λέξιν, σημειοῖ δισέγγονον. (Σημ. τ. ἐκδ.)

» αὐτοῦ, περισεύσας τὴν κεφαλὴν διὰ τὴν ἐπιδεξιότητα
 » ἐκείνου, ἐνομίσθη ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τῶν Καουραβῶν, ὡς
 » καὶ αὐτὸς ἐπτοήθη ἐν τοιούτῳ πολέμῳ ¹.

90. « Τρωθέντες δὲ καὶ οἱ περὶ τὸν Βήσμαν, ὅ, τε Κριπᾶς, ὁ
 » Κριταθάρμας, ὁ Δουρμούκας, ὁ Βιμεισσαιῆς, καὶ ὁ Σχ-
 » λῆας, τοῖς βαλλομένοις θέλεσι τοῦ Ἀθημανιοῦ, φόβον
 » μέγαν ἔλαβον.

91. « Βαλλόμενος δ' ὁ Ἀθημανιοὺς πανταχόθεν, ὑπερῃκόντισε
 » θυμῷ καὶ τὸν Ἰάμαν, τὸν ποιῶντα τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος,
 » καὶ διέτεμεν ἐν ταύτῳ τοῖς θέλεσι τὸν τε ἡνίοχον τοῦ
 » Δουρμούκα, τὴν σημαίαν τοῦ Βήσμα, καὶ τὸ τόξον τοῦ
 » Κριπᾶ.

92. « Ἀγανακτοῦντος δὲ τοῦ Βήσμα ἐπὶ τῇ πτώσει τῆς ση-
 » μαίας, καὶ βέλη βάλλοντος ὅμοια τῇ ῥάβδῳ τοῦ Ἰάμα ²,
 » δέκα λαμπροὶ ἀρματηλάται ἐκ τοῦ στρατοῦ τῶν Πανδοϊ-
 » δῶν συνήλθον εἰς ὑπεράσπισιν τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀρζούνα.

93. « Ἐπιπεσὼν δ' ὁ Βήμας, ὡς ἀετὸς, καὶ τοι ἡ σημαία αὐτοῦ
 » πέπτωκε τοῖς θέλεσι τοῦ Βήσμα, τοσαύτην ὅμως ἀνδρα-
 » γαθίαν ἐποίησε πολεμῶν, ὥστε ἐνομίσθη αὐτὸς ὁ ἔφορος
 » τῆς ἀνδρείας Θεός.

94. « Θυμωθεὶς δ' ὁ Σαλέας, ἀφῆκε τὸ χρυσοῦν δόρυ κατὰ τοῦ
 » Οὔτταρᾶ, υἱοῦ τοῦ Βιράτα, ὃς καθεῖλε διὰ τοῦ οἰκείου
 » ἐλέφαντος τοὺς ἵππους καὶ τὸ ἄρμα, καὶ τὸν ἡνίοχον
 » αὐτοῦ.

95. « Τῇ δὲ βολῇ τοῦ δξέος δόρατος τοῦ Σαλέα ἔπεσεν ὁ Οὔτ-
 » ταρᾶς ἐξ ἐκείνου τοῦ ἐλέφαντος, ὥς περ ἡ ἀκρώρεια ἐξ
 » ὑψηλοῦ ὄρους τῷ κατασκήπτοντι κεραυνῷ.

1. Ὁ μὲν Βήσματος ἔσσειε τὴν κεφαλὴν, θαυμάζων τὴν ἐπιδεξιότητα τοῦ Ἀθημανιοῦ· οἱ δὲ στρατιῶται ἐνόμισαν ὅτι ἐφοβήθη.

2. Θανατηφόρα δηλαδὴ· ἡ γὰρ ῥάβδος τοῦ Ἰάμα θανατηφόρος ἐστί.

96. « Διατεμόντος δὲ τοῦ Σαλέα τῇ ῥομφαίᾳ καὶ τὴν προ-
 » βοσκίδα τοῦ ἐλέφαντος τοῦ Οὐτταρᾶ, καὶ ἀναβάντος ἐπὶ
 » τὸ ἄρμα τοῦ Κριταβάρμα, ἀχθεσθεὶς ὁ Σάγγχας ἐπὶ τῷ
 » θανάτῳ τοῦ αὐτοῦ ἀδελφοῦ, ἐπέδραμε κατ' αὐτοῦ· ἀλλ'
 » ἐκωλύθη παρὰ τοῦ Βήσμα.
97. « Εἰς δ' ἀσφάλειαν καὶ σωτηρίαν τοῦ Σάγγχα ἀντέστη εὐ-
 » θέως ὁ Ἀρζούνας τῷ δυσφορήτῳ Βήσμᾳ· ἀμφοῖν δὲ τού-
 » τοιν μάχη διὰ τῶν βελῶν συνεκροτεῖτο, παρεμφερῆς τῇ
 » συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος ¹.
98. « Ἀπολέσας δ' ὁ Σάγγχας τὸν τε ἡνίοχον ἑαυτοῦ καὶ τοὺς
 » ἵππους τῇ κορύνῃ τοῦ Σαλέα, ὃς ἦν πεζὸς, λαβὼν τὴν
 » μάχαιραν αὐτοῦ, ὡς ζῶν, ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἄρμα τοῦ Ἀρ-
 » ζούνα.
99. « Ἀφείς δὲ τὴν πρὸς τὸν Ἀρζούναν μάχην ὁ υἱὸς τῆς Γαγ-
 » γᾶς, ἡλάλαξε πρὸς τὸν στρατὸν τῶν Πανδοῖδων, φέρων
 » τόξον ἐντεταμένον, καὶ οἷστοὺς ὡς στόμα ἡνεωγμένον,
 » καὶ ὀδόντας τοῦ χαλεποῦ Ἰάμα.
100. « Ἦν δ' ὁ Βήσμας ἐν πολέμῳ κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ὡς ὁ πί-
 » πτων κεραυνὸς, τοὺς μὲν ἐλέφαντας διωθῶν, τοὺς δὲ πο-
 » λεμικοὺς ἀναιρῶν, τὴν δὲ πορείαν τῶν ἁρμάτων ἐπέχων,
 » τοὺς δ' ἵππους ἀνατρέπων.
101. « Τῶν μὲν οὖν βελῶν τῶν ἐκ τοῦ τόξου τοῦ τεθυμω-
 » μένου Βήσμα καλυψάντων τὸν οὐρανόν, καὶ αὐτὸς ὁ
 » ἥλιος, ὥσπερ φοβηθεὶς, εἰσέδω τὸ σπήλαιον τοῦ δυτικοῦ
 » ὄρους.
102. « Οὕτω τοῦ λίαν φοβεροῦ Βήσμα ἀποδείξαντος τοῖς βέ-
 » λεσι τὸν αἰθέρα πλήρη φλογῶν πυρὸς, ὁμοίου τῷ ἐπὶ τῆς
 » συντελείας τοῦ αἰῶνος, ἐν ᾧ ἀνέτειλεν ἡ Σελήνη ἐκ τοῦ

1. Πανώλεθρος ὄηλ.

» ἀνατολικοῦ ὅρους εἰς τὸ ἐπισχεῖν τοῦ πολέμου τοὺς ἑαυ-
 » τῆς ἀπογόνους, ἐν τούτῳ ἐκεῖνοι οἱ ἐνθουσιῶντες ἥρωες
 » ἐπαύσαντο πολεμεῖν αἰσχύνῃ πως. »

Τέλος τοῦ Πρώτου Κεφαλαίου,
 τοῦ Ἑκτου Βιβλίου

τῆς
 Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,

*Διαλαμβάνον τὰς ἀνδραγαθίας καὶ τὸν θάνατον
 τοῦ Βήσμα, μετὰ δέκα ἡμερῶν πόλεμον.*

1. Ὁ Βεάσας, ἡ ἀπόρροια τοῦ Θεοῦ Κρισναῖ, ὁ διαδοὺς τὴν
 Μαχαβαράταν, τὴν οὖσαν ἀμβροσίαν, συλλεχθεῖσαν ἐκ
 τῆς διὰ πολλοῦ ὑπνώσεως ἐν τῇ γαλακτικῇ θαλάττῃ,
 ἔστωμοι ἐπ' ἀγαθῷ.
2. « Τὸν μὲν οὖν ἐν τῇ ἡμέρᾳ μαρानθέντα βασιλέα Ἰνδιστί-
 » ραν ἐκ τῆς θερμότητος τοῦ, ὡς Ἡλίου, Βήσμα, κατέψυ-
 » ξεν ὁ Κρισναῖς ἐν νυκτὶ, καθά περ ὕδασι τοῖς λόγοις ¹.
3. « Ἐν δὲ τῷ τέλει τῆς νυκτὸς, ἅμα Ἡλίῳ ἀνίσχοντι, ὅς
 » ἐστι θύρα τῆς ἀθανασίας τῶν ἡρώων ², οἱ Πανδοῖδαι
 » καὶ οἱ Καουραβαὶ συνέμιξαν, στήσαντες τὰς ράλαγγας
 » τῶν στρατῶν εἰς σχῆμα Κραοῦνσης ³.

1. Καθὼς ἐν μὲν τῇ ἡμέρᾳ διὰ τοῦ Ἥλιου ἡ χλόη μαραίνεται, ἐν δὲ
 τῇ νυκτὶ θάλλει διὰ τῆς ὀρόσου.

2. Οἱ θανόντες ἐν πολέμῳ γενναίως, εἰσδύουσιν εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ
 τοῦ Ἥλιου, ὡς διὰ θύρας, ὡς προεῖρηται.

3. Κραοῦνσα, εἶδος ὀρνέου φιλύδρου.

4. « Ὁ μὲν οὖν υἱὸς τῆς Γαγγᾶς ἔρριπτε ταῖς βολαῖς τῶν
 » βελῶν τὰς κάρας τῶν βασιλέων, ὡς ὁπώρας δένδρων
 » Ναλικερῶν.
5. « Ἀνεφέροντο δ' εἰς τὸν οὐρανὸν αἱ κεφαλαὶ τῶν τῷ πο-
 » λέμῳ χαιρόντων βασιλέων, κοπτόμεναι τοῖς βέλεσι τοῦ
 » Βήσματος, εἰς τὸ ἰδεῖν πως τὰς θεάς, σὺν αἷς ἔμελλον
 » ζευχθῆσθαι.
6. « Φρίττων ¹ δ' ἔβλεπεν ὁ Βήσματος τὰ ἐκ θυμοῦ ἐρυθρὰ ὀμ-
 » ματα τῶν ἀλλομένων εἰς τὸν αἰθέρα κεφαλῶν τῶν βασι-
 » λέων, ἀποβέλεποντα εἰς αὐτὸν ἐν τῷ πίπτειν.
7. « Ὁ δ' οὐρανός, ὁ ἔχων τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην ὡς
 » καρπούς, ἐφάνετο ὡς δένδρον πολύκαρπον, ἐκ τῶν ἀ-
 » γλαῶν κεφαλῶν τῶν βασιλέων, τῶν ἀλλομένων τοῖς βέ-
 » λεσι τοῦ Βήσματος.
8. « Ἰδὼν δ' ὁ Ἀρζούνας ² τὴν στρατιὰν τεταραγμένην τοῖς
 » ἐμπίπτουσιν οἷστοις τοῦ Βήσματος, ὡς θάλασσαν τοῖς ἀνέ-
 » μοις, ἐπέδραμε θυμῷ.
9. « Ὅς, καὶ περ βαλλόμενος ἐκ τοῦ πρόσω τοῖς καιρίως βάλ-
 » λουσι βέλεσι τῶν ἐχθρῶν, ἐφόρμα χεῖρων, ὡς περ εἰ ἐβάλ-
 » λετο βολαῖς ὀφθαλμῶν εὐσφάλμου γυναικός.
10. « Τὸ δ' αἶμα, τὸ ῥέον ἐκ τῶν σωματῶν τῶν ἐχθρῶν,
 » βαλλομένων τοῖς βέλεσιν, ἐγίνετο ὡς χορὴ ὕδατος τῇ ἐκ
 » θυμοῦ θερμαινομένη καρδίᾳ αὐτοῦ ³.
11. « Ἐπέδραμε δὲ κατ' αὐτοῦ θυμῷ ὁ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς, ῥίπτων
 οἷστους ἀλλεπαλλήλους, ὡς ὄφεις ὀξεῖς καὶ δραστηρίους.

1. Φρίκη γίνεται ἐκ φόβου, ἐξ ἔρωτος, καὶ ἐξ ἀνδρείας.

2. Τὸ Ἰνδικὸν κείμενον ἐκφέρει περιφραστικῶς· ὁ ἔχων σημαίαν τὸν Χανουμᾶνα, ὁ Ἀρζούνας δηλ. (Σημ. τ. ἐκδ.)

3. Δηλ. ἐδρόσιζεν, ὡς ὕδατι, τῷ αἵματι, τὴν ἐκ θυμοῦ φλέγουσαν αὐ-
 τοῦ καρδίαν.

12. « Ἐκ δὲ τοῦ τόξου τοῦ Ἀρζούνα φερόμενα διεσκεδάννυντο
 » τὰ θέλη, ὡς ἐκ τοῦ ὄρου τοῦ Ωκεανοῦ τὰ κύματα, εἰς κα-
 » τακλυσμὸν τοῦ παντὸς ¹, μηδαμῶς ἀνακοπτόμενα, πολ-
 » λούς δὲ καταβάλλοντα.
13. « Τοιοῦτόν τι δ' ἀποτέλεσμα ἀνδραγαθίας ἀμφοῖν τούτοι-
 » ἐγένετο, ὥστε καὶ τὸν οὐρανὸν φαίνεσθαι ἐκ τῶν πολλῶν
 » βελῶν, ὡς πεφρικότα.
14. « Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἥρωες ἐγέοντο τοῦ χυμοῦ τῆς μονομα-
 » χίας ², τοῦ πινομένου διὰ μόνης τῆς ἀναιρέσεως, γλυκέος
 » ὄντος, καὶ ἀποτελοῦντος αὐτοὺς ἀθανάτους.
15. « Ὁ δὲ Βήμας ἔπαιζε μετὰ τῆς ἐνδόξου νίκης ³, ὡς ἐν πο-
 » ταμῷ, ἐν τῷ στρατῷ τοῦ βασιλέως τῆς Καλίγγας, τὴν
 » ὑδροπαιδιάν, ἧς ῥανίδες ἦσαν οἱ ἀναρριπτόμενοι μαργα-
 » ρίται ⁴ ἐκ τῆς πληττομένης κάρας τῶν ἐλεφάντων.
16. « Ἐνταῦθα οἱ τεθνεῶτες σωτηρία ἐγίνοντο τῆς ζωῆς τῶν
 » ζώντων, τῶν ἐμπίπτοντων τοῖς ποταμίοις αἵμασι πολ-
 » λῶν ἐλεφάντων, οἳ ἀνηρεθέησαν ὑπὸ τοῦ Βήμα ⁵.
17. « Οἱ ἀναιρούμενοι ἐλέφαντες ὑπὸ τοῦ Βήμα, καὶ ῥιπτούμε-
 » νοι εἰς τὸν αἰθέρα, ὡς νέφη, κακὸν τινα οἰωνὸν ἐποίουν
 » τῆς ἐκ Καλίγγας χώρας ἐκ τῶν βροχηδὸν καταχεομέ-
 » νων αἱμάτων ⁶.

4. Τοῦτο ἐννοεῖται ἐπὶ τῆς συντελείας τοῦ αἵωνος, ὅτε ὁ ὠκεανὸς ὑπερ-
 βαίνων τὰ ὄρια, κατακλύει τὸ πᾶν.

2. Δηλ. ἐμονομάχουν καὶ ἐθνησκον, θεοὶ ἀθάνατοι γινόμενοι.

3. Ὡς μετὰ γυναικὸς παίζει ὁ ἀνὴρ ἐν τῷ ποταμῷ.

4. Λευκοὶ οἱ μαργαρίται, λευκαὶ καὶ αἱ σταγόνες τοῦ ὕδατος.

5. Καθὼς ὁ ἐμπίπτων τῷ ποταμῷ ἐπιστηριζόμενός τινα σώζεται, οὕτω
 οἱ ἐμπίπτοντες τοῖς ποταμῶν ῥέουσιν αἵματιν, ἐσώζοντο ἐπιστηριζόμε-
 νοι ταῖς ἐπιφερομένοις νεκροῖς σώμασι· καὶ γὰρ τὸ νεκρὸν σῶμα ἐπιπολά-
 ζει τῷ ὕδατι.

6. Κακὸν γὰρ σημεῖον τὸ βρέχειν αἷμα.

18. « Φῶνῃς δ' ἀρθείσης, ὅτι ὁ Βήμας ἀνεῖλε τὸν Σακραδέθαν
 » καὶ τὸν Βανουμᾶνα ¹, δύω βασιλεῖς, οἱ θεοὶ ἔτεινον τὰ
 » ὄμματα αὐτῶν εἰς τὸν Ἴνδραν καὶ εἰς τὸν Ἥλιον.
19. « Βοὴν δ' ἐξόησεν ὁ Βήμας, ἐξ ἧς οἱ μὲν ἥρωες ἔπесον
 » λειποθυμήσαντες, οἱ δ' ἐλέφαντες τῶν μερῶν τοῦ κό-
 » σμου ἐνητένησαν εἰς τὸν αἰθέρα, φοβηθέντες, μήπου
 » διερρήχῃ ἡ Βραχμάνδα.
20. « Ἐνταῦθα ὁ βασιλεὺς Κετουμάν, ὁ ἀγλαὸς οἶκος τῆς ἀν-
 » δρείας, πέπτωκεν ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ πολέμου, ὡς ἐν
 » κήπῳ τοῦ Ἰάμα ², ὑπὸ τοῦ Βήμα, ὡς ὑπ' ἐλέφαντος
 » μεγάλου.
21. « Συντριβεῖς δὲ τὸ ἄρμα ὁ Βήμας τοῖς ὅπλοις τοῦ Βήσμα,
 » ὑπερέκαιεν ἐκείνην τὴν στρατιάν, καθὼς ὁ Ἥλιος δια-
 » σκεδασθέντος τοῦ νέφους ὑπ' ἀνέμου ³.
22. « Ὁ δὲ παῖς τοῦ βασιλέως Δρυταράστρα ⁴, κατεπιέζετο
 » τῷ πλήθει τῶν βελῶν τοῦ υἱοῦ τῆς Σουβαδράς, ὡς τὸ
 » ἀπαλὸν φυτὸν τῷ ῥαγδαίῳ ὑετῷ.
23. « Ἰπτάμενα δ' ἔνθεν καὶ ἔνθεν τὰ βέλη τῶν περὶ τὸν Δου-
 » ριοδάναν, ἐρρίπιζον, ὡς ῥιπίδια, τῷ ἐκ τῶν πτερῶν ἀέρι,
 » τὸν υἱὸν τοῦ Ἀρζούνα, κεκμηκότα τῷ πολέμῳ.
24. « Ὡς ἀήρ δὲ τάχιστα ἐπέστη ἐνταῦθα ὁ Ἀρζούνας, κατα-
 » βάλλων τὰ τῶν βασιλέων κλέη, ὡς δένδρων ἀνθη.
25. « Τὰ μὲν οὖν βέλη τῶν ἐχθρῶν οὐδεμίαν ἐνέργειαν ἐποιοῦν
 » κατὰ τοῦτου, καθὼς οὐδ' ἡ τῆς γυναικὸς βολὴ τῶν ὁμ-
 » μάτων κατ' ἀνδρὸς μὴ ὄντος φιληδόνου.

1. Σακραδέθας λέγεται ὁ Ἴνδρας, καὶ Βανουμάν ὁ Ἥλιος. διὸ οἱ θεοὶ ἐφοβήθησαν μήπως αὐτοὶ ἀνηρέθησαν.

2. Ἐν τῷ λειμῶνι τοῦ Ἰάμα ὁ γὰρ πόλεμος, ὡς λειμῶν ἐστὶ τοῦ Ἰάμα.

3. Μετὰ γὰρ τὸ νέφος θερμότερός ἐστιν ὁ Ἥλιος.

4. Ὁ Δουριοδάνας δηλ.

26. « Τὰ δὲ θέλη τοῦ Ἀρζούνα ἐπιπτον κατὰ πάντων τῶν πο-
 » λεμίων, εἰς τὸ ἀνασπᾶσαι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ταῖς ὀξείαις
 » ἀκίσιν, ὡς ὄνυξι χειρῶν τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Ἰάμα.
 27. « Ἐνοχλούμενος δὲ τότε συνεχῶς ὁ Ἥλιος ¹ ὑπὸ τῶν ἐν-
 » δόξων ἡρώων, τῶν ἀναιρουμένων ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, εἰσέ-
 » ду τὰ σπήλαια τοῦ δυτικοῦ ὄρους ², ὥσπερ πεπληγῶς.
 28. « Ἐπισημῆναντες δὲ τοῦ Βήσμα τὸ ἀνακλητικόν, οἱ ἥρωες,
 » θερμότεροι τοῦ πυρός, ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὰς ἑαη-
 » τῶν κατασκηνώσεις.

Δευτέρα ἡμέρα.

29. « Πρόθυμοι δ' ὄντες οἱ ἥρωες εἰς τὸν δειμαλέον πόλεμον,
 » καθοπλισθέντες περὶ τὸν ὄρθρον, ἀπεσκέδασαν τὸ λοιπὸν
 » σκότος τῆς νυκτὸς ταῖς μαρμαρυγαῖς τῶν λιθοκολλήτων
 » θωράκων.
 30. « Καὶ ὁ μὲν Βήσμας ἔστησε τὸν στρατὸν εἰς σχῆμα Γα-
 » ροῦδα, ἐπ' ὀλέθρῳ τοῦ ὡς ὄψεως ³ κόμβου τῶν ἐχθρῶν·
 » ὁ δὲ Ἀρζούνας εἰς σχῆμα ἡμισελήνου, εἰς τὸ ἐκτραχη-
 » λίσαι ἐκείνην τὴν φάλαγγα.
 31. « Συνεπλάκησαν δ' οἱ στρατιῶται ἀμφοτέρων τῶν στρα-
 » τῶν χαίροντες, ἀλλήλους ἐπαινοῦντες, καὶ φιλοφρόνως
 » πως πρὸς ἀλλήλους διακείμενοι ἐπὶ τῇ ἀμοιβαίᾳ χά-
 » ριτι τοῦ ἐφετοῦ πολέμου ⁴.
 32. « Τῶν δ' εἰς τὰ σώματα αὐτῶν τραυμάτων οὐκ ἠσθάνοντο,

1. Οἱ ἥρωες, διὰ τοῦ Ἥλιου, ὡς διὰ θύρας, εἰσδύουσιν εἰς τὸν οὐρανόν, θανόντες ἐν πολέμῳ.

2. Νῦξ ἐγένετο.

3. Ὁφιοφάγος γάρ ἐστιν ὁ Γαροῦδας.

4. Καθὼς οὗτος χάριν ἐνόμιζε καὶ μέγα δῶρον τὸν ἐφετὸν πόλεμον, οὕτω καὶ ἐκεῖνος ἀμοιβαίως· καὶ διὰ τοῦτο φιλοφρόνως πῶς πρὸς ἀλλήλους διέκειντο, ὡς ἀπολαμβάνοντες τὸ ἐφετόν.

- » τοῦ αἵματος μὴ διακρινομένου, ἕνεκα τῶν προσθαλλου-
 » σῶν ἐρυθρῶν ἀκτίνων τοῦ ἀνατείλαντος τότε Ἡλίου.
33. « Εἰσέδυσαν δ' ἅμα εἰς τὸ στράτευμα τῶν Καουραβῶν,
 » ὅ,τε Βήμας καὶ ὁ Γατοτκάσας, ὡς ἀμφοτέραι αἱ χεῖρες
 » τοῦ παιδίου εἰς τὸ ἔδεσμα ¹.
34. « Πόσοι δὲ ἐν πολλῇ οὐκ ἦσαν ἀγωνία τοῖς ἀπὸ τῶν τόξων
 » τούτων ἐπιπίπτουσι συνεχῶς βέλειςιν, ὡς οἱ ἐμβλεπόμε-
 » νοι ἐλέμματα οἷοι τῶν ὀφθαλμῶν τῆς νυκτός τοῦ
 » θανάτου ²;
35. « Τὰ μὲν τοι συνεχῇ βέλη τῶν πολεμίων βασιλέων ἐπι-
 » πτον ἐπὶ τούτους ἀνωρελῇ, καθὼς ἡ βροχὴ τοῦ νέφους
 » εἷς τε τὴν θάλασσαν, καὶ εἰς τὴν ἀμμώδη γῆν.
36. « Ἡ δὲ λειποθυμία τοῦ βασιλέως Δουριοδόνα ἐκ τοῦ βέ-
 » λους τοῦ Βήμα, ἐμπαγέντος τῷ στήθει αὐτοῦ, ἐστάλη
 » ὡς ἄγγελος τοῦ θανάτου.
37. « Τούτου δ' ἀπαχθέντος ἀπὸ τοῦ πολέμου ὑπὸ τοῦ ἡνιό-
 » χου, λειποθυμοῦντος καὶ ἐκτάδην κειμένου ἐπὶ τοῦ ἄρ-
 » ματος, ὁ στρατός ἐσώθη ὑπὸ τῶν περὶ τῶν Κριπᾶν πο-
 » λεμικῶν.
38. « Παρακληθεὶς δ' ἔπειτα ὁ Βήσμας ὑπὸ τοῦ βασιλέως,
 » ἀπαλλαγέντος τῆς λειποθυμίας, ἤψατο τοῦ δεινοῦ τό-
 » ξου, τοῦ περιεκτικοῦ τῆς ἡρωϊκῆς ἀρετῆς ³.
39. « Τὸ μὲν δὲ τόξον τοῦ Βήσματος ἀνιείμενον καὶ ὑφείμενον ⁴

1. Τὸ γὰρ παιδίον ἀμφοτέρως τὰς χεῖρας ἐμβάπτει τῷ τρυβλίῳ, καὶ
 χανδὸν ἐσθίει· οἱ γὰρ Ἴνδοι διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἐσθίουσι.

2. Νῦν τοῦ θανάτου, περιφραστικῶς ὁ θάνατος, ὅς ἐστιν ὁ ἔσχατος
 καὶ αἰώνιος ὕπνος.

3. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

4. Ὅτε μὲν ἡ χορδὴ ἔλκεται, τὸ τόξον ἀνιέται, ὅτε δὲ τὸ βέλος ἀφίε-
 ται, ὑφίεται, καθὼς καὶ ὁ ἄνθρωπος τῇ ἀνοίξει καὶ κλείσει τοῦ στόματος
 μασσᾶται.

- » πολλάκις ταῖς βολαῖς τῶν βελῶν, ἐφαίνετο ὡς στόμα
 » τοῦ Ἰάμα, μασσώμενον ἀλλεπαλλήλους ἥρωας.
40. « Καταβυθίσαι δ' ἠβούλετο ὁ Βήσμας τὸ ἱππικόν, πεζι-
 » κὸν καὶ ἄρματικὸν τοῦ Ἰνδιστίρα ἐν τῷ ὡς Ωκεανῷ αἶ-
 » ματι τῶν ἐλεφάντων, οἳ ἐκτείνοντο ἀνὰ τρεῖς ἐκάστω
 » βέλει.
41. « Ἐν δὲ τούτῳ ἤλασε τὸ ἄρμα τοῦ Ἀρζούνα ὁ Κρισναῶς
 » ἐναντίον τοῦ ἄρματος τοῦ Βήσμα, ἐπικαλούμενος δεινο-
 » παθῶς οὕτως ὑπὸ βασιλέων, ὄντων ἐν πολλοῖς δεινοῖς.
42. « Ὡ Κῦρις τοῦ κόσμου, ὁ ὢν ἡ ναῦς τῆς διαπλεύσεως
 » τοῦ πελάγους τοῦ κόσμου τούτου, διὰ τί οὐ γίνῃ ἡμῖν
 » ναῦς, τοῖς κλυδωνιζομένοις ἐντὸς τῶν κυμάτων τῶν
 » βελῶν τοῦ Βήσμα; »
43. « Ὅρμων μὲν οὖν ὁ Βήσμας εἰς τὸ πρόσω, ὡς πῦρ τῆς ὕλης,
 » οὗ φλόγες ἦσαν τὰ διασπειρόμενα βέλη, ἀπείρχθη, κα-
 » θάπερ πνοὴ σφοδρῶ ἀνέμου, τῇ φορᾷ τῶν οὔστων τοῦ
 » Ἀρζούνα.
44. « Διεφυλάχθη δ' ἡ ζωὴ τοῦ στρατοῦ τῶν Πανδοϊδῶν, ὡς
 » ἐν προτειχίσματι, ἐν τῷ πληθῇ τῶν βελῶν τοῦ τοξο-
 » φόρου Ἀρζούνα, βαλλόντων τοὺς ἐχθρούς.
45. « Καὶ τὰ μὲν βέλη τοῦ Βήσμα διαῤῥηγνύων, τοὺς δ' ἐναν-
 » τίους τοῖς θέλεσι διαπεύρων ὁ Ἀρζούνας, ἐδειξε καὶ
 » τὸ πρὸς τὸν γέροντα σέβας, καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἐπιδεδξιό-
 » τητα¹.
46. « Ὁ δὲ Βήσμας, ὃν καὶ αὐτὸς ὁ φόβος φοβεῖται, κατέκλει-
 » σεν ἀμφοτέρους τοὺς μέλανας² ἐν τῷ πληθῇ τῶν βελῶν

1. Οἶονεῖ ἔλεγεν· εἰ θέλω, καὶ σὲ ἀναιρῶ, ὡς τοὺς λοιποὺς, ἀλλὰ σέβομαι σε, ὡς γέροντα, καὶ διὰ τοῦτο μόνον τὰ βέλη σου διαῤῥηγνύω.

2. Μελάγχρους ἦν καὶ ὁ Ἀρζούνας, καὶ ὁ Κρισναῶς· καὶ ὁ ψιττακὸς κυανόχρους ἐστίν.

- » αὐτοῦ, ὡς ψιττακοὺς ἐν κύρτῃ, εἰς παιδιὰν καὶ διατρι-
 » βὴν τῆς ἑαυτοῦ καλῆς ἀνδρείας καὶ νίκης ¹.
47. « Διάβροχοι δὲ γεγονότες αἵματι ἐκ τῶν παρὰ τοῦ Βή-
 » σμα τραυμάτων οὗτοι οἱ δύο μέλανες, ἐφαίνοντο ὡς
 » δύο βραχίονες τοῦ Κάλα ², ἐρυθραίνόμενοι τῷ ἐκ θυμοῦ
 » ἐρυθρῷ βλέμματι τῆς Καλῆς.
48. « Τότε ἐκ τῆς ἀθρόας βολῆς τῶν βελῶν, τῶν ἀφιεμένων
 » ὑπὸ τοῦ Βήσμα, ἡ στρατιὰ τῶν Πανδοῦιδων ἔστρεψε
 » τὸ πρόσωπον, ὡς ἡ πόρνη ἀπὸ τοῦ ἀχρημάτου ³.
49. « Τοῦ μὲν οὖν Ἀρζούνα ραθύμως πολεμοῦντος, διὰ τὸ
 » πρὸς τὸν γέροντα σέβας, τοῦ δὲ στρατοῦ ἀχθομένου ἐκ
 » τῶν χαλεπῶν τοξευμάτων τοῦ Βήσμα,
50. « Ἐφῇ ὁ Κρισναῖ· «Μὼν ἔκλειςας ἐν πολέμῳ τοὺς ὀφθαλ-
 » μούς, ὦ Ἀρζούνα, εἰς ἀπώλειαν τοῦ οἰκείου στρατοῦ,
 » καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐπέχεις τοῦτον τὸν οὕτω γαυρικῶς
 » καὶ μανικῶς ἐπερχόμενον γέροντα ;
51. « Ἐγὼ τοῦτον σήμερον ἀναιρέσω· τί γίνεται παρὰ σοῦ ⁴ ; »
 » Τοιαῦτα εἰπὼν ὁ Χαρῆς, φέρων τὸν ἡλιοειδῆ δίσκον, τὸν
 » φλογίζοντα καὶ τὸν οὐρανόν,
- 52 « Κατέβη θυμῷ τάχιστα ἀπὸ τοῦ ἄρματος, ὁρώμενος μετὰ φό-
 » βου καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν θεῶν, ὑποκυψάντων τοὺς ἀχένας ⁵.

1. Καθὼς τις ἔχων δύο γυναῖκας, κλείει εἰς διατριβὴν αὐτῶν ἐν κύρτῃ δύο ψιττακοὺς· ἡ γὰρ ἀνδρεία καὶ ἡ νίκη, ὡς δύο γυναῖκες ἐκλαμβάνονται.

2. Μέλανες γὰρ οἱ βραχίονες τοῦ Κάλα, τοῦ θανάτου. — Κάλας· μέλας. Καλὴ δὲ, μέλαινα. Κάλας λέγεται καὶ ὁ Χρόνος, καὶ ὁ Θάνατος. Καλὴ δὲ, ἡ δύναμις τοῦ Θανάτου, ἡ ἀποδίδοται αὐτῇ, ὡς γυνὴ συμβολικῶς.

3. Τὸ πρωτότυπον ἔχει μεγάλην χάριν· ἐπειδὴ παίξει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

4. Δηλ. οὐδὲν γίνεται.

5. Ὡς ὅταν τις θέλησῃ ἐξ ὕψους κάτω, κάμπτει τὸν αὐχένα ὀλίγον.

53. « ἰδὼν δ' ὁ Βήσμας τοῦτον ἐπιόντα, μηδαμῶς διατα-
 » ραχθεῖς, κρατῶν τὸ λαμπρὸν τόξον, μειδιῶν, χαίρων,
 » χάριεν βλέπων, καὶ φρίττων ¹,
54. « ὦ Κύριε, ἔφη, ἔλθε, ἔλθε· δότω μοι ταχέως τὴν λύ-
 » τρωσιν ἢ Σουδαρσανά σου ². Μωροὶ εἰσιν οἱ χρόνιοι σκλη-
 » ραγωγία χρώμενοι, ἐπιθυμοῦσιν ἰδεῖν διὰ τῆς θεωρίας
 » τὴν σὴν αὔλον θέαν.
55. « Ὀλβιος ἐγώ! ὑπὸ μὲν γὰρ ἄλλων καὶ θεραπευόμενος
 » διὰ τὴν ταχείαν λύτρωσιν, λίαν ὀργίζη ³ κατ' αὐτῶν·
 » κατ' ἐμοῦ δέ, καὶ πλημμελοῦντος ⁴, ὀλίγον τι ὀργίζη. »
56. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Βήσμα μετ' εὐλαθείας καὶ ἐφέ-
 » σεως τῆς ἐπιτεύξεως τοῦ δίσκου, κλίνοντός τε τὴν κε-
 » φαλήν, καὶ ἀγαπῶντος τὴν καλὴν λύτρωσιν,
57. « Πληθύνσας ὁ Ἀρζούνας ἐκ τοῦ ἄρματος καὶ δραμῶν, ἀνέ-
 » λαβε τὸν Κρισνᾶν· καὶ ἐπανατίθασας αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ἄρ-
 » ματος, θέαμα ἄξιον ἔδειξε παντὶ τῷ κόσμῳ ⁵.
58. « Καὶ, « ὦ Κύριε τοῦ κόσμου, ἔφη, τί τοῦτο τὸ ἐγγείρημα;
 » ἄφες τὸν τοιοῦτον θυμὸν, καὶ ἰδὲ μετὰ ταῦτα τὴν δύ-
 » ναμίν σου, ἥτις ἀντιστρέφει εἰς ἐμέ ⁶. »

1. Ἡ φρίκη ἴδιον τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ἀνδρείας.

2. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· Σουδαρσανά γὰρ λέγεται ἡ κα-
 λὴ θεά καὶ ὁ τροχίσκος τοῦ Κρισνᾶ· τουτέστιν ἀνελέ με διὰ τοῦ τροχί-
 σκου σου, ἵνα λυτρωθῶ τοῦ σώματος· ὁ γὰρ Κρισνᾶς αὐτὸς, ὡς Θεὸς
 δοξάζεται, σαρκωθείς ἐπὶ γῆς ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρώπων.

3. Ὡς ὅτε τις ἐνοχλούμενος παροργίζεται.

4. Πολεμοῦντος δηλ.

5. Πρῶτερον ὁ Κρισνᾶς ὑπέσχετο ὡς οὐ πολεμήσει, ἀλλὰ μόνον ἡνί-
 οχος ἔσται· ὁ δὲ Βήσμας εἶπεν, ὡς ἀναγκάσει αὐτὸν πολεμῆσαι· νῦν δ' ὁ
 Ἀρζούνας ἐπέχει αὐτὸν, εἰς τήρησιν ἐκείνου τοῦ λόγου.

6. Τουτέστιν ἐγὼ διὰ τῆς σῆς δυνάμεως, συνόντος μοι, ποιήσω ὅ,τι
 δοῦλει, δηλ. ἀφανίσω τοὺς ἐχθρούς· ἔχε δὲ μόνον ὑπομονήν.

59. « Ταῦτα εἰπόντος τοῦ Ἀρζούνα, αἱ θεαὶ ἀπηλπίσθησαν
 » τῆς ἐπιτεύξεως τοῦ ἀρίστου ἥρωος ¹. Καὶ ὁ μὲν Κρισναῶς
 » ἐνέπνευσε τῇ κόγχῳ χαίρων· ὁ δὲ Ἀρζούνας ἐκλαγξε διὰ
 » τῆς νευρᾶς τοῦ τόξου.
60. « Ἡ οὖν χεὶρ τούτου, οὔσα ἐν τῷ ἐντεταμένῳ τόξῳ, ὡς
 » ἔχιδνα ἐν τρώγλῃ, ἐγέννησεν ὄφεις, οἷστοὺς δυσφορήτους
 » καὶ τοῖς μεγάλοις ἥρωσιν.
61. « Ἐπεσχέθη δ' ὅμως αὐτὸς ὑπὸ πολλῶν βασιλέων, συνελ-
 » θόντων μετὰ θυμοῦ, καθὼς ὁ Ἰνδρας ὑπὸ τῶν δαιμό-
 » νων ², βαλλόντων βέλη ἐν ταύτῳ.
62. « Ἐβαλε δ' ἔπειτα τὸν οἷστον *Μαχένδραν* τοῦνομα, τὸν
 » δυνατὸν ὀλέσαι τὸν κόσμον, κατακόπτοντα σώματα
 » ἐχθρῶν, ὑποζύγια, ὅπλα, καὶ σημαίας.
63. « Φωνὴ δέ τις ³ ἐγένετο τῶν ἐχθρῶν, βαλλομένων τοῖς
 » βέλεσι τοῦ Πανδοῖδου, ὡς φωνὴ κόγχων, ἐμπνεομένων
 » ὑπὸ τεχνιτῶν.
64. « Οἱ δὲ Πισσάκαι ἤλθον χαίροντες εἰς τοὺς ποταμοὺς τῶν
 » αἱμάτων, καταβρωσόμενοι, ὡς ἰχθύες, τὰ πεπτωκότα
 » σώματα τοῦ στρατοῦ.
65. « Ἀφῆκαν δὲ οἱ ἥρωες τὴν ἦν εἶχον οἴησιν ἐπὶ τῇ περὶ τὰ
 » ὅπλα γυμνάσει τῶν χειρῶν ἐν τῇ νίκῃ τοῦ Ἀρζούνα, κα-
 » θὼς οἱ κολουμβηταὶ ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Ὠκεανοῦ.
66. « Τότε ὁ Ἥλιος, ἐρυθρὸς γεγεννημένος, ὡς περ κατακεχραμ-
 » μένος τοῖς αἵμασι τῶν ἀναιρεθέντων πολλῶν ἡρώων τοῖς

1. 'Αφ' οὗ εἶδον αἱ θεαὶ, ὅτι ὁ Κρισναῶς ἀνέβη εἰς τὸ ἄρμα, ἀπηλπίσθησαν τῆς συνουσίας τοῦ Βήσμα, ὃς ἦν πρόθυμος ἀναιρεθῆναι ὑπὸ τοῦ Κρισναῶ.

2. Οἱ γὰρ δαίμονες καὶ Γίγαντες πολλάκις ἀντίστησαν τῷ Ἰνδρᾳ πολεμοῦντες.

3. Ἀσαφὴς καὶ ἄναρθρος, οἰμωγαὶ δηλονότι καὶ κλαυθμοί.

» ὄπλοις τοῦ Ἀρζούνα, εἰσέδου τὸν ὠκεανὸν ¹, λούσασθαι
» βουλόμενος.

67. « Ἐπιστάσης δὲ τῆς νυκτὸς τῷ ὠκεανῷ τοῦ πολέμου, τὸ
» ζεῦγος τῶν στρατῶν ², ἀχθεσθὲν διεζεύχθη μέχρι τῆς
» ἑώας, καθὼς τὸ ζεῦγος τῶν χηναλωπέκων. »

Τριτη ἡμέρα.

68. « Ἐξελθόντες ³ δ' ἐκ τοῦ πολέμου, ὃν ἔβλεπον ἐν νυκτὶ
» καθ' ὕπνου, οἱ μὲν Καουραβαὶ ἔταξαν τὸν στρατὸν εἰς
» φάλαγγα θαθεῖαν, οἱ δὲ Πανδοῖδαι εἰς ἡμισέληνον.

69. « Οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Βήσμαν καὶ Ἀθημανιοῦν πόλεμον
» μέγαν συνεκρότησαν, γενόμενον τοῖς Πισσάκαις εἰς χρεῖαν
» ἑωθινήν ⁴, τοῖς ποταμηδὸν ῥέουσιν αἵμασιν.

70. « Ὁ δὲ Βήσμας ἐπολέμει τῷ Ἀρζούνα ⁵, καθὼς ὁ ὄχλος
» τῶν περισπασμῶν τῇ ψυχῇ ⁶, διδοὺς ἑωθινὸν ἄριστον,
» ὡς παιδίῳ ⁷, τῷ Κάλα, ἐκ τῶν σωμάτων τῶν βασιλέων.

71. « Ἦδοντο δ' οὗτοι ἐπὶ πολὺ, ὥσπερ παίζοντες, τοῖς ἀμοι-
» θαίοις πλεονασμοῖς ⁸ τῆς μάχης, καθὼς δύο φίλοι τῇ
» ἀμοιβαίᾳ πλεονάσει τῆς φιλίας.

72. « Καὶ ὁ μὲν Ἀθημανιοῦς κατεκάλυψε τοῖς βαλλομένοις
» οὔστοις τὰ στίφη τῶν ἐχθρῶν, εἰς ὧν, καθὼς τὰ πλήθη

1. Νῦξ ἐγένετο.

2. Δηλ. ἀμφότεροι οἱ στρατοί, καθὼς τὸ ζεῦγος τῶν χηναλωπέκων διαζεύγνυται ἐπιστάσης τῆς νυκτὸς τῷ ποταμῷ ἢ τῇ λίμνῃ.

3. Τουτέστιν ἀφυπνῶσάντες· παίζει δὲ πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

4. Χρεῖα ἑωθινή ἐστι, τὸ νίπτειν τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον ὕδατι· τοῖς δὲ Πισσάκαις ἀν' ὕδατος αἱμά ἐστιν, ᾧ καὶ χαίρουσι· δηλολογεῖται αἱματοχυσία πολλὴ ἐγένετο.

5. Ὁ Ἀρζούνας ἦλθεν εἰς βοήθειαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀθημανιοῦ.

6. Πολέμια γὰρ τὰ ἔργα τῇ ψυχῇ.

7. Τὸ γὰρ παιδίον περὶ τὴν ἔω ἐσθλείν φιλεῖ.

8. Ποτὲ μὲν ὁ εἷς ἀντέπεμπε πλείω βέλη, ποτὲ δὲ ὁ ἕτερος.

- » τῶν ἀστέρων ἀφανῆ ποιεῖ ὁ ἥλιος ταῖς ἀκτίσι.
73. « Ὁ δὲ Δρυσταδιούμενας ἀνείλε τὸν Δαμάναν, τὸν υἱὸν
 » τοῦ Παουραβέα, καὶ τὸν βασιλέα Σανγερμινὴν, καθὼς ὁ
 » γνωστικὸς τὸν χρόνον καὶ τὸ ἔργον ¹.
74. « Χαρὰν δ' ἔσχεν ὁ Βήμας ἐπὶ τοῖς μεγάλοις ἐλέφασιν
 » τοῦ βασιλέως τῆς Μαγάδας, ἐπιδραμοῦσι κατ' αὐτοῦ,
 » καθὼς ὁ ὄφις ἐπὶ τοῖς βατράχοις.
75. « Καὶ οἱ τῶν μερῶν τοῦ κόσμου ἐλέφαντες ² καὶ ὁ ὑπὸ
 » γῆν Σέσσας ἔτρεμον ἐκ τοῦ θαδίσματος αὐτοῦ, πεζῇ πο-
 » ρευομένου, καὶ κορύνην ἐν χειρὶ φέροντος.
76. « Ἡ δὲ φήμη, ἡ γεγεννημένη ἐκ τῆς νίκης κατὰ τῶν ἐλε-
 » φάντων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου, ἔπιπτε τότε ἀπὸ τῶν
 » ἐλεφάντων τούτων ³, διατεμνομένη τῇ παιούσῃ κορύνῃ,
 » ὃ συμπεραίνεται ἐκ τῶν πιπτόντων μαργαρίτων ⁴.
77. « Ὅση δὲ θλίψις ἐγένετο τῷ ὑπὸ γῆν ὀφιοβασίλει ἐκ τοῦ
 » θαδίσματος τοῦ Βήμα, τοσαύτη οὐκ ἐγένετο ἐκ τῆς
 » πτώσεως τῶν ἐλεφάντων, ὡς ὀρέων, ἀναιρουμένων τῇ
 » κορύνῃ τοῦ Βήμα.
78. « Τούτου δὲ κτείνοντος ἀφειδῶς, βλέποντες οἱ θεοὶ τοὺς
 » ἐλέφαντας καταβυθίζομένους εἰς τὰ ποταμηδὸν ῥέοντα
 » αἵματα, ἐνεθυμήθησαν τὸν Ἰνδραν, ῥίπτοντα τὰ ὄρη εἰς
 » τὴν θάλασσαν ⁵.

1. Τουτέστι τὸν θάνατον καὶ πᾶσαν πρᾶξιν κατὰ τὸν νόμον, δηλ. τὸ
 λούεσθαι καὶ τότε ἐσθίειν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα· ὁ γὰρ θεόφρων τότε θνή-
 σκει, ὅταν θέλῃ (ἴσ. ὅτε θέλει), οὐδὲ θεωρεῖ ὅσα ἀπαγορεύει ὁ νόμος.

2. Οἱ ἐλέφαντες οἱ βαστάζοντες τὴν γῆν.

3. Δηλ. καὶ ἐκείνους ἐνίκησαν οὗτοι οἱ ἐλέφαντες, οὓς ἀπέκτεινεν ὁ
 Βήμας.

4. Λευκὴ ἡ φήμη, λευκοὶ καὶ οἱ μαργαρίται.

5. Τὰ ὄρη φεύγοντα τὸν Ἰνδραν, κόπτοντα τὰ πτερὰ αὐτῶν, ἔπιπτον
 εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς εἰς καταφυγὴν· ἐκ δ' ἐκείνων ἐγένοντο αἱ νῆσοι.

79. « Ὄρμησαν δὲ κατὰ τοῦ Βήμα οἱ περὶ τὸν Δουριοδάναν,
 » μαινομένου δίκην τοῦ Ἰάμα, καὶ ἐπαπειλοῦντος ἀναιρέ-
 » σιν πάντας τοὺς ἐλέφαντας.
80. « Βληθεὶς δὲ θέλει ὁ Βήμας ὑπὸ τοῦ Δουριοδάνα, καὶ ἀλ-
 » γήσας, ἦν ἐστὼς ἐν ὀλίγῳ, ὥσπερ ἐννοῶν τὸν τρόπον τοῦ
 » θανάτου ἐκείνου.
81. « Τρωθεὶς δὲ καὶ ὁ Δουριοδάνας θέλει τὸ στῆθος ὑπὸ τοῦ
 » Βήμα, ἀναβάντος εἰς τὸ ἄρμα, λειποθυμίαν ἔσχεν, ὡς
 » μὴνύτριαν τοῦ θανάτου.
82. « Τὸν δὲ Σεναπατήν, τὸν Σουέναν, τὸν Ζαλασάνδαν, τὸν
 » Σουλοσάναν, τὸν Βήμαν, τὸν Οὔγραν, τὸν Βημαράταν,
 » τὸν Βημαβαχοῦν, τὸν Ἀλολούπαν,
83. « Τὸν Σάμαν, τὸν Βιχίτσουν, τὸν Βικάταν, τὸν Δουρ-
 » μούκαν, καὶ τὸν Δουπραδαρσάναν, τούτους τοὺς δεκα-
 » τέσσαρας ἐξαποστείλας, ξενισθησομένους παρὰ τῷ ἄδῃ,
 » ἅμα τοῖς δεκατέσσαρσιν υἱοῖς αὐτῶν,
84. « Φωνὰς λεοντίους ¹ ἐξέπεμψεν ὁ Βήμας, διηκούσας μετὰ
 » τῶν φημῶν ² εἰς τοὺς δεκατέσσαρας κόσμους.
85. « Ἐφορμήσαντος δὲ τοῦ Βαγαδάτα, τοῦ πεῖραν ἔχοντος
 » δεινῶν ὅπλων, ἢ στρατιὰ τοῦ Βήμα συνεστάλη, ὡς ἡ
 » ἄπειρος καὶ πρωτόπειρος γυνὴ συστέλλεται ἐξ ἀνδρῶς,
 » ἔρωτι μαινομένου ³.
86. « Τούτου τῷ θελεὶ ἐλθθεὶς τὸ στήθος ὁ Βήμας, ἐλειποθύμη-
 » σε· καὶ ἐπερειδόμενος τῇ σημαίᾳ ⁴, καὶ παρὰφορον ἔχων τὸ
 » σῶμα, ἐφαίνετο ὡς μεμηνὼς ἐλέφας, δεδεμένος ἐν σύλῳ.

1. Ἀλαγαγμὸν ἐπινίκειον.

2. Ἄς ἔλαθεν ἐν τῷ κτείνειν τοσούτους βασιλεῖς.

3. Τὸ πρωτότυπον χάριέν ἐστιν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιη-
 τής.

4. Ἡ σημαία ἐτίθετο ὀπίθεν τοῦ ἄρματος.

87. « Ἀγανακτήσας δ' ὁ Γατοτκάσας ἐπὶ τῷ πατρὶ, ἀντέστη
 » τῷ Βαγαδάτῃ ἐποχουμένῳ ἐλέφαντι, ἐποχούμενος θείῳ
 » ἐλέφαντι, καὶ τοὺς περὶ ἑαυτὸν ἔχων ἐποχουμένους ταῖς
 » ἐλέφασιν τῶν μερῶν τοῦ κόσμου, ὡς μάχος.
88. « Τοῦτου ἐκ τῶν βροχηδὸν πιπτόντων βελῶν ὁ Βαγαδά-
 » τας, καὶ ὁ ἐλέφας αὐτοῦ Σουπρατίκας, ὁ κλάδος καὶ ἡ
 » ῥίζα τῆς ἀνδρείας, ὑπερήκμαζον καὶ ὑπερέθαλλον ¹ (ἐπί-
 » δοσιν ἐλάμβανον).
89. « Τότε οἱ μὲν βασιλεῖς καὶ οἱ ἐλέφαντες ἄψυχοι ἐγένοντο
 » ταῖς ὑπερφυεῖς (ἀλλοκότοις) φωναῖς τοῦ τε Βαγαδάτα
 » καὶ τοῦ Σουπρατίκα.
90. « Ἡ δὲ γῆ ζόφου τῆς νυκτὸς πληρωθεῖσα, ἐφαίνετο ὅτι
 » ἐβυθίσθη εἰς τὸν Ὠκεανόν, ὥς περ ἀφεθεῖσα ὑπὸ τῶν ἑλ-
 » φάντων, τῶν βασταζόντων αὐτήν, βαλλομένων ὑπὸ τοῦ
 » Γατοτκάσα.
91. « Ἐπαύσατο δ' εὐθέως ὁ Βήσμας τοῦ πολέμου, φοβηθεὶς
 » τὸν Γατοτκάσαν, τὸν υἱὸν τοῦ Βήμα· ἡ γὰρ νύξ, ὡς ἡμέ-
 » ρα ἐστὶν εἰς νίκην ἐν πολέμῳ τοῖς μαγικοῖς δαίμοσι ².
92. « Καὶ οἱ μὲν Καουραβαὶ ἔρχοντο ἀπιόντες, ἐννοοῦντες, ὅτι
 » οἱ ἐχθροὶ οὐκ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπεκτάνθησαν, οἱ δὲ
 » Πανδοῖδαι, ὅτι τῇ ἐπιούσῃ ἐκείνους ἀποκτενοῦσι.

Τετάρτη ἡμέρα.

93. « Περὶ δὲ τὴν νύκτα ἐρωτηθεὶς ὁ Βήσμας ὑπὸ τοῦ υἱοῦ

1. Ὅμοιοι μεταφορικῶς καὶ πάνυ ἀστείως ὁ ποιητὴς τὸν μὲν Βαγαδάταν τῷ κλάδῳ τοῦ δένδρου, τὸν δὲ Σουπρατίκαν, τὸν ἐλέφαντα αὐτοῦ, τῇ ῥίζῃ καὶ καθὼς τὸ δένδρον ὑπερακμάζει ἐκ τῆς βροχῆς, οὕτω καὶ οὗτοι ἐκ τῶν βροχηδὸν πιπτόντων βελῶν. Ὁ ἐλέφας τοῦ Βαγαδάτα, ὁ ὀνομαζόμενος Σουπρατίκας, ὑπερεῖχε πάντων τῶν ἐν τοῖς στρατοῖς τῇ τε δυνάμει, καὶ τῷ κάλλει, καὶ τῇ πολεμικῇ ἀρετῇ.

2. Βλέπousι γὰρ ἐν νυκτὶ οἱ δαίμονες.

- » σου ¹, « Ἄρα ἐκεῖνοι νικήσουσιν; » ἔλεξε λόγον λευκόν,
 » τουτέστι καθαρὸν, ὡς τὸ τῆς Γαγγῆς ὕδωρ.
94. « Πάλαι ὁ Βισνοῦς, ληφθεὶς ἐν τῷ νοὶ παρὰ τοῦ Βραχμᾶ,
 « ὥστε ἀνελεῖν τὸ τῆς γῆς ἄχθος, ἐνεφανίσθη αὐτῷ, ὃν
 « καὶ ὕμνησεν, εἰπὼν.
95. « ὦ Κύριε τοῦ παντός, ἡ ψυχὴ τοῦ παντός, ὁ ὢν αὐτός
 » τὰ πάντα, ὁ γινώσκων τὰ πάντα, ἡ γένετις, ἡ ὑπαρξις,
 » καὶ ἡ φθορά τοῦ παντός, νίκα.
96. « Δόξα σοι ὁ Θεός, ὁ Κύριος τῶν νοητῶν καὶ αἰσθητῶν,
 » ὁ πάσης γνώσεως δοτὴρ, ἡ τρυφὴ τῶν τρυφώντων καὶ
 » ὁ τρυφῶν τῆς τρυφῆς, δόξα σοι!
97. « Οἱ δαίμονες ἀνῆρέθησαν ὑπὸ σοῦ, Κύριε, εἰς ἄνεσιν τοῦ οὐ-
 » ρανοῦ· οὗτοι ἐνανθρωπήσαντες, ἄχθουσι νῦν τὴν θεῖαν γῆν.
98. « Ἐνανθρώπητον, ὦ Θεέ, εἰς τὸ ἀνελεῖν τὸ ἄχθος ταύτης
 » τῆς γῆς, ἧς τὸ μὲν ὄρος, ἡ Μερόη, ὁμῶς ἐστίν, ὁ δ' οὐ-
 » ρανὸς κεφαλὴ, ἡ δὲ Πατάλα ² ποῦς. »
99. « Τοιαῦτα εἰρηκότος αὐτοῦ τοῦ Βραχμᾶ, αὐτὸς ὁ Ναראϊά-
 « νας ³ ἐγένετο μετὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ Ναρα ⁴ κόσμημα
 « τῆς γῆς ⁵.
100. « Τούτοις οὖν, τῷ τε Ναראϊάνα καὶ τῷ Νάρκα, οἳ εἰσιν
 « ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ Κρισνᾶ καὶ τοῦ Ἀρζούνα, ἐοικητοῦ-
 « μενος ὁ Ἰουδιστίρας ⁶, νικήσει· ὅθεν ἡ μετὰ τούτου εἰρήνη
 « οἰκεία ἐστί. »

1. Ὁ Σανζαῖας λέγει πρὸς τὸν Δουριοδάναν.

2. Πατάλα λέγεται ὁ καταχθόνιος κόσμος.

3. Ναραϊάνας ἐστὶν ἡ γενικὴ ψυχὴ, τουτέστιν ὁ Θεός.

4. Νάρκας δὲ ἡ μερική ψυχὴ, ἡ ἐν πᾶσι τοῖς ἐμψύχοις.

5. Ἐνθρωπώπησε δηλ.

6. Ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶναι Ἰουδιστίρας καὶ οὐχὶ Ἰνδιστίρας, ὡς μέχρι τοῦδε ἐσφαλμένως ἐτυπώθη, ἐνεκα τῆς οὐ διφθόγγου, τὴν ὁποῖαν ὁ μεταφραστὴς γράφει ἀπαράλλακτον μετὰ τὸ ν. (Σ. τ. ἐκδ.)

101. « Ἐννοήσας δ' ὁ βασιλεὺς Δουριοδάνας ἐκ τούτου τοῦ λόγου
 » τοῦ Βήσιμα τὴν δύναμιν τοῦ Κρισιᾶ, ἐλθὼν αἰκάζει, διτήνυσε
 » τὴν νύχθ' ὅλην ἐπαινῶν καὶ παραθαφρύνων τοὺς ἥρωας.
102. « Κατὰ δὲ τὴν ἔω, ὦ βασιλεῦ, ἐξελθὼν ἐκότερος ὁ ἥρωϊ-
 » κὸς στρατὸς, ἐτάχθη ὁ μὲν εἰς σχῆμα ἰέρακος, ὁ δὲ εἰς
 » σχῆμα κροκοδείλου, τῇ ἐπιταγῇ τοῦ Βήσιμα καὶ Βήσιμα.
103. « Τότε ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ πολέμου, ὃ ἦν ὡς ἄλλος ἡδὺ
 » τοῦ θανάτου, ἐέλη ἔπιπτον ἀμοιβαίως (ἐκατέρωθεν) κατὰ
 » τῶν ἥρώων, οἳ ἦσαν ὡς δένδρα, ἔχοντες τὰ κλέη ὡς
 » λευκὰ ἄνθη.
104. « Ἐκ δὲ τῶν ῥεόντων πολλῶν αἱμάτων ἀπὸ τῶν μετώπων
 » τῶν ἐλεφάντων, νυττομένων τοῖς βέλεσιν, ἡ γῆ ἐδόκει ὡς
 » ποτιστήριον τοῦ Ἰάμα, ψυχαγωγίαν παρέχον τοῖς Πραΐταις¹.
105. « Οἱ δ' ὀλιγόψυχοι στρατιῶται, νυττόμενοι τοῖς ὁδοῦσι
 » τῶν ἐλεφάντων, ἡνδρίζοντο ὑπὸ τῶν μεγαλοψύχων, λε-
 » γόντων· « Τοῦτο οὐκ ἔστιν αἶμα ἀπὸ τῆς νύξεως τῶν
 » ἐλεφάντων, ἀλλὰ φῶς ἐρυθρὸν τοῦ Ἡλίου². »
106. « Ἐκότερον δὲ τὸ σπράτευμα ἀντρέπετο ὑπὸ τῶν περὶ
 » τὸν Βήσιμα καὶ Βήσιμα, βέλη βαλλόντων, καὶ τεμνόν-
 » των τὰς κάρας τῶν βασιλέων, καθὼς ὁ ποταμὸς ἀνα-
 » τρέπεται ὑπ' ἐλεφάντων, κοπτόντων τοὺς λωτοὺς.
107. « Ὁ δὲ Σατεκὴς ἔπεμψε πρὸς τὰς θεὰς μίαν μυριάδα
 » ἀρματληατῶν εὐτόξων, οἵστοθόλων, καὶ μεγαλοψύχων.
108. « Τοῦτον δ' ἐπέσχε τῆς ὁρμῆς ὁ Βουρισραβᾶς, ὁ ἔμπει-
 » ρος τῶν τοῦ πολέμου, κατακαλύπτων τοὺς ἐχθροὺς
 » τοῖς βέλεσι, καὶ πᾶν μέρος, καθ' ὃ φυγεῖν ἤθελον.

1. Ἐν καιρῷ θέρους, πίθους ὕδατος πληροῦντες κατὰ τόπους, ὕδωρ διανέμουν εἰς ἔλεος τοῖς διψῶσιν ὁδοιπόροις· οἱ δὲ Πραΐται, καθὸ δαίμονες, αἱματοχαρεῖς καὶ αἱμοπόται εἰσί.

2. Καὶ γὰρ περὶ τὴν ἔω ἐρυθραὶ εἰσιν αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου.

109. « Δέκα δὲ υἱοὺς τοῦ Σατεκῆ, ἐπιδραμόντας εἰς μάχην,
 » ἐποίησεν ὁ Βουρισραβᾶς τοῖς βέλεσι προσφορὰς πῶς
 » καὶ σπονδὰς τοῖς ἐφόροις τῶν δέκα διαστάσεων τοῦ
 » τόπου θεοῖς.
110. « Ἀμρότεροι δ' οὗτοι οἱ ἥρωες ἐπήεσαν πεζῇ κατ' ἄλ-
 » λῶν ξιφῆρεις, μετὰ μεγάλης ὀρμῆς καὶ ὀργῆς, κα-
 » τεαγόντων τῶν ἀρμάτων αὐτῶν.
111. « Τούτων δ' ἐκ τοῦ θάρους κατακαμφθέντων τῶν τὴν γῆν
 » βασταζόντων ἐλεφάντων, τῆς χελώνης, τοῦ ὄφεως, τοῦ
 » χοίρου καὶ τῶν ὀρέων, ἡ γῆ ἐβυθίζετο ἄν, εἰ μὴ ἐρεί-
 » δετο ἐπὶ τῆς δυνάμεως τῆς ἀληθείας αὐτῶν ¹.
112. « Ἀναληφθέντες δ' ἐκάτεροι εὐθέως ἐπὶ τῶν ἀρμάτων
 » ὑπὸ τοῦ Βῆμα καὶ Δουριοδάνα, ἐνόμιζον τὴν ζωὴν ἐπαχ-
 » θεστέραν τοῦ θανάτου ².
113. « Ἀγανακτήσας δ' ὁ Ἀρζούνας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῶν
 » υἱῶν τοῦ Σατεκῆ, ἐπέστη, ὡς πῦρ δεινόν, εἰς τὸ κατα-
 » καῦσαι, ὡς δένδρα, τοὺς Κουραβᾶς.
114. « Ἐκ δὲ τοῦ Ἀρζούνα, τοῦ ἔχοντος τόξον δεινόν, καὶ
 » ἡχητικόν, οἷστοι ἐπιπτον ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν βασι-
 » λέων, ὡς σκηπτοὶ ἐκ νέφους, τοῦ ἔχοντος τὴν Ἴριν, καὶ
 » βροντῶντος ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων.
115. « Τηνικαῦτα ἡ στρατιὰ σου ³, βαλλομένη τοῖς βέλεσι
 » τοῦ Ἀρζούνα, καὶ καταθλιβομένη, συνεστάλη ⁴, καὶ
 » ἐγένετο ὡς ἐνθεσις βρώματος τοῦ θανάτου.
116. « Δισμῦριοι γὰρ καὶ πεντακισχίλιοι τῶν βασιλέων ἀνῆρέ-

1. Ἐπὶ τῆς ἀληθείας ἐρείδεται ἡ γῆ.

2. Ἡσχύνοντο δηλ.

3. Ὁ Σανζαῆς λέγει πρὸς τὸν Δρυταράστραν.

4. Καθὼς ἡ ὄρυζα συστέλλεται καὶ συνάγεται, ὡς βῶλος, διὰ τῶν δακτύλων, καὶ οὕτως ἐντίθεται τῷ στόματι.

- » θησαν τότε ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰνδρα, μαχομένου ἐκ
 » καρδίας.
117. « Τότε ἡ κακοβουλία σου ¹ τὰ μὲν χεόμενα αἵματα τῶν
 » βασιλέων ἔσχεν, ὡς φύλλα νεογνὰ, τοὺς δ' ἐκ τῶν ἑρ-
 » μων μαργαρίτας, ὡς ἄνθη, τὰς δὲ κάρας, ὡς ὁπώ-
 » ρας.
118. « Οὕτω μὲν δὴ τοῦ Ἀρζούνα ἀναιροῦντος πλήθη δεινῶν
 » ἡρώων, ὁ Ἥλιος φοβηθεὶς κατέφυγεν εἰς τὸν Ὠκεανόν,
 » ὡς εἰς φρούριον ἐρυμνόν ².
119. « Οἱ δ' ἥρωες ἀπῆλθον εἰς τὰ ἴδια θραδέως, καίπερ
 » σπεύδοντες, δεινὰ παθόντες πλείω ἐν τῷ λύθρῳ τοῦ
 » αἵματος, ἢ ἐν τῷ πολέμῳ ³»

Πέμπτη ἡμέρα.

120. « Πάλιν δὲ περὶ τὴν ἔω καθοπλισθέντες οἱ Πανδοῖδαι
 » καὶ οἱ Κασουρβαί, ἐπολέμουν πλείονι θυμῷ, τάξαντες
 » ἐκάτερον τὸν στρατὸν εἰς σχῆμα Κραούνησις καὶ κροκο-
 » δείλου.
121. « Φιλοκίνδυνοι δ' ὄντες, ἐδίδοσαν τὰ αὐτῶν σώματα,
 » οἷονεὶ ἄχυρα ⁴, τοῖς ὀξέσι στόμασι τῶν βελῶν, τοῖς
 » παρὰ τῶν ἐχθρῶν ἐρχομένοις, καθὼς οἱ φιλόδωροι δι-
 » δόασι καὶ τὸ σῶμα ἑαυτῶν τοῖς αἰτοῦσιν, εἰ καὶ παρ' ἐχ-
 » θρῶν ἔρχονται, καὶ σκληρὰ λέγουσι ⁵.

1. Ὁ Σανζαῖας λέγει πρὸς τὸν Δρυταράστραν· δηλονότι εἰ καλῶς συνεβούλευες, πόλεμος οὐκ ἐγίνετο, οὐδὲ τοσοῦτος φόνος.

2. Νῦν δηλ. ἐγένετο. — Τὸ πρωτότυπον χάριν ἔχει, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

3. Οὐκ ἠδύναντο πορεύεσθαι εὐμαρῶς, διὰ τὴν ἐπισυμβᾶσαν ἰλὺν ἐκ τῶν αἱμάτων.

4. Εἰς οὐδὲν δηλ. αὐτὰ τιθέμενοι.

5. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

122. « Τίνων δὲ παιζόντων ἐν ταύτῃ τῇ γῇ τοῦ πολέμου, ὡς
 » ἐν λίμνῃ παιδιᾶς τοῦ Ἰάμα, τὸ αἷμα οὐκ ἐξεμύζησαν
 » τὰ θέλη, ὡς ἐδέλλαι;
123. « Ἐπῆρσαν δὲ κατὰ τῶν Καουραβῶν ὅ, τε Βήμας καὶ ὁ
 » Δρουπάδας, ἐρυθροὶ ὄντες ἐκ πολλοῦ θυμοῦ, καὶ ἐφαί-
 » νοντο αὐτοὶ μὲν, ὡς δῦω ὀφθαλμοὶ, τὰ δὲ τόξα αὐτῶν,
 » ὡς δῦω ὀφρύες τοῦ Ἰάμα.
124. « Ἡ δὲ στρατιὰ ἐκείνη, θλιβομένη σφόδρα ὑπὸ τῶν δῦω
 » τούτων, ὡς γυνὴ ὑπὸ τῶν χειρῶν τοῦ ἀνδρός, ἰδρου,
 » ἔτρεμε, καὶ ἐν ἀγωνίᾳ ἦν ¹.
125. « Περιεκύκλωσε δ' ὁ Δουριοδάνας πολλοῖς ἐλέφασιν τὸν
 » Βήμαν, τὸν ὀλλύοντα τὸν στρατὸν, καθὼς ὁ καιρὸς τῆς
 » βροχῆς τὸν Ἥλιον νέφεσι, τὸν ξηραίνοντα τὸν ποτα-
 » μόν ².
126. « Ὁ δὲ, πλήττων σφοδρῶς τοὺς ἐλέφαντας κατὰ τὰ μέ-
 » τωπα τῇ κορύνῃ, ἐνεπῆγνυν αὐτοὺς τῇ γῇ, ἵνα συνοι-
 » κῆσαιεν τοῖς ὄρεσιν ³.
127. « Ἀναρρίπτομένων δὲ τῶν ἐλεφάντων ὑπὸ τούτου, φόβος
 » ἐγένετο τοῖς θεοῖς, ἀφῆσι τὴν θεωρίαν, καὶ φυγοῦσι τῇ
 » δε κακείσῃ, μήπου τὰ φορεῖα αὐτῶν συντριβεῖεν.
128. « Ζῶντες δ' οἱ ἐλέφαντες ἀνερρίπτοντο εἰς πᾶν μέρος
 » ὑπὸ τῆς κρατούσης χειρὸς τούτου, ὥσπερ δοθησόμενοι
 » τοῖς ἐφόροις τῶν μερῶν θεοῖς, εἰς ἄνεσιν τῶν ἐλεφάν-
 » των αὐτῶν ⁴.
129. « Ὁ δὲ Δουριοδάνας, ἐξάψας θυμῷ, ὡς πυρὶ, μετὰ τῶν

1. Ταῦτα ἀκολουθεῖ καὶ τῇ γυναικὶ ἐν περιτύξῃ.

2. Παίξει πρὸς τὴν λίξιν ὁ ποιητής.

3. Παίξει πρὸς τὴν λίξιν ὁ ποιητής· ἡ γὰρ ἰνδικὴ λέξις τοῦ κειμένου σημαίνει τὸν τε ἐλέφанта καὶ τὸν ὄφιν.

4. Ἵνα ἐποχούμενοι τούτοις, ἄνεσιν δοῖεν τοῖς ἑαυτῶν ἐλέφασιν.

- » ἑαυτοῦ ἀδελφῶν, ἔβαλλε θέλη πολλά κατὰ τοῦ Βήμα,
 » τοῦ ἀναρρίπτοντος πολλοὺς ἐλέφαντας.
130. « Νευυγμένος δ' ὁ Βήμας κατὰ πᾶν μέρος τοῖς παρὰ τοῦ
 » Δουριοδάνα θέλεσιν, ἐφαίνετο ὡς περ Ἰνδρας, ἔχων χι-
 » λίους ὀφθαλμοὺς ἐρυθροὺς ἐκ θυμοῦ ¹.
131. « Ὁ δὲ Δρουπάδας ἐσκότησε τοὺς Καουραβὰς τῇ Μοχα-
 » ράστρα ², καθὼς ὁ Ἥλιος τῇ ἀκτινοβολίᾳ τοὺς νυκτε-
 » ρινοὺς λωτούς ³.
132. « Ἐκ δὲ τούτου οἱ Καουραβαὶ συνωθοῦντο ⁴ ἀλλήλοις
 » καὶ συνεθλίζοντο, καθὼς οἱ ἀναφύμενοι ὀξεῖς ὀδόντες
 » τοῦ παιδίου ⁵.
133. « Τότε ὁ διδάσκαλος Δρόνας, ὁ ποιῶν ἀπαλλαγὴν τῆς
 » μωρίας, ἤνεγκεν εἰς τὸ λογικὸν ταχέως τοὺς Καουρα-
 » βὰς, διὰ τῆς ἀφέσεως τοῦ νοητικοῦ (γνωστικοῦ) βέλους.
134. « Διαθρύψας δ' ὁ Βήμας τὸ ἄρμα τοῦ βασιλέως τῶν
 » Καουραβῶν, λυποθυμησάι ἐποίησεν αὐτὸν τοῖς θέλεσι,
 » λέγων· « Ἐγὼ οὐκ ἀφήτω τοῦτον σήμερον ζῶντα. »
135. « Τοῦ μὲν οὖν Δουριοδάνα ἀναχθέντος ὑπὸ τοῦ Κριπαῖ ἐπὶ
 » τὸ ἄρμα, τοῦ δὲ Βήμα ἀναβοήσαντος χαρᾷ, ἡ μὲν γῆ
 » ἔτρεμεν, ὡς περ φοβηθεῖσα, τὰ δ' ὄρη διερρήγνυντο ⁶.
136. « Παραττάντος (ἀναφανέντος) δὲ τοῦ γέροντος Βήσμη,
 » ἡ χαρίεσσα στρατιὰ τῶν Πανδοϊδῶν λυσιμελής πως ἐγέ-

4. Χιλιόφθαλμος γὰρ ἐστὶν ὁ Ἰνδρας.

2. Μοχανάστρα, μωραντικὸν ὄπλον.

3. Ἐμῶρανε δηλ. τῇ τῆς μωρίας θέλει τοὺς Καουραβὰς, καθὼς ὁ Ἥλιος τῇ ἀκτινοβολίᾳ σκοτίζει, τουτέστι κατακλείει τοὺς λωτούς, τοὺς ἀνθοῦντας ἐν νυκτί.

4. Ἐπειδὴ ἐμωράνθησαν, διὰ τοῦτο συνωθοῦντο ἀλλήλοις.

5. Συσφίγγει γὰρ αὐτοὺς τὸ παιδίον, ἐκ τῆς ἀναφύσεως κναιόμενον.

6. Ἐκ τῆς βοῆς τοῦ Βήμα ἡ γῆ ἐτέλειτο καὶ τὰ ὄρη διερρήγνυντο.

- » νετο ἐκ τῶν θελῶν αὐτοῦ, διαπειρόντων τὰς κάρας.
137. « Ὁ μὲν οὖν Βήσμας, ὃν ὁ κόσμος ἐφοβεῖτο, τοσαύτην
 » σφαγὴν ἐποίησε τῶν βασιλέων, πτοηθέντων, ὥστε ἐπλή-
 » ρωσε τὸν οἶκον τοῦ Ἰάμα ¹.
138. « Τοσοῦτος γεμὴν πόλεμος τῶν υἱῶν τῆς Δραουπαδῆς
 » κατὰ τῶν Καουραῶν ἐγένετο, ὥστε τοὺς ὀφθαλμοὺς
 » τῶν θεῶν ἐλχυσθῆναι εὐθέως ἀπὸ τῶν περὶ τὸν Βήσμαν
 » ἐπ' αὐτούς ².
139. « Κρυβέντος δὲ τότε ὑπὸ τὸ θυτικὸν ὄρος τοῦ Ἡλίου,
 » ὥσπερ μὴ δυναμένου ἐλέπειν τὴν πολλὴν σφαγὴν (ἀν-
 » δροκτασίαν) τῶν τῆς Δραουπαδῆς, οἱ Μαχαράται ³ ἐπαύ-
 » σαντο πολεμοῦντες.»

Ἐκτιη ἡμέρα.

140. « Παρηγορήσας δ' ὁ Βήσμας, τὸν Δουριοδάναν, νικηθέντα
 » ὑπὸ τοῦ Βήμα, περὶ τὴν ἀνατολὴν τοῦ Ἡλίου ἔταξε τὸν
 » στρατὸν εἰς σχῆμα κύκλου, ὃ δ' Ἰουδιστίρας εἰς σχῆμα
 » κεραινοῦ.
141. « Τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου, ὥσπερ τεμνόμενον τοῖς ριπτομένοις
 » ὀξέσει θέλεσι τῶν ἡρώων, διεχέετο κατὰ γῆς, ῥέον τῇδε
 » κακεῖσε, ὅ ἐστι τὸ αἶμα ⁴.
142. « Πόλεμος δὲ συνεκροτήθη τῷ Βήσμα καὶ τῷ Ἀρζούνῃ,

1. Πολλὰς ψυχὰς αἶδι προΐαψε.

2. Ἀφῆκαν δηλ. ἐλέπειν τὸν Βήσμαν ἀνδραγαθοῦντα, καὶ ἔτρεψαν τὰ ὄμματα πρὸς τοὺς Πανδοῖδας, ἀνδραγαθοῦντας μάλλον.

3. Μαχαράτας ἐφερμηγύεται, Μεγαλόδωφρος· ἐπίθετον δ' ἔστιν ἡρώος.

4. Τὸ χεόμενον δηλ. αἶμα, οὐκ ἦν αἶμα, ἀλλὰ φῶς τοῦ Ἡλίου, τεμνόμενον τοῖς ὀξέσι θέλεσι· καὶ γὰρ τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου περὶ τὴν ἑω ἐρυθρόν ἐστι.

» τῷ μέλανι καὶ τῷ λευκῷ, ὥσπερ τῷ Ἡλίῳ καὶ τῷ Ῥα-
» χοῦ ¹.

143. « Τὰ δὲ χρυσᾶ θέλη τοῦ Βήσματος καὶ τοῦ Ἀρζούνα, ὥς
» περ λυποθυμοῦντα ἐκ τῆς πολλῆς αὐτῶν θερμότητος,
» πίπτοντα ἐξ οὐρανοῦ κατὰ γῆς ἐφαίνοντο, ὥς ἀκτῖνες
» τοῦ Ἡλίου ².

144. « Ὁ δὲ Βιράτας, οὗ τὸ ὄχημα κατεάγη τοῖς θέλεσι τοῦ
» Δρόνα, καὶ ἐβυθίσθη, ὥς ἐν ὠκεανῷ, ἐν τῷ πολέμῳ,
» κατέφυγεν (ἄφρων!) πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Σάγγχαν ³
» ἐπὶ ζωῇ.

145. « Ὁ δὲ διδάσκαλος Δρόνας ἐπολέμει τούτοις ἐν ἐνὶ ἄρ-
» ματι οὔσι, τῷ τε Βιράτᾳ καὶ τῷ Σάγγχα, τῷ υἱῷ καὶ τῷ
» πατρὶ, καθὼς ὁ Διδάσκαλος τῆς θεωρητικῆς τῇ ἀγνοίᾳ
» καὶ τῷ ἔργῳ τοῦ μαθητοῦ.

146. « Κατεβύθισε δ' εὐχερῶς τὸν Σάγγχαν ⁴ ὁ Δρόνας εἰς τὸ
» μὴ ὄν, τῇ τε ἑαυτοῦ εὐκλείᾳ, τῇ οὐσῇ λευκῇ, ὥς Καφοῦ-
» ρα, καὶ τῷ θέλει ⁵.

1. Ὁ μὲν λευκὸς ὢν, ὡς Ἥλιος, ὁ Βήσματος· ὁ δὲ μέλας, ὡς ὁ Ῥα-
χοῦς, ὁ Ἀρζούνας. Ῥαχοῦς ἐστὶν ὁ μυθεύμενος δαίμων, ὁ ἐχθρὸς τοῦ
Ἡλίου, ὃς ὁρμᾷ καταπιεῖν τὸν Ἥλιον, καὶ ἐκ τούτου γίνεται ἐκλειψις.

2. Περὶ γὰρ τὸ πρῶτ' ἐρυθραὶ εἰσιν αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου.

3. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής. Σάγγχας γὰρ λέγεται καὶ ὁ μέ-
γας κόγχος. Ταλανίζει δὲ αὐτὸν, διότι πρὸς τὸν οὐ δυνάμενον σῶσαι ἑαυ-
τὸν κατέφυγε· αὐτὸς γὰρ ὁ Σάγγχας μετ' ὀλίγον ἀναιρεθήσεται ὑπὸ τοῦ
Δρόνα.

4. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν· Σάγγχας γὰρ λέγεται, ὡς προεῖρηται, ὁ μέ-
γας κόγχος. Τούτεστι τὸ κλέος τοῦ Δρόνα ἦν λευκότερον, δηλ. ὑπέρτερον
τοῦ Σάγγχα· λευκὸς γάρ ἐστι καὶ ὁ κόγχος· κατεπόντισε δὲ οὐχὲ εἰς τὸν
πόντον, ἐνθα γεννᾶται καὶ ζῇ ὁ κόγχος, ἀλλ' εἰς τὸ μὴ ὄν, εἰς τὸν θά-
νατον.

5. Δηλονόνι τῇ ἐπιδοξιοτήτι.

147. « Ὁ δὲ Σικανδῆς, οὗ τὸ ὄχημα κατέαγῃ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ
 » τοῦ Δρόνα, κατέφυγε πεζὸς εἰς τὸν πολυῖδριν περὶ τὰ
 » ὅπλα Σατεκὴν, καθὼς ὁ ὄρνις, οὗ τὸ πτερύγιον κα-
 » τέαγῃ ὑπὸ κόρακος, καταφεύγει πεζὸς εἰς πολύκλαδον
 » θάμνον ¹.
148. « Ὁ δὲ Σατεκὴς ἐνίκησε τῷ ἰνδρικῷ ὅπλῳ ² τὸν δαίμονα
 » Ἀλαμβουσαν, ἐπιόντα μετ' ὀργῆς, καὶ μαγικῶς ἔχοντα
 » ὄρος ἀνθ' ὅπλου.
149. « Ὁ δὲ Ἰραβάν ³, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρζούνα καὶ τῆς Παννάγῆς,
 » ἐνίκησε τὸν Βίνδαν, καὶ τὸν Ἀνουβίνδαν, τοὺς βασιλεῖς
 » τῆς Ἀβαντῆς, καθὼς ὁ θεωρητικὸς νικᾷ τὸ καλὸν καὶ
 » κακὸν ἔργον ⁴.
150. « Ὁ δὲ Βαγαδάτας καὶ ὁ Γατοτκάσας, συγκροτήσαντες
 » πρὸς ἀλλήλους μέγαν πόλεμον, ἐξ οὗ καὶ ὁ θάνατος
 » αὐτὸς, μεγάλως φοβηθεὶς, ἔφυγεν, ὥρμησεν ἑκάτερος
 » ἐφ' ἑκάτερον τὸν πολέμιον στρατόν ⁵.
151. « Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Μάδρας, συντρίψας τὸ ἄρμα τοῦ
 » Νακούλα, ἔδραμε ρεύγων, συντριβείς τὸ ἑαυτοῦ ἄρμα
 » ὑπὸ τοῦ Σαχαδέβα· οὐκ ἀνῆρέθη δὲ, διότι ἦν ἀδελφὸς
 » τῆς μητρὸς ⁶.
152. « Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας, νικήσας τὸν Σαταϊούσσαν, ἐκράτησε

1. Παίζει κἀνταῦθα πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής. Σικανδῆς γὰρ λέγεται καὶ ὁ ὄρνις· Δρόνας λέγεται καὶ ὁ Κόραξ· Πάτρα δὲ λέγεται τὸ ὄχημα καὶ τὸ πτερόν, καὶ ἡ πτέρυξ.

2. Ἰνδρικὸν ὄπλον ἐστὶν ὁ κεραυνός.

3. Ὁ Ἰραβάν ἐγεννήθη ἐν τῷ Γάγγῃ, ὡς πρότερον εἴρηται.

4. Οὐδὲν ποιεῖ, οὔτε καλόν, οὔτε κακὸν ἔργον.

5. Ἐφοβήθη ὁ θάνατος, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἤλθεν, οὔτε πρὸς τοῦτον, οὔτε πρὸς ἐκείνον· καὶ ὁ μὲν Γατοτκάσας ὥρμησεν ἐπὶ τὸν στρατὸν τοῦ Δουριοδάνα, ὁ δὲ Βαγαδάτας ἐπὶ τὸν τοῦ Ἰουδιστίρα.

6. Ἡ ὀνομάζετο Μαδρή.

- » τὸν θυμὸν αὐτοῦ, καθὼς ὁ Ωκεανὸς τὴν ὄρμην αὐτοῦ,
 » μὴπως ἀπολεσθῇ ὁ κόσμος.
153. « Καὶ αἱ μὲν χεῖρες καὶ αἱ κοιλίαι τῶν βασιλέων, αἱ
 » κοπεῖσθαι ταῖς βολαῖς τῶν ὅπλων τοῦ Βήσμα, ἐγένοντο
 » δοίδικες καὶ πίνακες ¹ ἐν τῇ τραπέζῃ ² τοῦ Ἰάμα.
154. « Τὸ δ' ἐκχεόμενον αἷμα τῶν βασιλέων τοῖς θέλεσι τοῦ
 » Ἀρζούνα, ἐγένετο πόμα τοῦ Ἰάμα, ἀρρούμενον μὲν τῇ
 » ἀκίδι τοῦ θέλους, ψυχραίνόμενον δὲ τῷ ὑπὸ τὴν γλυ-
 » φίδα πτερῶ ³.
155. « Τότε τοῦ Ἡλίου θερμανθέντος πως ταῖς ἐκ τούτων τῶν
 » δύο στρατῶν ὀξείαις θερμότησι, καὶ εἰς θάλασσαν κα-
 » καταδύσαντος, οἱ βασιλεῖς παῦσιν τοῦ πολέμου ἐποιή-
 » σαντο.»

Ἐβδόμη ἡμέρα.

156. « Κατὰ δὲ τὴν ἕω, τάξαντος τοῦ υἱοῦ τῆς Γαγγᾶς τὸν
 » στρατὸν εἰς σχῆμα θαλάσσης, ὁ υἱὸς τοῦ Δρουπάδα ⁴
 » ἔταξε τὸν οἰκεῖον στρατὸν εἰς σχῆμα τρίγωνον.
157. « Καὶ τὰ μὲν τόξα πληρωθέντα κατὰ τὸ ἐν μέσῳ κενὸν
 » τῆς λαμπρότητος τοῦ σώματος τῶν ἡρώων, τρυβλία
 » ἐγένοντο τοῖς ἀκολουθοῦσι τοῦ Ἰάμα ⁵, οἳ ἐκλήθησαν εἰς
 » ἐστίαισιν.
158. « Οἱ δ' ἥρωες προῦχώρουν ἐν ἀνέσει, καταστορεσθείσης

1. Αἱ μὲν χεῖρες, ὡς δοίδικες, αἱ δὲ γαστέρες, ὡς τρυβλία.

2. Αὐτολεξεῖ, ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ἐστιάσεως.

3. Τὸ δ' αἷμα τῶν βασιλέων, τὸ ἀρρούμενον μὲν τῇ ἀκίδι τῶν βελῶν τοῦ Ἀρζούνα, ψυχραίνόμενον δὲ τῷ ὑπὸ τὴν γλυφίδα πτερῶ, ἐγένετο πόμα τοῦ Ἰάμα· θερμὸν γὰρ τὸ αἷμα.

4. Ὁ Δρουταδιούμνας.

5. Τὸ τόξον ἐλκόμενον στρογγυλοειδὲς πως γίνεσθαι, ὡς τρυβλίον.

- » τῆς κόνιος τῆς γῆς, ἣ ἐβράγῃ τοῖς ποταμηδὸν χεομέ-
 » νοις αἵμασιν ἐκ τῶν βελῶν ἑκατέρου τοῦ στρατοῦ.
159. « Ἐκ δὲ τῶν οἷστων τοῦ Βήσμα, τῶν καταβαλλόντων
 » κάρας βασιλέων, ὡς ὁπώρας Ναλικερῶν, ἡ στρατιὰ τῶν
 » ἐναντίων ἤρξατο ὀκλάζειν.
160. « Οἱ δὲ διάκονοι τοῦ Ἰάμα ἔπαιζον, καθάπερ σφαίραις
 » καὶ κογχυλίοις, ταῖς κεκομμέναις κάραις ὑπὸ τοῦ Βή-
 » σμα, καὶ τοῖς διερῶρηγμένοις κατὰ τὴν γαστέρα ἀκεφά-
 » λοις σώμασιν ¹.
161. « Ἀπέστρεψε δὴ τὸ πρόσωπον ἡ στρατιὰ τῶν Πανδοῖδων
 » ἀπὸ τούτου τοῦ γέροντος, καμπύλον τὸ τόξον ποιούντος,
 » καὶ φοικτὸν πόλεμον ἀποτελοῦντος.
162. « Φυγόντος μὲν οὖν ἐκείνου τοῦ στρατοῦ, τερπόμενος ὁ
 » Βήσμας ἐν τῷ ἑαυτοῦ κλέει, ὡς ἐν ἀπεράντῳ πελάγει,
 » μόνον τὸν Βήμαν εἶδεν ἀπέναντι, ὡς ἀνταύγασμα
 » ἑαυτοῦ ².
163. « Πληγέντος δὲ τοῦ στήθους τοῦ Βήμα βέλει τοῦ Βή-
 » σμα, αἱ ἀναχύσεις τοῦ αἵματος ἐφαίνοντο ὡς φλόγες
 » θυμικοῦ πυρός, ἀναδιδόμεναι εἰς πυρπόλησιν τῶν
 » ἐχθρῶν.
164. « Τὸ δ' ἄρμα τοῦ Βήσμα, οὗ ὁ ἡνίοχος παρανάλωμα ἐγέ-
 » νετο τῷ βέλει τοῦ Βήμα, εἰλκύσθη ἀπὸ τοῦ πολέμου
 » ὑπὸ τῶν ἵππων, δόντων κλέος τοῖς πολεμίοις.
165. « Τότε ³ τὸ πῦρ τῆς ἀνδρείας τοῦ Βήμα, τοῦ ἀνελόντος

1. Αἱ μὲν κάραι, ὡς σφαῖραι παιδιᾶς· τὰ δὲ ἀκεφάλαια σώματα, ὡς κογχύλια, διερῶρηγμένα κατὰ τὴν κοιλίαν· καὶ τὸ κογχύλιον γὰρ διερῶρηγμένον ἐστὶ κατὰ τὸ μέσον θατέρου μέρους. Ἐν Ἰνδίᾳ παῖζουσι καὶ τοῖς κογχυλίοις, ῥίπτοντες αὐτὰ ὡς κύβους.

2. Ὡς περ ἐν ὕδατι βλέπει τις τὴν σκιὰν ἑαυτοῦ.

3. Ὁ Σανζαῖας λέγει πρὸς τὸν Δρυταράστραν.

- » ἐπτά σου παῖδας, τὸν Βαχθασσὴν ¹, τὸν Κουνδαδάραν,
 166 » τὸν Βισσαλάξην, τὸν Ἀπαραζίταν, τὸν Μαχοδάραν,
 » τὸν Πανδιτάκαν, καὶ τὸν Σουνάβαν, ἐξήρθη ὡς ἐπτά-
 » φλογον πῦρ, τοῖς ἐκχεομένοις ἐκείνων αἵμασιν.
167. « Εἶτα ὁ θρασύμαχος υἱός σου Ἀδιτεκετοῦς, ἀγανακτή-
 » σας λίαν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ἐλθὼν
 » ἐναντίον, ἐπέμφθη καὶ αὐτὸς πρὸς τὸν Ἥλιον ὑπὸ τοῦ
 » Βήμα ².
168. « Φοβήσας δ' ὁ φοβερός Βήμας τὸν πολέμιον στρατὸν,
 » ἀνεβόησεν ἐπὶ μέγα, ἐπάρας τὸν πύρινον αὐτοῦ ὀφθαλμὸν
 » ἄχρι τοῦ μετώπου ³, καὶ ἐφαίνετο ὡς ὁ Σίβας ἐπὶ τῆς
 » πανωλεθρίας.
169. « Ἀνεφάνη δ' ἐν τῷ αἰθέρι ὁ Ἰραβάν, ὁ υἱὸς τῆς Οὐλου-
 » πῆς, τοῦ θήλεος ὄφεως, ὃς ἐκλήθη εἰς συμμαχίαν ὑπὸ
 » τοῦ πατρὸς Ἀρζούνα.
170. « Λάμπων δ' οὗτος ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς πολυτίμων
 » λίθων, καὶ ἵππεις ἔχων καταχθονίους, εἰσέδῃ τὴν πο-
 » λεμίαν στρατιάν, ὡς τὸ πῦρ τὴν ὕλην,
171. « Καὶ κατέκαιε τοῖς πίπτουσι φλογεροῖς ὅπλοις τὸν
 » στρατὸν τοῦ Σακουνῆ, βασιλέως τῆς Γανδάρας, τὸν
 » ἔχοντα τάγματα ἵππων, ὡς κύματα, καθὼς τὸ πῦρ
 » ταῖς φλοξὶ κατακαίει καὶ καταξηραίνει τὸν ὠκεανὸν ἐν
 » τῇ πανωλεθρίᾳ.
172. « Ἀνελὼν δ' ἐπτά υἱοὺς τοῦ Σακουνῆ, βοῶν ἐπὶ μέ-
 » γα, ὑπὸ τίνων οὐχ ὥράθη ὀκτάμορφος ἐκ τῆς ἀντι-

1. Πολυφύγον. (Τὰ λοιπὰ ὀνόματα δὲν μεθρημῆνευσεν ὁ μεταφρα-
 στής. (Σ. Τ. ἐκδ.).

2. Ἀνῆρέθη δηλ. διὰ γὰρ τοῦ Ἥλιου, ὡς διὰ θύρας, εἰσέρχονται εἰς
 τὸν οὐρανὸν οἱ θανόντες ἐν πολέμῳ γενναίως.

3. Σημεῖον θυμοῦ.

- » λαμπρόσης αὐτοῦ μορφῆς εἰς τὸ ἐκχεόμενον ἐκείνων
 » αἷμα ¹;
173. « Πιεμφεῖς δ' ὁ Ἀλαμβούσας παρὰ τοῦ Δουριοδάνα, ἀντέ-
 » στη αὐτῷ περιεπόμενος πολλοῖς δαίμοσι μαχηταῖς,
 » ἀναβιάταις ἱπῶν μαγικῶν.
174. « Φθορὰ δ' ἐγένετο τοῖς ὄφρεσι καὶ τοῖς δαίμοσιν, ἀλλή-
 » λους πολεμοῦσιν ὅπλοις δεινοῖς, φαρμάκῳ καὶ πυρὶ, ἔξερ-
 » χομένοις ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν.
175. « Διατεμὼν δ' ὁ Ἰραβὰν τῷ ξίφει τὸ τόξον τοῦ πρω-
 » τοστάτου τῶν δαιμόνων, ἀγαλλόμενος, φωνὰς ἐξέπεμ-
 » पे, φόβον ποιῶν.
176. « Ἀναπηδήσαντος δὲ τοῦ Ἀλαμβούσα ἐκ φόβου, καὶ
 » αἰθεροβατήσαντος δίκην ὀρνέου, ἐπετάσθη καὶ ὁ Ἰρα-
 » βὰν κατόπιν ἐκείνου, δίκην ἰέρακος, ἔχων ξίφος ἀντὶ
 » ῥάμφους.
177. « Καίτοι διχότμητος ἐγένετο ἐκεῖνος ὁ ἐν αἰθέρι δαίμων
 » τῷ ξίφει τοῦ Ἰραβᾶνος, ὡς ὁ Ἥλιος τῷ νέφει, πάλιν
 » ὀλομελῆς ἐωρᾶτο ².
178. « Ἀκατατροπώτου οὖν ὄντος καὶ θρασυμάχου αὐτοῦ τοῦ
 » μάγου, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρζούνα ἐκάλεσε τοὺς ὄφεις,
 » τοὺς ὄντας ὡς δεινοὺς βραχίονας τῶν ὑπουργῶν τοῦ
 » Ἰάμα ³.
179. « Οἱ δ' ὄφεις, οἱ ἔχοντες ἐπὶ κορυφῆς λαμπροὺς λίθους ⁴,
 » ὡς ἀστέρας, ἔβρεχον κατ' ἐκείνου φάρμακον δεινὸν εἰς

1. Μία μορφή ἦν εἶχε, καὶ ἑπτὰ ἕτεραι, αἱ φαινόμεναι ἐν τοῖς ἑπτὰ ἐκείνων αἵμασι, καὶ οὕτως ἐφαίνετο ὀκτάμορφος, ὡς ὁ Σίδας.

2. Ὡς ὁ Ἥλιος διχότομος γίνεται ἐμπεσόντος ἐν τῷ μέσῳ νέφους· παρελθόντος δὲ τοῦ νέφους, ὁ Ἥλιος ὀλομελῆς ὁράται.

3. Μακροειδὴς γὰρ ὁ βραχίων, ὡς ὄφεις.

4. Ἡ λάμψις τῶν λίθων ἦν ὡς ἡ ἀστραπή τοῦ νέφους.

- » ἀποτέφρωσιν ¹, ὡς τὰ νέφη λάβρον ὑετὸν καὶ κατακλυ-
 » στικὸν ἐπὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.
180. « Εἶδε δ' ὁ Ἰραβὰν πίπτοντας ἐροχιδὸν, ὡς ἀστέρας
 » ἐν ἡμέρᾳ ², τοὺς λίθους τῶν ὄψεων, καταβιβρωσκομένων
 » ὑπὸ τοῦ Ἀλαμζούσα, γενομένου Γαρούδα ³.
181. « Καταφαγὼν δ' ὁ σαρκοφάγος δαίμων πολλοὺς ὄφεις,
 » ὁ φοβεράν ποιήσας τὴν ἑαυτοῦ μορφήν, ἀνέκραξεν εὐθὺς,
 » φόβον ποιῶν τοῖς τρισὶ κόσμοις.
182. « Κᾶτα μετατρεψάμενος ἑαυτὸν μαγικῶς εἰς πολλὰς πο-
 » λεμικὰς μορφάς, διατεμὼν μαχαίρᾳ τὴν κεφαλὴν τοῦ
 » Ἰραβάνος, ἐρρίψεν αὐτὴν μετὰ τῶν ἐνωτίων.
183. « Ἰδὼν δὲ ὁ Γατοτκάσσα ἀναιρεθέντα τὸν Ἰραβᾶνα,
 » ῥῆξας φωνὴν ἀναταράξασαν τοὺς τὴν γῆν βαστάζοντας
 » ἐλέφαντας, ὥρμησε μετὰ θυμοῦ εἰς ἀναιρέσιν τοῦ πολε-
 » μίου στρατοῦ.
184. « Ὃς καὶ ἀνέτρεψε τὴν πολέμιαν στρατιάν, τέρπων τοὺς
 » οἰκείους σαρξὶ τῶν βασιλέων, αἳ ἦσαν ἡδέϊαι καὶ εὐχυ-
 » μοι, ἐκ τῶν πολυειδῶν ἐρωμάτων, ὧν ἥσθιον.
185. « Ἐδραμε δὲ κατ' αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς Λουριοδάνας, καθὼς
 » ὁ Ἰάμας κατὰ τοῦ θανάτου, πολλοὺς ἔχων ἐλέφαντας,
 » φωνὰς ἐκπέμποντας, γαυριῶν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐρυ-
 » ροὺς ἔχων ἐκ θυμοῦ.
186. « Τέσσαρας δὲ γενναίους ἄνδρας τοῦ Γατοτκάσσα, ὄντας
 » ὡς στύλους τοῦ λαμπροῦ οἴκου τῆς ἀνδρείας, ἔκτεινεν
 » οὗτος ὁ μεγαλουργός, ὡς Ἰνδρας.
187. « Δόρυ δὲ ριφθὲν εἰς ὑπὸ τοῦ Γατοτκάσσα κατὰ τοῦ

1. Ὁ γὰρ φαρμακωθεὶς μελάγχρους φαίνεται καὶ κατακεκαυμένος.

2. Ἀπαίσιον τοῦτο, τὸ πίπτειν ἄστρα ἐν ἡμέρᾳ.

3. Ὁ φοβερός γὰρ ὁ Γαρούδας. — Ὅτε καταβιβρώσκεται τὸ σαρκῶ-
 δες, ἀπορρίπτεται τὸ ὀστέωδες.

- » Δουριοδάνα, ἀνεῖλεν ἑλέφαντα, ἀφ' ἐθέντα εἰς τὸ μέσον,
 » ὡς ἀποτείχισμα, ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Βάγκας Βαγα-
 » δάτα.
188. « Ἐπιδραμούσης δὲ τῆς πολυπληθοῦς στρατιᾶς τοῦ Γα-
 » τοκιάσσα, ἡ ἐναντία στρατιὰ ἔτρεψε τὰ νῶτα, ὡς ἡ ῥοή
 » τοῦ ποταμοῦ ἀναστρέφει, τῆς κυματώδους θαλάσσης
 » ὑπερβαινούσης τὰ ὅρια ¹.
189. « Τότε ἡ μάχη φρικτὴ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος Γα-
 » τοκιάσσα καὶ τοῦ βασιλέως Βαγαδάτα, ἡ ἐποίησε
 » τὴν μὲν γῆν καταβυθίζεσθαι, τὴν δὲ θάλασσαν κλυ-
 » δωνίζεσθαι, τὰ δ' ὄρη διαβρῆγνύεσθαι, τὸν δὲ κόσμον
 » δεδίττεσθαι.
190. « Ἀκούσας δ' ὁ Ἀρζούνας τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
 » Ἰραβᾶνος, καλέσας τὸν Ἰάμαν εἰς εὐωχίαν, ἐποίησε τὴν
 » γῆν πλήρη κρανίων βασιλέων, ὡς στρογγύλων γλυκα-
 » σμάτων ².
191. « Ὅργισθεις δὲ καὶ ὁ Βήμας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ υἱοῦ
 » τοῦ ἀδελφοῦ ἑαυτοῦ, ἀνελὼν ἑννέα σου υἱούς, ὧ μέγα
 » βασιλεῦ, τὸν Αὐαβριστήν, τὸν Κουνδαλὴν, τὸν Βιουδό-
 » ραν ³, τὸν Δουργαλοσάναν, τὸν Κουνδαβέδαν, τὸν Δουρ-
 » γαβαχοῦν, τὸν Σουβαχοῦν, τὸν Κανακαδβάζαν, καὶ τὸν
 » Βιράζαν, κατέστρεψε τὴν στρατιάν σου.
192. « Τοῦ δ' Ἡλίου καταδύντος εἰς τὸν ὠκεανόν, ὧ βασιλεῦ,
 » ἐκ τοῦ πρὸς τοὺς υἱούς σου οἴκτου, ἀναιρουμένους ὑπὸ
 » τῶν Πανδοῖδων, οἱ βασιλεῖς ἐπαύσαντο πολεμοῦντες.

1. Τοῦτο θεωρεῖται ἐπὶ τῆς ἀμπώτιδος τῆς θαλάσσης.

2. Ἐν Ἰνδία κατασκευάζουσι γλυκάσματα σφαιροειδῆ.

3. Εὐρύστερνον. Τὰ λοιπὰ κύρια ὀνόματα δὲν μεθηρμάνευεν ὁ μεταφραστής. (Σημ. τ. ἐκδ.)

Ὁ γ' δ' ὁ η' ἡμέρα.

194. «Κληθεὶς δὲ νύκτωρ ὁ Καρνᾶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως Δου-
 »ριοδᾶνα, καὶ ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς ἥττης τῶν Πανδοΐ-
 »δῶν, ἀπεκρίνατο· «Ἐγὼ μόνος ἀναιρέσω τοὺς ἐχθροὺς,
 »ἐὰν ἀφῇ τὰ ὄπλα ὁ Βῆσμας.»
195. «Λαμπρυνόμενος δ' ὁ βασιλεὺς κοσμήμασι καὶ πυροσὶς
 »πολλοῖς, ἐπορεύθη σὺν βασιλεῦσι πρὸς τὸν Βῆσμαν, καὶ
 »ἐτιμῆθη πρὸς αὐτοῦ βασιλικῶς.
196. «Πρὸς θν καὶ ἔφη· «ὦ πάτερ, ὁ τῶν Ξατρῶν ὀλέτωρ
 »Παρασσουράμας, ὁ ὢν ἀπόρρητα τοῦ Βισνοῦ, ὑπὸ τοῦ
 »Ἐραχλινός σου τούτου κατεβλήθη.
197. «Εἰ οὖν σὺ, καὶ δυνάμενος, τοὺς ὑπὸ τοῦ Κρισνᾶ βοη-
 »θουμένους Πανδοΐδας οὐκ ἀναιρεῖς εὐμενεῖα, ὁ Καρνᾶς
 »ἀνέλοι ἂν τούτους τῇ προσταγῇ σου.»
198. «Τοιούτων λόγων ἀκούσας παρὰ τοῦ βασιλέως ὁ Βῆσμας,
 »καταβαλὼν τὴν ἑξαψιν τοῦ θυμοῦ, ἔφη· «Τίνι νικητός
 »ἐστὶν ὁ Ἀρζούνας; τὰ ἐμὰ θέλη ὅμως ὁρατὰ ἔσονται
 »περὶ τὸ πρῶτ' ¹.»
199. «Ἀναχωρήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως μετὰ χαρᾶς, ὁ μὲν
 »Βῆσμας περὶ τὸ πρῶτ' ἔταξε τὸν στρατὸν εἰς σχῆμα, ὃ
 »καλεῖται *Σαρβατοβάδρα*, ὁ δὲ Ἰουδιστίρας εἰς σχῆμα,
 »ὃ καλεῖται *Πρατιβιούχα*.
200. «Τότε τὸ ἐκχεόμενον αἷμα, ὡς λάμψις ἔλαμπε τῶν
 »λαμπρῶν λίθων, τῶν ἐν τῇ γῇ κρυπτομένων ², ἀνο-
 »ρυττομένη ὑπὸ τῶν πατούντων στρατῶν.

1. Οἶονεῖ ἔλεγεν· ἐγὼ πολεμῶ πάντως γε ἐκ καρδίας, ὡς ὅψει αὐριον
 τὸ πρῶτ'· ἀλλ' ὁ Ἀρζούνας ἀήτητός ἐστιν.

2. Τὸ πρωτότυπον ἔχει πάνυ ἀστείως καὶ ἀραρότως· Ῥα τ ν α γ ᾱ ρ β α
 γὰρ λέγεται ἡ γῆ· ἐτυμολογεῖται δὲ παρὰ τὸ ἔχειν λίθους πολυτίμους ἐν
 τῇ κοιλίᾳ. Ἐρυθρόν ἐστὶ τὸ αἷμα καὶ λαμπρὸν, ὡς καὶ ἡ πολυτίμος λίθος.

201. « Ὁ γίμην στρατὸς τοῦ Δουριοδάνα ¹, καταπλαγείς,
 » ἐφέρετο τῇ δε καίεισε ἐκ τῆς ἐπιφορᾶς τῶν ἀλλεπαλ-
 » λήλων οἷστων τοῦ Ἀθημανιοῦ, καθὼς ὁ ἐσμός τῶν χη-
 » νῶν ἐκ τοῦ ῥαγδαίου ὑέτοῦ τοῦ νέφους.
202. « Πειμφθεὶς δ' ὁ Τιτᾶν Ἀλαμβούσας παρὰ τοῦ Δουριο-
 » δάνα, μετὰ θυμοῦ ἔδραμεν ἐπ' αὐτόν τὸν Ἀθημανιοῦν,
 » ἀφαιρῶν πνοάς βασιλέων μόνη τῇ φωνῇ.
203. « Ἐπισχεθεὶς δὲ μικρόν τι ὑπὸ τῶν μεγαλοφρόνων υἱῶν
 » τῆς Δρακουπαδῆς, ἐποίησε τὸ ἄρμα τοῦ Ἀθημανιοῦ τοῖς
 » ἐμπεπηγόσι βέλεσιν, ὡς ἀκανθόχοιρον.
204. « Καταστάς δὲ τοῖς ἐμπεπηγόσι βέλεσι τοῦ Ἀθημανιοῦ,
 » ὡς κορυφῇ ὄρους ² πλήρης μεγάλων ῥιπῶν, ἐποίησεν ἐκ
 » φόβου σκότος μαγικόν.
205. « Ἐξαπλωθὲν δὲ λίαν τότ' ἐκείνο τὸ σκότος, καὶ ἀπο-
 » σκιάσαν τὸν Ἥλιον, ἐφαίνετο ὡς καπνὸς βαθυς (ἀναθυ-
 » μίας) τοῦ πυρὸς ἐκ τοῦ στόματος τῶν δαιμόνων.
206. « Διαταραχθείσης δὲ τῆς στρατιᾶς ἐκ τῶν δαιμόνων, ὧν
 » τὰ ὄμματα ἤστραπτεν ἐν τῷ βαθεῖ σκότει, ὁ υἱὸς τοῦ
 » Ἀρζούνα ἐβαλε τὸ ἡλιακὸν βέλος.
207. « Τότε τὸ βαθὺ ἐπὶ γῆς σκότος καταβρώθη ὑπὸ πολλῶν
 » ἡλίων, ἀνατειλάντων πανταχόθεν, ὡς περ λεγόντων μετὰ
 » γέλωτος· « Ποῦ τοῦτο πορεύσεται; »
208. « Τοῦ μὲν οὖν σκότους καταβρωθέντος ὑπὸ πολλῶν ἡλίων,
 » ἰδὼν τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ὁ δαίμων Ἀλαμβούσας σκοτει-
 » νὸν καὶ μέλαν, φόβῳ κατασχεθεὶς, ἔφυγεν ³.

1. Τὸ Ἰνδικὸν κείμενον ἔχει λέξιν σημαίνουσαν τὸν υἱὸν τοῦ Δρυτα-
 ράστρα καὶ τὸν χῆνα· ὅθεν ὁ ποιητὴς παίζει πρὸς τὴν λέξιν. (Σ. ἐκδ.)

2. Γιγαντιαῖος γὰρ ἦν καὶ πελώριος, ὡς ὄρος ὑψηλόν.

3. Ἐφοβήθη, μήπως καὶ αὐτὸς, ὡς σκοτεινὸς καὶ μέλας, καταβρω-
 θεῖη ὑπὸ τῶν ἡλίων, καθὼς τὸ σκότος.

209. « Ὁ δ' Ἀθημανιοῦς, καὶ περ καταθλιβόμενος ὑπὸ τῶν
 » περὶ τὸν Βήσμαν μαχίμων, ἔμενεν ἀκλόνητος, καθὼς
 » τὸ ὄρος, καταπατούμενον ὑπὸ μεγάλων ἐλεφάντων.
210. « Ἀγανακτήσας δ' ὁ Ἀρζούνας ἐπὶ τῷ υἱῷ, οὕτω κα-
 » ταπιεζομένῳ, ἔρριψε τὸ ἀνεμοβόλον ὄπλον, εἰς φθορὰν
 » τῶν σωματίων τῶν ἐχθρῶν.
211. « Οἱ δ' ἄνεμοι, μεμιγμένοι κονιορτῷ, ἀναρρίπτοντες τὰ
 » σκιαδία, ὡς κλέη¹, τῶν ἀνατρεπομένων βασιλέων,
 » ἐποιοῦν αὐτὰ ῥυπαρά καὶ ἀκάθαρτα.
212. « Ὅρη δέ, ῥιπτόμενα ὑπὸ τοῦ Δρόνα ἀπὸ τοῦ ὀροβόλου
 » ὄπλου, ἀποτεριχίζοντα τὸν ἄνεμον, ἔθεον εἰς τὸ κατα-
 » χῶσαι τὸν υἱὸν τοῦ Ἰνδρα, διὰ τὴν πρὸς τὸν Ἰνδραν δυσ-
 » μείνειαν.
213. « Ἐκ δὲ τῶν συνεχῶν κεραυνίων βελῶν τοῦ Ἀρζούνα,
 » ἐξ ὧν τὰ ῥιπτόμενα ἐνεῖνα ὄρη κατεθραύοντο, καὶ ἐπι-
 » πτον κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἡ ἀντικειμένη στρατιὰ ἔπασχε,
 » καὶ ἐφθείρετο.
214. « Ποταμοὶ δ' αἵματος ἔρρεον ἐνταῦθα ἀπὸ τῶν ἐλεφάν-
 » των, τῶν πληττομένων τῇ κορύνῃ τοῦ Βήμα, ἀφρὸν
 » ἔχοντες τὸν πολὺν γέλωτα τῶν Πραιτῶν².
215. « Ὁ δὲ Βήσμας ἐποίησε τὴν γῆν τοῦ πολέμου, κῆπον λα-
 » χάνων τοῦ Ἰάμα· αἱ μὲν γὰρ ἀποκεκομμένοι κάραι τῶν
 » βασιλέων ἦσαν ἀντὶ ὑδροπεπόνων, αἱ δὲ κοιλῖαι ἀντὶ
 » κολοκυνθῶν, οἱ δὲ βραχίονες ἀντὶ σικυῶν.
216. « Ἡ δὲ γῆ ἐπληρώθη σκιαδίων καὶ βοείων οὐρῶν τῶν
 » βασιλέων, ἃ ἔπιπτον ἐκ τῶν βελῶν τοῦ Βήσμα,

1. Λευκὸν τὸ βασιλικὸν σκιαδίον, λευκὸν καὶ τὸ κλέος.

2. Λευκὸς ὁ ἀφρὸς, λευκὸς καὶ ὁ γέλως, ὃν ἐποιοῦν οἱ Πραιῖται ἐπὶ τῇ
 σαρκοφαγίᾳ καὶ αἰμοποσίᾳ.

- ὥσπερ κεφαλαὶ καὶ κόμαι τῶν εὐφημιῶν ἐκείνων¹.
217. « Ἀποκτείνων τοίνυν ὁ Βήσμας τὸν στρατὸν τῶν ἐχθρῶν,
 » εὐλογίας ἐλάβεκε παρὰ τῶν γυναικῶν τῶν γερόντων *Be-*
 » *τάλων*², θεμένων τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοῦ μετώπου.
218. « Ἀναμιμνήσκων δ' ὁ Κρισνᾶς τὸν Ἀρζούναν τοῦ οὐ εἶ-
 » πε λόγου³, ἤγαγεν αὐτὸν ταχέως ἐναντίον τοῦ Βήσμα,
 » ἀναιρῶντος τοὺς ἥρωας.
219. « Ὅμοιος δ' ἐφαίνετο ὁ Ἀρζούνας τῷ δένδρῳ Σανδάνῳ,
 » τῷ περιπεπλεγμένῳ ὄφεισιν, ἐκ τῶν πολλῶν βελῶν τοῦ
 » Βήσμα, τῶν κατὰ πᾶν μέρος τοῦ σώματος αὐτοῦ ἐμ-
 » πεπηγότων.
220. « Τοῦ μὲν οὖν Ἀρζούνα ἀτονήσαντος, τοῦ δὲ Βήσμα
 » μᾶλλον ἐντονήσαντος, ἀφείλ το ἄρμα ὁ Κρισνᾶς, ἔδρα-
 » μεν, ἔχων ἐν χειρὶ τὴν μάστιγα.
221. « Ἰδὼν δ' ὁ Βήσμας τοῦτον, ἐπιόντα θυμῷ εἰς ἀναίρεσιν,
 » φρίκην ἔσχεν ἐν τῷ σώματι, καὶ τινάσσων τὸ τόξον, ἔφη·
222. « Ἐλθέ, ἐλθέ, Κύριε, παίδευσον ἐμέ τῇ μάστιγι, τὸν
 » ἀργῶς βιοῦντα ἐν κόσμῳ, ὡς εἶν ἐν δάσει. »
223. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Βήσμα, προσελθὼν παραυτίκα
 » ὁ Ἀρζούνας, καὶ προσκυνήσας, ἀνήγαγε τὸν Κρισνᾶν
 » εἰς τὸ ἄρμα, ὑπισχνούμενος πολεμήσειν.
224. « Χορευόντων δὲ τῶν ἀκεφάλων σωμάτων, κεφαλαὶ
 » πολλαὶ βασιλέων τεμνόμεναι ἐέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, ἔπι-
 » πτον ἐπ' αὐτά, ὡς λωτοί⁴.
225. • Τοῦ δὲ Ἡλίου ιδόντος πολλὰς κεφαλὰς βασιλέων, ἀ-

1. Τὰ σκιαῖα ἦσαν ὡς κεφαλαί, τὰ δὲ ἐξ οὐρῶν ῥιπίδια, ὡς κόμαι.

2. Βετάλοι, εἶδος δαιμόνων σαρκοφάγων.

3. « Ἔχε ὑπομονήν· ἐγὼ ποιήσω ὅ,τι βούλει, » τὴν ἀναίρεσιν τοῦ Βήσμα δηλ.

4. Καθὼς ἀνθρὴ πίπτονται ἐπὶ τοὺς χορευόντας, ἡ ἡρωϊκῶς θνήσκοντας.

» ναῖπιτομένας τοῖς θέλεσι τοῦ Βήσματος, καὶ ἐκ τούτου
 » δύσαντος φόβῳ πολλῶν Ραχούων, ἔληξαν οἱ βασιλεῖς
 » τοῦ πολέμου. »

Ἐννάτη ἡμέρα.

226. « Ἐν δὲ τῇ νυκτι, ἐννοῶν ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας τὴν κα-
 » ταστροφὴν τῆς στρατιᾶς, ἔφη, δυσθυμῶν, τῷ Κρισνᾷ.
 227. « Ἄν καὶ πᾶσα ψυχὴ ζῶσα τῶν τριῶν κόσμων, ἐνωθεῖσα,
 » πολεμήσῃ ὁλοψύχως, οὐδέγε μία θρίξ τοῦ υἱοῦ τῆς
 » Γαγγᾶς ὄλεθρον ἔξει.
 228. « Αὕτη ἡ περὶ τῆς κατὰ τοῦ Βήσματος νίκης ἡμῶν τῶν
 » ματαιοφρόνων γνώμη εἰς ἀπώλειαν ἡμῶν ἐστι, καθὼς ἡ
 » τῷ λύχνῳ προσφορτίσεις τῶν πυραλλίδων, νομιζουσῶν πο-
 » λύτιμον λίθον. »
 229. « Πρὸς δὲν ἔφη ὁ Κρισνᾶς· « Τί, δεινοπαθῶν, ταῦτα λέ-
 » γεις; αὐρίον τὸ πρῶτ' ἀποκτενῶ ἔγωγε τὸν υἱὸν τῆς
 » Γαγγᾶς· ὁποῖα γὰρ διαφορά τοῦ Κρισνᾶ καὶ τοῦ Ἀρ-
 » ζούνα ¹; »
 230. « Ἐγὼ οὐ ψευδῇ λέγω ² πρὸς σέ, ἔφη ὁ Ἰουδιστίρας·
 » ὅθεν ἐρωτητός ἐστὶν ὁ Βήσματος περὶ τοῦ τρόπου τῆς
 » κατ' αὐτοῦ τοῦ ἀνικῆτου νίκης. »
 231. « Οὕτως ἐγνωκώς ὁ βασιλεὺς, πορευθεὶς κρυφίως μετὰ
 » τοῦ Κρισνᾶ καὶ τῶν ἀδελφῶν, ἠρώτησε τὸν Βήσμαν τὸν
 » τρόπον τῆς κατ' αὐτοῦ νίκης.
 232. « Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· « Ἐμὲ οὐκ ἂν τις νικήσειεν ἐν με-

1. "ἵνα μὴ λογίσηται ὁ Ἰουδιστίρας, τί ἂν εἴη μέγα, εἰ ὁ Βήσματος νικηθήσεται ὑπὸ τοῦ Κρισνᾶ καὶ οὐχὶ ὑπὸ τινος τῶν Πανδοιδῶν, διὰ τοῦτο λέγει τοῦτο.

2. Τουτέστιν ἀληθῆ λέγω, ὅτι ἀνικητός ἐστιν ὁ Βήσματος.

- « γάλῳ πολέμῳ ¹. νικηθήσομαι δὲ ὑπὸ τοῦ Σικανδῆ ²,
 « τοῦ γυναικείαν φύσιν ἔχοντος πρότερον, καὶ διὰ τοῦτο
 « ἀναξίου ὄντος ἀναιρεθῆναι. »
233. « Ἀκούσας ὁ βασιλεὺς κατησχύνθη ³, καὶ προσκυνήσας
 « τὸν Βήσμαν, ἐπανεστρέψεν εἰς τὸ στρατόπεδον. Περὶ
 « δὲ τὸ λυκόφως, παραταχθέντες οἱ ἥρωες, ἕσταντο
 « ἔταιμοι εἰς μάχην.
234. « Οἱ μὲν γὰρ σπινθῆρες ἐκ τῶν ἀφιεμένων ἀθρόων βελῶν
 « ὑπὸ τῶν ἡρώων ἑκατέρου τοῦ στρατοῦ, καὶ προστριβο-
 « μένων ἀλλήλοις ἐν αἰθέρι, ἐφαίνοντο ὡς ἀκτῖνες τοῦ
 « Ἡλίου.
235. « Αἱ δὲ ἐπὶ τῆς γῆς σκιαὶ τῶν βελῶν, τῶν φερομένων
 « ἑκατέρωθεν διὰ τοῦ αἰθέρος ὑπὸ τῶν ἡρώων, ἦσαν ὡς
 « χεῖρες τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Ἰάμα.
236. Τὰ δὲ χεόμενα αἵματα εἰς τὴν γῆν, τὴν ἀνωρορυγμένην
 « ἐπὶ τοῦ κινουμένου στρατοῦ, ἐφαίνοντο ὡς λαμπρότητες
 « πολυτίμων λίθων τοῦ βασιλέως τῶν ὄψεων.
237. « Βέλους πολεμίου πλῆξαντος τὸ σῶμα στρατιώτου, ἐξ
 « οὗ αἷμα ἔρρει, οἱ ἐκ τοῦ πλησίον ὄντες, βλέποντες τὴν
 « ἐπὶ τῶν σωμάτων ἑαυτῶν ἐρυθρὰν λάμψιν τοῦ Ἡλίου ⁴,
 « ἐνόμισαν, ὅτι καὶ αὐτοὶ ἐπλήγησαν.
238. « Τὸ δὲ στράτευμα τῶν Καουραβῶν, τρέψαν τὰ νῶτα ἐκ
 « τῶν περὶ τὸν Σικανδῆ καὶ Ἀρζούναν, παραθαρρύνας ὁ
 « Βήσμας, ἀντέστη γενναίως κατὰ τῶν ἐχθρῶν.

1. Οὐδεὶς θηλ. ἥρως δύναταί με καταβαλεῖν.

2. Οὗτος γυνὴ ἦν ἐν τῇ προτέρᾳ γεννήσει, ὡς ἔρρεθῃ πρότερον· ἡ δὲ γυνὴ οὐκ ἀναιρεῖται κατὰ τὸν νόμον.

3. Ἐσχύνθη ἀκούσας, ὅτι ὁ Βήσμας νικηθήσεται ὑπ' ἀνάνδρου τὴν φύσιν, καὶ οὐχὶ ὑπὸ τινος τῶν Πανδοῖδων.

4. Ἐρυθρὸς γὰρ ὁ Ἥλιος περὶ τὸ πρωτ.

239. « Οἱ ἐπιφερόμενοι ἄλλεπᾶλληλοι οἷστοι αὐτοῦ εἰσέδουν
 » εἰς τὰ σώματα τῶν ἡρώων, καθὼς οἱ καταφερόμενοι
 » ὕετοι ἐκ τῶν νεφῶν εἰσδύουσιν εἰς τὴν ἀμμώδη γῆν.
240. « Ἐπληττε δὲ ὁ Βήσμας τὸ στράτευμα τῶν ἐχθρῶν ταῖς
 » ἐκ τῶν βελῶν ¹ πιπτούσαις κεφαλαῖς τῶν βασιλείων,
 » ὡς στρογγύλαις ἐκ σφενδόνης.
241. « Ἦλθε δὲ ὁ Σικανδῆς, ὡς σαύρα ², κατέναντι τούτου,
 » ὅς ἦν λαμπρὸς, ὡς ὁ ἥλιος, καὶ κατέθλιβε τὸν κόσμον
 » τοῖς ὀξέσιν αὐτοῦ βέλεσιν, ὡς ὁ ἥλιος ταῖς ὀξέσιν αὐ-
 » τοῦ ἀκτίσι ³.
242. « Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Βήσμας· « Ἄνελέ με, ὡς βούλει· οἱ ἐμοὶ
 » οἷστοι οὐκ ἔρχονται πρὸς σέ, καθὼς οὐδ' ὁ πλοῦτος τοῦ
 » ἀγαθοῦ πρὸς κακόν ⁴. »
243. « Ὁ δὲ » Πολέμει μοι, ὦ Βήσμα, ἔφη, ἕως οὗ ζῆς· οὐ
 » γὰρ ἀπελευσῇ σήμερον ἀπ' ἐμοῦ ζῶν. » Οὕτως εἰπὼν,
 » ἔβαλε βέλεσιν αὐτόν, προτραπείς πρὸς τοῦ Ἀρζούνα.
244. « Ἄλλ' ὁ Βήσμας πολλοὺς ἀνῆρει τῶν ἡρώων, θυμοῦ
 » πληρῶν ἀμφοτέρους τοὺς μέλανας, τὸν τε Κρισανᾶν καὶ
 » τὸν Ἀρζούναν, διότι τὰ βέλη τοῦ Σικανδῆ κατεθραύον-
 » το ἐκ τῆς ἄκρας τῶν τριχῶν τοῦ σώματος τοῦ Βήσμα.
245. « Ἡάχῃ δὲ δεινὴ ἐγίνετο ἐξ ἐκατέρων τῶν μερῶν· ἡ
 » δὲ κόνις, ἣ περιέλαβε τὸ περιέχον, ἐφαίνετο, ὡς βαθὺ
 » σκότος χάους τῆς γῆς, καμφθείσης ἐκ τοῦ βάρους καὶ
 » σχισθείσης.
246. « Τῇ δὲ προσταγῇ τοῦ Δρόνα, ὃς ἐφοβήθη ἐκ τῶν ἀπαι-

1. Βέλη ἦσαν εἰς σχῆμα ἡμισελήνου, καὶ ὀξέος μαχαίριδίου.

2. Ἡ σαύρα ἀντιβλέπει εἰς τὸν ἥλιον.

3. Τὸ πρωτότυπον ἔχει μεγάλην, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

4. Ὅστις δωρεῖται, δωρεῖται τῷ ἀγαθῷ καὶ ἀξίῳ.

- » οίων φανέντων σημείων, σπεύσαντες οἱ Καουραβαὶ ἐγέν-
 » νοντο περὶ τὸν Βήσμαν, ὡς περιτείχισμα.
247. » Οἱ δὲ σωροὶ τῶν σωματῶν τῶν λαμπρῶς κεκοσμημέ-
 » νων βασιλείων, καὶ ἀνθηρημένων τοῖς ἐέλεσι τοῦ Βήσμα,
 » ἐφαίνοντο ὡς λαμπραὶ ἀκρόρειαι, πεμφθεῖσαι παρὰ τοῦ
 » ὄρους τῆς Μερόης, καλέσους αὐτόν.
248. » Προσελθὼν δὲ μακρόθεν ὁ Βήσμας τῷ Ἰουδιστίρᾳ, ἔφη
 » ἔλεεινῶς· «Θλίβομαι, ὦ τέκνον, ἐκ ταύτης τῆς σφαγῆς·
 » ἀνελέ με σύ¹.»
249. » Τοιαῦτα εἰπὼν, καίπερ κεχαυνωμένος ἐάλλων, ὄλε-
 » θρος ἐγένετο πολλοῖς, καθὼς ὁ ἐλέφας, καὶ παίζων,
 » ἐκρίζωσιν ποιεῖ ὄλων δένδρων.
250. » Φρικτὰ δ' ἦν τὰ ἀλλεπάλληλα ἐέλη τοῦ Ἀρζούνα, ἐξ
 » ὧν ἐν τῷ αἵματι ἐβυθίσθησαν ἐλέφαντες μεγάλοι, ὡς
 » ὄρη ἐν ὠκεανῷ.
251. » Φέρων δ' ὁ Βήσμας θεῖα ὄπλα, δραμὼν εἰς ἀναίρεσιν τοῦ
 » Ἀρζούνα, ἀπείρχθη ὑπὸ τοῦ Σικανδῆ, ἐλθόντος εἰς τὸ
 » μέσον, καθὼς ὁ σπεύδων εἰς πόσιν ἀμβροσίας ἀπείρ-
 » γεται ὑπὸ τοῦ οἴνου, ὄντος ἐν τῷ μέσῳ.
252. » Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ ἔφασαν αὐτῷ ἡδέως οἱ Βασα-
 » βαί², ἐλθόντες· «Ὁ καιρὸς οὗτος, μακάριε, ὁ ἐφετὸς
 » ἡμῖν καιρὸς ἐστι τῆς ἀφέσεως τοῦ πολέμου καὶ παντὸς
 » ἄλλου ἔργου.»
253. » Χαυνωθείς τοιγαροῦν ὁ Βήσμας ἐβάλλετο ἐέλεσι πολ-
 » λοῖς τοῦ Σικανδῆ, καθὼς ὁ κηπουρὸς ἐάλλεται πολ-
 » λοῖς ἀνθεσι, πίπτουσιν ἐξ αἴρος.
254. » Ὁ δ' Ἀρζούνας, οὗ ἡ ἀνδραγαθία ἐχόρευεν, ἥ ἐστι τὸ

1. Ἄχθομαι δηλονότι, πολλοὺς ἀνελών· λίαν πεσόνηκα, καὶ ἐχαυνώθην.

2. Οἱ ἐπὶ τὰ Βασαβαὶ θεοί, οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Βήσμα.

» ἀναχεόμενον αἷμα ἐκ τῶν πιπτουσῶν κεφαλῶν¹, θρηνεῖν
 » ἐποίει τὴν τῶν πολεμίων στρατιὰν τοῖς ἀλλεπαλλήλοις
 » ἐέλεσιν.

255. « Ὅ,τι δ' ὄπλον ἐκρατεῖτο ὑπὸ τοῦ Βήσμα, τοῦτο ἀπέ-
 » κοπτεν ὁ Ἀρζούνας, καθὼς ὁ πεπαιδευμένος ἀναιρεῖ
 » τὸ δόγμα, τὸ δοξαζόμενον ὑπὸ τοῦ ἐναντίου.

256. « Τὰ θέλη τοῦ Ἀρζούνα, τὰ μὲν ὄπλα τοῦ Βήσμα κό-
 » πτοντα, τοὺς δὲ πολεμίους βασιλεῖς τιτρώσκοντα, καὶ
 » τοῦ κεραυνοῦ ὑπερέχοντα, ἐπηνούντο ὑπὸ τῶν θεῶν.

257. « Τὰ θέλη τοῦ Ἀρζούνα ἐπιπτον κατὰ τοῦ Βήσμα, συμ-
 » μιγνύμενα λεληθότως τοῖς τοῦ Σικανδῆ, καθὼς τὰ θέ-
 » λη τοῦ Ἐρωτος κατὰ τοῦ ἀπόντος τῆς γυναικὸς ἑαυ-
 » τοῦ, συμμιγνύμενα ταῖς ἀκτινοβολίαις τῆς Σελήνης.

258. « Τὰ ἀφιέμενα θέλη τοῦ Ἀρζούνα κατὰ τῶν περὶ τὸν
 » Δρόναν, ἐπιπτον λεληθότως ἐπὶ τὸν Βήσμαν, καθὼς τὰ
 » ἐρωτικά ἐλέμματα τῆς γυναικὸς, τῆς βλεπούσης τὸν ἑαυ-
 » τῆς ἄνδρα, ἀποτείνεται λεληθότος ἐπὶ τὸν ἐρωμένον.

259. « Βαλλόμενος δ' ὁ Βήσμας τοῖς θέλεσιν ἐκείνου, καθὼς
 » τὸ ὄρος ταῖς βολαῖς τοῦ κεραυνοῦ, ἔφη, γελῶν, τῷ
 » Δουσσασάνα, παρισταμένῳ·

260. « Ταῦτα τὰ θέλη, ἃ εἰσδύουσιν εἰς τὰ καίρια μέρη τοῦ
 » σώματός μου, καθὼς οἱ ὄφεις καὶ αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου
 » εἰς τὰς ὀπὰς, οὐκ εἰσι θέλη τοῦ Σικανδῆ².

261. « Ταῦτα θέλη εἰσὶ τοῦ Ἀρζούνα, ὅμοια ὄντα τοῖς ἐν τῷ
 » πολέμῳ κατὰ τοῦ Κιράτα καὶ τοῖς σκηπτοῖς, δο-
 » θέντα, ὡς δοκεῖ, παρὰ τοῦ Ἰνδρα ἐκ φιλοστοργίας. »

1. Ἡ ἀνδραγαθία εἰκονίζεται ἐρυθρὰ, ὡς καὶ τὸ αἷμα ἐρυθρόν ἐστι.

2. Ἡ, οὐκ εἰσὶ ταῦτα θέλη τοῦ Σικανδῆ, ἃ εἰσδύουσιν εἰς τὰ καίρια μέρη τοῦ σώματός μου, καθὼς οἱ ὄφεις καὶ αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου εἰς τὰς ὀπὰς.

262. « Ουμωθεῖς δ' ὁ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς, ἔρριψε τὸ δόρυ κατὰ
 » τοῦ ἐγγόνου, ὥσπερ διδάξειν αὐτὸν τοῦτο· « Διὰ τί ἡ
 » ἐσολὴ τῶν θελῶν σου ὑφειμένη ἐστὶ ; »
263. Διατεμὼν δ' αὐτὸ τριχῇ ὁ Ἀρζούνας, ἐπλήρωσε θελῶν
 » ἐκάστην τῶν τριχῶν τοῦ σώματος τοῦ Βήσμα, ἐπειγό-
 » μενος πολλάκις ὑπὸ τοῦ Κρισνα̃.
264. « Τότε τῶν μὲν βασιλέων μὴ αἰσθανομένων τοῦ ἑαυτῶν
 » σώματος, πλήρους ὄντος τραυμάτων, καὶ παρακελευόν-
 » των ἀλλήλους ἐπὶ μάχην μεγαλοφώνως καὶ ἐνθουσια-
 » στικῶς, ὥσπερ εἰ εἶχον ἐν ἑαυτοῖς εἰσδύσαντα τὸν Ἰά-
 » μαν ¹.
265. « Τοῦ δὲ θεοῦ Ἡλίου δεικνύοντος ἐν ἑαυτῷ ὁπῆν τινα
 » περὶ δειλὴν ἐσπέραν, ὡς εἴσοδον τῶν θανόντων πολλῶν
 » ἡρώων ἐν τῷ δεινῷ πολέμῳ·
266. « Τετρωμένος τὸ σῶμα ὁ Βήσμας ἐβέλεσι τοῦ Ἀρζούνα,
 » ἔπεσε κατὰ γῆς ἐν τῷ τέλει τῆς ἡμέρας, καθὼς ὁ Ἥλιος,
 » ἀδρανεῖς ἔχων τὰς ἀκτίνας.
267. « Τούτου δὲ τοῦ ἥρωος ἀναπαυομένου ἡδέως, ὡς ἐπὶ κλί-
 » νης, ἐπὶ τῶν εἰς τὰ νῶτα ἐξελθόντων πολλῶν θελῶν,
 » οἰμωγὴ ἐγίνετο, κατατέμνουσα τὰς καρδίαις πάντων
 » τῶν ἡρώων.
268. « Τῶν μὲν οὖν βασιλέων τρυχομένων φόβῳ καὶ λύπῃ, δά-
 » κρυα ἔξ ὀφθαλμῶν ραινόντων, εἰς ἀμηχανίαν τε μεγά-
 » λην ἐμβυθιζομένων, καὶ τρεμόντων,
269. « Τοῦ δὲ Βήσμα ἐμπνέοντος ἔτι, καὶ φαιδροῦ ὄντος,
 » φωνὴ ἐγένετο ἐξ οὐρανοῦ, λέγουσα· « ὦ μέγα θεωρητι-
 » κέ, ἔχε πνοὴν μέχρι τῆς εἰς θερινὰς τροπὰς τοῦ Ἡλίου.»
270. « Τοιούτων δὲ ῥηθέντων, καὶ ὑπὸ μεγάλων ἐσίων χηνο-

1. Ὡς περὶ δαιμονόληπτοι.

- « μὶρφων ¹, πεμφθέντων παρὰ τῆς Γαγγᾶς, ὁ θεωρητι-
 « τικὸς Βήσμας ἔφη· « Μένω μέχρι τῆς εἰς θερινὰς τροπᾶς
 « τοῦ Ἡλίου ².»
271. « Παρηγορήσας δ' ὁ Βήσμας τοὺς Καουραβᾶς καὶ Παν-
 « δοῖδας θλιβομένους, ἔφη· « Ἡ κεφαλὴ μου κλίνει δεινῶς
 « εἰς τὰ κάτω· ὅθεν στερεώσατε αὐτήν.»
272. « Δραμόντων δὲ τῶν βασιλέων εἰς κομιδὴν προσκεφα-
 « λαίου, ὁ σοφὸς Ἀρζούνας ἐστερέωσε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
 « ἐπὶ τριῶν βελῶν.
273. « Ἐπαινέσας δὲ τοῦτον ὁ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς, ἔφη τοῖς Καου-
 « ραβᾶις· « Ἡ ἔχθρα ὑμῶν ἔστω μέχρι τῆς τελευτῆς μου,
 « καθὼς καὶ ἡ τῶν γυναικῶν μέχρι τῆς τελευτῆς τοῦ
 « ἀνδρός ³.
274. « Τῶν δὲ βασιλέων κομισάντων τούτῳ, αἰτήσαντι κατὰ
 « τὴν νύκτα, ὕδωρ ἐν χρυσῇ ὑδρίᾳ, ὁ Ἀρζούνας ἔδωκεν
 « αὐτῷ πιεῖν ὕδωρ οὐράνιον, ἀναβλύσαν ἐκ τοῦ ὕδροποιοῦ
 « αὐτοῦ ἐέλους ⁴.
275. « Τοῦ μὲν δὴ Ἀρζούνα ἐπαινεθέντος ὑπὸ τοῦ Βήσμα,
 « τῶν δὲ βασιλέων ἀναχωρησάντων, προσελθὼν ὁ Καρ-
 « νᾶς, ἐξιλέωσεν αὐτὸν, ἐνώσας τὰς παλάμας.
276. « Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Βήσμας· « Ἀφεθήτω, ὦ τέκνον, ἡ παροῦ-
 « σά σοι μεγάλη ἔχθρα πρὸς τοὺς ἀδελφούς σου Πανδοῖ-
 « δας.»
277. « Ὁ δὲ, « Οὐδεμία μοι ἐστὶν ἔχθρα, ἔφη, ὦ Κύριε, πρὸς
 « τοὺς ἐμούς ἀδελφούς· δός μοι δὲ προσταγὴν εἰς πόλεμον,
 « ὑποκείμενος γὰρ εἰμι μόνῃ τῇ φιλίᾳ τοῦ Δουριοδᾶνα. »

1. Πολιῶν δηλ. τὴν κόμην γερόντων.

2. Οἱ γὰρ θεωρητικοὶ ὅτε θέλουσιν ἀφιᾶσι τὸ πνεῦμα.

3. Ὅταν εἷς ἀνὴρ ἔχῃ πολλὰς γυναῖκας.

4. Ἐτόξευσε τὴν γῆν, ἐξ ἧς καὶ ἀνέβλυσεν ἐν ῥεῦμα τῆς Γαγγᾶς.

278. « Συναινέσαντος δὲ τοῦ υἱοῦ τῆς Γαγγᾶς, ὁ υἱὸς τοῦ
 » Ἡλίου ἐπανῆλθεν εἰς τὸν στρατὸν ἐφ' ὅρματός, θέοντος
 » ὑπὲρ τὸν ἄνεμον.
279. « Δύσαντος δὲ τοῦ λαμπροῦ Βήσμα, ὡς Ἡλίου, ὁ νοῦς
 » τῶν στρατιωτῶν τοῦ Δουριοδάνα, ὁ τεταρχγμένος ὡς ἐκ
 » σκοτόυς ἐκ τῶν ὄπλων τῶν πολεμίων βασιλέων, ἀτά-
 » ραχος ἐγένετο ἐκ τοῦ ἐξαίφνης ἀναφχνέντος λαμπροῦ
 » Καρνᾶ, ὡς Σελήνης. »
280. Σέβοιτο, ὡς ἑομβύλιος, τὸν λῶτιον πόδα τοῦ καλοῦ δι-
 δασκάλου, τοῦ σοφοῦ καὶ ὀρθοδόξου Ζηναδάτα, ὁ λίαν
 ἐγκρατὴς καὶ ἀγαθὸς Ἀμάρας. Ἐλαθε τέλος τοῦτο τὸ ἐκ-
 τον Βιβλίον, τὸ ὀνομαζόμενον Βήσμα, τοῦ μεγάλου ποιή-
 ματος τῆς Βαλαβαράτας, ἐξ ἧς ῥεῖ πᾶσα ἡδύτης, καὶ ἐν
 ᾗ φαίνονται, ὡς ἐν κατόπτρῳ, ἡ γνῶσις ἐκείνου τοῦ
 Ἀμάρα.
281. Ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ ἐμπεριέχονται δύο μὲν Κεφάλαια,
 τετρακόσιοι δὲ καὶ εἴκοσι ἐξ στίχοι, κατὰ τὸ μέτρον
 Ἀνουστούπα.

Τέλος τοῦ Δευτέρου Κεφαλαίου

τοῦ Ἑκτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὸν ἐν δυσὶν ἡμέραις πόλεμον
τοῦ Δρόνα.

1. Ὁ ὅσιος ἐκείνος Βεάσας, ὁ λίαν ἀνεκτικὸς καὶ ἔξοχος πά-
ση ἐπιστήμη καὶ ἀρετῇ, καὶ ἱστορικὸς τῆς γενεαλογίας
τοῦ Βαράτα ἐν τῇ ἐκατονταβίβλῳ Μαχαβαράτα, ἔστω
τοῖς ἀγαθοῖς εἰς ἐπίτευξιν τοῦ ἄλλου ἐφesoῦ.
2. Ὁ δὲ Σανζαΐας εἰς αἴσθησιν ἀγαγὼν τὸν Δρυταράστραν,
λειποθυμήσαντα, ὅτε ἤκουσε τῆς πτώσεως τοῦ Βήσμα,
ἀπελθὼν πάλιν τῷ νοί, καὶ ἐπανελθὼν, ἀφ' οὗ εἶδε τὰ
τοῦ πολέμου, ἔφη ἐκείνῳ τῷ βασιλεῖ·
3. « Δύσαντος τοίνυν τοῦ Ἡλίου, τοῦ Βήσμα, ὃ βασιλεῦ, οἱ
» υἱοὶ σου ἐξυθίσθησαν εἰς μέγα σκότος ἀγνοίας καὶ ἀμη-
» χανίας· χαρέντες δ' ὅμως, ἐπιστάντος τοῦ λύχνου, τοῦ
» Καρνᾶ, ἐβουλεύοντο πάλιν περὶ τῶν πρακτέων.

Π ρ ὠ τ η ἡ μ έ ρ α τ ο ῦ Δ ρ ό ν α .

4. « Τῇ δὲ συμβουλῇ τοῦ Καρνᾶ, χειροτονηθεὶς ἀσμένως ἀρ-
» χιστράτῃ, ὡς ἔδει, ὁ Δρόνας, ἠτήσατο ταύτην τὴν
» χάριν παρὰ τοῦ Δουριοδάνα· « Κρατήσας ζῶντα τὸν Ἰου-
» διστίραν, ἐγγείρισον τοῦτον ἐμοί. »
5. « Εἰπόντος δὲ τοῦ Δρόνα, « Ὅτε ὁ Ἀρζούνας οὐκ ἔστι πα-
» ραστάτης καὶ προασπιστῆς τοῦ Ἰουδιστίρα, τότε ἐγὼ κρα-
» τήσω αὐτόν, » ἀνέκραξαν χαίροντες, ἡ στρατιὰ τῶν Κα-
» ουραῶν.

6. « Μαθὼν δὲ ταῦτα ¹ ὁ Ἰουδιστίρας, ἦν διαφυλαττόμενος
 » πρὸς τοῦ Ἀρζούνα. Περὶ δὲ τὴν ἑω ἔταξε τὸν στρατὸν
 » εἰς σχῆμα Κραοῦνσης· ὁ δὲ στρατὸς τῶν Καουραβῶν
 » ἐτάχθη ὑπὸ τοῦ Δουριοδάνα εἰς σχῆμα ἀμάξης.
7. « Ἐγούμενος δ' ἦν ὁ Δρόνας, μέλας τὸ χρῶμα, λευκὸς
 » τὴν τρίχα μέχρι τοῦ ὠτός ², ἐρυθροὺς ἔχων ἵππους, καὶ
 » χρυσοῦν θώρακα καὶ ἄρμα· ἐπὶ δὲ τῆς σημαίας χρυσοῦν
 » ὑδρίαν, καὶ ἐστίαν, καὶ τόξον ³.
8. « Τὰ μὲν οὖν βέλη ἐξ ἑκατέρων τῶν πολεμίων στρατῶν
 » ἐξηκοντίζοντο, ὡς μεγάλαι φλόγες πυρὸς τοῦ ἐν τῷ στή-
 » θει θυμοῦ τῶν πολεμικῶν, ἐξερχόμεναι ταχέως ἐκ τῶν
 » ὀφθαλμῶν.
9. « Τὰ δὲ συνεχῇ καὶ ἀλλεπάλληλα βέλη, τὰ ἀφιέμενα ὑπὸ
 » τοῦ Δρόνα, πίπτοντα κατὰ τῶν πολεμίων στρατῶν,
 » ἀναιρέσεως ζῶης πολλῶν ἐγίνοντο παραίτια.
10. « Ὁ δ' Ἀθιμανιοῦς ἔτερπε τὸν Ἰάμαν, τὸν υἱὸν τοῦ Ἡ-
 » λίου, τοῦ φίλου τῆς θερμότητος ⁴, τὸν ἐπὶ τῆς χειρὸς
 » ὄντα, ὅς ἐστιν ἡ ῥομφαία δι' αἵματος, ὡς οἴνου, ἐν τῷ
 » κρανίῳ τοῦ βασιλέως Παουραβᾶ.
11. « Τοῦτου ἡ ῥομφαία, ἡ πεφυρμένη τῷ αἵματι τῶν ἀπο-
 » κτανθέντων ἡνιόχων καὶ ἵππων τοῦ βασιλέως τῆς Μά-

1. Ὅτι ὁ Δρόνας μελετᾷ κρατῆσαι αὐτὸν, ὅτε ὁ Ἀρζούνας οὐκ ἔσι παρ' αὐτῷ.

2. Δηλ. καὶ αἱ ἐπὶ τοῦ ὠτός τρίχες λευκαὶ ἦσαν.

3. Ἡ ὑδρία καὶ ἡ ἐστία, ἥτοι τὸ θυσιαστήριον, ἐν ᾧ θύουσιν, ἴδιον σύμβολόν ἐστι τῶν Βραχμάνων· τὸ δὲ τόξον, τῶν Ξατρῶν καὶ τῶν πολεμικῶν.

4. Θερμὸς ὁ ἥλιος, θερμουργὸς καὶ ὁ Ἀθιμανιοῦς, καὶ διὰ τοῦτο φίλος· τὸν υἱὸν τοῦ φίλου ὁ φίλος ἐν χειρὶ κρατεῖ, καὶ τέρπει αὐτὸν ποτῶ ἢ βρωτῶ τινι· ἡ δὲ ῥομφαία, αὐτός ἐστιν ὁ Ἰάμας· καθὼς γὰρ ὁ Ἰάμας ἀναιρεῖ, οὕτω καὶ τὸ ξίφος.

- » δρας, καὶ τοῦ Ζαΐατρᾶτα, ἐφαίνετο, ὡς φλόξ πυρὸς,
 » σπιθῆρας ἐξάγουσα τοὺς πίπτοντας λαμπροὺς βασιλεῖς.
12. « Ἐδραμον δὲ κατ' ἀλλήλων πεζῇ οὗτοι οἱ φοβεροί, ὅ,τε
 » Βήσμας καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Μάδρας, ὧν ταῖς μὲν
 » κραδαινομέναις κορύναις ἐφοβήθησαν ὅ,τε Ἥλιος καὶ ἡ
 » Σελήνη, καὶ τὰ ἄστρα' τοῖς δὲ πατήμασι τῶν ποδῶν,
 » βαρυνομένης τῆς γῆς, ἔτρεμον ὅ,τε Σέσσας ὄφρις, καὶ
 » ὁ χοῖρος καὶ ἡ χελώνη.
13. « Στροφάς δ' οὗτοι ποιοῦντες ποτὲ μὲν ἐξ ἀριστεροῦ, ποτὲ
 » δ' ἐκ δεξιῶν¹, συμπεσόντες καὶ συγκρούσαντες ἀλλή-
 » λους, ἔπεσον, καθὼς δύο ἀνιστάμενα κύματα θαλάσ-
 » σης, συρρήγνύμενα, πίπτουσιν, ὑπὸ δύο ἀντιπνεό
 » ἀνέμων.
14. « Ἀναβιβασθέντος δὲ τοῦ Σαλέα ἐπὶ τὸ ἄρμα ὑπὸ τοῦ
 » Κριταβάρμα, ἀναβὰς καὶ ὁ Βήσμας ἐπὶ τὸ οἰκεῖον ἄρ-
 » μα, ἀνήρει τὸν ἀντικείμενον στρατὸν, βαφάς ποιῶν ἐρυ-
 » θράς, διὰ τοῦ ἀναχσομένου αἵματος πάσῃ διαστάσει τοῦ
 » τοῦ τόπου².
14. « Ὁ δὲ γενναῖος υἱὸς τοῦ Καρνᾶ Βρισσασένας, ἔθλιβε θέ-
 » λεσι τοὺς πέντε υἱοὺς τῆς Δραουπαδῆς, τοὺς ὄντας ὡς
 » πέντε αἰσθήσεις τῆς κακουμένης στρατιᾶς τῶν ἐχθρῶν³.
15. Ὁ δὲ Δρόνας, κρατῆσαι ἐφιέμενος τὸν Ἰουδιστίραν, εἰς
 » ἐκπλήρωσιν τῆς ἑαυτοῦ ὑποσχέσεως, ἔκτεινε τρεῖς βα-
 » σιλεῖς, τὸν Σίγχαν, τὸν Ἰνγαδάραν, καὶ τὸν Βεάγχαν,
 » καθὼς ὁ φιλάρετος κτείνει τὴν ὑπερηφάνειαν, τὴν πλεο-
 » νεξίαν, καὶ τὴν ἀκηδίαν.
17. « Τούτου τοῖς θέλεσιν ἀναιρουμένου τοῦ στρατοῦ, οἱ

1. Ὡς ἔθος ἐστὶ μονομαχοῦσι.

2. Ὡς γυναικί.

3. Ὁ νέος πρὸς τοὺς νέους ὥρμησε.

» Πισσάκαι ἔπινον αἶμα ἀμυστί, ὡς διὰ προχοῖδων, τῶν
 » προβοσκίδων τῶν ἐλεφάντων, εὐῶδες γεγενημένον ἐκ
 » τῶν ἀνθίνων στεφάνων τῶν ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν βα-
 » σιλέων.

18. « Κορεσθέντες δ' οἱ Πισσάκαι κρέατος καὶ αἵματος, ῥιπι-
 » ζόμενοι ὑπὸ τῶν ἑαυτῶν γυναικῶν τοῖς κεκοιμημένοις
 » ὥσπερ τῶν ἐλεφάντων ¹, ἤκουον εὐφραίνόμενοι, κλάζοντες
 » τοῦ τόξου τοῦ Ἀρζούνα ².

19. « Οἱ δ' ἀνδρεῖοι στρατιῶται, οἱ ὄντες φύσει Ξατραί, του-
 » τέστι πολεμικοὶ, θεωροῦντες εἰς τὸ πρόσω τὸν Κρισναῖν,
 » αὐτὸν τὸν Θεὸν, ἀναιρούμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, ἐπο-
 » ρεῦντο εἰς τὴν χώραν, τὴν οὖσαν ἀνωτέραν τῆς τῶν
 » θεοφρόνων ³.

20. « Ἐπειδὴ δ' ὁ Ἥλιος ἔδυσεν, ὥσπερ εἰ ἐξώσθη ἐκ τῆς
 » πληρωσάσης τὸν αἰθέρα βοῆς ἀμφοτέρων τῶν στρατῶν,
 » τῶν ἀναιρουμένων ὑπὸ τοῦ Δρόνα καὶ τοῦ Ἀρζούνα,
 » ἔληξαν τῆς μάχης οἱ μαχηταί.

Δευτέρα ἡμέρα τοῦ Δρόνα.

21. « Ἐν δὲ τῇ νυκτὶ εἰπόντος τοῦ Δρόνα τῷ Δουριοδάνᾳ, ὡς
 » οὐχ οἶόν τέ ἐστι κρατηθῆναι τὸν βασιλέα Ἰουδιστίραν,
 » φυλαττόμενον ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, ὁ βασιλεὺς τῆς Τρι-
 » γάρτας ἔφη τῷ Δουριοδάνᾳ· « Ἐγὼ καλέσω τὸν Ἀρ-
 » ζούναν εἰς πόλεμον ⁴. »

22. « Περὶ δὲ τὴν ἔω, τάξας ὁ βασιλεὺς τῆς Τριγάρτας

1. Τὰ ὄτα τῶν ἐλεφάντων ὡς ῥιπίδια.

2. Ὡς ἔθος ἐστὶ τοῖς φαγοῦσι καὶ πινοῦσιν ἀκούειν μουσικῶν ὀργάνων.

3. Καθὼς ὁ θεωρῶν τὸν Θεὸν ἐν ὥρᾳ θανάτου πορεύεται εἰς τὴν χῶ-
 ραν τῶν δικαίων.

4. Σὺ δὲ δηλαδὴ τότε κράτησον αὐτὸν τὸν Ἰουδιστίραν.

- » Σουσσάρμας τὸν στρατὸν εἰς σχῆμα ἡμισελήνου, ἔχων
 » τριτμύρις ἄρματα, ἐκάλει εὐθέως τὸν Ἀρζούναν εἰς
 » πόλεμον φωνῇ μεγάλῃ τοῦ στρατοῦ, σκληροτάτῃ καὶ
 » ἐριστικωτάτῃ ¹.
23. « Ὁ μὲν οὖν Ἀρζούνας, καλέσας τὸν ἡρωϊκώτατον βα-
 » σιλέα Σατεζίταν, καὶ θείς αὐτὸν εἰς προσπάσιςιν καὶ
 » διατήρησιν τοῦ Ἰουδισίμα, ἐπορεύθη αὐτὸς ἐναντίον τοῦ
 » Σουσσάρμα, ἔχων, ὡς ὁ θάνατος, τὸ στόμα ἠνεργημένον,
 » ὃ ἐστὶ τὸ τόξον, εἰς βρῶσιν τοῦ στρατοῦ ἐκείνου.
24. « Οἱ δὲ περὶ τὸν Σουσσάρμαν ῥωμαλέοι πάντες, γελῶντες,
 » ἔρριψαν ἐν ταύτῃ ἐπὶ τὸν Ἀρζούναν βέλη πολλὰ ²,
 » ὅμοια μοχλοῖς, καθὼς ἐπὶ τὸ καῖον πῦρ ρίπτουσι πολλὰ
 » φρύγανα.
25. « Τότε ἐνεπνεύσθη ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα ἡ Δεβαδάτα, ³ ἥ
 » τὰ μὲν ρεῖθρα τῶν ποταμῶν ἀνεχαίτισε, τὸν δ' ἐν αἰ-
 » θέρι ἀέρα ἔστησε, τὰ δ' ἄστρα πάντα διεσκέδασε, τὴν
 » δὲ γῆν ἔσχισε, τὸν δὲ τριττὸν κόσμον ἐκώφωσε.
26. « Ἐπιγραφὴν δέ πως ἐχάραττε τῆς ἑαυτοῦ ἀνδρείας ὁ
 » Ἀρζούνας τοῖς θέλεσιν, ὡς γλυφεῖοις, ἐν τοῖς σώμασι
 » τῶν ἐχθρῶν, τοῖς μείνασιν, ὡς στύλοις ἀκινήτοις ἐκ
 » τοῦ μεγάλου ἥχου τῆς κόγχου.
27. « Τίνες δ' ἀντικείμενοι οὐκ ἀνηροῦντο, καὶ οὐκ ἐκαίντο
 » ὑπὸ τῶν συνεχῶν βελῶν ἐκατέρων τῶν μερῶν, τῶν
 » σκληρὰν ἀλωκὴν, δίκην κεραυνοῦ ἐχόντων, καὶ πῦρ ἐκ-
 » πεμπόντων ἐκ τοῦ ἀλλήλοισ προστρίβεσθαι,
28. « Τότε ἀνεφάνη τὸ σκότος, ὃ ἐστὶν ὁ φαινόμενος κυάνεος
 » οὐρανός, ἐκ τῆς κοιλίας τῶν ἀκτίνων τοῦ Ἡλίου, αἱ

1. Διὰ τῆς ἐριστικῆς φωνῆς τοῦ στρατοῦ ἐκάλασεν εἰς πόλεμον.

2. Ἐρρίψαν εἰς μᾶλλον ἑξαψιν δηλ.

3. Ὄνομα τῆς κόγχου τοῦ Ἀρζούνα.

- » κατεβίβρωσκον αὐτὸ καθ' ἐκάστην, ἥδη δὲ ἐκόπτοντο
 » τοῖς βροχηθὸν φερομένοις βέλεσι τῶν μαχίμων ἡρώων ¹.
29. « Ὀρμῶν δ' ὁ δεινὸς Ἀρζούνας, ἔχων τόξον τοῦ Βισβα-
 » κάρμα ² ἀνὰ χεῖρας, καὶ βάλλων βέλη ὀξέα ἐφ' ἑκαστον,
 » ἐφαίνετο ὑφ' ἐκάστων τῶν ἡρώων, ὡς ὁ Ἥλιος, ὃς βάλλ-
 » λει ὀξείας τὰς ἀκτῖνας ἐπὶ πάντας περὶ τὴν μεσημ-
 » βρίαν ³.
30. « Ἐβρίψε δὲ τὴν σπόρον τῆς ἑαυτοῦ ἀνδρείας, ὡς φυτοῦ,
 » τουτέστι, τὴν ἀγλαὰν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως Σουδαμ-
 » θανος ⁴ ἐπὶ τῆς γῆς, τῆς ἀροτριωθείσης τοῖς τροχοῖς
 » τοῦ ἄρματος αὐτοῦ, καὶ ποτισθείσης πολλοῖς τοῖς αἵ-
 » μασιν.
31. « Οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα τῆς Τριγάρτας χώρας ἀνῆρουν
 » τάνάπαλιν τοὺς οἰκίους τοῖς ῥιπτομένοις βέλεσιν ἐνθεν
 » καὶ ἐνθεν, ἀντεπέστρεφον ὑπὸ τοῦ ἀνεμοθύλου βέλους
 » τοῦ Ἀρζούνα.
32. « Κεφαλαὶ δὲ λαμπραὶ τῶν βασιλέων, καὶ σκιάδια, καὶ
 » σημαῖαι ἔπιπτον, κοπτόμενα τοῖς βέλεσι τοῦ Ἀρζούνα,
 » ὥς περ καρποὶ, καὶ ἄνθη, καὶ φύλλα τοῦ δένδρου τοῦ
 » κλέους τοῦ βασιλέως τῆς Τριγάρτας ⁵.
33. « Ταχθέντα δὲ τὰ περὶ τὸν Ἰουδισίραν καὶ Δρόναν στρα-

1. Δηλ. ὁ φαινόμενος κυάνεος οὐρανός, τὸ σκότος ἦν ἐκεῖνο, ὃ κατε-
 βίβρωσκετο καθ' ἐκάστην ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, ἥδη δ' ἐξέβρεεν ἐκ
 τῆς κοιλίας αὐτῶν, κοπτομένων τοῖς βέλεσι.

2. Βισβακάρμας ἐφερμηνεύεται Παντουργός· ἔστι δὲ ἀρχιτέκτων τῶν
 θεῶν.

3. Περὶ γὰρ τὴν μεσημβρίαν ὁ Ἥλιος ὀξείας τὰς ἀκτῖνας βάλλει.

4. Σουδαμβάν, Εὐτοξος.

5. Τὸ κλέος ἐστὶν ὡς δένδρον, οὗ οἱ μὲν καρποὶ, ὡς κεφαλαί, τὰ
 δ' ἄνθη, τὰ σκιάδια, τὰ δὲ φύλλα, τὰ ἱστία τῶν σημαίων.

» τεύματα, τὸ μὲν εἰς σχῆμα Κραδύνσης ¹, τὸ δὲ εἰς
 » σχῆμα ἡμικύκλου, συνεπλάκησαν ἀλλήλοις· τὸ δὲ ῥέον
 » αἷμα ἐφαίνετο, ὅτι τὸ εἰς τὸν πόλεμον φίλτρον ἦν ², θεόν
 » εἰς τὸ πρόσω.

34. « Ἐπελθὼν δ' ὁ Δρόνας, ὡς σφοδρὸς ἄνεμος, καὶ τοὺς
 » μὲν βασιλεῖς ἐκριζώσας, ὡς δένδρα, τοὺς δὲ στρατιώ-
 » τας διασκορπίσας, ὡς ἄχυρα, ἐπεσχέθη ὑπὸ τοῦ ῥωμα-
 » λέου Σατεζίτα, ὡς ὑπ' ὄρους.

35. « Ἀπειρα δὲ θέλη τούτου τοῦ βασιλέως τῆς Πανσάλας,
 » τοῦ γενναίου καὶ θεοειδοῦς Σατεζίτα ἐρρίπτοντο κατὰ
 » τοῦ Δρόνα, μηδεμίαν ἐνέργειαν ποιοῦντα ἐν τῷ θί-
 » γειν, καθὼς αἱ φλόγες τοῦ κεραυνοῦ κατὰ ἀδαμαν-
 » τίνου ὄρους.

36. « Τότε ὁ Δρόνας ἔτεμε τὴν κεφαλὴν τοῦ Σατεζίτα, ἣ
 » ἦν, ὡς ἅμαξα τῆς ἀγαθῆς ἀνδρείας, ἔχουσα τοὺς μὲν
 » ὀφθαλμοὺς, ὡς ἵππους ³, τὰ δ' ἐνώτια, ὡς τροχοὺς ⁴,
 » τὴν δ' ἐπὶ πολέμῳ Τιλακάν, ὡς σημαίαν ⁵.

37. « Φυγόντος δὲ τοῦ Ἰουδιστίρα ⁶, ὁ Δρόνας, ὁ ὢν ἡ μόνη
 » χαρὰ τοῦ Δουριοθάνα, ἀνεῖλε τούτους τοὺς τέσσαρας
 » βασιλεῖς, οἳ ἦσαν στύλοι τῆς νίκης, καθὼς οἱ τέσσα-
 » ρες ἐλέφαντες τῆς τετραμεροῦς γῆς, τὸν Σατανίκαν ⁷,

38. » ὃς ἦν ἀδελφὸς τοῦ Βιράτα, τὸν γενναῖον Δριδασέναν,

1. Κοινῶς Carankool.

2. Τὸ αἷμα δηλ. οὐκ ἦν αἷμα, ἀλλὰ τὸ φιλοπόλεμον· τὸ γὰρ φίλτρον ἐρυθρὸν εἰκονίζεται.

3. Ὁξύρροποι οἱ ἵπποι, ὡς καὶ οἱ ὀφθαλμοί.

4. Στρογγύλον τὸ ἐνώτιον, ὡς καὶ ὁ τροχός.

5. Τὸ ἐν μετώπῳ ἐρυθρὸν χρίσμα ἐννοεῖ, ὅπερ τιθέασιν ὡς αἷσιον.

6. Θανόντος τοῦ προκαπιστοῦ Σατεζίτα, ὁ Ἰουδιστίρας ἔφυγε.

7. Πολύστρατον. (Τὰ λοιπὰ κύρια ὀνόματα δὲν μεθρομήνευσεν ὁ μεταφραστὴς (Σ. τ. ἐκδ.).

- » τὸν ἀρειμανῆ Ξατραδέβαν, καὶ τὸν θερμουργὸν Βασου-
 » δάναν, σὺν τοῖς στρατοῖς αὐτῶν.
39. « Ὡν δ' ὁ στρατὸς ἅπας ἄνευ κυβερνήτου, καὶ ἐν ἀμη-
 » χανία, διωθούμενος ὑπὸ τῆς ὀρμῆς τοῦ Δρόνα, ὡς ὑπὸ
 » ῥεύματος ποταμοῦ, προσώκειλε τῷ Βήμα, ὡς μεγάλη
 » νήσῳ.
40. « Ὁ δὲ, περικυκλούμενος ἥρωσιν, ὡς διαπύροις ἑαυτοῦ δυ-
 » νάμεσιν, ὥρμησε θάλλων πύρινα βέλη, καὶ κατέκασε
 » κατὰ κράτος τὰ στρατεύματα τοῦ Δρόνα, καθὼς τὸ
 » πῦρ τὰ δάση τοῦ ὄρους.
41. « Ἐκοψε δ' ὁ φιλοπόλεμος Βήμας τοὺς τε δύο βραχίονας ¹
 » τοῦ προκειμένου ἐχθροῦ Δρόνα, δηλονότι τὸν Σουβα-
 » χοῦν ² καὶ τὸν Κριταβαχοῦν ³, καὶ τὴν κόμην αὐτοῦ
 » μετὰ τῆς λιθοκολλήτου μίτρας, δηλονότι τὸν ἄριστον
 » ἐλέφαντα μετὰ τοῦ ἐπικαθημένου βασιλέως τῆς Βάγ-
 » κας ⁴.
42. « Ὀρμήσας οὖν ὁ Βήμας μετὰ τῶν ἐπτὰ Ἀξουχινῶν, ὡς
 » ἐπτὰ θαλασσῶν, ἀποδείξας Καλαρατρὴν ⁵ ἐκ τῆς ζο-
 » φρεᾶς κόνεως, καὶ ἀναστρέψας εἰς ἅπαν σύνταγμα τῶν
 » πολεμίων, ἀνελεῖν ἠδούλετο καὶ τὸν Δρόναν, τὸν διδά-
 » σκαλον τοῦ κόσμου.

1. Ὡς δύο βραχίονες ἦσαν οὗτοι τοῦ Δρόνα· παίζει δὲ πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

2. Σουβαχοῦς, Καλλιβραχίων.

3. Κριταβαχοῦς, Τελεσιοβραχίων.

4. Ὡς κόμη ἦν μετὰ τῆς ἐπικειμένης λιθοκολλήτου μίτρας τοῦ Δρόνα, ὁ ἐλέφας μετὰ τοῦ ἐπικαθημένου βασιλέως τῆς Βάγκας. Μέλαινα ἡ κόμη, ὡς καὶ ὁ ἐλέφας· λαμπροφόρος ὁ βασιλεὺς, ὡς ἡ μίτρα.

5. Καλαρατρὴ ἐφερμηνεύεται μέλαινα νύξ· ἀλληγορικῶς δὲ λέγεται ἡ πανωλεθρία, ὅτε ἔρως καὶ χάος γίνεται τὸ πᾶν.

43. « Ὄρώμενος δὲ θυμῷ, ἐξ αἰτίας τοῦ βάρους τῆς γῆς ὁ
 » ἐλέφας Σουπρατίκας ¹ ὑπὸ τῶν παίδων τοῦ Σέσσα
 » ὄψεως ², οἳ εἰσιν οἱ ἐν τοῖς ποσὶν ὄνυχες, ἔχων τὸν
 » Σέσσαν ὄφιν ἐπὶ τοῦ στόματος, συρίζοντα θυμῷ ἐκ τοῦ
 » βάρους τῆς γῆς, ὅς ἐστιν ἡ προβοσκίς ³.
44. « Ἀναιρῶν τὴν Μάδα ⁴ τῶν ἐλεφάντων τῶν μερῶν τῆς
 » γῆς τῇ πολλῇ ὁσμῇ τῆς ἑαυτοῦ Μάδας, τῇ πεμπομένη
 » ὑπὸ τοῦ ἀέρος, τοῦ ἐκ τῶν κινουμένων ὠτίων· θερα-
 » πευόμενος ὑπὸ τῆς ῥάβδου τοῦ ἱάμα, ἥ ἐστιν ἡ οὐρά,
 » ὡς ἡττομένης κατὰ τὴν σκληρότητα ⁵, καὶ διὰ τοῦτο
 » κατόπιν αἰεὶ πορευομένης·
45. « Ὦν ὡς ἄλλος πανδαμάτωρ χρόνος, φέρων διὰ τοῦ
 » στόματος, ὡς διὰ θυρίδος, δύο ῥαβδοειδῆ φῶτα ⁶ (ἅ
 » εἰσιν οἱ δύο λιθοκόσμητοι ὀδόντες) τῶν ἡμερῶν τῆς
 » ἐν τῇ γαστρὶ αὐτοῦ κοσμογονίας, τῆς γεγεννημένης καὶ
 » τῆς γενησομένης ⁷.
46. « Ἐχων ἀμφοτέρας τὰς κούμβας λίαν ἐρυθρὰς τῇ κιννα-
 » θάρει, ὥσπερ διανοουμένης τὴν ἀναίρεσιν τῆς ζωῆς τῶν

1. Ἐν τοῖς ἑπτὰ στίχοις τοῖς ἀκολουθοῦσι, ἔπαινός ἐστι τοῦ ἐλεφάντος τοῦ Βαγαδάτα, ὅς ἦν ἐξάρετος ἐν τῷ στρατῷ τῶν ἐχθρῶν, Σουπρατίκας τοῦνομα.

2. Ἐβάρυνε τὴν γῆν πατῶν, καὶ διὰ τοῦτο τάχα ἐθυμώθησαν ὅτε Σέσσας καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ· λευκοὶ δ' εἰσίν.

3. Καὶ ὁ ἐλέφας συρίζει διὰ τῆς προβοσκίδος.

4. Μάδα λέγεται ὁ μανικὸς χυμὸς τοῦ ἐλεφάντος.

5. Τὴν οὐρὰν τούτου τοῦ ἐλεφάντος ποιεῖ σκληροτέραν τῆς ῥάβδου τοῦ ἱάμα. Ἰδιὸν δ' ἐστὶ τῶν νικωμένων τὸ γίνεσθαι δούλους· τῶν δὲ δούλων ἴδιον τὸ ἀκολουθεῖν τῷ δεσπότη.

6. Ῥαβδοειδὲς φῶς· τὸ σέλας, ὃ εἰσδύει διὰ θυρίδος ῥαβδοειδὲς πῶς ἐστὶ.

7. Δηλ. ἡ κοιλία τοῦ χρόνου δοχεῖόν ἐστιν ἀπάσης τῆς ὕλης· εἰς αὐτὴν ἀναλύεται τὸ πᾶν, καὶ ἐξ αὐτῆς πάλιν συντίθεται. — Οἱ Ἰνδοὶ πολ-
 λὰς κοσμογονίας δοξάζουσι.

» ἐχθρῶν ¹, ὥςπερ θυμουμένας φθόνῳ τῶν σκληρῶν μα-
 » στῶν τῆς γυναικὸς τοῦ Κάλα (Θανάτου) ².

47. « Ὑπανόγων τοὺς ὀφθαλμοὺς, φοβερὸν εἶδος ἔχοντας
 » ταῖς κόραις, αἱ ἦσαν ὡς πνοαὶ τοῦ θανάτου καὶ τοῦ
 » Ἰάμα, καὶ ὥςπερ σκοπῶν ³, τίς οὗτος ὁ πόλεμος;

48. « Οὗτος ὁ Σουπρατίκας ἐλέφας, ἀγόμενος ὑπὸ τοῦ βασι-
 » λέως τῆς Πραγγοτίσσης εἰς πόλεμον κατὰ τοῦ Βήμα,
 » ἄγριον φωνῶν, παροτρυνόμενος ἀμφοτέροις τοῖς μεγά-
 » λοις δακτύλοις τῶν ποδῶν, καὶ τῷ πλήκτρῳ, καὶ τῷ
 » παρακελεύσματι ⁴,

49. « ὤρμησε βαίνων τέσσαρσι ποσίν, ὥςπερ αὐτὸς ὁ χρόνος,
 ὁ βαίνων τοῖς τέσσαρσιν αἰῶσι, καὶ ἀναστρέφων τὸ
 » πᾶν, καὶ ἄλλους μὲν ἀνάγων, ἄλλους δὲ κατάρχων.

50. « Αἰαιρῶν δὲ τοὺς προστυγχάνοντας, ἤλθεν ἐπὶ τὸν Βή-
 » μαν, νομιζόμενος τοῖς πολεμίοις, ὡς οὗτος, καὶ εἰς
 » ὦν, δυνατός ἐστιν ἀνελεῖν τὰς ἐπτά Ἀξουχινὰς τῇ
 » προδοσίᾳ, τοῖς ὁδοῦσι καὶ τοῖς ποσίν ⁵.

51. « Ἐδραμον οὖν κατ' ἀλλήλων, ἐνθερμοὶ ὄντες εἰς μάχην
 » μεγάλην, ὅτε ἐλέφας, καὶ ὁ Βήμας, ὁ μὲν ἀνατεί-

1. Ἡ διάνοια καὶ ἡ καρδία τοῦ φονέως ἐρυθρὰ λέγεται.

2. Ἰδίον τοῦ θυμοῦ ἡ ἐρυθρότης. — Οἱ μαστοὶ συγκρίνονται ταῖς
 κ ο ύ μ β α ι ς διὰ τοῦτο καὶ ἔρις ἐστὶν αὐτοῖς.

3. Ὁ σκοπῶν τὰ πόρρω ὑποκλείει τοὺς ὀφθαλμούς· ὁ δὲ ἐλέφας
 φύσει ἔχει ὑποκεκλεισμένους τοὺς ὀφθαλμούς.

4. Ὁ ἐλεφαντηλάτης κάθεται ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ ἐλεφαντος καὶ
 πλήττει αὐτὸν τῷ σιδηρῷ ἐλεφαντοπλήκτρῳ καὶ τοῖς μεγάλαις δακτύ-
 λαις τῶν ποδῶν, καὶ κατευθύνει· πρὸς δὲ, καὶ τῇ παρακελευστικῇ
 φωνῇ.

5. Τέσσαρες πόδες, δύο ὀδόντες καὶ μία προδοκίς, ἐπτά καὶ ταῦτα
 συμποσοῦνται.

» νων τὸν θραχίονα, ὁ δὲ περιστρέφων τὴν προδοσκήδα,
 » ὡς ὁ Ἰάμας καὶ ὁ Βαρούνας, ὁ μὲν ἔχων θρόνον, ὁ
 » δὲ ῥάξιδον ¹.

52. « Ἐμάχοντο δ' ἀλλήλοις, μηδαμῶς διαγινωσκόμενοι
 » κατὰ τὴν δύναμιν καὶ ἐπιτηδειότητα, ἐκ τῆς ζοφεράς
 » κόνεως τῆς ἀπὸ τῶν ποδῶν αὐτῶν, εἰλαζόμενοι δ' ὅτι
 » ἀγωνίζονται ἐκ τῶν ἐροντοειδῶν αὐτῶν φωνῶν.

53. « Τῶν δὲ περὶ τὸν Ἰουδιστίραν Μαχαράτων ἐπιδραμόν-
 » των θυμῷ, ἀφείς ὁ ἐλέφας τὸν Βήμαν, ὥρμησε κατ'
 » αὐτῶν, ρίπτων κατὰ γῆς τοὺς ἐκ τῶν πλαγίων φύλα-
 » κας τῷ ἀέρι τοῦ σώματος αὐτοῦ ².

54. « Ἀμάχων δὲ γενομένων τοῦ Σατεκῆ καὶ τοῦ βασιλέως
 » τῶν Δασσάρχων, ὧν τοῦ μὲν τὸ πνεῦμα κατεπόθη ³,
 » ὡς ὑπ' ὄφως, ὑπὸ τοῦ δόρατος τοῦ Βαγαδάτα· τεῦ δὲ
 » τὸ ὄχημα κατεξώθη ⁴ ὑπὸ τοῦ Σουπρατίκα, τοῦ ἔχον-
 » τος θυμὸν, ὡς πῦρ,

55. « Οἱ Πισάλλαι ἔπινον ἀκορέστως αἷμα θερμὸν, ὑπο-
 » κλείοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡδέως, χεόμενον ἐκ τῶν σω-
 » μάτων τῶν βασιλέων, τριτρωσκομένων τῷ δόρατι τοῦ
 » Βαγαδάτα.

56. « Πότας δὲ λίμνας αἵματος οὐκ ἐποίησεν ὁ Σουπρατί-
 » κας εἰς τέρψιν τῶν δαιμόνων ⁵, οὐδ' ἡ προδοσις ἐδο-

1. Τοῦ μὲν Βαρούνα ὄπλον ἐστὶ θρόνος, σύμβολον πνιγμοῦ τοῦ θυ-
 θιζομένου ἐν ὕδατι· τοῦ δὲ Ἰάμα ῥάξιδος, παιδείας σύμβολον.

2. Ἐν ἀμφοτέροις τοῖς πλαγίοις φύλακας ἔχει ὁ πολεμικὸς ἐλέφας
 καὶ τὸ πολεμικὸν ἄρμα.

3. Ὁ Σατεκῆς ἐστὶν αὐτός, ὃς ἐλυποθύμητε.

4. Τοῦτέστι κατεθραύσθη.

5. Καθὼς ποιοῦσι λίμνας καὶ φρέατα καθ' ὁδὸν εἰς χρῆσιν τῶν ἐν-
 θρώπων.

» ξάσθη ¹ πολλάῖς ἀνθρωποθυσίαις, ἐλεφαντοθυσίαις καὶ
 » ἵπποθυσίαις ², αἱ ἐγένοντο ἐν τῷ διαπύρῳ αὐτοῦ θυ-
 » μῷ, ὡς ἐν πυρί ;

57. « Πόρρῳ δ' ἀποστάντων τῶν περὶ τὸν Βήμαν, διὰ τὸ
 » φοβηθῆναι τοὺς ἐν ἄρμασιν ἵππους ἐκ τῶν ἀγρίων φω-
 » νῶν καὶ συριγμῶν τοῦ Σουπρατίκα, θόρυβος καὶ τάρρα-
 » χος τότε ἐγένετο ἐξαίφνης τῷ στρατῷ τοῦ Ἰουδιστίρα.

58. « Ἀκούσας δ' ὁ Ἀρζούνας τοῦ θορύβου, νικήσας τοὺς περὶ
 » τὸν βασιλέα τῆς Τριγάρτας τῷ κεραυνίῳ ὄπλῳ, ἐπῆλθε
 » ταχέως, δίκην ἀνέμου, ἐπὶ τὸν Βαγαδάταν, ὡς ὁ μεμη-
 » νὼς Σαράθβας ³ ἐπὶ τὸν λέοντα.

59. « Ἐπιὼν δ' οὗτος, οὗ οἱ μὲν τροχοὶ τοῦ ἄρματος πάταγον
 » οὐκ ἐποίουν, ἐκ τοῦ λύθρου τῶν αἱμάτων τῶν ἀναιρουμέ-
 » νων ἡρώων, τῷ δὲ ἤχῳ τῆς χορδῆς τοῦ τόξου ἐμβρόντη-
 » τος ἐγένετο ὁ Σουπρατίκας, ἑώρατο ὑπὸ μὲν τῶν οἰκείων
 » εἰς ἄνεσιν, ὑπὸ δὲ τῶν ἐναντίων εἰς ἄχθος.

60. « Τῇ δ' εἰς τὸ πλάγιον ἐλάσει τοῦ ἄρματος, ἀποφυγὼν
 » ὁ θεὸς Κρισνᾶς τὴν ἑφοδὸν τοῦ Σουπρατίκα, ὃς ἤγετο
 » ὡς ὄρος μέγα ὑπὸ τοῦ βασιλείως Βαγαδάτα, ἦλθε πά-
 » λιν ἐναντίον.

61. « Ρίψας δ' ἀναρίθμητα θέλη κατὰ τοῦ Ἀρζούνα ὁ γεν-
 » ναῖος Βαγαδάτας, ἔρριψε τελευταῖον καὶ τὸ θεῖον ὄπλον
 » *Naraīāra*, ὅπερ ἐδέξατο ἐπὶ τοῦ στήθους αὐτοῦ ὁ
 » θεὸς Κρισνᾶς, ὡς χρυσοῦν σπαρτίον.

62. « Δεινοπαθῶς δ' εἰπόντος τοῦ Ἀρζούνα, « Ἐγὼ ἀνοί-
 » κειος ἄρα εἰμὶ πολέμειν ⁴. διὰ τοῦτο σὺ ἐδέξω ἐπὶ

1. Καθὼς οἱ ποιῶντες θυσίαις τοῖς θεοῖς δοξάζονται.

2. Πολλοὺς δηλ. ἀνείλεν ἀνθρώπους, ἐλέφαντας καὶ ἵππους.

3. Σαράθβας, ζῶν μυθευόμενον ὀκτάπουν.

4. Ἀνάξιος εἰμὶ πολέμου, καὶ διὰ τοῦτο σὺ ἐδέξω τοῦτο τὸ ὄπλον ;

- « τοῦ στήθους τοῦτο τὸ ὄπλον ¹, » ὁ Κρισνᾶς λόγον ἔλε-
 » ξε, κατὰ βροχὸν τῇ ἀμβροσίᾳ τῆς ἐν γαστρὶ αὐτοῦ γα-
 » λακτικῆς θαλάσσης·
63. « Τοῦτο τὸ ὄπλον ἐδόθη παρ' ἐμοῦ, ἰκετευθέντος πρὸς
 « τῆς Γῆς, τῷ γηγενεῖ Τιτᾶνι Ναράκᾳ ². παρὰ δ' ἐκεί-
 « νου ἐδόθη τούτῳ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. Τοῦτο οὖν τὸ οἰκεῖον
 « ὄπλον ἐγὼ ἐδεξάμην· σὺ δὲ νῦν νίκησον τοῦτον. »
64. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Κρισνᾶ, οἱ θεοὶ διεισκαθάσθη-
 » σαν ³, τῇδε κἀκεῖσε εἰς τὸν αἰθέρα ἐκ τῶν αἰθερο-
 » βατούντων βελῶν τοῦ Ἀρζούνα ⁴, ἅπερ καὶ ἔτρωσαν
 » τὸν τε Βαγαδάταν καὶ τὸν ἑλέφαντα αὐτοῦ.
65. « Κοπεῖς δὲ καὶ ὁ κώδων ⁵ τοῦ ἐλέφαντος ἐκείνου τοῖς βέ-
 » λεσι τοῦ Ἀρζούνα, καὶ πεσὼν κατὰ γῆς, ἐσκέπασε τέσ-
 » σαρα ὡὰ ⁶ ὀρνέου, πεσόντα ἐν ταύτῳ ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τοῦ
 » λύθρου, ἐξ ὧν ἐγένετο ἡ Μαρκάνδα Πουράνα ⁷.
66. « Τότε ὁ Βαγαδάτας καὶ ὁ ἑλέφας αὐτοῦ, οἱ τετρωμένοι
 » τοῖς βέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, ἀναβοῶντες ἀνέστρεπον (άνε-

1. Τό ἀφ' ὧν ἐκείνο ὑπὸ τοῦ Βαγαδάτα θεῖον ὄπλον ἔλαβεν ὁ Κρι-
 σνᾶς, καὶ διὰ τοῦτο ἠγανάκτησεν ὁ Ἀρζούνας· οἷοναί ἔλεγε· ἢ σὺ πο-
 λέμῃσιν, ἢ ἐγὼ· εἰ γὰρ σὺ πολεμεῖς, καὶ οὐ διοικεῖς τὸ ἄρμα, πῶς
 ἐγὼ πολεμίσω;

2. Ὁ μὲν Ναράκας ἦν υἱὸς τῆς Γῆς, ὁ δὲ Βαγαδάτας υἱὸς τοῦ Να-
 ράκα.

3. Τουτέστιν οἱ θεοὶ, οἱ θεωροῦντες ἐφοβήθησαν ἐκ τῶν βελῶν τοῦ
 Ἀρζούνα καὶ διὰ τοῦτο παρεχώρησαν.

4. Τψηλὸς ἦν ὁ ἑλέφας, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ἀρζούνας ὑψοῖ ἔρριπτε
 τὰ βέλη.

5. Δύω κώδωνας κρεμῶσιν ἑκατέρωθεν τῶν νώτων τοῦ ἐλέφαντος.

6. Ταῦτα συνέγραψαν τὴν Μαρκάνδαν Πουράναν, ἐρωτῶντα τὸν ὁ-
 σιον Μαρκάνδαν.

7. Ἡ Μαρκάνδα διαλαμβάνει τὰ τῶν δεκατεσσάρων Μανούων.

- « στρεφέτην), ὡς θάλασσαν, τὴν στρατιάν τῶν ἐχθρῶν,
 « τὴν ἔχουσιν πολλὰ δένδρα κοράλλιου, ὃ ἔστι τὸ ἐκ-
 « χεόμενον πολὺ αἷμα ¹.
67. « Ἀτονήσας μὲν οὖν τὸ σῶμα ὁ ἐλέφας ἐκ τοῦ βέλους
 « τοῦ Ἀρζούνα, εἰσδύσαντος τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐξελθόντος
 « ὀπισθεν τῶν ἰσχύων, ἔπεσεν εὐθέως, καθὼς ἡ κορυφή
 « μεγάλου ὄρου ἐκ τοῦ κεραυνοῦ.
68. « Τὴν δὲ κοτήεσσαν ψυχὴν τοῦ Βαγαδάτα, τοῦ βασι-
 « λέως τῆς Πραγγοετίσσης ἐξεῖλεν ἐν τάχει ὁ Ἀρζούνας
 « τῷ ἡμισελήνῳ βέλει, ὃ ὦν ὑπέρλαμπρος τὸ κλέος, δι-
 « κην χιλίων σεληνῶν.
69. « Πεσόντος δὲ τούτου τοῦ ἐνδόξου βασιλέως τῆς Καμα-
 « ρούπας, ἡ στρατιὰ τῶν ἐχθρῶν, πιεζομένη τοῖς ἄλλε-
 « παλλήλοις βέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, οὐδὲν καταφύγιον εὔ-
 « ρισκε, καθὼς ἡ ἀγέλη τῶν ζώων, τῷ ῥαγδαίῳ ὑετῷ τοῦ
 « νέφους ἐν γῇ ἀμμόδει καὶ ἀδένδρῳ ².
70. « Δύω δ' ἄνδρας τῆς Γανθάρας χώρας, γνωστοὺς ἐπ' εὐ-
 « τολμῖα καὶ πολεμικῇ ἀρετῇ, ὧν ὁ μὲν ἐκαλεῖτο Βρις-
 « σάκας, ὁ δὲ Ἀσάλας, κατέβαλεν ὁ Ἀρζούνας ἐνὶ βέ-
 « λει, οἳ ἦσαν ὡς δύο ὀδόντες ³ τοῦ δίκην ἐλέφαντος
 « στρατοῦ τῶν πολεμίων.
71. « Ἀγανακτήσας δ' ὁ βασιλεὺς τῆς Γανθάρας ⁴ ἐπὶ τῷ
 « θανάτῳ τῶν ἑαυτοῦ ἀδελφῶν, πολεμῶν μαγικοῖς στρα-
 « τηγήμασι, μαγικοῖς ὀπλοῖς, καὶ μαγικῷ σκότει, ἐνική-
 « θη ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα δυνάμει τοῦ ἡλιακοῦ ὀπλου.

1. Ἐρυθρὸν γὰρ τὸ αἷμα, καθὼς καὶ τὸ κοράλλιον· ἵνα δὲ ἐξεῖλθῃ τὸ κοράλλιον ἀναστρέφουσι τὴν θάλασσαν, καὶ ἀνασπῶσιν ἐκείνο τὸ φυτόν.

2. Ἔνθα οὐκ ἔστι δένδρον, εἰς ὃ καταφεύζονται.

3. Πρόμαχοι δηλ. καὶ προαππισταί.

4. Ὁ Σακουνίγ.

72. « Τρόποις δὲ ποιῶν ὁ Δρόνας εἰς τὸ κρατῆσαι τὸν ἰουδι-
 » στίραν, ἐμβὰς τῷ στρατῷ τοῦ βασιλέως τῆς Πανσά-
 » λας ¹, κατέθλιβε πᾶσαν διάστασιν τοῦ τόπου ἐκ τῶν
 » ῥιπτομένων, ὡς λωτῶν, κεφαλῶν τῶν ἡρώων.
73. « Ὁ δὲ Νεῖλας ², ὁ βασιλεὺς τῆς Μαχισματῆς, ἔχων
 » μέλανα ἱμάτια, μέλαν ἄρμα, μέλανα ἡνίοχον, καὶ μέ-
 » λανας ἵππους, ἐρέχων βέλη, κατεπίεζε τὴν στρατιὰν
 » τοῦ Δρόνα τοῖς πυροβόλοις ὄπλοις, ὡς ἀστραπηρόλον
 » νέφος ³.
74. « Ὁρμήσας δὲ ξιφῆρης, ὁ ὢν μέλας, ὡς ὁ Ἰάμας, οὗ τὸ
 » σκιαδῖον καὶ ἡ σημαία, καὶ τὸ τόξον κατεκόπη, ἀνγρέ-
 » θη ὑπὸ τοῦ Ἀσβατάμα, ὃς ἦν ἀπόρροια τοῦ Σίβα.
75. « Τοῦ μὲν οὖν Νεῖλα κοπέντος τὴν κεφαλὴν, ὃς ἦν ὡς
 » πολύτιμος κυάνεος λίθος τῆς κεφαλῆς τῆς στρατιᾶς τῶν
 » Πανδοῖδων, τῶν δὲ Καουραβῶν ἀναβοησάντων, ἐπέπε-
 » σεν ὁ Ἀρζούνας ἐνθάδε, ὡς σκηπτὸς, ἀφ' οὗ κατέστρε-
 » ψε τὴν στρατιὰν τοῦ βασιλέως τῆς Τριγάρτας.
76. « Εἷς μὲν ὢν, ἰσοστάσιος δὲ ἅπασι τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς
 » Γίγασι, καὶ φίλος τοῦ Κρισναῖ, τοσοῦτον ἀνετάραξεν,
 » ὡς θάλασσαν, τὴν στρατιὰν, ὥστε τὸν αἰθέρα γενέσθαι
 » πλήρη πολλῶν σεληνῶν, αἳ εἰσιν αἱ ἀλλόμεναι κεφαλαὶ
 » τῶν ἡρώων.
77. « Τότε ὁ υἱὸς τοῦ Πλίου, ἔχων δύναμιν πυρὸς, ἐρρίψε
 » τὸ πύρινον ὄπλον· οἱ δ' ἥρωες, καιόμενοι καὶ λαμπό-
 » μενοι ἐξ ἐκείνου τοῦ πυρίνου βέλους, ἐνόμισαν ὅτι εἴς-

1. Τοῦ Δρουπάδα.

2. Νεῖλας κατ' ἐτυμολογίαν, κυάνεος ἢ μέλας.

3. Μέλας ἦν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπήγαγε τὸ μέλαν νέφος· ἔβρεχε βέλη,
 καθὼς τὸ μέλαν νέφος βρέχει καὶ ἀστράπτει.

« δυσις αὐτοῖς γίνεται εἰς τὸν Ἥλιον ἐξ αἰτίας τοῦ πο-
 » λέμου ¹.

78. « Ἀποσβέσας δ' ἐκεῖνο τὸ πῦρ ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα τοῖς
 » ὑδροβύλοις θέλεσιν, ὡς νέφεσι, καὶ ἀποδείξας τὸν Καρ-
 » νᾶν τοῖς θέλεσιν, ὡς ὀρυμῶνα ἐκ καλάμων, πόσους
 » ποταμοὺς αἱμάτων οὐκ ἐποίησεν ἐκ τῶν ἀναιρεθέντων
 » βασιλέων, ῥέοντας εἰς τὸ στάδιον τοῦ πολέμου, ὡς πέ-
 » λαγος ;

79. « Ἐνταῦθα ἀνεῖλεν ὁ γενναῖος Ἀρζούνας τοὺς νεωτέρους
 » ἀδελφούς τοῦ Καρνᾶ, τὸν Ἀθαράζαν, τὸν Βιπάταν, τὸν
 » Σατρουνζαῖαν, καὶ τὸν Βηραζαῖαν, ὄντας ὡς ἄνδρας τῆς
 » λαμπρᾶς βασιλείας τῶν πολεμίων βασιλέων ².

80. « Ἀμφοτέροις οὖν τοῖς ἀνδρικοῖς στρατοῖς τῶν ἀνδρείων
 » στρατηγῶν, τοῦ τε Καρνᾶ καὶ τοῦ Ἀρζούνα, πόλεμος
 » φθοροποιᾶς συνεκροτήθη, ἐν ᾧ φωνὰς χαρᾶς ἐποιοῦν
 » οἱ Νισσασάrai ³, καὶ οἱ Πισσάκαι.

81. « Τότε τοῖς ῥέθροις τοῦ ποταμοῦ, τοῦ γενομένου ἐκ τῶν
 » πολλῶν αἱμάτων, πολλὰ σώματα νεκρὰ ἡρώων ἐφέρετο,
 » ὡς εἰκὸς ⁴, ἅπερ ἐδάκκσαν ⁵, καθάπερ ὄφεσι, τοῖς οὐ-
 » στοῖς τῶν ἀντικειμένων.

82. « Ὁ δὲ μεγαλοβραχίων Βήμας, βοῶν, καὶ μαινόμενος,

1. Ὁ γὰρ ἀποθανὼν ἐν πολέμῳ εἰσδύει εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ τοῦ Ἥλιου, ὡς διὰ θύρας.

2. Ὡς γυναῖκα ποιεῖ τὴν βασιλείαν, τοῦτους δ' ὡς ἄνδρας. δηλ. ὑπερασπιστάς.

3. Νισσασάrai, Νυκτοπόροι κατ' ἐτυμολογίαν, ὡς ἐν νυκτὶ περιπολοῦντες, καὶ ἐν σκότει.

4. Νόμος γάρ ἐστι μὴ κατακαίσθαι τὸ σῶμα τοῦ δακέντος ὑπ' ὄφους, ἢ ἀναιρεθέντος ὑπὸ τινος ἄλλου θηρίου, ἢ καταπεπόντος, ἢ λεπροῦ ὄντος, ἀλλὰ βρίπτεσθαι εἰς τὸν ποταμὸν, διὰ τοῦτο εἶπεν «ὡς εἰκὸς.»

5. Ὡς ὁ ὀφιόδηκτος ῥιπτόμενος εἰς τὸν ποταμὸν φέρεται τῷ ῥέθρῳ.

» ἀνέστρεψε τὴν στρατιὰν τῶν πολεμίων, κατακόπτων
 » βραχίονας ἡρώων, καὶ διαρρήγνυν τὰ ἱππικὰ τάγμα-
 » τα, καθὼς ὁ μεγάλην ἔχων προβοσκίδα ἐλέφας, βοῶν
 » καὶ μαινόμενος, ἀναστρέφει τὴν λίμνην, κατακόπτων
 » καυλοὺς λωτῶν, καὶ διαρρήγνυν τὰ κύματα ¹.

83. « Θρῆνος δὲ καὶ κλαυθμὸς ἐγένετο ἐν πολέμῳ τοῦ πολε-
 » μίου στρατοῦ, θαλλομένου τοῖς ἐέλεσι τοῦ Ἀρζούνα,
 » ἐξ οὗ καὶ ὁ ἐπὶ τῆς σημαίας τοῦ Ἀρζούνα πίθηξ ἀνε-
 » μνήσθη τοῦ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ τῶν κατοίκων τῆς
 » Ταπροβάνης, πυρπολουμένων τῷ πυρὶ αὐτοῦ.

84. « Τοῦ μὲν οὖν στρατοῦ τῶν πολεμίων φοβουμένου τὴν
 » ἀνδραγαθίαν τοῦ Ἀρζούνα, τῶν δὲ ὀρέων τῆς γῆς πάν-
 » των σειομένων, ὁ μὲν Ἥλιος ἔπεσεν ἐκ τοῦ ὄρους ², οἱ
 » δ' ἥρωες ἐπαύσαντο τοῦ πολέμου. »

Τέλος τοῦ Πρώτου Κεφαλαίου,
 τοῦ Ἑβδόμου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

1. Παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής· ὁ μὲν Βῆμας, ὡς ἐλέφας με-
 μνηνώς· ὁ δὲ βραχίων τοῦ Βῆμα, ὡς ἡ προβοσκίς τοῦ ἐλέφαντος· ἡ δὲ
 στρατιὰ, ὡς λίμνη· οἱ δὲ βραχίονες τῶν ἡρώων, ὡς καυλοὶ λωτῶν, τὰ δὲ
 ἱππικὰ τάγματα, ὡς κύματα.

2. Κατὰ τὸ ὄρος τὸ θυτικὸν ἐσταίοντο, καὶ διὰ τοῦτο ἔπεσεν ἐξ αὐτοῦ
 ὁ ἥλιος εἰς τὸν Ὠκεανόν. Νῦν δηλ. ἐγένετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὸν θάνατον τοῦ Ἀθημαριού.

1. Ἐφιέμενος ποιητικῆς δυνάμεως, θὲς ἐν καρδίᾳ τὸν Βεάσαν, τὸν μέγαν ὄσιον, καὶ ποιητὴν τῶν νομικῶν Βιβλίων· ἡγῶ γὰρ τῆς ποιητικῆς μελέτης ἐκεῖνου ἡχῆσει ἐν τῷ στόματί σου, ὡς ἐν σπηλαίῳ ¹.
2. « Ἐπαγγελιάμενος δ' ὁ Δρόνας τὴν ἄλωσιν (σύλληψιν)
 » τοῦ Ἰουδιστίρα, ὅταν ὁ Ἀρζούνας κληθῇ εἰς πόλεμον
 » ὑπὸ τῶν πολεμικῶν ², καὶ χαροποιήσας τοὺς περὶ τὸν
 » Δουριοδάναν, ἔταξεν εἰς σχῆμα τροχοῦ τὸν στρατὸν,
 » ἡμέρας διαλαμβάνσας.
3. « Καὶ ὁ μὲν Δουριοδάνας ἦν ὀμφαλὸς τοῦ τροχοειδοῦς
 » στρατοῦ ³, ὡς ἡ σύριγξ τοῦ τροχοῦ, περιεχόμενος ὑπὸ
 » τῆς στρατιᾶς, ὡς ὑπ' ἄντυγος· δεκακισχίλιοι δὲ βα-
 » σιλεῖς ἦσαν περὶ τὰ πλάγια, ὡς κνήμαι τοῦ τροχοῦ ⁴.
 » ὁ δὲ θροῦς τοῦ στρατοῦ (καὶ ὁ ἦχος τῶν κυμαινουσῶν
 » σημαίων) ἦν ὡς ὁ πάταγος τοῦ τροχοῦ.
4. « Ὁ δὲ στρατηγὸς Δρόνας ἡγλαΐζετο πρὸ τοῦ μετώπου
 » ἐκεῖνου τοῦ τροχοειδοῦς στρατοῦ, συνὼν τριάκοντα
 » ἀδελφοῖς τοῦ Δουριοδάναν, γενναίοις καὶ ἐνδόξοις, ὡς
 » θεοῖς, καὶ τῷ βασιλεῖ τῆς Σινδοῦς, τῷ Ζαῖατράτα.
5. « Ἰδὼν δ' ὁ Ἰουδιστίρας ἐναντίον ἐκεῖνον τὸν στρατὸν

1. Οἱς δηλ. ἐν τῇ καρδίᾳ τὸν ποιητὴν ἐκεῖνον, ποιητῆς ἔσθ' ὅσα γὰρ ἐκεῖνος ἔνδον μελετᾷ καὶ φθέγγεται, ἐξελεύσονται διὰ τοῦ στόματός σου.

2. Ὅταν ὁρμήσῃ ἐναντίον τῶν πολεμίων ἀλλαχόσε.

3. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κυκλικοῦ στρατοῦ ἦν ὁ Δουριοδάνας.

4. Δέκα δὲ εἴσι καὶ τὰ πλάγια ξύλα τοῦ τροχοῦ, ἃ καλοῦνται κνήμαι.

- » τῶν πολεμίων, τὸν συγκεκροτημένον πολλοῖς ἥρωσι,
 » καὶ δυσνίκητον. ὡς τὸν κόσμον ¹, ἀποβλέψας πρὸς τὸν
 » υἱὸν τῆς Σουβαδράς Ἀθημανιοῦν, ἔφη αὐτῷ·
6. « Ὁ Βισνοῦς, ὁ Ἀρζούνας, καὶ ὁ Κάμας ² δυνατοὶ εἰσι
 « κατατροπῶσαι τὸν στρατὸν τοῦτον, καὶ σὺ πρὸς τοῦ-
 « τοις· τοῦ δὲ πατρός σου ὄντος νῦν μακράν, ἀνάδεξαι
 « τοῦτο τὸ θάρος σὺ, ὁ λίαν κραταιός.»
7. « Πρὸς ὃν ἀπεκρίνατο ἄσμενος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρζούνα· Ἐγὼ
 « διατεμὼν τὴν φάλαγγα τῶν ἐχθρῶν, εἰσδύσαιμι ὃν
 « εἰς αὐτὴν εὐθέως ³. ἐξαγεῖν ὅμως ἐμαυτὸν οὐκ οἶδα·
 « ἀκολουθήτωσάν μοι οὖν καὶ ἄλλοι ἥρωες ἐφ' ἁρ-
 « μάτων.»
8. « Εἰπόντος δὲ τοῦ Ἰουδιστήρα· « Οὕτως ἔστω,» ἐντείνας
 « τὸ τόξον ὁ Ἀθημανιοῦς ⁴, ἐπέταξε τῷ ἡνιόχῳ ἐλάσαι
 « τοὺς ἵππους, ὡς ἄχυρα ⁵ ἐλέπων τὰ στίφη τῶν ἀντι-
 « κειμένων βασιλέων.
9. « Φωτίζων δὲ πᾶσαν διάστασιν τοῦ τόπου, ὥςπερ εἰ
 « ἐποίηθη ἐκ φωτὸς ἡλιακοῦ ὑπὸ τοῦ τέκτονος τῶν θεῶν
 « Βισθάκάρμα, τεκτονικῷ τόξῳ καὶ γλυφεύῳ, σῶμα φέ-
 « ρων δυσαντίβλεπτον τοῖς ἡρωϊκοῖς ἐχθροῖς καὶ μα-
 « κρόθεν,
10. « Χρυσοῦν μὲν ἔχων θώρακα καὶ ἄρμα, καὶ χρυσοῦν τό-

1. Δισνίκητος λέγεται ὁ κόσμος, δηλ. τὰ πάντα.

2. Ὁ Κάμας, τουτέστιν ὁ θεὸς Ἑρως, νικᾷ τὸν κόσμον, τουτέστι πάντας.

3. Δηλ. ἐγὼ δύναμαι εἰσδύσαι εἰς τὸν στρατὸν, καὶ ἀντρεῖψαι αὐτόν· ἐξελεῖν ὅμως οὐ δύναμαι.

4. Ἀθημανιοῦς, Ὑπέρθυμος κατ' ἐτυμολογίαν.

5. Εἰς οὐδὲν δηλ. τιθέμενος.

- » ζον, καὶ ὄρνιν ἐπὶ τῆς σημαίας, ξανθοὺς δ' ἱππους,
 » ἐμφαίνων ἐπὶ τοῦ προσώπου τὸ ἐντὸς αὐτοῦ διάπυρον
 » τῆς ἀνδρείας, ὡς φλόγα πυρός,
11. « Κρατῶν τὸ κραταῖον τόξον, ὃ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Βαλα-
 » ράμας, τὸ ὃν διάπυρον τῷ ἐκ θυμοῦ αὐτοῦ διαπύρω
 » βλέμματι, καὶ ἀγκύλον, ὡς στόμα θυσιαστηρίου σφα-
 » γίων πολεμίων,
12. « Κατακαλύπτων τὸν Ἥλιον τοῖς πολλοῖς ἐθέλει, ἐρί-
 » ζοντα τῷ φωτὶ αὐτοῦ, καὶ καταφύγιον ὦν πάντων θεῶν
 » τε καὶ δαιμόνων, φοβουμένων, καὶ ὄντων ὡς μαθητῶν
 » αὐτοῦ ἐν πολέμῳ,
13. « Ἐπέπεσεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, τεταραγμένους τῇ ἀπλῆ-
 » τῳ φλογὶ τοῦ πυρός, τῇ ἐκ τοῦ στόματος τῶν δαιμό-
 » νων ¹, καὶ τοῦ θανάτου ², παρεπομένην ἔχων τὴν σκιάν
 » τοῦ ἑαυτοῦ σώματος, ὡς ἡττημένην τῇ αὐτοῦ ταχυτῇτι ³.
14. « Βῶν οὖν ὁ νεανίας, καὶ γελῶν, καὶ κλαγγὴν ποιῶν
 » διὰ τοῦ τόξου, καὶ ἐέλῃ ἐάλλων συνεχῇ, διεσκέδασεν
 » εὐθέως τοὺς πολεμίους, καθὼς ὁ ριπτόμενος λίθος τοὺς
 » κολοιούς.
15. « Τούτου τοῖς πίπτουσι ταχέως μεγάλοις θέλεισι πλητ-
 » τόμενον τὸ πολέμιον στράτευμα, ὠδύρετο καὶ ἐθρήνει,
 » προσπίπτον, ὡς μικρὸν παιδίον παῖσιν.
16. « Καταρρήξας δ' οὗτος ὁ βασιλικὸς νεανίας, ὡς μέγας
 » ἐλέφας, τὴν δύναμιν τοῦ Δρόνα καὶ τοῦ Ζαῖατρατά, ὡς
 » πύλιν ⁴, περιήρχετο τὴν στρατιάν ἐκείνην, ὡς πόλιν.

1. Οἱ ἦλθον εἰς σαρκοφαγίαν.

2. Ὁς ἦλθεν εἰς θάνατον αὐτῶν.

3. Ὁ νενικημένος δοῦλος γίνεται, ὃ δὲ δοῦλος ἀκολουθεῖ τῷ δεσπότῃ.

4. Οὗτοι αἱ δυνάμεις ἴσταντο πρὸ τοῦ μετώπου τῆς φάλαγγος, ὡς προεί-
 ρηται.

17. Ἡ δὲ δόξα ἐφίλει τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀβιμανιού, ὃς ἦν
 » μόνος ¹, ἐπειδὴ οἱ ἀκολουθήσαντες αὐτῷ εἰς Ἑοθήειαν,
 » ἐνικήθησαν καὶ διεσχορπίσθησαν ὑπὸ τοῦ δυσφορήτου
 » Ζαΐατράτα, διὰ τὴν ἣν ἔλαβε χάριν παρὰ τοῦ Σίδα.
18. « Τούτου τὸ ἄρμα φόβον ἦν παρέχον ταῖς φάλαξι τῶν
 » ἐχθρῶν, πάταγον ποιοῦν ποδερὸν, καὶ ἀναπεπταμένην
 » ἔχον τὴν σημαίαν, ὡς διαλελυμένην κόμην, ἅτε δια-
 » νοούμενον φθορὰν τοῖς ἀντιπάλοις ².
19. « Λόγοι δὲ τῶν βασιλέων ἐγίνοντο περὶ αὐτοῦ τοιοῦτοι·
 » Οὗτος ἐπέρχεται! ἰδοὺ προσέρχεται! Οὗτος ἀναιρεῖ
 » ἰταμῶς! ὦ! ἡμεῖς ὀλλύμεθα ὑπὸ τούτου! Λάβε, λάβε
 » τοῦτον! Ἄνελε, ἄνελε τοῦτον ³! »
20. « Τούτου τοῖς βέλεσιν αἱ μὲν κεφαλαὶ τῶν βασιλέων
 » μετὰ τῶν σαλευομένων ἐνωτίων ⁴, κοπτόμεναι κατέπι-
 » πτον, ὡς νεοσσοὶ τοῦ Γαρούδα ⁵, εἰς τὴν γῆν τοῦ πολέ-
 » μου, ἔνθα ἔκειντο οἱ κεκομμένοι βραχίονες, ὡς ὄφεις.
21. « Τότε οὗτος ὁ ἥρως τὴν μὲν γῆν ἐποίησε κατὰστροφον
 » κεφαλαῖς καὶ ἀκεφάλοις σώμασι, τὸν δ' αἰθέρα πλήρη
 » θελῶν, πᾶσαν δὲ διάστασιν τοῦ τόπου αἵματοσταγῇ.
22. « Τούτου τοῖς φερομένοις βέλεσι, αἱ διαρρήγνυμεναι
 » κούμβαι τῶν ἐλεφάντων, ἐγέλων διὰ τῶν ἀναφαινο-
 » μένων μαργαριτῶν, ὡς ὀδόντων ⁶, τουτέστιν ἐμακάρι-

1. Ἐδοξάσθη δηλ. διότι μόνος εἰσέδυ τὴν στρατιὰν τῶν πολεμίων.

2. Καθὼς ὁ διανοούμενος ὄλεθρον τοῖς ἐχθροῖς, οὐδεμίαν φροντίδα ἑαυτοῦ ἔχει.

3. Ἄλλος μὲν τοῦτο ἔλεγεν, ἄλλος δ' ἐκείνο.

4. Τὰ σαλευόμενα ἐνώτια ᾤσαν ὡς πτέρυγες.

5. Ὁ Γαρούδας, ὃς ἔστιν ὁ αἰετὸς, ὀφιοφάγος λέγεται· ὁ δὲ βραχίων εἰκάζεται τῷ ὄφει.

6. Ὁ γέλων ἐκφαίνει τοὺς ὀδόντας, οἱ δὲ λευκοὶ μαργαρίται, ὡς ὀδόντες, τὸ δὲ λευκὸν ἀναφέρεται εἰς τὸν γέλωτα, δηλονότι διὰ τούτου

» ζον τοὺς ἑαυτῶν ἀναβάτας, ὧν ἡ χεὶρ ἐρείσθηται ἐπὶ
 » τῶν μαστῶν τῶν θεινῶν.

23. « Καὶ οἱ γενναῖοι θεοί, ἐλέποιντο· σώματα ἀνδρῶν ἀκέ-
 » ραλα, καὶ κόρυς ἐλεφάντων, ἃ διατμηθέντα τοῖς θέλε-
 » σι τούτου, παρέκειντο, ἐφοβήθησαν, λογιζόμενοι ἀπώ-
 » λειαν τοῦ γένους¹ τοῦ ἐλεφαντοπροσώπου θεοῦ².

24. « Ἡ γῆ ἐκείνη, πλήρης οὖσα κειμένων σωμάτων ἀκεφάλων,
 » καὶ κεφαλῶν ἵππων καὶ ἀνθρώπων, ἀποτυηθέντων τοῖς
 » θέλεσι τούτου, ἐφαίνετο, ὡς γῆ πολέμου τῶν Κιμπουρου-
 » σῶν³, τῶν ἔχοντων σώματα μὲν ἀνθρώπεια, κεφαλὰς
 » δ' ἵππειας, ἢ σώματα δ' ἵππεια, κεφαλὰς δ' ἀνθρωπείας.

25. « Καὶ ὁ μὲν Ἀσβατάμας, ὁ Καρνᾶς, ὁ Κριπᾶς, καὶ ἄλλοι,
 » φοβηθέντες τοῦτον πολεμοῦντα, καὶ τιτρώσκοντα ὅπλοις
 » μεγάλοις, ἔφευγον, κατηγοροῦντες τῆς βραδυπορίας
 » τῶν ἑαυτῶν ἵππων, τῶν θεόντων ταχύτερον τοῦ ἀνέμου.

26. « Ὁ δὲ Ἀῶημανιὺς ἐποίησε τὸν αἰθέρα, ὡς λίμνην λω-
 » τῶν, εἰς τέρψιν τῆς ἑαυτοῦ εὐκλείας⁴ ταῖς λωτίαις
 » κεφαλαῖς τῶν περὶ τὸν βασιλέα Ἀσμάκην, ταῖς ἀνα-
 » πηδῶσαις ἐκ τῆς τομῆς, ὧν τῶν λιθοκολλήτων κοσμη-
 » μάτων ἡ μαρμαρυγὴ ἦν ὡς ὕδωρ⁵.

ἐμακαρίζοντο οἱ ἀναβᾶται τῶν ἐλεφάντων, ὅτι ἀποθανόντες ἐν πολέμῳ,
 θήσουσι τὰς χεῖρας εὐχὴ ἐπὶ τῶν κουμβῶν τῶν ἐλεφάντων, ἀλλ' ἐπὶ τῶν
 μαστῶν τῶν θεινῶν.

1. Μυθολογοῦσιν, ὅτι καὶ οἱ ἀκόλουθοι τοῦ ἐλεφαντοπροσώπου Γανέ-
 νεσσα, ἐλεφαντοπροσώποι εἰσιν.

2. Τοῦ Γανέσσα, ὅς σῶμα μὲν ἔχει ἀνθρώπου, κεφαλὴν δ' ἐλέφαντος.

3. Κιννάραι, ἢ Κιμπουρούσαι, κατ' ἐτυμολογίαν κατὰ μέρος ἄν-
 θρωποι, ἢ ἡμιάνθρωποι· ἔχουσι γὰρ οἱ μὲν σῶμα μὲν ἀνθρώπου, κεφα-
 λὴν δ' ἵππου· οἱ δὲ κεφαλὴν μὲν ἀνθρώπου, σῶμα δ' ἵππου.

4. Ἡ εὐκλεία ὡς γυνή.

5. Καὶ γὰρ οἱ λωταὶ ἐν ὕδατι εἰσιν.

27. « Πάλιν δ' ἐλθόντες, ὅτε Κριπᾶς, ὁ Ἀσβατάμας, ὁ
 « Καρνᾶς, ὁ Δρόνας, ὁ Σαλέας, ὁ Σάλας ¹, καὶ ὁ Σακου-
 « νῆς, καὶ ἄλλοι ὁμοῦ, ἐδιπλυσίζον τὴν ἐν τῷ σώματι
 « αὐτοῦ λαμπρότητα χρυσοῖς πολλοῖς ἐέλεσι.
28. « Τρωθέντες δὲ τοῖς ἐέλεσι τούτου οὗτοι οἱ ἄριστοι τῶν
 « Καουραβῶν, φεύγοντες ἐκ φόβου ταχέως, οὐ κατελαμ-
 « βάνοντο οὐδ' ὑπὸ τῶν ἀεροβατούντων δαιμόνων, οἱ
 « ἐπεθύμουν τὸ αἶμα αὐτῶν πιεῖν, ὡς οἶνον.
29. « Ἀνελών δ' οὗτος ὁ ἐκλαμπρος τοὺς νεωτέρους ἀδελφοὺς
 « τοῦ βασιλέως τῆς Μάρδας καὶ τοῦ Καρνᾶ, ἀφθονίαν
 « ἐποίησε σαρκῶν καὶ αἱμάτων ἐκ τοῦ στρατοῦ τῶν Καου-
 « ραβῶν τῷ στρατῷ τοῦ βασιλέως τῶν Πραιτῶν Ἰάμα.
30. « Διεσκόρπισε δὲ πάλιν, ὡς ἄχυρα, τῷ ἀέρι τῶν ἐελῶν
 « αὐτοῦ τὸν Καρνᾶν, τὸν Σακουνῆν, τὸν Δουριοδάναν, καὶ
 « ἄλλους ἥρωας τῶν Καουραβῶν, ξύμπαντας ἐλθόντας,
 « καὶ ἓνα καθ' ἓνα.
31. « Τούτου οὖν ἐάλλοντος ἐέλη, οἱ Πισσάκαι ἔπινον αἶματα
 « πανταχοῦ, ῥέοντα ποταμῶδόν, διυλίζόμενα ἐν τοῖς
 « κρανίοις διὰ τῶν πεπτωκότων ὧτων τῶν ἐλεφάντων,
 « ἃ ἦσαν τετρυπημένα τοῖς ἐέλεσι ².
32. « Τοῦ μὲν δὴ κόσμου πληρωθέντος σκότους ἐκ τῆς κύ-
 « νεως, τοῦ δὲ πλήθους τῶν πολεμίων ἡρώων φυγόντος
 « ἄνευ αἰσχύνης, ὁ Ἀθήμανιοὺς ἔθετο ἐν τῷ στόματι τὴν
 « κόγχον, εἰς τὸ ἄσαι τὰ νικητήρια, ὡς ἐνθεσιν ἐδέσμα-
 « τος, τοῦ κλέους τῶν ἐχθρῶν ³.

1. Πατήρ τοῦ Σακουνῆ.

2. Ὡς τὸ πολερὸν ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ διυλίζεται ὁθόνῃ· τὰ δὲ κρανία
 ἦν ὡς τρυβλία.

3. Ἡ κόγχος στρογγύλη ἐστὶ καὶ λευκὴ, ὡς καὶ ἡ ἐξ ὀρύξης ἐνθεσις
 τῆς τροφῆς.

33. «Φυσῶν δὲ τὴν κόγχον, ὥσπερ διαρρήγνυν τὰς δέκα
 » διαστάσεις τοῦ τόπου, εἶδε φρίκη τὰ ἀκέφαλα σώματα
 » καὶ τὰ κεκομμένα κρανία πολλῶν ἡρώων, σπαίροντα καὶ
 » λαρυγγίζοντα.
34. «Ἦρμησαν δὲ πάλιν κατ' αὐτοῦ οἱ ἀντικείμενοι ἡρωῖκοί
 » βασιλεῖς, ὡς ὅφεις κατὰ τοῦ Γαρούδα, ἀσχάλλοντες ἐκ
 » τῆς ἐμφυσήσεως τοῦ κόγχου, καὶ φρικώδεις ὄντες ἐκ
 » τοῦ ἐπὶ τῆς κορυφῆς πολυτίμου λίθου, τοῦ λάμποντος
 » δίκην πυρός ¹.
35. «Τότε οὗτος, ὁ ἔχων καὶ ὄνομα, καὶ δύναμιν, καὶ τόξον
 » φοβερόν, οὗ ἐναντίον στήναι εἰς πόλεμον οὐκ ἠδύνατο
 » οὐδ' ὁ Σίβας, ἔκοπτε κάρας, ὡς ὁπώρας τοῦ ἀγλαοῦ κή-
 » που τῆς δόξης τῶν Καουραβῶν.
36. «Οὗτος οὖν ὁ γοργός, διασκεδάσας, ὡς ὁ ἀὴρ τὰς τολύ-
 » πας ², τοὺς περὶ τὸν Βρισσασέναν, τὸν υἱὸν τοῦ Καρνᾶ ³,
 » ἔρριψεν, ὡς ἄνθος, τὴν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως Βασαν-
 » τῆ, τοῦ ὄντος φυτοῦ τῆς δόξης.
37. «Ἐκοψε δὲ θέλεσιν οὗτος ὁ εὖφημος νικητῆς βασιλέων
 » πολλῶν, καὶ τὴν χεῖρα καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως
 » Ρουκμαράτα, υἱοῦ τοῦ Σαλέα, αἰ πεσοῦσαι κατὰ γῆς,
 » ἦχον ἐποίησαν ἐκ τῶν λιθοκολλήτων κοσμημάτων, ὡς
 » θοῆνον ⁴.
38. «Ἐκατὸν δὲ ἑταίρους τοῦ υἱοῦ τοῦ Σαλέα, υἱοὺς βασιλέων,
 » δραμόντας εἰς ἄμυναν τοῦ φίλου, ἐποίησε περιχαρεῖς,

1. Καὶ ὁ μυθεύμενος ὄφεις ἔχει ἐπὶ κορυφῆς πολύτιμον λίθον.

2. Τολύπας θάμβηκος.

3. Ὡς πρότερον ἔφη, ὡς ὁ Βρισσασένας ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου τοῦ Ἀθρμανιοῦ.

4. Ἡ μὲν χεὶρ εἶχε βραχιόνια λιθοκόλλητα· ἡ δὲ κεφαλὴ μίτραν λιθοκόλλητον.

- δειξας αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τοῦ φίλου ¹ διὰ τοῦ βέλους,
 • ᾧ ὄνομα Γανδάρβα.
39. • Τηνικαῦτα οἱ μὲν θεοὶ, ἐκπληττόμενοι τὴν καρδίαν
 • τοῖς ἀνδρικοῖς τούτου πλεονεκτήμασιν, οἱ δὲ βασιλεῖς,
 • πληττόμενοι τοῖς βέλεσι, σείοντες ἐτύγχανον τὰς κεφα-
 • λὰς αὐτῶν ².
40. • Ἦλθε δὲ κατ' αὐτοῦ, τοῦ ἔχοντος βραχίονας, ὡς ὁδόν-
 • τας τοῦ ἐλέφαντος τῆς ἀνδρείας, ὁ υἱὸς τοῦ Δουριοδά-
 • • να Λαξμάνας, ὁ ὢν νεογνὸν φύλλον ³ τοῦ φυτοῦ τῆς
 • • ὡραιότητος ⁴, καὶ λωτὸς τῆς λίμνης τοῦ ἀγλαοῦ
 • • Ἐρωτος.
41. • Ἀποκρυπτομένου δὲ τοῦ Ἡλίου τοῖς συνεχέσι βέλεσι
 • τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀρζούνα, ὁ Λαξμάνας, ὡς δόλιος ἐρα-
 • • στής, ἐν ταύτῳ τῷ μὲν σώματι ἠγκαλίστατο τὴν γῆν,
 • • τῇ δ' ἀναρρίφθεισῃ κεφαλῇ ἐφίλησε τὴν ἀγλαΐαν τοῦ
 • • αἰθέρος ⁵.
42. • Ἐπέδραμε δὲ κατ' αὐτοῦ σὺν πολλοῖς Μαχαράταις
 • • ἀθρόοις ὁ Δουριοδάνας, ἐρυθρὸς ὢν τοὺς ὀφθαλμοὺς θυ-
 • • μῳ, ὡς φλόξ πυρὸς, διὰ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
43. • Ἐκ δὲ τῶν χρυσῶν βελῶν τῶν ἐχθρῶν, τῶν ἐμπαγέ-
 • • των παντὶ πόρῳ τοῦ σώματος, ἐφαίνετο οὗτος ὁ Ἄβη-

1. Δηλ. θανατώσας ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἔνθα ἐπορεύθη ὁ φίλος αὐτῶν
 'Ρουκμαράτας.

2. Οἱ μὲν θεοὶ ἔσειον τὰς κεφαλὰς ἐπὶ θαύματι, οἱ δὲ βασιλεῖς ἐπὶ
 ἄλγει.

3. Δηλ. νέος.

4. Δηλ. εὖμορφος.

5. Ὁ δόλιος ἐραστής, σκότους ὄντος, τὴν μὲν ἀγκαλίζεται, τὴν δὲ
 φιλεῖ. Δηλ. ἐν ταύτῳ ἠβέλησεν ἀπολαῦσαι ἐρωμένων δύω, καρτομηθεῖς
 καὶ τὸ μὲν σῶμα αὐτοῦ ἔπесе κατὰ γῆς· ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀνεπτήθησεν
 εἰς τὸν αἰθέρα.

- » μανιωῦς, ὅτι εἶχεν, ὡς φρίκην, ἐκρουῖσαν τὴν ἐντὸς ἑαυ-
 » τοῦ χείρουσαν γενναίαν ψυχὴν.
44. » Τότε τούτου τοῦ μεγάλουργοῦ ὁ βραχίον ἔκαίε τῷ πυ-
 » ρίνῳ θέλει τὰ πλήθη τῶν ἐχθρῶν, τῷ ἐκπεμπομένῳ
 » ἐκ τοῦ τόξου, ὡς ὁ φαρμακερὸς τὸν ὀφθαλμὸν ὄρις ¹
 » τῇ ἐξ ὀφθαλμοῦ φαρμακερᾶ βολῇ.
45. » Τότε τῷ Λαζμάνῳ, τῷ τοῦ πρὸς πατρός θεοῦ υἱῷ,
 » χοὴν μὲν ἔδωκεν αὐτὸς διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Δουριοδά-
 » να ², τοῦ ἐλθόντος εἰς ἄμυναν, πόπανον δὲ διὰ τῆς κε-
 » φαλῆς τοῦ Βριχατβάλα, βασιλέως τῆς Κοσσάλας.
46. » Τοῦ δὲ Καρνᾶ πιεζομένου λίαν τοῖς δηγμοῖς τῶν ἐκ
 » τῶν λωτίων χειρῶν τοῦ Ἀθημανιοῦ ἐελὼν, καὶ δια-
 » ταχτομένου, ἡ στρατιὰ ἅπαντα τῶν Καυραβῶν ἔτρε-
 » μεν ἐκ φόβου (ἐξ ἀπορίας).
47. » Τότε ἡ γῆ, διὰ τὸ εἶναι μορφὴ τοῦ τριςρηχλμου Σί-
 » βα ³, λέλονται ὑπὸ τούτου τῷ αἵματι τῶν βασιλέων
 » τῆς στρατιᾶς τοῦ Καρνᾶ, ὡς κροκωτῇ ὕδατι, καὶ τε-
 » τίμηται, ὡς λωτοῖς, ταῖς κάραις αὐτῶν.
48. » Τρώσας δὲ τὸν βασιλέα Βόζαν, καὶ τὸν ἐλέφαντα αὐ-
 » τοῦ, καὶ τὸν βασιλέα Κετοῦν, νικήσας τε τὸν υἱὸν τοῦ
 » Δουσσασάνα, καὶ τὸ ἄρμα τοῦ βασιλέως τῆς Μάδρας
 » καταθραύσας, ὡς περ ἀποκαμῶν, ἐλούσατο ἐν τῷ ὠκεα-
 » νῷ τῆς εὐκλείας ⁴.

1. Τὸ τόξον, ὡς ὄμμα τοῦ ὄψεως Βασιλίσκου.
 2. Ὡς ἔθος ἐστὶ τοῖς νεκροῖς διδόναι χοῆς ὕδατος καὶ πόπανα· δηλ.
 τὸν μὲν Δουριοδάναν ἔτρωσε, τὸν δὲ Βριχατβάλαν ἐκαρτόμησα.
 3. Ἡ γῆ ἐν τῶν πέντε στοιχείων ἐστίν, ἃ μορφαί εἰσι τοῦ Σίβα, αὐ-
 τὸς γάρ ἐστι τὸ πᾶν. Ἡ γῆ ὡς θεᾶ, τὸ δ' ἄγαλμα τῆς θεᾶς λούουσιν
 ὕδατι μετὰ κρόκου, ὡς εὐώδους, καὶ τιμῶσι προσφοραῖς ἀθιεύειν.
 4. Καθὼς ὅταν τις ἀποκᾶμῃ, λούεται εἰς ἀνάπαυσιν τοῦ σώματος.
 Μεγάλην εὐκλείαν ἔλαβε.

49. « Ἐφυγε δὲ καὶ ὁ Σακουνῆς, τρωθεὶς τὸ σῶμα ὑπὸ τοῦ-
 « του, τοῦ διαφθείραντος τὴν στρατιὰν αὐτοῦ, καὶ ἀνε-
 « λόντος τοὺς βασιλεῖς, τὸν τε Μαγγαθείαν, τὸν Βιδου-
 « κετοῦν ¹, τὸν Σουβάρσαν ², τὸν Σκουριασατροῦν, καὶ
 « τὸν Ζαΐαν.
50. « Ἐπιόντος μὲν οὖν τούτου, καὶ βάλλοντος θέλη πολλὰ,
 « φωναὶ ἔλκεναι ἐγένοντο μεγάλων ἡρώων, φοβουμένων,
 « καὶ διαλελυμένων τὴν κόμπην ἐχόντων, « Χή! χά! χα-
 « χαχά ³! »
51. « Καὶ ὁ Καρνᾶς, ὁ ἥρως ἐν τοῖς τριπὶ κόσμοις, ἰδὼν τὰ
 « δεινὰ ταῦτα, ἀπηλλάγη τοῦ πελέμου· ὅς, προσελθὼν τῷ
 « Δρόνῳ, ἔλεξε λόγον ἀδιάρθρωτον, μέγα πνευστιῶν·
52. « ὦ τάτα, ὁ ὑπέρχολος Ἀθημανιοῦς, ὁ κολοφῶν τῶν
 « ἡρώων, ὁ ἄλλος Ἰνδρας κατὰ τὰ μεγάλα κατορθώματα,
 « ὁ δεινὸς ἐν πολέμῳ, ὁ καταβάλλων καὶ τὸν Ἰάμαν ⁴,
 « ἐργόμενον εἰς πόλεμον, εἰς δειλίαν καὶ φυγὴν τρέπει ἡμᾶς.
53. « Τὰ θέλη τούτου οὐχ ὀρῶνται ἐν τῇ προσαρμόσει, καὶ
 « ἐλκύσει, καὶ ἀφέσει ἐκ τοῦ καμπύλου τόξου, οἰκισθῆ-
 « πως ἐξιδόντα ταχέως ἐκ τῆς φαρέτρας, εἰθισμένα γεύε-
 « σθαι τοῦ αἵματος τῶν ἐχθρῶν ⁵.
54. « Μῶν οὗτος, ὃν Οὐάνατον ἐποίησεν ἀνδράσι, στρατιωτι-
 « κοῖς, καὶ ἵπποις, καὶ ἐλέφασι, διὰ τούτου λαμπρὸν καὶ

1. Σημαιοσίληνον.

2. Καλλίλαμπρον. Τὰ δύο λοιπὰ ὀνόματα δὲν ἐτυμολογεῖ ὁ μεταφρα-
 στής. (Σ. τ. ἐλδ.)

3. Σχετλιασμός ἐπὶ φοβουμένων καὶ μὴ δυναμένων λαλῆσαι, — Ὁ
 φοβούμενος καὶ κινδυνεύων οὐδεμίαν φροντίδα ἔχει ἐαυτοῦ.

4. Αὐτολεξεί, ὁ ὢν Ἰάμας κατὰ τοῦ Ἰάμα.

5. Δηλονότι, ἐπειδὴ ἐγεύσαντο πρότερον τῆς γλυκύτητος τοῦ αἵματος
 τῶν ἐχθρῶν, διὰ τοῦτο οἰκισθὲν πως ἐξέρχονται. Τὴν ταχύτητα δηλοῖ τῆς
 ἀφέσεως τῶν θελῶν.

- « βασιλικὸν ἠθέλησε ποιῆσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ Ἰάμα, εἰς
 « τὸ ἔχειν ἐλεφαντοστάσια, ἵπποστάσια, καὶ στρατόπεδα ; »
- 55 « Βοή δ' ἤδη σύμμικτος ἐγίνετο τῶν βασιλέων, ἀπαλ-
 » λαττομένων ἐκ τοῦ πολέμου, καὶ βλεπόντων τοὺς οἰ-
 » κείους φεύγοντας, καὶ τοιαῦτα λεγόντων· « Οὗτος θάνατός
 « ἐστίν ! οὗτος Ἰάμας ἐστίν ! οὗτός ἐστιν ἀρχὴ τῆς συν-
 » τελείας τοῦ αἰῶνος ! »
56. « Πάντως γε ἡ ἔφρσις τούτου πολλῶν φόνων οὐκ ἐγένετο
 « πλήρης ἐκ τοσούτων ἐλεφάντων καὶ ἡρώων· διὰ τοῦτο
 « τὰ τούτου βέλη διήκουσι καὶ εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου,
 » διαταράττοντα τοὺς ἐλέφαντας τῶν μερῶν τοῦ κόσμου
 « καὶ τοὺς ἐφόρους αὐτῶν θεοὺς ¹. »
57. « Ἐπειδὴ οὖν οὗτος, ὢν πάθος φθοροποιὸν τῆς στρατιᾶς
 « ἡμῶν, οὐκ ἀξίός ἐστι παραβλεφθῆναι, διὰ τοῦτο εἰπέ
 « τρόπον ταχέως, εἰς παντελῆ ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ. »
58. « Τοιαῦτα τοῦ Καρνᾶ εἰπόντος, ὁ Δρόνας ἔφη· « Οὗτος ὁ
 « νεανίας, ὁ ὢν ὅμοιος τῷ πατρὶ καὶ τῷ πρὸς μητρὸς
 « θεῷ, ἀφανιεῖ τὸν στρατὸν ἡμῶν ἐν πολέμῳ ἐντός ὁ-
 » λίγου. »
59. « Οὗτος ὁ θανατηφόρος υἱωνὸς τοῦ Ἰνδρα, ὁ θαυμαστός
 « ἐν πολέμῳ, καὶ θαυμαστὸν ἔχων θώρακα, καὶ ἄρμα, καὶ
 « τόξον, καὶ σημαίαν, οὐκ ἂν νικηθεῖη οὐδ' ὑπὸ θεῶν καὶ
 « δαιμόνων. »
60. « Εἰ δέ γε τὸ ἄρμα, ἢ τὸ τόξον, ἢ ὁ θώραξ τούτου διαρ-
 « ραγείη, νικητὸς ἐστὶν ὁπωσοῦν. » « Τοιαῦτα εἰπὼν ὁ Δρό-
 » νας, ἐντείνας τὸ τόξον, ἔδραμε μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἡλίου
 » κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀρζούνα. »
61. « Ἐδραμε δὲ καὶ ὁ ὑπέρλαμπρος υἱωνὸς τοῦ Ἰνδρα κατὰ
 » τοῦ Δρόνα, ὄντος μετὰ πολλῶν ἰσχυρῶν Μαχαράτῶν,

1. Δηλονότι καὶ ἐκείνους ἀνελεῖν βούλονται.

- » καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς τρέψαι τὰ νῶτα ἐκ τῶν δεινῶν οἰστών,
 » οὐ δάκνοντες ἀνῆρουν, ὡς δεινοὶ ὀδόντες τοῦ Ἰάμα.
62. « Ἀφέντες δὲ τὸ κατ' ὄψιν τούτου τοῦ θυμωμένου, ὡς παι-
 » δὸς ὄψεως, καὶ ἐλθόντες εἰς τὰ πλάγια οἱ ἐχθροί, ὁ
 » μὲν Κριταδάρμας εἰς λεπτὰ ἐποίησε τὸ ἄρμα αὐτοῦ, ὁ
 » δὲ Κριπᾶς τὸν ἡνίοχον, ὁ δὲ Καρνᾶς τὸ τόξον.
63. « Φέρων δὲ ὁ Ἀβημανιοῦς τῇ μὲν ἀσπίδα χρυσῇν, τῇ
 » δὲ ξίφος, καταρρήξας τὰς φάλαγγας τῶν ἐχθρῶν ἐφέ-
 » ρετο τῇ δε κακῆϊσε, καὶ ἐφαίνετο ὡς τὸ ὄρος ἡ Μερόη ¹,
 » τὸ ἔχον ἐν μὲν τῷ ἐτέρῳ πλαγίῳ τὴν ἡμέραν, ἐν δὲ
 » θατέρῳ τὴν νύκτα.
64. « Ἀνεπήδα δὲ καὶ κατεπήδα τῇ δε κακῆϊσε, ὡς κεραυνο-
 » φόρος ἀστραπῇ, καταιθαλῶν τὰ πλήθη τῶν ἐχθρῶν,
 » ὡς δένδρα, καὶ καταρρήγνυν τούς ἐλέφαντας, ὡς ὄρη.
65. « Ἀναπηδῶν οὖν πρὸς τοὺς ἐν αἰθέρι θεοὺς, καὶ κατα-
 » πηδῶν πρὸς τοὺς ἐπὶ γῆς στρατοὺς καὶ κατακλίνων
 » τὴν γῆν τοῖς τῶν ποδῶν πατήμασι, φόβον παρεῖχε καὶ
 » τοῖς ὑπὸ γῆν ὄφειν ²
66. « Ἐπειδὴ δὲ ἐγέλασαν αἱ Κοῦμβαι τῶν ἐλεφάντων, καὶ
 » τοὶ ἐπλήγησαν τῇ ὀξείᾳ ῥομφαίᾳ τούτου, ἐξ ὧν προ-
 » φάνησαν μαργαρίται, ὡς ὀδόντες, καὶ λευκαὶ ἐγένοντο,
 » διὰ τοῦτο ἀγάλλονται, τεθεῖσαι ἐν τῷ στήθει τῶν
 » θεαινῶν ³.

1. Μυθολογοῦσιν, ὡς τοῦτο τὸ ὄρος ἐν μέσῳ κεῖται τῆς γῆς, ὅπερ περιέρχεται ὁ Ἥλιος· καὶ ὅπου μὲν ἐστὶν ὁ Ἥλιος, ἐκεῖ ἡμέρα ἐστίν· ὅπου δ' οὐκ ἔστιν, ἐκεῖ νύξ. Ὁ μὲν λαμπρὸς Ἥλιος, ὁ ποιῶν τὴν ἡμέραν, στρογγύλος ἐστὶ καὶ περιφερῆς, ὡς καὶ ἡ χρυσῇ ἀσπίς· ἡ δὲ μέλαινα νύξ, ἡ ῥομφαία ἐστὶ μέλας γὰρ καὶ ὁ σιδηρός.

2. Οὐ μόνον φόβον παρεῖχε τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς στρατοῖς, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὑπὸ γῆν ὄφειν.

3. Καθὼς ὁ πολεμῶν γενναίως καὶ θνήσκων περιχαρῶς, λευκὸς γί-

67. « Ἐπεὶ δὲ τὸ ξίφος αὐτοῦ κατεάγη τοῖς θέλεσι τοῦ Δρό-
 » να, φέρων τὸν τροχίσκον, ὡς ἄλλος Βισνοῦς, καὶ διαχῶ-
 » ρηγνύων τὰ στήθη τῶν ἐχθρῶν, οἳ ἦσαν φύσεις δαιμό-
 » νων, ὑμνεῖτο ὑπὸ τῶν θεῶν.

68. « Διατμηθέντος δὲ καὶ τοῦ τροχίσκου εἰς λεπτά, δίκην
 » σκασάμου τοῖς ὅπλοις τῶν πολεμίων, ἑώρατο οὗτος
 » ὑπ' αὐτῶν, παραττομένων καὶ ἐκπνεόντων ἐκ φόβου,
 » φέρων κορύνην, ὡς Βισνοῦς.

69. « Ἀνατρέψας δὲ τὸ ἄρμα τοῦ βασιλέως τῆς Κεκαϊᾶς,
 » ἀνείλε τὸν νεώτερον ἀδελφὸν τοῦ Σακουνῆ, Καλασέναν,
 » καὶ ἐξδομήκοντα ἑπτὰ υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ δέκα βασιλεῖς
 » ἐκ γένους Βραχμαξάστη.

70. « Ἀγανακτήσας δ' ὁ υἱὸς τοῦ Δουστασάνα ἐπὶ τῇ συν-
 » τριᾷ τοῦ ἄρματος αὐτοῦ³, ἔχων κορύνην, ἐπέδραμε
 » κατὰ τοῦ Ἄθημανιοῦ, ὃς ἐψύχρανε τὰ θερμὸν τῶν ἐχ-
 » θρῶν διὰ τοῦ αἵματος πολλῶν ἐλεφάντων, τῶν συνθλα-
 » σθέντων τῇ κορύνῃ αὐτοῦ.

νεται, καθαρὸς δηλ. ἁμαρτιῶν, ὡς κηλίδων, καὶ ἀξιοῦται θείας στάσεως, οὕτω καὶ αἱ κούμβαι τῶν ἐλεφάντων· ἐπειδὴ, καὶ περ πληγείσαι τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ Ἀθημανιοῦ, ἐγέλασαν, τουτέστιν ἐγανώθησαν διὰ τῶν ἀναφανέντων μαργαριτῶν, (οἱ δὲ λευκοὶ μαργαρίται, ὡς οὐδόντες· ὁ γὰρ γελῶν προφαίνει τοὺς οὐδόντας) καὶ λευκαὶ ἐγένοντο, διὰ τοῦτο καὶ ἤξιώθησαν θείας στάσεως, ἐτέθησαν δηλονότι ἐν τῷ στήθει τῶν θεαινῶν, καὶ ἐγένοντο μαστοὶ αὐτῶν. Κούμβαι λέγονται δὴ ὡς τῶν οἰδήματα προγγυλοειδῇ ἐν ἑκατέρῳ μέρει τοῦ μετώπου τοῦ ἐλέφαντος, ἃ καὶ συγκρίονται, κατὰ τὴν φαντασίαν τῶν ποιητῶν, τοῖς γυναικείois μαστοῖς. Καὶ τοῦτο δὲ ποιητικὴ φαντασία, ὅτι ἐν τῇ κεφαλῇ τοῦ ἐλέφαντος ἐξάρετοί εἰσι μαργαρίται. Δηλ. οἱ μαστοὶ τῶν θεαινῶν, αἱ Κούμβαι· εἰσι τῶν ἐλεφάντων.

2. Γένος Ξατρῶν.

3. Καὶ τοῦτου τὸ ἄρμα διέρρηξε.

71. « Λαμπρύνοντες δ' οὗτοι ἀμφοτέροι τὸν αἰθέρα τοῖς
 » σπινθῆρσιν ἐκ τῶν συναρασσομένων ἀλλήλαις κορυφῶν,
 » ὡς σπινθῆρες τοῦ πυρὸς τῆς ἑαυτῶν ἀνδρείας, καὶ ὡς
 » πυγολαμπίσιν ἐν σκότει, ἐν τῇ ἐκ τῶν ποδῶν αὐτῶν
72. » κόνει, καὶ διὰ πολλοῦ περιφερόμενοι ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ
 » πολέμου, ὡς δίνειν ἐν τῷ ὕδατι τοῦ Ωκεανοῦ, ἔπεσον ἐν
 » ταύτῳ κατὰ γῆς ἐκ τῶν πρὸς ἀλλήλους πληγῶν, ὡς
 » αἱ βολαὶ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν νεογάμων. .08
73. « Τὸν μὲν οὖν Ἀβιμανιοῦν πεσόντα, ἀνείλεν ἡ σκληρο-
 » κάρδιος στρατιὰ τῶν Καουραβῶν πληγαῖς ὀξέων ὅπλων,
 » καθὼς ἡ μοιχαλὶς καὶ ἄστοργος γυνὴ τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα,
 » κοιμώμενον ἠδέως.
74. « Ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Δουσσασάνα, ἀναστὰς, ἔπληττε τῇ κο-
 » ρύνῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀβιμανιοῦ, ἐλασφημῶν· καὶ
 » ἐκ μὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ ἔρρεεν αἷμα ποταμὴδόν· ἐκ
 » δὲ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν θεινῶν, δάκρυα.
75. « Φωνὴ δ' ἐξ οὐρανοῦ ἐγένετο, λέγουσα· « Παῖς ἀνῆρέθῃ
 » ὑπ' ἀνδρῶν, εἰς ὑπὸ πολλῶν, πολεμῶν ὡς Ξατρῆς,
 » ὑπὸ μὴ πολεμούντων δίκην Ξατρῶν, ὃν ἄνευ ἄρματος,
 » ὑπ' ἐχόντων ἄρματα! »
76. « Τότε ἀλαλαγμὸς μέγας ἤρθη καὶ βοή ὑφ' ἐκάστου τῶν
 » Μαχαρατῶν τῶν Καουραβῶν, ὑφορωμένων αὐτὸν καὶ
 » φοβουμένων, μήπου πάλιν ἀνασταίῃ.
77. « Τῶν μὲν οὖν Πανδοῖδων καταδιωκομένων ὑπὸ πολλῶν
 » ἐπιθραμόντων ἡρώων τῶν Καουραβῶν, τοῦ δὲ λαμπροῦ
 » Ἀβιμανιοῦ πεσόντος, ὁ Ἰήλιος ἐπορεύθη ἐπὶ τὸν Ωκεα-
 » νὸν ¹, ὡς ἐπὶ προσφορᾷ ὕδατος ².
78. « Παύσαντος μὲν οὖν τοῦ πολέμου, ὁ τῶν ἐχθρῶν ὀλέ-

1. Νῦξ ἐγένετο.

2. Τῷ γὰρ νεκρῷ γοῶς ὕδατος διδῶται.

• τωρ Ἀρζούνας ἐπέστη τῷ στρατῷ ¹, ὑποπτεύων ἐκ
• δυσθυμίας (ἀθυμίας) ὄλεθρον ἀγαπητοῦ ².

79. « Ἰδὼν δὲ τοὺς τέσσαρας ἀδελφούς τεθλιμμένους, ἔφη·
« Μέχρι τοῦδε ὁ υἱός μου οὐχ ἤψατο τῶν ποδῶν μου·
« μήπως δόλω ἀνηρέθη πρὸς τῶν ἐχθρῶν; εἰσελθὼν γὰρ
« αὐτὸς σήμερον εἰς τὴν κυκλικὴν φάλαγγα τῶν πολε-
« μίων, ἀτεπιτήδειος ἦν πάντως ἐξελθεῖν. »

80. « Ἀκουσθέντος δὲ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ, ἔφη τῷ Ἀρζούνα
« ὁ Κρισναῖς, λειποθυμοῦντι· « Μὴ λυποῦ τὸν ἥρωα, τὸν
« λαμπρῶς ἀνδραγαθήσαντα, καὶ θεὸν γενόμενον. »

81. « Ἐλθὼν δ' εἰς ἑαυτὸν ὁ Ἀρζούνας, ἀναστὰς, ἔφη· « Ἄρα
« ὅφομαι τὸ πρόσωπόν σου πάλιν, ὦ υἱέ, ὡς πολύτιμον
« λίθον ἐν ὕπνῳ ³;

82. « Οὐ διεφυλάχθης τότε ὑπὸ τούτων τῶν περὶ τὸν Βή-
« μαν, καὶ περ ὅπλα δεινὰ ἐχόντων· ἀλλὰ πῶς ἂν κρα-
« τηθεῖς ὑπ' ἐλεφάντων ἐλέφας μέγας, πίπτων ἐκ κορυ-
« φῆς ὄρους ⁴;

83. « Ὁ πρὸς μητρός θεῖός σου, ὦ γενναῖε, οὐκ ἐπεκλήθη
« τότε ὑπὸ σοῦ· διὰ τοῦτο καὶ οὐ διεφυλάχθης ὑπὸ τού-
« του, ὃς ἐστι κραταῖος, Κύριος, καὶ πανταχοῦ πάρεστι.

84. « ὦ υἱέ, ποῦ ἐπορεύθης; ἐλθέ, καὶ περίπτυσταί με σφο-
« δρῶς. » « Ταῦτα λέγων, ἔπесε κατὰ γῆς, καὶ εἰς αἴσθη-
« σιν ἐλθὼν, πάλιν ἀνέστη.

85. « Ἀκούσας δ' ὁ Ἀρζούνας, ὅτι οἱ Μαχαράται, οἱ ἐξορ-

1. Οὐ γὰρ παρῆν, ἀλλ' ἀλλαχοῦ ἦν πολεμῶν.

2. Ἡ δυσθυμία, ἣν εἶχε, κακὸν σημεῖον ἐνομιζέτο.

3. Καθὼς ἐν ὕπνῳ βλέπει τις πολύτιμον λίθον, ἐξεγειρόμενος δὲ οὐδὲν βλέπει· δηλ. οὐκ ὅφομαι.

4. Πῶς ἠδύναντο δηλ. διαφυλάττεισε, ὃς ἔπесες, ὡς μεμηνῶς ἐλέφας, εἰς τὸ βάθος πολεμίων φαλάγγων;

- » μῆσαντες εἰς βοήθειαν τοῦ Ἀθημανιοῦ ¹, τοῦ φοβεροῦ
 » ἐν πολέμῳ, ἐκωλύθησαν ὑπὸ τοῦ Ζαΐατράτα ², ἔλεξε
 » θυμῷ.
86. « Εἰ μὴ ἀνέλοιμι αὖριον πρὶν τῆς δύσεως τοῦ Ἡλίου τὸν
 » βασιλέα τῆς Σινδοῦς Ζαΐατράταν, καίπερ φυλαττόμενον
 » ὑπὸ τοῦ Σίβα, χρανθεῖν ἂν ἁμαρτίαις ἁμαρτωλῶν με-
 » γάλων, καὶ ἐμβαίνειν ἂν πυρὶ καιομένῳ. »
87. « Τοιαύτην γνώμην ἐσχηκὼς ὁ ἥρως, ἐποίησεν ἦχον μετὰ
 » τοῦ Κρισνᾶ διὰ τῆς κόγχου, ὃν λαβὼν καὶ ὁ Σίβας διὰ
 » τῶν ὥτων, ἐναπεταμίευσεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ὡς ὄρ-
 » γανον ἐσόμενον τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. »
88. « Ἐκ δὲ τοιαύτης γνώμης καὶ ἀπειλῆς τοῦ Ἀρζούνα ὁ
 » Ζαΐατράτας ἔτρεμεν, ὥςπερ ἐκ χιόνος· ὃς καὶ ἤχθη ὑπὸ
 » τοῦ Δουριοδάνα πρὸς τὸν Δρόναν εἰς διαφύλαξιν. »
89. « Τότε ἡ Σουδαδρὰ, κλαίουσα καὶ ἐλεειλογοῦσα ἐπὶ λύπῃ
 » τοιοῦτου υἱοῦ, ἀκούσασα παρὰ τοῦ Κρισνᾶ τὴν δόξαν
 » τῶν ἀποικομένων ἐν πολέμῳ, καὶ παρηγορηθεῖσα, ἔφη·
90. « Λάβοις, ὦ υἱέ τὴν ἐνδοξον στάσιν ἐκείνων, οἳ εἰσιν εὖ-
 » σπλαγχνοὶ, εἰδήμονες τοῦ θεοῦ, ἐλευθέριοι, ἀληθοεπεῖς,
 » εὐγνώμονες, δίκαιοι, καὶ οὔτινες ἄλλοι, ἄλλην τινα
 » ἔχοντες ἀρετήν. »
91. « Ὁ δὲ ὑπέρθυμος καὶ ἀγαθοεργὸς Ἀρζούνας, τῇ προ-
 » τροπῇ τοῦ Κρισνᾶ, ἐκοιμήθη μετ' αὐτοῦ μετὰ πολὺ
 » ἐπὶ κλίνῃ καλῇ, φροντίζων νίκης· ἐν δ' ὕπνῳ ἐπορεύθη
 » εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους τοῦ Σίβα ³, ὃν καὶ προσεκύ-
 » νησεν. »

4. Ὡς ἔφη πρότερον, ὅτι ὁ Ἰουδισαίρας ἐξαπέστειλεν ἄρματηλάτας εἰς βοήθειαν τοῦ Ἀθημανιοῦ.

2. Γαμβρὸς ἦν τοῦ Δρυταράστρα.

3. Ὅ ἐστιν ὁ Καϊλάσας.

92. « Ἐνώσας δὲ τὰς παλάμας, ὑμνησεν εὐθύμως αὐτὸς ὁ
 » φίλος τοῦ Κρισινᾶ αὐτὸν τὸν θεὸν Σίβαν, τὸν ἀγαθο-
 » δότην καὶ στέφανον τῶν τριῶν κόσμων·

93. « Προσκύνησις ἔστω τῷ Σίβᾳ, τῷ Ρούδρα, τῷ μεγάλῳ
 » ἡγεμόνι, τῷ κρανιοφόρῳ, τῷ γνωστικῷ, τῷ κτηνάρχῃ¹,
 » τῷ κόσμῳ, καὶ τῷ τοῦ κόσμου ὀλέτορι.

94. « Προσκύνησις σοὶ τῷ δίδοντι πᾶν ἔφετόν, τῷ μηδενὶ
 » ἐφιεμένῳ, τῷ νομοδότῃ, τῷ τὴν θυσίαν ἀνατρέψαντι, καὶ
 » ἐπὶ μὲν τοῦ μετώπου ἔχοντι τὴν Σελήνην, ἐπὶ δὲ τοῦ
 » λαιμοῦ τὸν ἰόν. »

95. « Οὕτως ἡμνηθεὶς ὁ θεὸς Σίβας, ἔδειξεν αὐτῷ τῷ Ἀρ-
 » ζούνα τὸ ἑαυτοῦ σῶμα, μεγάλοις ὄρεσι περιπεπλεγμέ-
 » νον, τό, τε τόξον, καὶ τὴν τοξικὴν ἐπιστήμην.

96. « Λαβὼν δὲ παρὰ τοῦ μεγάλου ἡγεμόνος τὸ θαυμαστὸν
 » θέλος, τὸ θηρεοδόλον, ὃ καὶ πρότερον ἔλαβεν, καὶ ἐπω-
 » δὴν ἀδελφὴν νίκης², ἐξηγέρθη εὐθέως, τυχὼν ὧν ἤθελε.

97. « Γνοὺς δ' ἐκ τούτου εὐκατόρθωτον τὸν κατὰ τῶν πο-
 » λεμίων βασιλέων ἄθλον, τὴν ἀναίρεσιν δηλονότι αὐτῶν,
 » ὥς ἐπηγγείλατο, πλήρεις χαρᾶς μεγάλης περὶ τὴν ἔω
 » ἐποίησε τὸν Ἰουδιστίραν καὶ τὸν Κρισινᾶν, διηγησάμενος
 » αὐτοῖς τὰ καθ' ὕπνον.»

Τέλος τοῦ Δευτέρου Κεφαλαίου,
 τοῦ Ἑβδόμου Βιβλίου
 τῆς
 Βαλαβαράτας.

1. Τῷ Κυρίῳ παντὸς ἐμφύχου.

2. Νικητικὴν δαήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὸν θάνατον τοῦ Ζαΐατράτα
 ἐν τῇ τετάρτῃ ἡμέρᾳ τοῦ πολέμου
 τοῦ Ἀρχιστρατήγου Δρόνα.

1. Ὁ Χαρῆς¹, ὁ ἀποκείμενος ἐν τῷ σώματι τοῦ Βεάσα,
 ὡς περ βουλούμενος ἐξαλεῖφαι τὸ στίγμα, τὸ γεγονὸς
 ἐκ τῆς μετὰ δόλου ἀναιρέσεως τῶν ἐχθρῶν, διαφυλατ-
 τίτω ὑπ᾿ αὐτοῦ.
2. « Ἐκτελέσαντες δὲ τὰ πρακτέα οἱ πολεμικοὶ περὶ τὴν
 » ἀρχὴν τῆς ἡμέρας, ἐξῆλθον λαμπροὶ, ὡς ὁ Ἰνδρας, σῶ-
 » μα ἔχοντες χαρμόστινον καὶ πρόθυμον εἰς μάχην.
3. « Ὁ δὲ Δρόνας εἰς σχῆμα ἀμαξῆς ἀδιάρηκτον ἔταξε τοὺς
 » ἥρωας, τοὺς μὴ ὑπνώσαντας ἐν νυκτὶ ἐκ φόβου τοῦ Ἀρ-
 » ζούνα, καὶ διὰ τοῦτο ῥαθυμοῦντας.
4. « Μέσον δὲ ταύτης τῆς ἀμαξοειδοῦς φάλαγγος, φάλαγ-
 » γα ἐτέρην ἐποίησεν εἰς σχῆμα λωτοῦ, ἔχουσιν ἀντὶ μὲν
 » φύλλων τοὺς πεζοὺς, ἀντὶ δὲ χνοὺς τοὺς βασιλεῖς, ἀντὶ
 » δὲ ὀμφαλοῦ τοῦ λωτοῦ², τὰ ἄρματα, τοὺς ἵππους, καὶ
 » τοὺς ἐλέφαντας.
5. « Ταύτης δὲ τῆς λωτοειδοῦς φάλαγγος μέσον ἔταξεν εἰς
 » σχῆμα βελόνης τοὺς περὶ τὸν Κριταθάρμαν· ἀντὶ δὲ
 » ῥάματος τῆς βελόνης³ ἔθετο τὸν Ζαΐατράταν, περιε-
 » πόμενον ἥρωσιν.
6. « Αὐτὸς δὲ ὁ Δρόνας ἔστη εἰς τὸ μέτωπον τῆς θαυμαστῆς

1. Χαρῆς λέγεται ὁ Βιονοῦς.

2. Λέγεται τὸ μέσον τοῦ λωτοῦ, ἔθα σπόροι εἰσιν, ὡς βάλανοι.

3. Δηλ. ὕψιστον τῆς βελόνης.

- » ταύτης ἀμάξης, ὥς διακόψαι τὴν πτέρυγα τοῦ ἐχθροῦ¹,
 » καὶ τὸν Ζαΐατράταν διασῶσαι.
7. « Ἀναφανείς δ' ἐν ταύτῳ πρὸ τοῦ στρατοῦ ὁ Ἀρζούνας,
 » ὢν ἐφ' ἄρματος λιθοκολλήτου², σῶμα ἔχων φοβερόν,
 » καὶ μέλας ὢν, ὡς νέφος, ἐφαίνετο ὑπὸ πάντων, ὡς
 » Ἰάμας³, ὢν ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἡλίου.
8. « Τηνικαῦτα κόγχαι ἐνεπνεύσθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα καὶ
 » Κρισνα, φοβερόν ἦχον ἐκπέμποντες, ὄλεθρόν τε τοῖς
 » ἐχθροῖς παρέχοντες, καὶ ἐκ τῆς ἀντανakλάσεως τῶν
 » κυανοχρόων ἐκείνων σωμάτων ἐρίζοντές πως τῷ λαιμῷ
 » τοῦ κυανολαΐμου⁴ Σίξα, τοῦ θυμουμένου ἐν τῇ φθορᾷ
 » τοῦ παντός.
9. « Ἀνθώρμησαν μὲν οὖν οἱ μάχιμοι ἐκατέρωθεν, θαρσα-
 » λέοι (εὐτολμοι) ὄντες· ὑπὸ δὲ τῶν τόξων κωκυτὸς ἐγί-
 » νετο⁵, ὅς ἐστιν ἡ κλαγγὴ τῆς χορδῆς, μὴ ἀνεχομένων
 » τῆς δρακὸς τῶν ἡρώων.
10. « Οἱ δὲ ἄρματηλάται, ἐνθουσιῶντες, συνεπλάκησαν ἐν
 » ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ, διὰ τῆς ταχείας φορᾶς τῶν ἄρματιῶν
 » τροχῶν, κυλιομένων, καὶ πάταγον, ὡς θρῆνον, ἀποτε-
 » λούντων, ὡς μὴ δυναμένων τρέχειν ὁμοίως τοῖς τα-
 » χέσιν ἵπποις, καὶ διὰ τοῦτο βία ἐλκομένων⁶.

1. Τουτέστι τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ.

2. Τὸ λιθοκόλλητον λαμπρὸν ἄρμα ἦν ὡς Ἡλιος· ὁ δὲ ὄψρος τοῦ ἄρματος, ὡς τοῦ Ἡλίου κόλπος, τουτέστιν ἀγκάλῃ· ὁ δὲ Ἰάμας υἱὸς ἐστι τοῦ Ἡλίου.

3. Ὡς ὁ Ἰάμας ἐστιν ἐν τῇ τοῦ πατρὸς Ἡλίου ἀγκάλῃ.

4. Ὁ γὰρ καλλὸς λαιμὸς παραβάλλεται κόγχῃ.

5. Οἱ τοξόται ἀπριξ εἶχοντο τῆς λαβῆς τῶν τόξων, καὶ διὰ τοῦτο ἐκώκυον, ὡς περ εἰ ἐπιέζοντο τὰ τόξα.

6. Ὡς ὁ δεινὰ πύκτων κυλίσταται κατὰ γῆς καὶ θρηνεῖ, καὶ διὰ τοῦτο βία σύρεται.

11. « Τοσαύτη δὲ τότε πυκνὴ βολὴ ὄπλων ἐγένετο ταχέως,
 » καὶ προθύμως ὑπὸ τῶν ἀμυνομένων μαχίμων ἐν τῷ
 » ταραπτομένῳ σταδίῳ τοῦ πολέμου, ὥστε καὶ τὸν ἰά-
 » μαν αὐτὸν μὴ δύνασθαι ἐμβάλειν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν
 » αὐτοῖς ¹.
12. « Κύματα δὲ τοῦ ποταμηδὸν ῥέοντος αἵματος ἐφέροντο
 » ἐπὶ τῶν κουμῆων τῶν ἐλεφάντων, εἰς τὸ ἐντυπῶσαι
 » πως ἐν αὐταῖς βαρὴν ², ἥπερ ἐξεπλύνετο πολλῶ ὑ-
 » δρώτι τῶν ἀναβατῶν, τῷ ἐκ τοῦ καμάτου μεγάλου πο-
 » λέμου.
13. « Ὁ δ' Ἀρζούνας, σιτιζὼν τὸν ἰάμαν πληθούϊ ψυχῶν
 » βασιλέων, ὥς περ ὀρύζῃ ³, κεκαθαρμένη τοῦ ἀχρήστου
 » φλοιοῦ τῷ ἄερι τῆς χορδῆς, καὶ ἐψημένη τῇ φλογί
 » τῶν ὄπλων ⁴.
14. « Ἐτρεχε κατὰ τοῦ Δρόνα, διαβαίνων ταχέως τὴν γῆν,
 » καὶ περ ἀνώμαλον οὔσαν ἐκ τῶν πεπτωκότων σωμάτων
 » τῶν ἐλεφάντων.
15. « Ἰδὼν οὖν τὸν Δρόναν προσεκύνησεν αὐτὸν, τιμήσας· καὶ
 » κατακαλύψας τὸν ζυγὸν τοῦ ἄρματος αὐτοῦ θέλεισιν,
 » ἀφείς τὸ πρόσω, παρεκδραμὼν αὐτὸν ἐκ τοῦ δεξιοῦ,
 » εἰσέδω ταχέως τὴν φάλαγγα.
16. « Εἰσέδυσαν δὲ μετ' αὐτοῦ ὅ, τε Ἴνδαμανιοὺς καὶ ὁ Οὐτ-
 » ταμουζούσας, οἱ φύλακες τῶν πλαγίων τοῦ ἄρματος

¹ Ἐκόπτετο ἂν, εἰ ἐμβάλειν αὐτοῖς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἠβούλετο, το-
 σοῦτον πυκνὰ ἐπιπτον τὰ βέλη καὶ τὰ ξίφη!

² Βάφουσι τὰς κούμβας κινναβάρι.

³ Πρῶτον μὲν κόπτουσι τὴν ὀρύζαν ἐν ὄλμῳ, εἶτα δὲ καθαίρουσιν
 αὐτὴν τοῦ κεκομμένου φλοιοῦ, ὡς ἀχρήστου. Τὸ σῶμά ἐστιν ὡς ὁ
 ἄχρηστος φλοιός.

⁴ Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· χατὴ γὰρ λέγεται τὸ ὄπλον
 καὶ ἡ φλόξ.

- τοῦ Ἀρζούνα, ὄντες ὡς δύο ἀγλαοὶ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀν-
 » δρείας.
17. « Τότε ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα κατέβαλλε θέλεισιν, ὡς σκη-
 » πτοῖς, τοὺς ἐλέφαντας, ὡς λόφους, τοὺς ἔχοντας ση-
 » μαίᾳς σαλευομένας, ὡς δένδρα.
- 18 « Φωνὴ δ' ἐγένετο ἐνταῦθα τῶν βασιλέων τοιαύτη·
 » Ἀηφθήτω οὗτος! ἀναιρεθήτω! Τίς τοῦτον κρατήσῃ; τίς
 » τοῦτον ἀναιρήσει; ὦ! ἡμεῖς ἀναιρούμεθα¹! »
19. « Ὁ δὲ πάταγος τοῦ ἄρματος τούτου, ὁ γινόμενος ἐκ
 » τῆς κοπτομένης γῆς ὑπὸ τῶν τροχῶν, διεξῆγγενεν, ὡς
 » γῆν, τότε τὴν καρδίαν τοῦ βασιλέως Ζαῖατράτα.
20. « Ἀποδείξας δὲ μέλαν, ὡς καπνὸν², τὸ πρόσωπον τῶν
 » περὶ τὸν Κριταβάρμαν, ἐπιδραμόντων, κατεπυρπόλησεν,
 » ὡς ὕλην, τὴν ἴλην³ τοῦ βασιλέως τῆς Καμβόζας.
21. « Καταβαλὼν δὲ διὰ τῆς Βραχμάστρας⁴ τὴν Βραχμά-
 » στραν, τὴν ἀφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Δρόνα, ἐπερχομένου,
 » ἐγένετο ἰάμας⁵ τῷ στρατῷ τοῦ βασιλέως Βόζα.
22. Ὁ δὲ Σρουταϊούδας (Ὀπλοθρύλλητος), ὁ υἱὸς τοῦ ὕδρο-
 » μέδοντος Βαρούνα, ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ ποταμοῦ, Βαρ-
 » νασσᾶς, ἀπέδειξε τοῖς θέλεισι τοὺς μέλανας τούτους,
 » τὸν Κρισνᾶν καὶ τὸν Ἀρζούναν, ὡς νέφη βαλλόμενα
 » ταῖς ἀκτίσι τοῦ Ἡλίου.
23. « Αὐτὸς, οὗ τὸ ἄρμα καὶ πάντα τὰ ὄπλα συνετρίβη
 » τοῖς θέλεισι τοῦ Ἀρζούνα, ἐφαίνετο, ὡς Σελήνη ἐστε-

1. Ἄλλος μὲν ἔλεγε τοῦτο, ἄλλος δ' ἐκείνο.

2. Καταθαλώσας, τουτέστι καταισχύνας, νικήσας. Ἐν ᾧ πυρὸς
 πρῶτον καπνὸς ἀναδίδεται, εἴτα φλὸς τοῦ πυρός.

3. Παίξει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

4. Βραχμάστρα, θεῖον ὄπλον, ὅπερ ἀδιάρρηκτόν ἐστι ἄλλῃ ὄπλῳ.

5. Θάνατος δηλ.

- » ρημένη ακτίνων ἐκ τῶν ακτινοβολιῶν τοῦ Ἡλίου.
24. « Ἦψατο δὲ τότε τῆς κορύνης, ἣν ἔδωκε πάλαι ὁ πα-
 » τὴρ αὐτοῦ Βαρούνας, εἰπὼν αὐτῷ· « Αὕτη ῥιπτομένη
 » κατὰ τοῦ μὴ πολεμοῦντος, ἀναιρεῖ τὸν ῥιπτόντα. »
25. « Εἰπόντος δὲ τοῦ Κρισνᾶ, « Ὡ δειλὲ καὶ μωρὲ, ἄφες
 » τὴν ὁδόν· τί ἤλθες ἐνθάδε; » ἔρριψεν ἐκεῖνος ἐκείνην
 » τὴν κορύνην θυμῷ ¹.
26. « Ἡ δὲ κορύνη, περιπτυσσάμενη τὸν Κρισνᾶν, καὶ ἐπι-
 » στραφείσα εὐθέως, ἀνείλε τὸν Σρουταϊούδαν, καθὼς ἡ
 » γυνὴ τὸν οἰκεῖον ἄνδρα, ἐπιθυμοῦσα περιπτυσσασθαι
 » ἄλλον ².
27. « Ἐπέστη τοίνυν μετὰ θυμοῦ ὁ Ἀρζούνας ἐπὶ τὸν Ζαῖα-
 » τράταν τῇ ἀναπεπταμένη σημαίᾳ, ὡς ἰστίῳ ³ ἐκ τοῦ
 » ὀπισθεν πνέοντος ἀνέμου, καὶ τῇ τῶν ἵππων ταχυτῇτι.
28. « Τὸν δὲ Σουδαξινᾶν, τὸν λαμπρὸν βασιλέα τῆς Καμ-
 » θόξας, τὸν ποιήσαντα πόλεμον θαυμαστὸν, ἀπέπεμ-
 » ψεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἰάμα.
29. « Ἐπελθόντες δ' οἱ βασιλεῖς, ὁ Ἀσιουταῖος, καὶ ὁ
 » Σρουταῖος, ὀλιγοθυμησά ἐποίησαν τὸν Ἀρζούναν τοῖς
 » δόρασι ⁴ καὶ τοῖς βέλεσι.
30. « Τῇ δὲ βολῇ τοῦ πυροβόλου ὅπλου ⁵ τοῦ Ἰνδρα ἀνῆ-
 » ρέθησαν, ἐπαλαλάζοντες μετὰ τῶν ἀκολούθων ἀδελ-
 » φῶν ἑαυτῶν ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, ἀναλαβόντος ἑαυτὸν ἐκ
 » τῆς λειποθυμίας.
31. « Ἐκ δὲ τοῦ πολλοῦ αἵματος τῶν στρατῶν Ἀγγας, Βάγ-

1. Κατὰ μὴ πολεμοῦντος ἔρριψεν αὐτήν, καὶ διὰ τοῦτο αὕτη ἀνεί-
 λεν αὐτὸν, κατὰ τὸν λόγον τοῦ πατρὸς.

2. Ὁ Κρισνᾶς ἤρπτεν αὐτῇ, καὶ διὰ τοῦτο αὕτη ἀνείλε τὸν κύριον.

3. Ὡς πλοῖον ἦν τὸ ἄρμα, ἡ δὲ σημαία ὡς ἰστίον.

4. Εἶδος ἐπλευ.

5. Τοῦ χειρυστοῦ.

- » γας, καὶ Καλλίγας, καὶ ἐκ τῶν λιθοκολλήτων κο-
 » σμημάτων τῶν πεπτωκότων ἡρώων, ὃγδοον ὠκεανὸν
 » ἐποίησε ¹.
32. « Πολλαὶ δὲ Ταμραπαρναὶ ² ἐγένοντο ἐκ τῶν πολλῶν
 » αἱμάτων καὶ μαργαριτῶν, τῶν ἐπιρρέυσάντων ἐκ τῶν
 » Κουμβῶν τῶν ἐλεφάντων τῇ νύξει τοῦ δόρατος αὐτοῦ.
33. « Ἐκ δὲ τῶν ἐελῶν αὐτοῦ ποταμὸς ἐγένετο αἱμάτων,
 » φέρων σώματα νεκρά· ὃν ἰδόντες οἱ αἰμοχαρεῖς δαι-
 » μονες, ἔπινον αἷμα χαίροντες.
34. « Δοὺς δὲ τῇ ἀγαπητῇ Νίκη ³ τὴν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως
 » τῆς Ἀμβάστας, ἣν ἔλαβεν ὡς ἔπαθλον τοῦ κατὰ τὸν
 » πόλεμον ἀγῶνος, ἔσπευδεν εἰς τὸν κυρίως σκοπὸν ⁴.
35. « Δραμῶν δ' ὁ Δουριδῆνας πρὸς τὸν Δρόναν, ἔφη· «Ὁ
 » Ἀρζούνας, διελθὼν ἐκ τοῦ πλησίον σου, εἰσέδου τὴν
 » φάλαγγα, διότι ἀγαπητός σοι μαθητής ἐστι ⁵.
36. « Καὶ χθρὲς μὲν τὴν νύκτα ὁ Ζαῖατράτας, ἀπειλιζόμενος,
 » ἐπηλπίσθη ὑπὸ σοῦ, ἐπαγγελλομένου αὐτῷ σωτηρίαν·
 » σήμερον δὲ ὁ Ἀρζούνας ἔλαθέ σε παρεισδύς. Τοῦτό σου
 » τὸ ἔργον ἐναντίον ἐστὶ τῶν λόγων.»
37. « Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Δρόνας· «Ὁ Ἀρζούνας εἰσέδου τὴν φά-
 » λαγγα, παρελάσας ἐμὲ τῷ ἄρματι, ἐλαυνομένῳ ῥύμη
 » ὑπὸ τοῦ Κρισνῶ.
38. « Εἰ δ' ἐγὼ παρεγκολούθουν αὐτῷ, καὶ οὗτοι οἱ περὶ
 » τὸν Βήμαν εἰσέδουν· σὺ μέντοι αὐτὸς πολέμει αὐτῷ,

1. Πηγὴ πολυτίμων πραγμάτων ὁ ὠκεανὸς λέγεται, καθὼ γεννᾷ καὶ μαργαρίτας καὶ κοράλλια.

2. Ταμραπαρνή, ὄνομα ποταμοῦ, ἐν ᾧ γεννῶνται μαργαρίται.

3. Ἡ νίκη ὡς γυνή.

4. Εἰς τὸν θάνατον τοῦ Ζαῖατράτα.

5. Δηλ. ἐκ τοῦ πλησίον σου διέβη, καὶ σὺ οὐδὲν ἐμποδὼν αὐτῷ ἐγένου.

- « ἔχων τὴν ἐμὴν ἐπωδὴν, ὡς ἀδαμαντίνον θώρακα. »
39. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Δρόνα, θωρακισθεὶς ὁ βασιλεὺς
 » ὑπ' αὐτοῦ τῇ ἀδαμαντίνῃ ἐπωδῇ, τῇ ἐλθούσῃ κατὰ
 » τᾶξιν, παρὰ μὲν τοῦ Ρούδρα πρὸς τὸν Ἴνδραν, παρὰ δὲ
 » τοῦ Ἴνδρα πρὸς τὸν Παρασουράμαν, παρὰ δὲ τούτου
 » πρὸς τὸν Δρόναν,
40. « Ἐπέστη δρομαίως ἐπὶ τὸν Ἀρζούναν μετὰ στίφους δει-
 » νῶν τοξοτῶν, πρὶν τοῦ ἐξελθεῖν τὴν ἀναπνοὴν ἐκ τοῦ
 » στόματος εἰς τὰ χεῖλη ¹.
41. « Τότε ὁ Ἰάμας εἰστιᾶτο φιλοφρόνως καὶ κατὰ κόρον ὑπὸ
 » τῶν περὶ τὸν Δουριοθάναν καὶ Ἀρζούναν ἐν μάχῃ, ὡς
 » ἐν εὐχίᾳ, ἐπὶ τοῦ μεταιχιμίου, ὡς ἐπὶ τραπέζιου, εὐ-
 42 » φραϊνόμενος τοῖς τῶν τόξων ἤχοις, ὡς ἄσμασι, καὶ
 » ῥιπιζόμενος τοῖς παλμοῖς τῶν μαχαίρων, ὡς ῥιπιδίοις
 » ἐκ πτερῶν ταύ.
43. « Πόλεμον δ' ἐποιοῦν πρὸς ἀλλήλους, οἱ μὲν ἔλεφαντο-
 » θάται πρὸς τοὺς ἐλεφαντοθάτας τοῖς θέλεσιν, οἱ δ' ἐλέ-
 » φαντες πρὸς τοὺς ἐλέφαντας τοῖς ὁδοῦσιν, οἱ δ' ἐλε-
 » φαντηλάται πρὸς τοὺς ἐλεφαντηλάτας τοῖς ἐλεφαντο-
 » πλῆκτροις ².
44. « Αἱ δὲ κάραι τῶν ἡρώων ἤλλοντο εἰς τὸν αἰθέρα, κο-
 » πτόμεναι ταῖς μαχαίραις, καὶ ἐγίνοντο εἰς εὐφροσύνην
 » τῶν θεωρούντων θεῶν, διασκεδάσασθαι τὰ πτηνὰ ³ ταύ-
 » ταις ταῖς φωναῖς· « Παῖε! Παῖε! »
45. « Σῶμα ἀκέφαλον, δεξάμενον κεφαλὴν ἐλέφαντος, ἡ ἐκό-

1. Τὸ ταχύ ὁηλοῦ.

2. Ἐλεφαντοκέντροις.

3. Τὰ πτηνὰ ἀνεχώρησαν, φοβηθέντα ἐκ τῶν φωνῶν, ἃς ἐξηρεύοντο αἱ κάραι, καὶ διὰ τοῦτο οἱ θεοὶ ἐθεώρουν καλῶς, μηδενὸς ὄντος ἐμ-
 ποδίου.

- » πη ρομφαία, καὶ ἀναπηδήσασα ἔστη ἐπὶ τοῦ κεκομμε-
 » νου λαιμοῦ (τῆς σφαγῆς), ἐφαίνετο ἐν τῷ χορῷ τοῦ πο-
 » λέμου, καθὼς ὁ Γανέσσας ἐν τῷ χορῷ τοῦ Σίβας ¹.
46. « Ἡ κεφαλὴ τοῦ ἐχθροῦ, ἡ κοπεῖσα τῷ ξίρει, ἐρήλλετο
 » εἰς τὸν αἰθέρα, κεκοσμημένη ἐνωτίοις, φόνον ἐποίει
 » τοῖς θεοῖς, νομιζομένη, ὡς φοβερός Παχρῶς ἐστι, κα-
 » ταλαβῶν ἐν ταύτῃ καὶ τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελή-
 » νην ².
47. « Ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀγαπητοῦ ἀνδρὸς, ἡ ἔχουσα ἀγλαὸν καὶ
 » καρδιόθεικτον πρόσωπον, κοπτομένη μαχαίρᾳ ἐν πο-
 » λέμῳ, ἀνίστατο ὑψοῖ κατὰ πρῶτον, ἀναπηδῶσα εἰς
 » τὸν αἰθέρα, εἰς τὸ ἀπατῆσαι τὴν οὐρανίαν νύμφην ³.
48. « Καὶ τις ἄριστος τῶν ταχυπόδων, ὑπερβὰς τῇ ταχυτῇτι
 » τὸ θέλος, τὸ ἀφελὲν ἐν ταύτῃ ὑπὸ τοῦ ὀζότου ἐκ τοῦ
 » οἰκείου μέρους, ἀνείλε τὸν ἐχθρὸν μαχαίρᾳ, πρὶν τοῦ
 » ἥκειν τὸ θέλος.
49. « Ἐτερός τις ἐφαίνετο, ὡς Σίβας, φέρων ἐν μὲν τῇ χειρὶ,
 » ὡς κλινόποδα, κεφαλὴν ἐχθροῦ, ἐμπεπημένην τῇ αἰχμῇ
 » τῆς ρομφαίας, ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς μίτραν, ὡς πλο-
 » καμίδα ⁴, τὴν δὲ λάμπειν τῶν πολυτίμων λίθων τῆς
 » μίτρας, ὡς Γαγγάν, τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ μετώπου τραῦμα
 » ἤμισελήνου θέλους, ἐξελθόντος ὡς ἐξ ὠκεανοῦ, τοῦ πο-
 » λέμου, ὡς τὸ ἤμισυ τῆς Σελήνης, τὸ ἐπὶ τοῦ μετώπου
 » τοῦ Σίβας.
50. « Ἀσπίς τινας, χρυσότευκτος, κατατετρυπημένη θέλεισι
 » κατὰ τὸ μέσον, καὶ πεπτωκυῖα, ἐδόκει ὡς ὁ λαμπρός

1. Ἐλεφαντοπρόσωπός ἐστιν ὁ Γανέσσας, ὅς ἐστιν υἱὸς τοῦ Σίβας.

2. Τὰ στρογγυλὰ ἐνώτια, ὡς ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη.

3. Δηλ. οὐκ ἐτύγχανε ταύτης ἡ θεὰ, ἀλλ' ἡ γυνὴ αὐτοῦ, πιπτούσης.

4. Ὡς καὶ ὁ Σίβας.

- » ἐστὶν ἥλιος, πεσὼν κατὰ γῆς, ὡς θλιβεῖς τε καὶ διαρ-
 » ραγεῖς τῇ εἰσόδῳ τῶν ἀθρόων οἰχομένων ἡρώων.
51. « Ἄλλος, ἰδὼν ἔμπροσθεν τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν, φεύγοντα
 » δειλίᾳ, ἀγανακτῆσας, πρῶτον μὲν ἀνείλεν αὐτὸν ῥομ-
 » φαίᾳ, μήπου στίγμα εἶη τῷ γένει ¹, εἶτα τὸν ἐπιδιώ-
 » κοντα ἐχθρόν.
52. « Ἄλλος, εἰς οὐδὲν λογιζάμενος τὸν θρῆνον τῆς γυναι-
 » κὸς αὐτοῦ, ἐλκύσας τὸ ἱμάτιον, κρατούμενον ὑπ' αὐ-
 » τῆς, εἰσέπεσεν εἰς τὰς φάλαγγας τῶν ἐχθρῶν, πατῶν
 » ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ἑαυτοῦ ἀδελφοῦ, θανόντος.
53. « Ἄλλος, οὗ ἡ φαρέτρα ἐκενώθη, καὶ τὰ λοιπὰ ὄπλα
 » κατεαῆσαν, ἀνασπᾶσας ὀδόντα ἐλέφαντος ἐχθροῦ, ὥρ-
 » μησε γενναίως εἰς μάχην, ὁρώμενος ὑπὸ τοῦ πολεμίου
 » στρατοῦ μετὰ πολλοῦ θαύματος καὶ φόβου, ὡς ἄλλος
 » Μουσσαλῆς ².
54. « Ἐὰν πρόσωπα τῶν ἡρώων, τὰ ὄντα ὅμοια τῇ ἐντελεῖ
 » Σελήνῃ, ἐρρίποντο εἰς τὸν αἰθέρα ὑπὸ τῶν ἡμισελήνων
 » ὤκλων τῶν ἐχθρῶν· τὸ γὰρ σκληρὸν κατὰ τὴν δύναμιν,
 » εἰ καὶ ἀτελεῖς, φθοροποιὸν σφόδρα γίνεται τοῦ ἐντελοῦς,
 » ὃ ἀπαλὸν ἐστίν.
55. « Οἱ ἥρωες, ὧν τὰ ὄπλα κατεαῆσαν, πόλεμον ἐποιοῦν
 » τετρημέναις καὶ πεπτωκυῖαις κεφαλαῖς, ὡς πέτραις,
 » πυγμαῖς, ὀδοῦσι, καὶ ὄνυξιν, ὡς οἱ ἥρωες ἐν τῷ πο-
 » λέμῳ τοῦ Ἰάνα ³.
56. « Ἐνταῦθα ἐλαυνόμενον τὸ ἄρμα τοῦ Ἀρζούνα, ἐκωλύετο

1. Ὅτι δειλὸν ἔχει ἀδελφόν.

2. Μουσαλῆς λέγεται ὁ Βαλαδέβας, ὃς εἶχεν ἀνθ' ὅπλου δοῖδουκα, δι' οὗ κόπτοντες καθαίρουσι τὴν ὄρυζαν· ὁ τοιοῦτος δὲ δοῖδουξ καλεῖται Μουσσάλα.

3. Οἱ Πίθηκες.

- » τῆς εἰς τὰ πρόπῳ ὁδοῦ, οὐ τοσοῦτον τοῖς πολεμοῦσιν
 » ἐχθροῖς, ὅσον τοῖς πεπτωκόσι σώμασιν.
57. « Ὑπερβαῖνον δ' ὅμως τῇ ταχυτῇτι περίπου μίαν Γα-
 » βιουτὴν¹ τὰ ἐέλη, τὰ ἀφιέμενα ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα,
 » θαῦμα παρῆχε καὶ τῷ ἐπὶ τῆς σημαίας πιθήκῳ.
58. « Τοὺς δὲ βασιλεῖς τῆς Ἀθαντζης, τὸν Βίνδαν καὶ Ἀνου-
 » βίνδαν, τοὺς θλίβοντας τοῖς ἐέλεσι, κατέβαλεν ὁ Ἀρ-
 » ζούνας εὐθέως, ὡς κηρία μελισσῶν².
59. « Εἰπὼν δ' ὁ Ἀρζούνας τῷ Κρισνᾷ· « Πότισον τοὺς πε-
 » πονηκότας ἵππους, καὶ ἔξελε αὐτῶν τὰ ἐμπεπηγμένα
 » ἐέλη», κατέβη εὐθέως ἀπὸ τοῦ ἄρματος.
60. « Ἐν δὲ τούτῳ ἀπεῖργε τῷ πληθύνει τῶν βελῶν τὴν ἐπι-
 » τρέχουσαν τολμηρῶς πληθύν τῶν πολεμίων, καθὼς ὁ
 » ὠκεανὸς τῇ ἀμπώτει τὴν ἐπιβρέουσαν ῥοὴν τοῦ ποταμοῦ.
61. « Ἐν ταύτῳ δὲ ὁ ἀκαταπτόητος Ἀρζούνας κατάσραγμα
 » ἐκ βελῶν ἐποίησεν, ἐνθα ὕδωρ ἐκ τῆς γῆς ἀνέβλυσεν,
 » ἀνορυχθείσης ἐέλει.
62. « Ποτίσας δ' ἐκεῖ ὁ Κρισνᾷς εὐθέως καὶ λούσας τοὺς
 » ἵππους, καὶ θεραπεύσας αὐτῶν τὰ τραύματα τῇ ἀργῇ
 » τῆς χειρὸς, ὑπέξευξεν αὐτοὺς πάλιν.
63. « Οἱ μὲν οὖν ἵπποι διπλασίως θέοντες, ἔφεραν τούτους
 » τοὺς μέλανας, ἀναβάντας εἰς τὸ ἄρμα, εὐχόμεους ὄντας
 » καὶ ἀνασφαλευρομένους ἐν τῇ πρὸς τὰ πρόσω θιαίᾳ φορᾷ
 » τοῦ ἄρματος.
64. « Μεγάλην δ' ἐπιδεξιότητα θείζας ὁ Ἀρζούνας, πολλοὺς
 » βασιλεῖς ἀνέστρεψεν ἐν τῷ τέλει τῆς ἡμέρας, καθὼς ὁ
 » ἄνεμος τὰ ὄρη ἐν τῷ τέλει τοῦ αἰῶνος.

1. Γαβιουτή, μέτρον διαστήματος τεσσάρων Μιλίων.

2. Τὰ κηρία αἱ μέλισσαι ποιοῦσιν ἐν Ἰνδία ἐπὶ δένδρω· εἰσὶ δὲ
 «τρογγυλοειδῆ.

65. « Τεθωρακισμένος δ' ὁ Δουριοδάνας τῇ ἐπωδῇ τοῦ δι-
 » δασκάλου, ἐπιστὰς μετὰ θυμοῦ, ἀντίστη τῷ Ἀρζούνα,
 » τῷ κολοφῶνι τῶν πολεμικῶν.
66. « Εἰπόντος δὲ τοῦ Κρισνᾶ, « Ἀνάσπασον τὴν ῥίζαν τῶν
 » κακῶν, » πόλεμον συνεκρότησεν εὐθέως κατ' ἐκείνου
 » ὁ Ἀρζούνας, εἰς θάμβος ἄγοντα θεοὺς τε καὶ δαίμονας.
67. « Προσθήρχοντο μὲν οὖν οἱ οἵστοι τῷ Δουριοδάνᾳ, καθὼς
 » οἱ ποταμοὶ τῷ ὠκεανῷ· ἀλλ' ἔστρεφον εὐθέως ἄπρακτοι,
 » καθὼς οἱ ἐπαίται, οἱ προσερχόμενοι τῷ φειδωλῷ.
68. « Εἰπόντι δὲ τῷ Κρισνᾶ, « Τί τοῦτο ¹ ; » ἀπεκρίνατο·
 » Γνωστόν ἐστιν ἐμοί, ὅτι ἐπωδὴ ἀδαμαντίνη ἐτέθη ἐπὶ
 » τοῦ θώρακος τούτου ὑπὸ τοῦ Δρόνα·
69. « Ἄλλ' ἐγὼ οἶδα τὴν διάρρηξιν τούτου. » Ταῦτα εἰπὼν,
 » ὅπερ θέλος ἔβαλεν ὁ Ἀρζούνας, τοῦτο ἐκωλύθη ὑπὸ τοῦ
 » βέλους τοῦ Ἀσβατάμα, καθὼς ἡ μεγαλοπρέπεια ὑπὸ
 » τῆς μικροπρεπείας.
70. « Ἐννοήσας δ' ὡς οὐ προσήκει ριφθῆναι δις ἐν πολέμῳ
 » τὸ θεῖον ὄπλον, ἐάλλων ἐέλη κατὰ τοῦ Δουριοδάνᾳ,
 » διατεμὼν τὸ τόξον αὐτοῦ εἰς δύο, ἔρριψε κατὰ γῆς, ὡς
 » δύο ὧτα τῆς καλῆς αὐτοῦ ἀνδρείας.
71. « Διέτεμε δὲ καὶ τὸν ἡνίοχον τοῦ Δουριοδάνᾳ, τὸν ὄντα
 » ὡς πολύτιμον λίθον τοῦ λαμπροῦ στεφάνου τῆς ἐφετῆς
 » Νίκης ² αὐτοῦ, καὶ τοὺς τέσσαρας ἵππους, τοὺς ὄντας,
 » ὡς ἀγγέλους τῆς βασιλείας τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ
 » κόσμου, ἣν ἐφαντάζετο ὁ Δουριοδάνας.
72. « Ἐκοψε δὲ καὶ τὸ λευκὸν σκιάδιν, ὡς κρανίον λευκοῦ
 » ἐλέφαντος τοῦ κλέους ἐκείνου, καὶ τὴν κορυφὴν τῆς ση-

1. Ἐπύρρηται, ὅτι τοσοῦτον χρόνον πολεμεῖ ὁ Ἀρζούνας καὶ τοσαῦτα
 βέλη ἐάλλει, ἄνευ τοῦ τιτρώσκειν τὸν Δουριοδάναν.

2. Ἡ νίκη ὡς γυνή.

- » μαίας, τὴν χρυσὴν καὶ διαυγῇ, ὡς ρίζαν χρυσοῦ δένδρου
 » τῆς δυνάμεως ἐκείνου.
73. « Ἐβαλε δὲ σπιθαμιαῖα βέλη καὶ εἰς τὰς ἀκρωνυχίας τοῦ
 » Δουριοδάνα, τὰς μὴ καταπιεσθραγμένους τῇ ἀδαμαντίνῃ
 » ἐπωδῇ· ὁ δὲ ἔφυγεν, ἐξάγων διὰ τοῦ αἵματος τὴν
 » λαμπρότητα τῶν θεῶν, τῶν ὄντων ἐν τῷ βασιλικῷ
 » σώματι ¹.
74. « Κατέβαλε δὲ τότε διαρρήξας τοῖς βέλεσι καὶ τοὺς χρυ-
 » σοὺς θώρακας τῶν περὶ τὸν Ἀσθατάμαν, ὡς πύρινα σώ-
 » ματα ².
75. « Οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Ἀσθατάμαν, καθημαγμένοι τὰ
 » σώματα τοῖς βέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, ἦσαν ὡς στύλοι τοῦ
 » οἴκου τῆς καλῆς νίκης αὐτοῦ, πεφοινιγμένοι κιναδάρει.
76. « Ὁ δὲ Δρόνας ³ ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους ἐνησχολεῖτο πλήτ-
 » τειν τὴν ἄπειρον στρατιάν τοῦ Ἰουδιστίρα, καθάπερ
 » χειρὶ, τῷ τόξῳ, συνηρμοσμένα βέλη ἔχοντι, ὡς δάκτυλα.
77. Τῆς μὲν δὴ στρατιᾶς θαλλομένης ὑπὸ τοῦ Δρόνα, τοῦ
 » δ' ἄρματος τοῦ Ἰουδιστίρα συντριβέντος, ἅπαντες ἀνέ-
 » κραζαν λύπη· « Ἐλήφθη, ἐλήφθη σήμερον ὁ Βασιλεὺς ! »
78. « Τὴν δὲ ριφθεῖσαν λόγχην τοῦ Ἰουδιστίρα, ἤχουσαν τοῖς
 » προσσηρμοσμένοις κωδωνίοις, διέτεμεν ὁ Δρόνας τῇ Βραχ-
 » μάστρᾳ, ὡς γλῶσσαν τῆς ἀνδρείας ἐκείνου.
79. « Ἀναβὰς δ' ἐπὶ τοῦ ἄρματος τοῦ Σαχαδέβα ὁ
 » Ἰουδιστίρας, ἀπιὼν ὄχετο· τούτῳ δ' ἠκουλούθει

1. Τὸ αἷμα δηλ. ὁ ἔρρεεν, ἣν ἡ λαμπρότης τῶν θεῶν, ὧν ἀπόρροιά ἐστι τὸ βασιλικὸν σῶμα.

2. Οἱ χρυσοὶ θώρακες ἦσαν ὡς πύρινα σώματα.

3. Ὁ Δρόνας καὶ ὁ Ἀγαστέας. Διφορεῖται τὸ νόημα παραβουλικῶς. Καθὼς ὁ Ἀγαστέας κατέπιε τὴν θάλασσαν κοίλῃ χειρὶ, οὕτω καὶ ὁ Δρόνας κατέστρεψε τὴν στρατιάν καμπύλῳ τόξῳ.

- » καὶ ἡ στρατιὰ, ὥσπερ δεικνύουσα σέβας τῷ βασιλεῖ.
80. « Μετέπειτα δ' ὁ στρατὸς τοῦ Δρόνα, ἀγλαϊζόμενος τοῖς
 » λάμπουσι ξίφεσιν, ὡς ὁ ὠκεανὸς τοῖς κύμασι, κατέβη-
 » ράνθη ὑπὸ τῶν ἡρώων ¹ τοῦ Ἰουδιστίρα, ὡς ὁ ὠκεανὸς
 » ὑπὸ τῶν πνεόντων ἐν τῇ συντελείᾳ ἀνέμων.
81. « Καὶ ὁ μὲν Βριχατζάτρας, ὁ ἡγεμὼν τῆς στρατιᾶς τῆς
 » Κεκαίας χώρας, κατέβαλε τὸν Ξεμαδουρτήν, τὸν ὑπα-
 » σπιστὴν τοῦ Δρόνα, καθὼς ὁ ἐλέφας τὸν στύλον, ἐν ᾧ
 » δέδεται.
82. « Ὁ δὲ Σαχαδέβας ἀνείλε τὸν μαχαράταν Δριτακετοῦν,
 » τὸν βασιλέα τῆς Τιγάρτας· ὁ δὲ Σατεκῆς τὸν Ἀριμί-
 » τραν, καὶ τὸν Βεαγραδάτταν.
83. « Τὸν δὲ φοβερὸν Ἀλαμβούσαν, ὃς ἦν ἔτοιμος ἀνελεῖν
 » τὸν Βήμαν, καὶ οὗ τὸ μαγικὸν ὄπλον κατεάγη τῇ Τθα-
 » στράστிரᾳ, ἐλκύσας ἀπὸ τοῦ ἄρματος ὁ Γατοτκάσας,
 » ἀπέκτεινε, καταπατήσας.
84. « Τηνικαῦτα θόρυβος μέγας καὶ τάραχος ἐγένετο ἐν ἑκα-
 » τέροισι τοῖς στρατοῖς, ἐαλλομένοις ἀμοιβαδὸν ὑπὸ τοῦ
 » Δρόνα καὶ Γατοτκάσα, καθὼς ἐν σκοπέλοις πληττομέ-
 » μένοις ὑπὸ θαλασσιῶν κυμάτων.»

Εἰσοδος τοῦ Ἀρζούνα.

85. « Μὴ ἀκούων δ' ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας τῆς φωνῆς τῆς
 » κόγχου τοῦ Ἀρζούνα, ὄντος μακρὰν, τυπτόμενοι τῇ
 » συνειδήσει ἐπὶ τῷ συμβάματι τοῦ Ἀβημανιοῦ ², ἔφη
 » τῷ Σατεκῇ·
86. « Ὡ δίκαιε, ὁ διδάσκαλος ³ καὶ φίλος σου εἰσέδου ἐν ἀν-

1. Ἐστράφησαν πάλιν εἰς πόλεμον οἱ περὶ τὸν Ἰουδιστίραν.

2. Ἐφοβήθη πάλιν μήπως ἔπαθεν, ὅτι ἔπαθεν ὁ Ἀβημανιοῦς.

3. Ὁ γὰρ Ἀρζούνας ἐδίδασκεν αὐτὸν τὴν πολεμικὴν.

- » ὀρείοις καὶ σκληροκαρδίοις· οὗτος τοιγάρ τοι ἐστὶν ὁ
 « καιρὸς σου ¹ ἵνα φροντίσῃς τῆς σωτηρίας ἐκείνου.
87. « Σοῦ δ' ἀπελθόντος, ἐφ' ᾧ ἰδεῖν τὸν σύμπνουν σοι, οὐδεὶς
 « φόβος ἐστὶν ἐμοὶ ἐκ τοῦ Δρόνα, συνόντι τῷ υἱῷ τοῦ
 « Δρουπάδα ², καὶ τῷ Βήμα ».
88. « Ὁ δὲ Σατεκῆς ἀκούσας, ὑπακούσας, δωρησάμενος,
 θύσας καὶ προσκυνήσας τὸν Ἰουδιστίραν, εὖ κοσμούμενος
 » καὶ στεφανηφορῶν,
89. Ἐξώρμησεν ἄσμενος ἐφ' ἄρματος παραντίκα δι' ὁδοῦ, μὴ
 » ἀνιστάσης κόνιν, ὡς βέβρεγμένης τοῖς αἵμασι τῶν ἀπε-
 » κταμένων ἐχθρῶν τοῖς θέλεσιν.
90. « Εἵτα δὲ πόλεμος ἐγένετο τῷ Δρόνᾳ καὶ τῷ Σατεκῇ,
 » ἐν ᾧ ὁ μὲν Ἥλιος ἐπεσκιάσθη τοῖς πυκνοῖς θέλεσι, τὸ
 » δὲ σκότος διελύθη ἐκ τῶν σπινθήρων τῶν συναρσσο-
 » μένων ἀλλήλοις βελῶν.
91. « Εἰπόντος δὲ τοῦ Σατεκῆ, « Οὐ δίκαιος ³ εἰ, ἐμποδῶν
 » ἐμοῦ γενέσθαι, ὀψείοντι τὸν σὸν μαθητὴν, » ὁ Δρόνας
 » ἔφη· « Οὐκ ἀφίη. »
92. « Ἀποφυγὼν δὲ ὁ Σατεκῆς τῇ ῥύμῃ τοῦ ἄρματος τὸν
 » μεγαλόδοξον καὶ δυσνίκητον Δρόναν, λέγοντα ταῦτα,
 » εἰσέδου τὴν φάλαγγα.
93. « Ἀποφυγὼν δὲ καὶ τοὺς περὶ τὸν Κριταβάρμαν τῇ
 » ἐπιδεξιότητι, καὶ παρεισδύς, φθορὰν ἐποιεῖ τῶν βασι-
 » λέων τοῖς οὔστοις, ὡς Γαρούδαις ⁴.
94. « Οἱ δὲ δεινότοξοι Πανδοῖδαι ⁵, βουλόμενοι διαρρόησαι

1. Οὗτος ἐστὶν ὁ καιρὸς τῆς ἀνταμοιβῆς.

2. Τῷ Δρυσταδιούμνα.

3. Καθ' ὃ διδάσκαλος τοῦ διδασκάλου Ἀρζούνα.

4. Παίξει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής. Καθὼς οἱ Γαροῦδαι ἀναιρουῖσι τοὺς ὄφεις, οὕτω καὶ οἱ δῖστοι ταῦς βασιλεῖς.

5. Τοὺς περὶ τὸν Ἰουδιστίραν ἔννοεῖ.

- » τὴν φάλαγγα τότε, ἐκωλύθησαν ὑπὸ τοῦ Κριταθάρμα,
 » καθὼς αἱ μαθήσεις ὑπὸ τῆς ἀμελείας.
95. « Κατακαλύψας δὲ τότε τὸν αἰθέρα τοῖς ἡχοῦσι θέλεσιν ὁ
 » Σατεκῆς, ὁ ὢν ἐρυθρὸς ἐκ θυμοῦ, καὶ καλύψας τοὺς
 » ὀφθαλμοὺς τῶν ἀντικειμένων ἡρώων, ἔρριψεν ἐκ τοῦ
 » ἐλέφαντος τὸν βασιλέα τῆς Μαγάδας, ᾧ ὄνομα Ζαλα-
96. « σάνδας, καθὼς ὁ ἐσπερινὸς καιρὸς, ὁ ὢν ἐρυθρὸς, κα-
 » τακαλύψας τὸν αἰθέρα τοῖς κελαδοῦσιν ὄρνισι, καὶ
 » κλείσας τοὺς λωτοὺς, ρίπτει τὸν Ἥλιον ἐκ τοῦ δυτικοῦ
 » ὁρους.
97. « Τέρπων δὲ τὰ βέλη τῇ εὐστοχίᾳ, ἐν ἐκάστῳ θήματι
 » ἔσπευδεν, ἀθλημονῶν, ὀψόμενος τὸν Νάραν καὶ Ναραιῶ-
 » ναν ¹, καθὼς καὶ ὁ ἄνθρωπος, τέρπων τοὺς αἰτοῦντας ἐν
 » παντὶ μέρει μεγάλας δωρεαῖς, σπεύδει ἀθλημονῶν, ὀψό-
 » μενος τὸν Νάραν καὶ Ναραιῶναν ².
98. « Ὁ μὲν Ἰάμας κατεβίβρωσκε λάβρως καὶ ἡδέως, κα-
 » θάπερ δακτύλοις, τοῖς θέλεσι τοῦ Σατεκῆ πλήθη ἡ-
 » ρῶων γενναίων, ἵππων καὶ ἐλεφάντων.
99. « Ὁ δὲ Σατεκῆς ἀποτέμνων ἀνέρριπτε τὰς κάρας τῶν
 » περὶ τὸν Σουδαρσσαναν βασιλέων τοῖς θέλεσι, καὶ ἐπαίει
 » δι' αὐτῶν ὕμνον, ὡς κόσμημα, τῷ αἰθέρι, ὅς ἐστι μορ-
 » φῇ τοῦ Σίβας ³.
100. « Τηνικαῦτα ὁ Δουσσατάνας, κατατρυχόμενος ταῖς ἐο-

1. Διφορεῖται τὸ νόημα· ὁ μὲν Ἀρχοῦνας Νάρας, ὁ δὲ Κρισνᾶς Να-
 ραῖάνας.

2. Νάρας καὶ Ναραιάνας δύο ὄρη κατὰ τὸν Ἰμαόν, ἅπερ σέβονται οἱ
 Ἰνδοὶ εἰς ὄνομα τοῦ Νάρα καὶ Ναραιάνα. Ναραιάνας ἐστὶν ἡ καθ' ὅλου
 ψυχῇ, ὁ Θεός· Νάρας δὲ, ἡ μερικὴ ψυχή.

3. Ὁρμανθὸν ἐκ κρανίων ἔχει, ὡς ὕμνον περὶ τὸν λαίμῳ ὁ Σίβας,
 οὗ μορφὴ ἐστὶν ὁ αἰθέρ, καὶ τὰ λοιπὰ στοιχεῖα· αὐτὸς γάρ ἐστι τὸ πᾶν.

» λαῖς τῶν βελῶν τοῦ Σατεκῆ, προσήλθε τῷ Δρόνα, με-
 » μαρμυμένα ἔχων τὰ χεῖλη τῷ πάθει, ὡς φύλλα νεο-
 » γνά τῷ καύματι.

101. « Πρὸς δὲ ἔφη ὁ Δρόνας· « Διὰ τί ὦ μωρὲ, φοβῇ τὸν
 « Σατεκῆν; Ποῦ ἔστι σοι ἐκείνη ἡ ὑπερηφανία, ἡ γεγε-
 « νημένη ἐν τῇ ἐλκύσει τῆς κόμης τῆς Δραουπαδῆς;

102. « Ὁ γέλως ἐγένετό σοι ἐν τῇ κυβείᾳ, ῥιπτομένων τῶν
 » κύβων, ποῦ οὗτος νῦν ἐν τῇ κυβείᾳ τῇ ζῶῃς, ῥιπτομένων
 » τῶν βρόχων τοῦ Ἰάμα ¹;

103. « Ἀλλ' εἰ μὲν ἔστι σοι φόβος ἐν πολέμῳ, ποίησον νῦν γε
 » εἰρήνην· εἰ δὲ μὴ, πολέμησον διὰ τὸν ἕτερον κύσμον ³,
 » μηδαμῶς φοβούμενος.»

104. « Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ Δρόνα, σκυθρωπάσας δὲ Δουσ-
 » σασάνας, καὶ κλίνας κάτω τὸ πρόσωπον, ἤριετό πως
 » ὁ Τιτὰν κατελθεῖν πρὸς τοὺς ἐν Πατάλα Τιτάνας ὑπὲρ
 » σωτηρίας.

105. « Ἀφίκετο δ' ὁμῶς πρὸς τὸν Σατεκῆν ταχύτερον τῆς ῥο-
 » πῆς τοῦ ὀφθαλμοῦ, περικυκλωμένος ὑπὸ ταχυμάτων βαρ-
 » θάρων, ὁμοιογνωμόνων τοῖς ὑπηρεταῖς τοῦ Ἰάμα.

106. « Ἐν τούτῳ τῇ χρόνῳ ὁ Βραχμᾶν καὶ διδάσκαλος Δρόνας,
 » ἐξάψας θυμὸν, ὡς πῦρ, πολλοὺς γάμους παραδόξως
 » ἐτέλεσεν ἀνθρώπων καὶ θεαινῶν ³.

107. Κατέβαλε καὶ γὰρ τέσσαρας κινητοὺς στόλους τῆς νί-
 » κης τῆς χώρας Πανσάλας, τὸν Δηρακετοῦν, τὸν Σιτρα-
 » ράταν, τὸν Κετουσίτραν, καὶ τὸν Σουδαμβᾶνα (Εὐτοξον).

108. « Τότε ὁ γενναῖος Δρυσταδιούμας, λειποθυμῆσαι ποιή-

1. Παίξει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής. Πάσσα γὰρ λέγεται ὁ κύδος καὶ ὁ βρόχος.

2. Πολέμησον ὁηλ. ἔν' ἀπολάνης, καὶ τύχης τοῦ οὐρανοῦ.

3. Εἰς ἐτέλεσεν γάμου Βραχμᾶνος ἔστι χρεῖα καὶ πυρός.

- » σας τὸν Δρόναν τοῖς θέλεσιν, ἐφώρμησε ξιφηφόρος, ὡς
 » ὁ ῥαχδοφόρος Ἰάμας, εἰς τὸν ἀνελεῖν αὐτόν.
109. « Ὁ δὲ ἐλθὼν εἰς ἑαυτὸν, ἐποίησεν αὐτὸν πλήρει βελῶν,
 » ὡς κάλαμον πολὺκλαδον, ἐκ τοῦ πλησίον βαλλομένων,
 » βραχέων καὶ σπιθαμιαίων.
110. « Τοῦτου δὲ φυγόντος, εἰσδὺς ὁ Δρόνας λάμπων τοῖς ὀ-
 » πλοις, ὡς θαλάσσιον πῦρ ταῖς φλοξί, ἐξήρνανεν, ὡς ὠκεα-
 » νὸν, τὸν στρατὸν τοῦ Ἰουδιστίρα, τὸν δυνάτὸν κατα-
 » κλῦσαι τὴν γῆν.
111. « Ὁ δὲ Σατεκῆς, καταστρέψας τὸν βαρβαρικὸν στρατὸν
 » θέλεσιν, οὐκ ἀνείλε τὸν Δουσσασάναν, οὐ ὁ θώραξ καὶ
 » τὰ ὄπλα κατεάγησαν, διὰ τὸν φόβον τοῦ Βήμα¹.
112. « Ἐμβὰς τοῖνυν τῷ στρατῷ τοῦ Ἰουδιστίρα ὁ Βραχμάν
 » Δρόνας, ἔκοπτε βασιλεῖς πολλοὺς, ὡς λωτοὺς, ὥσπερ
 » βουλόμενος ποιῆσαι αὐτοὺς προσφορὰν τῇ καλῇ ἀν-
 » δρείᾳ².
113. « Καὶ πρὸς μὲν τὸν Βριχατζέτραν, τὸν πρεσβύτερον
 » ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως τῆς Κεκαῖας γενόμενος, ὡς πῦρ
 » πρὸς τὸ θένδρον, πρὸς δὲ τὸν Δριστακετοῦν, υἱὸν τοῦ
 » Σισουπάλα, ὡς ὑδροβόλον νέφος πρὸς τὸ πῦρ³.
114. « Πρὸς δὲ τὸν Σαχαδέβαν, υἱὸν τὸν Ζαρασάνδα, ὡς ἄῃρ
 » πρὸς τὸ νέφος⁴, πρὸς δὲ τὴν πνοὴν τοῦ Ξετραδάρμα,

1. Ἐπειδὴ ὁ Βήμας ὤμοσεν ἐπὶ συνόδου ἐν τῇ ἐλκύσει τῆς κόμης τῆς Δραουπαδῆς ἢ μὴν θανατώσειν αὐτὸς αὐτόν, διὰ τοῦτο ὁ Σατεκῆς οὐκ ἀνείλεν αὐτόν, φοβούμενος τὸν Βήμαν.

2. Διφορεῖται ὁ στίχος οὗτος· « Καθὼς ὁ Βραχμάν, ἐμβὰς τῇ λίμνῃ, » κόπτει λωτοὺς, βουλόμενος ποιῆσαι προσφορὰν τῇ θεᾷ Λαξμῇ.

3. Ἀνείλε δηλονότι.

4. Καθὼς ὁ ἄῃρ διασκεδάζει τὰ νέφη, οὕτω καὶ αὐτὸς διεσκέδασεν αὐτόν, δηλ. ἀνείλεν.

- « υἱοῦ τοῦ Δρυσταδιούμνα, ὡς ὄφης πρὸς τὸν ἀέρα ¹,
 115. « Καίων τῇ θερμότητι, βέλη βρέχων, ἐπιὼν ταχυτῇτι,
 « καὶ ἀσθμαίνων θυμῷ ², διετάραξεν ὁ Δρόνας τὴν στρα-
 « τὴν τοῦ Ἰνδιστίρα.

Εἴσοδος τοῦ Σατεκῆ.

116. « Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ, ὄντος τοῦ Ἡλίου περὶ τὸ τέρμα
 « τοῦ αἰθέρος ³, φοβηθεὶς τὴν καρδίαν ὁ Ἰουδιστίρας,
 « προτελθὼν τῷ Βήμα ἔφη·
 117. « Ὡ τέκνον, οὗτός ἐστιν ὁ καιρὸς τῆς σῆς δυνάμεως·
 « πορεύθητι πρὸς τὸν Ἀρζούναν, τὸν εἰσδύντα εἰς τοὺς
 « ἐχθρούς· ἡ μὲν γὰρ κόγχος τοῦ Κρισνᾶ ἐμπνεομένη
 « ἀκούεται, ἡ δὲ τοῦ Ἀρζούνα οὐχί ⁴.
 118. « Σοῦ δὲ πορευθέντος πρὸς τὸν Ἀρζούναν, τὸν ὄντα ἐν
 « ἀπείρῳ πλήθει ἐχθρῶν, ὧ τάτα, οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ Δρου-
 « πάδα, ὁ Δρυσταδιούμνας, ἀφαιρέσει τὸν ἐκ τοῦ Δρόνα
 « ἐμὸν φόβον ⁵.»
 119. « Τουτωνὶ ἀκούσας ὁ Βήμας, ἀπεκρίνατο· « Ποῦ φόβος,
 « ὦ Κύριε, τῷ Ἀρζούνα ἐξ ἐκείνων τῶν ἐχθρῶν; ἀλλὰ
 « καὶ οὕτω, τίθημι τὴν σὴν προσταγὴν ἐπὶ κεφαλῆς, ὡς
 « τίμιον πρᾶγμα.»
 120. « Τοιαῦτα εἰπὼν ὁ μεγαλοσθενὴς Βήμας, ἔροντων τῷ

1. Ἐπὶ τὴν πνοὴν αὐτοῦ, ὡς ὁ ὄφης τὸν ἀέρα. δηλ. ἐθανάτωσεν αὐτόν.

2. Καίων ὡς τὸ πῦρ, βρέχων βέλη, ὡς τὸ νέφος ὕδωρ, ἐπιὼν ταχυ-
 τῇτι, ὡς ὁ ἀῆρ, ἀσθμαίνων θυμῷ, ὡς ὁ ὄφης, ὃς συρίζει.

3. Πλησίον τῆς δύσεως.

4. « Ὁ δὲ Ἀρζούνας οὐ φονεῖ» ἔκφρασις τοῦ πρωτοτύπου.

5. Ἰνα μὴ εἴπῃ ὁ Βήμας « Εἰ ἐγὼ πορευθείην, τίς ἀντιστήσεται τῷ
 « Δρόνῃ», διὰ τοῦτο ἐπιφέρει ὁ Ἰουδιστίρας· « οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ Δρουπάδα
 « δοιθὸς μου ἔσται ἐναντίον τοῦ Δρόνα.»

- « πατάγω τοῦ ἄρματος, μέγਾਲως γαυριῶν, καὶ ἐέ-
 « λη ἔλκων μέχρι τοῦ ὠτός, καῖπειτα θάλλων αὐτὰ ¹,
 121. « Ἐδραμεν, ὡς μεμηνὼς ἐλέφας, εἰς διάρρηξιν τῆς ἀμα-
 « ξοειδοῦς φάλαγγος, τῶν πρόσθεν ἀνθρώπων φευγόντων
 « τῇ δε κακεῖσε, καὶ ὁδὸν ποιοῦντων.
 122. « Πρὸς ὃν εἰπὼν ὁ Δρόνας, « Ἐμοῦ προῖσταμένου, ὁποῖα
 « αὕτη σοι ἡ τόλμα, τοῦ διαρρῆξαι τὴν φάλαγγα; » ἐπλή-
 « ρωσεν αὐτὸν πολλῶν σκληρῶν βελῶν.
 123. « Καθημαγμένος δ' ὁ Βήμας ἐκ τῆς τῶν βελῶν βολῆς,
 « καὶ πεφοινιγμένος, ἐφαίνετο, ὡς ὁ Κάλας, κεχραμμέ-
 « νος κρόκῳ ², τῷ ἐπὶ τῶν μαστῶν τῆς Καλῆς.
 124. « Εἰπὼν δ' ὁ Βήμας, « Οὐτ' ἐγὼ εἰμι μαθητῆς σοῦ, οὔτε
 « σὺ διδάσκαλος ἐμοῦ· ἀλλ' οὐδὲ μὴν τιμῶ σε ³, ὡς ὁ
 « Ἀρζούνας· ἰδὲ ἐμὲ νικήσοντά σε, καὶ εἰσδύστοντα, »
 125. « Ἐβρίψε τὴν κορύνην, ἐλεφαντοδύναμον οὔσαν, καὶ διὰ
 « τῶν κωδωνίων ἤχουσιν· ἐξ ἧς τὸ μὲν ἄρμα συντετρί-
 « βη, ὁ δὲ Δρόνας ἔφυγε, καθῶς, συντριβέντος τοῦ δέν-
 « τρου, ὁ ἐπ' αὐτοῦ κόραξ φεύγει ⁴.
 126. « Τότε ὁ υἱός σου, ὦ Βασιλεῦ ⁵, περιπεπαρμένος τοῖς
 « βέλεσι τοῦ Βήμα μετὰ τῶν ἐαυτοῦ ἀδελφῶν, ἔσχεν
 « ὁμοιότητα δάσους ἐκ Σανδάνων, περιπεπλεγμένων
 « ὄφεισιν.

1. Διφοροῦνται ὁ 120 καὶ ὁ 121 στίχοι. « Καθὼς ὁ μεγαλοσθενὴς
 « καὶ φοβερὸς ἐλέφας μαίνόμενος, φωνὴν διαρρηγνύων, περιρρέόμενος χυ-
 « μῷ, καὶ ἔχων περὶ τὰ ὦτα σμίνην βομβυλίων, περιπταμένων καὶ ἀφι-
 « πταμένων, — Γρέχει εἰς διάρρηξιν ἀμάξης, τῶν πρόσθεν ἀνθρώπων φευ-
 « γόντων τῇ δε κακεῖσε, καὶ ὁδὸν ποιοῦτων. »

2. Ἐκ τῆς περιπτύξεως ἐχθράνθη.

3. Ὡς ὁ Ἀρζούνας περιτῆλθε περίξ τοῦ Δρόνα, τιμῆσας αὐτόν.

4. Παίξει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητῆς· Δρόνας λέγεται καὶ ὁ κόραξ.

5. Ὁ Σανδαῖος λέγει πρὸς τὸν Δρυταράστραν.

127. «Ὅκτῳ δὲ υἱός σου ἐκεῖνος ἀπέκτεινεν, ὧν ταῖς κάραις,
 » ταῖς ἀλλομέναις ἐν τῷ κόπτεσθαι τοῖς θέλεσιν, ἐποίει
 » παίζειν τὰς διαστάσεις τοῦ τόπου ¹, ὡς σφαίραις, τὸν
128. » Βρινδαράκην, τὸν Δηργανέτραν, τὸν Σουσέναν, τὸν Δουρ-
 » ειμοσιάναν (Δυσαπάλλακτον), τὸν Ραουδρακάρμαν, τὸν
 » Ἀββαίαν, τὸν Σιτρακάντην, καὶ τὸν Σουμαρσάναν
 » (Εὐξούλον).
129. » Ἐδραμε δὲ κατ' αὐτοῦ ὁ Δρόνας, θρονιῶν, ὡς διὰ νέ-
 » φους, τοῦ ἄρματος, καὶ οἷστοὺς ἐρέχων, ὡς ῥάβδους,
 » εἰλημμένους παρὰ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Ἰάμα.
130. » Ἐνταῦθα πόλεμος φρικτὸς αὐτοῖν συνεκροτήθη, πνευ-
 » στιῶντα ποιῶν ἐκ τοῦ ἄχθους τὸν θαστάζοντα τὴν γῆν
 » ὁράκοντα, καὶ ἀμαυρὰ ἀποδεικνύων τὰ ἐγκώμια τοῦ
 » πολέμου τοῦ Ἰάμα καὶ τοῦ Ῥάβανα ².
131. » Καταβὰς δ' εὐθέως ἀπὸ τοῦ ἄρματος ὁ Βήμας, λαβό-
 » μενος ἄκρα τῇ χειρὶ τοῦ ἄρματος τοῦ Δρόνα, ὡς ὁ ἐλέ-
 » φας τῇ προβοσκίδι, ἔρριψεν αὐτὸ πορρωτάτω.
132. » Τοῦ μὲν οὖν Δρόνα ἀφέντος τὸ ἄρμα, ὃ κατεκλάσθη εἰς
 » λεπτά, καὶ φυγόντος, ἀναβὰς ὁ Βήμας τὸ ἑαυτοῦ ἄρμα,
 » εἰσῆλθεν εἰς τὸν πολέμιον στρατὸν, ἀνδραγαθήσας ³.
133. » Τέρπων δὲ ἀναριθμήτοις νέκυσι τοὺς ἑαυτοῦ οἷστοὺς,
 » ὡς ὀδόντας τοῦ Ἰάμα, μέχρι πολλοῦ διτῶντας, καὶ
 » μὴ ἀποκάμνοντας τῆς εἰς τὰ πρόσω φορᾶς,
134. » Εἰσέδω τὸ στράτευμα τοῦ Καρνᾶ, ὁ μενεπτόλεμος,
 » λίαν τεταραγμένον ὄν, αὐτὸς ὧν ἀτάραχος, καθὼς ὁ
 » λέων τὸ θάσος, ᾧ διαιτῶνται ἐλέφαντες.

1. Τὰς διαστάσεις τοῦ τόπου ποιῆται ὡς γυναῖκας, αἱ παίζουσι ταῖς παιδικαῖς σφαίραις.

2. Δηλ. ὑπερβαίνων καὶ ἐκείνον τὰ πολεμικά.

3. Λευκὸς ὧν τὰ προτερήματα (ἐκφρασις τοῦ πρωτοτύπου).

135. « Ἀκούσας δ' ὁ Βήμας τῆς κλαγγῆς τοῦ τόξου τοῦ πο-
 « λεμουῦντος Σατεκῆ, ἐβόησεν ἐπὶ μέγα· ἅμα δὲ ταύτῃ
 « τῇ βοῇ ἐνέπνευσεν εὐθείως ταῖς κόγχαις ὅ,τε Κρισινᾶς
 « καὶ ὁ Ἀρζούνας, εὐθυμίαν (εὐφροσύνην) δοῦσαις τῷ Ἰου-
 « διστίρῃ.
136. « Τοσοῦτος δέ τις σύμμικτος ἤχος ἐγένετο, ὥστε τοὺς
 « μὲν ἐν ταῖς νήσοις φοβηθῆναι ἐκ τῆς ἀναχαίτισεως καὶ
 « ἀναθράσεως τῆς θαλάσσης, τὸ δὲ σύνθετον σῶμα τοῦ
 « Σίβα, τὸ ἐξ ἄρρενος καὶ θήλεως, διαλυθῆναι, τὸν δὲ
 « συνεχῇ ἄνεμον διασπασθῆναι.
137. « Τότε ὁ Καρνᾶς, ἰδὼν τὴν ἑαυτοῦ σφατιάν, ἀναιρουμέ-
 « νην ὑπὸ τοῦ Βήμα, καὶ καταβιβρωσκομένην τοῖς δια-
 « κόνιοις τοῦ Ἰάμα, ὀρμήσας, πλήρη βελῶν ἐποίησε τὸν
 « ἀνθρώπινον κόσμον.
138. « Βέλη δὲ ὑπερφυῆ ἐβάλλοντο ἐξ ἐκατέρων τούτων τῶν
 « υἱῶν τῆς Κουντῆς, βουλομένων ἀλλήλους ἀνελεῖν, ὧν
 « ἐκ τοῦ ἐπιγινομένου ἄερος ἐπέετο καὶ ἡ κεφαλὴ θεῶν
 « τε καὶ δαιμόνων¹.
139. « Ἐνταῦθα συντριβείς ὁ Καρνᾶς· τό, τε ἄρμα καὶ τὰ ὀ-
 « πλα τοῖς ἀλλεπαλλήλοις ὅπλοις τοῦ Βήμα, καὶ ἀμ-
 « βλυνθείς τὴν δύναμιν, καὶ περ φεύγων, ἐνίκησε τῇ
 « ταχυτήτι τὸν Ἀέρα², τὸν πατέρα ἐκείνου, ἐξ ἔχθρας.
140. « Δυσθυμῶν δ' ὁ βασιλεὺς Δουριοδάνας, προσελθὼν τῷ
 « Δρόνα, ἔφη· « Προσφιλὴς σοι ἐστὶν ὁ Ἀρζούνας· διὰ
 « τοῦτο ὁ Σατεκῆς καὶ ὁ Βήμας ἀφένθησάν σοι εἰς ἐοή-
 « θειαν ἐκείνου.
141. « Ω! δύναμεις τις θαυμαστὴ ἐγένετο τοῖς ἀτυχοῦσιν³.

1. Δηλονότι ἀγκένοι ἐθαύμασαν.

2. Δηλ. ταχύτερος ἦν τοῦ Ἀέρος ἐν τῷ φεύγειν.

3. Δηλ. ἐν δεινοῖς ὄντι τῷ Ἀρζούνα σωτηρία ἐγένετο.

- « ἡ γὰρ ἐπαγγελία σου, ἡ καὶ τῷ κεραυνῷ δυσδιάρρηκτος
 « ἄδρανῆς ἐφάνη ¹. »
142. « Ὁ δὲ Δρόνας ἔφη πρὸς αὐτόν ². « Ἄρα ταύτῃ τῇ βα-
 « ρυτάτῃ στρατιᾷ πολεμητέον; ἢ ἐκείνοι, τῷ τε Βήμα
 « καὶ τῷ Σατεκῇ, οἳ κινοῦσι καὶ τὰ ἐπτὰ τῆς γῆς ὄρη
 « διὰ τοῦ ἐκ τῆς τῶν βελῶν φορᾶς αἴρος; »
143. « Αὐτὸς μὲν τοι γ' ἐγὼ, εἰ καὶ εἷς, ἀντιστήσομαι ταύ-
 « ταις ταῖς ἐπτὰ Ἀξουχιναῖς· σὺ δ' ἀντίστηθι ἐκείνοις
 « τοῖς τρισι ³ μετὰ τῶν ἡρώων τῶν ἑνδεκα Ἀξουχινῶν. »
144. « Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ Δρόνα, ἀπελθὼν ὁ Δουριοδά-
 « νας, κατέαξε τὰ ἄρματα τῶν δύο υἱῶν τοῦ βασιλέως
 « Δρουπάδα, οἳ ἦσαν παραστάται ἐκατέρωθεν τῶν τρο-
 « χῶν τοῦ ἄρματος τοῦ Ἀρζούνα. »
145. « Ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ ὁ μέγας τῇ γενναιότητι υἱὸς τοῦ
 « Ἡλίου ἐθλίβε τὸν Βήμαν πολλοῖς χρυσοῖς ἐέλεσιν,
 « ὥσπερ ἀκτίσι, δοθείσαις παρὰ τοῦ πατρός. »
146. « Κατσαγεῖς δὲ τὸ ἄρμα καὶ τὰ ὅπλα τοῖς σκληροῖς
 « ἐέλεσι τοῦ Βήμα, καὶ φυγὼν, ἐποίησεν ἑαυτῷ δυσφη-
 « μίαν μέχρι τοῦ οὐρανοῦ, ἥ ἔστιν ἡ κόνις, ἡ ἐξανιστα-
 « μένη ἐκ τῶν ποδῶν αὐτοῦ ⁴. »
147. « Βασιλέων δὲ πολλῶν πολλὰς κεφαλὰς τέμνοντος τοῦ
 « Βήμα, καὶ οἱ θεοὶ ἐσάλευον τὰς κεφαλὰς ἑαυτῶν, ὥς-
 « περ φοβήθέντες ⁵. »
148. « Πάλιν δ' ἐλγλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ Ἡλίου, ἄρματος τυχὼν,

1. Αὐτολεξεῖ, διαλελυμένη ἐγένετο, εἰς οὐδὲν ἐφάνη.

2. "Οτι ἐγὼ δηλ. οὐκ ἄφησα τὸν Ἀρζούναν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἀμα-
 ξοειδῇ φάλαγγα, ἐπιφέρων ἐξῆς τὸν λόγον.

3. Τῷ Ἀρζούνα, τῷ Βήμα καὶ τῷ Σατεκῇ.

4. Μέλανα ἡ δυσφημία, καθὼς καὶ ἡ κόνις.

5. Ἐπὶ φόβου καὶ ἐπὶ θαύματός ἐστι τὸ, ἐσάλευον τὰς κεφαλὰς.

» καὶ ἀπέδειξε τὸν Βῆμαν ἄλσος χρυσόδεσνον τοῖς χρυ-
 » σοῖς αὐτοῦ ἐέλεσι.

149. « Τοῦ δὲ αἰθέρος καλυφθέντος πολλοῖς τοῖς ἐέλεσιν ¹,
 » οἱ στρατιῶται ἐλέποντες ἀσκαρδαμυκτί, ἐδόκουν ὡς
 » θεοὶ ἦσαν ², ἐλθόντες ὀφόμενοι τὴν μάχην ἐκείνην.

150. « Τηνικαῦτα, καύσαντος ³ τοῦ Βῆμα δίκην πυρός τὸ
 » ἄρμα καὶ τὸ τόξον τοῦ Καρνᾶ, ὁ υἱός σου, ὦ Βασι-
 » λεῦ, ὦ ὄνομα Δουρζαΐας, ἔπαθε τὸ τῆς πυραλίδος ⁴.

151. « Πάλιν δ' ὁ Καρνᾶς, οὗ τὰ ἀγλαὰ ἐέλη ἦσαν ταρατ-
 » τοντα τὸν κόσμον, ἀπώλεσε τὸ ἄρμα, κατεαγὸς τῇ
 » κορύνῃ τοῦ Βῆμα.

152. « Ἐνταῦθα, ὦ βασιλεῦ, ὁ υἱός σου Πραμάθας, ἐπιδρα-
 » μῶν, ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Βῆμα ἑομζύλιος τοῦ λωτίου
 » προσώπου οὐρανίας γυναικὸς ⁵.

153. « Ἀναβᾶς δ' ἐπὶ τοῦ ἄρματος τοῦ Πραμάθα ὁ Καρνᾶς,
 » ἃ ἐέλη ἔβαλε κατὰ τοῦ στήθους τοῦ Βῆμα, τούτοις
 » ἐξεκαύθη, ὡς πῦρ, ὁ θυμὸς αὐτοῦ.

154. « Ἰδὼν δ' ὁ Καρνᾶς τοὺς δῖστοὺς τοῦ Βῆμα, εἰσιόντας
 » καὶ εἰς τὸν ὑποχθόνιον κόσμον ⁶, ὡς ὅφεις, εἰσέδου εἰς
 » τὸ πλήθος τῶν βασιλείων ⁷ ταχέως τῇ ῥύμῃ τοῦ ἄρ-
 » ματος.

1. Ὁ αἰθὴρ ἦν ἀποτετερισμένος ἐκ τῶν συνεχῶν βελῶν, καὶ διὰ
 τοῦτο οἱ θεοὶ οὐκ ἠδύναντο θεωρεῖν· οἱ δὲ πολεμικοὶ, ἐλέποντες ἀσκαρ-
 δαμυκτί ἐδόκουν, ὡς θεοὶ ἦσαν.

2. Ἴδιον γὰρ τῶν θεῶν τὸ μὴ καμμύειν.

3. Δηλ. συντρίψαντος.

4. Κατεκίχθη ἐν τῇ πυρὶ τοῦ Βῆμα, ὡς ἡ πυραλίς, δηλ. ἀνῆρέθη.

5. Δηλ. ἀνῆρέθη καὶ συνεζεύχθη θεαίνῃ.

6. Δηλ. πλήττοντας, κόπτοντας.

7. Δηλ. ἔφυγε.

155. « Τότε ὁ φερώνυμος ¹ Βήμας ἀνείλε τοὺς πέντε υἱούς
 » σου τούτους, τὸν Δουρμαρσσάναν, τὸν Δουργράχαν, τὸν
 » Ζαίαν, τὸν Δουσήλαν, καὶ τὸν Δουσάχαν.
156. « Πάλιν δὲ διαρρήξαντος τοῦ Βήμα τὸ ἄρμα καὶ τὸ τό-
 » ξον τοῦ Καρνᾶ, ὃς ἐπῆλθε πάλιν, καὶ ἀλαλάξαντος, οἱ
 » στρατιῶται ἔπесον ἐπὶ γῆς φόβῳ, ὥσπερ εὐλαβεῖα.
157. « Ἐπτά δ' υἱοί σου οὗτοι, ὁ Σίτρας, ὁ Σιτραθάνας, ὁ
 » Σαρσάνας, ὁ Σαρουσιτράκας, ὁ Σιτράξας, ὁ Σιτραθάρ-
 » μας, καὶ ὁ Οὐπασιτράκας ²,
158. « Ὑπερασπίσασθαι βουλόμενοι τὸν Καρνᾶν, πεσόντες ἐκ
 » τῶν βελῶν τοῦ Βήμα, ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν Ἥλιον,
 » λέξοντες, ὡς οἶμαι, τάδε· « Σῶσον ἐν πολέμῳ τὸν
 » υἱόν σου. »
159. « Ἰδὼν δ' ὁ Καρνᾶς ἐκείνους πεπτωκότας, δακρύων τοὺς
 » ὀφθαλμοὺς ἀνάπλεως, καίπερ πολλάκις ἡττηθεὶς, ὥρ-
 » μησε πάλιν κατὰ τοῦ Βήμα· ἡ γὰρ ἐλπίς ρίζα ἐστὶ
 » τῆς δόξης.
160. « Ὁ δὲ Βήμας ἠγλαΐζετο τῷ καταρρέοντι αἵματι ἐκ τῶν
 » βελῶν τοῦ Καρνᾶ, ὡς ὄρος καταρρέοντι ὕδατι, μεμιγ-
 » μένῳ κρᾶκῳ, εἰς λουτρὸν τῆς ἀνδρείας.
161. « Ὁ μὲν δὲ Καρνᾶς, περιπαρεῖς κατὰ πᾶν μέρος τοῦ σώ-
 » ματος πολλοῖς ἐέλεσιν, ἀφεθεῖσιν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ
 » Βήμα, ἐλειποθύμησεν.
162. « Οἱ δ' υἱοί σου οὗτοι, ὁ Σιτραϊούδας, ὁ Σιτράσθας, ὁ
 » Σιτρασένας, ὁ Βικαρνακᾶς, ὁ Σατροῦς, ὁ Σατρουνζαίτας,
 » καὶ ὁ Σατρουνσάχας,
163. Ἐπτά τὸν ἀριθμὸν, ἀνηρέθησαν ὑπὸ τοῦ Βήμα, δρα-

1. Αὐτολεξεῖ, ὁ ἀληθὲς ἔχων ὄνομα· Βήμας γὰρ λέγεται ὁ φοβερός.

2. Ὁ δμοιος παρδάλει.

- » μόντες εἰς ἐπικουρίαν τοῦ Καρνᾶ, ὧν τοῖς ρείθροις τοῦ
 » αἵματος ἡγλαΐζετο ὁ Βήμας, καθὼς ὁ Σαπταγοδα-
 » βάρας¹.
164. « Ἀναλαβὼν δ' ὁ Καρνᾶς ἐκ τῆς λειποθυμίας, ἀπέδειξε
 » τὸν Βήμαν τοῖς χρυσοῖς ἐθέλεσιν, ὡς δένδρον, νεμόμενον
 » ρλοζὶ πυρός.
165. « Τὸ δὲ ἄρμα καὶ τὰ ὅπλα πάντα τοῦ Βήμα, ἐπιόντος,
 » διέρρηξεν ὁ Καρνᾶς, καθὼς ὁ Φευρουάριος μὴν, διαρ-
 » ρήγνυνον, ρίπτει τὰ φύλλα τοῦ δένδρου.
166. « Ὁ μὲν οὖν Βήμας, ἀπολωλεκῶς τὰ ὅπλα, ἔβαλεν ἀντί-
 » βελῶν, ἵππους καὶ ἐλέφαντας πολλούς· ὁ δὲ Καρνᾶς
 » κατέκοπτε καὶ αὐτοὺς εὐθέως συνεχέει ἐθέλεσι.
167. « Εἶρηκε δὲ τῷ Βήμα, ὃς ἦν κεκρυμμένος ἐν σωροῖς ἐλε-
 » φάντων τεθνεώτων, μὴ ἀνελών, θίξας δὲ μόνον αὐτοῦ
 » τῷ ἄκρῳ τοῦ τόξου, ἐνθυμηθεὶς τὸν λόγον τῆς Πριτᾶς².
168. « Οὐ δεῖ σοι εἰς τὸ ἐξῆς πολεμεῖν τοῖς κροεῖττοσιν, ὅπλων
 » ἄπειρα· οἰκειόν δ' ἔστι σοὶ τῷ παχυτώμῳ καὶ πολυφά-
 » γῳ, τὸ μαγεῖρεύειν. »
169. « Τοιαῦτα εἰπὼν ὁ Καρνᾶς, καὶ κεντήσας τὸν Βήμαν τῷ
 » ἄκρῳ τοῦ τόξου ἔφυγε, φοβηθεὶς ἐκ τῶν μακρόθεν ἀφιε-
 » μένων μεγάλων βελῶν τοῦ Ἀρζούνα, δειχθεὶς ὑπὸ τοῦ
 » Κρισνᾶ.
170. « Ἀναβὰς δ' ἐπὶ τὸ ἄρμα τοῦ Σατεκῆ ὁ Βήμας, μᾶλλον
 » θερμὸς ἦν μετὰ τὴν τῶν δεινῶν ἀπαλλαγὴν, καθὼς ὁ
 » Ἥλιος ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἀνατολικοῦ ὄρους, μετὰ τὴν
 » τοῦ νέφους ἀπαλλαγὴν.

1. Ἐρυθροεῖδεις γὰρ τὸ ὕδωρ ἔχει. Συντίθεται δὲ ἡ λέξις ἐκ τοῦ Σά-
 πτα, ἑπτὰ, καὶ Γοδαβαρῆ, ὄνομα ποταμοῦ, ὃς λέγεται Σαπταγοδαβάρας
 ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, ἔνθεν εἰσρέει εἰς τὸν Ὠκεανὸν δι' ἑπτὰ στομάτων.
 Τὰ ὀνόματα τῶν ποταμῶν συντιθέμενα, ἀρσενικῷ γένει κλίνονται.

2. Ὁ εἶπε πρότερον τῷ Καρνᾶ, ἵνα μὴ ἀνέλοι τινὰ τῶν ἀδελφῶν.

Εἰσοδος τοῦ Βήμα.

171. « Ἐνταῦθα οἱ οὔστοι τοῦ υἱοῦ τοῦ Δρόνα κατέβαλον τὸ
 » ὑπέρλαμπρον θέλος τοῦ Ἀρζούνα, τὸ φερόμενον κατὰ
 » τοῦ Καρνᾶ, καθὼς οἱ κρουνοὶ τοῦ νέφους τὸ ἐγειρόμενον
 » πῦρ τοῦ δάσους.
172. « Ὁ δ' Ἀρζούνας, βιασάμενος τὸν υἱὸν τοῦ Δρόνα ἀπο-
 » στρέψαι τὸ πρόσωπον ¹ ἐκ τῆς λαμπρότητος τοῦ θέ-
 » λους, ἀνεῖλε βασιλεῖς πολλοὺς, πολλοῖς θέλεσι, οἳ ἐγέ-
 » νοντο ἐρυθροὶ τῷ αἵματι, ὡς ἡ ἐρυθρὰ ἐσπέρα.
173. « Τότε τὸ ἄρμα τοῦ Ἀρζούνα, ἀνελεῖν βουλομένου τὸν
 » Ζυῖατράταν ἔθειε, παρελαύνον τῇ σφοδρᾷ ταχυτῇτι τὰς
 » σταγόνας τῶν ποταμηδὸν ρεόντων αἱμάτων, τὰς ἀνι-
 » σταμένας ἐκ τῶν ποδῶν τῶν ἵππων ².
174. « Πνιμένη δ' ἡ ἐκτειναμένη μαρμαρυγὴ τῶν λευκοχρόων
 » ἵππων τοῦ ἄρματος, καὶ τῶν μελανοχρόων, τοῦτε Κρι-
 » σνᾶ καὶ Ἀρζούνα, ἐφαίνετο τοῖς στρατιώταις εἰς χαρὰν,
 » ὡς ἡ ἔνωσις τῆς Γαγγᾶς καὶ τῆς Ἰαμουναῶς.
175. « Τοξεύων δὲ ὁ Ἀρζούνας, ἠνέφξεν ἔνθεν καὶ ἔνθεν τὴν
 » λωτοειδῆ φάλαγγα ³, καθὼς ὁ Ἥλιος τὸν κεκλεισμέ-
 » νον λωτόν ⁴. οἱ δ' ἐπιφερόμενοι οὔστοι ἐφ' ἕκαστον τῶν
 » τοῦ στρατοῦ ἦσαν, ὡς οἱ ἐφιπτάμενοι βομβύλιοι ἐφ' ἕκα-
 » στον τῶν φύλλων τοῦ λωτοῦ.
176. « Ὅτε μὲν οὖν ὁ Ἀρζούνας εἰσέδου τὴν πολεμίαν στρα-

1. Τρίψαι τὰ νῶτα, φυγεῖν δηλ.

2. Δηλ. ἐκ τῆς πολλῆς ταχυτήτος οὐκ ἐμολύνετο τὸ ἄρμα ταῖς σταγόσι τῶν αἱμάτων, ταῖς ἐκ τῶν ποδῶν τῶν ἵππων.

3. Δηλ. ποιήσας ὁδὸν διὰ τοῦ ἀνελεῖν τοὺς ἐν τῷ μέσῳ στρατιώτας, εἰσέδου τὴν φάλαγγα.

4. Καθὼς ὁ Ἥλιος ἐλλίων ταῖς ἀκτίσιν ἀνοίγνυσι τὰ κεκλεισμένα φύλλα τοῦ λωτοῦ.

- » τιάν, διαρρόῃζαι βουλόμενος τὴν λωτοειδῇ φάλαγγα, ὡς
 » ὁ ἐλέφας εἰσδύει εἰς τὴν λίμνην, διαρρόῃζαι βουλόμενος
 » τὸν ἐκ λωτῶν λειμῶνα ¹, οἱ βασιλεῖς ἔφυγον, ὡς χῆνες ¹.
177. « Ἐντεῦθεν δ' εἰσέδου εἰς τὴν ἐν σχήματι βελόνης ἐνδο-
 » τέραν φάλαγγα, ἐνθα ἦν ὁπισθεν φυλαττόμενος ὁ Ζαΐχ-
 » τράτας ὑπὸ πολυαρίθμων Μαχαρατῶν.
178. « Τότε ὁ Βήμας, ἔχων ἐν χειρὶ τὴν κορύνην, ὡς πῦρ,
 » κατέκαιε τὰ στίφη τῶν ἐνόπλων πολεμίων, ὧν τὸ ἐκ-
 » χόμενον αἶμα ἐφαίνετο, ὡς πυρὸς φλόξ.
179. « Τὸ δὲ τόξον τοῦ Σατεκῆ, ἀναιροῦντος τοὺς ἐχθροὺς,
 » συστελλόμενον, καὶ ἐκτεινόμενον πολλάκις, ἐφαίνετο,
 » ὡς τὸ κλειόμενον καὶ ἀνοιγόμενον ὄμμα τοῦ θανάτου.
180. « Τότε ὁ μέγας στρατὸς τοῦ βασιλέως τῶν Καουραβῶν,
 » θλιβόμενος θυμοειδῶς ἐν πολέμῳ ὑπὸ τοῦ πολεμικοῦ ³
 » τούτου Σατεκῆ, ἐθρήνει λέγων, « Οἴμοι! οἴμοι! »
181. « Τοξεύσας δὲ, ἔρριψεν εἰς τὸν αἰθέρα τὴν κεφαλὴν τοῦ
 » βασιλέως Ἀλαμβρίσσα, ἣν ἰδοῦσα ἡ Σελήνη, ἐφοβήθη,
 » νομίσασα Ῥαχούν.
182. « Πρὸς δὲ, πεντακόσιοι τὸν ἀριθμὸν ἥρωες ἐν ταύτῳ ἔπε-
 » σον πρηνεῖς ἐπὶ γῆς ἐκ τῶν βελῶν τούτου, ὡς ἀκτίνες
 » τοῦ Ἡλίου ἐξ οὐρανοῦ.
183. « Καταθραύοντος δ' ὡς δένδρα τοὺς βασιλεῖς, ὥρμησε
 » κατ' αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς Βουρισραβᾶς, ἔχων σημαίαν ὡς
 » περ στήλην, καθὼς ὁ λέων ὁρμαῖ κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς
 » ἀγέλης τῶν ἐλάφων.
184. « Ἀμφοτέρωι δ' οὔτοι, λιθοκόλλητα λαμπρὰ τόξα ἔχον-
 » τες, ἐροντῶντες τῇ βοῇ, καὶ τῇ βολῇ τῶν χρυσῶν βε-

1. Ὁ ποιητὴς παίζει πρὸς τὴν λέξιν.

2. Οἱ διαιτῶνται ἐν τῷ λειμῶνι τῶν λωτῶν.

3. Πολεμικὸς, ἐπίθετον τοῦ Σατεκῆ.

- » λῶν ἀστράπτοντες, ἐπήεσαν θεόντες, ὡς δὺω νέφη, ἐρί-
 » ζοντα εἰς ἐκρόφησιν ὕδατος τοῦ Ὠκεανοῦ ¹.
185. « Τῶν πολεμικῶν τὸ εἰς τὸν πρὸς ἀλλήλους πόλεμον
 » πρὸ θυμον, ψυχρὸν ἐγένετο ², ἐπειδὴ αἱ θερμαὶ καρδίαι
 » αὐτῶν, αἷ εἰσιν ὡς ἄτομα ³, ἐξῆλθον εἰς θεωρίαν, ὅπερ
 » συμπεραίνεται ἐκ τῶν σπινθήρων ⁴ τῶν συναρασσομέ-
 » νων ὅπλων ἐκατέρων.
186. « Τὰ δὲ ἐέλη αὐτοῖν, καίπερ εὖστοχα τῆς νύσσης εἰσέ-
 » δυον αἰδοῖ πῶς εἰς γῆν, ὥςπερ λέγοντα· « Οὐαὶ ἡμῖν
 » τοῖς μὴ πληρώσασι σήμερον τὸ βούλημα τοῦ ἑαυτῶν
 » Κυρίου ⁵ ! Οὐαὶ τῇ ἡμετέρᾳ βολῇ, τῇ γνωστῇ παντὶ τῷ
 » στρατῷ ! ὁ γὰρ ἐχθρὸς οὐκ ἐβλήθη ⁶ !
187. « Πεσόντων δὲ τῶν ἡνιόχων, τῶν ἵππων, τῶν τόξων
 » καὶ τῶν σκμαιῶν τοῖς ἀλλήλων βέλεσι, κατέβησαν ἀμ-
 » φότεροι ἀπὸ τῶν ἀρμάτων, χρυσᾶς ἀσπίδας καὶ ῥομ-
 » φαίας ἔχοντες, ὥςπερ εἰ εἶχον ἀνὰ χεῖρας τὴν ἑαυτῶν
 » ὀξεῖαν θερμότητα ⁷, καὶ τὸν σπόρον τοῦ δένδρου, τῆς
 » ἥττης τοῦ ἀντικειμένου.
188. « Τηνικαῦτα ἐν βραχεῖ ἡδὺ θέαμα ἐγένετο ἐκ τῶν πολε-

1. Τὰ νέφη ἤγαγεν εἰς παράδειγμα, διότι μέλανες ἦσαν ἀμφοτέροι.

2. Οἱ πολεμικοὶ ἀφῆκαν τὸ εἰς τὸν πόλεμον πρὸ θυμον, καὶ ἐτράπη-
 σαν εἰς θεωρίαν.

3. Ἡ καρδία, δηλ. ἡ διάνοια, λέγεται ἄτομον, διὰ τὸ λεπτὸν καὶ ὀξύ.

4. Δηλ. οἱ σπινθῆρες, οἱ ἐξαγόμενοι ἐκ τῶν συναρασσομένων ὅπλων
 ἦσαν αἱ θερμαὶ καρδίαι τῶν πολεμικῶν (αἱ λέγονται ἄτομα), αἱ ἐβλήθη
 εἰς θεωρίαν.

5. Τὸ βούλημα τοῦ τοξότου ἦν τρῶσαι τὸν ἐχθρόν.

6. Ἐκ τούτου δηλοῖ, ὅτι τὰ βέλη ἐπιπτον ἀπρακτα, ἀντέχοντος τοῦ
 θώρακος.

7. Ἡ ῥομφαία, ὡς θερμότης, ἡ δὲ ἀσπίς, ὡς σπόρος, ἐξ οὗ ἀναφύ-
 σει, ὡς φυτὸν, ἡ ἦτα τοῦ ἀντικειμένου.

» μυκῶν φωνῶν, διὰ τῶν συγκρούσεων τῶν μαχαिरῶν,
 » διὰ τῶν σπινθηροβολιῶν, διὰ τῶν σωματικῶν στροφῶν,
 » καὶ διὰ τοῦ ἤχου τῶν κωδωνίσκων ¹.

189. « Ὁ δὲ Βουρισραβᾶς, ἀψάμενος τοῦ Σατεκῆ ἐκ τῆς κό-
 » μης, πατάζας αὐτὸν τῷ ποδὶ εἰς τὸ στῆθος, ἐπέπεσεν
 » ἐπ' αὐτόν, ἀποτεμεῖν βουλόμενος τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
 » μεγάλη μαχαίρα.

190. « Τότε ὁ Κρισναῖς ἔφη τῷ Ἀρζούνα· « ὦ τῆς τύχης!
 » Ἴδὲ ὁ μαθητῆς σου Σατεκῆς, ὁ νικητῆς ὦν τοῦ κόσμου,
 » ὑπὸ χειρὰ ἐστι τοῦ Βουρισραβᾶ.»

191. « Ἀκούσας ὁ Ἀρζούνας, θαλὼν, ἔκοψε διὰ βέλους τὴν
 » ξιφηφόρον χεῖρα τοῦ Βουρισραβᾶ, τὴν οὕταν ἐτοίμην βα-
 » λειν, καθὼς ὁ Γαρούδας τὸν ἀνιστάμενον ὄφιν.

192. « Ἡ δὲ χεὶρ αὐτοῦ ἐπέσε κατὰ γῆς, ποιούσα ἤχον διὰ
 » τῶν ψελλίων καὶ γελοῦσα τὴν διάκρισιν τοῦ Ἀρζούνα ²,
 » διὰ τῶν λάμψεων τῶν ἐν τῷ δακτυλίῳ μαργαριτῶν,
 » οἳ ἦσαν, ὡς ὀδόντες ³.

193. « Πесούσης δὴ τῆς χειρός, τῆς συνεργούσης ἐν παντί
 » χρησίμῳ ἔργῳ, ὁ Βουρισραβᾶς ἔφη τῷ Ἀρζούνα, ἀφείς
 » τὴν κόμην τοῦ Σατεκῆ, ἀποτυχὼν τοῦ σκοποῦ ⁴.

194. « Ὁ καρπὸς τῆς φιλίας τοῦ Κρισναῖ, τοῦ πολεμοῦντος δο-
 » λίως, ἐδείχθη ὑπὸ σοῦ σήμερον, ὅς ἔκοψας τὴν χειρὰ
 » μου, ἐνασχολουμένου τῇ πρὸς ἄλλον μάχῃ ⁵..»

1. Οἱ παλαιοὶ ἥρωες τῆς Ἰνδίας εἶχον κωδωνίσκους δεδεμένους περὶ τὰ γόνατα.

2. Κατεγέλα δηλ. τοῦ Ἀρζούνα, ὡς ἀδιακρίτου· οὐ γάρ ἐστι νόμος βοῦθεῖν τοῖς μονομαχοῦσιν.

3. Ἡ λευκὴ λάμψις τῶν μαργαριτῶν ἦν, ὡς γέλως· οἱ δὲ μαργαρίται, ὡς ὀδόντες· ὁ γάρ γελῶν προφαίνει τοὺς ὀδόντας.

4. Ὃν εἶχεν εἰς τὸ καρατομῆσαι αὐτόν.

5. Οὐκ ἔστι νόμιμον ἀναιρεῖσθαι ὑπὸ τινος ἄλλου τὸν μονομαχοῦντα.

195. «Τοιαῦτα εἰπὼν, κατασκευάσας κλίνην ἐκ βελῶν τῇ ἀρι-
 »στερᾷ χειρὶ, κατεκλίθη ἐπ' αὐτῆς ἐπὶ θανάτῳ, νεκρώσας
 »πάσας τὰς αὐτοῦ αἰσθήσεις ¹.
196. «Θύσαντος δὲ τὴν πνοὴν ἐν τῷ πυρώδει πνεύματι ²,
 »ἐξῆλθεν ἐκ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ φλόξ τις λαμπρὰ ³, πλη-
 »ρώσασα καπνοῦ τὸν αἰθέρα.
197. «Ὁ δ' Ἀρζούνας ἔφη πρὸς τοὺς βασιλεῖς, ὀνειδίζοντας
 »αὐτόν· «Τί ὄφελος ἐκ τῶν ὀπλῶν, ἂν μὴ ῥύσωνται φί-
 »λον ἐμπεπτωκότα δεινῷ ἐχθρῷ;
198. «Τί ὀνειδίζετε με, ὦ ἀγαθοί, διασώσαντα εἰλον ἐγκάρ-
 »διον, οἳ ἐτοξεύετε κατὰ τοῦ Ἀθιρμανίου, λειποθυμή-
 »σαντος ⁴;
199. «Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Ἀρζούνα, ὁ Σατεκῆς, ἀναλαβὼν
 »ἑαυτὸν ἀνέστη ἐν τάχει, πλήρης ὢν θυμοῦ, μὴ εἰδὼς τὰ
 »γεγενημένα ⁵.
200. «Καὶ περ δὲ κωλυόμενος ὑπὸ τοῦ Κρισνᾶ καὶ τοῦ Ἀρ-
 »ζούνα, ἀπέτεμε τὴν κεφαλὴν τοῦ προσεκπνεύσαντος Βου-
 »ρισραβᾶ, ὥςπερ γελῶσαν τῇ λαμπρότητι τοῦ προ-
 »σώπου.
201. «Οἱ δὲ βασιλεῖς, οἳ ἐβούλοντο διαφυλάττειν τὸν Ζαῖατρά-
 »ταν μέχρι τῆς ἐλεύσεως τῆς ἐσπέρας, ἀναιρούμενοι πρὸς

4. Ἀνενεργήτους δηλ ἔχων τὰς αἰσθήσεις.

2. Ὁ πυρώδης ἀήρ ἐστίν, ὁ καταναλίσκων καὶ πέπτων τὰ θεωρη-
 σκόμενα.

3. Ἡ φλόξ ἦν ἡ ψυχὴ· οἱ γὰρ θεωρητικοὶ καὶ ἀπαθεῖς ἐξάγουσι τὴν
 ψυχὴν ἐκ τοῦ βρέγματος, διαφράγέντος· τοῦ δὲ πυρὸς ἴδιον τὸ ἐκφέρειν
 καὶ καπνόν.

4. Προσκόψαντα καὶ πεσόντα, ἢ λειποθυμήσαντα ἐν μάχῃ ἀναιρεῖν
 νόμος οὐκ ἐστίν.

5. Οὐκ ἤδδει ὅτι ὁ Βουρισραβᾶς ἀνῆρέθη, καὶ διὰ τοῦτο ἀνέστη μετὰ
 θυμοῦ, εἰς τὸ μαχέσασθαι πάλιν αὐτῷ.

» τοῦ Ἀρζούνα, θλίβοντες ἐβιάζοντο τὸν Ἥλιον ¹ εἰς τα-
 » χεῖαν δύσιν ².

202. « Ὁ δ' Ἥλιος ἐγένετο τότε ἐρυθρός, ἐρυθροῖς πως ὄμμασι
 » ἐλεπόμενός πως ὑπὸ τῶν Καουραβῶν, ταῦτα λεγόντων·
 » Διὰ τί οὗτος θραδύνει ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ; διὰ τί οὐ δύει
 » ταχέως; »

203. « Ὁ δὲ δίσκος τοῦ Ἥλιου, καὶ περ ὧν ἐν τῷ πέρατι τοῦ
 » οὐρανοῦ, ἐθράδυνεν ὁπωσοῦν, ὥσπερ ἐπεχόμενος τῆς ὁδοῦ
 » τοῖς βαλλομένοις θέλεσι τοῦ Ἀρζούνα πανταχῇ τῶν
 » μερῶν.

204. « Βαβαί! ὅς ἐστιν ὀφθαλμὸς καὶ κόσμος τοῦ κόσμου,
 » καὶ καιρὸς τῶν καλῶν ἔργων ³, τούτου τοῦ θαυμαστοῦ
 » ἔχοντος φῶς, δύσιν ἤρχοντο οἱ Καουραβαί, ἐπιθυμοῦν-
 » τες τοῦ ἑαυτῶν σκοποῦ.

205. « Τὸ δὲ λώτιον ὄμμα τοῦ Ἀρζούνα, τὸ εὐκίνητον, ὡς
 » ψέλλιον, ἐνατενίζον συνεχῶς ἀδημονία πρὸς τὸν Ζαῖα-
 » τράταν, καὶ πρὸς τὸν Ἥλιον, καὶ πρὸς τοὺς βασιλεῖς,
 » ποθητὸν ἦν κατοικηθῆναι ὑπὸ τῆς Λαῤῥμῆς ⁴.

206. « Τηνικαῦτα ὁ Κρισναῖς ἔφη τῷ υἱῷ τοῦ Ἰνδρα· «Ὁ ὅσιος
 » Βριδαῤῥάτρας, πατήρ ἐστι τούτου τοῦ Ζαῖατράτα· ἦσθεῖς
 » δέ ποτε, ἔφη τούτῳ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· «Ὅστις ῥίψει τὴν
 » κεφαλὴν σου ἐπὶ γῆς, καὶ ἡ κεφαλὴ τούτου ὠσαύτως
 » πεσεῖται. »

207. « Σχεψάμενος οὖν, ῥίψον θέλει τὴν κεφαλὴν τούτου τοῦ

1. Τὸν πατέρα τὸν φῶτων, αὐτολεξεί.

2. Ὁ γὰρ Ἀρζούνας οὕτως ἠπαίλησεν, ἥ μὲν αὔριον πρὶν τῆς ἐσπέ-
 ρας ἀναίρῃσειν αὐτόν. Εἰσδύοντες διὰ τοῦ Ἥλιου ἄθροοι εἰς τὸν οὐρανὸν,
 ἐθλίβον πως τὸν Ἥλιον εἰς ταχεῖαν δύσιν.

3. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ γὰρ, ὅτε ὁ Ἥλιος λάμπει, πᾶν καλὸν ἔργον γίνεται·
 ἐν δὲ τῇ νυκτὶ πᾶν κακὸν, κλοπαί, μοιχεῖαι κ.τ.λ.

4. Δηλ. ἠγγαίζετο.

- « Ζαΐατράτα εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τοῦ
 « ἀσκουμένου ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς Κουρουξέτρας, ἢ ὑπ' ἐκεί-
 « νου ῥιφθῇ ἡ κεφαλὴ τούτου ἐπὶ γῆς· ἀκέφαλος δ' ὦν ὁ
 « Βριδαξάτρας, οὐ καταράσσεται σου. »
208. « Σκοπήσας δ' ὁ Ἀρζούνας, καὶ ἰδὼν τὸν ἐχθρὸν ὁμματι
 « πυροειδεῖ ἐκ θυμοῦ, ὥσπερ μέλλων κατακαύσειν τὸ σῶ-
 « μα αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐσπέραν, ἐφώρμησε τοξοφόρος· ἀλλ'
 « ἐκωλύθη ἐν βραχεῖ ὑπὸ τοῦ Δουρισδάννα, τοῦ Κριπᾶ, τοῦ
 « Ἀσθατάμα, τοῦ Καρνᾶ, καὶ ὑπ' ἄλλων.
209. « Ἀποδείξας δ' αὐτοὺς ὁ Ἀρζούνας εὐθέως πολλοῖς τοῖς
 « θέλεσιν ἄνευ θωράκων, καὶ ὀπλων, καὶ ἵππων, καὶ ῥί-
 « ψας κατὰ γῆς χάρας πολλῶν βασιλέων, ἐπέδραμεν ἐπὶ
 « τὸν Ζαΐατράταν.
210. « Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Σινδοῦς Ζαΐατράτας, προτιμῶν τὸν
 « ἐν πολέμῳ θάνατον, ἀντέστη, ἄγαν θυμωθεὶς, καὶ
 « ἐθύμωσε λίαν τὸν λίαν θυμούμενον Ἀρζούναν, ἐφιέμε-
 « νος τῆς πόλεως τῆς ἀθανάσιας.
211. Διατεμὼν δ' ὁ Ἀρζούνας θείῳ θέλει τὴν κεφαλὴν τοῦ
 « Ζαΐατράτα, ῥῥιψεν αὐτὴν ἐξ ἀπρόοπτου εἰς τὴν ἀγκά-
 « λην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐσπερινὴν εὐχὴν ποιούντος.
212. « Ὁ δὲ, θαυμάσας, καὶ εἰπὼν, « Τί τοῦτο ; » ἀπέρριψεν
 « εὐθέως τὴν κεφαλὴν ἐκείνην κατὰ γῆς, καὶ ἐγένετο ἀκέ-
 « φαλος ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀρᾶς· εἰμαρμένον γὰρ ἦν.
213. « Τοῦ μὲν οὖν Ζαΐατράτα ἀναιρεθέντος ὑπὸ τοῦ ὀξέος Ἀρ-
 « ζούνα μετὰ τὴν ἀναίρεσιν ἑπτὰ Ἀξκουχινῶν, ὁ Βήμας,
 « λίαν ἐνθουσιῶν, οἷαν βοὴν ἐξηρεύξατο, τοιαύτην καὶ ὁ
 « Ἰουδιστίρας ἐποίησε διὰ τυμπάνων καὶ σαλπίγγων.
214. « Ἡ δὲ στρατιὰ τῶν Καουραῶν διεσκεδάσθη, διαλυθει-
 « σης τῆς φάλαγγος, καθὼς ἡ ἀγέλη τῶν ἐλεφάντων δια-
 « σκεδάζεται, τῆς ὕλης καιομένης πανταχόθεν.
215. « Τρέψας δ' εἰς φυγὴν θρασέως ὁ Ἀρζούνας τὸν Κριπᾶν,

» καὶ τὸν Ἀσθατάμαν, ἐτίμησε τὴν ἐσπέραν, ὡς προσφο-
 » ραῖς λωτῶν, κεφαλαῖς βασιλείων, τμηθείσαις μακροῖς
 » θέλεσιν.

216. « Ὁ δὲ Σατεκῆς, ἀναβάς ἐπὶ τοῦ ἄρματος τοῦ Κρισνᾶ,
 » ὅπερ ἤχθη ὑπὸ τοῦ ἡνιόχου Δαρουκᾶ, καὶ νικήσας τὸν
 » Καρνᾶν, μᾶλλον ἐρυθρὰν τὴν ἐσπέραν ἀπέδειξε τοῖς ἐκ-
 » γεομένοις αἵματι πολλῶν βασιλείων, τρωθέντων θέλεσιν.

217. « Ὁργίζόμενος δ' ὁ ἀεὶ νικητὴς Ἀρζούνας ἐπὶ τῇ πρὸς
 » τὸν Βήμαν καταφρόνήσει ¹, εἰπὼν πρὸ τοῦ Καρνᾶ, ὡς
 » ἀναιρέσει ἐν πολέμῳ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Βρισσασέναν, ἐπο-
 » ρεύθη σὺν ἅπασιν τοῖς περὶ αὐτὸν, εἰς τὸ προσκυνῆσαι
 » τὸν Ἰουδιστίραν, καὶ συγχαρῆναι αὐτῷ.

218. « Ὁ μὲν οὖν Ἀρζούνας καὶ ὁ Βήμας καὶ ὁ Σατεκῆς ἐπῆ-
 » νουν πρὸ τοῦ Ἰουδιστίρα τὰ ἐν πολέμῳ ἀλλήλων κατορ-
 » θώματα, ἀγαλλόμενοι· ὁ δὲ Ἰουδιστίρας, ἀγκαλίσάμε-
 » νος σὺν χαρᾷ τὸν Κρισνᾶν καὶ τὸν Ἀρζούναν, τοὺς ἤρωας,
 » ἔπαινον ἐποίει πρὸς τὸν Κρισνᾶν, ὡς αἵτιον τῆς νίκης.»

Τέλος τοῦ Τρίτου Κεφαλαίου
 τοῦ Ἑβδόμου Βιβλίου τῆς Βαλαβαράτας,
 τοῦ μεγάλου ποιήματος,
 ὃ ἐποίησεν
 ὁ ΑΜΑΡΑΣΑΝΔΡΑΣ.

1. Ἐννοεῖ τὴν καταφρόνησιν, ἣν ἐποίησεν ὁ Καρνᾶς πρὸς τὸν Βήμαν, ὅτε ἐκρύβη ὑπὸ τοὺς ἐλέφαντας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὸν θάνατον τοῦ Δρόνα.

1. Ὁ Βεάσας, ὁ φέρων πλόκαμον περὶ τὴν κεφαλὴν μέλανα καὶ ξανθὸν ¹, ὥς περ εἰ ἦλθεν εἰς τὴν κόμην αὐτοῦ νέφος ἀστραπηφόρον, καὶ ἀπόρροια ὧν τοῦ Βισνοῦ, διαφυλάττοι ἡμᾶς.
2. « Ὁ μὲν οὖν Δουριοδάνας, πεπληρωμένος δακρύων τοὺς ὀφθαλμούς, ἔφη τῷ διδασκάλῳ Δρόνᾳ· «Ὁ Ζαῖατράτας, « ὦ σωτηρίαν ὑπέσχου, ἐτελεύτησεν. »
3. « Ὁ δὲ χρυσάρματος Δρόνας ἔφη· « Ἐγὼ σήμερον οὐδ' ἐν « νυκτὶ ἐκδύσομαι τὸν θώρακα, ἔὰν μὴ ἀνέλω τοὺς σοὺς « ἐχθροὺς ἐν πολέμῳ. »
4. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Δρόνα, οἱ ἥρωες, ἐρυθροὶ ὄντες « τὰ ὄμματα ἐκ θυμοῦ, ἔδραμον εἰς μάχην, καί περ δύ- « σαντος τοῦ Ἡλίου.
5. « Ἡ δὲ λαμπρὰ ἡμέρα, διὰ τὸν φόβον τῶν νυκτοπόρων « δαιμόνων καὶ τοῦ σκότους, κατέφυγεν εἰς τὴν σημαίαν « τοῦ Ἀρζούνα, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῆς λαμπρότητος « τοῦ σώματος τοῦ δαιμονοστυγοῦς Χανουμᾶνος, τοῦ ἐπὶ « τῆς σημαίας τοῦ Ἀρζούνα.
6. « Κλιθέντες δὲ ὑπὸ τοῦ Δρόνα διὰ τῆς κλαγγῆς τοῦ τό- « ξου οἱ σαρκοφάγοι δαίμονες εἰς τὴν μάχην, ὡς εἰς εὐω- « χίαν, ἔφυγον πορρωτάτῳ ἐκ τῶν φωνῶν τοῦ Χανουμᾶ- « νος, τοῦ ἐπὶ τῆς σημαίας τοῦ Ἀρζούνα.
7. « Τότε ἡ τρόμον ποιῶσα ταῖς ἐχθροῖς φωνή, ἡ ἐκ στό-

1. Ξανθὴ ἐστὶν ἡ ἀστραπή, καὶ ἡ θριξὶς δὲ περὶ τὸ ἄκρον ὑπερυθρός ἐστιν· ἡ δὲ θριξὶς μέλαινα, καθὼς καὶ τὸ νέφος.

- » ματος τοῦ Βήμα, ὥσπερ ἐκ σπηλαίου, ἦν, ὥσπερ ἡχώ
 » τῆς φωνῆς τοῦ Χανουμᾶνος.
8. « Ἐμάχοντο δ' οἱ ἥρωες ἔπειτα, αἵματι περιρρέεσθαι,
 » ὥσπερ εἰ ἦσαν περιεστιχισμένοι πολλαῖς ἀκτίσι τοῦ
 » Ἡλίου, ὀφραναῖς οὐσαις ¹.
9. « Τοῖς δ' ἀναφερομένοις θέλεσι τῶν ἡρώων τιτρωσκόμε-
 » μένος πως ὁ οὐρανός, πλήρης ἐγένετο ὀπῶν, αἵ εἰσι
 » τὰ ἄστρα.
10. « Ἐκ τῶν φωνῶν δὲ τῶν μαχητῶν, θυμουμένων, διαρ-
 » ραγείς πως ὁ οὐρανός, ἔπεσεν, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ
 » τοῦ πολλοῦ σκότους, τοῦ καλύψαντος τὴν ἐπιφάνειαν
 » τῆς γῆς ².
11. « Τὰ δ' ἀγλαὰ πρόσωπα τῶν βασιλέων, τοῦτε Σιβῆ, καὶ
 » ἄλλων, κοπτόμενα τοῖς θέλεσι τοῦ Δρόνα, ἀνήρχοντο
 » εἰς τὸν οὐρανόν, ὡς λωτοὶ ³, γνωσόμενα, ποτὶ ἐπορεύθη
 » ὁ φίλος Ἥλιος.
12. « Τὰ δὲ λευκὰ ὀστᾶ τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Καλίγ-
 » κας, πληγέντος πυγμῇ τοῦ Βήμα, ἔπεσον, ὥσπερ εἰ τὰ
 » καλὰ αὐτοῦ ἔργα, ὧν ἔμελλεν ἀπολαύσειν ⁴.
13. Οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα τῆς Καλίγκας κατεκόπησαν εἰς
 » λεπτά, ὡς ὑδροπέπωνες, ὑπὸ τοῦ μαγείρου τοῦ Βιράτα
 » Βήμα, εἰς τὸ γενέσθαι ὄψον νυκτερινὸν τῷ Ἰάμα ⁵.

1. Ἐπειδὴ ὁ πατὴρ αὐτῶν Ἥλιος ἔδυσε.

2. Κυάνεος ὁ οὐρανός, μέλαν καὶ τὸ σκότος.

3. Τὸ ἀγλαὸν πρόσωπον εἰκάζεται τῷ λωτῷ· ὁ δὲ Ἥλιος φίλος λέ-
 γεται τοῦ λωτοῦ, ἐπειδὴ ὅταν ἐκεῖνος ἀνατέλλει, ἀναπετάννυται καὶ ὁ
 λωτός.

4. Τὰ καλὰ ἔργα λευκὰ εἰσι, τὰ δὲ κακὰ μέλανα, ὧν τὴν ἀνταμοιβὴν
 ἀπολαμβάνουσιν οἱ ἄνθρωποι.

5. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ Ποιητής. Καλίγκα γὰρ λέγεται καὶ ὁ
 ὑδροπέπων, ὃν ἐψουσι καὶ ὄψον ποιῶσιν, ὅταν ἡ ἄπειρος.

14. « Τοὺς δὲ λαμπροὺς ἥρωας, τὸν Ζαΐαράταν καὶ τὸν Δρού-
 » εχον, κατέρριψεν ὁ Βήμας, καθὼς ἡ ἀρχὴ τῆς νυκτὸς
 » τῆς Ἀμβασιᾶς ¹ τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην.
15. « Κατακαλυφθέντος δὲ τοῦ Καρνᾶ τοῖς ἐλέεσι τοῦ Βή-
 » μα, θροῦς τις ὑπερφυῆς ἀνηγέρθη ἀνά πᾶσαν τὴν στρα-
 » τιὰν τῶν Καουραῶων.
16. « Δύω δὲ υἱοὺς σου, ὦ βασιλεῦ, τὸν Δουχάρναν καὶ
 » τὸν Δουρμάδαν, λακτίσας ὁ Βήμας, ἔρριψεν ἐν ταύτῃ
 » κατὰ γῆς, μετὰ τῶν ἀρμάτων αὐτῶν, ὑπερβὰς τὸν
 » Κρισνᾶν τῇ ἀνδραγαθίᾳ ².
17. Ὁ δὲ Σατεκῆς ἐσφαγιάσατο τὸν Σάλαν, τὸν ἀδελφὸν
 » τοῦ Βουρησραῖᾶ, καὶ υἱὸν τοῦ Σομαδάτα, ποιῶν μάχην,
 » ὡς θυσίαν ³.
18. « Αναρίθμητοι δὲ λιθοκόλλητοι οἷστοι τοῦ Ἀσβατάμα
 » ἐφέροντο κατὰ τὴν νύκτα ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς, ὥς περ οἱ
 » ἀπτόμενοι λύχνοι κατὰ τὴν ἐσπέραν ⁴.
19. « Ὁ δὲ Γατοτκάσας ἐπέδραμε κατὰ τοῦ θυμοειδοῦς Ἀ-
 » σβατάμα, ὡς νέφος, παγκοσμίου φθορᾶς αἷτιον ⁵, ἐκ-
 » πέμπων ἐκ στόματος φλόγα δεινὴν, ὡς ἀστραπὴν, καὶ
 » ρωνὰς δειμαλέας, ὡς ἑρποντάς.
20. « Διατεμὼν δὲ τὴν κεφαλὴν τοῦ υἱοῦ τοῦ Βήμα ⁶ ὁ
 » υἱὸς τοῦ Δρόνα τοῖς ἐλέεσιν, ἔρριψεν εἰς τὸν αἰθέρα,
 » καὶ ἡμάρυνσε τὴν λαμπράν ἐκείνου ἀνδρείαν.

1. Ἀμβασιᾶ λέγεται ἡ ἔνη καὶ νέα.

2. Ὁ Κρισνᾶς ἐν βρεφικῇ ἡλικίᾳ, κείμενος ἐπὶ κλίνης, λακτίσας ἔρ-
 ριψεν ἄμαξαν ἐπικρεμαμένην.

3. Καθὼς ἐν θυσίᾳ ζῶα σφαγιάζονται, οὕτω καὶ ἐν μάχῃ ἄνθρωποι.

4. Καθὼς οἱ λύχνοι, ἀπτόμενοι κατὰ τὴν ἐσπέραν, φέρονται ἀφ' ἐνὸς
 οἴκου εἰς ἄλλον.

5. Ὡς τὸ ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος νέφος.

6. Διατμηθείσης τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ἄλλη ἐξεψύη.

21. « Εἶτα δ' ὁ υἱὸς ἐκείνου Ἀνξαναπαρβᾶς ἀνῆρέθη ὑπὸ τοῦ
 » Ἀσθατάμα, ἀναβοῶν καὶ ἐμῶν τὴν καταποθεῖσαν λαμ-
 » πρὰν δύναμιν τῶν ἡρώων ¹, ἥ ἐστὶν ἡ ἐκ τοῦ στόμα-
 » τος ἐξαχθεῖσα φλόξ.
22. « Τὴν δὲ δαιμονικὴν καὶ μαγικὴν φοβεράν Ἀξουχινὴν
 » τοῦ υἱοῦ τοῦ Βήμα, διεσκέδασεν ὁ υἱὸς τοῦ Δρόνα,
 » καθὼς ὁ Ἥλιος τὴν ζοφεράν καὶ φοβεράν νύκτα.
23. « Ἀποκτείνας δ' ὁ υἱὸς τοῦ Δρόνα, τοῦ μὲν βασιλέως
 » Δρουπάδα, ὅκτῳ υἱοῦς, τοῦ δὲ Κουντιβόζα δέκα, φή-
 » μιν ἔλαβε λαμπράν ἐν ταῖς ὀκτωκαίδεκα μεγάλαις
 » νήσοις τῆς ἐπιγείου σφαίρας.
24. « Κεφαλαὶ πολλῶν ἡρώων, κεκοσμημέναι πολυτίμοις
 » λίθοις, ἀναρριπτόμεναι τοῖς θέλεσιν ἐκείνου, ἔφοδον
 » ἐποίουν κατὰ τοῦ ἐν αἰθέρι σκότους, ὡς θεράποντες
 » τοῦ Ἡλίου.
25. « Αἱ δὲ πολύτιμοι λαμπραὶ λίθοι, αἱ πίπτουσι ἐκ τῆς
 » κεφαλῆς τοῦ βασιλέως τῆς Βαλχίνας, τοῦ συντριβέν-
 » τος τῇ κορύνῃ τοῦ Βήμα, ἐφαίνοντο, ὡς σπυνθῆρες τοῦ
 » πυρός, τῆς δυνάμεως τοῦ Βήμα.
26. « Δέκα δὲ υἱοὶ σου οὗτοι ἐκατατομήθησαν ἐν ταύτῳ τοῖς
 » θέλεσι τοῦ Βήμα, ὁ Πραματῆς, ὁ Βηραζαγῆς, ὁ Να-
27. » γαδάτας (Ὀφιόδοτος), ὁ Δριταράτας, ὁ Βηραβαχοῦς,
 » ὁ Αἰθβαχοῦς (Σιδηροβραχίων), ὁ Σουχέστας, ὁ Σου-
 » δρίδας, ὁ Οὐρνανάβας, καὶ ὁ Κουνδασσαγῆς.
28. « Ἐκ τῶν κεφαλῶν δὲ τούτων, ᾧ βασιλεῦ, τῶν ἀνι-
 » πταμένων ἐν ταύτῳ εἰς τὸν αἰθέρα, οἱ θεοὶ ἀνεμνήσθη-
 » σαν τῆς ἀνδραγαθίας τοῦ Ράμα ².
29. « Ῥιφθεῖσαι δ' εἰς τὸν αἰθέρα ὑπὸ τοῦ Βήμα ἐπτὰ κε-

1. Τῶν ἡρώων δηλ. ἐκείνων, οὓς ἀπέκτεινε.

2. Ὃς ἔκοψεν ἐν ταύτῳ τὰς δέκα κεφαλὰς τοῦ Ῥαβίνα.

- » φαλαὶ τῶν ἀδελφῶν τοῦ Σακουνῆ, ἐφαίνοντο ὅτι ἔπι-
 » πτον αἱ ὑδρεῖαι τῶν ἐπτά ὁσίων, πτοηθέντων τῷ ἑρ-
 » χύματι τοῦ Βήμα.
30. Ἡ δὲ δεινὴ μάχη τοῦ Δρόνα καὶ τοῦ Ἰουδιστίρα, ἡ δια-
 » σκεδάσασα τὸ τῆς νυκτὸς σκότος τῇ λάμπει τῶν λαμ-
 » πρῶν ὅπλων, ἐθεωρεῖτο μετὰ θαύματος ὑπὸ τῶν ἡρώων.
31. Ἀπάσης δὲ τῆς στρατιᾶς καταπιεζομένης τοῖς ἐέλεσι
 » τῶν Πανδοϊδῶν, ὁ Καρνᾶς, τοξεύων, εἶρηκε τῷ βασι-
 » λεῖ Δουριοδάνᾳ, ἐλεεινολογοῦντι·
32. « Μὴ φοβοῦ, ὦ βασιλεῦ· ἐπ' ἐμοί ἐστι τὸ φορτίον τῆς
 » ἀπωλείας τῶν ἐχθρῶν· ἡ δὲ βασιλεία τῶν Πανδοϊδῶν
 » εἰς ἐμὲ ἀνήκει· τὴν γὰρ ἀνδρείαν τοῦ Ἀρζούνα σήμε-
 » ρον παραλύσω. »
33. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Καρνᾶ, ὁ Κριπᾶς ἔφη· « Οὐχ
 » ὠράθη σοι, ὦ υἱὲ τοῦ Σούτα ¹, ὁ Ἀρζούνας ἐν τῇ τῶν
 » ἑσῶν ἀρπαγῇ; πολέμει, ὅση δύναμις, καὶ μὴ μεγα-
 » λούχει. »
34. « Ὁ δὲ Καρνᾶς εἶπε μετὰ θυμοῦ πρὸς τὸν Κριπᾶν, ἔχων
 » ῥομφαίαν ἐν χειρὶ· « Εἰ εἵποις πάλιν τοιοῦτον λόγον, δια-
 » τμηθήσεται ἡ γλῶσσά σου ὑπ' ἐμοῦ ταύτῃ τῇ ῥομφαίᾳ. »
35. « Ἀγανακτήσας δ' ὁ Ἀσβατάμας ἐπὶ τῇ πρὸς τὸν μη-
 » τρὸς θεῖον ἀτιμίᾳ, ταυρηδὸν ἰδὼν, καὶ εἰπὼν, « Τί
 » θαύρεις, ὡς κύων; » σπασάμενος μάχαιραν, ἐπέδρα-
 » μεν ἐπὶ τὸν Καρνᾶν.
36. « Ἐπέδραμε δὲ καὶ ὁ Καρνᾶς ἐπ' ἐκεῖνον. Ἐπιδραμόν-
 » τες δ' αὐτοὶ ξιφῆρεις, καὶ τὸν Ἰάμαν δοῦλον ἀποδεί-
 » ξαντες ², κατεπράυνθησαν εὐθέως ὑπὸ τοῦ Δουριοδάνᾳ
 » καὶ Κριπᾶ, ἐλθόντων εἰς τὸ μέσον.

1. Σούτας λέγεσαι ὁ ἀρματηλάτης.

2. Μᾶλλον ἰταμοὶ τοῦ Ἰάμα ἐφάνησαν δηλ.

37. « Ἐπειδὴ δὲ ὁ Καρνᾶς καὶ ὁ Ἀσβατάμας καὶ ὁ Δουριο-
 » δάνας ἐθανάτου, ὡς τρεῖς θάνατοι, τοιοῦτοι λόγοι
 » ἐλέγοντο ἐν ταῖς ἐχθροῖς· « Αὐτὸς ἀναιρεθήσεται ! ἐκεῖ-
 » νος ἀνῆρέθῃ ! οὗτος ἀναιρεῖται ! »
38. « Ἡ μὲν χορδὴ τοῦ τόξου τοῦ Ἀρζούνα, προσηρμοσμένη
 » τῇ χειρὶ, ἦλθεν εἰς τὸ οὖς ¹. ἡ δὲ στρατιὰ τοῦ Δου-
 » ριοδάνα, ἐνώσασα τὰς χεῖρας, ἦλθεν εἰς τὸν Καρνᾶν,
 » ὡς εἰς καταφύγιον.
39. « Καταβληθέντος δὲ τοῦ τε ἄρματος καὶ τοῦ φρονήμα-
 » τος τοῦ Καρνᾶ τοῖς θέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, ὁ Καρνᾶς,
 » ἥσυχος γενέσθαι βουλόμενος, κατέφυγεν εἰς τὸν διδά-
 » σκαλον Κριπαῶν ².
40. « Ὁ δὲ ζόφος, ὡς δαίμων, ὀρεγόμενος κρεωφαγίας, ἐφαί-
 » νετο, ὥσπερ εἰ ἐξετάναε τὴν ἑαυτοῦ γλῶσσαν, ἥ ἐστιν
 » ἡ ῥοὴ αἱμάτων τῶν υἱῶν τοῦ Δρουπάδα, τῶν ἀναιρε-
 » θέντων ὑπὸ τοῦ Ἀσβατάμα.
41. « Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας δραματουργὸς ἦν τοῦ δράματος,
 » τοῦ ρόβου τῆς στρατιᾶς τοῦ Δουριοδάνα ³, ἔχων ἐξ ἑκα-
 » τέρων τῶν πλευρῶν τὸν Βήμαν καὶ τὸν Ἀρζούναν, κα-
 » θὼς ὁ δραματουργὸς δύο παραστάτας.
42. « Ὁ δὲ Σατεκῆς κατέβαλε τὸν Σομαδάταν, τὸν ὄντα στύ-
 » λον θυμοῦ καὶ πλήρη οἰήσεως, καθὼς ὁ μεμνηνὼς ἐλέφας
 » τὸν στύλον ἐλέφαντος ⁴, ἀληλιμμένον μανικῶ χυμῶ ⁵.

1. Παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής· Κάρνα γὰρ λέγεται καὶ τὸ οὖς.

2. Παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής· ὁ δὲ στίχος διφορεῖται. « Κα-
 » θὼς ὅταν τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς καταβληθῇ, ὁ ἄνθρωπος ἥσυχος
 » γίνεται καὶ ἡσυχρῆς, καὶ ἔρχεται πρὸς τὸν πνευματικὸν πατέρα, μα-
 » θητὴς καὶ ἀκουστὴς γενησόμενος. »

3. Ἰνδραγάθησεν ὁ Ἰουδιστίρας.

4. Τὸν στύλον ἐν ᾧ δέδεται ὁ ἐλέφας.

5. Παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

43. « Εκείνη ἡ νύξ, ἡ ἀπολλύουσα λαοὺς καὶ λάμπουσα τοῖς
 » λαμπροῖς ὄπλοις τοῦ Ἀρζούνα καὶ τοῦ Δρόνα ἦν, ὡς ἡ
 » Καλαρατρῆ, ἡ ἀπολλύουσα τοὺς λαοὺς, καὶ κατακαίουσα
 » τῷ πυρὶ τοῦ νηλεοῦς Σίζα.
44. « Τὸ μὲν αἶμα ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ πολέμου ἦν, ὡς χυ-
 » μὸς Ταμβούλας ἐν τῷ στόματι τοῦ Ἰάμα, τὰ δὲ βέλη
 » ἐξ ἐκατέρων τῶν στρατῶν, ὡς ὀδόντες τοῦ Ἰάμα, τὰ
 » δ' ἐν τοῖς στρατοῖς ζῶα λογικὰ καὶ ἄλογα, ὡς τὰ
 » φύλλα τῆς Ταμβούλας, καὶ ἡ Πούγα ¹.
45. « Ἐν ἐκείνῳ τῷ τῆς νυκτὸς σκότει οἱ ἥρωες ἐλαμπρύνοντο
 » ἐκ τῶν παρισταμένων πυρσῶν ², αἱ ἦσαν, ὡς φλόγες
 » τοῦ πυροειδοῦς θυμοῦ, ἐξερχόμεναι ἐκ τῶν ὥτων ³.
46. « Ὁ ζόφος τῆς νυκτὸς, βαλλόμενος τοῖς βέλεσι τῶν ἡρώων,
 » πολλὰ τραύματα εἶχεν αἱματόρροτα, ὅπερ συμπεραίνε-
 » ται ἐκ τῶν λάμψεων τῶν πυρσῶν ⁴.
47. « Ἐν τούτῳ τῷ θαυμαστῷ πολέμῳ οἱ πυρσοὶ ἐπιπτον
 » κατὰ γῆς τοῖς μέλασι σιδηροῖς βέλεσιν ⁵ τῶν ἡρώων,
 » ὡς ῥαπίσμασι τοῦ σκότους.
48. « Παράδοξον δὲ τοῦτο, ὅτι ὁ Ἰουδισίρας, ὃς ἦν ἀπόρροια
 » Θεοῦ, ἐνίκησε τὸν ἰσχυρὸν ἐν νυκτὶ Δουριοδάναν, ὃς ἦν
 » ἀπόρροια δαίμονος ⁶!
49. « Ὁ δὲ Καρνᾶς, ἐξαπολλύων πάντα τὸν ἐντυγχάνοντα,
 » ἐφείτατο τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ Νακούλα, τυχόντος εἰς
 » τὸ πρόσω, ἐνθυμηθεὶς τὸν λόγον τῆς μητρὸς.

1. Παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

2. Ἐν ἐκατέρᾳ πλευρᾷ τῶν ἡρώων δύο ἦσαν πυρσοφόροι.

3. Πυρσοὺς ἔχουσιν ἐν τῇ νυκτομαχίᾳ.

4. Ἦ μὲν λάμψις, ὡς αἶμα.

5. Μέλας ὁ σίδηρος, μέλαν καὶ τὸ σκότος· τὸ δὲ σκότος ἐχθρὸν τῷ φωτί.

6. Οἱ γὰρ Δαίμονες ἐν νυκτὶ ἰσχύουσιν, ὡς νυκτοποροῦντες.

50. « Ὁ δὲ ἀρματηλάτης Δρυσταδιούμνας, ἐφιέμενος δρᾶξαι-
 » σθαι τῆς ἀνδρείας, τῆς οὔσης ἐν τῷ μέσῳ, ἀνώμαλον
 » ἐποίησε τὴν γῆν, ἐκ κεφαλῶν βασιλέων, τοῦτε Δρουμα-
 » σένα, καὶ ἄλλων.
51. « Ὑπὸ δὲ τοῦ Δρόνα καὶ Καρνᾶ κατὰστροφος ἐγένετο ἡ
 » γῆ προσώποις βασιλέων ¹, ὡς λωτοῖς, ριφθεῖσιν ὑπ' ἐ-
 » κείνων, πορευομένων εἰς τὸν ἕτερον βίον.
52. « Ἀαμφάσης δὲ τῆς φήμης τοῦ Καρνᾶ, ὡς Σελήνης, ἐκ
 » τῆς τροπῆς καὶ φυγῆς τοῦ Δρυσταδιούμνα καὶ ἄλλων
 » ἡρώων, τὸ λώτιον πρόσωπον τῶν Πανδοῖδῶν ἐμαράνθη ².
53. « Διέτεμεν δ' ὁ ἡλιυγενὴς Καρνᾶς καὶ τὴν στρατιάν τῶν
 » Πανδοῖδῶν καὶ τὰς ἐλπίδας τῆς νίκης αὐτῶν θέλε-
 » σιν ἀναριθμήτοις, ὥσπερ ποιηθεῖσιν ἐκ τῶν ὀδόντων
 » τοῦ Ἰάμα, χαριζομένου τῷ ἀδελφῷ ³.
54. « Ὁ δ' υἱὸς τοῦ Βήμα Γατοτκάσας, προτραπείς ὑπὸ τοῦ
 » Κρισνᾶ, μεγαλόσωμος ὢν καὶ πολύχροον ἔχων τόξον,
 » ἐπέδραμε κατὰ τοῦ Καρνᾶ, ὡς ὄρος, ἔχον τὸ τόξον τοῦ
 » Ἰνδρα ⁴.
55. Φοβερὸς δ' ὢν ἐκ τῶν φλογῶν τῶν ἐξερχομένων ἐκ στό-
 » ματος, ἐξ ὀμμάτων, ἐκ μυκτῆρων καὶ ὠτων, καὶ ἀνα-
 » διδομένων ἐκ τοῦ δεινοῦ πυρὸς τῆς κοιλίας αὐτοῦ,
56. « ἔχων σπινθήρας πυρὸς, ξανθὸς ὢν τὴν τρίχα τοῦ γε-
 » νείου, καὶ τῶν ὀφρύων, καὶ τῆς κεφαλῆς, ὥσπερ ὄρος
 » ὑψηλόν, ἔχον πῦρ ἐπὶ τῆς ἀκρωρείας ἐξημμένον,

1. Δηλ. ἔρριψαν τὰ ἀγλαὰ ἐαυτῶν κάρηνα, ὡς ἄνθη, εἰς τιμὴν τῆς γῆς, ὡς θεᾶς, πορευόμενοι εἰς τὸν οὐρανόν.

2. Καθὼς ὁ λωτὸς συμμύει, ὅταν ἀνατέλλῃ ἡ Σελήνη, οὕτω καὶ ἡ ἐπαρσις τῶν Πανδοῖδῶν πίπτωκεν, ἀναλαμφάσης τῆς φήμης τοῦ Καρνᾶ.

3. Ὁ Ἰάμας υἱὸς τοῦ Ἥλιου, ὡς καὶ ὁ Καρνᾶς.

4. Τὸ τόξον τοῦ Ἰνδρα, ἡ Ἴρις ἐστίν, ὡς προεῖρηται.

57. « Καὶ τοὺς μὲν δειλοὺς ὁλλύων τῇ ἐμφανείᾳ τοῦ σώμα-
 » τος αὐτοῦ, τοὺς δὲ γενναίους καταβάλλων τῷ θράσει,
 » τοὺς δ' ἀνδρείους εἰς φυγὴν τρέπων τῇ θροντοειδεῖ φω-
 » νῇ, ἐτόξευε τὸν Καρνᾶν.
58. « Ἐν τούτῳ ὁ δαίμων Ἀλαμβάλας ἦλθεν εἰς τὸ μέσον
 » τοῦ Καρνᾶ καὶ τοῦ Γατοτκάσα ¹, πλατὺς ὢν καὶ ὑψη-
 » λός, καὶ στόμα μέγα ἔχων, ὡς πύλην.
59. « Ὁ δὲ Γατοτκάσας, ὢν ἐφ' ἄρματος τετρακοσίων πῆ-
 » χεων τὸ μάκρος καὶ τὸ πλάτος, ἰδὼν ἐνώπιον τὸν υἱὸν
 » τοῦ Ζατασούρα Ἀλαμβάλαν, ἀντίστη αὐτῷ.
60. « Οὗτοι οὖν οἱ δύο μάγοι ἐμάχοντο βέλεσι βροχηδόν,
 » μεγαλοβραχίονες ὄντες, καὶ μεγαλόσωμοι, ὡς δύο ὄρη
 » μεγάλα, ἔχοντα κινουμένας πτέρυγας ².
61. « Ὁ δὲ Γατοτκάσας, πηδήσας ὑπὸ τοῦ ἑαυτοῦ ἄρματος
 » εἰς τὸ τοῦ Ἀλαμβάλα, ἐπίεζεν αὐτὸν σφόδρα ταῖς χερ-
 » σὶ, καὶ τῷ στήθει· ὡσαύτως δὲ καὶ αἰὲνος τοῦτον.
62. « Καταπιεσθέντος δὲ τοῦ σώματος τοῦ Ἀλαμβάλα,
 » ἐξῆλθον ἐκ τῶν ὀπῶν τῶν αἰσθήσεων αὐτοῦ ἤχος, καὶ
 » αἶμα, καὶ φλοῖ, καὶ ἀήρ ³.
63. « Κόψας δ' ὁ Γατοτκάσας τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀλαμβάλα,
 » ἐλθὼν, εἴρηκε τῷ Ἰουδιστίρῃ· « Ἰδὲ τὰύτην! οὕτω διὰ
 » τάχους δεῖξω σοὶ καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Καρνᾶ.»
64. « Τοιαῦτα εἰπὼν αὐτὸς ὁ Γίγας, ἐλθὼν πρὸς τὸν Καρ-
 » νᾶν ὁρμητὴ μεγάλη καὶ φωνῇ, κατετίτρωσκεν αὐτὸν ἐέ-
 » λεσι μεγάλοις, ὡς στύλοις.

1. Ὡς προτείχισμα τοῦ Καρνᾶ ἐγένετο.

2. Τὰ μὲν σώματα, ὡς ὄρη· οἱ δὲ βραχίονες, ὡς πτέρυγες· καὶ γὰρ κατὰ τοὺς μύθους τὰ ὄρη πρότερον πτέρυγας εἶχον.

3. Ὁ ἤχος ἴδιον τοῦ αἵθερος, τοῦ κενοῦ· τὸ δ' αἶμα ἀντὶ τοῦ ὕδατος, τὸ δὲ σῶμα ἀντὶ τοῦ χοός· διελύθη δηλ. εἰς τὰ πέντε στοιχεῖα, ἐξ ὧν συνετέθη.

65. « Ἀλλὰ καὶ ὁ Καρνᾶς, αὐτὸς μὲν μὴ τρέμων, τρέμειν
 » δὲ ποιῶν τὰ χεῖλη ¹, ἀκίνητος ὢν, κινῶν δὲ τὰς χεῖ-
 » ρας, καὶ μὴ ταραττόμενος, ταράττεσθαι δὲ ποιῶν τὴν
 » χορδὴν, ἐτίτρωσκεν αὐτὸν βέλεσι.
66. « Διέκοψε δὲ, ὡς εἰκὸς, ὁ υἱὸς τοῦ χιλιοάκτινος Ἡλίου ²
 » τοῖς βέλεσι τὸν φερόμενον δίσκον τοῦ Γατοτκάσα, τὸν
 » χιλίας ἀκωκᾶς ἔχοντα, καὶ ὑπερβαίνοντα τὸν Ἥλιον τῇ
 » ἀκτινοβολίᾳ.
67. « Ἀναβὰς δ' εἰς τὸν αἰθέρα μετὰ τοῦ ἄρματος αὐτὸς ὁ
 » υἱὸς τοῦ Βήμα, παντόμορφος γινόμενος, πολλὰς πνοὰς
 » τῶν ἐχθρῶν κατέπινε.
68. « Τῇ δὲ γοητείᾳ αὐτοῦ ἡ μὲν γῆ ἔκαιε φλογερῶ πυρὶ, ὁ
 » δ' οὐρανὸς ἔβρεχεν ὄρη, αἱ δὲ διαστάσεις τοῦ τόπου
 » ἐξῆγον στίφη δαιμόνων κατὰ τοῦ στρατοῦ τῶν πολε-
 » μίων.
69. « Ὁ δ' υἱὸς τοῦ Ἡλίου τὴν μὲν γοητείαν ἐκείνην καθελὼν
 » διὰ θείου βέλους, δαίμονας δ' ἀναρίθμους καταβαλὼν
 » διὰ δεινῶν βελῶν, ἠγλαΐζετο, ὡς ἄλλος Ῥάμας ³,
 » ἀνδραγαθῶν.
70. « Ἐπτάκυκλος δὲ κεραυνὸς, ὃν κατεσκευάσατο ὁ Σίβας,
 » ῥιφθεὶς ὑπὸ τοῦ Γατοτκάσα, κατέθραυσε τὸ ἄρμα τοῦ
 » Καρνᾶ.
71. « Ὁ δὲ δαίμων Γατοτκάσας, οὗ τὸ ἄρμα κατεάγη τοῖς
 » βέλεσι τοῦ Καρνᾶ, ἐπετάσθη εἰς τὸν αἰθέρα εὐθέως, κα-
 » θὼς ὁ ὄρνις, καταρῥαγείσης τῆς κίρτης.
72. « Τὸν δὲ δαίμονα Ἀλαϊούδαν, φίλον τοῦ δαίμονος Βά-

1. Ἐκ θυμοῦ τρέμουσι τὰ χεῖλη.

2. Ὡν υἱὸς τοῦ Ἡλίου, κατέβαλε τὸν ἐρίζοντα τῷ Ἡλίῳ· εἰκότως
 οὗ ἐποίησε.

3. Κακείνος γὰρ πλήθη δαιμόνων ἀνεῖλεν.

- » κα¹, τὸν ὄντα μάγον καὶ ἐφ' ἄρματος, καὶ πολεμοῦν-
 73 » τα τῷ Βήμα, ὄντι ἄνευ μαγίας καὶ ἄνευ ἄρματος, προσ-
 » εκαλέσατο εἰς μάχην ὁ Γατοτκιάσας φωναῖς βροντοει-
 » δέσι, διαρρήγνυουσας πᾶσαν διάστασιν τοῦ τόπου.
74. « Ἀμφότεροι δὲ οὗτοι, οἳ ἦσαν, ὡς δύο βραχίονες τοῦ
 » Ἰάμα, φρικτὸν πόλεμον συνεκρότησαν καὶ ἀπηλλάγη-
 » σαν τοῦ κνισμοῦ², ὃν εἶχον, διὰ τὸ μὴ εὐρίσκειν τὸν
 » ἀνταγωνιστήν.
75. « Ἐκ δὲ τῶν γδούπων τῶν πρὸς ἀλλήλους πληγῶν τού-
 » των, ἱσταμένων ἐν τῷ αἰθέρι, καὶ αἱ κορυφαὶ τῶν
 » ὀρέων συντριβεῖσαι ἔπεσον εἰς γῆν, ὥσπερ φοβηθεῖσαι.
76. « Κοπεῖσα δ' ἡ κεφαλὴ τοῦ Ἀλαϊούδα ὑπὸ τοῦ Γατοτ-
 » κάσα, ἔπεσεν ἐκ τοῦ αἰθέρος, ἔχουσα λαμπρὰ ἐνώτια,
 » ὥσπερ ὄρος, ἔχον δύο λαμπρὰς πτέρυγας.
77. « Ἐπανελθὼν δὲ ὁ Γατοτκιάσας, καὶ συντρίψας τὸ ἄρμα
 » τοῦ Καρνᾶ, τοῦ ἀναιροῦντος τοὺς βασιλεῖς τοῦ στρατοῦ
 » τῶν Πανδοῖδων, ἀνῆλθε πάλιν εἰς τὸν αἰθέρα.
78. « Βρέχων³ δ' ὁ θαίμων οὗτος καὶ δένδρα, καὶ λίθους,
 » καὶ πῦρ, ἀντηχεῖν ἐποίησε πᾶσαν διάστασιν τοῦ τό-
 » ἐκ τῶν ἐλεεινῶν φωνῶν.
79. « Οὕτως ἀπολλύμενον τὸ στράτευμα τῶν πολεμίων,
 » ἔφευγεν εἰς πᾶν μέρος, διασκεδάζόμενον, καθὼς τὸ
 » ὕδωρ τῆς λίμνης, ἧς τὸ φράγμα διεκόπη.
80. « Καὶ ἄλλοι μὲν κατέφευγον εἰς τὸν στρατὸν τῶν ἐχθρῶν
 » ἄλλοι δ' ἐκρύπτοντο ὑπὸ τοὺς πεπτωκότας ἐλέφαντας
 » καὶ ἵππους, ὡς ὑπὸ σπήλαια μεγάλων ὀρέων.
81. « Ὁ δ' ἡλιογενὴς Καρνᾶς ἐπλήρωσε τὸν αἰθέρα πολλῶν

1. Τοῦτον τὸν Βάκαν ἀνείλεν ὁ Βήμας, ὡς εἴρηται πρότερον.

2. Τῆς ψώρας δηλ.

3. Τουτέστι βίπτων βροχηδόν.

- » βελῶν, ἑροχηδὸν φερομένων κάτωθεν εἰς τὰ ἄνω, καὶ
 » ἐπεχόντων τὴν φορὰν τῶν ὅπλων τοῦ Γατοτκάσα.
82. « Τὰ μὲν οὖν θέλη τοῦ Καρνᾶ καὶ τοῦ Γατοτκάσα, συμ-
 » μιγνύμενα, καὶ ἐκ τῆς προστριβῆς ἄπτοντα πῦρ, ὡς
 » δένδρα, καὶ φλογίζοντα, εἰς φόβον μέγαν ἐγένοντο.
83. « Θυμωθεὶς δ' ὁ ἀρχιστράτηγος τῶν δαιμόνων Γατοτ-
 » κάσας, παντοειδῆ ὅπλα ἔβρεχε, ἀνοίγοντα τὴν κε-
 » κλισμένην δίοδον ὑπὸ τῶν βελῶν τοῦ Καρνᾶ¹.
84. « Τηνικαῦτα ἐκ τῆς συνεχοῦς τομῆς καὶ πληγῆς καὶ συν-
 » τριβῆς τῶν σωματικῶν μελῶν, ἅπας ὁ στρατὸς ἐξηρεύ-
 » γετο « Ἰού! οὐαί! »
85. « Πῦρ δ' ἐξάγων ὁ Γατοτκάσας ἐκ παντὸς πόρου τοῦ
 » σώματος, φοβεράς φωνὰς ἐξέπεμπεν ἐπὶ τοῦ αἰθέρος·
 » καὶ πηδῶν, περιφέρετο ἀνὰ πᾶν μέρος.
86. « Κατεβίβρωσκε δὲ ἀναβάτας, καὶ ἐλέφαντας, καὶ ἵπ-
 » πους σὺν αὐτοῖς τοῖς κοσμήμασι, καὶ ἔπινεν ἀφειδῶς
 » αἶμα ταῖς παλάμαις, αἱ ἦσαν μεγάλαι, ὡς λίμναι.
87. « Οὕτως ὁ δαίμων, νυκτιπορῶν, ἀνῆρει τὸν στρατόν·
 » πάντα δὲ τὰ ὅπλα, τὰ ριπτόμενα κατ' αὐτοῦ, ὥκλα-
 » ζον ἀνωφελῶς, διὰ τὴν φοβερὰν αὐτοῦ θέαν.
88. « Τῶν μὲν οὖν θεῶν καὶ τῶν θείων Βραχμάνων εὐξαμένων
 » σωτηρίαν, καὶ ἀναχωρησάντων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, τοῦ δὲ
 » στρατοῦ τοῦ Δουριοδάνα ἀπολλυμένου, τοῦ δὲ κόσμου
 » ταραττομένου,
89. « Τῶν δ' ἐλεφάντων βουλομένων κρύπτεσθαι ὑπὸ τοὺς
 » ἵππους, τῶν δ' ἵππων ὑπὸ τοὺς στρατιώτας, τῶν δὲ
 » στρατιωτῶν ὑπὸ τοὺς πόδας ἐκείνων,
90. Οἱ Καουραβαί, φυλάττοντες μόνας τὰς κεφαλὰς ὑπὸ

1. Διεῤῥήγγουσιν τὰ βέλη τοῦ Καρνᾶ.

» κώδωνας τῶν ἐλεφάντων, προσελθόντες σκυθρωποὶ τῷ
 » Καρνᾷ, ἀσχολουμένῳ ἐν τῇ μάχῃ, ἔλεξαν ὧδε·

91. « Τῶν ψυχῶν ἡμῶν νῦν ἀπολλυμένων, ὦ Καρνᾶ, ὑπὸ τοῦ-
 » του τοῦ δαίμονος, ὑπὲρ τίνος ὁ Ἀρζούνας ἀναιρετέος
 » ἐστὶ τῇ λόγχῃ ἐκείνῃ, τῇ δοθείσῃ σοι παρὰ τοῦ Ἰν-
 » δρα ; »

92. « Ἀκούσας ὁ Καρνᾶς, ἔρριψε τὴν φλογίνην λόγχην τοῦ
 » Ἰνδρα, τὴν φυλαττομένην διά τι μέγα δεινόν, καθὼς
 » ἡ φυλαττομένη χρηματολογία ῥίπτεται, ἀναλίσκομένη
 » ἐν καιρῷ ἀνάγκης.

93. « Ἡ δὲ λόγχῃ ἐκείνῃ, διαπείρασα τὴν καρδίαν, τὴν οὖ-
 » σαν ἔδραν τῆς μαγίας τοῦ Μάγου, καὶ μαγικὰ ὄπλα
 » ἔχοντος, καὶ ἀνελούσα ἐν ταύτῃ καὶ τὸ σκότος¹, τὸ
 » φιλικὸν ἐκείνῳ, ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανὸν πρὸς τὸν Ἰνδραν.

94. « Καὶ ἀναιρεθεὶς δὲ ὁ δαίμων, τοῖς μὲν οἰκείοις ἐγένε-
 » νετο εἰς ὠφέλειαν, τοῖς δ' ἐχθροῖς εἰς λύπην· πεσὼν
 » γὰρ ἐπὶ τοῦ στρατοῦ τῶν Καουραβῶν, ἀνεῖλε μίαν Ἀ-
 » ξαουγινὴν, διὰ τὸ ὃ εἶχε πελώριον σῶμα.

95. « Πεσόντος δὲ τούτου τοῦ μεγάλου ἥρωος, οἱ Καουρα-
 » βαὶ ἐσκίρτων, χαίροντες· ἀλλὰ καὶ ὁ Κρισνᾶς ἐσκίρτα,
 » ὥς περ σημαίνων διὰ τούτου, ὅτι τὸ πᾶν αὐτός ἐστιν².

96. « Ἐρωτηθεὶς δὲ τότε ὁ Κρισνᾶς ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, « ὦ
 » Θεέ, καὶ περ λυπηροῦ γεγονότος, διὰ τί ἀγαλλόμενος
 » χορεύεις ; » χορεύων ἀπεκρίνατο·

97. « Τῶν μὲν Καουραβῶν μόνη ζωὴ ἐστίν ὁ μεγαλοσθενής
 » Καρνᾶς· τούτου δὲ ζωὴ ἦν ἡ λόγχῃ αὕτη, ἡ δοθείσα
 » παρὰ τοῦ Ἰνδρα.

1. Ἀνεῖλε καὶ τὸ σκότος, ὡς φλογερά.

2. Καθὼς οἱ Καουραβαὶ ἔχαιρον, οὕτω καὶ ὁ Κρισνᾶς· διότι οἱ Καου-
 ραβαὶ, οἱ ὄντες μέλος τοῦ κόσμου, ὁ Κρισνᾶς ἐστίν, ὡς ὢν τὸ ὅλον.

98. « Αὕτη δ' ἡ λόγχη, ἡ ἀναιρετικὴ ἐνὸς μόνοῦ ἀνδρὸς,
 « ἀνελοῦσα τὸν υἱὸν τοῦ Βήμα, ἐπορεύθη πρὸς τὸν Ἰνδραν,
 « λέξασα αὐτῷ, ὥς περ γελῶσα διὰ τῆς λάμπσεως· « Ὁ
 « υἱός σου οὐκ ἀνῆρέθη ὑπ' ἐμοῦ. »
99. « Ἐκεῖνης τῆς λόγχης πορευθείσης εἰς τὸν οὐρανὸν, οὐκ
 « οἶδας τούτους πάντας τεθνεώτας ; ἡ γὰρ πνοὴ εἰσέρ-
 « χεται εἰς τὸ στόμα αὐτῶν καὶ ἐξέρχεται, καθὼς ὁ
 « ἀὴρ εἰσέρχεται εἰς τὴν φύσαν, καὶ ἐξέρχεται ¹.
100. « Καθ' ἐκαστὴν ὁ Καρνᾶς προὔτρέπετο ὑπὸ τῶν Καου-
 « ραβῶν οὕτω· « Σήμερον ἀναιρετέος ὁ Ἀρζούνας τῇ λόγ-
 « χῃ· » ἀλλ' αὐτὸς ἐπελανθάνετο τούτου, ἐνασχολούμε-
 « νος τῷ πολέμῳ, καθὼς ἐπιλανθάνεται τῶν δωρημά-
 « των, ὧν δωρεῖται.
101. « Πρώτερον ἀνῆρέθησαν ὑπ' ἐμοῦ, ὡς προειδότες τοῦτον
 « τὸν πόλεμον, οἱ δυσνίκητοι ἐκεῖνοι, ὁ Ἐκαλαθέας, ὁ
 « Ζαρασάνδας, ὁ Σισσουπάλας, καὶ ἄλλοι ἥρωες.
102. « Ταύτην τὴν δυσκαταγώνιστον χορείαν τῶν ἐχθρῶν,
 « τὴν εὐκαταγώνιστον γεγεννημένην ὑπ' ἐμοῦ ², συντρι-
 « ψον, ὡς τὸν τῆς Ναρικέλας καρπὸν ³, τὸν κεκαθαρμέ-
 « νον τοῦ φλοιοῦ.»
103. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Κρισνᾶ, ἅπαντες, ὅ, τε Ἰουδι-
 « ρας, ὁ Βήμας, ὁ Ἀρζούνας, καὶ οἱ λοιποὶ ἥρωες εἰς μά-
 « χην ἔδραμον γενναίως, μετατρέψαντες τὸ πυροειδὲς
 « ἄχθος εἰς πυροειδῆ θυμόν.
104. « Ἐπιφανεῖς δ' ἐξαίφνης τότε ὁ Βεάσας, ἔφη τῷ Ἰουδι-

1. Πνέουσι δηλ. ἀνευ ζωῆς.

2. Δηλονότι εὐκατέρωτον ἐποίησε τὸν ἀγῶνα οὕτω πράξας.

3. Τὸ ἰνδικὸν κάρυον, ἀπαλὸν ἔχον φλοιόν, οὐ συντρίβεται ριπτό-
 μενον κατὰ γῆς.

- » στίρχ· «Πολέμει ὀρθῶς, καὶ μὴ ἀγανάκτει· μετὰ δὲ
 « τέσσαρας ἡμέρας ἔσται σοι νίκη. »
105. « Βαθέος δὲ σκότους ὄντος, τὰ βέλη τῶν μαχητῶν, τῶν
 » τοξευόντων κατὰ τὴν φωνὴν, ἔπιπτον εἰς τὰ στήματα
 » ἀλλήλων ἐν τῷ καιρῷ τῆς φωνῆς.
106. « Τὰ μὲν δὴ βέλη τῶν πολεμίων ἔβαλον τὰ σώματα τῆς
 » στρατιᾶς, σκότους ὄντος βαθέος, λάμποντα τῇ λαμ-
 » πρότητι τῶν λαμπρῶν κοσμημάτων, ὥς περ δεικνύμενα
 » τῷ ἐν τῷ δακτύλῳ ὄνυχι τοῦ θανάτου.
107. « Ὁ δὲ ζόφος, σφριγῶν τῇ ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς ἀκμῇ,
 » ἐσκίρτα πως διὰ τῶν ἀναφερομένων βελῶν, καὶ ἐχόρευέ
 » πως διὰ τῶν κραδαινομένων ξιφῶν, καὶ ἐβόα πως διὰ
 » τῆς φωνῆς τῶν ἐλεφάντων.
108. « Ἐκ δὲ τοιοῦτου χρονίου πολέμου καὶ αὐτοὶ οἱ βασιλεῖς
 » ἀπέκαμον, οἷς οὐδ' ὀλίγος κάματος γίνεται ἐν τῷ βα-
 » σταίνειν τὴν γῆν ἅπασαν ¹.
109. « Ὁ δὲ φρόνιμος καὶ ἀκαματοχάρμης Ἀρζούνας, ἐλέει κι-
 » νούμενος, εἶπε πρὸς τοὺς ἥρωας· « Ἀναπαύθητε μι-
 » κρόν τι. »
110. « Οἱ δὲ, ἐπαινέσαντες τὸν λόγον τοῦ Ἀρζούνα, ἐπὶ τῶν
 » νώτων τῶν ἵππων καὶ τῶν ἐλεφάντων ὕπνον ἔλαβον,
 » δὲ ἀναπαύει τὸν πόνον, ὥς Θεός.
111. « Ἀμφότεροι οὖν οἱ στρατοὶ, θωρακοφοροῦντες, καὶ λαμ-
 » προὶ ὄντες τοῖς διαφόροις λαμπροῖς κοσμήμασι, καὶ κοι-
 » μώμενοι ἀκίνητοι, ἐφαίνοντο ὥς περ ἀγάλματα ἐν τῷ
 » οἴκῳ τοῦ Ἰάμα.
112. « Ἀνέτειλε δ' ἡ Σελήνη, ὥς περ θίξουσα ταῖς ἀμβροσιο-
 » σταλάκτοις ἀκτίσιν, ὥς χερσὶ, τῶν ἀπογόνων ἑαυτῆς

4. Ὁ βασιλεὺς λέγεται γεοῦχος, τουτέστι κύριος καὶ κυβερνήτης τῆς γῆς.

- » ἡρώων, τῶν κοιμωμένων καὶ θλιβομένων τοῖς τραύμασι.
113. « Ἀντέλαμπε δ' ἐν τοῖς ρείθροις τῶν αἱμάτων ἡ διχότο-
 « μος Σελήνη, καὶ ἐφαίνετο, ὥσπερ εἰ ἐδιχοτομήθη τὸ
 « σῶμα ἐν τῷ φθοροποιῷ πολέμῳ τῶν ἑαυτῆς ἀπογόνων.
114. « Βίσεδ' οὖν ἔπειτα ὁ Ἥλιος εἰς τὸν αἰθέρα, ὥς εἰς οἶκον,
 « ἀγλαῖσθέντα πρότερον τῇ ἀγλαᾷ Σελήνῃ, καὶ ἐποίησε
 « τὴν γῆν πλήρη ἀκτίνων ¹.
115. « Λόγοις δ' ἐπιπληκτικοῖς ἐπιπληττόμενος ὁ Δρόνας ὑπὸ
 « τοῦ Δουριοδάνα, θυμωθεὶς, ἔπληττε θεοὺς ὅπλοις καὶ
 « τοὺς ὅπλων ἀπείρους ².
116. « Ὁ μὲν οὖν Δρόνας, ὥς ὁ ὁδοῦς τοῦ Ἰάμα, ὄλεθρον ἐποίει
 « περὶ τὴν ἔω τῇ στρατιᾷ τῶν πολεμίων, τῶν πολέμῳ
 « προσκειμένων, καὶ προθυμουμένων.
117. « Ἰδόντες δ' οἱ θεοὶ τὸ φλογερὸν τόξον ἐκείνου, τὸ κατα-
 « ναλίσκον πολλοὺς τοῖς ἐξ αὐτοῦ βέλεσιν, ὥς δαυλοῖς
 « ἡμμένοις, ἔλεγον φόβῳ οὕτως·
118. « Μῶν τὸ προμετώπιον ὄμμα τοῦ τριοφθάλμου Σίβα ἤλ-
 « θε παρὰ καιρὸν τῆς παγκοσμίου φθορᾶς εἰς τὴν παλάμην
 « νοῦ Δρόνα, ἐπὶ φθορᾷ τῆς ζωῆς τῶν ζώντων·»
119. « Τῶν μὲν οὖν θελῶν τοῦ Δρόνα ἐμπιπτόντων καὶ διαρ-
 « ρηγνύντων ἀσπίδας, θώρακας, καὶ ἐλέφαντας, οἱ ἔμπει-
 « ροὶ ἀπέφευγον αὐτὰ, ἐμβαπτιζόμενοι εἰς τὸ αἶμα, ὥς
 « εἰς τὸ πέλαγος.
120. « Ἐκ δὲ τῶν τετμημένων κεφαλῶν τῶν υἱῶν τοῦ Δρου-
 « πάδα, αἷματος ὠκεανὸν ἐποίησεν, ὑπερβαίνοντα καὶ τὸν
 « πλημμυροῦντα ὠκεανὸν ἐν τῇ πανωλεθρίᾳ.
121. « Ἐπιδραμόντες δὲ ὁ Βιράτας, καὶ ὁ Δρουπάδας, οἱ ὄν-

1. Πλουτοδοτέραν (ἐκφρασις τοῦ πρωτοτύπου). Διφορεῖται δὲ οὗτος ὁ στίχος.

2. Τὸ γὰρ θεῖον ὄπλον οὐ ρίπτεται κατὰ τοῦ ὅπλων ἀπείρου.

- » τες ὡς δῦα ὀδόντες τοῦ ὡς ἐλέφαντος θανάτου, ἔπλητ-
 » τον σφόδρα, ὡς ὄρος, αὐτὸν τὸν Δρόναν.
122. « Βουλόμενος δ' ὁ Δρόνας καταπιεῖν ἅμα τὴν τοῦ Ἰουδι-
 » στίρα θερμότητα καὶ εὐκλειαν, ὡς Σελήνην, καὶ ὡς
 » Ἥλιον, ἀπέδειξε τὰς κεφαλὰς τοῦ Βιράτα καὶ τοῦ Δρου-
 » πάδα, ὡς ζεύγος Ῥαχοῦ¹, τμηθεῖσας τοῖς αὐτοῦ βέλεσιν.
123. « Ἐπελθόντος δὲ κατὰ τοῦ Δρόνα ὁ Βήμας, καὶ ὁ Δρυστα-
 » διούμνας, καὶ ἄλλοι ἥρωες, ἐπεσγέθησαν ὑπὸ τε τοῦ
 » Καρνᾶ, καὶ Σακουνῆ, καὶ ἄλλων ἡρώων, ὡς ἐλέφαντες,
 » ὑπ' ἐλεφάντων.
124. « Ἐνταῦθα ἐξαίσιος φθορὰ ἐγένετο, καὶ βαθεῖα κόνις ἀνη-
 » γέρθη, ὡς τὸ ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος σκότος· οἱ δὲ
 » στρατοὶ συνεμήγησαν, ὡς οἱ ὠκεανοὶ ἐν τῇ συντελείᾳ·
 » θροῦς τε ἦν καὶ θύρυξος φοβερός.
125. « Ποταμοὶ δ' αἵματος ἔρρεον, ἔχοντες ἀντὶ μὲν πηλοῦ
 » σάρκας τεθνεώτων, ἀντὶ δ' ἄμμου μαργαρίτας, διαρ-
 » ριπτομένους ἐκ τῶν πληττομένων μετώπων τῶν ἐλε-
 » φάντων.
126. « Κατέφθειρε δ' ὁ Δρόνας τὰς ἑπτὰ Ἀξαουχινὰς τοῦ Ἰουδι-
 » στίρα, καθὼς ὁ Ἥλιος κατὰ τὴν ἔω τῶν ἑπτὰ γειῶν
 » τὸ σκότος, καὶ τὸ θαλάσσιον πῦρ τὰς ἑπτὰ θαλάσσας.
127. « Ἐνταῦθα ὁ Κρισνᾶς ἔλεξε πρὸς τοὺς Πανδοϊδάς· « Οὐ-
 » τος ἀνίκητός ἐστιν, ἐν ὧσφ ὀπλοφορεῖ· τότε δ' ἀφήσει
 » τὰ ὄπλα, ὅταν ἀκούσῃ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ· εἰ-
 » ρήσθω οὖν τρόπῳ ὁ θάνατος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. »
128. « Τοῦ μὲν οὖν Ἀρζούνα ἀκούσαντος, βύσαντός τε τὰ
 » ὄπλα, καὶ κλίναντος τὴν κεφαλὴν, τοῦ δὲ Ἰουδιστίρα

1. Καθὼς ἡ μυθευομένη κεφαλὴ τοῦ Ῥαχοῦ ποιεῖ ἐκλειψιν, καταπί-
 νουσα τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην.

- » νυγέντος μὲν τὴν καρδίαν καὶ σιωπήσαντος, κατανεύσαν-
 » τος δὲ ὁπωσούν,
129. « Ὁ Βήμας, ἀνελὼν τὸν ἐλέφαντα, ᾧ ὄνομα Ἀσβατάμας,
 » τοῦ βασιλέως τῆς Μαλάβας χώρας, ἐξεφώνησεν· « Ἀν-
 » ρέθη ὁ Ἀσβατάμας. »
130. « Ἀκούσας δὲ τοῦτο τὸ ἄχαρι ὁ Δρόνας παρὰ τοῦ Βήμα,
 » κλίναντος τὴν κεφαλὴν αἰσχύνῃ, πάλιν ἐπολέμει, μὴ
 » πιστεύσας τῷ λόγῳ· ἥδει γάρ, ὡς οὐκ ἂν νικηθεῖν ὑπό-
 » τινος ὁ υἱὸς αὐτοῦ.
131. « Θυμωθείς δὲ, ἐξηκοντακισχιλίους ἥρωας τοῦ βασιλέως
 » τῆς Πανσάλας χώρας ἀπέκτεινε, βουλομένους αὐτὸν ἀνε-
 » λεῖν, καθὼς ὁ Καπίλας τοὺς ἐξηκοντακισχιλίους υἱοὺς
 » τοῦ βασιλέως Σαγάρα.
132. « Κατέκαυσε δὲ τῇ Βραχμάστρᾳ ἑκατὸν μυριάδας ἡρώων,
 » καὶ ἤθλει καὶ ἡνδραγάθει, ὡς νέος, καίπερ ὢν τετρα-
 » κοσίων ἑτῶν.
133. « Ποιῶν δὲ τοσοῦτον φόνον, ἐκωλύθη, ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ
 » ὑπὸ τῶν θείων Βραχμάνων· καὶ ἀμφιβάλλων εἰ ἄλλ-
 » θεύει ὁ λόγος τοῦ Βήμα, ὅτι ὁ Ἀσβατάμας ἀνῆρέθη,
 » ἠρώτησε τὸν φιλαλήθη Ἰουδιστίραν.
134. « Παρακληθεὶς δὲ λίαν ὑπὸ τοῦ Κρισνᾶ ὁ Ἰουδιστίρας,
 » ἵνα παῦσις γένοιτο τῆς μεγάλης φθορᾶς, ἐβεβαίωσε καὶ
 » αὐτὸς τὸν λόγον· προσέθηκεν ὁμῶς τελευταῖον, ὑπο-
 » φωνήσας, « Ἐλέφας. »
135. « Ὁ δὲ Δρόνας, μὴ ἀκούσας τῆς λέξεως, εἰλέφας, ἐκ τοῦ
 » ἥχου τῆς κόγχου τοῦ Κρισνᾶ, διατραχηθεὶς, ἔστη ἐκ
 » λύπης ἐν ἀκαρεῖ ἀκλόνητος.
136. « Τηνικαῦτα οἱ ποδῆγεμοὶ ἵπποι¹, οἱ φέροντες τὸν βασιλέα
 » Ἰουδιστίραν, μὴ θίγοντες πλέον τῆς γῆς, ἐπάτουν τότε

1. Δηλ. ἡ ψευδολογία τοῦ Ἰουδιστίρα ἐποίησε τοὺς ἵππους αὐτοῦ βραδεῖς.

- » τὴν γῆν, καθὼς αἱ ὄρνεις, αἱ δεδεμένοι τὰς πτέρυγας.
137. « Νικήσας δ' ὁ Δρόνας τὸν Δρυσταδιούμεναν, τὸν ἔχοντα
 » λαμπρὰν ῥομφαίαν, ὡς τὸν θάνατον, τὸν ἔχοντα γλῶσ-
 » σαν ἐκτεταμένην, ἀνεῖλεν ἐν ἀκαρεῖ δέκα μυριάδας
 » ἡρώων.
138. « Προσελθὼν δ' ὁ Βήμας τῷ Δρόνᾳ, τῷ διδόντι φόβον τοῖς
 » ἔχθροῖς, ἔφη· « Ἰού! τοῦ υἱοῦ σου θανόντος, σὺ πάλιν
 » θανατοῖς, ὡς σαρκυφόρος δαίμων, καὶ περ ὦν Βραχμάν!»
139. « Ἀκούσας ὁ Δρόνας, ἔρριψε τὰ ὄπλα, ἀφοσίαν δούς πᾶσι,
 » καὶ καθίσας, ὡς θεωρητικὸς, ἐξήγαγε τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ
 » ἐρέγματος.
140. « Ὁ δ' ἑλάχιστος Δρυσταδιούμενας ἐφώρμησεν ἐπὶ τὸ σῶ-
 » μα τοῦ Δρόνα, παραδόντος πρότερον τὸ πνεῦμα, καθὼς
 » ὁ ζόφος εἰσδύει εἰς τὸν αἰθέρα, δύσαντος τοῦ Ἡλίου.
141. Καὶ περ δὲ κωλυόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, καὶ ἀποτροπια-
 » ζόμενος ὑπὸ τῶν βασιλέων, λαβόμενος θυμῷ τῆς κει-
 » φαλῆς τοῦ Δρόνα ἐκ τῶν τριχῶν, ἐκοψεν αὐτὴν μαχαίρᾳ.
142. « Τοῦ δὲ στρατοῦ τῶν Καουραβῶν φοβηθέντος, καὶ εἰς
 » φυγὴν τραπέντος, ἐρωτήσαντι τῷ Ἀσβατάμα « Τί τοῦτο;»
 » εἶρηκε τὸ πᾶν ὁ Κριπᾶς εὐθέως, προσταχθεὶς ὑπὸ τοῦ
 » Δουριοδάνα.
143. « Ὁ δ' Ἀσβατάμας, ὁ φοβερὸν ὄμμα φέρων ἐπὶ τοῦ με-
 » τόπου, ὡς ὦν ἀπόρροια τοῦ Ρούδρα, θυμωθεὶς ἐπὶ τῷ
 » θανάτῳ τοῦ πατρὸς, φοβερὸν εἶδος ἔσχεν, εἰς παγκό-
 » σμιον φθοράν.
144. « Ἀνάρθρους δ' ἐξηρεύετο λόγους θυμοῦ, ὡς δαυλοὺς
 » πυρὸς, προστρίβων τὰς χεῖρας συνεχῶς, καὶ καταπλήτ-
 » των τὸν κόσμον τῇ ἐξάψει τῆς ἑαυτοῦ θερμότητος·
145. « Ἄρα, ὡς τεθνεὺς ἐνομίσθη ἐγὼ ὑπ' ἐκείνων, οἱ ἀνήγ-
 » γειλαν τῷ ἐμῷ πατρὶ τὸν ἐμὸν θάνατον, καὶ ἐλάβοντο
 » αὐτοῦ ἐκ τῆς κόμης;

146. « Εἰ ὁ Ἰουδιστίρας, ὁ λέγων ἀλήθειαν ἀπὸ γενέσεως,
 « ψευδὸς εἶρηκε σήμερον ὑπὲρ τοῦ θανάτου τοῦ διδασκά-
 « λου, τίς πίστις ἔσται τοῖς ζῶσι Ξατραῖς;
147. « Σήμερον διὰ τῆς *Ναραϊανάστρας*, τῆς δοθείσης παρὰ
 « τοῦ πατρός μου, ποιήσω τὸν κόσμον ἄμοιρον τῶν τοῦ
 « Δρουπάδα, καὶ τῶν τοῦ Πανδοῦ, καὶ αὐτοῦ τοῦ Κρισνᾶ.»
148. « Τοιαῦτα εἰπὼν, καθαρὸς γενόμενος, ἀνέλαθεν εὐθέως
 « τὴν *Ναραϊανάστραν*, ἐξ ἧς ἔτρεμον θεοὶ τε καὶ δαίμο-
 « νες, ἀναβοῶν καὶ ἀνακεχυμένην ἔχων τὴν κόμην.
149. « Ἰδὼν δ' ὁ Ἀρζούνας τὴν στρατιὰν ταραττομένην τῇ
 « βοῇ τοῦ Ἀσθατάμα, ἔφη δεινοπαθῶς τῷ Ἰουδιστίρα,
 « ἀνατείνας δεινῶς τὰς ὀφρύας·
150. « Εἰ ὁ διδάσκαλος, βασιλεῦ, ἀνγρέθη ἄοπλος, πιστεύσας
 « σοὶ τῷ λέγοντι ἀλήθειαν ἐκ γενέσεως, οὗτος ὁ υἱὸς ἐκεί-
 « νου τίνοι οἰστός ἔσεται;
151. « Φεῦ τῆς ἐφέσεως δόξης καὶ βασιλείας! μαθητῆς κακό-
 « τροπος ἀπέκτεινε γέροντα διδάσκαλον, ρίψαντα τὰ ὄπλα
 « ἀπάτη!»
152. « Τοιαῦτα εἰρηκότος μετὰ θυμοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰνδρα, ὁ
 « Βήμας ἀπεκρίνατο, ὀργιζόμενος, ποιήσας τὴν γῆν ἀν-
 « τιβοᾶν·
153. « Σὺ, ὦ Ἀρζούνα, ὁ ὢν Ξατρῆς, τουτέστι πολεμικός, οὐ
 « ποιεῖς ὀρθῶς, λαλῶν ὡς ἀπαθὴς καὶ θεωρητικός· τίς
 « γὰρ ἂν θεωρήσειε τὸ δίκαιον, καὶ τὸ ὀρθὸν ἐν τρόπῳ
 « θανάτου σκληροῦ ἐχθροῦ;
154. « Τί δ' ἂν ποιήσειεν ὁ υἱὸς τοῦ διδασκάλου, οὕτω με-
 « γάλα θυῶν, ὅτε ἐγὼ, καὶ σὺ, καὶ ὁ Κρισνᾶς, πολε-
 « μῶμεν;»
155. « Τοῦ δὲ Βήμα τὸν λόγον ἐπιβεβαιώσας ὁ ἐκ τῆς Θυσίας
 « γεννηθεὶς Δρυσταδιούμνας, ἔλεξεν, ἀγανακτῶν, πρὸς
 « τὸν Ἀρζούναν, τὸν υἱὸν τοῦ Ἰνδρα·

156. « Οὗτος ὁ ἀτάσθαλος καὶ σκληρὸς Βραχμὰν Δρόνας, ὁ
 « ἀναιρῶν διὰ τῆς Βραχμάστρας καὶ τοὺς ἀπείρους ὄπλων,
 « καὶ ἀδίκως καὶ ἀχαλίνως πολεμῶν, καὶ ἐχθρικός ὢν
 « τοῦ ἐμοῦ πατρὸς, ἀνῆρέθη ὑπ' ἐμοῦ.
157. « Ὁ δὲ προπάτωρ Βήσμας, καὶ ὁ γέρων Βαγαδάττας, ὁ
 « φίλος τοῦ σοῦ πατρὸς, οἱ πολεμοῦντες νομίμως, τίνι
 « τρόπῳ ἀνῆρέθησαν ὑπὸ σοῦ; εἰπέ. »
158. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Δρυσταδιούμνα, ὁ μὲν Ἀρζούνας
 « ἐνῆτένισε πρὸς αὐτὸν ἀγριωπῶς· ὁ δὲ Σατεκῆς ἀπεκρί-
 « νατο, ἐρυθρὸς ὢν τὸ ὄμμα θυμῷ, ὡς πυρί·
159. « Οὐαὶ ἡμῖν τοῖς κακοτρόποις, οἳ βλέπομεν ἐνώπιον σὲ
 « τὸν φονέα σεβασμίου ἀνδρὸς ἥσυχος, καὶ περ ὄντα ἄξιον
 « θανάτου! »
160. « Πρὸς θὺν ἔφη ὁ Δρυσταδιούμνας· « Ὁ Βουριδάτας ¹ ἐκεῖ-
 « νος, οὗ ἡ χεὶρ ἐκόπη ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, ὑπὸ τίνος
 « ἀνῆρέθη, ὅτε ἦν ἐν θεωρίᾳ, ὁ πολλὰς θυσίας τελῶν, καὶ
 « σημαίαν ἔχων τὴν ἐν τῇ θυσίᾳ στήλην; »
161. « Ὁ μὲν οὖν Σατεκῆς, καὶ ὁ Δρυσταδιούμνας, ἔτοιμοι
 « ὄντες ἀλληλοκτονῆσαι, ἔφασαν πρὸς ἀλλήλους· « Ὡ μαι-
 « φόνε καὶ κακοῦργε, εἰ πάλιν εἴποις τοιοῦτον λόγον,
 « ἀποκτενῶ σε. »
162. « Ἐπεσγέθησαν δὲ ξιφουλκοὶ ὄντες, ὑπὸ τοῦ Βήμα, τῷ
 « λόγῳ τοῦ Κρισνᾶ· ἡ δὲ Ναραϊανᾶστρα τοῦ Ἀσβατάμα
 « ἐφέρετο, καταλάμπουσα καὶ καταφλογίζουσα πᾶσαν
 « διάσταςιν τοῦ τόπου.
163. « Βλέπων δ' ὁ Ἰουδιστίρας τὴν στρατιάν πᾶσχουσαν ὑπὸ
 « τῶν πολυειδῶν ὄπλων, τῶν ἐξερχομένων ἐκ τῆς Να-

1. Ὁ καὶ Βουρισραβᾶς. — Ὁ Σατεκῆς ἔκοψε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὄντος ἐν θεωρίᾳ.

- » ραϊανάστρας, ἀτενίσας πρὸς τὸν Ἀρζούναν, ἔφη τοῖς
» βασιλεῦσιν·
164. « Οὗτος ὁ Δρόνας ἐστίν, ὃς ἔκτεινε δόλῳ τὸν ἔφηβον καὶ
» ἄβρὸν Ἀθημανιοῦν ¹. παρίημι τὸν Σατεζίτην, καὶ ἄλ-
» λους τοιούτους ἥρωας.
165. « Οὗτος ὁ Δρόνας ἐστίν, ὃς ἔδωκε τῷ Δουριοδάνᾳ δυσ-
» διαῤῥηκτον θεῖον θώρακα· τούτου τοῦ γέροντος ἐπὶ τῷ
» θανάτῳ, ὀργισθεῖς, ἀδιάφορος ἐγένετο ἐν πολέμῳ ὁ
» Ἀρζούνας.
166. « Σωτηρία ἔστω τούτῳ τῷ Ἀρζούνα· φύγετε ὑμεῖς·
» ἐγὼ δ' αὐτὸς ἐμπεσοῦμαι τῷ πυρὶ τοῦ Ἀσβατάμα· ὑπὸ
» τίνος γὰρ νικηθεῖν ἂν οὗτος, ὁ ὅμοιος τῷ Κάλα ; »
167. « Ὁ δὲ Κρισνᾶς, ἀνατείνας τὴν χεῖρα, εἶπε πρὸς τοὺς
» κατακαιομένους βασιλεῖς· « Οὐ κατακαυθήσονται ὑπὸ
» τοῦ ὕπλου τοῦ Ἀσβατάμα, οἵτινες ἀφήσουσι τὰ ὅπλα
» καὶ τὰ ἄρματα. »
168. « Ἀκούσας ὁ Βήμας, ἔφη· « Μὴ φοβήθητε, βασιλεῖς·
» ἴδετε· ἐγὼ τοῦτον τὸν ἀσπλαγχνον Ἀσβατάμαν ἀπο-
» κτενῶ ταύτῃ τῇ κορύνῃ. »
169. « Τοιαῦτα εἰπὼν, ἦν εἰς τὸ πρόσω, θέων, καὶ ἀναβοῶν·
» ὁ δ' Ἀσβατάμας, γελᾶσας, ἔφη· « Οὗτος μωρός ἐστι· »
» καὶ ἐπλήρωσεν αὐτὸν βελῶν.
170. « Τὸ δὲ πυροβόλον ὄπλον τοῦ Ἀσβατάμα ἀφῆκε τοὺς
» βασιλεῖς ¹, τοὺς ἀφέντας τὰ ὅπλα καὶ τὰ ἄρματα, καὶ

4. Ὁ Ἀρζούνας ἐξ αἰτίας τοῦ θανάτου τοῦ διδασκάλου Δρόνα περί-
λυπος ἦν, καὶ ἀργὸς καὶ ψυχρὸς εἰς πόλεμον· διὰ τοῦτο ὁ Ἰουδιστίρας
προτείνει ταῦτα, εἰς ἑξάψιν τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ.

2. Τὸ πυροβόλον ἐκεῖνο ὄπλον ἦν πρότερον διηρημένον εἰς φλόγας
πολλὰς, εἰς τὸ κατακαῦσαι πολλούς· ἡδὴ δὲ ἐν ἐγένετο εἰς τὸ κατα-
καῦσαι μόνον τὸν Βήμαν.

- » ἐν γογονῇ, ἦλθε κατὰ τοῦ Βήμα, τοῦ φόβου τῶν
 » ἑχθρῶν.
171. « Τηνικαῦτα ὁ Βήμας, περιεστοιχισμένος φλοξὶ πολλὰς
 » τοῦ ὅπλου, ἐφαίνετο, ὡς φλογερὸς Ἥλιος ¹, περιεστοι-
 » χισμένος τῷ ἐπὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος πυρί.
172. « Ὁ δ' Ἀρζούνας ἔρριψε τὴν *Βαρουνάστρα* ² εἰς δια-
 » φύλαξιν τοῦ Βήμα· ἀλλὰ κακέστη ἀλυσιτελῆς ³ ἐγένε-
 » νετο ὑπὸ τῆς ἰσχυρᾶς *Ναραϊανάστρας*.
173. « Πολεμῶν δ' ὁ Βήμας σταθερῶς, καί περ καταφλεγόμε-
 » νος τῇ *Ναραϊανάστρᾳ*, εἰς ἀπορίαν ἤγαγε τὸν νοῦν καὶ
 » αὐτῶν τῶν οὐρανοπόλων θεῶν.
174. « Ὁ δὲ Κρισναῖς καὶ ὁ Ἀρζούνας, ἀφέντες τὸ ἑαυτῶν ἄρ-
 » μα, τὸ ἔχον ἵππους θραδεῖς ἐκ τῆς φλογός, ἔδραμον
 » πεζοί, καὶ ἐλκύσαντες τὸν Βήμαν ἀπὸ τοῦ ἄρματος,
 » ἔρριψαν εἰς αὐτὸ καὶ τὰ ὅπλα αὐτοῦ.
175. « Ἐσβέσθη δ' ἐκεῖνο τὸ πύρινον ὄπλον σὺν τῇ πάθει τοῦ
 » στρατοῦ τῶν Πανδοϊδῶν, καὶ τῷ ἄχθει τοῦ κόσμου,
 » καὶ τῇ ἐφέσει ⁴ τοῦ Ἀσβατάμα.
176. « Παρακληθεῖς δ' ὑπὸ τοῦ Δουριοδᾶνα ὁ Ἀσβατάμας εἰς
 » τὸ ρίψαι πάλιν ἐκεῖνο τὸ ὄπλον, καὶ εἰπὼν, ὡς οὐ
 » ῥιπτέον δις τὸ θεῖον ὄπλον, ἐφώρμησε τολμηρῶς ⁵.
177. Νικήσας δὲ θέλσει πολλοῖς, ὡς κερανοῖς, τὸν Σατεκῆν
 » καὶ τὸν Δρυσταδιούμναν, ἐγκάτοικον ἐποίησεν ἐν τῇ
 » πόλει τοῦ Ἰάμα τὸν βασιλέα Σουδαρσάναν, τὸν υἱὸν
 » τοῦ Πουρού.

1. Ὁ Βήμας φλογερὸς ἦν πρότερον, φλογερότερος δ' ἤδη ἐγένετο.

2. Βαρουνάστρα ὄπλον τοῦ Βαρούνα, ὃ ἐστὶν ὑδροβόλον.

3. Ἀνεπέργητος.

4. Ἦν εἶγεν εἰς τὸ κατακαῦσαι.

5. Ὑπερήφανος (ἐκφρ. τοῦ πρωτοτύπου).

178. « Ὁ μὲν οὖν Ἀσβατάμας, ἐπέδραμε κατὰ τῆς στρατιᾶς
 » τοῦ Ἰουδιστίρα, φευγούσης φόβῳ· ἐπισχεθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ
 » Ἀρζούνα, ἐρρίψε τὸ θεῖον ὄπλον.
179. « Οἱ δὲ στρατιῶται, θιγόμενοι ταῖς φλοξίν ἐκείνου τοῦ
 » πυρίνου ὄπλου, ἐφαίνοντο ὥσπερ εἰ ἐλείχοντο ταῖς
 » γλώσσαις τῶν διακόνων τοῦ θανάτου.
180. « Κατακαῦσαν δ' εὐθέως ἐκεῖνο τὸ ὄπλον μίαν Ἀξου-
 » χινὴν, οὗ ἐκ τοῦ βαθέως καπνοῦ ὁ μὲν Ἥλιος ἐσκοτίσθη,
 » τὰ δ' ἄστρα ἀνεφάνη, ἦλθε κατὰ τοῦ Κρισνᾶ καὶ Ἀρ-
 » ζούνα.
181. « Οἱ δὲ δύο μελανες, οἱ ὄντες ἐν τῇ κεφαλῇ τῆς μά-
 » χης¹, ἐμπεριελημμένοι ταῖς φλοξίν ἐκείνου τοῦ πυρί-
 » νου ὄπλου, ἐφαίνοντο, ὥς κυάνεοι λίθοι, ἐντεθειμένοι
 » ἐν μέσῳ χρυσῶν ἐνωτίων.
182. « Κατασθέσας δ' ὁ Ἀρζούνας τὸ πῦρ ἐκεῖνο διὰ τῆς ρι-
 » φθείσης Βραχμάστρας, ἐφαίνετο λίαν ἔκλαμπρος, ὥς-
 » περ χρυσός, δεξιζάμεται ἐκ πυρός.
183. « Μὴ ποιήσας δὲ τὴν γῆν ἄνευ τῶν Πανδοῖδῶν ὁ Ἀ-
 » σβατάμας, ἀποσθεσθέντος τοῦ πυρίνου ὄπλου, ψέγων
 » τὰ θεῖα ὄπλα, εἶδεν ἐξαίφνης τὸν Βιάσαν.
184. « Καταβὰς δὲ ἀπὸ τοῦ ἄρματος, καὶ προσκυνήσας τὸν
 » ὄπιον, ἠρώτησε· « Τίνος ἕνεκα τὸ ὄπλον μου ἀνενέρ-
 » γητον ἐγένετο κατὰ τοῦ Κρισνᾶ καὶ Ἀρζούνα;
185. « Πρὸς ὃν ἀπεκρίνατο ὁ ὅσιος· « Γίνωσκε, τέκνον, ὥς
 » οὗτοι, ὁ Κρισνᾶς καὶ ὁ Ἀρζούνας, ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ ἀ-
 » σκούμενοι Νάρας καὶ Ναראϊάνας, οἳ ἐνηνθρώπησαν.
186. « Ὁ μὲν Ναראϊάνας², ἀσκήσει χρησάμενος ἐβδομηκον-

1. Διτλ. πρόμαχοι.

2. Ὁ Ναράϊάνας ὁ Κρισνᾶς ἐστι.

« τακισχίλια ἔτη, λατρεύων τῷ φαλῷ, καὶ τιμῶν τὸν
« Σίβαν, ὅμοιος αὐτῷ ἐγένετο ¹.

187. « Σὺ δὲ, θεραπεύων καὶ τιμῶν τὴν εἰκόνα τοῦ Σίβα,
« ἔτυχες μοίρας, ἐκείνου τοῦ Σίβα. Ὁ μὲν γὰρ φαλός, ἡ
« φύσις ἐστὶ τοῦ παντός· ἡ δὲ εἰκὼν τοῦ Σίβα, μέρος
« ἐστὶ τοῦ παντός.

188. « Ὅθεν σὺ, ὁ ὢν μοῖρα τοῦ Σίβα, μὴ ἀντίστηθι τῇ δυ-
« νάμει τοῦ Ἀρζούνα καὶ τοῦ Κρισναῖ, οἳ εἰσιν αὐτός ὁ
« Σίβας, καὶ αἰεὶ ὁμοφυεῖς ².

189. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Βεάσα, καὶ ἀφάντου γενομένου,
« ὁ Ἀσθατάμας, προσκυνήσας τῷ νοῖ τὸν Σίβαν, ἔγνω
« τὸν Κρισναῖ καὶ τὸν Ἀρζούναν μορφὰς τοῦ Σίβα, καὶ
« ἀφῆκε τὸν θυμόν.

190. « Πausαμένων δὲ τῶν βασιλέων τοῦ πολεμεῖν, ἐπαύ-
« σατο καὶ ὁ Ἀρζούνας· καὶ πορευόμενος εἰς κατασκή-
« νωσιν, ἐθέασατο τὸν Βεάσαν καθ' ὁδόν.

191. « Προσκυνήσας δὲ τὸν ὅσιον, ἤρετο· « Ἠράθῃ ὑπ' ἐμοῦ
« ἀνθρωπός τις, τρίαῖναν ἔχων ἐν χειρὶ, καὶ ἀναιρῶν τοὺς
« ἀπογόνους τοῦ Κουραῦ ταῖς τρισὶν αἰχμαῖς, ὥς τρισὶ
« γλώσσαις, ἱκαναῖς εἰς ἀνάλωσιν τῶν τριῶν κόσμων·
« τίς οὗτός ἐστι ; »

192. « Πρὸς δὲν ἀπεκρίνατο ὁ ὅσιος· « Οὗτός ἐστιν ὁ Σίβας ³,
« ὁ γαμέτης τῆς θυγατρὸς τοῦ ὄρους Ἰμαῶ, ἡ Καλπαερίξα
« τῶν τριῶν κόσμων, ὃς ἐπὶ σοὶ ἐχάρη, χάριτι τοῦ Κρισναῖ.

1. Δηλ. ἦττων εἰ τοῦ Κρισναῖ· ἐπειδὴ ἐκεῖνος μὲν αὐτός ἐστιν ὁ Σίβας, σὺ δὲ μοῖρα καὶ μέλος τοῦ Σίβα. Ὁ μὲν φαλός αὐτό ἐστι τὸ πᾶν· ἡ δὲ μορφή τοῦ Σίβα μέρος ἐστὶ τοῦ παντός. Ἐντεῦθεν ἀποδεικνύεται, ὅς ὁ φαλός, φύσις ἐστὶ τοῦ παντός.

2. Τὴν αὐτὴν ἔχουσιν ἀμφότεροι φύσιν.

3. Ὁ πᾶντα πᾶσι τὰ ἐφετὰ διδούς.

193. « Τοῦτον γίνωσκε αἷτιον ¹, ἀναίτιον ², δεσπότην, ἀδέ-
 » σποτον, γνωστὸν, ἄγνωστον, ἐραστὸν καὶ ἀνέραστον ³.
 194. « Τοιαύτην θεολογίαν ἀναπτύξαντος τοῦ Βεάσα πρὸς τὸν
 » Ἀρζούναν, καὶ ἀπελθόντος, οἱ ἥρωες ἤλθον ἕκαστος
 » εἰς τὰ ἑαυτῶν κατασκηνώματα περὶ τὴν ἐσπέραν· καὶ
 » ποιήσαντες τὴν νύκτα, ὡς ἡμέραν, τῇ ἀγλαΐᾳ τοῦ
 » ἑαυτῶν σώματος, διηγοῦντο πρὸς ἀλλήλους τὰ τῶν
 » ἀρίστων ἡρώων ἀνδραγαθήματα. »

Σεβέσθω, ὡς ἑομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ καὶ
 καλοῦ διδασκάλου Ζηναδάτα ὁ ἐγκρατὴς Ἀμάρας, οὗ τῆς
 γλώττης ἔργον ἐστὶν ἡ Βαλαβαράτα, τὸ μέγα Ποίημα, τὸ
 χαρὰν παρέχον τοῖς ποιηταῖς, καὶ πηγὴ ὃν ἀμβροσίας· οὗ ἡ
 Ἐβδόμη Πάρθα, ἥ ὄνομα Δροναπάρθα, ἔλαβε πέρας.

Ἐν ταύτῃ τῇ Πάρθᾳ ἐμπεριέχονται τέσσαρα μὲν Κεφάλαια,
 ἑξακόσιοι δὲ καὶ ἐβδομήκοντα ἑπτὰ στίχοι, κατὰ τὸ μέτρον
 τοῦ Ἀνουστούπα.

Τέλος τοῦ Τετάρτου Κεφαλαίου,
 τοῦ Ἐβδόμου Βιβλίου
 τῆς
 Βαλαβαράτας.

-
1. Αἷτιός ἐστι καὶ ἀρχὴ τῆς ὑπάρξεως πάντων.
 2. Ἀναίτιος, δηλ. μὴ ἔχων ἀρχὴν τῆς ἑαυτοῦ ὑπάρξεως.
 3. Ἐρᾶται μὲν ὑπὸ πάντων, αὐτὸς δὲ οὐδενὸς ἔρᾳ, ἀνεκδήεις δηλ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ ¹,

ὃ διαλαμβάνει τὸν θάνατον τοῦ Καρᾶ.

1. Ὁ Βισνοῦς, ὁ γενόμενος Βεῖσας, ὥς τε εἰπεῖν τὰ ἑαυτοῦ κατορθώματα ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ κόσμου, τὰ ἄρρητα καὶ τῷ λόγῳ τῆς τοῦ λόγου ἐφόρου Θεᾶς, διαφυλάττοι ὑμᾶς.
2. Ὁ δὲ Σανζαῖας, ἀποτείνας τὸ ὄμμα εἰς τὴν Κουρουζέ-τραν, καὶ ἰδὼν τὸν μέγιστον πόλεμον, ἔφη τῷ Δρυτα-ράστρα, ἀχθομένῳ διὰ τὸν θάνατον τοῦ Δρόνα·
3. « Μετὰ τὸν Δρόναν, ψηφισθεὶς ἀρχιστράτηγος τῶν Κου-
» ραῖων ὁ Καρᾶς, τῇ γνώμῃ τοῦ Ἀσθατάμα, ὑπὸ τοῦ
» βασιλέως Δουριοδάνα, ἔβλεπε τὸν τριττὸν κόσμον, ὡς
» ἄχυρον, ὁμματι φλογερῷ ἐκ θυμοῦ, ὡς πυρός·
4. « Τάξας δ' εἰς σχῆμα κροκοδείλου τὸν στρατὸν ὁ Καρ-
» νᾶς, ὃ βασιλεῦ, ῥίπτων βέλη νικητικὰ τοῦ κόσμου, ὡς
» ἄλλος Ἔρως, τίνος καρδίαν οὐκ ἐτάραξεν;
5. « Ὁ δ' Ἀρζούνας, κοσμήσας τὴν γῆν, τὴν μορφήν τοῦ
» Σίβα, τῷ ἑαυτοῦ στρατῷ, ταχθέντι εἰς σχῆμα διχο-
» τόμου Σελήνης, ἔκαιεν, ἔμπροσθεν τοῦ πολέμιου στρα-
» τοῦ, ὡς ὁ προμετώπιος ὀφθαλμὸς τοῦ Σίβα, δεινὸς ὢν
» καὶ φοβερὸς τοῖς φλογεροῖς ὅπλοις.
6. « Ἄντεφόρμησαν δ' οἱ μαχηταί, κοσμοῦντες τὸν αἰθέρα
» σπινθῆρσιν, ὥς περ θραύμασι συντετριμμένων ἀκτίνων
» τοῦ Ἡλίου, τοῖς ἐξαγομένοις ἐκ τῶν συναρασσομένων
» ἀλλήλοις βελῶν.

1. Τὸ ὄγδοον Βιβλίον μονοκέφαλόν ἐστι.

7. « Ἐκ δὲ τῶν χεομένων αἱμάτων ¹ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἐφαί-
 » νετο, ὡς ἡ γῆ ἐκοσμήθη μεμιγμένοις κρόκῳ ἰδρώσιν
 » ἐκατέρας τῆς νίκης ², τῆς ἰδρώσεως ἐκ τῆς θερμότητος
 » τῶν βασιλέων ἐκατέρου τοῦ στρατοῦ.
8. « Περὶ δὲ τὴν ἔω, ἐκ τοῦ ἐφάλλεσθαι εἰς ὕψος τὰς κε-
 » φαλάς ³ σὺν ταῖς ἐνωτίοις, κοπτομέναις τοῖς ζυροειδέσι
 » ἐβέλεσι τῶν πολεμίων, ἐδόκει, ὥσπερ εἰ προαπάντησις
 » ἐγίνετο ⁴ τοῦ φίλου Ἡλίου ὑπὸ τῶν λωτῶν, καὶ ὑπὸ
 » τοῦ ζεύγους τῶν χηναλώπεκων ⁵.
9. « Ἰπὸ δὲ τοῦ Βήμα, ἐποχουμένου ἐλέφαντι, ὁ βασιλεὺς
 » Κουλούτας ⁶ ἀνέβη, καὶ ὁ ἐλέφας αὐτοῦ, ὃς ἐρυθρὰς
 » ἐποίει τὰς κούμβας τῶν ἐλεφάντων τῶν μερῶν τοῦ κό-
 » σμου, ὡς κινάβαρει, τῷ διαχεομένῳ αἵματι ἐκ τῆς πλη-
 » γῆς τῆς κορύνης.
10. « Τοῦ δ' Ἡλίου καλυφθέντος πολλῇ κόνει, διηκούσῃ μέ-
 » χρις εἰς οὐρανόν, ὁ υἱὸς τοῦ Ἡλίου κατέπαυσε τὴν κόνιν
 » ἐροχῇ αἱμάτων τῶν πολεμίων, ἀναιρουμένων τοῖς
 » ὀπλοῖς αὐτοῦ.
11. « Ἀνελὼν δ' ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα φάλαγγας ριψοκινδύνων
 » ἀνδρῶν, ἐποίησε τὴν γῆν τοῦ πολέμου πλήρη αἵματος

4. Τὸ μὲν αἷμα ἐστίν, ὡς ἰδρῶς, ἡ δὲ Νίκη ὡς γυνή· τῆς δὲ γυναι-
 κὸς ἀγλημιμένης κρόκῳ, ὁ ἰδρῶς ξανθὸς γίνεται.

2. Ἐκάτερος ὁ στρατὸς νίκην ἠύχετο, καὶ διὰ τοῦτο δύω νίκας ὁ
 ποιητὴς ὑποτίθησι.

3. Αἱ κεφαλαί, ὡς λωτοί, τὰ δὲ ζεύγη τῶν ἐνωτίων, ὡς ζεύγη χη-
 ναλώπεκων.

4. Ἐφαίνετο, ὥσπερ εἰ ἐποιοῦν ὀποδοχὴν τοῦ ἀνατέλλοντος Ἡλίου.

5. Οἱ λωτοὶ καὶ οἱ χηναλώπεκες· περὶ γὰρ τὴν ἔω, ὅτε ἀνατέλλει ὁ
 Ἥλιος, καὶ οἱ λωτοὶ θάλλουσι καὶ οἱ χηναλώπεκες χαίρουσιν, ὡς μι-
 γέντες μετὰ τὴν νυκτερινὴν διάξευξιν.

6. Ὀνομαστὸς ἦν ἐπὶ τῇ κορύνῃ ὁ Κουλούτας.

» ἐρυθροῦ ¹, ὥςπερ βλέμματος τοῦ πυροειδοῦς αὐτοῦ
» θυμοῦ.

12. « Δύω δὲ βασιλεῖς ὁμομήτριοι, ὁ Δανδαδάρας, καὶ ὁ
» Δάνδας, καταβληθέντες ἐκ τῆς θερμότητος τοῦ Ἀρ-
» ζούνα. ἤλθον εἰς τὸν δίσκον τοῦ Ἡλίου, ὥςπερ αἰτήσον-
» τες πολλὴν θερμότητα.

13. « Ἐφώρμησε δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς Πανδέας, ὁ ὢν τῆς μὲν
» στρατιᾶς τῶν Πανδοῖδων κορυφαῖος πολύτιμος λίθος,
» τῆς δὲ τῶν Καουραβῶν Ῥούδρας ² ἐπὶ τῆς συντελείας
» τοῦ αἰῶνος, καὶ βραχίονας ἔχων ὁμοίους τῷ ὀφιοβασί-
» λεϊ, καὶ ἐπαϊρόμενος, ὅτι κρείττων ἐστὶ παντὸς ἄλλου.

14. « Τούτου τὴν κεφαλὴν, τοῦ ἀνωτέρου καὶ αὐτοῦ τοῦ Καρ-
» νᾶ ἐν πολέμῳ, τὴν κοπεῖσαν τῷ ξυροειδεὶ θέλει τοῦ
» Ἀσβατάμα, καὶ πεσοῦσαν, καὶ λαμπρύνασαν πάντα τὰ
» μέρη τοῖς λαμπροῖς κοσμήμασι, τίς ἰδὼν, οὐκ ἔτεινε
» τὸ ὄμμα εἰς τὸν Ἡλίον ³;

15. « Τὴν δὲ κεφαλὴν τοῦ βασιλέως τῶν Βαρβάρων, τοῦ ἐν
» μεγάλοις πολέμοις θρασέος, διατεμὸν τὸ μέγα θέλος
» τοῦ Νακούλα, εἰσέβη εἰς τὴν γῆν, ὥστε λούσασθαι ἐν
» τῇ ὑπὸ γῆν Γαγγᾶ ⁴.

16. « Ὁ δ' ἀγαθὸς καὶ μεγαλόφρων Καρνᾶς, ὁ νικητὴς τῶν
» ἐχθρῶν, καὶ περιβόητος ἐν παντί μέρει, οὐκ ἀνείλε τὸν

1. Τὸ αἷμα ἦν τὸ πυροειδὲς αὐτοῦ βλέμμα.

2. Δηλ. φθοροποιός.

3. Πᾶς τις ἐνόμισεν, ὅτι ὁ Ἥλιος ἔπεσεν.

4. Ἀκαθάρτον ἐγένετο τὸ θέλος, ἐπειδὴ ἔκοψε τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀκαθάρτου, καὶ διὰ τοῦτο εἰσέδω εἰς τὴν γῆν, πεσὼν εἰς τὸ λούσασθαι ἐν τῇ ὑπὸ γῆν Γαγγᾶ, καὶ καθαρθῆναι. Μυθολογεῖται, ὡς ἡ Γαγγὰ εἰς τρεῖς ῥύακας διαιρεῖται, ἐξ ὧν ὁ μὲν ῥέει εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ δὲ εἰς τὸν ἐπιχθόνιον κόσμον, ὁ δὲ εἰς τὸν ὑποχθόνιον.

» Νακούλαν, ἐλθόντα κατὰ συγκυρίαν εἰς τὸ πρόσω, ἐνθυ-
» μούμενος τὸν λόγον τῆς μητρός.

17. « Ἐκ δὲ τῶν διηκόντων μέχρι τοῦ οὐρανοῦ συνεχῶν
» ἐελῶν τῶν πολεμικῶν, τῶν πολεμούντων ἀλλήλοις, οἱ
» ἵπποι τοῦ Ἡλίου ἦλθον ταχέως εἰς τὸ τέρμα τοῦ οὐρα-
» νανοῦ ¹, νομίσαντες, ὅτι τὰ θέλη ἦσαν, ὡς πανταχό-
»θεν ἐάλλουσαι μᾶστιγες.

Πρώτη ἡμέρα τοῦ πολέμου τοῦ Καρνᾶ.

18. « Παυσαμένων τῶν ἡρώων τοῦ πολέμου κατὰ τὴν νύκτα,
» περὶ δὲ τὴν ἑω καθοπλισθέντων πάλιν εἰς πόλεμον,
» ὁ Καρνᾶς ἠγλαίσθη διὰ λόγου, ὃς ἐπλήρωσεν ἡδύτη-
» τος τὸ οὖς τοῦ Δουριοδάνα, ὡς ποταμὸς ἀμβροσίας,
» ῥέων ἐξ ὄρους.

19. « Οἶαι, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, χάριτες ἐγένοντο ὑπὸ σοῦ πρὸς
» ἐμὲ, τοὺς μὲν εὐμενεῖς εὐφραίνουσαι, τοὺς δὲ δυσμενεῖς
» ἀνιῶσαι, τούτων ἐγὼ ἀμοιβὴν ποιήσομαι σήμερον· κα-
» τακαύσω γὰρ τὴν ἔφесιν τοῦ Ἀρζούνα, διακαῆς ὢν.

20. « Τῇ τε ἀνδρείᾳ τῆς ψυχῆς καὶ τῇ δυνάμει τοῦ σώματος,
» καὶ τῇ περὶ τὰ ὄπλα τέχνῃ κρείττων εἰμὶ ἐγὼ τοῦ
» Ἀρζούνα· ἐκεῖνος δὲ κρείττων ἐστὶν ἐμοῦ, διότι ἔχει
» ἀγαθὸν ἡνίοχον· ὅθεν δός μοι τὸν Σαλέαν, τὸν κρείττονα
» τοῦ Κρισναῖ ἡνίοχον· ἐγὼ δὲ δώσω σοι σήμερον τὴν κα-
» λὴν νίκην. »

21. « Τούτων εἰρημένων, παρακληθεὶς ὁ Σαλέας εἰς τὸ γενέ-
» σθαι ἡνίοχος τοῦ Καρνᾶ, ἔφη, ἀσχάλλων· » Οἴμοι ! σὺ
» γὰρ θέλεις με εἶναι ἡνίοχον υἱοῦ ἡνίοχου, τὸν ὄντα ἱκα-
» νὸν νικῆσαι πάντα τὸν κόσμον. »

1. Νῦς ἐγένετο.

22. « Πρὸς ὃν ἀπεκρίνατο ἱλαρῶς ὁ βασιλεύς· « ὦ στέφανε
 « τῶν ἡρώων, μὴ ἀγανάκτει· ἐν γὰρ τῷ σταδίῳ μεγάλου
 « πολέμου ἡνίοχους δεῖ εἶναι κρείττονας τῶν παραδατῶν.
23. « Ὅθεν ἀνάδεξαι γενέσθαι ἡνίοχος τοῦ Καρνᾶ, καθὼς ὁ ἄ-
 « νεμος τοῦ πυρὸς, καθὼς ὁ Βραχμᾶς τοῦ Σίβας ¹, καὶ
 « καθὼς ὁ Κρισνᾶς τοῦ Ἀρζούνα. »
24. « Τοιούτοις λόγοις, ὡς χυμοῖς ἡδέσιν ἀμειροσίαις, ἡσθεῖς ὁ
 « Σαλέας, ἔφη προθύμως· « Γίνομαι ἐγὼ ἡνίοχος τοῦ υἱοῦ
 « τοῦ Ἡλίου, ἂν μὴ κωλύωμαι λέγειν ὅ,τι προαιρούμαι ².
25. « Τηνικαῦτα ὁ Καρνᾶς, διάδημα ἔχων λευκόν, ἀνέβη ἐπὶ
 « λεύκιππον ἄρμα, ὃ ἐδόθη παρὰ τοῦ Παρασσουράμα, ἡνίο-
 « χον ἔχων τὸν Σαλέαν, καὶ εἰκόνα ἐλέφαντος ἐπὶ τῆς
 « σημαίας.
26. « Τῶν δὲ Καουραβῶν διαρρηξάντων πάντα τὰ μέρη ἐκ
 « τοῦ θροντοειδοῦς ἀλαλαγμοῦ, ὁ Καρνᾶς, διατινάσσων
 « τὸ τόξον, ἔφη τῷ Σαλέᾳ· « Σήμερον ἐγὼ κτενῶ τὸν
 « Ἀρζούναν, καὶ φροῦδος ἔσται ὁ λόγος οὗτος· « Ὅπου
 « ὁ Κρισνᾶς, ἐκεῖ καὶ ἡ νίκη. »
27. « Ὑπ' ἐμοῦ ἀναιρεθέντος τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰνδρα, ὁ Ἰνδρας θυ-
 « μῷ ὀψεται τοῖς ἐν ποσὶν ὄμμασιν τὰ πρόσωπα τῶν
 « θεῶν εἰκόνων ³ τῶν ὀπλων, ἃ ἐλεύσονται εἰς προσκύ-
 « νησιν, κύπτοντα ἐξ αἰσχύνης ⁴.

1. Ὅτε ὁ Σίβας ἀπῆλθε κατὰ τῆς Τριπούρας, ὁ μὲν γῆ τῆν ἄρμα, ἡ δὲ Σελήνη καὶ ὁ Ἥλιος τροχοὶ, ὁ δὲ Βισνοῦς βέλος, ὁ δὲ Βραχμᾶς ἡνίοχος, ὁ δὲ Σίσσας δράκων ἱμάς. Οὗτος ὁ μῦθος ἐστὶν ἐν τῇ Μαχαβαράτα.

2. Καὶ ὕβρεις δηλ.

3. Θεῶν εἰκόνες, τουτέστιν ἰδέαι τῶν ὀπλων.

4. Μὴ δυνηθέντα σῶσαι τὰ ὄπλα τὸν υἱὸν τοῦ Ἰνδρα, κύψουσι ἐξ αἰσχύνης· καὶ διὰ τοῦτο ὀψεται ὁ Ἰνδρας τὰ πρόσωπα αὐτῶν τοῖς ἐν ποσὶν ὄμμασιν· πανταχοῦ γὰρ τοῦ σώματος ὄμματα ἔχει ὁ Ἰνδρας, ὡς χιλιόμματος.

28. « Γελάσας δ' ὁ Σαλέας, ἔφη· « Διὰ τί, ὦ Καρνᾶ, οὐκ
 « αἰσχύνῃ, λέγων, ὅ,τι ἐπέρχεται σοι ; ὑπὸ τίνος οὐχ
 « ὠράθη ἦτε σὺ, καὶ ἡ τοῦ Ἀρζούνα δύναμις, ἔντε τῇ πρὸς
 « τοὺς Γανδάρβας μάχῃ, καὶ ἐν τῇ τῶν βοῶν ἀλώσει ; »
29. « Εἰπὼν δ' ὁ Καρνᾶς πρὸς τὸν Σαλέαν, « Σήμερον ὄψει
 « τὴν ἐμὴν δύναμιν, » ἔφη τοῖς ἑαυτοῦ ὑπηρέταις· « Ἐρευ-
 « νήσατε ποῦ ἐστὶν ὁ νικῆσας τὸν Ἰνδραν καὶ τὸν Ρού-
 « δραν Ἀρζούνας, δι' ὃν τὰ ἐμὰ θέλη ἀδημονοῦντά
 « εἰσιν.
30. « Ὅστις δείξει μοι τὸν Ἀρζούναν σήμερον, τούτῳ δωρή-
 « σομαι δῶρα πολλὰ, πολυτίμους λίθους, γυναῖκας, ἱπ-
 « πους, ἐλέφαντας, ἀγαθὰς κώμας, ἢ ὅ,τι ἄλλο ἀγαθὸν
 « αὐτὸς θέλει. »
31. « Πρὸς δὲν ἔφη γελῶν ὁ Σαλέας· « Ἐγὼ οἶδα, ὦ Καρνᾶ,
 « ὡς ἀληθὴς ἐσται σοι οὗτος ὁ λόγος· ὁ γὰρ Ἀρζούνας
 « αὐτὸς ἑαυτὸν δείξας, λήψεται τὸ πνεῦμά σου τὸ ἐπι-
 « θυμητὸν αὐτῷ.
32. « Σὺ, ὁ τρεφόμενος, ὡς δοῦλος, ὑπὸ τοῦ Δουριοδάνα, μὴ
 « ἔριζε ἐν πολέμῳ τῷ Ἀρζούνα, τῷ ὄντι κληρονόμῳ βα-
 « σιλείας, καθὼς ὁ κολοῖός, ὁ ἔδων τὰ ἀπορρίπτόμενα
 « λείψανα τῶν βρωμάτων, ἤριζεν ἐν πτήσει τῷ χηνί, τῷ
 « ἔδοντι χρυσοῦς λωτούς.
33. « Ἐν τοσοῦτῳ πῆδα εἰς ὕψος μέγα, ὦ Καρνᾶ, ὡς ἔλαφος,
 « ἐν ὅσῳ ὁ λίαν θρασυκάρδιος Ἀρζούνας οὐ πάρεστιν ὡς
 « ὀρμητικὸς λέων. »
34. « Ὁ δὲ Καρνᾶς ἀπεκρίνατο, θυμούμενος· « Ἐγὼ γινώ-
 « σκω ἐκείνον τὸν Ἀρζούναν, ὡς ἔχει· καὶ ἐκεῖνος γινώσκει
 « ἐμέ· σὺ δὲ διὰ τί τιτρώσκεις με λόγοις, ὡς θέλειςιν,
 « ἐχθρὸς ὢν, ἀντὶ φίλου ;
35. « Λέγε ὅ,τι θέλεις· σὺ βασιλεὺς εἶ τῶν κατοίκων τῆς
 « χώρας Μάδας, τῶν θαινόντων τὰ ἄβυστα, καὶ τῶν πι-

- « νόντων τὰ ἄποτα, καὶ τῶν εἰβρωσκόντων τὰ ἄερωτα·
 « πόθεν ἄρα σὺ ἀγαθός; »
36. « Διατί τοιαῦτα λέγεις πρὸς ἐμὲ, ἔφη ὁ Σαλέας, ὅτε σὺ
 « βασιλεὺς εἶ τῆς Ἀγκας, ἧς ὑπὸ τῶν κατοίκων οὐδ' ἡ
 « μήτηρ ἀφίεται, καὶ πωλεῖται ἢ τε γυνὴ καὶ τὰ τέκνα;
37. « Σὺ ἀγανακτεῖς, καίπερ φιλικὰ σοι ἐμοῦ λέγοντος· πο-
 « λέμει, σχέτλιε, τῷ Ἀρζούνα. » Τοιαῦτα εἰπὼν ὁ Σαλέας,
 « ἤλασεν εὐθέως τοὺς ἵππους, καταπλήττων τὰς καρδίας
 « τῶν ἐχθρῶν.
38. « Ἐγὼ νομίζω, ὅτι τὰ τῶν μαχητῶν ἐέλη, τὰ διαφέρ-
 « γνύμενα τότε ἐν τῷ αἰθέρι, ἐν τῷ συγκρούεσθαι ἀλλή-
 « λοις, εἰσέβαινον τὸν Ἥλιον ¹, καὶ ἐλάμβανον σῶμα λαμ-
 « πρῶν ἀκτίνων τοῦ Ἡλίου.
39. « Ὁ δ' εὖσπλαγχνος Ἀρζούνας, ἐν τῷ ἀναιρεῖν τοὺς
 « ἐχθρούς, σταγόνας ἰδρώτος ῥέων ἐκ τῶν ὀπῶν τοῦ δι-
 « κτυωτοῦ θώρακος, ἐφαίνετο ὥσπερ εἰ ἐδάκρυεν, ὅτι ἐκ
 « κακῆς τύχης ἤχθη εἰς τοῦτο τὸ ἔργον.
40. « Τηνικαῦτα ἔφη ὁ Σαλέας τῷ Καρνᾷ· « Θεᾶσαι θέαμα,
 « ὅτι τὸ ἐν πολέμῳ τοῦτο μικρὸν ἄθυρμα τοῦ Ἀρζούνα,
 « αἶρεῖ ψυχὰς μεγάλων ἡρώων.
41. « Ἐλθόντος τοῦ θανάτου, ὃ Καρνᾷ, ἰδοὺ τῆς τῶν Καου-
 « ραβῶν γιγρालέας δόξης οἱ ὀδόντες ἔπεσον ², οἳ εἰσιν οἱ
 « πεσόντες μαργαρίται ἐκ τῶν βασιλικῶν καρπῶν, τῶν
 « κεκομμένων τοῖς τοῦ Ἀρζούνα ἐέλεσιν.

1. Καθὼς οἱ θνήσκοντες ἐν πολέμῳ εἰσβαίνουσιν εἰς τὸν Ἥλιον καὶ λαμβάνουσι σῶμα λαμπρὸν, οὕτω καὶ τὰ θέλη συντριβόμενα ἐν πολέμῳ εἰσέβαινον εἰς τὸν Ἥλιον, καὶ ἐλάμβανον σῶμα λαμπρὸν· τοῦτο δὲ εἰκάζεται ἐκ τῶν ἀκτίνων, τουτέστιν αἱ ἀκτίνες τὰ θέλη ἦσαν ἐκεῖνα, ἅπερ ἐγένοντο λαμπρά, ὡς συνθλασθέντα ἐν πολέμῳ.

2. Οἱ γὰρ ὀδόντες πίπτουσιν ἐν τῷ γήρατι.

42. « Ἰδὲ, τὰ βέλη τοῦ Ἀρζούνα, καταβάλλοντα ἐν ταύτῳ
 « ἐχθροὺς ἀνὰ ἑπτὰ καὶ ἀνὰ ὀκτῶ, λαβόμενα τῆς κα-
 « λῆς νίκης ¹, εἰσδύουσι μετὰ χαρᾶς εἰς σκοτεινὰς ὀ-
 « πὰς ², εἰς τὸ ἀναπαυθῆναι.
43. « Ὅ,τι ὁ Πριτοῦς ³, θαυμαστὸν πρότερον κατάρθωσε,
 « καταστρέψας τὰ ὄρη, καὶ ἐξισάσας τὴν γῆν τῷ ἄκρῳ
 « τοῦ τόξου αὐτοῦ ⁴, τοῦτο οὐδέν ἐστιν, ὡς πρὸς τὸ ἔρ-
 « γον τοῦ Ἀρζούνα, οὗ τοξοφόρου ὄντος μόνον, καταστρα-
 « φέντες οἱ βασιλεῖς, ἀφανεῖς ἐγένοντο.
44. « Τίνι φορητὸς ἔσται, ὦ Καρνᾶ, οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ Ἴν-
 « δρα, ὅταν εἰς τὸν στρατὸν ὁρμήσῃ ἐν ἀκαρεῖ, οὗ τῷ
 « ἐκ τῆς ῥύμης τῶν βελῶν ἀέρι ἀναπαυόμενοι, κοιμῶν-
 « ται ⁵ ἅπαντες οἱ ῥιψοκίνδυνοι ; »
45. « Εἰπὼν δ' ὁ Καρνᾶς, ἀγαλλόμενος, « Αὐτὸς ὁ Ἀρζού-
 « νας, ὁραθεὶς ὑπ' ἐμοῦ σήμερον, ποῦ φεύξεται ; » πλη-
 « ρώσας βελῶν τὸν οὐρανόν, οὐκ ἔδωκε τόπον οὐδὲ τῷ
 « φωτὶ τοῦ Ἡλίου ⁶.
46. « Τὸ δὲ στράτευμα τῶν Πανδοϊδῶν, κατασχεθὲν φόβῳ
 « σφοδρῷ, ἐκλονεῖτο ⁷ ὡς ἄλσος φυτῶν, καὶ περ ἀπω-
 « θουμένου τοῦ ἀέρος ὑπὸ τῶν συνεχῶν βελῶν τοῦ υἱοῦ

1. Ἡ νίκη ἐστὶν ὡς γυνή, ἧς ὁ ἐραστὴς λαβόμενος, εἰσδύει εἰς σκο-
 τεινὸν τόπον, εἰς τὸ συνουσιασθῆναι.

2. Εἰς ὅπας τῆς γῆς, ἃς ἐποιοῦν τὰ βέλη πίπτοντα

3. Ὁ βασιλεὺς Πριτοῦς ἐστίν, ὃς ἔδειξε πρῶτος πῆν γεωργικὴν τέ-
 χνην.

4. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

5. Κοιμῶνται, ταυτέστιν ἀποθνήσκουσι, καθὼς ὁ ριπιζόμενος κοιμᾶ-
 ται ἡδέως.

6. Δηλ. κατεσκέασε καὶ τὸν Ἥλιον.

7. Ὁ κλόνος γίνεται ἐξ ἀέρος· ἦδη δὲ καὶ ἀέρος μὴ ὄντος, διὰ τὸ
 ἀποτεριχισθῆναι τὸ κενὸν τοῦ αἰθέρος, κλόνος καὶ τρόμος ἐγένετο.

- » τοῦ Ἡλίου, τῶν ἀποτειγισάντων πᾶσαν διάστασιν τοῦ
 » τόπου.
47. « Κατασκευάσας δ' ὁ υἱὸς τοῦ Ἡλίου ἐν αἰθέρι τόπον κα-
 » τάσκιον ἐκ βελῶν, εἰς τὸ ἐστιᾶσαι τὸν πρεσβύτερον
 » ἀδελφὸν Ἰάμαν¹, ἔθετο σώματα νεκρὰ πολλὰ, ὡς
 » βρώματα, ἐν τοῖς πεπτωκόσι σκιαδίῳις, ὡς τρυ-
 » βλίῳις.
48. Οἱ δὲ πληττόμενοι ἐν τῇ γῇ τοῦ πολέμου ὑπὸ τούτου
 » τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἡλίου, πολλοῖς βέλεσιν ἀντέπληττον,
 » θλίβοντες ἐν οὐρανῷ θυμῷ πως τὸν Ἡλίον² τοῖς τα-
 » χέως καὶ πυκνῶς εἰσδύουσιν αὐτῶν πνεύμασι³.
49. Διαβῆξας δὲ τὰ ἄρματα τῶν περὶ τὸν Δρυσταδιούμεναν,
 » καὶ μυρίους ἵππους καὶ ἀναβάτας κτείνας, ἀλαλάζων,
 » ἐγένετο καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἡλίου, ὡς Ἥλιος ἀκτινοβόλος,
 » ἐκ τῶν χρυσῶν βελῶν⁴ τοῦ Ἰουδιστίρας.
50. « Σχῶν δὲ διεβῆρηγμένα, τὸ τόξον, καὶ τὸ ἄρμα, καὶ
 » τὸν θώρακα, πληγείς τε τὸ σῶμα, καὶ ἀπολέσας τοὺς
 » φύλακας τῶν τροχῶν τοῦ ἄρματος ἐκ τῶν βελῶν τοῦ
 » Καρνᾶ ὁ Ἰουδιστίρας, ἔτρεμεν, ὡς φύλλον δένδρου Πιπ-
 » πάλᾳ⁵.
51. « Ὁ δὲ Βήμας, ἐξάψας θυμῷ, ἐνίκησε τὸν Καρνᾶν τοῖς
 » βέλεσι· τί θαυματὸν τοῦτο, ὅτε ἐνίκησε καὶ τὸν πα-

1. Ὁ Ἰάμας υἱὸς ἐστὶ τοῦ Ἡλίου, ὡς καὶ ὁ Καρνᾶς.

2. Τοῦ γὰρ υἱοῦ σφάλλοντος, ὁ πατὴρ παιδεύεται.

3. Οἱ ἐν πολέμῳ θνήσκοντες εἰσδύουσιν εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ τοῦ Ἡ-
 λίου, ὡς διὰ θύρας.

4. Τὰ ἐμπειρηγῶτα χρυσᾷ βέλῃ τῷ θώρακι τοῦ Καρνᾶ, ὡς ἀκτῖνες
 ἦσαν λαμπραί.

5. Καὶ ὀλίγῳ ἄερι εὐκίνητά ἐστι τὰ φύλλα τοῦ Πιππάλᾳ.

- » τέρα αὐτοῦ Ἴλιον τοῖς ὄμμασι, καὶ τὸν πρεσβύτερον
 » ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἰάμαν ταῖς ὀφρύσι¹ ;
52. « Πρὸς δὲ οἱ διάσχημοι οὗτοι, ὁ Νάνδας, ὁ Οὐπανάνδας,
 » ὁ Καθακῆς, ὁ Σουπαρθᾶς, ὁ Παστής, ὁ Δανούργραχας,
 » ὁ Μαχαβούζας, ὁ Νιρδβάνδας, ὁ Διργατριμάκας, ὁ Σαν-
 » νιστάγκης, ὁ Κράτας, καὶ ὁ Ζαρασάνδας,
53. « Οὗτοι οἱ δώδεκα υἱοὶ σου, ᾧ βασιλεῦ, ἀνγρέθησαν ἐν
 » πολέμῳ ὑπὸ τοῦ Βήμα, ὃν αἱ θεριμότητες ἦσαν, ὡς
 » δώδεκα Ἴλιοι², καὶ ἐσήμενον πεντετῇ ὄλεθρον τοῖς
 » Καουραβαῖς.
54. « Ἀγαλλόμενος δ' ὁ Βήμας τοῖς ἡχοῦσι δώδεκα τόξοις
 » αὐτῶν, ὡς σάλπιγξιν, ἡγλαΐζετο, ὡς χορευτής, οὗ χο-
 » ρὸς μὲν ἦν τὸ κλέος, ἀνθ' ἧς δὲ, οἱ διαχεόμενοι μαργα-
 » ρίται ἐκ τῶν πληγέντων μετώπων τῶν ἐλεφάντων.
55. « Οἱ πίπτοντες μαργαρίται ἐκ τῶν μετώπων τῶν ἐλεφάν-
 » των, τῶν πληττομένων ὑπὸ τοῦ Βήμα, ἐφαίνοντο ὡς-
 » περ εἰ ἐπιπτον ἀνθ' ἑκ τῶν οὐρανίων δένδρων, τῇ
 » προστριβῇ τῶν ἐλεφάντων, πορευθέντων εἰς τὸν οὐρα-
 » νόν³.
56. « Ἐκατέρα δ' ἡ στρατιὰ ἔτρεμεν ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων
 » βελῶν, τῶν ἀφιεμένων ἀμοιβαδὸν ὑπὸ πολλῶν δεινῶν
 » βασιλέων, καθὼς ἡ θυὰς τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς
 » τρέμει ἐκ τῶν ἀμοιβαίων βολῶν τῶν ὀμμάτων.
57. « Ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ ὁ Καρνᾶς ἐφαίνετο, ὡς διεδέξατο
 » τὴν ἐπιστάσιν καὶ ἐξουσίαν τοῦ ἀναιρεῖν πᾶσαν ψυχὴν

1. Δηλ. ἡ μὲν ὄψις αὐτοῦ ἦν φλογερά, ὡς ὁ ἥλιος, ἡ δὲ ὀφρὺς φοβερά, ὡς Ἰάμας.

2. Ὡς ἐν τῷ τέλει τοῦ αἰῶνος δώδεκα Ἴλιοι καταπυρπολοῦσι τὸ πᾶν.

3. Καὶ οἱ ἐλέφαντες, οἱ θνήσκοντες ἐν πολέμῳ, εἰς τὸν οὐρανὸν πορεύονται· ἴδιον δὲ τοῦ ἐλέφαντος, τὸ προστριβεῖν τὴν κίραν δένδροις.

- » ζῶσαν, δοθεῖσαν αὐτῷ παρ' αὐτοῦ τοῦ πρεσβυτέρου ἀ-
 » δελφοῦ Ἰάμα, ὃς κτείνας ἐπὶ πολὺ ἀφειδῶς, ἀποχὴν
 » ἐποιήσατο, καὶ ἐγκρατὴς ἐγένετο.
58. « Ἀνελὼν δ' ὁ Καρνᾶς ἐπτακισμυρίους ἵππους καὶ ἐλέ-
 » φαντας, ἐκόσμησε τοὺς ἐξ αὐτῶν τῶν αἰμάτων ὠκεα-
 » νοὺς, ὡς Σελήναις¹, ταῖς κεφαλαῖς τῶν βασιλέων,
 » τοῦ τε Βεαγραδάτα καὶ ἄλλων.
59. « Ὁ δὲ Κρισνᾶς, θαυμάσας τὰ ἀλλεπάλληλα θέλη τοῦ
 » Καρνᾶ, ἔφη τῷ Ἀρζούνα, τῷ γεγονότι λαμπρῷ ἐπὶ τῇ
 » νίκῃ κατὰ τοῦ θεοειδοῦς Ἀσβατάμα, καὶ κτείναντι τὸν
 » βασιλέα τῆς Τριγάρτας, τὸν ἔχοντα θεῖα θέλη·
60. « Ἰδὲ, ὦ Ἀρζούνα· ὁ Καρνᾶς, κολυμβῶν, ὡς ἐν ὠκεανῷ,
 « ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ, καὶ διατέμνων ταῖς χερσὶ²
 « τὰς χεῖρας τῶν ἡρώων, ὡς κύματα, ἀφορᾷ πρὸς σὲ σή-
 « μερον, ἐρυθροὺς ἔχων ὀφθαλμοὺς, καθὼς ὁ κολυμβῶν
 « ἀφορᾷ εἰς τὸ τοῦ ποταμοῦ πέραν μέρος³.
61. « Οὗτος, ὁρμῶν, ὡς λέων, καὶ νηλεῶς ἀνασπῶν ψυχὰς
 « ἡρώων πολλῶν, καὶ μεγάλων ἐλεφάντων, καὶ ἵππων,
 « ὑπὸ τίνος καταβλήθησεται, ἀλλ' ὑπὸ σοῦ, ὃς ἰσχυρὸς
 « εἶ, ὡς Σαράθβας⁴;»
62. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Κρισνᾶ, μαθὼν ὁ Ἀρζούνας παρὰ
 » τοῦ Βήμα, ὡς ὁ Ἰουδιστίρας ἐπρώθη θέλει ὑπὸ τοῦ
 » Καρνᾶ, καὶ ἐστράφη εἰς τὸ στρατόπεδον, ἐπορεύθη με-
 » τὰ τοῦ Κρισνᾶ, ὀψόμενος αὐτὸν, σφόδρα θυμούμενοι,
 » καὶ θαθίως λυπούμενοι.

1. Ἐκ γὰρ τοῦ ὠκεανοῦ ἡ Σελήνη ἐγεννήθη.

2. Ὁ γὰρ κολυμβῶν διατέμνει ταῖς χερσὶ τὰ κύματα.

3. Καθὼς ὁ κολυμβῶν ἀποβλέπει εἰς τὸ πέραν μέρος, εἰς ὃ ἀφίξεται,
 καὶ ἀναπαυθήσεται, οὕτω καὶ αὐτὸς, διαμαχόμενος, ἀποβλέπει πρὸς σὲ,
 ὃν κτείνας, ἀναπαυθήσεται.

4. Σαράθβας, μυθεύμενον θηρίον ὀκτάπουν, ἰσχυρότερον τοῦ λέοντος.

63. « Ἰδὼν δ' αὐτοὺς ὁ Ἰουδιστίρας, ἀνέστη ἐκ τῆς κλίνης,
 » χαίρων, καίπερ ὀδυνώμενος τῷ τραύματι, διανοηθεὶς
 » ταῦτα· « Ἀνελόντες οὗτοι τὸν Καρνᾶν τῷ ἐκ τοῦ ἐμοῦ
 » πάθους θυμῷ, ἐληλύθασιν μηνύσοντες. »
64. « Μετὰ δὲ τὴν προσκύνησιν, καθεσθέντων καὶ λυπηθέν-
 » των ἐν τῷ ἰδεῖν τὸ τραῦμα, εἶπεν ὁ Ἰουδιστίρας μετὰ
 » χαρᾶς· « Χαίρω· ἀλλὰ πῶς ὁ στρατώλεθρος Καρνᾶς, ὁ
 » μαθητὴς τοῦ Παρασουράμα, ἀπώλετο σήμερον; »
65. « Ὁ θάνατος τοῦ Καρνᾶ, ἀπεκρίνατο ὁ Ἀρζούνας, ἐκω-
 » λύθη διὰ τὴν καλὴν νίκην κατὰ τοῦ Ἀσθατάμα ¹.
 » ἀφεῖς δὲ τὴν τοῦ πολέμου φροντίδα ἐπὶ τοῦ Βήμα,
 » ἤλθον ἐπισκεψόμενός σε· ἥδη δ' ἀπελθὼν διὰ τῆς σῆς
 » προσταγῆς, θανάτῳ παραδώσω αὐτόν. »
66. « Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Ἰουδιστίρας μετὰ θυμοῦ· « Διὰ τί, ὦ
 » ἐλάχιστε τῶν Ξατρῶν, ἤλθεις εἰς τὴν γαστέρα τῆς Πρι-
 » τᾶς ²; Οὐαὶ μοι, ὅτι ἐπὶ σέ τὸν δειλὸν ἐλπίδα εἶχον
 » τῆς τῶν πολεμίων καταστροφῆς μετὰ δέκα καὶ τρία
 » ἔτη ἐν ἐξορίᾳ. »
67. « Ἀφεῖς τοὺς σεαυτοῦ ἀδελφοὺς ἐν πολέμῳ, σὺ μόνος
 » ἐφοβήθης, καὶ ἔφυγες ἀπὸ τοῦ Καρνᾶ, καθὼς ἡ ἔλαφος
 » ἀπὸ τοῦ θηρευτοῦ. Ἐγχείρισον αὐτὸ τὸ τόξον γενναίῳ
 » τινι, ὃς ῥύσεται ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ. »
68. « Ὁ δὲ Κρισνᾶς ἔφη τῷ Ἀρζούνᾳ, τείναντι τὸ ἐχυτοῦ
 » ὄμμα εἰς τὴν ῥομφαίαν, ἐρυθρὸν ὃν ἐκ θυμοῦ, καὶ πλῆ-
 » ρες διακρύων, εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς ἐαυτοῦ γνώμης, ἦν
 » ἔθετο πρότερον ³. »

1. Οἶονε· ἔλεγεν· ἐπειδὴ ἐγὼ ἐνησχολούμην τῷ κατὰ τοῦ Ἀσθατάμα πολέμῳ, διὰ τοῦτο ὁ Καρνᾶς ἀπέφυγε τὸν θάνατον.

2. Δηλ. εἰς μάτην ἐγεννήθης.

3. Γνώμην ἔθετο, ὡς, ὅστις εἴπῃ τοιοῦτον λόγον, « Ἐγχείρισον ἄλλω
 « τὸ τόξον, » τούτῳ θάνατος ἔσται.

69. « Ἐλκυσον εὐθέως τὸ ὄμμα ἀπὸ τῆς ῥομφαίας, κρίνας
 « τοῦτο ἀνοίκειον, καὶ ὀνειδίδισον τὸν Ἰουδιστίραν· οἱ γὰρ
 « σοφοὶ λέγουσιν, ὡς ὁ πρὸς τὸν κρείττονα ὀνειδισμὸς,
 « θάνατός ἐστιν ἄνευ ὄπλου.»
70. « Ἀκούσας ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα, ἔλεξε πρὸς τὸν Ἰουδιστίραν
 « αὐθαδῶς καὶ προπετῶς· « Σὺ αὐτὸς πλήρης φόβου καὶ
 « δειλίας τυγχάνεις ὢν, καὶ μέγας ἀναίσθητος, καὶ φα-
 « νερός ἀτάσθαλος ἐν γῇ βασιλεύς.»
71. « Πρὸς δὲν ἔφη ὁ Κρισνᾶς, τοιαῦτα εἰπόντα, καὶ ἐλκύ-
 « σαντα τὸ ξίφος εἰς ἑαυτοῦ ἀναίρεσιν· « Ἄφες, μωρὲ, τὸ
 « ὄπλον, θέλων αὐτόχειρ γενέσθαι, ἔπειδ' ἡ μετενόησας
 « ἐπὶ τῇ πρὸς τὸν πρεσβύτερον ἀδελφὸν καταφρονήσει·
 « ποίησον δὲ σαυτῷ ἔπαινον, ὅς ἐστι θάνατος παρὰ τοῖς
 « ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ¹.»
72. « Ἐννοήσας ὁ Ἀρζούνας τοῦτο, ἔφη, καυχώμενος· « Οὐ-
 « θεὸς ἐστιν ὅμοιος ἐμοὶ ἐν ταῖς κατὰ τὰ ὄπλα ἀρεταῖς·
 « κορυφαῖός εἰμι πάντων τῶν διαπρεψάντων τοῖς κατὰ
 « τὸν πόλεμον πλεονεκτήμασι καὶ ἡρωϊκοῖς κατορθώ-
 « μασιν.»
73. « Τοῦ δὲ Ἰουδιστίρα ἐρυθροῦ γενομένου τὸ πρόσωπον ἐκ
 « θυμοῦ, καὶ ἐκφωνήσαντος· « Οὗτος ἐμέ μὲν κακῶς λέγει,
 « ἑαυτὸν δ' ἐπαινεῖ,» ἔφη ὁ Κρισνᾶς· « Σκέψαι, ὡς ὁ Ἀρ-
 « ζούνας, σοὶ μὲν αὐτῷ ἔπαινον, ἑαυτῷ δὲ ψόγον πε-
 « ποίηκε ².»
74. « Τοιαῦτα εἰπὼν ὁ Κρισνᾶς, ἔπεσε μετὰ τοῦ Ἀρζούνα
 « πρὸς τοὺς λωτίους πόδας τοῦ Ἰουδιστίρα, ὡς βομβύλιοι

1. Οἱονεὶ ἔλεγεν· ὅστις ὑδρίσῃ τὸν βασιλέα, θάνατος ἔσται τοῦτ'ω, κατὰ τὸν νόμον· εἰ δ' ἔπαινον ποιήσεις σεαυτῷ, ὅς ἐστι θάνατος παρὰ τοῖς φρονήμοις, ὅμοιον ἂν εἴῃ, ὥσπερ εἰ ἔθανες.

2. Ὁ γὰρ ἐπαινῶν ἑαυτὸν ἐπίψυχός ἐστιν.

- » πρὸς τοὺς λωτοὺς· ὁ δὲ, ἀγκαλισάμενος αὐτοὺς μετὰ
 » χαρᾶς, ἔρῳανε δάκρυα, ὥς περ εἰ ἔλουσε καὶ ἔχρισεν αὐ-
 » τοὺς βασιλεῖς διὰ τὸν μέλλοντα θάνατον τοῦ Καρναῖ.
75. « Πορευθεὶς δ' ὁ Ἀρζούνας μετὰ τοῦ Ἰουδιστίρα εἰς τὸν
 » πόλεμον, καὶ ἀνελὼν πολλοὺς βασιλεῖς, ἐποίησε τὴν
 » γῆν πλήρη καρῶν ἀγλαῶν, ὡς Σεληνῶν.
76. « Ὁ δὲ Βήμας τοσοῦτον συνέτριψε τὴν στρατιάν τῶν πο-
 » λεμίων τῇ κορύνῃ, ὥστε διάκρισιν μὴ γίνεσθαι τῶν ἐν
 » γῇ παρερῥιμμένων μελῶν τῶν βασιλέων, τῶν ἄρμάτων,
 » τῶν ἐλεφάντων, καὶ τῶν ἵππων ¹.
77. « Μαινόμενος δ' ὡς ἐλέφας, καὶ προχωρῶν, ἔτρεψεν ἀπὸ
 » προσώπου αὐτοῦ τοὺς ἐχθροὺς, φοβηθέντας, καὶ ἀφεί-
 » τὸ ἄρμα καὶ τὰ ὄπλα, κατεπήδησε, καὶ ἐλάβετο τοῦ
 » Δουσσασάνα, ὃς ἔτυχεν ἔμπροσθεν, τρέμων.
78. « Ἐλκύσας δ' αὐτὸν πρὸς ἑαυτὸν, λίαν θυμούμενος, ὥς
 » περ προτρεπόμενος ὑπὸ τῆς φιλτάτης Δραουπαδῆς, τῆς
 » πολλὰ παθούσης ὑπ' αὐτοῦ, εἶπε μεγαλοφώνως, ὥς περ
 » κατακαίων πάντα τὰ μέρη ὅμμασι πυρρειδέσιν·
79. « Ἰδετε, ἴδετε, ὦ βασιλεῖς· τούτου τὸ στήθος ἐγὼ διαρ-
 » ρήξας, πιοῦμαι τὸ αἷμα· ὃς ἔχαιρεν, ἔλκων ἐκ τοῦ ἱμα-
 » τίου καὶ τῆς κόμης τὴν Δραουπαδὴν ἐπὶ συνόδου.»
80. « Τοιαῦτα εἰπὼν, διαρρήξας τὸ εὐρὺ στήθος τοῦ υἱοῦ
 » σου, ἔπινε συχνάκις τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ ἐβόα συ-
 » χνάκις, καὶ ἐνητένιζε συχνάκις πρὸς τοὺς βασιλεῖς.
81. « Κρούων δὲ τὸν μυῶνα χειρὶ καθημαγμένη, περιλείχων
 » τὰ καθημαγμένα χεῖλη, ὅμματα ἐρυθρὰ ἔχων, καὶ βόων,
 » καὶ φοίττων, ἑωρᾶτο ὑπὸ τῶν ἡρώων, οἷς λυποθυμία
 » ἐγένετο.

1. Συνθλασθέντα τὰ μέλη συνεμίγησαν, καὶ διὰ τοῦτο οὐ διεκρίνοντο.

82. « Ἐκείνῳ τῷ θυμῷ ὁ Βήμας ἐποίησεν ἄν τὸν κόσμον
 » ἄνευ τοῦ Καρνᾶ καὶ τοῦ Δουριοδάνᾳ, εἰ μὴ ἐρωτόλη-
 » πτος ἐγένετο ¹, ἐνθυμούμενος τὴν διακεχυμένην κόμην ²
 » τῆς Δραουπαδῆς.
83. « Τηνικαῦτα ὁ γενναῖος Βρισσασένας, ὁ υἱὸς τοῦ Καρνᾶ,
 » ὁ ὢν ἱκανὸς ἐρίσαι καὶ τῷ Ἴνδρᾳ, εἰς οὐδὲν τιθέμενος
 » τὸν υἱὸν τοῦ Ἴνδρα, ἔρριψεν εἰς τὴν γῆν τοῦ πολέμου
 » πολλοὺς δεινούς βασιλεῖς.
84. « Εἰς δ' ὢν, πολλοὺς ἐπέσχε τῆς ὀρμῆς, υἱὸν τὸν Να-
 » κούλαν, τὸν Σαχαδέβαν, τὸν Σατεκὴν, καὶ ἄλλους, τοὺς
 » ὄντας ἱκανοὺς καταστρέψαι τὸν κόσμον, καθὼς ὁ αἰγια-
 » λὸς ἐπέχει τῆς ὀρμῆς τὰ ἐπιφερόμενα κύματα τῆς θα-
 » λάσσης.
85. « Ὁ δ' Ἀρζούνας, διατεμὼν θέλεισιν, ἔρριψε τὴν τε κε-
 » φαλὴν καὶ ἀμφοτέρᾳς τὰς χεῖρας τοῦ Βρισσασένα, οὗ τὸ
 » μὲν πρόσωπον ἐφαίνετο, ὡς λωτὸς, ἔνθα ἐκάθητο ἡ
 » Λαξμή τοῦ Δουριοδάνᾳ ³, αἱ δὲ χεῖρες, ὡς λωτοί, κο-
 » σμήματα τῶν ὠτων.
86. « Ἐδραμε δ' ἐπὶ τὸν Ἀρζούναν ὁ καρτερόθυμος Καρνᾶς,
 » θυμούμενος καὶ λυπούμενος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ υἱοῦ,
 » ἔχων ὄμμα ἐρυθρόν, καὶ μέλαν, ὡς μέλαν φάρμακον ἐν
 » μέσῳ πυρός.
87. « Πόλεμος δὴ δεινὸς συνεκροτήθη, ὅς ἐκ γενέσεως ἐν μελέτῃ
 » ἦν αὐτοῖς, καὶ ἐν ἐφέσει μεγάλῃ, ἔνθα ὁ αἰθὴρ ἐπληρώθη
 » θεῶν καὶ Γανδαρβῶν, κεκλημένων φωνῇ τοῦ Ναράδα ⁴.

1. Ἐρωτόληπτος ἐγένετο καὶ λυσιμελής, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἀνέϊλε τὸν Καρνᾶν καὶ τὸν Δουριοδάναν τότε.

2. Διελύθη ἡ κόμη, ὅτε εἰλύσθη ὑπὸ τοῦ Δουσσασάνα.

3. Ἐπὶ τούτου δηλονότι εἰρεῖδeto ἡ δόξα τοῦ Δουριοδάνᾳ.

4. Φιλεῖ γὰρ τὰς ἐριδας καὶ μάχας ὁ Ναράδας.

88. « Ἐρωτηθέντες δὲ ὅ,τε Σίβας καὶ ὁ Βραχμᾶς ὑπὸ τῶν
 » θεῶν, διχογνωμούντων καὶ φιλονεικούντων, «Πότερος;
 » ὁ υἱὸς τοῦ Ἡλίου; ἢ ὁ τοῦ Ἰνδρα νικήσει;» ἀπεκρί-
 » ναντο· « Ὅπου ὁ Κρισνᾶς, ἐκεῖ καὶ ἡ νίκη αἰεὶ. »
89. « Ὁ δὲ καιρὸς ἐκεῖνος, ἐν ᾧ ἤχος ἐγίνετο τῶν κόγχων
 » τοῦ Κρισνᾶ, τοῦ Ἀρζούνα, τοῦ Σαλέα, καὶ τοῦ Καρνᾶ,
 » ἐφαίνετο, ὡς ὁ καιρὸς τῆς συντελείας, ὅτε τάραχος
 » μέγας γίνεται τῶν συρρήγνυμένων μεγάλων κομμάτων
 » τῶν συμμιγνυμένων τεσσάρων θαλασσῶν¹.
90. « Οὕτως οὖν τούτοις τοῖν υἱοῖν τῆς Πριτᾶς, ὀρμησάν-
 » τοιν κατ' ἀλλήλων, ὁ μὲν Σαλέας ἔτρεμε, πληγείς
 » τῷ ἑλοσυρῷ ἐλέμματι τοῦ Κρισνᾶ, ὁ δ' ἐλέφας, ὁ ἐπὶ
 » τῆς σημαίας τοῦ Καρνᾶ, ἐκλονεῖτο, πληγείς τῷ ἄκρῳ
 » τῆς τριχὸς τῆς οὐρᾶς τοῦ Χανουμᾶνος, τοῦ ἐπὶ τῆς
 » σημαίας τοῦ Ἀρζούνα.
91. « Ἐνέτεινε δ' ὁ Καρνᾶς τὸ τόξον, ᾧ ὄνομα *Βιζᾶτα*, δο-
 » θέν παρὰ μὲν τοῦ Βραχμᾶ τῷ Ἰνδρα, εἰς τροπὴν τῶν
 » Τιτάνων, παρὰ δὲ τοῦ Ἰνδρα τῷ Παρασσουράμα, εἰς
 » ὄλεθρον τῶν Ξατρῶν, παρὰ δὲ τοῦ Παρασσουράμα, τού-
 » τῳ τῷ Καρνᾶ.
92. « Οἱ δὲ ἑκατέρωθεν τῶν πλαγίων βασιλεῖς ἐτιτρώσκοντο
 » καὶ ἀνηροῦντο συνεχέσι βέλεσιν ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Ἡ-
 » λίου καὶ τοῦ Ἰνδρα, οἱ ἐπεθύμουν μονομαχεῖν².
93. « Οἱ μὲν οὖν ὅςτοι τοῦ Καρνᾶ, ῥιπτόμενοι, ἔχοντες
 » λευκὰ πτερὰ, ὥσπερ σύμβολα τοῦ κλέους, κατέθλιβον

1. Τέσσαρες οὗτοι οἱ ἥρωες, τέσσαρες καὶ αἱ θάλασσαι, ἡ ἐῶα, ἡ ἑσπερία, ἡ νοτία, καὶ ἡ βορεία.

2. Ἦθελον μόνον αὐτοὶ μεῖναι εἰς μονομαχίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἀνή-
 ρουν τοὺς ὄντας περὶ τὰ πλάγια αὐτῶν.

- » τὸ σῶμα τοῦ Ἀρζούνα, καθάπερ χῆνες πολλοὶ τὸν κυά-
» νεον λωτόν.
94. « Οἱ δ' ἀφιέμενοι βιαίως ὅϊστοι ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, εἰς
» τὸ ποιῆσαι τὸν κόσμον ἄνι τοῦ Καρνᾶ, νύττοντες τὸ
» σῶμα αὐτοῦ, εἰσέδουν εἰς τὴν γῆν, ὥσπερ νύξοντες τὸν
» Βαλὴν ¹.
95. « Κατέκοπτε δ' ὁ Καρνᾶς τὰ ἐπὶ τῆς χειρὸς θέλη τοῦ
» Ἀρζούνα, θαῦμα ποιῶν πᾶσι, καθὼς ὁ φρόνιμος ἀνε-
» νέργητα ποιεῖ τὰ κατὰ πρῶτον ἀναφανέντα δεινὰ τῆς
» τύχης ².
96. « Θαυμάσαντες δὲ τὴν ἐπιδεξιότητα τοῦ Καρνᾶ ὅ,τε
» Βήμας καὶ ὁ Κρισνᾶς, εἶπον, τῷ Ἀρζούνα· « Δυσνί-
» κητος οὗτος, ὦ γενναῖε· ὅθεν πολέμει ἐνταῦθα μετὰ
» πλείονος δυνάμεως, ἢ ἐν τῷ δρυμῷ κατὰ τοῦ Ἴνδρα
» καὶ κατὰ τοῦ Κιράτα.»
97. « Ἀκούσας ὁ Ἀρζούνας τῶν ὁρθῶς ῥηθέντων ῥημάτων
» τούτων, ἐποίησε τὸν αἰθέρα πλήρη θελῶν, ῥιπτομένων
» ὑπὸ τῶν χειρῶν, αἱ ἦχον ἀπετέλουν τοῖς ψελλίοις,
» ὥσπερ εἰ ἐκάγχαζον.
98. « Ὁ δὲ φιλότιμος Καρνᾶς κατέκοψε τῷ θέλει τοῦ Πα-
» ρασσουράμα, τὸ ἐκ τῶν θελῶν τοῦ Ἀρζούνα καταπέ-
» τασμα ³ ἐν τῷ αἰθέρι, εἰς τὸ δεῖξαι τοῖς θεοῖς τὴν ἑαυ-
» τοῦ μεγαλουργίαν.
99. « Ἀπέδειξε δὲ τοῖς συνεχέσι θέλεσι τὰ θαλλόμενα σώ-
» ματα τοῦ Βήμα καὶ τοῦ Κρισνᾶ καὶ τοῦ Ἀρζούνα ὅμοια

1. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής, διὰ τὸ ταυτόσημον τῆς Ἰνδὶ-
κῆς λέξεως, σημαίνουσης τόν τε Καρνᾶν καὶ τὸν Βαλὴν. (Σ. τ. ἐκδ.)

2. Οἶον νόσημα, ἢ ἄλλο τι.

3. Τὰ συνεχῇ θέλη ἦν ὡς διάφραγμα καὶ ἀποταίχισμα τοῖς θεοῖς,
δηλ. ἐμπόδιον τῇ θεωρίᾳ.

- » ταῖς τρισὶ κορυφαῖς τοῦ ὄρους Τρικούτα ¹, αἱ ἐάλλονται
 » ταῖς ἀκτίσι τοῦ Ἡλίου περὶ τὴν ἔω.
100. « Πολλοὶ βασιλεῖς, παρατυγχάνοντες, ἀπώλοντο ἐν τῇ
 » φρικτῇ μάχῃ τούτων τῶν ἡρώων ἐκ τῶν βελῶν, κα-
 » θὼς πολλὰ δένδρα συντρίβονται ἐν μάχῃ δύο ἀγρίων
 » ἐλεφάντων.
101. « Ἐτέθη δ' ὑπὸ τοῦ Καρνᾶ ἐν τῷ τόξῳ ἀντὶ βέλους ὁ
 » ὄφις ἐκείνος, ὃς, ἀπακοπεῖς τὴν οὐρὰν ἐν τῷ ἄλσει
 » Κανθάβα, γνώμην ἔθετο, καὶ ἔφη ἀμφοτέροις ταῖς
 » γλώσσαις, ὥς καταβρώσεται ἀμφοτέρους τοὺς μέλανας.
102. « Εἰς ἀναίρεσιν τῆς θερμότητος εἰπόντος τοῦ Σαλέα τῷ
 » Καρνᾶ, « ὦ Καρνᾶ, ἀνήκοε φιλικῶν λόγων, οὗτος ὁ
 » ἀντὶ βέλους ὄφις οὐ κατευθυνθήσεται πρὸς τὸν πολέμιον
103. « στρατὸν ἐκ ταύτης τῆς προσαρμόσεως· ὅθεν προσάρ-
 » μοσον αὐτὸν ἐκ δευτέρου· εἰ δὲ μὴ, οὐκ εἰδῆμων εἶ
 » τῶν τοῦ πολέμου, » ὁ Καρνᾶς ἀπεκρίνατο, « Δίς οὐ
 » προσαρμόζω τὸ ὄπλον », καὶ ἀφῆκε τὸν ὄφιν κατὰ τοῦ
 » Ἀρζούνα, ἀχθεσθεὶς τὴν καρδίαν.
104. « Τοῦ δὲ Κρισναῖ γενομένου ἑαρέος, δίκην ὄρους, οἱ μὲν
 » ἵπποι ὤκλασαν ², τὸ δ' ἄρμα κατεκλίθη· ὁ δ' ὄφις
 » ἀφείλετο τὸ ἄκρον τοῦ διαδήματος τοῦ Ἀρζούνα.
105. « Περιστοιχισμένοι δ' οὗτοι οἱ μέλανες τοῖς θέλεσι τοῦ
 » Καρνᾶ, τοῖς πολυχρωμάτοις ἐκ τῶν πολυτίμων λίθων,
 » ἐφάνιντο, ὥσπερ ταῶνες, εἰς τερπιωλὴν τῆς νίκης τοῦ
 » Ἰουδιστίρα ³.

1. Τρικούτα, τουτέστι Τρικόρυπον, ὄνομα ὄρους περιφήμου.

2. Ἐπειδὴ οἱ μὲν ἵπποι ὤκλασαν, ἡ δ' ἄμαξα κατεκλείσθη διὰ τὸ βάρος τοῦ σώματος τοῦ Κρισναῖ, διὰ τοῦτο ὁ ὄφις οἷστος ἀπέτυχε τοῦ λαιμοῦ τοῦ Ἀρζούνα, οὐ ἐστοχάσατο ὁ Καρνᾶς.

3. Ἡ νίκη, ὥς γυνὴ ἡ παίζει σὺν ἀγλαοῖς ὄρνεσι.

106. « Τὰ δὲ τμήματα τοῦ χρυσοῦ θώρακος τοῦ Καρνᾶ, ὃν
 » κατέκοψεν ὁ Ἀρζούνας τοῖς βέλεσιν, ἐφαίνοντο, ὥςπερ
 » εἰ ἦσαν ἀκτῖνες, ἃς ἔδωκε τῷ υἱῷ ὁ Ἥλιος, φιλοστορ-
 » γία κινούμενος.
107. « Ὁ δ' ἀφθεῖς ἐκεῖνος ὄρις, ὡς βραχίων τοῦ Ἰάμα, συμ-
 » μαχοῦντος τῷ Καρνᾶ, διότι ἦν υἱὸς τοῦ Ἥλιου, θέων
 » μετὰ συρίγματος, καὶ μῆνιν ἔχων διὰ τὸ ἐν Κανδάβα
 » πάθος, διετμήθη ἐν αἰθέρι τῷ τοῦ Ἀρζούνα βέλει.
108. « Κοπίσθης δὲ τῆς χορδῆς τοῦ τόξου τοῦ Ἀρζούνα τοῖς
 » βέλεσι τοῦ Καρνᾶ, τὸ τόξον ἀκαμπὲς ἐγένετο, καὶ ἐξε-
 » τάθη, ὥςπερ εἰ ἤθελεν ἀνάπαυσιν, πονῆσαν ἐν τοιοῦτῳ
 » πολέμῳ.
109. « Τὸ δὲ πῦρ, ὃ ἐστι τὸ θυμοειδὲς, ὑπερχαῖον διὰ τὴν
 » τοῦ τόξου καταταστροφὴν ¹, εἰσέδου τὴν καρδίαν τοῦ
 » υἱοῦ τοῦ Ἰνδρα, ὥστε εἰπεῖν· « Νίκησον ταχέως τὸν
 » μέγαν ἐχθρόν. »
110. « Ἐθετο δ' ὁ Ἀρζούνας ἐν τῷ τόξῳ χορδὴν καὶ βέλος,
 » ἱκανὸν ὃν κατακαῦσαι πᾶν μέρος τοῦ κόσμου· εἰσέδου-
 » σαν δ' εἰς τὴν γῆν οἱ τροχοὶ τοῦ ἄρματος τοῦ Καρνᾶ,
 » ὥςπερ θέλοντες κρυβῆναι ἐκ φόβου.
111. « Θέλων δ' ὁ υἱὸς τοῦ Ἥλιου ἐκβαλεῖν τοὺς τροχοὺς τοῦ
 » ἄρματος, τοὺς ἐμπαγέοντας ἐν γῇ, ὡς ἐν ἰλύϊ τοῦ ἀμπλα-
 » κήματος τῆς βουφονίας ¹, ἐκραξε πρὸς τὸν Ἀρζούναν·
112. « Ὡ εἰδῆμων τῶν τοῦ νόμου, ἀνάβαλε τὴν βολὴν τοῦ
 » μεγάλου ὄπλου, ἐνόςῳ ἐκβάλλω τοὺς τροχοὺς τοῦ ἄρμα-
 » τος, εἰς ὃ ἐλπίζει ὁ Κύριός μου Δουριοδάνας· οἱ γὰρ
 » ἥρωες οὐκ εἰσὶν ἥρωες, τοῦ ἐχθροῦ ὄντος ἐν δεινοῖς. »

1. Τὸ γὰρ τόξον ἐκεῖνο ἐδόθη παρὰ τοῦ πυρός, ὡς προεῖρηται.

2. Ἡ βουφονία ἐστὶν ἐκείνη, ἣν ἐποίησε πρότερον ὁ Καρνᾶς, ὡς ἐρρέθη.

113. «Πρὸς ὃν ἔφη γελῶν ὁ Κρισναῖς· «Εὖγε ! νόμους προ-
 » τείνειν οἷδας· διὰ τί δὲ οὐκ ἐνθυμῇ τὴν σκευωρίαν τοῦ
 » φαρμάκου, καὶ τοῦ πυρὸς, καὶ τὴν πρὸς τὴν Δραουπα-
 » δὴν καταφρόνησιν, καὶ τὸν θάνατον τοῦ Ἀθημανιοῦ ;
114. «Θυμωθείς δ' ὁ Καρναῖς ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Κρισναῖ, νική-
 » σας τῇ Βραχμάστρῃ τὸ ὄπλον τοῦ Ἀρζούνα, ἐποίησεν
 » ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων βελῶν ὁδὸν πῶς ἐν αἰθέρι, εἰς
 » τὸ ἐλθεῖν πρὸς τὸν δίσκον τοῦ Ἡλίου ¹.
115. «Ὁ δ' Ἀρζούνας ἔρριψεν εὐθέως τὸ πύρινον βέλος, κατα-
 » καῖον πᾶν μέρος· οὗ τῇ μὲν μελανότητι ἡττήθη ὁ Ἰά-
 » μας ², τῇ δὲ θερμότητι ὁ Ἥλιος, ὁ πατήρ καὶ ὁ ἀδελφὸς
 » τοῦ Καρναῖ.
116. «Ἀντέρριψε δ' ὁ Καρναῖς τὴν Βαρουνάστραν, τουτέστι τὸ
 » ὑδροφόρον ὄπλον, κατασβύον τὴν φλόγα τοῦ πυρίνου βέ-
 » λους. Τότε τὸ κλέος αὐτοῦ ἐγένετο, ὡς τὸ χρῶμα τοῦ
 » ἀργύρου, τοῦ ἐμπεπρωμένου, καὶ ἐμβεβαπτισμένου τῷ
 » ὕδατι ³.
117. «Ὁ μὲν οὖν Καρναῖς, οὗ οἱ τροχοὶ ⁴ ἔδυσαν εἰς τὴν γῆν,
 » νικήσας τὸ πύρινον βέλος τοῦ Ἀρζούνα τῷ ἑαυτοῦ ὑδρο-
 » φόρῳ θέλει, ἵστατο ἀπορῶν, καὶ ἐφαίνετο ὡς ὁ ἐσπε-
 » ρινὸς καιρὸς, καθ' ὃν οὐθ' Ἥλιος, οὔτε Σελήνη λάμπει,
 » μαράνας τὸ πρόσωπον τοῦ Δουριοδάνα, ὡς ὁ ἐσπερινὸς
 » καιρὸς τὸν λωτόν.

1. Ἐγγὺς ἦν θανάτου, καὶ διὰ διὰ τοῦτο ἐποίησε κλίμακα ἐν αἰθέρι
 ἐκ τῶν συνεχῶν βελῶν, εἰς τὸ ἀνελθεῖν καὶ εἰσδύσαι εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ
 τοῦ Ἡλίου.

2. Μελάντερον ἦν τοῦ Ἰάμα, καὶ θερμότερον τοῦ Ἡλίου.

3. Ἐρυθρὸς γὰρ ὢν ὁ ἀργυρὸς, ἐκ τοῦ πυρὸς λευκὸς γίνεται ἐμβά-
 πτισθεὶς ὕδατι· μέγα δηλ. κλέος ἔλαβεν ὁ Καρναῖς.

4. Οἱ δύο τροχοί, ὡς ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη.

118. «Ὁ δ' Ἀρζούνας, λέξας ταύτην τὴν μυστικὴν εὐχὴν, «Εἰ
 «ὁ Ρούδρας καὶ οἱ λοιποὶ ὀπλοδιδασκαλοὶ ἡδονταὶ ταῖς
 «ἀσκήσεσιν, ἀνέλοιμι τοῦτον διὰ τούτου τοῦ ὄπλου, »
 «ἔρριψε τὸ χρυσοῦν βέλος, ὃ ὄνομα Ἀνζαλικά.
119. «Ἴφ' οὗ πληγείς ὁ Καρνᾶς κατὰ τὸν λαίμῳ, ἔπεσε,
 «πίεσας τὸν ὑποχθόνιον ὀφιοδασιλέα. Ὁ δ' Ἥλιος ἔδειξεν
 «ἐν τῷ στήθει αὐτοῦ μέγα τρύπημα ¹, ὥσπερ εἰ διεβράχῃ
 «ἐκ τῆς ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ λύπης.
120. «Αὐτὸς ὁ μεγαλόδωρος Καρνᾶς, δοὺς καὶ τὸ ἐκυτοῦ σῶ-
 «μα τοῖς θέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, ὑπὸ τίνος οὐχ ὥράθη, ὅτι
 «ἐπορεύθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἠλίου,
 «λαμπρύνων πᾶσαν διάστασιν τοῦ τόπου;
121. «Τοῦ μὲν οὖν βραχίονος τοῦ Ἀρζούνα γελῶντος (ἀγαλ-
 «λομένου) ἐπὶ τῇ νίκῃ, ἡ στρατιὰ τῶν Καουραῶν αἰσχύ-
 «νῃ πως ἔστρεψε τὸ πρόσωπον ², γεγεννημένη ἄνευ τοῦ
 «Καρνᾶ, καὶ ἐστερημένη τοῦ φρονήματος καὶ τῆς ἀν-
 «δρείας, ὡς δύο λαμπρῶν ἐνωτίων.
122. «Καὶ περ δὲ πεσόντος τοῦ ἐταίρου, θς ἦν ὡς κερ-
 «λῆ, ὁ υἱὸς σου Δουριοδάνας, δραμὼν εἰς μάχην, πρῶ-
 «τον ἀριθμόν, ἐν τοῖς ἥρωσιν ἔλαβε ³, θαῦμα ποιῶν τοῖς
 «θεοῖς.
123. «Τοῦ δ' Ἠλίου πορευθέντος πρὸς τὸν τῆς δύσεως ὠκεα-
 «νόν ⁴, εἰς τὸ δοῦναί πως χοᾶς τῷ ἀποθανόντι υἱῷ, οἱ
 «ἥρωες ἐπαύσαντο πολεμοῦντες, οἱ μὲν Πανδοῖδαι, ἔχον-

1. Ὁ Ἥλιος ὅταν δὴ φαίνεται τετραπλημένος πως ἐν τῷ μέσῳ.

2. Ὡς γυνὴ ἀποστρέφει τὸ πρόσωπον, μὴ ἔχουσα ὤτα· παίζει δὲ πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής. Κάρνα γὰρ λέγεται καὶ τὸ οὖς· τὸ δὲ φρόνημα καὶ ἡ ἀνδρεία, ὡς ἐνώτια, ἅ ἐστι κοσμήματα· κυρίως γὰρ κοσμήματα τῆς στρατιᾶς ἐστὶ τὸ μέγα φρόνημα καὶ ἡ ἀνδρεία.

3. Τὰ πρωτεῖα ἔλαβε.

4. Νῦν ἐγένετο.

» τες ὄμματα χαρίεντα, ὡς Κουμουδαί¹, οἱ δὲ Κουρα-
 » θαὶ πρόσωπα στυγνὰ, ὡς Καμάλαι². »

124. « Σεβέσθω τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ καὶ ὀρθοδόξου δι-
 » δασκάλου Ζηναδάτα ὁ ἐγκρατὴς καὶ ἀγαθὸς Ἀμάρας,
 » οὗ τοῦ σεληνιαίου προσώπου ἀπαύγασμά ἐστιν ἡ χαρο-
 » ποιὰ Βαλαβαράτα, ἧς τὸ ὀγδοον βιβλίον πέρας εἴληφεν,
 » ᾧ ὄνομα Καρναπάρβα.

125. « Ἐν τούτῳ τῷ ὀγδῷ βιβλίῳ, ᾧ ὄνομα Καρναπάρβα,
 » ἐμπεριέχονται ἑκατὸν καὶ ἐβδομήκοντα τρεῖς στίχοι,
 » κατὰ τὸ μέτρον Ἀνουστούπα.

Τέλος τοῦ ὀγδοοῦ Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

1. Κουμούδα, λωτὸς νυκτίνθης.

2. Καμάλα, λωτὸς ἡμεράνθης.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ ¹,

ὃ διαλαμβάνει τὴν μάχην τοῦ Σα.λέα καὶ τοῦ Ἰονδιστίρα,
καὶ τὴν τοῦ Δουριοδάνα καὶ τοῦ Βήμα.

1. Διαφυλάττει ὁ μᾶς ὁ ὁσιος Βεάσας, ὁ ὠκεανὸς τῆς ἀμ-
ερωσίας γαλήνης, οὗ τοῖς νομικοῖς βιβλίοις ², ὡς κύμα-
σι, τίς οὐκ ἂν ἀπαλλάξει τὸν καύσωνα (τὴν θερμότητα);
2. Θεωρήσας δ' ὁ Σανζαίας τῷ νοῦ τὸν πολυπύμονα (ὀλέ-
θριον) πόλεμον, ἐλθὼν πάλιν πρὸς τὸν Δρυτράστραν,
λόγους ἐλεξεν ἀνθρώπους ἐκ λύπης·
3. «Τοῦ μὲν οὖν Καρνᾶ, ὃ βασιλεῦ, ὃς ἦν λαμπρὸς περὶ
» τὴν ἀνδρείαν, περὶ τὴν φιλοδορίαν, καὶ περὶ τὴν φι-
» λίαν, μείναντος ἐν τοῖς ὡς μόνον τοῦ κόσμου ³,
4. «Ὁ υἱὸς σου Δουριοδάνας, ὃν ἄνευ ζωῆς, οὗ ζωὴ ἦν ὁ
» Καρνᾶς, καὶ παρπαίων, ὡς δαιμονόληπτος, ἦν εἰς φό-
» βον τοῖς οἰκείοις.
5. «Παρακαλούμενος δὲ σφόδρα ὑπὸ τοῦ Κριπᾶ, εἰς τὸ
» ποιῆσαι διαλλαγὴν, εἴρηκεν· «Τίς εὐμενὴς μοι ἐστίν,
» ὃς προτρέψει με εἰς διαλλαγὴν, ἄνευ μεγάλου πολέ-
» μου ⁴ ; »

1. Τὸ ἔννατον βιβλίον μονοκέφαλόν ἐστι.

2. Ἔστι καὶ νομικὰ βιβλία, ἃ συνέγραψεν ὁ Βεάσας.

3. Δηλ. ἀποθανόντος.

4. Τουτέστιν εὐμενὴς μοι ἐστίν ὃς προτρέψει με εἰς πόλεμον καὶ οὐχὶ
εἰς διαλλαγὴν.

6. « Σὺν δὲν τῇ γνώμῃ τοῦ Ἀσβατάμα ἀρχιστράτηγος ἔχει-
 » ροτονήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως Δουριοδάνα ὁ Σαλέας ¹, ὁ
 » ὢν φερωνύμως κάρφος τοῖς ἐχθροῖς, καυχώμενος ταῦτα·
 » Ὁ Κρισνᾶς καὶ ὁ Ἀρζούνας οὐκ εἰσιν ὅμοιοί μου. »
7. « Ἀντίστοιχος ² δὲ τοῦ Σαλέα ἐγένετο ὁ Ἰουδιστήρας,
 » κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κρισνᾶ, εἰπόντος· « Σὺ αὐτὸς ἀν-
 » τίστηθι τῷ Σαλέα, ὅς ἐστι κρείττων τοῦ Δρόνα, καὶ
 » τοῦ Καρνᾶ, καὶ τοῦ Βήσμα, καὶ δυσνίκητος καὶ αὐτῷ
 » τῷ Ἀρζούνα. »
8. « Εἰπὼν δ' ὁ Σαλέας, ὡς πολεμητέον πολλοὺς πολλοῖς,
 » καὶ οὐχὶ ἓνα ἐνὶ, συλλέξας τὴν στρατιάν, ἔταξεν αὐτὴν
 » εἰς σχῆμα τετράγωνον. »
9. « Ὁ δὲ Ἰουδιστήρας διεμέρισε τὸν στρατὸν εἰς τρία σώ-
 » ματα· καὶ τὸ μὲν δοὺς τῷ Σατεκῇ, τὸ δὲ τῷ Δρυστα-
 » διούμνῃ, τὸ δὲ τῷ Σικανδῇ, ἐξώρμησεν, ἀνατείλαντος
 » τοῦ Ἡλίου. »
10. « Ἡρξάτο δ' ὁ πόλεμος, ἐν ᾧ ἀναρίθμητα βέλη ἐρρίπτον-
 » το· αἱ δ' ἐρυθραὶ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου περὶ τὴν ἑω ἐφαί-
 » νοντο ὡς ῥοαὶ αἱμάτων, ἐκ τῶν πληττομένων διασπά-
 » σεων τοῦ τόπου. »
11. « Τὸ δὲ στάδιον ἐκεῖνο τοῦ πολέμου, ἐν ᾧ πολλοὶ ἐσφά-
 » γησαν, ἦν, ὡς μαγειρεῖον τοῦ Ἰάμα ³. ὁ δ' ἀνιστάμε-
 » νος εἰς τὸν αἰθέρα κονιορτός, ὡς καπνός. »
12. « Αἱ δὲ κοπτόμεναι κεφαλαὶ τῶν βασιλέων τοῖς ξίφεσι,
 » καὶ ἐφαλλόμεναι, ἦσαν, ὡς τμήματα τῆς ὀρύζης τοῦ
 » Ἰάμα, τῆς πτησομένης τοῖς δίδοιξι. »
13. « Οἱ μαχῆται, διαθάντες τὸ ποταμὸν χεόμενον αἶμα

1. Σαλέα λέγεται ὁ ἦλος.

2. Ὁ Ἰουδιστήρας ἀρχιστράτηγος ἐχειροτονήθη.

3. Ἐν τῷ μαγειρείῳ τῷ βασιλικῷ πολλὰ ζῶα σφάζονται.

» ἐπ' ἐλεφάντιον πεπτωκότων, ἀνήρουν τοὺς ἐχθροὺς, καὶ
 » δόξης τυχόντες, ἤδοντο, καθὼς ὁ Ῥάμας, διαβὰς τὸν
 » Ὠκεανὸν ἐπὶ πετρίνης γεφύρας, ἤδετο, ἀνελών τὸν Ῥα-
 » βάναν, καὶ τυχὼν τῆς Σητᾶς.

14. « Ἐμάχοντο δ' οἱ μάχιμοι γενναίως, καί περ ἀπηλπισμένοι
 » τοῦ ζῆν, ἔνεκα τοῦ θανάτου τῶν πρὸς πατρός καὶ μη-
 » τρὸς θείων, ἀδελφῶν, πατέρων, υἱῶν, καὶ ἐταίρων.

15. « Καί τις σύμμιξις ἐγένετο ἀμφοτέρων τῶν στρατῶν,
 » λευκῇ μὲν ἐκ τῶν γελώτων, μέλαινα δὲ ἐκ τῶν μα-
 » χαιρῶν, ὡς ἡ λευκομέλαινα σύμμιξις τῆς Γαγγᾶς καὶ
 » τῆς Ἰαμουναῆς, ἣ ἐστὶν εἰς λύτρωσιν καὶ ἀθανασίαν τῶν
 » βυθιζομένων ἐν τοῖς ὕδασιν ¹.

16. « Ὁ μὲν δεινὸς καὶ θαυμαστὸς ἐν πολέμοις Νακούλας
 » ἀνείλε τὸν Σατεσέναν, τὸν Σουσέναν, καὶ τὸν Σιτρα-
 » σέναν, τοὺς υἱοὺς τοῦ Καρνᾶ, τοὺς λαμπρὰ ἐνώτια
 » φέροντας.

17. « Ὁ δὲ τῆς Μάδρας βασιλεὺς Σαλέας, ἔχων ἐπὶ τῆς ση-
 » μαίας χρυσὴν αὐλακκα, εἰς τὸ σημεῖοναί πως, ὅτι τοιαύ-
 » την αὐλακκα ποιήσει ἐν τοῖς στήθεσι τῶν ἐχθρῶν,

18. « Καὶ προξενῶν γνωσιμάχησιν ² τῷ Δουριοδᾶνᾳ, λέγοντι,
 » Οἴμοι! ἐπειδὴ ὁ Σαλέας οὐκ ἐχειροτονήθη πρότερον
 » στρατηγός, διὰ τοῦτο ὁ Βήσματος καὶ οἱ λοιποὶ ἤρωες
 » ἀντρέθησαν!»

19. « Εἰσέδω τὸν πολέμιον στρατὸν, ἀναιρῶν τοὺς ἐχθροὺς,

1. Καθὼς ὁ πίπτων εἰς τὰ συμμιγένητα ὕδατα τῆς Γαγγᾶς καὶ τῆς Ἰαμουναῆς, λυτροῦται τοῦ σώματος, οὕτω καὶ ὁ πίπτων ἐν τοῖς συμμιγεῖσι τούτοις στρατοῖς, ἀθάνατος ἐγίνετο.

2. Δηλονότι, εἰ ἐγὼ ἐχειροτόνουν τοῦτον στρατηγὸν, ἀνηροῦντο μὲν ἂν οἱ ἐχθροὶ, ἐζων δὲ ὁ Βήσματος καὶ οἱ λοιποί.

- » οίοιεν γλώσσαις τῶν δικκόνων τοῦ Ἰάμα, αἱ ἐγένοντο
 » αἰχμαὶ τῶν ἐελῶν εἰς πόσιν αἵματος.
20. « Κτείναντος δὲ τοῦ Σαλέα ἀφειδῶς πεζοὺς, ἐφίππους,
 » ἄρματληάτας καὶ ἐλεφαντληάτας, οἱ ἐχθροὶ ἐφαντά-
 » ζοντο πανταχοῦ παρόντα τὸν Σαλέαν ¹.
21. « Βληθεὶς δ' ὑπὸ τούτου βέλει ὁ Βήμας, κατέβη ἀπὸ
 » τοῦ ἄρματος, ὡς λέων ὑπὸ κορυφῆς ὄρους, καὶ ἔδραμε,
 » πληρώσας τὸν αἰθέρα φωνῆς.
22. « Συντρίψας δὲ τὸ ἄρμα τοῦ Σαλέα τῇ κορύνῃ, ὅμοιος
 » ἐγένετο μεγάλῳ ἐλέφαντι, ὃς διαρρηγνύει τῷ ὀδόντι
 » κορυφὴν ὄρους.
23. « Κόνιος δ' ἐξανισταμένης ἐκ τῶν ποδῶν, ὁ Βήμας καὶ
 » ὁ Σαλέας, ἀνέχοντες τὰς κορύνας, ἐφέροντο πέριξ, ὡς
 » περ ὑπὸ στροβίλου, τοῦ θανάτου.
24. « Ἐβόων δ' ἐπὶ μέγα, λαμπρύνοντες τὸν αἰθέρα τοῖς
 » σπινθήρεσι, τοῖς ἐξαγομένοις ἐκ τῶν συναρασσομένων
 » κορυνῶν, ὥς περ θραύσμασι τῶν ἑαυτῶν θερμοτήτων,
 » τῶν θραυομένων τῇ πληγῇ τῶν κορυνῶν.
25. « Πληξάντες δ' ἀλλήλους οὗτοι, ἔπεσον μετὰ ψόφου,
 » ὥς περ λίθοι ριπτόμενοι ἐκ σφενδονῶν, ὁ μὲν ἔνθα, ὁ
 » δὲ ἔνθα, μετὰ τὸ τῶν μαχητῶν.
26. « Περιεκυκλώθησαν δ' εὐθέως ὑπὸ τῶν οἰκείων στρατῶν,
 » καὶ εἰς αἵσθησιν ἐλθόντες, ἀνέβησαν ἐφ' ἄρμάτων, καὶ
 » πεῖτα ἐπορεύθησαν εἰς πόλεμον, φυλαττόμενοι.
27. « Ὑπὸ μὲν οὖν τῶν πολεμικῶν, τῶν ἐφιεμένων θεαῖς συ-
 » ζευχθῆναι, ἡγαπᾶτο ὁ πόλεμος, ὡς τὸ οὐράνιον δέν-
 » δρον, ἡ Καλπαδρούμα, ἔχων τοὺς μὲν ταχεῖς ἵππους,
 » ὡς φύλλα κινούμενα, τοὺς δὲ λευκοὺς ὀδόντας τῶν
 » ἐλεφάντων, ὡς ἄνθη λευκά.

1. Ὁ, τι ἔδραμον, ἐνόμιζον ὡς ὁ Σαλέας ἐστὶ.

28. « Τηνικαῦτα ὁ βασιλεὺς Σικιτάνας πρόδρομος ἐγένετο
 » τῶν πορευομένων ἐκ τῶν ὀπλῶν τοῦ Δουριοδάνα εἰς
 » τὸν *Βραχμαλόκαρ*, τὸν γινόμενον εὐκτητον διὰ τῆς
 » ἡρωϊκῆς καρδίας.
29. « Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας διπλασίως λαμπρότερος τοῦ λαμ-
 » προῦ ἐγένετο Ἰλίου ἐκ τῆς λάμψεως, τῆς γεγενημένης
 » ἐκ τῆς ἀναιρέσεως δυσχιλίων βασιλέων.
30. « Ἐκ δὲ τῶν λιθοκολλήτων περὶ τὴν γλυφίδα θελῶν
 » τοῦ Σαλέα, ἃ εἶχεν ὁ Ἰουδιστίρας ἐμπεπηγμένα μέχρι
 » τῆς γλυφίδος ἐν τῷ στήθει, ἐφαίνεται ὡς ἠγαλίστατο
 » αὐτὸν ἡ *Ααξμή*, νομίσασα, ὡς Βισνοῦς ἐστίν, ὃ ἔχων
 » τὸν *Καουστούβαν*¹ ἐπὶ τοῦ στήθους.
31. « Τοῦ δ' ἐκ τῶν θελῶν τοῦ Σαλέα ἀνέμου ἀνατινάξαν-
 » τος τοὺς ἐχθροὺς, ὡς ἄχυρα, τὰ πρόσωπα τῶν ἐν οὐ-
 » ρανῷ θείων ἐσαλεύοντο², ὡς οἱ ἐν λίμνῃ λωτοί.
32. « Τὸ δ' ἄρμα τοῦ Δουριοδάνα, ἀπολέσταν τὸν ἥνιοχον
 » ἐκ τῶν θελῶν τοῦ Βήμα, ἀπέφυγε τῇ ταχυτῇτι τῶν
 » ἵππων, διασαλεύον τὴν σημαίαν, ὡς μέγαν δάκτυλον³.
33. « Ὁ δ' Ἀσθατάμας, οὗ τὸ ἄρμα συνετρίβη ἐκ τῶν θελῶν
 » τοῦ Ἀρζούνα, ἀνελὼν τὸν Σουράταν βασιλέα, ἀνέβη εἰς
 » τὸ ἄρμα ἐκείνου, καθὼς ὁ ὄρις, καταπιὼν τὸν μῦν,
 » εἰσδύει εἰς τὴν ὀπὴν ἐκείνου.
34. « Ὁ δὲ Σαλέας, ἐρυθρὸς ὢν ἐκ θυμοῦ, ἐάλλων ἐέλη
 » ἐρογχιδόν, ποταμοὺς αἱμάτων ἐποίησεν ἐκ τῶν βασι-
 » λέων, καθὼς τὸ αἱματοφόρον νέφος, ἐρέχον, ποταμοὺς
 » αἱμάτων ποιεῖ, ῥέοντας ἐξ ὄρεων⁴.

1. Καουστούβθας, ἀδάμας, λίθος πολύτιμος.

2. Ἐσαλεύον τὰς κεφαλὰς αὐτῶν θαυμάζοντες.

3. Παραδειγματικῶς τοῦτο λέγεται, ὡς ὅτε τις ἀποφεύγει ἢ ἀρνεῖται δοῦναι, διασαλεύων δεικνύει τὸν ἀντίχειρα τῷ ἀντικειμένῳ.

4. Ὅτε ῥέχει αἷμα, κακὸν σημεῖον.

35. « Περιεπόμενος δ' ὁ Ἰουδιστίρας τοῖς τέσσαρσιν ἀδελ-
 » φοῖς, καὶ τῇ Σατεκῇ, ἐπέδραμε κατὰ τοῦ Σαλέα, καὶ
 » ἐφαίνετο, ὡς αὐτός ἐστιν ὁ θάνατος, ἔχων τὸν μὲν
 » Ἰουδιστίραν, ὡς σῶμα, τοὺς δὲ τέσσαρας Πανδοΐ-
 » δας, ὡς χεῖρας καὶ πόδας, τὸν δὲ Σατεκὴν, ὡς κε-
 » φαλήν.
36. « Κατεῤῥηγμένα δ' ἔχοντες τὰ ἄρματα τοῖς ἀλλή-
 » λων ὄπλοις ὁ Ἰουδιστίρας καὶ ὁ Σαλέας, ἐγένοντο ἐπὶ
 » γῆς ¹, καὶ ἐφαίνοντο, ὡς ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη περὶ
 » τὴν ἑω ².
37. « Ἐδραμε δ' ὁ Σαλέας κατὰ τοῦ Ἰουδιστίρα, ἐλκύσας
 » τὸν θάνατον ἐκεῖνον, τουτέστι τὴν ῥομφαίαν, ὅς ἦν
 » κεικρυμένος ἐν τῇ χερὶ τῇ δεξιᾷ, ὅπερ συμπεραίνεται
 » ἐκ τῆς πρὸς τοὺς ἐχθροὺς μεγάλης φθορᾶς.
38. « Ἐκ δὲ τῆς λαμπρᾶς δίκην Σελήνης ῥομφαίας τοῦ Σα-
 » λέα, τῆς πιπτούσης κατὰ τῆς κεφαλῆς τῶν βασιλέων,
 » καὶ διασκεδαζούσης ἐλέφαντας, ὡς ζόφους ³, θάλασσα
 » αἵματος ἐπλημύρηνσε.
39. « Τηνικαῦτα ἡ ῥομφαία τοῦ Σαλέα, προφαίνουσα τοὺς
 » ὀδόντας, τουτέστι τοὺς προσκεκολλημένους μαργαρίτας
 » ἐκ τῆς τομῆς τῶν ἐλεφάντων, ἐγέλα ⁴, διὰ τῆς εὐ-
 » κλείας κατὰ τῆς ἀνδρείας τῶν Πανδοϊδῶν.

1. Κατέβησαν.

2. Ἐν τῇ πανσελήνῳ, ὁ μὲν Ἥλιος κατὰ τὴν ἀνατολήν, ἡ δὲ Σε-
 λήνη περὶ τὴν δύσιν, λάμπει κατὰ τὴν ἑω.

3. Παραδειγματικῶς λέγει, καθὼς ἡ Σελήνη, λάμπουσα κατὰ τῆς
 κορυφῆς τῶν ὀρέων, ἀποδιώκει τὸ σκότος, καὶ πλημμυρεῖν ποιεῖ τὴν
 θάλασσαν· παῖζει δὲ πρὸς τὰς λέξεις.

4. Ὅστις γελᾷ, προφαίνει τοὺς ὀδόντας· ἡ δ' εὐκλεία, ὁ γέλως· ὁ
 δὲ γέλως λευκὸς εἰκονίζεται, καθὼς καὶ ἡ εὐκλεία.

40. « Ὅτε δ' οὐκ ἐγένετο σποδὸς ὁ Σαλέας, καίπερ ἐλεπό-
 » μενος ὑπὸ τοῦ Ἰουδιστίρα θυμῷ πυροειδεῖ, πῶς ἂν ἡδύ-
 » νατο θίξει αὐτοῦ τὰ ὄπλα τοῦ Ἀρζούνα, καὶ τῶν λοι-
 » πῶν ;
41. « Ἐρρίψε δ' ὁ Ἰουδιστίρας ἐπὶ τὸν Σαλέαν τὴν λόγχην
 » ἐκείνην, ἣν ἐτεκτῆνατο πάσῃ τέχνῃ ὁ Βισβακάρμας τῷ
 » Σίβα, ἀναιρετικὴν οὖσαν τῶν δαιμόνων.
42. « Βληθεὶς δὲ κατὰ τὸ στήθος ὁ Σαλέας ἐκείνῃ τῇ λόγ-
 » χῃ, ἣ ἦν ἱκανὴ ἀνελεῖν χιλίους, πεσὼν κατὰ γῆς, ἄ-
 » χθος ἔδωκε ταῖς χιλίαις κεφαλαῖς τοῦ δράκοντος Σίσσα.
43. « Ἐπιδραμὼν δὲ θυμῷ ὁ νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Σαλέα,
 » ᾧ ὄνομα Βισιτρακαβάτας ¹, ἀκέφαλος ἐγένετο ἐκ τοῦ
 » ξυροειδοῦς βέλους τοῦ Ἰουδιστίρα.
44. « Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῶν θωρακοφόρων στρατιωτῶν τοῦ
 » βασιλέως Σαλέα ἐπιδραμόντων, τὰ χρυσᾶ βέλη τοῦ
 » Ἀρζούνα ἐγένοντο αὐτοῖς, ὡς οἱ Γαροῦδαι τοῖς ὄφεσιν ².
45. « Ἢ δὲ γῇ τοῦ πολέμου ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Βήμα, ὡς ἡ
 » ἔρμος γῆ, σωροὺς νεκρῶν ἔχουσα, ὡς ὄρη οὐρανομήκη,
 » καὶ ἄμμοιρος οὖσα ἀνθρώπων.
46. « Μεμαρμαμένοι δ' ἐγένοντο οἱ σεληνοπρόσωποι Καουρα-
 » βαὶ εὐθέως ἐκ τοῦ ὀραθέντος δίκην Ῥαχοῦ κρανίου τοῦ
 » βασιλέως Σάλβα, κοπέντος τῷ βέλει τοῦ Σατεκῆ.
47. Αἱ κεφαλαὶ τῶν ἐχθρῶν, αἱ ῥιπτόμεναι ὑπὸ τῶν βελῶν
 » τοῦ Δουριοδάνα, ἦσαν, ὡς μοῖραι ἐρώματος, ῥιπτόμε-
 » ναι ὑπὸ τῶν διακόνων τοῦ Ἰάμα τοῖς κολοιοῖς ³.
48. « Ἄπαντα δ' ἡ στρατιὰ τῶν ἐχθρῶν ἐσημειώθη τοῖς βέ-

1. Ποικιλοθώραξ.

2. Παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

3. Ἐθος ἐστὶ ῥίπτειν μοῖραν ἐρώματος εἰς τροφήν τῶν κολοιῶν.

• λεισιν, ἃ ἐνεπάγησαν ἐν τοῖς σώμασιν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ
 » Δουριοδάννα, ἔχοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γλυφίδος,
 » εἰς τὸ δεῖξαι πως, ὡς αὐτός ἐστι νῦν ὁ ἀντιστρά-
 » τηγος.

49. « Ἐπέπεσε δ' ὁ Δουριοδάννας κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ὡς χεῖρ
 » τοῦ Ἰάμα, ἔχων, ὡς πέντε δακτύλους, τὸν Σουσσαρ-
 » μᾶνα, τὸν Κριπαῖν, τὸν Κριταβάρμαν, τὸν Ἀσθατά-
 » μαν, καὶ τὸν Σακουνήν.

50. « Ἐφόρμησαν οὖν κατ' ἀλλήλων οἱ τε Καουραβαὶ καὶ
 » οἱ Πανδοῖδαι, φοβεροὶ ὄντες καὶ νηλεεῖς, ὡς ὁ ἐπὶ τῆς
 » πανωλεθρίας χρόνος, καὶ σπεύδοντες καὶ ἀνδριζόμενοι
 » τέλος ποιῆσαι τοῦ πολέμου.

51. « Μεταξὺ δὲ τῆς βολῆς τῶν ὅπλων τοιοῦτοι λόγοι ἤ-
 » κούοντο τῶν πολεμικῶν· « Μὴ φεῦγε! ἐπίστρεψον!
 » στῆθι! ἐλθέ! σὺ πρῶτον βάλε, ἔπειτα δ' ἐγώ! »

52. « Τότε ἐν ἐκείνῳ τῷ πολέμῳ, ἐν ᾧ οἱ αἰθεροβατοῦντες
 » θεοὶ ἐφοβήθησαν, οἱ μὲν στρατιῶται καθηροῦντο ὑπὸ
 » τῶν ὅπλων, αἱ δὲ φωναὶ τῶν στρατιωτῶν, ὑπὸ τῶν
 » ἤχων τῶν ὅπλων¹.

53. « Κόνιος δὲ διαχυθείσης σκοτεινοτέρας τοῦ σκότους, τοῦ
 » ἐπὶ τοῦ τέλους τοῦ κόσμου, τὸ σύνθημα τῶν πολε-
 » μούντων διάκρισις ἐγίνετο, τίς ἐστὶν οἰκεῖος καὶ τίς
 » ἀλλότριος.

54. « Λόγοι δὲ τῶν Πανδοῖδων τοιοῦτοι ἐπλήρωσαν τὸν αἰ-
 » θέρα τότε· « Ποῦ ὁ Σουσσαρμᾶν; Ποῦ ὁ Κριταβάρμας;
 » Ποῦ ὁ Δουριοδάννας; Ποῦ ὁ Σακουνῆς²; »

55. « Δεκατρεῖς δὲ υἱοὶ σου οὗτοι ἐφονεύθησαν τότε ὑπὸ τοῦ

1. Δηλονότι οὐκ ἠκούοντο ὅ,τι ἔλεγον.

2. Διεσχωρήσθη ἡ στρατιά.

- » Βῆμα, ὃ βασιλεῦ, ὁ Ζαΐασένας (Νικόστρατος), ὁ Μα-
 56. » χαβαχοῦς, ὁ Ζαΐτρας, ὁ Δουρβισσάχας, ὁ Σάχας, ὁ
 » ὁ Βιβινσσαιῆς, ὁ Δανδαδάρας, ὁ Σαμανσάχας, ὁ Σου-
 » θάρτσας, ὁ Σουζάτας, ὁ Σρουταβάν, ὁ Βαλαδέγας, καὶ
 » ὁ Βουριβάλας.
57. « Τούτων τῶν δεκατριῶν ἐν τοῖς αἵμασιν ἀντιλαμπού-
 » σης τῆς μορφῆς τοῦ Βῆμα, ἐφαίνετο, ὅτι δεκατέσσα-
 » ρας μορφὰς ἔσχεν ¹, εἰς διατήρησιν τῶν δεκατεσσάρων
 » κόσμων.
58. « Τηνικαῦτα ἐκράτησέ με, ὃ βασιλεῦ, ὁ Σατεκῆς, λέ-
 » γων, ταῦτα· « Ἄπαντες σήμερον σπεύδουσιν εἰς νίκην·
 » ὑπ' ἐμοῦ δ' ἐκρατήθη ὁ Σανζαΐας ². »
59. « Ὁ δὲ μεγαλουργὸς Ἀρζούνας ἐξαπέστειλε πρὸς τὴν ἐν
 » οὐρανῷ τρυφὴν ³ καὶ ἄνεσιν ⁴ τὸν Σουσσαρμᾶνα, καὶ τὸν
 » ἀδελφόν, καὶ τὸν υἱόν, καὶ τοὺς λοιποὺς προασπιστάς
 » αὐτοῦ καὶ ἀκολούθους.
60. « Τηνικαῦτα καὶ ὁ ὑπέρφρων υἱὸς σου Σουδαρσάνας ἐξα-
 » πεστάλθη παρὰ τοῦ Βῆμα, εἰς τὸ ἀναπαυθῆναι ἐν τῷ
 » στῆθι θεᾶς, ὡς ἐλέφαντα ἐν τῷ στύλῳ, ἐν ᾧ δέδεται.
61. « Ὁ δ' ἰσχυρὸς υἱὸς τοῦ Σουβάλα Σακουνῆς, ἀναιρῶν ὅπι-
 » σθεν δολίως πολλοὺς, ἀνιγρέθη καὶ αὐτὸς ὅπισθεν ἀφα-
 » νῶς ὑπὸ τοῦ Σαχαδέβας.
62. « Ἀνείλε δ' ὁ Σαχαδέβας καὶ τὸν Οὐλούκαν, τὸν υἱὸν τοῦ
 » Σακουνῆ σὺν πᾶσι τοῖς προασπισταῖς αὐτοῦ καὶ ἀκο-

1. Δεκατρεῖς Βῆμαι ἐφαίνοντο ἐν τοῖς αἵμασι τῶν δεκατριῶν· δέκα-
 τος δὲ τέταρτος ὁ ἀληθής, ὁ ζῶν.

2. Παίζει πρὸς τὰς λέξεις· Ζαΐα γὰρ λέγεται ἡ νίκη· Σανζαΐα δὲ ἡ
 καλὴ νίκη.

3. Ἡδονὴν, αὐτολεξεί· παίζει δὲ πρὸς τὰς λέξεις.

4. Ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνελών.

- » λούθοις, δεικνύων, ὡς τὴν πολεμικὴν τέχνην ἔμαθες
 » παρὰ τοῦ Δρόνα.
63. « Βουλομένου δὲ τοῦ Σατεκῆ ἀνελεῖν με ¹ τῷ λόγῳ τοῦ
 » Δρυσταδιοῦμαι, ἐμφανεῖς ὁ Βεάσας, ὁ πάντα βλέπων,
 » ἐρύσατό με.
64. « Ὁ δὲ Δουριοδάνας, ὁ κύριος ἔνδεκα Ἀξαουχινῶν, ὡρᾷ-
 » θη μοι μόνος φεύγων πεζὸς ἀπὸ τοῦ πολέμου, ἐν ᾧ πε-
 » ριλείσθησαν ζῶντες ὁ Ἀσθατάμας, ὁ Κριταβάρμας,
 » καὶ ὁ Κριπαῖς.
65. « Καὶ εἶπε πρὸς με, αἰσχυρόμενος· « Εἰπέ τῷ πατρί μου
 » ταῦτα· Ὁ δυστυχὴς καὶ ἄθλιος υἱὸς σου, ἀπολέσας
 » τοὺς φίλους, καὶ πάντα τὸν στρατὸν, ἐκρύβη ἐν λίμνῃ
 » κεκμηκώς. »
66. « Οὕτως εἰπὼν μοι, στήσας τὴν ἐνέργειαν τοῦ ὕδατος ²
 » μαγίᾳ τῶν ἐν ὕδατι οἰκούντων δαιμόνων, εἰσέδου τὴν
 » λίμνην κατὰ τὴν ἐσπέραν, καθὼς ὁ Ἥλιος τὸν Ωκεανόν.
67. « Πλανωμένων δ' εἰς τὴν Κουρουξέτραν ἐκείνων τῶν τριῶν,
 » τοῦ Ἀσθατάμα, τοῦ Κριπαῖ, καὶ τοῦ Κριταβάρμα, καὶ
 » πυνθανομένων ποῦ εἶη ὁ βασιλεὺς, εὗρέθη διὰ τοῦ ἐμοῦ
 » λόγου ἡ λίμνη ἐκείνη.
68. « Τῇ δὲ προσταγῇ τοῦ Ἰουδιστίρα ὁ υἱός σου Ἰουῖτσοῦς ³,
 » παραλαβὼν τὰς γυναῖκας τοῦ Δουριοδάνᾳ καὶ τῶν λοι-
 » πῶν, ἐπορεύθη εἰς τὴν πόλιν Χαττιναπούραν.
69. « ἔχων δ' ὁ Ἰουδιστίρας χιλίους ἄρματηλάτας, καὶ μυ-

1. Ὁ Σατεκῆς ἐκράτησε τὸν Σανζαῖαν, ὡς προείρηται, καὶ ἠθούλετο αὐτὸν ἀνελεῖν, ἐπειδὴ ἦν ἐκ μέρους τῶν ἐναντίων.

2. Ἔστησε τὴν ἐνέργειαν τοῦ ὕδατος, ἣν ἔχει εἰς τὸ καταπνίγειν τὸν εἰσδύοντα.

3. Οὗτος ἡτομόλησε πρὸς τὸν Ἰουδιστίραν κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου, ὡς ἐρρέθη πρότερον.

- » ρίους πεζούς, καὶ ἑπτακόσιους ἐλεφαντηλάτας, καὶ πεν-
 » τακισχιλίους ἵπποις,
70. « Ἀπέστειλε κατασκόπους πανταχόσε, ταραττόμενος φό-
 » βῳ καὶ ὑπονοίᾳ, εἰς τὸ σκοπῆσαι, ποῦ ἐπορεύθη μετὰ
 » τὸν πόλεμον ὁ Δουριοδάνας, ἡ ρίζα τῆς ἔχθρας.
71. « Ὁ δ' Ἀσβατάμας, ὁ Κριταβάρμας, καὶ ὁ Κριπᾶς,
 » εὐρόντες τὸν Δουριοδάναν ἐν λίμνῃ, εἶπον χθαμαλῇ τῇ
 » φωνῇ· « Ἀνάστα, γενναῖε, καὶ νίκα μεθ' ἡμῶν τοὺς ἐχ-
 » θροὺς, ὧν κεφαλὴ ἐστὶν ὁ Ἀρζούνας.»
72. « Ἐπαινέσας δὲ τούτους ὁ βασιλεὺς, ἔφη· « Ἐγὼ ἀπέκα-
 » μον· ἀναπαύητε δὲ καὶ ὑμεῖς μικρόντι· αὖριον δὲ πρωτὶ
 » θανάτῳ παραθολήσονται οἱ ἐχθροί.»
73. « Ἀκούσαντες δὲ θηρευταὶ ἐν τῷ δάσει, φιλοκερδεῖς
 » ὄντες, ἀνήγγειλαν τῷ Βήμα, ὡς ὁ ἐχθρὸς ἐστὶν ἐν τῇ
 » λίμνῃ· ὁ δὲ Βήμας τῷ Ἰουδιστίρᾳ.
74. « Χαρεῖς δ' ὁ Ἰουδιστίρας, ἦλθε μετὰ μεγάλων ἡρώων
 » ἐπὶ τὴν λίμνην ἐκείνην, ἑοὴν ποιῶν διὰ τοῦ στρατοῦ,
 » ὑπερβαίνουσιν τὴν τῶν ἐλεφάντων τῶν τοῦ κόσμου
 » μερῶν.
75. « Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀσβατάμαν ἀνεπαύοντο μακρὰν ὑπὸ
 » δένδρον Βάταν· τοῦτο δ' ἐγένετο διὰ τῆς προσταγῆς
 » τοῦ Δουριοδάνᾳ, ἵνα μὴ γνωσθεῖν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν.
76. « Προτραπείς δ' ὑπὸ τοῦ Κρισνᾶ ὁ κορυφαῖος τῶν τοῦ
 » Πανδοῦ Ἰουδιστίρας, προσελθὼν τῇ λίμνῃ, εἶπε μεγάλῃ
 » τῇ φωνῇ πρὸς ἐκεῖνον τὸν ἐχθρόν·
77. « Διὰ τί, ὦ βασιλεῦ, ὧν ἐν μέσῳ τῆς λίμνης, ἐξαλεί-
 » φεις τὸ κλέος, ὡς χρῖσμα ἐκ Σανδάνου, τὸ γενόμενον
 » αἴτιον τῆς ἐξουσίας τῶν τριῶν κόσμων¹;

1. Ἐκ τοῦ οὗ εἶχε μεγάλου ὀνόματος ὁ κόσμος ἅπας ὑπετάγη.

78. « Διὰ τί, ὡς ἔμαθες τὴν ἐν ὕδατι ἀβλαβῆ μονήν, οὐκ
 « ἔμαθες καὶ τὴν ἐν καρδίᾳ σταθεράν μονήν τοῦ μεγάλου
 « φρονήματος; σοῦ γὰρ εἰσδύσαντος εἰς τοῦτο τὸ ὕδωρ,
 « τὸ μέγα ἐκεῖνο φρόνημα ἐξέδυσεν ἐκ τῆς σῆς καρδίας.
79. « Τὸ ὡς κάτοπτρον κλέος, ᾧ στέφανε ἡρώων, τὸ ἀμυ-
 « ρὸν γενόμενον ἐν τῇ εἰς τὸ ὕδωρ εἰσδύσει ¹, ἀποστίλ-
 « θωσον διὰ τῆς κόνιος, τῆς ἐξανισταμένης ἐκ τοῦ πο-
 « λέμου. Ἀνάστα! ἀνάστα!
80. « Ὁ πόλεμος τοῖς πολεμικοῖς πάνδωρός ἐστιν ἀδάμας,
 « μᾶλλον δέ, ὑπέρτερος ἐκείνου· ὅτε μὲν γὰρ δίδωσι γῆν
 « τοῖς αἰτούσιν, ὅτε δ' οὐρανόν ².
81. « Ὁ δὲ Δουριοθάνας, ὢν ἔτι ἐν ὕδατι, εἶπε πρὸς τὸν
 « Ἰουδιστίραν, καὶ ἐφαίνετο, ὅτι ἐξήγαγε πραγματικῶς ἐκ
 « τοῦ ἑαυτοῦ σώματος καὶ τὴν ἔπαρσιν, ἀπόγε τῶν πομ-
 « φυλῶν, ὢν ἐποίησε τὸ ὕδωρ ³.
82. « Ἀρμοδίως ἔφης, ᾧ γενναῖε ⁴. τί δ' ὁμως πρὸς ἐμέ σή-
 « μερον ἢ ἐπίγειος βασιλεία; δι' οὓς γὰρ πᾶν χρῆμα συλ-
 « λέγεται, οὗτοι τεθνεῶτές εἰσιν, οἷτε φίλοι καὶ αἱ συγ-
 « γενεῖς.
83. « Ὁ πόλεμος δίδωσι πάντως οὐρανὸν τῷ θανόντι· ἡ χα-
 « ρὰ δ' ὁμως αὐτοῦ ἀμαυροῦται ἐκ τῆς χαρᾶς τῶν νικη-
 « σάντων ἐχθρῶν· ὅθεν ἐγὼ τεύξομαι τοῦ οὐρανοῦ διὰ
 « τῆς ὁδοῦ τῶν ἐγκρατῶν καὶ ἡσυχαστῶν, τῆς ἐπαινετῆς
 « παντὶ τῷ κόσμῳ.

1. Ὁ ὕαλος ἐκ τῆς ὑγρότητος ἀπολλύει τὴν λάμψιν· καθαιρόμενος
 δὲ διὰ τοῦ χοῦς, λαμπρύνεται πάλιν.

2. Ὅταν γὰρ ζήσῃ ἐν πολέμῳ, τυγχάνει ἐπιγείου βασιλείας· ὅταν
 δ' ἀποθάνῃ, ἐπουραίνει.

3. Λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ ὕδατος, πομφόλυγες ἐγίνοντο· οἱ πομφό-
 λυγες ἐφαίνοντο, ὡς ἡ ἔπαρσις αὐτοῦ ἦν καὶ ἀφροσύσις.

4. Ὅρθως ἔφης, ὅτι ὁ πόλεμος δίδωσι βασιλείαν.

84. « Ἐμοῦ ἀποπλύναντος τὸ στόμα ¹, διὰ τοῦ χυμοῦ τῆς
 « ἡσυχίας, τρύφα σὺ τῆς γῆς, τῆς ληφθείσης ὑπ' ἑμοῦ,
 « ἄφ' οὗ ἐγὼ αὐτῆς ἐτρύφησα.
85. « Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Ἰουδιστίρας· « Διὰ τί θέλεις σῶσαι σεαυ-
 « τὸν διὰ τῆς δόσεως ἀπάτης τῆς γῆς, ὅτε πρότερον
 « οὐδ' ὀλίγον μέρος γῆς ἤθελες δοῦναι εἰς παγγενῇ ἀ-
 « πώλειαν ;
86. « Πρότερον μὲν ἀποφαινόμενος, ὅτι οὐδ' ὀλίγη γῆ δοτέα
 « ἐστὶ τοῖς Πανδουδαίαις, νῦν δέ, διδοὺς ἅπασαν τὴν γῆν,
 « διὰ τί οὐκ αἰσχύνῃ, ἀναιρῶν τὸν σεαυτοῦ λόγον ;
87. « Ἀνάστα τοίνυν, ἵνα γένηται διὰ τοῦ πολέμου ἡ γῆ ἥτοι
 « ἐμῇ, ἢ σῇ· μὴ δ' ἔστω ἀμφιβολία νίκης, ζώντων ἐμοῦ
 « καὶ σοῦ. »
88. « Θυμωθείς δ' ὁ Δουριοδάνας, ἔφη· « Ἐγὼ ἅπαντας ὑμᾶς
 « ἀποκτενῶ, γενναίως πολεμῶν ἐνὶ ἐκάστῳ διὰ τῆς κο-
 « ρύνης. »
89. « Ἐγὼ ἐχάρην ἐπὶ τῇ σῇ γενναιότητι, ἔφη ὁ Ἰουδιστίρας·
 « νικήσας οὖν ἕνα γε ἐξ ἡμῶν τῷ ὧ θέλεις ὅπλῳ, θασίλευε
 « τῆς γῆς. »
90. « Πρὸς ὃν ἔφη ὁ υἱὸς τῆς Γανδάρᾶς Δουριοδάνας· « Ὅστις
 « πολεμῆσαι ἐμοὶ βούλεται, οὗτος ἀναστὰς εὐθέως, πολε-
 « μεῖτω μοι διὰ τῆς κορύνης. »
91. « Τοιαῦτα εἰπὼν, ἐξῆλθε παραυτίκα ἐκ τῆς λίμνης, ἔχων
 « τὴν κορύνην ἐν χειρὶ, καὶ ἐρυθροὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς,
 « καθὼς ὁ Βισνοῦς ἐκ τῆς θαλάσσης, ἔχων τὴν Λαξμήν.
92. « Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας, περικεφαλαίαν δούς αὐτῷ καὶ θώρα-

1. Ἐμοῦ βασιλεύσαντος καὶ ἡσυχάσαντος, λάβε σὺ τὴν ληφθεῖσαν
 ὑπ' ἑμοῦ βασιλείαν· καὶ ὁ δοῦλος γὰρ, ἄφ' οὗ φάγη ὁ δεσπότης, καὶ
 ἀποπλύνει τὸ στόμα, ἐσθίει τὰ λείψανα τῶν βρωμάτων.

- « κα, ἔφατο· « Σὺ οὐκ ἀναιρεθήσῃ ὑπ' ἡμῶν, ὡς ὁ Ἀθη-
 « μανιοῦς ἀνῆρέθῃ ὑπ' ὑμῶν.
93. « Πρὸς ὃν τινα δὲ ἀρεστός σοι ἐστὶν ὁ πόλεμος, τοῦτον
 « κάλεσον. » Τοιαῦτα φαμένου τοῦ Ἰουδιστίρα, ἔφη ὁ Κρι-
 « σνᾶς ἀγανακτήσας·
94. « Πάλιν μωραίνεις, παίζειν θέλων ἐν πολέμῳ, ὡς ἐν παι-
 « διᾷ κῦβων· εἰ γὰρ οὗτος καλέσειέ σε εἰς μάχην, ὁποῖα
 « κατὰστασις ἔσεται σοι ¹ ;
95. « Οὗτος ὁ Δουριοδάνας ἐπιδέξιός ἐστι κορυνήτης, ἐπειδὴ
 « ἐν τρισὶ καὶ δέκα ἔτεσι γύμνασιν ἐποίησε περὶ τὴν κο-
 « ρύνην ἐπὶ σιδηροῦ ἀνδριάντος· διὸ ἀμφιβάλλεται, εἰ
 « νικήσειεν αὐτὸν καὶ αὐτὸς ὁ Βήμας.
96. « Ἀναστὰς δ' ὁ Βήμας, ἔφη· « Μὴ οὕτω λέγε, ὦ Κρισνᾶ·
 « ἔγωγε γὰρ ἀφαιρήσω τὴν πνοὴν τοῦ ἐχθροῦ ταύτῃ τῇ
 « κορύνῃ ἐν ἀκαρεῖ. »
97. « Ἀναβοήσας δ' ὁ ὑπέρφρων Δουριοδάνας, ἐκάλεσεν εἰς
 « μάχην τὸν Βήμαν· ὁ δ' ἔδραμε διαρρηγνύων τὸν αἰθέρα
 « κραταιᾷ τῇ φωνῇ.
98. « Ἐν τούτῳ ὁ Βαλαδέβας, ὃς διέτριβε παρὰ τῇ ὄχθῃ τῆς
 « Σαρσασθατῆς, μαθὼν παρὰ τοῦ Ναράδα, ὅτι ἐκεῖνοι οἱ δύο
 « μαθηταὶ αὐτοῦ μονομαχῆσαι θέλουσιν, ἤλθεν ὀψόμενος ².
99. « Ἀνέστησαν δὲ ὅ,τε Κρισνᾶς καὶ οἱ Πανδοῖδαι, καὶ ἄλ-
 « λοι ὅσοι παρῆσαν, ἀναφανέντος τοῦ Βαλαδέβα, καθὼς οἱ
 « πέρδικες, ἀναφανείσης τῆς Σελήνης ³.
100. « Εἰπόντος δὲ τοῦ Δουριοδάνα, ὡς ἡ μάχη ἀρέσκει αὐτῷ
 « ἐν χώρᾳ Σαμανταπαντσάκα, τῇ οὔστῃ ἀγίᾳ, παραλαβόντες
101. « τὸν Βαλαδέβαν οἱ περὶ τὸν Ἰουδιστίραν, ἐπορεύθησαν

1. Τί ποιήσεις τότε, μὴ εἰδὼς πολεμεῖν κορύνην ;

2. Ὁ Βαλαδέβας διδάσκαλος ἦν αὐτοῖς τῆς κορύνης.

3. Λέγουσιν, ὡς οἱ πέρδικες χαίρουσιν ἀναφανείσης τῆς Σελήνης, καὶ ἀναγείροντες τὴν κεφαλὴν, βλέπουσιν εἰς αὐτήν.

- » κατὰ τὸ δεξιὸν τῆς Σαρασβατῆς εἰς τόπον ἁγίον, ὃ ὄνο-
 » μα Σαϊάνα, θεωρήσοντας τὴν μοναμαχίαν.
102. « Ἐλθόντες οὖν ὅ, τε Βήμας, καὶ ὁ Δουριοδάνας πεζοί, κο-
 » ρύνας ἀνὰ χεῖρας ἔχοντες, ἔστησαν, καταπλήττοντες
 » ἀλλήλους ἐροντοειδεῖ φωνῇ.
103. « Ἐφώρμησαν δ' εἰς μάχην οὗτοι, οἱ ὄντες ἰσοστάσιοι,
 » ἑλεπόμενοι ὑπὸ θεῶν, Σιδδῶν, Ρίσσῶν, καὶ Γανδαρῶν,
 » οἳ ἦλθον ταχέως εἰς θεωρίαν.
104. « Ἐπερχόμενοι δ' ἐλαμπρύνοντο ταῖς ἐκ τῶν συγκρού-
 » σεων τῶν κορυνῶν λάμψεσιν, ὥς περ ἔρυγαῖς τῆς δια-
 » πύρου ἀνδρείας τῶν ἐχθρῶν, ἣν κατέβρωσαν πρότερον.
105. « Τερπωλὴν δὲ παρεῖχον τοῖς ὁμασι τῶν θεινῶν διὰ
 » τῆς πολυειδοῦς κινήσεως (χρήσεως) τῶν κορυνῶν ἐν τῇ
 » πληγῇ, ἐν τῇ ἀποφυγῇ, ἐν τῇ στάσει, ἐν τῇ κινήσει,
 » ἐν τῇ στροφῇ καὶ ἐν τῇ περιστροφῇ τοῦ σώματος ².
106. « Βαθέος δὲ σκότους ὄντος ἐκ τῆς κόνιος, ἡ κόνις αὐτῇ,
 » ἡ ἐξανισταμένη ἐκ τῶν ποδῶν αὐτῶν, ἐδείκνυε τοῖς
 » θεοῖς τὰ ἀθλητικὰ αὐτῶν κινήματα ³, τὴν ἐκ δεξιῶν ἢ
 » ἐξ ἀριστερῶν περιφορὰν, τὸ λυξοειδὲς κίνημα, καὶ ἄλλα
 » τοιαῦτα.
107. « Πληγεῖς δὲ σφοδρῶς τὴν πλευρὰν ὁ Βήμας τῇ κορύνῃ
 » τοῦ Δουριοδάνα, ἔμεινεν ἀκλόνητος ⁴, καθὼς ὁ Γαρού-
 » δας, πληγεῖς τῷ κεραυνῷ τοῦ Ἰνδρα.

1. Αἱ κορύναι πολλῶν ἐχθρῶν τὸ διάπυρον κατέβρωσαν, ἀνελοῦσαι αὐτούς· αἱ δὲ λάμψεις ἐκ τῆς συγκρούσεως ἦσαν ὥς περ ἔρυγαῖ ἐκείνου τοῦ καταβρωθέντος διαπύρου τῶν ἐχθρῶν· ἀφ' οὗ γὰρ φάγη τις, ἐρεύγεται.

2. Τρόποι κινήσεως τοῦ σώματος ἐν τῇ μονομαχίᾳ.

3. Οἱ θεοὶ οὐκ ἠδύναντο βλέπειν, ἔνεκα τῆς θαθείας κόνιος· ἀλλ' ἡ ἐξανισταμένη κόνις ἐδείκνυεν αὐτοῖς πάντα τὰ εἶδη τῶν κινήματων· κατὰ γὰρ τὰ σχήματα τῆς κινήσεως ἀνῆρχετο καὶ ἡ κόνις.

4. Οὐδὲν ἔπαθεν.

108. « Περιστρέψας δ' ἄνω σφοδρῶς τὴν κορύνην ὁ Βήμας, ἧς
 » ἐκ τῆς περιστροφῆς ἄδῃλον ἦν πόθεν, ἢ εἰς ποῖον μέρος
 » τοῦ σώματος τοῦ ἀνταγωνιστοῦ κατενέγκοι αὐτήν, καὶ
 » ἀναπηδῆσας ταχέως, κατήνεγκεν αὐτήν βίᾳ κατὰ τοῦ
 » υἱοῦ σου.
109. « Ὁ δὲ υἱός σου, ἀποφυγὼν τὴν φορὰν τῆς κορύνης, ἐπλη-
 » ξε τὸν Βήμαν κατὰ τὴν κορυφήν· ὁ δὲ ἔμεινεν ἀκλόνη-
 » τος, καθὼς τὸ ὄρος, πληττόμενον κατὰ τὴν κορυφήν
 » ὁδόντι ἐλέφαντος.
110. « Κατενεχθεῖσα δ' ὑπὸ τοῦ Βήμα ἡ κορύνη, ἧς τὴν φορὰν
 » ἀπέφυγεν ὁ Δουριοδάνας, ἐπληξέ τὴν γῆν, καὶ ἀνέσεισεν
 » αὐτήν, καὶ ἀνετάραξε τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ὄρη.
111. « Πληγείς δὲ τὸ στῆθος ὁ Βήμας ὑπὸ τοῦ ἐπιδεξίου Δου-
 » ριοδάνα, τρέμων καὶ καρμύων τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐλυποθύ-
 » μησε κατὰ βραχύ.
112. « Ἀναλαβόντος δὲ τοῦ Βήμα, πληγείς ὑπ' αὐτοῦ ὁ Δου-
 » ριοδάνας, ἔπεσεν, ἐρείσας τὰς χεῖρας καὶ τὰ γόνατα
 » κατὰ γῆς, καὶ ἐφάνη οὕτω κείμενος ἔμπροσθεν τοῦ ἐχθροῦ,
 » ὥς λέων ¹.
113. « Τῶν δὲ περὶ τὸν Δρυσταδιούμαν ἀναβοησάντων χαρᾶ,
 » ἀναστὰς ὁ Δουριοδάνας, ἐπληξέ θυμῷ τὸν Βήμαν κατὰ
 » τὸν κρόταρον, διαρρήξας τὸν αἰθέρα, ἔροντῶδει φωνῇ.
114. « Ἐρυθρὸς δ' ὢν ὁ Βήμας ἐξ αἵματος, καὶ τρέμων, ἐφαί-
 » νετο ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Κάλα ² καθὼς ὁ ἀντιλάμπων
 » Ἥλιος ἐν τῇ λίμνῃ ³.

1. Οὕτως ὁ λέων κάθεται, ἐκτείνων τοὺς ἔμπροσθίους πόδας, καὶ ἐρείδων τὰ γόνατα τῶν ὀπισθίων ποδῶν κατὰ γῆς.

2. Θεάτρον τοῦ Κάλα, τουτέστι τοῦ θανάτου, τὸ στάδιόν ἐστι τοῦ πο-
 λέμου.

3. Ὁ Ἥλιος ἐν τῇ λίμνῃ ἐρυθρὸς φαίνεται καὶ τρέμων, ταρραττομέ-
 νου τοῦ ὕδατος.

115. « Πληγείς δ' ὁ υἱός σου ὑπὸ τοῦ Βήμα, ἔπεσε κατὰ γῆς·
 « ἀναστὰς δ' ἀνυπερθέτως, κατέβαλε καὶ αὐτὸς τὸν Βήμαν,
 » πλήξας.
116. « Καίτοι ὁ υἱός σου ἐτιμήθη ὑπὸ τῶν θεῶν ἀνθοβολίᾳ,
 » ἐνόμισαν ὁμῶς, ὅτι ὁ Βήμας ὑπέρτερός ἐστιν ἀναμφιβό-
 » λως ἐν πολέμῳ.
117. « Τοῦ δὲ Βήμα ἀποσμηζάντος τὸ αἷμα, καὶ πάλιν ἐτοί-
 » μου γενομένου εἰς μάχην, ἐρωτηθεὶς ὁ Κρισνᾶς ὑπὸ τοῦ
 » Ἀρζούνα, « Πότερος ἔσται ὑπέρτερος ; » ἀπεκρίνατο
 » οὕτως·
118. « Ὁ μὲν Βήμας ἰσχυρός ἐστιν, ὁ δὲ Δουριοδάνας τεχνι-
 » κός· ὁ δὲ ἰσχυρὸς νικᾶται ὑπὸ τοῦ τεχνικοῦ. Ἄν μένοι
 » ὁ Βήμας πλήξῃ τὸν μηρὸν τοῦ Δουριοδάνᾳ ἀπάτῃ, νι-
 » κήσκει αὐτόν.
119. « Ἀκούσας ὁ ὀξύς Ἀρζούνας, ἔκρουσε χειρὶ τὸν μηρὸν ἑαυ-
 » τοῦ, βλέποντος τοῦ Βήμα, ὥσπερ διδάσκων τὴν νί-
 » κην ¹ τὴν ὀρχηστικὴν τέχνην.
120. « Γινούς τοῦτο τὸ σύμβολον ὁ Βήμας, καὶ ἀναμνησθεὶς
 » τοῦ ἑαυτοῦ λόγου ², πολλοὺς τρόπους ἐμηχανήσατο καὶ
 » μεθόδους, εἰς τὸ συντρίψαι τὸν μηρὸν τοῦ ἐχθροῦ.
121. « Τρωθεὶς δ' ὁ Βήμας ὑπὸ τοῦ υἱοῦ σου, ἀποφυγόντος
 » ταχέως τὴν φορὰν τῆς ἐναντίας κορύνης, ἔστη λυποθυ-
 » μήσας, ἔχων τὴν κορύνην ἐν χειρὶ πρὸ τοῦ στήθους.
122. « Ὁ δὲ Δουριοδάνας, νομίσας ὡς ὁ Βήμας θούλεται
 » πατάξαι, οὐκ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν· εἰ δ' ἐπληττε τότε
 » τὸν Βήμαν, οὕτως ἔχοντα, ὁ Βήμας οὐκ ἂν ἔζη.

1. Ἡ νίκη ὡς γυνή.

2. Ὁ διδάσκων τὴν χορεύτριαν κρούει τὸν μηρὸν αὐτοῦ· ἡ δὲ χορεύει κατὰ τὸ κρούσμα· ὁ δὲ διδάσκων τὴν μουσικὴν κρούει τὰς παλάμας.

3. Ὅν εἶπε πρότερον, « ὅτι συντρίψει τὸν μηρὸν τοῦ Δουριοδάνᾳ.»

123. « Ἀναλαβὼν δ' ὁ Βήμας, ἤρε τὴν κορύνην, βλέπων εἰς
 » τὸν πόδα τοῦ Δουριοδάνᾳ ¹. τοῦ δὲ ἀναπηδήσαντος εἰς
 » τὸ διαφυλάττειν τὸν πόδα, κατέαξε τὸν μηρὸν αὐτοῦ τῇ
 » κορύνῃ ὁ Βήμας,
124. « Καὶ ἔθετο εὐθέως τὸν πόδα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ κυ-
 » ρίου ἔνδεκα Ἀξουχινῶν, πεσόντος ἐκ τῆς συνθλάσεως
 » τοῦ μηροῦ, καὶ ἀναβοῶν, ἀνεμίνησκειν αὐτὸν τῶν ἑν
 » ἐποίησε κακῶν·
125. « Ἐγὼ λέγω, ἔλεγεν, ὡς σὺ ἀληθῶς νῦν βούεις εἰ ², νικη-
 » θείς νόμῳ πολέμου, ὃς ἔλεγες, ὡς ἡ Κρισνὰ βούεις ἐστίν,
 » νικήσας ἡμᾶς ἐν κυβείᾳ ἀπάτη·»
126. « Καὶ περ δὲ κωλυόμενος ὁ Βήμας ὑπὸ τοῦ Ἰουδιστίρα,
 » πάλιν ἔθετο τὸν πόδα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Βασιλέως
 » Δουριοδάνᾳ, εἰπὼν μεγαλοφώνως· « Κακοῦργε!»
127. « Εἶρηκε δὲ, κλαίων, ὁ Ἰουδιστίρας πρὸς τὸν Δουριοδά-
 » ναν· «Ὡ ἀδελφε, ἡ τύχη ἄφευκτός ἐστιν· ἡ γὰρ ἔχθρα
 » ἐμοῦ τε καὶ σοῦ, οἳ ἐσμὲν υἱοὶ Θεῶν πρὸς πατέρων,
 » παγγενῆς ὄλεθρος ἐγένετο.»
128. « Ἐνταῦθα ὁ Βαλαράμας, εἰπὼν τῷ Βήμα, «Ὡ ἀχρεῖς,
 » νικήσας τὸν βασιλέα δόλῳ, διὰ τί τίθης τὸν πόδα ἐπὶ
 » τῆς κεφαλῆς;» ἐφώρμησε κατ' αὐτοῦ.
129. « Πρὸς δὲ ἔφη ὁ Κρισνᾶς· «Καὶ περ γινώσκων ὁ Βήμας,
 » ὡς οὐ δεῖ παῖν τῇ κορύνῃ κάτωθεν τῆς ὀσφύος ³, κα-
 » τέαξεν ὁμῶς τὸν μηρὸν τοῦ Δουριοδάνᾳ, εἰς τὸ κυρῶσαι
 » τὸν ἑαυτοῦ λόγον.
130. « Πρὸς δὲ ἐπληρώθη καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ ὁσίου Μαῦτρεγῆ, ἥν

1. Ἀλλαχοῦ βλέπει καὶ ἀλλαχοῦ βάλλει, ἀπατῶν τὸν ἀντικείμενον.

2. Βούεις δηλ. αἰχμάλωτος.

3. Κάτωθεν τῆς ὀσφύος νόμος οὐκ ἔστι παῖν τῇ κορύνῃ.

- « εἶπεν εἰς συντριβὴν τοῦ μηροῦ τούτου. » Τοιούτοις λό-
 » γοις κατεπραύνηθ' ὁ Βαλαράμας ὑπὸ τοῦ Κρισναῖ·
131. « Ἐφ' ἧς δ' ὁμῶς· « Τοιοῦτος λόγος ἔστω ἐν κόσμῳ, ὥς οἱ
 « μὲν Πανδοῖδαι ἐπολέμησαν δολίως, οἱ δὲ Κουραβαὶ
 « ὀρθῶς καὶ νομίμως. » Οὕτως εἰπὼν θυμῷ, ἐπορεύθη εἰς
 » τὴν Δοαρκάν.
132. « Ἐρωτηθεὶς δ' ὁ Κρισναῖ περὶ τούτου τοῦ λόγου ὑπὸ
 » τοῦ Ἰουδιστίρα, λυπούμενου ¹, ἀπεκρίνατο· « Ἐν πολέμῳ
 « ἀδίκῳ ἀδικία ἐγένετο· οἱ δὲ Πανδοῖδαι ἔτυχον τοῦ
 « ἔφετοῦ. »
133. « Ἐπαινούμενος δ' ὁ Βήμας ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Δρυστα-
 » διούμναν, λεγόντων οὕτω· « Καλῶς ἐτέθη ὁ ποῦς σου
 « ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ κακοῦ ἐχθροῦ, » ἐπγνέθη καὶ ὑπὸ
 » τοῦ Ἰουδιστίρα ἐπὶ τῇ ἀνδρείᾳ.
134. « Πρὸς οὓς εἶπεν ὁ Κρισναῖ· « Οὗτος πάλαι μὲν ἀνῆρέθη
 « ὑπὸ τῶν ἑαυτοῦ ἀδικημάτων· σήμερον δὲ ἐπλήγη ὄπλῳ
 « ὑπὸ τοῦ Βήμα· διὰ τί δὲ νῦν παύεται λόγοις σκληροῦς; »
135. « Ὁ δ' υἱὸς σου, ἐρείσας τὸ μὲν σῶμα ἐπὶ τῶν γλουτῶν,
 » τὰς δὲ χεῖρας ἐπὶ γῆς ², καὶ ποτὲ μὲν τὴν κεφαλὴν
 » κατακλίνων, ποτὲ δ' ἀνακλίνων, εἶπε πρὸς τὸν Κρις-
 » ναν θυμωδῶς καὶ ἀγριωπῶς·
136. « Γιὲ δούλου τοῦ Κάνσα, ὑπὸ τῆς ἑμαυτοῦ ἀδικίας ἀνῆ-
 » ρέθην ἐγὼ, ὁ δικαίως πολεμῶν; οὐκ ἀνῆρέθην ὑπὸ τῆς
 « ἀδικίας, τῆς διδαχθείσης ὑπὸ σοῦ;
137. « Ὅτ' ὑμῶν τῶν ἀδίκων καὶ κακούργων δολίως εἰς γῆν
 « κατεβλήθησαν, οὐχὶ μόνον ὁ Βήμας, ὁ Βουρηστραβᾶς,
 « καὶ ὁ Δρόνας, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ αὐτὸς τελευταῖον.
138. « Οὐδεὶς μὲν τοι γ' ἄλλος ἐν πολέμῳ ἔπεσεν, ὥς ἐγὼ,

1. Ἦθελε μαθεῖν τὴν γνώμην αὐτοῦ.

2. Οὐκ ἠδύνετο στῆναι, συντετριμμένος τὸν πόδα.

- « ὅς τοὺς μὲν ἐχθροὺς ἀπέδειξεν μόνον τὸ σῶμα ἔχοντας,
 « τὰ δὲ πρέποντα πάντα ἐπραῖα, καὶ ἐν χαρᾷ καὶ τροφῇ
 « ἦν ἀπὸ γενέσεως. »
139. « Ταῦτα τούτου τοῦ ἥρωος εἰρηκότος, στέφανοι ἐξ ἀν-
 « θένων ἐρρίπτοντο ὑπὸ τῶν θεῶν· οἱ δὲ Πανδοῖδαι, τα-
 « λανίζοντες ἑαυτοὺς, εἰσέδυσαν εἰς τὴν παρεμβολὴν τῶν
 « ἐχθρῶν.
140. « Καταβάντος δ' ἐκ τοῦ ἄρματος τοῦ τε Ἀρζούνα, σὺν
 « τῇ ψαρέτρᾳ καὶ τοῖς ὅπλοις, καὶ τοῦ Κρισινᾶ, ὁ μὲν
 « ἐπὶ τῆς σημαίας Χανουμᾶν ἄφαντος ἐγένετο, τὸ δ' ἄρμα
 « κατεκᾶν σύσσωμον σὺν τοῖς ἵπποις.
141. « Ἐρωτηθεὶς δὲ περὶ τούτου ὁ Κρισινᾶς ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα,
 « ἀπεκρίνατο· «Τὸ ἄρμα τοῦτο πάλαι μὲν κατεβρώθη
 « ὑπὸ τῶν ὅπλων τοῦ Δρόνα καὶ τοῦ Καρνᾶ· ἀλλ' ἐφυ-
 « λάττετο ὑπ' ἐμοῦ· ἡδὴ δὲ καταλειφθὲν ὑπ' ἐμοῦ, κα-
 « τεκᾶν. »
142. « Ἐνταῦθα ὁ Ἰουδιτίρας ἔφη τῷ Κρισινᾶ· «Ἀπαντα ἡμῖν
 « ἐγένετο διὰ τῆς σῆς χάριτος, ζωὴ, νίκη, καὶ πλοῦτος. »
 « Κᾶπειτα παρέλαβε τὴν ἀποσκευὴν τῶν ἐχθρῶν.
143. « Εἰπὼν δ' ὁ Κρισινᾶς, «Καλὸν ἐστὶ πορευθῆναι εἰς τὸν
 « ποταμὸν Σαρσβατὴν,» παραλαβὼν τοὺς Πανδοῖδας καὶ
 « τὸν Σατεκὴν, ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ στρατοπέδου.
144. « Ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ, ὁ βασιλεὺς, ὁ υἱὸς σου ἔφη μοι,
 « λίαν ἀχθόμενος· «Ἴδὲ, ἡ ἐμὴ δόξα δόλῳ καθρέθη ὑπὸ
 « τῶν Πανδοῖδων.
145. « Εἰ ὁ φίλος μου ἐκεῖνος, ὁ θαυματουργὸς μοναστῆς Σαρ-
 « βάκις, ἢ ζῇ ἐπὶ γῆς, ἐκδίκησιν πάντως γε ποιήσεται
 « τῆς πρὸς ἐμὲ ἀπεχθείας τῶν Πανδοῖδων.

146. « Ἐγὼ μὲν ὀλβιός εἰμι, διότι πορεύσομαι εἰς οὐρανόν·
 « πῶς δ' ἄρα διατεθήσονται ἐκεῖνοι οἱ γέροντες, ἡ μή-
 « τηρ μου, καὶ ὁ πατήρ μου, καὶ ἡ μικρά μου ἀδελφὴ
 « Δουσσαλά;»
147. « Τοιαῦτα τοῦ Δουριοδάνα λέγοντος, καὶ κακῶς ἔχοντος,
 » ὦ βασιλεῦ, καὶ αὐτὰ τὰ δένδρα ἐκλαιον· τί εἶπω περὶ
 » ἐμαυτοῦ;
148. « Ὁ δὲ Ἀσβατάμας, ὁ Κριταβάρμας, καὶ ὁ Κριπᾶς, μα-
 » θόντες παρ' ἀγγελιαφόρων, ὡς ὁ βασιλεὺς κακῶς ἔχει,
 » ἦλθον εἰς τὴν Σαϊάναν, ὅπου ἦν κείμενος.
149. « Ἐνθα ὠράθη ὑπὸ τούτων ἐκεῖνος ὁ κύριος τῆς γῆς,
 » κυλιόμενος κατὰ γῆς, ὥς περ περιπτυσσόμενος αὐτὴν¹,
 » καὶ ἄδειαν λαμβάνων εἰς τὸ πορευθῆναι εἰς τὸν οὐρανόν.
150. « Συμπλέξας δὲ τὴν διαλελυμένην κόμην τοῦ βασιλέως
 » ὁ Ἀσβατάμας, ἔφη, δακρύων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνάπλεως·
151. « Φεῦ! εἰς ποίαν κατάστασιν ἐλήλυθας σήμερον, ὦ βα-
 « σιλεῦ, ὃς ἐσάλευσας πᾶσαν τὴν σφαῖραν τῆς γῆς τῷ
 « ἄχθει τῶν στρατευμάτων;
152. « Φεῦ! σὺ, ὃς πρότερον ἐξῆριπίζου ῥιπίσι βασιλικαῖς, νῦν
 « διαλελυμένην ἔχων τὴν κόμην, ῥιπίζῃ πτέρυξιν ἐφιπτα-
 » μένων ὀρνέων σαρκοβόρων!
153. « Ἡ γῆ, ἥ πρότερον οὐκ ἐθίγετο οὐδὲ τῷ ποδί σου, ὡς
 « γυνὴ μισητὴ, σήμερον θίγεται ἅπασι τοῖς σοῖς μέλεσιν,
 « ὡς γυνὴ ἀγαπητὴ².
154. « Ποῦ ἔστι σοι σήμερον ὁ βασιλικὸς ἐκεῖνος οὐρανίσκος,
 « ὃς πρότερον ἐτίθετο, ὡς ἀποτείχισμα, μεταξὺ σοῦ τε
 « καὶ τοῦ Ἡλίου, ἐριζόντων ἀλλήλοις ἐπὶ τῇ λαμπρότητι;

1. Καθὼς ὁ ἀποδημῶν περιπτύσσεται τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα.

2. Δηλ. κυλιόμενος τυγχάνεις κατὰ γῆς.

155. « Ἡ γῆ, ἣν πρότερον κατεπάτεις διὰ τῶν ἱππῶν, τῶν
 « θεόντων δίκην ἀνέμου, ὃ βασιλεῦ τῆς γῆς, σήμερον
 « καταπατεῖ σε διὰ τῆς κόνιος.
156. « Σὺ, ὅς πρότερον ἐβλέπου θυμῷ ὑπὸ τῶν ὠραίων γυ-
 « ναικῶν, ἀπτόμενος τῶν κουμβῶν τοῦ ἐλέφαντος ¹, νῦν
 « ἐλέπη ἡδέως ὑπὸ τῶν νυκτερινῶν κυνῶν ², κείμενος
 « ἐπὶ γῆς.
157. « Πρότερον μὲν κορεννύμενος τῶν ὀσμμάτων, ἤλαυνες τὸ
 « ἄρμα, καὶ ἤλουες ἡδέως τῶν τροχῶν τετριγύτων· νῦν
 « δ' ἀκούεις νυκτερινῶν κυνῶν ὑλακτούντων.
158. « Πρότερον μὲν οἱ περὶ σέ ἐνδοξοὶ καὶ ἥρωες ἔλεγον
 « ἐπευχόμενοι, « Ζῆθι! » νῦν δὲ τὰ σαρκοβόρα ζῶα κρά-
 « ζουσι καταρώμενα· θάνε! »
159. « Ἡ χεὶρ σου, ἥ ἀποκάμνουσα ἐκ τῶν διδομένων δωρεῶν
 « ἐν ἡμέρᾳ, ἄνεσιν ἐλάββανε, τιθεμένη ἐπὶ τῶν γυναι-
 « κείων μαστῶν κατὰ τὴν νύκτα, νῦν ἄνεσιν οὐ λαμβά-
 « νει, περιφερομένη ἐπὶ γῆς! »
160. « Ὁ δὲ Δουριοδάνης, καταφέρων συχνάκας τὰς χεῖρας
 « κατὰ γῆς, καὶ ἀπομάσσων συχνάκας τοὺς ὀφθαλμοὺς
 « δακρύνοντας, καὶ περισεῖων συχνάκας τὴν κεφαλὴν, ἔφη·
161. « Χαίρω ὅτι, βασιλείαν ἔχων, οὐκ ἀπέστρεψα τὸ πρό-
 « σωπον οὐδέποτε, οὔτε ἀπὸ τῶν πολεμίων, φοβούμε-
 « νος, οὔτε ἀπὸ τῶν αἰτούντων, φειδόμενος.
162. « Χαίρω, ὅτι καὶ τοῖς σπουδαίοις καὶ τοῖς φαύλοις λίαν
 « εὐάρεστος ἦν ἀεὶ, διδούς αὐτοῖς, ὧν χρεῖαν εἶχον, κτή-
 « ματα, χρήματα, καὶ τέχνας, καὶ ἐπιστήμας.
163. « Χαίρω, ὅτι συνέντευξις ἀεὶ ἐμοὶ ἐγένετο ἡρώων

1. Αἱ κοῦμβαι παραβάλλονται τοῖς μαστοῖς· διὰ τοῦτο αἱ γυναῖκες φθονοῦσι.

2. Οἱ κυνόλυκοι σαρκοβόροι εἰσίν.

- « καὶ σοφῶν ἀνδρῶν, οἳ φόβον παρῴχον τοῖς ἐχθροῖς.
164. « Χαίρω, ὅτι ἐν παντὶ καιρῷ, καὶ δαμάλεις μετὰ μό-
 « σχων, καὶ Βραχμᾶνες μετ' ἀγαθῶν τρόπων καὶ ἔργων
 « ἐτιμώθησαν ὑπ' ἐμοῦ, οἱ ὄντες ὡς πορθμεῖα τοῦ πελά-
 « γους τοῦ κόσμου ¹.
165. « Χαίρω, ὅτι καὶ ἡ ἐμὴ βασιλεία λαμπρὰ ἦν, καὶ ὁ ἐμὸς
 « θάνατος, ὃς ἐγένετο ἐν τῇ Κουρουξέτρᾳ, ἀντωπὼν τοῦ
 « Βήμα.
166. « Χαίρω, ὅτι μετὰ τοσοῦτον ὀλέθριον πόλεμον, ζῶντες
 « ὠράθητε ὑπ' ἐμοῦ ὑμεῖς οἱ τρεῖς ἀγαθοδόται, ὡς ὁ
 « Βραχμᾶς, ὁ Βισνοῦς, καὶ ὁ Σίβας ².
167. « Μὴ τοίνυν ἔχετε λύπην ἐπ' ἐμοὶ θνήσκοντι, ὃς ἐτέ-
 « λεσα τὸ ἔργον τοῦ Ξατρῆ ³, καὶ ἀγαθὰ ἐποίησα παντὶ
 « τῷ κόσμῳ. »
168. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ βασιλέως, καὶ σιωπήσαντος, ὁ
 « εὐτολμότατος Ἀσβατάμας, ἐρυθρὸς ὢν τοὺς ὀφθαλμοὺς
 « ἐκ θυμοῦ, καὶ προστρέβων τὰς χεῖρας, ἔφη·
169. « Οὐ τοσοῦτον ἐγένετό μοι εἰς λύπην, ὢ βασιλεῦ, ὁ πα-
 « ράλογος θάνατος τοῦ ἐμοῦ πατρὸς, ὅσον αὕτη ἡ κατὰ-
 « στασίς σου τιτρώσκει με καιρίως.
170. « Ἐγὼ θανάτῳ παραδώσω σήμερον τοὺς πέντε υἱοὺς τοῦ
 « Δρουπάδα, καὶ τοὺς πέντε υἱοὺς τῆς Δρουπαδῆς, καὶ
 « τοὺς πέντε Πανδοῖδας, ἃν ἔμπροσθέν μου ἔλθωσι.
171. « Κέλευσον οὖν, ἵνα πορευθῶ ἐγὼ, ὃς ἐπιθυμῶ διαφθεῖ-
 « ραι τὴν στρατιάν τῶν Πανδοῖδων, ποιῶν τὸν κόσμον
 « ἀντιβοᾶν τῇ ἐμῇ βοῇ. »

4. Διαβιβάζουσι τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τοῦ πελάγους τούτου τοῦ κό-
 σμου εἰς τὸν οὐρανόν.

2. Καθὼς ἡ θεωρία τῶν θεῶν ἀγαθὸν δίδωσι.

3. Ἀπέθανον δηλ. ἐν πολέμῳ.

172. « Ἀκούσαντος τοῦ βασιλέως, καὶ προστάξαντος μετὰ χα-
 » ρᾶς, ὁ Κριπᾶς, ὃς ἦν Βραχμᾶν, ἔλουσε τὸν Ἀσβατάμαν
 » αὐθωρὸν ὕδατι τῆς Σαρασβατῆς, καὶ ἔχρισεν αὐτὸν
 » Στρατηγόν.
173. « Ἀγκαλιζάμενος δὲ τὸν βασιλέα ὁ Ἀσβατάμας, καὶ
 » λεόντιον φωνὴν ἐξερευζάμενος, ἀνεχώρησεν ἀφόβως μετὰ
 » τοῦ Κριταβάρμα καὶ τοῦ Κριπᾶ κατὰ τὸ μεσημβρινὸν
 » μέρος.
174. « Ἐλθόντος δὲ τοῦ Ἡλίου εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βαρούνα ¹,
 » ἦλθον καὶ οὗτοι εἰς δάσος πυκνόν, ἐγγὺς τῆς παρεμ-
 » βολῆς τοῦ Ἰουδιστίρα, ἐνόησεν καὶ ἔμενον, ἐπιθυμοῦντες
 » τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου. »
175. Ἐπιστάντος τοῦ Βιάσα εἰς τὸ παραμυθήσασθαι τὸν
 Δρυταράστραν καὶ τὴν Γανδαρῆν, οἱ ἡνιῶντο σφόδρα,
 ἀκούσαντες παρὰ τοῦ Ζανζαίου τὰ συμβάντα, ἐπέστη ἐν
176. ταύτῃ καὶ ὁ Κρισινᾶς, προσταχθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰουδιστίρα,
 διὰ φόβον τῆς ἀρᾶς αὐτῶν· καὶ ἀψάμενος τῶν ποδῶν
 τοῦ βασιλέως Δρυταράστρα, κλαίων, κλαίειν ἐποίησε τὴν
 σύνοδον πᾶσαν.
177. Ἀνεγείρας δ' ἑαυτὸν ὁ περίφρων Κρισινᾶς, καὶ ἀποσμή-
 ξας τὰ δάκρυα, λόγους ἔλεξεν ἀδιαρθρώτους ἐκ λύπης
 πρὸς τὴν Γανδαρῆν, καὶ πρὸς τὸν Δρυταράστραν·
178. « Παντὸς τοῦ γένους ἡμῶν ἀπολωλότης κακῇ τύχῃ ²,
 » οἱ Πανδοῖδαι οὐκ εἰσὶν ἄξιοι ὀργῆς ἀμφοτέρων ὑμῶν,
 » φύλακες ὄντες τῶν τοῦ νόμου.
179. « Παρασκευαζομένου εἰς πόλεμον ἐκείνου τοῦ υἱοῦ ἡμῶν,
 » καὶ παρ' ὑμῶν αἰτουῦντος εὐχὴν νίκης, οὕτως ἐρῶσίθη
 » ὑφ' ὑμῶν· « Ὅπου νόμος, ἐκεῖ καὶ νίκη. »

4. Ὁ οἶκος τοῦ Βαρούνα ὁ Ὠκεανός ἐστίν.

2. Αὐτολεξεῖ, ὑπὸ τῆς τύχης δηχθέντος.

180. « Ὅθεν οἱ Πανδοῖδαι ἄξιόν εἰσι ἐλπίεσθαι ὑφ' ὑμῶν, ὥς
 » ὑπῆλθοι ὄντες ὑμῖν. » Ταῦτα εἰπὼν ὁ Κρισινᾶς, ἀνέστη
 εὐθέως.
181. Εἰπόντος δὲ τοῦ Κρισινᾶ, « Ἐγὼ πορεύομαι διαφυλάξων
 » τοὺς Πανδοῖδας, ἐπειδὴ ἡ γνώμη τοῦ Ἀσβατάμα ἐστίν
 » εἰς νυκτομαχίαν, » ὁ Δρυταράστρας ἔφη· « Διαφύλαξον
 » τοὺς υἱούς. » ὁ δὲ Κρισινᾶς ἀνεχώρησε.
182. Παραμυθητικούς δὲ λόγους εἰπόντος τοῦ Βεάσα, καὶ
 ἀφάντου γενομένου, ὁ Δρυταράστρας ἐξαπέστειλε τὸν Σαν-
 ζαῖαν εἰς τὸ γινῶναι ὅ,τι γίνεται ἐν νυκτί.
183. Ἀναπολῶν δ' ὁ Δρυταράστρας τὰς καταφρονθήσας ἐκεί-
 νας συμβουλὰς τοῦ Κριπᾶ, τοῦ Δρόνα, καὶ τοῦ Βήσμα,
 καὶ παραττόμενος τὴν καρδίαν ἐπὶ τῇ πτώσει τοῦ Δου-
 ριοδάνα ἐν πολέμῳ, καρτερίαν οὐκ εἶχε.
184. Σεβέσθω, ὥς βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ
 καὶ ὀρθοδόξου Ζηναδάτα ὁ καλὸς Ἀμάρας. Ἐλαβε τέλος
 ἡ ἐννάτη Πάρβα, ἡ ἐπικαλουμένη Σαλέα, τῆς Βαλαβα-
 ράτας, τοῦ καλοῦ καὶ μεγάλου Ποιήματος, ὃ καρπὸς ἐστι
 τῆς πρὸς τὸ θεῖον ἐκτενοῦς θεωρίας τοῦ Ἀμάρα.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ¹.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν Σαουπτικὰν, τουτέστι τὴν ὑπροφο-
ρίαν, ὡς τὴν Ἰσοικὰν, τουτέστι τὸ κύριος
(Βραχμαρσσίρα).

185. Ὁ μὲν οὖν Κριταθάρμας καὶ ὁ Κριπᾶς, ὄντες ὑπὸ Βά-
ταν δένδρον, διτῆκον μέχρη τοῦ οὐρανοῦ, ὑπνοῦ ἐλάβοντο,
πλὴν τοῦ Ἀσβατάμα,
186. Ὁς, αὖπνος ὢν, ἅτε σκεπτόμενος, ὅπως ἀπολεισθήσονται
οἱ ἐχθροί, περιήρχετο τὸ δάσος, ὡς ὁ τροχὸς τοῦ κεραμῆως.
187. Εἶδε δ' ἐκεῖ κολοιοὺς πολλοὺς, οἱ ἐκοιμῶντο ἐπὶ κορυφῆς
δένδρου, πληττομένους ὑπὸ μιᾶς τινος γλαυκός, καὶ κρά-
ζοντας¹.
188. Ἐννοήσας μὲν οὖν, ὡς εἰς ὢν αὐτὸς, οὐ κατισχύσει πολ-
λῶν ἐχθρῶν ἐν πολέμῳ κατὰ τὴν ἡμέραν, ἐμελέτησε τρό-
πον θανάτου τῶν ἐχθρῶν ἐν νυκτί, κατὰ τὸ παράδειγμα
τῆς γλαυκός.
189. Ἀφυπνίσας δ' εὐθέως τὸν Κριταθάρμαν, καὶ τὸν πρὸς
μητρὸς Θεῖον Κριπᾶν, ἔφη χαίρων· «Ἐγὼ ἀποκτενῶ τοὺς
» ἐχθροὺς κοιμωμένους.»

1. Τοῦτο τὸ Δέκατον Βιβλίον συμπεριέχεται πως τῷ Ἐννάτῳ, καὶ
διὰ τοῦτο κεῖται ἄνευ τοῦ ἐπαινετικοῦ στίχου εἰς τὸν Βεάσαν.

2. Ὁ κολοῖος καὶ ἡ γλαυὺς φυτικὴν ἐχθραν ἔχουσι· καὶ ὁ μὲν κο-
λοῖος πλῆττει τὴν γλαυῖκα τὴν ἡμέραν, ἡ δὲ τὸν κολοῖον τὴν νύκτα.

190. Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Κριπᾶς· « Ὁ ἀποκτείνας τοὺς ἐχθροὺς
 » κοιμωμένους, καὶ μὴ φυλαττομένους θώραξι καὶ ὅπλοις,
 » κατ' εὐθείαν εἰς τὸν ἄδην πορεύεται.
191. « Ὅθεν, πράττοντες ἡμεῖς κατὰ τὸν νόμον τῶν Ξατρῶν,
 » ἄμυναν ποιήσωμεν, καὶ καταβάλλωμεν τοὺς πολεμίους,
 » μάρτυρος ὄντος τοῦ παντεπόπτου Ἰλίου ¹.
192. « Λάβωμεν οὖν νῦν ὕπνον, τὸν ἀναπαύοντα τὸν πόνον,
 » καὶ αὖριον περὶ τὴν ἑω, ἐρωτήσαντες τοὺς περὶ τὸν
 » Δρυταράστραν, πορευθῶμεν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν.
193. « Εἰς τὰ πρακτέα ὁδηγούμενος ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ γερόν-
 » των, ἀγαθὸν ἔξει· τούναντίον δὲ ποιῶν, ἔσεται ὡς ὁ
 » Δουριοδάνας ². »
194. Πρὸς ὃν ἔφατο ὁ Ἀσβατάμας, ἐρυθροὺς ἔχων τοὺς
 ὀφθαλμοὺς ἐξ αὐπνίας καὶ ἐκ θυμοῦ, καὶ στένων ἐκ βά-
 θους, καὶ τὸν κόσμον ἐκδειματῶν τοῖς λόγοις·
195. « Τίς βλέπει νόμον ἐν θανάτῳ ἐκείνων, οἳ ἀνείλον ἀνό-
 » μως τὸν Βήσμαν, τὸν Βουρησραβᾶν, τὸν πατέρα μου
 » Δρόναν, καὶ τὸν Καρνᾶ ;
196. « Πόθεν δ' ἐμοί, ὡς ὑμῖν, ὕπνος καὶ ἄνεσις ἔσοιτο ἂν,
 » ἀναπολοῦντι τὸν παράνομον θάνατον τοῦ πατρός μου ἐν
 » πολέμῳ ;
197. « Περὰ τοῖς ἥρωσι διατήρησις τῶν τοῦ νόμου ἐστίν, ἡ
 » διατήρησις τῆς, ἧς ἐποίησαντο, γνώμης· ἐμοῦ δὲ γνώ-
 » μην ποιησαμένου ἀποκτεῖναι τοὺς ἐχθροὺς, τί δεῖ ἐρω-
 » τᾶν γέροντας ;
198. « Νῦν οὖν ἐν νυκτὶ ἔγωγε ἀποκτενῶ τοὺς ἐχθροὺς κοιμω-
 » μένους· τί δὲ δεῖ φροντίζειν τῶν τοῦ νόμου ; »
199. Πορευομένη δὲ τούτῳ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ γνώμην, ἤκο-

1. Τουτέστιν ἐν ἡμέρᾳ.

2. Ὃς μὴ ἀκούσας λόγων γερόντων, ἀπώλετο.

- λαύθησαν ἀκαεῖνοι, ὅτε Κριπᾶς, καὶ ὁ Κριταβάρμας, καθὼς ὁ νοῦς καὶ ἡ πράξις τοῦ ἀνθρώπου παρακολουθοῦσι τῇ ἀνάγκῃ τῆς εἰμαρμένης ¹.
200. Γενόμενοι δ' οὗτοι πρὸς τῇ εἰσόδῳ τῆς παρεμβολῆς, εἰδόν, θαυμάζοντες, θαυμαστὸν τινα ἄνδρα, μεγαλόσωμον, αἱματόφυρτον, ὅπλα ἔχοντα ἐν πολλαῖς χερσὶ,
201. Βέβη πολλὰ καὶ φοβερὰ ἐκπέμποντα ἐξ ὀρθαχλμῶν, πῦρ ἀναδιδόντα ἐκ στόματος, ὡς λέοντος, νεκρὰ σώματα ἀκέφαλα ἐξηρτημένον, καὶ δέρματα ἐνδεδυμένον.
202. Ἐνταῦθα ὁ περιφρων Ἀσβατάμας τοιαῦτα διανοεῖτο· «Οὐ-
» δὲν ὄρελος ἔσεται ἐξ ὀπλων ἐναντίον τοιοῦτου σώματος,
» ὃ ἔχει, ἀντὶ βραχιόνων ὄφεις περιπεπλεγμένους, καὶ
» λαμπρόν ἐστιν, ὡς ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη.
203. «Ἐγὼ, καταφρονήσας τῆς συμβουλῆς τῶν γερόντων, τοῦ
» Κριπᾶ, καὶ τοῦ Κριταβάρμα, καὶ πεισθεὶς τῇ ἐμαυτοῦ
» γνώμῃ, εἰς τοῦτο τὸ δεινὸν πέπτωκα· νῦν οὖν καταφυ-
» γεῖν δεῖ εἰς τὸν Σίβαν.»
204. Τοιαῦτα διανοηθεὶς, ὕμνησε τὸν Σίβαν· εἶδε δ' ἔμπροσθεν λάκκον πυρὸς, καὶ γνώμην ἔθετο καταρῥίψαι ἑαυτὸν εἰς τὸ πῦρ.
205. Θωρῶν οὖν τῷ νοὶ ἀδιστάκτως τὸν Σίβαν, ἔρριψεν ἑαυτὸν ὁδεῶς εἰς ἐκεῖνον τὸν λάκκον τοῦ πυρὸς, τὸν ἐκπέμποντα καπνὸν πολὺν, καὶ αἷτιον ὄντα τῆς ἀπολαύσεως τοῦ ἄκρου ἐφετοῦ ².
206. Εἶδε δ' ἔμπροσθεν τὸν Σίβαν, καὶ οὐδὲν ἕτερον· καὶ ὄψιν

1. Ὡς ἀναγκαιῶς ἐκ τύχης γενήσεται, οὕτω καὶ ὁ ἄνθρωπος διανοεῖται καὶ πράττει· συμπαρομαρτεῖ γὰρ καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ πράξις τοῦ ἀνθρώπου τῇ ἀφεύκτῳ τύχῃ.

2. Τοῦ οὐρανοῦ.

ἔχων πλήρη θαύματος καὶ χαρᾶς, ἤκουσε παρὰ τοῦ Σίβα λέγοντος·

207. « Αὕτη, ὦ τέκνον, ἡ τερατουργία ἐγένετο ὑπ' ἐμοῦ, εἰς
 » τὸ διαφυλαχθῆναι ἀβλαβῇ τὴν στρατιὰν τοῦ βασιλέως
 » Ἰουδιστίρα, χάριν τοῦ Κρισνᾶ.
208. « Ἐγὼ ἦσθην ἐπὶ ταύτῃ τῇ σῇ γενναιοῦτητι· νῦν οὖν νί-
 » κητον πάντας τοὺς ἐχθρούς.» Τοιαῦτα εἰπὼν, καὶ δοὺς
 αὐτῷ νικητικὸν ξίφος, ἄρπιντος ἐγένετο.
209. Ἀφείδ' ὁ Ἀσβατάμας παρὰ τῇ εἰσόδῳ τῆς παρεμβο-
 λῆς τὸν Κριπαῖν, καὶ τὸν Κριταβάρμαν, καὶ εἰπὼν αὐ-
 τοῖς ἀναιρεῖν τὸν ἐξιόντα, αὐτὸς εἰσέδ' ἀλλαχόθεν.
210. Λακτίσας δὲ τὸν Δρυσταδιούμεναν, κοιμώμενον ἡδέως,
 ἀνέστησε καὶ ἤφατο αὐτοῦ ἐκ τῆς κόμης, ἀναστάντος,
 λίαν θυμούμενος.
211. Εἰπόντος δὲ τοῦ Δρυσταδιούμενα, « Ἀνέλέ με ὄπλῳ, » ὁ
 Ἀσβατάμας ἀπεκρίνατο· « Τὰ ἐμὰ ὄπλα οὐ θίγουνσι τοῦ
 » ἀνελόντος τὸν διδάσκαλον, » καὶ ἔκτεινεν αὐτόν, ὡς τὸ
 ἐν τῇ Ουσία σφάγιον ¹.
212. Ἀνελὼν δὲ τοιοῦτοτρόπῳ καὶ τὸν Οὔτταμαουζάσαν, ἀνέ-
 βη εἰς τὸ ἄρμα· οὗ ἐκ τοῦ πατάγοῦ θέοντας ² τοὺς ἥρωας
 ἔκτεινε διὰ τοῦ ξίφους, ὃ ἔλαβε παρὰ τοῦ Σίβα.
213. Καταβὰς δ' ἀπὸ τοῦ ἄρματος, ἐκράτησε τὸν ἀρειμανῆ
 καὶ δεινὸν Ἰουδαμανιῶν ³, ἔχοντα κορύνην καὶ ἐπερχό-
 μενον, καὶ ἀνεῖλεν αὐτόν ἄνευ ὀπλοῦ ⁴.
214. Καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς ἥρωας κοιμωμένους, καὶ ἐλέ-

1. Ἀποπνίγουνσι τὸ ἐν τῇ Ουσίᾳ σφάγιον, κλείοντες τὸ στόμα αὐτοῦ.

2. Ἐφορμωμένους.

3. Ἀρειμανῆ.

καὶ πλήττοντες εἰς τὴν καρδίαν πυγμῇ.

4. Ἀνεῖλεν αὐτόν πνίξας.

- φαντας ὁμοῦ, καὶ ἵππους ἔκτεινεν, ἔχων χειρὶ ῥομφαίαν.
215. Ἀνείλε δὲ ῥομφαία καὶ τοὺς πέντε υἱοὺς τῆς Δρακουπα-
δῆς, δεινὰ ὄπλα φέροντας, καὶ ἐπερχομένους, πρὸς δὲ
καὶ τὸν Σικανδὴν, καὶ τὸν Ζηναμεζαίαν.
216. Μεγάλην δὲ φθορὰν ἐποίησε τοῖς τε υἱοῖς, καὶ τοῖς υἰώ-
νοῖς καὶ τοῖς ἐταίροις τοῦ Δρυσιπάδα, καὶ τοῖς ἐκ τῆς χώ-
ρας Πραξιαδράκας καὶ Ματσεάς.
217. Ὁ δὲ Κριπᾶς καὶ ὁ Κριταβάρμας, ἄψαντες πῦρ εἰς πυρ-
πόλησιν τῶν ἐχθρῶν, ἱσάμενοι πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς παρεμ-
βολῆς, ἀνῆρουν τοὺς ἐξιόντας ἐκ φόβου.
218. Οἱ δὲ, κατακαίόμενοι ὑπὸ τοῦ πυρὸς, καὶ ἀναιρούμενοι
ὑπὸ τοῦ Κριπᾶ καὶ Κριταβάρμα, φωνὰς ἐξέπεμπον ἐλεσι-
νὰς, λέγοντες, « Τίς ἀναιρεῖ ; τί τοῦτο ; »
219. Ἀναιρούμενοι δὲ, εἶδον τὴν Καλαρατρὴν ¹, (ἣ προηγεῖτο
τοῦ Ἀσθατάμα, ὡς τοῦ Σίβα ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶ-
220. νος) ἔχουσιν ἐρυθρὸν χρίσμα ἐπὶ τοῦ μετώπου, καὶ ὄρ-
μον ἐξ ἐρυθρῶν ἀνθέων, καὶ ἐρυθρὰ ἱμάτια, καὶ ἐρυθροὺς
ὀφθαλμοὺς καὶ πρόσωπον, κρατοῦσαν βρόχον τῇ χειρὶ,
καὶ φθορὰν ποιοῦσαν διὰ τοῦ βρόχου.
221. Τὰ δ' ὄνειρα ἐκεῖνα, ἐν οἷς ἑβλεπον οἱ μαχηταὶ ἀπὸ τῆς
πρώτης ἡμέρας τῆς μάχης τὸν Ἀσθατάμαν, συνόντα τῇ
Καλῇ, καὶ κτείνοντα, ἐφάνησαν τότε ἀληθῆ.
222. Οἱ γὰρ ἀναιρούμενοι πρότερον καθ' ἑκάστην ἐν ὀνείροις
ὑπὸ τοῦ Ἀσθατάμα καὶ ὑπὸ τῆς Καλῆς, διὰ τὸν φόβον
τοῦ Κρισινᾶ καὶ τοῦ Ἀρζούνα, ἥδη ἀνηρῶντο πραγματι-
κῶς, ἐπειδὴ ἦσαν ἐστερημένοι τοῦ Κρισινᾶ καὶ τοῦ Ἀρ-
ζούνα ².

4. Ἡ Καλὴ λέγεται καὶ Καλαρατρή· ἔστι δὲ ἡ δύναμις τοῦ θανάτου.

2. Πρότερον μὲν ἀνηρῶντο ἐν ὀνείροις, κατὰ φαντασίαν, ἐπειδὴ ἦσαν
παρόντες ὁ Κρισινᾶς καὶ ὁ Ἀρζούνας, οὓς ἐφοβοῦντο ὁ Ἀσθατάμας καὶ

223. Τηνικαῦτα στίβη δαιμόνων σαρκοβόρων, οἳ ἀκόλουθοι εἰσι τῆς Καλαατρῆς, κατεβίβρωσκον ἡδέως σώματα ζῶντα καὶ νεκρά.
224. Οὕτως οὖν οὔτοι οἱ τρεῖς, καταφθείραντες ἐκείνην τὴν στρατιάν κατὰ τὸ μέσον τῆς νυκτός, συνελθόντες περὶ τὸν ὄρθρον διηγοῦντο πρὸς ἀλλήλους ἄσμενοι τὰ ἴδια κατορθώματα.
225. Ἐλθόντες δὲ πρὸς τὸν βασιλέα Δουριοδάναν, ἀναίσθητον ὄντα, καὶ αἷμα ἐκ στόματος αἰμοῦντα, παριστάμενοι ἔκλαιον καὶ ἐλυποῦντο τὴν κατάστασιν αὐτοῦ.
226. Καὶ «Βασιλεῦ, ἔλεγον, εἰ ἔστι σοι αἰσθησις, ἀκουσον
» τούτου τοῦ ἐφετοῦ· πάντες οἱ ἐχθροὶ ἀνῆρέθησαν, ἐκτός
» τῶν Πανδοϊδῶν, τοῦ Κρισνᾶ, καὶ τοῦ Σατεκῆ.»
227. Ἐλθὼν δ' εἰς ἑαυτὸν ὁ βασιλεὺς ἐκ τοιαύτης ἡδέας ἀγγελίας¹, ἔφη, χαίρων· «Οὐ τοσοῦτον ἐμοὶ πεποίηται
» ὑπὸ τοῦ Βήσμα, καὶ Δρόνα, καὶ Καρνᾶ, ὅσον ὑπ' ὑμῶν.
228. «Νῦν μὲν οὖν ἐγὼ ἀφίημι τὸ πνεῦμα ἄσμενος· πάλιν δὲ
» συνέλευσις γενήσεται ἡμῖν ἐν οὐρανῷ.» Τοιαῦτα εἰπὼν, ἀπέπνευσεν· οἱ δὲ ἀγκαλισάμενοι αὐτὸν, ἀνεχώρησαν.
229. Περὶ δὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ Ἡλίου, φοβούμενοι τὸν Ἀρζούναν, ὁ μὲν Κριταβάρμας βουλὴν ἔθετο πορευθῆναι εἰς τὴν ἑαυτοῦ χώραν Δοαρακάν, ὁ δὲ Κριπᾶς εἰς τὴν Χαστιναπούραν, ὁ δὲ Ἀσβατάμας εἰς τὴν μονὴν τοῦ Βεάσα.
230. Ἀνεχώρησε δ' εὐθέως καὶ ὁ Σανζαῖτας, μηνύσων τῷ βασιλεὶ Δρυταράστρα τὸν κατὰ τὴν νύκτα φόνον τῆς στρα-

ἡ Καλή· ἥρῃ δὲ ἀνῆρουντο πραγματικῶς, ἐπειδὴ οὐκ ἦσαν παρόντες ὁ Κρισνᾶς καὶ ὁ Ἀρζούνας. Ὁ Κρισνᾶς καὶ οἱ περὶ τὸν Ἰουδισίραν οὐκ ἦσαν ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτί.

1. Εὐαγγελίας.

- τιᾶς τῶν Πανδοϊδῶν, καὶ τὸν θάνατον ¹ τοῦ βασιλέως Δουριοδάνα.
231. Ὁ δὲ τοῦ Δρυσταδιούμνα ἡνίοχος, ὃς ἐσώθη ἀπὸ τοῦ ὅπλου τοῦ Κριταθάρμα ² ἐν νυκτὶ ἐκ τύχης, ἐλθὼν ἀνήγγειλε τῷ Ἰουδιστίρᾳ τὴν νυκτοφονίαν.
232. Ὡς δ' ἤκουσεν ὁ Ἰουδιστίρας, στενάζας, δακρυρρόησας καὶ λειποθυμήσας, ἔπασεν· ἀναληφθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ Κρισινᾶ, καὶ τῶν ἀδελφῶν, καὶ τοῦ Σατεκῆ, καὶ ἐλθὼν εἰς ἑαυτὸν ἔφη·
233. « Σήμερον ἡ Δραουπαδὴ λούσεται ἐν ἀμβροσίῳ λουτρῷ
 « χαρᾶς τοῦ θανάτου τῶν ἐχθρῶν· ἀλλὰ φεῦ! τὸ λουτρὸν
 » τοῦτο θολερὸν ἐγένετο ἐκ λύπης τοῦ θανάτου τῶν ἑαυτῆς
 » ἀδελφῶν καὶ υἱῶν ! »
234. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰουδιστίρας, ἐξαποστείλας τὸν Νακούλαν εἰς κομιδὴν τῆς Δραουπαδῆς, αὐτὸς ἐπορεύθη εἰς τὸ στάδιον τοῦ πολέμου, ἔνθα ἔκειντο οἱ νεκροί.
235. Ἰδὼν δὲ τοὺς ἀναιρεθέντας ἥρωας, λυποθυμήσας, ἀναψυχὴν ἔλαβε παρὰ τῶν ἀδελφῶν· ἰδὼν δὲ καὶ τὴν Δραουπαδὴν ἐλυθοῦσαν ἐκ τῆς πόλεως Οὐπαπλαθέας, εἰς ἄκρον ἐλυπήθη.
236. Ἢ δὲ Δραουπαδὴ, ἰδοῦσα ἐκεῖνον τὸν ὄλεθρον, ἐλειποθύμησε, καὶ ἀναψυχὴν λαβοῦσα παρὰ τοῦ Βήμα, ἔφη τῷ Ἰουδιστίρᾳ· « Ἀπολέσας τοὺς υἱοὺς, τρύφα βασιλείας
 » χαίρων.
237. « Ὅταν, ἀνελὼν τὸν Ἀσβατάμαν, δείξῃς μοι ἐκείνην τὴν
 » ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ πολύτιμον λίθον, τότε ἐγὼ γεύ-
 » σμαι. » Οὕτως εἰποῦσα, ἐκάθησεν ἐπὶ γωνίας, σιτίων ἀπέχουσα.

1. Αὐτολεξεῖ, ἔκπνευσιν.

2. Ὁ Κριταθάρμας ἦν μετὰ τοῦ Κριπᾶ παρὰ τῇ εἰσόδῳ τῆς παρεμβουλῆς, παρατηρῶν καὶ ἀναιρῶν τὸν ἐξιόντα, ὡς ἐρρέθη ἀνωτέρω.

238. Νουθετουμένη δ' ὑπὸ τοῦ Ἰουδιστρία, εἶπε Ουμῶ πρὸς τὸν Βήμαν· « Σὺ, φιλότιμε, καὶ στέφανε τῶν Ξατρῶν, »
 » λύτρωσόν με ἐκ τοῦ δεινοῦ. »
239. Τοιαῦτα λεγούσης τῆς γυναικὸς, ἀκούσας ὁ Βήμας ἐξόρμησε παρυτίκτα ἐφ' ἄρματος, κατὰ τοῦ πολυλάμπρου Ἀσβατάμα, ἡνίοχον ἔχων τὸν Νακούλαν.
240. Ὁ δὲ Κρισναῖς ἔφη τῷ Ἰουδιστρίᾳ· « Πάλαί ὁ διδάσκαλος »
 » Δρόνας ἔδωκε τὸ ὄπλον, ᾧ ὄνομα *Βραχμασσίρα* οὐχὶ »
 » τῷ σκληρῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἀσβατάμα, ἀλλὰ τῷ Ἀρζούνα.
241. « Ὑμῶν δὲ ἀναχωρησάντων εἰς ἔρημον, ὁ σκληροκάριδος »
 » Ἀσβατάμας, ἐλθὼν εἰς τὴν πόλιν Δβαρὰβατὴν, ἤτησέ με »
 » τὸν δίσκον.
242. « Εἰπόντος δ' ἐμοῦ, « *Λάβε*, » ἐκεῖνος οὐκ ἠδυνήθη ἄραι »
 » τὸν δίσκον, οὔτε τῇ δεξιᾷ, οὔτε τῇ ἀριστερᾷ, οὔτε μὴν »
 » ἀμφοτέροις.
243. « Καῖπειτα εἶπε πρὸς ἐμέ· « Εἰ ἠδυνάμην ἄραι τὸν τρο- »
 » χίσκον, γνώμην εἶχον, πόλεμον ποιῆσαι κατὰ σοῦ »
 » αὐτοῦ.
244. « Δός μοι οὖν, ἔφη, τὴν Βραχμασσίραν, μὴ δυναμένω »
 » ἄραι τὸν δίσκον. » Τοιαῦτα εἰπόντος, ἔδωκε αὐτῷ »
 » ἐκεῖνο τὸ ὄπλον, τὴν Βραχμασσίραν.
245. « Ὡν δ' ὁ Ἀσβατάμας φύσει δειλὸς, ἀσταθῆς, καὶ σκληρο- »
 » κάριδος, ἀναιρέσει τὸν Βήμαν ἐκείνῳ τῷ ὄπλῳ, καίτοι οὐ »
 » ῥιπτεόν ἐστὶν ἐπ' ἀνθρώπον ¹.
246. « Διαφυλακτέος (ἀπαλλακτέος) οὖν ὁ Βήμας σήμερον »
 » ἀπ' ἐκείνου τοῦ ὄπλου. » Οὕτως εἰπὼν ὁ Κρισναῖς, ἀνα-
 » βὰς ἐπὶ τὸ ἄρμα, ἤλαυνε κατόπιν τοῦ Βήμα.

1. Οὐκ ἦν πρέπον ῥίπτεσθαι ἐπ' ἀνθρώπους, ἀλλ' ἐπὶ δαίμονας, ὡς φθοροποιόν.

247. Ἐλθόντες δ' οὗτοι εἰς τὴν μονὴν τοῦ Βεάσα, εἶδον τὸν Ἀσθατάμαν, ἔχοντα δεδευμένα θουτύρω ἱμάτια περὶ τὸ σῶμα, καὶ ἀσκούμενον ἐν ὕδατι, πλησίον τοῦ Βεάσα.
248. Ἰδὼν οὖν αὐτὸν ὁ Βήμας, ἔδραμε θυμῷ, λέγων· « Στῆθι, »
« στῆθι, σκληρὲ καὶ ἐλάχιστε Βραχμάν. »
249. Ὁ δὲ Ἀσθατάμας, ἰδὼν τὸν Βήμαν γνόμεν ἔχοντα μάχης, ἐφοβήθη· ὦν δ' ἄνευ ὅπλων καὶ ἄρματος, ἤφατο τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ ἐνὸς κάρφους.
250. Θεὸς δ' ἐπ' ἐκείνου τοῦ κάρφους ἐπαυδὴν τῆς Βραχμασείρας, καὶ εἰπὼν, « Τοῦτο πέμπω εἰς ὄλεθρον τῶν Πανδοιδῶν, » ἔρριψεν αὐτὸ εὐθέως.
251. Φοβηθεὶς δ' ὁ Κρισνᾶς, ἔφη τῷ Ἀρζούνα ἐν ἀδημονίᾳ·
« Τρόπον ποίησον, ὦ Ἀρζούνα, ταχέως, ἵνα μὴ μένῃ ὁ
« κόσμος ἄνευ τῶν Πανδοσιδῶν. »
252. Ὁ δ' Ἀρζούνας, καταβὰς ἀπὸ τοῦ ἄρματος, μνησθεὶς τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ διδασκάλου, ἔφη· « Σωτηρία ἔστω τῷ
« υἱῷ τοῦ διδασκαλοῦ καὶ πᾶσι τοῖς Πανδοΐδαις.
253. « Ἐκεῖνο τὸ δεινὸν ὄπλον καταβλήθητω ὑπὸ τούτου τοῦ
« ἐμοῦ. » Ταῦτα εἰπὼν, καὶ ἄγνός γενόμενος, ἔρριψε τὸ ὄπλον, ᾧ ὄνομα Παραμάστρα.
254. Τούτων τῶν δύο ὅπλων καίνοντων, καὶ φλόγας ἐκπεμπόντων εἰς τὸν αἰθέρα, οὐδ' ὁ Ἥλιος διεκρίνετο ἐν τοῖς μεγάλοις αὐτῶν σπινθῆρσι.
255. Τούτων τῶν ὅπλων τοὺς μεγάλους σπινθῆρας ἰδόντες, ὅτε Σίβας καὶ οἱ λοιποὶ θεοὶ, ἠπόρουν, ταῦτα διανοούμενοι· « Καὶ ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος δώδεκα Ἥλιοι
« γίνονται· σήμερον δὲ πόθεν μυριοί ; »
256. Οἱ δὲ τρεῖς κόσμοι, ἰδόντες ταῦτα τὰ ὅπλα, ὅμοια ὄντα τῷ θαλασσίῳ πυρὶ καὶ τῷ ῥούδρα, μέγαν τρόμον ἔσχον, νομίζοντες ὅτι συντέλειά ἐστι τοῦ αἰῶνος.

257. Ἰδόντες δὲ πόρρωθεν καὶ οἱ ἄνεμοι τὸ φίλον πῦρ ¹,
ἔχον σκληρότητα, σκληρότητα ἔλαβον καὶ αὐτοὶ, διασκορ-
πίσαντες τὰ ὄρη, ὡς χάλικας.
258. Ἡ δὲ θάλασσα, ἰδοῦσα τὸ ἐκ τῶν ὅπλων πῦρ ἐν τῷ αἰ-
θέρι, καὶ νομίσασα, ὡς τὸ θαλάσσιόν ἐστι πῦρ, ὑψώθη ²
εἰς τὸ λαβεῖν πως αὐτὸ ἐν ἑαυτῇ.
259. Ἐν τῇ ἐπιδρομῇ ἐκείνων τῶν ὅπλων θόρυβος καὶ θροῦς
τις φοβερὸς ἐγίνετο· ἡ μὲν γὰρ θάλασσα ἀνεταράττετο,
τὰ δ' ὄρη κατερῆήγνυντο, ἡ δὲ Βραχμάνδα διεσχίζετο,
ἡ δὲ γῆ διετέμενετο.
260. Τηνικαῦτα οἱ περὶ τὸν Βεάσαν ἅγιοι ἄνδρες ἔφασαν·
« Ὡ Ἀσβατάμα καὶ Ἀρζούνα, εἰδήμονες τῶν τοῦ νόμου,
» καλέσατε εὐθὺς ἕκαστος τὸ ἴδιον ὄπλον, τὸ ἀνοίκειον
» ῥίπτεσθαι ἐπ' ἀνθρώπους. »
261. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ναράδας, καὶ περ ὦν φίλερις, φοβούμενος
ὁμως, μὴ πως ὀλεθρος παγκόσμιος γένοιτο, ἤλθεν εἰς τὸ
μέσον αὐτῶν μετὰ τοῦ Βεάσα, εἰς τὸ κωλύσαι τὰ πολε-
μικὰ αὐτῶν ὄπλα.
262. Βλέπων δ' ὁ Ἀρζούνας τὸ ἑαυτοῦ ὄπλον ὀρμώμενον με-
γάλη ταχυτῇτι, ἐπέσχεν αὐτὸ ³, ἵνα μὴ γένοιτο μηδ'
ὀλίγη ἀνάλωσις τῆς ἀρετῆς αὐτῶν τῶν ἁγίων ἀνδρῶν
ἐκ τῆς ἐπισχέσεως τοῦ ὅπλου ⁴.
263. Τὸ δ' ὄπλον ἐκείνο τοῦ Ἀσβατάμα ἐπέσχεον, κατισχύ-
σαντες μεγάλη δυνάμει τῆς ἑαυτῶν ἀρετῆς οἱ ὅσιοι ἐκεί-
νοι, ὁ Ναράδας καὶ ὁ Βεάσας.
264. Τηνικαῦτα ὁ Ἀρζούνας, ὁ ὠκεανὸς τῆς εὐτολμίας, εἶπε

1. Ἐκ τοῦ ἀνέμου αὐξάνει τὸ πῦρ, καὶ διὰ τοῦτο φίλιον ἔχουσι.

2. Κύματα ὑψηλὰ ἀνέγειρε.

3. Ἀνεκάλεσεν αὐτὸ δι' ἐπρωδῆς,

4. Ἀναλίσκεται ἡ δύναμις τῆς ἀρετῆς ὅταν ἐνεργῇται.

- πρὸς τοὺς ἁγίους ἐκείνους ἄνδρας· « Ἰπ' ἐμοῦ ἐρρίφθη τὸ
 » ὄπλον, εἰς καθαίρεσιν τοῦ ὄπλου τοῦ Ἀσθατάμα.
265. « Τοῦ δ' ἐμοῦ ὄπλου ἐπισχεθέντος ὑπ' ἐμοῦ ἐκουσίως, οὐ-
 » τος αὐτὸς αὐτῷ τῷ οἰκείῳ ὄπλῳ, ὅπερ ἤδη ἐπέσχετε,
 » ἀναιρήσει ἡμᾶς μετέπειτα ¹. ὅθεν ὁ, τι ἀγαθὸν ἐστὶ καὶ
 » ἡμῖν καὶ τῷ κόσμῳ, τοῦτο ποιήσατε. »
266. Ἀκούσαντες οἱ ὅσοι, ἔφασαν τῷ Ἀσθατάμα ἰλαρῶς·
 « Ὡ ἄριστε τῶν Βραχυμάνων, τί τοῦτο ἐποίησας, ὃ οὐκ
 » εἰς ἀγαθὸν σοὶ ἔσεται, οὔτ' ἐν τῷ νῦν, οὔτ' ἐν τῷ μέλ-
 » λοντι βίῳ ²;
267. « Κατὰ τῶν Πανδοῖδων ἐρρίφθη ὑπὸ σοῦ ἡ Βραχυμασ-
 » σίρα, ἡ οὖσα ἀνοίκειος ῥίπτεσθαι ἐπ' ἀνθρώπους· ὅθεν
 » εἰς καθαίρεσιν ἐκείνου σου τοῦ ὄπλου ἐρρίψεν ὁ Ἀρζούνας
 » τὸ ὄπλον, ᾧ ὄνομα Παραμάστρα.
268. « Εἰ δὲ καθαίρεσις γένοιτο τῆς Βραχυμασσίρας ὑπὸ τῆς
 » Παραμάστρας, πῶς ἀπὸ τοῦ θυμώδους Βῆμα ἀπαλλα-
 » γήσῃ σὺ, ὃ ὢν οὕτω σκληρὸς τοῖς ἔργοις ³;
269. « Ἀνακάλεσον οὖν ἐξ ἅπαντος τὸ ὄπλον θεληματικῶς καὶ
 » ταχέως. Ἰδὲ ἐκ μόνης τῆς θέας ἡμῶν τὸ ἑαυτοῦ ὄπλον
 » ἀνεκάλεσεν ἐκουσίως ὁ Ἀρζούνας.
270. « Ἐγχείρισον δὲ τοῖς Πανδοῖδαις καὶ τὴν ἐπὶ τῆς κορυ-
 » φῆς σου πολύτιμον λίθον, ὡς λύτρον τῆς σεαυτοῦ ζωῆς·
 » οὕτω γὰρ ἀπαλλαγῇς τούτων ζῶν, καίπερ ἔργα σκλη-
 » ρὰ ποιήσας. »

1. Ἰππεὶ δὴ πρὸς καιρὸν ἐπέσχεθῃ τὸ ὄπλον ἐκείνου, πάλιν ἐκεῖνος κι-
 νήσῃ αὐτὸ, καὶ ἀναιρέσει ἡμᾶς.

2. Καὶ ζῶν δηλ. ἐπονείδιστος ὀφθῇ καὶ θανὼν κατακριθῇ.

3. Δηλονότι εἰ ἡ μὲν Παραμάστρα, τὸ ὄπλον τοῦ Ἀρζούνα, ὑπερι-
 σχύσει, ὃ δ' Ἀρζούνας οὐκ ἀναιρέσει, ἐλέει κινούμενος, ἀλλ' ὁ θυμώ-
 δης Βῆμας οὐκ ἀφήσει σε.

271. Ὁ δ' Ἀσβατάμας εἶπε πρὸς τοὺς ὁσίους ταπεινῶς καὶ εὐλαβῶς· « Ὁ Δουριοδάνας ἀδίκως ἀνῆρέθη ὑπὸ Βήμα·
» διὰ τοῦτο ἔρριψθη ὑπ' ἐμοῦ τοῦτο τὸ φθοροποιὸν ὄπλον.
272. « ὦ Κύριοι, ἡ ἐμὴ καρδία καθαρά ἐγένετο τῆς πρὸς τοὺς
» Πανδοῖδας ἔχθρας, οὐ μόνον κατὰ τὸ παρὸν, ἀλλὰ καὶ
» εἰς τὸ ἐξῆς· ἡ γὰρ θέα ἡμῶν ἀπαλλακτικὴ ἐστί τῆς διη-
» νεκοῦς ἔχθρας.
273. « Ἐγὼ οὐκ εἰμι, ὡς ὁ γενναῖος Ἀρζούνας, φιλοδιδάσκα-
» λος, φιλαλήθης, καὶ φιλοβραχμάν, καὶ διὰ τοῦτο οὐ
» δύναμαι ἀνακαλέσαι τὸ ὃ ἔρριψα ὄπλον.
274. « Ὅστις γάρ, μὴ ποιῶν ἔργα ὅσια καὶ ἀγαθὰ¹, ἀφείς
» τοῦτο τὸ ὄπλον, βούλεται ἀνακαλέσαι, τούτου ἡ κεφαλὴ
» μετὰ τῶν οἰκείων πεσεῖται εὐθέως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ὄπλου.
275. « Τοῦτο οὖν τὸ ὄπλον, ὃ οὐκ ἔστιν ἀνεμώλιον, ἵνα μὴ ποιή-
» σῃ παγγενῇ ἀπώλειαν, πεσέτω κατὰ τοῦ ἐμβρύου τοῦ
» ἐν τῇ μήτρᾳ τῆς Οὐτταῤῥας, τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀβη-
» μανιοῦ.
276. « Αὕτη δ' ἡ πολύτιμος λίθος ἀπαλλάττει εὐθέως τὸν
κίνδυνον, τὸν γινόμενον ἐκ δαιμόνων, ἐκ θεῶν ὄπλων,
» ἐκ παθῶν, καὶ ἐξ ἄλλων δεινῶν, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δο-
» τέα ἐστίν.
277. « Ἀλλὰ καὶ οὕτω, πειθόμενος τῷ λόγῳ ὑμῶν, δίδωμι
» ταύτην τὴν λίθον τοῖς Πανδοῖδαῖς, τοῖς μαθηταῖς τοῦ
» ἐμοῦ πατρὸς, ἵνα μὴ παντελῶς φθορὰ γένηται².
278. Εἰπόντων δὲ τῶν ὁσίων, « Οὕτω ποίησον », ὁ Ἀσβατά-
μας ἔρριψεν ἐκεῖνο τὸ ὄπλον κατὰ τοῦ ἐν τῇ γαστρὶ τῆς
Οὐτταῤῥας.
279. Πρὸς ὃν ἔλεξεν ὁ Κρισναῤῥ· « Μὴ κατακαυθήτω τὸ ἔμ-

1. Αὐτὸς ἑαυτὸν κατηγορεῖ.

2. ἵνα μὴ γένηται πόλεμος ἐμοὶ καὶ αἰετοῖς, ἐκ δὲ τοῦ πολέμου φθορά

- » ἔβρυν ἐκεῖνο, ἵνα γένηται ζώπυρον τῆς ἀπωλεσθείσης
» γενεᾶς τοῦ Κουροῦ.
280. « Πάλαι γάρ Βραχμάντις ἐγκρατὴς ἔφη τῇ Οὐπταρᾶ·
» Ἀπολεσθέντων τῶν τοῦ Κουροῦ, υἱός σοι, γενήσεται, Πα-
» ριζίτας τοῦνομα, εἰς αὕξησιν τοῦ γένους. »
281. « Μὴ γενέσθω οὖν ψευδὴς ὁ λόγος οὗτος τοῦ Βραχμα-
» νος ἐκείνου, ᾧ ἄριστε Βραχμάν· αὕξηθείτω δὲ τὸ γέ-
» νος τοῦ Ἀρζούνα, τοῦ ἀγαπητοῦ μαθητοῦ τοῦ πατρός
» σου. »
282. Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Ἀσβατάμας· « Μὴ λέγε ταῦτα φιλίας χά-
» ριν, ᾧ Κρισναῖ· ἔστω δ' ἐκεῖνο τὸ ἔμβρυον παρανάλωμα
» τοῦ δραστηρίου μου ὄπλου. »
283. « Ἄρες τὸ δραστήριόν σου ὄπλον, ἔφη ὁ Κρισναῖς, εἰς θά-
» νατον τοῦ ἐμβρύου· ἐγὼ δὲ ζώσω αὐτὸ τῇ ἐμῇ δυ-
» νάμει. »
284. « Σὺ δὲ, πλημμελὴς γενόμενος ἐκ τοιούτου σκληροτάτου
» ἔργου, περιελεύσῃ εἰς γῆν ἔρημον τρισχίλια ἔτη. Μόνος
» δ' ὢν καὶ ῥυπαρὸς τὸ σῶμα, καὶ ὄζων ἐξ ἑλκῶν, οὐδενὶ
» οὐδαμοῦ συντεύξῃ καὶ συλλαλήσεις. »
285. Συναινέσας δὲ καὶ ὁ Βεάσας, ἔφη· « ἔστω ἀληθὴς ὁ λό-
» γος τοῦ Κρισναῖ, διότι σκληρὸν ἔργον πέπρακται σοι,
» ἀνοίκειον ἥρωϊ, ᾧ Ἀσβατάμα. »
286. Ὁ μὲν οὖν Ἀσβατάμας, τοιαύτην ἀρὰν λαβὼν, καὶ δοὺς
τὸν πολύτιμον λίθον τοῖς Πανδοῖδαις, ἀνεχώρησεν εἰς
ἔρημον· οἱ δὲ Πανδοῖδαι ἤλθον πρὸς τὴν Δραουπαδὴν με-
τὰ τοῦ Βεάσα καὶ Ναράδα.
287. Τῇ δὲ προσταγῇ τοῦ Ἰουδιστίρα, δεικνύων ὁ Βῆμας τῇ
Δραουπαδῇ, μειδιῶν, τὴν πολύτιμον λίθον, τὴν λάμπου-
σαν δίκην Ἡλίου, ἔφη·
288. « Ἐκεῖνος ὁ εἰδήμων τῆς ὀπλικῆς Ἀσβατάμας, νικηθεὶς
» ἐν πολέμῳ, καὶ ἀφείς τὰ ὄπλα καὶ τὴν πολύτιμον λί-

- » θον, οὐκ ἐπορεύθη σήμερον εἰς τὸν οὐρανόν ¹, ἐπειδὴ ἦν
 » υἱὸς τοῦ διδασκάλου.»
289. Ἐφη δὲ χαίρουσα ἡ Δραουπαδὴ· «Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ διδα-
 » σκάλου, ἄξιος ὢν τιμῆς, ὡς ὁ διδασκαλός, πρεπόντως
 » ἐλήφθη ζῶν· ταύτην δὲ τὴν λίθον, τὴν ἐφεστὴν αὐτοῖς
 » τοῖς θεοῖς καὶ πανέκλαμπρον, φερέτω ὁ βασιλεὺς Ἰου-
 » διστίρας ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ.
290. «Ἐμοὶ ἀπαλλαγὴ τῆς θλίψεως ἐγένετο ἐκ τῆς ἀπωλείας
 » τῶν ἀδίκων Καουραβῶν, καὶ χαρὰ μοι ἐπεγένετο ἐκ τῆς
 » πρὸς τὸν Ἀσβατάμαν συγγνώμης· ἐγὼ μὲν οὖν, τυ-
 » χοῦσα τῶν ὧν ἤθελον ἐκ τῆς φιλίας τοῦ Κρισινᾶ, καὶ
 » ἐκ τῆς ἀγάπης ὑμῶν, οὐ λυποῦμαι τοὺς οἰκεῖους ², τοὺς
 » τυχόντας τοῦ οὐρανοῦ.»
291. Εἰπόντος δὲ τοῦ Κρισινᾶ, «Ἐκεῖνοι οἱ υἱοί σου, οὐκ ἀνη-
 » ρέθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀσβατάμα, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Σίβα ³, ὅς
 » ἦσθη ἐπὶ τῷ τολμῆματι τοῦ Ἀσβατάμα· διὸ ἡ λαμ-
 » πρότης αὐτῶν τῶν ἐνδόξων οὐκ ἔστιν ἀξία λύπης,»
 ἡ Δραουπαδὴ μεγάλην χαρὰν ἔλαβε, γνοῦσα τὴν λαμ-
 πρότητα τῶν οἰκεῖων πάντων ⁴.
292. Σεβέσθω, ὡς ἑομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ δι-
 δασκάλου καὶ ὀρθοδόξου Ζηναδάτα ὁ λίαν ἐγκρατὴς καὶ
 ἀγαθὸς Ἀμάρας. Ἐλαβε τέλος τὸ δέκατον Βιβλίον, ᾧ ὄ-
 νομα Σαουπτικᾶ, τῆς Βαλαῆσάρας, τοῦ Μεγάλου Ποιή-
 ματος, ἐνθα διατρίβει ἡ Σχρασβάτη, καὶ ἐνθα ὁ νοῦς τοῦ
 Αμάρα γνωρίζεται.

1. Οὐκ ἀνηρέθη ὑφ' ἑμῶν δηλ.

2. Τοὺς πέντε υἱοὺς καὶ τὸν ἀδελφὸν Δρυσταδιούμαν.

3. Ὡς ἐβρέθη πρότερον.

4. Ὅτι λαμπροῦ θανάτου ἔτυχον καὶ τόπου, θανατωθέντες ὑπὸ τοῦ
 Σίβα.

293. Ἐν ἐνὶ Κεφαλαίῳ δύο Βιβλίων, οἷς ὄνομα Σαλέα, καὶ Σαουπτικά, ἐμπεριέχονται τριακόσιοι στίχοι πρὸς τῷ ἐνὶ, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ Ἀνουστῶπα.

Τέλος τοῦ Ἐννάτου καὶ τοῦ Δεκάτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαθαράτας.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ ¹,

ὃ διαλαμβάνει θρηνην γυναικῶν.

1. Ἐστω μοι εἰς ἀγαθὸν ἐκεῖνος ὁ υἱὸς τοῦ Παρσάρα, οὗ εἰς τὴν καθαρὰν καρδίαν, ὡς εἰς ἄλλος ἀσκήσεως, εἰσέδου ὁ Βισνοῦς εἰς ἀσκησιν, ἀφείς τὴν Λαξμήν καὶ τὸν Ἐρωτα, ἐπειδὴ ἀνείλε δόλῳ τοὺς ἐχθροὺς ἐν πολέμῳ.
2. Ὁ δὲ Σανζαῖας ἐντεῦθεν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πόλιν Χαστι-ναπούραν, κρᾶζων μεγαλοφῶνως καὶ ὀδυρόμενος. «ὦ! ὦ! ιού! ιού! ἅπαντες ἀπέθανον!» καὶ εἰσέδου τὴν βασιλικὴν οἰκίαν.
3. Ἐλθὼν δ' ὁ Σανζαῖας, ἔφη γλώσση ἀδιαθρότῳ πρὸς τὸν βασιλέα Δρυταράστραν, συνόντα τῇ ἑαυτοῦ γυναικί, καὶ ταῖς νύμφαις, τῇ τε Βανουματῇ καὶ ταῖς λοιπαῖς, καὶ τοῖς οἰκείοις, τῷ τε Βιδούρα καὶ τοῖς λοιποῖς.
4. «Πρότερον καθ' ἐκάστην ἐρχόμενος, ἔλεγόν σοι ἀνέραςτα, θανάτους δηλονότι τῶν οἰκείων ². νῦν δ', ὦ βασιλεῦ, ὃ λέγω σοι ἀνέραστον, ἄκουσον, ἀδαμαντίνην ποιήσας τὴν καρδίαν.
5. «Ὁ υἱὸς σου Δουριοδάνας, ὁ κύριος Ἐνδεκα Ἀξαουγινῶν,

1. Ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ ὡς καὶ ἐν τοῖς προηγηθεῖσι, δὲν ὑπάρχει ἕτερον τοῦ παρὰ τοῦ ἀοιδίου μεταφραστοῦ Πρώτου σημειωθέντος Κεφαλαίου. (Σημ. τ. ἐκδ.)

2. Ὅτι τοσοῦτοι υἱοί σου ἀνῆρέθησαν.

- » ἀκούσας περὶ τὴν ἔω τὴν ἔραστὴν ὑπομονίαν¹, τὴν
 » ῥηθεῖσαν ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἀσβατάμαν, ἐλθόντων,
6. «Ὅτι ἀνείλον ἐν νυκτὶ τὸν στρατὸν τῶν πολεμίων σὺν
 » τοῖς υἱοῖς τοῦ Δρουπαδά καὶ τῶν Πανδοῖδων, ἐκτὸς
 » τοῦ Κρισᾶ, καὶ τοῦ Σατεκῆ καὶ τῶν Πανδοῖδων, ἀνα-
 » πνεύσας, καὶ εὐθυμος γενόμενος, ἐπορεύθη εἰς τὸν οὐ-
 » ρανόν.»
7. Ὁ δὲ βασιλεὺς Δρυταράστρας, καὶ οἱ περὶ αὐτὸν, ἔπεσον
 κατὰ γῆς λειποθυμίᾳ, κατασχεθέντες ἐκ τοῦ λόγου τού-
 του, ὅς ἦν ὥσπερ ἔκρευσις ἰοῦ θυμώδους ὄφρεως.
8. Πολλὰκις δ' οὗτοι, καταπίπτοντες λειποθυμίᾳ, καὶ πολ-
 λάκις ἀνεγειρόμενοι, ἐδάκρυον ἑλεεινῶς, καὶ ἔλεγον πρὸς
 ἀλλήλους· «Ποῦ πορευθῶμεν; πῶς ζήσωμεν; τί ποιή-
 » σωμεν;»
9. Διεχύθη δ' ἄθρόον ἡ λύπη ἀνὰ πᾶσαν ἐκείνην τὴν σύνο-
 δον, ἐν ᾗ κόμαι διαλελυμέναι ἐφαίνοντο, καὶ τρόμος σω-
 μάτων ἑλεεινῶς ἐγίνετο, καὶ δακρυῖν ἔξ ὀφθαλμῶν.
10. Ἐκείνη ἡ σύνοδος τοῦ Δρυταράστρα, ἧς τὸ ἔδαφος κα-
 τὰβροχον ἦν αἶματι, ἐκ κρούσεως κεφαλῶν κατὰ γῆς,
 ἐφαίνετο ὡς γῆ ἄλσους, κατὰστρωτος ἐκ νεογνῶν φύλλων,
 οὐκ εἰς εὐθυμίαν, ἀλλ' εἰς δυσθυμίαν.
11. Ἡ σύνοδος ἐκείνη ἔκλαιε σφόδρα, μὴ ἔχουσα ἐν μνήμη
 τὰ ἀποτελέσματα τοῦ κλαυθμοῦ, μὴ ποιοῦσα δηλονότι
 μήτε μεμψιμοιρίας, μήτε ἑλεεινολογίας, μήτε στερνοτυ-
 πίας².
12. Ἄπαντες ὠδύροντο μεγαλοφώνως, ἀναισθητοῦντες, κλεί-
 οντες τοὺς ὀφθαλμοὺς, κάμπτοντες τὰς κεφαλὰς, ἐκ τῶν

1. Τὸν ἐν ὕπνῳ φόνον.

2. Ἐκ τούτου δηλοῖ τὸν θυσιμὸν εἰς τὴν λύπην, ὅτε κλαίει τις μό-
 νον, ἀνευ μεμψιμοιρίας, κτλ.

στόνων ἀνακλίνοντες τὸ σῶμα καὶ κατακλίνοντες, ἐκτείνοντες τοὺς πόδας, καὶ τὰς χεῖρας καταφέροντες κατὰ γῆς.

13. Ἡ δὲ καρδία τοῦ Δρυταράστρα, ἡ λειποθυμοῦσα ἐκ πολλῆς λύπης, ἔτυχεν ἀναψυχῆς, ὥςπερ ἐκ ῥαντίσματος, τοῦ ὕδατος τῶν δακρύων εἰσδύντος εἰς τὸν λάρυγγα, τοῦ στόματος ἠνεωγμένου ¹.
14. Καί, «ὦ Βιδούρα, εἶπε, σὺ μόνος ὢν ἡ παραμυθία ἐμοῦ
» τοῦ ὀρφανοῦ, οὗ οἱ παῖδες ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οὐρανόν,
» φρόντισόν μου.» Τοιαῦτα εἰπὼν πάλιν ἐλειποθύμησε.
15. Δεινοπαθῶν μὲν οὖν ὁ Βασιλεὺς, ἐξάπέστειλεν οἴκαδε τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς λοιποὺς οἰκείους, καὶ διαμερισάμενος τὴν λύπην τῷ Βιδούρα, καὶ τῷ Σανζαῖα, καὶ τῇ ἑαυτοῦ γαμετῇ, ἔφη·
16. «Φεῦ! οἱ μὲν ἐμοὶ υἱοί, οἱ ἔχοντες στρατεύματα πολλὰ,
» ἀνῆρέθησαν· τοῖς δὲ Πανδοῖδαις, τοῖς ἔχουσιν ὀλίγον
» στρατὸν, οὐδὲ μικρόν τι τραῦμα ἐγένετο!
17. «Ποῦ ἐκείνη ἡ πολλὴ στρατιά; ποῦ ἐκείνη ἡ δύναμις;
» ποῦ ἐκεῖνοι οἱ εὐγενεῖς, ὅ,τε Καρνᾶς καὶ οἱ λοιποί; ποῦ
» ἐκεῖνος ὁ Δουριοδάνας; οὐδὲν ἄλλο ἐν γῇ ἰσχυρότερόν
» ἐστι τῆς τύχης!
18. «Πάντως ἡ ἐμὴ καρδία ἐποιήθη ὑπὸ τοῦ Βραχμᾶ σκληρὰ
» καὶ ἀδαμαντίνη, καὶ διὰ τοῦτο οὐ διεββάγη, καὶ τοι
» τὸ ἄχθος τοῦ θανάτου τῶν υἱῶν μου ἐπέπεσεν, ὥς ὅρος
» μέγα.»
19. Ὁ δὲ Σανζαῖας, καταθρέχων τὸ πρόσωπον δάκρυσι, καὶ μόλις φωνὴν ἐξερευγόμενος, καὶ θραγχιδῶν, ἔφη εἰς παραμυθίαν τῷ βασιλεῖ, οὕτω θρηνηλογοῦντι·

4. "Οτε κλαίει ὁ ἄνθρωπος ἀνοίγει τὸ στόμα, καὶ ὅτε λειποθυμεῖ, ῥαντίζεται ὕδατι καὶ ἀναλαμβάνει ἑαυτόν.

20. « Διὰ τί θρηνεῖς σὺ, ὃς εἰδήμων εἶ τῆς Βέδας, καὶ τῶν
 » τοῦ νόμου, καὶ γνώστης τῶν ὄντων; οἱ γὰρ υἱοὶ σου
 » ἔτυχον δόξης θείας καὶ ὑπερφυοῦς διὰ τοῦ ἐν πολέμῳ
 » θανάτου. »
21. Ἐφη δὲ καὶ ὁ Βιδούρας μετ' εὐλαθείας· « Ὡ βασιλεῦ,
 » τῶν υἱῶν σου ἐλθόντων ποθεν, καὶ πορευθέντων ποι, ὡς
 » ὁδαιπύρων, σὺ λύπην ἔχεις, ὡς ὁ κοινὸς καὶ χυδαῖος
 » λαός. »
22. « Καὶ οἱ σοφοὶ λέγουσι τοὺς υἱοὺς ἄλλους ἑαυτούς· σὺ
 » ὅμως μὴ λυποῦ· πῶς γὰρ ἂν σχοίῃ λύπην ὁ παντόμι-
 » μος, ὁ πολλὰς μορφὰς λαμβάνων, ἀφείς ἐκεῖνας τὰς
 » μορφάς ¹ ; »
23. « Πρῶτερον ἀγαθοῦ τινος γιγνομένου τοῖς υἱοῖς σου, ἔχαι-
 » ρες ἀεὶ· νῦν δὲ, πορευθέντων ἐκ γῆς εἰς τὸν οὐρανόν,
 » τὸ ἄκρον ἀγαθόν, διὰ τί λύπην ἔχεις, ὃ φρόνιμος ; »
24. « Μηδ' ἔστω σοι τοιαύτη ἔννοια λυπηρὰ, ὅτι οἱ υἱοὶ σου
 » ἀνῆρέθησαν ὑπὸ τῶν Πανδοῖδων· οὗτοι ἀνῆρέθησαν ὑπὸ
 » τῶν οἰκείων ἔργων· ὁ γὰρ ἄνθρωπος ἀπολαμβάνει κατὰ
 » τὰ ἔργα ἑαυτοῦ. »
25. Ἐλθὼν δὲ καὶ ὁ Βεάσας, ὁ ὢν ἡ Σελήνη τοῦ πελάγους
 » τῆς γνώσεως ², ἔφη· « Τί ἀνοηταίνεις ; ἐκεῖνοι οἱ υἱοὶ
 » σου, πορευθέντες εἰς τὸν οὐρανόν, ἐν ἀνέσει εἰσὶ, καὶ
 » διὰ τοῦτο οὐδὲ μέμνηνταί σου ³. »
26. « Αἱ τοῦ θανάτου δυνάμεις, αἵ εἰσιν ὡς δρωαὶ τοῦ κό-
 » σμου, μετακομίζουσιν ἀεὶ τὸν ἄνθρωπον, ὡς θρέψος τοῦ

1. Οὐ λυπεῖται ὁ παντόμιμος, ἀφείς τὰς διαφορὰς μορφὰς, ἃς ἔλα-
 βε, καὶ σχῶν πάλιν ἐκεῖνην τὴν πρώτην, ἣν εἶχε, δηλ. σκηνὴ ἐστὶ καὶ
 δρᾶμα ὁ βίος οὗτος.

2. Ἡ Σελήνη πλημμυρεῖν ποιεῖ τὴν θάλασσαν.

3. Ὁ γὰρ μεμνημένος ἀντιμνησκεται.

» κόσμου, ἀπὸ μιᾶς ἀγκάλης εἰς ἄλλην ¹. ματαίως οὖν
 » ὁ ἄνθρωπος λέγει τοῦτο· «Ὁὗτος ἐμός ἐστιν υἱός.»

27. «Τίς τίνος οἰκεῖος οὐκ ἐγένετο, ἢ οὐ γενήσεται ἐν ταύτῃ
 » τῇ κυκλικῇ φορᾷ τοῦ κόσμου; πάντες δ' οἱ ἄνθρωποι
 » οἰκεῖοί εἰσι μόνον τοῦ κόσμου· πῶς ἂν ἄρα λυπηθείησαν
 » οἱ ἄνθρωποι, ἐλθόντος τοῦ θανάτου ²;

28. «Τοιγαροῦν μὴ λυποῦ, ὦ Βασιλεῦ· πρὸς δὲ τούτοις ἐκεῖ-
 » νος ὁ δῦστροπος υἱός σου ἐγεννήθη ἐπὶ γῆς, ἀπόρροια ὢν
 » τοῦ Καλῆ αἰῶνος, κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ Βραχμᾶ.

29. «Πάλαι ἐγὼ ³ ἐπορεύθην εἰς τὴν σύνοδον τοῦ Ἰνδρα, ἐν-
 » θα καὶ ἡ γῆ ἐλθοῦτα, ἔφη τοῖς θεοῖς· «Ὅ,τι ἐπηγγεί-
 » λατό μοι ἐπὶ συνόδου ὁ Βραχμᾶς ⁴, τοῦτό μοι γενέσθω.»

30. Πρὸς ἣν ἔφη ὁ Βραχμᾶς· «Ἄπιθι, ὦ γῆ, καὶ θάσσταζε
 » τὸν κόσμον ἐν ἀταραξίᾳ· ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ Δουταράστρα
 » Δουριοδάνας ποιήσει τὸ ἐφετόν σοι ταχέως.

31. «Ἐκεῖνος γὰρ, ὁ ὢν ἀπόρροια τοῦ Καλῆ αἰῶνος, ἐξη-
 » θούμενος ὑπὸ πολλῶν ἀνθρώπων, οἳ εἰσιν ἀπόρροιαι
 » δαιμόνων, αἷτις θανάτου ἔσται πολλῶν Ξατρῶν ἐν
 » Κουρουξέτρᾳ.»

32. «Οὕτως ἐγὼ οἶδα, ὦ Βασιλεῦ, ὡς ὁ υἱός σου, ὁ ὢν αὖ-
 » τὸς ὁ Καλῆς αἰῶν, ἔτυχεν ἀπωλείας σὺν πᾶσι τοῖς ἐπι-
 » κούροις τῶν οἰκείων ἀμπλακημάτων, τῶν γεγεννημένων
 » ἐκ τοῦ οὗ ἥγειρε πολέμου.

1. Δηλονότι ἀφιῦ ἀποθάνῃ ὁ ἄνθρωπος, μετασματοῦται ἐν ἄλλῳ οἴ-
 κῳ, καὶ ὑπ' ἄλλων ἐν ἀγκάλαις φέρεται.

2. Πρώτῃ μετάφρασις· «Πόθεν ἄρα λυπηρὸν γένοιτ' ἂν ὁ θάνατος τοῦ
 ἀνθρώπου;»

3. Ἱστορίαν λέγει ὁ Βεάσας.

4. Ἡ γῆ πρότερον προσανεκλαύσατο διὰ τὸ θάρος τῶν τυράννων· ὁ
 δὲ Βραχμᾶς ὑπέσχετο αὐτῇ ἄνεσιν.

33. « Τοῦτο οὖν τὸ μυστικὸν μαθὼν, μὴ λυποῦ, ἀλλ' ἔχε
 » καρτερίαν, ὥς εἰδημονέστατε τῶν τοῦ νόμου· καὶ ὁ ἰου-
 » διστίρας γὰρ ἐκ τῆς σῆς λύπης οὐ ζήσεται, πολὺ σέβας
 » ἔχων πρὸς σέ. »
34. « Ἐχε οὖν ὑπομονήν, ὥς γνῶστα τῶν τῆς ἀρετῆς, καὶ
 » φροντίδα τῆς σεαυτοῦ ζωῆς, πειθόμενος τοῖς ἐμοῖς λό-
 » γοις, καὶ ἐννοῶν, ὡς ἐκ τῆς φορᾶς τῆς τύχης ταῦτα
 » ἐγένετο· ὁ γὰρ Ἰουδιστίρας ἔλεος ἔξει πρὸς σέ, νομίζων
 » σε πατέρα· φρόντισον οὖν σήμερον ἐκείνου. »
35. Ἀναχωρήσαντος δὲ τοῦ Βεάσα, ὁ βασιλεὺς Δρυταράστρας,
 πεισθεὶς τῷ λόγῳ ἐκείνου, ἤψατο εὐθέως τῆς εἰς Κου-
 ρουξέτρην ὁδοῦ, θρηνήσιον τοὺς ἀποικομένους οἰκείους.
36. Ὁ δὲ φρόνιμος Ἰουδιστίρας τοιαῦτα διελογίζετο· « Οἱ
 » κατὰ σκοποὶ εἰπὼν μοι, ὡς οἱ μὲν περὶ τὸν Ἀσβατά-
 » μαν, διαχωρισθέντες, ἀπῆλθον τῇ δὲ κακῇσι· ὁ δὲ
 » Δρυταράστρας ἐξῆλθε τῆς Χαστιναπούρας. »
37. « Πρὶν οὖν ἔλθῃ εἰς τὴν Κουρουξέτρην, δεῖ μοι πορευθῆ-
 » ναι πρὸς αὐτὸν, ἵνα μὴ καταράσχηταί μου, ὀργιζόμενος
 » ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. »
38. Τοιαῦτα διαλογισάμενος ὁ Ἰουδιστίρας, συνὼν τῷ Κρι-
 » σνᾷ, καὶ τῷ Σατεκῇ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, προσελ-
 » θὼν τῷ Δρυταράστρᾳ, προσεκύνησεν, εἰπὼν· « ὦ πάτερ,
 » ὁ ἐχθρὸς τῶν υἱῶν σου προσκυνεῖ. »
39. Ἐξεφώνησε δὲ καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ Κρισνᾶ καὶ τοῦ Σα-
 τεκῆ, καὶ τῶν ἀδελφῶν, προσκυνούντων· ἡ δὲ φωνὴ αὐ-
 τοῦ ἦν ἐραγχώδης ἐκ τῆς ἀκρόασις τῶν θρήνων τῶν
 γυναικῶν τῶν Καουραζῶν.
40. Περιπτύξάμενος δ' ὁ τυφλὸς Δρυταράστρας τὸν Ἰουδι-
 στίραν, ἐλάλεσε καὶ τὸν Βήμαν, τὸν ἀναιρέτην τῶν υἱῶν
 αὐτοῦ εἰς περίπτυσιν, βουλόμενος αὐτὸν ἀνελεῖν, κατα-
 θλίψας ἐν τῇ περιπτύξει.

41. Ὑπὸ δὲ τοῦ Κρισνᾶ, εἰδότος τὴν γνώμην τοῦ Δρυταράστρα, ἀνδριὰς πρότερον σιδηροῦς κατεσκευάσθη, ὃς κα-
θλίβεις ἐν τῇ περιπτύξει ὑπὸ τοῦ Δρυταράστρα, νομίσαν-
τος ὡς ὁ Βήμας ἐστὶ, κατεθλάσθη ¹.
42. Ἀτονήσας δ' ὁ Δρυταράστρας ἐκ τῆς στροδῆς θλίψεως,
ἐμῶν αἶμα ἐκ στόματος, ἔπασσε κατὰ γῆς, λειποθυμήσας·
ἀναληφθεὶς δ' εὐθέως ὑπὸ τοῦ ἡνιόχου, ἀνέπνευσεν.
43. Ἀρεῖς δὲ τὴν μῆνιν ἐκ τοῦ καταπισθέντος σιδηροῦ ἀν-
δριάντος, ὃς ἐνομίζετο αὐτὸς ὁ Βήμας, καὶ κρίνας, ὅτι
κακῶς ἔπραξεν, ἔκλαιε, λέγων, « Οἶμοι! διὰ τί οὗτος ὁ
» Βήμας ἀνῆρέθη ὑπ' ἐμοῦ ²; »
44. Προσκυνήσας δ' ὁ Κρισνᾶς, ἔφη· « Μὴ ἄχθου· οὐκ ἀνη-
» ρέθη ὁ Βήμας· σὺ δὲ, ὃς ἔχεις δύναμιν δεκακισχιλίων
» ἐλεφάντων, ἡπατήθης ὑπ' ἐμοῦ, θέντος ὑποβολιμαῖον
» σιδηροῦν ἀνδριάντα. »
45. Ἀκούσας ὁ Δρυταράστρας, ἐχάρη, καὶ ἀπέσμηξε τὰ δά-
κρυα. Πρὸς δὲν ἔφη πάλιν ὁ Κρισνᾶς· « Σὺ αὐτὸς ἀπώ-
» λεσας τοὺς σεαυτοῦ υἱοὺς, μὴ ἀκούσας συμβουλευτικῶν
» λόγων· τί οὖν ὀργίζῃ κατὰ τοῦ Βήμα;
46. « Γίνωσκε, ᾧ θασιλεῦ, ὡς οἱ υἱοί σου ἀνῆρέθησαν ἐκ τῶν
» ἰδίων ἀμπλακημάτων· ἔχε δὲ καὶ διὰ μνήμης αἰεὶ κατὰ
» πάντα τρόπον, ὡς εὐγνώμων, ὡς ἔγωγες ἔργον δυσκα-
» τέρητον κατώρθωσα ³. »
47. Τοιαῦτα φημένον τοῦ Κρισνᾶ, ὁ Δρυταράστρας, θαυμάσας
κατὰ τὴν καρδίαν, ἔφη· « Ὅρθῶς ἔγω γε ἀνωρθώθην ὑπὸ

1. Δυνατὸς ἦν λίαν τὸ σῶμα ὁ Δρυταράστρας.

2. Ἐνόμισεν, ὡς ἀνέιλε τὸν Βήμαν, καὶ διὰ τοῦτο μετενόησε.

3. Δηλ. ἐθέμην σιδηροῦν ἀνδριάντα ἀντὶ τοῦ Βήμα, καὶ οὐκ ἐγένου
φονεύς.

- » σοῦ, πίπτων ἐκ τοῦ νόμου, ἔνεκα τοῦ μεγάλου ἄχθους
 » τοῦ θανάτου τῶν ἐμῶν υἱῶν. »
48. Οὕτως εἰπὼν ὁ λίαν φιλόστοργος, ἀγκαλισάμενος πάν-
 τας, καὶ ἄφεις τὴν μνησικακίαν, ἔλεξε λόγον εὐκτικόν·
 « Νικᾶτε, μηδαμῶς νικώμενοι ὑπ' ἐχθρῶν! »
49. Παραυτίκα δὲ οἱ περὶ τὸν Ἰουδιστίραν, τῇ γνώμῃ τοῦ
 Δρυταράστρα, ἐπορεύοντο προσκυνήσοντες τὴν θυγατέρα
 τοῦ Σουβάλα Γανδαρῆν, ἣ ἠβούλετο καταράσασθαι τοῦ
 Ἰουδιστίρα, καιομένη τῇ ἐκ τῶν υἱῶν λύπῃ.
50. Γνοὺς δὲ τοῦτο ὁ Βεάσας, καθαρθεὶς ἐν τῷ Γάγγῃ, ἐπι-
 στάς ἐξαίφνης, ἔφη τῇ θυγατρὶ τοῦ Σουβάλα· « Μὴ λέ-
 » γε λόγον, ὦ ἀγαθὴ, εἰς ἀράν τοῦ βασιλέως Ἰουδι-
 » στίρα. »
51. « Σὺ, παρακληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Δουριοδάνα εἰς εὐχὴν νίκης,
 » ἔφης· « Ὅπου νόμος καὶ δικαιοσύνη, ἐκεῖ ἔστω καὶ νί-
 » κη. » Νῦν δέ, τοῦ διαστρόφου υἱοῦ σου ἀναιρεθέντος,
 » διὰ τί θέλεις καταράσασθαι τοῦ Ἰουδιστίρα ; »
52. Ἢ δ' ἀπεκρίνατο· « Οἱ ἐμοὶ υἱοί, ἄδικοι ὄντες, ἀνῆρέθη-
 » σαν· ὁ Βήμας ὅμως κακὸν θάνατον ἐποίησε τῷ Δουριο-
 » δάνα καὶ Δουσσασάνα. »
53. Πρὸς ἣν ἔφη ὁ Βήμας· « Σύγγνωθί μοι, μήτερ, τούτου
 » τοῦ πταίσματος. Μῶν ἡ μήτηρ ἀνελεῖν ἐφίεται τοὺς
 » υἱούς, καὶ πταίσαντας ; »
54. « Ἐπειδὴ γνώμην ἐποίησα ἐπὶ συνόδου, ὁ μὲν μηρὸς τοῦ
 » Δουριοδάνα κατεάγη ὑπ' ἐμοῦ· διὰ δὲ τοῦ γεομένου αἵ-
 » ματος τοῦ Δουσσασάνα, οὐδὲ τὸ χεῖλός μου ἐβράχη¹. »
55. Ἐφη δ' ἔπειτα ἡ Γανδαρὴ θυμῷ· « Ποῦ ὁ υἱὸς τοῦ Δάρμα
 » Ἰουδιστίρας, ὁ ἔχων ἀπέραντον φθόνον ; καὶ γὰρ ἐξ αἰ-

1. Οὐκ ἔπιον δηλ. τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ τοι ὑπεσχόμην.

» τίας αὐτοῦ οὐδέ γε εἷς τῶν υἱῶν μου ἐλείφθη ζῶν, εἰς
» ζώπυρον τοῦ γένους. »

56. Παραστὰς δ' ὁ Ἰουδιστίρας, ἠνωμένος ἔχων τὰς παλά-
μας, καὶ τρέμων, ἔφη· «Ἰδοὺ ἐγώ· Δὸς, μήτερ, ἀράν
» ἐμοὶ τῷ ἀνηρηκότι τοὺς υἱούς σου, καὶ λίαν πεπλημ-
» μεληκότι.

57. «Ἡ γὰρ ἀρά σου, ἡ οὖσα, ὡς ὕδωρ καθαρτικὸν τῆς Γαγγ-
» γᾶς τῷ λουομένῳ¹, ἀγαπᾶται ἐκ ψυχῆς ὑπ' ἐμοῦ, τοῦ
» ἀποκτείναντος πολλοὺς συγγενεῖς, καὶ μεμολυσμένους
» πλημμελίμασι. »

58. Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ Ἰουδιστίρα, ἡ Γανδαρὴ οὐδὲν
ἀπεκρίνατο, στεναγμοὺς ἐκπέμπουσα ἐκ στόματος· ὁ δέ,
προσκυνῶν, ὠράθη ὑπ' αὐτῆς, ἔντοσθεν τοῦ ἐπὶ τῶν
ὀφθαλμῶν ὀθονίου², καὶ ἔσχεν αἰθαλώδεις³ τοὺς ὀνυ-
χας.

59. Τοῦτο ἰδὼν ὁ Ἀρζοίνας, ἐκρύβη ὅπισθεν τοῦ Κρισνᾶ·
οἱ δὲ λοιποὶ ἔφευγον ἐκ φόβου. Μέγαν δὲ φόβον ἔχον-
τες, ἱλαροὶ ἐγένοντο ὑπὸ τῆς Γανδαρῆς, ἕλεος σχούσης.

60. Προσκυνήσαντες δ' ἔπειτα αὐτήν, καὶ λαβόντες ἄδειαν,
ἦλθον πρὸς τὴν Πριτάν, καὶ προσεκύνησαν αὐτήν, ἥ τὰ
ἐκ τῆς φθορᾶς τοῦ γένους δάκρυα λύπης μετέστρεψεν εἰς
δάκρυα χαρᾶς.

1. Καθὼς τὸ ὕδωρ τῆς Γαγγᾶς καθάρει τὰ κεχραμμένα, οὕτω καὶ
ἡ ἀφῆ σου καθαρὸν ποιήσει ἐμὲ τὸν πλημμελίσαντα.

2. Ἐπειδὴ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ὁ Δρυταράστρας, ἦν τυφλὸς, διὰ τοῦτο καὶ
αὐτὴ ἔθετο ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἓν ὀθόνιον, ἵνα μὴ βλέπῃ, κατὰ μίμησιν
τοῦ ἀνδρὸς, ὡς φίλανδρος καὶ σῶφρων· ἡ δὲ σιωφροσύνη αὐτῆς ἦν, ὡς
πῦρ, καθ' ὧν ὥργίζετο· εἰ δ' εἶχευ ἀνοικτούς τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐκαίετο
ὅλον τὸ σῶμα ὁ Ἰουδιστίρας.

3. Κατακεκαυμένους, μέλανας, (πρώτη γραφή). (Σημ. τ. ἐκδ.)

61. Λαβοῦσα δ' ἐν ἀγκάλαις, καὶ παρηγορήσασα τὴν Δρακουπαδὴν, λυπούμενην ἐπὶ τοῖς υἱοῖς, ἤλθε μετ' αὐτῆς καὶ μετὰ τῶν υἱῶν, καὶ προσεκύνησε τὴν Γανδαρὴν,
62. Ἡ καὶ ἔφη τῇ Δρακουπαδῇ· « Διὰ τί, τέκνον, θρηνηεῖς τοσοῦτον ; ἰδὲ ἐμέ· τοῦτο ἐγένετο ἐκ τῆς τύχης ἀμφοτέραις ἡμῖν, αἱ ἀπώλεσαμεν καὶ οἰκείους, καὶ υἱούς.
63. « Ὁ θάνατος ἀφευκτος ἔρχεται πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς εἰμαρμένης· οἱ ἀνθρώποι ὅμως οὐ λυποῦνται ἐπὶ θανάτῳ, συμβάντι ἐν τῇ Γαγγᾷ¹, ἥ ἐν τῷ πολέμῳ. »
64. Ἡ μὲν οὖν Γανδαρὴ, ἡ ἔχουσα γινῶσιν καὶ φρόνησιν, λαβοῦσα παρὰ τοῦ Βεάσα ὄμμα θεῖον², εἶδεν, ἐλθοῦσα, τὸ στάδιον τοῦ πολέμου, ἐν ᾧ ἔκειντο σώματα ἑατρῶν (πολεμικῶν), ἃ ἦσαν ἀλύμαντα, καὶ ὡς περὶ πρόσφατα.
65. Ἦλθον δὲ τῷ λόγῳ τοῦ Βεάσα καὶ οἱ περὶ τὸν Δρυταράστραν καὶ Ἰουδιστίραν εἰς τὴν γῆν τοῦ πολέμου, ἐνθα ἦν κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμός θλιβομένων γυναικῶν τῶν πεπτωκότων ἡρώων.
66. Ἰδοῦσα δ' ἡ Γανδαρὴ τὸ στάδιον τοῦ πολέμου, ἐνθα ἦσαν γυναῖκες θρηνοῦσαι, ζῶα σαρκώδη, καὶ σώματα κείμενα, ὧν τὰ μέλη διεκρίνοντο, ἄτηπτα ὄντα, ἔφη τῷ Κρισνᾷ·
67. « Θεώρησον, ὦ Κρισνᾶ· αὕτη ἡ γῆ τοῦ πολέμου, ἐνθα κείνται ἥρωες λαμπροὶ ἐκ χρυσῶν κοσμημάτων καὶ ἐλέ-

1. Ἡ Γαγγὰ ἱερὰ καὶ καθαρτικὴ κρίνεται.

2. Ἐπειδὴ οὐκ ἔδλεπε τοῖς τοῦ σώματος ὀφθαλμοῖς, οἳ ἦσαν κεκλεισμένοι, ἔδλεπε τῷ τοῦ νοῦς ὀμματι, ᾧ ἔδωκεν αὐτῇ ὁ Βεάσας.

- φαντες μέλανεσ, φαίνεται ὡς γῆ πολέμου τοῦ σκό-
 • τουσ καὶ τοῦ φωτός τοῦ Ἡλίου ¹.
68. « Ἡ κοίλη γῆ, πλήρης οὔσα αἵματος, καὶ ἔχουσα κεφα-
 » λὰς, καὶ χεῖρας, καὶ πόδας ἐπιπολάζοντασ, φαίνεται
 » ὡς βαθεῖα φιάλη, ἔχουσα οἶνον ἐρυθρόν, καὶ ἐπιπολάζον-
 » τασ λωτοὺς εἰς πόσιν τοῦ ἱάμα ².
69. « Ἐν ταύτῃ τῇ γῇ τὰ πεπτωκότα λευκὰ σκιαδία φαίνε-
 » ται, ὡς πολλαὶ παμφαεῖς Σελήναι ³, αἱ ἐλειποθύμη-
 » σαν, λυπηθεῖσαι ἐπὶ τῇ πτώσει προσώπων βασιλέων,
 » ὡς φίλων ⁴.
70. « Ἐνταῦθα οἱ πεσόντεσ ὁδόντεσ τῶν ἐλεφάντων, καὶ μαρ-
 » γαρίται, καὶ αἱ σημαῖαι φαίνονται, ὡς κλάδοι, καὶ ἄνθη,
 » καὶ φύλλα τοῦ δένδρου τοῦ κλέουσ τῶν ἐχθρῶν, τῶν
 » ἀναιρεθέντων ὑπὸ τῶν ἡρώων ⁵.
71. « Ἐν τούτῳ τῷ ἐξ αἱμάτων πελάγει, τὰ ἐπιπολάζοντα
 » σκιαδία, συμπλεχόντα ἐκ τῶν πτερῶν τοῦ ταῶ, φαί-
 » νονται ὡς νέφη ⁶, ἐλθόντα εἰς τὸ πιεῖν, ὥστε ἐρέξαι
 » αἶμα εἷς τινα χώραν, ὡς ἀπαίσιόν τι σημεῖον ⁷.
72. « Αἱ ἐν πολλοῖσ τόποισ νίκαι ⁸ πολλῶν βασιλέων, ἐνταῦθα

1. Τὸ μέλαν τοῦ ἐλέφαντος ἀναφέρεται εἰς τὸ σκότος, τὸ δὲ λαμπρόν τοῦ ἡρωϊκοῦ σώματος εἰς τὴν λάμψιν τοῦ Ἡλίου.

2. Τὸ καλὸν πρόσωπον, ἡ καλὴ χεὶρ καὶ ὁ καλὸς ποὺς εἰκάζεται τῷ λωτῷ· ἐν δὲ τῷ οἶνῳ λωτοὶ τίθενται εἰς εὐωδίαν.

3. Λευκὸν τὸ σκιαδίον καὶ στρογγύλη ἡ Σελήνη.

4. Τὸ καλὸν πρόσωπον εἰκάζεται τῇ Σελήνῃ, καὶ διὰ τοῦτο φίλιαν ἔχουσι πρὸς ἄλληλα.

5. Οἱ ὁδόντεσ ὡς κλάδοι, οἱ μαργαρίται ὡς ἄνθη, αἱ σημαῖαι ὡς φύλλα, τὸ κλέος ὡς δένδρον.

6. Κυάνεά εἰσι τὰ πτερὰ τοῦ ταῶ, ὡς καὶ τὰ ὑδροφόρα νέφη.

7. Βροχὴ αἵματος ἐστινότε γίνεται· τοῦτο δὲ τέρας ἐστὶ καὶ κακὸν σημεῖον.

8. Αἱ Νίκαι, ὡς γυναῖκες· αἱ δὲ γυναῖκες τῆς Ἰνδίας χῆραι γενόμε-

ἀναιρεθέντων, χῆραι γεγεννημένοι, ἔρριψαν, διατεμοῦσαι,
 » τοὺς πλοκάμους, καὶ τὰ ψέλλια, καὶ τὰ ἐνώτια, ἅπερ
 » ἐστὶ τὰ παρερῥιμένα ξίφη ¹, οἱ ἀκινάχαι καὶ οἱ πολέμι-
 » κοὶ δίσκοι.

73. « Οἱ ἥρωες, οἱ κατατετμημένοι τὸ σῶμα, κείμενοι ἐπὶ
 » θωράκων διερῥηγμένων, φαίνονται, ὥσπερ εἰ ἐτέθησαν
 » ὑπὸ τοῦ Ἰάμα εἰς ἑρῶσιν ἐπὶ φλοιῶν δένδρου Κρα-
 » μούκα ².

74. « Χαρά γίνεται τοῖς περὶ τὸν Ἰάμαν ἐκ τῶν πεπτωκυῶν
 » ξιφηφόρων χειρῶν ³ τῶν ἡρώων, ὥσπερ τοῖς ἐν τῷ οἴ-
 » κῳ ἐκ μυγαλῶν ὀφιοφόρων.

75. « Ἐν τούτῳ τῷ ἐξ αἱμάτων πελάγει κεφαλὰὶ τῶν ἡρώων
 » φαίνονται, ὡς πολλὰὶ κολοκύνθαι, παρσκευασμέναι ὑπὸ
 » τῶν παίδων, τῶν διακόνων τοῦ Ἰάμα, εἰς γύμνασιν
 » κολυμβήματος τῶν πρωτοπεύρων καὶ νεοδιδάκτων παι-
 » δίων ⁴.

76. » Ταῦτα, ἄρματα τὰ ὀκλάζοντα εἰς τοῦπίσω, καὶ τὸν
 » ῥυμὸν ἔχοντα εἰς τὰ ἄνω, φαίνονται, ὥσπερ εἰ θούλονται

ναὶ ἀποβάλλουσι τὰ ἐνώτια, διατέμνουσι τοὺς πλοκάμους καὶ διαρῥη-
 γνύουσι τὰ ψέλλια, ἅπερ εἰσὶ πεποιημένα ἐκ λακκίου, ἰνδικοῦ κηροῦ.

1. Τὰ ξίφη εἰσὶν, ὡς πλόκαμοι· οἱ ἀκινάχαι, μαχαίριδια στρεβλὰ,
 ὡς τὰ ἡμίτομα ψέλλια· οἱ δὲ δίσκοι, ὡς ἐνώτια· στρογγύλα γὰρ εἰσι
 καὶ ταῦτα.

2. Κραμούκα, κοινῶς Σουπαρῆ, ἧς ὁ καρπὸς, ὡς βάλανος.

3. Τὸ μὲν ξίφος, ὡς ὄφις, ἡ δὲ χεὶρ ὡς μυγαλῇ, ἡ ἐρυθρά ἐστι κατὰ
 τὸ στόμα, ὡς καὶ ἡ χεὶρ κατὰ τὴν παλάμην. Ἡ μυγαλῇ μυοκτόνος
 ἐστὶ, καὶ ὀφιοκτόνος· καὶ ὅτε κρατεῖ τὸν ὄφιν ἐν τῷ στόματι, χαίρουσιν
 οἱ ἐν τῷ οἴκῳ, βλέποντες ὅτι ἐχθρὸν ἀνεΐλε.

4. Ἐν Ἰνδία οἱ πρωτόπειροι κολοκύνθας θέουσι περὶ τὴν ὀσφύν, εἰς
 γύμνασιν τοῦ κολυμβῆναι.

- ἀκολουθῆσαι καὶ αὐτὰ τοῖς ἑαυτῶν ἀναβάταις, τοῖς
 » ἀναβάσιν εἰς τὸν οὐρανόν.
77. « Τὰ τύμπανα, ἄνω ἔχοντα τὸ στόμα καὶ διεφθηγμένον
 » τὸ δέριμα, φαίνονται ὡς πολλὰ τρυβλία, πεποιημένα
 » ὑπὸ τῶν δαιμόνων, εἰς θέσιν κρεάτων.
78. « Θεώρησον, ὦ Κρισνᾶ, οἵτινες τροπαιοῦχοι καὶ σκηπτοῦ-
 » χοι ἦσαν ἐπὶ γῆς, οὗτοι κατὰ γῆς πεπτωκότες ἐκ τῆς
 » ἀνάγκης τῆς εἰμαρμένης, γίνονται θρῶμα τῶν σαρκο-
 » θόρων ζώων, φεῦ! ἰού!
79. « Οὗτος ὁ νεκρὸς, πεπαρμένος πάντα πόρον τοῦ σώματος
 » θέλεσιν, ἀφίεται πολλάκις ὑπὸ τῶν κυνολύκων ἀπο-
 » στρεφόντων τὸ πρόσωπον, ἐπειδὴ νύττονται τὸ ῥύγχος
 » ἐν τῷ ὀσφραίνεσθαι ¹.
80. « Ὁ κύων οὗτος, θεὸς ἐν τῷ ἑαυτοῦ στόματι τὴν ἀκίδα
 » τοῦ ἐν τῷ σώματι τούτου τοῦ νεκροῦ θέλους, ἐρυθρὰν
 » οὔσαν ἐξ αἵματος, νομίσας, ὅτι κρέας ἐστὶ, νυγείς τὸ
 » στόμα, τέρπεται ἐκ τοῦ ἰδίου αἵματος ².
81. « Οὗτοι οἱ κυνολύκοι, οἱ γῦπες, καὶ οἱ κόρακες, φοβούμε-
 » νοι, φεύγουσι ταχέως μακρὰν τούτου τοῦ πεσόντος,
 » ὅς κρατεῖ, τῇ μὲν θέλῳ, τῇ δὲ τόξῳ.
82. « Ἐκεῖνος ὁ νεκρὸς, οὗ τὸ σῶμα ἐγένετο εἰς λεπτὰ ὑπὸ
 » τῶν τοῦ ἐχθροῦ βελῶν, καταβιβρώσκεται ὑπὸ κυνολύ-
 » κου, ὃς ἤλθεν ἄσμενος μετὰ τῶν ἑαυτοῦ σκυλάκων, καὶ
 » διεμερίσατο αὐτὸν ἑαυτῷ, καὶ αὐτοῖς.
83. « Οὗτος ὁ κόραξ, ἐξορύττων τὸν ὀφθαλμὸν τούτου τοῦ

1. Ἴδιον τῶν σαρκοθόρων τὸ ὀσφραίνεσθαι πρῶτον τοῦ πτώματος, καὶ ἔπειτα θιβρώσκειν· ὀσφραίνόμενοι οὖν, ἐνύττοντο ὑπὸ τῶν ἐμπεπηγμένων βελῶν τῷ σώματι, καὶ διὰ τοῦτο ἀπέστρεφον τὸ πρόσωπον.

2. Θέλῳ φαγεῖν τὴν καθημαγμένην ἀκίδα τοῦ θέλους, νομίσας κρέας, ἐνύγη τὸ στόμα, καὶ γευόμενος τοῦ ἰδίου αἵματος ἠδύνετο.

» νεκροῦ, ἐμπαγεῖς τὸν ἕτερον πόδα ἐν τῷ ὡτί αὐτοῦ,
 » κράζων καὶ ἀνατινάσσων τὰ πτερὰ, ὑπὸ τίνων ἄλλων
 » κοράκων κραζόντων οὐ βλέπεται ¹ ;

84. « Ἐκεῖνοι οἱ σαρκοβόροι δαίμονες, κορσεθέντες ἐκ τῆς
 » σαρκοβορίας, πίνουσι τὸ ὑγρὸν τῶν γαστέρων τῶν ἐλε-
 » φάντων ², αἱ διετμήθησαν εἰς δύο ὀξεία ῥομφαία τῶν
 » πολεμικῶν.

85. « Οὗτοι οἱ νυκτερινοὶ κύνες, καὶ ἄλλοι σαρκοφάγοι θῆ-
 » ρες, ἀποδιωχθέντες ἀπὸ τῶν νεκρῶν ἀνθρώπων, ὑπὸ
 » τῶν Δαιμόνων, ἐλθόντων εἰς σαρκοφαγίαν, θυμωθέντες,
 » ἔρχονται πρὸς τοὺς νεκροὺς δαίμονας ³.

86. « Οἱ ἄρρενες καὶ θήλυες δαίμονες, ἐσθιόντες ὄρχεις τῶν
 » νεκρῶν, πίνουσιν ἡδέως κρανίους, ὡς ποτηρίους, αἷμα
 » ὡς οἶνον νέον, ἐρωτομανεῖς γενόμενοι.

87. « Αὕτη ἡ θήλεια δαίμων, τρώγουσα αὐτὴ τὸ κρέας τῶν
 » νεκρῶν, δίδωσιν ἀσμένῃ τῷ ἑαυτῆς ἀνδρὶ καὶ τοῖς τέ-
 » κνοις φαγεῖν τὸν ἐν τοῖς ὀστέοις μυελὸν καὶ τὸν ἐγκέ-
 » φαλον.

88. « Βαβαί ! τὰ ὀξέα ὄπλα τῶν πεπτωκότων, δηλονότι τὰ
 » ξίφη καὶ τὰ ἐγχειρίδια, συναργὰ ἐγένοντο τοῖς σαρκο-
 » φάγοις δαίμοσιν, εἰς τὸ κατακόπτειν τὰς σάρκας κα,
 » καταβιβρώσκειν.

89. « Οὗτοι οἱ Δαίμονες, δίψῃ κατεχόμενοι ἐκ τῶν βεβρω-
 » μένων σαρκῶν, πίνουσιν ὕδωρ, ἐκ τῶν ὀμμάτων τῶν
 » νεκρῶν, ἃ ἐξορύττουσι τοῖς ἑαυτῶν ὄνουξιν.

90. « Αἱ γυναῖκες τῶν δαιμόνων, κεχρισμένον ἔχουσαι τὸ

1. Ὁ ὄνουξ τοῦ ποδὸς ἐνεπάγη τῷ ὡτί τοῦ νεκροῦ σώματος, καὶ μὴ
 δυνάμενος ἐξελεῖν τοὺς ὄνυχας, ἔκραζε καὶ ἀνατίνασσε τὰ πτερὰ.

2. Μετὰ τὴν βρωσιν δεῖ καὶ πόσεως.

3. Δαίμων ἦν ὁ ἀναιρεθεὶς Γατοκλέας καὶ ἄλλοι.

» σῶμα αἵματι, καὶ φέρουσαι ἔντερα τῶν νεκρῶν, ὡς
 » ὄρμους, ἄδουσιν ἐν χοροῖς τὴν ἀνδρείαν τοῦ Ἀρ-
 » ζούνου.

91. « Εἰσὶ δέ τινες, οἳ, καὶ περ νεκροὶ ὄντες, φαίνονται ὡς
 » ἡδέως ὑπνοῦσι· λαμπρότατοι δ' ὄντες ἐξ ὧν ἔπραξαν
 » ἀγαθῶν ἔργων ὅτε ἔζων, δυσαντίελεπτοὶ εἰσι καὶ αὖ-
 » τοῖς τοῖς δαίμοσι ¹.

92. « Πάντως γε θεά τις, ἀγκαλισαμένη ἐν αἰθέρι τὸ θεῖον
 » σῶμα τούτου, ἔτεινεν ἐπὶ λαμπρότατον νεκρὸν σῶμα ²
 » τὸν ὄξυν αὐτῆς ὀφθαλμὸν, ὅς ἐστιν ὁ ἐπιφοιτῶν βομβύ-
 » λιος εἰς τὸ εὖοσμον χρίσμα ³.

93. « Τὰ σμήνη (στίφη) τῶν βομβυλίων, ἐπιφοιτῶντα ἑκατέ-
 » ρωθεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως τούτου, καὶ περ
 » νεκροῦ ὄντος, νομίζοντα αὐτὸ, ὡς λωτὸν, λευκανθέντα
 » τῇ μαρμαρυγῇ τῶν ἐκ μαργάρων καὶ ἀδαμάντων ἐνω-
 » τίων, φαίνονται ὡς κινούμενα λευκὰ ῥιπίδια ⁴.

94. « Οὗτος πεσὼν ἐν μέσῳ λευκοῦ σκιαδίου, λάμπων λαμ-
 » προῖς κοσμήμασιν ἐκ μαργάρων, φαίνεται, ὡς ὁ Βις-
 » νοῦς, ὁ ἀναπαύμενος ἐπὶ κυκλοτεροῦς ὀφειας ⁵ ἐν τῇ
 » γαλακτικῇ θαλάσσῃ.

95. « Ἐκεῖνοι οἱ πεσόντες ἥρωες, ἀφίενται ταχέως ὑπὸ τῶν

1. Δηλ. ἐκ τῆς λαμπρᾶς αὐτῶν ἀρετῆς καὶ οἱ σαρκοφάγοι δαίμονες οὐ δύνανται προσεγγίσει.

2. Δηλονότι τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦτο λαμπρότερον ἦν τοῦ θείου σώματος, ὃ ἔλαβε μετὰ θάνατον· μέλας δὲ ὁ ὀφθαλμὸς, μέλας καὶ ὁ βομβύλιος.

3. Τὸ εὖοσμον χρίσμα, ὃ εἶχεν ὁ νεκρὸς ὅτε ἔζη.

4. Κινοῦνται τὰ ῥιπίδια σαλευόμενα· κινοῦνται καὶ οἱ βομβύλιοι πετόμενοι.

5. Κυκλοειδὲς ἐστὶ καὶ τὸ σκιαδίου.

- » σαρκοφάγων δαιμόνων, φοβουμένων τὴν λαμπρότητα
 » τῆς σωφροσύνης τῶν γυναικῶν αὐτῶν, αἱ ἦλθον πρὸς
 » αὐτούς.
96. « Σκέψαι, ὦ Κρισνᾶ, τί λέγουσι, καὶ τί πράττουσιν, ἐμ-
 » βυθιζόμεναι τῇ λύπῃ, ἐκάστη τῶν γυναικῶν, διακρίνα-
 »σαι εὐθέως τοὺς ἰδίους ἄνδρας τοῖς ἐν τοῖς σώμασιν
 » αὐτῶν διακριτικοῖς σημεῖοις.
97. « Διὰ τί ¹, ὦ κύριε, ἀνέραστος εἶ ἐμοῦ, ὅτε, καὶ ἰδὼν
 » ἐμὲ, οὐχ ἔλκεις τὴν ἀπαλὴν σου χεῖρα ἐκ τῆς κούμβας
 » τοῦ ἐλέφαντος, ὥσπερ ἐκ μαστοῦ τῆς μάχης ² ;
98. « Διὰ τί ², ὦ ὁμόφυγε ἄνερ, δεικνύεις ἐμοὶ ἐναντιότητα,
 » ὅτε καὶ νῦν οὐκ ἀφίης ἐκ τῆς χειρὸς σου τὴν μάχαιραν,
 » ὥσπερ πλεξίδα τῆς μάχης ⁴.
99. « Εἰ καὶ νενυγμένος εἶ θέλεσι τοῦ ἐχθροῦ, ὡς ὄνουξοι τοῖς
 » ἀνδρείας ⁴, περίπτουξαι ἐμὲ, ὦ ἀγαπητὲ, ταχέως· ἐγὼ
 » γὰρ οὐκ εἰμὶ ἄτεγκτος πρὸς σέ.
100. « Εἰ ἀσκαρδαμύκτω ὄμματι ⁶ βλέπεις τὴν θεὰν ἐκ τοῦ
 » πρὸς αὐτὴν νέου φίλτρου, διὰ τί οὐ βλέπεις καὶ ἐμὲ
 » τὴν πρῶτην γυναῖκα, ὡς προσήκει σπουδαίῳ καὶ εὐπρο-
 » σηγόρῳ ἀνδρὶ ;

1. Ἄλλη μὲν λέγει τοῦτο.

2. Ἡ μάχη, ὡς γυνή· ὁ δὲ ἐραστὴς ἔλκει τὴν χεῖρα ἐκ τοῦ μαστοῦ
 ἑτέρας γυναικὸς, ὅτε βλέπει ἢ ἀντίζηλος.

3. Ἄλλη δὲ τοῦτο.

4. Ἡ μάχη, ὡς γυνή· ἡ δὲ πλεξίς εἰκάζεται τῇ μαχαίρᾳ. Ὁ ἀνὴρ
 κρατῶν τὴν γυναῖκα ἐκ τῆς κόμης, καταβάλλει αὐτὴν εἰς συνουσίαν·
 ἀφίησι δὲ τὴν πλεξίδα ἑτέρας γυναικὸς, ὅτε βλέπει ἢ ἀντίζηλος.

5. Ἡ ἀνδρεία, ὡς γυνή· δηλ. εἰ ἐνύγης ὄνουξιν ἄλλης γυναικὸς,
 ἀλλ' ἐγὼ πάλιν ἐρῶ σοι.

6. Τοῦτο λέγει ἰδοῦσα τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα, ἡνευγμένους ἔχοντα τοὺς
 ὀφθαλμούς, καὶ τοι ᾗν τεθνεώς, ὡς ἀκυλουθεὶ ἐνίοτε.

101. «Ὅ,τι χρεωστεῖς, νικηθεῖς ὑπ' ἐμοῦ ἐν παιδιᾷ κύβων,
 «τοῦτο δός μοι εὐθέως σήμερον, ἀσπασμὸν καὶ φίλημα·
 «διὰ τί ὑπνώττεις ἡδέως, ὥς περ μὴ ὦν ὑπόχρεως ;
102. «Ὡ ἀγαπητὲ, εἰ καὶ κεχρισμένος εἶ τὸ σῶμα αἵματι
 «καὶ κόνει, διὰ τί οὐ ποιεῖς μοι σήμερον, ὥς καὶ πρότε-
 «ρον, ἡδεῖαν περίπτουξιν, εἰς ἀναψυχὴν τοῦ ἐκ πολέμου
 «καμάτου ;
103. «Σὺ ἄτεγκτος εἶ πρὸς ἐμὲ, ἐπειδὴ καὶ γὰρ ἄτεγκτος ἦν
 «πρὸς σέ, πταίσαντα, καὶ συγγνώμην αἰτήσαντα· νῦν
 «δ' ἐγὼ πίπτω πρὸ τῶν ποδῶν σου· ἀνάστα ταχέως·
 «ποίησον ἔλεος, κύριε.
104. «Πρότερον μὲν ἔλεγες· «Ἐγὼ ἀφυπνώσω καὶ ἐν ὀλίγῃ
 «κινήσει·» νῦν δ' ἐρυθροὺς ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς ¹, ὥς
 «ὁ ἐξεγερθεὶς ἐξ ὕπνου, πῶς οὐ φιλεῖς ἐμὲ, κλαίουσαν,
 «ἔλκων ἐκ τῆς κόμης ;
105. «Ἡ καλὴ χεὶρ σου τοῦ ἀτέγκτου, ἦ, καὶ περ ἐνασχολου-
 «μένη συνεχῶς τῇ ἐν ὅπλοις γυμνάσει, ἤπτειτό μου πρό-
 «τερον ἡδέως, πῶς νῦν ἀμελής ἐστι καὶ ἀνενέργητος,
 «καὶ τοι ἔλέπεις με, πλησίον οὖσαν ;
106. «Ἡ χεὶρ σου, ἦ, πεπονηκυῖα ἐν ἡμέρᾳ ἐκ τοῦ πολλὰ
 «δωρεῖσθαι, ἐν νυκτὶ τιθεμένη ἐπὶ τῶν μαστῶν μου
 «ἀνεπαύετο, πῶς νῦν καίται κατὰ γῆς, πεπονηκυῖα τῷ
 «πολέμῳ ;
107. «Τὸ ὄμμα σου, ὃ πρότερον ἔτεινες εἰς ἐμὲ συχνάκις, πα-
 «ροῦσαν, καὶ τοι ὑπῆρχες ἐν ἀκροάσει λόγων ² σοφῶν

1. Ἐρυθροὺς εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἦ ἐκ θυμοῦ, ὃν εἶχε περὶ τὴν μά-
 χην, ἢ ἐξ αἵματος. Καὶ ὁ ἐξεγειρόμενος ἐξ ὕπνου ἐρυθροὺς ἔχει τοὺς
 ὀφθαλμοὺς.

2. Ὁ ἀκούων τοιούτων λόγων, οὐ τείνει τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς ἄλλο τι
 ὑποκείμενον.

- « ἀνδρῶν, πῶς νῦν κεκλεισμένον ἐστίν, ὦ κίριε, ἐν τῇ
 « ἐμῇ ἐλεύσει ;
108. « Ἐπειδὴ οὔτε ἡδέως λαλεῖς μοι, οὔτ' ἐξεγείρῃ ἐκ τοιού-
 « των καὶ τοσούτων φωνῶν, διὰ τοῦτο δοκεῖς μοι, ὅτι
 « πλაცῶς ὑπνώττεις εἰς ἀστείότητα· δός μοι ἀπόκρισιν. »
109. « Αὐται μὲν οὖν αἱ γυναῖκες, τοιαῦτα λέγουσι πρὸς τοὺς
 « ἑαυτῶν ἄπνοας ἄνδρας, θαρέως ἀχθόμεναι, θρηνοῦσαι,
 « καὶ καταβρέχουσαι τὰς παρειάς δακρυρροΐα.
110. « Θεώρησον δέ, ὦ Κρισνᾶ, καὶ τί ποιοῦσιν ἄλλαι· αὕτη
 « μὲν θρηνοῦσα καὶ λέγουσα, « Ἄρα οὐ διακρίνεις τούτους
 « τοὺς ἐμούς μαστοὺς ἀπὸ τῶν κουμβῶν τοῦ ἐλέφαν-
 « τος ¹ ; » ἔθετο εὐθέως τὴν χεῖρα τοῦ ἀνδρὸς ἐπὶ τοῦ
 « στήθους αὐτῆς.
111. « Αὕτη δέ, τοιαῦτα λέγουσα· « Μὴ μακρόθεν ἦλθες πρὸς
 « ἐμὲ, πρὸς περίπτυσιν ; » ἔθετο ἐπὶ τοῦ στήθους αὐτῆς
 « τὴν ἀποκεκομμένην χεῖρα, καὶ πεπτωκυῖαν πέραν τοῦ
 « σώματος τοῦ ἀνδρός.
112. « Αὕτη δέ ἡ ἄλλη, θεῖσα ἐπὶ τῆς ἑαυτῆς κορυφῆς τὴν ἀ-
 « ποκεκομμένην κεφαλὴν τοῦ ἀνδρός, ἣν αὐτὸς ἔδωκε τῷ
 « ἐχθρῷ, ἐφίλησεν αὐτήν, φρίττουσα, καὶ ἐξέπνευσεν.
113. « Ἐκείνη δέ, ἀρμόσασα τὰ ἀποκεκομμένα μέλη τοῦ ἀν-
 « δρός, ὡς εἶχεν ἀρμογῆς, καὶ ἀγκαλισσόμενη αὐτὸν ἥδι-
 « στα, ἣν λειποθυμίαν ἔσχεν, αὕτη ἦν θάνατος ². »
114. Ἡ μὲν οὖν Γανδαρῇ, ἡ θεωροῦσα τὴν γῆν τοῦ πολέμου,
 ἰδοῦσα τὸν υἱὸν Δουριοδάναν, πεπτωκότα, ἐλειποθύμη-
 σεν· ἐλθοῦσα δ' εἰς ἑαυτήν, ἔφη αὖ τῷ Κρισνᾷ·
115. « Ἐπειδὴ ἐγὼ ἐν τῇ παρασκευῇ τοῦ πολέμου οὐκ εἶπον,
 « εὐξαμένη, τῷ Δουριοδάνᾳ, « Ἐῖτω σοι νίκη, » διὰ τοῦτο

1. Τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἶχεν ἐπὶ τῆς κούμβας τοῦ ἐλέφαντος.

2. Λειποθυμήσασα, ἐναπέφυξεν.

» οὗτος θεθαίως τοιχύτην στάσιν ἔλαβες μετὰ τῶν υἱῶν
 » καὶ ἀδελφῶν αὐτοῦ ¹.

116. « Αὕτη ἡ Βανουματῇ ², πολλοὺς θρήνους ποιοῦσα, καὶ
 » πολυειδῶς ἐλεεινολογοῦσα, λούει αὐτὴ μετὰ θάνατον τὸ
 » σῶμα τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς τοῖς ἐξ ὀφθαλμῶν ρέουσιν
 » ὕδασιν.

117. « Αὗται αἱ νύμφαι μου ἀπακαθαίρουσι τοῖς ἄκροις τῶν πε-
 » ριβολαίων τὴν ἐν τοῖς σώμασι τῶν οἰκείων ἀνδρῶν κόνιν,
 » καὶ ἀφαιροῦσι τοῖς δακτύλοις ἐκ τῶν προσώπων τὰ ἐπι-
 » πεσόντα κάρφη, καὶ τοῖς δακτύλοις ἐπιπλύνουσι τὸ αἶμα.

118. « Αὕτη ἡ νέα Οὔτταρά, ὦ Κρισνᾶ, θεῖσα ἐν ἀγκάλαις
 » τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Ἀθιμανιοῦ, καὶ τείνασα
 » τὰ ἐλεεινὰ ὄμματα πρὸς σὲ τὸν συγγενῇ, τᾶδε λέγει
 » θρηνοῦσα·

119. « Οὗτος ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς σου, ὁ ποθητός σοι, καὶ ὁ-
 » μοῖός σοι κατὰ τὴν μορφήν, κατὰ τὴν ἰλαρότητα, κα-
 » τὰ τὴν πολιτικὴν ἐπιστήμην, καὶ κατὰ τὴν ἀνδρείαν,
 » διὰ τί μόνος ἀνηρέθη ὑπὸ πολλῶν δολίων, καὶ πονηρῶν,
 » σοῦ βλέποντος; σὺ γὰρ πανταχοῦ εἶ παρὼν, ὡς Θεός. »

120. « Φιλοῦσα δ' αὕτη, ὦ Κρισνᾶ, τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνδρὸς
 » πολλάκις, ἰδοῦσα αὐτὸ κατὰβροχον τοῖς δάκρυσιν, ἀνα-
 » μνησθεῖσα τοῦ ἐξ ἔρωτος γινομένου ἰδρωτός, θρηνοῦσα,
 » λέγει, ἔξω οὔσα ἑαυτῆς· « Παῖζε φιλότῃτι σὺν ἐμοί.

121. « Ἐγὼ ἄχαρί τι ἔπραξα πρὸς σέ; ἢ σὺ πρὸς ἐμέ; σὺ
 » γὰρ ταχέως εἰς πόλεμον ἐλήλυθας, μὴ ἐρωτήσας με·
 » διὰ τί οὖν οὐ συλλαλεῖς ἐμοί, καὶ περ λαλούσῃ, νομί-
 » ζων, ὡς ἄχαρί τι ἔπραξα πρὸς σέ;

122. « Ἡ φίλτατε, εἰ καὶ ἔδωκας τὸ στήθος σου τῇ θεᾷ, λέ-

4. Εἰ ἐγὼ ἡγρόμην αὐτῇ νίκην, οὐκ ἂν ἤττατο, οὐδ' ἀπέθνησκε.

2. Γυνὴ ἦν τοῦ Δουριοδάνᾳ ἡ Βανουματῇ.

- « ζῶν λόγον, ἐρυθροὺς τρέψας τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς ἐμέ
 « θυμῷ· εἰ γὰρ καὶ πικρὰ εἴποις πρὸς ἐμέ θυμῷ, καὶ τοῦ-
 « τό μοι χαρά ἐστίν.
123. « Τοιοῦτος σὺ ἀνδρεῖος ἐπεφύκεις, ὥς τε καὶ εἰς ὦν, δει-
 « νότατος ἐτύγχανες ἐν πολέμῳ· εἰ γὰρ μὴ συνῆν σοι ἡ
 « ἐμὴ κακὴ τύχη, οὐκ ἂν ἀνῆρέθης οὐδ' ὑπὸ χιλίων ἐχθρῶν.
124. « Ἐγὼ νομίζω, ἀγαπητέ, ὅτι ἐπελάθου ὅλως τοῦ θυμοῦ,
 « διότι ἀεὶ ἔλεως ἐτύγχανες πρὸς ἐμέ· πῶς γὰρ ἂν ἡδύ-
 « ναντο οἱ ἐχθροὶ στήναι ἔμπροσθέν σου, εἰ καὶ ὀλίγον
 « θυμὸν εἴχες ;
125. « Ὡ χαρὰ τῶν ὀφθαλμῶν, πόσοι ἐχθροί, διὰ τὴν πρὸς σέ
 « τὸν υἱὸν ἐχθραν, οὐκ ἀνῆρέθησαν ὑπὸ τοῦ σοῦ πατρός ;
 « ἀλλ' εἰ καὶ πολλοὶ ἀνῆρέθησαν ἐχθροί, σὺ ὅμως, ὦ ἐρά-
 « σμιε, οὐκ ἐστράφης !
126. « Εἰ ἐγὼ ἐγίνωσκον ἐκείνας τὰς ἀρετάς, δι' ὧν αἱ
 « θείαναι ἐκτέσαντό σε, διπλασίονας ταύτας ἐκτελέσα-
 « σα, μετεκόμισά σε ἂν ἐξ ἐκείνων τῶν θεαινῶν πρὸς
 « ἐμαυτήν.
127. « Ἄρα, ἐπειδὴ ἀσκαρδαμυκτὶ ἔβλεπον ἐγὼ τὸ πρόσωπόν
 « σου, διὰ τοῦτο ἐπορεύθης εἰς τὰς θεάς, τὰς ἐχούσας
 « ἀκοίμητον τὸν ὀφθαλμὸν, νομίζων αὐτὰς ἐμέ ; ἀπό-
 « βλεψον πρὸς ἐμέ ².
128. « Οἱ σοφοὶ λέγουσιν, ὡς ἡ μετ' ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὁμιλία,
 « καὶ ἐν ἐπτά ἐτήμασι διαρκὴς ἐστίν ³. ἐγὼ δὲ ἡ γυνή
 « σου, ἡ συνοῦσά σοι ἐξ μῆνας ⁴, διὰ τί ἐγκατελείφθην
 « εὐθέως ὑπὸ σοῦ ; »

1. Οὐκ ἐξωώθης δηλ.

2. Ἰδὲ δηλ., ὡς ἄλλῃ ἐγὼ εἰμι, καὶ ἄλλαι ἐκεῖναι.

3. Ἡ καθ' ὁδὸν δηλ. συνέντευξις, καὶ δι' ὀλίγου χρόνου ἀρκεῖ εἰς διαρ-
 κῇ φιλίαν.

4. Ἐξ μῆνες διήλθον ἀφ' οὗ ἐγήματο τὸν Ἀθημανιοῦν.

129. Ἀφελκύσασα δ' ἡ Γανδαρὴ ἐκείνην τὴν Οὔτταρὰν, οὔτῳ περιπαθῶς θρηνοῦσαν, ἀφίκετο ἔνθα ἔκειτο ὁ Βιράτας, καὶ ἔφη τῷ Κρισνᾷ· « Ἄρα ἡ Σουδεσνᾷ¹ οὐ πληροῖ φωνῶν ἑλσεινῶν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ;
130. « Αἱ μὲν θεῖαι νύμφαι ἐκείναι ἐν οὐρανῷ, αἱ δὲ γυναῖ-
« κες αὗται ἐπὶ γῆς ἀγκαλιζονται τὸν Δρουπάδαν, κατε-
« χόμεναι φρίκη, ἰδρῶτι, φωνῇ βρογχώδει, τρόμφῳ, λει-
« ποθυμίᾳ, ἀκίνησίᾳ, καὶ ἀλλαγῇ χρώματος².
131. « Οἱ Βραχμᾶνες οὔτοι, ἀφελκύσαντες τὴν Κριπὴν, λειπο-
« θυμήσασαν, καὶ παρὰδύντες τό σῶμα τοῦ Δρόνα τῷ
« πυρὶ, οὗ ὁ φαινόμενος καπνός, ἡ δυσφημία ἐστὶ τοῦ
« Ἰουδιστίρα, πορεύονται ἀπολυσάμενοι ἐν τῇ Γαγγᾷ.
132. « Ἡ γλῶσσα τοῦτου τοῦ βασιλέως τῆς Μάδρας Σαλέα
« θύει ἑαυτὴν ἐν τῷ πυρὶ τῆς πείνης τῶν σαρκοφάγων ὀρ-
« νέων, εἰς ἐξάλειψιν τοῦ ἀμπλακήματος, ὃ ἐποίησε, λα-
« λοῦσα κατὰ τῆς ἀνδρείας τοῦ Καρνᾶ³.
133. « Ἡ θυγάτηρ μου Δουσσαλᾷ, κομίσασα πόρρωθεν τὴν κε-
« φαλὴν τοῦ ἀνδρὸς Ζαῦκτράτα, καὶ προσμιξάσα αὐτὴν
« τῷ σώματι, τὰ δε λέγει· « Αὕτη γῆ ἐστὶν· ἐνταῦθα
« καῦμά ἐστιν· ἐλθὲ οἴκαδε εἰς ἀνάπαυσιν. »
134. « Θεώρησον, ὦ Κρισνᾷ· αὗται αἱ πέντε γυναῖκες, ἀφεί-
« σαι τὴν ζήλοτυπίαν, πάρεισιν ἀθρόαι τῷ Βουρησραβᾷ,
« κειμένῳ κατὰ γῆς, καὶ τὸν ἔσχατον ὕπνον ὑπνοῦντι,
« καὶ λέγουσι ταῦτα·
135. « Αὕτη ἡ προκειμένη χεὶρ, τοῦ ἀνδρὸς ἡμῶν ἐστίν, ἡ

1. Ἡ γυνὴ τοῦ βασιλέως Βιράτα.

2. Ἰδία τῆς χαρᾶς καὶ τῆς λύπης ταῦτα τὰ πάθη· αἱ μὲν θεαὶ εἶχον αὐτὰ ἐξ ἔρωτος καὶ χαρᾶς· αἱ δὲ γυναῖκες ἐκ πάθους καὶ λύπης.

3. Οἱ ὄρνεις ἔφαγον τὴν γλῶσσαν τοῦ Σαλέα, καταλαλοῦσαν τοῦ Καρνᾶ.

- « πολλὰς θυσίας ποιῶσα, ἡ ἔλκουσα εἰς ἀγκάλας τὰς
 « ὠραίας γυναῖκας, ἡ πολλὰς θοῦς διδύσασα τοῖς Βραχ-
 « μᾶσι, καὶ ἀναιροῦσα τοὺς ἐχθρούς. »
136. « Αὐταὶ ἀναλαμβάνουσαι ἐκ τῆς γῆς τὴν χεῖρα τοῦ ἀνδρός,
 « ἣν ἀπέκοψεν ὁ Ἀρζούνας, ὡς κλάδον τοῦ δένδρου, τοῦ
 « οἰκείου κλέους ¹, καταφιλοῦσαι τοὺς δακτύλους, θρη-
 « νοῦσι λίαν.
137. « Αὕτη ἡ γεννήτρια τοῦ Βρισσασένα καὶ Σουσσένα θρηνεῖ
 « τοῦτον τὸν πεσόντα Καρνᾶν, τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα, ὃς, ἀ-
 « νατινάσπων τοὺς βραχίονας αὐτοῦ, αἷτιος ἐγένετο τῷ
 « υἱῷ μου Δουριοδάνᾳ τοῦ ποιῆσαι τοσαύτας κακουρ-
 « γίας ².
138. « Οὗτος ὁ πεπτωκός ἐστιν ὁ Σακουνῆς, οὗ τῇ συμβουλῇ
 « πεισθέντες οἱ ἐμοὶ ἑκατὸν υἱοὶ, θύματα ἐγένοντο ὑπὸ
 « τοῦ Ἰουδιστίρα ἐν τῷ φλογερῷ πυρὶ τοῦ θυμοῦ τοῦ Βή-
 « μα ³, ὥστε τυχεῖν βασιλείας. »
139. Λυποθυμήσασα δὲ πάλιν αὕτη ἡ Γανδάρη τῇ ἐκ τῶν
 υἱῶν λύπῃ, καὶ ἀναλαμβάνουσα ἔφη τῷ Κρισνᾶ· « Διὰ τί οὗ-
 « τοι οἱ ἀπόγονοί μου οὐκ ἐφυλάχθισαν ὑπὸ σοῦ, ὃς ἰκα-
 « νός εἰ ζῶνται καὶ ἀπολέσαι ;
140. « Οὕτως οὖν παροραθεῖσα ὑπὸ σοῦ ἡ ἐμὴ γενεά, ἀπώλετο
 « ὅλη· ἀλλὰ καὶ ἡ σὴ γενεά ἀπολεσθήσεται μετὰ τριάκον-
 « τα καὶ ἑξῆς ἔτη ⁴. »
141. Πρὸς ἣν ἀπεκρίνατο ὁ Κρισνᾶς· γελῶν· « Τῆς ἐμῆς γενεᾶς
 « ἡ φθορά ἐκ τύχης γενήσεται (ἔσεται)· διὰ τοῦτο ἐγώ

1. Δυσκολία ἐγένετο τῷ Ἀρζούνα.

2. Ὁ Καρνᾶς ἦν ὁ παραθαρρόνων τὸν Δουριοδάναν, καὶ καυχώμενος,
 ὅτι πάντας τοὺς Πανδοίους δυνατός ἐστιν ἀνελεῖν.

3. Ὁ Βήμας ἀνέλεε πάντας.

4. Ἀρὰν δίδωσι.

» οὐ λυποῦμαι· καὶ σὺ οὖν αὐτὴ μὴ λυποῦ τούτους ἀναι-
» ρεθέντας ἐκ τύχης.

142. « Σὺ θλίβῃ δίψῃ, ἣν οὐδεὶς δύναται ἀπαλλάξαι (φέρειν)·
» ἐλθέ ταχέως εἰς τὴν Γαγγάν, ἀφείσα τὴν λύπην, καὶ
» πῖε ὕδωρ διειδές, διδοῦσα καὶ χοᾶς ὕδατος τοῖς υἱαῖς. »

143. Φανερωθεῖσα δ' αὕτη ὑπὸ τοῦ πάντα εἰδότης Κρισνᾶ,
ὅτι διψᾷ, ἔφη αἰσχυνομένη· « ὦ! τί ποιήσω; δυσφό-
» ρητος γάρ ἐστιν ἡ δίψα μᾶλλον, ἢ ἡ ἐκ τῶν υἱῶν
» λύπη ¹. »

144. Ἐρωτηθεὶς δὲ ὁ Ἰουδιστίρας ὑπὸ τοῦ Δρυταράστα τότε,
πόσος εἴη ὁ ἀριθμὸς, καὶ ὁποία ἡ μέλλουσα στάσις τῶν
ἀναιρεθέντων ἡρώων ἐν πολέμῳ, ἀπεκρίνατο, θεῖον ὄμμα
ἔχων·

145. « Ἐξήκοντα ὀκτὼ Κότια ² καὶ δώδεκα μυριάδες ἀνδρῶν
» ἀνδρείων καὶ κραταιῶν ἀνῆρέθησαν ἐν τούτῳ τῷ συγ-
» κροτηθέντι πολέμῳ.

146. « Πρὸς δὲ τούτοις ἀνῆρέθησαν καὶ ἑκατὸν ἐβδομήκοντα
» πέντε μεγάλοι καὶ πανέκλαμπροι βασιλεῖς, δυνατοὶ ὄν-
» τες νικῆσαι καὶ τὸν Ἴνδραν.

147. « Ἐκατὸν δὲ καὶ δεκατέσσαρες χιλιάδες ἡρώων φοβερῶν
» καὶ δεξιῶν ἐν πολέμῳ ἔπεσον, οἱ κατέβαλον ἐχθροὺς
» πολλοὺς.

148. « Οἵτινες ἔθυσαν τὰ ἑαυτῶν σώματα ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ
» πολέμου, ὡς ἐν ἄγαν ἀγνιστικῷ πυρὶ ἑκατὸν θυσιῶν,
» οὗτοι ἐγένοντο ὅμοιοι τῷ Ἴνδρᾳ ³.

1. Μέχρι τοῦδε ἔληξεν ὁ θρήνος καὶ ἡ ἐν τῇ γῇ τοῦ πολέμου θεωρίη
τῆς Γανδαρῆς.

2. Ἐν Κότιον ἐπὶ χίλιαι μυριάδες.

3. Ἐνταῦθα λέγει τὴν δόξαν καὶ τὸν βαθμὸν, ὃν ἔλαβον μετὰ θάνα-
τον, ὅσοι ἐνόμισαν, ὡς τὸ στάδιον τοῦ πολέμου λίαν ἀγνιστικόν ἐστιν, ὡς
τὸ πῦρ ἑκατὸν θυσιῶν.

149. « Οἱ μὲν εἰπόντες μετὰ χαρᾶς « Ὀνητήιον, » ἔτυχον τοῦ
 » ἑαθμοῦ τῶν Γανδαρβῶν· οἱ δὲ τρέψαντες τὰ νῶτα καὶ
 » ἀναιρεθέντες, ἔτυχον τοῦ ἑαθμοῦ τῶν Γουχεκῶν.
150. « Οἱ ἔθανον ἐν πολέμῳ οὐ διὰ τὴν πρὸς τοὺς δεσπότας
 » ἑαυτῶν ὑπακοήν, οὔτε διὰ τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν-
 » θουσιώδεις ἐγένοντο, οὗτοι ἔτυχον τῆς ἑορείας χώρας ¹.
151. « Οἱ δ' ἔθανον ἐξ ἡρωϊκῆς φωνῆς καὶ φοβερᾶς μορφῆς
 » τῶν πολεμίων, ἣ ἐκ συμπλοκῆς, ἣ ἐκ θυθισμοῦ ἐν τοῖς
 » ποταμῆδόν ῥέουσι ῥεύμασιν, οὗτοι ἔτυχον τῆς ἑορείας
 » χώρας ².
152. « Βλέπω δ' ἔγωγε ταῦτα πάντα δι' ἐκείνου τοῦ θεοῦ
 » ὄμματός, ὃ ἔλαβον πρότερον χάριτι τοῦ ὀσίου Δομάσσα,
 » περιερχόμενος τοὺς ἁγίους τόπους ³. »
153. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰουδιστίρας, ἐπέταξε τῷ Ἰνδρασένη, τῷ
 Βιδούρα, τῷ Ἰουῖουτσοῦ, καὶ τῷ Σανζαίᾳ, τὰ νομιζόμενα
 τελέσαι τοῖς τεθνεῶσιν ⁴.
154. Ἡ δὲ φήμη τῶν τεθνεῶσιν ἡρώων ἐπὶ πυρᾶς ἐκ ξύλων
 Σανδάνου καὶ ἀγαλλόχου, ἣ ἐκτεταμένη ἐν αἰθέρι, ὡς
 ὀθόνη, εὐώδης ἐγίνετο ἐκ τοῦ ἀναδιδομένου καπνοῦ.
155. Τηνικαῦτα τοσοῦτος κλασθμός καὶ ὀδυρμός ἦν τῶν γυ-
 ναικῶν, ἀγκαλιζομένων ἀλλήλας, ὥστε καὶ τὰς θεὰς
 αὐτὰς δακρυῖν, καὶ περισυνοῦσας τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνων.
156. Βουλόμενος δ' ὁ Ἰουδιστίρας ποιῆσαι τὰ νόμιμα ⁵ τοῖς

1. Οὐ δ' ἂν χάριν τοῦ δεσπότου δηλ., οὐδὲ δι' ἀπόλαυσίν τινος φήμης
 ἢ ὀφείας, ἀλλὰ διότι ἐνθουσιώδεις ἐγένοντο, οὗτοι ἔτυχον κρείττονος ἑαθ-
 μοῦ· καθὼς καὶ ὁ ποιῶν ἀγαθὰ ἔργα, οὐ δι' ἄλλο τι τέλος ταῦτα ποιεῖ,
 ἀλλὰ διὰ τὸν Θεόν.

2. Ἡ ἑορεία χώρα ἐστὶ τὸ κατάλυμα πολυειδῶν θεῶν ἡττόνων.

3. Περὶ τούτου εἴρηται πρότερον.

4. Κατακαῦσαι, ὡς ἔθος, τὰ νεκρὰ σώματα.

5. Χολὰς δοῦναι.

τεθνεῶσιν, ἦλθε μετὰ τοῦ Δρυταράστα καὶ τῶν λοιπῶν οἰκείων εἰς τὴν ἐξ οὐρανοῦ ῥέουσαν Γαγγάν, ὥσπερ πευσόμενος καὶ μαθισόμενος περὶ τῶν συγγενῶν, τῶν πορευθέντων εἰς τὸν οὐρανόν.

157. Οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Δρυταράστραν, λουτάμενοι, χοὰς ἐποιοῦν, λέγοντες· « Οὔ ἐν ταύτῃ τῇ γῇ Ξατραὶ ἔθανον, » τοῦτοις τοῦτο τὸ ὕδωρ ἔστω ἄφθιτον. »

158. Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας, ἀκούσας παρὰ τῆς μητρὸς Πριτᾶς τὸ κατὰ τὸν Ἥλιον ἀπὸρρήτον ἐκεῖνο ¹, καὶ ταραχθεὶς τὴν ψυχὴν λύπη, ἀπένειμεν ὕδωρ καὶ τῷ ἀδελφῷ Καρνᾷ, δάκρυσι κατὰμικτον.

159. Ἐξελθοῦσα δ' ἐκ πολλῆς λύπης ἡ τῶν τοῦ κόσμου ἐπιθυμία ² τοῦ Ἰουδιστίρας, ἱερὰν ἐποίησε, καὶ ἄλλην Πραιάγαν ἀπέδειξε τὴν ὄχθην ἐκείνην τῆς Γαγγᾶς, ἐχούσης συρρέουσαν καὶ τὴν Ἰαμουναὴν, ἥ ἐγένετο ἐκ τῶν μεμιγμένων τῇ στίμμει ³ δακρύων τῶν γυναικῶν, αἱ ἔκλειον ἐπὶ τῇ διαζεύξει τῶν οἰκείων ἀνδρῶν, τῶν θείας φύσεως τυχόντων διὰ τῆς ἡρωϊκῆς ἀνδρείας.

160. Σιζέσθω ὁ Ἀμάρας, ὡς βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ

1. Ὅτι δηλ. αὐτὴ ἐστὶν ἡ γενήσασα τὸν Καρνᾶν ἐκ τοῦ Ἥλιου.

2. Σημείωσαι, ὅτι τὸ ἐπιθυμητικὸν ἐρυθρὸν εἰκονίζεται παρ' Ἰνδοῖς, τὸ δὲ θυμικὸν, μέλαν, τὸ δὲ λογικὸν λευκόν· ὁ δὲ ποιητὴς παίζει πρὸς τὴν λέξιν. Ῥάχα γὰρ λέγεται ἡ ἐπιθυμία, καὶ ἡ ἐρυθρότης, Ἡ δὲ Πραιάγα ἱερὸς καὶ ἅγιος τόπος κρίνεται, ἔνθα συμμίσγυνται ἡ Γαγγὰ, καὶ ἡ Ἰαμουναὴ ἀφανῶς δὲ συμμίσγυνται, λέγουσι, καὶ ἡ Σαρασβατὴ, τρίτος ποταμὸς ἱερὸς καὶ σεβάσμιος. Καὶ ἡ μὲν Γαγγὰ λευκὴ ἐστὶ κατὰ τὸ ὕδωρ, ἡ δὲ Ἰαμουναὴ μέλαινα, ἡ δὲ Σαρασβατὴ ἐρυθρά· ἔθεν ἡ ἐξελθοῦσα ἐπιθυμία τοῦ Ἰουδιστίρας, ἡ ἐρυθρὰ λέγεται, ἡ Σαρασβατὴ ἐστὶν· ἐκ δὲ τούτου συμπερασματικῶς ἀποδεικνύει ὁ ποιητὴς, ὅτι καὶ ἐκείνη ἡ ὄχθη ἄλλη Πραιάγα ἐγένετο· καὶ Σαρασβατὴ γὰρ ἦν ἐκεῖ, καὶ Ἰαμουναὴ, καὶ Γαγγὰ.

3. Στίμμις, βαφὴ μέλαινα, ὀμματογράφος.

σοφοῦ καὶ ὀρθοδόξου διδασκάλου Ζηναδάτα. Εἴληφε τέλος ἡ Ἐνδεκάτη Πάρβα τῆς Βαλαβαράτας, τοῦ μεγάλου ποιήματος, ἔνθα γνωρίζεται γνώσις πολλή καὶ εὐγλωττία ἐκείνου τοῦ Ἀμάρχ

161. Κατὰ ταύτην τὴν Πάρβαν ἐν ἐνὶ κεφαλαίῳ ἐμπεριέχονται διακόσιοι καὶ ὀκτὼ στίχοι κατὰ τὸ μέτρον τοῦ Ἀνιστούπα.

Τέλος τοῦ Ἐνδεκάτου Βιβλίου,

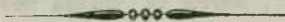
ὃ ὀνομάζεται Στρηπάρβα,

ὥς διαλαμβάνον θρῆνον γυναικῶν,

τῆς Βαλαβαράτας,

ἥς τεσσαράκοντα Κεφάλαια, ἐνὸς δέοντος,

ἀπ' ἀρχῆς συναριθμοῦνται.

ΒΙΒΛΙΟΝ* ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει περὶ τῶν προσηκόντων τῷ βασιλεῖ,
καὶ περὶ τῶν προσηκόντων πράττεσθαι ἐν δεινοῖς,
καὶ περὶ τῆς θείας γνώσεως.

1. Ἔστω εἰς χαρὰν ὁ Βεάσας ὁ τετραμερῆ ποιήσας τὴν Βέ-
δαν, ἥς ἐν τῇ ἀρχῇ τὸ Ὄμ, καίπερ μονοσύλλαβον ὄν,
περικτικὸν ὑπάρχει τῶν τριῶν προσώπων τῆς θεότητος,
καὶ πανταχοῦ ἐστι τοῦ κόσμου.
2. Οἱ περὶ τὸν Ναράδαν, οἱ ὄντες ὡς νέφη τοῦ κήπου τῆς
ἀνέσεως¹, ἦλθον εἰς τὴν ὄχθην τῆς Γαγγῆς, ἥ πηγὴ ἐστι
παντὸς ἀγχοῦ τῶν τριῶν κόσμων.
3. Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας, ὕδατα χέων ἐξ ὀφθαλμῶν, καίτοι
ἐπαύσαντο αἱ πρὸς τοὺς ἀποικομένους χροαὶ, καὶ μηδέν τι
ποιῶν ἐκ λύπης, καίτοι τὰ νόμιμα πάντα ἐτετέλεσθαι,
4. Σύννους δ' ὦν, καθὼς ὁ ταχὺς ἐλέφας, ἐνθυμούμενος
τὸ ὄρος Βινδέαν, ἐνθα διέτριβεν ἀπολύτως, ἤκουσε παρὰ
τοῦ Ναράδα, ἐρέχοντος ἀμβροσίαν, ἣν πίνει ἡ ἀκοὴ ἡδέως²,
5. «Χαῖρε ὦ βασιλεῦ, καλῶς ἔχεις; σὺ δὲ, καὶ τοὺς

. Τὸ χειρόγραφον, ἀντὶ τοῦ Βιβλίου, κατὰ λάθος ἴσως φέρει Κεφάλαιον ἡμεῖς ὁμῶς ἐνομήσαμεν καλὸν νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν αὐτὴν διαίρεσιν, τὴν ὁποίαν καὶ ἐν τοῖς προηγουμένοις βιβλίοις διετήρησεν ὁ Μεταφραστὴς, ὡς σύμφωνον καὶ τῇ Μαθαβαράτῃ. (Σημ. τ. ἐκδ.).

1. "Ανεσιν διδάσκει τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου, καθὼς τὸ ὕδροφόρον νέ-
φος τοῖς φυτοῖς τοῦ κήπου.

2. Ὡς νέφος ἦν, καὶ διὰ τοῦτο ἔθρεξεν ἀμβροσίαν, ἐξεφώνησε δηλ.
λόγον ἡδὺν τῇ ἀκοῇ.

- » ἐχθρούς πάντας ἀνελών, ὀλίγον λαμπρὸς φαίνει, καθὼς
 » τὸ πῦρ ἀφ' οὗ κατακαύσῃ τὰ ξύλα.
6. « Νικήσας ὦ βασιλεῦ, πολεμίους, ὧν ἐν τῇ ἐφόδῳ καὶ
 » ὁ Ἰνδρᾶς ἀδρανὴς ἦν, καὶ κτησάμενος τὴν ἐφετὴν βασι-
 » λεῖαν μετὰ τοσούτου πόνου, μὴ λυποῦ. »
7. Στενάξας δ' ὁ Βασιλεὺς τοῦ κόσμου, ἔφη· « Φεῦ ! ἀνη-
 » ρέθησαν ὑπ' ἐμοῦ διὰ κτῆσιν βασιλείας ἐκεῖνοι οἱ συγγε-
 » νεῖς, ὑπὲρ ὧν βασιλεία ποθεῖται.
8. « Ἢ δύσκληιά μου, ὡς ὁ καπνὸς τοῦ πυρὸς, πανταχοῦ
 » διεσπάρθη, ὅς κατέκαυσεν τὸ οἰκεῖον γένος, ἐν ᾧ ἐγενέ-
 » μην ¹, εἰς τὸ τυχεῖν λαμπρότητος.
9. « Καὶ τοι ἀδελφὴ ἐστὶ τοῦ φαρμάκου ἡ Λαξμὴ ², ἀνω-
 » τέρα ὅμως πέφυκε τῇ δυνάμει· μόνη γὰρ ἡ ἐπιθυμία
 » τῆς ἀπολαύσεως αὐτῆς τῆς Λαξμῆς ³, εἰς φθορὰν ἐγέ-
 » νετο παγγενῇ. Ἰού !
10. « Ὅστις ἡμᾶς τοὺς ὁμαίμονας διεφύλαξεν ἐλθόντας εἰς
 » ἀκμὴν θανάτου, ἐνθυμούμενος τὸν λόγον τῆς μητρὸς,
 » καὶ περ πολέμων εἰς τὸ εὐχρεστῆσαι τῷ Δουριοδάνᾳ,
11. « Οὗτος, ἀδελφὸς ὢν, καὶ νικητὴς τῶν τριῶν κόσμων ⁴,
 » ἀνῆρέθη ὑφ' ἡμῶν τῶν ἀχαρίστων, ὅτε τὸ ἄρμα αὐτοῦ
 » ἐβυθίσθη εἰς τὴν γῆν, καὶ ἦν ἐν δεινῷ.

4. Καὶ τὸ πῦρ γὰρ κατακαίει τὰ ξύλα ἐξ ὧν γίνεται, εἰς τὸ τυχεῖν λαμπρότητος.

2. Ἐκ τοῦ Ὀκεανοῦ ἐγεννήθησαν ἦτε Λαξμὴ καὶ τὸ φάρμακον· ὑπερ-
 τέρα ὅμως ἡ Λαξμή· τὸ μὲν γὰρ φάρμακον οὐκ ἀναιρεῖ πρὶν τοῦ θρω-
 θῆναι· ἡ δὲ βασιλεία καὶ πρὶν τοῦ κτηθῆναι ἀναιρεῖ τὸν ἐπιθυμοῦντα·
 οὐχὶ δὲ μόνον ἓνα ἀπολύει, ὡς τὸ φάρμακον, ἀλλ' ὅλον τὸ γένος.

3. Λαξμή, θεᾶ· μεταφορικῶς δὲ καὶ βασιλεία καὶ πᾶσα ἄλλη δύςα καὶ ὄλθος.

4. Ὁ Καρνᾶς ἦν οὗτος.

12. « Ἐγὼ ἀναξίος εἰμι θίγεσθαι ¹, μινυθεὶς τῇ προσπτύξει
 » τοιαύτης μιανθῆς πλεονεξίας· καὶ διὰ τοῦτο πορεύομαι
 » ζήσων ἐν γῇ ἐρήμῳ ἀνθρώπων.
13. « Τὰ ἄλκιμα θέλη τοῦ Ἀρζούνα φυλαττέσθωσαν ταύτην
 » τὴν γῆν, ἥ οὖσα αἰτία ἔχθρας, καὶ πρὸ τῆς κτήσεως,
 » καὶ μετὰ τὴν κτήσιν ², ἀνοικεῖα ἐστὶν ἐμοὶ, τῷ ἐλομένῳ
 » τοιαύτην ἥσυχον ζωὴν.
14. « Ἐγὼ οἰκήσω ἐν ἐρήμῳ, ἡσυχάζων, μονάζων, ἐσθίων τὰ
 » πίπτοντα ξηρὰ φύλλα, δι' ὅλου ἀμεριμνῶν, καὶ κατα-
 » παύων τὸν κνησμὸν τῇ προστριβῇ τῶν ἐλάφων ³. »
15. Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Ἰουδιστήρα, ὁ Ἀρζούνας ἔλεξε λό-
 γον σύμμικτον ὀργῇ καὶ ἡμερότητι, καὶ πικρότητι, καὶ
 γλυκύτητι·
16. « Οἱ ἄνθρωποι τοῦ μὲν ἀπόντος ἐρασταὶ γίνονται, τοῦ
 » δὲ παρόντος ἀνέραστα· ἐν μὲν τῷ χειμῶνι ἐφίενται θερ-
 » μότητος, ἐν δὲ τῷ θέρει ψύχους.
17. « Πρότερον μὲν, ὧν ἐν ἐρήμῳ, ἐπεθύμεις βασιλείας· νῦν
 » δ' ὧν ἐν βασιλείᾳ, ἐπιθυμεῖς ἐρήμου· ὥς παρὰ φρων ἄρα
 » καταγελασθήσῃ ὑπὸ τοῦ κόσμου, ὃ βασιλεὺς τοῦ κόσμου.
18. « Ὁ ποιητὴς Βραχμᾶς, εὖσπλαγχνίᾳ κινούμενος, διττὴν
 » πράξιν ἀρετῆς διέταξε τῷ ἀνθρώπῳ, ἀπαλάττουσαν αὐ-
 » τὸν τοῦ κόσμου· τῷ μὲν πλουσίῳ θυσίας καὶ δωρεάς,
 » τῷ δὲ πτωχῷ ἐγκράτειαν καὶ θεωρίαν.
19. « Εἰ ἐγκράτειαν οὐκ ἐποίησας, ὦ Κύριε, ἐν πτωχείᾳ ὧν,

1. Καθὼς ὁ θίγων ἀκαθάρτου μιαίνεται, καὶ λούεται ἔπειτα εἰς καθαρπιν.

2. Δι' ἐχθρας καὶ πολέμου ταύτην ἔλαβον, καὶ δι' ἐχθρας καὶ πολέμου πάλιν ταύτην φυλάξω, ἂν ἐπέλθῃ τις ἐχθρός.

3. Οἶονεῖ ἔλεγεν· οὕτως ἀκλόνητος ἔσομαι ἐν σκληραγωγίᾳ, ὥστε τὰ ζῶα νομίζουσιν τὸ ψωραλέον μου σῶμα, ὡς λίθος ἐστίν, ἢ δένδρον, καὶ προστριβεῖν τὸ ἑαυτῶν σῶμα· τὰ γὰρ ζῶα εἰώθασιν προστριβεῖν τὸ σῶμα λίθῳ, ἢ δένδρῳ.

- καὶ ἐν ἐρημίᾳ, νῦν τυχὼν τῆς βασιλείας, τρέφον τὴν
 » διάνοιαν εἰς θυσίας καὶ δωρεάς. »
- 20 Ὁ δὲ Βήμας, ἀρεῖς τὴν ταπείνωσιν καὶ τὴν αἰδῶ, λό-
 γον ἔλεξεν ἐκ θυμοῦ, ὃς ἦν δυσφόρητος, ὡς τὸ ὑπέρθερ-
 μον γάλα τῷ πίνοντι ¹.
21. « Σὺ ἄχρηστος ὢν, εἰς μάτην ἐποιήθης ἀνώτερος μεταξὺ
 » ἡμῶν τῶν τεσσάρων ὑπὸ τοῦ Βραχμᾶ, καθὼς ὁ μέσος
 » δάκτυλος μεταξὺ τῶν λοιπῶν τεσσάρων ².
22. « Καί τοι ἐνίκησαμεν τοῦ κόσμου τοὺς ἥρωας, οὐδεὶς τρό-
 » πος ἐστὶν ἡμῖν, δι' οὗ ἐξαλειφθεῖν ἂν τὸ αἶσχος τοῦτο,
 » τὸ, ὅτι νεώτεροί ἐσμεν σοῦ τοῦ μικροψύχου καὶ ἀχρή-
 » στου.
23. « Εἰ ἐφετῇ σοι ἦν ἡ μοναστικὴ ζωὴ ἐκείνη ³, ἧς γινώρι-
 » σμὰ ἐστὶν ἡ διατήρησις καὶ σωτηρία καὶ τῶν ἐχθίστων
 » καὶ κακίστων, διὰ τί ὁ Βήμας καὶ ἄλλοι τοσοῦτοι
 » ἀγαθοὶ ἄνδρες ἀνῆρέθησαν ὑπὸ σοῦ ;
24. « Εἰ δὲ ἐκ δειλῆς καρδίας δυσθυμεῖς καὶ ἐν βασιλείᾳ,
 » δυσκόλῳ οὔτῃ, τί ποιήσεις, ὅταν δυσθυμῆς, κατατρυ-
 » χόμενος τῇ ἐν ἐρήμῳ σκληραγωγίᾳ ;
25. « Ἄρα τὰ δένδρα, ἃ εἰσιν ἄνευ φρενῶν καὶ αἰσθήσεων,
 » νικῶσι τὸν κόσμον, τουτέστιν ἀπαθῆ γίνονται, ἐπειδὴ

4. Καλὸς ἦν ὁ λόγος, ἀλλὰ σκληρὸς καὶ πικρὸς καὶ δυσανάσχετος·
 καθὼς καὶ τὸ γάλα καλὸν μὲν ἐστὶ καὶ γλυκὺ, ἀλλ' ὑπέρθερμον ὂν, δύσ-
 ποτόν ἐστι.

2. Ὁ μέσος δάκτυλος ἀνώτερός ἐστιν· ἀλλ' αὐτὸ χρησιμεύει τοσοῦτον·
 ὁ γὰρ ἄνθρωπος δύναται ποιῆσαι πᾶν διὰ τῶν λοιπῶν τεσσάρων.

3. Τοῦτο λέγει ὡς πρὸς τὸν λόγον ἐκεῖνον, ὃν εἶπεν ὁ Ἰουδιστὶρας,
 ὅτι πορεύεται εἰς ἔρημον, καὶ ὅτι ἡ τῆς γῆς ἐπικράτεια, ὡς οὕτα αἰτία
 ἔχθρας, καὶ πρὸ τῆς κτήσεως καὶ μετὰ τὴν κτήτιν, ἀνοικία ἐστὶν αὐ-
 τῷ, ἐλομένῳ ἡσυχον βίον.

- » πίνουσιν ὕδωρ ἄνευ τοῦ αἰτεῖν, καὶ φλοιούς ἔχουσι, καὶ
 » ῥίζας, καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἑαυτῶν καλιάς ¹ ;
26. « Οἱ μὲν βασιλεῖς τῆς γῆς, ὡς βασιλεῦ, πρότερον ἀνῆρέ-
 » θησαν· σὺ δὲ νῦν ποιήσον ἐποχὴν τοῦ κόσμου· ἡμεῖς
 » δὲ οἱ νεώτεροι ἀδελφοὶ ἀκολουθήσομέν σοι, ὡς πρεσβυ-
 » τέρῳ· ἡ δὲ γεωκτονία πεσέτω ἐπὶ σέ ². »
27. Παύσαντος λέγειν τοῦ Βήμα, οἱ φρόνιμοι δίδυμοι, ὃ, τε
 Σαχαδέβας καὶ ὁ Νακούας, λόγον ἔλεξαν, ὃς ἦν ἡδύς,
 ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ταῶ μετὰ τὴν βροντὴν τοῦ νέφους·
28. « Ἡ μέλλουσα στάσις τῶν ὄντων ἐν κόσμῳ, οἱ ἐσθίουσι
 » τὰ λείψανα τῶν ἐδεσμάτων, ἃ ἔφαγον οἱ ἐλθόντες ἐν-
 » δεῖς καὶ ἀγαθοὶ καὶ σεβάσμιοι ἄνδρες ³, ἐφετῇ ἐστι
 » καὶ τοῖς μεγάλοις ἀσκηταῖς ⁴.
29. « Οἱ μὲν γὰρ ἀσκηταὶ αἰτοῦσιν ἐνωθῆναι τῷ Βισνοῦ διὰ
 » σκληραγωγίων· ὁ δὲ Βισνοῦς ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τῶν
 » οἰκούντων ἐν κήτρῳ, ἐπιθυμῶν μοίρας θυσίας.
30. « Ὁ μὲν δίκαιος βασιλεὺς ἀπολαμβάνει τὸ ἐκτεμνόμενον

1. Καὶ οἱ ἀσκηταὶ πίνουν· καὶ ἐσθίουσιν ἄνευ τοῦ αἰτεῖν, Θεοῦ αὐτοῖς διδόντος, ἢ ἀνθρώπου τινος, μὴ αἰτουμένου, καὶ φλοιούς δένδρων ἔχουσι ἀντὶ φορεμάτων, καὶ πλοκάμους, καθὼς καὶ τὰ δένδρα ῥίζας, καὶ καλιάς ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἑαυτῶν, ἃς οἱ ὄρνεις πηγνύουσι, νομίζοντες αὐτοὺς ὡς λίθους ἢ δένδρα ἀκίνητα, ὄντας ἐν θεωρίᾳ. Οἶονε ἔλεγε· καὶ σὺ οὐ νικήσεις τὸν κόσμον, τουτέστιν οὐκ ἔσθι ἀπαθὴς, εἰ καὶ λάθοις τὸ ἀκτητικὸν σχῆμα, ἐπειδὴ οὐκ ἔχεις οὔτε φρένας, οὔτε κρίσιν, ὁμοίως τοῖς ἀψύχοις δένδροις.

2. Μὴ ὄντος βασιλέως καταπατηθήσεται ὑπὸ κακῶν ἀνθρώπων, ἢ παρνόμων· αὕτη δὲ ἡ ἁμαρτία πεσεῖται ἐπὶ σέ.

3. Ὁ ξενίζων πρῶτον σιτίζει τοὺς ξένους, καὶ ἔπειτα αὐτὸς σιτεῖται τὰ ἐναπολειφθέντα.

4. Ἐπανός τῆς κοσμικῆς ζωῆς, ἢ ὑπερτέρᾳ κρίνεται τῆς μοναδικῆς καὶ ἀσκητικῆς.

- » τῆς ἀρετῆς πάντων τῶν ἐν κόσμῳ ἀσκητῶν· ὁ δ' ἀσκη-
 » τῆς ἀπολαμβάνει τὸν καρπὸν μόνῃς τῆς ἐχυτοῦ ἀρετῆς·
 » κρεῖνον οὖν, πότερος εὐδαιμονέστερος.
31. « Βασίλευε, βασιλεῦ, ταύτης τῆς γῆς, φρονῶν τὰ τῶν
 » ἀσκητῶν, καὶ ἀπολαμβάνε ἐξ ἔσου τὸν καρπὸν τῆς βα-
 » σιλείας καὶ τῆς ἀσκήσεως, ὁμοίως τῷ Ζανάκᾳ ¹. »
32. Ἡ δὲ Δρχουπαδὴ ἐκίνησε τὴν Σαρασθατὴν ² ἐπ' ἄκρας
 τῆς γλώττης, ὡς ἐπὶ αἰώρας (κρεμαστῆς), τὴν ἀγλαΐζο-
 μένην τῇ λαμπρᾷ σειρᾷ τῶν ὀδόντων, ὡς ὄρωμ ἐκ μαρ-
 γάρων·
33. « Τί ὄφελος ἔσται ἐκ τῆς ἀσκήσεως σοὶ τῷ ἀχαρίστῳ,
 » ὅτε οἱ ἐχθροκτόνοι ἀδελφοί σου, οἱ θέλουσί σε εἶναι πε-
 » ριχαρῆ, οὐκ ἔσονται περιχαρεῖς ;
34. « Τοῦ μὲν δυσεξαλείπτου χρίσματος ἐξάλειψι· ἂν γένοι-
 » το, καὶ τοῦ ἀκαθάρτου καθαρισμός· οὐδέποτε ὁμῶς ἐξα-
 » λειψις ἂν γένοιτο τοῦ ἐγκλήματος τοῦ ἀχαρίστου.
35. « Ἐκ μὲν τῆς εὐχαριστίας τῶν εὐχαρίστων ἡ γῆ τὰ τοῦ
 » οὐρανοῦ ἀγαθὰ καταγάγοι· ἂν πρὸς ἑαυτήν· ἐκ δὲ τῆς
 » ἀχαριστίας τῶν ἀχαρίστων ἡ γῆ, εἰ καὶ μένει, ἄχαρις
 » ἂν εἴη.
36. « Χαιρέτωσαν οὖν, ὦ εὐχάριστε, οἱ ὀλβιοὶ ἀδελφοί σου
 » ἡδέσι λόγοις καὶ περιπτύξεσί σου, καὶ τρυφῇ τῶν τῆς
 » βασιλείας ἀγαθῶν, ἀπολαύοντες τοῦ καρποῦ τῶν ἑαυ-
 » τῶν πόνων. »
37. Τοιούτοις τούτων ἀλλεπαλλήλοις, ὡς κύμασι, ῥήμασιν
 οὐκ ἀνεψύχθη ἡ τοῦ βασιλέως καρδία, ἡ κατακαιομένη,
 ὡς πυρὶ, τῷ ἐκ τοῦ θανάτου τῶν συγγενῶν πάθει.

1. Ὁ Ζανάκας καὶ βασιλεὺς, καὶ θεωρητικὸς ἦν.

2. Σαρασθατὴ, ἡ θεὰ τοῦ λόγου, καὶ αὐτὸς ὁ λόγος· τουτέστιν ἡδὺν
 λόγον ἔλεξε.

38. Ὁ δὲ Βεάσας, εἰς κατὰσθῆσιν τοῦ πυρὸς τῆς λύπης ἐκείνου τοῦ Ἰουδιστίρα, λόγον ἐξηρεύξατο, ἄφρον ἔχοντα τὴν μαρμαρυγὴν τῶν ὁδόντων, καὶ κύματα τοῦ ὠκεανοῦ τῆς ἀμβροσίας τῆς γνώσεως·
39. « ὦ τιτι ἐστὶ θάνατος πεπρωμένος, οὗτος θνήσκει· καὶ ὁ
 « μικρὸς γὰρ κώνωψ οὐκ ἂν ἀναιρεθείη οὐδ' ὑπ' ἐλέφαντος
 « μεγάλου, θέλοντος, εἰ μὴ εἴη πεπρωμένος.
40. « Ὅθεν, ὦ Κύριε τῆς γῆς, μὴ ἄχθου, νομιζῶν, ὅτι τὸ
 « γένος σου ἀνῆρέθη ὑπὸ σοῦ· τίς γὰρ ἄλλος, ἐκτὸς τῆς
 « εἰμαρμένης, ἀνελεῖν δύναται ἐκείνους τοὺς ἐνδοξοὺς
 « ἥρωας καὶ νικητὰς τοῦ κόσμου ;
41. « Καθὼς συντυχία δι' ὀλίγου χρόνου γίνεται καθ' ὁδόν
 « που τοῖς ὁδοιποροῦσιν, οὕτω καὶ τοῖς ἐν κόσμῳ οὔσι·
 « τίς οὖν λύπην ἔξει ἐν διεξέξει τοιαύτης συντυχίας ;
42. « Ποῦ δ' ἂν γένοιτο ἀρμοδία λύπη ἢ χαρὰ, ὅπου ὁ χρό-
 « νος, ὡς τερατουργός, δεικνύει τὰ πράγματα καθ' ἐκάστην
 « ὥραν κατ' ἄλλον καὶ ἄλλον τρόπον ;
43. « Τί λυπῇ, ὦ βασιλεῦ, τοὺς συγγενεῖς, τοὺς καταβρω-
 « θέντας ὑπὸ τοῦ χρόνου, ὑφ' οὗ καὶ οἱ δημιουργοὶ τοῦ κό-
 « σμου καταβρωθήσονται εὐχερῶς ;
44. « Ἄφες τὴν λύπην· νῦν γὰρ καιρὸς σοι ἐστὶ κυβερνᾶν τὸν
 « λαόν· ἄλλη γὰρ ἀρετὴ οὐκ ἔστι τῆς κυβερνήσεως τοῦ
 « λαοῦ ἐν τῇ νεότητι τοῦ βασιλείως.
45. « Τοὺς μὲν ζῶντας συγγενεῖς εὐφρανον μεταδόσει τῶν τῆς
 « βασιλείας ἀγαθῶν, τοὺς δὲ κατοιχομένους τῇ πρὸς τοὺς
 « βραχυμᾶνας ἐρώσει καὶ πόσει· ἐκ γὰρ τῆς σῆς λύπης
 « περίλυποι γίνονται ἀμρότεροι, οἵτε ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ
 « καὶ οἱ ἐν τῷ ἑτέρῳ »
46. Αἰξάντος τοῦ Βεάσα λέγειν, ὁ Κρισνᾶς διὰ νεύσεως τοῦ
 Ἀρζούνα ἐξηρεύξατο λόγον ἐκ στόματος γλυκύν, ὡς μέλι
 ἐκ λωτοῦ, εἰς ἀπαλλαγὴν τῆς πικρίας τοῦ βασιλείως·

47. « Τίς φρόνιμος ἔχει λύπην, ὃ ἑασιλεῦ, θλίψιν διδοῦσαν
 » τοῖς περὶ αὐτόν ; ἐκ δὲ τῆς λύπης καὶ οἱ ἀπελθόντες
 » τῶν τῇδε οὐτ' ἐπιστρέφουσιν, οὔτε μὴν οἶδασιν, ὅ,τι
 » γίνεται ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ.
48. « Εἰ ἡ ἀκουσθεῖσα δόξα τινὸς φίλου, ὄντος μακρὰν, χα-
 » ρὰν προξενεῖ καὶ εὐφροσύνην, πῶς οἱ συγγενεῖς σου, οἱ
 » δοξασθέντες ἐν οὐρανῷ, λύπης εἰσὶν ἄξιοι ;
49. « Ὁ θάνατος, κρατῶν τῇ χειρὶ τὸν ἄνθρωπον, ὡς ὁ ἐλέφας
 » τῇ προβοσκίδι τὴν βορὰν, παίζει, καὶ ὅταν θέλῃ, κατα-
 » βιβρώσκει ¹. τίς ἄρα τεθνεὺς, λύπης ἐστὶν ἄξιος ;
50. « Αἱ ταχεῖς ῥοπαὶ ² τῶν ἐλεφάρων ἔρχονται συνεχῶς,
 » ὡς κατὰσκοποι τοῦ θανάτου, κατὰ τὴν ὁδὸν τῶν ὀρθαλ-
 » μῶν, εἰς τὸ σκέψασθαι τὸν καιρὸν τῆς παραλήψεως τῆς
 » ψυχῆς.
51. « Ἡ πνοή, ἣ ἐφίεται φυγεῖν ποτέ ποι ἐξαίφνης, ἐπελπί-
 » ζει πῶς τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀποβοῦκολεῖ διὰ τῆς συνε-
 » χοῦς εἰσπνοῆς καὶ ἐκπνοῆς ³.
52. « Καὶ ἐκεῖνοι οἱ ἔνδοξοι, ὅ,τε Ῥάμας, καὶ ὁ Βαράτας, καὶ
 » ἄλλοι ἡμίθεοι, οἱ ὄντες ζῶαί τοῦ κόσμου, ἦλθον διὰ
 » τοῦ χρόνου εἰς τὸν ζυγὸν τῆς ἀμφιβολίας, εἴτε ἐγένον-
 » το, εἴτε οὐχί ⁴.

1. Ὁ Ἐλέφας κρατῶν τῇ προβοσκίδι τὴν βορὰν, παίζει, περιφέρειν αὐ-
 τήν, καὶ ἔπειτα καταβιβρώσκει.

2. Αἱ καταμῦσεις.

3. Καθὼς ὁ ἀργυρώνητος δοῦλος διὰ τῆς συνεχοῦς εἰσελεύσεως καὶ
 ἐξελεύσεως ἐπελπίζει τὸν δεσπότην καὶ ἀπατᾷ, τελευταῖον δὲ, καιροῦ
 τυχὼν, ἐξαίφνης φεύγει, οὕτω καὶ ἡ πνοή, διὰ τῆς συνεχοῦς εἰσπνοῆς,
 καὶ ἐκπνοῆς, ἐπελπίζει τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀπατᾷ, τελευταῖον δὲ οἴχεται
 ἀπιούσα.

4. Εἰ ἐκεῖνοι ἀμφιβάλλονται, εἰ ἐγένοντο, πόσῳ μᾶλλον ἄλλοι ταπει-
 νοί ; πάντες δηλ. εἰς τὸ μὴ ὂν ἐλθούσονται.

53. « Ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων ὀξείᾳ ἐστίν, ὡς ἡ ῥοπὴ τοῦ
 » ὀφθαλμοῦ· τίς δὲ λόγος τῆς ἡδονῆς, τῆς δόξης, τῆς
 » νεότητος, καὶ τῶν λοιπῶν ἀγαθῶν, ἃ ἤττονά ἐστιν
 » ἐκείνης ¹ ;
54. « Παρούσης τῆς ἀσταθοῦς ζωῆς, ἣ ἐστίν ὁπωσοῦν εἰς ὀ-
 » φελός τι, ποιητέον ἐστὶν ἀγαθόν τι ἔργον, καθὼς λαμ-
 » πύσης τῆς ἀστραπῆς, ἀναληπτέον ἐστὶν εὐθέως τὸ πε-
 » πτωκὸς χρῆμα ἐν σκοτεινῇ νυκτί ² .
55. « Αὕτη ἡ ζωὴ, ἡ οὖσα, ὡς *Καλπαδροίμα*, δίδωσιν, ὡς
 » καρπὸν, τέσσαρα ἀγαθὰ, πλοῦτον, τροφήν, ἀρετήν, καὶ
 » ἀθανασίαν· ἀλλ' οἱ ἄφρονες ἄκαρπον αὐτὴν ποιοῦσιν, ὡς
 » διὰ πυρός ³, τῆς λύπης, καὶ ἄλλων παθῶν.
56. « Ἄφες οὖν τὴν λύπην ταύτην, ὦ βασιλεῦ, γινῶθι σαυ-
 » τόν, καὶ λάβε τὸν καρπὸν ταύτης τῆς ζωῆς, τὸν ἀρμό-
 » ζοντα ἐκάστω καιρῷ ⁴ .
57. « Ἐλθούσης τῆς βασιλείας, ἐπικερδῇ ποιήσον τὴν νεότητα
 » θυσίαις καὶ ἄλλαις ἀρεταῖς· ἐλθόντος δὲ τοῦ γήρατος,
 » ποιήσον ἄσκησιν πρόσφορον εἰς κτήσιν ἀθανασίας. »
58. Τοιούτοις λόγοις καὶ ἄλλοις παραδείγμασιν ὁμοῦ προγε-
 νεστέρων βασιλέων συμβουλευθεὶς ὁ Ἰουδιστίρας ὑπὸ τοῦ
 Κρισνᾶ, καὶ ὑπ' ἐκείνων, τοῦ τε Βιάσσα, καὶ τοῦ Βήμα,
 ἔφη λυπηρῶς·
59. « Οἷμοι ! οἱ γὰρ ποιηταὶ ἀνοίσουσι τὴν αἰθέρι μελανότη-
 » τα ⁵ εἰς τὰς ἐμὰς ἀμαρτίας, τὰς ἐκ τοῦ φόνου τῶν

1. Ὅτε ἡ ζωὴ ἐστὶ πρόσκαιρος, πόσῳ μᾶλλον τὰ λοιπὰ ἐφετά ;

2. Πρόσκαιρος καὶ ὀλιγοχρόνιος ἡ ζωὴ, καθὼς καὶ ἡ ἀστραπή· εὐ-
 θέως ἔρχεται, καὶ εὐθέως ἀπέρχεται.

3. Ὡς τὸ δένδρον καίμενον, ἄκαρπον γίνεται.

4. Βασίλευε νῦν, νέος ὢν· διταν δὲ γηράσῃς, ἄσκησιν ποιήσον.

5. Κυάνεός ἐστὶν ὁ αἰθήρ.

- » συγγενῶν γενομένας, καὶ εἰς τὸν αἰθέρα διασπαρείσας.
60. « Πῶς δ' ἂν τὸ ἐκ τοῦ φόνου τοῦ Βῆσμα ἐμὸν ἀμπλά-
 » κημα λάβοι ἐξάλειψιν, εἰ καὶ ἐν χιλίοις γεννήτεσι τὸ
 » ἐμυτοῦ σῶμα θύσκει ἐν πυρί ; »
61. Πρὸς δὲ ἀπεκρίνατο ὁ Βεάσας, παρηγορῶν αὐτὸν γλυκέσι
 λόγοις, θλιβόμενον ἐκ λύπης τὴν καρδίαν καὶ θρηνη-
 δοῦντα·
62. « Ὅστις οὐκ ἀναιρεῖ ἐν πολέμῳ καὶ τοὺς σεβασμίους ἄν-
 » δρας, ὅπλοφόρους ἐρχομένους, καὶ ἀναιρεῖν βουλομένους,
 » οὗτος ἐνοχὸς ἐστίν, ὡς μὴ ποιήσας τὸν νόμον τοῦ Ἐα-
 » τρῆ ¹. »
63. « Ἀμφότεροι οὗτοι, ὅ,τι ἀναιρῶν ἐν πολέμῳ κατὰ τὸν
 » νόμον τοῦ Ἐατρῆ, καὶ ὁ ἀναιρούμενος, ἀγαθοὶ ὄντες, τι-
 » μῶνται καὶ ὑπὸ τῶν θεῶν ἀνθοβολίαις.
64. « Σὺ ἀνεύθυνος εἶ· διὸ χαίρων κυβέρνα τὴν γῆν· εἰ δέ σοι
 » ψευδὴς ὑπάνοιά ἐστιν, ὡς ὑπεύθυνος εἶ, ὦ βασιλεῦ, τί-
 » λεςον ἱπποθυσίαν.
65. « Ἀναδεξάμενος τὴν βασιλείαν, καὶ χαροποιήσας τὸν
 » λαόν, ἐπίσκεψαι τὸν υἱὸν τῆς Γαγγᾶς, τὸν γέροντα Βή-
 » σμαν, κείμενον ἐπὶ κλίνης ἐκ βελῶν. »
66. Οὕτω νοθετηθεὶς ὁ Ἰουδιστίρας ὑπὸ τοῦ μεγάλου ὀσίου
 Βεάσα, καὶ ὑπὸ τοῦ Κρισινᾶ, εἰσέδω εἰς τὴν πόλιν Χα-
 στιναπούραν, προηγουμένου τοῦ Δρυταρᾶστρα. -
67. Κοσμήσας δ' ἔπειτα τὴν γῆν τοῦ Βουλευτηρίου διὰ τῆς
 ἑαυτοῦ λαμπρᾶς παρουσίας, ἐδεξιώσατο καὶ ἐφιλοπρηνήσα-
 το διὰ τοῦ ἐπιστάτου Δαουμέα τοὺς συνελθόντας Βραχ-
 μάνας.

1. Νόμος καὶ ἴδιον τοῦ Ἐατρῆ ἐστίν, ἀναιρεῖν τὸν ἐπερχόμενον μεθ' ὀπλῶν.

68. Ἐνταῦθα εἰσῆλθεν εἰς τὸ βουλευτήριον ἐκεῖνος ὁ μάγος Σαρδάνας, ὁ φίλος τοῦ Δουριοδάννα, ἔχων ἀσκητικὴν στολὴν, καὶ φαινόμενος ὡς πολύτιμος λίθος λαμπρὸς, ὦν δ' ἀνθραξ καυστικός.
69. Οὐ ἐκ τοῦ στόματος, ὡς ἐκ Σελήνης ἰός, τοιοῦτος λόγος ἐξῆλθε κατὰ τοῦ βασιλέως Ἰουδιστίρα· «Ἐπικατάραι» τος σὺ, τὸ οἶκημα τῆς κακίας, καὶ τὸ καυστικὸν πῦρ «τοῦ γένους.»
70. Γινόντες δὲ τοῦτον οἱ Βραχμᾶνες, καὶ εἰπόντες τῷ βασιλεῖ τὰ κατ' αὐτόν, ὡς μάγος ἐστὶ, καὶ φίλος τοῦ Δουριοδάννα, κατεπυρόλησαν αὐτόν τῷ ἐκ καρδίας αὐτῶν ἐξενεχθέντι θεῷ πυρί.
71. Χαρεῖς δ' ὁ Κρισνᾶς ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Σαρδάνα, ἐχαροποίησε τὸν βασιλέα, εἰπὼν· «Ἐκτὸς τοῦ θυμοῦ τῶν «Βραχμᾶνων οὐκ ἂν οὗτος ἀντρεῖτο οὐδ' ὑπὸ τοῦ Σίβια.»
72. Οἱ δὲ Βραχμᾶνες ἐξ ὑδάτων ἁγίων τόπων λουτρὸν ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ, ἀπαλλακτικὸν τῆς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς θερμότητος ἐκ τοιοῦτου πολέμου.
73. Καθήμενος δ' ὁ Ἰουδιστίρας ἐπὶ καλοῦ θρόνου προγενεστέρων βασιλέων, καὶ δόξῃ λαμπρυνόμενος, ἐλάμπρυνε πᾶσαν τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς.
74. Τιμώμενος δ' ὑπὸ τῶν οἰκείων, ἐτίμα τὸν Δρυταράστραν καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Γανδαρην, νομίζων, ὡς ᾔσαν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ αὐτὸς ὁ Σίβιας καὶ ἡ Παρβάτη.
75. Ὡν δ' εἰδήμων τῆς διαταγῆς, διέταξε τὸν Βήμαν ἐπὶ τῆς ὑπατείας, τὸν δὲ Βιδούραν ἐπὶ τῆς Βουλῆς, τὸν δ' Ἀρζούναν, ἐπὶ τοῦ κατὰ τῶν ἐχθρῶν θριάμβου, τὸν δὲ Σανζαῖαν ἐπὶ τῶν προσόδων καὶ ἀναλωμάτων, τὸν δὲ Νακούλαν ἐπὶ τῆς φροντίδος τοῦ στρατοῦ, τὸν δὲ Δαουμέαν ἐπὶ τῆς πρὸς τοὺς Βραχμᾶνας τιμῆς καὶ δεξιώσεως, τὸν δὲ Σαχιδέβαν, ἐπὶ τῆς παρεδρίας (συνεδρίας).

77. Τοιαύτην διαταγὴν διατάξας ὁ Ἰουδιστίρας, καὶ ἐπαίνεσας τὸν Κρισνᾶν, παρέδωκε τοὺς πολυτίμους οἴκους τοῦ Δουριοδάνα καὶ Δουστασάνα, τῷ Βήμα καὶ τῷ Ἀρζούνα.
78. Διαμεριστάμενος δὲ καὶ ἄλλοις φίλοις καὶ οἰκείοις τοὺς οἴκους τῶν Καουραβῶν, ἐκυβέρνα καλῶς τὴν βασιλείαν κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κρισνᾶ, ὀλιγαρχίᾳ ὦν.
79. Τελέσας δὲ ἐναγίσματα τοῖς συγγενέσι Καουραβαῖς, ὡς νόμος, ἐποίησεν ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν καὶ ἄλλα ψυχωφελῆ, τόπους ὕδατοποσίας, καὶ σιτοδοσίας, καὶ φρέατα.
80. Ἐν δὲ μιᾷ τῶν ἡμερῶν περὶ τὸ λυκῶφως ἐπορεύθη ὁ Ἰουδιστίρας, ὀφόμενος τοῖς ὄρθαλμοῖς τὸν Κρισνᾶν, ὃν ἔβλεπε τῷ τῆς ψυχῆς ὄμματι αἰεὶ, οἰκοῦντα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἀρζούνα.
81. Ἰδὼν δὲ τὸν Κρισνᾶν, καθήμενον ἐπὶ καθέδρας ἐν θαθείᾳ θεωρίᾳ, ὡς νέφος μέλαν ἐφ' ὄρους, ἐξερεύξατο φωνὴν, χαίρων ὡς ταῶς ¹.
82. « Καλῶς σοι παρῆλθεν, ὦ Κύριε, ἡ νύξ αὕτη, ἡ διατρίβει ἐν τῷ ἀριστερῷ ὀφθαλμῷ σου αἰεὶ ², καθὼς ὁ βομ-
« εὔλιος ἐν τῷ λωτῷ ; »
83. Ἀφασίαν δὲ ἔχοντος τοῦ Κρισνᾶ, πάλιν ἤρετο ὁ βασιλεύς· « Τίνος, ὦ ὑπὸ παντὸς τοῦ κόσμου θεωρούμενε ἐν
« τῷ νοῖ, θεωρίαν ποιεῖς ; τοῦτο γὰρ ὁμοιον ἂν εἴῃ, ὥς
« περ εἰ ὁ ἥλιος λύχνου δέεται εἰς φῶς. »
84. Οὕτως ἐρομένου τοῦ βασιλέως, ἀπεκρίνατο ὁ Κρισνᾶς,

1. Ὁ Κρισνᾶς μέλας, καθὼς καὶ τὸ ὑδροφόρον νέφος· ὁ δὲ ταῶς, βλέπων ὑδροφόρον νέφος χαίρει, καὶ φωνὴν ἐξερεύγεται.

2. Ἢ μὲν ἡμέρα ἐν τῷ δεξιῷ τοῦ Θεοῦ ὀφθαλμῷ οἰκεῖ· ἡ δὲ νύξ ἐν τῷ ἀριστερῷ ὅθεν, ὅταν ὁ Θεὸς ἀνοίξῃ τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν, ἡμέρα γίνεται, ὅταν δ' ἀνοίξῃ τὸν ἀριστερὸν, νύξ. Μυθεύεται καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ μὲν Ἥλιος, ὁ δεξιός ἐστιν ὀφθαλμὸς τοῦ Θεοῦ, ἡ δὲ Σελήνη, ὁ ἀριστερός.

ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμούς· «Ὅστις ἐμὲ θεωρεῖ, τοῦτον
» καὶ γὰρ θεωρῶ· ὁ δὲ τοιοῦτος, ἄλλος ἐγὼ ἐστίν ¹.

85. «Ὁ Βῆσμας, ὃς ἐφιέμενος ἀθανασίας, θανεῖν θέλει, ὅταν
» ἔλθῃ ὁ Ἥλιος εἰς τροπὰς θερινὰς ², θεωρεῖ νῦν ἐμέ· διὰ
» τοῦτο καὶ γὰρ ἐπορεύθη ἤδη πρὸς αὐτὸν νοερώς.»

86. Πρὸς ὃν ἔφη μετὰ χαρᾶς ὁ Ἰουδιστίρας· «Ἄγε παρευθώ-
» μεν πρὸς τὸν θεωροῦντά σε Βῆσμαν, Κύριε, ὃς διδάξει
» με πάντα τὰ τοῦ νόμου.»

87. Οὕτως εἰπὼν, ἐπορεύθη ἐφ' ἄρματος τοῦ Κρισναῖ μετὰ
τοῦ Βῆμα, καὶ Ἀρζούνα, καὶ Σατεκῆ, ἰδεῖν βολούμενος
τὸν Βῆσμαν.

88. Ἐν τούτῳ ὁ Βῆσμας, ἤρεμος τὴν καρδίαν ὦν, καὶ πολ-
λοῖς ὁσίοις συνῶν, ὕμνον εἰς τὸν Κρισναῖ ἐποίει νοερώς,
ὃς ἦν ὡς ἄνθινος στέφανος νοερός, εἰς προσφορὰν καὶ λα-
τρείαν αὐτοῦ τοῦ Κρισναῖ.

89. «Προσκύνησις τῷ Βισνοῦ ³, τῷ αὐλῷ, τῷ ὑπερφυεῖ, τῷ
» παντογνώστῳ, ὃς ἐστὶ τὸ πᾶν, καὶ ἐν ᾧ ἐστὶ τὰ πάντα.

90. «Σέβωμαι αἰεὶ τὸν Χαρήν ⁴, ὃς ἐστὶν αὐτὸς ὁ Χρόνος,
» σῶμα λαβὼν, καὶ ἔχει τὸ μὲν κροκωτὸν περιβόλαιον ὡς
» ἡμέραν, τὸ δὲ μέλαν χρῶμα, ὡς νύκτα ⁵.

91. «Εἰς ἐκτεῖνον καταφεύγω, ὃν σεβόμενοι εὐλαβῶς οἱ ἄν-
» θρωποι, οἱ πίπτοντες εἰς τὸ πέλαγος τούτου τοῦ κό-
» σμου, γίνονται ἀθάνατοι, καθὼς οἱ σταλαγμοὶ τοῦ νέ-

1. Οὗτος ὁμοίός μοι ἐστίν.

2. Ἐν χειμεριναῖς τροπαῖς θανὼν ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος, τυγχάνει τοῦ οὐρανοῦ· ἐν δὲ θεριναῖς, τυγχάνει ἀθανασίας, δηλονότι οὐ μετασματοῦται.

3. Οὗτός ἐστιν ὁ ὕμνος.

4. Ὁ Κρισναῖ λέγεται καὶ Χαρής, ἔστι δ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

5. Διὰ τῆς ἡμέρας καὶ νυκτὸς ὁ χρόνος μετρεῖται.

- » φους γίνονται μαργαρίται εἰσθύνοντες εἰς κόχλον ¹.
92. « Ὅς, θεραπευόμενος ἀνυποκρίτως, ἀθλησίας ἐστὶ πρόξε-
 » νος τοῖς ἀνθρώποις, οὗτος ἔστω μοι πρὸ ὀφθαλμῶν, ὁ
 » ὢν ἡ φύσις καὶ σύστασις τοῦ παντός, καὶ ἡ ἀμύρσις
 » στίμμις τῶν ὀφθαλμῶν. »
93. Οὕτως ὑμνῶν τὸν Χαρὴν νοεῶς, καὶ προσκυνῶν καὶ
 θεωρῶν, εἶδεν ἐξείρνης αὐτὸν σωματικῶς ὁ Βήσας ²,
 οὗ τὰ ἐμπεπηγμένα τῷ σώματι ὀξέα βέλη, ἥττονα ἐγέ-
 νετο τῆς ἐκ τῆς χαρᾶς φρίκης.
94. Ὁ μὲν οὖν Κρισνᾶς, ὁ Ἰουδιστίρας, ὁ Βήσας, καὶ ὁ Σατε-
 κῆς, καταβάντες ἀπὸ τῶν ἁρμάτων, καὶ προσκυνήσαν-
 τες τὸν Βήσμαν, παρεκάθισαν.
95. Σκεψάμενος δ' ὁ Χαρὴς τὸν Βήσμαν, πάσχοντα ἐξ ἄλ-
 γους, ἤρετο· « Μήτοι γε διεπάρη τοῖς ἄλγεσι, καθὼς τὸ
 » σῶμα τοῖς βέλεσι, τὸ θεῖόν σου φρόνημα ; »
96. Ὁ δ' ἔφη· « ὦ θεέ, φύσις τοῦ παντός, ὅποια διαφο-
 » ρά ἐστὶ τοῦ στρώματος τοῦ ἐκ βελῶν σκληρῶν καὶ
 » τοῦ ἐξ ὁμαλῆς βύσσου τοῖς ἀφοσιωμένοις τὴν διάνοιαν
 » πρὸς σέ ³ ; »
97. Πρὸς ὃν εἶπεν ὁ Κρισνᾶς· « ὦ καρτερικώτατε, ἐγὼ νο-
 » μίζω, ὡς ἡ γῆ ἡ φέρουσα σε, καταφρονεῖ καὶ αὐτοῦ τοῦ οὐ-
 » ρανοῦ ⁴, ἐν ᾧ εἰσιν ὁ Ἴνδρας καὶ ἄλλοι καρτερόφρονες θεοί.

1 Τὸ πρωτότυπον χάριν ἐστίν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιη-
 τής. Μουκτὰ γὰρ λέγεται ὁ τυχὼν λυτρώσεως τοῦ σώματος, τουτέστιν
 ἀθανασίας, καὶ ὁ μαργαρίτης.

2. Κεκλεισμένοις τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐποίει θεωρίαν· ἀνοίξας δ' αὐτοὺς
 εἶδε σωματικῶς τὸν θεωρούμενον νοεῶς Κρισνᾶν, καὶ φρίκη συνεσχέθη
 ἐκ χαρᾶς· αἱ δ' ἀνεστηκυῖαι τρίχες τοῦ σώματος ἐκ φρίκης, ὀξύτερα
 ᾔσαν τῶν βελῶν.

3. Τοῖς θεωροῦσί σε.

4. Δηλ. καὶ οἱ ἐν οὐρανῷ θεοὶ οὐκ εἰσὶ τοσοῦτον καρτερικοί, ὅσον σύ·

98. « Καὶ σὺ αὐτὸς, ὃ πάντων γινῶσται, νουθέτησον λόγοις
 » ὀρθοῖς τὸν Ἰουδιστίραν, ὃς ἄχθεται, καὶ ἀνεσιν οὐκ ἔχει
 » οὐδεμίαν, σοῦ πάσχοντος ὑπὸ βελῶν. »
99. Τοιαῦτα εἰπὼν ὁ ἐπὶ τοῦ γαλακτικοῦ ὠκεανοῦ ἀναπαυό-
 μενος, καὶ τὸν Γαρούδαν ἔχων ἐπὶ τῆς σημαίας, ἐποίησε
 τὸν Βήσμαν ἀνάλγητον διὰ τῆς ὀψεως (ὀράσεως), ὡς διὰ
 ψεκᾶδος ἀμβροσίας.
100. Ὑπὸ δὲ τῶν θεῶν ἀνθοβολία ἐγένετο ἐπὶ τῶν κορυφῶν
 τοῦ Κρισνᾶ, καὶ τοῦ Βήσμα, καὶ ὕμνολογία, οἳ ἦσαν
 ἀξιόμνητοι, ἕνεκα τῆς μεγάλης γνώσεως, ὑψηλοῦ θαθ-
 μοῦ δόξης, καὶ χάριτος, ἣν εἶχον.
101. Εἰπὼν δ' ὁ Κρισνᾶς τῷ Βήσμα, « ὦ σοφὲ, αὖριον λέγεις
 » τῷ Ἰουδιστίρᾳ τὰ δέοντα », ἀπῆλθεν οἷκαδε μετὰ τῶν
 Πανδοῖδων, καὶ πάλιν ἦλθε, παρελθούσης τῆς νυκτός.
102. Εἰπόντος δὲ τοῦ Κρισνᾶ, « Εἰ οὐκ ἀλγεῖς τὸ σῶμα, ὦ
 » σοφὲ, δίδαξον τὸν Ἰουδιστίραν τὰ καθήκοντα, » ὁ υἱὸς
 τῆς Γαγγᾶς Βήσμας ἔφη·
103. « Ἐγὼ, χάριτι σῇ, καλῶς ἔχω· κατὰ δὲ τὸν σὸν λόγον
 » λέξω τῷ Ἰουδιστίρᾳ τὰ καθήκοντα. Ἐρωτάτω δ' ὅμως
 » αὐτός· τίς γὰρ αἰσχύνῃ αὐτῷ, πράτταντι τὰ προσήκοντα
 » τῷ Ξατρῇ; »
104. Τῷ λόγῳ τοῦ Κρισνᾶ ἤψατο ὁ Ἰουδιστίρας τῶν ποδῶν
 τοῦ Βήσμα· ὁ δὲ, ὀσφρανθεὶς τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ¹, εἴ-
 πεν· « Ἐρώτησόν με. » Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας ἠρώτησε περὶ
 τῶν προσηκόντων τῷ βασιλεῖ.
105. Προσκυνήσας δ' ὁ Βήσμας νοερώς τὸν Κρισνᾶν καὶ τὸν

διὰ τοῦτο ἡ γῆ, ἡ φέρουσα σὲ τὸν καρτερικώτατον, κρείττων ἐστὶ τοῦ
 οὐρανοῦ.

1. Ἴδιον φίλτρου μητρικοῦ καὶ πατρικοῦ τὸ ὀσφραίνεσθαι τῆς κεφα-
 λῆς, κατὰ μίμησιν τῆς δαμάλεως, ἣ ὀσφραίνεται τοῦ μόσχου.

Νόμον, καὶ τοὺς Βραχυμᾶνας πάντας, ἔλεξε λόγον πλήρη
 χάριτος καὶ ἠθικῆς φιλοσοφίας·

106. « Οἱ βασιλεῖς ἀγλαΐζονται τῇ πρὸς τοὺς σεβασμίους τι-
 » μῇ, τῷ πρὸς πάντας οἴκτῳ, καὶ τῇ καλῇ διοικήσει,
 » καθὼς οἱ χορευταὶ καὶ οἱ ἀφροδίσιτοι τοῖς χρυσοῖς ψελ-
 » λίοις, ἐραχιονίοις, καὶ ὄρμοις.
107. « Ὁ βασιλεὺς, ὁ ὢν φιλόγελως καὶ φιλοσκώμμων κατα-
 » πατεῖται καὶ ὑπὸ τῶν ἑαυτοῦ ὑπηρετῶν, οἱ κατασθίου-
 » σι τὸν πλοῦτον αὐτοῦ, καθὼς τὸ γαννύμενον ἄνθος κα-
 » ταπατεῖται ὑπὸ τῶν βομβυλίων, οἱ ἐκμυζῶσι τὸν γλυ-
 » κὺν χυμὸν αὐτοῦ.
108. « Ὁ βασιλεὺς, ὁ ὢν ἄφροντις πάντων τῶν προσηόντων ¹
 » ἀτιμωτέρος ἐστὶ καὶ τοῦ χόρτου, ὃς τροφὴν δίδωσι τοῖς
 » ἐρουσι καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς ζώοις, διὰ τῆς φθορᾶς τοῦ
 » ἑαυτοῦ σώματος ².
109. « Τίς πιστεύειεν ἂν τῷ βασιλεῖ, ὃς ἐστὶν ἀνήκους, καὶ
 » δίγλωσσος καὶ τὰς πνοὰς πίνει τοῦ κόσμου, καὶ
 » στρεβλῶς ὁδεύει, καθὼς καὶ ὁ ὄφις, ὃς ἄωτός ἐστι,
 » καὶ δίγλωσσος, καὶ ἄνεμον ἐσθίει, καὶ στρεβλῶς περι-
 » πατεῖ ³ ;
110. « Ὁ βασιλεὺς, ὃς θερμοουργός ἐστι καὶ εὐρημος, ὥς ὁ
 » ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη, καὶ ἄλλος Χρόνης, δηλονότι ὅτι
 » μὲν ἰταμός, ὅτε δ' ἔλεως, ὑπὸ τίνος ἂν καταπατηθῇ;

1. Ὁ ἀμελῶν τῶν τοῦ νόμου.

2. Ὁ χόρτος ἐν χρήσει ἄλλων ἐστὶ καὶ ἐπωφελής· ὁ δ' ἄφροντις βα-
 σιλεὺς ἄχρηστος πάντῃ καὶ ἀνωφελής.

3. Οὐκ ἀκούει δηλ., ἃ πάσχει ὁ λαός, καὶ τὴν πνοὴν πίνει τοῦ κό-
 σμου, ἀρπάζει δηλ. καὶ τυραννεῖ, καὶ δίγλωσσός ἐστι, δηλ. ὅτε μὲν τοῦτο
 λ' ἔχει, ὅτε δ' ἐκείνο. Ὁ ὄφις, λέγουσιν, οὐκ ἔχει ὠτα· ἀκούει δὲ διὰ τῶν
 ὀφθαλμῶν.

111. « Οἱ Βραχμᾶνες, οἱ λατρεύουσιν ἐν ταῖς θυσίαις τῷ Θεῷ,
 » τῷ παρακοίτῃ τῆς Λαξμῆς, καὶ τῷ πυρὶ, οὐ παροργι-
 » στέοι εἰσὶν ὑπὸ των βασιλέων· δύνανται γὰρ δοῦναι καὶ
 » Λαξμῆν, καὶ πῦρ ¹.
112. « Καὶ εἰς τις παραβάτης ὢν τῶν τοῦ Νόμου, οὐ παρα-
 » ἔλεπτεός ὑπὸ τοῦ βασιλέως· ἐν γὰρ αὐτῷ πόδα θεῖσα,
 » καὶ στερεωθείσα ἡ παρανομία, τίνα ἄλλον κατ' ἄκο-
 » λουθίαν οὐ παραλαμβάνει ²;
113. « Ὁ Νόμος ἡδέως ἀναπαύεται ἐν ἐκείνῃ τῇ γῇ τοῦ βα-
 » σιλέως, ἔνθα εὐνομία ἐστὶ, καὶ ἔλλειψις κακίας, καὶ
 » κακῶν ἀνθρώπων, ὥσπερ ἐν κήπῳ, ἔνθα σκιά ἐστι, καὶ
 » ἔλλειψις ἰλύος, καὶ ἀκανθῶν ³.
114. « Ἐκεῖνός ἐστι τῷ ὄντι βασιλεὺς, οὗ τῇ προσταγῇ ὑπεί-
 » κουσιν αἱ τέσσαρες φυλαὶ, καὶ αὐξάνουσαι, οὐκ ἀφαιῶσι
 » τὸν ἑαυτῶν ὄρον, ὡς αἱ τέσσαρες θάλασσαί.
115. « Εἰ ὁ βασιλεὺς οὐ δίδωσιν ἀμβροσίαν θυσίας τοῖς ἐν
 » οὐρανῷ, ἄρα οἱ ἐν οὐρανῷ θεοὶ φρέατα ἀμβροσίας ἀνο-
 » ρύξουσιν, πείνῃ θλιζόμενοι ⁴;
116. « Εἰ ἐν τῷ βασιλεῖ οὐκ ἔστιν εὐνομία, ἡ γῆ, πιεζομένη
 » τῷ βάρει τῆς ἀνομίας αὐτοῦ, καταβυθισθεῖν ἂν εἰς τὴν
 » Ῥασατάλαν ⁵. πῶς γὰρ ἂν βασταχθεῖν ὑπὸ τῆς χελώ-
 » νης, ἡ ὑπὸ τοῦ Σέσσα ⁶;

1. Καὶ δόξαν δηλ. καὶ πλοῦτον, καὶ ἀπώλειαν.

2. Καὶ ἄλλοι δηλ. πολλοὶ μιμοῦνται αὐτόν.

3. Τὸ πρωτότυπον χάριν ἔχει μεγάλην, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

4. Οἱ θεοὶ τρέφονται ἐκ τῶν θυσιῶν. — Ἐν Ἰνδῇ τοῖς ὕδασι τῶν φρεά-
 των ποτίζουσι τὴν ἐσπαρμένην γῆν κατὰ τὸ θέρος.

5. Ῥασατάλα λέγεται, ὁ καταχθόνιος κόσμος.

6. Μυθεῖται, ὅτι χελώνη βαστάζει τὴν γῆν, ἡ ὄφιν, Σέσσα τὸ ὄνομα.

117. «Ὁ βασιλεὺς, ὁ πράττων τὰ τοῦ νόμου, φαίνεται, ὡς εἰς
 ▪ μόνος Θεός, κρατῶν τοὺς τρεῖς κόσμους, καὶ τὴν δύνά-
 ▪ μιν (λαμπρότητα) τῶν θεῶν πάντων ἔχων.
118. «Ὁ βασιλεὺς, ὁ ὢν αὐτὸς μὲν λίαν ἀγαθός, κακοὺς δ'
 ▪ ἔχων περὶ ἑαυτὸν, ὡς τὸ δένδρον Σάνδανον, τὸ ἔχον
 ▪ ὄφεις περιπεπλεγμένους, ὑπὸ τίνος ἂν ἀγαπηθεῖη ;
119. «Ὁ λαὸς καταρᾶται τοῦ βασιλέως, θλιβόμενος ὑπὸ πλεο-
 ▪ νεκτικῶν διοικητῶν καὶ ἐπιστατῶν, ὡς καταρῶνται τοῦ
 ▪ ἁγίου τόπου οἱ ἄνθρωποι, θλιβόμενοι ὑπὸ κακῶν ἐπι-
 ▪ στατῶν ἐκείνου τοῦ ἁγίου τόπου.
120. «Ὁ βασιλεὺς, ὁ ἔχων ὑπηρετάς μὲν καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς,
 ▪ αὐτὸς δ' ὢν κακός, ἀποτρόπαιος παρὰ τοῖς ἀνθρώποις
 ▪ κρίνεται, καθὼς ὁ ὄφεις, ὁ ἔχων πολυτίμους λίθους.
121. «Οἱ νόμοι, οἱ τιμώμενοι ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις, φρουρὰν
 ▪ ποιοῦσι τῷ βασιλεῖ, ὃς ἀγαθὰ πράττει, καὶ ὑπηρετάς
 ▪ ἔχει, ἀγαθὰ πράττοντας.
122. «Ὁ σκοπὸς τῆς ἐξόδου ἢ ἐφόδου τῆς στρατιᾶς, ἀλυσίτε-
 ▪ λῆς γίνεται, εἰ οὐκ ἔστι παρὰ τοῖς βασιλεῦσιν ἱερουργός
 ▪ καὶ θεοπρόπος, εἰδήμων τῶν προσηκόντων τοῖς ἐπιχει-
 ▪ ρήμασι.
123. «Διὰ τοῦ φωτὸς τοῦ διαπύρου τῆς ψυχῆς τοῦ βασιλέως,
 ▪ καὶ διὰ τοῦ ἐρείσματος τῆς ῥάβδου, ὁ γέρων Νόμος ὁδεύ-
 ▪ σειεν ἂν ἀσφαλῶς καὶ ἐν τῷ σκοτεινῷ τούτῳ αἰῶνι ¹.

1. Τὸ πρωτότυπον χάριέν ἐστιν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιη-
 τῆς· Δάνδα γὰρ λέγεται καὶ ἡ ῥάβδος καὶ ἡ παιδεία, καὶ ἡ ποινή. Κα-
 θὼς ὁ γέρων, ἔχων φῶς καὶ βακτηρίαν, δύναται ἐν σκότει ἐλπεῖν καὶ
 περιπατεῖν ὀρθῶς, οὕτω καὶ ὁ Νόμος οὐ καταπατεῖται, ὡς γέρων καὶ ἀδύ-
 νατος, ἀλλὰ τιμᾶται καὶ φυλάττεται ἐν τῷ ἐσχάτῳ τούτῳ κακῷ αἰῶνι
 διὰ τῆς θερμοσυργίας τοῦ βασιλέως, καὶ διὰ τῆς πρὸς τοὺς κακοὺς ποινῆς
 καὶ τιμωρίας.

124. « Ὁ θερμουργὸς βασιλεὺς, ὃς ἀφαρπάζει τὴν δόξαν ἀπὸ
 » τῶν κακοφρόνων, καὶ μεταχομίζει αὐτὴν πρὸς τοὺς φι-
 » φιλόφρονας, ἀγλαΐζεται, ὡς ὁ Ἥλιος, ὃς ἀφαιρεῖται τὴν
 » χάριν ἀπὸ τῶν ἀνεράστων νυκτερινῶν λωτῶν, καὶ με-
 » ταφέρει αὐτὴν πρὸς τοὺς ἐραστοὺς ἡμερινούς.
125. « Οἱ θερμουργοὶ βασιλεῖς ἐλέπουν τὰ ἐν κόσμῳ πάντα
 » διὰ τῶν μακρὰν πορευομένων κατασκόπων, καθὼς οἱ
 » λαμπροὶ ὀφθαλμοὶ ἐν ἡμέρᾳ διὰ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων.
126. « Μυστικὴ ἔστω ἡ βουλὴ τῶν βασιλέων, ἡ δυνατὴ ἀνορ-
 » θῶσαι, ἢ ἀνατρέψαι τὸ πᾶν· ταύτης δὲ τῆς βουλῆς ἡ
 » ὑπαρξίς συμπεραίνεται ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων, καθὼς
 » ἡ τοῦ Θεοῦ ἐκ τῶν ποιημάτων.
127. « Εὐδαιμονεῖ ὁ βασιλεὺς, ὃς οὐκ ἔστιν οὔτε λίαν ἀνύπο-
 » πτος καὶ ἄφοβος, οὔτε λίαν ὑπόπτος καὶ δειλός· ποῦ
 » γὰρ δόξα, ἢ πλοῦτος τῷ λίαν ἀνυπόπτῳ; ποῦ δὲ ἄνε-
 » σις τῷ λίαν ὑπόπτῳ;
128. « Τεσσαρές εἰσιν οἱ θάλαμοι τοῦ οἴκου, ἐνθα οἰκεῖ ἡ βα-
 » σιλικὴ δόξα· ἡ πρὸς τοὺς ἀτάκτους παιδεία, ἡ πρὸς
 » τοὺς εὐτάκτους προσηΐα, ἡ πρὸς τοὺς σπουδαίους στορ-
 » γή, καὶ ἡ πρὸς τοὺς Βραχμᾶνας τιμή.
129. « Ἀχώριστός ἐστιν ἡ δόξα τῶν βασιλέων ἐκείνων, οἳ καὶ
 » ἐν αἰτίᾳ θυμοῦ οὐ θυμοῦνται, καὶ ἐν ἐνδείᾳ (ἀπορίᾳ)
 » οὐ πλεονεκτηοῦσι, καὶ ἐν χαρᾷ οὐκ ἀλλοιοῦνται ¹.
130. « Οὐδ' ὑπὸ τοῦ Ἰνδρα νικᾶται ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος, οὗ οἱ
 » ἐταῖροι ἐν καιρῷ πολέμου ἀνίστανται ² ἐκ χαρᾶς, κα-
 » θὼς αἱ τρίχες τοῦ σώματος ³.
131. « Ὅστις τῶν βασιλέων δικαίως καὶ νομίμως κυβερνᾷ τὴν

1. Οἱ αὐτοὶ εἰσιν ἐν παντὶ περιστάσει.

2. Πρόθυμοι εἰσι δηλ.

3. Καὶ ἐκ χαρᾶς φρίκη γίνεται.

- » γῆν, τούτου ἡ ἀρετὴ ἔλκει καὶ τῶν θεωρητικῶν τὴν διάνοιαν, ὡς ὑπερβαίνουσα τὴν χαρὰν τῆς εἰς τὸν Θεὸν θεωρίας ¹.
- 132.** « Ὅ,τι μέρος τῆς ἀρετῆς τῶν ἀνθρώπων λαμβάνει ὁ δίκαιος βασιλεὺς ², διὰ τούτου ἡ ἀρετὴ ἐκείνων οὐκ ἐλαττοῦται, καθὼς οὐδὲ ἡ μάθησις τοῦ διδασκάλου ἐλαττοῦται διὰ τοῦ οὐ μέρους λαμβάνει ὁ μαθητής.
- 133.** « Οὐδὲν ἄλλο ἔργον ἐπωφελέστερόν ἐστι τῷ βασιλεῖ, ἀλλ' ἡ φροντίς τῶν τῆς γῆς καὶ προστασία· ἐκ γὰρ τούτου καὶ κτήσις χρημάτων γίνεται τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἀρετὴ, ὧν τὸ ἐκτεμνόμεον ἀποδίδεται τῷ βασιλεῖ ³, ὅπερ ὠφέλιμόν ἐστιν αὐτῷ καὶ τούτῳ καὶ τῷ μέλλοντι βίῳ ⁴.
- 134.** Οὕτως ὁ Βήσμας εἶρηκε τῷ βασιλεῖ Ἰουδιστίρα τὰ προσήκοντα τῷ βασιλεῖ, παραδείγματα φέρων πολλῶν προγενεστέρων βασιλέων ἔργα χρηστά.

1. Ὁ θεωρητικὸς εἰς οὐδὲν ἄλλο ἔχει τὴν διάνοιαν, ἀλλ' ἡ εἰς μόνον τὸν Θεόν· ὅταν δὲ ὁ βασιλεὺς ὀρθῶς διοικῇ τὸν λαόν, ἡ διάνοια τῶν θεωρητικῶν ἔλκεται πρὸς τὸν τοιοῦτον ἀγαθὸν βασιλεία, καὶ διανοεῖται αὐτόν.

2. Τὸ ἐκτεμνόμεον τῶν ἀγαθῶν ἔργων τῶν ἀνθρώπων λαμβάνει ὁ βασιλεὺς, ὁ διοικῶν καλῶς· ὁ δὲ διοικῶν κακῶς, τὸ ἐκτεμνόμεον τῆς κακίας τῶν ἀνθρώπων.

3. Εὐνομίας οὕτης, ἡ γῆ εὐφορεῖ· ἐκ δὲ τῆς εὐφορίας τῆς γῆς, οἱ ἄνθρωποι εὐτυχοῦσι καὶ πλουτοῦσι, καὶ θυσίας τελοῦσι καὶ ἄλλα πολλὰ ἀγαθὰ· ὁ δὲ βασιλεὺς λαμβάνει, ὡς φόρον, ὅχι μόνον τὸ ἐκτεμνόμεον τῶν τῆς γῆς γεννημάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν ἀγαθῶν, ἃ πράττουσιν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐκ τούτων ὠφελεῖται καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Σημειώται ὅτι ὁ βασιλεὺς λαμβάνει τὸ ἐκτεμνόμεον, οὐ μόνον τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ὧν πράττουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ τῶν κακῶν· οὕτω φρονοῦσι καὶ λέγουσιν οἱ Ἰνδοί· ὀρθῶς δὲ καὶ φρονοῦσι καὶ λέγουσι.

4. Μέχρι τοῦδε εἶρηκεν ἃ προστήκει τῷ βασιλεῖ ποιεῖν, ὅτε ἐν ἀνέσει ἐστί, καὶ εὐημερίᾳ.

135. Ἐπὶ τούτοις ἠρώτησεν ὁ Ἰουδιστίρας τὸν Βήσμαν, ὃς ἦν κῆπος φυτῶν πάσης ἀρετῆς, ὅ,τι δέοι τοῖς βασιλεῦσι πράττειν, ὧν ἡ δόξα ἠφανεσθῇ ὑπ' ἐχθρῶν.
136. Πρὸς θὺν ἀπεκρίνατο ὁ Βήσμας, ἐκφωνήσας φωνήν, διήκουσαν μέχρι τοῦ οὐρανοῦ, ὡς ἐροντῆν ἐκ πολλῶν νεφῶν, ἃ ἐστίν, ὡς κόμη τοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Βήσμα ὄντος Βισνοῦ ¹.
137. « Ὁ στερηθεὶς τῆς ἑαυτοῦ δόξης βασιλεὺς ², προσελθὼν
 « καὶ τῷ ἐχθρῷ εἰς βοήθειαν, ἐπαναλαμβάνει τὴν ἑαυτοῦ
 « δόξαν, καθὼς ἡ Σελήνη, προσελθοῦσα τῷ Ἡλίῳ, αὐξά-
 « νει κατὰ μικρὸν, καὶ ἐπαναλαμβάνει τὴν ἑαυτῆς λαμ-
 « πρότητα ³.
138. « Ἀδυνάτου ὄντος τοῦ φίλου καὶ συμμάχου, ἐλέπων ὁ
 « φρόνιμος βασιλεὺς τὸν ἐχθρὸν ἀνιστάμενον, συστελλέσθω,
 « προσμένων καιρὸν, καθὼς ὁ λωτὸς, δύσαντος τοῦ φίλου
 « Ἠλίου, συστέλλεται, προσμένων τὴν ἡμέραν ⁴.
139. « Ἰσχυροῦ ἐχθροῦ ἐπερχομένου, ὁ φρόνιμος οὔτε προσέρ-
 « χεται, οὔτε φύγει, ἀλλὰ ταλαιπωρεῖ αὐτὸν, καθὼς ἡ
 « νεόνυμφος τὸν ἄνδρα.
140. « Ὁ βασιλεὺς, οὗ αἱ βουλαὶ ἀλυσιτελεῖς καὶ ἄχρηστοι

1. Μυθολογοῦσιν, ὡς τὸ πᾶν τοῦτο σῶμά ἐστι τοῦ Βισνοῦ· ὁ μὲν καταχθόνιος κόσμος, ὡς πόδες, ἡ δὲ γῆ, ὡς ὄσφυς, ὁ δ' οὐρανὸς, ὡς κεφαλὴ, ὁ δ' ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη, ὡς ὀφθαλμοί, τὰ δὲ νέφη, ὡς τρίχες.

2. Νῦν δὲ λέγει ἃ προσηκεῖ τῷ βασιλεῖ ποιεῖν, ὅτε ἐν δυσημερίᾳ ἐστι, καταδιωκόμενος ὑπ' ἐχθρῶν.

3. Τοῦτο θεωρεῖται ὅτε συνοδὸς ἐστι τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης ἐν τῇ ἔνῃ καὶ νέᾳ· τότε γὰρ ἄρχεται ἡ Σελήνη ἐπαναλαμβάνειν τὴν στερηθεῖσαν λαμπρότητα, καὶ ἀναπληροῦσθαι.

4. Τῆς μὲν ἐχθρᾶς Σελήνης ἀνατελλούσης, ὁ ἡμεράνθης λωτὸς συμμύει· τοῦ δὲ φίλου Ἡλίου ἀνατέλλοντος, διεκπετάσσεται.

- » ἐγένοντο ¹, πόλεμον ποιείτω καὶ πρὸς δυνατὸν ἐχθρόν·
 » νικήσας μὲν γὰρ τρυφᾷ τῆς γῆς· θανὼν δὲ, ἐφ' ἑμίλλος
 » γίνεται τῷ ἴνδρα.
141. « Θησαυρὸς ἐναποταμειεύσθω τῷ βασιλεῖ ἐκ παντὸς τρό-
 » που, ἐκτὸς τῶν χρημάτων τῶν Βραχμάνων καὶ τῶν ἱε-
 » ρῶν τόπων ². ὁ γὰρ θησαυρὸς καταπαύει τὰ δεινὰ, κα-
 » θὼς τὸ ἐν ὕλῃ πῦρ κατακαίει τὰ δένδρα.
142. « Ὁ ἔχων πλοῦτον, καὶ ἐν μεγάλοις δεινοῖς οὐκ ἐγκατα-
 » λιμπάνεται ὑπὸ τῶν ἑαυτοῦ ὑπηρετῶν ³. παραδείγμα-
 » τος χάριν, ὁ βομβύλιος συγκλείεται τῷ λωτῷ πλεονεξία
 » τοῦ γλυκέος χυμοῦ.
143. « Οἱ θεράποντες ἐγκαταλείπουνσι τὸν δεσπότην, ὃς οὐκ
 » ἔχει πλοῦτον, καθὼς ἡ μὲν λάμψις τὸν λύχνον, οὗ τὸ
 » ἔλαιον κατεπόθη (κατηναλώθη), ἡ δὲ φλόξ τὸ πῦρ, οὗ
 » τὰ ξύλα κατεκάη, ἡ δ' ἀγλαΐα, τὸν μὴ ἔχοντα πνοήν.
144. « Πάντες οἱ ἐν κόσμῳ συνδεδεμένοι εἰσὶ πρὸς ἀλλήλους
 » ἐλπίσιν, ὡς δεσμοῖς· οὗ τινος δὲ αἱ ἐλπίδες, ἃς εἶχε
 » πρὸς τινα, διελύθησαν, ὡς δεσμοί, οὗτος ἐγκαταλείπει
 » ἑκείνους ἐν καταφρονήσει.
145. « Ὅστις καὶ ἐν ἀνάγκῃ οὐκ ἀφίησι τὰ ὄρια, ἀπὸ τούτου
 » ἀπαλλάττεται αἰσχύνῃ πως ἡ ἀνάγκη, ὡς μὴ δυνηθεῖ-
 » σα καταναγκάσαι αὐτὸν εἰς τὸ ἀφεῖναι τὰ ὄρια.
146. « Ἐν δεινοῖς ὧν ὁ βασιλεὺς, ἀφείτω τὴν ἑαυτοῦ δόξαν, καὶ
 » τὴν χώραν, καὶ τὰς γυναῖκας ὁμοῦ, καὶ διαφυλαχάτω

1. Οὐκ ἔμειναν ἀποφυγὴ ἢ καταφυγὴ, ἢ ἄλλος τις τρόπος σωτηρίας.

2. Ἡ περιουσία Βραχμᾶνος, ὃς ἀπέθανεν ἄνευ κληρονόμου, οὐ σφε-
 τερίζεται ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ δίδεται ἄλλῳ τινι Βραχμᾶνι· εἰ δὲ
 Βραχμᾶν οὐκ ἔστιν ἐν ἐκείνῃ τῇ χώρῃ, ἡ τοιαύτη περιουσία ρίπτεται εἰς
 πῦρ, ἢ εἰς ποταμόν· νόμου δὲ κεφάλαιόν ἐστι τοῦτο.

3. Ὅτε ὁ βασιλεὺς ἔχει θησαυρὸν, οἱ στρατιῶται θύουσι τὰς ψυχὰς
 αὐτῶν, ἐλπίζοντες λήψεσθαι πλείω χρήματα.

- » ἑαυτὸν ¹, καθὼς ἡ Σελήνη ἀφίησι τὴν ἑαυτῆς λαμπρό-
 » τητα, καὶ ἀφανὴς γίνεταί ². ὁ γὰρ χρόνος πάλιν δι-
 » δώσει πάντα.
147. « Ὁ φρόνιμος βασιλεὺς, κατατρυγόμενος ὑπὸ πολλῶν
 » ἐχθρῶν, καταφευγέτω εἰς ἰσχυρότερον ἐκείνων, καθὼς ὁ
 » ἀγαθὸς ἄνθρωπος, κατατρυγόμενος ὑπὸ δεινῶν, κατα-
 » φεύγει εἰς σκληρὰν ἀσκησιν ³.
148. « Μὴ πιστευέτω ὁ βασιλεὺς τοῖς πρὸς ἡδονὴν καὶ χάριν
 » λεγομένοις λόγοις, μάλιστα δὲ τοῖς τῶν ἐχθρῶν, ἀνα-
 » λογιζόμενος τὸ ἡδὺ ἄσμα τῶν θηρευτῶν, τὸ ἀπολλύον
 » τὸ γένος τῶν ἐλάφων.
149. « Ἰσχυροῦ ὄντος τοῦ ἐχθροῦ, ὁ βασιλεὺς ζήτω, ἐντὸς οἰ-
 » κῶν, καὶ μηδαμοῦ φαίνων ἑαυτὸν, καθὼς τὸ πάθος οὐκ
 » ἀναφαίνεται, δυνατοῦ ὄντος τοῦ σώματος· ἐν δὲ καιρῷ
 » φανερωθεὶς, ἐπιτεθήτω τῷ ἐχθρῷ ⁴.
150. « Ἐστω αἰεὶ ὁ βασιλεὺς, ὑποκριτῆς, ὡς λάρος, διάτρο-
 » φος, ὡς ὄρις, ἀνδρείος, ὡς λέων, ὑποπτος, ὡς κολοῖός,
 » καὶ ὀξύδερχης, ὡς γυψ.
151. « Ὁ ἔχων ὀλίγην δύναμιν, φερόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ ἀ-
 » γνοίας κατὰ δυνατοῦ ἐχθροῦ, ὀλεθρον λήψεται, καθὼς
 » ὁ ξηρὸς χόρτος, φερόμενος ὑπὸ τοῦ ἀνέμου εἰς τὸ πῦρ.

1. Τὸ πρωτότυπον πᾶν χάριέν ἐστιν, ἐπειδὴ παύει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

2. Τὸ τῆς Σελήνης θεωρεῖται ἐν τῇ σκοτομηνίᾳ· εἰ γὰρ καὶ σκοτίζεται, καὶ ἀφανὴς γίνεται, ἀλλὰ πάλιν μετὰ ταῦτα ὀλολαμπῆς γίνεταί. Καὶ ὁ βασιλεὺς μετὰ χρόνον, καιρὸν εὐρὼν, ἐπαναλαμβάνει τὴν ἀπολεσθεῖσαν δόξαν, ἢ φυλάττει ἑαυτόν.

3. Διὰ τῆς ἀκτῆσεως καὶ σκληραγωγίας ἀπαλλάττονται τὰ δεινά.

4. Ἐν καιρῷ ἀναφανήτω, ὅταν ἴδῃ τὸν ἐχθρὸν ἀδύνατον, καθὼς τὸ πάθος, ὅταν ἴδῃ τὸ σῶμα ἀδύνατον, ἀναρρήγνυται.

152. «Τῶν ἀτυχιῶν οἴκημα οὐ γίνεται ¹ ἐκεῖνος ὁ βασιλεὺς,
 » ὃς περιέπεται ὑπὸ ἐταίρων ἀπλεονέκτων, ἀξίων, γεν-
 » ναιῶν, φιλοκάλων, καὶ ἀδόλων· οὕτως οἶδασιν οἱ σοφοί.»
153. Τοιοῦτοις λόγοις ὀρθοῖς, καὶ πολλὰ παραδείγματα ἔχου-
 σιν, εὐφρανεν τὸν Ἰουδιστίραν ὁ Βῆσμας, διδάξας αὐτὸν
 τὰ προσήκοντα πράττεσθαι ἐν δεινοῖς.
154. Ἀπῆλθε δ' ἔπειτα οἴκαδε σὺν τοῖς ἀκολούθοις ὁ Ἰουδι-
 στίρας, οὗ τὸ σῶμα ἔφριττε συχνάκις χαρᾶ, ἐκ τῆς ἀνα-
 μνήσεως τῶν λόγων τοῦ Βῆσματος.
155. Οὐ μόνον δὲ τηνικαῦτα οἱ Πανδοῖδαι ὑπερήσθησαν, ἀλ-
 λά καὶ αὐτὸς ὁ Βιδούρας, νομίσαντες, ὅτι πόμα ἀμφο-
 σίας ἐπιον· ἐκ τῆς ἀκροάσεως τοιούτων ἡδέων λόγων περὶ
 τῆς *Τριθάρρας* ².
156. Ἐλθὼν δὲ πάλιν ὁ Ἰουδιστίρας, ἠρώτησε τὸν Βῆσμαν·
 « Πῶς ὁ ἄνθρωπος καρτερίαν ἐξεί, ἀπολέσας συγγενεῖς τε
 » καὶ δόξαν ³;
157. Ὁ δὲ Βῆσμας, ὁ ὢν ὅμοιος τῷ Βριχασπατῇ κατὰ τὸν
 νοῦν, λόγον ἐξηρεύετο, ὅς ἡδὺς ἦν, ὡς ἐρευγμὸς τῆς πο-
 θείσης ἀμφοροσίας τῆς ἀπαθείας·
158. « Ἡ σκέψις αὕτη, εἰ τὰ τοῦ κόσμου τούτου ῥέοντά ἐστιν,
 » ἢ αἰδία, αἰτία ἐστὶ τῆς καρτερίας τῶν ἀνθρώπων, τῶν
 » παραφερομένων κατὰ τὸν νοῦν, ὡς σφοδροῖς ἀνέμοις,
 » τοῖς δεινοῖς.
159. « Ἡ φροντίς τῶν τοῦ κόσμου πρόσκαιρός ἐστιν, ὡσαύτως

1. Δηλ. αἰεὶ εὐτυχεῖ.

2. Τριθάρρα λέγεται ἡ Τριττὺς τῶν ἀγαθῶν, ὁ πλοῦτος, ἡ τρυφή, καὶ ἡ ἀρετή.

3. Μέχρι τοῦδε εἴρηται ὅ,τι δεῖ ποιεῖν τὸν βασιλέα ἐν δεινοῖς ὄντα. Νῦν δὲ ἐρωτᾷ περὶ γνώσεως, ἐξ ἧς γεννᾶται ἡ Μόξα, τουτέστιν ἡ λύ-
 τρωσις τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, ἡ ἀγεννησία, καὶ ἀθανασία.

» δὲ καὶ ἡ λύπη, καὶ ἡ ζωή, καὶ τὸ σῶμα· εὐκλεεῖς οὖν
 » καὶ εὐδαίμονες γίνονται οἱ εὐφρονεῖς ἐκεῖνοι, οἱ καταφρο-
 » νήσαντες ταχέως τοιούτων λυμαντικῶν καὶ θυμοφθο-
 » ρων ¹.

160. « ὦ! οἱ μωροὶ λυποῦνται, διότι ὁ πλοῦτος αὐτῶν κατα-
 » ναλίσκεται· οὐδαμῶς μὲν τοι λυποῦνται, διότι ἡ ζωή
 » αὐτῶν ἐλαττοῦται, ἥς οὐδὲ μικρόν τι μέρος προστεθείη
 » ἂν εἰς αὐξήσιν, καὶ ἂν δῶσι τὴν βασιλείαν τῶν τριῶν
 » κόσμων.

161. « Πῶς ἂν σχολή λύπην ἐπὶ τῷ ἀπολωλότι ὁ φρόνιμος
 » ἐκεῖνος, ὃς φρονεῖ τὸ μὲν σῶμα ψευδὲς καὶ μάταιον,
 » τὴν δὲ ψυχὴν ἰσοδύναμον τῷ χρόνῳ, ὃς αἰεὶ ἐστι, καὶ
 » πανταχοῦ ἐστίν;

162. « Οἵτινες ἡρνήσαντο τὸ τῆς σαρκὸς φρόνημα, τὸ, « Τοῦτό
 » ἐστὶν ἐμὸν, » οὗτοι αἰεὶ οἴκημα τῆς χαρᾶς εἰσιν· ἡ γὰρ
 » ἄρνησις τοῦ τῆς σαρκὸς φρονήματος, τμητικὴ ἐστὶ τῆς
 » λύπης, ὡς ἡ ἀξίνη τοῦ δένδρου.

163. « Εἰ ὁ ἄνθρωπος χαρὰν ἔχει μεγάλην, τοῦ οἰκείου αὐξά-
 » νοντος τῇ ἡλικίᾳ ἐκ τῆς μειώσεως τῆς ζωῆς, διὰ τί
 » λυπεῖται, τελειωθείσης τελευταίου τῆς ζωῆς ἐκεῖνου;

164. « Ἄπαντες οἱ ζῶντες ἔχοντες, ἐκ τῆς ἀνυπαρξίας ἔρχονται,
 » καὶ εἰς τὴν ἀνυπαρξίαν ἀπέρχονται· εἰ οὖν τις ἀπέλθοι
 » πρότερον, διὰ τί ἐπὶ τούτῳ λύπην ἔχουσιν οἱ μωροὶ;

165. « Τίς λυπηθεῖν ἂν ἐπὶ τινι ἀποθανόντι, ὅτε ὁ χρόνος
 » παίζει ἐνθεν κακεῖθεν μετὰ τῶν ἀνθρώπων, ὡς ἑαυτοῦ
 » παίδων, ἐν ἀμφοτέραις ταῖς ἀνυπαρξίαις, ὡς ἐν χερσὶ ²;

1. Λυμαντικαί εἰσιν ὅτε νομίζονται ὡς αἰδία· ὅταν δὲ νομισθῶσιν ὡς φθαρτὰ, καὶ καταφρονήσων, εὐδαίμονες γίνονται οἱ ἄνθρωποι.

2. Ὁ χρόνος παίζει μετὰ τῶν ἀνθρώπων, ἄγων αὐτοὺς ἐξ ἀνυπαρξίας, καὶ μετὰ γων εἰς ἀνυπαρξίαν, καθὼς ὁ πατήρ παίζει μετὰ τοῦ ἑαυ-

166. « Καί τοι ἐστίν, οὐκ ἔστι πλοῦτος ἐκεῖνος, ὃς, συναχθεὶς,
 » οὐκ ἐγένετο ἐν χρήσει, οὔτε τρυφῇ, οὔτε μεταδόσει· τοῦ
 » γεμὴν τοιούτου εὐχρήστου πλούτου ἀπολεσθέντος ἐκ
 » τύχης, οἱ ἄφρονες λυποῦνται.
167. « Τὴν ἀρετὴν, τὴν αἰὶ χαρὰν διδοῦσαν, ἀγοράζουσιν οἱ
 » εὐφρονες διὰ τῶν χρημάτων ¹, ἢ λύπην αἰὶ διδουσιν ἐν
 » τῇ κτήσει, ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἐν τῇ ἀπωλείᾳ.
168. « Τίς εὐφρανθεῖν ἂν ἐν τῇ συντυχίᾳ τούτου τοῦ κόσμου,
 » ἔνθα διάζευξις ἐστὶν ἀναγκαία; οὐδὲ γὰρ ἐν κήπῳ ἁ-
 » γλαῶ τις εὐφρανθεῖν ἂν, ἔνθα πῦρ ἐστὶ, καταφλέγον τὰ
 » δένδρα.
169. « Εἰ μὲν ἐστὶ στοργὴ περὶ τὸ σῶμα τοῦ οἰκείου, διὰ τί
 » καίουσιν αὐτὸ μετὰ θάνατον; εἰ δὲ περὶ τὴν ψυχὴν, ὁποία
 » λύπη ἐπ' αὐτῇ, ἢ αἰδιδός ἐστι, καὶ οὐδέποτε ὠράθη;
170. « Τὰ ὄντα ἔρχονται εἰς τὸ μὴ ὄν· τούτων ἡ μὲν οἰκείω-
 » σις ἐστὶν εἰς λύπην ², ἡ δὲ προσπάθεια, εἰς φθορὰν τῆς
 » τετρακτύος τῶν ἀγαθῶν ³. ἀφέτω οὖν ταῦτα ὁ εὐφρων ⁴.
171. « Τὰ προσήκοντα γενέσθαι μὴ ἀναβαλλέσθωσαν εἰς τὸ
 » μέλλον· τίς γὰρ οἶδε πότερον ποιήσει βέβαιον ὁ χρόνος;
 » τὴν ἀναπέταπιν τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀνθρώπου; ἢ τὴν
 » κάμυμυσιν ⁵;

τοῦ παιδός, φέρων αὐτὸν ἀπὸ μιᾶς χειρὸς εἰς ἑτέραν· οἶονεῖ ἔλεγεν· εἰ
 ὁ χρόνος ποιεῖ τοὺς οἰκείους, ὥς βούλεται, τί σοι μέλλει τούτου, ὃς
 εἰ ξένος;

1. Διὰ τῆς δόσεως δηλ. τῶν χρημάτων.

2. Τὸ νομίζειν αὐτὰ οἰκεῖα «Τοῦτό ἐστιν ἐμὸν», προξενεῖ τὴν λύπην·
 πᾶν γὰρ τὸ οἰκεῖον πείζει.

3. Ἡ τετρακτὺς τῶν ἀγαθῶν ἐστίν, ὁ πλοῦτος, ἡ τρυφή, ἡ ἀρετὴ,
 καὶ ἡ ἀθανασία.

4. Ἀφέτω τὴν οἰκείωσιν καὶ τὴν προσπάθειαν.

5. Ζήσεται; ἢ θανεῖται;

172. «Ὁ ποιητὴς Βραχμᾶς δίδωσι τὸν μὲν πλοῦτον εἰς μετὰ-
 » δοςιν, τὴν δὲ πτωχείαν εἰς ἄσκησιν· ἀλλ' οἱ μωροὶ
 » οὐκ ἀπολαμβάνουσι τὸν καρπὸν τοῦ πλούτου ¹ διὰ τῆς
 » μεταδόσεως, οὔτε τὰ τῆς πτωχείας, διὰ τῆς ἀσκήσεως,
 » δηλονότι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν ἀθανασίαν.
173. «Ὅτε, εἴτε πλούσιος, εἴτε πτωχὸς, ὃς ἐν ἀνέσει ἐστὶ, διὰ
 » τὸ μὴ ἔχειν φροντίδας καὶ περισπασμοὺς τῶν τοῦ κόσ-
 » μου ², οὐκ ἀσχολεῖται περὶ τὸ πρακτέον ³, τί ποιη-
 » σειν ἂν ἄλλος ταλαίπωρος ⁴;
174. «Ἡ πλεονεξία, ἡ αὐξανομένη τῇ προσθέσει τοῦ πλούτου,
 » καὶ πάσχειν ποιοῦσα τὸν ἔχοντα, παύεται διὰ τῆς ὀλι-
 » γαρκειάς, καθὼς ἡ φλόξ τοῦ πυρὸς, ἡ αὐξανομένη τῇ
 » ἐπιθέσει των ξύλων, σβέννυται διὰ τοῦ ὕδατος.
175. «Ἡ λαμπρὰ ἀνεσις ἀφανὴς γίνεται διὰ τῆς πλεονεξίας,
 » ὡς διὰ καταπετάσματος ⁵. ὅσον δ' ἀφαιρεῖται ἡ πλεο-
 » νεξία, τοσοῦτον καταφανὴς γίνεται ἡ ἀνεσις.
176. «Ὅστις ἀποβλέπει εἰς τὴν πλεονεξίαν, οὗτος οὐ βλέπει
 » τὴν ἀνεσιν, καὶ ἔμπροσθεν οὖσαν· ὅταν δ' ἐκ τῆς πλεο-
 » νεξίας ἀποστραφῇ ὁ ἀνθρώπος, τότε βλέπει τὴν ἀνεσιν.
177. «Οἱ σπουδὴν οὐ ποιοῦνται οὔτε εἰς ἐπίτευξιν τοῦ ἀγαθοῦ,
 » οὔτε εἰς ἀποφυγὴν τοῦ ἐλθόντος κακοῦ, οὗτοι, καὶ περ
 » ζῶντες, λελυτρωμένοι εἰσι τοῦ δεσμοῦ τοῦ σώματος, ὡς

1. Ὁ μὲν καρπὸς τοῦ πλούτου, διὰ τῆς μεταδόσεως, ἐστὶν ἡ ἀπόλαυσις τοῦ οὐρανοῦ· ὁ δὲ καρπὸς τῆς πτωχείας, διὰ τῆς ἀσκήσεως, ἡ ἀθανασία.

2. Οὐκ ἔχει γυναῖκα καὶ παιδία.

3. Οὐκ ἀσχολεῖται περὶ τὸ πρακτέον, ὁ μὲν πλούσιος δηλ. περὶ τὴν μετὰδοσιν, ὁ δὲ πτωχὸς περὶ τὴν ἄσκησιν.

4. Ὃς ἔχει φροντίδας καὶ περισπασμοὺς τῶν τοῦ κόσμου, δηλ. γυναῖκα καὶ παιδία.

5. Καθὼς τὸ λαμπρὸν δωματίον ἀφανὲς γίνεται διὰ τοῦ καταπετάσματος.

» τὴν αὐτὴν διὰ θεσιν ἔχοντες ¹, εἴτε ἀγαθὰ, εἴτε κακὰ
» πάρεισιν.

178. «Ὅλβιοι εἰσιν ἐκεῖνοι, οἳ ἀφῆκαν τὰ νόμιμα καὶ ἔθιμα
» ἔργα τῆς ἰδίας φυλῆς, καὶ τὰ κτήματα τοῦ οἴκου· ὁ γὰρ
» νοῦς αὐτῶν, ὡς λύχνος ἐστίν, ὁδηγῶν εἰς τὴν θείαν
» γνῶσιν, τὴν κεκαλυμμένην τῷ σκοτει τῆς ἀγνοίας.

179. «Ἡ ψυχὴ, ἡ διαλύσασα διὰ τῆς θείας γνώσεως τὸν δε-
» σμὸν τῆς ἀγνοίας, καθαρὰ γίνεται, καὶ ἐνοῦται τῷ Βι-
» σνοῦ, τῷ πρωταιτίῳ τοῦ κόσμου.

180. «Ὁ φρόνησιν ἔχων βλέπει τὸν ἐντὸς ὄντα Θεὸν τῷ ἔσω-
» τερικῷ ὀφθαλμῷ, τῷ φωτισθέντι ὑπὸ τοῦ φωτός τῆς
» θείας γνώσεως, ὃ διεσκέδασε τὸ σκότος τῆς ἀγνοίας.»

181. Οὕτως ὁ ἄριστος τῶν ἡρώων, καὶ εἰδήμων τῶν τοῦ Νό-
μου Βήσματος, ἐδίδαξε τὸν Ἰουδιστίρχον ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ
πολέμου τὰ τῆς θείας γνώσεως, λόγοις πολυειδέσι, ῥη-
θεῖσιν ἐν τοῖς ἀρχαιολογικοῖς βιβλίοις.

182. Σεβέσθω, ὡς βομβήλις, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ καὶ
ὀρθοδόξου διδασκάλου Ζηναδάτα ὁ καλὸς καὶ ἐγκρατὴς
Ἀμάρας. Ἐλαβε τέλος τὸ δωδέκατον βιβλίον τῆς Βαλα-
βαράτας, ἡ ὁδὸς ἐστὶν ἡδεῖα, εἰς ἣν ῥεῖ μελὶ ἐκ τοῦ
λωτίου στόματος τοῦ Ἀμάρα.

183. Ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ, ὃ διαλαμβάνει περὶ τῶν προσηκόν-
των τῷ βασιλεῖ, καὶ περὶ τῶν προσηκόντων πράττεσθαι
ἐν δεινοῖς, καὶ περὶ τῆς θείας γνώσεως, ἐμπεριέχονται
ἐν ἐνὶ Κεφαλαίῳ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα καὶ ἑξ στίχοι, κατὰ
τὸ μέτρον τοῦ Ἄνουστούπα.

Τέλος τοῦ Πρώτου Κεφαλαίου.

τοῦ Δωδεκάτου Βιβλίου

τῆς Βαλαβαράτας.

1. Ἀδιάφοροί εἰσιν.

ΒΙΒΛ. ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὁ διαλαμβάνει τὴν πρὸς τὸν Ἰουδιστίραν παρηγορίαν,
καὶ τὴν εἰς οὐρανὸν ἄροδον τοῦ Βήσμα.

1. Διατιροίη ἐμὲ ὁ Βιάσας, ὁ ὢν μέλας, ὡς τὸ δένδρον, ἡ Ταμάλα, καὶ ἀπόρροια τοῦ Βισνοῦ, οὗ ἐν τῷ λωτίῳ στόματι γλῶσσα ἐγένετο ἡ Σαρασβατὴ, εἰς τὸ ἐξερεύξασθαι λόγους πρὸς ὄφελος τοῦ κόσμου.
2. Ἀκούσας τῶν παρὰ τοῦ Βήσμα ὁ Ἰουδιστίρας, ἀναλαβὼν τὴν λύπην, ἐποίει ἐλσεινολογίας, σκυθρωπὸς ὢν, καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς πλημμελεμένους.
3. « Εἰ καὶ νενομοθετημένον ἐστὶ πράττεσθαι τι, τοῦτο οὐ
» δεῖ πράττεσθαι, ὅτε δυσάρετόν ἐστι καὶ ἄχαρι ¹ τοῖς
» ἀνθρώποις. Οἴμοι! ὅτι ὑπ' ἐμοῦ ἀνγρέθησαν οἱ καθ' αἵ-
» μα προσήκοντες διὰ τὴν βασιλείαν, ἧς τέλος ἐστὶν ὁ
» Ἄδης ².
4. « Οὗ τὸ γένειον εἰλκύετο ὑπ' ἐμοῦ μετὰ χαρὰς, παιδίου
» ὄντος, εἰς τὸ ἐκμυζῆσαι τὸν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ χυ-

1. Νενομοθετημένον ἐστὶ θύειν βοῦν· νῦν δ' οὐ γίνεται τοιαύτη θυσία, ἐπειδὴ ἐξέλιπε τοιοῦτον ἔθος, καὶ διὰ τοῦτο δυσάρεστόν ἐστι καὶ ἄτοπον εἴτις πράττει. Νενομοθετημένον ἐστὶν ἀναιρεῖν ἐν πολέμῳ· ἀναιρεῖν ὅμως συγγενεῖς δυσάρεστον κρίνεται καὶ ἄχαρι.

2. Ἡ πρόξενός ἐστι τοῦ ἄδου.

- » μὸν τῆς Ταμβούλας, οὗτος ὁ προπάτωρ ¹ ἀνῆρέθη ὑπ'
 » ἐμοῦ τοῦ διεστραμμένου τὴν καρδίαν, βασιλείας ἐπιθυ-
 » μίᾱ. Ἰού! ἰού!
5. Οὗ ταῖς χερσὶν ἐγὼ ἐκοσμούμην κοσμήμασι κατὰ πάντα
 » τὰ μέλη, καὶ ἐν ἀγκάλαις ἐφερόμην, οὗτος τετρωμένος
 » θέλεισι κατὰ πᾶν μέλος, ἐρρίφθη κατὰ γῆς ὑπ' ἐμοῦ τοῦ
 » διεστραμμένου τὴν καρδίαν, βασιλείας ἐπιθυμίᾱ.
6. Ὡς ἄνεις οὐκ ἐγένετο ἄνευ ἐμοῦ, οὗτος ὁ προπάτωρ,
 » ὁ ἀνίκητος τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς δαίμοσιν, ἐρωτηθεὶς
 » ὑπ' ἐμοῦ κατὰ τὴν νύκτα, τὸν τρόπον τοῦ θανάτου αὐ-
 » τοῦ, κατὰ τὴν ἡμέραν ἀνῆρέθη ὑπ' ἐμοῦ τοῦ διεστραμ-
 » μένου τὴν καρδίαν, βασιλείας ἐπιθυμίᾱ.
7. « Ἰφ' οὗ ἐγὼ ἐδιδάχθην τὴν περὶ τὰ ὅπλα μάθησιν εἰς
 » ἡδεῖαν θεωρίαν τῆς τῶν ἐχθρῶν ἀναιρέσεως, οὗτος ὁ
 » προπάτωρ, διὰ τῆς αὐτῆς μαθήσεως ἀνῆρέθη ὑπ' ἐ-
 » μοῦ τοῦ διεστραμμένου τὴν καρδίαν, βασιλείας ἐπιθυ-
 » μίᾱ, »
8. Ὁ δὲ Βήσμας, ὁ ὀδυνώμενος τοῖς τραύμασι, χαρεῖς τὴν
 καρδίαν διὰ τὸ σέβας τοῦ Ἰουδιστίρα, ἔφη αὐτῷ ὀδυρο-
 μένῳ, ἐξάγων ῥήματα ἀγλαά, ὡς τὰ κύματα τῆς μη-
 τρὸς αὐτοῦ Γαγγᾶς·
9. « Μὴ καταλυμαίνης, ὦ τέκνον, τὴν κρίσιν τοῦ νοῦς διὰ
 » τῆς λύπης, καθὼς τὸ πῦρ τὴν ἀναδενδράδα, διὰ τῆς
 » φλογός· οὔτε σὺ ἀνεῖλες ἐμέ, οὔτ' ὁ θάνατος, οὔθ' ὁ
 » χρόνος· ἀνῆρέθημεν δ' ἡμεῖς αὐτοὶ ὑπὸ τῶν ἑαυτῶν
 » ἔργων.
10. « Τὰ ἔργα παίζουσιν ἀμόχθως μετὰ τῶν ψυχῶν, αἱ λαμ-
 » βάνουσι διάφορα σώματα κατὰ καιρὸν, γεγεννημένα ἐκ

1. Δηλαδή σύ.

» ἐκ τῆς εἰς τὰ τοῦ κόσμου προσπαθείας ¹, καθὼς τὰ παι-
 » δία πιζίζουν μετὰ διαφόρων πηλίνων πλασμάτων ²,
 » ἂ πλάττουσιν εἰς παιδιάν.

11. « Ζωὴ στερεὰ ³ γίνεται τῷ τοιούτῳ ἀσυγκρίτῳ ἀνθρώπῳ,
 » ὃς ἐν νομίμοις ἔργοις ἀεὶ ἀσχολεῖται, καὶ εἰς καρπὸν
 » τῶν ἔργων οὐκ ἀποβλέπει· πρὸς δὲ, ὅλος τῷ τοιούτῳ
 » γίνεται, τότε γένος αὐτοῦ καὶ ἡ μάθησις ἀγλαίαν λαμ-
 » βάνει. »

12. Ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως Ἰουδιστίρα, « Τίνι ἀγαθῷ
 » ἔργῳ ὁ ἄνθρωπος γνωρισθήσεται, ὅτι ἀγαθὰ πράττει ; »
 ὁ υἱὸς τῆς οὐρανίας Γαγγᾶς ἀπεκρίνατο·

13. « Ὅστις δωρεῖται δωρεὰς εἰς παντελῇ ἀπχλαγὴν τοῦ
 » ἄχθους τῶν αἰτούντων, καὶ φυλάττει τὴν ἄρνησιν ἐν τῇ
 » ἑαυτοῦ καρδίᾳ ⁴, ὡς ἐν εἰρητῇ, καὶ τὰ μὴ δοτέα ⁵ δι-
 » δωσι, καὶ οὐδεμίαν διαφορὰν βλέπει τοῦ οἰκείου καὶ
 » ἀλλοτρίου, ἄρα ὁ τοιοῦτος οὐ τιμᾶται ὑπὸ τῆς ἀπα-
 » θείας ⁶ ;

14. « Ὅστις καὶ τοῦ καταφεύγοντος ἐχθροῦ τὰ δεινὰ ἀφαι-
 » ρεῖται τῇ ἐγκαταλείψει τῆς οἰκείας ἀρετῆς καὶ τοῦ σώ-
 » ματος, καὶ τοῦ πλούτου, οὗτος ὁ ἀκένωτος θησαυρὸς
 » τῆς ἀγαθότητος πάντα τόπον λαμπρύνει διὰ τῆς λαμ-
 » προῦς αὐτοῦ φήμης.

1. Ὃταν ὁ ἄνθρωπος ἔχει προσπάθειαν εἰς τὰ τοῦ κόσμου, πάλιν εἰς τὸν κόσμον ἔρχεται ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ.

2. Ποτὲ μὲν τοῦτο τὸ σχῆμα πλάττουσι, ποτὲ δ' ἐκείνο.

3. Στερεὰ, δηλ. πολυχρόνιος.

4. Οὐκ ἐξάγει ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ τὸ ἀρνητικὸν οὐ.

5. Τὰ μὴ δοτέα, τουτέστι τὰ τιμιώτατα, ἧ πάντα τὰ ὄντα, ἃ οὐ δεῖ διδόναι, ὅτε ἔχει κληρονόμους.

6. Ἀπαθὴς δηλ. ἐστίν· ἀπαθὴς δὲ ὢν οὐ μετασωματοῦται, ἀλλ' ἀθά- νατος γίνεται.

15. « Ὁ ἀγαθὸς τὴν καρδίαν καὶ ἀνεξίκακος ὢν, γελῶν
 » βλέπει τὸν ποιήσαντα κακὰ, ταῦτα διανοούμενος·
 » Οὗτος μέγας εὐεργέτης ἐστὶν ἐμοῦ, ἐπειδὴ τὰ προγεγε-
 » μένα μοι ἁμαρτήματα ἐξήλειψε διὰ τῆς πρὸς ἐμέ κα-
 » κοποιίας. »
16. « Καθαρὸς τὴν καρδίαν ἐστὶν ἐκεῖνος, ὃς, ὀργιζόμενος
 » κατ' ἐχθροῦ, χιλιᾶκις μεγάλα παΐσαντος, ἀφήσιν αὐ-
 » τὸν μετὰ τιμῆς, καίτοι ἔχει ἐν χερσὶν εἰς ἀναίρεσιν,
 » εὖσπλαγγχος γινόμενος πρὸς αὐτὸν, ταπεινῶς ἐκε-
 » τεύοντα. »
17. « Ὁ Φιλαλήθης, ὁ ὢν εὐφρων καὶ καρτερικὸς, οὐ λέγει
 » τὴν ἀλήθειαν, καὶ περ βιαζόμενος ¹, ἐξ ἧς ἄλλος με-
 » γάλα κακὰ πείσεται, καὶ ἐξ ἧς μικροπρέπεια καὶ εὐτέ-
 » λεια φανήσεται. »
18. « Ὅστις, ἐνθυμούμενος τὰ τῆς προτέρας γεννήσεως, καὶ
 » γινώσκων, οὐ λαμβάνει τὸν ἑαυτοῦ πλοῦτον, τὸν ἀπο-
 » ταμιευθέντα ἐν τῇ προτέρα ζωῇ, καὶ περ ὄντα εὐχολον
 » ληφθῆναι, οὗτός ἐστι σοφὸς, καὶ ἀγαθὸς ἄπλαστος. »
19. « Οὗ τινος ἡ καρδία οὐ σκανδαλίζεται ὑπὸ γυναικῶν,
 » ἔρωτι κατεχομένων, καὶ βιαζομένων αὐτὸν εἰς συνου-
 » σίαν, ὡς εἰς θεραπείαν τοῦ οὐ ἔχουσι πάθους, τούτου
 » οὐδὲ τὸ πολλοστημόριον ἀρετῆς ἔχει, οὔτε ὁ κατὰ νόμον
 » γήμας γυναῖκα, οὔτε ὁ ἄγαμος καὶ παρθένος. »
20. « Ὅστις ἀνέραςτος μὲν ἐστὶ γυναικὸς, τῆς προξενούσης
 » μεγάλῃν παράνοιαν, ἐραστῆς δὲ τοῦ ποιεῖν εὐεργεσίας
 » πρὸς ἄλλους, καὶ οὐδαμῶς φροντίζει τῶν ἡδονῶν καὶ
 » τρυφῶν, οὗτος ἀπολαμβάνει κυρίως ἀνεσιν. »

1. Οὐ λέγει ἀλήθειαν ἐπ' ἀνθρώπου, ὃς κινδυνεύει εἰς τὴν ζωὴν, οὐδὲ λέγει, ὡς ἀτιμίαν παρὰ τινος ἔλαβεν, ἢ λιτὸν βρῶμα ἔφαγε.

21. « Μεγαλόφρων ἐστὶν ἐκεῖνος, καὶ χαρὰν χαίρει ἀνείκα-
 » στον, ὃς ἀφῆκε πᾶν ἔθιμον, καὶ πᾶσαν ἀσκησιν, καὶ
 » πᾶσαν ἡδονὴν καὶ τρυφήν, καὶ ἔγνω ἑαυτὸν εἰκόνα τοῦ
 » θεοῦ Σίβα ¹.
22. « Ὅσοι οὐτ' ἐπαινοῦσιν ἑαυτοὺς, οὔτε ψέγουσιν ἄλλους,
 » οὔτε τοὺς αἰτοῦντας ἀποβάλλουσιν, οὔτε αὐτοὶ αἰτοῦσιν
 » ἄλλους, καὶ ὅσων τὰ κλέη ἀγλαΐζονται, καθὼς τὰ κύ-
 » ματα θαλάσσης ἀμβροσίας, οὗτοι ὑπέρτεροί εἰσι πάντων.
23. « Ὅστις ἐνίκησε τὰ ἐξ πάθη ², τοὺς ἐχθροὺς τῆς ψυχῆς,
 » νουνεχῆς ὢν καὶ ἀνδρεῖος, οὗτος ἀναπαύεται ὑπὸ τὴν
 » ἰλαρότητα, ὡς ὑπὸ σκιὰν δένδρου, καὶ ἀναψύχεται, ὡς
 » ῥιπιδίοις ³, τοῖς κινουμένοις κύμασι τῆς Γαγγᾶς καὶ
 » τῆς Ἰαμουνάς ⁴.
24. « Εὐκλεὲς καὶ εὐδαίμων γίνεται ἐκεῖνος, ὃς δωρεῖται κα-
 » τὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ νόμου, καὶ ἐναγίζει κατὰ τὴν ἐν-
 » τολὴν, καὶ πορεύεται εἰς ἁγίους τόπους κατὰ τὴν ἐντο-
 » λην, καὶ γινώσκει τὴν τοῦ κόσμου ματαιότητα.
25. « Ὀλιγοὶ εἰσιν, οἳ, εὐλαβεῖς ὄντες, σέβονται τὸν Σίβαν,
 » τὸν ἔχοντα, ὡς στέμμα, τὴν διχότομον Σελήνην, οὗ
 » τὴν δύναμιν ἱκανὸς ἐστὶν εἰπεῖν ὁ ὑπερένδοξος Βισνοῦς,
 » ὃς ἐστὶν ὅμοιος ἐκείνῳ. »
26. Τοῦ μὲν βασιλέως Ἰουδιστίρα ἐρωτῶντός, τοῦ δὲ Βήσμα
 ἀποκρινομένου, ὁ Κρισνᾶς λόγον ἐξηρεύξατο βαθύν ⁵, ὡς

1. Γινώσκει, ὡς ἡ ψυχὴ αὐτοῦ αὐτός ἐστιν ὁ Θεὸς, καὶ ἀμαθὴς, καθὼς καὶ ἐκεῖνος.

2. Ἐξ πάθη τῆς ψυχῆς εἰσιν, ἡ ἐπιθυμία, ὁ θυμὸς, ἡ πλεονεξία, ἡ ἀγνοία, ἡ ὑπερηφάνεια, καὶ ὁ φθόνος.

3. Καθὼς ὁ βασιλεὺς, νικήσας τοὺς ἐχθροὺς, ἔχει σκιάδιον ἐπὶ κεφαλῆς, καὶ ῥιπίζεται ῥιπιδίοις.

4. Ἐσυχάζει· ἐνθα μιγνύεται ἡ Γαγγὰ, καὶ ἡ Ἰαμουνά.

5. Εἶρηκε δηλ. μεγαλοφώνως.

τὸν ἥγον τῶν ἐπτὰ θαλασσῶν, τῶν ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτοῦ ¹.

27. « Καὶ οἱ θεωρητικοὶ πάντες, οἱ πάντα γινώσκοντες, καὶ
 » αἱ αὐξάνουσιν τὴν τῆς γνώσεως δύναμιν ἔχοντες, οὐκ
 » εἶδον τὸ πέρας τοῦ αἰθέρος, ὅς ἐστι τὸ ὁγδοον μέρος
 » τοῦ σώματος τοῦ Σίβα ².

28. « Τούτου τοῦ Θεοῦ Σίβα ἐν ἐκάστη τριχὶ τοῦ σώματος
 » πολλαὶ τοιαῦται Βραχμάνδαι ³ ἔνεισιν· ἡ δὲ μεγαλειό-
 » της αὐτοῦ ἀνεκδιήγητός ἐστι καὶ τῷ Βραχμᾷ καὶ τῷ
 » Βισνοῦ, οἳ κατὰ μέρος εἰσὶν ἐν ἐκείναις ταῖς ἀπείροις
 » Βραχμάνδαις ⁴.

29. « Ὅ,τι ὑποκείμενον βλέπει ὁ ὀφθαλμὸς, ὅ,τι διανοεῖται
 » ἡ διάνοια, καὶ ὅ,τι ἡ γλῶσσα λέγει, τοῦτο ἀθανασίας
 » ἐστὶ πρόξενον διὰ τῆς θεωρητικῆς γνώσεως, ὅτι τὸ πᾶν
 » αὐτός ἐστιν ὁ Σίβας ⁵.

30. « Ὁ Βισνοῦς, οὗ ἐν μὲν τῷ ἐκ τοῦ ὀμφαλοῦ λωτῷ κάθη-
 » ται ὁ Βραχμᾶς, ἐν δὲ τῇ γαστρὶ ἐστὶν ὁ τριτοὺς κό-
 » σμος, ἀναπαύεται ποῦ ἐν τῷ ὠκεανῷ, τῷ συνιστάντι

1. Μυθολογοῦσιν, ὡς ἐπτὰ γαῖαι εἰσι, περίξ δὲ τῶν γαιῶν ἐπτὰ θά-
 λασσαι· καὶ ὁ μὲν Θεός ἐστιν ἐν τῷ παντί, τὸ δὲ πᾶν ἐν τῷ Θεῷ.

2. Τὰ πέντε στοιχεῖα, ὁ ἥλιος, ἡ Σελήνη, καὶ ἡ καθόλου ψυχὴ,
 ὀκτῶ εἰσιν, ἐξ ὧν συνίσταται τὸ σῶμα τοῦ Σίβα, δηλ. αὐτός ἐστι τὸ πᾶν·
 ὅτε δὲ ὁ αἰθὴρ, ὅς ἐστιν ἐν τῶν ὀκτῶ συστατικῶν τοῦ σώματος τοῦ Σίβα,
 ἀπέραντός ἐστι καὶ ἀπεριόριστος, καὶ ἄγνωστος καὶ τοῖς θεωρητικοῖς, πό-
 σῳ μᾶλλον αὐτὸς ὁ Σίβας;

3. Βραχμάνδα ἐφερμηνεύεται θεῖον ὦν, ὃ ἐστὶ τὸ πᾶν, ὁ οὐράνιος, ὁ
 ἐπιχθόνιος, καὶ ὁ καταχθόνιος κόσμος.

4. Ἐν ἐκάστη Βραχμάνδα Βραχμᾶς ἐστὶ καὶ Βισνοῦς· ἅπαντες δ' ἐνω-
 θέντες οὐ δύνανται ἐκφράσαι τὴν μεγαλειότητά τοῦ Σίβα. Ἐκ τούτου
 ἀποδεικνύεται, ὡς ὁ μὲν Σίβας κρείττων, ὁ δὲ Βισνοῦς καὶ ὁ Βραχμᾶς
 ἥττονες. Ἐπαινος τοῦ Σίβα.

5. Διὰ τῆς δυνάμεως δηλ. αὐτοῦ ἕκαστον τῶν ὄντων τὸ εἶναι ἔχει.

- » ἐκ τοῦ ῥεύσαντος ἰδρώτος τῆς κεφαλῆς τοῦ Σίβα ¹.
31. Ὑπερτερῇ πάντων ὁ τριόφθαλμος μέγας θεὸς Σίβας, ὃς
» καταβάλλει τὸ σκότος καὶ τὸ φῶς ², καὶ διὰ τῆς θε-
» λήσεως, ἐνεργείας καὶ γνώσεως ποιεῖ, τρέφει, καὶ ὀλλύει
» τὸ πᾶν ³. »
32. Οὕτω λέγοντος τοῦ Κρισνᾶ, ὁ Βήσμας, θεὸς ἐν καρδίᾳ
τὸν Σίβαν, ἐθεώρει αὐτὸν νοερῶς ἐν ἡσυχίᾳ· οἱ δὲ περὶ
τὸν Ἰουδιστίραν, θέντες ἐπὶ τοῦ μετώπου τὰς χεῖρας μετὰ
φρίκης, ἐβυθίσθησαν καὶ αὐτοὶ εἰς θεωρίαν.
33. Ἀνανηψάντων δὲ πάντων μετὰ τὸ τέλος τῆς πρὸς τὸν
Σίβαν θεωρίας, ὁ Βήσμας ἐξήρעύξατο φωνήν, καθὼς ὁ
ἀλέκτωρ μετὰ τὸ τέλος τῆς βαθείας νυκτὸς, ἐξεγερθέντων
τῶν ἀνθρώπων·
34. « Ὅπου ἡ διάνοια πορεύεται, ἔστω καὶ εἰς χόρτον, ἐκεῖ
» οἱ φρόνιμοι μετὰ χαρᾶς ἀναπλάττοντες θεωροῦσι τὸ σῶ-
» μα τοῦ Σίβα, κεκοσμημένον τοῖς ὄφεισι, καὶ τῇ Γαγγᾷ,
» καὶ τῇ ἡμισελήνῳ.
35. « Ὅστις ἔχει μίαν μόνην τῶν ἀρετῶν, ἣν εἶπον, οὗτος
» ἔχει πάντα τὰ ἔργα δοῦλα ⁴. ὅστις δ' ἔχει πάσας τὰς
» ἀρετάς, ὅσας εἶπον, οὗτος οἰκός ἐστι τοῦ θεοῦ Σίβα.
36. « Ὡ γινῶστα τῶν τοῦ νόμου, καὶ ἀγαθουργῶν βασιλεῦ, ἀναι-
» ρεθέντων τῶν συγγενῶν σου ὑπὸ τῶν οἰκείων ἔργων, μὴ

1. Μυθολογοῦσιν, ὡς ὁ ὠκεανὸς συνέστη ἐκ τοῦ ἰδρώτος τοῦ θεοῦ Σίβα.

2. Ἐμπροσθεν αὐτοῦ οὐδέν ἐστι τὸ σκότος καὶ τὸ φῶς, ἐπειδὴ ὑπέρ-
φωτός ἐστιν.

3. Διὰ μὲν τῆς θελήσεως ποιεῖ, διὰ δὲ τῆς ἐνεργείας τρέφει, διὰ δὲ
τῆς γνώσεως ὀλλύει τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου.

4. Δηλ. ἀπαλλάττεται τῶν ἀμαρτημάτων, οὐ δεδομένος ἐστὶ ταῖς
ἔργοις.

• λυποῦ, ματαίως ὑποπτεύων· κυβέρνα δὲ τὴν γῆν, ποιῶν
» πᾶν ἀγαθὸν καὶ νόμιμον ἔργον. »

37. Ἐλθὼν δὲ τηνικαῦτα ὁ ἔφορος τοῦ λόγου Βριχασπατῆς, ὀφόμενος τὸν πᾶσχοντα μαθητὴν, προσκυνηθεὶς τε καὶ ἐρωτηθεὶς, διηγήσατο τὴν ἥν λαμβάνει στάσιν ἐκ τῶν ἔργων μετὰ θάνατον τὸ σῶμα, καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν.

38. Προσκυνηθεὶς δ' ὁ Βήσμας ὑπὸ τοῦ Ἰουδιστίρα, καὶ ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς φύσεως τοῦ κόσμου, διηγήσατο πάντα, τέλειος ὢν εἰς τὴν μάθησιν τῆς Βέδας καὶ πάσης ἐπιστήμης.

39. Ἐξαποσταθέντες δὲ οἱ περὶ τὸν Ἰουδιστίραν παρὰ τοῦ Βήσμα, τῇ προσταγῇ τοῦ Βεάσα, εἰς τὸ βουλευτήριον, τὸ ὃν ἄνω προστάτου, ἦλθον εἰς τὴν πόλιν ἐφ' ἀρμάτιν, ὑπερβαίνοντων τὸν ἄνεμον τῇ ταχυτῇτι.

40. Τηνικαῦτα ὁ καθαρὸς τὴν καρδίαν Βήσμας, περικυκλούμενος ὑπὸ Βραχμάνων, καὶ πεπαρμένον ἔχων τὸ σῶμα βέλεσι πολλοῖς, ἐφαίνετο ὡς λωτὸς, περικυκλούμενος ὑπὸ χηνῶν καὶ βομβυλίων.

41. Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας ἡγλαΐζετο ἐν τῇ πόλει, ἀδιάφορος ὢν πρὸς οἰκείους καὶ ἄλλοτρίους, δωρητικὸς, κυβερνητικὸς, ἀγαθοεργὸς, εὐθυμὸς καὶ ἀπαθής.

42. Εἰς θερινὰς δὲ τροπὰς τρεπομένου τοῦ Ἡλίου, ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας, παραλαβὼν τὸν Κρισνὰν καὶ τοὺς ἀδελφούς, παρεγένετο εἰς τὴν γῆν ἐκείνην, ἔνθα ἔκειτο ὁ Βήσμας.

43. Προσκυνήσας δὲ τὸν Βήσμαν, ὃς εἶχε κεκλεισμένους τοὺς ὀφθαλμούς, ὢν ἐν θεωρίᾳ, καὶ λαμπρὸς ἦν κατὰ τὸ κλέος, ὡς ἡ Σελήνη, ἔφη· « Ὁ Ἰουδιστίρας προσκυνεῖ σε· » καῖπειτα ἐκάθισεν ἐνώπιον αὐτοῦ.

44. Ὁ δὲ Βήσμας, ἀνοιξας τοὺς ὀφθαλμούς, οὗ εἰς τὸ λώτιον πρόσωπον ἀπέβλεπον πολλοὶ ὅσοι Βραχμᾶνες, ὄντες ἐν

- ἀφωνία, καὶ ἰδὼν τὴν σύνοδον, ἔφη τῷ Ἰουδιστίρᾳ·
45. «Εἰς καλὸν ἐφάνης σήμερον· ἐγὼ δὴ μῆνας κεῖμαι ἐπὶ
 «βελῶν· νῦν δὲ, τοῦ Ἡλίου ἐλθόντος ἐπὶ τροπὰς θερινὰς,
 «ἄπειμι εἰς χώραν ἀγαθὴν.»
46. Τοιαῦτ' ἄττα εἰπὼν ὁ Βήσμας, στρέψας τοὺς ἐφθαλμοὺς,
 εἶπε πρὸς τὸν Δρυταράστραν· «Μὴ ἔσο ἄθυμος· εὐθυμος
 «δ' ὦν, εὖφρανε, ὡς υἱὸν, τὸν βασιλεῖα Ἰουδιστίραν.»
47. Ἰμνήσας δ' ἔπειτα τὸν Κρισνᾶν, καὶ προσκυνήσας αὐτόν,
 καὶ λαβὼν ἄδειαν παρ' αὐτοῦ, ἀφῆκεν ὁ μεγαλόφρων τὸ
 σῶμα, ἐξ οὗ ἐξῆλθον τὰ βέλη πάντα τῇ ἐπισχέσει τῆς
 πνοῆς ¹.
48. Τὸ δὲ πνεῦμα, διαρρήξαν τὴν κορυφὴν τοῦ Βήσματος, ἐξῆλ-
 θεν, ὡς φῶς, καὶ λάμψιν ἡλιακὴν περὶ τὸ σῶμα ἐποίη-
 σε τοσαύτην, ὅση οὐδέποτε πρῶην ἐγένετο· καίπειτα
 ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν.
49. Ἐτοιμάσαντος δὲ τοῦ Ἰουῖουτσοῦ κλίνην λαμπράν, τε-
 θεὶς ἐπ' αὐτῆς ὁ νεκρὸς, ἐκομίζετο ἐπὶ τὴν πυρὰν τὴν ἐκ
 ξύλων Σανδάνου· καὶ ὁ μὲν Ἰουδιστίρας ἐκράτει σκιάδιον
 ἐπὶ τοῦ νεκροῦ· ὁ δὲ Βήσμας καὶ ὁ Ἀρζούνας ἐρρίπιζον
 ἐκατέρωθεν ριπιδίοις.
50. Τοῦ μὲν οὖν σώματος τοῦ Βήσματος ἐν ἀγκάλαις τοῦ πυρὸς
 τεθέντος ² διὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς λάμψεως, ἣν εἶχον
 ἄμφω, οἱ περὶ τὸν Ἰουδιστίραν ἐλούσαντο ἐν τοῖς ὕδασι
 τῆς Γαγγᾶς.
51. Ἡ δὲ Γαγγὰ, λαβοῦσα τὴν προτέραν ἐκείνην μορφήν ³,
 μεγάλως ἐθρῆναι λέγουσα· «Ἰού! ἰού! σὺ, υἱέ, ἀναιρεθεῖς

1. Ἐπέσχε τὴν πνοήν· ἐκ δὲ τῆς ἐπισχέσεως τῆς πνοῆς ἐξῆλθον τὰ
 βέλη ἐκ τοῦ σώματος, καίπειτα ἐξέπνευσε.

2. Δηλ. κατακυθέντος.

3. Δηλ. ἐλείνην τὴν γυναικεῖαν μορφήν, ἐξ ἧς ἐγεννήθη ὁ Βήσμας.

« ὑπὸ τοῦ Σικανδῆ, ὡς ἐλέφας ὑπὸ κώνωπος, ποῦ ἐπο-
 « ρεύθης ; » Παρηγορουμένη δ' ὑπὸ τοῦ Κρισινᾶ οὕτως·
 « Ὁ υἱός σου ἀνίκητος ἦν καὶ αὐτῷ τῷ Ἰνδρᾶ· ἔθανε δὲ
 « τῇ οἰκείᾳ θελήσει, εἰς τὸ λαβεῖν θεῖον σῶμα· μὴ οὖν
 « θρῆνει, » ἠσύχασε καὶ αὐτὴ καὶ πάντες οἱ ἰχθύες ¹.

52. Προσκυνήσας δ' ὁ Ἰουδιστίρας τὸ τῆς Γαγγᾶς ὕδωρ, ὃ
 ῥέει ἐκ τοῦ πλοκάμου τοῦ Σίβα, ὡς ἐκ στάμνου, εἰς ὠφέ-
 λειαν τοῦ κόσμου, ἐπανέζευξεν εἰς τὴν πόλιν μετὰ τῶν
 ἀκολουθῶν, αὐξάνων τῇ ἡρωϊκῇ ἀνδρείᾳ καθ' ἐκάστην.

53. Σεβέσθω ὡς βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα, κ.τ.λ. ἔλαβε
 τέλος αὕτη ἡ δεκάτη τρίτη Πάρβα, ἡ διαλαμβάνει *Περὶ*
παρηγορίας, τοῦ μεγάλου Ποιήματος τῆς Βαλαβαράτας,
 ἡ συνετάχθη ὑπὸ τῆς γλώττης ἐκείνου τοῦ Ἀμάρκ.

54. Ἐν ταύτῃ τῇ Πάρβᾳ ἐν ἐνὶ κεφαλαίῳ ἐμπεριέχονται στί-
 χοι ὀγδοήκοντα καὶ ἑξ, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ Ἀνουστούπα.

Τέλος τοῦ Δεκάτου Τρίτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

1. Ταραττομένης τῆς Γαγγᾶς, ἐταράττοντο καὶ οἱ ἰχθύες.

BIB. * ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει περὶ τῆς ἱπποθυσίας.

1. Εἰς χαρὰν ὑμῶν ἔστω ὁ Βεάσας, ὁ ὢν ὡς δένδρον πέραν τοῦ ὠκεανοῦ τούτου τοῦ κόσμου, οὗ τὸ ἄνθος, ὁ λόγος, οὐκ ἔρχεται εἰς ἀπόλαυσιν τοῦ ἀτυχοῦς καὶ κακοδαίμονος ¹.
2. Πεσὼν δ' ἔπειτα ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστῆρας εἰς πέλαιος ἀνίας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Βήσμα, ἀνελήφθη εὐθέως ὑπὸ τοῦ Δρυταράστρα, Κρισνᾶ, καὶ Βεάσα,
3. Ὡν ἐκ τῆς συμβουλῆς γνώμην ἔθετο τελέσαι ἱπποθυσίαν, ἥ καταपुरπολεῖ τὰ ἁμαρτήματα, καθὼς ἡ φλόξ τοῦ πυρὸς τὰ δένδρα.
4. Ἄμοιρος δ' ὢν πλούτου, ὃν κατηνάλωσεν εἰς πόλεμον, πολλὴν εἶχε λύπην καὶ ἀπορίαν ἐν τελεσιουργίᾳ τοιαύτης μεγάλης θυσίας, καθὼς ὁ ἄμοιρος νοὸς ἐν κτήσει παιδείας.
5. Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Βεάσας· « Πόλυσ χρυσὸς, ὃς ἀπελείφθη

* Τὸ χειρόγραφον φέρει Κεφάλαιον.

1. Ἀτυχὴς ἐκεῖνός ἐστιν, ὃς οὐκ ἀκούει τοῦ λόγου τοῦ Βεάσα, τοῦ ὄντος ἔξω τοῦ πολυταράχου κόσμου, τοῦ ἀπαθοῦς δηλ. καὶ ἀγίου, καθὼς δυστυχὴς ἐστιν ἐκεῖνος καὶ ἀπορος, ὃς οὐ δύναται ἀπολαῦσαι τοῦ ἄνθους δένδρου, τοῦ ὄντος πέραν τοῦ ὠκεανοῦ, δηλ. μακράν· πτωχὸς γὰρ ὢν, οὐ δύναται ὠνῆσασθαι, ὥς πολῦτιμον.

- ἐκ τῆς θυσίας τοῦ βασιλέως Μαρούττα, κεῖται, ὡς παῖς,
 - ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ ὄρους Ἰμαοῦ.
6. « Τοῦτον τὸν χρυσὸν λαβὼν, βασιλεῦ, τέλεσον μεγάλην
 » θυσίαν· καὶ τὸν μὲν κόσμον ἐξω ὀφειλήματος ποιήσον ¹,
 » τὰ δὲ πλήθη τῶν ἐγκλημάτων ἐξάλειψον. »
7. Ταῦτα εἰπὼν τῷ βασιλεῖ ὁ Βεάσας, ὁ προσκυνούμενος ὑπὸ
 τῶν θεῶν, λαβὼν ἄθειαν, ἀνῆλθεν εὐθέως, ὡς ἀστραπὴ,
 εἰς τὸν οὐρανὸν μετὰ τῶν ὁσίων.
8. Παρακληθεῖς δ' ὁ Κρισνᾶς ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα ἐν τῇ κατ'
 οἶκον διατριβῇ, εἰς τὸ εἰπεῖν τὴν Γητὰν ἐκείνην, εἶπε πά-
 λιν αὐτὴν ἐν ἄλλοις λόγοις ². ποῦ γὰρ ἡ φράσις ἐκείνη ;
9. Ἡ δὲ Δβαρικὰ ³ χαροποιὰ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Κρισνᾶ, ἐλ-
 θόντος, ὃς ὑπέσχετο τῷ Ἰουδιστίρᾳ ἀναστρέφειν ἐν ἀρχῇ
 τῆς τελεσθησομένης θυσίας.
10. Βουλόμενος δ' ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας θυσίαν τελέσαι,
 ἐκόμισεν ἐκ τοῦ ὄρους Ἰμαοῦ ἐκεῖνον τὸν χρυσόν, ὃς ἦν
 καρπὸς τοῦ δένδρου τῆς πρὸς τὸν Σίβαν θεραπέας.
11. Ἐπειδὴ δ' ὁ Θεὸς Κρισνᾶς ἦν αἰεὶ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Ἰου-
 διστίρα, διὰ τοῦτο ἐπανῆλθε ταχέως, ἐννοῶν τὴν περὶ τῆς
 θυσίας γνώμην ἐκεῖνου.
12. Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐγέννησεν ἡ Οὔτταρὰ υἱόν, κεκαυμέ-
 νον ἐκ τοῦ βέλους τοῦ Ἀσβατάμα, καθὼς τὸ δένδρον γεν-
 νᾷ καρπὸν ἄχρηστον ἐκ τῆς θερμότητος τοῦ ἀνέμου.
13. Ἐλεήσας δ' ὁ Κρισνᾶς θρηνούσας, τὴν Πριτάν, καὶ τὴν
 Σουβαδρᾶν, καὶ τὰς λοιπὰς γυναῖκας, ἐζώωσε τὸν παῖδα
 εὐθέως τῇ ὁράσει, καθὼς τὸ νέφος τὸν βάτραχον τῇ ἐροχῇ.
14. Ὡνόμασε δ' αὐτὸν Παριζίταν ἐτυμολογικῶς, διότι ἐ-

4. Δηλ. πάντας πλουσίους ποιήσον διὰ τῶν δωρεῶν.

2. Ἦν τὸ αὐτὸ μὲν νόημα, ἄλλαι δὲ λέξεις.

3. Λέγεται καὶ Δβαρικά.

γεννήθη ἐν τῷ διεφθαρμένῳ γένει τῶν Καουραβῶν ¹.

15. Τῇ δὲ προσταγῇ τοῦ Βεάσα παρασκευῇ πολυτελῆς καὶ πολυθαύμαστος ἐγένετο ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἰουδιστίρα, εἰς τελεσιουργίαν τῆς θυσίας.

16. Ἀπολύσας δ' ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας ἵππον μέλανα ², φυλαττόμενον ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, ἤρξατο τῆς θυσίας κατὰ τὸν νόμον, ἐν τῷ τέλει τῆς πληρουμένης σελήνης τοῦ Μαρτίου μηνός.

17. Ἐπειδὴ δὲ ἐπετάχθη ὑπὸ τοῦ Ἰουδιστίρα ὁ Ἀρζούνας, ἵνα μὴ τις τῶν βασιλέων ἀναιρεθῇ, διὰ τοῦτο ἐταπείνου μόνον τοὺς βασιλεῖς, καθὼς ὁ ἄνεμος τοὺς θάμνους.

18. Ἀκολουθῶν δὲ τῷ ἵππῳ ὁ Ἀρζούνας, νικήσας ἐν τρισὶν ἡμέραις τὸν βασιλέα τῆς Πραγγοετίσσης χώρας Βαζραδάταν, ἀφίκετο εἰς τὴν χώραν Σιδοῦν.

19. Ἡ δὲ Δουσσαλά, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Δουριοδάνα, ἐλεσινή οὖσα, δακρυρροοῦσα, ἐν ἀγκάλαις ἔχουσα παῖδα, ὡς λωτὸς ἔχων ῥανίδας δρόσου, καὶ χῆνα πλησίον, ἐλθοῦσα πρὸς τὸν

20. εὖσπλαχνον Ἀρζούναν, ὃς ἐγένετο ὀλεθρος, ὡς τὸ ὑδροφόρον νέφος τοῦ πυρός, τοῦ θυμοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Σινδοῦς Ζαϊατράτα ³, ἔφη·

21. « ὦ ἀδελφε, ὁ ἐμὸς υἱὸς ἐκ μόνου τοῦ ἀκουσθέντος ὀνόματός σου ἔλαβεν ἀνυπαρξίαν ⁴, καθὼς ἡ γένεσις τῶν ἀνθρώπων λαμβάνει ἀνυπαρξίαν ἐκ μόνου τοῦ ἀκουσθέντος ὀνόματος τοῦ Σίβα ⁵.

4. Οὐδεὶς γὰρ ἔμεινεν ἐν τῷ γένει· καὶ οἱ υἱοὶ γὰρ τοῦ Δρυταράστρα ἀπέθανον, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν Πανδοιδῶν.

2. Ὁ Ζαϊμινῆς, δις γράφει εἰς πλάτος περὶ ἐκείνης τῆς θυσίας, λέγει ὡς ὁ ἵππος ἦν πολυχρώματος.

8. Ὁ Ζαϊατράτας ἀνὴρ ἦν τῆς Δουσσαλαῖς, δις ἀννρέθη πρότερον ἐν τῷ πολέμῳ ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα.

4. Δηλ. ἀπέθανε.

5. Οὐ μεταγεννῶνται· δηλ.

22. « Οὗτος, ὁ παῖς υἱωνός ἐστι τοῦ Ζαΐατράτα, καὶ υἱὸς τοῦ
 » υἱοῦ μου· γενοῦ οὖν τούτου προστάτης εἰς κτῆσιν τῆς
 » βασιλείας. »
23. Ἀκούσας δ' ὁ Ἀρζούνας τὸν θάνατον τοῦ ἑαυτοῦ συγγε-
 νοῦς, ἐμέμψατο τῇ ἑαυτοῦ ἀφίξει κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη·
 καὶ χειροτονήσας βασιλέα τὸν παῖδα, παρηγόρησεν ἐκεῖ-
 νην τὴν Δουσσαλάν.
24. Ξηραίνων δὲ τῇ ἑαυτοῦ θερμότητι τὸ κλέος τῶν ἐχθρῶν,
 ὡς ὁ Ἥλιος τὸ ὕδωρ, ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν Μανιπούραν,
 καθὼς ὁ Ἥλιος εἰς τὴν πόλιν Πασσαπανιπούραν¹.
25. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκείνης τῆς χώρας, Βαβρουβαχάνας²
 τοῦνομα, ἦλθε μετὰ παντὸς τοῦ στρατοῦ, καὶ προσεκύ-
 νησεν τὸν Ἀρζούναν ὑπὸ καὶ εὐλαβῶς.
26. Ἐπιθυμῶν δ' ὁ Ἀρζούνας ἰδεῖν τὴν ἀνδρείαν τοῦ υἱοῦ,
 ἔλεξε λόγον, εἰς θαῦμα φέροντα τὰς καρδίας τοῦ στρατοῦ·
27. « Οὐκ ἔστιν ἡδεῖά μοι καὶ ἀρεστὴ ἡ πρὸς ἐμέ σου προ-
 » σκύνησις, ἢ οὕσα ἄνευ πολέμου· παρὰ μὲν γὰρ τοῖς
 » Σούδραις τὸ μεγαλεῖον καὶ τὸ σέβας θεωρεῖται ἐκ τῆς
 » ἡλικίας, παρὰ δὲ τοῖς Ξατραῖς ἐκ τῆς ἀνδρείας. »
28. Τηνικαῦτα ἡ ὀφιογενὴς Οὐλουπὴ, ἡ σύνευνος τοῦ Ἀρ-
 ζούνα, διαρρήξασα τὴν γῆν, ἐξῆλθε καὶ εἶπε πρὸς τὸν
 μεγαλοβραχίονα Βαβρουβαχάναν·
29. « Ὁ σὸς πατήρ, τέκνον, ὁ τῶν ἐχθρῶν ὀλέτωρ, ἐπιθυ-
 » μῶν θεωρῆσαι τὴν σὴν ἀνδρείαν, μάχην θέλει, ὡς ξενίαν
 » καὶ ὑποδοχὴν. »
30. Ἀκούσας ὁ Βαβρουβαχάνας, ἀφῆκε τὰ τῆς ξενίας καὶ ὑπο-
 δοχῆς, καὶ ἀναβὰς τὸ ἄρμα, ἔκαμψε τὸ τόξον ἑαυτοῦ καὶ
 τὴν ὀφρὺν ὁμοῦ.

1. Πασσαναπούρα, ἡ πόλις τοῦ Βαρούνα, ἥ ἐστι κατὰ τὴν δύνιν.

2. Υἱὸς ἦν τοῦ Ἀρζούνα ἐκ τῆς Σιτραγκάδας.

31. Πόλεμον οὖν συνεκρότησαν ὁ πατήρ καὶ ὁ υἱός, ἐπισκιάσαντες τὸν ἥλιον τοῖς βέλεσιν, ὥσπερ μὴ ἀνεχόμενοι ἐξ αἰσχύνης δεῖξαι ἑαυτοὺς τῷ κόσμῳ.
32. Τούτων τὰ βέλη ἀνιόντα εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ κατιόντα εἰς τὴν γῆν, καὶ διὰ τῆς γῆς εἰσδύοντα εἰς τὸν καταχθόνιον κόσμον, ἐδείκνυν πῶς τὸν τόπον τῆς φήμης αὐτῶν¹.
33. Ὁ μὲν οὖν Βαβρουβαχάνας, οὗ ὁ ἡνίοχος ἀνιρέθη ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, κατέβη ἀπὸ τοῦ ἄρματος, θυμούμενος, ὥσπερ λέων ἀπὸ κορυφῆς ὄρους.
34. Τὰ δὲ βέλη τοῦ Ἀρζούνα, διαρρηγνύμενα τοῖς βέλεσι τοῦ Βαβρουβαχάνα, ἔπιπτον ἄπρακτα, καθὼς αἱ φλόγες τοῦ πυρὸς τοῖς ἐκ τοῦ νέφους ὕδασι.
35. Γνωθεὶς δὲ λίαν τὴν καρδίαν ὁ Ἀρζούνας ἐπὶ τῷ δεινῷ πολέμῳ τοῦ υἱοῦ, ἔβαλλε βέλη ἀτόνως καὶ χαύνως.
36. Βληθεὶς δὲ τὸ στήθος καιρίως βέλει τοῦ Βαβρουβαχάνα, διαταραχθεὶς, ἔπεσεν, ὡς ὕρος ἐληθὲν σκηπτῷ.
37. Τοῦ μὲν δὴ Ἀρζούνα, τοῦ νικητοῦ τῶν τριῶν κόσμων, καὶ ἀνίκητου καὶ αὐτῷ τῷ Σίβα ἐν πολέμῳ, τρωθέντος βέλει, φωνὴ ἐγένετο ἐξ οὐρανοῦ· « Ἰού! ἰού! »
38. Ὁ δ' υἱός, τῆς Σιτραγκαδᾶς, ἰδὼν τὸν πατέρα πεσόντα, ὠλιγοθύμησε, καθὼς τὸ τοῦ ἡλιολίδου πῦρ σβέννυται, ὅταν ὁ ἥλιος δύῃ.
39. Ἐλθοῦσα δ' ἡ Σιτραγκαδὰ καὶ ἰδοῦσα τὸν ἄνδρα ἑαυτῆς ἀναιρεθέντα ὑπὸ τοῦ υἱοῦ, ὠδύρετο, ἀθυμίαν ἔχουσα καὶ μελαγχολίαν.
40. « Οἶμοι! τί ἐγένετό σοι, ἀγαπητέ καὶ καλοκάγαθε, ἐλ-
 » θόντι εἰς τὴν ἐμὴν οἰκίαν τῆς σεαυτοῦ γυναικός;
41. « Καίπερ μετὰ πολὺ ἐλθὼν, ὦ Κύριε, οὐδὲν εἶπες ἐμοὶ

1. Ὅτι ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις ἐστὶν ἡ φήμη αὐτῶν.

- » τῇ δούλῃ σου εἰς θεραπείαν προσήκουσαν· ἄρα ὑπνώττεις,
 » εὐφρανθεις τῇ ξενίᾳ τοῦ υἱοῦ σου ; »
42. Τοιαῦτα μεγαλοφώνως ὀδυρομένη, καὶ κλαίειν ποιοῦσα
 καὶ τοὺς ὄρνιθας, ἀγκαλισαμένη σφοδρῶς τὴν σύνανδρον
 Οὐλουπὴν, ἐκυλίετο κατὰ γῆς.
43. Ἐλθὼν δ' εἰς αἴσθησιν ὁ Βαβρουβαχάνας, ἐθρήνει κατηγο-
 ρῶν ἑαυτοῦ, καὶ γνώμην ἔθετο θαναῖν, λίαν ἀχθόμενος.
44. Ὑπὸ δὲ τῆς Οὐλουπῆς τεθεὶς ἐν τῷ στήθει τοῦ ἀνδρὸς
 λίθος πολύτιμος, ἤνεγκε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, νικήσας τὸν
 θάνατον.
45. Ἀναστὰς δ' ὥσπερ ἐξ ὕπνου ὁ Ἀρζούνας, εἶδε τοὺς περὶ
 ἑαυτὸν, ὧν τὰ ἐξ ὀφθαλμῶν δάκρυα τῆς λύπης ἀπεπλύ-
 θησαν τοῖς τῆς χαρᾶς δάκρυσι.
46. Πρὸς ὃν εἶπεν ἡ Οὐλουπὴ, ἐνώσασα τὰς παλάμας, ἥ
 ἦν πηγὴ ἀμβροσίων λόγων· « Μακάριος εἶ, ἄνερ· τοῖς
 » γὰρ μακαρίοις ἦττα γίνεται ὑπὸ υἱοῦ.
47. « Ὅτε ὁ Βήσμας ἀνῆρέθῃ, τοιαύτη ἀρά σοι ἐδόθη παρὰ
 » τῶν θεῶν Βασαῶων· « Ἀναιρεθήτω ὁ Ἀρζούνας ὑπὸ τοῦ
 » οἰκείου υἱοῦ· » ἄλλως γὰρ, τίς ἂν εἴη νικητὴς κατὰ σοῦ;
48. « Ἰκετευθέντες δ' ἐκεῖνοι οἱ θεοὶ ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς,
 » διὰ τε τὴν πρὸς σὲ ἀγάπην, καὶ διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ εὐ-
 » σπλαγχνίαν, ἔδωκαν αὐτῷ τοῦτον τὸν πολύτιμον λίθον,
 » ὃς ἐστὶν ἀναιρετικὸς τοῦ θανάτου, καθὼς ὁ ἥλιος τοῦ
 » ζόφου. »
49. Τοιούτοις λόγοις ἤσθη ὁ Ἀρζούνας· ἀσπασάμενος δ' ἔ-
 πιετα ἀμφοτέρας τὰς συνεύους καὶ τὸν υἱὸν, ἀνεχώρησε,
 καὶ παρακολουθῶν τῷ ἵππῳ, ἐχειρώσατο πᾶσαν τὴν γῆν,
 μέχρι τῶν ὁρίων τοῦ ὠκεανοῦ.
50. Προστάξας δὲ πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι συνελθεῖν εἰς τὴν θυ-
 σίαν, ἐπανεζέευξε, χαίρων, εἰς τὴν πόλιν Χαστιναπούραν,
 παρατείνας τὸ κλέος αὐτοῦ.

51. Θυσιαστήριον δὲ δι' ὅλου χρυσοῦν (ὀλόχρυσον) ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἰουδιστίρα ἐποιήθη, καὶ ἐφαίνετο ὡς ἥλιος ἀναιρετικὸς τῆς νυκτός, ἡ ἀνάρμοστός ἐστι ταῖς ὥραις ¹.
52. Ἡ μὲν θυσία ἀρχὴν ἔλαβε, χαρὰν ποιοῦσα ταῖς καρδίαις πάντων, καὶ ἐφαίνετο ὡς ἅγιος τόπος, ἐνθα συνέρχονται βραχμᾶνες καὶ βασιλεῖς.
53. Εἰς δὲ χάριν τοῦ βασιλέως Ἰουδιστίρα, ὁ Βεάσας αὐτὸς ἱεργὸς ἦν πρῶτος ἐκείνης τῆς θυσίας, ἐπιστατῶν τοῦ τελεσθῆναι αἰσίως.
54. Τὸ σκότος τοῦ κόσμου διεσκεδάσθη τριχῇ, τῷ τε φωτὶ τῆς καθαρᾶς καρδίας τοῦ βασιλέως, καὶ τῇ λάμπει τοῦ πυρὸς τῆς θυσίας, καὶ τῇ μαρμαρυγῇ τοῦ χρυσοῦ τῶν ὥρεων.
55. Μεταξὺ δὲ τοῦ ἔργου τῆς θυσίας, οἱ μὲν Δεβαρσσαι, καὶ οἱ Σίδαι, καὶ οἱ Γανδάρβαι, καὶ οἱ Κινάραι ἦδον αἴσια· αἱ δὲ Ἀψαραι ἐχόρευον ἡδέως.
56. Οἱ μὲν Βραχμᾶνες τέλος ἐποίησαν τοῦ ἔργου τῆς θυσίας, ὡς νόμος, τέρψαντες τὸ πῦρ, ὃ ἐξήλειψε τὸ τοῦ βασιλέως ἁμάρτημα, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τοῦ ἀναδιδομένου καπνοῦ ².
57. Ὁ δὲ μεγαλόδωρος βασιλεὺς ἐδωρήσατο τῷ Βεάσα πᾶσαν τὴν γῆν, ἡ κεῖται ἐν τῷ μέσῳ τῶν τεσσάρων θαλασσῶν, ὡς ὁ λωτὸς ἐν μέσῳ τῶν ὑδάτων.
58. Δωρησάμενος δὲ καὶ τοῖς Βραχμᾶσιν ἀναρίθμητον χρυσόν, ἔλαβε πάλιν τὴν γῆν, ἣν ἔδωκε, τοῦ Βεάσα παρακαλέσαντος καὶ οὕτω θελήσαντος.
59. Τηνικαῦτα οἱ Βραχμᾶνες εὐφραίνοντο, ὄντες ἐν μεγάλοις

1. Ἐν γὰρ νυκτὶ ὥραις οὐ γίνονται, ἐκτὸς εἰ μὴ ἐν ἐκλείψει σελήνης, ἢ ἐν γεννήσει υἱοῦ.

2. Δηλ. ὁ καπνὸς ἦν τὸ ἐξαλειφθὲν ἁμάρτημα· τὸ γὰρ ἁμάρτημα καὶ πᾶν κακὸν, μέλαν ἐστί.

σωροῖς χρυσοῦ, καθὼς οἱ θεοὶ ἐν ταῖς κορυφαῖς τῆς χρυσοῦς Μερῆς.

60. Μετὰ ταῦτα ὁ βασιλεὺς, ὁ ποιῶν πάντα τὰ προσήκοντα, ποιήσας τὴν προσήκουσαν τιμὴν τοῖς βασιλεῦσιν, ἀπέπεμψεν αὐτοὺς, οἳ καὶ ἀπῆλθον οἴκαδε, ἐπαινοῦντες αὐτόν.
61. Μεγάλη δ' εὐωχία ἐγένετο ὑπὸ τοῦ βασιλέως τοῖς συνελθοῦσι Βραχμαῖσιν· ἔνθα ἦν βουτύρου καὶ γάλακτος ποταμοί, καὶ λιπαρῶν ἐδεσμάτων σωροί.
62. Ἐτίμησε δ' ὁ βασιλεὺς, ὡς ἔδει, καὶ τὸν Δρυταράστραν, καὶ τὴν Γανδαρὴν, καὶ τὸν Βιδούραν, καὶ τὸν Σανζαῖαν, ὡς θεοὺς, ἐμφανισθέντας ἐκ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ.
63. Ἐνταῦθα ἐξῆλθεν ἐκ τῆς γῆς τοῦ θυσιαστηρίου εἰς ἰχνεύμων, χρυσοῦς κατὰ θάτερον πλάγιον τοῦ σώματος, καὶ περιήρχετο εἰς τὸ μέσον τῶν Βραχμάνων.
64. Τοὺς δὲ περὶ τὸν βασιλέα θαυμάζοντας ἐπὶ τῷ χρυσῷ χρώματι, εἰς θαῦμα μεῖζον ἤγαγεν ὁ ἰχνεύμων αὐτός, φωνὴν ἀνθρωπείαν μετὰ θάρρους ἐξερευζάμενος·
65. « Αὕτη ἡ θυσία, ἔφη, ἡ τελεσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Βεάσα καὶ τῶν « λοιπῶν βραχμάνων, καὶ τέρψασα τὸν Ἴνδραν, καὶ τοὺς « λοιποὺς θεοὺς, πῶς ἂν ὀλίγην γοῦν ὁμοιότητα λάβοι χοί- « νικι πτισσάνης ;
66. « Αὕτη ἡ εὐωχία, πολυδάπανος μὲν ἐστὶν εἰς εὐφροσύνην « πῶς τῶν ὀφθαλμῶν, ὀλιγόκαρπος δὲ, καθὼς τὸ δένδρον « Βάτα, μέγα μὲν σῶμα ἔχει καὶ σκιάν, μικρὸν δὲ τὸν « καρπὸν. »
67. Ἐρωτηθεὶς δὲ ὁ ἰχνεύμων, τίς εἶη αὕτη ἡ χοϊνίξ πτισσάνης, « Πάλαι, ἔφη, ἐτύγγανεν ὢν ἐν τῇ Κουρουξέτρῃ Βραχ- « χμάν τις ἰνάρετος.
68. « Ἐπειδὴ δὲ οὐχ εὗρισκε σταχυολογίαν, καὶ καρπολογίαν, « δι' ἧς ἔζη οὐχὶ μόνον αὐτός, ἀλλὰ καὶ οἱ λοιποί, οἱ γι- « νώσκοντες αὐτόν, ἦσαν πάσχοντες· τί παράδοξον ;

- » καὶ οἱ ἐχθροὶ γὰρ πάσχουσι τῷ πάθει τῶν ἀγαθῶν.
69. « Ἀφορίας γὰρ οὕσης, καὶ μὴ οὕσης σταχυολογίας καὶ
 » καρπολογίας ἐν ἀπάσῃ τῇ γῇ, περιερχόμενος, εὖρηκέ ποτε
 » μίαν χοίνικα πτισσάνης.
70. « Ποιήσας δὲ τὰς νενομισμένας προσφορὰς τῷ πυρὶ καὶ
 » τοῖς κατοικοιχομένοις, ἐκάθησε φαγεῖν, καὶ ἰδὼν ἐπαίτην
 » ἐλθόντα, ἔφη μετὰ χαρᾶς τῇ ἑαυτοῦ γυναικί·
71. « Ἰδοῦ, γύναι, ὁ θεὸς Νόμος ἐχάρη σήμερον ἐκ τῆς πολ-
 » λῆς ἐγκρατείας, δείξας ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ τοῦ ἀρίστου
 » τὸν παρόντα ἐπαίτην, ὅτε πάρεισιν ἄλφιτα.
72. « Ὁ βραδύνων δοῦναι τῷ ἀγαθῷ ἐπαίτη, εἰ καὶ ἐπαινεῖ
 » αὐτὸν, ποία ἐγκρατεία ἐξαλείψειεν ἂν τὸ γεγονὸς ἐγκλη-
 » μα, διότι μετὰ τοσαύτην βραδυτῆτα ἄχθος αὐτῷ ἔδω-
 » κε ¹; »
73. « Πληρώσας οὖν τὰ ὄμματα δακρύων χαρᾶς, ἔδωκε πει-
 » νῶν, τῷ πεινῶντι ἐπαίτη τὴν ἑαυτοῦ μοῖραν τῆς τροφῆς.
74. « Ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ ὁ υἱὸς, καὶ ἡ γυνὴ τοῦ υἱοῦ,
 » οὕτω διελογίσαντο· « Δώμεν καὶ ἡμεῖς τὴν οἰκίαν μοί-
 » ραν τοῦ ἐδέσματος, ἵν' ὁ ξένος οὗτος, κορεσθεῖς, εὐφρανθῇ.»
75. « Τοιαῦτα οὗτοι διαλογισάμενοι, ἐπειδὴ ἡ πείνα ἐκείνου
 » οὐ κατέπαυσεν ἐκ τῆς μοίρας τοῦ γέροντος, ἔδωκαν αὐ-
 » τῷ καὶ αὐτοὶ πάντες τὴν ἰδίαν μοῖραν χαίροντες.
76. « Τούτων οὖν τῶν ἀγαθουργῶν τῇ πτισσάνῃ εὐφρανθεῖς
 » ὁ ξένος, ἔφη· « ὦ μεγαλόφυχε καὶ ἔννομε, ἐγὼ ἤσθην·
 » λάβε τὸ ἄκρον ἀγαθόν. »
77. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ θεοῦ Νόμου, καὶ ἀφάντου γενο-
 » μένου, οἱ περὶ τὸν Βραχμᾶνα πάντες, ὧν τὰ ἀμαρτήμα-
 » τὰ κατεκάησαν, ὡς ξύλα ἐν πυρὶ, ἀνῆλθον εἰς τὸν οὐρα-
 » νὸν ἐπ' οὐρανίων ὀχημάτων, λαμπρῶν δίκην Ἰλίου.

1. Εἰ καὶ ἐπαινεῖ τὸν ἐπαίτην, ἀμαρτάνει ὅμως, διότι βραδύνει δοῦναι.

78. « Ἐπορεύθην δὲ καὶ ἐγὼ εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον ἐκ τῆς
 » ὁσμῆς τῆς πτισσάνης, ἔνθα χρυσοῦν ἐγένετο τὸ πλάγιον
 » τοῦ σώματός μου, θίξαν τοῦ ἀπονίπτρου τῶν χειρῶν
 » τοῦ γευσταμένου ξένου.
79. « Θέλων δὲ γενέσθαι χρυσοῦν καὶ θάτερον πλάγιον τοῦ
 » σώματός μου, πολλοὺς τόπους, ἔνθα οἱ Βραχμᾶνες εἰ-
 » στιῶντο, περιήλθον· ἤδη δ' ἤλθον καὶ ἐνθάδε.
80. « Οὐδ' ὀλίγον ὅμως τοῦ ἑτέρου μου πλαγίου ἐγένετό που
 » χρυσοῦν εἰς χαρὰν ἐμήν· πῶς οὖν αὕτη ἡ θυσία ὁμοιό-
 » τητα λάβοι χοίνικι πτισσάνης ; »
81. Τοῦ μὲν οὖν ἱχνεύμονος τοιαῦτα φαμένου, καὶ ἀφάντου
 γενομένου, τοῦ δὲ Ἰουδιστίρα ἀπορήσαντος, καὶ ἐξεστη-
 κότος, ἔφη ὁ Βεάσας·
82. « Ἐν ἄλλῃ μὲν θυσίᾳ καρδία ἐστὶ καθαρά, ἐν ἄλλῃ δὲ
 » πλοῦτος, ἐν ἄλλῃ δὲ οὐδέτερον· αὕτη δὲ ἡ θυσία σου,
 » ἡ πάντῃ καθαρά, ἀπασῶν ἐστὶν ὑπερτέρα.
83. « Τῆς μὲν οὖν θυσίας σου τοῦ Ἰουδιστίρα ἀγιοτέρας οὔσης
 » καὶ τῶν θυσιῶν θεῶν τε καὶ δαιμόνων, οὗτος ὁ ἀνάξιος
 » ἱχνεύμων ἀνάξια εἴρηκε διὰ τινὰ αἰτίαν, συμφέρουσαν αὐτῷ.
84. « Πάλαι ὁ Θυμὸς, ἵνα γνοίῃ τὴν ἀνοχὴν τοῦ ὁσίου Ζαμα-
 » δαγνῆ, μορφὴν κυνὸς ἔλαβε, καὶ ἐλάφυζε τὸ ἐν τῇ χύ-
 » τρᾳ ὀρυζόγαλα, τὸ ἀνῆκον εἰς λοιβὴν καὶ ἐνάγισμα ἐν
 » ἡμέρᾳ νεκρῶσίμῳ.
85. « Ὁ δὲ μέγας τὸν νοῦν Ζαμαδαγνῆς, οὐ κατηράσατο τοῦ κυ-
 » νός, διαλογησάμενος ταῦτα· « Τοῦτο σφάλμα ἐμόν ἐστιν,
 » ἀλλ' οὐ τοῦ κυνός· ἴδιον γὰρ τῶν κυνῶν, τὸ λαφύσσειν.
86. « Οὗτος οὖν ὁ λίαν ἀτάσθαλος θυμὸς, μὴ λαβὼν ἀρὰν
 » παρὰ τοῦ ὁσίου, ἐφο· ἤθη· ἡ γὰρ ἀρὰ τοῦ ἁγίου ἀνδρός
 » ἀπαλλοκακτικὴ ἐστὶ τοῦ μεγάλου ἐγκλήματος.
87. « Ἐλάβε δ' ἀρὰν παρὰ τῶν πατρικῶν νεκρῶν τοῦ ὁσίου
 » τοιαύτην· « Σὺ, λαφύξας τὸ γάλα, τὸ ἀνῆκον, εἰς

- « ἡμετέραν χρεῖν, ἔσο ἰχνεύμων λίαν περιφερόμενος. »
88. « Ἐλαβε δὲ καὶ ταύτην τὴν χάριν παρ' αὐτῶν, εἰπόντων·
« Ὅτε καταφρόνησιν ποιήσεις τῆς τελευμένης θυσίας τοῦ
« Ἰουδιστίρα, τότε ἀπαλλάγησθαι πάντως γε. τῆς ἀρᾶς. »
89. « Αὐτὸς οὖν ὁ Θυμὸς, ὁ καὶ ἰχνεύμων, ὁ ποιήσας ἐνταῦθα
« καταφρόνησιν, ἀπαλλάξας τὴν μεγάλην οἴησιν τοῦ Ἰου-
« διστίρα, τὴν ἐκ τῆς θυσίας γεγενημένην, ἀπηλλάγη καὶ
« αὐτὸς ἐκείνης τῆς ἀλόγου φύσεως. »
90. Οἱ μὲν οὖν Βραχμᾶνες, καὶ οἱ βασιλεῖς πάντες, ἀκού-
σαντες τὴν περὶ τοῦ ἰχνεύμονος ἱστορίαν, ἐθαύμασαν, καὶ
ἐχάρησαν κατὰ τὴν καρδίαν.
91. Οὕτως ἡ ἵπποθυσία τοῦ βασιλείως Ἰουδιστίρα ἐγένετο, ἡ ἐ-
φημέσθη, ἐπειδὴ πολλοὶ ἅγιοι Βραχμᾶνες ἐχάρησαν, καὶ
πολλὰι λουεῖαι καὶ σπονδαὶ ἐγένοντο, καὶ μεγάλαι δωρεαὶ
πρὸς ἀξίους, καὶ πολλῶν πρὸς τοῦτοις ἀμαρτημάτων ἐξάλει-
ψις, καὶ τῶν μὲν ἀγαθῶν αὕξησις, τῶν δὲ δεινῶν παῦσις.
92. Σεβέσθω, ὡς ἑομβύλιας, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ καὶ
ὀρθοδόξου διδασκάλου Ζηναδάτα, ὁ λίαν ἐγκρατὴς καὶ
ἀγαθὸς Ἀμάρας. Ἐλήφει τέλος τὸ Δέκατον Τέταρτον Βι-
βλίον, ὃ διαλαμβάνει τὴν ἵπποθυσίαν, τοῦ μεγάλου Ποιή-
ματος τῆς Βαλαζαράτας, ἥ ἐστιν ὠκεανὸς τῆς μαθήσεως
αὐτοῦ τοῦ Ἀμάρα.

Τέλος τῆς Πάρβας,
ἀλλ' οὐ τοῦ Κεφαλαίου*.

* Ἐν ᾧ μέχρι τοῦ ΙΓ'. Βιβλίου ὁ συγγραφεὺς διήρησε τὸ Ποίημα εἰς Πάρβας, ἤτοι βιβλία, ὑποδιαιρέσας αὐτὰ εἰς Κεφάλαια, ἐνταῦθα, ἐναντίον τῆς πρώτης διαιρέσεως, ἐνύσας τὰ μονοκέφαλα Βιβλ. ΙΔ', ΙΕ', ΙΣ', ΙΖ' καὶ ΙΗ' εἰς ἓν Κεφάλαιον, ὅπερ ἐπιγράφεται τεσσαρακοστὸν δεύτερον, ἕννοε' ἀντιστρόφως ὑποδιαίρειν τοῦ Κεφαλαίου τὰ Βιβλία. (Σ. τ. ἐκδ.).

BIB. ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ διαγωγὴν τῶν περὶ
τοὺν Δρυταράστραν.

93. Τούτου τοῦ Βασιλέως Ἰουδιστίρα κυβερνῶντος τὴν γῆν νομίμως καὶ ὀρθῶς, λύπη ἀνάτος ἦν τοῖς ἐν κόσμῳ ἀνθρώποις, ἐπειδὴ οὐδεὶς ἦν ἐπαίτης ¹.
94. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μόνον ἀκουόμενον, ἡ μνημονεύμενον, ἀνῆρει τὰ ἁμαρτήματα, διὰ τοῦτο αἱ τελεταὶ παῖσαι, κατὰ τὴν ἐντολὴν τῆς Βέδας καὶ τοῦ Νόμου, ἐγίνοντο εἰς ἔνδειξιν, ὡς ἔθος, καὶ οὐχὶ εἰς ἀπαλλαγὴν τῶν ἁμαρτημάτων.
95. Προσκυνῶν δὲ ἀεὶ τὸν Δρυταράστραν ὁ Ἰουδιστίρας, καὶ σέβας δεικνύων ἄδολον ἐκ καρδίας, ἐπέταττε τοῖς ἐπιστάταις διδόναι αὐτῷ τὰ ἀνήκοντα εἰς τροφὴν καὶ τρυφήν, ὡς προσήκει τοῖς βασιλεῦσιν.
96. Ὁ δὲ Δρυταράστρας μετὰ τῆς γυναικὸς ἑαυτοῦ διῆγεν ἄεὶ, ὡς ἀσκητῆς, ἀγνώριστος τῷ βασιλεῖ, χαμεινῶν, ὀπώρας ἐσθίων, καὶ σαρκικῆς συνουσίας ἀπέχων.
97. Οὕτω μὲν οὖν τοῦ Βασιλέως Ἰουδιστίρα διοικαῦντος, ὁ

1. Τοσαύτῃ ἦν εὐφορία, ὥστε μηδὲ ἐπαίτην εἶναι· διὸ καὶ ἐλυποῦντο, μὴδὲν ὀδόντες, ἐπειδὴ οὐδεὶς εἶχε χρεῖαν.

- λαός, ἐν εὐπαθείᾳ καὶ ἀνέσει ἐμβεβυθισμένος, οὐκ ἤσθάνοντο τὴν ζῶην ἐαυτῶν, τεμνομένην ὑπὸ τοῦ χρόνου.
98. Μετὰ δὲ παρέλευσιν δεκαπέντε ἐτῶν ὁ Βήμας διηγήσατο τὰς ἀδικίας τῶν Καουραβῶν· ἀκούσας δ' ὁ Δρυταράστρας, κρείττων θυμοῦ γενόμενος, γνώμην ἔθετο ἀναχωρῆσαι εἰς ἔρημον.
99. Τοῦτο μαθὼν ὁ Ἰουδιστίρας, προσπεσὼν τοῖς ποσὶ τοῦ Δρυταράστρα, ἔφη, δακρυρροῶν· « Μὴ ἀφῆς με μόνον, ὦ »
« πάτερ, καθὼς ἡ ἔλαφος φοβηθεῖσα ἀφίησι τὸν νεβρόν. »
100. Πρὸς ὃν εἶπεν ὁ Δρυταράστρας· « Δίδως μοι, εἴ τι αἰτῶ; »
Τοῦ δὲ κατανεύσαντος, ὁ Δρυταράστρας ἤτησεν οἰκεῖν γῆν ἔρημον, προσήκουσαν γέρουσι.
101. Τοῦ δὲ βασιλέως Ἰουδιστίρα παρακαλοῦντος ταπεινῶς τὸν Δρυταράστραν, ἄκυρον ποιῆσαι τοιαύτην γνώμην, ἐπιστὰς ὁ Βεάσας, ἔλεξε λόγον ἀμβρόσιον·
102. « Σὺ, καὶ περ ἔμφρων ὢν, ὦ βασιλεῦ, διὰ τί ἀνοηταίνεις;
» ἡ ταχύτης εἰς τὰ πρακτέα ἐπωφελής ἐστιν· ἰδέ, ἡ ζωὴ
» τοῦ σώματος ἀναλίσκεται, καθάπερ τὸ τοῦ λύχνου
» ἔλαιον.
103. « Διὰ τί ἐμποδὼν γίγνη τῷ γέροντι, ἐπιθυμοῦντι λα-
» βεῖν τὸν καρπὸν τοῦ σώματος, τουτέστι τὴν ἀρετὴν,
» τοῦ ὄντος ἐγγὺς θανάτου; Τοῦτο δ' ἂν εἴη ὅμοιον, ὥς
» περ εἴ τις ἐμποδὼν γίγνοιτο τῷ θέλοντι λαβεῖν τὸν
» καρπὸν δένδρου, τοῦ ὄντος ἐγγὺς τοῦ πυρός ¹.
104. « Ἐν ὅτῳ ἀναλωθῇ ² ὁ καρπὸς τοῦ σώματος, τουτέστιν

1. Μωρός ἐστιν, ὃς ἐμποδὼν γίγνεται τῷ θέλοντι λαβεῖν τὸν καρπὸν τοῦ δένδρου, τοῦ μέλλοντος κατακαυθῆσεσθαι.

2. Ἐν ὅτῳ δηλ. ζῇ ὁ ἄνθρωπος, δεῖ ἔργα ἀγαθὰ ποιεῖν, εἰς τὸ τυχεῖν θείου σώματος, εἰς τὸ ἀπαθανατισθῆναι. Οἱ Ἴνδοι φρονοῦσιν, ὡς ὁ ποιήσας καὶ ἔργα ἀγαθὰ ἐν τῇ προτέρᾳ γεννήσει, ἀνθρώπου πάλιν σῶμα

• ἡ ἀρετὴ, ἐν τοσούτῳ ἄλλῃ ἀρετῇ συνάγεται ὑπὸ τῶν
 • φρονίμων εἰς κτήσιν ἄλλου κρείττονος σώματος, καθὼς
 • ἐν ὅσῳ πληρωθῇ ἡ προθεσμία τοῦ δοθέντος ἐνοικίου, ἄλ-
 • • λα χρήματα συνάγονται ὑπὸ τῶν φρονίμων εἰς τὸ τυ-
 • • χεῖν καλλίονος οἴκου. »

105. Ἐκ τοιούτων λόγων τοῦ Βεάτα κατένευσεν ὁ Ἰουδιστῖρας μετὰ λύπης, ἐννοῶν, ὡς ἡ πρὸς τοὺς κρείττονας ὑπακοή, ἀγαθὸν ἐστίν· ὁ δὲ Δρυταράστρας ἐχάρη.

106. Ποιήσας δ' ἐναγίσματα καὶ δεῖπνα νεκρώσιμα τοῦ Βήμα καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ὁ Δρυταράστρας συνακινέσει τοῦ Ἰουδιστῖρα, πολλὰ ἐδωρήσατο, καὶ κατέπαυσε τὴν πενίαν τοῦ κήσμου¹, καθὼς τὸ ὕδωρ κατασβέννυσιν τὸ πῦρ.

107. Πολλοῦ δὲ πλούτου καταναλωθέντος ἐν νεκρώσιμοις δεῖπνοις τοῦ Δουριοδάνα καὶ τῶν λοιπῶν, ὁ Ἀρζούνας ὑδροβόλον νέφος ἐγένετο τῷ ἐξαφθέντι πυροειδεῖ Θυμῷ τοῦ Βήμα².

108. Λαβὼν δ' ἔπειτα ἄδειαν ὁ Δρυταράστρας παρὰ πάντων τῶν οἰκείων καὶ τῶν πολιτῶν, ἀνεχώρησεν εἰς ἔρημον μετὰ τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ Βιδούρα καὶ τῆς ἑαυτοῦ γαμετῆς, καθὼς ὁ Ῥάμας μετὰ τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ Λαξμάνα καὶ τῆς ἑαυτοῦ γαμετῆς.

109. Ἠκολούθησε δὲ τούτους καὶ ἡ Πριτὰ, καὶ περ κωλυομέ-

λαμβάνει· ὁ δὲ μὴ ποιήσας ἔργα ἀγαθὰ, ἀλόγου ζώου φύσιν λαμβάνει ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, καὶ κατ' ἀναλογίαν τῆς ἥς ἐποίησεν ἀρετῆς ζῇ· ὁ μὲν ποιήσας δηλ. πολλὴν ἀρετὴν, πολλὸν χρόνον ζῇ, ὁ δὲ ποιήσας ὀλίγην, ὀλίγον. Ὅστις οὖν ἔλαβε σῶμα ἀνθρώπειον ἐξ αἰτίας τῶν ἐν τῇ προτέρᾳ γεννήσει ἀγαθῶν ἔργων, τούτῳ δεῖ πλείονα ἀγαθὰ ποιεῖν, εἰς τὸ τυχεῖν θεοῦ σώματος μετὰ ταῦτα, εἰς τὸ γενέσθαι ἀθάνατος.

1. Οἱ ἐνδεεῖς ἀνενδεεῖς ἐγένοντο διὰ τῶν δωρεῶν.

2. Ὁ Ἀρζούνας κατέπαυσε τὸν Θυμὸν τοῦ Βήμα διὰ τὰ πολλὰ ἀναλώματα.

- νη λίαν ταπεινῶς ὑπὸ τῶν υἱῶν, πρὸς δὲ καὶ ὁ Σανζαΐας·
 ἡ δ' ἔρημος ἐφαίνετο ἐκ τούτων τῶν πέντε, ὥςπερ εἰ εἶχε
 πέντε αἰσθήσεις.
110. Ἐνθα ἄσκησιν ἤσκει διὰ πολλοῦ ὁ Δρυταράστρας μετὰ
 πάντων τῶν ἀκολούθων, συνὼν τῷ βασιλεῖ Σαταϊούπα,
 ὅςτις ἐμόναζε καὶ ἡσύχαζεν ἐκεῖ.
111. Τῶν μὲν οὖν περὶ τὸν Δρυταράστραν ἐν θεωρίᾳ ὄντων
 τοιαύτη, ὡς ἡ ψυχὴ αὐτός ἐστιν ὁ Θεός, ὁ δὲ Θεὸς αὐτῇ
 ἡ ψυχῇ, τὰ σώματα αὐτῶν ἐκ τῶν ἀναφανέντων νεύρων
 τῇ λειποσαρκίᾳ, ἐφαίνοντο, ὥςπερ εἰ εἶχον ὄφεις περιπε-
 πλεγμένους.
112. Ἐλθόντες δ' οἱ περὶ τὸν Ναράδαν, ἔφασαν, ὡς ἐκεῖνος ὁ
 τόπος ἅγιός ἐστι, καὶ εὐφράναντες ἐπὶ πολὺ τὸν Δρυτα-
 ράστραν ἀρχαίαις ἱστορίαις¹, ἀνῆλθον εἰς τὸν οὐρανόν.
113. Ἀφίκετο δ' εἰς ἐκείνην τὴν γῆν καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰουδι-
 στίρας μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν Καουραβῶν καὶ ἄλλων
 ἀκολούθων, βουλόμενος προσκυνῆσαι τοὺς περὶ τὸν Δρυ-
 ταράστραν.
114. Εἰσέδου δὲ τὸ ἀσκητήριον ὁ καλοκᾶγαθος βασιλεὺς μετὰ
 πάντων τῶν οἰκείων, καταλιπὼν ἔξω τὰ βασιλικά παρά-
 σημα καὶ πάντα τὸν στρατόν.
115. Προσκυνήσας δ' ἐκείνους τοὺς σεβασμίους, ᾠξήσῃ τὴν
 ἑαυτοῦ ἀρετὴν, καὶ ράνας δάκρυα χαρᾶς, ἐξήλειψε τὰ πά-
 θη πάντα τοῦ κόσμου.
116. Οἱ δὲ περὶ τὸν Δρυταράστραν, οἱ ἔχοντες σῶμα μέλαν
 καὶ ἰσχνόν, ἔδωκαν εὐλογίας τῷ βασιλεῖ, τῷ ἔχοντι σῶ-
 μα ἀγλαόν, εὐρωστον, καὶ ἀγαστόν.
117. Ἐρωτηθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως ὁ Δρυταράστρας, «Ποῦ
 » ὁ Βιδούρας; «ἐκεῖνος, ἔφη, ὦ τέκνον, πορεύεται, ἔνθα

4. Ὅτι καὶ ἄλλοι παλαιοὶ βασιλεῖς ἀσκήσει ἐχρήσαντο.

- “ ἐφίεται, περιπολῶν τὸ δάσος, ἀνιμώταρκος ὢν, καὶ πο-
 “ τὲ μὲν θεατὸς, ποτὲ δὲ ἀθέατος. ”
118. Ἐν τούτῳ ἦλθεν ἐξαίφνης ὁ Βιδούρας, πλανώμενος εἰς
 τὴν ἔρημον· καὶ ἰδὼν μακρόθεν ἀνθρώπους πολλοὺς,
 ἔφρευεν, ὡς ἔλατος, εἰς τὸ δάσος.
119. Ἐδραμε δὲ κατόπιν αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας μόνος
 μετὰ δακρύων· ὁ δὲ ἔφρευεν ἀπ’ ἐκείνου πορρωτέρω, κα-
 θὼς ὁ πλοῦτος ἀπὸ τοῦ ἀτυχοῦς.
120. Προσκυνήσας δὲ τὸν Βιδούραν ὁ Ἰουδιστίρας, στάντα
 ἐπὶ ρίζης δένδρου Σάλα, εἶπε πρὸς αὐτόν, ἐφιέμενος ἀπο-
 κρίσεως· “ Ἐγὼ εἰμι ὁ Ἰουδιστίρας. ”
121. Ἐνατενίζων δὲ, καὶ βλέπων ἀσκαρδαμυκτὶ πρὸς τὸν Ἰου-
 διστίραν ὁ Βιδούρας, εἰσῆλθεν εἰς αὐτὸν μετὰ τῆς ἑαυτοῦ
 πνοῆς καὶ τῆς ὀράσεως, καὶ τῶν λοιπῶν αἰσθήσεων, κα-
 θὼς ὁ Ἥλιος ἐν τῇ ἐλεύσει τῆς νυκτὸς εἰς τὸ πῦρ μετὰ
 τῶν ἑαυτοῦ ἀκτίνων ¹.
122. Ὁ μὲν οὖν Ἰουδιστίρας πλήρης θαυμαστῆς γνώσεως τῶν
 ὄντων ἐγένετο, εἰσδύσης εἰς αὐτὸν ὅλης ἐκείνης τῆς με-
 γάλης ψυχῆς τοῦ Βιδούρα.
123. Ἐπειδὴ δὲ ἐξ οὐρανοῦ φωνὴ ἐγένετο, κωλύουσα τὴν κα-
 τάκαυσιν τοῦ σώματος τοῦ Βιδούρα, διὰ τοῦτο οὐδ’ ὑπὸ
 τοῦ πυρὸς τῆς ἀσκήσεως κατεκῆν τὸ σῶμα αὐτοῦ ².
124. Ἀναγγείλας δὲ τοῦτο ὁ βασιλεὺς τῷ Δρυταράστρῳ, ἦλθε

1. Λέγουσιν, ὡς ὁ Ἥλιος ἐν τῇ νυκτὶ εἰσδύει εἰς τὸ πῦρ· διὰ τοῦτο
 ἐν νυκτὶ τὸ πῦρ μᾶλλον λαμπρόν ἐστιν.— Ὁ Ἀάρμας, ἄρὰν λαβὼν, ἔ-
 λαβε τὸ σῶμα τοῦ Βιδούρα, ἐκ δούλης γεννηθέντος· διὰ τοῦτο ὁ Βιδού-
 ρας, ὢν αὐτὸς ὁ Ἀάρμας, εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ἰουδιστίραν, ὅς ἦν υἱὸς τοῦ
 Ἀάρμα, δηλ. ἀπέθανε.

2. Λέγουσιν, ὡς πολλοὶ ἀσκηταὶ κατεκῆσαν ἐν θανάτῳ ὑπὸ τοῦ πυ-
 ρὸς τῆς ἀσκήσεως, ἀφέντος αὐτομάτως.

μετὰ των ἑαυτοῦ τεσσάρων ἀδελφῶν πρὸς τὴν Πριτάν,
καθὼς αἱ πέντε αἰσθήσεις εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἑφετῶν.

125. Ὁπώρας δὲ φαγὼν, καὶ χαμηνία χρησάμενος καθ' ὅλην
τὴν νύκτα, δωρεὰς ἔβρεξεν ἀγαπητὰς τῷ κόσμῳ περὶ τὴν
ἔω, καθὼς ὁ ἥλιος ἀκτίνας.
126. Ἐλθὼν δὲ πρὸς τὸν πατράδελφον Δρυταράστραν, τὸν πολ-
λοῖς ἀγίοις βασιλεῦσι συνόντα, καὶ ἄνευ ἁμαρτιῶν ὄντα,
προσεκύνησεν αὐτόν, εἰπὼν τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα.
127. Ἐπέστη δὲ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ὁ Βεάσας, ὁ ὢν ἡ
ἀμβροσία στίμμαις τῶν ὀφθαλμῶν τῆς γνώσεως τῶν ἐν
τοῖς τρισὶ κόσμοις.
128. Προσκυνηθεὶς δ' ὑπὸ πάντων, καὶ ὑμνήσας τὴν τελευτὴν
τοῦ Βιδούρα πρὸ τοῦ βασιλείως Ἰουδιστίρα, εἶπε πρὸς τὸν
Δρυταράστραν· «Ἔστι τις θλίψις ἐν τῇ καρδίᾳ σου ; »
129. Ὁ δὲ ἀνὴρ τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλείως τῆς Γανδάρας
χώρας Δρυταράστρας, λόγον ἐξηρεύξατο, ὅς ἦν ἐρυγὴ τοῦ
οὗ ἔπιεν ἀμβροσίου λόγου.
130. « Διὰ πολλοῦ καὶ οἱ ἀγαθοὶ καὶ σπουδαῖοι ἄνδρες εὐ-
» φράνθησαν ὑπ' ἐμοῦ μεγάλαις δωρεαῖς, καὶ τὸ σῶμα
» μου πολλαῖς τρυφαῖς.
131. « Ἐγὼ εἶδον τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ πάντα ἀκρι-
» βῶς διὰ τῶν τεσσάρων αἰσθήσεων, αἱ ἔλαβον μοῖραν
» τῆς δυνάμεως τῆς ὁράσεως ¹.
132. « Ἐγὼ ὑπὸ τῆς σῆς χάριτος, τῆς ποιησάσης με ἀνόρεκτον
» πάσης ἡδυπαθείας, ἤχθην εἰς ταύτην τὴν ἔρημον, τὸν
» τόπον τῆς ἀπαθείας καὶ τῆς ἀγιότητος.
133. « Οὐδὲν οὖν θλίβει ἐμέ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀγλαία παντὸς

1. Εἶδον, εἶπε, καὶ διὰ τοῦτο ἐπήνεγκεν, ὅτι αἱ τέσσαρες αἰσθήσεις
ἔλαβον μοῖραν τῆς δυνάμεως τῆς ὁράσεως· τουτέστιν ἐτρέφην τῶν τοῦ
κόσμου διὰ τῶν τεσσάρων αἰσθήσεων.

- » πράγματος καταλαμβάνεται διὰ τῆς ὁράσεως, διὰ τοῦτο
 » θλίβει με ἡ μὴ ἐλεπομένη λαμπρότης τῶν τοῦ γένους
 » μου.»
134. Τοιαῦτα εἰρηκός τοῦ Δρυταράστρα, ἔδωκεν αὐτῷ ὁ
 Βεάσας θεῖον ὄμμα, καθὼς ὁ Θεὸς τὸν Σινταμαρὴν ¹ τῷ
 ἐκ γενέσεως ὄντι πτωχῷ.
135. Ἀπαλλαγείς δ' ὁ Δρυταράστρας τοῦ κωλύματος τῆς ὁρά-
 σεως, εἶδε μετὰ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς τὴν ἀγλαίαν τῶν
 περὶ τὸν Ἰουδιστίραν, καὶ χαρὰν ἔλαβε μεγάλην.
136. Εἶδε δὲ τῇ προσταγῇ τοῦ Βεάσα τὸν τε Δουριοδάναν καὶ
 τὸν Ἀβημανιοῦν, καὶ τοὺς λοιποὺς ἥρωας ἀμφοτέρων τῶν
 στρατῶν ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῆς Γαγγᾶς, λίαν ἐκλάμπρους.
137. Καί περ βλέπων αὐτοὺς αὐτὸς ὁ εὐφρων, οὐκ ἔσχε πάθος
 φίλτρου· παρὰ γὰρ τοῖς θεόφροσιν ὅ,τι ἐστὶν αἴτιον τῆς
 ἀθανασίας, τοῦτό ἐστιν αἴτιον χαρᾶς.
138. Εἰπὼν δὲ τῷ ὀσίῳ Βεάσα, « Τί ὄφελος ἐκ τῆς ὁράσεως,
 » ἡ ὁρᾶ τὰ ὁρατὰ, καὶ ἐμπόδιον γίνεται τῆς θεωρίας ; »
 ἔλαβε πάλιν τὴν τυφλότητα.
139. Τῇ δὲ προσταγῇ τοῦ Βεάσα αἱ σώφρονες γυναῖκες, ἀρεῖ-
 σαι τὰ ἀνθρώπεια σώματα, ἀνῆλθον εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπὶ
 θεῶν ὀχημάτων μετὰ τῶν ἑαυτῶν ἀνδρῶν ².
140. Ἐνταῦθα μέινας ὁ Ἰουδιστίρας ἓνα μῆνα, ἀνεχώρησεν ἐκ
 τῆς ἐρήμου εἰς τὴν πόλιν, τῇ προσταγῇ τοῦ Δρυταράστρα,
 καθὼς πάλαι τῇ προσταγῇ τοῦ πατρὸς ὁ Ῥάμης ἐκ τῆς
 πόλεως εἰς τὴν ἔρημον.
141. Διδασκόμενη δ' ἡ γῆ ὑπὸ τοῦ Ἰουδιστίρα, τὴν διὰ χει-

1. Αἶθος πολύτιμος, δὲ δωρεῖται πάντα τὰ ἐφετὰ τῷ ἀνθρώπῳ· ἐστὶ
 δὲ παρὰ τῷ Ἰνδρᾷ ἐν οὐρανῷ πρὸς τοῖς ἄλλοις πανδώροις.

2. Τοῦ Δουριοδάναν καὶ τῶν λοιπῶν, οἱ ὠράθησαν ἐπὶ τῶν ὑδάτων
 τῆς Γαγγᾶς, ὡς εἴρηκεν ἀνωτέρω.

ρῶν πλεῦσιν ἐν τῇ θαλάσῃ τῆς δικαιοσύνης, ἐλαμπρύνθη τοῖς ἐπαίνοις αὐτοῦ, ὡς λευκοῖς ἀφροῖς ¹.

142. Καίποτε ὁ πλανώμενος Ναράδας, ὁ λευκός, ὡς ὑδράργυρος, ἦλθεν εἰς τὸ βουλευτήριον τοῦ Ἰουδιστίρα, ὡς ἐν σώματος φήμη ².

143. Ὑποδεξάμενος δ' εὐλαβῶς ὁ Ἰουδιστίρας τὸν γεγανωμένον τὸ σῶμα Ναράδαν, ἠρώτησεν αὐτὸν περὶ τῶν γιρόντων συγγενῶν, τῶν ἐν ἐρήμῳ διαγόντων.

144. Βλεπόμενος δ' ἄτενῶς εἰς τὸ πρόσωπον αὐτὸς ὁ θεσπέσιος ὑπὸ πάντων τῶν παρόντων, εἰς τὸ ἀκοῦσαι τί ἄρα ἔρεῖ, εἶρηκε σκυθρωπῶς·

145. « Ἠγάλλετο ἐκεῖνος ὁ Δρυταράστρας, ὁ βασιλεῦ, μεγάλην
 « ἄσκησιν ποιῶν, καὶ δι' ὅλον ἔτος ἐσθίων ἄνεμον, ἀφείς
 « πᾶσαν ἄλλην τροφήν.

146. « Ἀθανασίας δ' ἐπιθυμῶν, καὶ μὴδὲν ἔργον ποιῶν, ἔρ-
 « ρίψεν εἰς τὸ δάσος καὶ τὸ πῦρ τῆς λατρείας, εἰπών·
 « Τί ὄφελος ἐκ τούτου; ἔστω μοι μόνη ἡ ἄσκησις, ἡ κα-
 « τακαίουσα τὰ πάθη. »

147. « Ἐξαφθέντος δὲ τοῦ πυρὸς ἐκείνου ἐν μέσῳ ξηρῶν δέν-
 « δρων τοῦ δάσους, ὁ Δρυταράστρας μετὰ τῆς ἑαυτοῦ γα-
 « μετῆς καὶ τῆς Πριτᾶς, ἐβυθίσθη εἰς θεωρίαν Θεοῦ, ὡς
 « εἰς ἄζυτον ἀμβροσίας.

148. « Τυχόντων δ' ἐκείνων τοῦ ὑψίστου Θεοῦ, διὰ τῆς πρὸς
 « τὸν Θεὸν θεωρίας ³, τὰ ἀφειθέντα σώματα κατέκαυσε

1. Ἐκ τῶν πατάγων τῶν χειρῶν τοῦ κολυμβῶντος γίνεται ἀφρός, ὅς ἐστι λευκός, ὡς ὁ ἔπαινος· δηλ. ἡ γῆ διφκεῖτο δικαίως.

2. Λευκή ἐστὶ καὶ ἡ φήμη.

3. Λέγεται ὅτε τις θεωρεῖ τὸν Θεὸν καὶ οὐδεμίαν διαφορὰν βλέπει τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ Θεοῦ, ὅτε δηλ. αὕτη ἐνοῦται τῷ Θεῷ.

- « τὸ καῖον πῦρ, καὶ μέγαν θρῶμον ἀποτελοῦν, ὃ διὰ πολ-
 » λοῦ ἐσέβοντο.
149. « Ὁ δὲ Σανζαΐας, ὁ ὦν ἰσχνὸς ἐξ ἀσκήσεως, μὴ δυνά-
 » μενος φέρειν τὸ ἐπὶ τῇ στερήσει τῶν περὶ τὸν Δρυταρά-
 » στραν δεινὸν πάθος, ἐπορεύθη εἰς τὸν Ἰμαόν. »
150. Τοιαῦτα τοῦ Ναράδα ἀγγείλαντος, καὶ ἀναχωρήσαντος,
 ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας, εἰς εὐθὺν λύπης ἐπεσεν ἐκ τοῦ
 οὗ εἶχε φίλτρου· τοῖς δὲ κατοικομένοις χοὰς καὶ ἐναγί-
 σματα ἐποίησε.
151. Πολλοὺς δὲ Βραχμαῖσι δωρεὰς πολλὰς, πολλῆς ἀρετῆς
 προξένους, ἔδωκεν ἐπ' ὀνόματι τῶν κεκοιμημένων, ἱλαρὸς ὦν
 τὴν καρδίαν.
152. Ὁ μὲν οὖν διακριτικὸς βασιλεὺς, ἀφείς τὴν λύπην, ἣν
 εἶχεν ἐξ αἰτίας ἐκείνων, ἦν τὰ σώματα ἀφέθησαν διὰ
 τῆς πρὸς τὸν Θεὸν θεωρίας ἐν ἐρήμῳ, ἐβασίλευεν ἐπὶ πολὺ,
 χαίρων, ἔχων τὴν διάνοιαν αὐτοῦ προσηλωμένην τοῖς ποσὶ
 τοῦ Βραχμᾶ, τοῦ Βισνοῦ, καὶ τοῦ Σίβα.
153. Σεβέσθω, ὡς βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ
 καὶ ὀρθοδόξου διδασκάλου Ζηναδάτα ὁ ἀγαθὸς καὶ ἐγ-
 κρατὴς Ἀμάρας. Ἐλάβε τέλος τὸ Δέκατον Πέμπτον Βι-
 βλίον, ὃ διαλαμβάνει τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ διαγωγὴν τῶν περὶ
 τὸν Δρυταράστραν, τοῦ μεγάλου Ποιήματος τῆς Βαλαβα-
 ράτας, ἣ ἀνασκάπτει τὴν ἄγνοιαν, καὶ οἴκησίς ἐστι τῆς
 μαθήσεως ἐκείνου τοῦ Ἀμάρα.

Τέλος τῆς Πάρβας,

οὐχὶ δὲ τοῦ Κεφαλαίου

BIB. ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ΚΦΑΛΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει περὶ τοῦ ὑπέρου.

154. Ἐννοήσας δ' ὁ Ἰουδιστίρας τὸ πρόσκαιρον τοῦ σώματος καὶ τοῦ πλούτου, ἔθετο μεγάλην κλίσιν εἰς τὴν προᾶξιν τῶν τοῦ νόμου, καὶ εἰς τὴν πολυδωρίαν.
155. Οὗτος οὖν ὁ μόνος ὢν φίλος τοῦ Νόμου, τῷ μὲν Νόμῳ ἔδωκε τέσσαρας πόδας ¹. διὰ δὲ τῆς πολυδωρίας ἐποίησε πᾶσαν τὴν γῆν ἄνευ ἐπαιτῶν.
156. Τριάκοντα δὲ καὶ ἑξ ἔτη ἐγένοντο τούτῳ βασιλεύοντι, ὃς, ἐρέχων εἰς τὴν γῆν αἰεὶ δωρεὰς πολλὰς, ἐλάμβανε τὸν καρπὸν αὐτῶν, τὴν ἀρετὴν.
157. Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν Δοκραβατὴν, ὡς ἄγγελοι θανάτου, οἱ περὶ τὸν Καουσσικᾶν ὅσοι ἄνδρες ², οἷς καὶ ὁ μέγας Ἰνδρας τὸν αὐχένα ἔκλινε.
158. Οἱ δ' ἀπόγονοι τοῦ Βρισνῆ ³, πάροιναι ὄντες, σχηματίζαντες τὸν Σάμβαν ⁴, ὡς γυναῖκα ἐγκυον, ἠρώτησαν ἐκείνους τοὺς ὁσίους, « Πότερον ἐκ ταύτης ἔσεται ; υἱός, » ἢ θυγάτηρ ; »

1. Ἡ ἀλήθεια, ἡ εὐσπλαχνία, ἡ ἀνοχή, καὶ ἡ δόσις, τέσσαρές εἰσι πόδες, ἐφ' ὧν ἵσταται ὁ Νόμος.

2. Ὁ Βισβαμίτρας ἦν οὗτος.

3. Ἐκ τούτου κατάγεται ὁ Κρισνᾶς.

4. Υἱὸς ἦν οὗτος τοῦ Κρισνᾶ, πάγκαλος.

159. Εἰπόντες δ' ἐκεῖνοι οἱ ὅσοι ἀνδρες, ὡς «ὑπερος ἔσεται σι-
 » δηροῦς, ὡς ῥάβδος τοῦ Βραχμᾶ, φθοροποιὸς τοῦ γένους,»
 ἀνεχώρησαν· ἐκ δὲ τοῦ Σάμβᾶ ἐγένετο τοῦτο δὴ ἐκεῖνο ¹.
160. Ὑπὸ δέ τινος Ἀλούκα τοῦνομα, ἀποτεφρωθεὶς ἐκεῖνος ὁ
 ὑπερος ἐκ φόβου, ἐρρίφθη εἰς τὸ ὕδωρ. Γνοὺς δ' ὁ Κρισνᾶς
 ἐρχόμενον τὸ τέλος τοῦ γένους, ἐπορεύθη εἰς προσκύνησιν
 ἀγίων τόπων.
161. Τούτου δὲ τὸ ἄρμα, ὁ πολεμικὸς δίσκος, καὶ ὁ ἐν τῇ
 σημαίᾳ Γαρούδας, ἅπαντα ταῦτα ἄφαντα ἐγένοντο, κα-
 θὼς ὁ φειδωλὸς φίλος ἐν τῇ δυστυχίᾳ τοῦ φίλου.
162. Πολλὰ δὲ Σελῆναι πανταχόθεν ἀνεφάνησαν ἐξαίφνης
 ἐπὶ τῆς πόλεως καυσικαί, ὡς οὐδέποτε πρότερον, καὶ ἄλλα
 σημεῖα κακὰ, ἀρχικὰ αἷτια καταπτώσεως εἰς θάνατον.
163. Ὁ μὲν οὖν Κρισνᾶς, περιερχόμενος τοὺς ἀγίους τόπους,
 ἦλθε καὶ εἰς τὴν Πραβῶᾶσαν· ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ
 καὶ οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰαδῦ ² ἦλθον εἰς ἐκεῖνον τὸν τό-
 πον, ἐλκυσθέντες ὑπὸ τοῦ θανάτου.
164. Ἐνθα ὑψοφαινόντο καὶ ἠγάλλοντο ἐν λειμῶσι χαρίεσι,
 πίνοντες οἶνον, καθὼς οἱ Βορῶῦλοι ἐν λωτοῖς, ἐκμυζών-
 τες μέλι.
165. Τηνικαῦτα λίαν καθυπαθοῦντες, καὶ ἐκ παροινίας παρα-
 νοοῦντες, οὐκ ἐγίνωσκον ἑαυτοὺς, ὄντας ἐν ταῖς μύλαις
 τοῦ θανάτου ³ ὡς ἐν χειρομύλαις.
166. Γνώμη δ' ἐγένετο αὐτοῖς πολεμῆσαι ἀλλήλοις ἐν ἐκείνῳ
 τῷ τόπῳ, ὃς ἦν πλήρης φυτῶν, ἃ ἐξέφυσαν ἐκ τῆς σπο-
 δοῦ ἐκεῖνου τοῦ ὑπέρου.

1. Εὐρέθη ἐν τοῖς ἱματίαις αὐτοῦ ὑπερος σιδηροῦς.

2. Ἐκ τούτου κατάγεται ὁ Κρισνᾶς.

3. Ὅτι ἀναιρεθίσονται ἐκ τῆς ἀρᾶς τῶν ὁσίων.

167. Μεταξὺ δὲ τοῦ Σατεκῆ καὶ τοῦ Κριταβάρμα λόγοι ἐγένοντο τοιοῦτοι· ὁ μὲν Σατεκῆς ἔλεγε πρὸς τὸν Κριταβάρμαν· « Σὺ εἶ ὁ φονεὺς ὑπνούντων ἐν νυκτί » ὁ δὲ πρὸς τὸν Σατεκῆν· « Σὺ εἶ ὁ φονεὺς ἥρωος, ὄντος ἐν ἀγωνίᾳ » θανάτου καὶ ἐν θεωρίᾳ ¹. »
168. Τοιούτων λόγων εἰρημένων, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰαδοῦ πολεμεῖν ἤρξαντο ἀλλήλοις, μηδενὸς ὄντος τοῦ κωλύοντος, οἱ μὲν ἐκ μέρους τοῦ Σατεκῆ, οἱ δὲ ἐκ μέρους τοῦ Κριταβάρμα, ὅπλοις χρώμενοι τοῖς φυτοῖς.
169. Τὰ μὲν οὖν φυτὰ, δι' ὧν ἔβαλλον ἀλλήλους, ἐγένοντο εὐθέως ὕπεροι, καὶ ἐπλήρωσαν ἀμφοτέρω τὰ μέρη αἱμάτων, ὀστέων, καὶ σαρκῶν.
170. Ὁ δὲ Κρισναῖς ἔβλεπεν ἀδιαφόρως ἀναιρουμένους ἐν θαλίᾳ ἐκείνους τοὺς ἥρωας, τὸν Πραδιούμναν, τὸν Σάμβαν, τὸν Σατεκῆν, τὸν Κριταβάρμαν, καὶ ἄλλους.
171. Οὐαί ! ἡ γῆ ἐκείνη, ἡ ἦν πρότερον γῆ θαλίας καὶ χοροῦ, ἐγένετο τότε γῆ ἡδεῖα νεκροφάγων ζῶων ἀκαθέκτων !
172. Ἡ γενεὰ τοῦ Ἰαδοῦ, ἧς οἱ μὲν ἄνδρες ἀπώλοντο, ἡ δὲ φυλὴ τῶν γυναικῶν ἐλειποθύμει, ἐγένετο, ὥς λίμνη ἐν νυκτὶ, ἐν ἧ ὁ μὲν βομβύλιοι ἀφανεῖς γίνονται, ἡ δ' ἀγλαΐα τῶν ἡμερανθέων λωτῶν μαραινεται.
173. Ὁ δὲ Κρισναῖς τὸν μὲν Δαρούκαν ² ἀπέστειλεν εἰς τὸ ἀγγεῖλαι ταῦτα τῷ Ἀρζούνα, τῷ δὲ Βάζρα ³ ἐπέταξε φυλάττειν τὰς γυναῖκας ἀπὸ τῶν κλεπτῶν.
174. Αὐτὸς δὲ, ἐπιθυμῶν ἰδεῖν τὸν Βαλαδέβαν, ἐπορεύθη εἰς τὴν Βαχαράν, ἐν ἧ ἡ βοή γυναικῶν ὀλολυσσῶν, ὑπερέβαινε τὸν τάραχον τῆς θαλάσσης.

1. Ὁ Βουριπραβᾶς ἦν οὗτος ὁ ἥρωας.

2. Δαρούκας, ἡνίοχος τοῦ Κρισναῖ.

3. Βάζρας, υἱὸς τοῦ Ἀνιρούδα, υἱοῦ τοῦ Πραδιούμνα, υἱοῦ τοῦ Κρισναῖ.

173. Συντυχῶν δ' ὁ Κρισνᾶς τῷ πατρὶ Βασουδέβα, καὶ λαβὼν ἄδειαν, ἐπορεύθη πρὸς τὸν Βαλαδέβαν ¹, οὗ ἐκ τοῦ στόματος λευκὸς ὄφις ἐξῆλθε ², ἐλέποντος τοῦ Κρισνᾶ.
176. Οὗτος οὖν ὁ χιλιοκέφαλος ὄφις ὥρμησεν εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς ὁ Ἰμαῶς, ἰδεῖν βουλόμενος τὸν Μαῖνάκαν ³.
177. Εἰσέδου δὲ τὴν θάλασσαν σὺν τοῖς περὶ τὸν Βασουκὴν ⁴ ὄφεισιν, οἳ ἦλθον εἰς ἀπάντησιν, ὥσπερ βουλόμενος βαστάζει τὴν γῆν, ἣ ἀπελείφθη ὑπὸ τῶν ἡρώων ⁵.
178. Τοῦ μὲν οὖν Βαλαδέβα ἀπελθόντος ⁶ εἰς τὸν τόπον τοῦ Σέσσαι, καὶ τιμηθέντος ὑπὸ τοῦ Βαρούνα, ὁ Κρισνᾶς, ἀρνησάμενος τὸν κόσμον, εἰσῆλθεν εἰς τὸ δάσος, ἔνθα καὶ ἀνεπαύετο ἐν θεωρίᾳ.
179. Ἐνθὺ οἱ δὲ τῷ αὐτῷ φωτὶ διὰ τῆς θεωρίας, τρωθεῖς κατὰ τὸ πέλμα βέλει ὅξει ὑπὸ θηρευτοῦ, νομίσαντος ἕλαφον μέλανα,
180. Εἰσέδου τὸ αἰδιδιον φῶς, ᾧ ὄνομα *Ναραϊάνα*, τιμώμενος πᾶσι τοῖς θεοῖς, τοῖς Σίδαις, τοῖς Γανδάρβαις, καὶ αὐτῇ τῇ Λαξμῇ.
181. Τοῦ μὲν οὖν Κρισνᾶ, ὃς ἐφώτιζε τὸ πᾶν, δύσαντος δίκην Ἡλίου, ἅπας ὁ κόσμος τεταραγμένος καὶ ζεζοφωμένος ἐγένετο.
182. Ἐν τούτῳ ἀλούσαντες οἱ Πανδουῖδαι παρὰ τοῦ Δαρούκα

1. Ὁ Βαλαδέβας, ἀδελφὸς τοῦ Κρισνᾶ, λευκόχρους.

2. Ὁ Σέσσαι ἦν οὗτος ὁ ὄφις, οὗ ἀπόρροια ἦν ὁ Βαλαδέβας· οὗτος δὲ Σέσσαις μυθεύεται, ὡς βαστάζει τὴν γῆν.

3. Μαῖνάκας, υἱὸς τοῦ ὄρους Ἰμαοῦ, ὃς ἔφυγε καὶ κατέφυγεν εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης ἐκ φόβου τοῦ Ἰνδρα.

4. Βασουκῆς, ἕτερος ὄφις, βασιλεὺς τῶν ὄφειων, οἳ οὐκ εἰσὶ Παρεῖται· ὁ δὲ Σέσσαις, βασιλεὺς πάντων τῶν ὄφειων.

5. Οἱ γὰρ ἥρωες ἐβάσταζον τὴν γῆν, οἳ ἀνιρέθησαν.

6. Ἀποθανόντος δηλ. ὁ γὰρ ἐξελθὼν ὄφις ἦν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.

- τὸν ὄλεθρον τῶν ἐκ τοῦ Ἰαδοῦ, λύπην, ἀμνησίαν, καὶ φόβον ἔσχον, ὥς μέιναντες ἀπροστάτευτοι.
183. Τῇ δὲ προσταγῇ τοῦ Ἰουδιστίρα ἐπορεύθη ὁ Ἀρζούνας μετὰ τοῦ Δαρούκα εἰς τὴν Δβαρκαὴν, ὀφόμενος τὸν πατέρα τοῦ Κρισνᾶ, περίλυπον ὄντα.
184. Ἐλθὼν δὲ, καὶ ἰδὼν τὴν πόλιν, οὕταν ἄνευ ἡρώων, ὥς σῶμα φίλου ἄνευ αἰσθήσεων, ἐσχάτην λύπην ἔλαβε.
185. Περιεκυκλώθη δὲ ὑπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ Βρισνῆ, αἱ θρηνοῦσαι, ἔλεγον· «ὦ ἄνερ τῆς Σουβά-
» δρᾶς, ἡμεῖς αἱ ἄθλιναι πῶς ζήσωμεν;»
186. Ἰδὼν δὲ τὸν Βασουδέβαν, κείμενον κατὰ γῆς, καὶ ἔλεει-
νῶς λέγοντα, «ὦ υἱέ! υἱέ! ἔκλαιε καὶ αὐτὸς, πεσὼν κα-
τὰ γῆς, καὶ ἔλεγεν·
187. «Οὐαὶ ἡμῖν! καὶ ὑπὸ τοῦ τυχόντος γὰρ καταβληθησόμεθα, ὄντες ἄνευ ἐκείνου τοῦ Κρισνᾶ, οὗ τῇ χάριτι ἐχθροὶ
» κραταιοὶ ἐνικήθησαν ὑφ' ἡμῶν, ὥς λέοντες ὑπ' ἐλάφων.
188. «Φεῦ, Κρισνᾶ! φεῦ, Ράμα! φεῦ, Σατεκῇ! φεῦ, Πρα-
» διούμνα! ποῖ ἐπορεύθητε ὑμεῖς; διὰ τί οὐ συλλαλεῖτε
» ἐμοί, ἐλθόντι;»
189. Κείμενος δὲ κατὰ γῆς ὁ Ἀρζούνας, θρηνεῖν ἐποίησε καὶ τοὺς ἀθεάτους θεωρητικούς¹ τοῖς θρήνοις, ὧν ἡχὴ ἐγί-
νετο ἐν παντὶ μέρει.
190. Ὅπου δ' ὁ Ἀρζούνας πρότερον διήνυε τὴν νύκτα ἐν ἡδέσιν ἄσμασιν, ἐνταῦθα τότε διενυκτεύρευσεν ἐν γυναικεῶσι θρή-
νοις· φεῦ τῆς τύχης!
191. Περὶ δὲ τὴν ἑω ἀφῆκε τὸ σῶμα ὁ Βασουδέβας², ἕνεκα

1. Καὶ οἱ ἀπαθεῖς ἐπαθον ἐκ τοιούτων θρήνων, καὶ περ ὄντες ἀθέατοι, τουτίστι πρῶτάτω.

2. Ὁ μὲν Βασουδέβας πατὴρ, ἡ δὲ Δεβακῇ μήτηρ τοῦ Κρισνᾶ.

τῆς διαζεύξεως τοῦ υἱοῦ· ἠκολούθησε δ' αὐτῷ καὶ ἡ Δεθα-
κῆ, καὶ ἄλλαι ὁμοῦ γυναῖκες αὐτοῦ.

192. Τελέσας δ' ὁ Ἀρζούνας τὰ νόμιμα τοῖς κατοικομένοις,
χοάς τε καὶ ἐναγίσματα, παραλαβὼν τὸν Βάζραν, τὸν
ἐγγονον τοῦ Κρισνᾶ, καὶ τὰς γυναῖκας, ἀνεχώρησε.
193. Τηνικαῦτα ἡ πόλις τοῦ Κρισνᾶ, ὥσπερ λυπομένη ἐπὶ
τῇ στερήσει τοῦ κυρίου ἑαυτῆς, κατεβυθίσθη εἰς τὸν ὠκεα-
νόν, θρηνοῦσα διὰ τῶν φωνῶν τῶν ἀνιπταμένων ὀρνέων
ἐκ φόβου ¹.
194. Πορευόμενος δ' εἰς τὴν Ἰνδραπράστραν ὁ Ἀρζούνας διὰ
δάσους δυτικίου, ἀπείρχθη τῆς ὁδοῦ ὑπὸ τῶν ἐκεῖ οἰ-
κούντων ἀγρίων βουκόλων, βουλομένων συλῆσαι τὰς γυ-
ναῖκας καὶ τὰ κοσμήματα.
195. Ἀπιδὼν δ' εἰς ἐκείνους τοὺς βουκόλους μετὰ θυμοῦ, με-
γάλα καὶ δεινὰ ῥόπαλα ἔχοντας, μόλις ἔκαμψε τὸ τόξον,
θεῖς τὴν χορδὴν.
196. Καὶ οἱ μὲν ὅστωι ἀφανεῖς ἐγένοντο ἐκ τῆς φαρέτρας,
καθὼς οἱ χρεῶσται ἀπὸ προσώπου τοῦ θανειστοῦ· ἡ δὲ
χορδὴ, καὶ περ ἐλκομένη, οὐ προσήρχετο τῷ προσώπῳ,
καθὼς οὐδὲ ἡ νεόγαμος τῷ ἀνδρί ².
197. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αἱ ἐπφδαὶ ἐν λήθῃ ἐγένοντο αὐτῷ ἀ-
θρόως ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ, καθὼς αἱ τῆς μαστροποῦ
διδασκαλαὶ ἐν λήθῃ γίνονται πρωτοπείρῳ ἑταίρα ἐν τῇ
μετ' ἀνδρὸς ὁμιλίᾳ ³.
198. Διαλογιζομένου δὲ τοῦ Ἀρζούνα ταῦτα· « Μὲν ὄνειρον

1. Δηλ. αἱ φωναὶ τῶν ὀρνέων, θρῆνοι ἦσαν τῆς πόλεως.

2. Κατ' ἀρχὰς ἡ νεόνυμφος οὐ προσέρχεται τῷ ἀνδρί, διὰ τὴν ἥν
ἔχει αἰδῶ.

3. Διδάσκονται πῶς δεῖ προσφέρεσθαι τοῖς ἑρασταῖς, καὶ ὁποῖους ἀκ-
κισμοὺς δεῖ ποιῆν.

- » τοῦτο; ἢ ἄλλος ἐγώ εἰμι; » καὶ βλέποντος, πολλὰς
 • γυναικας ἥρπαξαν οἱ κλέπται.
199. Ἄλλ' αἱ ἐκλεκταὶ καὶ εὐειδεῖς γυναῖκες, φυλαχθεῖσαι
 ἐκ τύχης, οὐχ ἥρπαγησαν ὑπὸ τῶν κλεπτῶν, καθὼς αἱ
 χρυσοποιαὶ ἑοτάναι, οὐκ ἔρχονται εἰς χεῖρας τῶν ἀτυχῶν.
200. Ὁ δ' Ἀρζούνας, νομίζων τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν ἀνωφελῆ,
 ἔκλινε τὴν κεφαλὴν, ὥσπερ προσκυνῶν τὴν γῆν, καὶ δεό-
 μενος αὐτῆς δοῦναι αὐτῷ δίοδον εἰς τὸ δύσαι.
201. Ἀναχωρησάντων δὲ τῶν κλεπτῶν, οἱ ἄνθρωποι ἔλεγον
 λυπούμενοι· « Βαθεὶ τῆς δυνάμεως τῆς τύχης! ὁ Ἀρ-
 » ζούνας ὁ νικητὴς τοῦ κόσμου, ἐνίκηθη ὑπὸ βουκόλων! »
202. Τοιούτων λόγων ἀκούων ὁ Ἀρζούνας, ἀφίκετο εἰς τὴν Ἰνδρα-
 πράστραν πόλιν, μετὰ τῶν ἐξαιρέτων γυναικῶν τῶν ἡρώων
 τῆς γενεᾶς τοῦ Βρισνῆ, καὶ μετὰ τοῦ Βάζρα καὶ Δαρούκα.
203. Στήσαντος δ' ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἰνδραπράστρας τὸν
 Βάζραν, καὶ ἀπελθόντος σὺν λύπῃ, ἡ Σαττεῖδαμὰ καὶ
 ἄλλαι γυναῖκες τοῦ Κρισνᾶ, εἰσέδυσαν τὸ πῦρ ἐκ λύπης.
204. Ἐπιστὰς δ' ὁ Βεάσας, ἔφη τῷ Ἀρζούνα, ὄντι ἐν ὁδῷ,
 τῇ εἰς Χαστιναπούραν ἀγούτῃ, καὶ λίαν λυπουμένῃ ἐπὶ
 τε τῷ θανάτῳ τοῦ Κρισνᾶ, καὶ ἐπὶ τῇ ἥττῃ, ἣν ἔλαβε
 παρὰ τῶν βουκόλων.
205. « Μὴ ἔχει μελαγχολίαν, ὦ τέκνον· τίς γὰρ οὐ καταβάλλεται
 » ὑπὸ τοῦ χρόνου, ὃς ἀφαιρεῖται καὶ φίλους, καὶ συγγενεῖς,
 » καὶ εὐμορφίαν, καὶ πλοῦτον, καὶ ἀνδρείαν, καὶ κυριότητα;
206. « Ὁ χρόνος κλέπτῃς ἐστὶν ἀναφρανδόν, ἔχων δύο λύχνους
 » λαμπροὺς, τὸν Ἥλιον, καὶ τὴν Σελήνην ¹, καὶ ἀφαι-
 » ρεῖται πάντων πάντα, καὶ οὐ καταδαμάζεται οὐδ' ὑπὸ
 » τοῦ Σίβρα, ἢ ἄλλου ὑπάτου Θεοῦ.

1. Ὁ μὲν κλέπτῃς κρυφίως ἀρπάζει καὶ ἐν σκότει· ὁ δὲ χρόνος ἀνα-
 φανδὸν καὶ ἐν νυκτὶ καὶ ἐν ἡμέρᾳ· τοῦτο γὰρ δηλοῖ ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη.

207. «Ὁ χρόνος, οὗ τὸ μὲν θεὸν ἄρμα ἐστὶ, τὸ πρόσκαιρον
 » τοῦ κόσμου, οἱ δὲ τροχοί, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη, ἐρχό-
 » μενος ἐξαίφνης, ὡς κλέπτῃς, ἀρπάξει πάντων καὶ τὴν
 » δόξαν καὶ τὴν πνοήν.
208. «Ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος γελῶν, θεωρεῖ, ὡς θεωρῶς, τὸν
 » χρόνον, ὅς ἐστι δραματουργὸς τῶν συνεχῶν δεινῶν τοῦ
 » κόσμου, καὶ ἀνὴρ τῆς ὀρχηστρίας, τῆς φθορᾶς ¹.
209. «Εἰ τὰ ἐν κόσμῳ πράγματα μὴ ἦσαν ἀηδὴ καὶ λυπηρὰ ἐν
 » τῷ τέλει ², τίς ἐποίει ἀν' ἀσκησιν καὶ σκληραγωγίαν, ἢ
 » τὴν μὲν ἀνέσιν ἔχει μέλλουσιν, τὴν δὲ πόνον παρόντα;»
210. Ἀφίκετο δὲ τελευταῖον ὁ Ἀρζούνας εἰς τὴν Ἐλεφαντό-
 πολιν, κατακαιόμενος μὲν τῷ θανάτῳ τῶν ἀπογόνων τοῦ
 Ἰαδοῦ ἐκ τῆς πληγῆς τῶν ὑπέρων, καὶ τῇ ἑαυτοῦ ἡττῃ,
 ἣν ἔλαβε παρὰ τῶν βουκόλων, ἀναψυχόμενος δὲ τῇ ἀμ-
 ερσίᾳ τῶν λόγων τοῦ μεγάλου Βεάσα.
211. Σθεσέσθω, ὡς βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ
 καὶ ὀρθοδόξου διδασκάλου Ζηναδάτα, ὁ ἐγκρατὴς καὶ
 ἀγαθὸς Ἀμάρας. Ἐλαβε τέλος ἡ δεκάτη ἕκτη Πάρβα, ἣ
 ὄνομα Μουσάλα ³, τῆς Βαλβαράτας, ἣ ἐστὶν ὡς μει-
 διάμα τῆς Σαρσβατῆς, τῆς σαλευομένης ἐπὶ τῆς ἄκρας
 τῆς γλώττης τοῦ Ἀμάρα, ὡς ἐπὶ παιδιᾶς αἰώρας (κρεμαστῆς).

Τέλος τῆς Πάρβας,
 οὐχὶ δὲ τοῦ Κεφαλαίου.

1. Οἱ δραματουργοὶ ἔχουσι καὶ γυναῖκας χορευτρίας. — Αἷτιος δηλ.
 τῆς φθορᾶς, πανδαμάτωρ.

2. Κατὰ μὲν τὴν ἀρχὴν χαρὰν ἔχει ὁ ἄνθρωπος, ὅταν ἔχη υἱόν, ἢ
 δόξαν, ἢ ἄλλο τοιοῦτον νομιζόμενον ἀγαθόν· ὅταν δὲ τελευταῖον στερηθῇ
 τούτων, τότε λύπην ἔχει.

3. Μουσάλα λέγεται ὁ ὑπερὸς ὄλμου μεγάλου.

ΒΙΒ. ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει περὶ τῆς ἐξόδου.

212. Ἀκούσας ὁ Ἰουδιστίρας ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Ἀρζούνα τὸν θάνατον τῶν ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ Βρισνῆ, φοβηθεὶς τὴν δύναμιν τοῦ πανδαμάτορος χρόνου, γνώμην ἔθετο ἐγκαταλιπεῖν πάντα.
213. Τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην ἔχόντων καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, τὸ μὲν ἐπιβάλλον τοῖς υἱοῖς τοῦ Δρυταράστρα μέρος τῆς γῆς ἔδωκε τῷ Ἰουῖουτσου¹, τὴν δὲ ἑαυτοῦ γῆν τῷ Παριζίτα.
214. Ἐπέταξε δὲ τῇ Σουβζαδρα φροντίζειν τοῦ Παριζίτα, ἣ ἦν καλοκᾶγαθος φύσει, καὶ ἡγαπᾶτο ὑπὸ τῶν Βραγχμάνων, καὶ ὑπὸ τῶν Βουλευτῶν.
215. Χυὰς δὲ ποιήσας καὶ δεῖπνα νεκρώσιμα τοῖς κατοικομένοις, καὶ σπονδὰς τῷ ἀσθέστῳ πυρὶ, ἔρριψεν αὐτὸ τὸ πῦρ εἰς τὸ ὕδωρ, ὡς τὸ ἐπιθυμητικὸν εἰς τὸ ἀπαθές².
216. Παρηγορήσας δὲ τοὺς πολίτας, λυπούμενους, καὶ ἀσπα-

1. Ὁ Ἰουῖτσους υἱὸς ἦν νόθος τοῦ Δρυταράστρα.

2. Ἐρυθρὸν τὸ ἐπιθυμητικὸν, ὡς τὸ πῦρ, λευκὸν δὲ τὸ ἀπαθές, ὡς τὸ ὕδωρ· ἔρριψε δὲ τὸ ἱερὸν πῦρ εἰς τὸ ὕδωρ, ἐπειδὴ οὐκ εἶχεν ἔτι τοῦτου χρεῖαν.

σάμενος τὴν γῆν, ἐγκαταλιπὼν πάντα, ἐξῆλθε μετὰ τῶν ἀδελφῶν καὶ τῆς Δραουπαδῆς.

217. Ἐλθὼν δὲ τὸ πῦρ, ὥςπερ θυμωθὲν, ἐπειδὴ ἐρρίφθη εἰς τὸ ὕδωρ, ἤτησε καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἀρζούνα τὸ τόξον καὶ τὴν φαρέτραν, ὡς ἀχρεῖος φίλος, ὃ ἔδωκε πρότερον ¹.
218. Ἐξελοῦσι δὲ τούτοις τοῖς ἐξ, ἠκολούθησεν ἓν κυνάριον, καὶ περ κωλυόμενον, καθὼς τὸ ἔργον ἀκολουθεῖ τῷ νοῖ καὶ ταῖς πέντε αἰσθήσεσιν ².
219. Ἐπορεύοντο δ' οὗτοι μέσον τοῦ δυτικοῦ καὶ νοτίου μέρους σχολαίως· καὶ ἰδόντες βεβουλισμένην ἐν ὕδασι τὴν Δβαρβατὴν ³, οὐκ ἔπαθον τὴν ψυχὴν, ὡς ἀπαθεῖς.
220. Περιελθὼν δὲ τὴν γῆν μετὰ τῶν ἑαυτοῦ ἀκολουθῶν αὐτὸς ὁ λαμπρὸς βασιλεὺς, ἀφίκετο εἰς τὸ βόρειον μέρος, ὡς ὁ λαμπρὸς Ἥλιος μετὰ τῶν ἑαυτοῦ ἀκτίνων.
221. Διαβάντες δὲ τὸν χιονώδη Ἰμαόν, καὶ ὑπερβάντες αὐτὸν τῷ κλέει ⁴, ἀφίκοντο εἰς τὸ ἀμμῶδες πεδῖον· καὶ πειτα εἶδον τὴν Μερόην ⁵, καὶ τὸν Νανδάναν ⁶, τὸν λευκῶνα τοῦ Ἰνδρά.
222. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὁδῷ, τῇ οὓσῃ ἄνευ ἐρείσματος καὶ ἀντιλήψεως ⁷, πεποῦσα ἡ Δραουπαδὴ, καθὼς ἡ γνῶσις τοῦ μωροῦ καταπίπτει ἐν τῷ πρακτέῳ ⁸, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα.
223. Ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ Βήμα, «Τίνος ἕνεκα αὕτη ἡ πάντη

1. Ὅτε ὁ Ἀρζούνας κατέκαυτε τὸ δάσος.

2. Ἐνθα νοῦς καὶ αἰσθητικ, ἐκεῖ καὶ ἔργον.

3. Ἡ πόλις τοῦ Κρισνᾶ Δβαρικᾶ, λέγεται καὶ Δβαρβατῇ.

4. Λευκὴ ἡ χιὼν, λευκὸν καὶ τὸ κλέος.

5. Ὅρος μυθευόμενον ὀλόχρυσον, ἐνδιαίτημα τῶν θεῶν.

6. Νανδάνας λέγεται ὁ Παράδεισος τοῦ Ἰνδρά, ὅς ἐστιν ἐπὶ τῆς Μερόης.

7. Ἐν τῇ εἰς οὐρανὸν ἀναβάσει διὰ τοῦ αἰθέρος.

8. Ἀνοηταίνει δηλ. εἰς ὃ δεῖ πράττεσθαι κατὰ τὸν νόμον.

- » καθάρᾳ, καὶ ἐν θαυμαστῇ οὔτᾳ ἀσκήσει, ὑπνώττει ὕπνον
 » μακρὸν, καθὼς ἡ Κουμουδεατὴ ¹ ἐν ἡμέρᾳ;»
224. Ὁ Ἰουδιστίρας ἀπεκρίνατο, μηδαμῶς στρέψας τὸ πρόσω-
 πον· « Πίπτωκε, καὶ τέθνηκεν, ἐπειδὴ πλείονα κλίσιν εἴ-
 » χε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Ἰνδρα Ἀρζούναν ².»
225. Πεσόντος δὲ τοῦ Σαχαδέβα, ὁ Ἰουδιστίρας ἀπεκρίνατο
 τῷ Βήμα, ἐρωτήσαντι τὴν αἰτίαν· « Οὗτος πέπτωκε διὰ
 » τὴν ἣν εἶχε δοκησιοφίαν ³, νομιζὼν πάντας ἄνοας.»
226. Πεσόντος δὲ τοῦ Νακούλα, ἐρωτηθεὶς πάλιν ὁ βασιλεὺς
 ὑπὸ τοῦ Βήμα, ἔφη· « Πέπτωκεν οὗτος, ἐπειδὴ ἐφρόνει,
 » ὡς εὐειδὴς ἦν, καὶ οὐκ ἠνείχετο παραβληθῆναι οὐδὲ τῷ
 » Κάμα ⁴.»
227. Πεσόντος δὲ καὶ τοῦ Ἀρζούνα, ἀπεκρίνατο ὁ Ἰουδιστί-
 ρας, ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Βήμα· « Πέπτωκεν, ἐπειδὴ, νομι-
 » ζων ἑαυτὸν ἥρωα, ἤρχετο εἰς τὸ στάδιον τῆς μάχης
 » ἀφροντίστως ⁵.»
228. Εἰπόντος δὲ τοῦ Βήμα, « Ἴδού ἐγὼ πίπτω, » ὁ Ἰουδι-
 στίρας ἔφη· « Σὺ τῷ πολυφάγῳ ἑπαρσις ἦν ἐπὶ τῇ δυνά-
 » μει τοῦ σώματος· διὰ τοῦτο καὶ σὺ πίπτεις. »
229. Ἀναβαίνων δ' εἰς τὸν οὐρανὸν αὐτὸς ὁ σταθερὸς ἐν τοῖς
 τοῦ νόμου, οὐκ ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τοὺς ἀδελ-
 φούς, καὶ περ πίπτοντας.
230. Ἐπακολουθοῦντος δὲ μόνον τοῦ κυνός, ὁ στερεόφρων Ἰου-
 διστίρας εἶδεν ἔμπροσθεν τὸν Ἰνδραν, ὄντα ἐρ' ἄρματος.
231. Κληθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ Ἰνδρα φωνῇ ἡδεῖα καὶ ἀξία ἀκούει-

1. Κουμουδεατὴ, ὁ νυκτάνθης λωτὸς, δε συμμύει ἐν ἡμέρᾳ.

2. Ἔδει τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχειν πρὸς τοὺς πέντε· διὸ ἄδικος ἦν.

3. Οἰηματίας ἦν καὶ ὑπέροφρος.

4. Κάμας, ὁ Ἔρως, ὃς ἐστὶ πάγκαλος.

5. Πάντων δηλ. τῶν ἡρώων κατεφρόνει.

- σθαι ὑπὸ μακαρίων, « Ἐλθὲ μόνος εἰς τὴν ἐμὴν πόλιν με-
 » τὰ τοῦ σώματος, » ἔφη.
232. « Οὐκ ἐλεύσομαι εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνευ τούτου τοῦ κυνός·
 » οὐαὶ ἐκείνῳ, ὃς ἐγκαταλείπει ἐν εὐτυχίᾳ τὸν ὑπηρετοῦν-
 » ταν ἐν δυστυχίᾳ!
233. « Ὁ βομβύλιος, ὁ ἐπιφοιτῶν τοῖς ἀνθεσιν ἐν λειμῶνι, οὐκ
 » ἀποδιώκεται, εἰ καὶ μέλας, ὑπὸ τῶν ἀνθῶν, ὄντων
 » ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν θεῶν¹.
234. « Ἡ Γαγγὰ οὐ καθαίρει τῷ λουτρῷ τὸν ἀνελόντα βουὴν, ἢ
 » Βραχμᾶνα, καὶ τὸν διατεμόντα τὸν φαλὸν τοῦ Σίβα,
 » οὐδὲ μὴν ἐκείνον, ὃς ἐγκαταλείπει τὸν ἀγαπῶντα καὶ
 » συνήθη ὄντα.
235. « Ποῦ δὲ δικαιοσύνη ἐμοί, ἐὰν ἀφῶ τὸν κύνα; Πόθεν δ'
 » οὐρανὸς ἐμοί, ἄνευ δικαιοσύνης; Οὐχὶ δὲ μόνον ἐμοί
 » ἔκπτωσις τοῦ οὐρανοῦ γίνεται, ἐὰν ἀφῶ τὸν κύνα, ἀλλὰ
 » καὶ σὺ αὐτῷ, ὃς λέγεις ταῦτα. »
236. Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ βασιλέως, ὁ Ἰνδρᾶς ἔφη· « Πῶς
 » δ' ἂν ἔλθοι εἰς τὴν ἐμὴν πόλιν ὁ κύων οὗτος, ὃς οὐδὲν
 » ἔπραξεν ἀγαθόν; »
237. « Ἔστω, ἔφη, καὶ τούτῳ τῷ κυνὶ μετὰ τοῦ σώματος οὐ-
 » ρανὸς διὰ τῶν ἐμῶν ἀγαθῶν ἔργων. » Τοιαῦτα εἰπὼν,
 ἐτιμῆθη ὑπὸ των θεῶν, θαυμαζόντων.
238. Ἀφείς δὲ τὴν ἑαυτοῦ μορφήν ὁ κύων, ὃς ἦν αὐτὸς ὁ Δάρ-
 μας, καὶ λαβὼν ἀγλαὰν καὶ θείαν μορφήν, ἠγαλίσσατο
 τὸν βασιλέα, καὶ ἔφη, χαίρων·
239. « Χαίρω, ὦ τέκνον, ἐπεὶ δὴ ὠράθῃ ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῷ κυνείῳ
 » σώματι ἡ ἀγαθότης σου καὶ δικαιοσύνη σου· ἀνάβα
 » τοῦτο τὸ θεῖον ὄχημα· ἔστω σοι οὐρανὸς αἰδίου. »

1. Διότι ἦν συνήθης αὐτοῖς.

240. Κατὰ τὴν προσταγὴν ταύτην τοῦ πατρὸς, ἀναβὰς τὸ ὄχημα, ὃ ἦν κλίμαξ τῆς ἀρετῆς, αὐτὸς ὁ δικαιοτάτος, ἦλθεν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν σώματι.
241. Τιμηθεὶς δ' ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ ὑπὸ τῶν ὁσίων Βραχμάνων, τοῦ τε Ναράδα καὶ τῶν λοιπῶν, ἡγλαΐζετο ἐν τοῖς ὁσίοις βασιλεύσιν, ὡς ἡ Σελήνη ἐν τοῖς ἄστρασιν.
242. Ἐλθὼν δ' εἰς τὸν οὐρανόν, ἔφη τῷ Ἰνδρᾶ· «Ὅπου εἰς»
 «σὶν οἱ ἐμοὶ ἀδελφοί, καὶ ἡ ἐμὴ γυνή, ἐκεῖσε ἄγαγέ
 «με.» — «Μὴ φρόνει ἀνθρώπειαν ἐν οὐρανῷ,» ἔφη ὁ Ἰνδρας.
 Ὁ δὲ, καὶ περ κωλυόμενος, δι´σχυρίζετο.
243. Σεβέσθω, ὡς βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ
 καὶ ὀρθοδόξου διδασκάλου Ζηναδάτα ὁ ἀγαθὸς καὶ ἐγ-
 κρατῆς Ἀμάρας. Ἐλαβε τέλος ἡ δεκάτη ἐβδόμη Πάρβα,
 ἡ καλουμένη Πρασθάνα¹, τῆς Βαλαβαράτας, ἡ ἀπαλ-
 λάττει τὴν ἄγνοιαν, καὶ εἰκὼν ἐστὶ τῆς μαθήσεως ἐκεί-
 νου τοῦ Ἀμάρα.

Τέλος τῆς Πάρβας,

οὐχὶ δὲ τοῦ Κεφαλαίου.

1. Πρασθάνα λέγεται ἡ ἐξοδος, ἡ ἀναχώρησις.

ΒΙΒ. ΔΕΚΑΤΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

Περὶ τῆς ἀναβάσεως εἰς οὐρανόν.

244. Ἰδὼν δ' ὁ Ἰουδιστίρας ἐν οὐρανῷ ἔνδοξον τὸν Δουριοδάναν σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, ἔφη τῷ Ἰνδρᾷ, θυμολύμενος·
245. « Προσκύνησις τῷ οὐρανῷ ¹, ἔνθα οὗτος ὁ Δουριοδάνας, ὁ
» κακοῦργος, καὶ τοῦ κόσμου τύραννος, τιμᾶται ἀνεπηρέα-
» στως, ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καθήμενος.
246. « Τί δεῖ μοι τούτου τοῦ οὐρανοῦ, ἔνθα οὐκ ἔστι σκέψις
» καὶ κρίσις ; ἔστω μοι ἐκεῖνος ὁ οὐρανός, ἔνθα πάρειςιν
» οἱ ἐμοὶ ἀδελφοί. »
247. Ὁ δ' Ἰνδρᾷς ἔφη ἐνὶ θείῳ διακόνῳ, ταχυτέρῳ καὶ τοῦ νοός· « Δεῖξον τούτῳ τῷ βασιλεῖ τοὺς ἀδελφούς, τοὺς ὄν-
» τας ἐν ἀνέσει. »
248. Ἦκε δ' ὁ Ἰουδιστίρας δι' ὁδοῦ, ἣ ἐδείχθη ὑπὸ τοῦ θείου διακόνου, εἰς τὸν ἄδην, ἔνθα ἦν μεγάλη δυσωδία, κολάσεις, δεσμά, ὀδύνη, καὶ ἄλλα τοιαῦτα δεινά.
249. Ἐνταῦθα ἤκουσε φωνῆς θλιβερᾶς, καὶ πικρᾶς εἰς τὴν ἀκοήν, ἐξερχομένης ἐκ στόματος τῶν συγγενῶν, οἳ ἦσαν πεπεδημένοι, καὶ ἐκολάζοντο κολάσεσι πολυειδέσιν.

1. Εἰρωνικῶς τοῦτο λέγει.

250. « Ἡμεῖς ἐσμεν οἱ περὶ τὸν Βῆμαν· ἐγὼ εἰμι ἡ πολυπαθῆς
 » Δραουπαδὴ· ἡμεῖς ἀναψυχὴν λαμβάνομεν τῷ ἀέρι τῆς
 » ἀρετῆς σου· ἀνάμεινον μικρόν τι. »
251. Στάς δ' ὁ βασιλεὺς ἀκίνητος τοιούτοις λόγοις, ὥς περ
 δυνάμει ἐπ' ὠδῆς ¹, προξενούσης ἀκινήσιαν, κατηγορῶν τῶν
 κακῶν ἀποτελεσμάτων τῆς τύχης, ἔφη τῷ θεῷ διακόνῳ·
252. « Ἐγὼ ἐν ταῦθα μένω σὺν τοῖς οἰκείοις· ὁ μὲν ἄδης οὗτος,
 » ὡς οὐρανός μοι ἐστίν, ἡ δὲ Βαῖταρινή ², ὡς Γαγγά, οἱ
 » δὲ πόνοι, ὡς ἀνέσεις. »
253. « Εὖ σοι γένοιτο· ἄπιθι. Προσκύνησις ³ τῷ οὐρανῷ καὶ
 » τοῖς ἐν οὐρανῷ θεοῖς, ἔνθα οἱ μὲν κακοῦργοι τιμῶνται,
 » οἱ δ' ἀγαθοὶ τὴν φύσιν ἀτιμάζονται. »
254. Τοῦ μὲν οὖν θεοῦ διακόνου ἀκούσαντος, καὶ ἀναχωρή-
 σαντος, ὁ βασιλεὺς εἶδεν ἐνώπιον τὸν Ἴνδραν, καὶ οὐχὶ
 τὸν ἄδην, οὐδὲ τοὺς ἐν τῷ ἄδῃ.
255. Καθιλαρόνας δ' ὁ τῶν θεῶν ἄρχων αὐτὸν τὸν βασιλέα,
 ἀποροῦντα τί εἴη τοῦτο, καὶ ἀναψυχόμενον ἡδεῖ ἀέρι,
 ἔφη·
256. « Ὅ, τι ὀλίγον ψευδὸς εἴρηκας εἰς θάνατον τοῦ διδασκά-
 » λου Δρόνα, τούτου ὁ καρπός, ὁ τόπος τῆς κολάσεως,
 » ἐδείχθη σοι διὰ τῆς ἐμῆς γοητείας. »
257. « Νῦν δ' ἰδὲ ἐν οὐρανῷ τοὺς ἀδελφοὺς, ὄντας ἐν πελάγει
 » ἀμβροσίας χαρᾶς, καὶ τὴν Δραουπαδὴν πρὸς τούτοις
 » ἀγλαΐζουσαν τὸν οὐρανόν. »
258. Ἦσθη δὲ τοῖς λόγοις τοῦ Ἴνδρα ὁ Ἰουδιστίρας, καὶ προσ-
 ταχθεὶς ὑπὸ τοῦ Δάρμα, εἰσέδου εἰς τὸ καθαρὸν καὶ κα-

1. Ἔστι καὶ ἐπ' ὠδῇ, ἥ καταπαύει καὶ βροχὴν, καὶ πῦρ, καὶ πᾶν ἄλ-
 λο δεινόν.

2. Βαῖταρινή, ποταμὸς ἐν Ἀθῇ ἐξ αἵματος καὶ πύου.

3. Εἰρωνεία τοῦτο.

Θαρτικὸν ὕδωρ τῆς οὐρανίας Γαγγᾶς, ὥςπερ εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἀρετὴν, ἢ τακεῖσα, μετετρέπη εἰς ὕδωρ.

259. Εἰς δὲ χαρὰν τοῦ βασιλέως, ἀντὶ τῶν βομβυλίων, οἱ περὶ τὸν Τουμβαρῶν¹ Γανδάρβαι, ἀφανεῖς ὄντες ἐν συνεχέσει χρυσοῖς λωτοῖς², ἔβρεχον ἀμβροσίαν εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ βασιλέως διὰ φωνῶν ἡδέων.
260. Ἀντὶ δὲ φωνῶν τῶν ἐν ὕδασι ἐλεφάντων, ἤχοι μουσικῶν ὀργάνων, κρουομένων ὑπὸ θεῶν μουσικῶν ἀφανῶν, ἠκούοντο εἰς χαρὰν ἐκείνου τοῦ βασιλέως.
261. Ἀντὶ δὲ λωτῶν, τῶν σαλευομένων τῷ ἀέρι, Ἀψαραὶ³ χοροὺς ἐποιοῦν εἰς χαρὰν τοῦ βασιλέως, ἐμβεθυισμέναι τοῖς ὕδασι, ὧν τὰ πρόσωπα καὶ αἱ χεῖρες μόνον ἔξω ἦσαν τοῦ ὕδατος, ὡς λωτοί⁴.
262. Ἡ μὲν οὖν Γαγγά, ἐκδύσασα τὸν Ἰουδιστίραν τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν, ἐνέδυσεν αὐτὸν τὴν θεῖαν⁵. ὁ δὲ, προσκείμενος τοῖς ἐν ὕδασι χαροποῖς ἄσμασι καὶ χοροῖς, οὐδέν τι ἔγνω⁶.
263. Ἠγλαΐζετο δ' αὐτὸς ὁ Ἰουδιστίρας, ὥςπερ λαβὼν σῶμα, ποιηθὲν ἐκ τῶν καθαρωτάτων λειψάνων Ἠλίων καὶ Σεληνῶν, καὶ Ἐρώτων ἀπειρῶν αἰώνων, οὗς ὁ χρόνος ἀνέλυσεν, καὶ ἐκάθηρεν, ὡς πῦρ⁷.

1. Τουμβαρῶς, πρῶτος τῶν Γανδαρβῶν, οἱ εἰσι μουσικοὶ θεοί· λέγεται καὶ Τουμβουρῶς.

2. Ἐν τοῖς ὕδασι λωτοὶ φύονται· ἐν δὲ τοῖς τῆς οὐρανίας Γαγγᾶς χρυσοὶ εἰσι λωτοί· περὶ δὲ τοὺς λωτοὺς βομβύλιοι βομβοῦσιν· ἐκεῖ δὲ μουσικοὶ θεοὶ ἡδὸν εἰς χαρὰν τοῦ βασιλέως.

3. Ἀψαραί, θεῖαι νύμφαι.

4. Ὁ μὲν καυλὸς τοῦ λωτοῦ ἔνδον ἐστὶ τοῦ ὕδατος, τὸ δ' ἄνθος ἔξω.

5. Τὸ ἀνθρώπειον σῶμα ἐξέδυσε, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸ θεῖον.

6. Προσέχων τοῖς θεοῖς ἄσμασι καὶ χοροῖς, οὐκ ᾔσθητο ὅπως, ἐκδυθεὶς τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν, ἐνεδύθη τὴν θεῖαν.

7. Καθὼς τὸ πῦρ ἀναλύει καὶ καθαίρει τὸν χρυσόν, οὕτω καὶ ὁ χρόνος

264. Πορεύόμενος δὲ μετέπειτα εἰς τὴν ὁμήγυριν τῶν θεῶν, ὅ,τι ἄξιον δῶρον ἤθελε χαρίζεσθαι τοῖς καθ' ὁδὸν ποιούσιν ἄξια θεωρίας καὶ τέρψεως, τοῦτο ἔβλεπεν εἰς τὰς χειρὰς αὐτοῦ ἐρχόμενον αὐτομάτως ¹.
265. Ἀφίκετο δ' εἰς τὴν σύνοδον τῶν θεῶν, ὁδηγοῦ ὄντος τοῦ Ἴνδρα, πίνων ὑπερήδιστα διὰ τῆς ἀκοῆς τὸ ἐκ τῆς Ῥαζασσουίας θυσίας κλέος αὐτοῦ, ὑμνούμενον ὑπὸ τῶν μουσουργῶν θεῶν ².
266. Ἐνταῦθα εἶδε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, χαίροντας τοῖς ἄσπρασι καὶ τοῖς χοροῖς θεῶν Νυμφῶν, ὑπερβαίνοντας τῇ λάμψει τὸν Ἥλιον, καὶ ἀγλαΐζοντας τὴν θεῖαν σύνοδον.
267. Διὰ δὲ τῆς προσταγῆς τοῦ Ἴνδρα εἶδε τὸν μὲν Καρῶν καὶ Ἀβδιμανιοῦν ἐνόντας τῷ Ἠλίῳ, τὸν δὲ Κρισνᾶν ἐνόντα τῷ φωτὶ τοῦ Βισνοῦ, τὸν δὲ Δρυταράστραν τῷ βασιλεῖ τῶν Γανδαρῶν, τὸν δὲ Δρόναν τῷ σώματι τοῦ Βριχασπατιῇ, τὸν δὲ Βήσμαν τῷ ὀγδόῳ Βασοῦ, καὶ ἄλλους πρὸς τούτοις ἥρωας ἐνόντας ἄλλοις θεοῖς, ὧν ἀπόρροιαι ἦσαν ἐπὶ γῆς, εἰς τὸ ἀφελεῖν τὸ ἔαρος αὐτῆς.
268. Ἐνταῦθα ἠγάλλετο αὐτὸς ὁ Ἰουδιστίρας, ὁ μέγας βασιλεὺς, ὁμοῖος ὧν κατὰ τὴν δόξαν τῷ Χαρισσάνδρῃ ³,

ἀνέλυσε καὶ ἐκάθηρεν ἀπείρους Ἥλιους καὶ Σελήνας, καὶ Ἐρωτας ἀπείρων αἰώνων, ἐξ ὧν ἀναλυθέντων, καὶ καθαρθέντων, συνέστη τὸ σῶμα λαμπρότατον καὶ εὐειδέστατον· ὁ γὰρ Ἐρως εὐειδής. Σημείωσαι, ὡς ἀπείρους αἰῶνας δοξάζουσι, κατὰ τὰς ἀπείρους κοσμογονίας· ἐν δ' ἐκάστη κοσμογονίᾳ, νέος Ἥλιος καὶ νέα Σελήνη, καὶ νέος Ἐρως γίνεται.

1. Τοῦτό ἐστιν οὐρανός, τὸ τυγχάνειν εὐθέως οὐ τινος ἐπιθυμεῖ ὁ ἄνθρωπος. Ἐθός δ' ἐστὶ δῶρα χαρίζεσθαι τοῖς ποιούσι παιδιὰς, εἰς θεωρίαν καὶ τέρψιν.

2. Οἱ μὲν θεοὶ ὕμνουں, αὐτὸς δ' ἤκουεν ὑπερήδιστα.

3. Χαρισσάνδρας, μέγας βασιλεὺς τῆς Ἀιοδδεᾶς, δὲ Ῥαζασσουίαν θυσίαν ἐτέλεσε, καὶ τὸν κόσμον ἠρνήσατο.

καὶ ἔχων περὶ ἑαυτὸν τὸν Βαγερᾶν, τὸν Ῥάμαν, τὸν
 Δηλίπαν, καὶ ἄλλους τοιούτους θαυμαστοὺς ἥρωας.

269. Σεβέσθω, ὡς Βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ καὶ
 ὀρθοδόξου διδασκάλου Ζηναδάτα ὁ ἀγαθὸς καὶ ἐγκρατὴς
 Ἀμάρας. Εἴληφε τέλος ἡ Δεκάτη Ὀγδόη Πάρβα, ἡ καλου-
 μένη Σβαργαροχάνα ², τῆς Βαλαβαράτας, ἥ ἐστιν αὐτὴ
 ἡ γυνῶσις, καὶ ἀνατολὴ τοῦ λαμπροῦ νοῦς ἐκείνου τοῦ
 Ἀμάρα.

Ἐν τούτοις τοῖς πέντε Βιβλίοις δι' ἐνὸς Κεφαλαίου ἐμ-
 περιέχονται διακόσιοι ὀγδοήκοντα καὶ εἷς στίχοι, κατὰ τὸ
 μέτρον τοῦ Ἀνουστούπα.

Τέλος τοῦ Τεσσαρακοστοῦ Δευτέρου Κεφαλαίου
 τῆς Βαλαβαράτας, ὁ διαλαμβάνει περὶ
 τῆς ἵπποθυσίας, περὶ τῆς ἐν ἐρήμῳ διαγωγῆς, περὶ
 τοῦ ὑπέρου, περὶ τῆς ἐξόδου,
 καὶ περὶ τῆς ἀναβάσεως εἰς οὐρανόν.

4. Σβαργαροχάνα, ἀνάβασις εἰς οὐρανόν.

BIB. ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Η

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ*,

ὃ διαλαμβάνει τὴν βασιλείαν τοῦ Παριζίτα,
τὴν ὀφιοθυσίαν τοῦ Ζαυαμεζαῖτα, κτλ.

1. Δοίτη ἡμῖν ἐκεῖνος ὁ ὅσιος Βεάσας γνῶσιν, ἐπαγωγὸν τῆς ἀθανασίας· οὗ τήν ἐν τῇ Μαχαβαράτα ἀμβροσίαν τῆς γλώσσης οἱ πίνοντες ἐκ καρδίας, οὐκ ἐφίενται τῆς χώρας τῶν θεῶν, ἔνθα ἐστὶν ἡ θεία ἀμβροσία.
2. Ἡ δὲ γῆ, ἡ πάσχουσα πάθος τῆς διαζεύξεως τῶν πέντε υἱῶν τοῦ Πανδοῦ, ἰδοῦσα τὸν Παριζίταν, λαμπρὰ ἔχοντα πλεονεκτῆματα, καὶ νεανίαν ὄντα, ἐμμανῶς ἠράσθη αὐτοῦ¹, ἀφεῖσα τὸ πάθος.
3. Πῶς οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐπαινέθει ἂν, ὃς τὸ κλέος τῶν προγενεστέρων ἠύξησε τῇ πολυδωρίᾳ, καὶ τῇ θερμουργίᾳ, καθὼς ὁ χρόνος αὐξάνει τὸ δένδρον τῷ ὕδατι, καὶ τῇ θερμότητι τοῦ Ἡλίου²;
4. Τούτου τοῦ δεινωποῦ ἡ θερμότης, ἡ ἐκ τῶν βελῶν, ἔφερεν

* Τοῦτο ἐν τῇ Μαχαβαράτα τίθεται ὑπὸ τοῦ Βεάσα κατ' ἀρχάς· ὁ δὲ Ἀμάρας ἀραρότως τίθησιν ἐνταῦθα, ἐπειδὴ διαλαμβάνει τὴν βασιλείαν τοῦ Παριζίτα, ὃς ἐβασίλευσε μετὰ τὸν Ἰουδιστίραν.

1. Ὡς ἡ γυνὴ ἐρᾷ ἀνδρὸς ἀξίου καὶ νέου.

2. Τὸ πρωτότυπον χάριν ἔχει μεγάλην, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

ἐξ πρόσωπα, διὰ τῶν ἐξ βασιλικῶν τρόπων ¹ ὡς ὁ υἱὸς τοῦ Σίβα Σκάνδας ². Οἱ δὲ δώδεκα Ἡλιοιῆσαν ὡς ἐνώτια ³.

5. Τοῦτου τὸ λευκὸν κλέος ἄδει αἰεὶ ἡ Σελήνη, καὶ περ πλήρης οὔσα λευκῶν καὶ ἀμβροσιῶν ἀκτίνων· διὰ τοῦτο ἔρχεται ἡ ἔλαφος εἰς τὴν ἀγκάλην αὐτῆς, καὶ περ ἐχούσης τὴν κυρτότητα, ὡς ὄνυχας λέοντος ⁴.

6. Οὗτος ὁ εὖσπλαγχνος ἐξῆγε διὰ τῆς προσηκούσης παιδείας τὸν πεσόντα εἰς βόθρον ἀμαρτημάτων, ἐπειδὴ ἐστερήθη τοῦ λογικοῦ, ἔνεκα τοῦ ἐπιθυμητικοῦ καὶ θυμικοῦ, καθὼς ὁ ἄνθρωπος ἐξάγει διὰ τῆς βακτηρίας τὸν πίπτοντα εἰς ἐόρβορον, ἐπειδὴ οὐ βλέπει, ἔνεκα τῆς κόνεως, ἢ τοῦ σκότους ⁵.

7. Οὗτος ὁ φιλοδίκαιος τίνος τὴν καρδίαν οἶκον οὐκ ἐποίησεν, ἣν ἡγόρατε διὰ τῶν ἑαυτοῦ ἀρετῶν; διὰ τοῦτο οὐδεὶς ἐν καρδίᾳ κακὸν τι διανοεῖτο, δι' ὑποψίαν, ὅτι τοῦτο ἐκεῖνος γινώσκει ⁶.

1. Ἐξ ἄνθρωποι εἰσὶ προσήκοντες τῷ βασιλεῖ· εἰρήνη, πόλεμος, ἐκστρατεία, ἀστρατεία, διχόνοια περὶ τοὺς ἐχθροὺς, καὶ συμμαχία. Οὐ μόνον δηλ. πολεμικὸς ἦν, ἀλλὰ καὶ πολιτικός.

2. Ἐξαπρόσωπος ἐστὶν ὁ Σκάνδας.

3. Ἡ εξαπρόσωπος θερμότης αὐτοῦ εἶχεν, ὡς δώδεκα ἐνώτια τοῦς δώδεκα Ἡλίους. Οἱ Ἰνδοὶ λέγοντες δώδεκα Ἡλίους, αἰνίσκονται τὰς ἐν τοῖς δώδεκα ζωδίοις φορὰς τοῦ Ἡλίου κατ' ἔτος.

4. Μυθολογοῦσιν, ὅτι ἡ ἐν τῇ Σελήνῃ μελανότης ἔλαφος ἐστίν· ὅθεν πλάττει ὁ ποιητής, ὡς ἡ ἔλαφος, ἢ φίλη ἐστὶ τῶν ἄσμάτων, ἔρχεται εἰς τὴν Σελήνην, θελγομένη τοῖς περὶ τοῦ Παριξίτα ἄσμασι, μηδαμῶς φοβουμένη καὶ περ βλέπει τὴν κυρτότητα αὐτῆς, οὔταν ὡς ὄνυχας λέοντος· κυρτὴ γάρ ἐστιν ἡ διχότομος Σελήνη, ὡς καὶ ὁ ὄνυξ τοῦ λέοντος.

5. Ὁ ποιητὴς παίζει πρὸς τὰς λέξεις· Δάνδα λέγεται ἡ βακτηρία καὶ ἡ παιδεία· ἡ βακτηρία δίδεται εἰς ἀντίληψιν τοῦ πεσόντος.

6. Δηλονότι ἐν ἀπάντων ταῖς καρδίαις ἦν, καὶ διὰ τοῦτο οὐ μόνον ἔργῳ, ἀλλ' οὐδὲ διανοίᾳ κακὸν τις ἐποίει.

8. Τούτου ἐν τῇ γῇ οὐκ ἐγινώσκετο ἐξ ἀποδείξεως, οὐδ' ὑπὸ σοφῶν ἀνδρῶν, ὅτι κλέπται εἰσὶ ¹, καθὼς γινώσκεται ὑπ' ἐκείνων τῶν σοφῶν, ὅτι Ποιητὴς ἐστὶ τοῦ παντός, ἀποδεικνυόμενος ἐκ τῶν καθόλου, καὶ κατὰ μέρος αὐτοῦ ποιημάτων.
9. Οὗτος, λατρεύων καθ' ἐκάστην περὶ τὴν ἔω, ἰδέετο τοῦ Σίβα ², δοῦναι πολλοὺς ἐπαίτας· ὁ δὲ μὴ δυνάμενος ποιῆσαι τοῦτο τὸ αἶτημα, λαβὼν μορφὴν ἐπαίτου ἐπὶ γῆς, ἦλθεν αὐτὸς πρὸς αὐτόν.
10. Τούτῳ τῷ βασιλεῖ Παριξίτῃ γυνὴ ἐγένετο, Μαδραβατὴ τοῦνομα· ἦν ἰδοῦσα πάνυ εὐεῖδῃ ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῶν ὀρέων Ἴμακοῦ, Παρβατῇ, συνέδησε τῷ ἑαυτῆς σώματι τὸ τοῦ Σίβα, τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ³.
11. Συνευφραϊνόμενου δὲ τοῦ βασιλέως ταύτῃ τῇ λαμπροτέρᾳ ἀπασῶν, οἱ θεοί, οἱ εὐφοροὶ τῶν τοῦ κόσμου μερῶν, μεγάλην χαρὰν ἔλαβον, ταῦτα ἐννοοῦντες· «Οὗτος ὁ βασιλεὺς, » ὁ ὢν ἡμετέρα εἰκὼν ⁴, ἐγένετο ἐκ τῆς ἡμετέρας ἀγαθῆς » τύχης. »

1. Κλοπὴ οὐκ ἐγένετο, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἀπεδεικνύετο, ὅτι κλέπται ἦσαν.

2. Ὁ Σίβας δοτὴρ ἐστὶ τῶν ἐφετῶν· ἀλλὰ καὶ οὕτως οὐκ ἠδυνήθη δοῦναι αὐτῷ, ὃ ἥτησεν, ἐπειδὴ ἅπαντες ἦσαν ἀνευθεῖς.

3. Ἐνίοτε γράφουσι τὸ σῶμα τοῦ Σίβα ἐξ ἡμισείας θήλυ, αἰνίττοντες διὰ τούτου τὴν φύσιν, ὅτι ἐξ ἄρρενος καὶ θήλεος τὸ πᾶν συνίσταται. Ἐνταῦθα δ' ὁ ποιητὴς πλάττει, ὥς ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου ἐγένετο τὸ σῶμα τοῦ Σίβα ἀρρενίθην, καὶ ἐν ταύτῃ δηλοῖ ὅτι ἡ εὐεῖδεια τῆς Μαδραβατῆς ὑπερέβαινε τὴν τῆς Παρβατῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἐφοβήθη ἡ Παρβατὴ μήπως ἀπατηθεῖ ὁ Σίβας.

4. Λέγουσιν ὅτι, ὅτε χρίεται βασιλεὺς, εἰσδύουσιν εἰς τὸ σῶμα αὐτοῦ οἱ ἐφοροὶ τῶν μερῶν τοῦ κόσμου θεοί· διὰ τοῦτο χαρὰν ἔλαβον οἱ θεοί, νομίζοντες ὅτι καὶ αὐτοὶ συνευφραίνονται.

12. Ἐν δὲ καιρῷ αὕτη ἡ βασιλικὴ γυνὴ ἔσχεν ἐν γαστρὶ ἔμβρυον, καθὼς ἡ Βραχμάνδα ἔχει ἐν ἑαυτῇ τὸν ποιητὴν Βραχμᾶν, πᾶσαν χάριν ἔχον, καὶ ἱκανὸν ὃν εὐφραίνει τοὺς τρεῖς κόσμους.
13. Ταύτης τὸ τῶν μαστῶν ζεύγος, τὸ ὃν παχὺ, καὶ μελαίνας θηλάς ἔχον¹, περίλυπον ἦν καὶ περιχαρές· περίλυπον μὲν, ὡς μὴ ἀπολαῦστον τῆς περιπτύξεως τοῦ ἀνδρός²· περιχαρές δὲ, ὡς μέλλον θρέψειν ἥρωα, μόνον κυβερνήτην τοῦ κόσμου.
14. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μητροπάτωρ Ἥλιος, καὶ ὁ πατροπάτωρ φωστήρ τῆς νυκτός, ἡ Σελήνη, ἐνέσταζαν τῷ ἐμβρύῳ τὴν ἰδίαν ἑαυτῶν λάμψιν³, διὰ τοῦτο τὸ σῶμα ταύτης ἔσχε θερμοότητα καὶ ὠχρότητα⁴.
15. Αὕτη, ἀποβαλοῦσα μὲν τὰ λοιπὰ κοσμήματα, διὰ τὴν ἀσθένειαν καὶ ἰσχνότητα τοῦ σώματος, φέρουσα δὲ μόνα δύο λιθοκόλλητα χρυσᾶ ψέλλια, ἐφαίνετο ὡς ἡ ἑωθινὴ ὥρα, ὅτε ὁ μὲν Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη ἐμφανεῖς εἰσιν⁵, οἱ δ' ἀστέρες ἀφανεῖς.
16. Ἐγκυος δ' οὖσα, περιεπάτει σχολαίως· τοῦτο δ' ἐποίει,

1. Ὅταν ἡ γυνὴ ἔγκυος γίνεται οἱ μὲν μαστοὶ παχύνονται, αἱ δὲ θηλαὶ μελαίνονται.

2. Ὅταν ἡ γυνὴ ἐπίτεξ ἥ, ὁ ἀνδρᾶπέχει τοῦ συνεῖναι αὐτῇ.

3. Ἡ Μαδραβιτὴ εἶλκε τὸ γένος ἐκ τοῦ Ἥλιου· ὁ δὲ Παριζίτας ἐκ τῆς Σελήνης.

4. Ὅταν ἡ ἔγκυος ἐπίτεξ ἥ, ἀσθενὴς γίνεται καὶ ὠχρά· καὶ ἡ μὲν θερμότης ἀναφέρεται εἰς τὸν θερμὸν Ἥλιον, ἡ δὲ ὠχρότης εἰς τὴν λευκὴν Σελήνην.

5. Ὁ μὲν Ἥλιος κατὰ τὴν ἀνατολὴν, ἡ δὲ Σελήνη κατὰ τὴν δύσιν, μὴ ὄντων ἀστέρων. Ὁ μὲν Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη τὰ ψέλλια εἰσι· τὰ δ' ἄστρα, τὰ κοσμήματα, οἱ μαργαρίται, καὶ οἱ ἀδάμαντες.

ἕνα μὴ θλίβοιτο λίαν ἡ γῆ διὰ τὸ ἐάρεσθαι, ἡ οὖσα σύν-
ανδρος, καὶ Ῥατραγάρβα, ὡς καὶ αὐτὴ ¹.

17. Οὐτινος δ' ὄρεξιν εἶχε ², τοῦτο ἦν εὐπόριστον καὶ πρό-
χειρον διὰ τοῦ πλούτου, διὰ τοῦ κράτους, καὶ διὰ τῆς
ἐπιβολῆς, τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἰόντος εἰς τοὺς τρεῖς κόσμους,
καὶ φίλου ὄντος τῶν θεῶν, τῶν Βραχμάνων, καὶ τῶν ὑπὸ
γῆν ὄρεων.

18. Ἠγλαίζετο δ' αὕτη, λαμπρὰ οὖσα τὸ σῶμα τῇ πληρώσει
τῆς ὀρέξεως, καθὼς ἀγλαίζεται ἡ Κουμουδβατὴ ³, θάλ-
λουσα τῇ ἀνατολῇ τῆς λαμπρᾶς Σελήνης.

19. Ἐγέννησε δ' υἱόν, καθὼς ἡ γαλακτικὴ θάλασσα τὴν Σε-
λήνην, ἐν ἀγαθῇ ὥρᾳ εἰς θεωρίαν τῶν ἀγαθῶν ὀρθολογῶν
τοῦ κόσμου, λαμπρύνοντα πάντα τὰ μέρη τῇ ἀκρᾷ λαμ-
πρότητι τοῦ σώματος.

20. Γεννήσασα δὲ τοῦτον τὸν λαμπρὸν υἱόν, ἐγένετο ἡ πρώτη
ἀπασῶν τῶν γυναικῶν ἐν ᾗ γὰρ μέρει ὁ Ἥλιος ἀνατέλ-
λει, ἄρα ἐκεῖνο οὐ καλοῦσι πρῶτον πάντων τῶν μερῶν;

21. Γεννηθέντος τούτου τοῦ ἐκλάμπρου παιδίου, τοῦ ἔχοντος
ἀπόρροϊαν πάντων τῶν θεῶν, τῶν ἐφόρων τοῦ κόσμου,
πᾶσαι αἱ διαστάσεις τοῦ τόπου χαρὰν ἔλαβον, ἐλπίζου-
σαι ὅτι συμπαίξουσι νέῳ γεννηθέντι ἀνδρὶ ⁴.

22. Τούτου ἐν τῷ σώματι ὄντων τῶν θεῶν, τῶν ἐφόρων τοῦ

1. Ὁ βασιλεὺς λέγεται ἀνὴρ τῆς γῆς ἀλληγορικῶς· τῆς δὲ γῆς ὄνο-
μά ἐστι καὶ τοῦτο Ῥάτραγάρβα, ὃ ἐστι μεθερμηνευόμενον, ἔχουσα ἐν
γαστρὶ κειμήλια· καὶ ἡ βασίλισσα γὰρ εἶχεν ἐν γαστρὶ κειμήλιον τὸ ἔμ-
βρυον, ὡς καὶ ἡ γῆ ἔχει ἐν γαστρὶ κειμήλια, χρυσίον καὶ ἀργύριον, καὶ λί-
θους πολυτίμους.

2. Ἢ ἔγκυος γυνὴ ὄρεξιν ἔχει παντοῦ βρώματος, καὶ παντοίας
θεωρίας.

3. Κουμουδβατὴ λέγεται ὁ νυκτάνθης λωτός.

4. Αἱ διαστάσεις τοῦ τόπου, ὡς γυναῖκες.

κόσμου, ὁ Κουβέρας μόνος ἐκαυχᾶτο, ὃς εἶχε τὰ πρω-
τεῖα, ἐπειδὴ ὁ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως ὀησαυρὸς οὐκ ἐξεκένω-
θη, καὶ περ γενομένων πολλῶν θωρεῶν ἐπὶ τῆς γεννήσεως
τούτου.

23. Ὄνομα δ' ἐτέθη τῷ παιδίῳ τούτῳ ὑπὸ τοῦ βασιλέως
Ζαχαμεζαΐας, ὃ δηλοῖ, ὡς παρὰ μὲν τοῖς εὐμενέσιν ἔσται
εἰς τιμὴν τοῦ πατρὸς, τοῖς δὲ δυσμενέσιν ἔσται ὄλεθρος.
24. Πῶς δ' ἂν ἐπαινέσαιμι τὸ γλυκύτατον γάλα τῶν μαστῶν
αὐτῆς τῆς γυναικὸς τοῦ βασιλέως, ὃ ἔπινε καὶ αὐτὴ ἡ ἀμ-
βροσία Σελήνη, λαβοῦσα τὸ πρόσωπον τούτου τοῦ παι-
δίου;
25. Αὐτὸ τὸ θρέφος ἔπινεν ἡδέως διὰ μὲν τῶν ὀμμάτων τὸ
μειδίωμα τῆς μητρὸς, διὰ δὲ τῆς τῆς ῥινὸς τὴν εὐωδίαν
τοῦ στόματος αὐτῆς, διὰ δὲ τοῦ στόματος τὸ γάλα, διὰ
διὰ δὲ τῶν ὠτῶν τὰς ἡδυλογίας, διὰ δὲ τοῦ σώματος
τὰς ἐν ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν αὐτῆς παιδιάς ¹.
26. Ὡν δ' ὁ παῖς οὗτος ἐπὶ κινητῆς κλίνης (βαβαλίου) καὶ
καὶ βλέπων τὸ πᾶν κινούμενον, ἐθυθίζετο εἰς ὕπνον,
ὥς περ εἰς χαρὰν θεωρίας βαθείας, τοῦ μόνου ἀκινήτου
Θεοῦ ².
27. Ἔρεπετο δὲ διὰ τοῦ στήθους, κινῶν χεῖρας καὶ πόδας
ἐπὶ γῆς, λαμπρῶς ἐστρωμένης ἐκ μαρμάρων, ὥς περ κη-
λυμβῶν ἐν τῇ γαλακτικῇ θαλάσῃ τοῦ κλέους τῆς ὑπερ-
φουῆς εὐειδίας αὐτοῦ.
28. Βλέπων δὲ τοὺς οἰκείους ἀνισταμένους, ἀνιστάμενος
καὶ αὐτὸς ὁμοίως ἐκείνοις, οὐχ ἤπτετο τῶν δακτύλων

1. Τὰς ἀπὸ τῆς μιᾶς χειρὸς εἰς τὴν ἑτέραν μεταφορᾶς.

2. Ὡς ὁ θεωρητικὸς, ἐννοῶν τὰ πάντα ἄστατα, ἐθυθίζεται εἰς θεωρίαν
μόνου τοῦ Θεοῦ, ὃς ἐστὶν ἀεὶ διαμένων.

αὐτῶν, μήπως, κλείσας τὴν χεῖρα φανείη, ὅτι σκνιπός ἐστι καὶ φειδωλός.

29. Ὅ,τι δὲ ποιῶν τις ἐφαίνετο, τοῦτο εὐθέως ὑπὸ τούτου κατὰ μίμησιν ἐπράττετο ¹. ὅθεν ὑπὸ τῶν θεωρούντων εικάζετο, ὡς ἀνείκαστον ἔχει δύναιμι νοός.

30. Ἀληθές ἐστι τὸ ῥηθὲν ἐν τῇ Βέδᾳ, ὅτι ὁ υἱὸς ἄλλος ἐστὶ γεννήτωρ· πῶς γὰρ ἂν ἄλλως ἀπεδίδοτο τοσαύτη στοργὴ τοῦ Παριξίτα καὶ τῆς Μαδραβατῆς πρὸς τοῦτον τὸν υἱόν ²;

31. Ἀπασαι δ' αἱ μαθήσεις, ἰδοῦσαι τῷ τοῦ νοός ὀφθαλμῷ τοῦτον τὸν ἄριστον, ἔσπευσαν ἀθρόαι ἔλθεῖν πρὸς αὐτὸν ἐν ταύτῳ, ἐρίζουσαι ἀλλήλαις ³.

32. Τῶν δ' ἐχθρῶν ἀπολεσθέντων καὶ ὑποταγέντων ἐκ τῆς ἀγαθῆς τύχης τούτου τοῦ παιδός, ὁ βασιλεὺς, ἀμέριμος ὢν, ἐπορεύθη εἰς θήραν, πιεῖν θέλων τὸ κλέος τῶν βελῶν αὐτοῦ ⁴.

33. Οἰκιστῶν δ' ἐν μέσῳ δρυμοῦ, καὶ διώκων μίαν ἔλαφον, φεύγουσαν μετὰ τὸ τρωθῆναι βέλει, ἐφέρετο τῇ δε κακείσε διὰ πολλοῦ, καθὼς ὁ ἐπιθυμῶν μὲν πλούτου, ὢν δ' ἄμοιρος τύχης.

34. Ἰδὼν δ' ἓνα ἡσυχαστὴν, Σαμήκαν τοῦνομα, ἐν θεωρίᾳ καὶ ἐχεμυθίᾳ ὄντα, καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν περὶ τῆς ἐλάφου, ἔθετο διὰ τοῦ κέρατος τοῦ τόξου περὶ τὸν λαιμὸν αὐτοῦ, μὴ ἀποκρινομένου, ὡς ὄρμον, ἓνα ὅφιν τεθνεῶτα.

35. Ἀναχωρήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως, ὁ τοῦ ἀναχωρητοῦ

1. Τὸ μιμητικὸν ὁλοῦ καὶ τὸ ἀντιληπτικόν.

2. Ἐκ τούτου ὁγλοῦται, ὡς λίαν ἡγαπᾶτο ὑπὸ τῶν γονέων.

3. Ὡς γυναῖκες πολλαί, ἰδοῦσαι πάγκαλον ἄνδρα, ἐρχονται ἀθρόαι πρὸς αὐτὸν ἐν ταύτῳ· δηλ. ἀπάσας τὰς μαθήσεις ἐν ταύτῳ ἔμαθεν.

4. Τὸ κλέος ὡς νέκταρ.

υἱός, ᾧ ὄνομα Σρηγγῆς, ἐλθὼν, καὶ ἰδὼν, ἐρυθρίασας ἐκ θυμοῦ, ἤράσατο οὕτως· «Ὅστις ἔθετο ἐπὶ τοῦ πατρός μου
» τὸν ὄφιν, τοῦτον θακέτω μετὰ ἑπτὰ ἡμέρας ὁ ὄφιν
» Ταξάκας.»

36. Εὐσπλαγχνία δὲ κινούμενος ὁ ὅσιος Σαμήκας, ἀνήγγειλε τὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ υἱοῦ τῷ βασιλεῖ· ὁ δὲ, συγκαλέσας πάντας τοὺς ἐπαριδοὺς καὶ φαρμακεῖς, ἐφρόντιζε τρόπων τῆς αὐτοῦ σωτηρίας.
37. Συμβουλευθεὶς δὲ τοῖς ἐπιλέκτοις ἐπαριδοῖς, καὶ φαρμακεῦσι, κατεσκευάσατο εὐθέως ὑψηλὸν οἶκημα ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἑνὸς στύλου, καὶ ἐλθὼν, ᾤκησεν ἐκεῖ, παντὸς ἄλλου κωλυομένου εἰσελθεῖν.
38. Πέριξ δὲ τούτου τοῦ οἰκοδομήματος τριπλοῦν τεῖχος ἐποίησεν ἐκ λίθων ἀλεξιφαρμάκων, ἐπωδῶν, καὶ βοτανῶν, ἀδιάβατον ἰσθόλοις ὄφεσιν, οὔσιν ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις.
39. Ἐν δὲ τῇ ῥητῇ ἡμέρᾳ ¹, ἐκεῖνος ὁ ὄφιν, διεγερθεὶς ὑπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁσίου, ἀφίκετο εἰς τὴν Ἐλεφαντόπολιν, ὡς περ λαβὼν μορφὴν τοῦ πυροειδοῦς θυμοῦ αὐτοῦ τοῦ Ἰάμα, παροξυνόμενος καὶ ὑπὸ τῆς πρὸς τὸν Ἀρζούναν ἀπεχθείας ².
40. Εἶδε δ' ἐν ὁδῷ ἐκεῖνος ὁ ὄφιν Βραχμᾶνά τινα, Κασσέπαν ὀνόματι, ὃς ἐγίνωσκεν ἐπωδὴν, ἀντίδοτον τῷ ἰῷ τοῦ ὕφεως, καὶ ἤρχετο σπουδαίως εἰς σωτηρίαν τοῦ βασιλέως, πτωχὸς ὢν, καὶ πλούτου δεόμενος.
41. Τούτου δὲ τοῦ Βραχμᾶνος ἐλέποντος, καύσας ὁ ὄφιν δένδρον Βάταν τῷ ἰῷ, ὡς πυρὶ, ἔφη αὐτῷ· «Ἐγὼ εἰμι ὁ
» Ταξάκας· εἰ δὲ σὺ δύνασαι σῶσαι τὸν βασιλέα, ἀνα-
» ζώωσον τοῦτο τὸ δένδρον.»

1. Ἐν τῇ ἐβδόμῃ.

2. Ὅτε ἔκαυτε τὸ δάτος Κανδάβα.

42. Ὁ δὲ Βραχμὰν ἔδωκεν ἀπόκρισιν τῷ ὄρει, τὴν ἀναζώ-
σιν τοῦ δένδρου διὰ τῆς ὁράσεως, ὡς ψεκᾶδος ἀμβροσίας·
ὕπὸ γὰρ τῶν μεγαλοφρόνων ἐκτέλεις τῶν ἀγαθῶν ἔργων
γίνεται ἄνευ λόγων.
43. Ἀποπεμφθεὶς δ' ὁ Βραχμὰν παρὰ τοῦ ὄρειος, ὃς ἔδωκεν
αὐτῷ πλοῦτον τοσοῦτον, ὅσον οὐχ οἶόν τε ἦν δοθῆναι
παρ' ἀνθρώπων, καὶ ὅσον ἤθελεν, ἐπορεύθη οἴκαδε, γνοὺς
ἐκ τῶν γεγονότων, ὡς τὸ τέλος τοῦ βασιλέως ἐλήλυθεν.
44. Ἐν δὲ τούτῳ διὰ τῆς προσταγῆς τοῦ Ταξάκα ἤλθον καὶ
ἄλλοι ὄρεις πρὸς τὸν βασιλέα, λαβόντες μορφήν καὶ σχῆ-
μα ἀσκητῶν καὶ μοναστῶν, μηδαμῶς φοβούμενοι καὶ ὑπο-
κρινόμενοι, ὅτι ἔχουσιν ἀλεξιφάρμακον.
45. Ἐδέξατο δ' ὁ βασιλεὺς παρ' αὐτῶν πρὸς ταῖς εὐλογίαις,
καρπούς καὶ ἄνθη, ὡς περ ἐπιθυμῶν προσενεγκεῖν αὐτὰ τῷ
ΐάμα, τῷ μετ' ὀλίγον ἐμφανισθησομένῳ.
46. Ἰδὼν δ' ἐντὸς μιᾶς ὁπώρας σκώληκα ἐρυθρὸν τὰ ὄμματα
καὶ κίττον τὸ χρῶμα, ἔρη τῷ βολευτῇ· « Δακέτω με
» οὗτος ὁ σκώληξ, ὃν ἐγὼ πλαστῶς καλῶ Ταξάκαν, ἵνα
» λυτρωθῆσομαι τῆς ἀρᾶς. »
47. Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ βασιλέως, κατέκυσεν αὐτὸν μετὰ
τοῦ οἴκου, ὡς πυρὶ, τῷ ἰῷ ἐκεῖνος ὁ Ταξάκας· καὶ ὄρεις
μὲν τὴν μορφήν τοῦ σκώληκος, λαβὼν δὲ τὴν ἑαυτοῦ,
ἀνέπτη εἰς τὸν αἰθέρα εὐθέως.
48. Ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Πραξίτα Ζαναμεζάτας, καὶ περ παῖς ὢν,
βασιλεύσας, λαμπρὰν ἐποίησε τὴν γῆν, λαμπρὸς ὢν, ὡς
ὁ ἥλιος.
49. Τὰς δὲ μαθήσεις, ὃς ἔμαθε παρὰ τοῦ διδασκάλου, ἡδυ-
τέρως¹ ἐποίησεν, εἰς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ἀνθρώπων²,

1. Αὐτολεξεί, ἀλλοίως.

2. Δηλ. εὐμαθῆς καὶ εὐπαίδευτος ἦν.

καθὼς τὸ νέφος ἡδὺ ποιεῖ τὸ ὕδωρ, ὃ ἔλαβε παρὰ τῆς
Θαλάσσης, εἰς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τοῦ κόσμου.

50. Ἐγγίμε δ' αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως
τῆς Κασσῆς, Βαπουσταμὴν τοῦνομα, γάμους λαμπροὺς
τελέσας.

51. Οἱ δὲ θεοὶ καὶ αἱ θεαί, ἐλέποντες τοῦτον τὸν καλόν,
καλῇ τοιαύτῃ συνόντα, γλυκὺν ὕπνον οὐκ ἐλάβανον ¹,
καθὼς οἱ πάσχοντες καὶ θλιβόμενοι.

52. Ἠγλαΐζετο δ' ὡς ὁ Ἥλιος, ἔχων ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ
πάντας τοὺς βασιλεῖς, καὶ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν διήκων τῇ
ἑαυτοῦ θερμουργίᾳ ², καὶ δυσαντίβλεπτος πᾶσιν ὢν ³.

53. Ὑπὸ τίνος δ' οὐκ ἐτιμᾶτο καὶ ἠγαπᾶτο, βρέχων ἀμβρο-
σίαν δι' ἡδέων λόγων, καὶ ἀγλαΐζων τὴν γῆν, καθὼς ἡ
Σελήνη, ἣ βρέχει ἀμβροσίαν δι' ἀκτίνων, καὶ ἀναβάλλειν
ποιεῖ τὴν Κουμουδῶατὴν ⁴;

54. Συνοῦσα δὲ τούτῳ τῷ καλῷ ἡ καλὴ Βαπουσταμά, ἔτε-
κεν υἱόν, Σατανείκαν ⁵ τοῦνομα, νικητὴν τῶν πολεμίων
στρατῶν.

55. Ἀκούσας δ' ὁ νικητὴς τῶν ἐχθρῶν Ζαναμεζαίας παρὰ τοῦ
Βαῖσταμπαϊάνου ⁶, ὡς ἐκ τῆς Βαῖδεχῆς μετὰ τὴν ἱπποθυ-

56 σίαν υἱός, ὡς περ αὐτὴ ἡ ἀνδρεία ἐνώματος, ἔσεται τῷ Σα-
τανείκῃ, Σαχασρανείκας ⁶ τοῦνομα, ἐχάρη χαρὰν μεγάλην.

4. Οἱ μὲν θεοὶ ἐφθόνουν πως, ὅτι ἔχει γυναῖκα πάγκαλον· αἱ δὲ θεαί,
διότι ἔχει ἄνδρα πάγκαλον.

2. Καθὼς ὁ Ἥλιος ἔχει ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ πάντα τὰ ὄρη, καὶ
εἰς πάντα τὸν κόσμον διήκει τῷ ἑαυτοῦ φωτὶ, καὶ δυσαντίβλεπτός ἐστι.
Τὸ πρωτότυπον ἔχει χάριν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

3. Ἡ βρέχει ἀμβροσίαν καὶ ἀναπεταννύει τὴν Κουμουδῶατὴν.

4. Πολύστρατος, κατ' ἐτυμολογίαν.

5. Ὁ Βαῖσταμπαϊάνος ἦν Βραχμᾶν, ὃς προσφίτησεν.

6. Χιλιόστρατος κατ' ἐτυμολογίαν.

57. Καί ποτε ὄντος ἐν κήπῳ τοῦ βασιλέως Ζαχναμεζαΐα, τοῦ εὐφυοῦς καὶ εὐμηγάνου εἰς νίκην τοῦ τρίτου κόσμου, προσελθὼν αὐτῷ ὁ ὅσιος Οὐττάνκας, ἔφη·
58. « Πάλαι ὁ διδάξας με τὴν Βέδαν, ἤτησέ με, χάριν τῆς
» ἑαυτοῦ γυναικὸς, ὡς διδασκάλια, δύω ἐνώτια, ἃ ἐφόρει
» ἡ Μαθαΐαντή, ἡ γυνὴ τοῦ βασιλέως Παουστσέα.
59. « Αἰτήσας δ' ἔγωγε, καὶ λαβὼν τὰ ἐνώτια χάριν τοῦ
» διδασκάλου, ἐσπευδὼν οἴκαδ'· θέντος δὲ ταῦτα τὰ ἐνώ-
» τια παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐμβάντος εἰς τὸ
» λούσασθαι, ὁ Ταξάκας ἀφείλετο αὐτά.
60. « Ἠκολούθησα δὲ παραχερῆμα τῷ Ταξάκῃ διὰ τῆς ὁδοῦ,
» πορευομένῳ εἰς τὴν Πατάλαν, καὶ νικήσας αὐτὸν χάριτι
» τοῦ βραχμανικοῦ πυρὸς, ἐπανέλαβον τὰ ἐνώτια.
61. « Μνησικακίαν ¹ δ' ἔκτοτε ἔχων κατ' ἐκείνου τοῦ ἄρπα-
» γος τῶν ἐνωτίων Ταξάκα, οὐδένα εἶδον βασιλέα κρα-
» ταιὸν, ὅφ' οὗ ἐκείνος καταβληθῆσεται.
62. « Ὁραθέντος δ' ὑπ' ἐμοῦ σήμερον σοῦ τοῦ περιφήμου ἐπὶ
» τῇ νίκῃ κατὰ τῶν τριῶν κόσμων, οὕτως ἡ ἐμὴ καρδία
» ἐχάρη, ὥστε τὸ ἐξ ἐκείνου τοῦ Ταξάκα ἄχθος ἀνακου-
» φισθῆναι.
63. « Ἄνελε, οὖν, ὦ βασιλεῦ, εἰς χάραν τοῦ κόσμου αὐτὸν τὸν
» Ταξάκαν, τὸν πατρικὸν ἐχθρόν· αὐτὸς γάρ, δακνὼν,
» ἀνείλε τὸν σὸν πατέρα Παριξίταν.»
64. Ἀκούσας ὁ βασιλεὺς παρὰ τοῦ Οὐττάνκα, ὅτι ὁ Ταξά-
κας πατρικὸς ἐστὶν ἐχθρὸς, ἠρώτησε καὶ τοὺς συμβού-
λους· καὶ μαθὼν παρ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἐχθρας, ἐξε-
καύθη θυμῷ.
65. Καλέσας δ' εὐθέως Βραχμᾶνας, Οείαν ἔχοντας δύναμιν,

1. Αὐτολεξεῖ, ἀπέχθειαν.

καὶ ἱκανοὺς ὄντας κατακαῦται τοὺς τρεῖς κόσμους, τελεί-
σαι ἠθέλησεν ὀριοθυσίαν.

66. Ἐφλεγε δ' ὁ θυμὸς τοῦ βασιλέως, ὅς ἐστιν ἡ φλόξ τοῦ
πυρός, εἰσδύς σωματικῶς πως εἰς τὸ θυσιαστήριον, εἰς τὸ
καταφλέξαι τὸ γένος τῶν ὄφρων.
67. Τίνες δ' ὄφεις, ἱκανοὶ ὄντες βαστάζειν τὴν γῆν ¹, οὐχ
εἰκνύσθησαν ὑπὸ τῶν Βραχμάνων, τῶν ἀδόντων ἐκφώνως
ἐπωδάς τῆς Βέδας ² ;
68. « Ὡ θεὲ Σίβα, (ἔλεγον οἱ ὄφεις) ³, ἡμεῖς ἐσμεν φυσικά ⁴
» κοσμήματά σου· διάσωσον οὖν ἡμᾶς ἐκ τοῦ πυρός· πεί-
» θεταί σοι γάρ, ὡς ἐνὸν τῷ ἐπὶ τοῦ μετώπου ὄμματί σου.
69. « Ὡ Βισνοῦ Κύριε τῆς θυσίας, σὺ ὑπερετῇ ὑπὸ τοῦ βασι-
» λέως ἡμῶν Σέσσα ⁵, ᾧ σὺ χρῆ, ὡς κλίνῃ, ἀπὸ καταβο-
» λῆς κόσμου· διὰ τί οὐκ ἀπαλάττεις ἡμᾶς ἀπὸ τῆς θυ-
» σίας ταύτης ;
70. « Ὡ ποιητὰ Βραχμᾶ, διὰ τί οὐ διαφυλάττεις ἡμᾶς, τρυ-
» χομένους καὶ κακουμένους ὑπὸ τῶν Βραχμάνων ; τὸ τρι-
» τημόριον τῆς ποιήσεώς σου ⁶ ἀπόλλυται, σοῦ ἐλέποντος.
71. « Ὡ πανόπτα Ἥλιε, πότε ἡμεῖς οὐκ ἐγενόμεθα ἀντὶ ἱμάν-
» των ἐν τῷ ἄρματί σου ⁷ ; διὰ τί οὐ διαφυλάττεις ἡ-
» μᾶς ἀπὸ τούτων τῶν Βραχμάνων ;

1. Πελώριοι δηλ. ὡς ὁ Σέσσας.

2. Ἄπαται αἱ λοιπαὶ ἐπωδαὶ μυστικῶς λέγονται, αἱ δὲ τῆς Βέδας ἐκ-
φωνοῦνται.

3. Οἱ ὄφεις ἐπικαλοῦνται τοὺς θεοὺς.

4. Ἀχειροποίητα δηλ.

5. Ἐπὶ τοῦ Σέσσα, ὡς ἐπὶ κλίνῃς, ἀναπαύεται ὁ Βισνοῦς ἐπὶ τῶν
υδάτων τοῦ ὠκεανοῦ.

6. Ὁ Καταχθόνιος κόσμος, ἐν ᾧ ὄφεις ἐνδαιτῶνται.

7. Ἀντὶ ἱμάντων ὄφεις ἔχει τὸ ἄρμα τοῦ Ἥλιου, ὡς ἐν τῇ Βέδα δη-
λοῦται.

72. « Ὡ θεοί, οἱ ἐνδiciaτῶμενοι τῇ Μερόῃ, εἰ ἡ γῆ, ἀφειθεῖσα
 « ὑπ' ἡμῶν, καταβυθισθεῖη ¹ σὺν τοῖς ὄρεσι, ποῦ ὑμῖν σω-
 « τηρία ² ; Διατηρήσατε οὖν ἡμᾶς, κλείσαντες τὸ ἐαυτῶν
 « στόμα, ὃ ἐστὶν αὐτὸ τὸ πῦρ ³. »
73. Τοιαῦτα ἐλεεινὰ λέγοντες οἱ ὄφεις, καὶ ἐλεπόμενοι μετὰ
 δακρύων ὑπὸ πάντων ἐκείνων τῶν θεῶν, μὴ δυναμένων
 διαφυλάττειν αὐτοὺς, ἔπιπτον εἰς τὸ κατὸν πῦρ.
74. Τὸ δὲ πῦρ ἐκεῖνο, κατεσθίον τοὺς ὄφεις, τοὺς κατεσθίον-
 τας τὸν ἄερα, τὸν φίλον αὐτοῦ, ἐφαίνετο, ὥς περ εἰ ἐκἀγ-
 χαζεῖ ⁴ διὰ τῶν ἡχῶν τῶν διαφύργινομένων πολυτίμων
 λίθων, τῶν ἐν ταῖς κορυφαῖς τῶν ὄρεων.
75. Μελανόχρους δ' ὄντες οἱ ὄφεις, καὶ λαμπροὺς λίθους ἐπὶ
 κορυφῇς ἔχοντες, πηδῶντες εἰς τὸν αἰθέρα ἐκ τοῦ πυρὸς,
 οὐ διεκρίνοντο ἐν τῷ μετὰ τῶν σπινθήρων καπνῷ ⁵.
76. Καταφλεγόμενοι δ' οἱ ὄφεις ἐκ τῶν φλογῶν τοῦ πυρὸς
 τῆς θυσίας, καὶ νέον σῶμα λαμβάνοντες, ἐπορεύοντο εὐ-
 θεώς εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τοῦ ἀνιόντος
 πυκνοῦ καπνοῦ.
77. Καί τινι ὄφει, ὃς ἐξέπνευσε πρὶν τοῦ πεσεῖν εἰς τὸ πῦρ,
 διαφραγεῖς τὴν καρδίαν, ἐκ τοῦ ἐλέπειν τοὺς ὁμογενεῖς ὄφεις
 καιομένους, ἐγένετο τὰ μετὰ θάνατον νόμιμα ὑπὸ τοῦ πυρὸς ⁶.

1. Ἐπειδὴ ὑπὸ γῆν εἰσιν οἱ ὄφεις, διὰ τοῦτο μυθολογεῖται, ὡς αὐτοὶ αὐτὴν βαστάζουσι.

2. Δηλονότι ἡμεῖς καταβυθισθήσεσθε, ὡς οἰκοῦντες ἐν τῷ ὄρει Μερόῃ.

3. Τὸ πῦρ λέγεται στόμα τῶν θεῶν· ἐπειδὴ τὰ τῆς θυσίας διὰ τοῦ πυρὸς ἐσθίουσιν οἱ θεοί.

4. Εὐφραίνεται δηλ. ὁ δὲ εὐφραινόμενος γελᾷ καὶ καγχάζει.

5. Μέλας ὁ καπνός, ὡς καὶ τὸ σῶμα τῶν ὄρεων· λαμπροὶ οἱ πολύ-
 τιμοι λίθοι, ὡς καὶ οἱ σπινθῆρες.

6. Τὰ μετὰ θάνατον νόμιμα ἐστί, τὸ κατακαίεσθαι τὸ σῶμα τοῦ τε-
 θυνώτος. Τὸ πῦρ δηλ. κατέκαιε καὶ ζῶντας καὶ τεθνεώτας ὄφεις.

78. Ἄλλος δέ τις μέγα; ὅφρις ἐξῆπτε μάλλον τὸ πῦρ διὰ τοῦ ἰοῦ, ὃν ἐρρίπτε, καὶ τοῦ συρισμοῦ, ὃν ἐποίει· τοῖς γὰρ μὴ ἔχουσιν ὧτα ποῦ γινώσις¹;
79. Τηνικαῦτα καιομένων τῶν ὄψεων ἀπειδῶς, ἡ καρδιά τῶν ὀχημάτων τοῦ Σκάνδα καὶ τοῦ Βισνοῦ ἐφοβήθη ἀφορίαν².
80. Φόβος δὲ τοῦ πυρὸς οὐκ ἐγένετο τοῖς ὄψεσιν, οἳ ἦσαν ὡς ἱμάντες τοῦ ἄρματος τοῦ Ἡλίου, καὶ ὡς κοσμήματα τοῦ Σίβα³. ἐπεὶ δὲ ὑπέφερον, οἱ μὲν τὴν θερμότητα τοῦ Ἡλίου, οἱ δὲ, τὴν τοῦ πυρίνου ὀφθαλμοῦ τοῦ Σίβα.
81. Ποταμοὶ δὲ πολὺῖοι ἐγένοντο ἐκ τῶν ἐρυθρῶν αἱμάτων τῶν ὄψεων, ὧν εἰσβάλλοντων⁴ ὁ Ὠκεανὸς φίλτρον ἔσχε⁵.
82. Τῶν μὲν οὖν Βραχμάνων θυσάντων πολλοὺς ὄφρις, ὁ βασιλεὺς Ζαναμεζαΐας ἐπέταξε μετὰ θυμοῦ, καὶ τῶν μεγάλων ὄψεων ὀλοκαύτωςιν.
83. Ἐκφωνησάντων δὲ τῶν Βραχμάνων τὴν ἐπωδὴν εἰς ὀλοκαύτωςιν τοῦ Ταξάκα, φοβηθεὶς ὁ ὀφιομέδων Βασουκῆς, ἔφη τῷ Ἀστείκα, τῷ υἱῷ τῆς ἑαυτοῦ ἀδελφῆς.
84. « Πάλαι ἡ Καδρου, ἡ μήτηρ ἡμῶν τῶν ὄψεων, παροξυν-

1. Τὸ μὲν φάρμακον, ὡς ἔλαιον, ὁ δὲ συρισμός, ὡς φύσημα ἦν. Λέγουσιν, ὡς οἱ ὄφρις οὐκ ἔχουσιν ὧτα.

2. Τοῦ μὲν Σκάνδα ὀχημά ἐστιν ὁ τᾶως, τοῦ δὲ Βισνοῦ ὁ Γαρούδας (ἄετος), ἀμφοτέρωι ὀφιοφάγοι.

3. Γεγυμνασμένοι ἦσαν εἰς ἀνοχὴν τοῦ πυρὸς, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐφοβήθησαν.

4. Ὡς γυναικῆς τοῦ Ὠκεανοῦ λέγονται οἱ ποταμοί, οἱ εἰσβάλλοντες εἰς αὐτόν.

5. Καθὼς προσερχομένων τῶν γυναικῶν φίλτρον καὶ ἔρωσ γίνεται τῷ ἀνδρί.

- « θεῖσα ἐκ τῆς παρακοῆς ἡμῶν, ἡράσατο οὕτωςί· « Κατά-
 « καυσις εἶη ὑμῖν ἐν ὀφιοθυσίᾳ. »
85. « Ἐρωτηθεῖς δ' ὁ Βραχμᾶς ὑπὸ τῶν θεῶν, « Ἄρα ἅπαντες
 « οἱ ὅφρις ἐξίτηλοι γενήσονται ἐκ τῆς μητρικῆς ἀρᾶς ; »
 « ἀπεκρίνατο·
86. « Ἡ γυνὴ τοῦ ὁσίου Ζαρατκαροῦ, ἣ ὀνομάζεται Ζαρατκαροῦ,
 « καὶ ἀδελφὴ ἐστὶ τοῦ Βασουκῆ, γεννήσει υἱόν, ᾧ ὄνομα
 « ἔσται Ἀστείκας.
87. « Οὗτος ὁ εἰδήμων τῆς Βέδας Ἀστείκας σώσει τοὺς
 « ὄφρις, τοὺς ἀπολειφθέντας ἐκ τῆς κατακαύσεως, ὥσπερ
 « σώζεται τὸ ἀπολειφθὲν ὑπὸ τοῦ Ἡλίου σκότος πάσης
 « σκιᾶς. »
88. « Ταῦτ' ἄρα, ᾧ μεγαλουργεῖ υἱὲ τῆς ἐμῆς ἀδελφῆς, ἐλ-
 « θὼν ἤδη, ὥς ἀγαθὴ τύχη ἡμῶν, διαφύλαξον τοὺς ὄφρις·
 « οὗτος αὐτός ἐστιν ὁ καιρὸς σου. »
89. Ἀκούσας ὁ μεγαλουργὸς Ἀστείκας τοῦ λόγου τοῦ μη-
 τραδέλφου, ἐπορεύθη μόνος ἐπὶ τὴν ὀφιοθυσίαν, εἰς λύτρω-
 σιν τῶν ὄφριων.
90. Οἱ δὲ πρόκριτοι τῶν ἐν κόσμῳ Βραχμάνων, ἐπισχόντες
 τὰς χεῖρας, ἃς ἀνεῖχον εἰς τὸ ἐλκύσαι τὸν Ταξάκαν, εἵ-
 πον τῷ βασιλεῖ·
91. « Ὁ Ταξάκας κατέφυγεν εἰς τὸν Ἰνδραν, τὸν πάππον τοῦ
 « πάππου σου ¹. τί οὖν ; ἐλκυστέος καὶ οὗτος σὺν ἐκείνῳ
 « τῷ Ταξάκῃ ; ἢ ἀφετέος ; »
92. « Πρὸς οὗς ἀπεκρίνατο ὁ βασιλεὺς μετὰ θυμοῦ· « Θύσατε
 « εὐθέως ἐν τῷ τῆς θυσίας πυρὶ τὸν Ταξάκαν σὺν ἐκείνῳ,
 « πρὸς ὃν κατέφυγεν. »

1. Ὁ μὲν Ἰνδρας, πάππος ἐστὶ τοῦ Ἀθημανιοῦ, ὁ δ' Ἀθημανιοῦς
 πάππος τοῦ Ζαναμεζάτα.

93. Οἱ δὲ Βραχμᾶνες βλοσυρὸν καὶ φοβερὸν ἐλέμματα ἔχοντες, ἐξεφώνησαν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐπωδῆς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰνδρα καὶ τοῦ Ταξάκα.
94. Δυνάμει δὲ τῆς ἐπωδῆς ἐκείνης κατήχθη ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ὁ Ἰνδρας μετ' αὐτοῦ τοῦ Ταξάκα, θρηνολογούντων πάντων τῶν θεῶν.
95. Ἰδὼν δὲ τὸ πῦρ κατερχομένους τὸν Ἰνδραν καὶ τὸν Ταξάκαν, διαφυλάττοντας τὸ ἄλσος Κανδάβαν ἀπὸ τῆς πυρκαϊᾶς, ἐξήγαγε γλῶσσαν οὐρανομήκη ¹.
96. Τηνικαῦτα ἡ μὲν Σακὴ ² ἔλεγε, θρηνοῦσα· «Ὅποια ἀνδραγαθία ἔσται, εἰ οὗτος ὁ Ἰνδρας κατακαυθεῖν, ὅς ἐστιν εἰς τῶν ὀκτώ θεῶν, τῶν ἐφόρων τῆς γῆς, οἳ ἔνεισι τῷ σώματί σου ³; »
97. Οἱ δὲ θεοὶ τάδε ἔλεγον· «Ἄφες τοῦτον, ὦ Ζαναμεζαΐα· » εἰ δέ σοι ἔφρεσις ἐστι δεσποτείας τοῦ οὐρανοῦ, ἔστω ἄλλος Ἰνδρας κατὰ τὴν προσταγὴν σου ⁴. »
98. Τοιαῦτα λέγοντος ἐλεεινῶς τοῦ ὀμίλου τῶν θεῶν, ὁ Ταξάκας ἀπελύθη εὐθέως ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Ἰνδρα, τῇ προσταγῇ τῶν Βραχμάνων.
99. Πίπτοντος δὲ τοῦ Ταξάκα εἰς τὸ τῆς θυσίας πῦρ, ὁ Ἀστείκας ἔστησεν αὐτὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ αἰθέρος, εἰπὼν· «Μὴ πέσης. » Κᾶτα ὕμνησε τὸν βασιλέα·
100. «Εὖ γένοιτο σοὶ τῷ ἐκ τοῦ γένους τοῦ Πανδοῦ καταγο-
» μένῳ, οὗ τὸ τῆς φήμης πρόσωπον ⁵, ὃ ἐστιν ἡ Σελήνη
» ἀντιλάμπει ἐν οὐρανῷ, ὡς ἐν κατόπτρῳ ἐκ σαπφείρων.

1. Φλόγα δηλ. εἰς τὸ κατακαῦσαι αὐτούς.

2. Ἢ παράκωιτις τοῦ Ἰνδρα.

3. Δηλ. σεαυτὸν κατὰ μέρος κατακαύσεις.

4. Δηλονότι ἦτοι σοὶ ἔσο Ἰνδρας, ἢ ἕτερός τις, ὃν θέλεις.

5. Ὡς γυνὴ ἐστὶν ἡ φήμη.

101. « Ἐν ὅσῳ αὕτη ἡ γῆ μένει, ἡ φέρουσα πολλὰ ὑψηλὰ ὄρη,
 » ἐν τοσούτῳ, ὃ βασιλεῦ τῆς γῆς, βασιλεύων εἴης διὰ τῶν
 » ἀναριθμητῶν ἀγαθουργιῶν τοῦ κόσμου ¹ ! ὁ γὰρ γεοῦ-
 » χος ὄφρις ταύτην τὴν γῆν ἐπὶ τῆς σῆς χειρὸς ἔθετο, ἐμ-
 » βυθισθεὶς τὸν νοῦν τῇ ἰδίᾳ ἀκοῇ τῆς φήμης σου, τῆς ἀδο-
 » μένης ὑπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ὄψεων.
102. « Ἐν ὅσῳ ἡ Βέδα, ὡς δάμαλις γαλακτοτροφεῖ, ὡς μόσχους
 » τοὺς νεκροὺς, τοὺς θεοὺς, τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τοὺς
 » ὄσιους Βραχμᾶνας, ὡς τέσσαρσι μαστοῖς τῷ Σθαδδᾷ,
 » Σθαχᾷ, Χάντα καὶ Βασσάτα, ἐν τοσούτῳ, ὃ βασιλεῦ,
 » εὐφραίνει ἐπὶ γῆς τιμαῖς καὶ δωρεαῖς, ὡς θουκόλους
 » τοὺς εἰδήμονας τῆς Βέδας, τοὺς χαίροντας ἐφ' οἷς ἔλα-
 » βον παρὰ τῶν προγενεστέρων σου ².
103. « Καὶ ἐν τῷ στόματί σου αἰεὶ ἐστὶν ἡ ἔφορος τοῦ λόγου
 » Σαρασβατῆ, καὶ ἐν τῷ Βραχμᾷ· καὶ ἀγλὸς σὺ Παδ-
 » μασρατάς ³ εἶ, καὶ ὁ Βραχμᾶς· καὶ ἐν τῇ σῇ χειρὶ ἐστὶν
 » ἡ τῶν τριῶν κόσμων διοίκησις, καὶ ἐν τῇ τοῦ Βραχμᾷ,
 » ὃ κόσμημα τῆς κορυφῆς πάντων τῶν βασιλείων. Διὰ
 » μὲν οὖν τούτων τῶν ἀρετῶν ὅμοιος εἶ τῷ Βραχμᾷ· εἴη
 » δέ σοι καὶ ἡ πολυχρόνιος ζωὴ τοῦ Βραχμᾷ διὰ τῶν
 » ἐμῶν εὐχῶν.
104. « Ἐν δὲ τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος, ὁ μὲν Βισνοῦς ἀνα-
 » παυλήσεται ἐν τῷ κλέει σου, ὡς ἐν γαλακτώδει ὠκεα-

1. Ὅταν γὰρ ἀγαθὰ πράττη ὁ ὑπὸ χεῖρα λαὸς, στερέωσίς ἐστι τῷ βασιλεῖ.

2. Εἴτε γῆν, εἴτε ἄλλο τι κτῆμα ἔλαβον, μὴ ἄφελε, ἀλλὰ προτεπί-
 θες δηλ.

3. Παίζει πρὸς τὴν σημασίαν τῆς λέξεως ὁ ποιητής· Παδμασρατάς γὰρ λέγεται ὁ Βραχμᾶς, διότι ἔδραν ἔχει τὸν λωτὸν, ὃς λέγεται Πάδμα. Παδμασρατάς λέγεται καὶ ὁ βασιλεὺς, διότι ἡ Λαξμή, ἡ λέγεται Παδμᾷ, περιδρεῖ αὐτῷ.

- » νῶ ¹. ὁ δὲ Μαρκάνδας ², λούσεται ἐν τῷ κλέει σου,
 » ὡς ἐν τῇ οὐρανίᾳ Γαγγᾶ· εἰ δὲ μὴ πιστεύεις εἰς τοῦτόν
 » μου τὸν λόγον, νομίζων, ὡς ποιητικὴ ὑπερβολὴ ἐστὶ,
 » ζῶης ἐπὶ μήκιστον, ὃ ἀναιρέτα τῶν ἐχθρῶν, καὶ εἴη σοι
 » προὔπτον ὃ λέγω ³.
105. « Ἐν ὧ τῷ κόσμῳ, ὡς ἐν κριτηρίῳ, λογομαχοῦντες,
 » ἐρίζουσιν, ὁ μὲν Ἥλιος τῇ θερμότητί σου, ἡ δὲ Σελήνη
 » τῇ εὐκλείᾳ σου, ἐν τοσούτῳ μένε στερεὸς ⁴, ὃ βασιλεῦ·
 » σὺ γὰρ ὑπὸ τοῦ Βραχμᾶ ἐποιήθης μόνος κριτῆς τοῦ ὀρ-
 » θοῦ, καὶ τοῦ μὴ ὀρθοῦ.
106. « Ποῦ ἂν πορευθεῖν τὸ δίκαιον ἄνευ σοῦ; Ποῦ δέ σοι
 » χαρὰ ἄνευ τοῦ δικαίου; Μὴ τοίνυν ἔστω χωρισμὸς ἀμ-
 » φοτέρων ὑμῶν, ὃ βασιλεῦ τῆς γῆς.
107. « Φέρε τὸν Νόμον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου ⁵, ὅς οὐ δύναται
 » περιπατῆσαι ἐνὶ ποδί, ἕως οὗ λαβὼν αὐτὸς ὁ Νόμος
 » τέσσαρας πόδας, περιπατήσῃ ἐλευθέρως ⁶.
108. « Ἔως οὗ ὁ Νόμος ἐστίν, ἔστι καὶ ὁ τρίτος κόσμος· ἕως
 » οὗ σὺ εἶ, ἔστι καὶ ὁ Νόμος· ζῇθι οὖν εἰς αἰῶνας αἰώνων, ὃ
 » ἀγαθοπάροχος, ὁ ὢν τὸ μόνον ἔρεισμα τῶν τριῶν κόσμων.
109. « Ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ, τῷ ποιηθέντι ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ
 » Βραχμᾶ, ὁ δίσκος τῆς Σελήνης περιττός ἦν ἔμπροσθεν

1. Τὸ κλέος λευκόν ἐστίν, ὡς τὸ γάλα, καὶ τὸ ὕδωρ τῆς Γαγγᾶς.

2. Ὁ Μαρκάνδας μυθεύεται ἀείζωος.

3. Τὸ κλέος δηλονότι αἰδίων ἐστὶ· εἰ δ' ἀμφιβάλλοις, ζήσας ὤψει ὃ λέγω.

4. Ζῇθι, δηλ., ἕως οὗ διαμένει ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη.

5. Ἐν Ἰνδίᾳ τὰ φορτία ἐπὶ κεφαλῆς φέρουσιν.

6. Εἰκονικῶς λέγουσιν, ὡς ὁ νόμος, ὡς βοῦς, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ αἰῶνι, τετράπους ἦν, ὅτε ἀλήθεια καὶ δικαιοσύνη ἦν· ἐν τῷ δευτέρῳ τρίπους, ὅτε ἡ ἀλήθεια καὶ δικαιοσύνη ἐμειώθη· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ δίπους· ἐν δὲ τῷ τετάρτῳ αἰῶνι τῷ παρόντι μονόπους· ἀνομία γὰρ κυριεύει.

» τοῦ σοῦ ἀγλαοῦ προσώπου ¹, καὶ διὰ τοῦτο παρεχαρά-
 » χθη, ὡς γραμμὴ ἐκ μέλανος, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῆς
 » ἧς ἔχει μελανότητος. Ἀλλὰ καὶ ὁ θεὸς Ἔρως ἀμελὴς
 » ἐγένετο ², ὡς ὦν περιττός ³, σοῦ ὑποτάξαντος ταῖς οἰ-
 » κείαις ἀρεταῖς τοὺς οἰκητὰς τῶν τριῶν κόσμων, ὧ ἀ-
 » γλαὸν κόσμημα τῆς γῆς.

110. « Αὕτη ἡ δικαιοσύνη σου, οἰκοῦσα ἐν γῇ, λούεται συνε-
 » χῶς, ὡς ὁ ἀσκητὴς, ἐν τῇ συμμίζει δύω ποταμῶν, γε-
 » γεννημένων ἐκ τῶν δακρύων τῶν μοιχαλίδων, καὶ τῶν
 » γυναικῶν τῶν καταδικασθέντων κλεπτῶν· καὶ θεωροῦ-
 » σάσε, τὸν ὄντα ἐν δικαιοσύνῃ, τοιοῦτόν τι κατόρθωμα κα-
 » τώρθωσεν, ὥστε καὶ τὸν κόσμον ὅλον δίκαιον ἐποίησεν ⁴.

111. Ἡ δικαιοσύνη σου, ὦ βασιλεῦ, ἀναβᾶσα τὴν ἀνδρείαν
 σου, ὡς ἡ ἀναθενδράς τὸ δένδρον, εὐώδη ποιεῖ τὸν κό-
 σμον τοῖς σοῖς κλέσιν, ὡς ἄνθεσι ⁵, τοῖς φερομένοις ὑπὸ
 τῶν ἀναστεναγμῶν τῶν ἐχθρῶν.

1. Τὸ πάγκαλον τούτου δηλοῖ· τὸ γὰρ ἀγλαὸν πρόσωπον παραβάλλε-
 ται τῇ Σελήνῃ, καὶ ὁ εὐειδὴς τῷ Ἑρωτι, οὗτος δὲ ὑπερτερεῖ καὶ τῆς
 Σελήνης καὶ τοῦ Ἑρωτος, καὶ διὰ τοῦτο ἡ μὲν Σελήνη παρεχαράχθη ὡς
 περιττὴ, ὅπερ συμπεραίνεται ἀπὸ τοῦ οὐ ἔχει σπίλου, καθὼς τὸ γεγραμμένον
 παρὰ χράττεται, ὡς περιττὸν καὶ ἄχρηστον, διὰ γραμμῆς τοῦ μέλανος.

2. Ὁ δ' Ἑρως ἀμελὴς γίνεται καὶ αὐτὸς, ὡς περιττός· ἀμελὴς γὰρ
 λέγεται ὁ Ἑρως, ὡς κατακαεῖς ὑπὸ τοῦ Σίβα.

3. Ὁ Ἑρως νικητὴς ἐστὶ κατὰ πάντων, θεῶν ἐπουρανίων, ἀνθρώπων
 ἐπιχθονίων, καὶ δαιμόνων ὑποχθονίων· τούτου δὲ νικήσαντος πάντας, οὐκ
 ἐστὶ χρεία τοῦ Ἑρωτος.

4. Καθὼς ὁ ἀσκητὴς, οἰκῶν ἐν μονῇ λούεται συνεχῶς ἐν τῇ συμμί-
 ξει δύω ποταμῶν, καὶ θεωρῶν τὸν ἐν πᾶτιν ὄντα Θεὸν, τοιαύτην ἐγχαρά-
 τειαν ποιεῖ, ὥστε νομίζει τὸν κόσμον ὡς ἑαυτὸν, οὐδεμίαν διαφορὰν ἔχει
 ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν λοιπῶν, καὶ ἐνοῦται τῷ Θεῷ.

5. Ὡς τὰ ἄνθη φέρονται τῇ δε κακείσῃ ὑπὸ τῶν πνεόντων ἀνέμων·
 λευκὸν δὲ τὸ κλέος, ὡς τὰ ἄνθη.

112. « Ἐπειδὴ ἡ Λαξμὴ ¹ οὔτε παράνοιαν προξενεῖ οὐδενί, οὔτε
 » ἔχθραν ἔχει πρὸς τὴν ἑφορον τοῦ λόγου Σαρασθατὴν ²,
 » οὔτε ἀστάθειαν, ἣν ἔχει ἐκ φύσεως, διὰ τοῦτο δοκεῖ, ὡς
 » ἐδιδάχθη ὑπὸ σοῦ τὴν φύσιν σου, καὶ ἐγένετό σοι ὑπεξοί-
 » σιος, ὡς καὶ ὁ κόσμος.
113. « Τοιοῦτος λόγος κοινός ἐστιν ἐν κόσμῳ, ὡς τὸ πᾶν τοῦτο
 » οὐκ ἔσοιτο ἄλλοιόν, οὐδέ ποτε· ὅθεν σὺ ἐν ἐκάστη κο-
 » σμογονίᾳ ³ χαροποιεῖς τὴν γῆν, λαμβάνων μορφήν τῆς
 » ἀρετῆς· ἐκ δὲ τοῦ μετὰ τῶν δωρεῶν σου ὕδατος, γινόμε-
 » νου ποταμοῦ, καὶ ῥέοντος εἰς τὸν ὠκεανόν, πάλιν γίνον-
 » ται τὸ πάνδωρον δένδρον, ἡ πάνδωρος δάμαλις, καὶ ὁ
 » πάνδωρος ἀδάμας ⁴.
114. « Ὡς ἀπόγονος τῆς Σελήνης, καὶ ἀγλαῆ θησαυρὲ τῶν ἀρετῶν,
 » ἐπειδὴ σὺ καθ' ἡμέραν δίδως δωρεάς ⁵, διὰ τοῦτο ἄπε-
 » χε τοῦ διδόναι ὕδωρ σὺν ταῖς δωρεαῖς, ὡς νενομίσται·
 » πίνοντες γὰρ ἐν ὁδῷ αἱ ἐνδρεεῖς ὕδωρ ποταμῶν, γεγεννημέ-

1. Λαξμὴ λέγεται ὁ πλοῦτος καὶ ἡ δόξα· ἔστι δὲ καὶ ἄστατος φύσει, ἐν οὐδενί δηλ. μένει ἐπὶ πολὺ, καὶ παράνοιαν προξενεῖ τῷ ἔχοντι, καὶ ἔχθραν πρὸς τὴν ἀθήσιν. Σὺ δὲ, ἔχων τὴν Λαξμὴν, πλοῦτος δηλ. καὶ δόξαν, οὔτε ὑπέρφρων τυγχάνεις, οὔτε μισομαθῆς, καὶ διάμονον ἔχεις πρὸς τοῦτοις τὸν ὄλβον καὶ τὴν δόξαν· εἰς δὲ τοῦτο ἐμιμήθησάν σε καὶ οἱ λοιποί.

2. Σαρασθατὴ, θεὰ ἔφορος τοῦ λόγου καὶ πάσης μαθήσεως καὶ ἐπιστήμης.

3. Δόγμα ἐστίν, ὡς οἷα καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν τῇ παρουσίᾳ κοσμογονίᾳ, τοιαῦτα καὶ τσαῦτα ἔσονται καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ, πάλιν δηλονότι σὺ ὁ ἀγαθὸς Ζαναμεζαίας γινόμενος, εὐφραίνεις τὴν γῆν ἐν ἐκάστη κοσμογονίᾳ.

4. Ταῦτα τὰ τρία πάνδωρα ἐγεννήθησαν ἐκ τῆς θαλάσσης.

5. Τὸ πολὺδωρον δηλοῖ· τὸ γὰρ ἀργύριον ἢ τὸ χρυσίον, τὸ διδόμενον τοῖς Βραχυῶσιν, ἐν τῷ ὕδατι τιθέασι, καὶ μεθ' ὕδατος αὐτὸ διδῶσι τοῖς Βραχυῶσι.

» νων ἐξ ἐκείνου τοῦ μετὰ τῶν δωρεῶν σου ὕδατος, ἐκβα-
 » χευθέντες, καὶ πόρῳ γενόμενοι τῆς ταπεινῆς δεήσεως,
 » οὐκ αἰτήσουσί σε.

115. « Ὁ μὲν Σίβας, ὁ ἄριστος τῶν φιλοκάλων, φέρει αἶ ἐπὶ
 » τῆς κεφαλῆς πὴν λεπτὴν Σελήνην ¹. ὁ δ' Ἥλιος, ὁ ὢν κο-
 » λοφῶν τῶν δοτήρων, αὐξάνει καὶ παχύνει αὐτὴν τὴν Σε-
 » λήνην ταῖς ἑαυτοῦ ἀκτίσι, καὶ κατὰ πρώτην ἐντευξιν ².
 » ταῦτα δὲ τὰ δύο ἀγαθὰ προτερήματα ὑπάρχει καὶ ἐν σοί.

116. « Ἡ Λαξμὴ ³, ἡ δοθεῖσα παρὰ σοῦ μετὰ μεγάλης καὶ προσ-
 » ηκούσης τιμῆς τοῖς κινητοῖς οἴκοις τῆς Σαρασβατῆς ⁴, εἰς
 » ἀπόσμηξιν τῆς κόνιος ⁵, τῆς πενίας, οὐδέποτε ἀφήσιν,
 » ὡς θεράπαινα τὸ παρίστασθαι αὐτοῖς ⁶.

117. « Ὑπερτερεῖ ἐν γῇ ἡ καλὴ σου χεὶρ, ὦ βασιλεῦ, ἡ δωρουμένη
 » δωρεὰς πολλὰς πολλοῖς ἐνδέεσι σοφοῖς, χαρᾶς προξένους·
 » ταύτην δὲ τὴν πολὺδωρόν σου χεῖρα μιμουμένη, ὡς ὁ

4. Τὴν λεπτὴν Σελήνην, ὅτε δηλ. κεραήεσσι καὶ μηναιοῖς.

2. Εὐθὺς δηλ. ἐν τῇ πρώτῃ ἐντεύξει καὶ οὐχὶ μετὰ πολὺν χρόνον, ὅτε δηλ. γίνεται σύνοδος τοῦ Ἥλιου καὶ τῆς Σελήνης· ἐκ τῶν ἀκτίων γὰρ τοῦ Ἥλιου λαμβάνει τὸ φῶς ἡ Σελήνη. Καθὼς δηλονότι ὁ μὲν Σίβας φέρει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἑαυτοῦ μετὰ τιμῆς τὴν λεπτὴν, τουτέστι τὴν μηναιοῖδῃ Σελήνην, ὁ δ' Ἥλιος αὐξάνει καὶ παχύνει αὐτὴν ταῖς ἑαυτοῦ ἀκτίσιν, οὕτω καὶ σὺ τιμᾶς τοὺς λεπτοὺς, δηλ. τοὺς πτωχοὺς Βραχμᾶνας, καὶ παχύνεις ταῖς δωρεαῖς, δηλ. πλουτίζεις αὐτοὺς εὐθὺς. Παίζει δὲ πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής· Δ β ι ζ α πα τ ἡ γὰρ λέγεται ἡ τε Σελήνη καὶ ὁ Βραχμάν.

3. Ἡ τοῦ πλουτοῦ δωρεὰ δηλ., ἡ ἐδόθη ὡς θεράπαινα.

4. Κινητοὶ οἴκοι τῆς Σαρασβατῆς εἰσιν οἱ σοφοὶ καὶ ἐλλογίμοι ἄνδρες.

5. Καθὼς ἡ θεράπαινα καθαίρει τὸν οἶκον, καὶ ἵσταται ἐνώπιον τῶν δεσποτῶν καὶ ὑπηρετεῖ.

6. Οὕτω πολλὰ δηλονότι λαμβάνουσιν οἱ σοφοὶ παρὰ σοῦ, ὥστε αἶ ἐνδεδεῖς εἰσιν.

• ὑποκριτῆς ἐν δράματι, ἡ Καλπαδρούμας, τὸ οὐράνιον
• δένδρον, πλαστὰ δωρήματα δωρεῖται τοῖς πλαστῶς
• αἰτοῦσι θεοῖς ¹.

118. « Σὺ, οὗ τὰ ἐκ τῶν δωρεῶν κλέη τὰ λευκὰ, ὡς μαργα-
» ρίται, παίζουσιν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς Καλπαδρούμας,
» ἅ εἰσι τὰ ἀγλαὰ ἄνθη ², σὺ πῶς ἂν εἴης ὑμνητὸς, ὃ
» βασιλεῦ, ὁ ὢν ἀναιρέτης τοῦ Καλῆ ³ αἰῶνος, ὡς ὁ λέων
» τοῦ ἐλέφαντος, καὶ τρέφων τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας,
» ὡς ἡ γῆ τὰ φυτὰ, καὶ βρέχων δωρεὰς τοῖς αἰτοῦσι,
» καθὼς τὸ νέφος ὕδωρ τοῖς λειμῶσι ⁴ ;

119. Σὺ ὁ γενναῖος ταῦρος φέρεις ἐπὶ γῆς μόνος καθ' ἐκά-
» στην τὸν ζυγὸν τῆς δωρεᾶς· οὐδ' ἀφορᾷς εἰς ἄνεσιν καὶ
» ἐν ἄλσει οὐρανίων δένδρων ⁵· οὐδ' ἐπιθυμεῖς κερατίζειν ⁶
» καὶ εἰς μέγαν σωρὸν οὐρανίων ἀδαμάντων. Ποῦ δ' ἂν
» ἐπιθυμήσεις συναγελάζεσθαι καὶ οὐρανίαις δαμάλεσιν ⁷,
» εἰς γένεσιν ἄλλου ὁμοζύγου ταύρου ;

4. Ἐπειδὴ ὡς ὑποκριτῆς ὑποκρίνεται, διὰ τοῦτο πλαστὰ δωρεῖται·
πάν γὰρ τὸ καθ' ὑπόκρισιν γινόμενον πλαστὸν ἐστὶ. Δηλονότι ἡ πολυδω-
ρός σου χεὶρ ἀμίμητός ἐστι καὶ ἀσύγκριτος· καὶ τὸ πολυδωρον οὐράνιον δέν-
δρον κατώτερόν ἐστιν, ἐπειδὴ ὅ, τι δωρεῖται, κατὰ μίμησιν τῆς χειρὸς σου
δωρεῖται, καὶ καθ' ὑπόκρισιν.

2. Τὰ λευκὰ ἄνθη τῆς Καλπαδρούμας τὰ λευκὰ σου εἰσὶ κλέη.

3. Ὁ ἐνεστὼς αἰὼν ὀνομάζεται Καλῆς, ἐν ᾧ ἀνομία καὶ ἀδικία κυ-
ριεύει.

4. Σὺ δηλ. ἔννομος εἶ καὶ δίκαιος, καὶ φιλομαθής, καὶ φιλόδωρος.

5. Οὐ μόνον ἐπιγείων δένδρων, ἀλλ' οὐδὲ οὐρανίων. Καθὼς ὁ ταῦρος
ἀναπαύεται ὑπὸ σκιᾶς δένδρων· δηλ. οὐκ ἄνεσιν ζητεῖς.

6. Καθὼς ὁ ταῦρος κερατίζει· εἰς ὄχθον, ὡς εἰς παιδιάν· δηλ. οὐ ζη-
τεῖς παιδιὰς καὶ τρυφάς.

7. Καθὼς ὁ ταῦρος συμμίσγεται δαμάλεσιν, εἰς γένεσιν ὁμοζύγου
ταύρου· δηλ. οὐ ζητεῖς ὁμιλίαν, οὐ μόνον ἐπιγείων γυναικῶν, ἀλλ' οὐδὲ
οὐρανίων Νυμφῶν.

120. « Εἰ εἴποι τις, ὅτι ἄλογα ἦσαν καὶ ἀναίσθητα ταῦτα τὰ
 « πάνδωρα, ἡ Σουραράτνα ¹, ἡ Σουραγαβή ² καὶ ἡ Καλ-
 « πουδρούμα ³, καὶ διὰ τοῦτο ἐξῆλθον ἐκ τῆς γαλακτώ-
 « δους θαλάσσης, ὄντος τοῦ μεγαλοδώρου Βαλῆ, πῶς, ὦ
 « βασιλεῦ, γνόντα πως σὲ γεννηθήσόμενον ἐπὶ γῆς ⁴, ἀνε-
 « χώρησαν πρότερον εἰς τὴν κορυφὴν τῆς Μερότης ⁵;
121. « Τίني συγκρίνω σε, ὦ βασιλεῦ ⁶; ὁ μὲν γὰρ μεγαλόδω-
 « ρος Βαλῆς τοιαύτας δωρεὰς ἐδωρήσατο ⁷, δι' ὧν κατή-
 « χθη εἰς τὸν Τάρταρον· ποῦ δὲ διάκρισις τῶν ἀρετῶν ⁸
 « κατὰ τὴν δωρεὰν τῇ Σουραγαβῇ, τῇ Σουραράτνῃ, καὶ
 « τῇ Καλπαδρούμῃ; ἀλλὰ καὶ ὁ φιλόδωρος Καρνᾶς οὐκ
 « ἔδωκεν ἀσφάλειαν τῷ Ἀρζούνῃ, χάριν τῆς μητρὸς, καὶ
 « περ αἰτησάσης.
122. « Ὡ θεοσιβέεστατε, ὦ χαριτόβρυτε πρὸς τοὺς εὐμενεῖς, ὦ
 « δένδρον, ὃ περιπτύσσεται, ὡς ἀναδενδράς, ἡ Λαξμη,
 « ὁ διαρρήγνυν ἡ ἀριστερῇ ποδὶ τὰς πύλας τῶν πό-
 « λεων τῶν πολεμίων βασιλείων, καὶ ὧν μόνη θύρα τῆς
 « πόλεως τῶν σοφῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ⁹, ποῦ τὰ κλέη
 « σου οὐκ ἀφίκοντο, τὰ λαμπρύνοντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν

1. Σουραράτνα, οὐράνιος ἀδάμας πάνδωρος.

2. Σουραγαβή, οὐρανία δάμαλις πάνδωρος.

3. Καλπαδρούμα, οὐράνιον δένδρον πάνδωρον. Παρὰ τοῖς θεοῖς εἶσι
 ταῦτα τὰ τρία πάνδωρα.

4. Δηλονότι σὺ μεγαλοδωρότερος εἶ καὶ τοῦ μεγαλοδώρου Βαλῆ.

5. Μερότη, ὄρος χρυσοῦν, ἐνδιαίτημα τῶν θεῶν.

6. Ἀσύγκριτος δηλ. εἶ ταῖς δωρεαῖς.

7. Ἀλόγως δηλ. ἔδωρεῖτο.

8. Κατὰ τὰς ἀρετὰς δηλονότι οὐ δωροῦνται· ἅπασι γὰρ δωροῦνται
 ἐξ ἴσου.

9. Προσταταεῖς δηλ. αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο σοφίαν καὶ ἀρετὴν μετέρ-
 χονται.

- » γῆν, καὶ λευκότερα ὄντα τῶν ὑδάτων τῆς Γαγγᾶς;
123. « Ὡς κόσμημα τῆς κορυφῆς τῶν βασιλείων, ἡ φήμη σου ¹,
 » περιερχομένη τὴν σφαῖραν τῆς γῆς, πληθύνους γενομένης
 » ἐκ τῶν θαλάσσιων τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν σου,
 » ἐλθοῦσα εἰς τὸν οἶκον τῶν θεῶν, ἐπλυνε τοὺς πόδας αὐ-
 » τῆς ἐν τῇ πηγῇ τῆς ἀμβροσίας τῆς Σελήνης· ἐκ δὲ τού-
 » του ἐγένετο ἡ ἐν τῇ Σελήνῃ φαινομένη κηλὶς.
124. Μηδεὶς εἶπεν, ὡς ἡ Γαγγὰ ἀφείλετο μοῖραν ὀλίγην τῆς
 » ὀλίγης ἀγλαΐας τοῦ σοῦ κλέους ². αὕτη γὰρ, ἀψαμένη
 » τοῦ ποδὸς τοῦ Βισνοῦ, ὄρκον ἐποίησεν, ὡς ἀθῶα ἐστὶ·
 » διὰ τοῦτο καὶ ἔθετο αὐτὴν ἐπὶ τῆς ἑαυτοῦ κορυφῆς περι-
 » χαρῶς ὁ Σίβας.
125. « Ὡς ἄριστε τῶν τῆς Σελήνης ἀπογόνων, τοῦ λαμπροῦ σου
 » κλέους διελθόντος πάντα τὰ μέρη, ἡ μὲν πλησιφαῆς Σε-
 » λήνη ἐλαχίστη ἐγένετο, ὁ δὲ ὄφις Σέσσας ἄτυφος, ὁ δὲ
 » Καϊλάσας ταπεινός, ὁ δὲ οὐράνιος ἐλέφας εὐτελής, ἡ
 » δὲ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Σίβα Γαγγὰ μικροπρεπής, ὁ
 » ὁ δὲ Ἰαμαδὸς ἄχαρις ³.
126. « Τοῦ πολλοῦ σοῦ κλέους λαμπρύναντος πάντα τὰ μέρη,
 » τοῦ μὲν Ἰαμοῦ καθαίρεσις ἐγένετο, τῆς δ' ἀμβροσίας
 » παῦσις ⁴, τῆς δὲ Σελήνης ἔγκρυψις, τοῦ δὲ Καϊλάσας

1. Ἡ φήμη ὡς γυνή· αἱ δὲ γυναῖκες τῆς Ἰνδίας ἀπαξάπασαι μικραὶ τε καὶ μεγάλαι ἀνυπόδητοι ὁδεύουσιν.

2. Οἶονεῖ ἔλεγεν, ἄλλοι μὲν λέγουσιν, ὡς ἡ Γαγγὰ ἀφείλετο μέρος ὀλίγον τῆς ἀγλαΐας τοῦ σοῦ κλέους, καὶ διὰ τοῦτο ἀγλαὰ καὶ λευκὴ ἐγένετο· ἐγὼ δ' οὐ λέγω τοῦτο· αὕτη γὰρ ἀψαμένη τοῦ ποδὸς τοῦ Βισνοῦ, (καὶ γὰρ ἐκ τοῦ ποδὸς τοῦ Βισνοῦ, ὡς ἐκ πηγῆς, ἐξέρχεται) ὄρκον ἐποίησεν, ὡς ἀθῶα ἐστίν, οὐκ ἀφείλετο δηλ. — Δηλονότι τὸ κλέος σου λευκότερόν ἐστι τῆς λευχόδρου Γαγγᾶς.

3. Πάντα ταῦτα λευκά, λευκότερον ὅμως τὸ σὸν κλέος.

4. Αὐτολεγεῖ, ἀργία.

» τελευτή ¹, τῆς δὲ γαλακτώδους θαλάσσης κάλυμμα,
 » τοῦ δὲ ἀγλαοῦ σώματος τοῦ θεοῦ ἐλέφαντος ἀναίρεσις ²,
 » τῆς δὲ Γαγγᾶς ἀπόκρυψις ³.

127. « Ὡς ἄνερ τῆς γῆς, ὁ τρίτος κόσμος πανταχόθεν ἐλαμ-
 » πρύνθη τοῖς λαμπροῖς σου κλέεσιν, ἃ τὴν μὲν Γαγγᾶν
 » ἐκόσμησαν, τοῦ δὲ Σίβῃ τὴν λευκότητα ὑπερῆξησαν,
 » τὸ δὲ Σάνδανον ἐκαλλώπισαν, τὴν δὲ ἀγλαίαν τοῦ θα-
 » σιλέως τῶν ὄψεων Σέσσα μᾶλλον ἠγλάϊσαν, τὴν δὲ Σε-
 » λήνην ἐφώτισαν, τὰς δὲ κορυφὰς τῶν μαρμαρίνων ὀρέων
 » ἐφαίδρυναν ⁴.

128. « Αἱ συνεχεῖς σου εὐφημίαι λαμπρύνουσι τὸ πᾶν, τὸν
 » μὲν λευκὸν Σέσσαν ἀφανίζουσαι, τὰς δὲ κορυφὰς τοῦ
 » ἀργυροῦ ὄρους Καϊλάσα ὑπερβαίνουσαι, τὴν δὲ Καλπα-
 » δρούμαν καταβάλλουσαι, τὸν δὲ ἐκρέοντα ἐκ τοῦ ποδὸς
 » τοῦ Βισνοῦ ποταμόν ⁵ ὑπερβάλλουσαι, τὴν δὲ Καφοῦραν
 » ἐξευτελίζουσαι, τὸ δὲ γάλα τῆς θείας βοῆς ἀμαυροῦσαι ⁶.

129. « Ὡς πῦρ τοῦ δένδρου τῆς θλίψεως τῶν ἐνδεῶν, ὅ,τι λεί-
 » γεται ὑπὸ τῶν θεολόγων, ὡς ὁ θεὸς Σίβας πανταχοῦ
 » ἔστι παρὼν, τοῦτο οὐκ ἔστι ψευδές· οἷς γὰρ ἄνθεσι τι-
 » μᾶς τοῦτον τὸν Θεόν, τὸν πανταχοῦ παρόντα, ταῦτα
 » εὐωδίαν παρέχουσιν ἐν ταυτῷ παντὶ τῷ κόσμῳ, ἃ ἔστι
 » τὰ πανταχοῦ διήκοντα λευκά σου κλέη ⁷.

1. Αὐτολεξεῖ, θάνατος.

2. Αὐτολεξεῖ, ἀντίρρῃσις.

3. Τὸ νόημα τούτου τοῦ στίχου ὁμοίον ἐστὶ τῷ ἀνωτέρῳ· διαφέρει ὅμως τοῖς λέξεσι. Πάντα δηλονότι τὰ λευκά ταῦτα οὐδὲν ἐστὶν ὡς πρὸς τὸ εἶναι λευκὸν κλέος.

4. Δηλ. αἱ λευκαὶ σου εὐφημίαι πάντα ταῦτα ὑπερελεύκαναν.

5. Τὴν Γαγγᾶν δηλ. ἢ λευκὴ ἐστὶ.

6. Τὸ κλέος σου δηλ. ὑπερτερεῖ πάντων τῶν λευκῶν, καὶ ἀμαυροῖ αὐτά.

7. Τὰ κλέη σου πανταχοῦ ἐστὶ.

130. « Ἰδὲ, ἐν τῷ τέλει τοῦ κόσμου καὶ ὁ Βραχμᾶς, καὶ ὁ Βισ-
 » νοῦς καὶ ὁ Σίβας ὑπνώττει ἐξ ἀνάγκης, κατὰ τὴν φύσι-
 » κὴν διάθεσιν τοῦ ἡμερονυκτίου ¹. ἡ σὴ δ' ὅμως φήμη
 » καὶ ἐν τῇ πανωλεθρίᾳ οὐχ ὑπνώττει ². ποῦ γὰρ ἂν εἴη
 » ἡμέρα, ἢ νύξ αὐτῇ τῇ φήμῃ σου, ἢ φροντίζει, « Πότερον,
 » μένει εἰς οἴκησιν ὁ στενόχωρος αἰθέρ; ἢ οὐ; »
131. « Τῆς θερμότητός σου πανταχοῦ παρούσης, ὧ ἀπόγονε
 » τῆς Σελήνης, ἐγὼ νομίζω, ὅτι τό, τε ἐν τῇ θαλάσῃ,
 » καὶ τὸ ἐν τῇ Ὀφιοπόλει καυστικὸν πῦρ ἐν τῇ συντελείᾳ
 » τοῦ αἰῶνος, τὸ πύρινον ὄμμα τοῦ ἐν οὐρανῷ Σίβα, ἢ
 » ἐν ταῖς νεφέλαις ἀστραπῇ, καὶ τὸ τοῦ Ἰνδρα ὄπλον, ὁ
 » κεραυνός, καὶ ὁ Ἥλιος, ταῦτα ³ διανοοῦνται. « Τίς χρεία
 » ἡμῶν τό γε νῦν ἔχον ⁴; »
132. « Ὡ βασιλεῦ τῆς γῆς, τὸ μὲν θερμόν σου ὁ Ἥλιός ἐστιν.
 » ὁ δ' ἐν τῷ Ἡλίῳ χρυσοειδὴς ἀνδριάς ⁵ σὺ αὐτός εἴ.
 » ὅθεν αἱ λαμπρότητες τῶν κραταιῶν ἐχθρῶν σου ἐν σοὶ
 » βυθίζονται ⁶.

1. Καθὼς ἡμέρα ἐστὶ καὶ νύξ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, οὕτω καὶ παρὰ τοῖς θεοῖς· μία δὲ περίοδος τῶν τεσσάρων αἰώνων, ἢ συνίσταται ἐξ ἐτῶν 432,000,000 μία ἐστὶν ἡμέρα τῶν θεῶν· ἐρχομένης δὲ τῆς νυκτὸς, ὅτε οἱ θεοὶ ἀναπαύονται, γίνεται τὸ τέλος τοῦ κόσμου.

2. Τῷ ἔχοντι φροντίδας οὐκ ἔπεται ὕπνος ἐν νυκτὶ, ὅτε ὑπνωτέον ἐστὶ· τουτέστι καὶ ἐν τῇ πανωλεθρίᾳ ἡ φήμη σου διαμένει, καὶ ἀχώρητός ἐστι τῷ αἰθέρι, ὅς ἐστιν ἄπειρος.

3. Πάντα ταῦτα τὰ καυστικά κατακαίουσι τὸ πᾶν ἐν τῇ πανωλεθρίᾳ, καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ὀφείως Σέσσα πῦρ ἐξέρχεται.

4. Δηλονότι καυστικώτερος εἶ πάντων τῶν καυστικῶν.

5. Μυθολογοῦσιν, ὡς ἐν τῷ Ἡλίῳ χρυσοῦς ἀνδριάς ἐστίν, ὅς ἐστιν αὐτός ὁ Θεός, καὶ ὡς οἱ ἱρωϊκῶς ἐν πολέμῳ θανόντες, εἰς τὸν Ἥλιον εἰσδύουσι· διὰ δὲ τοῦ Ἡλίου, ὡς δι' εἰσόδου, ἔρχονται πρὸς τὸν Θεόν.

6. Ἀφανὴς δηλ. γίνεται ἡ λαμπρότης τῶν ἐχθρῶν σου ὡς πρὸς τὴν σὴν.

133. « Ὡ ἀπόγονε τῆς Σελήνης, τῆς θερμότητός σου περιερχο-
 » μένης τὸν κόσμον γαύρως, τὸ μὲν πύρινον βλέμμα τοῦ
 » Σίβας ἐγένετο ἀδρανές, ὁ δὲ κεραυνὸς ἀπέβαλε τὸ θερ-
 » μὸν, τὸ δὲ δεινὸν πῦρ τοῦ δάσους ἀπώλεσε τὸ ἱταμὸν,
 » ὁ δ' Ἥλιος ἀφῆκε τὴν δεινότητα, τὸ δὲ πῦρ τῆς θα-
 » λάσσης οὐκ ἔχει τὸ μεγάλαυχον ¹.
134. « Ὡ ἀπόγονε τῶν ἐκ τοῦ Πουροῦ, ὁ ἐν οὐρανῷ Ἥλιος, ἡ
 » ἐν τοῖς νέφεσιν ἀστραπὴ, τότε ἐν δάσει φλυγερόν, καὶ τὸ
 » ἐν θαλάσῃ δεινὸν πῦρ, ταῦτα πάντα, στερηθέντα τῆς
 » οἰκείας θερμότητος ἐκ τῆς σῆς, ἐβυθίσθησαν εἰς δυσφη-
 » μίαν ², ὡς εἰς ἰλὺν μεγάλην καὶ θαθεῖαν.
135. « Ἡ λαμπρότης σου λάμπει ἐν κόσμῳ, ὦ βασιλεῦ, ὥσπερ
 » μία λυχνοκαΐα (λυχνοστοιχία), δι' ἧς φῶς λαμπρὸν
 » ἔσεται καὶ ἐν τῇ νυκτὶ τοῦ Βραχμᾶ ³.
136. « Ἐν τῇ σῇ βασιλικῇ μορφῇ πάντως γε ἦλθεν ἐπὶ γῆς
 » ἐκεῖνο τὸ ἐν καὶ ἀδιαίρετον Θεῖον, οὗ κινουμένου μὲν,
 » τὸ πᾶν τοῦτο κινεῖται, ἰσταμένου δέ, ἵσταται.
137. « Τὰ ὄρη πάντα, φοβούμενα καὶ τρέμοντα ἐκ τῶν ὀπλῶν
 » τῶν ἵππων, τῶν παροξυνομένων, ὡς ῥάβδοις, ταῖς προ-
 » βοσκίσι τῶν ἐλεφάντων ⁴ ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ εἰς παγκό-
 » σμιον νίκην, ἐξῆγον, ὡς οἶμαι, διὰ τῶν πιπτόντων λί-
 » θων καὶ διὰ τῶν φωνῶν τῶν ὀρνέων τοὺς καταφυγόντας
 » εἰς τὰ σπήλαια πολεμίους βασιλεῖς ⁵.

1. Τὰ θερμὰ δηλ. ταῦτα οὐδὲν ἔστιν ὡς πρὸς τὴν σὴν θερμότητα.

2. Ἡ δυσφημία μέλαινα λέγεται· μέλαινα δὲ καὶ ταῦτα, ὁ κυάνεος οὐρανός, τουτέστιν ὁ αἰθήρ, ἡ θάλασσα, καὶ τὸ νέφος, καὶ τὰ δένδρα τοῦ δάσους.

3. Καὶ τότε δηλονότι ἔσεται διαμένουσα καὶ λάμπουσα, ὅτε ὁ Βραχμᾶς ὑπνώτει, ὅτε δηλ. τὸ πᾶν ὀλλυται.

4. Ὁ ἡμῖς στίχος ἔχει συλλαβὰς 42.

5. Τῶν ὀρέων περισειομένων ἐπιπτον λίθοι, καὶ τὰ ὄρνεα ἐκελάδουν.

138. « Ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ σου εἰς νίκην κατὰ τοῦ κόσμου, ὁ
 » μὲν Ἥλιος κατεκαλύφθη κόνει, ὁ δ' ὄφιν Σέσσας κατε-
 » κάμφθη ἐκ τοῦ βάρους τοῦ στρατοῦ, ὁ δ' Ἴνδρος ἐγένετο
 » Σανκρανθάνας ¹, τὸ δὲ πῦρ θερμὸν, ὁ δ' Ἰάμας μέλας, ὁ
 » δὲ ἡγεμῶν τῶν δαιμόνων Νιρρίτης, νυκτιπόρος ². ὁ δὲ
 » Βαρούνας εἰσέδου εἰς τὸ ὕδωρ· ὁ δ' ἄνεμος, οὐδαμοῦ ἴστα-
 » το ³. ὁ δὲ Κουθέρας ἐγένετο πλουτοδότης, ὁ δὲ Σίβας
 » ὀρεσίδικος.
139. « Ὡ κραταίε, ὁ ἔχων βραχίονας ἰσχυροτέρους καὶ τοῦ κε-
 » ρανοῦ, αἶμα ἔσταζεν ἡ γῆ, διάβροχος γεγεννημένη μέ-
 » χρι βάθους, ἐκ τῶν ποταμῶν χεομένων αἱμάτων τῶν
 » ἀναιρεθέντων ὑπὸ σοῦ ἐχθρῶν· ἐκ δὲ τῶν σταλαγμῶν
 » τοῦ αἵματος φαίνεται αὕτη ἡ ἐρυθρότης, ἥ ἐστιν οἱ
 » πολύτιμοι λίθοι, οἱ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βαστά-
 » ζοντος τὴν γῆν ὄφεως ⁴, τοῦ βασιλέως τῆς Πα-
 » τάλας ⁵.
140. « Εἰ καὶ ἡ ἀπόδειξις ἐξ ἱερῶν καὶ νομίμων βιβλίων
 » στέργεται ὑπὸ τῶν σοφῶν, οὐκ ἔστιν ὅμως βεβαιά· οὐ
 » γὰρ ὁ δίσκος τοῦ Ἥλιου διερῶα γῆ ὑπὸ τῶν ἀναιρεθέντων
 » ἐχθρῶν σου, καὶ ἀνελθόντων εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ὁ τῆς

ἐκ δὲ τούτων φοβούμενοι οἱ εἰς τὰ σπήλαια καταφυγόντες ἐχθροί σου, ἐξήρχοντο, καὶ ἔφευγον πάλιν.

1. Σανκρανθάνας, ὅ ἐστι θρηνητικὸς, ὄνομα τοῦ Ἴνδρα· πλάττει δ' ἐν-
 ταῦθα ὁ ποιητὴς ὡς ἐξ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἔλαβε τοῦτο τὸ ὄνομα· καὶ
 τὸ πῦρ θερμὸν ἐγένετο, κτλ. ἐφοβήθησαν δηλ.

2. Οἱ δαίμονες νυκτιπόροι λέγονται.

3. Ἐφοβήθησαν δηλ.

4. Τουτέστιν οἱ πολύτιμοι λίθοι, οἱ ἀνθρακες, οἱ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ βα-
 στάζοντος τὴν γῆν ὄφεως, οἱ σταλαγμοὶ εἰσι τῆς διαβρόχου γῆς ἐκ τοῦ
 αἵματος τῶν ἀναιρεθέντων ἐχθρῶν σου.

5. Πατάλα λέγεται ὁ ὑποχθόνιος κόσμος.

- Σελήνης ¹. καὶ γὰρ ἐν αὐτῇ διάρρηγμά τι μέλαν φαίνε-
 • ται, ὃ ἐστὶν ἡ μελανότης ἣν ἔχει.
141. • Ἐν ἐκάστη κοσμογονίᾳ σὺ βασιλεὺς γίνῃ τῆς γῆς πάνυ
 • ἀγαθός, καὶ λαμπρός, καὶ ἀπαράμιλλος κατὰ τὰς ἀρε-
 • τὰς, εἰς ὁλοθρον πάντων τῶν ἐχθρῶν ὄθεν ἡ μὲν γῆ
 • • φρίκην ἔχει διὰ τῶν ὀρέων, ὡς διὰ τριχῶν ². ὁ δ' οὐ-
 • • ρανὸς σείει τὴν κεφαλὴν, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῶν κι-
 • • νουμένων, τοῦ τε Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης, ἃ εἰσιν ὡς
 • • ἐνώτια.
142. • Τῷ Βραχμᾷ καὶ σοὶ αὐτῷ τοιαύτη ἐστὶ γνώμη καὶ βου-
 • • λή· ἐκεῖνος μὲν γὰρ τοιαύτην ἔχει γνώμην· « Οὗτοι οἱ
 • • βασιλεῖς βασιλείαν μεγάλην ποιήσουσι » σὺ δὲ τοιαύ-
 • • την ἔχεις βουλήν· « ἐγὼ ἀναιρέσω τούτους τοὺς πολε-
 • • μίους βασιλεῖς »· ἀλλ' ὁ Βραχμᾶς ἄκυρον ποιεῖ τὴν
 • • ἐναντίαν γνώμην σου, διδοὺς αὐτοῖς τοῖς ἐχθροῖς σύνε-
 • • σιν τοῦ προσπεσεῖν τοῖς ποσὶ σου ³.
143. • Ὡ ἄριστε τῶν ἀπὸ τῆς Σελήνης καταγομένων, ὁ τριτ-
 • • τὸς κόσμος πλήρης ἐγένετο τῶν διεσπαρμένων δυσφη-
 • • μιῶν ⁴ τῶν ἐχθρῶν σου, αἵ εἰσιν αὐταὶ ἐλέφαντες ⁵ ἁ-
 • • νευ ὀδόντων, δένδρα ⁶, ἄνευ ἀνθέων, νύκτες ἄνευ ἀστέ-

1. Οἰοεὶ ἔλεγεν· ἄλλοι μὲν λέγουσιν, ὅτι οἱ ἡρωϊκῶς θανόντες ἐν πο-
 λέμῳ, διὰ τοῦ Ἡλίου ἀνέρχονται εἰς τὸν οὐρανόν· ἐγὼ δὲ λέγω ἀποδει-
 κνύων, ὅτι διὰ τῆς Σελήνης.

2. Ὁ μὲν φρίττων ὀρθοῖ τὰς τρίχας· τὰ δ' ὄρη ὡς τρίχες εἰσὶ τῆς
 γῆς· ὁ δὲ θαυμάζων σείει τὴν κεφαλὴν.

3. Ὅταν προσπέσωσι τοῖς ποσὶ σου, πάλιν βασιλεύουσι καὶ τότε γί-
 νεται ἡ γνώμη τοῦ Βραχμᾶ, τὸ προωρισμένον· ταῦτο δὲ δηλοῖ, ὅτι συγ-
 γνώμων ἐστὶ τοῖς πταίσασιν, ὅταν μετανόησωσι.

4. Μέλαινα ἡ δυσφημία.

5. Μελανόχροες οἱ ἐλέφαντες.

6. Κυανὰ τὰ φύλλα τῶν δένδρων.

» ρων, ὅφεις ἄνευ πολυτίμων λίθων ¹, καὶ θάλασσαι ἄνευ
» ἀφρώων ².

144. « Ὡς ἄνερ τῆς γῆς, οἱ ἐχθροί σου καταδιωχθέντες εἰς τὴν
» ἔρημον ὑπὸ σοῦ, φαίνονται, ὡς κατακεκαυμένοι τῇ θερ-
» μότητί σου, καὶ ὡς ἐωραμένοι τῷ ἑλοσυρῷ βλέμματι
» τῆς ἀτυχίας, καὶ ὡς ἐμπεπυρισμένοι τοῖς θερμοῖς ἀνα-
» στεναγμοῖς τῶν ἑαυτῶν γυναικῶν, καὶ ὡς κεκραμμένοι
» τὸ σῶμα ταῖς δυσφημίαις, καὶ ὡς μέλανες ταῖς ἑαυ-
» τῶν κακονοίαις ³.

145. « Πρώτερον μὲν, οἰκουμένης τῆς τῶν ἐχθρῶν σου πόλεως,
» οἱ τρεφόμενοι καὶ ἡμεροὶ ὄντες ταῶνες, ἐπληττον διὰ
» τοῦ ῥάμφους τὰς σκιᾶς ⁴ τῶν ὑψηλῶν δωματίων, νο-
» μίζοντες ὅφεις πολλοὺς, καὶ ἐκ τούτου ἐπασχον· νῦν δέ,
» κενῆς οὔσης καὶ ἐρήμου, καὶ πολλῶν ὄφρων ἐρπόντων,
» οἱ ταῶνες οὐ τείνουσι τὸ ῥάμφος κατ' αὐτῶν τῶν ὄφρων,
» μὴ ἔχοντες ἀντιπάθειαν, ἔνεκα τῆς ἀπαθείας, ἣν ἔχουσι
» διὰ τὴν φυγὴν τῶν ἑαυτῶν κυρίων.

146. « Ὡς κυβερνήτα τῆς γῆς, αἱ ὀρειάδες θεαί, θλιβόμεναι τῇ
» ἀπουσίᾳ τῶν θεῶν, τῶν ἑαυτῶν συζύγων, γράφουσι γράμ-
» ματα ἐρωτικά καὶ εὐνοϊκά κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν με-
» μιγμένων τῇ στίμμει ⁵ δακρύων τῶν γυναικῶν τῶν
» ἐχθρῶν σου, ἃ ἐγένοντο λίμναι ἐν ὄρεσιν, εἰς ἃ κατέ-
» φυγον.

147. Οἱ Ποιηταί, οἱ ὁδεύοντες εἰς ξένην γῆν, λαμβάνοντες

1. Εἰσὶ καὶ τινες ὅφεις μέλανες· ἐννοεῖ δὲ τοὺς ἐν τῷ καταχθονίῳ κόσμῳ.

2. Κυανὴ ἢ θάλασσα, λευκὸς ὁ ἀφρός.

3. Καθὼς ἡ δυσφημία, οὕτω καὶ ἡ κακονοία μέλαινα· ἔνεκα δὲ τῶν κακῶν, ἃς ἐμελέτων, μέλανες ἐγένοντο.

4. Μέλαινα ἡ σκιά, ὡς καὶ ὁ ὄφις· ὀφιοφάγος δὲ ὁ ταῶς.

5. Στίμμις, μέλαινα βαφή, δι' ἧς βάφουσι τὰ ὄμματα.

» τὰ φύλλα τῶν Ταλῶν, τὰ τιθέμενα ὑπὸ τῶν γυναικῶν
 » αὐτῶν ἐν τοῖς ὥσιν εἰς κόσμον, λέγοντες ἕκαστος ἐκά-
 » στη, « Τί τοῦτο ; ἐγὼ ποιήσω σοι χρυσοῦν ἐνώτιον, ἐ-
 » παινέσας τὸν δισέγγονον τοῦ Ἀρζούνα, » γράφουσί σοι
 » ἔπαινον ¹ θαυμαστὸν καὶ ἐν ἐρήμῳ διὰ τῶν συμμίκτων
 » τῇ στίμμει δακρύων τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν.

148. « Οἱ ἐχθροὶ σου, ἀφέντες τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, εἰς
 » αὐτὸν κατέφυγον, διὰ τὸν φόβον τῆς προδοτικίδος τῶν ἐλε-
 » φάντων, τῶν βασταζόντων τὴν γῆν, νομίζοντες αὐτὴν
 » ὡς χεῖρά σου ², κατέδυσαν διὰ τῶν σπηλαίων, ὡς δι' ὀ-
 » δῶν, εἰς τὴν ὑπὸ γῆν Ὀφιόπολιν· ἀλλὰ κἀκεῖ, ἐλέποντες
 » τὸν βασιλέα τῶν ὄφρων ὅμοιον τῇ χειρὶ σου, φοβούμε-
 » νοι, διηπόρουν οἱ πανάθλιοι, ποῦ τράπωνται.

149. « Τρία ταῦτα τὰ νικητικὰ, ὁ βραχίων σου, ὁ τῶν ὄφρων
 » βασιλεὺς, καὶ ἡ προδοτικὸς τοῦ ἐλέφαντος τοῦ Ἰνδρα,
 » διαμερισάμενα, ὡς ἀδελφοί, τὸν τριττὸν κόσμον, διοι-
 » κοῦσιν αὐτόν ³.

150. « Τοῦ Βισνοῦ ἀναπαυομένου ἐν τοῖς ὕδασι, τὸν τριττὸν
 » κόσμον διοικεῖ ὁ τῶν ὄφρων βασιλεὺς, ἡ τῶν γεούχων

1. Τουτέστιν ὕμνους γράφουσί σοι οἱ Ποιηταὶ οὐ μόνον ἐν πόλεσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν ἐρήμῳ, ἔνθα εὐρίσκουσι φύλλα Τάλας ἀντὶ χάρτου, καὶ ἀντὶ μέλανος σύμμικτα τῇ στίμμει δάκρυα τῶν γυναικῶν τῶν φυγόντων ἐχθρῶν. Τάλα, δένδρον ὑψηλόν, ὡς Φοῖνιξ, οὗ ἐπὶ τῶν φύλλων γράφουσιν ἐν Ἰνδία· αἱ δὲ γυναῖκες χρῶνται αὐτοῖς τοῖς φύλλοις ἀντὶ ἐνωτίων.

2. Ὁ κραταῖος καὶ μακρὸς βραχίων ἀπεικάζεται τῇ προδοτικίδι τοῦ ἐλέφαντος καὶ τῷ ὄφει.

3. Δηλ. ὁ μὲν βραχίων σου διοικεῖ τὸν ἐπίγειον κόσμον· ὁ δὲ Σέσσας ὄφις τὸν ὑποχθόνιον, ἡ δὲ προδοτικὸς τοῦ ἐλέφαντος Ἀϊραβάτα τὸν οὐράνιον. Δολιχὸς ὁ ὄφις, δολιχὴ ἡ προδοτικὸς, δολιχὸς καὶ ὁ βραχίων· διὸ καὶ συγκρίνονται ἀλλήλοις.

- » ἐλεφάντων προβοσκίς, καὶ ὁ δολιχὸς κερκυνὸς τοῦ Ἰνδρα,
 » ἃ ἔχουσιν ὀλίγην τινα ὁμοιότητα τῷ βραχίονί σου ¹.
151. « Πῶς ἂν ὁμοιότητα σχοίῃ τῷ βραχίονί σου ὁ βασιλεὺς
 » τῶν ὄφρων, ὃς πᾶσχει καὶ ἐκ τοῦ ἄχθους τῆς γῆς, τῆς
 » κατακαμφθείσης ὑπὸ τῶν πεσόντων ἐν πολέμῳ ἀναριθ-
 » μήτων ἐχθρῶν σου ;
152. « Οὕτω λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι· « Τίς δύναται βαστάξαι
 » τὴν γῆν, τὴν βασταζομένην ὑπὸ τῶν ὄφρων, ὧν ἡ δύ-
 » ναμις ἀπόλλυται νῦν ἐν τῷ πυρὶ τῆς θυσίας ; » Οὗτοι
 » ὅμως οὐκ οἶδασιν, ὡς αὕτη ἡ γῆ κρατεῖται τῇ χει-
 » ρί σου.
153. « Θυέσθωσαν οὗτοι, ὅ,τε τοῦ οὐρανοῦ δεσπότης Ἰνδρας,
 » καὶ ὁ τῶν ὄφρων Ταξάκας· καὶ γὰρ σὺ, ὁ ἔχων τριττὴν
 » δύναμιν ², δυνατὸς εἶ διαφυλάξαι τὸν τριττὸν κόσμον.
154. « Πάσας τὰς θυσίας θεῶν τε καὶ Τιτάνων καὶ βασιλέων
 » γελᾷ αὕτη ἡ θυσία σου, ἥ ἐκρίπτει, ὡς ἐκ στόματος,
 » πολλὰ τμήματα τῆς Ταμβούλας ³, ἃ ἔστι τὰ πολύτιμα
 » λιθάρια, τὰ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὄφρων, τὰ ἐξαλλόμενα
 » ἐν τῷ καίεσθαι.
155. « Ὡς στέφανε τῶν ἀπογόνων τῆς Σελήνης, σὺ τὰ πρωτεῖα
 » ἔχεις πάντων τῶν ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις κατὰ τὰς εὐερ-

1. Ὅτε δ' ἐκεῖνα διοικοῦσι, πολλῷ μᾶλλον ὁ σὸς βραχίον.

2. Τριττὴ δύναμις ἐστὶ τοῦ βασιλέως, ἡ βουλὴ, ἡ στρατιὰ, καὶ ἡ γὰζα.

3. Τούτῃστι καταγελᾷ καὶ καταφρονεῖ· ὅταν δὲ γελᾷ ὁ ἄνθρωπος, ἀνολ-
 γει τὸ στόμα, καὶ οὕτως ἐκ βίας τοῦ γέλωτος ἐκρίπτει τμήματα τῆς Ταμ-
 βούλας, ἣν μασσᾶται. Ταμβούλα δὲ λέγεται μία ἀνδενδράς, καὶ τὸ φύλ-
 λον αὐτῆς. Ἐν τούτῳ τῷ φύλλῳ τιθέντες ὀλίγην ἄσβεστον καὶ τμήματα
 Ἰνδικῆς βαλλάνου, ἥ ὀνομάζεται Πούγκα, κοινῶς δὲ Σουπαρῇ, μασσῶν-
 ται ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες ἐν Ἰνδίᾳ, καθὼς ἐν Ἑλλάδι τὴν μαστίχην· ὁ
 δὲ χυμὸς γίνεται ἐρυθρὸς.

» γεσίαις ¹. τὸν μὲν γὰρ μολυσμὸν τῆς Σελήνης ἀποκα-
 » θαίρεις ταῖς οἰκείαις εὐρημίαις· τὸ δὲ ἐκ τῆς γῆς ἄχθος
 » τοῦ ὄφειως Σέσσα ἐλαφρύνεις· ταῖς κόνισι, ταῖς ἐξανι-
 » σταμέναις ἐκ τῆς κινήσεως τοῦ στρατοῦ σου· τὴν δ' ἐν-
 » δειαν τῶν ἀνθρώπων ἀποβάλλεις ταῖς ὤρεαῖς.

156. « Ὡ βασιλεῦ τῆς γῆς, φιλόστοργε πρὸς τοὺς οἰκείους,
 » στέφανε τῶν ἐνδόξων ἐν λόγοις, ἐν πολέμοις, καὶ ἐν ὤ-
 » ρεαῖς, καὶ ἀναιρέτα τῶν ἐχθρῶν, τίς συγκριθεῖν ἂν πρὸς
 » σέ; τὰ μὲν γὰρ οὐράνια πέντε δένδρα ² ἐν τῇ ἄκρᾳ τῆς
 » χειρὸς σου ἐστίν, ἃ εἰσιν οἱ δάκτυλοί σου· οἱ δὲ θεοὶ
 » ὥκησαν ἐν τῇ καρδίᾳ σου διὰ φόβον τῶν ἀντιθέων δαι-
 » μόνων.

157. « Αἱ ἀρεταὶ πᾶσαι, εἰσδύσαι ἐν ταύτῃ ἐριστικῶς εἰς τὸ
 » σῶμά σου διὰ τῶν πόρων, ὡς διὰ θυρῶν ³, λίαν ἀγλαΐ-
 » ζουσι πάντα σου τὰ μέλη· διὰ δὲ τούτων τῶν εἰσδυσῶν
 » ἀρετῶν, ὦ βασιλεῦ, ὡς διὰ Σεληνῶν, ἐλαμπρύνῃς τὰ
 » ἐντός· τὸ δ' ἐντὸς σκότος, ἐξελθὼν, φαίνεται ἐπὶ τῶν
 » πόρων τοῦ σώματος, ὃ ἐστὶ τὸ πλῆθος τῶν τρι-
 » χῶν ⁴.

158. Καὶ ὁ Σίβας, ὁ νικητὴς τοῦ θανάτου ⁵, εἰς τὸ βεβαιῶ-
 »σαι τὸ ὃ ἔχει ὄνομα, τὸ, *Παντογνώστης*, ἀριθμῶν τὰς
 » ἀρετάς σου, ποιεῖ διὰ τῆς ἐτέρας ἑαυτοῦ μορφῆς, τοῦ

1. Ἡ μὲν Σελήνη ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ δὲ Σέσσας ἐν τῷ ὑποχθονίῳ κόσμῳ, οἱ δ' ἄνθρωποι ἐν τῷ ἐπιχθονίῳ.

2. Πέντε εἰσὶ τὰ οὐράνια πένδωρα δένδρα· Μανδράρα, Παριζάτα, Σαντάνα, Καλπαβρίζα, καὶ Χαρισανδάνα.

3. Δηλ. σὺ λαμπρὸν εἶ δοχεῖον πατρῶν τῶν ἀρετῶν.

4. Τὸ πλῆθος τῶν τριχῶν τοῦ σώματος τὸ σκότος ἐστὶ· μέλαινα δὲ ἡ θρῖξ, ὡς καὶ τὸ σκότος.

5. Τουτέστιν ὁ ἀθάνατος.

- » ἄερος, ἐπὶ τοῦ ὠκεανοῦ, ὡς ἐπὶ πίνακος, γραμμὰς, αἱ
 » εἰσι τὰ κύματα ¹.
159. « Οἱ Ποιηταί, ὧ πανάριστε, οὐδαμοῦ ἄνεσιν εὐρίσκουσιν,
 » οὔτε ἐν κατ' οἶκον παιδικαῖς, οὔτ' ἐν ὑπερώοις χρυσῶν
 » οἴκων, οὔτ' ἐν κλίναις ἀγλααῖς, οὔτε ἐν κοσμημασιν,
 » οὔτ' ἐν κήποις εὐηνέμοις· σκεπτόμενοι γὰρ εὐρεῖν λέξεις
 » καὶ νοήματα ἀρμόδια ταῖς ἀρεταῖς σου, διὰ κενῆς περι-
 » φέρονται, ὡς παράνοες.
160. « Ὡ ἐνδιχίτημα τῇ ἀνδρείᾳ, ὧ ἀνώτερε πάντων ταῖς
 • ἀρεταῖς, ὁ μόνῳ τῷ βλεμματι καίων τοὺς ἀξίους καίε-
 • σθαι, τίς δυναμὶν ποθεν ἐρανισάμενος, ἔπαινον ἄν σοι
 » συμπλέξειεν; Καὶ ὁ Σίβας αὐτὸς, ὁ πάντα εἰδώς, οὐ
 » δύναται συνεῖραί σοι ἐγκώμια· τίνι δ' ἄλλῳ οὐκ ἂν γέ-
 » νοιτο αἰσχύνῃ μεγάλη ἐν ποιήσῃ ὕμνων εἰς σέ; »
161. Τοῦ μὲν οὖν Ζαναμιζατά ἐμβυθισθέντος χαρᾶ, καὶ ἐξε-
 ρευσχάμενου, « Τί χαρίσωμαί σοι; εἰπέ, » ὁ Ἀστείκας, ὃς
 ἔβριξεν ἀμβροσίαν εὐχῆς καὶ ἐπαίνου ², τοσαύτην χαρὰν
 ἔσχεν ἐν καρδίᾳ, ὅσην ἔχει ὁ τρίτος κόσμος· καὶ λυτρώ-
 σας τὸν Ταζάκην, καὶ τοὺς λοιποὺς ὄφεις, χαρὰν ἐπυΐησεν
 αὐτῷ τῷ Ἰνδρᾷ.
162. Αὐτὸς ὁ Ἀστείκας, ὁ υἱὸς τοῦ Ζαρατκαροῦ, διαφυλάττοι
 ἀπὸ τοῦ χρόνου, ὡς ἀπ' ὄφως, τοῦτό μου τὸ ἀξιόλογον
 Ποίημα, ἐν ᾧ ἐστι τὸ ὄνομα αὐτοῦ τοῦ Ἀστείκα, ὃς ἔλα-
 βε ταύτην τὴν μεγάλην χάριν παρὰ τῶν ὄφρων πάντων,

1. Ὁ ἀριθμῶν γραμμὰς σχεδιάζει· ἐνταῦθα δὲ γραμμαὶ εἰσι τὰ κύ-
 ματα, ἃ ἀνίστανται ὑπὸ τοῦ ἀέρος, ὃς ἐστὶ μορφή τοῦ Σίβα, καθὼς καὶ
 τὰ λοιπὰ στοιχεῖα· αὐτὸς γάρ ἐστι τὸ πᾶν. Δηλ. αἱ ἀρεταὶ σου, ὡς τὰ
 κύματα ἄπειροί εἰσι, καὶ αὐτῷ τῷ Σίβα ἄγνωστοι, καὶ διὰ τοῦτο ἀριθμεῖ
 αὐτὰς καθ' ἐκάστην.

2. Ὡς ἐρρήθη πρότερον.

λίαν χαρέντων· « Ἀκυσθέντος τοῦ χαριτωνύμου ὀνόματός
 » σου καὶ χρησίμου εἰς ἐπωδὴν, τὸ φάρμακον ἡμῶν οὐ
 » κατισχύσει τοῦ ἀνθρώπου ¹. »

163. Στεργέτω, ὡς τέκνον ἑαυτῆς τοῦτό μου τὸ Ποίημα ἡ
 ἱστορικὴ Μαχαβαράτα, ἥς ἀκούσας ὁ ὑμνολόγος Οὐγγρα-
 ραβᾶς παρὰ τοῦ Βαῖσαμπαϊάνα ² ἐν τῇ ὀφιοθυσίᾳ τοῦ Ζα-
 ναμεζαία, ἀφηγήσατο αὐτὴν ἐν τῇ θυσίᾳ τοῦ Σαουνάκα,
 τοῦ ἀρχηγοῦ πολλῶν ὁσίων, ἐν τῷ ἄλσει Ναϊμίσα.

164. Σεθέσθω ὁ Ἀμάρας, ὡς βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ
 σοφοῦ καὶ ὀρθοδόξου διδασκάλου Ζηναδάτα. Διαμενέτω
 ἐς αἰὶ αὕτη ἡ Βαλαβαράτα, τὸ μέγα Ποίημα, τὸ ποιηθὲν
 ὑπ' ἐκείνου τοῦ Ἀμάρα, καὶ ἀγλαϊσθὲν εἰς χαρὰν τῆς
 καρδίας τῶν σοφῶν ἀνδρῶν, ἐν οἷς οἰκεῖ ἡ θεὰ τοῦ λόγου.

Ἐν ταύτῃ τῇ Σέργῃ, ἡ ὀνομάζεται Ἀστείκα, ἐμπεριέ-
 χονται διακόσιοι πεντήκοντα ὀκτὼ στίχοι, κατὰ τὸ μέ-
 τρον τοῦ Ἀνουστούπα.

Τέλος τοῦ τεσσαρακοστοῦ τρίτου Κεφαλαίου, ὃ ὀνομάζε-
 ται Ἀστείκα, τῆς Βαλαβαράτας, τοῦ μεγάλου Ποιήμα-
 τος, τοῦ ποιηθέντος ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Ἀμάρα, μαθητοῦ τοῦ
 σοφοῦ Ζηναδάτα.

1. Δηλονότι, ὅστις ἐπικαλέσεται σε, οὐ βλαφθήσεται ὑπὸ φαρμάκου
 ὀφειν. Τούτου τὸ ὄνομα ἐπικαλοῦνται οἱ Ἰνδοὶ ὅταν τρέπωνται ἐφ' ὕπνον
 ἐν νυκτί.

2. Ὁ Βαῖσαμπαϊάνας ἀφηγήσατο τὰ τῆς Μαχαβαράτας ἔμπροσθεν
 τοῦ βασιλέως ΖαNAMEZAIÁ ἐν τῇ ὀφιοθυσίᾳ.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.

	Σελ.
ΠΡΟΛΟΓΟΜΕΝΑ	α'
BIBA. Α'. Κεφ. Α', ἐν ᾧ ἱστορία ἐστὶ βασιλέων τεσσάρων ἐν τῇ ἀρχαιογονικῇ δυναστείᾳ	4
— — Κεφ. Β', ἐν ᾧ ἱστορία ἐστὶν ὀκτωκαίδεκα βασιλέων ἐν τῇ ἀρχαιογονικῇ δυναστείᾳ	27
— — Κεφ. Γ', ἐν ᾗ ἱστορία ἐστὶν ὀκτωκαίδεκα βασιλέων ἐν τῇ ἀρχαιογονικῇ δυναστείᾳ	47
— — Κεφ. Δ', ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ γέννησις τῶν υἱῶν τοῦ Πανδοῦ καὶ τοῦ Δρυταράστρα	74
— — Κεφ. Ε', διαλαμβάνον περὶ τοῦ αἵρετοῦ γάμου τῆς Δραυπαδῆς	105
— — Κεφ. Σ', ἐν ᾧ ἱστορία ἐστὶ τῆς εἰς ἁγίους τόπους περιηγήσεως τοῦ Ἀρζούνα	126
— — Κεφ. Ζ', ὃ διαλαμβάνει περὶ τοῦ ἔαρος	141
— — Κεφ. Η', » » περὶ ἀνθολογίας καὶ ὕδρο- παιδιᾶς	158
— — Κεφ. Θ', » » περὶ τῆς ἀνατολῆς τῆς Σε- λήνης	172
— — Κεφ. Ι', » » περὶ συνουσίας	190
— — Κεφ. ΙΑ', » » τὸν καθοπλισμὸν τοῦ Κρις- νᾶ καὶ τοῦ Ἀρζούνα	202
— — Κεφ. ΙΒ', » » περὶ τῆς πυρπολίσεως τοῦ δάσους Κανδάβα	216
BIBA. Β'. Κεφ. Α'. » » τὸν θάνατον τοῦ Ζαρρατάνδα	231

			Σελ.
BIBA. Β'. Κεφ.	Β',	ὁ διαλαμβάνει τὴν νίκην κατὰ τῶν τεσσά-	
		ρων μερῶν τῆς γῆς . . .	248
— — Κεφ.	Γ',	τὴν βασιλικὴν θυσίαν . .	268
— — Κεφ.	Δ',	τὴν μῆνιν τοῦ Δουριοδάνα .	280
— — Κεφ.	Ε',	τὴν ἐξορίαν (ἐξοίκησιν) τῶν	
		Πανδοιδῶν	294
BIBA. Γ'. Κεφ.	Α',	τὴν τῶν ἁγίων τόπων προσ-	
		κύνησιν τοῦ Ἰουδιστίρα .	311
— — Κεφ.	Β',	τὴν εἰς τὸν Ἰμαδὸν ἀνάβασιν	
		τῶν Πανδοιδῶν	325
— — Κεφ.	Γ',	τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἀρζούνα	340
— — Κεφ.	Δ',	τὴν ἐμφάνειαν τοῦ Δάρμα	356
BIBA. Δ. Κεφ.	Α',	τὴν ἀπόκρυψιν τῶν Παν-	
		δοιδῶν	372
— — Κεφ.	Β',	τὸν θάνατον τοῦ Κησάνα .	388
— — Κεφ.	Γ',	τὴν νίκην τῶν Πανδοιδῶν	
		κατὰ τῶν συλητῶν τὰς	
		ἐκ βορρᾶ καὶ νότου θοῦ :	
		τοῦ Βιράτα	397
— — Κεφ.	Δ',	τὸν γάμον τοῦ Ἀβημανιοῦ	423
BIBA. Ε'. Κεφ.	Α',	τὸν σύλλογον τῶν στρατῶν	438
— — Κεφ.	Β',	τὸ δουσιζόμετον τοῦ Δου-	
		ριοδάνα	458
— — Κεφ.	Γ',	τὴν ἐκστρατείαν τῶν Παν-	
		δοιδῶν	472
— — Κεφ.	Δ',	τὴν κατασχίνωσιν τῆς στρα-	
		τιᾶς τῶν Πανδοιδῶν . .	488
— — Κεφ.	Ε',	τὴν ἔναρξιν τοῦ πολέμου .	498
BIBA. Σ'. Κεφ.	Α',	τὸν πόλεμον τῆς πρώτης	
		ἡμέρας	517
— — Κεφ.	Β',	τὰς ἀνδραγαθίας καὶ τὸν	
		θάνατον τοῦ Βήσμα, μετὰ	
		δέκα ἡμερῶν πόλεμον . .	532
BIBA. Ζ'. Κεφ.	Α',	τὸν ἐν θυτὶν ἡμέραις πόλε-	
		μον τοῦ Δρόνα	573
— — Κεφ.	Β',	τὸν θάνατον τοῦ Ἀβημανιοῦ.	590

			Σελ.
BIBA. Ζ'. Κεφ.	Γ',	δ διαλαμβάνει τὸν θάνατον τοῦ Ζαΐατράτα.	607
— — Κεφ.	Δ',	» » τὸν θάνατον τοῦ Δρόνα .	640
BIBA. Η'. Κεφ.	Α',	» » τὸν θάνατον τοῦ Καρνᾶ . .	666
BIBA. Θ'. Κεφ.	Α',	» » τὴν μάχην τοῦ Σαλέα καὶ καὶ τοῦ 'Ιουδιστίρκα, καὶ τὴν τοῦ Δουριοδάνζ καὶ τοῦ Βήμα	688
BIBA. Ι'. Κεφ.	Α',	» » τὴν Σαουπτικάν, τουτέστι τὴν ὑποφορίαν, ὡς τὴν 'Ισ- σικάν, τουτέστι τὸ κάρφος (Βραχμανσέραν)	713
BIBA. ΙΑ'. Κεφ.	Α',	» » Ὁρῆνον γυναικῶν	728
BIBA. ΙΒ'. Κεφ.	Α',	» » περὶ τῶν προσηκόντων τῷ βασιλεῖ, καὶ περὶ τῶν προ- σηκόντων πράττεσθαι ἐν δει- νοῖς καὶ περὶ τῆς θείας γνῶ- σεως	754
BIBA. ΙΓ'. Κεφ.	Α',	» » τὴν πρὸς τὸν 'Ιουδιστίρκα παρηγορίαν καὶ τὴν εἰς οὐ- ρανὸν ἀνοδὸν τοῦ Βήμα .	782
BIBA. ΙΔ'. Κεφ.	Α',	» » περὶ τῆς ἱεποουσίας . . .	792
BIBA. ΙΕ'. Κεφ.	Α',	» » τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ διαγωγὴν τῶν περὶ τὸν Δρυταράςραν .	803
BIBA. ΙΖ'. Κεφ.	Α',	» » περὶ τοῦ ὑπέρου	812
BIBA. ΙΖ'. Κεφ.	Α',	» » περὶ τῆς ἐξόδου	820
BIBA. ΙΗ'. Κεφ.	Α',	» » περὶ τῆς ἀναβάσεως εἰς οὐ- ρανόν	823
BIBA. ΙΘ'. ἢ Κεφ. ΜΓ',	»	» » τὴν βασιλείαν τοῦ Παρξί- τα, τὴν ὀφιοθυσίαν τοῦ Ζα- ναμεζάιζ, κτλ.	830